Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET
The Workers Museum

Titel: Arbejdsmændenes fagblad
Udgiver: Dansk Arbejdsmands Forbund
Udgivelsesår: 1938-1938

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af

Dansk Arbejdsmands Forbund

AARGANG 1938

KØBENHAVN

Det grafiske Institut, København V, Gl. Kongevej 3-5

1938

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Afdelingsanliggender. Side

Aarhus C., 25 Aars Jubilæum 51
Aarhus M., 50 Aars Jubilæum 153
Frederikssund, 40 Aars Jubilæum 152
Frederiksværk, 40 Aars Jubilæum 172
Gentofte, Lyngby og Gladsaxe, 50 Aars Jubilæum 378
Hillerød, ny Kontorbygning 296
Holbæk, 45 Aars Jubilæum 412
Horsens Ungdom, Faneindvielse 362
Hær- og Flaade, 40 Aars Jubilæum 473
Jernbane T., 25 Aars Jubilæum 432
Jyderup, 25 Aars Jubilæum 43
Lyngby A., eget Hus 27
Løgstør, 25 Aars Jubilæum 384
Nyker-Knudsker, 20 Aars Jubilæum 152
Nykøbing F., eget Hus 415
Odense S., 35 Aars Jubilæum 379
Sierslev, 40 Aars Jubilæum 232
Skagen, 25 Aars Jubilæum 128
Sorø, nyt Hus 292
Søllerød, nyt Hus 355
Taastrup, 40 Aars Jubilæum 344
Tranebjerg, 20 Aars Jubilæum 9

Agitation for Partipressen m. m.

Arbejdernes Kunstforening 65
Gennem Offervilje til Sejr 356
Har du købt et Valgfondsmærke? 403
Kvartalsskiftet 1. April 1938 (Soc. Dem.) 115

Arbejderoplysning.

A. O. F. Korrespondanceskolen 385-443
Et omfattende Oplysningsarbejde 302
Højskoleundervisning 335
Kursus for Arbejdsløse 417
Kursus paa Esbjerg- og Roskilde Højskole 319
Museumsbesøg med Foredrag for Arbejdsløse 411
Sommerplan for 1938 147-177-196
Større Statstilskud til Elever 143
Vort Forbunds Oplysningsarbejde 203

Arbejdsløshedskassen.

Ang. Afmelding af Medlemmer, der holder Ferie 273
Ang. Kontrol af Arbejdsløse, der rejser 403
Antallet af ledige pr. sidste Fredag i hver Maaned 235
Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde 463
Beskæftigelsesloven af 13. April 1938 271-291-292-322
Husk 31. Marts! 83
Kan en 60-aarig oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse? 133
Kontingentrestancer 88
Kristelig Arbejdsløshedskasse mister Statsanerkendelse ... 10
Kursus i Brugen af Motorer og Traktorer 31-87-480
Overflytning med Svenska Landarbetareförbuntets Arbejdsløshedskasse 337
Restancebestemmelser og Afspadsering 193
Underkontrolsteder, Jordbrugere og vedrørende Kristelig Arbejdsløshedskasse 125
Understøttelse til Højskoleophold 354

Artikler.

Aaret, der svandt 474
Afstemningen 131
Arbejde og Hvile 250
Arbejdernes Ferie- og Rejseorganisation skabes 197
Arbejdernes Landsbank 93

Side

Arbejdsmændene overraskede paa Charlottenborg 450
Amerikas økonomiske og sociale Udvikling 405
Asien, Fremtidens Verdensproblem 336
Bonden og hans Kreditforening 294-315
Danmarks nye Trafikorganisation 180
De hvide Kul i Hornsherred 46
Den belgiske Landsorganisations 40 Aars Jubilæum 231
Den dybere Betydning af den faglige Kamp 29
De nye Dekreter i Frankrig 460
Der kaldes til Valg 321
De samv. Fagforbunds Repræsentantskabsmøde 322
De sociale Udvalg og deres Mødetider 22
Det danske Socialdemokrati 1929—1939 376-420
Det sociale Udvalgs Afgørelse blev underkendt 270
En Drøm, der ikke blev til Virkelighed 170
En Nydannelse omkring Socialkontorerne 362
En Ruinhob bliver Resultatet 134
Er Priskontrolraadet overflødigt? 160
Et Eventyr om Mælkens Behandling. (Enigheden) 156
Et nyt Solhverv 472
Fascismen taber Terræn 314
Fra Nebukanezars Balsamering til moderne Vejbelægning 192
Første Maj 150
Har Socialdemokratiets Fremgang kulmineret? 330
Har Sognefogeden afgivet urigtige Oplysninger? 190
Hitlers Tal om Tyskland 145
Hjælp de spanske Mødre og Børn! 414
Hundrede Mill. Kroner aarlig til Vejarbejde 151
Hvem regerer i Tyskland? 44
Ingen Hjemmel for Tvangsfremstilling paa Socialkontoret 316
Kampen i Østen 28
Kampen mellem Pengesæk og Maven 63
Kampen om Valutakontrollen 57
Kendsgerningerne taler 255
Klager over sociale Udvalg bør ikke frafaldes 231
Kommer Krisen i 1938? 3
Konfliktsituationen 130
Kontingenthjælp og Fortolkningskunster 50
Kvæles Økonomien af Storpolitiken? 311
Køb indenlandske Varer! 84
Lastbilen snurrer over det ganske Land 432
Lenins Testamente 163
Lov om Boligbyggeri 258
Lønregulering et aktuelt Problem 90
Mexiko 251
Moral og Fagforeningskamp 290
Mærkelige Træer i Skoven 4
Norsk Arbejderregerings Krisepolitik 338-397
Norske Kammerater paa Studierejse 319
Nytaar 470
Næsten alle Varer kommer ud paa en Sejltur 272
Pristallet for Leveomkostningerne 23-64
Rykker Krigen nærmere? 205
Skal vi storme Børsen? 253
Social Oplysning i K. D. F.'s Medlemsblad 72
Sparekasseindskud steget med 1,1 Milliard 440
Staten og Erhvervslivet 317
Sten og Brød 89
Større Forbrug og mindre Arbejde 230
Sveriges planmæssige Kamp mod Krisen 97
Talende Tal (Fem Aars Nazistyre i Tyskland) 66
Til den unge Arbejder 437
Tyske Dumping-Glaspriser forurolige Verdensmarkedet 208
Østrig — Et Diktaturs Skæbne 142

Beskæftigelsesspørgsmaal. Side

Arbejdsgiverne og Regeringens Forslag om Ferie 102
Arbejdsløse i Ferielejr 313
Bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde 12-416
Beskæftigelsesloven af 13. April 1938 271-291-292-322
Beskæftigelsesspørgsmaalet 400-422-454-476
Boliglovene bør udnyttes 331
Briketarbejderen 478
Byggeriet er Samfundets Barometer 238
Den helt rigtige Støvmaske ikke fundet endnu 324
En af Danmarks farligste Arbejdspladser 278
Forbud mod Overarbejde 430
Godtgørelse for Silikose 76
Hvorfor stagnerer Byggeriet? 49
Hvor sumpede Moser omdannes til Agerjord 444
Kampen mod Arbejdsløsheden ved en produktiv Beskæftigelsespolitik 281
Lovforslag om Ferie 2
Lov om Snekastning 430
Marketenderiet »Codan«, Køge 175
Paa Nødhjælpsarbejde i Statens Skove 73
Regeringen og Arbejdsløsheden 42
Saboteres Beskæftigelseslovene? 404
Van der Grintens Støv- og Gasmaske 195

Boganmeldelser.

Det røde Blod 179
Drivis 484
Elektriske Maskiner, Betjening og Fejlfinding 235
Fagbevægelsen i Danmark indtil Aar 1900 150
Formandsbogen 48
Landarbejderfortællinger 55
Lommebog for Arbejdere 1939 466
Mennesket og Maskinen II 16
Tiden kræver Læsning, Bogkredsen viser Vejen 414
Trinstøj 178

Dødsfald:

Poul Andersen, Rø 426
Alfred Christiansen, Kundby 385
Sophus Mortensen, København 384
Helfred Nielsen, Rønne 135
Oskar Nielsen, København 475
Niels Petersen, Herlev 425
A. O. Staal, Sverige 283

Forbundsanliggender.

Afspadsering af Overarbejde ved Entreprenørarbejde 8
Afspadsering af Overarbejde ved Statsbanerne 355
Afstemningen 131
Arbejdsvægringen var berettiget 450
Axel Villadsen indtræder i Hovedbestyrelsen 208
Bevilling af Tilskud til Afdelingerne 434
Chaufførernes Løn- og Arbejdsvilkaar under Militærets Efteraarsmanøvre 385
Eksklusionen var berettiget 435
Ferie med Løn 274-292
Forligsmandens Forslag ang. Landbrug, Skovbrug og Dræning 184
Forsendelse af Fagbladet 52
Fælles Formand for Forbund og Arbejdsløshedskasse 375
Hovedkassererkontoret (Meddelelse til samtlige Afd.) 485
Kongressen 310-350-370-390
Konfliktsituationens Afslutning 130
Kontingentrestancer 88
Kursus for Medlemmer i Jern- og Metalindustrien 356
Landarbejderspørgsmaal paa Kongressen 377
Mæglingsforslaget af 20. Marts 1938 103
Ny Forbundsrevisor 377
Nye Hjælpeforretningsførere 378
Nye Mænd i vort Forbunds Hovedledelse 382

Side

Overarbejdsloven 147
Overenskomst med Post- og Telegrafvæsenet 364
Overenskomst med Privatbanerne 421
Overenskomstsituationen 62-82
Rettelse til Formandens Beretning 434
Skiftedagsagitationen 135
Skifteholdsarbejde hos Murermestrene 452
Skudshalesagen 410
Strejkevarsler overfor Arbejdsgiverforeningerne for Landbrug, Skovbrug og Sukkerroedyrkerforeningerne m. v. 133
Taxa-Konflikten og dens Afslutning 210
Til de fynske Sukkerroearbejdere 232
Til Dræningsarbejderne i Fyns Stift og Thisted Amt ... 162
To Aars Agitationsarbejde 260
Vort Fagblads tekniske Fremstilling 332
Vort Forbunds Oplysningsvirksomhed 203

Forsider og Digte:

A. C. Meyer 320
Arbejdergaden 369
Arbejderen og Bogen 361
Briketterne aflæsses 189
Den lille Havn 289
Den vestjydske Landarbejder 31
Der gruses 1
Der gødes 81
Femte Juni 1938 199
Fodermesteren 269
Folkets Park 257
Foraar 1938 138
Foraaret og Mulden 173
Fredsorganisationen »World Peaceways«, New York ... 129
Frem Bondemand, Frem 295
Frihed 149
Gadefejeren 449
Gammel Bjergmandssang 340
I Tørvemosen 229
I Væddeløbsstalden 309
Kongressen 329
Kongressens Aabning 349
Lad den sunde Fornuft sejre 469
Landarbejdersang 443
Linjearbejderen 21
Længsel mod Livet 101
Majdag 1938 155
Malkersken 209
Nat paa Hovedbanegaarden 249
Nytaars Tanker 477
Rabatten reguleres 61
Sandfærdig Beretning 53
Sorte Fugle 72
Tankpasseren 169
Tjenest'drengen 41
Traktoren 409
Valgfondsmærket 389
Ved Christian Jensens Død 453
Ved Sukkerfabriken 429

Fra den faglige og den faste Voldgiftsret.

A/S L. C. Glad & Co. 15
A/S L. Lange & Co. 15
A/S Sadolin & Holmblad 342
Arbejdsgiverforeningen for Landbrug paa Sjælland og Møen 446
Berg, Bach & Egemose Hansen 59
Centralforeningens Afd. for Murerm. i Nordsjælland 341
Dansk Svovlsyre & Superphosfatfabrik 263
De danske Oliemøller & Sæbefabriker 91
Droske Centralen »Taxa« (Den faste Voldgiftsret) 221

Side

Entreprenør A. C. Gravesen og S. Gesing, Esbjerg 241
» O. M. Haugaard 363
» Sofus Nielsen 78
Fredericia Svovlsyre- & Superphosfatfabrik 380
Frisenborg Skovbrug (Den faste Voldgiftsret) 222
Godsejer H. C. Iskov, Gl. Estrup (Den faste Voldgiftsret) 304
H. Hoffmann & Sønner 91
Murerm. Holger Nielsen, Aarhus 92
» i Aarhus 418
» S. Christensen og C. Nørregaard, Sæby (Den faste Voldgiftsret) 323
» Espensen, Svendborg 78
» G. Hald og V. Hassen (Den faste Voldgiftsret) 80
» Jeppe Hansen & Søn 33
» Gunnar Jensen, Harritshøj 342
» A. Olsen, Strib (Den faste Voldgiftsret) 323
» A. P. Petersen & Jacob Hansen, Holbæk 419
» L. R. Petersen 418
» Svenningsen, Dronninglund, og Mortensen, Ulsted 446
Prøvekørsel paa Dansk Soyakagefabriks Omraade 240
Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm 406
Taastrup Teglværk 407
Wrigth, Thomsen & Kier 32

Fra Landarbejdernes Arbejdsmark.

Arbejdsvægringen var berettiget 450
Besøg af norske og svenske Landarbejdere 262
Byg sunde Landarbejderboliger 282
Da Ægtemanden blev ansvarlig for, at Malkekonen ikke mødte 54
Der snakkes Landarbejder 464
Forbedring af Landarbejdernes Kaar i Sverige 30
Forligsmandens Forslag for Landbrug, Skovbrug og Dræning 184
Hvad Roosevelt lærer os om Landbruget 465
Internationale Drøftelser af Landarbejdernes Kaar 140-186-218
Landarbejdere og Morakkeri 95
Landarbejder Rundskue 442-481
Landarbejderspørgsmaal i England 55
Landarbejderspørgsmaal paa Kongressen 377
Landbruget og dets mindreaarige Arbejdere 465
Landbrugets Arbejdskraft 424
Landbrugets første Mæglingsraad 127
Loven om Landarbejderboliger 126-200-202-219-243
Nye Regler om Udlejning af Huse paa Landet 144
Overenskomst med jydsk Dræningsmesterforening forkastet 264
Overenskomst med jydsk Dræningsmesterforening 321
Regeringen nedsætter en Landarbejderkommission 186
Saadan talte de 482
Skiftedagsagitationen 135
Skudshalesagen 410
Strejkevarsler overfor Arbejdsgiverforeninger for Landbrug, Skovbrug og Sukkerroedyrkerforeninger m. v. 133
Til Dræningsarbejderne i Fyns Stift og Thisted Amt ... 162
Til Sukkerroearbejderne paa Fyn 232
To Aars Agitationsarbejde 260

Internationale Arbejderspørgsmaal.

Arbejderdannelse i Frankrig 6
Arbejdsløsheden i U. S. A. 14
Bekæmpelse af Erhvervssygdomme i Frankrig 86
Bestemmelsen om 40-Timers Ugen i Frankrig 256
Chaufførers Lønning og Vilkaar i forskellige Lande 148
Den franske Lov om Voldgift i Arbejdskonflikter 164
Den tyske Arbejdsfronts Forfatning 174
Det er Fascisme 9
Det franske Transportarbejderforbund kræver Trafikmidlerne overtaget af det offentlige m. m. 55

Side

Fagforeningernes Plakatkrig i Frankrig 357
Fagforeningernes Propaganda blandt Ungdommen 13
Forbedring af Landarbejdernes Vilkaar i Sverige 30
Forfølgelse af tidl. Fagforeningsledere i Tyskland 2
Frankrigs kem. Industriarbejderforbunds Kongres i Paris 206
Frankrig, Spanien, Czekoslovakiet m. m. 77
Igangsættelse af Arbejde og Arbejdstiden i Frankrig ... 216
Kampen i Frankrig 437
Kinas Fagforeninger 312
Landarbejderspørgsmaalet i England 55
Lovforslag om Chaufførlønninger i England 215
Lønforhøjelse for Chauffører og Kuske i London m. m. 261
Lønforhøjelser i Sverige 320
Moderne Industri og Muhamedansk Faste 259
Norsk Arbejderregerings Krisespørgsmaal 298
Paa Jagt efter Erstatning for Raastoffer 6
Sejrrig Droske- og Chaufførstrejke i New York 55
Socialforsikringens Gennemførelse i Australien m. m. ... 438
Socialforsikring og Arbejderhjælpekasser i Frankrig 402
Solidarisk Lønpolitik (Bulletin) 58
Strejkeafslutning i England m. m. 94
395 Mill. til Arbejdsfremskaffelse i Schweitz 295

Internationalt Samarbejde.

D. F. C.'s Bestyrelsesmøde 296
De internationale Arbejdskonventioner 176-303
Den internationale Landarbejderbevægelse 300
Den internationale Landarbejderkommissions første Møde 140
Det internationale Arbejdsbuerau 1937 25
Det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelsesmøder 70-194-242
Direktør Buttlers Aarsberetning 213
Fabrikarbejderinternationale 293
Fra den internationale Fagbevægelse 139
I. F. C.'s Repræsentantskabsmøder 171-233
Internationale Drøftelser af Landarbejdernes Kaar 140-186-218
International Landarbejderkongres i Amsterdam 284
Landbrugets sociale Problemer 85
Majopraabet 1938 (I. F. C.) 162
Repræsentantskabsmøde i Transportarbejderinternationale 295
Silikosekonferencen i Geneve 383
Verdensstatistiken for Arbejdsløshed m. m. 383

Personalia:

Henry Frese, Støberiarbejderne fylder 50 Aar 441
Chr. Gram, Fællesledelsen, fylder 60 Aar 413
Chr. Iversen, Thisted, 25 Aar som Formand 128
Chr. Jensen, Holeby, 35 Aar som Kasserer 69
I. P. Johannesen, Rejserevisor, fylder 60 Aar 260
Viggo Larsen og Hustru, Støberiarbejderne, fejrer Sølvbryllup 439
Karl Lorentzen og Hustru, Vejle K., fejrer Sølvbryllup 173
Christoffer Mortensen, Forbundskontoret, fylder 50 Aar 413
Sophus Mortensen, Hovedbestyrelsen, fylder 70 Aar ... 181
Hans Møller og Hustru, Fredericia, fejrer Sølvbryllup ... 71
Niels Anton Nielsen og Hustru, Strøby, fejrer Sølvbryllup 242
Oskar Nielsen og Hustru, Støberiarbejderne, fejrer Sølvbryllup 217
Oskar Nielsen, Støberiarbejderne, fylder 50 Aar 439
Robert Nielsen og Hustru fejrer Sølvbryllup 344
Peter Olsen og Hustru, Staureby, fejrer Sølvbryllup 439
Laurits Petersen, Assens Fyn, 25 Aar som Formand ... 90
N. P. Petersen og Hustru, Brødkuskene, fejrer Sølvbryllup 239
Peder J. Pedersen og Hustru, Bramminge, fejrer Sølvbryllup 153

Statistik.

Oversigt over Konflikter og derunder udbetalte Understøttelser 182

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 1 15.-1. 1938 43. Aarg.

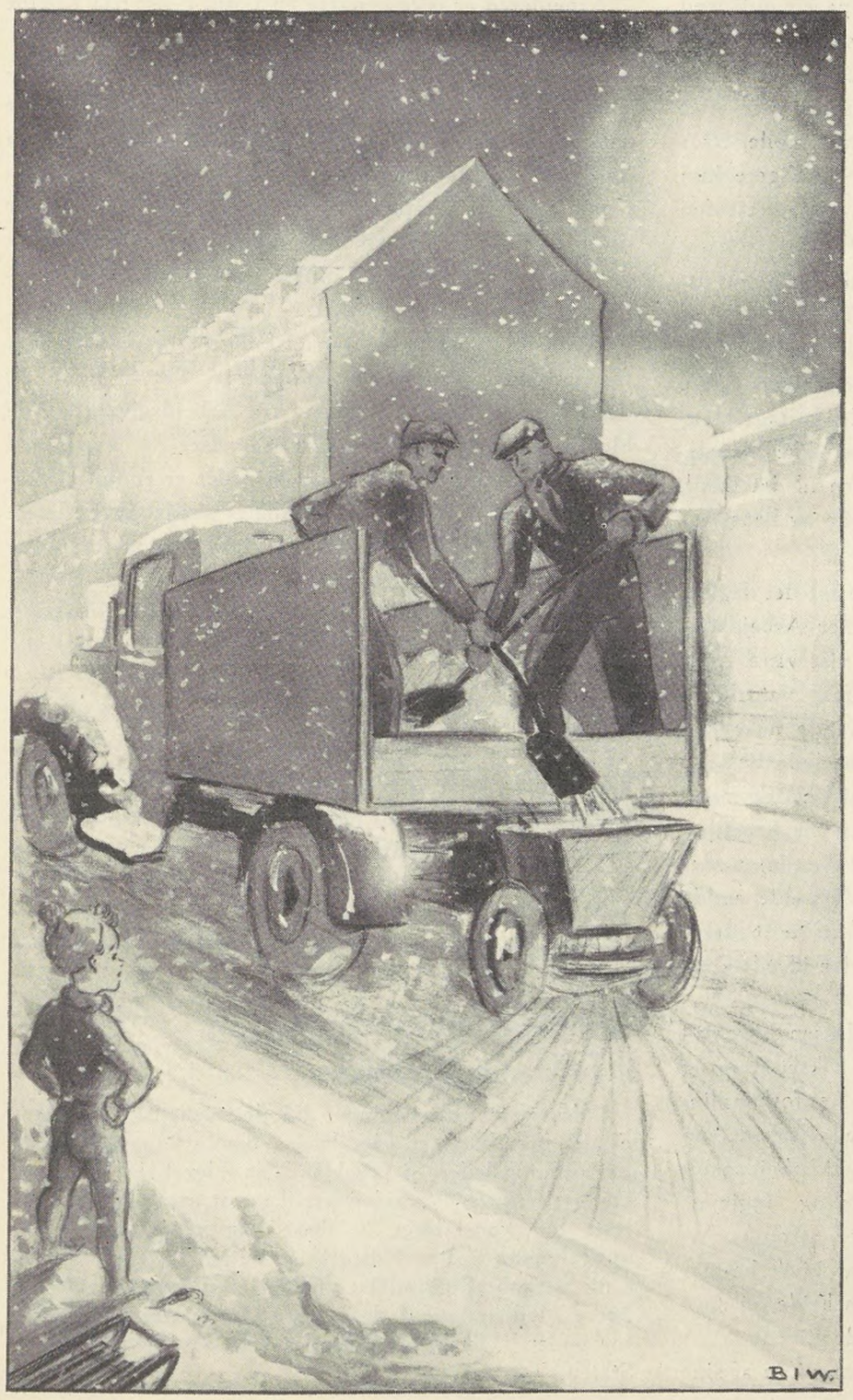

Der gruses

Hør Barnet ler, naar det lystigt glider
paa islagt Sø i den hvide Skov,
men er det Ringe og Hjul, der skrider,
saa synes ingen, at det er sjov.

Naar Østenvinden har faaet Sus paa
og lægger Is-Lag i By og Land,
er det nødvendigt, at vi slaar Grus paa,
og her paa Billedet ses hvordan.

Et godt Eksempel os her er givet,
vor Tid har travlt og vor Tid har Hast,
og derfor bliver det her i Livet
saa ofte vanskeligt at staa fast.

Men trods de Farer, som Hastværk huser,
trods al den Glat-Is vi lokkes paa,
saa er der heldigvis Folk, der gruser,
saa vi — og Vognene — fast kan staa.

Aage Hermann.

LOVFORSLAG OM FERIE

Der forberedes for Tiden i Socialministeriet et Lovforslag om Ferie for Arbejdere, og Dagspressen har allerede beskæftiget sig med det mulige Resultat af Socialministeriets Overvejelser. Specielt har naturligvis den konservative Presse kværuleret og fantaseret over Fagforeningernes øjensynlige Indflydelse paa Ministeriets Handlinger og Beslutninger. Alt sammen et Udslag af den sædvanlige anvendte Camouflage, der nu en Gang skal bringes i Anvendelse for at stimulere den lille Flok af konservative Individer, som fremdeles gaar rundt med Privilegiernes Skyklapper for Øjnene og som Følge heraf ikke endnu er bleven opmærksom paa, at Arbejderklassen ikke længere bestaar af intetanende Væsener, der efter Behag kan udnyttes i det Samfunds Trædemølle, hvor alle Værdierne — ogsaa de kulturelle — tidligere kun kom en lille Del af Befolkningen tilgode, som oftest den Del, der øvede den ringeste Indsats.

Saalænge denne gammeldags Opfattelse af Samfundsordningen var gældende, bestod Feriespørgsmaalet kun for de bedre stillede Samfundsklasser. Det var Bourgeoisiet og Kapitalisterne med deres Paarørende, der alene kunde tillade sig at holde Ferie, og det uden at tage Hensyn til Aarstid eller andet. Var Aarstiden ikke tilfredsstillende i Danmark, rejste man simpelthen til det Land, hvis klimatiske Forhold var de mest ideelle og bedst egnede til at holde Ferie i.

Arbejderne kunde kun opnaa Fritagelse for det daglige Arbejde, naar der indtraadte Sygdom eller Arbejdsløshed, og en Ferie af denne Art kan alle vist være enige om var mindre attraaværdig. En Ferie faar naturligvis kun Betydning i rekreationsmæssig Henseende, naar ikke alene det daglige Arbejde og de dertil knyttede Besværligheder ophører, men tillige de økonomiske Bekymringer kan skydes i Baggrunden, og dette kan for Arbejdernes Vedkommende kun opnaas paa den Maade, at der sikres dem Løn under Ferien, og i saa Tilfælde endda kun knapt. Et ekstra Beløb til Afholdelse af de med Ferien forbundne Omkostninger vilde være den ideelle Ordning.

Kravet om Ferie ogsaa for Arbejderklassen hører til de kulturelle Krav, som efterhaanden er vokset frem og har antaget Form under de almindelige Lønforhandlinger. Det er bleven til Side om Side med Kravene om forkortet Arbejdstid og bedre Forhold paa Arbejdspladsen baade med Henblik paa Opholdsrum og Hygiejne. Det er en af Oplysningens mange Frugter, at ogsaa Arbejderklassen har faaet Øjnene op for, at Livet bestaar af andre Problemer end netop disse at arbejde og sove og ellers iøvrigt at lade andre om at nyde Livet.

Forfatteren Jeppe Aakjær udtalte en Gang i en af sine mange Taler: »Nu synger Lærken ogsaa over Bondens Hoved, naar han strør Møg« og vilde dermed karakterisere, hvorledes Oplysningen og Udviklingen for Bønderne havde aabnet deres Øjne for Glæden ved de mindste Enkeltheder ved Arbejdet. Det samme kan i Virkeligheden med en Nuancering anføres i Forbindelse med den Udvikling, der er sket for Arbejderklassen gennem Organisationerne, den politiske Rejsning og den dertil knyttede Oplysning.

Arbejderen er ikke længere en fattig Gæst paa Knejpe og Kro under Indflydelse af dette Milieus sløvende Virkninger. Ogsaa i Arbejdernes daglige Beskæftigelse under Udførelsen af samfundsmæssig Indsats, enten denne saa udøves paa den ene eller den anden Maade, lyder i hans Øre Kaldet fra Naturen; og Glæden over Selvhævdelsens Resultater — der efterhaanden ogsaa har givet ham Retten til en menneskeværdig Tilværelse — er bleven en Lærketone, som ikke kan overdøves af Remme og Hjuls skurrende Lyde.

Hidtil er det lykkedes for adskillige Organisationer at faa anerkendt Kravet om Arbejdernes Ret til Ferie, og dette Krav er under Modstand fra Arbejdsgivernes Side bleven omsat i Regler og Bestemmelser om Ferie med Løn i mange Overenskomster. Men der er endnu adskillige Arbejdskategorier, som mangler saadanne Ferieregler. Paa disse Omraader vil den Lov, der nu er under Overvejelse og Udformning forhaabentlig løse Problemet til Gavn og Glæde for dem, der hidtil har maattet savne de Kulturværdier, som knytter sig til en Ferie, der afbryder en Kæde af travle Arbejdsdage.

Og det er en særlig Lykke for Arbejderklassen at være vidende om, at det er en af dens egne Arbejdskammerater, med Øjet aabent for de Ønsker, som Arbejderne har, naar Talen er om Ferie, der skal udforme Lovforslagets Paragrafer.

R—dt.

Tidligere Fagforeningsledere i Tyskland forfølges.

I de sidste Efterretninger fra det nazistiske Tyskland er der fremkommet Meddelelse om, at nogle tidligere Fagforeningsledere i Tyskland er blevet idømt lange Fængselsstraffe. Aarsagen hertil er, at man efter det oplyste har konstateret, at disse Fagforeningsledere har gjort Forsøg paa ved illegial Agitation og ved Paavirkning at skabe Forbindelse mellem Medlemmer af de tidligere Medlemmer af de opløste Organisationer, hvilket for Tiden i Tyskland betegnes som Højforræderi mod Staten.

Kommer Krisen i 1938

Man behøver ikke at være nationaløkonomisk Professor for at gøre sig en Forestilling om, hvorvidt den økonomiske Periode, man er inde i, er en Højkonjunktur (»gode Tider«) eller en Krise. Midlerne til Forstaaelse heraf er saa faa og enkle, at enhver, der følger blot en Smule med i Politik og Økonomi, vil kende dem.

Populært sagt bestaar de i, at man ser paa, hvordan det gaar med Priserne, Omsætningen, Produktionen og Beskæftigelsen. Gaar disse forskellige Konjunkturbarometre nedad, har man Krise, — viser de derimod opadgaaende Tendens, har man Højkonjunktur, altsaa »gode Tider«.

Dette er jo simpelt nok. Meget sværere bliver det derimod, naar man befinder sig paa Overgangen mellem den ene og den anden Tilstand — saadan som vi f. Eks. gør det nu lige efter Nytaar 1938. En gennem en længere Periode fortsat Række af Prisstigninger, Produktionsstigninger o.s.v. er langsomt gaaet i Staa og afløst af Prisfald, Produktions-, Omsætnings- og Beskæftigelsesnedgang. Foreløbig er denne Tilbagegang gennemgaaende kun svag og f. Eks. for Prisernes Vedkommende har Nedgangen endnu saa godt som ikke ladet sig mærke i Danmark. Men hvad skal man nu tro? Er det blot et midlertidigt Fænomen, eller betyder det, at »Konjunkturen vender«, som Økonomerne siger, og at en ny Verdenskrise er i Fremmarch?

Medens den her skildrede Usikkerhed med Hensyn til Fremtidens Økonomi i aller højeste Grad prægede Nytaaret i Aar, var lige det modsatte Tilfældet i Fjor. Da var for en Gangs Skyld samtlige Økonomer og Erhvervsledere i deres Udtalelser fuldstændig enige om Udsigterne for det kommende Aar.

Den Krise, der udbrød i New York paa den sorte Fredag 1929, som naaede Bunden i det for hele Verden saa lidelsesfyldte Aar 1932 (Danmark: 200.000 Arbejdsløse) og som derefter langsomt og tøvende afløstes af en opadgaaende Bevægelse — ansaas ved Nytaarstid 1937 endelig for at være helt overvundet. Man ventede af 1937 en hastigt svulmende Højkonjunktur — et godt Aar — med stigende Priser, voksende Produktion og stor Handel. Ikke mindst Industrien imødesaa i alle Lande god Beskæftigelse og fine Indtjeningsmuligheder. De Krige, der med voksende Hast omspænder vor ulykkelige Klode, kunde kun yderligere stemme Finanskredsenes Forventninger op. Spanien, Kina, Abessinien, der gav den brede Befolkning Verden over en uhyggelig Katastrofefølelse, betød økonomisk kun forstærket Afsætning af Staal, Kul, Aluminium, Olie o.s.v.

Indfriede 1937 da Forventningerne? Ja, omtrent. De tre første Kvartaler af Aaret betød voldsom Opgang. Vi skal ikke trætte med Tal, men det er dog værd at vide, at medens et Ton Staal i London i 1932 kostede 2,9 Pund Sterling, var Prisen i September 1937 5,1 Pund Sterling, og at et Pund Gummi i samme Tidsrum steg fra 2,3 pence til 9,0 pence. En Maalestok for Verdenshandelens Stigning har man i Fragterne. Sættes Fragten i 1932 lig 100, var den i September 1937 steget til 208. Det er jo slet ikke smaa Stigninger, her er Tale om. At Produktionen og Beskæftigelsen samtidig næsten overalt gik godt i Vejret, er almindelig kendt.

I Aarets sidste Maaneder, og særlig op imod Nytaar, indtraf imidlertid den Vending i disse Forhold, der nu foruroliger Verden. Prisstigningen ophørte og afløstes af Fald. Næsten alle Raastoffer, deriblandt Kul, Olie, Staal og Hvede gik ned i Pris, og ogsaa Fragtraterne er gaaet tilbage. Og hvad skal man saa slutte heraf? Som allerede sagt er det vanskeligt at sige noget med Bestemthed. Optimisterne hævder, at det blot betyder en Pause i Opgangen, medens Pessimisterne mener, at 1938 vil blive et nyt 1929 — et nyt Kriseaar.

En Gennemgang af Aarsagerne først til Prisstigningen og derefter til det Prisfald, der nu er fulgt efter paa Verdensmarkedet, maa vel sige noget om, hvad man skal mene om Fremtiden. Nogen detailleret Gennemgang kan der selvsagt ikke være Plads til her. Men man kan kort sige, at den væsentligste Aarsag til Prisstigningen i 1936—37 var Oprustningen med den voldsomme Efterspørgsel efter en Række Produkter, den affødte. I anden Række maa nævnes Spekulationen. I Tillid til at Efterspørgslen var større end Produktionsevnen, opkøbte Spekulanter Verden over store Varemængder for efter nogen Tids Forløb at sælge dem til en højere Pris. Som Følge heraf jobbedes Priserne Dag fra Dag højere og højere op.

Men heri ligger samtidig en vigtig Aarsag til Prisfaldet i 1937's sidste Kvartal. Tilsyneladende har Spekulanterne nemlig regnet forkert. Verdens Produktionsevne *var* stor nok til at tilfredsstille den stigende Efterspørgsel fra de oprustende og krigsførende Stormagter. Altsaa kunde de opskruede Spekulationspriser ikke holde — men maatte falde. Og formentlig er det ikke andet, der er sket i Tiden før det lige overstaaede Nytaar.

Som Nationalbankdirektør Bramsnæs saa udmærket har udtrykt det, er der altsaa ikke Tale om Prisfald som Indgang til en ny Verdenskrise, men kun om en sund Reaktion — en Sænkning til et lavere, men mere stabilt Niveau.

Der er derfor ingen Grund til at tage det særlig højtideligt, naar Nationaltidende forleden skrev, at Lønforhøjelser umiddelbart før en Prisnedgangsperiode var en Umulighed. *K.*

Mærkelige Træer i Skoven

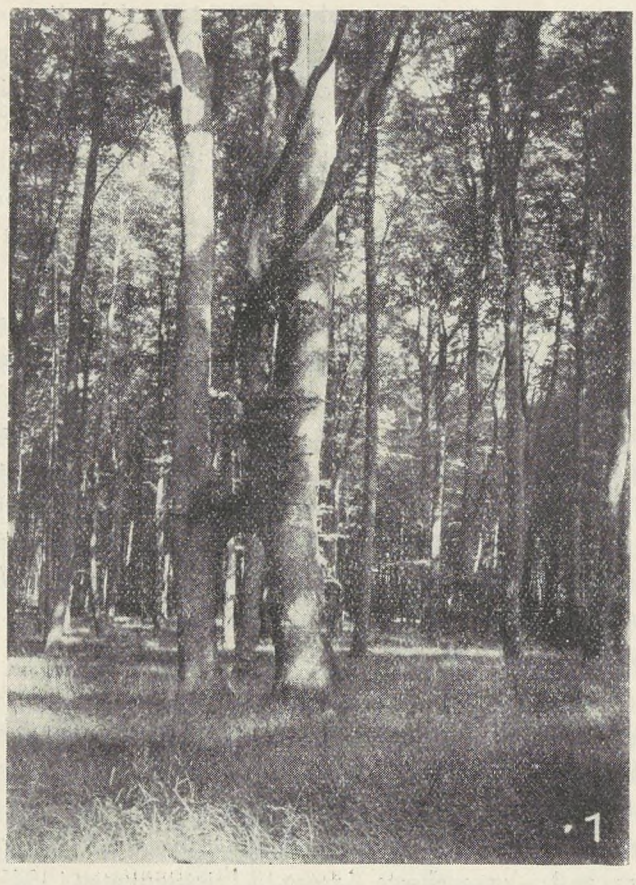

Rundt om i de danske Skove er der Aaret igennem beskæftiget mange Arbejdsmænd. Her gælder det om at spænde Musklerne og hænge i, thi Skovarbejde er et haardt og krævende Arbejde.

Nu kan det vel siges, at et Træ er et Træ, men gaar man gennem Skoven ved Vintertid, naar Løvet er dalet mod Jord, vil man meget hurtigt opdage, at hvert eneste Træ er forskelligt i sin ydre Form. Almindeligvis vil man dog næppe bide Mærke i de Afvigelser, der forekommer, men Skovarbejderen har sikkert i sin Gerning stødt paa adskillige ret ejendommelige Trævækster.

Paa Billede *1* ser man det — sikkert yderst sjældne — Forhold, at to Træer har sluttet en Pagt eller har indgaaet et Kammeratskab. De er paa et meget tidligt Tidspunkt i deres Levetid vokset sammen. Ikke saaledes, at Stammerne er gaaet op i en højere Enhed, nej, de to Træer har ligesom givet hinanden Haanden, da de naaede godt Mandshøjde, og dette djærve Haandtryk har været af en saa kraftig Karakter, at det har varet ved i Tiden, der fulgte efter. Man fristes næsten til at tro, at det er en Art Elskov, der i Ungdommens stormfulde Aar har ført dem sammen, og at Kærligheden har været saa stærk, at de blev uadskillelige for hele Livet. Mest interessant ved denne Sammenvoksning er, at de to Træer staar ca. 1 Meter fra hinanden, og at de saa at sige er ens i Ydre og Styrke, men ligesaa interessant er det, at begge Træer efter Sammenvoksningen har fortsat Væksten i samme Grad og med samme Styrke. Mange Mennesker aflægger hvert Aar Besøg ved disse Træer, der findes i Bornakkeskoven under Saltsø Skovdistrikt.

Billede *2* viser en ganske anden Foreteelse. Man ser en meget gammel og tyk Bøg, der sikkert i en tidlig Alder har været angrebet af en ondartet Sygdom. Sygdommen (Forstmændene kalder det et patologisk Fænomen) har vedblivende holdt sig i Stammen, men den har dog ikke været stærk nok til at kvæle Træet, tværtimod. Træet som saadant synes at være præget af Styrke. Det ser ud til, at Sygdommen kun har givet sig Udslag paa et bestemt Sted i Form af de kraftige Svulster, der giver Træet et fuldkomment abnormt Udseende forneden. I 1912 blev der taget et Maal af Træet paa det Sted, hvor Svulsterne forekommer. Paa dette Tidspunkt maalte Træet 4½ Meter i Omfang, medens Træet umiddelbart under kun maalte 2½ Meter. Nu er Maalene naturligvis større.

Naar man ser paa Billede *3*, faar man straks Indtrykket af, at en Kanonkugle er gaaet gennem Træet. Det er dog ingenlunde Tilfældet. Træet vokser ikke paa en tidligere Slagmark, og det har ikke af vort hjemlige Artilleri været anvendt som Skydeskive. Den rent fysiske Proces er sikkert foregaaet paa den Maade, at en Gren er skudt ud lige ovenfor Jorden. Grenen har derefter faaet et Anfald af Angst for at vokse ene, og den er derpaa gaaet i sin Mor igen. Moderen har med Kærlighed taget den i sin Favn. Helt vokset sammen er Barn og Mor dog ikke, idet der stadig er et næsten kuglerundt Hul lige over, hvor Grenen i sin Tid er vokset ud.

En Del kunde tyde paa, at det Træ, man ser paa Billede *4*, i sin Tid har haft Tendens til at blive en Art siamesiske Tvillinger. Det er ikke let at fastslaa, om der oprindelig har været to Stammer, eller om der kun er Tale om en Tvedeling af en enkelt Stamme, men hvorom alting er, saa har to lige tykke Grene i sin Tid fulgt hinanden et Stykke Vej i Vejret. Heroppe har de saa forlovet sig, hvorefter de er bleven til en Enhed med en enkelt Stamme fortsættende højere op.

2

3

De gamle Forstmænd holdt paa, at der ved Plantning af Kulturer altid skulde plantes tre Stykker sammen. Aarsagen hertil er den, at man gik ud fra, at Musene ødelagde den ene Kultur og Leen beskadigede den anden ved Slaaning af Græsset mellem Kulturrækkerne. Tilbage blev saa den ene, der helst skulde være levedygtig. Ofte gik det imidlertid saadan, at ingen af Planterne blev beskadiget, og saa voksede de alle op Side om Side eller snoede sig om hverandre. Set fra et rationelt forstligt Synspunkt var det ikke af det Gode, at Træerne snoede sig omkring hverandre. Det bevirkede gerne, at det blev tynde og krogede Stammer, der ikke kunde anvendes til Gavntræ, og som ikke havde det Kød paa Sidebenene, som man ønskede. Nutidens Forstmand vil have den rene, slanke og kraftige Stamme med det mest mulige Gavntømmer.

4

Mon ikke Læserne ved Synet af Billede *5* vil udbryde: Er det et Posthorn, der er stukket i Jorden? Jeg vil tro det. Træet har i høj Grad Lighed med et Posthorn, men det er nu en ung Bøg. Ingen aner, hvorledes den hornagtige Bøjning er kommet paa Træet, men maaske har en Mand i sin Tid, da Træet var lille, vredet det om uden at kvæle det. Træet har da fortsat sin Vækst med den mærkelige Bøjning midt paa.

Iøvrigt vil man hurtigt opdage, at det i Planternes Rige paa mange Omraader forholder sig paa samme Maade som i det menneskelige Samfund: Arvelige Anlæg, Sygdom, Omgivelser og Indgreb sætter sit Præg paa det, der vokser og gror. Mangel paa Næring eller Mangel paa den rette Næring, Knaphed paa Lys og Sol eller store og kraftige Træers dominerende Indflydelse er Forhold, der spiller lige saa stærkt ind i Planteriget som i det menneskelige Samfund. Der er Kamp mellem Individerne, Hug og Saar falder af, nogle er ranke og kraftige, andre præget af Sygdom, Vold og Undertrykkelse.

Uanset hvorledes Træerne fremtræder, saa gaar Arbejdet i Skovene sin Gang. Noget af det mest vanskelige under Skovarbejdet er vel Fældningen, hvad enten den foregaar paa gammeldags eller moderne Facon. Paa det sidste Billede ser man, hvorledes en Del af

Fældningen foregaar under moderne Former. Man hugger først alle Grenene af, inden selve Stammen falder for Sav og Økse. En Mand spænder Sporer paa Benene, bevæbner sig med Økse, Sav og Rem kravler derpaa opad, medens han fjerner Gren for Gren. Her ser man Manden staa i Toppen paa en høj slank Bøg efter endt Gerning.

V. N.

Paa Jagt efter Erstatning for Raastoffer

Ifølge »Schlesische Zeitung«, er de »upaaagtede Pudseklude« naaet til at faa en stor samfundsmæssig Betydning. Under Efterforskningen af anvendelige Raastoffer er Gørings Fagfolk stødt paa den Olie, der bliver hængende i brugte Pudseklude. Det aarlige Forbrug af Pudseklude i Tyskland andrager 12 Millioner kg til en Værdi af mellem 7 og 10 Millioner Rm. De største Forbrugere af Pudseklude er Statsbanerne og Rigsværnet. Efter højere Anordning er Forbrugerne af Pudseklude forpligtet til at levere olieholdige Pudseklude tilbage til Leverandøren eller at sælge dem til Marskandisere. Herfra bliver de videresendt til saadanne Vaskerivirksomheder, der har Olieregenerationsapparater, og der bliver Olien taget fra. Den aarlige Olieudvinding af gamle Pudseklude andrager 1 Million kg. I. F. T.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

ARBEJDERDANNELSE I FRANKRIG

De franske Fagforeninger er siden de store sociale Kampes Begyndelse i Foraaret 1936 talmæssig set vokset betydeligt. De har med deres nu 5 Millioner Medlemmer opnaaet det femdobbelte af deres tidligere Medlemstal og har som Følge deraf maattet udvide deres Arbejdsomraade og tilpasse det den nye Situation. En af de vigtigste Opgaver har vist sig at være *Udstrækningen og Dybden, hvad Skolingen af Medlemmer angaar.* Man maatte virkeligt gøre *gode Fagforeningsfolk* ud af de Arbejdere, der senest er blevet optaget i Fagforeningerne. Foruden de andre Midler og Indretninger, som tjente dette Formaal, var det ogsaa paakrævet at have en bedre *Arbejderdannelse.* Der var ogsaa en anden Ting, der maatte overvejes. Efter Indførelsen af 40 Timers Ugen, som for det meste har taget Form som 5 Dages-Uge, er Problemet om *Fritidsuddannelse* blevet brændende. Ved Oprettelsen af et Ministerium for Sport og Fritid har Staten anerkendt Betydningen af disse Spørgsmaal og deres Løsning. Men Fagforeningsbevægelsen har ikke holdt sig tilbage. Den har givet Arbejderne talrige Anvisninger paa en fornuftig Inddeling og Anvendelse af Fritiderne og Dagene, saaledes at det er blevet Arbejderne muligt at indrette sig efter faglige Grundsætninger. Arbejderdannelsesbevægelsen i Frankrig er af meget ny Dato. Den er knapt 5 Aar gammel. Saa meget mere anerkendelsesværdigt er det, at Tidens Krav er blevet anerkendt, og at Organisationen har retfærdiggjort det paagaaende Krav om Uddannelsesbehov, som har yttret sig hos de mange Arbejdere. Vore Partifæller Emilie og Georges*Lefranc,* som har ledet dette Arbejde, fortjener en stor Del af Takken for de Resultater, der er blevet opnaaet siden først og fremmest 1936.

En af de vigtigste Opgaver for Arbejderdannelsescentralen i Paris har vist sig at være Oprettelsen af *Arbejderdannelseskursus.* I Paris har der allerede i mange Aar eksisteret en saadan Arbejderdannelsesskole. Den har efter Sommerpausen paany aabnet sine Porte i Oktober med et Foredrag af *Jouhaux* om »Fagforeninger og Folkefront« og har i dette Aar kunnet opvise en saadan Tilstrømning af Tilhørere, som det ikke tidligere har været Tilfældet. I de Kursus, der gives i Aftentimerne fra Kl. 8—11, behandler Lucien *Laurat* og *Delaisi,* der ogsaa udenfor Frankrig vil være kendt som betydelige Samfundsøkonomer, den franske Fagbevægelses økonomiske Problemer, *Lefranc* Arbejderbevægelsen, *Bloch* Arbejderretten. Man kan ogsaa glæde sig ved stor Tilslutning til disse udmærkede Foredrag. Ud herover mangler der heller ikke paa Themaer over Litteratur, Matematik og Filosofi, og der er ogsaa sørget for en vedvarende Behandling af Avisernes Stof og Kursus i det franske Sprog; thi mere her end i noget andet Land er Korrekthed, Færdighed og Smidighed i Ordet Forudsætningen for resultatrige Diskussioner og Propaganda.

Nu har i kort Tid Systemet for disse Arbejderkursus ogsaa i temmelig stærk Grad bredt sig til *Provinsen.* Her var disse Kursus indtil for kort Tid siden ikke kendt, men nu sørger ovennævnte Central for, at der ogsaa sker hurtige Fremskridt her. I Øjeblikket er der foranstaltet saadanne i over 40 Departementer, og for 30 andres Ved-

kommende er de under Dannelse. I Begyndelsen af 1938 vil der være 100 saadanne Dannelsescentraler i Virksomhed, og naturligvis er de industrielle Egne mod Nord og Øst i Landet Hovedcentret for denne Bevægelse. Frem for alt er Kravene om Arbejderoplysning stærke paa Linien Paris—Lille og op til Calais, medens dette ikke i saa høj en Grad er Tilfældet i det industrifattigere Syd og Vest.

For denne Kurs i Provinsen har Centralen ved sin hidtidige Virksomhed ydet et vigtigt Forarbejde. Frem for alt staar der til Disposition en Mængde trykte Foredrag, Kursusthemaer og offentliggjort Læsestof, som giver Eleverne i Provinserne vigtige Holdepunkter. Saaledes foreligger der i Centralen vedrørende Grundlæggelse, og Gennemførelse af de første Kursus og Foredrag, rige Erfaringer, saa at de lokale Organisationer alle Emner vedrørende grundigt kan raadføre sig med Paris. I September Maaned i Aar kunde allerede den første *Nationalkonference for Frankrigs Arbejderdannelsesskoler* træde sammen, og der blev her udvekslet Erfaringer, ligesom der blev givet talrige Direktiver. Siden Begyndelsen af Aaret 1937 har det daglige Fagforeningsorgan »Le Peuple« ogsaa hver Uge helliget en Side til Skoling af Arbejderne. Man kan deraf udlede, hvorledes Korrespondenternes Antal i Provinsen, som giver deres Indlæg paa denne Side og indsender Beretninger og Erfaringer om deres Arbejde, bestandig tiltager.

De politiske Forholds Gang siden *Folkefrontens Sejr* har ført med sig, at Arbejderdannelsen ogsaa har kunnet udstrække sit Virkeomraade til Statsinstitutionerne. Saaledes disponerer efter Aftale Dannelsescentralen over to halve Timer ugentlig i Radioen i Statssenderens Program, Tirsdag og Fredag fra Kl. 6½—7 om Eftermiddagen, altsaa paa en Tid som er tilpasset Muligheden for Arbejderlytterne til at høre. Ved Siden af dette har Confederation Generale du Travail (Landsorganisationen i Frankrig) selv et Kvarter om Tirsdagen, kort efter Kl. 7½, til Disposition. I Provinsen aflyttes disse Udsendelser tildels af mange Arbejderlyttere paa engang, og der udspinder sig derefter mange Forklaringer og Diskussioner.

Arbejderdannelsescentralen har allerede nu flere Gange forbundet *Studieuger* med *Rejser* til Brüssel og London og to Gange foranstaltet Rejser til Genf og Lugano i Svejts. Hver af disse Uger var det almindelige Thema, der blev drøftet: Fascisme, Kapitalisme og Krig.

Ved sidste Aars Rejse var Themaet: »Fagbevægelsens nuværende Problemer«. Disse Rejser falder i god Jordbund hos de Studerende og virker for Deltagerne som uforglemmelige Oplevelser. I Frankrig selv er Arbejderdannelsescentralens Program, der indeholder faglige, økonomiske og sociale Problemer, blevet diskuteret i Pontigny under Nærværelse af Delegerede for de tilsvarende Bevægelser i England, de skandinaviske Lande, Svejts, Belgien og Holland. Ogsaa denne Foranstaltning har vundet meget Bifald.

Det skal endnu omtales, at der i Arbejderdannelsescentralen ogsaa er en *Arbejdssal* med et *Bibliotek*, hvor der ligger forskellige periodiske Tidsskrifter til Brug. Dette Bibliotek er just ved en Gave fra Enken af den desværre saa tidlig afdøde Underdirektør for det internationale Arbejdsbureau blevet beriget med nogle værdifulde Værker. Hun har nemlig overdraget Biblioteket en Del af sin Mands Bøger om Økonomi og sociale Forhold. Men Centralbiblioteket indskrænker sig ikke til Bøger, som behandler rent faglige og økonomiske Problemer, men omfatter ogsaa Skrifter om Kunst, Arkitektur, Førere for Museer og andre almindelige belærende Bøger. Og naturligvis findes der ogsaa her alt, hvad der er offentliggjort af Centralen selv. Disse bliver overladt Købere til Priser, som er tilpasset efter en Arbejders Portemonnaie.

Den franske Arbejderdannelses Ledelse giver nøje Agt paa andre Landes Fagforeningers Dannelsesarbejde, fremfor alt de skandinaviske Landes. Den har lært meget heraf, og er i Færd med at udføre et godt Stykke Arbejde i saa Henseende.

E. H.

Skatteblanketten

Størrelsen af Kontingentet, der er indbetalt til Arbejdsløshedskassen i 1937

I Lighed med tidligere Aar skal vi, til Brug for den forestaaende Udfyldning af Selvangivelsen til Skattevæsenet, meddele, at der *ikke* skal betales Skat af Kontingentet, der er indbetalt til Arbejdsløshedskassen, men det skal dog paaføres Selvangivelsen i de dertil beregnede Rubrikker, som findes paa Skatteblanketten.

Vi skal samtidig oplyse, at Kontingentet til Arbejdsløshedskassen har i Aaret 1937 været følgende:

Kontingentklasse A. (heltbet.)

Ikke-juleforsikret	Kr.	113,92
juleforsikret à 4 Øre	»	116,00
» » 6 »	»	117,04
» » 10 »	»	119,12

Kontingentklasse B. (mellembet.)

Ikke-juleforsikret	Kr.	65,52
juleforsikret à 4 Øre	»	67,60
» » 6 »	»	68,64
» » 10 »	»	70,72

Kontingentklasse C. (halvtbet.)

Ikke-juleforsikret	Kr.	46,32
juleforsikret à 4 Øre	»	48,40
» » 6 »	»	49,44
» » 10 »	»	51,52

Der kan endvidere paa Skatteblanketten anføres og fradrages indbetalt Kontingent til Syge- og Begravelseskasse, Livsforsikring, Ulykkesforsikring og lign., ligesom der kan fradrages en Del af det Kontingent, der er indbetalt til den faglige Organisation; men Størrelsen af dette sidste Fradrag er forskellig i de forskellige Kommuner, og Oplysninger om dette Fradrag maa altsaa indhentes paa Stedet. Vi skal dog anføre, at i København og paa Frederiksberg er det fastsat, at der maa fradrages 75 pCt. af det indbetalte Fagforeningskontingent.

Det samlede Beløb maa dog ikke overstige 400.— Kr. og skal, som allerede nævnt, opføres som fradragsberettiget i de særlige Rubrikker, der findes paa Blanketten.

I denne Forbindelse gør vi opmærksom paa, at Medlemmer, der har faaet udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse i Aarets Løb, skal medregne denne i den skattepligtige Indtægt, der skal opgives paa Skatteblanketten.

Johannes Nielsen.

Afspadsering
af Overarbejde ved Entreprenørarbejde

I Henhold til de i Lov af 7. Maj d. A. om Forbud mod Overarbejde angivne Bestemmelser om Tilvejebringelse af Afspadseringsregler for eventuelt uundgaaeligt Overarbejde, er der bl. a. forhandlet med Entreprenørforeningen — og senere under Medvirkning af Hovedorganisationerne — om Formen for saadanne Regler. Forhandlingerne er resulteret i en Overenskomst vedrørende Afspadsering af eventuelt forekommende Overarbejde i Entreprenørfaget.

Overenskomsten har følgende Ordlyd:

1.

Afspadsering af Overarbejde for de Arbejder, der udføres af Entreprenørforeningens Medlemmer, og som dækkes af de mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund gældende Overenskomster for Provinsen og Nordsjællands 2. Zone, foregaar efter de herunder angivne Regler.

2.

Ved Arbejder af længere Varighed (1 Maaned eller derover) foretages Opgørelse af eventuelt udført Overarbejde Uge for Uge og sammenlægges indenfor en Maaned. Hvis der herefter i Henhold til den i Overenskomsterne fastsatte daglige Arbejdstid er udført 8 henholdsvis 7 Timers Overarbejde eller derover i Maanedens Løb, foretages samlet Afspadsering af Overarbejdstimerne snarest muligt i den nærmest paafølgende Maaned i hele Dage af henholdsvis 8 og 7 Timer i Henhold til de i Overenskomsterne af Hensyn til Aarstiderne fastsatte Arbejdstider.

Bestemmelserne gælder ogsaa for Arbejder, der hos samme Arbejdsgiver er beskæftiget 1 Maaned eller derover, selvom det er ved forskellige Smaa-Arbejder, der hver for sig ikke er af 1 Maaneds Varighed.

Overarbejdstimer, der i Henhold til det foran anførte ikke bliver afspadseret, overføres til den næstfølgende Afspadseringsperiode, dog begrænses Overførelsen af saadanne Overarbejdstimer til en 3 Maaneders Periode.

3.

Hvor der af en eller anden Grund maa etableres planmæssigt Overarbejde over længere Tid (jfr. Lovens § 4), har Entreprenøren Ret til at lade Overarbejdet afspadsere tidligere end angivet i § 2 og kan om fornødent antage Ekstramandskab saaledes, at Afspadseringen kan finde Sted efterhaanden.

4.

Overarbejde, der skal afspadseres, afregnes paa den Maade, at der ved den normale Lønudbetaling kun betales vedkommende Arbejder Overarbejdstillægget for det præsterede Overarbejde plus andre Tillæg, som der eventuelt maatte være at yde i Henhold til Overenskomsterne (Forskellen mellem Overarbejdsbetalingen samt andre Tillæg og den normale Grundløn), medens Grundlønnen for Overarbejdet tilbageholdes og udbetales Arbejderen efterhaanden ved normal Udbetalingstid for det Antal Timer, der er afspadseret.

Ved Afslutningen af hver 3 Maaneders Periode erholder Arbejderne udbetalt eventuelt Tilgodehavende for saadanne Overarbejdstimer, der ifølge det i Bestemmelserne anførte ikke overføres til den nye 3 Maaneders Periode.

5.

Hvor der ved Arbejder af kortere Varighed end 1 Maaned forekommer Udførelse af Overarbejde, foretages Afspadsering deraf snarest muligt og senest 14 Dage efter, at der er opsamlet 8 henholdsvis 7 Timers Overarbejde.

6.

I det under 5) anførte Tilfælde af Overarbejde udbetales der disse Arbejdere den fulde Arbejdsfortjeneste som hidtil ved den ugentlige Udbetaling eller ved Arbejdets Ophør.

7.

Ingen Arbejder maa afskediges, forinden han har afspadseret det af ham præsterede Overarbejde.

8.

Der gives i alle Tilfælde Arbejderne 36 Timers Varsel forinden Afspadseringens Paabegyndelse.

9.

Nærværende Overenskomst kan af hver af Parterne opsiges med 1 Maaneds Varsel til Ophør den 1. i en Kalendermaaned.

København, den 2. December 1937.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Sophus Agerholm.

For De samvirkende Fagforbund i Danmark:
Laur. Hansen.

For Entreprenørforeningen:
T. K. Thomsen.

For Dansk Arbejdsmandsforbund:
Chr. Larsen.

Overenskomsten, som er traadt i Kraft den 1. December d. A., indeholder, som det fremgaar af ovenstaaende, bl. a. Bestemmelser, som sikrer vore Medlemmer mod, uden forudgaaende Varsel, at skulle afspadsere enkelte Overarbejdstimer, idet der i H. t. Overenskomstens § 2 skal udføres mindst 7 eller 8 Timers Overarbejde, forinden Afspadsering kan finde Sted, ligesom der i H. t. § 8 skal gives mindst 36 Timers Varsel, forinden Afspadseringens Paabegyndelse.

FAAR DU FAGBLADET NU?

ØNSKER DU DET I FREMTIDEN?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

Det er Fascisme

Kvinderne, og den „sande, ægte, tyske Socialisme"

Forud for de tyske Nationalsocialisters Magtovertagelse forkyndte de et Program, som fuldstændig skulde nyskabe det tyske Fædreland. Alle ædle Bestræbelser skulde fremmes, medens alt, hvad der var »utysk«, skulde udryddes, saaledes Renteslaveriet, Enhedsprisforretningerne, Kvindernes Slaveri o.s.v. Med dette sidste Programpunkt — Kvindens Tilbageførelse til Hjemmet og hendes Varetagelse af de betydningsfulde Pligter som Moder og »Racens Beskytter« — blev der forud for Magtovertagelsen gjort ganske gode politiske Forretninger.

Men hvorledes er da Stillingen i Dag? De høje Udbytter eksisterer fortsat, Enhedsprisforretningerne og de store Varehuse gør stadig Forretninger, og hvad Kvinderne angaar er der i Dag over en Million flere Kvinder i Arbejde end i 1933.

Efter at man i den første Tid i overdreven Iver bestræbte sig for at afskedige Kvinderne og antage Mænd i deres Sted, saa har man senere konstateret, at alt ikke gik efter Ønske. De kapitalistiske Bedrifter blev ikke rentable af nok saa mange sentimentale Talemaader. De Mænd, som man hovedkuls anbragte i Kvindernes Sted, f. Eks. i Tændstikindustrien, i Kabelfabrikerne, i Kontorer o.s.v viste sig ikke at være Arbejdet og dets særlige Krav voksne. Man maatte udsende Kontraordre og give særlige Tilladelser til Dispensation. Og Arbejdsgiverne blev advaret imod at træffe overilede og kortsynede Dispositioner hvad Kvindearbejdet angaar.

Da saa den tyske Kaprustning satte ind, glemte man fuldstændig Programpunktet med »Mødrene« og »Husmodergerningen«. Al Energi blev nu rettet imod Produktionen af Mordvaaben — selvom netop Mødrene og deres Sønner var Forudsætningen for Anvendelsen af alle de fuldkomne Mordvaaben. Da Militærtjenesten blev udvidet til to Aar opdagede man, som »Völkischer Beobachter« bemærkede den 13. Juli 1937, at der netop nu tales saa meget om »den kvindelige Arbejdskrafts Andel i de enkelte Fag«. Kvindelig Arbejdskraft er overalt af største Betydning. Fireaars-Planens Gennemførelse fordrer i høj Grad Kvindens Medarbejde. Vi kan f. Eks. henvise til Forarbejdningen af kunstigt Tøj og Traad. Her er Kvindehænder uundværlige«.

Med Henblik paa den »totale Krig« har Hitler endda set sig nødsaget til at lade Kvinder uddanne til decideret Mandsarbejde, saaledes at Kvinderne, naar Krigen er en Kendsgerning, staar beredt til at overtage Frontsoldaternes Arbejde i Fabrikerne.

Der er altsaa indtraadt en fuldstændig Kursændring. Kvinderne holdes ganske vist stadig ude fra de bedst betalte Pladser, men Fabrikernes Porte er ikke mere lukkede for dem. Man opfordrer Kvinderne til Fabriksarbejde ogsaa i de Industrier, hvor Fabriksarbejdet er overordentlig usundt (hvilket f. Eks. er Tilfældet i de Virksomheder, hvor man fremstiller kemiske »Erstatningsprodukter«).

I Juli 1936 blev der givet Tilladelse til, at Kvinder, der havde faaet Ægteskabslaan (disse Laan blev tidligere kun ydet paa den Betingelse, at de paagældende Kvinder opgav deres Erhvervsarbejde) foreløbig kunde gaa ind i Bedrifterne, dersom deres Ægtefælle deltog i Militærtjeneste eller Arbejdstjeneste. Fra Oktober 1937 er der endvidere ydet Ægteskabslaan til Kvinder, om hvem man udtrykkelig ved, at de *ikke* har opgivet deres Erhvervsarbejde. I Forbindelse hermed kan det bemærkes, at Fødselsoverskudet i det første Halvaar af 1937 dalede til 231 998 imod 257 082 i første Halvaar 1936.

Man skulde mene, at Nazisterne i andre Lande har bemærket denne frivillige eller tvungne Ændring i den tyske Nazibevægelses Politik. Det er dog ikke Tilfældet. Først tilsigter man, som i Tyskland, at gøre politiske Forretninger med Slagordene. Dersom man saa faar Magten, skal den bruges efter Forgodtbefindende. Det er derfor ikke mærkeligt, at f. Eks. Nazisterne i Tjekkoslovakiet i Dag fører samme Agitation som Hitlers Agitatorer forud for Omvæltningen i Tyskland. »Troskab er Ærens Kendemærke«, lyder et af de nazistiske Slagord. Og under denne Parole udtalte den sudetentyske Nazist Rudolf Kasper, der særlig har kastet sig over Løsningen af Arbejdsspørgsmaal, fornylig: »Vi fordrer, at Manden kan tjene saa meget, at hans Hustru ikke behøver at paatage sig Erhvervsarbejde. Vi vil den sande, ægte, tyske Socialisme«.

Men det nazistiske »Æresbegreb« betyder, at man med Magten i Hænde gør, hvad man vil, *uden Hensyn til de gyldne Løfter.*

I. F. C.

20 Aars Stiftelsesfest paa Samsø

Den 20. Januar i Aar kan Tranebjerg Afdeling paa Samsø fejre 20 Aars Dagen for sin Oprettelse. Da Afdelingen blev stiftet for 20 Aar siden, omfattede dens

Omraade hele Samsø, og der var paa det Tidspunkt, da Afdelingen paabegyndte sin Virksomhed, ialt kun 56 Medlemmer. Afdelingen blev stiftet under Navnet: Samsø Landarbejderforening.

Senere, da Landarbejderforbundet blev sammenslutet med Dansk Arbejdsmands Forbund i 1934, skete der en Opdeling af Afdelingen, saaledes at der i Stedet for een Afdeling paa Samsø kom til at bestaa ialt fire, nemlig foruden Tranebjerg tillige Onsbjerg, Besser og Kolby Afdelinger, og Medlemsskabet i samtlige 4 Afdelinger er nu steget til ca. 300.

De 4 Afdelingers Formænd ses paa vedføjede Billede, og deres Navne er: Johs. Jensen, August Larsen, Anker Bøhm og Jens S. Henriksen.

Som det allerede er angivet, er Tranebjerg Afdeling den egentlige Moderafdeling for samtlige de 4 omtalte Afdelinger, og derfor betragter man paa Samsø Stiftelsesdagen, den 20. Januar, som en fælles Festdag, og uanset, at de 3 Afdelinger Onsbjerg, Besser og Kolby egentlig først kan betragte Udskillelsesdagen som den egentlige Paabegyndelse af Afdelingernes Virksomhed, fejrer Afdelingerne samlet 20 Aars Stiftelsesfest.

FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Meddelelse om, at Kristelig Arbejdsløshedskasse mister Statsanerkendelse og angaaende Medlemmernes Overflytning til andre statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.

Som det vil være bekendt, vedtog Rigsdagen, efter at Regeringspartierne havde faaet Flertal i begge Rigsdagens Ting, en ændret Affattelse af Arbejdsløshedsloven, der paa forskellig Maade gavnede og styrkede Arbejdsløshedskassernes Virksomhed. Blandt de Ændringer, der vedtoges, var ogsaa den, at den kristelige Arbejdsløshedskasse ikke kunde beholde sin Statsanerkendelse, og herom har vi nu fra Arbejdsdirektoratet modtaget en Skrivelse, hvoraf det fremgaar, at:

I Medfør af Bestemmelsen i § 7, Stk. 4, i Lov af 14. April 1937 har Socialministeren resolveret, at den »den kristelige Arbejdsløshedskasse« fra 2. Januar 1929 meddelte Statsanerkendelse bortfalder fra og med 31. Marts 1938.

Socialministeren har derhos godkendt den af Arbejdsnævnet trufne Beslutning om, at de af Nævnet udarbejdede Overflytningsregler for fagligt begrænsede Arbejdsløshedskasser vil være gældende ogsaa for den kristelige Arbejdsløshedskasse i Tiden indtil 31. Marts 1938 saaledes, at samtlige statsanerkendte Arbejdsløshedskasser er berettigede og pligtige til at effektuere Overflytning efter fornævnte Regler af saadanne Medlemmer af den kristelige Arbejdsløshedskasse, der **inden** 15. Juli 1937 maatte have erhvervet Medlemsskab i bemeldte Kasse og paa Overflytningstidspunktet **har Arbejde** indenfor den tilflyttede Kasses faglige Omraade.

Retten til Understøttelse i den tilflyttede Kasse indtræder, uanset at paagældende Medlem ikke maatte have haft 13 Ugers uafbrudt Arbejde efter Overflytningen.

Vedrørende de Medlemmer af den kristelige Arbejdsløshedskasse, der i Tiden 1. April 1938—15. April 1938 begærer Overflytning til en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, har Socialministeriet under 30. December 1937 udstedt en Bekendtgørelse, som nedenfor anføres, og vil Overflytning være at effektuere, uanset hvorvidt de paagældende Medlemmer paa Overflytningstidspunktet maatte være i Arbejde indenfor den tilflyttede Arbejdsløshedskasses faglige Omraade eller ej.

For begge Overflytningsperioders Vedkommende gælder, at de paagældende Medlemmer indtræder i den tilflyttede Kasser i de Medlemsrettigheder, der svarer til den Anciennitet, de forud for Overflytningen har erhvervet, og at Overflytningen sker uden Indskud.

Saafremt der i den paagældende faglige Kasse findes flere Kontingentklasser, bestemmer vedkommende Kasses Ledelse overensstemmende med Kassens Vedtægt, i hvilken Kontingentklasse det tilflyttede Medlem skal indtræde.

Opmærksomheden henledes paa, at de tilflyttede Medlemmer efter Overflytningen medbringer den hvert enkelt Medlem af den kristelige Arbejdsløshedskasse tilkommende Andel i Kassens Formue paa Grundlag af Arbejdsdirektoratets Opgørelse, og at det derfor er nødvendigt, at hver Kasse, der effektuerer Tilflytning fra den kristelige Arbejdsløshedskasse, til Arbejdsdirektoratet **inden 1. Maj 1938** nøjagtigt opgiver Tallet paa de fra den kristelige Arbejdsløshedskasse overflyttede Medlemmer med Angivelse af Navn og øvrige fornødne Oplysninger.

Opgørelsen af Formuen i den kristelige Arbejdsløshedskasse vil ske paa Grundlag af Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 22, Stk. 2, saaledes, at samtlige Medlemmer, der i Tiden efter 1. April 1937 maatte være overflyttet fra den kristelige Arbejdsløshedskasse til en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, medtages ved Beregningen, og erholder hvert fraflyttet Medlem 1 Del for hver 2 Dele, et tilbageværende Medlem erholder.

I den Formueandel, opgjort pr. 1. April 1938, som hvert enkelt Medlem overfører til den tilflyttede Kasse, vil der dog være at fradrage den Arbejdsløshedsunderstøttelse, som paagældende i Tiden 1. April 1938 til 15. April 1938 maatte have faaet udbetalt af den kristelige Arbejdsløshedskasse.

SOCIALMINISTERIETS BEKENDTGØRELSE

Bekendtgørelse om Overflytning af Medlemmer fra Kristelig Arbejdsløshedskasse til de fagligt begrænsede anerkendte Arbejdsløshedskasser.

I Anledning af, at den Kristelig Arbejdsløshedskasse meddelte offentlige Anerkendelse bortfalder med Udgangen af Regnskabsaaret 1937—38, fastsætter Socialministeriet herved i Medfør af Bestemmelserne i § 7, Stk. 4, i Lov af 14. April 1937 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. m. følgende Regler for Overflytningen af Medlemmer af Kristelig Arbejdsløshedskasse til de fagligt begrænsede anerkendte Arbejdsløshedskasser:

Ethvert Medlem af Kristelig Arbejdsløshedskasse, som ved Udgangen af Marts Maaned 1938 har betalt skyldigt Medlemsbidrag til Kassen, og som er indmeldt i Kassen inden den 15. Juli 1937, kan ved Henvendelse til en fagligt begrænset anerkendt Arbejdsløshedskasse, inden for hvis faglige Omraade han søger sit Hovederhverv som Lønarbejder, kræve, at han i Tiden fra 1. April til 15. April 1938 overflyttes til paagældende Kasse.

Ved Overflytningen indtræder han i de Medlemsrettigheder, der svarer til den Anciennitet, han forud for Overflytningen har erhvervet. Overflytningen sker uden Indskud. Saafremt der i den paagældende faglige Kasse findes flere Kontingentklasser, bestemmer vedkommende

Kasses Bestyrelse i Overensstemmelse med Kassens Vedtægt, i hvilken Kontingentklasse det tilflyttede Medlem skal indtræde.

Socialministeriet, den 30. December 1937.

Ludv. Christensen.

/Egedorf.

I Henhold til ovenstaaende beder vi vore Tillidsmænd være opmærksom paa, at Medlemmer af Kristelig Arbejdsløshedskasse, efter at Kassens Statsanerkendelse er bortfaldet, har Adgang til Overflytning til andre statsanerkendte Arbejdsløshedskasser efter de foranstaaende Regler.

Afdelinger, der har faaet — eller faar —saadanne Medlemmer tilflyttet eller indmeldt i Tiden efter 1. April 1937 og indtil 15. April 1938, skal **straks og senest 25. April d. A.** indberette disse til vort Hovedkontor med Opgivelse af:

1) Nummer vedkommende faar i vor Arbejdsløshedskasse,

2) Nummer i den kristelige Arbejdsløshedskasse og

3) Opholdskommune,

ligesom ogsaa **Medlemsbogen fra Kristelig Arbejdsløshedskasse maa indsendes til Hovedkontoret.**

Vi vil saa herinde foranledige, at det Beløb, som tilkommer vor Kasse for hvert enkelt Medlem betales os, og bliver indkasseret fra Kristelig Arbejdsløshedskasses Hovedkontor.

Dersom saadanne tilflyttede Medlemmer skulde vægre sig ved at tilslutte sig vor faglige Organisation, maa de paagældende gøres opmærksom paa Bestemmelsen i Vedtægtens § 16, Stk. 2, hvorefter der skal betales et højere Kontingent, og Kontingentet vil i saadan Tilfælde blive fastsat til 100 pCt. over Kassens ordinære Kontingent i den tilflyttede Kontingentklasse.

Johannes Nielsen.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Herlufmagle-Glumsø	
Vrangstrup-Sandby-Næstved	(Raunstrup Skovdistrikt)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndru pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Trælhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skobvy, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
Wedelsborg Skovdistrikt paa Fyn	(Husby, Nørre Aaby, Tanderup, Balslev-Ejby-Kerte og Gelsted Afdelinger)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

Bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde

Det sker desværre meget ofte, at den i Forbindelse med en stedfunden Ulykke iværksatte Undersøgelse giver som Resultat, at den Tilskadekomne — ganske vist uden at ville det — har udvist en overordentlig Letsindighed og derved selv været medvirkende til det Ulykkestilfælde, som er overgaaet ham.

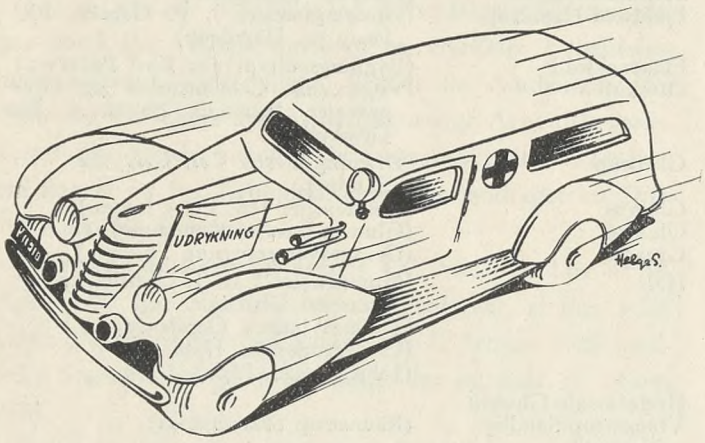

De stadige Gentagelser i saa Henseende har foranlediget Direktoratet for Fabriktilsynet til at henlede Opmærksomheden paa en Række af saadanne særligt bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde, af hvilke vi nedenfor skal gengive nogle enkelte, som har særlig Tilknytning til det Arbejdsomraade, der henhører under vort Forbund.

ULYKKESTILFÆLDE VED REMPAALÆGNING

I en Mølle skulde en Dieselmotor startes, men da Luften i Startebeholderen var brugt, skulde dette gøres med Haanden. Paagældende Arbejder fjernede 2 Gelænderstænger for at kunne komme ind og trække et Dynamoremtræk af Remskiven paa Motorakslen og herved lette Arbejdet med at trække Svinghjulet rundt.

Da Motoren var kommet i Gang, forsøgte han at lægge Dynamoremmen paa. Herved har den fri Motoraksel eller de fremstaaende Koblingsdele grebet fat i hans Tøj, saa han blev slynget med rundt og dræbt øjeblikkeligt.

Ulykkestilfældet maner til Forsigtighed. *Han burde have ladet Motoren gaa, til den var blevet varm, og til der var kommet tilstrækkelig Luft paa Startebeholderen,* saa han efter en Standsning for at lægge Dynamoremmen paa kunde starte Motoren med Dyanmoen tilkoblet.

ULYKKESTILFÆLDE VED AFBREMSNING AF AKSEL MED LØS REM

Et Forlagstøj med løs og fast Remskive til 2 Arbejdsmaskiner kunde standses med en Remfører, der kunde betjenes fra begge Maskiner. Naar kun den ene af disse blev benyttet, var den anden Maskines Rem løftet af Remskiven. Da begge Maskiner igen skulde anvendes, blev Remmen ført over paa løs Skive, men paa Grund af Inertien vedblev Forlagstøjet at rotere, hvorfor den ene Arbejder vilde afbremse det ved med venstre Haand at klemme den løst hængende Rem om Akslen. Remmens fraløbende Overpart klemtes herved af hans Tommelfinger saa fast ned mod dens paaløbende Underpart, at Overparten fangedes af denne og førtes med ind i Rempaaløbet, hvorved Fingeren blev revet helt af, og Remmen sprængtes, hvilket endvidere medførte, at højre Haands Tommelfinger blev læderet af den itubrudte Remsamler.

Ulykken viser, at *det er uforsigtigt ikke at afvente Forlagstøjets Standsning, før man arbejder med løse Remme,* der har Tilbøjelighed til at klistre sammen og vikle sig op om Aksler. Om det havde været nødvendigt, kunde en mindre farlig Bremsning været foretaget ved at trække i begge Remparter i nogen Afstand fra Akslen.

ULYKKESTILFÆLDE VED BETONBLANDEMASKINE

Under Entreprenørarbejde var en Betonblandemaskine opstillet paa et ca. 1 m højt Svelleunderlag.

Maskinen var forsynet med et Spil, som blev drevet ved en Friktionsskive. Den drivende Aksel kan ikke frakobles, og er saaledes i Gang samtidig med Motoren, uanset om Spillet er i Funktion. Akslen var udækket, da den løb mere end 1,9 m over Jorden og inde over Maskinen. Paa Akslen fandtes en fremstaaende Kile med Nakke.

Paagældende Arbejder steg op paa Maskinen for at efterse, om der var tilstrækkelig Benzin paa den højtanbragte Benzinbeholder. Herunder gled hans Fod ned forbi den roterende Aksel, og den udækkede Kilenakke har formentlig grebet fat i hans Bukseben, hvorved hans venstre Ben er brækket. Under Akslens videre Rotation er Benet blevet revet af i Bruddet.

Ulykken viser, hvor vigtigt det er, at *alle fremstaaende, roterende Dele bliver dækket uanset Beliggenheden,* og alle Aksler bliver skærmet, hvor Personer kan komme i Berøring med dem, ogsaa naar det som her drejer sig om en Handling, der maaske ikke er sædvanligt forekommende.

ULYKKESTILFÆLDE VED HAKKELSEMASKINES TANDHJUL

Under Hakkelsesskæring paa en Gaard vilde Karlen med højre Haand skubbe Foderet fremad gennem Skærekisten mod Valserne. Samtidig støttede han sig med venstre Haand paa Siden af Skærekisten paa det Sted, hvor Valsetandhjulene sidder. Da Sammenløbet ikke var skærmet, blev 2 Fingre alvorligt beskadiget. Der fandtes nok en Halvskærm, men ved en Fejl fra

Opstillerens Side for mange Aar tilbage var denne Skærm blevet anbragt paa den Side af Tandhjulene, hvor disse løber fra hinanden. Den kommunale Maskinsynsmand havde ikke opdaget dette ved sine Eftersyn, han gik ud fra, at Skærmen sad rigtigt, idet Fejlen først kan konstateres, naar Maskineriet er i Gang.

Ulykkestilfældet viser, at man ikke uden videre kan gaa ud fra, at en Skærm er rigtigt anbragt. Hvis den ikke er det, vil den ikke blot ikke gavne, men give falsk Sikkerhed.

ULYKKESTILFÆLDE VED REMTRÆK

Paa den ene Side af et Tærskeværk fandtes en tredelt Remskive med Remtræk henholdsvis til Tractor, Halmpresser og Avnblæser. Remmen til Avnblæseren gik af den lille Remskive paa Blæseren og faldt til Jorden med den ene Ende. Ejeren vilde holde Remmen ved at træde paa den, for at den ikke skulde vikle sig om Hovedremskiven og derved indfiltres i de to andre Remtræk. Ved den herved fremkomne Stramning blev han grebet af Rammen og ført med op mod Remskiven. Han blev slynget med rundt, men slap med et alvorligt Laarbrud.

Ulykkestilfældet viser, hvor forsigtig man skal være overfor løsthængende Remme.

ULYKKESTILFÆLDE VED HALMPRESSE

Ved en Halmpresse med Selvbinder var dette Apparat kommet i Uorden. Pressermanden kravlede fra Siden ind under Pressen og ind mellem Naalen og Pressens

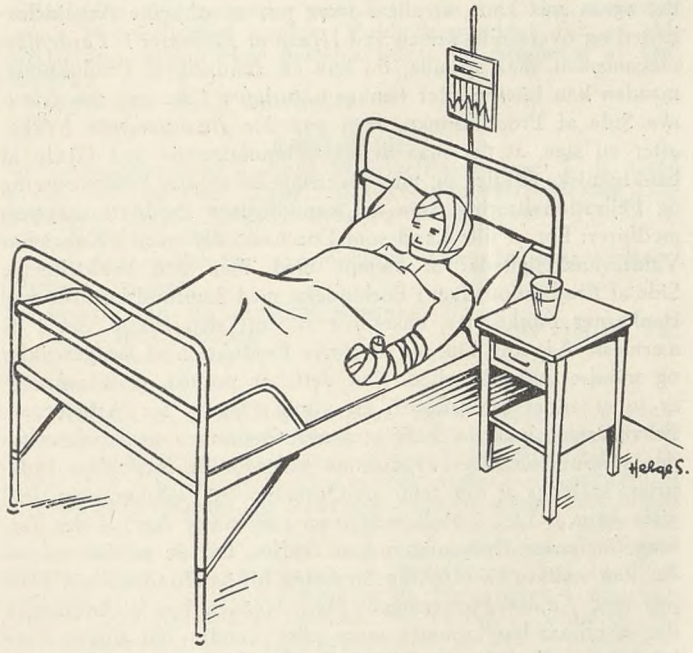

Bund, uden først at faa Maskinen standset. Da han ikke passede nok paa den krumme Naals Udsving, ramte den ham i Ansigtet, saa han fik Brud paa Næsebenet og beskadiget højre Øjes Taarekanal. Heldigvis gik det koniske Tandhjul, der driver Naalen, i Stykker.

Tilskadekomne har handlet i Strid med Opslagene paa Pressens Sider, hvor der advares mod at krybe ind under Maskinen, før den er fuldstændig standset.

ULYKKESTILFÆLDE VED HALMPRESSE

Ved en ikke-selvbindende Halmpresse fastholdes Naalen i øverste Stilling af en Pal, der ved 2 spændte Fjedre trykkes ind mod den Ramme, hvori Naalen er anbragt. I denne Stilling foretages Bindingen med Haanden. Naar Naalen skal ned for at hente Bindegarnet op, udløses Palen med Haanden, og Naalen falder saa ned ved sin Vægt.

Da Bindegarnet bristede, kravlede Arbejderen ind under Pressen, medens Maskinen var i Gang, for igen at fastgøre Garnet. Naalen faldt saa ned af sig selv, maaske paa Grund af Maskinens Rysten, idet Palen har svigtet. Højre Haands Inderflade blev flænget og 2 Fingre maatte amputeres.

De foreskrevne Advarselsopslag mod at krybe ind under Pressen fandtes, men tilskadekomne har formentlig fejlagtig ment, at der ikke var nogen Fare derved, selv om Maskinen var i Gang, naar det som her var en ikke-selvbindende Presse med ovennævnte Palanordning.

ULYKKESTILFÆLDE VED HALMPRESSE

En døvstum Arbejder krøb under Gangen ind under Pressen for at traade Naalen. Han var bekendt med Advarslen derimod og handlede særlig dumdristigt, da han ved sin Døvhed var afskaaret fra at høre Maskinens forskellige Lyde. Han fik ikke Haanden bort, inden Naalen atter gik opad, saa venstre Haands 2., 3., 4. og 5. Finger blev afklippet.

Ulykkestilfældet giver Anledning til at paapege den særlige Fare, der er ved at anvende uegnede Personer til Maskinpasning.

Fagforeningernes Propaganda blandt Ungdommen.

Den britiske faglige Landsorganisation indleder Aaret 1938 med en omfattende Propaganda for Fagbevægelsen blandt Ungdommen. Man har konstateret, at der i Storbritannien indenfor Industri, Landbrug, Transport, Handel, Kontor og Husgerningsarbejde er mere end 2 Millioner Drenge og Piger mellem 14 og 17 Aar (ca. 1,1 Mill. Drenge og lidt under 1 Mill. Piger). Antallet af Drenge indenfor de forskellige Erhvervsgrupper er følgende: Industri 375 711 — Transport 209 000 — Handel 176 342 — ufaglærte Arbejdere 114 000 — Landbrug 110 000. Pigerne er for Størstedelen beskæftiget ved Husgerningsarbejde (290 000), men der er dog ca. 250 000 i Industri og Handel. Siden 1934 skal de unge arbejdsløse under 16 Aar tilmelde sig Arbejdsanvisningskontorerne for Ungdommen. Af 900 000 tilmeldte Drenge og Piger under 16 Aar var der i Juli 1937 godt 14 000 arbejdsløse.

Fagforeningernes Krav for Ungdommen omfatter bl. a. følgende: Minimallønninger, oprettet ved Aftaler med Fagforeningerne, 40-Timers Arbejdsuge, indbefattet Undervisningstid paa Fagskoler, 14 Dages Ferie med Løn, Afskaffelse af Overarbejde og Natarbejde for alle unge Arbejdere under 18 Aar, en passende Arbejdsløshedsunderstøttelse (for Tiden modtager unge Arbejdere mellem 14 og 16 Aar hvis Forældre ogsaa er arbejdsløse 3 sh om Ugen), Sygeforsikring (der ydes ikke kontant Sygeunderstøttelse til unge Arbejdere mellem 14 og 16 Aar). Fagforeningerne stiller endvidere Krav om Forhøjelse af Afgangsalderen fra Skolen til 16 Aar. I. F. C.

ARBEJDSLØSHEDEN I U. S. A.

Amerikanske Arbejdsløshedsproblemer og danske. — Den tekniske Udviklings Betydning

Den store Arbejdsløshed i U. S. A. har Interesse for os ikke alene som en Foreteelse, der har rystet et af Verdens mest velstillede Riger i dets Grundvold, men ogsaa som et Problem, der kan belyse mange Sider af Arbejdsløsheden i vort eget Land, især hvad Arbejdsløshedens Aarsager og Bekæmpelse angaar. Ganske vist fandtes der i mange Aar ingen nøjagtig Opgørelse over Antallet af Arbejdsløse i Nordamerika, og selv nu er Opgørelsen temmelig skønsmæssig. Men efter at man har indført Arbejdsløshedsforsikring i USA og efter Iværksættelsen af de store offentlige Arbejder har man faaet langt bedre Kontrol med de Arbejdsløse og dermed ogsaa bedre Statistik over deres Antal.

Arbejdsløshed har der altid været i Amerika, selv om den gennem mange Aar var forholdsvis ringe, hvilket skyldtes Landbrugets Udviklingsmuligheder mod Vest og dets Evne til at optage Arbejdskraft. Der regnes med, at der til Stadighed igennem mange Aar var 1½ Million arbejdsløse Industriarbejdere i U. S. A. — Af »National Bureau of Economic Research« opgøres det gennemsnitlige Antal Arbejdsløse fra 1920 til 1929 med et Antal, der ligger lavest 1920 med 1,4 Millioner og højst 1921 med 4,2 Mill. Den amerikanske Arbejderorganisation (American Federation of Labor) har opgjort Arbejdsløsheden fra 1920 til 1936 med Tal, der ligger mellem 1½ Million og 12 Millioner. Og det Internationale Arbejdsbureau opgjorde i Februar 1936 Arbejdsløsheden i U. S. A. til 12,6 Millioner, hvilket er 3 Millioner mere end det samlede Antal Arbejdsløse i Europa. Tællingen i 1930 viste, at Arbejdsløsheden er større i Byerne end paa Landet, og at den mere ramte Negrene og de nyindvandrede end de egentlige Amerikanere. Siden1929 har Arbejdsløsheden ogsaa i høj Grad ramt Funktionærerne og de frie Fag. I Foraaret 1933 var næsten 35% af alle Funktionærer arbejdsløse, men paa samme Tid var ca. 45% af Industriarbejderne arbejdsløse.

Arbejdsløshedens Aarsager.

Som det sidste Højkonjunktur-Aar regnes i Amerika som i de fleste andre Lande 1929, og som det værste Kriseaar 1932. Produktionen har efterhaanden naaet samme Omfang som i 1929, men Arbejdsløsheden er ikke sunket i samme Grad. Grunden hertil har fremkaldt en voldsom Diskussion Verden over. Paa den ene Side paastaar man, at Industriens Fremskridt gør en Mængde Arbejdere overflødige og altsaa sætter Arbejdsløshedstallet i Vejret, medens man paa den anden Side mener, at selve Industriens Fremskridt og nye Industriers Opdukken (Automobiler og Radio) skaber nye Arbejdsmuligheder for Millioner, ligesom de ved Maskinernes Indtrængen muliggjorde Prisnedsættelser forøger Forbruget og dermed Beskæftigelsen. Der opstod efterhaanden en stor Literatur om den *teknologiske Arbejdsløshed* og en ny politisk eller økonomisk Bevægelse under Navn af *Teknokratiet,* der ansaas for en Art amerikansk »Socialisme«, desværre altfor overfladisk og ensidig. Hele Diskussionen om Teknikens Betydning for Arbejdsløsheden er imidlertid paa Forhaand frugtesløs, fordi den unddrager Tekniken som noget selvstændigt uden dybere Forbindelse med de almindelige Love for Kapitalismens Udvikling og Væsen. Thi den kapitalistiske Akkumulation (Ophobning) bevirker i sig selv, at under Opgangsperioder forøges Arbejdernes Antal, skønt Maskinerne frigør en Del Arbejdere.

Karl Marx har Ret i, at Væksten i Antallet af Industriarbejdere betinges af, at den i Fabrikerne anlagte Kapital vokser i langt hurtigere Tempo. Dersom Produktionen ikke vokser hurtigere, end Udviklingen foregaar indenfor Tekniken, d.v.s., dersom Akkumulationen ikke fremskyndes, vil Arbejderantallet dale. Ganske vist steg Arbejderantallet i Amerika stadig indtil 1920, men *i Forhold til Kapitalens Vækst* aftog det stadig. Akkumulationens Tempo, der giver sig Udtryk i en voksende samfundsmæssig Rigdom, var langt hurtigere end det Tempo, der karakteriserede Arbejderantallets Vækst. Samtidig voksede Tallet paa uproduktive Arbejdere hurtigere end Tallet paa produktive. Og som i andre Lande steg og faldt Arbejdsløsheden sammen med Konjunkturbevægelsen. Naar Erhvervslivet stagnerede *relativt,* tiltog Arbejdsløsheden med *absolute* Tal. Den stigende »normale« Arbejdsløshed i Aarene 1920—29 skyldtes, at Produktiviteten voksede hurtigere end Produktionen. Overflødiggørelsen af Arbejderne, der indtil 1920 kun havde været *relativ,* blev nu *»absolut«.*

Hvis Kapitalen ikke finder Profiten i Industrien høj nok, gaar den andre Veje, indtil Profiten igen stiger. I dette Mellemrum *synes* den derved fremkomne vældige Arbejdsløshed at være Resultatet af en Overproduktion, der skyldes for mange Produktionsmidler og for ringe Købekraft i de brede Masser. Men i Virkeligheden er der *for faa* Produktionsmidler til at beskæftige hele den arbejdsføre Befolkning. En Række Undersøgelser i Amerika af Produktions- og Forbrugskapaciteten viste, at Produktionskapaciteten — trods den populære modsatte Opfattelse — ikke er høj nok til at tilfredsstille hele Befolkningens nødvendige Behov. I 1920 var kun 20 pCt. af hele det da eksisterende Produktionsapparat udnyttet. »Home Economics Bureau« mener, at Produktionen skulde stige med 75 pCt. i Forhold til Standarden 1929, hvis der skulde kunne skabes en passende Levestandard for enhver amerikansk Familie. Kun i enkelte Industrier (f. Eks. Skotøj) var Produktionskapaciteten høj nok. I de allerfleste var den meget for lav, og selv fuld Udnyttelse af den da eksisterende Kapacitet kunde ikke have ændret Stillingen ret meget. Ikke i et eneste af de saakaldte Højkonjunktur-Aar naaede Arbejdernes Indtægt gennemsnitlig op paa det beregnede Eksistensminimum. Set fra et fornuftigt Samfundssynspunkt er der altsaa ikke for mange Produktionsmidler og Arbejdere, men for faa. Og naar disse Produktionsmidler ikke fuldt udnyttes, og Arbejderne derfor gaar arbejdsløse, skyldes det *ikke* Teknikens Udvikling, men den af de kapitalistiske Udbyttelove foraarsagede Art og Hemning af Tekniken. Derfor maa det ogsaa staa klart, at alle Forsøg paa at afhjælpe Arbejdsløsheden og overvinde Krisen ved Hjælp af Reformer i *Fordenigsmekanismen,* maa strande, thi kun en Ændring af Produktions*maaden* kan hjælpe. Her tænkes naturligvis ikke paa den *tekniske* Side af Produktionen, men paa den *finansierende,* hvilket atter vil sige, at der maa drives »Planøkonomi« ved Hjælp af banktekniske Midler og med Bekæmpelse af den Fejlinvestering og Fejlrationalisering, som det kapitalistiske Produktionssystem medfører. For et lille Land som Danmark, der oven i Købet har Valutavanskeligheder at kæmpe med, maa den banktekniske Side af Produktionslivet i Forbindelse med Samfundskontrol med Bankernes Funktioner, anses for at være den eneste, der i de nærmeste Aar kan bidrage til større Produktion af Brugsartikler og mindre Arbejdsløshed. Om dette er politisk gennemførligt, er jo et andet Spørgsmaal. En vigtig Opgave for Arbejdernes Erhvervsraad maa det være at angive Retningen og Tempoet for den samfundsmæssige Produktion indenfor de forskellige Industrier, saaledes at den naar sit Optimum og Fejlbygninger paavises (som f. Eks. i Mølleindustrien i de sidste Aar). I det Omfang, saadanne Oplysninger kan skaffes, bør de publiceres, saa der kan vækkes en offentlig Stemning for samfundsmæssig Kontrol med Kapitalinvesteringen. Men desuden bør de Industrier, der efterhaanden kommer mere eller mindre ind under Samfundsdrift eller Samfundskontrol, drives forretningsmæssigt i Konkurrence med f. Eks. udenlandske tilsvarende Industrier for at undgaa Stagnation og urentabel Drift. At regulere *Fordelingen* af de producerede Livsgoder, f. Eks. ved Hjælp af Skatter og Landbrugs-»Ordninger« er naturligvis ogsaa vigtigt, men er ikke det *primære* — og vil iøvrigt altid staa forrest i den offentlige Interessesfære. — Dersom det kan lykkes at føre en saadan Politik, vil der være Mulighed for at holde Arbejdsløsheden paa det laveste Plan og Samfundsvelstanden paa det højeste. Men der er ganske vist mange Skær, paa hvilke en saadan Politik kan strande.

S.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

VOLDGIFTSSAGEN:

Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening
mod
Firmaet L. C. Glad & Co., A/S.

Aar 1937 den 6. Nov. Kl. 10 Form. afholdt Voldgiftsretten Møde i Lokalerne Vester Voldgade Nr. 113.

Til Stede var den af Parterne valgte Opmand, Landsdommer Preisler Knudsen samt de af Parterne hver især udpegede Voldgiftsmænd, henholdsvis Forretningsfører Otto Jespersen og Martin Nielsen og Kontorchef Carl Plum og Sekretær Ekman.

For Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening mødte Afdelingsformand Evald Larsen og Tillidsmand Adolf Knudsen.

For A/S L. C. Glad & Co. mødte Ingeniør Busch Nielsen og Prokurist H. F. Hansen.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 19. Okt. 1937 fra Firmaet L. C. Glad & Co. A/S. og Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening.
2. Genpart af Skrivelse af 16. s.M. fra Dansk Arbejdsmands Forbund.
3. Skrivelse af 30. s. M. fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Afdelingsformand Evald Larsen forelagde Sagen og nedlagde Paastand paa, at Vaskning af ¼ Tromler betales med 54 Øre pr. Stk. i Overensstemmelse med Bestemmelserne i § 6 i den under 9. April 1936 indgaaede Overenskomst mellem Firmaet L. C. Glad & Co. A/S. og Olie- Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening i Dansk Arbejdsmands Forbund.

Ingeniør Busch Nielsen gjorde Rede for Arbejdsgiverens Stilling til Sagen og nedlagde Paastand paa, at det ovennævnte Arbejde alene betales med 38 Øre pr. Stk., ligeledes i Overensstemmelse med de i den ovennævnte Overenskomst's § 6 indeholdte nærmere Regler; han afleverede derhos et Fotografi, en Skrivelse af 29. Okt. 1937 fra Mineralolie-Brancheforeningen, en Prisliste og et Katalog, der fremlagdes og betegnedes Nr. 4—7.

Parterne havde Adgang til Replik og Duplik, og Sagen blev derefter optaget til Kendelse.

Parterne aftraadt.

Voldgiftsretten voterede, men det viste sig ikke muligt at opnaa Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene for en Afgørelse, og Sagen blev derefter udsat til Afgørelse af Opmanden.

I Sagen blev afsagt saalydende

KENDELSE:

I Overenskomst af 9. April 1936 mellem Firmaet L. C. Glad & Co. A/S. og Olie- Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening i Dansk Arbejdsmands Forbund findes i § 6 bl. a. følgende Bestemmelser:

»Desuden er der for nedennævnte Akkordarbejde vedtaget følgende Betaling:

Tøndevask: Ind- og udvendig Rensning af:

1/1 og 1/2 lette Tromler	54	Øre pr. Stk.
1/1 og 1/2 lette Tønder	54	—
Mindre Fade	38	—

I Henhold til disse Bestemmelser, der — bortset fra eventuelle Ændringer i selve Prisen — findes ganske ligelydende ogsaa i ældre Overenskomster, er der hidtil, ihvertfald i de sidste ca. 8 Aar, betalt 54 Øre pr. Stk. ogsaa for Vaskning af ¼ Tromler; imidlertid har Arbejdsgiveren nu ændret Betalingen saaledes, at der for Vaskning af disse mindre Tromler kun betales 38 Øre pr. Stk., og til Begrundelse herfor har Arbejdsgiveren anført, at Beregningen af Arbejdernes Løn hidtil er foretaget af Firmaets Forvalter, og da Forvalteren i sine Opgørelser ikke har sondret mellem 1/1, ½ og ¼ Tromler, har det undgaaet Firmaets Opmærksomhed, at der — efter Firmaets Formening i Strid med Overenskomstens Bestemmelser — er tillagt Arbejderne ogsaa 54 Øre pr. Stk. for ¼ Tromler.

Da Fagforeningen mener paa sin Side, at den til Dato fulgte Aflønningsmaade netop er i nøje Overensstemmelse med Overenskomstens foran citerede Bestemmelser, og der derefter forgæves har været afholdt Mæglingsmøde mellem Parterne, er disse enedes om at lade den saaledes foreliggende Uoverensstemmelse afgøre ved faglig Voldgift. Dansk Arbejdsmands Forbund har derefter som Medlemmer af Voldgiftsretten udpeget Forretningsførerne Otto Jespersen og Martin Nielsen, og Dansk Arbejdsgiverforening har udpeget Kontorchef Plum og Sekretær Ekman, hvorhos Parterne i Forening har valgt undertegnede Landsdommer Preisler Knudsen som Formand for og Opmand i Voldgiftsretten.

Voldgiftsretten har derefter afholdt Møde den 6. Nov. d. A., og paa dette Møde forelagde Olie- Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening Sagen og nedlagde Paastand paa, at Vaskning af ¼ Tromler fremdeles betales med 54 Øre pr. Stk. Firmaet L. C. Glad & Co. nedlagde heroverfor Paastand paa, at det nævnte Arbejde kun betales med 38 Øre pr. Stk.

Sagen blev derefter optaget til Kendelse, og da det ikke viste sig muligt at opnaa Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene for en Afgørelse, afgøres Sagen nu af Opmanden.

Som foran anført har det indklagede Firma i et Tidsrum af ihvertfald ca. 8 Aar betalt det heromhandlede Arbejde — Vaskning af ¼ Tromler — med 54 Øre pr. Stk., og heraf følger, at Arbejderne, der ikke kan forudsættes at have haft nogensomhelst Anledning til at formode, at Firmaets Ledelse ikke var fuldtud paa det rene hermed, og som derfor ejheller havde nogensomhelst Grund til at forvente, at den paagældende Overenskomstbestemmelses Forstaaelse paa et eller andet Tidspunkt kunde blive gjort til Genstand for Tvivl, saaledes heller ikke har haft Anledning til at søge Spørgsmaalet herom klaret under de i den foran nævnte Periode gentagne Gange forefaldne Overenskomstforhandlinger. Naar hertil kommer, at den hidtil anvendte Aflønningsmaade ikke ses at være i aldeles aabenlys Modstrid med Overenskomstens Bestemmelser — dens Formulering kan paa dette Punkt give Plads for en vis Tvivl, idet det ikke synes ganske uomtvisteligt, at Betegnelsen »Mindre Fade« omfatter baade Tønder (Træ) og Tromler (Jern) — og at det, tilsyneladende ikke ganske uden Føje, er anført fra Fagforeningens Side, at der er en væsentlig Forskel paa Arbejdet med Rensning af Jerntromler og paa Arbejdet med Rensning af Trætønder, hvorimod Størrelsesforholdene ikke spiller saa væsentlig en Rolle, findes det ihvertfald at maatte gives Fagforeningen Ret i, at Arbejdsgiveren ikke har Føje til midt i en Overenskomstperiode ensidigt at ændre den hidtil fulgte Aflønningsmaade, og Fagforeningens Paastand vil derfor i det hele være at tage til Følge.

Thi bestemmes:

For Vaskning af ¼ Tromler bør der af Firmaet L. C. Glad & Co., A/S., betales de paagældende Arbejdere 54 Øre pr. Stk. i Overensstemmelse med Reglerne i § 6 i den under 9. April 1936 indgaaede Overenskomst mellem nævnte Firma og Olie- Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar til Opmanden, 100 Kroner, udredes med Halvdelen af hver af Sagens Parter.

Ordrup den 12. November 1937.

sign. **Preisler Knudsen.**

VOLDGIFTSKENDELSE

Under Forhandlingerne i Forligsinstitutionen i Marts 1937 om Fornyelse af Overenskomstforholdene mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund blev der den 20. Marts direkte mellem Parterne indgaaet en Overenskomst vedrørende Ovnsætterne. Ved dennes Punkter 7 og 8 blev der fastsat et Tillæg af 25 Øre i Timen for en Række nærmere angivne Arbejder, af hvilke nogle hidtil ogsaa havde været betalt med et Tillæg af 25 Øre i Timen, medens der for andre kun havde været ydet et Tillæg af 20 Øre pr. Time, alt i Henhold til en mellem Parterne den 31' Januar 1927 afsluttet Overenskomst.

Da det under Forhandlingerne var blevet oplyst, at der i hvert Fald hos A/S L. Lange & Co., Vesterbrogade 2 C, København, i Henhold til lokal Aftale hidtil var blevet ydet et Tillæg af 40 Øre i Timen for en Række af vedkommende Arbejder, blev der som sidste Stykke i Overenskomsten af 20' Marts 1937 optaget følgende Bestemmelse:

»Hos Firmaer, hvor der forhen er givet højere Tillæg, eller saafremt Tillæggene er betalt paa en for Arbejderne mere fordelagtig Maade, forbliver Udbetalingerne til den paagældende Arbejder som forhen«.

Der er nu mellem Parterne opstaaet Uenighed om Forstaaelsen af denne Bestemmelse for nævnte Firmas vedkommende, og da Uoverensstemmelsen ikke har kunnet bringes ud af Ver-

den ved Forhandling mellem Parterne, er de enedes om til Sagens Afgørelse at nedsætte en faglig Voldgiftsret med undertegnede som Formand og Opmand.

Firmaet har ogsaa efter Vedtagelsen af Overenskomsten af 20' Marts 1937 ydet de Tillæg paa henholdsvis 20 Øre og 40 Øre i Timen, som det hidtil havde betalt, men har tilbudt Arbejderne, at de, hvis de ønskede det, kunde blive aflønnet efter den nye Overenskomsts Vilkaar med et Tillæg af 25 Øre ved alle de nævnte Arbejder, saaledes at paa den ene Side Arbejder, der hidtil kun er blevet betalt med et Tillæg af 20 Øre i Timen, fremtidig skulde betales med et Tillæg af 25 Øre pr. Time, medens der paa den anden Side skulde ske en Nedsættelse af 40-Øres-Tillægget til 25 Øre pr. Time.

Fra Forbundets Side hævdes det heroverfor, at Firmaet — ved Siden af at betale et Tillæg af 25 Øre i Timen for de Arbejder, for hvilke der hidtil kun har været ydet et Tillæg af 20 Øre i Timen — efter den citerede sidste Bestemmelse i Overenskomsten af 20' Marts 1937 maa være forpligtet til at lade de Arbejdere, der hidtil for visse Arbejder har oppebaaret et Tillæg af 40 Øre i Timen, fortsat oppebære et saadant Tillæg.

Fra Sammenslutningens Side anføres det heroverfor, at Meningen med den citerede Bestemmelse i Overenskomsten af 20' Marts 1937 maa være den, at Arbejderne hos Firmaet kan vælge enten at oppebære 20 og 40 Øres Tillæggene som hidtil eller at komme ind under den nye Overenskomsts Bestemmelser og derfor oppebære et ensartet Tillæg af 25 Øre i Timen for vedkommende Arbejder. Derimod er der ingen Hjemmel for Arbejderne til at vælge en tredie Udvej og kræve det hidtidige 20 Øres Tillæg hævet til 25 Øre og samtidig at bibeholde 40 Øres Tillægget ved de Arbejder, ved hvilket dette Tillæg hidtil har været ydet. Sammenslutningen støtter sit Standpunkt dels paa Formuleringen af den citerede Overenskomstbestemmelse (»Hos Firmaer, hvor der ....., forbliver Udbetalingerne til den paagældende Arbejder som forhen«), dels paa en i Medfør af Forligsmandens Mæglingsforslag af 26' Marts 1931 afsagt Nævnskendelse — jfr. herved Pkt. A.1b.8 i Mæglingsforslaget af 27' Marts 1937 — hvorved der for Ferieordningens vedkommende blev givet Arbejderne Valget mellem enten at bibeholde den hidtil gældende Ferieordning eller at anvende den ved Mæglingsforslaget gennemførte nye Ferieordning, hvorimod de ikke kunde have Ret til at kræve gennemført en Ferieordning, der kombinerede de hidtil gældende og de nye Regler paa den for Arbejderne gunstigste Maade.

Da der ikke ved Afstemning mellem Voldgiftsrettens Medlemmer kunde opnaaes Enighed om eller et Flertal for Sagens Afgørelse, vil denne være at træffe af Opmanden, der derfor bemærker følgende:

Spørgsmaalets Afgørelse maa alene bero paa en Fortolkning af den citerede Bestemmelse i Overenskomsten af 20' Marts 1937.

Det ses nu ikke rettere end, at det af Sammenslutningen hævdede Standpunkt: at Arbejderne hos Firmaet kan vælge mellem enten fortsat at oppebære de hidtidige 20 Øres og 40 Øres Tillæg ved vedkommende Arbejder eller at komme ind under den nye Overenskomsts Bestemmelser og derfor oppebære et ensartet Tillæg af 25 Øre, ikke har fundet et saa tydeligt Udtryk i den citerede nye Overenskomstbestemmelse, at denne Fortolkning kan lægges til Grund for Sagens Afgørelse. Det forekommer naturligere at forstaa Bestemmelsen saaledes, at den har haft til Formaal at sikre Firmaets hidtidige Arbejdere, som hidtil ved visse Arbejder har oppebaaret et højere Tillæg end de 25 Øre, som blev fastsat som det fremtidig gældende ensartede Tillæg mod at faa en Reduktion af deres Tillæg, og hverken Bestemmelsens Formulering eller Forholdets Natur taler for, at denne Garanti skulde modsvares af, at det 20 Øres Tillæg ikke skulde forhøjes til den nye Overenskomsts 25 Øres Sats. Denne Fortolkning vil derfor være at lægge til Grund for Kendelsen.

Sagens Omkostninger, derunder Opmandshonorar 150 Kr., findes at burde deles ligeligt mellem Parterne.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

De hos A/S. L. Lange & Co., Vesterbrogade 2 C., beskæftigede Arbejdere, der omfattes af den mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustriens i Danmark og Dansk Arbejdsmands Formund under 20' Marts 1937 indgaaede Overenskomst vedrørende Ovnsættere, har efter denne Krav paa at oppebære et Tillæg af 25 Øre i Timen ved de under Overenskomstens Punkter 7 og 8 nævnte Arbejder, idet dog de Arbejdere hos Firmaet, der hidtil havde oppebaaret et Tillæg af 40 Øre pr. Time ved visse af de nævnte Arbejder, i Medfør af Overenskomstens sidste Stykke har Krav paa fortsat at oppebære dette Tillæg ved vedkommende Arbejder.

Sagens Omkostninger bæres med Halvdelen af hver af Parterne.

København, den 19' November 1937.

sign. Dreyer.

Et Barn eller en ordentlig Lejlighed?

(Georg Brochmann: Mennesket og Maskinen II — Schultz Forlag).

Da første Del udkom i Foraaret, vakte den berettiget Opsigt overalt. Pressen beskæftigede sig indgaaende med den, og Hovedstadsbladene bragte lange Interviews med Forfatteren, der paa det Tidspunkt besøgte sit danske Forlag for at overvære Starten. Her var en Mand med friske Synspunkter, fremsat saa fordomsfrit og rammende, at Læseren hurtigt smittedes af hans Begejstring.

Han har sat sig som Opgave at orientere os i vor Tid, Maskinalderen, at aabne vore Øjne for de Goder og Ulemper, der følger med, og at pege paa nye Veje og nye Chancer.

Maskinen er i de sidste 100 Aar blevet forbedret i et Tempo og efter en Maalestok, som vi ikke kan følge.

Det, siger Brochmann, er en af Hovedaarsagerne til de alvorlige Tilstande, der hersker i Verden; en af de værste Kalamiteter er den dalende Fødselsprocent og den dermed forbundne Fare for en Affolkning, der f. Eks. for Tysklands Vedkommende allerede er katastrofal.

Hvorfor disse Tilstande? Har vi ikke mere Lyst til at sætte Børn i Verden? Baade Ja og Nej. Den naturlige Trang er til Stede i lige saa høj Grad som tidligere, men Kontormanden og Fabriksarbejderen har ikke Raad. Han kan for sig selv opretholde en hæderlig Levestandard, men ikke for flere. At faa et Barn vilde betyde Fattigdom og Nød baade for ham og Barnet, en elendig Tilværelse, som vi ikke mere er indstillet paa.

Dette er ikke Egoisme, men tværtimod et meget fornuftigt Ræsonnement, som der ikke er noget at sige til. Men, siger Brochmann, hvis Udviklingen standser med os, er det ikke Maskinens Skyld. Maskinen har givet os saa enorme Muligheder i Hænde, at der kunde blive nok til Masser af Børn, hvis vi kunde lære at bruge den rigtigt. I Øjeblikket bruger vi nok Maskinen, som aldrig før i Historien, men ganske planløst.

Der er mere end nok til, at alle kan skabe sig en god Eksistens, naar vi griber Sagen rigtigt an paa alle Omraader.

Ud fra denne Tanke tager Brochmann et Utal af Omraader op til Behandling: Kvinden, Reklame, Sundheden, Sporten, Byplanteknik, Gangsterbekæmpelse, Rustningsindustrien, en sand Rigdom af Impulser for den, der følger vaagent med i Livet. Et Kapitel som f. Eks. »Farten under Kultur« er en blændende skrevet Appel til ethvert voksent Menneske om *Maskinens rette Brug*.

Billedmaterialet er et Festfyrværkeri, aktuelt og dramatisk: skønne Kvinder, deforme Brydere, Elefantdressur, Væddeløbsracere, Tanks til Parade, Maaneraketter, Nøgenkultur og Livet i en Negerlandsby.

»Mennesket og Maskinen« viser, at vi alle har en Finger med i det store Spil og lærer, hvordan vi skal bruge denne Indflydelse.

Bogen vil glæde ethvert praktisk anlagt Menneske.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

Medlem imellem

Guldager — Guldager Kommune. Ved Forhandling med Kommunen er opnaaet Enighed om Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn for alt Arbejde 109 Øre. Tjæretillæg 15 %. Skærveslagningspris Kr. 7.80 pr. 6 cm Skærver. Almindelig Norm for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Januar, April, Juli eller Oktober.

Brødkuskene — Københavns Konditorlaug. Under Forbundets Medvirkning er der oprettet Overenskomst med Konditorlauget omfattende Chauffører, der er beskæftiget med Befordring af Varer, for Medlemmer af Lauget. Overenskomsten er identisk med Afdelingens Overenskomst for tilsvarende Arbejde med Københavns Bagerlaug. Overenskomsten gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør 1. April 1939 og indeholder en Bestemmelse om, at forsaavidt Chauffører beskæftiget ved beslægtede Fag opnaar Lønforhøjelser i Foraaret 1938, skal der ydes tilsvarende Lønninger til Chauffører beskæftiget indenfor Konditorlauget.

Fredericia A. — Fredericia Vognmandsforening. Overenskomst afsluttet (almindeligt Arbejdsmandsarbejde). Arbejdstid 8 Timer. Timeløn som til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre gældende. Overarbejde: 2 første Timer 30 %, alt andet Overarbejde 100 %. Følgende Tillæg betales: Transport af Varer til og fra Kobestævnet 20 %. Flyttearbejde Kr. 1.55 pr. Time. Af- og Paalæsning af Bygnings- og Ramningsjern 20 %. Af- og Paalæsning af Pommersk Tømmer og lignende svært Træ 20 %. Arbejde med Dampkedler og andet Maskingods 50 %. Paalægning af almindelige Mursten fra Jernbanevogn med Tænger Kr. 1.45 pr. 1000 Sten. Aflæsning samme Betaling. Kræves der til Arbejdet 2 Mand, er Betalingen Kr. 2.00 pr. 1000 Sten. Læsning og Aflæsning af Molersten, Klinker, Tagsten, Rør o, lign. 40 Øre pr. Ton pr. Mand. Kræves Arbejde udført, for hvilket Arbejde der med andre Arbejdsgivere findes Overenskomst, er Prisen i saadanne andre Overenskomster gældende. Mindstebetaling ½ Dag. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Oktober.

Kalvehave — Viemose Bryggeri. Overenskomst fornyet, Ugeløn 52,00 Kr. Løsarbejdere 115 Øre pr. Time. Kuske og Chauffører aflønnes med Procenter med en garanteret Mindstefortjeneste af 60.00 Kr. pr. Uge. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 33⅓—50 og 100 pCt. Medhjælpere ved Vognene erholder udover Ugelønnen et Tillæg å 30 Øre pr. Time Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. 1 Uges Ferie. (1 Dag for hver 50 Arbejdsdage) Under Ulykkestilfælde ½ Løn i de første 13 Uger. 3 Maaneders Opsigelse til en 1. August. Dog tidligst 1/8 1939.

Slagelse A — Arbejdernes Fællesbageri. Overenskomst oprettet. Der er saavel for Chauffører som for Kuske fastsat Provision-Løn og foruden Provisionen betales en Grundløn paa 15.00 Kr. pr. Uge. Provisionen forhøjes eller nedsættes med 50 Øre pr. Uge for hver Øre et 2 kg Rugbrød og et 1 kg alm. Sigtebrød stiger over 38 Øre eller falder under 52 Øre i Udsalgspris. For Renholdelse af Biler og Staldtjeneste erholder Kuske og Chauffører 5.00 Kr. pr. Uge. Ved Omlægning af bestaaende Ruter eller ved Oprettelse af helt nye Ruter, ydes der i de første 2 Maaneder en garanteret Ugeløn paa 60.00 Kr. Materialkuske 55,00 Kr. pr. Uge. 8 Timers Arbejdsdag. Der udleveres Beklædning. 1 Uges Sommerferie. Ferieløn 75.00 Kr. Samtlige Arbejdere skal være Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring 3.00 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. November.

Slagelse A (Korsør A og Vemmelev) — Bagermester P. Gerner Olsen. Overenskomst afsluttet. Der er i Overenskomsten, der omfatter Kuske og Chauffører, fastsat en fast Løn å 2,00 Kr. pr. Dag samt Procenter af Salget med videre. 6 Dages Sommerferie. Feriebetaling Kr. 75.00 pr. Uge. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger: 3.00 Kr. pr. Dag. Kuske og Chaufførei skal være Medlem af D.A.F. 3 Maaneders Opsigelse til en 1. November.

Herning — Firma Sthyr & Kjær's Filial. Under Forbundets Medvirken er der oprettei Overenskomst med Firmaet paa følgende Vilkaar: Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Ugelønnen Kr. 53.90. Overarbejde de første 2 Timer 30 %. 3. Time 50 %. Herudover samt Søn- og Helligdage 70 %. Chaufførerne erholder 2.00 Kr. pr. Dag for Landture, der ikke er tilendebragt inden Kl. 1 Eftermiddag. Chaufførerne skal under samme Forhold som hidtil være behjælpelig med Vognens Paa- og Aflæsning. Chaufførerne er forsikret i Ulykkestilfælde i de første 13 Uger med 3.00 Kr. pr. Dag. Den gensidige Opsigelse: Varsel 8 Dage til en Lønningsdag. Overenskomsten er gældende til den opsiges i Henhold til Hovedorganisationernes vedtagne Forhandlingsregler til en 1. Marts.

Hjørring — Købmand Chr. Jespersen (D.D.P.A.). Overenskomst oprettet. Ugeløn for Chauffører og Lagerarbejdere Kr. 55.00. For Landture, der ikke er tilendebragt inden Kl. 1 Eftermiddag, betales Kr. 2.00 pr. Dag. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 %. Arbejdstid 8 Timer. Syge- og Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 50.00 pr. Uge ÷ Kr. 2.00 pr. Dag. (Sygekassehjælpen). Samtlige Arbejdere skal være Medlemmer af Fagforeningen. 6 Dages Ferie (½ Dag for hver 25 Arbejdsdage). Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober.

Bandholm — Vognmand Andreas Jensen. Vognmanden beskæftigede i Strid med Overenskomsten uorganiserede Chauffører, og da han nægtede at indgaa paa nogen Art Forlig, og i det hele taget nægtede at rette sig efter Overenskomsten, blev Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret. Her blev opnaaet Forlig. Vognmanden skal betale Kr. 300 i Bod samt nøjagtigt overholde Overenskomsten.

Hobro — Hobro Arbejdsgiverforening. Paa et Mæglingsmøde er der opnaaet Enighed om følgende Arbejdsordning, naar der ved Kullosning med Kran arbejdes med skiftende Hold: 1ste Hold fra Kl. 7 Morgen til Kl. 5 Eftermiddag med Spisetid fra 8½—9 og fra 12—12½. Betaling: 8 normale Timer, 2 Overtimer. 2det Hold fra Kl. 5 Eftm. til Kl. 12 Nat med Spisetid fra Kl. 8½—9: 7 Overtimer. 3die Hold fra Kl. 12 Nat til Kl. 7 Morgen. Spisetid fra Kl. 3½—4. Betaling: 7 Overtimer. For det her omhandlede Arbejde fastsættes der yderligere en Mønstringstid til Kl. 5 Eftermiddag.

Korsør A. — Husholdningsforeningen og Brugsforeningen for Halskov og Omegn vedrørende Chauffører. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid: 8 Timer daglig. Overarbejde 30, 50 og 100 %. 9 Dages Sommerferie. Maanedsløn 250.00 Kr. Under Sygdom fuld Løn i 4 Uger ÷ Sygekassepenge 2.00 Kr. pr. Dag. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, dog tidligst 1939.

Budenes Afdeling — Centralorganisationen af Vognmænd for København og Omegn vedrørende Vognmændene Geertsen & Søn, Knud Madsen og J. Olsens Enke. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Ugelønnen er:

18—21	Aar	42.50 Kr.
21—24	»	45.00 »
over 24	»	47.00 »

Dagløn pro rate af Ugelønnen plus 5 %. Almindelige Overtidssatser. Afspadsering af Overarbejde efter samme Regler, som bliver gældende for Chauffører og Kuske. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Budene — Firma »Maison Henny«. Den bestaaende Overenskomst er fornyet, idet Lønnen er hævet med 3 Kr. om Ugen til 45.00 for Alderen 21—24 Aar og over 24 Aar 47.00 Kr. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Oktober.

Budene — Budcentralen »LYNBUDENE«, Larslejstræde 11. Overenskomst oprettet med Virksomheden paa Grundlag af den saakaldte Standardoverenskomst for Budcentraler.

Haderslev A. — Kulhandler J. Foged, Haderslev. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn for Arbejdsmænd 109 Øre og for Chauffører 115 Øre. Mindstebetaling 4 Timer. Ugelønnede Arbejdsmænd Kr. 51.50 og ugelønnede Chauffører Kr. 54.92. Lønnen reguleres for Fremtiden efter de til enhver Tid mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomster for tilsvarende Arbejde. Overarbejde efter de almindelige Regler. Ulykkesforsikring: 3.00 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Forbundet. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Viby Jylland—Entreprenør Arne Jensen, Aarhus. Ved Udførelsen af et Kloakledningsarbejde var der bl. a som Følge af, at der stødte flere Dræningsledninger til Kloaken, saa meget Vand, at det var nødvendigt for Arbejderne at bruge Træskostøvler. For Brug af Støvler forlangte Arbejderne Erstatning, hvilket Entreprenøren ogsaa nok vilde yde, men langtfra det af Arbejderne forlangte Beløb. Da der ikke kunde opnaas Enighed lokalt, blev der afholdt Mæglingsmøde, hvor der opnaaedes Enighed om, at Entreprenøren til fuld Afgørelse betaler 50 Kroner.

Middelfart—Murermester Christoffersen, Vejle. Paa Kabel- og Traadfabrikken i Middelfart har Mesteren anvendt alm. Rejsebomme til Stillads inde i Bygningen i et Rum paa ca. 3 m. Højde. Stilladset var anbragt for Opmuring af Ydermuren, da der ikke var Plads til Stilladset udvendigt. Der var 40 Stk. Rejsebomme, for hvilket Fagforeningen paaførte Akkordopgørelsen den overenskomstmæssige Pris 30 Øre pr. Stk. Mesteren ansaa sig ikke for pligtig til at honorere det forlangte og støttedes heri af Centralforeningen, der ved et Mæglingsmøde om Sagen fremførte, at Forholdet ikke kunde sidestilles med udvendigt Stillads, bl. a. fordi, der ikke var gravet Bomhuller.

I den af Opmanden for den faglige Voldgiftsret, som afholdtes, afsagte Kendelse, hedder det:

Tillægget er ikke begrænset til det Tilfælde, hvor der baade graves Huller og rejses Bomme, men Afstivning af Bommene paa Grunden kan ligestilles med Hulgravning, ganske som naar Afstivning maa finde Sted uden for Huset, naar der ikke maa graves Huller i Fortovet. Mesteren kendtes derfor pligtig til at betale som af Afdelingen forlangt.

Fredericia A.—Statsbanerne. Angaaende en Uenighed om Praktisering af den udsendte Meddelelse vedrørende Tildeling af Fridage til Ekstraarbejdere ved Trafiktjenesten, er der ved et Møde i Generaldirektoratet truffet Aftale om, at der kun maa lægges to Fridage i en Uge, naar dette er strengt nødvendigt. I alle andre Tilfælde maa Reglen følges om, at der skal ydes en Fridag for hver 6 Arbejdsdage. I Tilfælde af Klage over, at Tildeling af Fridage ikke følges vil Forholdet blive paatalt af Generaldirektoratet.

Ribe—Murermester Jacobsen, Ribe. Ved et Betonstøbningsarbejde nægtede Mesteren at betale for Løftning af Materialer til Betonblandemaskinen. Ved et Mæglingsmøde forligtes Sagen mod, at Mesteren indgik paa at betale det omstridte Beløb paa Kroner 76.84.

Lejre-Rorup-Glim Afd. — Bestyrer Knipschildt. Ledreborg. I ovennævnte Sag var klaget over, at der paa forskellige Omraader betaltes under Sukkerroeoverenskomstens Takster for Arbejde paa Ledreborg. Efter en skriftlig Henvendelse til Inspektøren meddeler vor Afdeling, at Sagen er i Orden og Folkene afregnet i Henhold til Maribo Overenskomsten for andet Landbrugsarbejde.

Vilstrup — Vilstrup Kommune. Der er ved Forhandling med Sogneraadet opnaaet Enighed om Oprettelse af en Overenskomst, hvorefter Blokaden er hævet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten, Akkord ved større Vejarbejder ligeledes i H. t. denne Overenskomst. Alm. Bestemmelser ang. Overtidsbetaling. De beskæftigede Arbejdere skal være Medlem af Arbejdsløshedskassen. Faglig Strid behandles i H. t. den gældende Norm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Canløse Afd. ctr. Farum Skovdistrikt. I Farum Skovdistrikt var opstaaet Uoverensstemmelse om Afregningen af Tændstikbrænde, idet dette blev afregnet som Gulvtræ. Endvidere skovede man paa den mærkelige Maade i flere Tilfælde, at et Hold Arbejdere fældede Træet og pillede det bedste ud, hvorefter et andet Hold Arbejdere foretog Resten af Opgørelsen. Ved en Forhandling er Sagen bragt til Afslutning derved, at man fra Skovdistriktets Side har erkendt, at det førstnævnte afregnes som Snitgavn og betales i Henhold hertil, ligesom man med Hensyn til Skovningen er indforstaaet med, at hvert Skovningshold gør sine Effekter op.

5. Kreds — Merløse—Tudse Herreds Sogneraadsforening. Den opsagte Overenskomst er fornyet med ret væsentlige Forbedringer. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn ved det alm. Vedligeholdelsesarbejde o. l. 95 Øre, i Tølløse, Svinninge, Mørkøv og Jyderup Kommuner dog 100 Øre og 109 Øre for Tromlearbejde. Kloak- og Betonarbejder og iøvrigt alt Tilskudsarbejde betales i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Tjæretillæg 15 %. Skærveslagning Kr. 11.25, Kr. 9.25, Kr. 8.25 og Kr. 7.00 pr. m^3 for henholdsvis 4, 5, 6 og 7 cm Skærver. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Faglig Strid behandles i H. t. den alm. Norm. Overenskomsten kan opsiges med 3 Mdrs Varsel

Agerbæk Afd.—Dræningsmester H. P. Jansen, Faaborg. Med ovennævnte Dræningsmester er der den 8. November afholdt Mægling i Anledning af Klage fra Afd. over, at Dræningsmesteren ikke opmaaler Akkordarbejder efter den i Overenskomsten angivne Fremgangsmaade, men betaler efter en Gennemsnitsdybde og en Gennemsnitsgruppe for alle Arbejder. Dræningsmesteren gjorde gældende, at det var efter Aftale med Arbejderne, at dette var sket og hævdede, at deres Fortjeneste ikke havde været mindre af den Grund.

Organisationerne udtalte, at man ikke vilde modsætte sig, at der mellem Parterne blev truffet Aftaler om en anden Opmaalingsmetode end den i Overenskomsten fastsatte, men man maatte forlange overholdt, at Arbejdsprisen ikke derved blev mindre end fastsat i Overenskomsten.

36. Kreds—Jysk Dræningsmesterforening. I ovennævnte Sag havde Dræningsmesterforeningen klaget over 2 af vore Medlemmer i Bøvlingbjerg, der havde taget Arbejde udenom Dræningsoverenskomstens Bestemmelser. Det ene af Medlemmerne har straks Klagen forelaa, standset Arbejdet. Den anden, Marinus Jensen, vilde ikke indstille Arbejdet og blev derfor ekskluderet og har derefter underskrevet paa Dræningsoverenskomsten som Dræningsmester.

10. Kreds—Dræningsmester Karl Rasmussen, Næstved. Mellem Dræningsmesterforeningen for Præstø og Sorø Amter og Forbundet er afholdt Mægling og Fællesmøde ang. Strid om Forstaaelse af visse Punkter i Dræningsoverenskomsten. Det drejer sig for det første om Betaling for Gravning af Grøfter af over 200 cm Dybde. Dræningsmesterforeningen hævder, at en Grøft af Dybde paa f. Eks. 250 cm kan forlanges udført saaledes, at Overgravning ned til 180 cm Dybde betales med den fastsatte Akkordpris for Grøfter til 200 cm minus Spidsningspris, men med det i § 3 fastsatte Breddetillæg, og for den resterende Dybde betales Timeløn.

Forbundets Repræsentanter har den Opfattelse, at hele Arbejdet i saadant Tilfælde skal betales som Timelønsarbejde.

Endvidere har Dræningsmesterforeningen den Opfattelse, at Grøfter, hvor Dybden varierer dels under og dels over 200 cm, kan betales som Akkordarbejde efter den udfundne Gennemsnitsdybde, hvis denne er under 200 cm.

Forbundets Repræsentanter hævder, at kun Dybder paa 200 cm og derunder, kan afregnes som Akkordarbejde, medens Dybder over 200 cm ikke kan indmaales i Akkorden, men maa betales med Timeløn.

Dræningsmesterforeningens Repræsentanter vil være tilbøjelige til at være med til at fastsætte et Maksimum for de Dybder, der kan indmaales.

Da Enighed ikke kunde opnaas, forbeholdt hver af Parterne sig sin Stilling, hvorved bemærkes, at der ikke for Tiden foreligger noget konkret Tilfælde, hvor Forbundet paastaar Over-

enskomstbrud, idet det oprindelige Udgangspunkt for Sagen, en Uoverensstemmelse hos Entreprenør C. Rasmussen, Næstved, er bilagt lokalt.

Lejre-Rorup-Glim Afd.—Gdr. N. P. Nielsen, Hegnsgaard, Greve. Ovennævnte Sag, i hvilken der var Strid om en formentlig uberettiget Bortgang eller Bortvisning, maa henlægges af Mangel paa fyldestgørende Bevis for, at det var en Bortvisning.

Toksværd Afd.—Forp. Lawaetz, Holmegaard. Forpagter Lawaetz har vægret sig ved at betale for Optagning af Siøroen efter Taksterne for hvide Sukkerfoderroer. Efter Forbundets Indgreb er Sagen nu gaaet i Orden.

36. Kreds—Dræningsmester Gunner Amstrup, Hjerm. Ved et Dræningsarbejde for ovennævnte Dræningsmester havde en Del Arbejdere faaet et Tilgodehavende for Jævning af Grøfter paa ialt 21 Kr. Efter at der om Sagen er afholdt Mægling, er Beløbet blevet betalt.

Væggerløse Afd.—Gdr. H. P. Petersen, Brusserup. Ovennævnte Sag er forligt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 170 Kr. til fuld Afgørelse.

Taanum Afd.—Gdr. Villiam Tang, Svinding. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Paastand om, at Gdr. skulde have slaaet et Medlems Søn, maa henlægges af Mangel paa Bevis.

Brande Afd.—Gdr. Niels Askjær, Brande. Ovennævnte Sag er nu endelig afsluttet med, at vort Medlem har faaet udbetalt ialt 29 Kr. 66 Øre for ulovlig Bortvisning.

Brovst Afd.—Hofjægermester Andersen, Oxholm. I ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning af vort Medlem, Tjk. Charles Larsen, er afsluttet Forlig, hvorved der er indgaaet 215 Kr. til vort Medlem.

Arninge Afd.—Gdr. Leth, Lystrupgaard pr. Aunede. Ovennævnte Sag, der har været behandlet først ved Mæglingsmøde og senere ved Sagfører og som drejede sig om formentlig ulovlig Bortvisning, maa henlægges uden Resultat, idet Sagføreren positivt fraraader Sagsanlæg.

Haarslev Afd.—Proprietær H. P. Hansen, Haarslevgaard. Ovennævnte Sag, i hvilken der var Strid om en paastaaet ulovlig Bortgang grundet paa Overfald fra en Medtjeners Side, er nu bilagt med, at Arbejdsgiveren har betalt 45 Kr. til fuld Afgørelse.

Bregninge-Bjergsted Afd.—Gaardejer Alfred Petersen, Brandsbjerggaard. I ovennævnte Sag, hvor Ejendommen var gaaet til Tvangsauktion uden Iagttagelse af Medhjælperlovens § 22 a om Fortrinsret for fortjent Arbejdsløn, har vi skaffet vort Medlem hans Tilgodehavende 135 Kr. + Sagsomkostninger 40 Kr.

23. Kreds—Proprietær Marinus Jensen, Kielstrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om ulovlig Bortvisning af Medlem Holger Jensen, er bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 90 Kr. til fuld Afgørelse.

Tinning Afd.—Gdr. Fomsgaard, Tinning. Ovennævnte Sag er afsluttet med, at Gdr. Fomsgaard har betalt 315 Kr. til fuld Afgørelse. Sagen drejede sig om ulovlig Bortvisning af Medhjælper Erhardt Laursen.

Fjeldsted-Harndrup m. fl. Afd.—Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Harndrup. Overfor ovennævnte Dræningsmester er etableret Blokade grundet paa, at han har vist sig ude af Stand til at betale vore Medlemmer den dem tilkommende Arbejdsløn. Han skylder dem ialt 323 Kr.

Hyllinge Afd.—Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup. Der er etableret Blokade overfor ovennævnte Dræningsmester grundet paa, at han ikke kan betale sine Arbejdere fortjent Arbejdsløn.

Forbundet—Landbrugsministeriet. Ang. Forslag til Lovgivning om Boligbyggeri paa Landet. Det af Underudvalget udarbejdede Forslag angaaende Boligbyggeriet paa Landet er blevet forelagt Fællesudvalget angaaende Landarbejderspørgsmaal. Da Jordlovsudvalget har protesteret saa voldsomt mod de foreslaaede 10 Millioner Kroner i 2 Aar, har Fællesudvalget tiltraadt, at det ændres til 2 Millioner Kroner om Aaret i 3 Aar, altsaa 6 Millioner Kroner ialt, med den Reservation, at saafremt Beløbet ikke slaar til til de indkomne Begæringer, maa det forhøjes.

Bælum Afd.—Skovejer T. O. Jørgensen, »Halskov«, Bælum. Med Skovejer Jørgensen er nu afsluttet Overenskomst gældende fra 1. November 1937 med 3 Mdr. Opsigelse til en 1. November. Arbejdsvilkaarene er i det store og hele svarende til Priserne i Lindenborg Skovbrugsoverenskomsten.

24b Kreds—Tærskeselskaber paa Mors. Den af Kredsen overfor Tærskeselskaberne planlagte Lønbevægelse er nu afsluttet. I enkelte Tilfælde har der været etableret Blokade overfor Tærskeselskaberne, medens man i Almindelighed har søgt at forhandle sig til Rette om en Ordning. Kredsen har indsendt en samlet Oversigt over Arbejdslønningerne ved 28 Tærskeselskaber paa Mors. Her er Forholdet, at ved 6 Tærskeselskaber er Timelønnen 80 Øre, ved 20: 70 Øre og ved 2: 60 Øre i Timen. For Kornbærere er Timelønnen dog lidt anderledes, hvilket fremgaar af, at Kornbærerne ved 13 Tærskeselskaber har faaet 80 Øre i Timen, ved 5: 75 Øre og ved 9: 70 Øre.

Thestrup Afd.—Godsejer Riegels, Broksø Skovdistrikt. Ved en Forhandling med Godsejer Riegels er med denne oprettet Overenskomst, hvorved den sjællandske Skovbrugsoverenskomst tiltrædes. Skoven henregnes til Kl. I. Kulturarbejder betales efter forudgaaende Aftale. Overenskomsten kan opsiges med 3 Mnd. Varsel til en 1. Maj.

Erslev Afd.—A/S Erslev Tærskeværk. I ovennævnte Sag, hvor Afdelingen havde faaet Sanktion til Blokade overfor Erslev Tærskeværk, blev der ved Tærskesæsonens Begyndelse opnaaet en Ordning med Tærskeselskabet, hvorefter dette betalte 70 Øre i Timen plus Kosten.

34. Kreds—Rathlousdal Skovdistrikt. Vor Henvendelse til Rathlousdal Skovdistrikt om Forhandling om en Skovbrugsoverenskomst for den kommende Sæson har Skovrideren besvaret med Henvisning til, at der efter hans Opfattelse allerede bestod en Overenskomst, hvorved begge Parter havde forpligtet sig til at respektere Skovbrugsoverenskomsten af 1928, ansat efter Kl. III. Selv om det ikke har været Forudsætningen for den i 1936 udvekslede Korrespondance, kan vi ikke bestride, at en saadan Forstaaelse kan drages af den. Vi har derfor besluttet at meddele Skovrideren, at vi vedstaar, at begge Parter er bundet af Overenskomsten af 1928, indtil den med 3 Mnd. Varsel opsiges til en 1. Maj.

18. Kreds—Erholm og Søndergaarde Skovdistrikter. I ovennævnte Sag var der indledet Lønaktioner overfor de paagældende Skovdistrikter. Imidlertid er der nu truffet en Aftale mellem Skovdistrikterne og Arbejderne, hvorved Lønningerne er blevet betydeligt forhøjet.

12. Kreds—Savværksejer Kr. Hemmingsen, Nyborre. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst angaaende Skovarbejde i Klintholm Skovdistrikt, og ved hvilke Hemmingsen forpligter sig til at lade det Træ, han køber paa Roden, nedskove af organiserede Arbejdere efter den til enhver Tid gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst. Overenskomsten kan med 3 Mnd. Varsel opsiges til en 1. November.

19. Kreds—Holckenhavn Skovdistrikt. Med Holckenhavn Skovdistrikt er igen i Aar opnaaet en Prisaftale angaaende Skovningsarbejdet, ved hvilke de i Fjor aftalte Priser blev forhøjet med fra 3 til 12 %.

38. Kreds—Store Grundet Skovdistrikt. Med Store Grundet Skovdistrikt er oprettet Overenskomst, hvorefter man tiltræder Prisaftalen for Lerbæk Gods Skove med enkelte Ændringer. Aftalen gælder til 1. Maj 1938.

Viborg Afd.—Viborg Kommune. Med Viborg Kommune er afsluttet Overenskomst om Arbejde i Kommunens Plantager, hvilken Overenskomst traadte i Kraft fra 1. September 1937. Timelønnen er 109 Øre og Akkordpriserne ligger en halv Snes Procent over Hedeselskabets.

Nivaa Afd.—Sølyst Avlsgaard. Med Proprietær Friderichsen, Sølyst Avlsgaard, er oprettet Overenskomst, hvorefter han tiltræder den til enhver Tid gældende Maribo Landbrugsoverenskomst.

Granslev Afd.—Bidstrup Skovdistrikt. Den 20. November afsluttedes der ved en Forhandling i Laurbjerg Overenskomst med Bidstrup Skovdistrikt. Overenskomsten er en Tiltrædelse

af Frijsenborg Skovbrugsoverenskomsten og fortsat løbende, saafremt den ikke inden 14 Dage efter, at der sker Ændringer i den bestaaende Overenskomst, opsiges med 3 Maaneders Varsel. For Savværket er der for saa vidt angaar Arbejdsmandsarbejde aftalt, at der her skal betales et Tillæg til Skovens Timeløn og endvidere er der i Overenskomsten indført en Bestemmelse om, at Forhandlinger om en Landbrugsoverenskomst skal optages senest i 1. Halvdel af Januar 1938.

Ulstrup Afd.—Ulstrup Skovdistrikt. Med Skovejer Monrad, Ulstrup Skov, har der været ført Forhandlinger om Fornyelsen af Skovbrugsoverenskomsten med det Resultat, at denne er forlænget med 1 Aar med, at Timelønnen er forhøjet til 80 Øre og Akkorderne gennemgaaende med 5 %.

Vodskov—Murermester Raal, Mou. For Opgravning til en Vandledning 103 1. m. betalte Mesteren, der er Medlem af Mesterforeningen i Aalborg Amt — ikke efter Overenskomsten, men i H. t. en med Arbejderne truffen Aftale. Da den paagældende Arbejder under Arbejdets Udførelse opdagede, at Fortjenesten langt fra stod i Forhold til Arbejdet, forsøgte han — men uden Held — at faa Aftalen annulleret. Foranlediget heraf blev Sagen indberettet til os. Mæglingsmøde afholdtes. Forlig opnaaedes om, at Mesteren til fuld Afgørelse betaler Kr. 60.00 udover det allerede udbetalte.

3. Kreds og Farum Afd.—Direktoratet for Statsskovvæsenet. Efter at Spørgsmaalet om, hvilken Overenskomst Arbejdet i Statsskovene skulde afregnes efter, var afgjort derhen, at det skulde afregnes efter Entreprenøroverenskomsten paa Grundlag af, at Arbejdet udføres med Tilskud fra Loven om de 30 Mill. Kroner, opstod der Uenighed om, hvorvidt Raunholdt Skov laa i 1. eller 2. Zone. Efter et resultatløst afholdt Møde herom, forlangte vi Spørgsmaalet afgjort ved faglig Voldgift. Herefter har Direktoratet meddelt os, at det indgaar paa at afregne Arbejdet efter 1. Zone. Samtidig er vort Forlangende om at faa opstillet Skur med Varme imødekommet.

Brabrand—Statsbanerne. Ved et Sporlægningsarbejde paa Banestrækningen Aarhus—Hadsten, hvor der blev lagt Dobbeltspor, var Ballastbredden over 2 m. Som Følge heraf skal der i Henhold til Overenskomsten betales et Tillæg af 8 %. Dette mente den stedlige Baneledelse ikke skulde betales i det her foreliggende Tilfælde, hvor der var Tale om et dobbelt Spor. Vi klagede til Direktoratet, som har paalagt Distriktet at betale de 8 %.

Nykøbing, Jylland A—Murermester O. K. Larsen. En Uoverensstemmelse om Afregning for et Jernbetonarbejde er ved organisationsmæssig Behandling bragt ud af Verden derved, at Mesteren har betalt i H. t. Afdelingens Forlangende.

Nykøbing Sj.—Sindssygehospitalet. Ved Opgravning for Kabler og Nedlægning af disse, som udførtes af Hospitalet for egen Regning, betaltes alm. Timeløn. Efter Paatale overfor Direktoratet er der foretaget Efterbetaling i H. t. Overenskomsten.

Aarhus M.—Murermester R. K. Rasmussen. Foranlediget ved en Strid om Betaling for Opbæring af Indskud er der afholdt Mæglingsmøde, ved hvilket der opnaaedes Enighed om, at Mesteren betaler Afdelingen det omstridte Beløb paa Kr. 20.00.

Aarhus M.—Murermester Henry S. Petersen, Aarhus. Mæglingsmøde afholdt i Anledning af en Strid om Betaling for Oppasning af Svende ved Henlægning af Opdalsfliser. Der opnaaedes Enighed om, at Arbejdsmændenes Timer blev lagt til Grund for Afgørelsen, saaledes at der udbetales et Overskud paa 45 Kroner.

Hunborg—Murermester S. V. Sørensen, Aarhus. For udført Arbejde ved Destruktionsanstalten ved Vildsund havde et af Afdelingens Medlemmer faaet ca. 126 Kr. tilgode. Efter at vi havde paatalt dette Forhold overfor Mesteren har denne betalt det omhandlede Beløb.

D. A. F.—Generaldirektoratet for Postvæsenet. Da der har vist sig en Del Vanskeligheder vedrørende Organisationsforholdene for de ved Postvæsenet beskæftigede Ekstrapostbude, er der afholdt nogle Forhandlinger herom, ved hvilke Generaldirektoratet er indgaaet paa saa vidt muligt at beskæftige arbejdsløsheds forsikrede Arbejdere. Herom er der af Distriktet udsendt en officiel Meddelelse til samtlige Postkontorer.

Grenaa—Murermester Kristiani Sørensen, Grenaa. Ved en Grundudgravning, hvor der forekom forskellige Ulæmper ved tilstedeværende Sten o. l., blev der mellem Mesteren og Fagforeningsformanden truffet Aftale om, at der skulde ydes et Tillæg af 1 Krone pr. Kbm. for den Del af Jorden, som indeholdt Sten og Grusmaterialer. Ved Akkordopgørelsen opstod der Uenighed om, hvormange Kbm. der skulde ydes Tillæg for. Ved et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde opnaaedes Enighed om, at Mesteren til fuld Afgørelse betaler Kr. 113.—.

Sønderborg A.—Sandhandler Th. Gertsen. I Foraaret 1936 rettere Afdelingen en Opfordring til samtlige Sandhandlere i Sønderborg angaaende Afslutning af Overenskomst. Den eneste, som ikke underskrev, var Th. Gertsen. Som Følge heraf blev der efter gentagne resultatløse Henvendelser til ham etableret Blokade. Da der ikke herved opnaaedes det ønskede Resultat, iværksattes Sympatiblokade overfor de uorganiserede Bygmestre samt overfor de uorganiserede, med hvilke der var afsluttet Overenskomst. Th. Gertsen anlagde herefter Sag mod Afdelingen med Krav om en Erstatning paa ca. 11.000 Kr. + Renter. I den af Vestre Landsret afsagte Dom, hvorefter Afdelingen er pure frifundet, hedder det bl. a., at Afdelingens Handling maa anses for lovlig, da Hensigten hermed kun har været at faa en Overenskomst lig den, de øvrige Sandhandlere havde underskrevet paa, samt at Th. Gertsen kunde have undgaaet Blokaden ved i Lighed med de øvrige Sandhandlere at underskrive paa en Overenskomst.

Viborg—Viborg Vognmandsforening. Overenskomst oprettet. Akkordpriserne fastsat for Harpning af Grus m. m. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F.

Lunderskov—Brdr. Pedersen, Lunderskov. Mesteren har underskrevet paa at overholde den til enhver Tid mellem Landhaandværkernes Hovedorganisation og D. A. F. gældende Overenskomst.

Viborg—Viborg Kommune. Overenskomst oprettet. Ugeløn 60 Kr. Arbejdstid 8 Timer. 10 Dages Ferie. Der ydes 2/3 Løn i 8 Uger, og derefter halv Løn i 5 Uger under Sygdom.

Søllerød—Gas- og Vandmestrene og Søllerød Kommune. Den mellem Kommunen og Fagforeningen gældende Overenskomst er efter flere Forhandlinger blevet fornyet, hverved der er opnaaet adskillige Fordele og Forbedringer for Afdelingens Medlemmer.

21. Kreds—Fabrikant P. Hartmann, Spodsbjerg. Fabrikanten har tiltraadt den med Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

Belysningsarbejderne—Høje Thorstrup Sogneraad. Overenskomsten fornyet, hvorved Lønnen er blevet forhøjet med 22 Kr. pr. Maaned, fra 333 Kroner til 355 Kr.

Hammel—Hammel Kommune. Mellem Sogneraadet og de 3 i Kommunen værende Afdelinger er oprettet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn betales i H. t. den med Entreprenørforeningen til enhver Tid bestaaende Overenskomst, for Tiden 109 Øre. Opholdsskur skal forefindes paa Sten- og Grusgravspladsen. Vejudvalgsformand for Fordeling af Arbejdet efter Lister udarbejdet af Kontorbestyrerne. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Hyllinge—Lyndby—Kommunen. Sogneraadet har som Medlem af Sogneraadsforeningen for Gl. Roskilde Amt tiltraadt den med denne den 18. September d. A. oprettede Overenskomst.

Toftlund—Toftlund Kommune. Den bestaaende Overenskomst, der udløb den 1. November, er, grundet paa Forhandlingen med Sogneraadsforeningen, ikke fornyet. Derimod er der truffet en midlertidig Ordning, hvorefter alt Arbejde betales med 109 Øre i Timen, ligesom der kun antages arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut. (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 2 31.–1. 1938 43. Aarg.

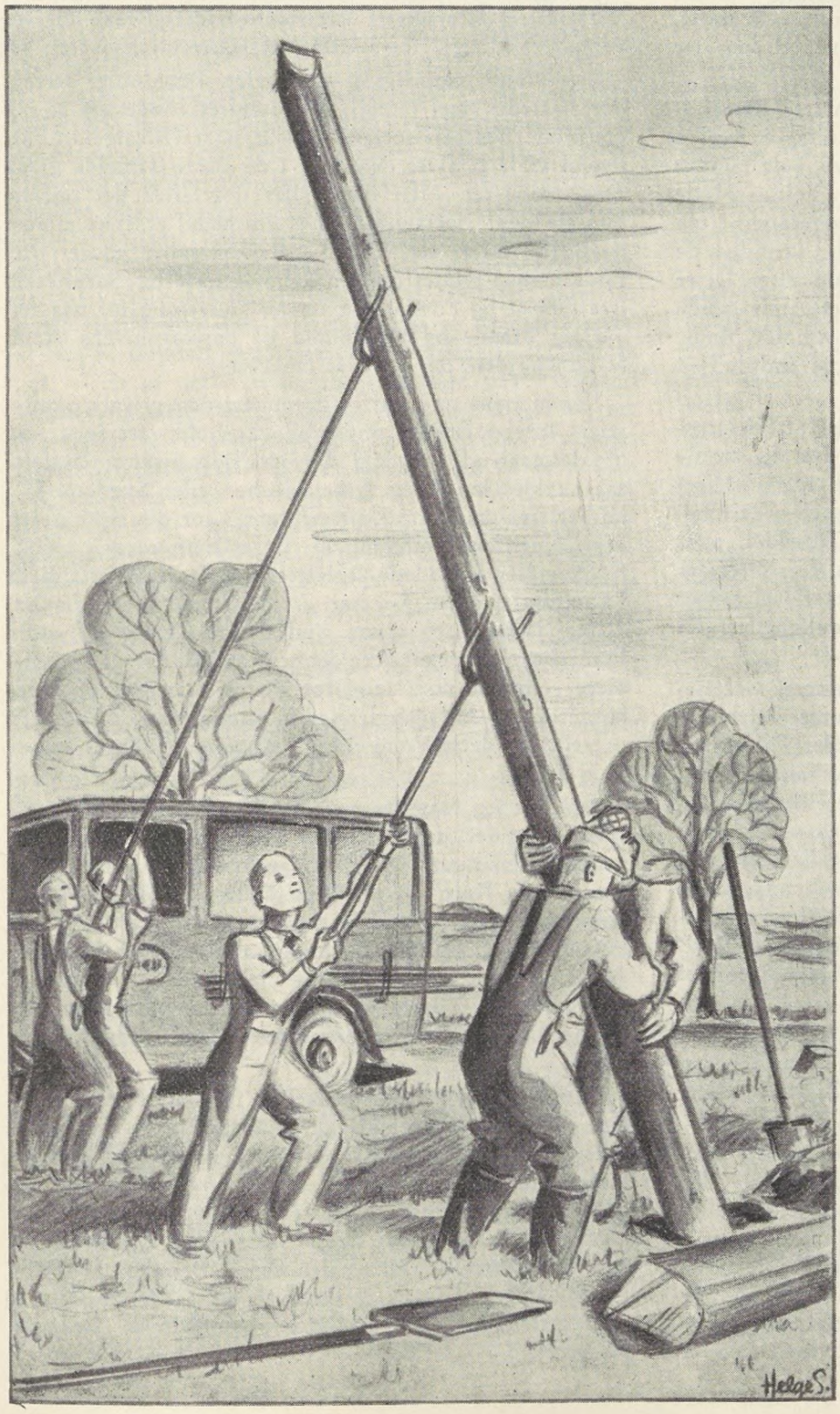

Linjearbejderen

Skønt ikke altid lige tæt,
er der af Traade spændt et Net
omtrent til Verdens Ende;
det var han med at spænde.

Den gamle Pæl, som stod og sang,
naar Traadene i Blæsten klang,
og som endnu kan knejse,
den var han med at rejse.

Hvert Ord i Telefonens Traad
af Fest og Fryd og Gru og Graad,
a l t, hvad vi fik i Eje,
han banede dets Veje.

Helt ude ved Kulturens Rand,
der møder vi hans Ligemand,
Mænd af en anden Stamme,
hvis Livsværk er det samme.

Aage Hermann.

De sociale Udvalg og deres Mødetider

Der klages til Stadighed meget over den Behandling, som bliver Ansøgere til Del, naar de i Henhold til Loven om offentlig Forsorg henvender sig til de lokale sociale Udvalg om Hjælp i den ene eller anden Anledning.

Klagerne omhandler ikke alene Hjælpens Tildeling og Omfang, men tillige den Sendrægtighed, hvormed de sociale Udvalg arbejder og behandler indgaaede Ansøgninger. Og meget tyder paa, at disse Klager er endog meget berettigede. Hjælpens Størrelse og Omfang skal ikke omtales nærmere i denne Forbindelse, men det er en Kendsgerning, at man i mangfoldige Tilfælde maaler Hjælpen ud i et saa ringe Antal Kroner, at den i Virkeligheden ingen Betydning har i den ansøgte Retning, men nærmest maa betragtes som en Haan mod den, der faar Hjælpen anvist.

Med Hensyn til Klagerne over langsommelig Behandling af de indsendte Ansøgninger gaar disse i Reglen ud paa, at Udvalgene — særligt naturligvis i de mindre Landkommuner — i mange Tilfælde kun holder Møde een Gang om Maaneden, saaledes at Ansøgningerne om Hjælp paa denne Maade bliver ret gamle, forinden de undergives den Behandling, som Loven forudsætter. Dette sker naturligvis først og fremmest, naar et Andragende indgives umiddelbart efter et af Udvalget afholdt Møde, idet et saadant Andragende maa henligge indtil 3—4 Uger til næste Mødes Afholdelse.

Det siger sig selv, at en saadan Opfattelse af Forsorgslovens Bestemmelser om Hjælps Ydelse fra de sociale Udvalgs Side — hvis Opgave det er at optræde som Formidler mellem det Offentlige og Ansøgerne — er i høj Grad angribelig. Ikke mindst er dette Tilfældet, naar det drejer sig om Hjælp til Familier, hvis Forsørgere er ganske ude af Stand til at opfylde deres Forpligtelser paa Grund af svigtende Beskæftigelsesmuligheder. En ikke mindst i vor Tid velkendt Foreteelse.

Meget ofte sker det endda, at Ansøgningen ved Behandlingen efter at have henligget den lange Tid bliver afvist af Udvalget, fordi Forsørgeren paa det Tidspunkt, Behandlingen finder Sted, har opnaaet Beskæftigelse og derfor ikke af Udvalget godkendes som berettiget til Understøttelse. I ikke faa Tilfælde træffes en saadan Afgørelse paa fuldkommen uretmæssigt Grundlag, idet det Arbejde, som vedkommende Ansøger har opnaaet, lige netop i den Uge, Udvalgets Møde finder Sted, er af midlertidig Karakter og maaske ophører samtidig med Modtagelsen af Meddelelsen fra det sociale Udvalg om, at det ansøgte ikke kunde bevilges.

Saa staar den Paagældende i samme Situation som ved Ansøgningens Indgivelse for Uger siden, — han har kun en Udvej: at forny Ansøgningen med Udsigt til samme Resultat.

Den mellemliggende Periode, fra en Ansøgnings Indgivelse og til Behandlingen finder Sted i det sociale Udvalg, kan altsaa omfatte fra 1—4 Uger. I den Tid er en Ansøger og hans Familie henvist til enten at erhverve de fornødne Fødemidler paa Kredit eller sulte, i de fleste Tilfælde er det sidste den eneste Udvej. Købmand og Bager er nemlig ikke alt for villige til at yde en arbejdsløs Arbejder paa Landet Kredit, og slet ikke naar disse er vidende om, at de sociale Udvalg sjældent — eller aldrig — bevilger Understøttelse for mere end en Uge ad Gangen, selv om der er de mest oplagte Beviser for baade Ledighed og Trang i de Uger, Ansøgeren har maattet vente paa Afgørelsen. Ja i mange Tilfælde bestaar der maaske ovenikøbet en Aftale mellem Enkeltpersoner af Udvalget, der ikke er Smaafolk altfor venligt stemt, og Købmanden om at dæmpe Imødekommenheden.

Desværre fastsætter den Paragraf i Loven om offentlig Forsorg, der omhandler Kommunernes Pligt til at nedsætte de sociale Udvalg, ikke samtidig, i hvilket Omfang Udvalgene skal holde Møder, men derimod at Regler for Udvalgenes Arbejde og Virksomhed iøvrigt maa angives i lokale Vedtægter og i Udvalgets Forretningsorden.

Det kunde naturligvis være uden Betydning, selvom der, saaledes som omtalt, kun holdtes Møde een Gang om Maaneden i de sociale Udvalg, naar Udvalgenes Formænd vilde benytte den dem i de fleste Tilfælde givne Dispositionsret. Men dette sker dog efter det oplyste kun sjældent. Socialudvalgenes Formænd er, ikke mindst naar det drejer sig om en Landkommune, meget ofte fuldkommen blottet for den dybe og naturlige menneskelige Følelse og Forstaaelse, der er nødvendig for paa retmæssig Maade og i Henhold til Forsorgslovens Aand at betjene den, der ansøger om Hjælp.

Kommunens og først og fremmest den private Skatteyders Interesser skal under alle Forhold varetages, selv om det gaar ud over dem, der lider ilde, hvad enten dette saa skyldes langvarig Arbejdsløshed eller Sygdom. Det kniber fremdeles for Repræsentanter for det store Hartkorn indenfor Landkommunerne at kvittere den gamle, fuldkommen forældede Opfattelse, at de daarligst stillede i Samfundet ingen Ret har. At der blandt dem, der har denne Opfattelse, ogsaa findes Skolelærere og andre Embedsmænd, tjener ikke denne Stand til Ære, saa meget mere som det ikke indenfor denne Kategori af Medborgere kan være manglende Oplysning, som er Aarsagen — selv om det for enkeltes Vedkommende godt kunde tyde derpaa.

— Naar jeg faar det, jeg skal have, og lidt til, og de andre faar det, de skal have, og knapt det — saaledes var Moralen i gamle Dage, naar Mølleren skulde maale det malede Korn op til Ejermanden, og denne Moralopfattelse syntes fremdeles at være gældende og nu at have bredt sig til dem, der tidligere blev snydt ved dens Anvendelse. I hvert Fald ses umiskendelige Tegn paa denne Morals Tilstedeværelse, naar Forsorgslovens Bestemmelser om Hjælp til Samfundets nødlidende skal fortolkes.

Selv om det vil være vanskeligt, for ikke at sige ugørligt, ved Lov at tilvejebringe en fornuftig og samfundsmæssig Opfattelse hos dem, der er kværulantisk og modvilligt indstillet over for den sociale Lovgivning, saa maa det dog være muligt enten ved Ændring i Loven eller i Form af et Cirkulære at faa tilvejebragt Bestemmelser eller Direktiver, der sikrer den Del af Befolkningen, som er afhængig af Lovens Anvendelse, en Behandling der er overensstemmende med det i Forsorgsloven knæsatte Retsprincip.

R—dt.

Pristallet for Leveomkostningerne

Hvorledes beregnes Pristallet? Hvilken Forskel er der mellem det almindelige Pristal for Leveomkostningerne og det særlige Tjenestemandspristal? Disse Spørgsmaal, der ofte er fremsat i Forbindelse med de mærkbare Prisstigninger, besvarer Arbejderbevægelsens Erhvervsraad i nedenstaaende Fremstilling, der redegør for dette for Tiden højst aktuelle Problem.

Efter at der gennem flere Aar har hersket Ro om Pristallet, har dette pludselig faaet en ny Aktualitet. Aarsagen er dels de sidste Maaneders kraftige Prisstigninger paa alle vigtige Forbrugsvarer — dels den Omstændighed, at de løbende Overenskomster var knyttet til Pristallet, for saa vidt som de kunde opsiges, naar dette steg til en vis Højde.

Samtidig er i mange Arbejderkredse en gammel Mistillid til Statens officielle statistiske Publikationer vaagnet op til nyt Liv. Den enkelte Arbejder finder ofte, at de Bevægelser i det økonomiske Liv, som Statistikens Tal angiver, ikke svarer til hans personlige Erfaringer paa dette Omraade. Naar hertil yderligere kommer, at de Forklaringer, man giver ham paa de Principper, der ligger til Grund for de statistiske Udregninger, enten er mangelfulde eller ikke er fremsat paa en saadan Maade, at han til Bunds kan forstaa dem med sine Forudsætninger — da er det kun naturligt, at han paa Forhaand væbner sig med en vis Skepsis. Naar det drejer sig om saa vigtigt et Tal som Pristallet, er det imidlertid af aller største Vigtighed, dels at man kan føle sig sikker paa, at det udregnes paa betryggende Maade, dels — hvis det bliver det — at der ikke i Fagforeninger og paa Arbejdspladser lurer en uberettiget Atmosfære af Mistænksomhed omkring det. Med andre Ord: Arbejderne maa have Krav paa en fyldestgørende Forklaring paa, hvordan Pristallet bliver til. Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har derfor sat sig som Opgave nu at give denne Forklaring.

Vi vil begynde med at slaa fast, at hvor der i denne Artikel tales om Pristal, menes der Detail-Pristallet, ogsaa kaldet Pristallet for Leveomkostninger. Statistisk Departement beregner desuden et andet Pristal: En-gros Pristallet. Dette har en helt anden Opgave, beregnes paa en anden Maade og har ingen direkte Forbindelse med det her behandlede Detail-Pristal.

Detail-Pristallet beregnes og offentliggøres hver tredje Maaned. Departementets senest meddelte Pristal (for Oktober Kvartal) indeholder følgende Angivelser:

I. Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1931 gnstl. Kr.	Okt. 1936 Kr.	Jan. 1937 Kr.	April 1937 Kr.	Juli 1937 Kr.	Okt. 1937 Kr.
Fødevarer	974	1133	1125	1154	1169	1194
Klæder, Fodtøj, Vask	383	472	483	501	503	507
Bolig	421	465	474	474	474	474
Brændsel, Belysning	159	171	173	182	192	195
Skatter, Kontingenter o. l.	436	492	492	488	503	511
Andre Udgifter	727	756	761	765	766	771
Ialt	3100	3489	3508	3564	3607	3652

II. Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1931 gnstl.

	1931 gnstl.	Okt. 1936	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937
Fødevarer	100	116	116	118	120	123
Klæder, Fodtøj, Vask	100	123	126	131	131	132
Bolig	100	110	113	113	113	113
Brændsel, Belysning	100	108	109	114	121	123
Skatter, Kontingenter o. l.	100	113	113	112	115	117
Andre Udgifter	100	104	105	105	105	106
Ialt	100	113	113	115	116	118

Til Udregning heraf benytter Departementet to »Slags« Statistik, der er indsamlet hver for sig og derefter kombineret. Vi vil behandle dem enkeltvis.

1. Indsamling af Priser paa forskellige Varer og Tjenesteydelser.

Den første Opgave, der skal løses, før man kan konstruere et Pristal, maa nødvendigvis blive Indsamling af et paalideligt Materiale om de Priser, der faktisk eksisterer paa det Tidspunkt, Pristallet skal belyses. — Disse Priser, til hvis Indberetning Departementet sætter et meget stort Apparat i Gang, indsamles paa en efter deres Art nogetforskellig Maade.

For de vigtigste af Hovedgrupperne: *Fødevarer, Fodtøj, Brændsel og Belysning* modtages kvartalsvise Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Købstæderne og 110 Landkommuner. Disse faar deres Oplysninger ved Forespørgsler og Prøvekøb, og det er dem særlig indskærpet at lægge Vægt paa, at det for de enkelte Varer hvert Kvartal er *samme Kvalitet*, der opgives Pris paa. F. Eks. skal Angivelsen for gule Ærter gælde den Kvalitet, der betegnes med »Victoria, afskallede«, for Te »Alm-Kongo«, for Smør »lurmærket«, for Petroleum »Water white«, for Herresko »gennemsyede Boxkalv«. Disse kommuneindberettede Detailpriser offentliggøres samtidig med Pristallet i samme Nummer af Statistiske Efterretninger, og Aarsgennemsnit findes i Statistisk Aarbog (for 1937 i Tabel 112).

Hovedposterne *Bolig og Skatter* opgøres ikke kvartalsvis, men kun en Gang om Aaret. Ogsaa de indberettes af Kommunalbestyrelserne. Ved at se paa Pristalsopgørelsen kan man konstatere, at Udgiften til Bolig angives uforandret et Aar igennem. Resultatet af den aarlige Boligtælling offentliggøres iøvrigt i Statistisk Aarbog (for 1937 Tabel 33).

Tilbage er nu Posterne *Vask, Klæder, Kontingenter* samt »*Andre Udgifter*« (Tobak, Spiritus, Teater o. s. v.). Da det her grundet paa store Kvalitetsvariationer og vide Forskelligheder mellem de enkelte Individer er vanskeligt for Kommunerne at give generelle Oplysninger, foretager Statistisk Departement selv Undersøgelser over Pristalsopgørelsen paa disse Omraader. Dette sker ved at rette Forespørgsler til forskellige offentlige Institutioner, Brancheforeninger, Fagforeninger, Erhvervsdrivende o. s. v.

Naar nu alle Priser er oplyst, viser det sig imidlertid, at de langt fra er ens, men tværtimod varierer stærkt fra Landsdel til Landsdel og fra Kommune til Kommune. Da der kun udregnes et Pristal, gældende for hele Landet, maa næste Skridt blive at udregne en Gennemsnitspris for hver Vare. Dette gøres ved simple aritmetiske Gennemsnit, saaledes at først et Gennemsnit beregnes for henholdsvis Hovedstad, Provinsbyer og Land — hvori

alle Kommuner vejer lige meget uanset Størrelse; og derefter et Gennemsnit for de tre Kommunetyper, hvori ogsaa de vejer lige meget.

2. Pristalsbudgettets Betydning og Opstilling.

Man er nui Besiddelse af en Gennemsnitspris for hver Vare og Tjenesteydelse og kan gaa over til ved Hjælp af disse Priser at beregne det endelige Pristal.

Meningen med Pristallet er jo, at Bevægelserne i det fra Kvartal til Kvartal skal vise Bevægelserne i en Arbejderfamilies Leveomkostninger i de tilsvarende Perioder. Derfor kan ikke alle Prisændringer tillægges samme Betydning. Det gaar ikke an blot at beregne den gennemsnitlige procentvise Prisændring, som Gennemsnittet udviser fra den ene Opgørelse til den næste; thi derved vilde en vis Prisændring paa f. Eks. Sildesalat komme til at faa samme Betydning som en Prisændring paa Smør, Champagne samme Vægt som Hvidtøl o. s. v. Det Resultat, man herved vilde naa til, vilde blive ganske misvisende, idet de forskellige Varer jo vejer til med meget forskellig Styrke paa Arbejdernes Husholdningsregnskab. Det gælder altsaa om at finde en Vægtfordeling over de enkelte Varer, der saa godt som muligt svarer til den danske Arbejders Forbrugssammensætning.

En saadan typisk Vægtfordeling har Statistisk Departement søgt at opnaa ved Opstillingen af det saakaldte *Pristalbudget*. Dette er *et konstrueret Husholdningsregnskab*, der skal gælde for en Arbejderfamilie, der i 1931 havde en samlet Udgift paa 3100 Kr., har 1½ Barn og som køber sine Varer til de i forrige Afsnit beskrevne, for hele Landet gældende Gennemsnitspriser. I dette Budget indsætter man hvert Kvartal de for den Tid beregnede Priser og naar derved til de Ændringer i Udgiften til de enkelte Hovedposter og i den samlede Udgift, som er anvist i Skemaet. Den samlede Udgift i Procent af 1931 Udgiften (3100 Kr.) angiver det, man normalt betegner som Pristallet. Dette Pristalbudget er man naaet til paa følgende Maade:

Statistisk Departement har ved forskellige Lejligheder ved Uddeling af Husholdningsregnskaber til Fagforeningsmedlemmer foretaget en almindelig Undersøgelse over Arbejderklassens Forbrug. Første Undersøgelse foretoges i 1909. Den omfattede kun københavnske Arbejdere. I 1922 foretoges en ny for hele Landets Arbejdere og endelig i 1931 den Forbrugsundersøgelse, der nu anvendes til Pristalsudregningen.

Af de til 1931-Undersøgelsen gennem Fagforeningerne udleverede Husholdningsregnskaber kom de 484 tilbage i udfyldt Stand. Af disse var 149 udfyldt af Arbejdere i Hovedstaden, 236 af Arbejdere i Provinsbyerne og 91 af Landarbejdere. De udspurgte Familier havde en Aarsindtægt varierende fra 1000 Kr. til over 6000 Kr. Omregner man alle Familiens Medlemmer til Forbrugsenheder, saaledes at en Mand over 15 Aar sættes til 1, en Kvinde over 15 Aar til 0,90, og Børnene gælder fra 0,15 til 0,90 Forbrugsenheder efter deres Alder, finder man, at den aarlige Udgift pr. Forbrugsenhed i de undersøgte Familier fordeler sig saadan, at 1/5 af Familierne brugte under 800 Kr. pr. Forbrugsenhed, ½ fra 801—1600 Kr., 1/5 fra 1601—2400 Kr. og Resten over 2400 Kr. pr. Forbrugsenhed. Det gennemsnitlige Antal Familiemedlemmer var 3½.

Paa Grundlag af de Forbrugssammensætninger, disse Regnskaber udviste, konstruerede man saa Pristalsbudgettet. Som Udgangspunkt tog man, at den samlede Udgift paa dette Budget skulde være 3100 Kr., hvorved Kontinuitet med det tidligere Budget fra 1922 opnaaedes. Dette Budget omregnet til 1931-Priser vilde nemlig give ca. 3100 Kr. Fordelen ved Kontinuiteten er, at man uden Omregning kan sammenligne de nye Pristal med de tidligere beregnede efter 1922-Budgettet og 1909-Budgettet. Den rette Forbrugssammensætning ved 3100 Kr.-Udgiften gav de Regnskaber, der havde netop denne Aars-Udgift, en Rettesnor for, og iøvrigt sammenstykkedes Budgettet ved skønsmæssige Gennemsnitsberegninger. Der foreligger ikke nogen fuldstændig og officiel Redegørelse herfor.

Tjenestemandspristallet.

I Forbindelse med det ovennævnte Detail-Pristal rejser sig naturligt Spørgsmaalet om Tjenestemandspristallet. Et københavnsk Dagblad har fornylig foretaget en Sammenligning mellem de to Pristal og opstillet følgende Tabel:

	Tjenestemændenes Pristal		Det ord. Pristal
	Beløb	pCt.	pCt.
1933	2.287	100	100
1934	2.434	106,4	105
1935	2.572	112,5	109
1936	2.657	116,6	112
1937	2.710	118,5	113

Hertil knytter det citerede Blad følgende Kommentarer:

»Man maa jo uvilkaarlig nu spørge om, hvilket af de to Pristal, der er det rigtige. Vi kan jo ikke sige andet end, at det lyder betydelig mere sandsynligt, at Tjenemandspristallet er det rigtige, for Priserne er langt snarere steget med de 18,5 % end med de 13 % i de sidste fire Aar.

Tjenestemandspristallet er udregnet efter et betydelig lavere Budget end det officielle Pristal, der er derfor større Chance for, at disse Beregninger er i den nøjeste Overensstemmelse med Befolkningens faktiske Forbrug«.

Disse tilsyneladende saa saglige, beherskede Vendinger er et godt Eksempel paa, hvor uklare Forestillinger der i Almindelighed hersker omkring Pristallene.

Faktisk er der ingen principiel Forskel paa de to Pristals Udregning. Saavel Detail-Pristallet som Tjenestemandspristallet bygger paa det ovenfor skildrede Pristalbudget af 1931, og begge anvender det samme Prismateriale, hvis Indsamling ogsaa er skildret ovenfor. Aarsagen til, at der alligevel bliver en Forskel, hidrører fra Tjenestemandsloven, der bestemmer, at ikke alle Pristalbudgettets Poster skal tages i Betragtning. Ved Udregning af Tjenestemændenes Pristal, og altsaa ved Fastsættelse af deres Reguleringstillæg, skal der kun tages Hensyn til Prisbevægelser for Fødevarer, Klæder, Fodtøj, Vask, Bolig samt Brændsel og Belysning. Derimod gaar Posterne »Skatter og Kontingenter« samt »Andre Udgifter« ud. Dette medfører for det første, at den »samlede« Budgetudgift, der tages Hensyn til, bliver mindre for Tjenestemændene (ca. 2700 Kr.) end for Arbejderne (ca. 3100 Kr.). For det andet medfører dette Forhold, at i Perioder, hvor Prisstigningerne særlig rammer de Poster, der findes *baade* i Tjenestemændenes *og* det ordinære Pristal, medens de Poster, der yderligere findes i det ordinære Pristal, ikke stiger (maaske endda falder) — da vil Prisstigningerne veje stærkest til hos Tjenestemændene, og deres Pristal gaa mest i Vejret. En saadan Periode befinder vi os netop i nu, hvor Føde, Klæder og Brændsel stiger mest, medens Skatter, Kontingenter og

andre Udgifter (f. Eks. Forlystelser og Spiritus) holder sig ret konstant.

Man kunde nu spørge, hvorfor Tjenestemandsloven sætter en saadan Bestemmelse? Dette Spørgsmaal kommer egentlig ikke denne Redegørelse ved, men Aarsagen er formodentlig, at man ikke har ønsket, at f. Eks. en almindelig Skattestigning, der paalægges hele Befolkningen, specielt for Tjenestemændene, straks skulde kompenseres ved et tilsvarende Dyrtidstillæg. Lignende Betragtninger kan vel gøres gældende med Hensyn til Kontingenter og andre Udgifter (Forlystelser, Spiritus og Tobak), hvor den indirekte Beskatning betyder meget. Som Eksempel paa, hvor konsekvent man gennemfører denne Tankegang, kan anføres, at da Tjenestemændenes Pristal i Januar 1934 udviste en meget kraftig Stigning, som berettigede til ret store Løntillæg, fik Tjenestemændene *ikke* disse Tillæg, netop fordi en væsentlig Del af Pristalsstigningen skyldtes prishævende Statsforanstaltninger til Fordel for Landbruget, som hele Samfundet maatte bære, og som altsaa var at betragte som en Slags Skat. Om denne Bestemmelse i Tjenestemandsloven er rimelig, skal vi ikke komme ind paa, men det foregaaende viser altsaa, at den ikke altid behøver at være til Tjenestemændenes Fordel.

Man kunde ogsaa spørge (og det er vel det, det ovenfor citerede Blad gør), om det er retfærdigt overfor Arbejderne, at Tjenestemændenes Pristal i en Periode som den indeværende stiger stærkere end det ordinære Pristal. Et saadant Spørgsmaal vilde der imidlertid ingen fornuftig Mening være i. Hvis det ved Lov eller Overenskomst var fastsat, at Arbejdernes Lønninger skulde stige eller falde med samme Procenter som det almindelige Pristal, og Tjenestemændenes Lønninger med samme Procenter som Tjenestemandspristallet — da vilde det i aller højeste Grad være uretfærdigt (om end det skiftevis vilde gaa ud over begge Parter efter Prisbevægelsens Art). Men nogen saadan Bestemmelse eksisterer jo ikke. Arbejdernes Lønninger er kun knyttet til det ordinære Pristal, forsaavidt at Overenskomsterne kan opsiges, naar det er steget saa og saa meget. Hvor stor Stigningen behøver at være, er man jo selv med til at bestemme. For Tjenestemændene gælder det, at visse Stigninger i Pristallet udløser visse forskellige Reguleringstillæg. Og ved Fastsættelsen af disses Størrelse er der formodentlig taget Hensyn til Tjenestemandspristallets særlige Karakter.

(Efter »Arbejderen«.)

Det internationale Arbejdsbureau i 1937

I en Pressemeddelelse fra Genéve gives følgende Oversigt over det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed i 1937.

I April 1937 holdt Arbejdsbureauet efter Indbydelse af Præsident Roosevelt en international Textilkonference i Washington til Diskussion af Verdensindustriens økonomiske og sociale Problemer. 22 Medlemsstater var repræsenterede paa denne Konference. Tyskland havde, skønt det ikke længere er Medlem af Organisationen, sendt en Observator.

Denne Konference i Nordamerika samt den ordinære Konference for det amerikanske Kontinent, der blev afholdt paa Initiativ af den chileanske Regering og under det internationale Arbejdsbureaus Auspicier i Santiago, Chile, i Slutningen af 1936, er Bevis paa Arbejdsbureauets verdensomspændende Virksomhed, de livlige Forbindelser, som det har oprettet og udviklet med hele det amerikanske Kontinent, viser samtidig, at i det mindste naar det gælder en Standardisering af Arbejdsvilkaarene, eksisterer der en for Samarbejdet mellem Kontinenterne gunstig Atmosfære.

I Oktober 1937, denne Gang efter Indbydelse af den tjekkoslovakiske Regering, holdt det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelse sit Kvartalsmøde i Prag. Den i Maj i Wien af Arbejdsbureauet organiserede Arbejdsinspektionskonference, Direktør Butlers i Slutningen af Aaret tiltraadte Rejse til hollandsk Indien, Malajstaterne, Indien og Ægypten, Bestyrelsens nylig fattede Beslutning om i 1938 at sende en Studiedelegation til Sydafrika — for ikke at nævne de talrige Tjenesterejser, som foretages af Arbejdsbureauets Funktionærer — alt dette bekræfter yderligere Organisationens uafladelige Stræben efter at udvikle Forbindelserne med alle Dele af Verden og drage disse ind under Organisationens Arbejdsfelt. Med samme Maal for Øje har den forstærket forskellige tekniske Kommissioner med flere sagkyndige fra Syd- og Nordamerika, endvidere har den udbygget Nettet af nationale Korrespondenter i de ikke europæiske Lande. Forøvrigt kan det siges, at Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer i alle Dele af Verden, ligesom i de forløbne 17 Aar, fortsat giver Arbejdsbureauet deres Støtte og deres aktive Medvirken.

Det internationale Arbejdsbureaus ovennævnte Virksomhed udenfor Genéve har langt fra at forstyrre Organisationens regulære Arbejde, tværtimod haft en meget stimulerende Indvirkning paa dette og i adskillige Henseender underbygget det.

Saaledes blev Aaret 1937 præget af et nyt og energisk Fremstød henimod den praktiske Virkeliggørelse af en successiv Forkortelse af Arbejdstiden indenfor forskellige Næringsgrene. Paa Grundlag af det Arbejde, som udførtes af den tidligere nævnte Textilkonference i Washington vedtog den internationale Arbejdskonference ved sin Sammentræden i Juni en Konvention vedrørende Gennemførelsen af 40-Timers Arbejdsugen i Textilindustrien. Man erindrer, at denne Reform i Princippet vedtoges allerede paa Arbejdskonferencen i 1935, men at det da bestemtes, at dens Ikrafttræden skulde indtræffe særskilt for hver enkelt Industri. I Lighed med dette Princip var Specialkonventioner angaaende Forkortelse af Arbejdstiden i Vindues-

glas- og Flaskefabriker med kontinuerlig Drift samt ved almindeligt Arbejde gennemført allerede i 1935—36. Den nu besluttede Udstrækning af 40-Timers Ugen til Tekstilindustrien, hvilket berører de dermed beskæftigede 14 Millioner Arbejdere Verden over, viser at Arbejdsbureauet allerede har naaet et godt Stykke af Vejen mod den internationale Forkortelse af Arbejdstiden.

Trods dette fandt Arbejdskonferencen imidlertid, at det ved 40-Timers Ugens Gennemførelse fra Industrigren til Industrigren, vilde komme til at tage alt for mange Aar for at opnaa en tilfredsstillende Løsning for samtlige Arbejdere. Konferencen vedtog derfor en Resolution herom, hvilket foranledigede Arbejdsbureauets Styrelse til paa Dagsordenen for den Arbejdskonference, som sammentræder den 2. Juni 1938, at opføre Spørgsmaalet om en Generalisering af Arbejdstidsforkortelsen i alle de Virksomhedsgrene som ikke omfattes af allerede vedtagne Konventioner. Fyrretimersproblemets internationale Behandling er dermed kommet ind i et nyt Stadium.

Med Hensyn til Betydningen af Arbejdsperiodens Forkortelse pr. Uge set i Relation til Menneskenes hele Levetid, fattede Arbejdskonfenrencen i 1937 ligeledes vigtige Beslutninger, ved hvilke Minimumsalderen for Børns Anvendelse til Arbejde indenfor Industrien og Handelen forhøjedes fra 14 til 15 Aar.

For et specielt Arbejdsomraade, Bygningsvirksomheden, vedtog Konferencen en Konvention vedrørende Beskyttelsen af Bygningsarbejderne mod de Ulykkestilfælde, for hvilke de er særligt udsatte.

Desuden giver Konferencen, gennem Vedtagelsen af to velmotiverede Udtalelser, et værdifuldt Bidrag til Spørgsmaalet om Bekæmpelse af økonomiske Depressioner; i disse angives Grundreglerne for en systematisk, fremsynet Planlæggelse af almindelige Arbejder, saaledes at disses Udførelse i størst mulig Udstrækning henlægges til Perioder med stor Arbejdsløshed.

Et andet karakteristisk Træk i det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed i 1937 er Genoptagelsen af Spørgsmaalet vedrørende Emigrationsproblemet. Gennem længere Tid havde den økonomiske Verdenskrise og de som en Følge af denne i flere Lande indførte Restriktioner umuliggjort enhver international Aktion paa dette Omraade. De Lande, hvortil der emigreredes vægrede sig ved at slippe fremmede Arbejdere ind med Risiko for Forøgelse af Arbejdsløsheden i Landet. Adskillige Lande tilhørende denne Gruppe tilbagesendte ovenikøbet til de respektive Hjemlande talrige Emigranter, som var blevet arbejdsløse og faldet det offentlige til Byrde.

Imidlertid har i og med den økonomiske Udvikling nye Muligheder vist sig, hvilket Arbejdskonferencen i Santiago, Chile, nærmere klarlagde. I Tilslutning hertil har det internationale Arbejdsbureau taget to Beslutninger. For det første Indkaldelse til den 25. Februar 1938 af en Konference til international teknisk og finansielt Samvirke angaaende Gruppeudvandring af Kolonister, for det andet Opførelsen paa Dagsordenen for den internationale Arbejdskonference i 1938 Spørgsmaalet om international Overenskomst vedrørende Pladstilbud etc. for Arbejdere, som flytter fra et Land til et andet.

Foruden dette Spørgsmaal, samt det tidligere nævnte om Generalisering af Arbejdstidsforkortelsesreformen, vil følgende Spørgsmaal blive behandlet paa Konferencen: Arbejdsudbytning og Lærlingevæsen, Regulering af indfødte Arbejderes Arbejdskontrakt, Regulering af Arbejdstid og Hvileperioder for Arbejdschaufførør og deres Medhjælpere, der beskæftiges ved Landevejstransport, samt den internationale Standardisering af Arbejdstids- og Lønstatistik for de vigtigste Industrigrene og Jordbruget. Disse, som synes yderst skiftende, har nødvendiggjort mange omfattende og indgaaende Undersøgelser.

Samme Variation finder man forøvrigt i den Række af Udtalelser, som i det forløbne Aar er offentliggjort af Arbejdsbureauet uden Forbindelse med Forberedelsesarbejdet til Konferencen, Studier vedrørende Arbejdsløsheden og de tekniske Fremskridt, angaaende Udviklingen af Kollektivaftalesystemet, Ophør af uorganiseredes Arbejdsaftaler, Mekaniseringen af Kontorarbejdet, Rationaliseringen, Indvandring og Kolonisering i Brasilien, Argentina og Uruguay, angaaende Arbejdsforholdene i Indokina, Erstatning for Arbejdssygdommen Silikose, etc.

Den Dokumentation, som blev Resultatet af Arbejdsbureauets Textilkonference i Washington, har, kompletteret med Konferencens Rapport, nylig været offentliggjort i to Bind, hvilket tilsammen udgør en enestaaende værdifuld Masse af Oplysninger vedrørende denne Verdensindustris Forhold.

Hele dette systematiske Undersøgelsesarbejde fuldføres parallelt med Arbejdet paa Sociallovgivningens Udbygning paa en fast og sikker Grund. I stadig større Udstrækning henvender Regeringer og Organisationer sig til Arbejdsbureauet angaaende Oplysninger og Raad vedrørende sociale Spørgsmaal, og i adskillige Tilfælde har det i den senere Tid indtruffet, at Regeringer i nyere Industrilande, i og udenfor Europa, hjælpes af Eksperter fra Arbejdsbureauet ved Udarbejdelsen af mere omfattende Arbejdslovsforslag.

Ratifikationen af internationale Arbejdskonventioner er fortsat normalt, og Antallet formelt indregistrerede Ratifikationer var ved Slutningen af 1937 steget til 765.

Til Slut kan nævnes, at det nu forløbne Aar for Arbejdsbureauets Vedkommende prægedes af en Begivenhed, som længe var ønsket af alle, som deltager i det internationale Sociallovgivningsarbejdes Udvikling og Fremgang: Afsløringen den 20. Juni af et gennem international Indsamling tilvejebragt Monument over Arbejdsbureauets første Direktør Albert Thomas. Omstændighederne formede sig saadan, at denne Afsløringshøjtidelighed — fem Aar efter hans Død — kom til at foregaa ved en af de mest aktive internationale Arbejdskonferencer, der hidtil har været afholdt; den blev derved en særlig højtidelig Manifestation af Livskraften i det Værk for hvis Skæbne Thomas gav de sidste tolv Aar af sit Liv.

Lyngby Afdeling har erhvervet eget Hus

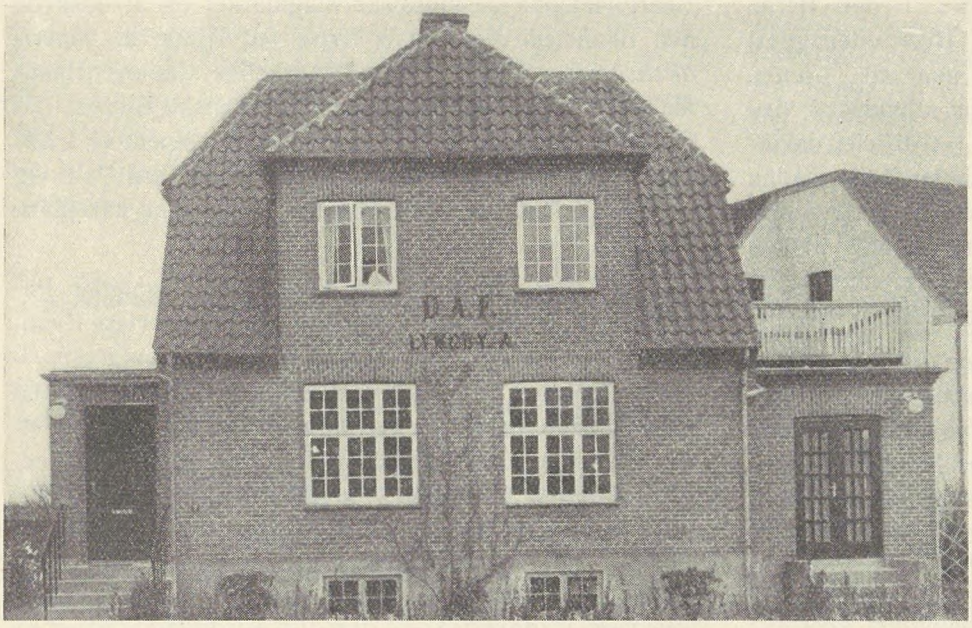

Gennem Aarene, siden Lyngby Afdelings Oprettelse i 1919, har Afdelingen haft Kontor i Fællesorganisationens Lokaler paa Sorgenfrivej 4. Men efterhaanden som Udviklingen tog Fart indenfor Afdelingens Omraade og Medlemstallet voksede, blev Forholdene i de gamle Lokaler for trange. Fra Bestyrelsens Side maatte man derfor se sig om efter mere tidssvarende Lokaler.

Som altid, naar saadanne Spørgsmaal indtræder, drøftedes naturligvis Muligheden for at erhverve eller bygge en Ejendom, som kunde indrettes svarende til Tidens Krav, og det lykkedes paa Lindegaardsvej 7 at finde en Ejendom, som svarede til Formaalet.

Ejendommen blev erhvervet for en Købesum af 18,000 Kroner, og Overtagelsen fandt Sted en Gang sidste Sommer. Af Hensyn til de i Ejendommen boende, kunde Omforandringen ikke paabegyndes før efter 1ste Oktober, men efter denne Dato tog man fat. Dels blev der foretaget mindre Tilbygninger og dels blev der indlagt Centralvarme samt foretaget de fornødne Installationer. Hele Stueetagen indrettedes til Kontorer og Kontrollokale. Sidstnævnte Lokale er indrettet saaledes, at der er Passage direkte gennem Lokalet, hvis Indgangs- og Udgangsdøre lukkes automatisk. I selve Kontrollokalet er ikke indrettet Siddepladser for de Arbejdsløse i Kontroltiden; der er lagt Vægt paa at gennemføre Afkontrolleringen saa hurtigt som muligt. Alle Møbler, saavel i Kontoret som i Kontrollokalet er udført i lyst Egetræ og er fodfrie, saaledes at man kan komme nær til Skranken i Kontrollokalet uden at denne lider væsentlig Overlast. Dette maa siges at være overordentlig hensigtsmæssig, ikke mindst, naar et stort Antal Personer daglig skal passere Kontrolkontoret; f. Tiden kontrolleres omkring 400 Arbejdsløse hver Dag.

Over Kontrollokalet er indrettet en Lejlighed, der bebos af Afdelingens Formand. Lejeindtægten for denne Lejlighed er 60 Kroner om Maaneden. Men da det naturligvis har været nødvendigt til Afholdelse af de med Omforandringen af Ejendommen forbundne Udgifter at anbringe Kapital i denne udover Købesummen, er Huslejen som saadan naturligvis en velkommen Indtægt, der kan bidrage til Forrentning af den samlede Kapitalanbringelse.

Vi bringer et Par Billeder fra Ejendommen, dels af Facaden og dels af Kontrollokalet, hvor Afdelingens Bestyrelse ses samlet paa Indvielsesdagen den 31. December f. A. Indvielsesdagen afsluttedes med en festlig Sammenkomst for Afdelingens Medlemmer. Festen, der afholdtes paa Hotel »Lyngby«, dannede selvsagt samtidig en festlig Indgang til det nye Aar.

Vi ønsker Afdelingen til Lykke med Ejendommen.

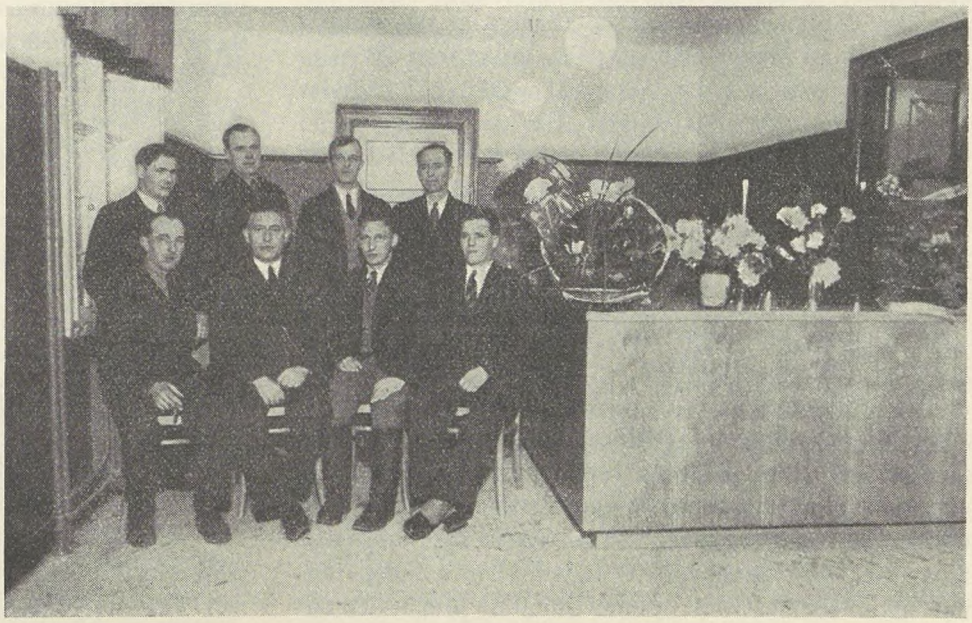

KAMPEN I ØSTEN

Siden Efteraaret 1937 kæmpes der i det fjerne Østen. Folk dør i hundredtusindvis, Byer ødelægges, mange Aarhundredes Kulturværdier gaar til Grunde, men det er endnu ikke Krig. Muligvis udvikler i den nærmeste Fremtid Situationen sig til en officiel deklareret Krig, i dette Tilfælde vil Stillingen blive endnu vanskeligere for de store demokratiske Magter, særlig for U. S. A. og England. Det er uundgaaeligt, at den japanske Blokade vil komme til at ramme engelske og amerikanske Interesser i endnu større Udstrækning.

Hvad betyder Konflikten i Østen for den europæiske Arbejder? Den Tid er forlængst forbi, da Begivenheder i det fjerne Asien ikke havde nogen direkte Betydning for den europæiske Arbejderklasse. I *politisk* Forstand eksisterer der ikke mere geografiske Distancer, alt, hvad der sker ude i Verden, berører europæiske og særlig den *europæiske Arbejderklasses* Interesser.

Japan er *Fascisststaternes* Forbundsfælle. Japans totale Sejr vil automatisk betyde Englands og Ruslands Svækkelse, og saadan som Forholdene nu engang er i Verden, vil Japans Sejr praktisk talt være en tabt Kamp for Demokratiet. Thi Japans europæiske Forbundsfæller, Tyskland og Italien, vilde faa en forstærket Position i Europa.

Men ogsaa i *økonomisk* Henseende vilde en japansk Sejr ramme den europæiske Arbejderklasse. Det er en Selvfølge, at et sejrende Japan vil udelukke de europæiske Stater fra det asiatiske Kontinent. Selv den ubetydeligste europæiske Arbejder vil komme til at føle Konsekvenserne af Sejren derved, at hans Levestandard vil dale. De europæiske Fascisststater, der støtter Japan i Kampen, viser sig ogsaa her som den europæiske Fællesinteresses Modstandere.

Hvorom drejer Kampen sig? I Kina staar store kapitalistiske Interesser paa Spil. Man regner med, at ialt 3300 Millioner amerikanske Dollars er investeret i Kina, England raader over 40 pCt., Japan over 20 pCt., Rusland over 8 pCt. og Amerika over 6 pCt. Vinder Japan Krigen, der altsaa ingen Krig er endnu, saa er de engelske og amerikanske Kapitaler tabt.

Siden Midten af det forrige Aarhundrede, da en amerikansk Flaade gennemtvang *Aabning* af Japan, der hidindtil havde været et *lukket* Land for fremmed Indflydelse, er egentlig den japanske Udvikling en uafbrudt Ekspansion. Grundlaget herfor er først og fremmest de *japanske Bønders og Arbejderes ubeskrivelig lave Levestandard.* Endnu i den allersidste Tid fortsattes Lønnedgangen. Bondestandens og Arbejderklassens politiske Udvikling hemmes af en religiøs-mystisk Disciplin, som ærer Kejseren som en Gud, men alligevel er det socialistiske Parti vokset mærkbart i de sidste Aar, og Japankendere paastaar, at Landet nærmer sig en social Krise. I denne Situation prøver den militaristiske Overklasse at dirigere Folkets Overskud og Energi ud paa de kinesiske Slagmarker og at udskyde den financielle og sociale Krise ved Hjælp af *imperialistiske* Røvertogter. Hvor vanskelige Japans finansielle Forhold er, beviser det nye japanske Budget. Japans allerede i Forvejen fantastiske Statsgæld er i Løbet af det sidste Aar vokset med 1½ Milliard Yen. Og der findes ikke det Sted i Verden, hvor Japan kan laane Penge.

Japan søger *Raastoffer* i Kina, Japan mangler Petroleum, Bomuld, Uld og Gummi og desuden visse Kvantiteter Jern og Zink, men afgørende er Japans *Eksportinteresse.* Japan kan ikke undvære det kinesiske Marked og er bange for, at den nye nationale kinesiske Bevægelse, som er bevidst japanfjendtlig, skal lukke det kinesiske Marked for Japan. Skulde dette nogensinde ske, vilde det være katastrofalt for Japan, thi Japans vigtigste Eksport er Bomuldsvarer, og af disse gaar ca. 30 Procent alene til Kina. Den japanske Eksport til britisk Indien (33 pCt.) og til hollandsk Indien (10 pCt.) synes ogsaa at hvile paa en usikker Basis.

Det er forstaaeligt nok, at Japan kæmper med sammenbidte Tænder og og med en forfærdende Brutalitet, for i Virkeligheden kæmper det nuværende økonomiske og politiske System i Japan for sin Eksistens. Japan ved, at dets Chance for et Opgør med Kina vilde være mindre, hvis det lykkedes den nationale Bevægelse i Kina at opbygge den moderne, centralitiske, kinesiske Nationalstat. Kinas Overlegenhed i Menneskemateriale og Vitalitet — Kinas bedste Støtte er Folkemassernes absolutte Nøjsomhed — er uimodsigelig. Jo længere Kampen varer, desto større Udstrækning faar Fronterne, desto mindre effektivt vil Japanernes tekniske Overlegenhed virke, desto mere vil Kinesernes overvældende Menneskeantal komme til at betyde. Holder Kina denne Gang ud i Kampen — det vilde være første Gang i mange Aarhundreder — saa vil der være en Mulighed for, at *Japanerne sejrer sig til Døde.*

Een Ting er dog sikkert, den europæiske Monopol-Kapitalismes store Tid i det fjerne Østen er difinitivt forbi. Lykkes det *Kineserne* at byde Japanernes Angreb Trods og opbygge en moderne kinesisk Stat, saa vil der ikke mere være nogen Plads for europæiske Koncessioner og priviligerede Forretninger, men det behøver ikke at blive til større Skade. Et nyt kinesisk Samfund vil kunne skabe tilstrækkelige Eksistensmuligheder for hundrede Millioner Mennesker, som nu sulter. Disse vil blive *Forbrugere,* og saa kunde en *retfærdig* Samhandel begynde mellem Europa og Kina. *Japanernes* Sejr vil derimod knægte de kinesiske Masser og holde dem i kapitalistisk Afhængighed, samtidig vil Europa miste et af sine vigtigste Markeder.

Det er muligt, at der nu i det fjerne Østen udspilles vor Tids betydeligste Drama. Den europæiske Arbejderklasses Interesser er ogsaa indviklet i dette Spil.

Skulde de *internationale Arbejderorganisationer* udsende et Opraab om Boykot af japanske Varer, saa maa de store Arbejdermasser forstaa, at det er *deres egne* Interesser, der staar paa Spil og skal forsvares.

Den europæiske Arbejderklasses Solidaritet vil ikke blot tjene til at hjælpe det nødlidende *kinesiske Folk*, den vil ogsaa komme til at hjælpe de udsugede *japanske Bønder og Arbejdere* til at formaa at befri sig fra en af Historiens mest brutale og imperialistiske Overklasser. *H.*

Den dybere Betydning af den faglige Kamp.

At en Bevægelse som de frie Fagforeningers igennem Generationer har beskæftiget sig med de samme sejrrige Problemer, som i de fleste Lande er blevet en Bestanddel af Samfundslivet, er der ikke mange Modstandere, der kan faa i deres Hoved. De er ikke i Stand til at udgrunde den Urkraft, der ligger i Fagforeningsbevægelsen. Og det drejer sig dog faktisk kun om følgende:

Saalænge der er meget brede Befolkningslag, der lider Mangel, og som *trods hele den tilstedeværende Overflod* maa indskrænke sig, saalænge vil de Masser, der lider under denne Uretfærdighed, prøve paa at afværge disse Forhold, og det navnlig naar det drejer sig om de arbejdende Befolkningslag, som maa frembringe disse Rigdomme. *Urmennesket kæmpede imod ganske utæmmede Kræfter*, Arbejderne i vor Tid maa daglig kæmpe for Tilværelsen, og det ikke paa Grund af Naturens Karrighed, thi en saadan findes ikke idag. Og skulde den endelig indfinde sig og medføre Mangler et enkelt Sted, saa kan der straks raades Bod herpaa ved Hjælp af den internationale Arbejdsdeling, der medfører, at Produktion og Vareudveksling fra andre Lande udligner dette Forhold. Arbejderen skal altsaa ikke kæmpe imod Naturens Underfundigheder, og ej heller imod ødelæggende langvarige Sygdomme, eller mod utøjlede Elementer, men derimod imod den i den nuværende Samfundsordning forkrøblede *eensidige Ret til at raade over Produktionsmidlerne og fordele Goderne forkert*. Han vender sig imod de Mennesker, som udnytter deres Ejendomsret,kæmperimod den forkerte Indstilling og imod, at andre skal raade over det Produktionsoverskud, som han har været med til at skaffe tilveje.

Der er ingen Mangel paa Midler til at sikre enhver en menneskelig kulturmæssig Eksistens. Den moderne Videnskab har *lavet meget af lidt*, den har vist sig i Besiddelse af en uhyre, umaadelig skabende Kraft til at fremstille Samfundsgoder, og denne Kraft er endnu i stadig Stigen. Det er da klart, at naar der hver Maaned i Verden finder en Hvedehøst Sted, og ikke blot Hveden, men ogsaa andre Levnedsmidler maa stables hen, fordi der ikke findes nogen Afsætning for dem, ligesom der samtidig er Nød og Mangel paa mange Ting blandt Menneskene paa Trods af den internationale Arbejdsdeling, endskønt *Menneskehedens Produktionsevne er mangedoblet*, saa maa den nødlidende Del af Menneskeheden selv søge at finde ud af, hvorledes man kan faa en Ende paa en saadan Tilstand.

Der er sikkert ingen, der vil bestride, at *Millioner af Mennesker, selvom de har haardt Arbejde, alligevel lider Mangel*. Denne Tilstand er opstaaet som Følge af, at de forskellige Folkeslag paa en kunstig Maade er blevet skilt fra hverandre. Det skyldes den Kendsgerning, at nogle faa Mennesker raader over Produktionsmidlerne og Kilderne til at frembringe nye Værdier, dels vilkaarligt og til deres egen private Fordel, og uden at tage Hensyn til de berettigede Fordringer fra Millioner af Arbejderes Side. Det er en uomstødelig Grundsætning: Den Overflod, som Arbejderne skaber for de faa begunstigede, befordrer Arbejdernes Nød og Fattigdom i stor Udstrækning. Ved den *uretfærdige Fordeling af Arbejdets Frugter* og den Kamp, som er rettet mod Besejringen af denne Uretfærdighed, kulminerer det store, sociale Problem, det sociale Spørgsmaal overhovedet.

Ikke blot den sunde Menneskeforstand, men al Fornuft maa vende sig imod saadan aabenlys *Fordrejelse af samfundsmæssige Fremskridt*. Ethvert Menneske maa tilbagevise den Paastand, at en saadan Tilstand maa anses for at være varig. For mere end 100 Aar siden sagde den engelske Nationaløkonom *John Stuart Mill:* »Jeg maa bekende, at jeg ikke stiller mig venlig til det Livsideal, som de opstiller, der holder paa, at stedsevarende Kamp af den ene imod alle er den normale Tilstand hos Menneskene. At Trængsler, Skub og Stød, som for Øjeblikket karakteriserer det sociale Liv, skulde være noget ønskværdigt Lod for Mennesker eller andre Væsener, kan jeg ikke se. Jeg kan kun betragte det som en Fases uvenlige Symptom paa de sociale Fremskridts Vej. Det er ingen Slags social Fuldkommenhed, at en Families Opgave skal gaa ud paa at samle Penge til Bunke, medens en anden Families Opgave skal bestaa i at opføde fremtidige Pengejægere og Lønslaver.«

Store Uligheder i Fordelingen af Livsgoderne har til alle Tider været Aarsag til Disharmonier og store sociale Kampe. Det er Tilfældet nu, som for Hundrede Aar siden. Men Arbejderne af idag er ikke længere uvidende Skabninger, men de er Kendere af Forholdene, de er Mennesker med en skarp Forstand, som lever med i Skæbnens store Drama og føler og ser al Uretfærdigheden, hvorfor de har sat sig for at ændre disse Forhold, hvad vi ovenfor har fremhævet som Resultat af den usociale Udvikling. Den dybere Betydning af den faglige Kamp ligger i Erkendelsen af, at *Samfundets Struktur af idag*, med Fattig og Rig, med nødlidende Arbejdere og rige Lediggængere, fremviser noget fuldkomment usundt, *som maa ændres.*

Det behøver ikke at være saaledes, argumenterer de oplyste Arbejdere, at et Flertal af Menneskene skal tilbringe sit Liv paa Skyggesiden, medens andre for deres Vedkommende kan betragte Pladsen i Solen som en samfundsmæssig Ret for sig og sine. *Paa Jorden er der Plads for alle, og naar alle Mennesker fødes med lige Rettigheder, saa har vi en adelig Slægt!* Ret til at leve har ikke blot de, der ejer noget, som Heinrich Heine engang sagde, men frem for alle de, som bruger deres legemlige Kræfter, for at Samfundets Strømme af Rigdom igen kan flyde bredt og tungt. I Kampen for Løsningen af dette Problem ligger Ideen for Begrundelsen af faglige Kampe og suger sin levendegørende Kraft deraf.

Korresp.

Forbedring af Landarbejdernes Vilkaar i Sverige

I 1936 blev der i Sverige truffet Beslutning om Nedsættelsen af et Udvalg, hvis Opgave skulde være at foretage Undersøgelse af Spørgsmaalet om Minimallønningerne i Landbruget. Det samme Udvalg skulde samtidig undersøge Muligheden for at gennemføre Foranstaltninger til Forbedring af Landarbejdernes Lønvilkaar. Det blev ved Udvalgets Nedsættelse anført, at et Indgreb fra Statens Side med det Formaal at forbedre de daarligst stillede Landarbejderes Vilkaar, ikke kunde lade sig gøre uden gennem en Lovgivning med Bestemmelser om en Indskrænkning i den bestaaende Frihed til at træffe Aftale, saaledes at Minimallønningerne kunde garanteres. Og det blev endvidere hævdet, at det vilde blive nødvendigt at tilvejebringe et administrativt Organ, under hvilket Lovens Fortolkning og Effektuering kunde sortere.

Man var klar over, at et saa omfattende Indgreb som en Lov paa dette Omraade maatte være, ikke kunde gennemføres for et kortere Tidsrum, begrænset til den daværende Krisetilstand, der var under Afvikling. Men samtidig raadede den Opfattelse, at Støtte, som af Staten blev ydet Landbefolkningen, vilde være nødvendig for et længere Tidsrum, og i Relation hertil vilde det være baade Ret og billigt, at ogsaa de daarligst lønnede Landarbejdere fik en vis Hjælp fra Staten til Forbedring af deres Lønforhold.

Samtidig blev det taget under Overvejelse at lade de da bestaaende kollektive Overenskomster i de forskellige Omraader anvende som Grundlag for Fastsættelse af Minimallønningerne, idet det blev fremhævet, at Arbejdsgiverne ved Indgaaelse af saadanne kollektive Overenskomster havde erkendt, at Landbruget var i Stand til at bære disse Lønninger, og at Arbejderne samtidig var indforstaaet med, at den gennem Lønnen fremkomne Levestandard var akceptabel.

Gik man frem paa denne Maade, vilde et vilkaarligt og subjektivt Indgreb i Fastsættelsen af Løn ved det Offentliges Foranstaltning kunne undgaas.

Socialt Tidsskrift — hvorfra ovenstaaende Oplysninger ligeledes er hentet — meddeler nu, at det omtalte Udvalg, der betegnes som Kommission, har afgivet Betænkning, hvoraf fremgaar følgende:

I Henhold til det af Kommissionen udarbejdede Lovforslag skal der nedsættes et for hele Landet fælles Lønningsnævn, hvis Opgave det vil være at fastsætte Minimumslønninger for Landarbejderne i hele Riget. Det forudsættes dog som en Mulighed, at navnlig Norrland samt visse Dele af Värmlands og Kopparbergs Len skal undtages fra Lovens Anvendelsesomraade. Antallet af Nævnets Medlemmer, der alle skal udnævnes af Kongen, maa ikke overstige 25. Af Medlemmerne skal fem udses blandt Personer, der ikke repræsenterer Arbejdsgiver- eller Arbejder-Interesser. To af disse Medlemmer, der af Kongen udnævnes den ene til Formand og den anden til Viceformand i Nævnet, skal have bestaaet den for at beklæde et Dommerembede foreskrevne Prøve. Nævnet skal yderligere bestaa af et lige Antal Repræsentanter for henholdsvis Arbejdsgivere ogArbejdere.

I Forslaget fastsættes det, at Minimumslønningerne i Princippet skal fastsættes til samme Beløb som de tilsvarende Lønninger i gældende Kollektivaftaler. Dog skal der alene fastsættes Minimumslønninger for de lavest lønnede Landarbejdere, men derimod som Hovedregel ikke specielle højere Lønninger for de mere kvalificerede Arbejdere. Herved undgaar man det vanskelige Problem om Grænsedragningen mellem de forskelligeKategorier af Arbejdere.

Minimumslønningerne fastsættes blot for Arbejdere mellem 21 og 60 Aar. For Arbejdere under 21 eller over 60 Aar gælder saaledes fuld Aftalefrihed. Desuden aabnes der forskellige Muligheder for Anvendelse af ikke fuldgod Arbejdskraft imod lavere Løn end Minimumslønningerne. Dette kan ske dels ved Dispensation af Lønningsnævnet, dels under visse Forudsætninger, blot efter Anmeldelse fra Arbejdsgiverens Side.

Da Grundtanken i det foreslaaede System er den, at Minimumslønningerne ved at knyttes til Kollektivaftalerne skal tilpasse sig saa smidigt som muligt efter Arbejdsmarkedet, er det af stor Betydning, at der gives Organisationerne al fornøden Frihed ved Aftale-Forhandlingerne. Det fastslaas, at Minimumslønningerne skal fastsættes for Kollektivaftalernes Gyldighedstid, og at nye Minimumslønninger ikke skal fastsættes, forinden nye Aftaler er kommet til at foreligge. Kun hvis Forholdene udvikler sig saaledes, at der ikke længere er Udsigt til at skaffe nye Aftaler tilveje, skal Minimumslønningerne paa ny fastsættes, selvom saadanne Aftaler ikke forefindes.

Ved Fastsættelse af Minimums-Akkordlønninger skal Lønningsnævnet tage Hensyn til Minimumstimelønningerne, som er fastsat for det paagældende Omraade. Hvis Minimumsakkordløn ikke er fastlagt af Nævnet, maa Akkordløn ikke aftales lavere, end at en fuldt arbejdsdygtig Mand kan beregnes at tjene mindst den af Nævnet for de paagældende Arbejdere fastsatte Minimumstimeløn.

Arbejdsgivere, der ikke betaler de fastsatte Minimumslønninger, kan idømmes Bøder.

Med Hensyn til selve Udformningen af Lovforslagets Bestemmelser, er Betænkningen enstemmig. I Princip-spørgsmaalet om, hvorvidt en Lovgivning angaaende Minimumslønninger for Landbruget overhovedet bør indføres, er der derimod taget Reservationer af Arbejdsgiver-Repræsentanterne i Kommissionen.

Fra Arbejdsløshedskassen

Teknologisk Instituts Kursus for arbejdsledige Landarbejdere. Undervisning i Brugen af Motorer, Traktorer samt Landbrugsmaskiner.

I Lighed med tidligere Aar vil der ogsaa i Aar i Teknologisk Institut blive etableret Kursus for arbejdsledige Landarbejdere i Brugen af Motorer, Traktorer og andre Landbrugsmaskiner. Det har voldt nogen Vanskelighed at opnaa de fornødne Tilskud af ialt ⅓ af Udgifterne, som er Forudsætningen for at opnaa Arbejdsløshedsfondens Tilskud, der ordinært udgør ⅔ af Udgifterne ved saadanne Kursus, men ved særlig Velvilje og ekstraordinær Bevilling, bl. a. fra det Classenske Fideikommis, er man ude over disse Vanskeligheder, saaledes at Kursuset kan gennemføres.

Der er herefter planlagt 3 Kursus, hvoraf det ene afholdes paa Teknologisk Institut i København i Dagene fra Mandag den 14. Februar til og med Lørdag den 26. Februar. Dette Kursus er særlig bestemt for Landarbejdere fra Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm og øvrige Landsdele Øst for Store Bælt. I det Kursus kan der deltage 30 arbejdsledige Landarbejdere. Paa Teknologisk Instituts Sovesal vil et begrænset Antal af Deltagerne, der ikke kan bo hjemme eller selv skaffe sig Ophold hos Familie eller Bekendte i København, kunne opnaa vederlagsfrit Natlogi, naar de omgaaende samtidig med Indtegningen til Kursuset anmoder Institut'et derom.

De to andre Kursus afholdes af Teknologisk Instituts Provins-Skole i Aarhus Ungdomsherberg, Riis Skov St. ved Aarhus. Det andet Kursus begynder Mandag den 14. Februar og varer til og med Torsdag den 24. Februar, medens det tredie Kursus, der iøvrigt med Hensyn til Undervisningens Omfang med videre er fuldstændig som det andet Kursus, begynder Mandag den 21. Februar og varer til og med Torsdag den 3. Marts. Disse to Kursus er af Institutet arrangeret udenfor København, særligt til Fordel for Landarbejdere i den vestlige Del af Danmark. I hvert af disse to Kursus kan der deltage 40 arbejdsledige Landarbejdere, og i første Række saadanne, som har Bopæl i Jylland, Fyen eller i de øvrige Landsdele Vest for Store Bælt.

Deltagelsen i samtlige Kursus er — forsaavidt angaar Undervisningen — gratis.

Paa Aarhus Ungdomsherberge kan Deltagerne faa Logi, men skal selv medbringe Lagner samt Haandklæder.

Iøvrigt vil de Elever, der anmelder sig til Kursus og Ophold, direkte faa nærmere specifiserede Oplysninger om alle til Undervisningen knyttede Forhold. Det skal dog fremhæves, at der foreligger Mulighed for, at de Kursusdeltagere, der søger Befordring med Statsbanerne, kan faa Returbillettens Gyldighed udstrakt fra 8 til 14 Dage, naar de samtidig med Anmeldelsen meddeler, fra hvilken Statsbanestation Rejsen til Kursuset foretages.

Udover de ovenfor nævnte 3 Kursus vil der, saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig, blive afholdt et fjerde Kursus paa Teknologisk Institut i København. Ogsaa ved dette Kursus kan et begrænset Antal Deltagere opnaa vederlagsfrit Logi paa Teknologisk Instituts Sovesal, naar Anmodning derom indsendes i god Tid.

Da Tiden til det fornødne Arrangement vedrørende de omtalte Kursus er meget kort, er det af den største Betydning for Kursusledelsen snarest at være orienteret om, hvormange der ønsker at deltage, og det henstilles derfor indtrængende til alle, der maatte ønske at deltage i disse Kursus, snarest muligt — og inden den 8. Februar d. A. — at fremsende Anmodning om Deltagelse til Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Nyropsgade 27, København, der giver alle fornødne Oplysninger.

Det kan tilføjes, at der kan søges Hjælp til Afholdelse af de personlige Udgifter i Forbindelse med de omhandlede Kursus hos de stedlige Socialkontorer og -udvalg.

Skemaer til Ansøgning kan rekvireres paa Kassens Hovedkontor.

Johannes Nielsen.

Den vestjydske Landarbejder —

Vor Dag er Slid, den har Værdi
og Ligevægt gav Styrke i
en Landarbejders Kaar.
Her er vel ikke Gildeshus
men simpelt Fad og klinket Krus,
i Glæden intet Skaar.

Det lune Vid i tørre Ord
er Krydder ved det jævne Bord
og skaber Liv og Fest.
Det Fællesskab og Sammenhold
om tusind Hjem har lagt den Vold
som tjener Folket bedst.

Den gamle Slider retter sig
og følger Tankens frie Vej
hans Længsel — Folkets Krav
han fordrer ikke Herrekaar,
men Ret til Høst i Manddomsaar
af det, som Jorden gav.

I Øjet er der tændt en Glød
for Smaafolk Kamp og dybe Nød,
han holder paa, som Ret,
og ser sin Drøm faa Liv og Vægt,
hvert Hjem i den forkomne Slægt
af Landets Jord, en Plet.

Ann Katrin Damgaard.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

i Voldgiftssag Nr. 154

Dansk Arbejdsmands Forbund — Entreprenørforeningen.

Mellem Entreprenørfirmaet Wright, Thomsen & Kier, der er Medlem af Entreprenørforeningen, og nogle Arbejdere, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, er der opstaaet Strid om Betaling for noget Arbejde ved Ringgadebroen i Aarhus, og da det ikke er lykkedes at løse denne Strid (Punkt 1—16) i Mindelighed, er den indbragt til Afgørelse ved faglig Voldgift med undertegnede som Opmand. Til Afgørelse er yderligere indbragt en Strid om Betalingen for Tildannelse af Jernindlæg til Fliser til Brug ved Aarhus Havn (Punkt 17).

Striden drejer sig om følgende Punkter:

Punkt 1: Opstilling af Søjleforskalling.
» 2: Anbringelse af Betonklodser.
» 3: Afforskalling af Brobane.
» 4: Transport af Materialer.
» 5: 25 % Tillæg for Opstilling af Brobane.
» 6: Afstivning af Dragerforskalling.
» 7: Begrænsning i Dæk og Dragere.
» 8: Hjørner i Søjler.
» 9: (er udgaaet).
» 10: Suit i Brobane.
» 11: Opstilling af Bukke.
» 12: Smigskæring for vandret Brydning i Brobane (spidsvinklede Fag).
» 13: Sider i Dæk (spidsvinklede Fag).
» 14: Bolte for Tagrender.
» 15: Bolte for Fuger.
» 16: Fuger i Brobane.

———

» 17: Tildannelse af Jernindlæg i Fliser.

Under Voldgiftssagens Forhandling har Parterne forligt Punkterne 4, 13 og 16, jfr. nedenfor, og under Voteringen har Voldgiftsretten eenstemmigt afgjort Punkterne 2, 5, 11, 12, 14 og 15, jfr. ligeledes nedenfor. De øvrige Punkter afgøres nu ved Opmandskendelse.

Punkt 1.

Striden drejer sig om en Opstilling af Forskallingen til de lodrette Søjler, der er anbragt paa Brobuerne, de to yderste i hvert Buefag dog paa Bropillerne. Disse Søjler har samme Bredde som Brobuen eller ca. 240 cm og er 25 cm tykke, og skal derfor i Henhold til Priskurantens § 6, B, V, b, 3 om Forskalling til Søjler (mellem Nr. 495 og 496) betales som almindelige Flagestilling efter § 6, B. III. De er anbragt paa Tværs af Brobuerne — men ikke helt vinkelret paa disses Længderetning — og de paa Buerne anbragte Søjler staar paa nogle i Forbindelse med Brobuen støbte Knaster, der er vandrette i Tværsnit men ikke i Længderetningen. Først opstilles den ene Sideforskalling, saa Endeflagerne, og saa den anden Sideforskalling, denne sidste for de højere Søjler i flere Stykker, idet Støbningen foregaar i Højder paa 160 cm. Firmaet og Arbejderne er enige om, at der betales et Tillæg paa 10 % for Opstilling efter Armering.

Arbejderne paastaar, at der til Priskurantens Opstillingspris bør betales et skønsmæssigt til 50 % ansat Tillæg, fordi der er betydelig Gene ved Arbejdet som Følge af, at Knasterne ikke er vandrette i Længderetningen, at Søjlerne opstilles paa de skraa Brobuer, at de gaar helt ud til Brobuens Sider, udenfor hvilke der ikke er Stillads, og at den ene Side opstilles i flere Stykker.

Firmaet paastaar, at der kun kan kræves Betaling efter Priskuranten, derunder det i § 6, B, III, Nr. 340 fastsatte 40 % Tillæg for Endeflagerne, dog at Firmaet yderligere tilbyder Betaling som for et halvt Hjørne (9½ Øre pr. løbende m, jfr. Nr. 386) af Søjlernes Omkreds.

Efter de af Parterne afgivne Forklaringer om Arbejdets Udførelse og efter Besigtigelsen paa Arbejdsstedet findes der at maatte gives Forbundet Medhold i, at der efter Arbejdets særegne Karakter bør gives et Tillæg til Priskurantens Priser, og dette findes paa Grundlag af samtlige foreliggende Oplysninger at burde ansættes til 20 % for de paa Bropillernes næsten vandrette Overflade anbragte Søjler og 40 % for de paa Brobuerne anbragte Søjler.

Punkt 2.

Voldgiftsretten har eenstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der betales 8 Øre pr. Klods.

Punkt 3.

Striden drejer sig om Betalingen for Afforskallingen af Brobanens Dæk og Dragerforskalling.

Arbejderne paastaar, at der for dette Arbejde — forsaavidt der ikke betales en Timeløn svarende til den gennemsnitlige Time-Akkordfortjeneste — bør betales 1 Kr. 20 Øre pr. m² Dæk og Dragerforskalling, fordi der har været betydelig Gene ved Arbejdet som Følge af de vanskelige Arbejdsforhold, bl. a. den ringe Højde af det Rum, fra hvilket Afforskallingen er sket.

Firmaet gør gældende, at Betalingen for hele Afforskallingsarbejdet — med Undtagelse af Nedtagning af de anvendte Bukke — kan udregnes efter Priskuranten, og hævder, at der hertil kun bør lægges et mindre Tillæg for de med Arbejdet forbundne Gener.

Voldgiftsretten har eenstemmigt truffet den Afgørelse, at Afforskallingen bør betales paa den Maade, at der for Bukkene betales en samlet Sum paa 900 Kr. og for den øvrige Afforskalling de i Priskuranten fastsatte Priser, samt at der saavel til de 900 Kr. som til Priskurantens Beløb lægges et Procenttillæg for Gener.

Dette Procenttillæg fastsættes nu ved Opmandskendelsen paa Grundlag af Parternes detaillerede Fremstilling om Arbejdets Udførelse og Besigtigelsen af Arbejdsstedet til 125 %.

Punkt 4.

Under Voldgiftssagens Forhandling har Parterne forligt dette Punkt saaledes, at der betales en samlet Sum paa 3.100 Kr.

Punkt 5.

Voldgiftsretten har eenstemmigt fastsat, at der ikke under dette Punkt kan kræves noget særligt Tillæg.

Punkt 6.

Striden drejer sig om Betaling for Afstivningen af den sidst opstillede Drager — Sideforskalling, der ikke saaledes som den først opstillede er sket ved sædvanlig Skraa-Afstivning, men ved, at der langs Forskallingens Overkant er anbragt et Brædt paa Kant, fastsømmet til Undersiden af Bukkenes Rideplanker, som i denne Anledning er blevet forlænget ved Hjælp af Klamper.

Arbejderne kræver for disse Brædder en skønsmæssig fastsat Betaling af 17 Øre pr. løbende m og henviser til det særlige Besvær med Anbringelsen af Brædderne.

Firmaet hævder, at ifølge Priskurantens § 6, B, V, b, 4 (Forskalling til Dragere) kan der ikke kræves særskilt Betaling for Afstivning og Afsværtning. Subsidiært hævdes det, at der i hvert Fald højst vil kunne kræves Betaling som for Rideplanker efter § 6, B, V, a, 1(Nr. 439) 10,5 Øre pr. løbende m.

Efter Sagens samtlige Oplysninger findes den her omhandlede af Firmaet forlangte Afstivningsmaade at være af en saadan Beskaffenhed, at den volder mere Besvær end den sædvanlige i Priskuranten forudsatte Afstivning, og for dette Ekstrabesvær findes der at burde tilkendes Arbejderne 8 Øre pr. løbende Meter.

Punkt 7.

Striden drejer sig om Betalingen for Begrænsning dels af Dæk, dels af Dragere.

Dækbegrænsningen er 25 cm høj og af Dragerbegrænsningerne er nogle 110 cm høje og 25 cm brede og nogle 40 cm høje og 20 cm brede. Begrænsningerne er forsynet med Udskæringer til Jernindlæget.

Arbejderne kræver for Tildannelse, Opstilling og Nedtagning en skønsmæssig Betaling af 2 Kr. pr. løbende Meter.

Firmaet tilbyder for Dækbegrænsning 32 + 5,9 = 37,9 Øre pr. løbende m og for Dragerbegrænsningerne 50 +10 = 60 Øre pr. Stk. for de store og en forholdsmæssig Pris for de smaa.

Paa Grundlag af de af Parternes Fremstilling og Besigtigelsen af de omhandlede Begrænsninger tilvejebragte Oplysninger om Begrænsningernes Tildannelse samt Antallet og Størrelsen af Udskæringerne findes Betalingen at burde fastsættes for Dækbegrænsningerne til 85 Øre pr. løbende m og for Dragerbegræns-

ningerne til 1 Kr. pr. Stk. for de store og 40 Øre pr. Stk. for de smaa.

Punkt 8.

For Hjørnerne i de under Punkt 1 nævnte Søjler kræver Arbejderne 26 Øre pr. løbende m i Henhold til Priskurantens § 6, B, III. (Nr. 384).

Firmaet hævder, at der kun skal betales 11,4 Øre pr. løbende m ifølge det nævnte Afsnit III, Nr. 387, idet der her er Tale om Opstilling af nøjagtig tildannede Flager.

Det er imidlertid ubestridt, at kun Endeflagerne er betalt som tildannede efter Maal efter § 6, B, II, Nr. 355, og at de er opstillet ved Hjælp af lodrette Laasebrædder, anbragt paa Sideforskallingerne.

Herefter findes der at maatte betales 26 Øre pr. løbende m.

Punkt 10.

Ifølge en af Parterne afgiven Erklæring af 13. November 1937 er de enige om, at det kun er den ene af de to til Dragerside stødende Kanter af Dækket, der er kantskaaret og høvlet.

Arbejderne kræver for dette Arbejde 2 × 5,7 = 11,4 Øre pr. løbende m efter Priskurantens § 6, B, II, Nr. 356.

Firmaet bestrider, at der kan kræves nogen Betaling.

Der findes i Henhold til den nævnte Bestemmelse at tilkomme Arbejderne for Kantskæringen 5,7 Øre pr. løbende m forhøjet til 10 Øre som Følge af Høvlingen.

Punkt 11.

Voldgiftsretten har eenstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der ialt betales et samlet Beløb paa 1.850 Kr.

Punkt 12.

Voldgiftsretten har eenstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der betales 30,4 Øre pr. løbende m Brydning.

Punkt 13.

Under Voldgiftssagens Forhandling har Parterne forligt dette Punkt saaledes, at de skraa Snit langs hver Side af Fortovsfladen i begge Sider af Brobanen betales med 11,4 Øre pr. løbende m.

Punkt 14.

Voldgiftsretten har enstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der betales 14 Øre pr. Bolt.

Punkt 15.

Voldgiftsretten har eenstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der betales 23 Øre pr. Bolt.

Punkt 16.

Under Voldgiftssagens Forhandling har Parterne forligt dette Punkt saaledes, at der for alle 15 Fuger i fuld Brobredde betales en samlet Sum paa 590 Kr.

Punkt 17.

Om Fliserne er det oplyst, at de er 102×75 cm store og 12 cm tykke. Jernindlægget er tildannet af 5 mm Rundjern paa Firmaets Plads i Brabrand og derefter kørt ud til Havnen, hvor Støbningen af Fliserne er sket. Støbningen er udført efter en særskilt aftalt, skriftlig Akkord af nogle Arbejdere, og herom er der ingen Strid, medens Tildannelsen af Jernindlæget er udført efter Priskuranten af andre Arbejdere.

Disse Arbejdere kræver foruden Betalingen for Overskæring og Bukning halv Kilobetaling i Henhold til Priskurantens § 6, C, II, Nr. 597 eller 4,2 Øre pr. Kilo.

Firmaet bestrider, at dette Beløb kan kræves.

Det hedder i den nævnte Bestemmelse:

»For ..... betales for Henlægning, Transport og Tilpasning (ikke Bukning) ..... pr. kg 8,4 Øre.«

Arbejderne gør gældende, at de ved Tildannelsen udfører en saadan Del af det i den nævnte Bestemmelse beskrevne Arbejde, at de med Rimelighed har Krav paa halv Betaling, medens Firmaet henviser til, at der i den om Støbningen aftalte særskilte Akkord efter dennes udtrykkelige Ordlyd er betalt for Henlægningen.

Idet den særskilt aftalte Akkord med de Arbejdere, der støber, maa være de andre Arbejdere, der tildanner Jernindlæget, uvedkommende, og idet der efter de om Arbejdets Udførelse foreliggende Oplysninger maa gives de sidstnævnte Arbejdere Medhold i deres ovenfor anførte Betragtninger, vil der være at tilkende dem 4,2 Øre pr. kg.

K e n d e l s e:

De ovennævnte ikke af Parterne forligte Stridspunkter afgøres saaledes:

Punkt 1.

Der gives et Tillæg til Priskurantens Priser paa 20 % for de paa Bropillerne opstillede Søjler og 40 % for de paa Brobuerne opstillede Søjler.

Punkt 2.

Der betales 8 Øre pr. Klods.

Punkt 3.

Der betales for Bukkene ialt 900 Kr. og for den øvrige Afforskalling et Beløb udregnet efter Priskuranten og yderligere et Tillæg paa 125 % til begge disse Beløb.

Punkt 5.

Intet at betale.

Punkt 6.

Der betales 8 Øre pr. løbende m.

Punkt 7.

Der betales for Dækbegrænsning 85 Øre pr. løbende m og for Dragerbegrænsningen 1 Kr. pr. Stk. for de store og 40 Øre pr. Stk. for de smaa.

Punkt 8.

Der betales 26 Øre pr. løbende m Hjørne.

Punkt 10.

Der betales 10 Øre pr. løbende m.

Punkt 11.

Der betales ialt 1.850 Kr.

Punkt 12.

Der betales 30,4 Øre pr. løbende m Brydning.

Punkt 14.

Der betales 14 Øre pr. Bolt.

Punkt 15.

Der betales 23 Øre pr. Bolt.

Punkt 17.

Der betales 4,2 Øre pr. kg.

Voldgiftssagens Omkostninger, derunder Opmandens Honorar og Rejseudgifter: 380 Kroner, udredes med Halvdelen af Dansk Arbejdsmands Forbund og Halvdelen af Entreprenørforeningen.

København, den 20. November 1937.

sign. *Victor Hansen.*

OPMANDSKENDELSE

Nærværende Sag drejer sig om en Uoverensstemmelse mellem Murermesterfirmaet Jeppe Hansen & Søn i Fredericia og Murerarbejdsmændenes Fagforening sammesteds om Betalingen for en Arbejdsmands Medhjælp til 3 Murersvendes Lægning af almindelige Cementfliser paa Fortov ved Købestævnebygningen. Sagen har den 11. Decbr. 1937 været behandlet ved en Voldgiftsret i Fredericia, hvor Parterne mødte ved henholdsvis Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund, og da der ikke kunde opnaas Flertal for en Afgørelse, blev den optaget til Kendelse af den valgte Opmand, Dommer Roepstorff i Odense.

Forbundet anbringer, at der her er Tale om et Brolægningsarbejde, for hvilket Arbejde, som almindeligvis udføres af Entreprenører, ikke er fastsat Betaling i Murerovereenskomsten, og Forbundet henviser derfor til Tillægget af 1936, som indeholder Ændringer i Murerovereenskomsten, og hvori det paa 1ste Side under Punkt d hedder:

> »§ 3. Efter Stk. r (Side 7) indsættes som nyt Stk.:
> Parterne er enige om at respektere de Overenskomster, der imellem Organisationer under Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund er indgaaet, for saa vidt angaar forekommende Arbejder, der ikke er nævnt i nærværende Overenskomst, f. Eks. Ramningsarbejde, Kabelarbejde, Terrazzoarbejde, Brolægningsarbejde o. lign.«

Og da der i Entreprenøroverenskomsten om Brolægning af 15. Maj 1930 S. 11 under D. Fortovsarbejde« Punkt 1 fastsættes følgende:

Medhjælp ved Lægning af Fliser betales pr. m² .... 32 Øre«, paastaar Forbundet Mesteren kendt pligtig til at betale i Henhold hertil.

Centralforeningen paastaar Aflønningen foretaget efter Murerovereenskomsten Side 16 Stk. 48, som er saalydende:

»Medhjælp ved Forsætning af Natursten og imiterede Sten betales med 85 % af Svendenes Akkordtimefortjeneste.«, og gør til Støtte herfor gældende.

Centralforeningen har tidligere ment, at Stk. 48 kun kunde anvendes ved udvendigt Facadearbejde, men saaledes som denne Bestemmelse nu er blevet fortolket i Opmandskendelser bl. a. i Aarhus den 8. August 1937, maa det herommeldte Arbejde ogsaa henføres under Stk. 48. Flisearbejde har fra Arilds Tid været Murermesterarbejde, og selv om det nu i Almindelighed udføres af Entreprenører, foretages Arbejdet dog undertiden af Murermestre, hvorved bemærkes, at det i Murersvendenes Priskurant under M Side 92 Stk. 22 hedder:

»Henlægning af Gaard- eller Fortovsfliser 21× 21 cm, lagt i Sand 62 Øre pr. m²«,

hvoraf kan ses, at Arbejdet udføres af Murersvendene, og Medhjælpen ved Murerarbejdsmændene maa saaledes ogsaa være Murerarbejde, og Tarifen maa derfor findes i Murer- og ikke i Entreprenøroverenskomsten om Brolægningsarbejde. At dette Arbejde ikke er Brolægningsarbejde fremgaar ogsaa deraf, at en Brolægger skal have en Mand til Hjælp, medens een Mand ved det her ommeldte Arbejde passer 3 Svende op.

Centralforeningen anfører endvidere, at der ikke er mere Arbejde ved det her omhandlede Arbejde end ved Arbejdet ved Trapper, Reposer o. lign., og at Ændringen d. efter Stk. r. refererer sig til selvstændige Akkorder og ikke til Medhjælp.

Forbundet protesterer imod, at det ommeldte Arbejde henføres under Stk. 48. Denne Bestemmelse angaar ikke Fortovsarbejde, men Bygningsarbejde, og de afsagte Kendelser angaar Henlægning, Opsætning eller Forsætning af Sten paa indvendige Trapper, Reposer o. lign., der er noget helt andet Arbejde end Arbejdet paa et Fortov. Dette Arbejde er Brolægningsarbejde, som ikke kan sammenlignes med det i Stk. 48 ommeldte. Og for Brolægningsarbejde er ingen Tarif i Mureroverenskomsten. Svendeoverenskomsten S. 92 drejer sig ikke om Fortovsarbejde, men om Henlægning af smaa Fliser paa Gulve etc., jfr. ogsaa at Bestemmelsen findes under Rubrikken »Gulve«.

Ved Paakendelsen af denne Sag er det afgørende ikke, om det her ommeldte Arbejde er et Entreprenørarbejde eller, naar det udføres af en Murermester jfr. den foran citerede Murersvendeoverenskomst, er Murerarbejde. Det, som det kommer an paa, er — som det hedder i den foran citerede Ændring i Mureroverenskomsten — *om* dette Arbejde »er nævnt i nærværende Overenskomst«, altsaa om der i Mureroverenskomsten findes en Tarif for Arbejdet.

Naar Centralforeningen anbringer, at Praksis bl. a. den fornævnte Aarhuskendelse har afgjort Spørgsmaalet derhen, at Arbejdet maa henføres under Overenskomstens Side 16 Stk. 48, bemærkes, at denne Kendelse angik Oppasning ved Henlægning af Ølandsfliser paa indvendige Betontrapper og Gennemgange i en Bygning, og Ordene i Stk. 48 »Forsætning af Natursten« fortolkedes i Kendelsen som »Anvendelse af disse Sten til Beklædning af muret eller støbt Murværk.« Denne Kendelse findes ikke at angaa andet end Natursten til indvendig Beklædning og kan ikke med Føje betragtes som afgørende for Fortovsarbejde, hvor Cementfliser nedlægges i Sand.

Spørgsmaalet maa afgøres uafhængigt af denne Kendelse.

Baade efter Stk. 48's Plads i Priskuranten og efter dets Udtryk »Forsætning af Natursten eller imiterede Sten« maa Bestemmelsen nærmest forstaas som angaaende et *Bygningsarbejde,* og det ses ikke rettere end, at Bestemmelsen i hvert Fald ikke *direkte* kan anvendes paa Lægning af Fliser *paa Fortov.*

Om der er en saadan Ensartethed i Arbejdet, at man maa anse Analogi som anvendelig, beror paa, at Lægning af et Fortov udenfor den paagældende Bygning maa anses for et saadant Tilbehør til Bygningsarbejdet, at Analogi er berettiget.

Dette kan imidlertid ikke antages, da Karakteren af et Arbejde med indvendig Beklædning og Mørtel er væsentlig forskellig fra Lægning i Sand paa Fortov.

Der maa altsaa gaas ud fra, at der ikke i Mureroverenskomsten findes nogen Tarif for det herommeldte Arbejde, hvilket ogsaa bestyrkes derved, at der i Ændringen som Exempel paa Arbejder, der ikke er nævnt, anføres »Brolægningsarbejde«.

Spørgsmaalet bliver herefter kun, om Arbejdet bør henføres under den foranciterede Bestemmelse i Entreprenøroverenskomsten om Brolægning, som er den eneste Tarifbestemmelse i denne Overenskomst, som er anført under Forhandlingerne i Voldgiften.

Dette Spørgsmaal maa, da Udtrykket i Bestemmelsen omfatter dette Arbejde, besvares bekræftende.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

Det ommeldte Arbejde vil være at aflønne efter Entreprenøroverenskomsten om Brolægning S. 11 D. Stk. I med 32 Øre pr. m².

Omkostningerne ved Voldgiften, derunder Honorar, Befordrings- og Skrivningsomkostninger til Opmanden, ialt 160 Kr., deles mellem Parterne.

Odense, den 20. December 1937.

sign. *A. S. Roepstorff.*

Juridisk Spørgetime

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Faarevejle	(Faarevejle Kommune)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Wedelsborg Skovdistrikt paa Fyn	(Husby, Nørre Aaby, Tanderup, Balslev-Ejby-Kerte og Gelsted Afdelinger)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)
Herlufmagle-Glumsø	
Vrangstrup-Sandby-Næstved	(Raunstrup Skovdistrikt)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)

Medlem vidst

Taastrup — Greve-Kildebrønde Kommune. Sogneraadet har som Medlem af Sogneraadsforeningen for Gl. Roskilde Amt tiltraadt den med denne Forening den 18. Septbr d. A. oprettede Overenskomst med følgende Tillæg: Vejmændene aflønnes med 115 Øre i Timen og erholder 14 Dages Sommerferie med fuld Løn.

Rye Sonnerup — Kommunen. Sogneraadet har som Medlem af Sogneraadsforeningen for Gl. Roskilde Amt tiltraadt den med denne Forening den 18. Septbr. d. A. oprettede Overenskomst.

Sæby—Gershøj — Kommunen. Sogneraadet har som Medlem af Sogneraadsforeningen for Gl. Roskilde Amt tiltraadt den med denne Forening den 18. Septbr. d. A. oprettede Overenskomst.

Forbundet — Gl. Roskilde Amts Sogneraadsforening. Under Forbehold af, at de enkelte Kommuner indenfor Foreningens Omraade tiltraadte, er den 18. September afsluttet en Overenskomst med ovennævnte Sogneraadsforening. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen 109 Øre. I den Del af Overenskomsten, der ligger i 2. Zone, er Timelønnen dog 115 Øre. 15 pCt. for Tjærearbejde. Stenslagning 5 cm Kr. 9,65 pr. m³, 6 cm Kr. 7,85 pr. m³, Slagning af Grusgravssten 6 cm Kr. 7,30 pr. m³, Paksten 10×20 cm Kr. 5,00 pr. m³. Priserne er beregnet paa Opmaaling efter Slagningen. Skal Stenene trilles, betales ekstra 1 Øre mere pr. 1. m pr. m³. Forlanges Stenmelet fraharpet ved Slagningen, betales det med samme Pris som for Skærverne. Akkord ved Udlægning af Skærver og Grus ved Tromling.

For Arbejde i Grusgravene aftales lokale Akkordpriser.

Uanset disse gives der følgende Trilletillæg pr. m³:

For Trilning fra 10—25 m fra Harpen 1 Øre pr. 1. m. For Trilning fra 25—50 m fra Harpen 1½ Øre pr. 1. m. For Trilning over 50 m fra Harpen 2 Øre pr. 1. m.

Folk, der ikke tidligere har slaaet Skærver, erholder første Gang de anvises saadant Arbejde, et Tillæg paa 25 % for de første 7 m³. Der opstilles Skur paa Arbejdspladsen, hvor mindst 4 Mand er beskæftiget. Der anvises fortrinsvis arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 2 Mdr. til en 1. Marts. Overenskomsten, der er tiltraadt af 26 af de i Sogneraadsforeningen værende 30 Kommuner, træder i Kraft den 1. Novbr. 1937. 2 Sogneraad, med hvilke vi har særlig Overenskomst, har ikke tiltraadt, og de andre 2 Sogneraad har endnu ikke taget Stilling til Sagen.

20. Kreds — Grusgravsejer Harald Nielsen, Volstrup. Der er oprettet Overenskomst angaaende Arbejdet i Grusgraven i Tange Top. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn betales efter den mellem Skærvefabrikkerne og D.A.F. til enhver Tid bestaaende Overenskomst. Der beskæftiges kun Medlemmer af D.A.F. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten kan opsiges med 3 Mdr.s Varsel til en 1. December.

Ølgod — Cementstøber Nielsen, Ølgod. Cementstøberen har tiltraadt den mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og D.A.F. til enhver Tid gældende Overenskomst. Der beskæftiges fortrinsvis Medlemmer af D.A.F. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Aabybro — Grusgravsentreprenør Laur. Hansen, Nr. Halne. I en mellem Parterne afsluttet Overenskomst er Arbejdstiden fastsat til 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. De almindelige Overarbejdstillæg er gældende. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Arbejderne holdes ulykkesforsikrede for 3 Kr. daglig i de første 13 Uger. De alm. Regler for Behandling af faglig Strid gælder. Overenskomsten gælder, til den opsiges med 3 Mdr. Varsel til en 1. Marts.

Andst og 42. Kreds — Andst Kommune. Afdelingen har oprettet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Arbejde ved nyt Vejanlæg, Vejforbedringsarbejde, Retning af Sving, Grøftegravning o. l. betales i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Andet dagligt Reparationsarbejde betales med 95 Øre i Timen. Skærveslagning 6 cm Kr. 7,50 pr. m³ + 50 Øre for Smuld, 7 cm Kr. 6,50 pr. m³. Der anvendes fortrinsvis arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Tinglev — Tinglev Kommune. Ved en Forhandling med Sogneraadet opnaaedes ikke Overenskomst, idet Sogneraadet vedtog ikke at ville underskrive en saadan. Derimod gik de med til at betale 109 Øre i Timen for alt Timelønsarbejde, ligesom Grusharpningsprisen blev forhøjet med 50 Øre fra Kr. 3,50 til Kr. 4,00.

Braaby — Braaby Kommune. Der er oprettet Overenskomst Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 109 Øre + 10 Øre for Tjærearbejde. Skærveslagning 8 Kr. pr. m³. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Ved Ulykkestilfælde faar Arbejderne ogsaa Dagpenge de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. November.

Skjød — Skjød Kommune. Afdelingen klager over, at Sogneraadet ved Aabningen af en ny Grusgrav kun har villet give den samme Betaling, der ydes i en anden Grusgrav, hvilket umuliggjorde en ordentlig Timefortjeneste.

Efter at vi har krævet Møde, kom der lokalt Forhandlinger i Gang. Her enedes man om, at Sogneraadet efterbetaler 280 Kr. 50 Øre samt fremtidig betaler Bagharpningen med 65 Øre pr. m³.

Tolne — Kommunen. Kommunens Vejudvalg har antaget et af Afdelingens Medlemmer til noget Vejarbejde. Da det var færdigt, og han henvendte sig til Sogneraadskassereren for at faa sit Tilgodehavende, nægtede denne at udbetale Pengene med den Motivering, at der ikke forelaa nogen Sogneraadsbeslutning om, at Arbejdet skulde udføres. Efter at vort Medlems Tilgodehavende var overgivet en Sagfører til Indkassering, skyndte Sogneraadet sig at udbetale Pengene.

D. A. F. — Biografteaterforeningen for Provinsen. Gennem længere Tid har Forbundet forhandlet med Biografteaterforeningen for Provinsen for at faa oprettet en Overenskomst for de i Provinsens Biografteatre beskæftigede Operatører og Kontrollører. Paa et Møde den 24/11-37 lykkedes det endelig at faa Sagen i Orden, idet der opnaaedes Enighed om en Overenskomst, der skal træde i Kraft 1/1-38. Overenskomsten har følgende Indhold: Arbejdstiden tilrettelægges efter Teatrets Spilletid med ½ Time før Forestillingens Begyndelse. Lønnen for Operatører og faste Kontrollører i Teatre, hvor der spilles 3 Forestillinger er: 1' Operatør Kr. 70,00 pr. Uge, 2' Operatør Kr. 56,00 pr. Uge og Kontrollører Kr. 53,00 pr. Uge. Timeløn til Kontrollører 135 Øre og mindst for 3 Timer pr. Dag. I Teatre, hvor der spilles 2 Forestilinger: 1' Operatør Kr. 52,00 pr. Uge, 2' Operatør Kr. 42,00 pr. Uge, Kontrollører Kr. 37,00 pr. Uge. Timeløn for Kontrollører 130 Øre pr. Time, mindst for 3 Timer pr. Dag. I Teatre, hvor der spilles færre Forestillinger end 2: Operatør Kr. 4,00 pr. Forestilling, Kontrollører Kr. 3,00 pr. Forestilling. Saafremt Teatrene med 2 eller 3 Forestillinger pr. Dag kører flere, skal de overskydende betales med henholdsvis Kr. 4,00 og Kr. 3,00 pr. Forestilling. Bestaaende højere Lønninger maa ikke reduceres. Alle faste Arbejdere erholder en ugentlig Fridag. Kræves der Arbejde udover de normale ugentlige Forestillinger, betales saadant Arbejde med et Tillæg af 50 % for de første 3 Timer og derefter med 100 % Tillæg. — Arbejdere, der har været beskæftiget ved samme Teater i 6 Maaneder fra en 1. Oktober, erholder 5 Dages Ferie med Løn, og Arbejdere, der har været 12 Maaneder ved samme Teater, erholder 9 Dages Ferie med Løn. Under Ulykkestilfælde ydes for de første 13 Uger samme Beløb pr. Dag, som fastsat i den lovpligtige Forsikring. De faste ugelønnede Arbejdere skal være Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund med Undtagelse af 2' Operatøren ved Teatre med 2 Forestillinger. De timelønnede Arbejdere skal fortrinsvis være Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten træder i Kraft den 1. Januar

1938 og gælder til den opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli, tidligst 1939.

Budene — Standard Mønsterforretning. Overenskomsten fornyet paa følgende Grundlag: Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugelønnen 48,00 Kr. Overarbejde afspadseres med Løn + 25 Øre pr. Time. Bude ansat før 1. Februar erholder en Sommerferie paa 6 Hverdage. Firmaet skal holde Budene med Uniformer. I Sygdomstilfælde betales fuld Løn i 4 Uger ÷ Sygekassepenge 3,00 Kr. pr. Dag. I Ulykkestilfælde erholdes herudover 3,00 Kr. pr. Dag i de efterfølgende 9 Uger. Firmaet maa kun beskæftige organiserede Bude. Overenskomsten gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør 1. November.

Chaufførerne — A/S A. C. Illum, Østergade. Under Forbundets Medvirken er der oprettet Overenskomst paa følgende Grundlag: Arbejdstiden er 8 Timer daglig, som kan ligge mellem Kl. 7 og 18. Chaufførerne erholder en Ugeløn á 60,50 Kr. + Uniform som hidtil. Chaufførerne er forpligtet til at vaske, passe og smøre Vognene, selv om dette maa finde Sted uden for Arbejdstiden, og for dette Arbejde ydes der et ekstra Vederlag paa 30 Kr. pr. Maaned. Overarbejde efter de almindelige Regler. Dog er Mindstebetalingen for Overarbejde paa Søn- og Helligdage ansat til 4 Timer. Chauffører med 1 Aars Anciennitet erholder uden Fradrag i Lønnen en Sommerferie paa 12 Arbejdsdage i Forbindelse med 2 Søndage. I Sygdomstilfælde fuld Løn i 4 Uger med Fradrag af 3,00 Kr. pr. Dag i Sygekassepenge. I Ulykkestilfælde fuld Løn i 4 Uger med Fradrag som under Sygdom og derefter de paafølgende 9 Uger 4,00 Kr. pr. Dag. Chaufførerne bør være Medlemmer af Chaufførernes Fagforening. Saafremt der ved Forhandlingerne i Foraaret sker Ændringer i Standard-Overenskomsten for Chauffører med Dansk Arbejdsgiverforening, overføres disse Ændringer automatisk til nærværende Overenskomst. Overenskomsten gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør 1. April.

Chaufførerne — Daells Varehus, Nørregade. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden 8 Timer daglig, der kan lægges mellem Kl. 9 og Kl. 18. Lønnen Kr. 62,50 pr. Uge + fri Uniform. Overarbejde efter de almindelige Regler. Chauffører, der har været i Virksomheden 1 Aar før Ferietidens Begyndelse erholder en Sommerferie paa 12 Arbejdsdage i Forbindelse med 2 Søndage. Chauffører, der har været beskæftiget kortere Tid, erholder 1 Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. I Tilfælde af Sygdom ydes der Chaufførerne fuld Løn i 4 Uger med Fradrag af Sygekassepengene Kr. 3,00 pr. Dag. Ved Tilskadekomst ydes fuld Løn i de første 4 Uger med Fradrag af Sygekassepengene og derefter i de følgende 9 Uger Kr. 4,00 pr. Dag. Opsigelsesfristen en Uge til en Lønningsdag. Saafremt der ved Forhandlingerne i Foraaret 1938 sker Ændringer i Standard-Overenskomsten for Chauffører med Arbejdsgiverforeningen, overføres disse Ændringer automatisk til Overenskomsten. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Odense L. P. — Frøfirmaet H. Chr. Hansen og A. Krogh. Efter at have truet med Strejke er Sagen gaaet i Orden, idet Firmaet har tiltraadt Overenskomsten mellem Fagforeningen og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Handelsstanden i Odense, ogsaa med de Ændringer, som maatte blive indført i indeværende Aar.

Ungdomsafdelingen — A. Baess & Co. Overenskomst oprettet. Bude:

14—15	Aar	Kr.	20,00
15—16	»	»	24,00
16—17	»	»	28,00
17—18	»	»	32,00

og der kan indføres Akkord, men Ugelønnen er garanteret. 12 Dages Sommerferie i Forbindelse med 3 Søndage. Ungarbejderne skal være Medlem af Fagforeningen. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Ungdomsafdelingen — Brdr. A. og O. Johansen, Vestergade 16. Firmaet, der er Medlem af Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening, nægtede at slutte Overenskomst med Ungdomsafdelingen og paa Henvendelse til Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening svarede denne Ungdomsafdelingen, at man ikke ønskede at oprette Overenskomst uden med Dansk Arbejdsmands Forbund og paa Betingelse af, at der blev fastsat en lavere Løn for 18—20 aarige Arbejdere. Da Forbundet naturligvis ikke kunde akceptere, at man ikke vilde forhandle med en af Forbundets Afdelinger, sendte vi Arbejdsgiverforeningen Strejkevarsel ledsaget af Sympatistrejkevarsel for Chauffører og Lagerarbejdere, og dette medførte en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen, hvor Overenskomst blev oprettet mellem Firmaet og Forbundet og Afdelingen for Bude mellem 14—18 Aar. Overenskomsten indeholder følgende: Den daglige Arbejdstid er 8 Timer. Ugelønnen fastsættes til:

14—15	Aar	Kr.	20,00
15—16	»	»	24,00
16—17	»	»	28,00
17—18	»	»	32,00

Udleveres der Budene Uniform, fradrages der herfor 2,00 Kr. pr. Uge. Overarbejde efter de almindelige Regler. Sommerferie ydes paa samme Vilkaar som for de i Firmaet beskæftigede Lager- og Pakhusarbejdere. Overenskomsten gælder til den jfr. Forhandlingsreglerne opsiges til en 1. Marts. Der er iøvrigt Enighed om, at Bude over 18 Aar aflønnes i Henhold til Budenes Standard-Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen (denne Overenskomst er iøvrigt i Forvejen tiltraadt).

Brødkuskene — Bagermester H. Agersten. Afdelingen havde konstateret, at Bagermesteren ikke overholdt Overenskomsten paa Trods af, at han nogle Maaneder forud havde maattet betale 400 Kr. i Bod til Fagforeningen for et lignende Forhold. Der blev indgivet Klage til den faste Voldgiftsret, men paa det forberedende Retsmøde blev Sagen forligt, idet Bagermesteren indgik paa at betale Kr. 475,00 til Afgørelse af Sagen. Beløbet er modtaget og videresendt til Afdelingen.

Ungdomsafdelingen — Træindustriens Fabrikantforening. En Række Firmaer har ikke besvaret Ungdomsafdelingens Krav om at tiltræde Standard-Overenskomsten for Træindustrien og i den Anledning har Forbundet tilskrevet Træindustriens Fabrikantforening, der imidlertid heller ikke svarede paa Forespørgslerne. Vi maatte derfor tilskrive de samvirkende Fagforbund og begære Spørgsmaalet om Vægringen ved at oprette Overenskomst og Vægringen ved at besvare vore Henvendelser behandlet mellem Hovedorganisationerne, da vi agtede at indbringe Klage over dette Forhold. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen gik Sagen i Orden, idet samtlige Firmaer indgik paa at tiltræde Overenskomsten fra og med den Dato, da Ungdomsafdelingen første Gang havde tilskrevet dem.

Rødvig — Sydstevns Frøhandel og Frørenseri. Firmaet havde paa Virksomheden beskæftiget en Arbejder, der i Sæsonen fungerede som Formand, men da Arbejderen ved sin Ansættelse som Formand var Medlem af Fagforeningen, udmeldte han sig med den Begrundelse, at han var fastlønnet Formand og derfor ikke behøvede at staa i Fagforeningen. Der blev indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret, og paa et forberedende Retsmøde blev Sagen forligt paa den Maade, at den paagældende Arbejder under Hensyn til hans Deltagelse i Arbejdsmandsarbejde uden for Sæsonen, skulde være Medlem af Fagforeningen, uden at denne Afgørelse berørte de principielle Spørgsmaal i Sagen. Endvidere blev det fastslaaet, at denne Afgørelse ikke bandt Firmaet til ikke at kunne foretage Ændringer i Formandsspørgsmaalet, saafremt dette maatte blive aktuelt i Fremtiden.

Esrom — Vognmand Osvald Jensen. Afdelingen klagede over, at Vognmanden ikke havde overholdt den bestaaende Overenskomst, idet en Chauffør ikke havde faaet Betaling for udført Overarbejde m. v. Paa et Mæglingsmøde den 13/12-37 gik Sagen i Orden, idet Vognmanden til hel og fuld Afgørelse indgik paa at betale 250,00 Kr.

Fuglse-Holeby — Vognmændene C. Brædder og C. Johansen. Vognmændene har underskrevet paa, at de tiltræder Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Vognmandsforeningen for Maribo Amt, saaledes som denne Overenskomst er og maatte blive affattet.

Stubbekøbing — A/S P . W. Hallengreen & Søn. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke betaler det i Forligsforslaget af 17. Marts 1937 fastsatte Tillæg til Akkordarbejde. Klagen har været behandlet ved Mægling, hvor det konstateredes, at man samme Dag ved lokal Forhandling enedes om det omstridte Spørgsmaal, hvorved Øretillæggene efter Forligsmandens Forslag afløses med tilsvarende Procentforhøjelse med tilbagevirkende Kraft.

Kolding A. — Firmaet Motor Company. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke aflønner en uorganiseret Arbejdsmand efter den gældende Overenskomst. Sagen er behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at Firmaet efterbetaler til Udligning af vedkommendes Resttilgodehavende et Beløb af ialt Kr. 163,33.

Garveriarbejderne — Løwengreens Garveri. Afdelingen har indberettet, at Firmaet vil nedsætte den aftalte Akkordbetaling for Hængeaffald fra Kr. 7,99 pr. 400 Stk. til Kr. 4,60 pr. 400 Stk., og heri endda indbefattet Klipning af Huller, hvilket Arbejderne hidtil har faaet betalt med 80 Øre pr. 100 Stk. Da Sagen ikke har kunnet bringes i Orden efter Reglerne for faglig Strid, er den forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse med Højesteretsdommer Jesper Simonsen som Opmand. I Opmandens Kendelse hedder det: »Akkordsats Nr. 37 i Akkordprislisten for A/S H. P. Løwengreens Læderfabrik bør anses bestaaende for Klipning af Huller i halve (enkelte) Forparter«. Det vil altsaa sige, at Kendelsen giver Arbejderne Medhold.

Frederikshavn A.—A/S Frederikshavn Jernstøberi og Maskinfabrik. Afdelingen har indberettet om en foreliggende Strid om 1) de overenskomstmæssige Tillæg, 2) Betalingen for Entreprenørarbejde og 3) Overarbejde. Spørgsmaalene har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om: 1) at der betales et Rensetillæg af 5 Øre pr. Time for alle Rensetimer, og at der efterbetales et Beløb af Kr. 15,00. For Kranførerne betales et Tillæg af 6 Øre pr. Time til de to mere faste Kranmænd. Endvidere fastsættes Timelønnen for alle Arbejdsmænd til mindst 108 Øre. 2) Man enedes om til de to Mænd, der har været beskæftiget ved Entreprenørarbejde at efterbetale et Beløb af Kr. 39,58. 3) Man enedes om, at man som lokale Overarbejdsregler fremtidig anvender den mellem Organisationerne aftalte Norm med 16 Timer i 4 Uger og ikke over 6 Timer i 1 Uge.

Gadevang — Hillerød Teglværk. Afdelingen har klaget over urimeligt Overarbejde ved den lille Ovn. Klagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Arbejdstiden ved denne Ovn var 48 Timer, og at eventuelt Overarbejde afspadseres jfr. Overarbejdslovens § 2, 2. Stk.

Odense F. — De forenede Automobilfabriker. Afdelingen har meddelt, at vore Medlemmer, 10 Mand, har rejst Krav om højere Løn, uden at Kravet er imødekommet. Der har været Mægling, og her enedes man om, at Firmaet til de 10 Mand fordeler 21 Øre pr. Time, saaledes at ingen af dem faar mindre end 2 Øre. Til 2 Mand ydes et Akkordafsavnstillæg af 10 Øre for de Timer, hvor de er Medhjælpere i Akkordarbejde.

Skanderborg — A. A. Bloms Jernstøberi. Afdelingen meddeler, at vore Medlemmer har rejst Krav om Forhøjelse af Lønningerne, uden at Kravet er imødekommet. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at der straks optages Forhandling om Akkord for Rensning af Støbegods og for Dypmaling. Forhandlingen skal være tilendebragt inden 15. Januar 1938. Den lavestlønnede Arbejdsmand, der nu har 111 Øre pr. Time, faar denne forhøjet til 114 Øre.

Fabrikarbejderne — Kbhvn.s Galvaniseringsanstalt. Afdelingen har indberettet om et af Arbejderne fremsat Krav om 1) 25 Øres Tillæg til Timelønnen for Udførelse af Murerarbejde, 2) Krav om Forhøjelse af Timelønningerne, 3) Krav om Indførelse af week-end. Spørgsmaalene har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om ad 1) Firmaet efterbetaler et Beløb af Kr. 110,00 og for Fremtiden vil det for saadant Arbejde yde en Merbetaling udover den gældende Timeløn, enten i Form af Timelønstillæg eller gennem Akkord. ad 2) Firmaet erklærer sig villig til at indføre Akkord for Syrefolk og Galvanisører, og lokal Forhandling herom optages snarest og skal være afsluttet inden 15. Januar 1938. ad 3) Firmaet gav Tilsagn om, at Arbejdstiden, der nu ligger mellem Kl. 7½ og 16½, fra 1. April til 1. Oktober bliver mellem Kl. 7 og Kl. 16.

Sakskøbing — A/S De danske Sukkerfabriker. Afdelingen har indberettet om en opstaaet Strid om Maischetillægsbetalingen, idet Fabriken ikke vil gaa med til at betale dette Tillæg i visse Tilfælde. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om ved Maischer i Overenskomstens Forstand at forstaa saadanne Beholdere, hvor Kogene udtømmes fra Vacuumapparaterne, altsaa f. Eks. ikke Fordelingsrender og Raffineringsmaischer, og herefter erklærer Fabriken sig villig til ogsaa at betale Tillæg for Pasning af 2. og 3. Produkt.

Helsingør S. — Skibsværftet. Afdelingen har indberettet om en opstaaet Strid om Bonusbetaling for nogle Klodser, der er støbt til Brug for Ballast. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor den diskuteredes og sluttedes, idet Værftet indgik paa at betale en rund Sum paa Kr. 235,00 udover det allerede betalte.

Svendborg F. — Svendborg Skibsværft. Afdelingen har indberettet, at vore Medlemmer har fremsat Krav om Forhøjelse af det i den lokale Priskurant fastsatte Akkordafsavnstillæg samt Krav om Udlevering af Overtrækstøj ved Tank og Kedelarbejde samt Arbejde under Kedel og Maskine. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor den diskuteredes og sluttedes, idet Værftet indgik paa for Arbejde i selve Bundtankene, smurt med Olie, at give et yderligere Smudstillæg paa 18 Øre pr. Time.

Fabrikarbejderne — A/S Glud & Marstrands Fabriker, Rentemestervej. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har ændret Arbejdsforholdene ved Tunnelovnen, hvad der har medført, at Fortjenesten for Brændere og Hjælpere er forringet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor den diskuteredes og sluttedes, idet Firmaet indgik paa at yde en Tillægsbetaling af 4 Øre pr. Mand pr. Time for et Tidsrum af 4 Uger i Oktober Maaned 1937. Parterne er enige om, at der skal optages lokal Forhandling, saafremt der paany skulde blive Tale om 2. Holdsdrift ved Ovnen.

Aalborg F. — Aalborg Værft. Afdelingen har indberettet om, at Arbejderne har rejst Krav om højere Tillæg til Timelønnen for Arbejde ved Nedbrydning af Isolation paa S/S Randa. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor den diskuteredes og sluttedes, idet Værftet efter Omstændighederne og til fuld Afgørelse af Sagen giver et Tilskud paa Kr. 75,00 til Arbejdet.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Firma Skjold Petersen & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke betaler de hos det beskæftigede Ungarbejdere efter den gældende Overenskomst. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, der derefter meddeler, at Firmaet nu er indgaaet paa at betale efter Overenskomsten og med tilbagevirkende Kraft fra Antagelsesdatoen for de paagældende Ungarbejdere.

Odense St. — A/S M. P. Allerups Eftf. Afdelingen har indberettet, at nogle af vore Medlemmer har rejst Krav om Forhøjelse af Lønningerne. Kravet har været behandlet ved Mægling, hvor Firmaet indgik paa at forhøje Timelønnen med 5 Øre for tre Smelteovnsfyrbødere, med 3 Øre for to Lagerarbejdere og med 2 Øre for en Hjælper for Mureren.

Fabrikarbejderne — A/S Hellesens Enke og V. Ludvigsen. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke aflønner en ung Mand, der ganske vist har været beskæftiget før sit 18. Aar, men nu er flyttet til andet Arbejde, med den Løn, der er fastsat i Overenskomsten. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor den diskuteredes og sluttedes, idet man enedes om en Timebetaling af 101 Øre for den paagældende Arbejdsmand, regnet fra det Tidspunkt, han selvstændig har udført sit nuværende Arbejde, og saaledes at Betalingen forhøjes til 110 Øre efter 3 Maaneders Beskæftigelse ved nævnte Arbejde.

Korsør A. har formaaet Firmaet Harald Fischers Rørfabrik til at tiltræde Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning i hele dens Ordlyd, dog saaledes at de 5 Arbejdsmænd, der beskæftiges hos Firmaet, aflønnes med 112 Øre pr. Time. Der beskæftiges 3 Ungarbejdere, og disse aflønnes efter Skalaen i Jernindustriens Overenskomst.

Rønne Afdl. har ved en Forhandling med Stenhuggermester Fr. Brandt, Bodilsker, faaet ham til at tiltræde Overenskomsten mellem Forbundet og Stenindustriens Arbejdsgivere paa Bornholm.

Horsens A. har ved en Forhandling med Firmaet Darling Nielsen, Kakkelovnsforretning og Jernstøberi, Horsens, faaet Firmaet til at tiltræde Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, men derudover er Firmaet indgaaet paa kun at beskæftige Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, ligesom Timelønnen for 2 Mand er fastsat til 110 Øre, og til samtlige Arbejdere i Kakkelovnsafdelingen ydes et Smudstillæg af 7 Øre pr. Time.

27. Kreds — Murermester Marius Sørensen, Terndrup. Der forelaa Klage fra Kredsen over, at Mesteren beskæftigede uorganiseret Arbejdskraft. Sagen er senere gaaet i Orden, idet Mesteren har underskrevet paa at ville indmelde sig i »Arbejdsgiverforeningen for Bygningshaandværkere paa Landet i Aalborg Amt«, og han er dermed Overenskomsten underkastet.

Fakse Ladeplads — Entreprenør Jacobsen, Haarlev. I Anledning af, at Entreprenøren nægtede at udbetale et af Afdelingens Medlemmer fortjent Arbejdsløn 146,00 Kr., tilskrev vi Entreprenøren gentagne Gange om at udbetale Medlemmets Tilgodehavende. Da Beløbet ikke blev udbetalt, blev det overgivet til en Sagfører til Inkassation, og herefter er Pengene blevet betalt.

43. Kreds — Murermester Sandholt, Bevtoft. Ved Opførelsen af en Vaskeribygning til Haderslev Amts Sygehus i Gram, opstod Uoverensstemmelse om Akkordoverskudets Størrelse. Ved et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde er Mesteren indgaaet paa til fuld Afgørelse at betale Kr. 200,00.

Aalborg A. — Murermestrene Fr. Clausen & Georg Nielsen. Ved et Betonstøbningsarbejde, ved hvilket der anvendtes en af de smaa Pedershaabs Blandemaskiner, fradrog Mesteren 35 Øre pr. m^3 for Læsning og Transport af Materialer til Maskinen under Henvisning til, at Materialerne ikke var læsset eller transporteret, men kun skovlet direkte i Maskinen. Ved en faglig Voldgiftsretskendelse er Mesteren kendt uberettiget til at foretage det anførte Fradrag.

Fredericia A. — Murermester Jeppe Hansen & Søn. Angaaende en Strid om Betaling for Medhjælp ved Lægning af Fortovsfliser ved Købestævnebygningen i Fredericia er der afholdt faglig Voldgift. Firmaet vilde kun afregne Arbejdet med Timeløn, medens vi forlangte det afregnet i Akkord i Henhold til Overenskomsten for Brolægningsarbejder. Ved den af Opmanden afsagte Kendelse er Firmaet kendt pligtig til at afregne Arbejdet efter Overenskomsten for Medhjælp ved Brolægningsarbejde i Provinsen.

24. a Kreds — Firmaet Brøchner Larsen og Kastrup Nielsen. I Forbindelse med Bygningen af Vildsundbroen udføres der ret omfattende Vejarbejder paa saavel Øst- som Vestsiden af Vildsund. Der skulde flyttes ialt 33,000 m^3 Jord, som var beliggende indenfor en Strækning af ca. 2,4 km, heri medregnet Brolængden. Ved Paabegyndelsen af Jordarbejdet paa Østsiden (Morssiden) blev der mellem Firmaet og 9 Arbejdere afsluttet en Overenskomst om Arbejdets Udførelse i Akkord til en Pris af 75 Øre pr. læsset Tipvogn 1½ m^3, løst Maal. Det viste sig straks, at det var en daarlig Akkord, og paa Foranledning af Kredsen blev der derfor rejst Krav om en Annullering af Overenskomsten og Arbejdet betalt som større Jordarbejde. Dette vilde Firmaet ikke indgaa paa, og ved en i den Anledning afsagt Kendelse har Opmanden givet Firmaet Medhold i, at Overenskomsten maa staa ved Magt, hvad angaar Jordarbejdet paa Østsiden, og den resterende Del kan som Følge af Overenskomsten ikke kræves betalt som større Jordarbejde, men kan afregnes som almindelig Timeløn.

Gørding — Statsbanerne. For Dypning af Svelleskruer m. v. i Tjære i Forbindelse med Udveksling af Lasker paa Banestrækningen Holsted—Gørding blev der kun udbetalt almindelig Timeløn. Ved et Møde i Generaldirektoratet blev der efter det om Sagen oplyste opnaaet Enighed om, at Arbejdernes Forlangende om Tillæg for det nævnte Arbejde skal efterkommes.

Hillerød — Entreprenør Viggo Andersen. For et Arbejde paa Sandviggaardsvej i Hillerød opstod Uoverensstemmelse om Betalingen samt om Akkordtimerne m. v. Da Striden ikke kunde bilægges ved det afholdte Mæglingsmøde, gik Sagen til Voldgift, og ved denne enedes Voldgiftsretten om, at Entreprenøren skulde betale det paastaaede Beløb 311,00 Kr. til Hillerød Afdeling indenfor 15 Dage.

Aarhus J. B. — Entreprenørf. Wright, Thomsen & Kjer. Ved et Mæglingsmøde den 30/11-1937 i Aarhus ang. en Uoverensstemmelse om Betaling for Afsavn af Skur ved Ringgadebroen enedes man om, at der til fuld Afgørelse af denne Sag betales for 300 Dage á 85 Øre.

Helsinge — Entreprenør Mikkelsen, Nejlinge. Ved et Vejarbejde, som Entreprenøren udførte, blev Arbejdet efter Aftale udført for en Timeløn af 133 Øre. Da Timelønnen i H. t. Overenskomsten med Entreprenørforeningen blev forhøjet, nægtede Entreprenøren at hæve Lønnen for det paagældende Arbejde bl. a. under Henvisning til, at en Del af Arbejdet var udført af en Vognmand som Underentreprenør, og at den aftalte Løn var en Løn, der var gældende for den paagældende Entreprenør. Ved et Møde om Sagen indgik Entreprenøren paa at efterbetale 5 Øre pr. Time for samtlige Timer.

Kolding A. — Entreprenør Heinemann Larsen. Ved et Mæglingsmøde i Kolding den 3. Dec. 1937 behandledes følgende Uoverensstemmelser:

1) Betalingen for et Vejarbejde,
2) Betalingen for et Kloakarbejde,
3) Betalingen for et Brolægningsarbejde paa Buen.

Man enedes om følgende:

ad 1) Entreprenøren betaler til fuld og endelig Afgørelse af dette Spørgsmaal Kroner 450,00.

2) Entreprenøren betaler til fuld Afgørelse af dette Spørgsmaal Kr. 15,—.

3) Entreprenøren og Fagforeningsformanden træffer Aftale med vedkommende Arbejdsmand, om hvilket Timetal han har Akkord ved Arbejdet.

D. A. F. — Entreprenørforeningen. Med Entreprenørforeningen har vi den 2. Dec. afsluttet en Overenskomst vedrørende Afspadsering af Overarbejde. Overenskomsten er traadt i Kraft 1. Decbr. 1937 og indeholder bl. a. Bestemmelser om, at der kun kan finde Afspadsering Sted for hele Dage, altsaa efter at der har været udført Overarbejde i henholdsvis 8 og 7 Timer.

Middelfart A. — Entreprenør Johannes Rasmussen, Faaborg. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for et Brolægningsarbejde paa Middelfart Station, er Entreprenøren indgaaet paa til fuld Afgørelse af Sagen at betale Kroner 125.

Birkerød — Entreprenør Sofus Nielsen, Værløse. Ved Anlæg af nogle militære Skydebaner i Bloustrød Kommune ved Sjælsøs vestlige Ende, ca. 300 Meter fra Søen og lidt sydligere end Midterlinien Øst—Vest gennem Søen, forlangtes afregnet efter Overenskomsten for 1. Zone, hvilket Entreprenørforeningen ikke mente sig forpligtet til, da man gik ud fra, at Arbejdet var beliggende i 2. Zone, og Entreprenøren vilde derfor afregne Arbejdet herefter. Ved en i den Anledning afholdt faglig Voldgiftsret blev Entreprenøren ved Kendelse af Opmanden kendt pligtig til at afregne Arbejdet efter Overenskomsten for 1. Zone.

Hundborg — Vandbygningsvæsenet. Ved Udførelsen af Arbejde ved Læmolen i Vorupør blev der efter Arbejdernes Formening udbetalt Tillæg for Vandarbejde for for faa Timer. Efter Paatale overfor Vandbygningsvæsenet er der senere udbetalt Tillæg for 80 Timer til hver Mand.

Brande — Murermestrene Andersen & Stoltenberg. Ved et Bygningsarbejde paa Brande Sygehus nægtede Firmaet at betale Tillæg for Aftagning af Sten. Efter en Del Korrespondance i Sagen er Firmaet indgaaet paa at betale det fulde Beløb ca. 74 Kroner.

Dronninglund og 23. Agitationskreds. Ved et Kloakarbejde i Dronninglund blev der af Entreprenøren, som har underskrevet paa Entreprenøroverenskomsten, kun udbetalt almindelig Timeløn. Da Dronninglund har over 1000 Indbyggere, var Udbetalingen saaledes i Strid med Overenskomsten, og ved et

senere Møde er Sagen bragt i Orden, idet Entreprenøren er indgaaet paa at afregne Arbejdet efter de overenskomstmæssige Priser.

Vordingborg — »Danalith«. Ved Opførelsen af en Silobygning for Ø. A. S. i Masnedsund opstod Uenighed om, hvormange Folk, der skulde deltage i Akkorden. Da Striden ikke kunde bringes ud af Verden lokalt, klagede vi til Entreprenørforeningen, hvorefter Sagen er gaaet i Orden, saaledes at der nu er et passende Antal Arbejdere i Akkorden.

Præstø — Mesterforeningen for Byggefagene Øst for Storebælt. Ved et Vand- og Gasledningsarbejde i Præstø forelaa Uoverensstemmelser om Akkordoverskudets Størrelse. Ved et afholdt Mæglingsarbejde gik Sagen i Orden ved, at Mesteren er indgaaet paa at betale Overskudet paa 148 Kr.

Aarhus J. B. — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. Angaaende forskellige Uoverensstemmelser om Betaling for særlige Arbejder ved Støbning af Ringgadebroen, er der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om, at Firmaet til fuld Afgørelse af samtlige Uoverensstemmelser betaler Kroner 300,00.

Isoleringsarbejderne — Firmaet Poul Nielsen. Der forelaa Uoverensstemmelse angaaende Tidspunktet for »Rochwoolprislisten«s Ikrafttræden. Ved et Møde om Sagen enedes man om, at der for det Arbejde, der var i Gang, da Prislisten blev vedtaget, efterbetaltes et Beløb af Kroner 8.00.

Isoleringsarbejderne — Firmaet V. Gundorff & Co. Paa Overenskomstens Side 21, 2. Stk. findes Pris for Paasætning af Asbestlærred og Kanyle paa Flanger à Kr. 1,00 pr. Stk. I det foreliggende Tilfælde var der ingen Kanyle, og Mesteren havde fradraget 25 Øre pr. Stk. Man enedes ved et Mæglingsmøde om at fastsætte en Pris af 80 Øre pr. Stk.

Gørding — Statsbanerne. For Knækløftningsarbejde udbetalte Statsbanerne kun almindelig Timeløn, idet den stedlige Baneledelse ikke mente at være pligtig til at imødekomme Forlangendet om Akkordafsavnstillæg. Ved et Møde i Generaldirektoratet er der opnaaet Enighed om, at Tillægget udbetales for en Trediedel af de til Arbejdet medgaaede Timer.

Aarhus J. B. — Firmaet Christiani & Nielsen. Ved et Mæglingsmøde i Aarhus den 4/1 1938 angaaende Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Firmaet Christiani & Nielsen om Betalingen for et Udgravningsarbejde enedes man om, at Firmaet faar Ret til at fradrage 25 Øre pr. m^3 for 179 m^3 Sand, men til Gengæld betales der 40,00 Kr. for Gene af Pæle i Udgravningen. Den paa Regnskabet anførte Tyngdepunktsdybde anerkendes. Denne Afregningsmaade gælder ogsaa for de følgende 3 Fundamenter.

Herlev — Entreprenørfirmaet Jensen & Søn. Ved et Mæglingsmøde den 28. December 1937 hos Entreprenør Jensen & Søn ved et Kloakarbejde paa Præstebrovej i Gladsakse i Anledning af Uenighed om Akkordopgørelsen fremsatte Mæglingsudvalget nedenstaaende Forslag. Der udbetales efter den fra Herlev Afdelingen senest fremsendte Opgørelse Kr. 3973,83 med et Fradrag af Kr. 235,00, ialt Kr. 3738,83.

Helsingør A. — Murermestrene Albert Christensen & Jørgen Nielsen. Faglig Voldgift afholdt angaaende en opstaaet Strid om Betaling for forskellige Arbejder ved et Byggeforetagende:

1) Over Vinduer og Døre var henlagt nogle Jernoverliggere paa Underlagsplader. Dette Arbejde udførtes af Bygherren (en Tømrermester). Murersvendene gjorde gældende, at det var deres Arbejde og forlangte Betaling herfor, og ved en Voldgiftskendelse blev de tilkendt Betaling for Arbejdet. I Henhold hertil forlangte Arbejdsmændene ogsaa Betaling, ca. 30,00 Kr., og ved en Voldgiftskendelse er Arbejdsmændene tilkendt det forlangte Beløb.

2) For Rensning af det nedtagne Stillads for Søm forlangte Arbejdsmændene en ekstra Betaling af 115 Øre pr. 5000 Sten = 23,00 Kr. ialt under Henvisning til, at Svendene ikke havde været behjælpelig ved Rensning af Stilladset. Ved den afsagte Voldgiftskendelse tilkendes der Arbejderne det forlangte Beløb, da det er konstateret, at Svendene ikke havde deltaget i Rensningsarbejdet.

23. Agitationskreds — Murermester Aksel Nielsen, Jerslev. Mesteren er indgaaet paa at betale efter den mellem vort Forbund og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Korsør A. — Firmaet Harald Fischer. Firmaet er indgaaet paa at respektere den mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Tornemark — Cementstøber Julius Nielsen. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark gældende Overenskomst.

Ormslev Kolt — Grusgravejer N . J. Svejstrup. Overenskomst oprettet 13. December 1937. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen er den mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen til enhver Tid gældende 109 Øre. Arbejdsgiveren forpligter sig til efter Anmodning fra Afdelingen at afskedige de Arbejdere, der nægter at bringe deres Forhold til Fagforeningen i Orden. Overenskomsten træder straks i Kraft og gælder til den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April, dog senest til en 1. April 1939.

Odense M. — Murermester A. L. Christiansen. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark gældende Overenskomst.

Aabenraa A. — Aabenraa Kommune. Overenskomst oprettet 28. December 1937. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Overarbejde maa ikke finde Sted, medmindre det er absolut paakrævet. I saadanne Tilfælde betales Overarbejde med de i Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende procentuale Tillæg. Alt Arbejde aflønnes efter den til enhver Tid gældende Entreprenøroverenskomst. Overenskomsten træder i Kraft fra og med den 16. December 1937 indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør, dog tidligst til 1. Januar 1939.

Trustrup — Cementstøber Anthon Møller, Trustrup. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen er den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og D. A. F. gældende for Tiden 109 Øre. Saa snart Cementstøberforeningen har haft deres Møde, optages der Forhandling om Akkordpriserne, dog inden 1. Marts 1938.

Fanefjord — Kommunen. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om en ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 109 Øre. Skærveslagning pr. m^3 Kr. 9,25 for 6 cm Skærver. Tjæretillæg 25 %. Ulykkesforsikring fra Ulykkesdagen. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Glumsø — Glumsø Bavelse Kommune. Efter nogen Tids Blokade af Kommunen opnaaedes der Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Slagning af 7 cm Skærver Kr. 7,50 pr. m^3. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Ved Ulykkestilfælde 3,50 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. September.

Allinge—Sandvig — Kommunen. Den opsagte Overenskomst er fornyet med væsentlige Forbedringer. Arbejdstid 8 Timer daglig. Løn pr. Maaned 275,00 Kr. Sommerferie 14 Dage med fuld Løn. Ved Ulykkestilfælde i de kommunale Værkers Tjeneste erholder den Tilskadekomne fuld Løn i indtil 26 Uger efter Ulykkestilfældet. Opsigelse 2 Maaneder til en 1. Marts.

Lyderslev — Kommunen. Der er oprettet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Tjæretillæg 15 %. Skærveslagning for 6 cm Skærver Kr. 10,00 pr. m^3. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Dagpenge ved Ulykkestilfælde 4,00 Kr. i 13 Uger. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid.

Opsigelse i Henhold til de mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund gældende Forhandlingsregler til en 1. April.

Vejen — Kommunen. Der er oprettet Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer daglig. Arbejdsløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Slagning af 7 cm Skærver Kr.

8,50 pr. m³. Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Ved Ulykke betales 3,00 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Til denne Forsikring betaler Arbejderne 5 Øre pr. Arbejdsdag. Faglig Strid afgøres i Henhold til de alm. Regler. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Ganløse — Slagslunde—Ganløse Kommune. Overenskomsten er fornyet med Ændringer i opadgaaende Retning. Timeløn i Henhold til den til enhver Tid med Entreprenørforeningen gældende Timeløn for Nordsj. 2. Zone for Tiden 115 Øre. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 7,00 pr. m³. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Gern — Gern—Skannerup Kommune. I Anledning af et af ovennævnte Kommune med Tilskud udført Vejarbejde i et Hedeareal var der mellem Parterne opstaaet Uenighed om, hvorvidt dette Arbejde skulde udføres efter første eller andet Stykke i § 2 i den mellem Parterne bestaaende Overenskomst. Sogneraadet vilde kun betale efter 1. Stykke, d. v. s. med en Timeløn af 95 Øre, medens Afdelingen og Forbundet krævede Arbejdet betalt efter 2. Stykke i nævnte Paragraf, d. v. s. i Henhold til Entreprenøroverenskomsten, hvilket er den Betaling, der er fastsat for Arbejde med Tilskud udover Kommunens ordinære Andel i Motorskatten. Da der ikke ved Mægling kunde opnaas Enighed, gik Sagen til faglig Voldgift. Da der heller ikke her kunde opnaas Stemmeflerhed for en Afgørelse, blev Sagen afgivet til Opmandens Kendelse, ved hvilken Sogneraadet tilpligtedes til at betale det omhandlede Arbejde i Henhold til vor Paastand, d. v. s. efter Entreprenøroverenskomsten.

Frejlev — Kettinge-Bregninge Kommune. Angaaende den mellem ovennævnte Parter opstaaede Strid om, hvorvidt et Arbejde, der af Kommunen er udført med Tilskud i Henhold til Loven om mellemkommunal Refusion for visse Arbejdsløshedsudgifter, skulde betales efter § 2 eller § 3 i Overenskomsten med Maribo Amts Sogneraadsforening. Sogneraadet vilde kun betale Arbejdet med 95 Øre i Timen efter § 2, medens vi krævede Arbejdet betalt i Henhold til Entreprenøroverenskomsten i Henhold til § 3 i den med Sogneraadsforeningen bestaaende Overenskomst, som fastsætter denne Betaling for »Andre Arbejder, f. Eks. Kloak- og Betonarbejder og iøvrigt alt Arbejde, hvortil der ydes offentligt Tilskud....«. Da der ikke ved Mægling kunde opnaas Enighed, gik Sagen til faglig Voldgift. Da der her ikke kunde blive Stemmeflerhed for en Afgørelse, afsagde Opmanden Kendelse i Sagen. Ved denne Kendelse blev der givet os Medhold i vor Paastand, og det paalagdes Kommunen at betale det paagældende Arbejde efter Overenskomstens § 3, 1. Stk., med Løn i H. t. Entreprenøroverenskomsten.

Hørve — Vallekilde-Hørve Kommune. Mellem ovennævnte Parter var der opstaaet Uenighed om, hvorvidt et Arbejde ved Anlæg af en Vej til nogle Statshusmandsbrug skulde betales med 80 eller 109 Øre i Timen. Til Arbejdets Udførelse modtager Sogneraadet fra Jordlovsudvalget 50 % af Anlægsudgifterne. Da der ikke ved Mægling kunde opnaas Enighed, har Sagen været behandlet ved faglig Voldgift. Der kunde heller ikke ved Voldgiften opnaas Stemmeflerhed for en Afgørelse. Opmanden afsagde derefter Kendelse i Sagen. Kendelsen gik ud paa, at Arbejdet er at betragte som udført med offentligt Tilskud og derfor skal betales med 109 Øre i Timen.

40. Kreds — Vejle Amtsnævn i H. t. »Refusionsloven«. Vi har modtaget Indberetning om, at det for Vejle Amt i H. t. Loven om Refusion for visse Arbejdsløshedsudgifter nedsatte Nævn har godkendt nogle Arbejder, som af forskellige Kommuner i Amtet ønskes iværksat med Tilskud i H. t. nævnte Lov. Det fremgaar af denne Beretning, at Amtsnævnet, hvor der ingen Overenskomst foreligger, kun har godkendt disse Arbejder paa Betingelse af, at der ydes Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten.

Randers J. V. Kredsformanden — Kristrup Kommune. Kredsformanden har som vor Repræsentant i Amtsnævnet i H. t. Loven om mellemkommunal Refusion indberettet, at Timelønnen for et Arbejde, der var blevet godkendt til 109 Øre i Timen med en ugentlig Arbejdstid af 36 Timer, efter nyt Andragende paa Forlangende af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Randers, er blevet forhøjet med 20 %. Samtidig nedsatte Nævnet Arbejdstiden til 32 Timer pr. Uge.

Rold—Vebbestrup — Kommunen. Kredsformanden, der er vor Repræsentant i det i Henhold til Loven om mellemkommunal Refusion nedsatte Amtsnævn, har indberettet, at Nævnet har godkendt et af Rold-Vebbestrup Kommune indsendt Andragende om Godkendelse af nogle Arbejder i H. t. nævnte Lov, samt at Sogneraadet er indgaaet paa at betale Arbejdet tarifmæssigt.

Herlufmagle Afd. — Godsejer Fischer-Rasmussen, Raunstrup Skovdistrikt. Overfor ovennævnte Arbejdsgiver er erklæret Strejke for hans Skovbrugs Vedkommende fra 7. December at regne, idet han ikke vilde indlade sig paa nogen Forhandling med Forbundet og heller ikke vilde svare paa dets Henvendelser. Skovstrejken omfatter 8 Mand. En Del af de paa Gaarden beskæftigede Daglejerkarle og en fast antaget Havemand har han derefter beordret til at udføre de strejkende Skovarbejderes Arbejde, og da disse har nægtet at gøre dette, har han afskediget dem.

For Havemandens Vedkommende foretages der Sagsanlæg.

2. Kreds — Forpagter O. Olsen, Aastrup pr. Tølløse. Henvisende til den med Sukkerroedyrkerforeningen gældende Overenskomst har Forpagter Olsen opsagt sin Tiltrædelse af Maribo Landbrugsoverenskomsten, idet han mener, at denne ikke længere har nogen Interesse for ham. Vi har protesteret mod denne Opsigelse under Henvisning til, at Sukkerroeoverenskomsten ikke omfatter alt Landbrugsarbejde.

Gl. Ry Afd. — Skovejerne i Ry Skovdistrikt. Med Skovejerne i Ry Skovdistrikt er afsluttet ny Overenskomst, der kan opsiges med 1 Maaneds Varsel til en 1. Oktober. Arbejdspriserne er gennemgaaende forhøjet med 10 %.

Thirstrup Afd.—Inspektør Warming, Høegholm Skovdistrikt. I ovennævnte Sag er der afsluttet Overenskomst med Høegholm Skovdistrikt gældende til 1. Oktober 1938. Timelønnen er 80 Øre. Akkordpriserne er gennemgaaende forhøjet med 8—10 %.

Skelund Afd. — Visborggaard Skovdistrikt. Ved en Forhandling paa Visborggaard enedes Repræsentanterne for Dansk Arbejdsmandsforbund og Skelund Afdeling med Godset om, at dette tiltræder de almindelige Bestemmelser i Lindenborg Skovbrugsoverenskomsten, og at de tidligere gældende Akkordpriser fik et Tillæg paa ca. 10 %. Desuden indførtes enkelte nye Effekter og Timelønnen forhøjedes til 80 Øre.

Hyllested Afd. — Hofjægermester Mourier-Petersen, Rugaard. Med ovennævnte Arbejdsgiver har vor Hyllested Afdeling ved en Forhandling i Efteraaret afsluttet en Overenskomst. Overenskomsten svarer ikke helt til de almindeligt gældende Overenskomster i Skovbruget, selv om dens Priser ikke ligger væsentligt under, hvad der i Almindelighed er gældende. Overenskomsten har været forelagt for Medlemmerne, der har vedtaget den.

27. Kreds — Dræningsmestrene i Aalborg Amt. Med Dræningsmestrene indenfor Kredsens Omraade er der i Henhold til den for Amtet gældende Dræningsoverenskomst afsluttet en Akkordaftale angaaende Betaling for Sandkastning, som glider ind som et Led i den gældende Dræningsoverenskomst.

Ørsted Afd. — Stenalt Skovdistrikt. Afdelingen meddeler, at der ved en Forhandling med Skovdistriktet er opnaaet en forhøjet Timeløn paa 20 Øre, og at Skovdistriktet er indgaaet paa at respektere den med Løvenholm Skovdistrikt afsluttede Overenskomst.

Lødderup Afd. — A/S »Legind Bjerge«. Med »Legind Bjerge« er afsluttet Overenskomst, hvorefter Plantagen forpligter sig til at respektere Overenskomsten med Hedeselskabet med et Par enkelte Ændringer i Akkordsatserne. Endvidere forpligter Plantagen sig til, naar der maatte foregaa Ændringer i Hedeselskabets Overenskomst, at optage nye Forhandlinger om tilsvarende Ændringer i Overenskomsten med Plantagen.

Ansvarhavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 3 15.–2. 1938 43. Aarg.

Tjenest'drengen

Søndagsglad med Bylt paa Cyklen fremad
jager Tjenst'drengen, han har fri;
det er Foraar, Sol, og det gaar hjemad,
hvor han kender hver en Vej og Sti.

Mange Dages Længsel efter Hjemmet
driver Cyklen frem mod Vestenvind,
det, som aldrig nævnes til en Fremmed,
ligger gemt til Mor i Barnets Sind.

Det er mer' end gammelt Tøj med Rifter,
Drengen tager med sig hjem til Mor.
Verdens Stød — og saa hans ny Bedrifter,
for han er jo ved at blive stor.

Moder staar i Dør med Smil i Øjet,
vinker glad saa snart sin Dreng hun ser;
mellem dem er mange Tanker fløjet,
som maa drøftes nu, hun har ham her.

Ann Katrin Damgaard.

Regeringen og Arbejdsløsheden

Hver eneste Dag rettes der i den samlede Oppositionspresse stærke Angreb paa Regeringen for dens Stilling til Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Fra Venstres og Højres Side lyder det enstonigt som fra en Grammofonplade: Dengang Danmark havde en borgerlig Regering, genlød Landet af Krav om Afskaffelse af Arbejdsløsheden; medens Regeringen, nu da Arbejdsløsheden omfatter 170,000 Mand, hverken har Ansvaret for denne Ulykke eller Midlerne til at afværge den!

Denne Plade køres — næsten uden Variationer — hver eneste Dag; og Slutningsstrofen er ogsaa den samme Dag efter Dag: Valutacentralen, Prisstigningerne samt Regeringens Skattepolitik er Aarsagerne til Arbejdsløshedens Vækst. Valutacentralen hæmmer Erhvervenes Dispositionsfrihed, siges det, Prisstigningerne ødelægger Købeevnen, og de høje Skatter (og Sociallovgivningen) sluger den Kapital, som Erhvervene skulde bruge til Igangsættelse af Arbejde.

Modsætningsvis angriber Kommunisterne Regeringen for at være for slap og eftergivende baade m. H. t. erhvervsmæssige Indgreb, Arbejdstiden, Lønningerne, Prisreguleringen og Beskatning af de store Indtægter.

Lad os i det følgende se lidenskabsløst paa, hvor megen Realitet, der er i de mange voldsomme Angreb.

Det er ganske rigtigt, at Socialdemokratiet angreb Regeringerne Neergaard (1920—24) og Madsen-Mygdal (1926—29) for Passivitet overfor Arbejdsløshedsproblemet — og *med Rette*. Vi oplevede i disse Perioder voldsomme Kriser, der blev unødig haarde for den danske Arbejder, fordi Regeringerne roligt saa paa, at Landet oversvømmedes af udenlandske Dumpingvarer, som vi udmærket kunde fremstille selv. Socialdemokratiet og Fagorganisationerne stillede i disse Aar med fuld Ret Krav om *Regulering* af Landets Import af Skotøj, Tekstilvarer, Konfektion etc., saadan at disse Fags Arbejdere i Stedet for Understøttelse fik *Arbejde* i de Fabriker, hvor Maskinerne stod og samlede Støv. Svaret man gav os var Angreb paa Understøttelsen — men overfor den ødelæggende Import blev der ikke rørt en Finger.

Regeringens Krisepolitik.

Helt anderledes er der handlet af den nuværende Regering. Et af dens fornemste Programpunkter var: Bekæmpelse af Arbejdsløsheden — og ingen ærlig Mand kan nægte, at der paa dette Omraade er gjort en endog meget betydelig Indsats.

Verdenskrisen, der væltede ind over vort Land i Aarene 1930—32, gjorde imidlertid denne Opgave langt sværere end den under nogen tidligere Regering havde været. Hvorfor Svaret er ligetil: Fordi Udlandet nu ikke alene stillede os overfor Problemet om Regulering af Import af Færdigvarer, men overfor noget langt alvorligere: man nægtede at modtage vore *Eksportvarer* i samme Omfang som hidtil.

Regeringens Opgave blev derfor en dobbelt: dels at bane Vej for vor Eksport, og dels at regulere Importen, og i Forbindelse hermed at holde Orden i Landets Pengevæsen; d. v. s. ikke at købe mere i Udlandet, end vi var i Stand til at betale. Instrumentet til Gennemførelse af denne Opgave blev *Valutacentralen.*

Ved Valutacentralens Hjælp er Staten i Stand til at dirigere vor Import til de Lande, der køber hos os. Ved Valutacentralens Hjælp har vi i vid Udstrækning kunnet ombytte Import af Færdigvarer med Indførsel af Raastoffer og Halvfabrikata til dansk Produktion. Og endelig har Valutacentralen været et effektivt Middel i Bestræbelserne for at holde Hus med den forhaandenværende fremmede Valuta.

Resultaterne er heller ikke udeblevet. Den danske Industri har i Aarene 1936—1937 været oppe paa en Produktion og Beskæftigelse som aldrig før. Beskæftigelsestallet er steget fra 962,000 Arbejdstimer pr. Dag i 1931 til 1.283.000 Timer i 1937. *Det vil sige, at alene den egentlige Industri beskæftigede ca. 40.000 flere Arbejdere i 1937 end det førnævnte Aar.*

En lignende Indsats under tidligere Kriser vilde sandsynligvis fuldstændig have afskaffet Arbejdsløsheden. Socialdemokratiet havde saaledes Ret i Kritiken af Venstreregeringens Passivitet.

Beskæftigelsespolitikens Grænser.

Men Arbejdsløsheden er fortsat stor trods alle Anstrengelser. Forklaringen herpaa er vore Eksportvilkaar, herunder Priserne paa vore Eksportvarer. Det er givet, at en fortsat Industrialisering af Landet, Igangsættelse af Boligbyggeri og Iværksættelse af omfattende offentlige Arbejder er betinget af, at den nødvendige Mængde af fremmed Valuta til Indkøb af Raamaterialer m. v. staar til Raadighed. Dette er igen betinget af, at vi har en betydelig Eksport og af et rimeligt Forhold mellem de Priser, vi faar for vore Eksportvarer og det, vi skal betale for vor Import.

Ingen Regering — ligegyldig hvilken politisk Farve den har — kan komme uden om denne økonomiske Realitet.

Her sættes Grænsen for en Regerings Beskæftigelsespolitik. Enhver Udvidelse af den økonomiske Virksomhed stiller — direkte eller indirekte — Krav om fremmed Valuta til Indkøb i Udlandet og kan altsaa kun finde Sted i det Omfang denne Valuta er til Stede.

Den daarlige Høst i 1936, der nødvendiggjorde en stigende Import af *dyre* Foderstoffer og Importpriserne Stigning i sidste Halvdel af 1936 og første Halvdel af 1937 skabte saa store Vanskeligheder for vort Land, som mod Slutningen af 1937 bragte Arbejdsløsheden til at stige.

Ny Indsats mod Arbejdsløsheden.

Ved Indgangen til det nye Aar er der dog Lysning i Sigte — dersom ikke et voldsomt Konjunkturomslag ude i Verden rejser nye Vanskeligheder. Vor Valutastilling er betydeligt forbedret, bl. a. som Følge af stigende Eksportpriser og store Indtægter ved Fragt for fremmede Lande. Hvorledes bliver saa Regeringens Stilling under disse Forhold?

Naturligvis den at gøre en *ny Indsats for Bekæmpelse af Arbejdsløsheden.*

Fra Regeringens Side er der nu bebudet:

1. Lovforslag om 12 Dages Ferie med Løn. Det betyder *reelt* det samme som en Nedsættelse af Arbejdstiden med rundt regnet 1 Time om Ugen i de Fag, hvor der i Forvejen var 6 Dages Ferie og med 2 Timer om Ugen i de Fag, der ingen Ferie har.

2. Iværksættelse af et omfattende Boligbyggeri med det dobbelte Formaal at skaffe Arbejde og at fremskaffe billige Boliger til børnerige Familier.

3. Tilskud til Boliger til Landarbejderne. Ogsaa denne Foranstaltning har det dobbelte Formaal: at skabe Arbejde og Indtægt til Byggefagene og alle andre Fag, som paavirkes af Byggefagenes Efterspørgsel, og at skaffe Landarbejderne bedre Levevilkaar.

4. En Gældssanering for Landbrugserhvervet, hvorved en Del af Rentebetalingerne gøres Konjunkturbestemt — d. v. s. stigende og faldende med henholdsvis gode og daarlige Tider. Derved genoprettes Købekraften for de daarligst stillede Landbrugere — fortrinsvis de smaa Landmænd —, som ogsaa faar gunstige Virkninger for Beskæftigelsen baade paa Land og i By.

5. Udgifterne til alle disse Foranstaltninger skal fortrinsvis tages fra Kapitalbesidderne gennem en særlig Beskatning af arbejdsfri Indtægt. Derved faar Indtægter, der nu for en stor Del anvendes til Luksusforbrug, Anvendelse som Realkapital til Igangsættelse af Arbejde og til Styrkelse af Landets økonomiske Kraft.

Dette omfattende Arbejdsprogram er en klar Dokumentation af Regeringens Stilling til Beskæftigelsesproblemet. Og denne Stilling er: I det Omfang, der er økonomiske Muligheder til Stede at sætte Kræfterne ind for Arbejdsløshedens Afhjælpning.

Oppositionens Presseorganer baade til højre og venstre staar atter afklædt i al deres demagogiske Nøgenhed. De har endnu engang opnaaet at henlede Arbejdernes Opmærksomhed paa, at de kun har Socialdemokratiet, Fagforeningerne og den socialdemokratiske Presse at støtte sig til, saavel i gode Tider, som i Tider, hvor Tusinde Vanskeligheder og Farer gør Livet besværligt og usikkert.

Jyderup Afdeling har bestaaet i 25 Aar

Den 1. Marts kan Jyderup Afdeling festligholde 25-Aarsdagen for sin Oprettelse. Det kneb oprindelig for Organisationen at faa Fodfæste, det første Forsøg paa at danne en Afdeling i Tilslutning til vort Forbund mislykkedes, og der hengik nogle Aar forinden Skuffelsen herover var overvunden. Men interesserede Kammerater tog Sagen i sin Haand, saaledes at den nuværende Afdeling, som allerede anført, fik sin Start i 1913.

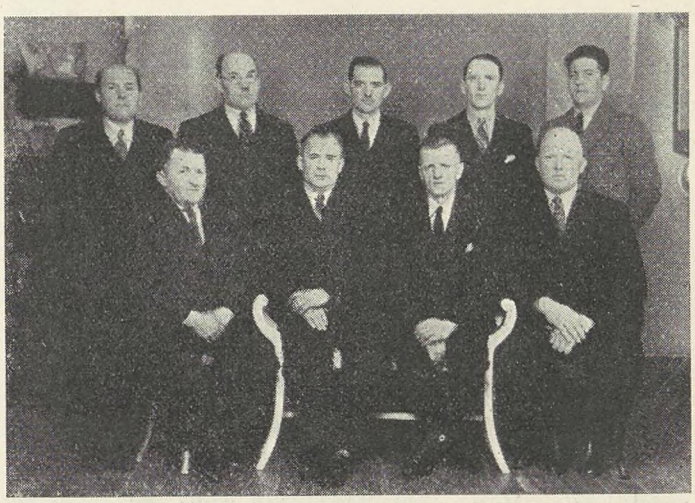

Jyderup Afdelings nuværende Bestyrelse. Siddende fra venstre: N. P. Hansen, Kasserer, Edv. Rasmussen, Fmd., Poul Hansen, Næstfmd., Axel Mortensen. Staaende fra venstre: Chr. Jensen, Niels P. Andersen, Vald. Hansen og Eluf Mortensen.

De første Par Aar lige efter Starten var meget vanskelige, kun 9 Medlemmer var der fra Begyndelsen, og Tilgangen gik kun langsomt. Men i 1916 indtraf der en Begivenhed, som satte mere Liv i Afdelingen og skabte Tilgang af nye Medlemmer. Begivenheden var Hotellets Brand og Genopførelse. I Forbindelse med dette Arbejde voksede Afdelingens Medlemsantal til 70, og der har siden været Fremgang. Med denne Fremgang voksede tillige Afdelingens Indflydelse paa Arbejds- og Lønforholdene hos de lokale Arbejdsgivere overfor hvilke det undertiden viste sig nødvendigt at etablere Strejke for at faa Kravene opfyldt.

Vi bringer i Anledning af Jubilæet Afdelingen vor Lykønskning med Haabet om fortsat Fremgang i de kommende Aar. Paa vedføjede Billede ses Afdelingens nuværende Bestyrelse.

Paa Arbejdspladsen

er du din Afdelings Repræsentant. Husk Medlemskontrollen!

Hvem regerer i Tyskland?

De sidste Uger bragte Alarmmeldinger fra Tyskland. Allerede Nazismens 5-aarige Jubilæum den 30. Januar 1938 blev ikke fejret, saaledes som man ellers er vant til. Rigsværnet savnedes ved Jubilæumsfestlighederne. Det forventede Rigsdagsmøde aflystes. Derefter fremkom der Kriserygter om Generalfeltmarskal *Blomberg*. Og endelig den 4. Februar sprang Bomben, Krigsminister *von Blomberg*, Overgeneral *von Fritsch* og Udenrigsminister *von Neurath* blev afskediget. Samtidig stiftedes der et *Geheimekabinetsraad* paa 9 Mand, hvor Formandssædet blev indtaget netop af von Neurath, som man lige havde afskediget. Hr. von Ribbentrop, Opfinderen af Aksen Berlin-Rom-Tokio og Englands Fjende Nr. 1, blev Udenrigsministeren, og *Føreren* selv øverste Leder af alle Forsvarets Grene. Den for Embeder og Magt saa taknemmelig *Göring* fik derimod intet nyt Embede, men blev da i hvert Fald Generalfeltmarskal. Yderligere meddeler Udenlandspressen, at endnu 13 Generaler og mange andre Officerer er blevet afskediget. Der gaar Rygter om, at Overgeneral von Fritsch var arresteret. Det officiøse franske Dagblad »Le Temps« ved at berette, at der var planlagt et monarkistisk Kup, og at Hitler har købt Rigsværnets Neutralitet med visse Koncessioner.

Hvad sker der i Tyskland? Den europæiske Presse erklærer næsten enstemmigt: Hitler har sejret over Armeen. Samtidig fastslaar man, at der i Tyskland stadig findes stærke Gnidninger og Rivninger. Der er ikke Tale om nogen Stabilitet, saaledes som Nazisterne gerne vil hævde, ogsaa i Tyskland er Tingene i uafbrudt Udvikling.

Faktisk betyder de sidste Efterretninger fra Tyskland en ny Bekræftelse af det demokratiske System. *Den modsætningsløse Stat er en Illusion.* Opposition eksisterer ogsaa under Diktatur; det er ikke sandt, at Fascismen gør stærkere, Modsætninger kan tilsløres, men bryder de frem, kan det let føre til en Katastrofe og aabenbare Statens og Systemets Vaklen, netop i de politisk kritiske, skæbnesvangre Situationer.

Før vi skal prøve at fastslaa, hvad det er, der er sket i Tyskland, maa vi undersøge *hvilke Modsætningsforhold, der bestaar.*

Tysklands kæmpemæssige Oprustning kræver en *Koncentration af hele Erhvervslivet.* Den tyske Økonomi, som skal gøres selvforsynende, omdannes til »Wehrwirtschaft«. Schacht, som havde liberalistiske Forestillinger, blev det første Offer, han efterfulgtes i sit Embede af Göring, som skulde lede Erhvervslivets Omdannelsesproces. I de sidste Maaneder har Kampen drejet sig om den tyske Storindustris Stilling. Staten vil underlægge sig den stolte tyske Jern- og Kulindustri. De tyske Jernbaroner skal »krigssocialiseres«. Det er en kendt Sag, at den tyske Storindustri er beslægtet med det høje Generalitet. Det er derfor intet Under, at Generalernes Holdning overfor Partiet strammedes.

Et andet Modsætningsforhold ligger i *Kirkekampens* Udvikling. De høje Rigsværnsofficerer gaar i samme Forhold ind for den nazistiske Stat, som denne betaler Oprustningen, men de er ikke nazistiske i Rosenbergsk og Goebbelsk Forstand. Rigsværnet tror, at den gamle tyske Hærs konservativ kristelige nationale Indstilling er det bedste moralske Grundlag for Armeen. Det høje Generalitet hader den nye hedenske Agitation. Man vil ikke finde sig i nazistiske Agitatorer indenfor Armeen, man vil være frit stillet overfor den totalitære Stat, men vil være en *Stat i Staten.* Dette er Aarsagen til, at Rigsværnets Sympati følger Kirken; i den modige Pastor *Niemüllers* Kirke i Dahlem — Niemüller, som engang var tysk Ubaads-Kommandant, sidder nu arresteret — saa man til Stadighed de højeste Officerer. Og den berygtede Stürmer-Antisemitisme — Streichers Blad blev i Slutningen af Januar forbudt paa Armeens Foranledning, men Forbudet ophævedes igen kort efter — er i Modstrid med Armeens Aand. Man maa heller ikke glemme, at Armeen støttes af det højere Bureaukrati.

Men de største Modsætninger finder man indenfor Udenrigspolitiken. Rigsværnets Generaler har lært meget under Krigen. I Modsætning til Nazisternes unge Folk (Ribbentrop, Rosenberg, Goebbels) er de Realister. Generalerne ved, at man ikke samtidig kan kæmpe mod *England* og *Rusland.* Generalerne foragter Italien, og stoler ikke paa den italienske Arme. Generalerne var imod Indblandingen i den spanske Borgerkrig og ønsker en Udligning med England, og samtidig er man mere venligsindet overfor Kina, hvor Tyskland har store Erhvervsinteresser, end for Japan. Det tyske Rigsværn vil ikke en Krig uden Udsigter og hader den nazistiske Dilettantisme, som truer med at styrte Tyskland ud i en ulykkelig Krig, hvor Tyskland maa kæmpe i Alliance med Italien og Japan mod England, Amerika, Frankrig og Rusland.

Dette er den politiske Baggrund for de sidste Tildragelser i Tyskland. *Hvad betyder nu denne Udvikling?* Følgende staar fast: Det lykkedes Rigsværnet at

fælde Krigsminister von Blomberg, som var det stærkeste Bindeled mellem Partiet og Hæren og identificerede sig med de nazistiske Former. *Göring,* Nazismens stærkeste Repræsentant, kunde ikke opnaa Herredømmet over Hæren. Og da der ikke fandtes nogen anden Mulighed, maatte Hitler selv overtage den symbolske Overbefaling. I Virkeligheden regerer Generalerne nu sig selv. Ganske vist er Generalerne Keitel og Braunschitsch, de nye store Navne indenfor den tyske Hærledelse, indregistreret i det nazistiske Parti, men Generalernes Fortid er konservativ; Keitel stod von Schleicher meget nær, von Schleicher, som blev myrdet den 30. Juni 1934. Disse Generaler er Officerer i den gamle preussiske Forstand og ikke andet. Ganske vist er ogsaa von Fritsch, der var Fører af Armeens Modstand mod Nazismen, sat ud af Spillet. Selvfølgelig maatte ogsaa Hæren bringe Ofre, men Generalstabens Chef, Bech, som ikke er Spor anderledes indstillet end Fritsch og desuden var den ivrigste Modstander af Aftalen med Italien, har stadig bevaret sin Stilling.

Det er en Selvfølge, at Overnazisten Ribbentrop har faaet den udenrigspolitiske »Ledelse«, men samtidig har man oprettet et koncentreret Kabinet, det nye »Geheimekabinettsrath«, og den gamle konservative von Neurath er blevet Ribbentrops foresatte, og her har *Generalerne Majoriteten.* Ganske vist er ogsaa Göring og Goebbels Medlemmer af Raadet, men det afgørende er, hvem der savnes: *Rosenberg,* den nazistiske Udenrigspolitiks store Profet, og *Himmler,* Stormtroppernes Repræsentant.

Samtidig indgik en anden Meddelelse: de vigtigste Afdelinger i Görings Rigsøkonomiministerium (Industri og Raastoffer, Bjergværker, Jern- og Energiøkonomi, Udenrigshandel og Deviser) er underlagt høje Officerer. Göring kunde ikke faa Krigsministeriet, *men Generalerne er rykket ind i Erhvervsministeriet.*

Mange vil sikkert sige, at det her drejer sig om Nazi-Officerer, men det ejendommelige er, at de kendte Nazi-Officerer, som f. Eks. von Reichenau, ikke er forfremmet i disse Dage.

Det er højst sandsynligt, at Begivenhederne i Tyskland fortsættes i den nærmeste Fremtid. Vi skal ikke paastaa, at Rigsværnet allerede har vundet en hundred Procent-Sejr, men man kan derimod paa Basis af de ovennævnte Kendsgerninger fastslaa, at *Rigsværnet mindst har hævdet sin uafhængige Stilling og har kunnet sikre sig nye stærke Positioner* (Geheimekabinattsrath). Vi er jo efterhaanden vant til, at der hviler en vis Mystik over tyske Forhold, Nazisterne er Mestre i at udbrede denne Mystik. Ogsaa den 30. Juni 1934 slog Hitler løs til modsatte Sider paa een Gang, samtidig paa S. A. og paa Reaktionen. Og efter nogle Ugers Forløb saa man, at det var Armeen, der havde sejret, til Trods for den Kendsgerning, at von Schleicher var myrdet. Det er ikke utænkeligt, at det i Dag vil gaa paa samme Maade. Den tyske Arme regerede i Kejserriget, den var uafhængig og Stat i Staten i Weimarrepubliken, og det samme er blevet Tilfældet i det tredje Rige.

Skulde Begivenhederne den 4. Februar udvikle sig i denne Retning, saa vilde det betyde, at den tyske Storkapitalisme er blevet stabiliseret, og at Kirkekampen vil blive likvideret. Allerede Udfaldet af Niemüller-Processen vil maaske kunne vise, i hvilken Retning Udviklingen i Virkeligheden gaar. Derimod er det ikke sikkert, hvor vidt Hitlers bebudede Rigsdagstale den 20. Februar vil skabe Klarhed.

Den momentane Magtkamp i Tyskland gaar udenom den tyske Arbejderklasse, men det er givet, at Nazisystemets Krise ogsaa vil betyde en Opmuntring for den tyske Arbejderopposition. Skulde Udviklingen gaa i Retning af Militærdiktatur med Hitler som Topfigur, saa vil ogsaa den tyske Arbejderklasses ideologiske og politiske Stilling blive lettere. Da vil nemlig det nazistiske Frasemageri bryde sammen, og det vil ogsaa blive klart for den tyske Middelstand, at det i Virkeligheden er *Storkapitalen og Militærreaktionen,* som regerer i Tyskland.

De *internationale* Forhold vil i den kommende Tid utvivlsomt præges af Begivenhederne i Tyskland. Til Trods for den tilsyneladende tyske udenrigske Aktivitet vil man kunne regne med, at Tyskland ikke er parat til at tage en Krig. Herved kan ogsaa *Mussolinis* pludselige, mere venlige Indstilling overfor England forklares. Til Trods for hans højttravende Begejstring for den tyske Udvikling ved han nemlig udmærket godt, at Tyskland nu hverken vil eller kan føre en Krig. Diktaturstaternes økonomiske og politiske Krise vil give sig tydelige Udtryk i den nærmeste Fremtid. Selvfølgelig maa man stadig regne med mulige Eksplosioner, men staar Demokratiet fast, saa er der den største Sandsynlighed for, at Krigen kan undgaas, og at Opløsningen indenfor de fascistiske Stater fortsættes.

H.

Enhver maalbevidst Arbejder

bør holde »Social-Demokraten«. Husk, det er den eneste Presse, som taler din Sag.

DE HVIDE KUL I HORNS HERRED

Kæmpe-Elektricitetscentralen bygges ved Kyndby Strand.

En af vore Kammerater har paa Cykle gjort Turen tværs gennem Horns Herred fra Frederikssund til Kyndby Strand, hvor Nordsjællands Elektricitetsværk saa smaat har paabegyndt Opførelsen af det store Elektricitetsværk, som bliver en Pendant til Ørstedværket i København. Nedenfor skildrer han Turen og giver samtidig et kort Rids af den smukke Halvøs Historie.

Horns Herred har faaet Navn efter sin Form. Stiger man op paa Kignæsbakken, hvorfra man har den mest storslaaede Udsigt over Herredet, man kan tænke sig, faar man et levende Indtryk heraf. Som et Horn ligger Halvøens nordlige Del indrammet af Roskilde — og Isefjord — et sjældent smukt og karakteristisk Landskab.

De brogede Marker, de smaa Lunde i det stærkt kuperede Terræn, Landsbyerne og ikke mindst Nordskoven, der strækker sig saa langt Øjet rækker omgivet af blinkende Fjorde, danner Foraar og Efteraar, Sommer og Vinter, et Billede rig paa Skønhed, dybt og levende.

Som Horns Herred er rigt paa Naturskønhed, saaledes er det ogsaa rigt paa Minder, Minder, som glimtvis afspejler sig i Danmarks Historie. Allerede i Stenalderen har der levet en talrig Folkestamme her, derom vidner de 7—800 Gravhøje og Mindesmærker, som ligger spredt ud over Halvøen. Ved Kulhus — Hornets yderste Spids — er der fundet Smykker og Brugsgenstande af forskellig Art, hvis fine Forarbejdning vidner om, at der i Oldtiden har levet et Folk, som ad Søvejen har haft Forbindelse og Handelssamkvem med Datidens Kulturlande. I Nordskoven vokser endnu Ege, som har oplevet Danmarks ældste historiske Tider, og under hvilke maaske Kong Valdemar og hans Følge har søgt Skygge, naar de hvilede ud efter de hidsige Jagter i Egnens vildtrige Skove.

Som et Net spinder Sagnene sig ud over Halvøen og et af dem fortæller, at der i Oldtiden har ligget en Borg ved Skovsøen. Den sank siden i Grus, men et Sted i Nærheden — som de Gamle skal kunne paapege — ligger begravet en Skat, der skal være saa stor, at den kan løse hele Danmarks Gæld, om den bliver bragt frem for Dagens Lys.

Men videre! Maalet er Kyndby Strand, hvor der i Løbet af tre Aar rejser sig Danmarks største Elektricitetsværk.

Ved Færgelunden drejer jeg mod Syd og gennem de afvekslende Landskaber kommer jeg hurtigt til den lille Landsby Gerlev med den smukke Kirke. Herfra gaar det videre gennem Lyngerup, hvor Horns Herreds store Andelsmejeri ligger, til Dalby med den gamle Kro. Her drejer Vejen brat mod Vest og snart passeres Herregaarden Svanholms Jorder, hvor der nu skyder en Række Husmandsbrug op, og kort efter ruller jeg ind i Kyndby, en malerisk Landsby af gammel Oprindelse.

I officielle Papirer finder vi første Gang Navnet

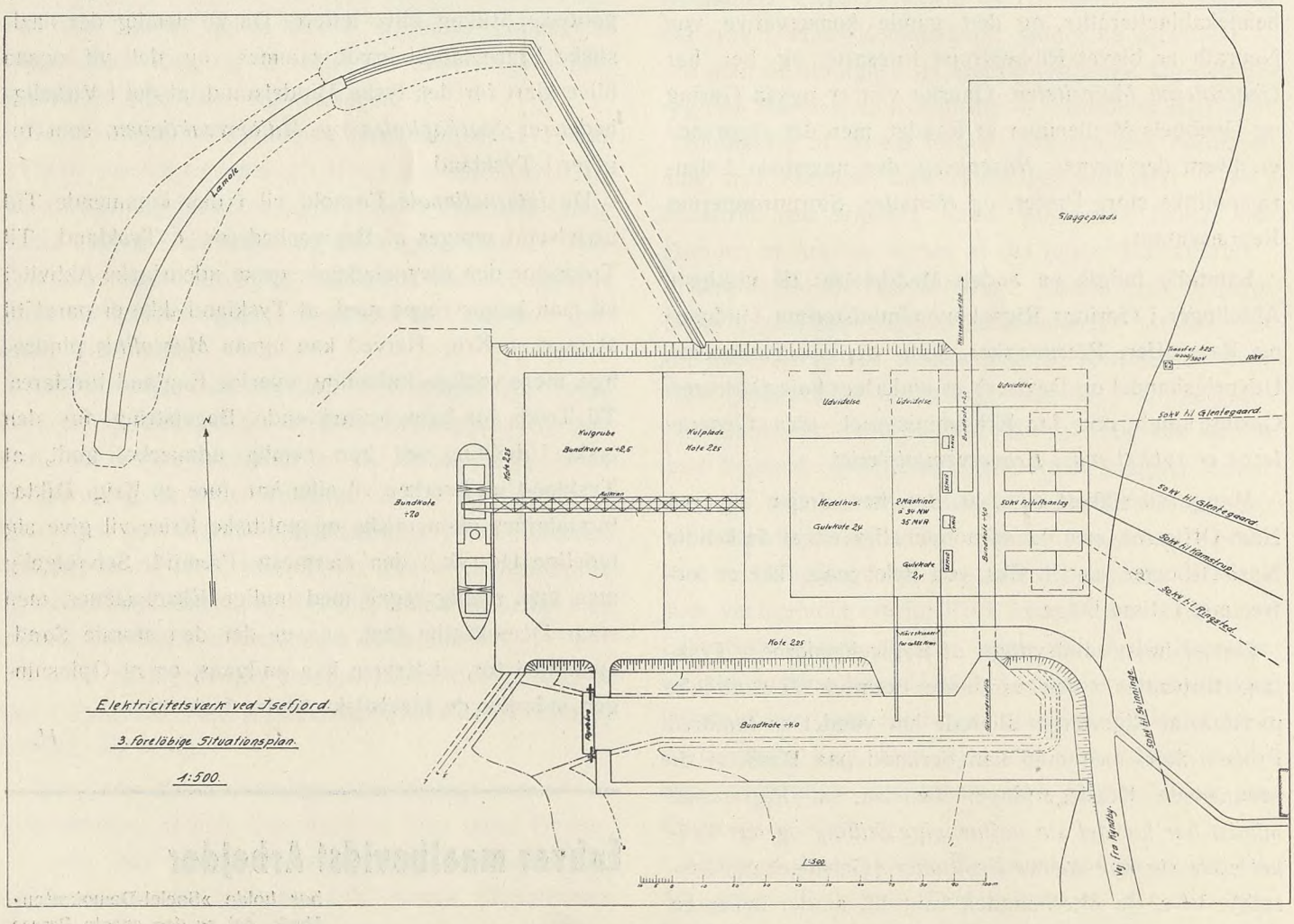

Grundrids til Elektricitetsværk ved Isefjorden.

Kyndby omtalt i det 13. Aarhundrede, og Huse og Gaarde, eller i alt Fald adskillige af dem, kunde godt se ud til at stamme helt fra den Tid. Under alle Omstændigheder er de af meget gammel Dato, derom vidner Bindingsværkerne, de lerklinede Vægge, de smaabitte Vinduer, Halvdørene og ikke mindst Kampstensfundamenterne, der gennem Tiderne har givet efter for Trykket, saa Husene er blevet baade skruttede og skæve.

Byen ligger i en Udkant af Horns Herred og bærer tydelige Spor af at have ligget isoleret fra Omverdenen i Aarhundreder. De nærmeste Naboer har været Troldene, som — om man da skal tro paa Sagn og Overleveringer — skal have holdt til i de nærliggende Høje. Vi skal ikke saa mange Aar tilbage i Tiden for at finde, at Overtroen havde et stærkt Tag i Befolkningen paa Kyndbyegnen, og endnu lever der Folk, som bestemt paastaar, at de ved Nattetid har set Højene staa paa gloende Pæle, medens Troldfolket dansede og holdt et forfærdeligt Leben, har hørt Troldene ringle med Penge og lukke Skabe og Kister op og i.

Troldtøj og andet Uvæsen skal særlig have drevet

Et Kik gennem Porten til en af de ældste Gaarde i Kyndby.

deres Spil paa denne Egn. Derom vidner de mange Historier, der beretter om Skarnsstreger, Troldfolket har bedrevet, om Lygtemænd og Forbytning af Børn. Særlig det sidste skal have været en yndet Sport, naar Befolkningen af en eller anden Grund havde paadraget sig Troldenes Vrede. Ved Nattetid tog de Spædbørn fra Moderen og lagde andre i Stedet. Saadanne Børn blev kaldt for Skiftinger, og der skal efter Sigende leve adskillige af dem endnu. Det blev som Regel nogle forvorpne Karle, der voldte deres Forældre mange Kvaler og megen Sorg.

Men nok om det!

Kyndby er ikke mere isoleret, de moderne Kommunikationsmidler har bragt med sig et Pust fra den store Verden. Samkvemmet mellem Menneskene er blevet større og Oplysningen er trængt frem overalt og har fjernet de sidste Rester af Overtro om Troldtøj og andet Uvæsen, som vore Forfædre havde saa stor Respekt for.

Vel har Kyndby bevaret sit gammeldags Præg, men den moderne Arkitektur har trængt sig ind ogsaa her. Mellem de gamle Bindingsværkshuse, omgivet af Smaahaver med grønmalede Stakitter, finder man hist og her en moderne Bungalow med Funkisgræsplæne og hvad dertil hører, og inden længe vil Udviklingen i denne Retning sikkert tage forøget Fart.

Landevejen, der i Byens nordvestlige Udkant fortsatte ud over Markerne som et Hjulspor til de længere borte liggende Kyndby Huse og til Jungedal Strand, er ikke mere. Nu ligger i Stedet en moderne, asfalteret Landevej, der slynger sig gennem Bakkedraget helt ud til Kyndby Strand, hvor det store Elektricitetsværk skal ligge. Vejen er tre Kilometer lang og har kostet 100,000 Kroner.

Jeg følger den nye Vej. Mod Vest skimtes gennem Dalsænkninger i Bakkedraget Isefjorden, som Stumper af et Spejl og længere ude ligger Orø. Til den anden

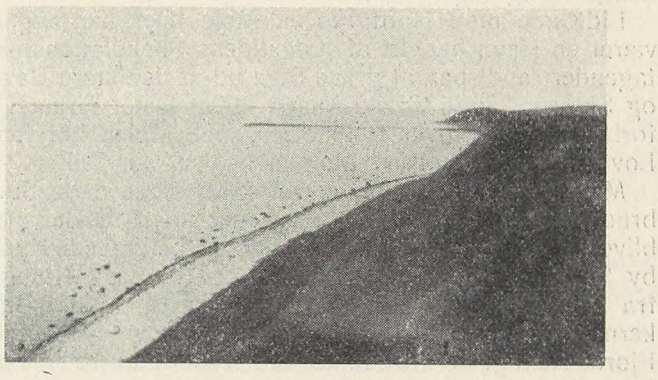

Udsigt fra Kyndby Strand over Jægersprisbugten. I Baggrunden skimtes Molen til det nedlagte Stenbruds Havn.

Side hæver Terrænet sig for yderst ude at ende som lodrette Skrænter ned mod Fjorden. Snart gaar Vejen nedad for tilsidst at ende i et meget smukt Sving langs Fjorden, hvor til sin Tid vil rejse sig en Række Arbejderboliger med Plads til 20 Familier. De faar en pragtfuld Beliggenhed disse Arbejderboliger med fri Udsigt over Isefjordens store Bredning med Odsherred paa den ene Side og Halsnæs paa den anden. Smukkere Beliggenhed kan næppe tænkes.

Helt ude ved Vandet slipper Vejen op. Fjordens Vand slikker op ad Dæmningen og rent umiddelbart faar man det Indtryk, at man er stoppet op i Arbejdet med Landevejen, fordi man ikke kunde komme længere for Vand. Det er dog ikke Tilfældet. Vejen er et bestemt Led i Planen over det store Elektricitetsværk, som skal bygges op ude i Vandet. Ude i Vandet; det lyder fantastisk. Ikke desto mindre har det sin Rigtighed. Langt ude i Fjorden, hvor Vandet er saa dybt, at selv ret store Skibe kan gaa ind, uden at man behøver at uddybe, fyldes der op og bygges Havn. Senere fyldes der saa op ind mod Land og paa det indvundne Areal kommer det store Værk, eller i alt Fald store Dele deraf, til at ligge og netop paa det Sted, hvor Fjorden skærer sig ind i Landet i en lille Vig og danner en naturlig Havn.

Midt paa den høje Skrænt ligger et lille malerisk

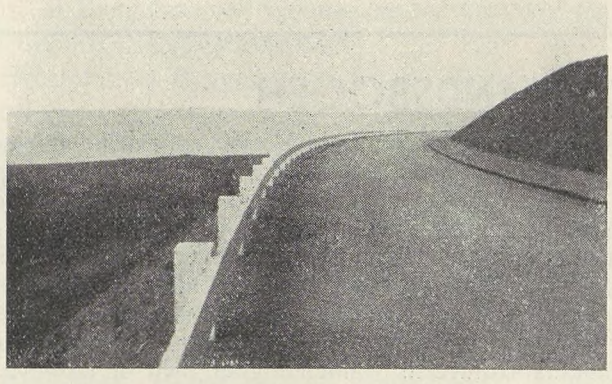

Den nye Landevej, der ender i et pragtfuldt Sving, ved hvilket Værkets Arbejderboliger til sin Tid vil blive opført.

Blokhus. Det er benyttet som Tegnestue af Ingeniørerne og her er mange af Planerne til det store Værk blevet til. Rundt om staar et System af Pæle nedrammet ud over det 48 Tønder Land store Areal. Langt ude i Vandet staar Pælene og hver har sin lille Mission. En Transformator er opstillet yderst paa Skræn-

ten. Blanke Kobbertraade fører i snorlige Linier ind over Land og forsvinder i det fjerne. Gennem disse Ledninger kommer den første Elektricitet til Kyndby Strand. Den skal anvendes til at drive de Maskiner, som skal i Gang, naar Arbejdet med Værket inden længe rigtig tager Fart.

Lidt ude mod Nord ses en Mole. Der har engang været en Havn her. Et af Krigstidens Spekulationsforetagender fandt paa at grave Sten ud af den store Bakke og Skibene lagde til ved Molen for at laste. Firmaet er forlængst gaaet over i Historien, men Molen har faaet Lov til at ligge som et Monument over sin Tid.

Mere end en Snes Aar er vel gaaet siden dette Stenbrud standsede sin Virksomhed, men snart vil der atter blive Liv ved den afsides, men smukt beliggende Kyndby Strand. Snart lyder Maskinernes Sang og Klangen fra Arbejdernes Hakke og Skovl giver Genlyd i Bakkerne, der kaster sit Ekko ud over den spejlblanke Fjord. Heldigt at Troldfolket ved Kyndby nu er en saga blott. Kan hænde det ellers da havde fundet paa — som da den nærliggende Krogstrup Kirke for Aarhundreder siden skulde opføres — at rive ned om Natten, hvad Arbejderne byggede op om Dagen.

Men Troldene ved Kyndby eksisterer ikke mere. Arbejdet med Kæmpe-Elektricitetscentralen vil faa Lov til uhindret at gaa sin Gang, om ikke andet lægger det Hindringer i Vejen. I 1940 ligger der en By ved Kyndby Strand, hvis Midtpunkt bliver det gigantiske Værk, hvorfra Lysene i Tusindvis vil straale og i mørke Nætter sende deres magiske Skær milevidt omkring, ja, langt ud i Kattegat, dér hvor Himmel og Hav mødes.

Om godt et Par Aar summer Turbinerne og maler Elektriciteten, denne mærkelige Naturkraft, ud af Luften. De »Hvide Kul« sendes i skinnende blanke Kobbertraade ud over Landet, faar Hjulene i de store Fabriker til at dreje rundt og forvandler den mørkeste Nat til den lyseste Dag.

Horns Herred vil opleve en Renæssance. En ny farvestraalende Blomst vil blive flettet ind i den Krans af kulturhistoriske Minder, der omslynger den lille Halvø mellem Roskilde — og Isefjords blikende Vande. Det nye Værk vil i mere end en Henseende komme til at staa som et straalende Vartegn over dansk Foretagsomhed og dansk Kunnen, og maatte det da tillige blive et Varsel om en ny og bedre Tid med Beskæftigelse til Danmarks Tusinder af Arbejdere, til Glæde og Gavn for de mange, der trods alt alligevel lever paa Samfundets Skyggeside.

Jach.

FORMANDSBOGEN

Paa Teknologisk Instituts Forlag er Formandsbogen nu udkommet i 5. Udgave ved Baneingeniør, cand. polyt. P. M. Bülow. Bogen indeholder først de almindelige Regneregler, navnlig Regning med Decimalbrøk, med Henblik paa Udregning af Akkorder og Regnskaber samt Udregning af Areal og Volumen og Grundlaget for simpel Landmaaling. Temmelig udførligt er der skrevet om Beton og Jernbeton og her navnlig om Arbejdets Udførelse. Sammenlignet med 4. Udgave er Indholdet det samme, men forskellige af Afsnittene er dog omarbejdet og gjort fyldigere. Formandsbogen tjener ikke alene som Lærebog paa Instituttets Kursus og andre Skoler, men er efterhaanden blevet en uundværlig Haandbog for mange Arbejdere og Arbejdsledere. Endvidere indeholder Bogen en Timelønstabel samt en Række andre praktiske Tabeller. Prisen er Kr. 4,50 og Bogen kan faas i enhver Boghandel.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Faarevejle	(Faarevejle Kommune)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støberi-Special og Maskinfabrikarbejderne	(General Motors International A/S)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsmester Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Husby, Nørre Aaby, Balslev-Ejby, Tanderup, Kerte og Gelsted Afd.	(Wedellsborg Gods' Skovdistrikt)

HVORFOR STAGNERER BYGGERIET?

Det sker sikkert tit paa Arbejdspladserne, at Byggeriet og dets Vanskeligheder diskuteres. Derimod er det vist sjældent, at en Kollega siger til en anden: »Naa, hvad tror du om Valutastillingen?« Medens Byggeriets Omfang er en haandgribelig Realitet, som vi alle kan fremkomme med Betragtninger over, saa er Valutastillingen straks en mere taaget Tingest, som de fleste af os nok skal holde os fra at sige noget nærmere om.

Ikke desto mindre er Valutastillingen utvivlsomt Tidens mest centrale økonomiske Problem i Danmark. Ikke mindst overfor Byggeriet spiller Valutastillingen gennem Regeringens og Nationalbankens Kredit- og Beskæftigelsespolitik en ganske overvældende Rolle. Det er derfor en Nødvendighed at kende Valutastillingens Forhold, før man kan give sig i Kast med at forklare Aarsagerne til Stilstanden i Byggeriet og forsøge at sige noget om Chancerne for et stigende Byggeri i Fremtiden.

Hvad bestemmer Valutastillingen?

Det er ikke Hensigten at rulle flere Kilometer tør Nationaløkonomi op for Læserne. Sagen kan siges ret simpelt. Enhver Familie eller ethvert Firma har et Regnskab over Indtægter og Udgifter, og det har Familien Danmark ogsaa. For dennes Vedkommende bestaar Indtægterne af fremmed Valuta, som Danmark har modtaget til Gengæld for Varer og Arbejde solgt til Udlandet, og Udgifterne af fremmed Valuta, som Danmark skal betale til Udlandet for Varer og Arbejdsydelser, vi har købt der. Og ganske som den private Husholdning med visse Mellemrum gør Regnskabet op og ser om Udgifter og Indtægter svarer til hinanden, saaledes laver Familien Danmark ogsaa fra Tid til anden en Opgørelse over Tilgodehavender og Skyld til Udlandet for at se, om de stemmer overens. Denne Opgørelse laves af Nationalbanken, og det er den, man kalder Valutastillingen.

Byggeri og Valutastilling.

Men hvad har alt det nu med Byggeriet at gøre?

Jo, ethvert Regnskab skal i det lange Løb »stemme«. Hvis Udgifterne i længere Tid overstiger Indtægterne, saa paadrager man sig Gæld, og er der ingen Udsigt til, at den kan betales, gaar det skidt. Men Danmarks Valutastilling har netop ikke stemt. Tværtimod har Udgifterne haft en Tendens til at blive større og større, og Indtægterne mindre og mindre, — alt imens Valutagælden følgelig steg. Saaledes havde Danmark i 1930 et Netto-Valutatilgodehavende i Udlandet paa 93 Mill. Kr., der i Sommeren 1936 var forvandlet til en Nettogæld paa 127 Mill. Kr.

Hovedaarsagerne til denne Udvikling er ikke særlig indviklede. For det første maa der peges paa den Omstændighed, at Verdenskrisen tvang England og Tyskland ind i en Restriktionspolitik overfor danske Landbrugsvarer, for det andet paa Prisudviklingen, der gennemgaaende har haft en saadan Retning, at Priserne paa vore Eksportvarer har været faldende, medens Priserne paa vore Importvarer (Raastoffer og Industriprodukter) har været stigende, og endelig maa for det tredje anføres den Stilstand, der har hersket indenfor Skibsfarten i alle Kriseaarene.

Men hvad gør nu en fornuftig Privatmand, naar Regnskabet udviser saa skæve Resultater. Ja, er det ikke muligt at forøge Indtægterne, saa maa han drage Omsorg for en Formindskelse af Udgifterne. Og det var netop det, Nationalbanken gjorde i dette Tilfælde. Man søgte at sætte Importbehovet ned, og et af Midlerne hertil var en Indskrænkning af Byggeriet.

Til Forfølgelse af dette Formaal anvendte Nationalbanken to Midler. For det første Diskontoen, der i August 1935 forhøjedes fra 2½ til 3½ % og i November yderligere til 4 %. For det andet trykkede man Obligationskurserne ved Salg af Obligationer. Nationalbankens Beholdning af Obligationer faldt fra 141 Mill. Kr. pr. 31. December 1934 til 52,9 i Juni 1937. Krisefondens Obligationsbeholdning nedsattes samtidig fra 140 Mill. Kr. i 1935 til 116 i Juni 1937. Resultatet blev, at Indekset for Obligationskurser i Maj 1937 viste 92,2.

Hvilken Virkning høj Rente og lave Obligationskurser har paa Byggeriet vil være kendt af alle. Kurstab og andre Finansieringsomkostninger vil virke hæmmende.

Imidlertid indtraadte efterhaanden en Bedring i Valutastillingen. Efter Sommermaanederne 1937 faldt Gælden hurtigt og var ved Indgangen til 1938 forvandlet til et Tilgodehavende paa 62 Mill. Kr. Aarsagerne hertil er at søge i et gunstigere Forhold mellem Im- og Eksportpriserne, samt i Handelsflaadens øgede Beskæftigelse til stigende Fragter.

Hermed var Begrundelsen for al Hæmning af Byggeriet faldet bort, og Nationalbanken tog straks Konsekvensen heraf. Der indtraf ikke flere Diskontoforhøjelser, og i Stedet for at sælge Obligationer begyndte Banken at købe Obligationer med paafølgende Kursstimulering til Formindskelse af Byggeomkostningerne. Endvidere udsendtes Cirkulære til Bankerne om Bevilgelse af Byggelaan, og Valutacentralen tilstod al begæret Import af Byggematerialer.

Hvorfor kom Byggeriet da ikke i Gang? Grunden hertil er at søge i de øvrige Byggeomkostninger: Materialeudgifterne og Mestersalærerne. Disse ligger stadigt meget højt. Værre end, at de ligger højt er imidlertid den Omstændighed, at Størsteparten af Byggherrerne venter, at den ene Del af dem, Materialeudgifterne, snart vil falde som et Resultat af den almindelige Prisudvikling paa Verdensmarkedet. Derfor ønsker de at udskyde Byggeriet, indtil dette Fald er indtraadt.

Om disse Materialepriser overhovedet falder, er imidlertid et stort Spørgsmaal. Dette vil dog antagelig klare sig i Løbet af 1938. Naar hertil kommer den Lov om Støtte til Boligbyggeriet med et betydeligt Antal Millioner, som Regeringen just har fremsat Forslag om, saa er der kun Grund til at se 1938 i Møde som et i hvert Fald noget lysere og livligere Byggeaar end 1937.

K.

Kontingenthjælp og Fortolkningskunster

I Henhold til Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring, Paragraf 13, Stk. 4, er det tilladt et nydende Medlems Opholdskommune uden Samtykke fra højere Myndighed at yde et Tilskud til Betaling af Arbejdsløshedskassekontingentet, naar det skønnes, at Vedkommende selv har Vanskeligheder ved at udrede hele Kontingentet selv. Tilskudet maa dog ikke overstige Halvdelen af Aarskontingentet.

Denne Bestemmelse har givet rig Anledning til Anvendelse af alle de Fortolkningskunster, som specielt arbejderfjendske Kommunalrepræsentanter har saa gode Anlæg for. Medvirkende hertil er naturligvis, at Kommunerne ikke er forpligtet til at yde den omtalte Kontingenthjælp, og at det derfor beror paa et Skøn over hver enkelt Ansøgers personlige Forhold, hvorvidt Hjælpen tildeles.

Men af to Onder vælger selv de mest inkarnerede Fjender af den sociale Lovgivning det mindste, og da det værste efter deres Opfattelse er dette, at et arbejdsløshedsforsikret Medlem efter at have mistet Retten til forsikringsmæssig Udbetaling alene har Loven om offentlig Forsorg at falde tilbage paa, sker det som Regel, at Tilskudet ydes, men kun i yderste Nødsfald, naar ingen anden Udvej er aabnet den paagældende Ansøger udenom Kommunens Tilskud.

Vidt forskellig er tillige Formen for Tildeling af Kontingenthjælp. Adskillige Kommunalrepræsentanter er af den Opfattelse, at Hjælpen kun kan ydes saaledes, at der betales Halvdelen af den Restance, som en Ansøger har paadraget sig, indtil det Tidspunkt Anmodning om Tilskud foreligger for Kommunalbestyrelsen eller det sociale Udvalg, der som Regel har Afgørelsen efter Socialreformens Gennemførelse.

Denne Opfattelse, der naturligvis er ganske fejlagtig og stridende mod Lovens Forudsætning, har været medvirkende til at bibringe arbejdsløshedsforsikrede Medlemmer den Tro, at der absolut skulde foreligge en Restance for at opnaa Tilskud til Kontingenthjælp, og samtidig ført med sig, at et Medlem i visse Tilfælde kom længere ud i Restance end godt var, hvorved der skabtes Vanskeligheder ogsaa for Opnaaelsen eller Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Fra Arbejdsdirektoratet foreligger der af forholdsvis ny Dato en Paamindelse til samtlige Arbejdsløshedskasser om, at Reglerne for Udbetaling af Understøttelse skal indskærpes, og det understreges særligt, at der ved Udbetalingen overhovedet ingen Restance maa forefindes, hvilket meget vel kan opfattes som et Paabud, der er medvirkende til at stramme Linjerne ind i den Arbejdsløses Budget, der i forvejen er anstrengt til det yderste.

Derfor er der god Grund til at henlede Opmærksomheden paa, at det ikke er nogen Forudsætning for Hjælpens eller Tilskudets Opnaaelse, at der er en Restance tilstede ved Indgivelse af Ansøgning herom. Alle Paastande herom er, hvad enten de saa fremsættes af det samlede Udvalg eller af enkelte Kommunerepræsentanter paa Udvalgets Vegne, urigtige.

Forinden Tilskud bevilges en Ansøger, er det Udvalgets Pligt at anlægge et Skøn over, hvorvidt den Paagældendes personlige Forhold er af en saadan Art, at det under Hensyn til den i Loven angivne Retningslinje er forsvarligt at yde Tilskud til Betaling af Arbejdsløshedskassekontingent. Det vil sige, at det af det anlagte Skøn kan udledes, at der virkelig bestaar Vanskeligheder for Ansøgeren ved at udrede hele det Bidrag, der paahviler ham. At saadanne Vanskeligheder er til Stede hos de allerfleste Arbejdsløse skulde synes hævet over enhver Tvivl.

Har en Ansøger paadraget sig en Restance paa det Tidspunkt Ansøgning om Tilskud indgives vil der ikke være noget til Hinder for, at Kommunen betaler hele Kontingentrestancen, naar det Beløb, som paa denne Maade bevilges, ikke — eller i Forbindelse med tidligere ydede Tilskud til samme Ansøger — overskrider det, der er Lovens Maksimum, nemlig Halvdelen af Aarskontingentet. Indenrigsministeriet har paa tidligere Forespørgsel herom udtalt, at Kommunerne, ved Beslutning om at yde Tilskud, bør drage Omsorg for, at det, der har været Lovens Formaal — Medlemsrettens Bevarelse — opfyldes.

Tilskudet, som Kommunerne ikke er pligtig til at yde, kan, hvis det bevilges, ydes saavel til ordinært som til ekstraordinært Kontingent baade til Arbejdsløshedskassen og til Fortsættelseskassen, idet der dog selvsagt ikke kan opnaas Kontingenthjælp i det Tidsrum, hvor et Medlem i Henhold til samme Lov har opnaaet Kontingentfrihed.

Det Beløb, som Kommunerne yder som Tilskud til Betaling af Kontingent, er ikke Genstand for Refusion efter de almindelige Regler for mellemkommunal Refusion; men der er paa anden Maade sikret Kommunerne Bidrag til delvis Dækning, idet der paa Finanslovene for Finansaarene indtil 1945 optages nærmere angivne Summer hertil. Paragraf 79 i Loven om offentlig Forsorg indeholder Anvisninger i saa Henseende.

R—dt.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

CHAUFFØRERNES FAGFORENING I AARHUS FYLDER 25 AAR

Ikke blot Chaufførerne og Udviklingen, men ogsaa Tiden har Fart paa, og den 16. Februar passerer Aarhus-Chaufførernes Forening 25 Kilometerstenen.

Trods Nutidsjaget maa vi bremse op ved denne Mærkepæl, se os tilbage, om Vejen var vel kørt, om Benzinen var vel anvendt.

Og hvad er mere naturligt end at begynde ved Begyndelsen og tænkte tilbage til den Dag i Januar 1913, da 5 Mand samledes og blev enige om, at nu havde Chaufførerne i Aarhus i 5 Aar, siden Bilerne i 1908 kom til Byen, i mere end en Forstand, kørt for Lud og koldt Vand — det maatte være længe nok, nu skulde det være Slut, nu ønskede man ordnede Løn- og Arbejdsforhold, nu maatte man have en Fagforening.

Og saa stod S. A. G. Andersen, Peter Albertsen, Henrik Christensen, Gripping og L. Andersen en Dag i Porten til Amaliegades Forsamlingsbygning.

Man kunde ikke faa Lokale og maatte blive i Porten. Der var Træk, og Mødet blev maaske knapt saa langt, som det ellers vilde være blevet, men Resultatet blev det samme, man enedes om at søge Fagforeningen startet.

Man var endnu kun fem — to fra Otto Mønsted og Resten fra Taxavognene — et Par Stykker var Medlemmer af andre Fagforeninger, de andre kendte kun Organisation af Navn. Chaufførstanden var et Barn og dens Udøvere var unge Folk, sammenløbne fra mange Lejre, men de havde ogsaa Ungdommens Iver efter at se Resultater, og allerede 3 Uger senere, den 16. Februar, afholdtes den stiftende Generalforsamling, hvor 21 Mand tilsluttede sig den nye Fagforening.

Man kaldte den Chaufførernes Fagforening for Aarhus og Omegn. Man tog Omegnen med i Haab om, at der ogsaa skulde vise sig et Par Chauffører derude, der var ganske vist ingen endnu, men de kunde jo komme, og man havde stærk Brug for dem. 21 Mand var jo ikke meget for en Fagforening; man kunde ikke vide, at de 21 i Dag er vokset til 600, og at Byen har opslugt det, som dengang var Omegn.

Gripping blev den første Formand, men kort Tid efter blev Gripping ansat som Politibetjent, og S. A. G. Andersen overtog Formandspladsen, som han varetog i 5 Aar.

De første fem Aar af en Fagforenings Liv er ikke de letteste for en Formand og hans Bestyrelse, og længe varede det ikke, før man fik den første Konflikt, det blev Taxavognmændene, som først kom til at mærke Fagforeningens Eksistens.

Taxachaufførerne var aflønnet med 15 til 20 % af det indkørte Beløb, men uden noget garanteret Beløb og uden nogen fastsat Arbejdstid. Man ønskede dette ændret til 3 Kr. plus 5 % af det indkørte Beløb. 12 Timers Arbejdsdag, og man fik det. Men Strejke maatte der til, den første i Foreningens Historie. Morsomt er det i de gamle Arkiver at læse om Forhold sendt til Forbundets Afgørelse. Forhold som en Nutidsbestyrelse vilde ordne paa egen Haand paa 5 Minutter, men dengang saa betydningsfulde, at der maatte en Forbundsafgørelse til. Mest morsomt dog næsten at se Dansk Arbejdsmands Forbunds haandskrevne Svarskrivelser paa store Folioark.

Afdelingens nuværende Bestyrelse.

1918 blev S. A. G. Andersen selvstændig Vognmand og afløstes som Formand af Jens Koldby. Medlemsantallet var nu vokset til ca. 100, og man enedes om at ansætte Koldby som delvis fastlønnet Formand. Noget Resultat af denne Foranstaltning fik man dog ikke, idet Koldbys Formandsperiode faldt under Krigstidens Restriktioner og Forbud mod Salg af Benzin, og hele Erhvervet laa stille i mere end et Aar.

Efter Laust Andersen, som i en kortere Periode havde været Formand, men overgik til selvstændig Erhverv, overtog Axel Jensen 1920 Formandspladsen, som han beholdt ubestridt i 9 Aar, indtil han ansattes som Undersøger ved Aldersrentevæsenet.

Det blev en god Periode for Fagforeningen, idet Efterkrigstidens Højkonjunktur satte ind, og fik Aarhus Chaufførerne ikke alt, hvad der tilkom dem, hvad Ar-

bejdere aldrig gør, saa fik de ihvert Fald alt, hvad en Fagforeningsbestyrelse kunde skaffe dem.

Ved Axel Jensens Afgang 1929 genvalgtes Jens Koldby, men allerede Januar 1931 traadte han tilbage og overlod Styret til den nuværende Formand Møller Østergaard, som uden Modkandidat har været genvalgt siden. Kort efter Østergaards Overtagelse af Formandspladsen maatte Foreningens daværende Kasserer Henry Søgaard, som i 14 Aar bestred dette Hverv, meddele, at han ikke mere med et Medlemsantal paa ca. 450 kunde bestride dette Arbejde i sin Fritid og med Kontingentindbetaling i Hjemmet.

Man enedes derfor om at lade Formanden overtage Inkassationen og ansætte ham som fastlønnet Funktionær, og man fik nu en mere moderne Forretningsgang med Kontor i Fællesorganisationens Ejendom, Amaliegade 27. Paa Grund af Forsamlingsbygningens Udvidelse maatte man imidlertid i Aar søge andre Lokaler og har nu til Huse Sønderalle 29.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af Møller Østergaard som Formand, Th. Hansen, Kasserer, Chr. Pedersen, Sekretær og som Bestyrelsesmedlemmer tidligere Kasserer Niels Nielsen, Søren Rasmussen, Jens Jensen, H. Ryom, og det tør nok siges, at der er Arbejde til dem alle. Chaufførernes Fagforening har altid været en vanskelig Forening at administrere. Med et Medlemsantal paa ca. 600, vil der vel nok være 400 Arbejdspladser med Arbejdstider, som spænder over alle Døgnets Timer, men det er ogsaa en sund Forening, hvis Arbejdsløshedsprocent er meget lille.

Af de gamle Medlemmer, der var med som Medstiftere af Foreningen, er kun H. Christensen, P. Albertsen, A. Ringsborg, Jørgensen, Mønsted og Pedersen, Jysk Andel, endnu aktive Chauffører. Det kunde være interessant at fordybe sig lidt i den Udvikling saavel med Hensyn til Automobilet som Køretøj som med Hensyn til de forskellige Motorlove og Bestemmelser disse Medlemmer har arbejdet under, men det er en anden Historie.

Naar Aarhus Chaufførerne nu den 16. Februar passerer Milepælen, saa har de kun Grund til at være tilfredse med deres Forening. De Mænd, der stod ved Rattet, har altid været klar over, at Foreningen var deres Hovedvej Nr. 1 a, og at kun den Vej førte til Fremgang for Medlemmerne. De vil ogsaa fremtidig følge denne Vej, og de vil den 16. Februar sige »Fuld Gas for næste Etape.«

25-Aarsdagen fejres ved en Fest i Arbejdernes Forsamlingsbygning Lørdag den 19. Februar.

Juridisk Spørgetime

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

Forsendelsen af Fagbladet

Foranlediget ved, at Fagbladets Ekspedition næsten daglig modtager Meddelelse fra Postvæsenet om Inddragelser af Bladet, der tydelig fremkommer, fordi Medlemmer, som hidtil har faaet dette tilstillet efter den opgivne Adresse er fraflyttet denne uden at give Postvæsenet fornøden Oplysning om den nye Adresse, skal vi for at undgaa disse Inddragelser, og for i det Hele at gøre Fremsendelsen af Bladet saa effektiv og regelmæssig som mulig, give nogle Oplysninger og henstille at disse erindres for Fremtiden.

Meddelelse om Flytning kan ske paa forskellig Maade, enten ved at give Postbudet Oplysning om den nye Bopæl eller ved direkte Henvendelse paa det stedlige Postkontor. Det sidste er naturligvis det sikreste. Paa ethvert Postkontor kan der faas udleveret Flytteblanketter, som derefter udfyldes med Oplysninger om den fraflyttede og den ny tilflyttede Bopæl, samt Betegnelsen for de Blade og Tidsskrifter man har modtaget paa den fraflyttede Bopæl og som ønskes overført til den nye Adresse. Sker dette samtidig med Flytningen undgaas det, at der opstaar Standsning i Fremsendelsen af Fagbladet, hvilket meget vel kan ske, hvis man venter med at give Meddelelse til sin Afdeling ved næste Kontingentindbetaling, der maaske først sker efter Forløbet af nogen Tid. Afdelingen kan da let komme for sent med Indberetningen, saaledes at der opstaar den ovenfor anførte Standsning i Modtagelsen af Bladet. Men man maa naturligvis ikke undlade at give sin Afdeling Meddelelse om den ændrede Adresse. Indberetningen herom fra Afdelingens Side vil saa fremkomme som en Kontrol af den gennem Postvæsenet modtagne Flyttemeddelelse.

Husk derfor altid at give Postkontoret i det fraflyttede Postdistrikt Meddelelse om Bopælsforandring og ligeledes Afdelingen.

Det næste Spørgsmaal angaar de Medlemmer, der ikke tidligere har modtaget Fagbladet, men bestiller dette gennem deres lokale Afdeling. Her maa det indskærpes, at det er absolut nødvendigt ved Bestilling af Fagbladet at indsende Oplysning om Arbejdsløshedskassenumret, Navn, Bopæl og Postdistrikt samt Afdelingens Navn. Fremsendes disse Oplysninger ikke, kan der ikke garanteres for Orden og Præcision. I vort Kartotek staar nu mere end 101,000 Kartotekkort, og vi har her kun Arbejdsløshedskassenumret at rette os efter, naar det enkelte Medlem skal findes. Derfor maa det fremhæves, at Klage over mangelfuld Levering af Fagbladet, indsendte Bestillinger paa Fagbladet, ogsaa naar det drejer sig om helt nye Medlemmer, altid maa give Oplysning om vedkommendes Arbejdsløshedskassenummer. Og med Hensyn til dette sidste er det altsaa nødvendigt, at nye Medlemmer, der ønsker sig Fagbladet tilsendt, samtidig med Bestillingens Indsendelse tildeles Nummer i Arbejdsløshedskassen.

Sandfærdig Beretning

om Hofjægermester Sehested og Bondeoprøret

Hofjægermester Sehested havde indkaldt hele den fynske Presse til Konference paa sin Herregaard Broholm. Der kom kun 3 Journalister fra Svendborg, der fik overrakt et maskinskrevet Udkast til et Bondeoprør, der skulde begynde i Nordjylland. Paa Grund af, at der kun kom 3 Journalister til Konferencen, blev der en Masse Portvin og Kransekage tilovers.

Mel.: Tre Røvere fra Rold ...

3 Pressemænd, 3 gæve Pressemænd
fra Svendborg a',
de paa Broholm stillede en Da',
og det var sig Hr. Sehested,
paa fynsk han raabte: »Ha!
jeg havde ventet hver Avis,
for Oprør skal vi ha'.«

Paa Bordet stod der Portvinsglas
og lynede som Spejl,
og en Hær af Kager uden Fejl.
Hr. Sehested skred Fronten a',
og raabte pluds'lig »Heil!«
saa drak han ud et Portvinsglas
og Kaffe med en Snegl.

Saa talte han til Pressens Mænd,
3 Mænd fra Svendborg a'.
»Nu skal Danmark vaagne op i Da',
jeg er den store Fører, som
det store Slag skal sla',
og hist fra Nørrejylland
vi Oprøret starter fra.

Der samler vi de Bondemænd,
de største, vi kan faa,
og hver Fagforening vil vi flaa,
og Ho'derne skal rulle
baad' paa langs og tværs og skraa,
og da j e g intet Ho'de har,
kan mit jo ingen faa.

Saa tager vi med Lyntog ind
til København i Hast,
der, hvor Christian staar ved højen Mast,
paa Christiansborg der renses ud
hver demokratisk Last«.
Saa talede Hr. Sehested,
mens Øjet lynte hvast.

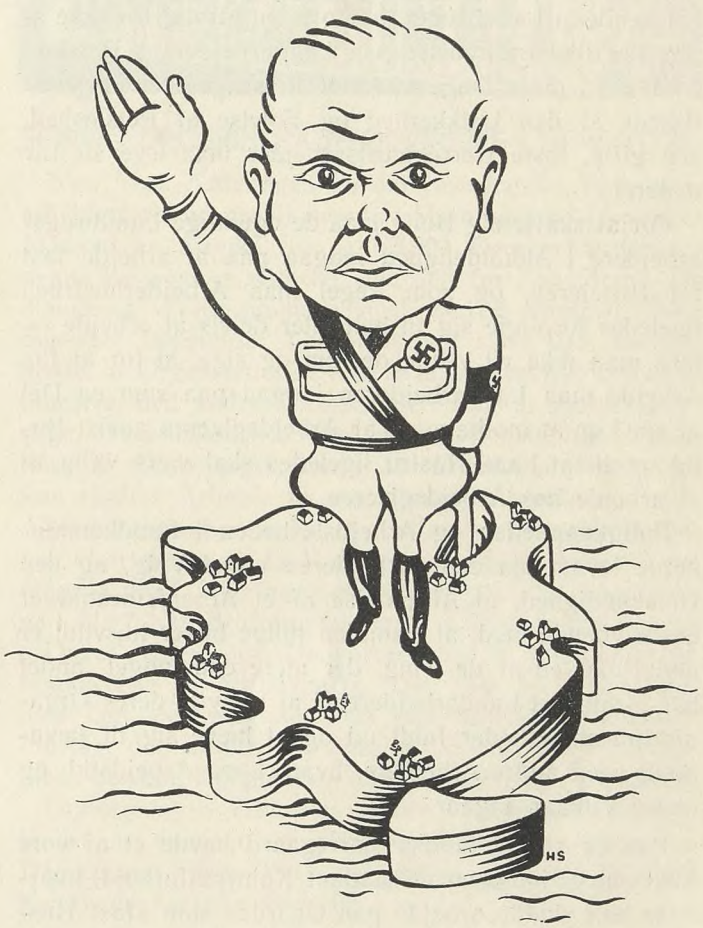

3 Pressemænd, 3 gæve Pressemænd
fra Svendborg a'
fik det hele skriftligt med og sa':
»Hr. Sehested, hav Tak
for denne hyggelige Da',
for Portvin og for Kage
og for Oprør, vi skal ha'«.

Tilbage stod der Portvinsglas
og Kransekage-Hær,
om hver Kage stod Oprørets Skær,
for øverst stod i Sukker
en Person saa nuttekær.
Hr. Sehested i
Over-Oprørs-Førers Naziklæ'r.

Oskar.

Det var uden „almindelig Interesse"

Da Ægtemanden blev gjort ansvarlig for, at Malkekonen ikke mødte.

Sammenblanding af Arbejds- og Huslejeforhold, som det kendes i Landbruget, har ofte en utrolig for ikke at sige horribel Indflydelse paa Landarbejderens Retsforhold. En i disse Dage afsluttet Retssag giver et greelt Billede af den Usikkerhed og Følelse af Retsløshed, den gifte, faste Herregaardsarbejder maa leve sit Liv under.

For at skaffe sig Bolig maa de egentlige Landbrugsarbejdere i Almindelighed indgaa paa at arbejde fast for Husejeren, og som Regel maa Arbejderhustruen ligeledes forpligte sig til helt eller delvis at arbejde — hvis man ikke vil vende det om og sige, at for at faa Arbejde maa Landarbejderen indgaa paa som en Del af sin Løn at modtage en af Arbejdsgiveren anvist Bolig og til at hans Hustru ligeledes skal være villig til at arbejde hos Arbejdsgiveren.

Boligknapheden og Arbejdsløsheden i Landkommunerne levner sjældent Arbejderen noget Valg, og den Omstændighed, at Afbrydelse af et Arbejdsforhold er ensbetydende med, at Familien tillige bliver husvild, er utvivlsomt en af de Ting, der mere end noget andet har forhindret Landarbejderen i at udnytte deres Organisationsmuligheder fuldt ud og at hæve sig til Jævnhøjde med andre Arbejdere, hvad Løn, Arbejdstid og andre Vilkaar angaar.

Paa en sydsjællandsk Herregaard havde et af vore Medlemmer indgaaet et saadant Kontraktforhold, hvorefter han skulde arbejde paa Gaarden som »fast Husmand« og Konen som Reservemalkerske. Som en Del af Lønnen fik Familien anvist Bolig i et Gaarden tilhørende Arbejderhus. En Dag, hvor Konen i sin Egenskab af Reservemalkerske var tilsagt til at møde til Morgenmalkning, udeblev hun. Mand og Hustru har i Retten forklaret, at Udeblivelsen skyldtes Sygdom. Dette var sket to Gange tidligere i Løbet af Tjenesteperioden, der da havde varet i 4—5 Maaneder. Manden var i de Dage beskæftiget ved et Arbejde, som medførte, at han ikke om Morgenen skulde møde paa selve Gaarden, men han hævder at have sendt Bud til Gaardens Fodermester om Hustruens Sygdomsforfald.

Gaardens Bestyrer har i Retten senere imod Arbejderens Benægtelse paastaaet, at der mellem dem var truffet den Aftale, at i Tilfælde af, at Konen var forhindret af Sygdom i at møde til Malketid, skulde Manden i Stedet stille til Malkning. Vidner til eller anden Bekræftelse af den af Bestyreren paastaaede Aftale er der ikke.

Malkekonens Udeblivelse gav imidlertid Anledning til, at Bestyreren senere paa Dagen afskedigede ogsaa Manden og senere ved Fogedforretning søgte at faa sat Familien ud af Tjenesteboligen.

Altsaa grundet paa Hustruens eventuelle Forseelse eller Forsømmelse blev Ægtemanden med det samme gjort arbejdsløs og Familien derefter søgt gjort husvild.

Da der i Mellemtiden ved Forbundets Hjælp var gjort Skridt til Sagsanlæg mod Bestyreren for uberettiget Afskedigelse af Manden, lykkedes det dog ikke Bestyreren at faa Fogden til at være sig følgagtig.

Ved Underretten blev Bestyreren derefter kendt pligtig til at betale Manden Løn for Tiden fra Afskedigelsesdagen og indtil 1. Maj, fra hvilket Tidspunkt han havde faaet andet Arbejde med tilhørende Bolig.

Denne Dom kuldkastede Østre Landsret, der i sine Præmisser erklærede, at »efter alt foreliggende findes de af Indstævnte (Arbejderen) og hans Hustru — *for hvem Indstævnte findes for saa vidt at maatte bære Ansvaret* — udviste Forsømmelse at være saa graverende, at den øjeblikkelige Afskedigelse var berettiget, og at Fraflytning af Boligen derfor ogsaa kunde være krævet i Løbet af 4 Uger.

Landsrettens Dom synes at blotte hidtil upaaagtede Perspektiver. Naar Ægtemanden herefter i sit Arbejdsforhold skal gøres ansvarlig ikke alene for egen, men ogsaa for sin Hustru's Optræden, maa den faste Landarbejders Retsstilling siges at være endnu mere usikker end hidtil antaget. Intet Under, at man fra Forbundets Side søgte udvirket, at Højesteret kom til at sige det sidste Ord i denne Sag, og at Andragende herom blev indgivet til Justitsministeriet.

Dette Andragende er blevet afslaaet. Justitsministeriet begrunder Afslaget med, at der ikke er Udsigt til, at Landsretsdommen vil blive ændret, og *at Sagen ikke* skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for Arbejderen.

Naturligvis tør vi ikke, naar det drejer sig om Vurderingen af, hvilket Udfald en Appel til Højesteret vilde faa, sætte vort Skøn op mod den justitsministerielle Embedsmand, der har behandlet Sagen. Det er vel troligt, at Landsrettens Dom vilde blive stadfæstet. Alligevel vilde det have haft sin Betydning at faa Højesterets Ord for, at under saadanne Retsforhold lever mange Tusinde danske Borgere. Det vilde have styrket Kravet om en Lovrevision, som klart forbyder den nu tilladte Sammenblanden af Arbejds- og Huslejeforhold, der bringer Landarbejderne i et i andre Arbejderkredse ukendt Afhængighedsforhold til sin Arbejdsgiver. Og vi er ganske uenig deri, at Sagen ikke

skønnes at have almindelig Interesse. Tværtimod. For Landarbejderne i Særdeleshed, men for Arbejderklassen i Almindelighed har Ophøring og Reformering af den Slags Retstilstande den allerstørste Interesse.

V. R.

Landarbejderspørgsmaal i England

Landarbejderforbundets Fagblad i Skotland bringer i Januar 1938 Meddelelse om vigtige Love, der er vedtaget for Landarbejderne i de senere Aar.

Først og fremmest Love om *Arbejdsløshedsforsikring* og *Minimallønnen*. Det tredie vigtige Spørgsmaal er *Forbedring af Boligforholdet*. Til dette Spørgsmaal har Forbundslederen, *J. Duncan*, udarbejdet en omfattende Beretning, som allerede er blevet behandlet i det engelske Parlament. Tidligst i Løbet af 1938 kan det ventes, at Boligloven for Arbejdere paa Landet faar Parlamentets Tilslutning. De nuværende Boligforhold for Landarbejdere er ikke tilfredsstillende. Mange Landarbejdere bor i daarlige til den enkelte Gaard knyttede Boliger. Naar en Landarbejder forlader sin Arbejdsplads, maa han med det samme rømme sin Bolig.

I det paagældende Lovudkast fordres derfor, at der fra Myndighedernes Side, i dette Tilfælde fra Grevskabskomiteens Side, skal bygges Boliger, som skal udlejes til Landarbejderne. Landarbejderne faar dermed fri Raadighed over deres Lejligheder ligesom Landets øvrige Borgere.

Tilligemed bliver der Mulighed for at kassere en Del af de uduelige Boliger, dette var hidindtil paa Grund af Boligmangel umuligt.

Lovens Ikrafttræden garanterer desværre ikke dens Gennemførelse. Efter Lovens Vedtagelse bliver det Organisationernes Sag at fremtvinge Byggeforetagendets Gennemførelse ved at udøve Tryk paa Grevskabskomiteerne. Men som altid her i Livet er Gennemførelsen af den sociale Lovgivning afhængig af Arbejderorganisationernes Styrke.

Det engelske Landarbejderforbunds Fagblad, »The Land Worker«, Januar 1938, hylder derfor ogsaa Initiativet fra den skotske Organisation og dennes Fører, J. Duncans Beretning er Genstand for stor Anerkendelse og betegnes som et værdifuldt Bidrag til Forbedring af Boligforhold paa Landet.

Landarbejderfortællinger

I Oversættelse fra svensk har Forlaget »Fremad« udsendt en Samling Landarbejderfortællinger af den svenske Arbejderdigter Ivar Lo-Johansson. Bogens Titel er »Statarna«, der paa dansk vel nærmest maa gengives ved »Tyendehusmændene«.

Ivar Lo-Johansson er selv en Landarbejdersøn, der fra sin tidligste Ungdom har maattet slide en svensk Landarbejders Kaar, og som af Selvsyn og Erfaring har det mest indgaaende Kendskab til de Mennesker, han skildrer. Derfor bærer hans Skildringer ogsaa den ægte Sandheds ædle Præg og virker dybt gribende.

Bogens sidste Halvdel er væsentlig Fortællinger med Emner hentet fra den svenske Landarbejderbevægelses første Tid, og navnlig til disse vil danske Landarbejdere nikke genkendende. Her møder vi et Galleri af organisationsbegejstrede, men uskolede og uerfarne Arbejdere, brutale og kyniske Godsejere med deres veldresserede Inspektører og Forvaltere, nidkære Herredsfogeder og Landbetjente, parate til med ethvert Middel at undertrykke og nedtrampe den spirende Solidaritets- og Menneskeværdsfølelse blandt Landarbejderne, et Galleri, der i Personskildring ikke adskiller sig synderligt fra vor egen Erfaringsverden.

Ivar Lo-Johansson er endnu ikke 40 Aar, men har allerede skrevet adskillige Bøger, der i Sverige har vakt Opsigt, bl. a. Landarbejderromanen »Godnatt jord«, der udkom i 1933. Han betegnes som en af Sveriges betydeligste nulevende Forfattere.

Rs. Skriver.

SEJRRIG DROSKECHAUFFØRSTREJKE I NEW YORK.

New York Afdelingen for det amerikanske Transportarbejderforbund proklamerede i Slutningen af December Maaned en Strejke for ca. 15,000 Droskechaufførere i denne By, som er afsluttet med Sejr for Arbejderne. De afsluttede Overenskomster med de fem vigtigste Foretagender indeholder Lønforhøjelser samt den Bestemmelse, at Organisationen ikke maa underskrive Overenskomster med andre Foretagender, som er mindre gunstige. Overenskomsten har en Bestemmelse om Oprettelse af Anvisningskontorer for Droskechaufførere, der kun skaffer Arbejde til organiserede Chaufførere.

Mindstelønningerne er 18 Dollar for Chaufførere, der har Nattjeneste og 15 Dollar for dem, der arbejder om Dagen; disse Lønninger er baseret paa en Procentsats paa 42,5 % af Bruttoindtægterne. Chaufførerne har en 6 Dages Arbejdsuge, Dagkørerne har en Ottetimersdag, Natkørerne en Nitimersdag. Der ydes en Uges Ferie med Løn. Afskedigelser maa kun foretages gennem et Udvalg, der endnu skal oprettes af Forbundet. Chaufører, der kun lejlighedsvis udøver Faget, skal udelukkes.

Fagforeningen erklærer, at der ved denne Overenskomst er opnaaet en almindelig Reglementering for Droskefaget i New York, der gør en Ende paa de hidtil herskende kaotiske Forhold.

DET FRANSKE TRANSKORTARBEJDERFORBUND KRÆVER TRAFIKMIDLERNE OVERTAGET AF DET OFFENTLIGE.

Paa Transportarbejderforbundets Bestyrelsesmøde den 21. og 22. December blev en Resolution vedrørende de Krav, der skal stilles i Tilfælde af en Revision eller et Udløb af de offentlige Trafikselskabers Koncessioner, enstemmigt vedtaget. I denne Resolution erklærer Bestyrelsen, at det bliver nødvendigt at føre en ny Politik med Hensyn til Trafikvæsenet, idet disse Trafikmidler jo er offentlige, hvorfor de bør komme ind under kommunal eller departemental Styre og Kontrol. Under Overgangsperioden turde følgende Overgangsregler være paakrævet:

1) Personalet i alle Trafikforetagender skal indmeldes i Pensionskassen; der skal udarbejdes Regler, efter hvilke Personalet skal have Krav paa Understøttelse under Sygdom, Ferie, Disciplinærudvalg m. m.

2) Det skal kræves af Koncessionsindehaverne, at

Banernes Materiale rationaliseres, og at Personalet faar en forsvarlig Uddannelse.

3) I Tilfælde af en fuldstændig eller delvis Fornyelse af Koncessionerne skal den nye Koncessionsindehaver være pligtig til at tilsikre Personalet lignende Arbejdsbetingelser, som det havde under den forrige Indehaver.

4) For at forberede Personalet paa den eventuelle Ændring af Banerne paa Grund af tekniske Fremskridt, skal de koncessionsudstedende Myndigheder forpligte Koncessionsindehaverne til at tage de nødvendige Forholdsregler for at Personalet kan tilpasses de nye Former.

TRAFIKPERSONALETS ARBEJDSBETINGELSER I HONOLULU.

Fagbladet for det amerikanske Forbund af Sporvejs- og Autobuspersonale giver nogle interessante Enkeltheder om Trafikpersonalets Arbejdsbetingelser i Honolulu, som nylig har organiseret sig i en Fagforening, der nu er tilsluttet ovennævnte amerikanske Forbund.

Vognstyrerne og Konduktørerne har 60 Cent i Timen, Vognstyrerne paa Enmandsvogne har 5 Cent mere. Personalet har to Ugers Ferie med Løn om Aaret samt Pensionsret. Der findes en Sygekasse, til hvilken Direktionen yder 500 Dollar om Aaret. Arbejdsugen er paa 6 Dage. Personalet har Krav paa gratis Uniform, naar de i Aarets Løb ikke har haft noget Trafikuheld, der skyldes dem selv.

Nylig har Selskabet paa en Del af Banen sat 30 Trolleyvogne i Drift foruden Sporvognene, hvoraf kun 14 er blevet tilbage. Selskabet har forpligtet sig til at fortsætte Driften med et tilstrækkeligt Antal To-Mandsvogne for at kunne holde Folk i en bestemt Alder i sin Tjeneste, som ikke kan overføres til Enmandsdriften.

ARBEJDERNE PROTESTERER MOD UTILSTRÆKKELIG REPRÆSENTATION I TRAFIKRAADET.

Ved det øverste franske Trafikraads Aabningsmøde den 14. Januar har Arbejderdelegationen oplæst et Brev, hvori Raadets Arbejdermedlemmer protesterer mod den utilstrækkelige Repræsentation af de forskellige Transportforetagender, medens Arbejdsgiverne har en meget større Repræsentation og for Landevejenes Vedkommende en Repræsentation efter Transportmidlernes Art. Brevet konstaterer, at medens der for Jernbanevæsenet er otte Arbejdsgiverrepræsentanter mod fire Arbejderrepræsentanter, saa er der for Landevejstransporten kun een Repræsentant for Arbejderne mod fem Arbejdsgiverrepræsentanter, skønt Transportarbejderforbundet, der har 150,000 Medlemmer, omfatter alle Vejtransportgrupper, inklusive Autobusser og Sporveje. Til Slut protesterer Brevet mod, at Arbejderrepræsentanterne ikke er med i Studieudvalgene indenfor det øverste Raad og de forskellige Koordinationsinstanser.

DEN NYE LANDSOVERENSKOMST I SVERIGE.

Med Virkning fra 1. November 1937 afsluttedes for Landbruget i Sverige en Overenskomst, som omfatter hele Landet. Hermed opnaaedes atter nye Fordele for Landarbejderne. For det første skaffede man en Lønudligning for den forkortede Arbejdstid, og endvidere en Lønforhøjelse paa 5—6 %.

30.000 ITALIENSKE ARBEJDERE TIL DET TYSKE LANDBRUG.

Antallet af udenlandske Arbejdere i det tyske Landbrug begynder igen at stige. Foruden de nu tilstedeværende udenlandske Arbejdere fra Polen, Tjekkoslovakiet, Jugoslavien, Østrig og Ungarn hverver man i 1938 ogsaa italienske Arbejdere. »Berliner Börsen Zeitung«, Nr. 15, fra 11. Januar 1938, meddeler om en Aftale mellem Tyskland og Italien, som angaar Hvervning af 30,000 italienske Arbejdere til Tyskland. Om disse egner sig til Landbrugsarbejder i Tyskland er dog tvivlsomt. De fuldkommen forandrede Vejr- og Kostforhold maa give Anledning til den største Tvivl.

DER ER FORSKEL.

Kan man i Italien, Tyskland eller Østrig overbevise en Arbejder om, at han staar i Forbindelse med udenlandske Arbejderorganisationer, idømmes vedkommende strenge Straffe, i visse Tilfælde endog Dødsstraf. Arbejdsgiverne kan derimod uden Hindring organisere sig internationalt. Tyskeren Dr. Hendrik van Delten er saaledes Formand i Verdens største Tekstilindustrisammenslutning. Italieneren Tobler er Viceformand i samme Organisation. Østrigeren Anninger og Tyskeren Lindenmeier er Medlemmer af Bestyrelsen med yderligere 2 Tyskere og een Italiener som Suppleanter. (I.T.F.)

FOLKEFÆLLESSKABET PAA ENRETSSØNDAGE I TYSKLAND.

I Tyskland og i den Del af Spanien, som er erobret af Franco, skal Befolkningen om Vinteren een Søndag hver Maaned nøjes med een Ret Mad, som skal være billigere end de sædvanlige Søndagsretter. Hvad der paa denne Maade spares, skal indsendes til den ukontrollerede Vinterhjælps Kasse. Om denne Vinterhjælp meddelte alle tyske Blade i Begyndelsen af Januar Maaned: »Ensretsmaaltidet er et Løfte til Folkefællesskabet«. Men Frankfurter Zeitung af 11. Januar skildrer paa anden Maade, hvorledes det forholder sig med dette Folkefællesskab. Det hedder bl. a.: »Det er bleven almindeligt, at Maaltidet paa Ensretssøndage forlægges fra det sædvanlige Tidspunkt til om Aftenen«, (da man saa ikke behøver at indbetale det sparede Beløb — Red.). Paa den omtalte Søndag ses det ofte, at de store Restauranter har yderst faa Gæster om Formiddagen, men til Gengæld saa mange flere om Aftenen. Naturligvis for at de Paagældende kan undgaa Indbetalingen.« Agitationen for Folkefællesskabet gennem Ensretsmaaltidet er altsaa ganske forløjet. (I. T. F.)

PENSIONEN NEDSAT VED LOV.

Distriktslederen for det sociale Kontor ved Arbejdsfronten i Westfalen meddelte i »Der Ruhrarbeiter« første Nummer i Januar Maaned, at Pensionerne for alle Grubearbejdere med Invalidepension, i Henhold til Lov af 21. December 1937 vilde blive forhøjet med 60 Rm. pr. Aar. Men siden 1934 er den normale Pension, der da udgjorde 39 Rm. pr. Maaned, kun udbetalt med 29 Rm. i samme Tidsrum. Nu faar Invaliderne altsaa 5 Rm. af det nedsatte Beløb tilbage. For de resterende 5 Rm. maa de nøjes med at beundre de nye Bombekastere, naar de svæver gennem Luften. (I.T.F.)

KAMPEN OM VALUTAKONTROLLEN

Igennem flere Maaneder har man nu i Frankrig diskuteret Spørgsmaalet om Valutakontrollen. De modstaaende Opfattelser har grupperet sig henholdsvis under Slagordene »Valutakontrol« og »Omsætningsfrihed«. Det antydes endog, at der indenfor Højfinansens Kredse — hvorfra Arbejderne saavel med som uden Valutakontrol ikke kan vente nogen Imødekommelse — ogsaa er dannet to Lejre, som bittert bekæmper hinanden. Den ene er en fransk-britisk Gruppe, som staar den nuværende Regering nær og som er Tilhænger af »Omsætningsfriheden«, medens den anden er en fransk-amerikansk Gruppe, som ikke er ubetinget imod Valutakontrollen. Man tør sikkert gaa ud fra, at denne sidste Gruppes Holdning i høj Grad er præget af, at amerikanske Kapitalister har erfaret, at Valutakontrol ikke behøver at skade de kapitalistiske Interesser.

Ogsaa indenfor Arbejderbevægelsen gør der sig forskellige Anskuelser gældende i denne Sag.

Det gavner sjældent, naar et saa vigtigt Spørgsmaal hvirvles ind i de voldsomme politiske Kampe, hvorved Sagens hele Behandling ofte kommer til at tjene Interesser, som ikke har nogen Forbindelse med de foreliggende økonomiske Spørgsmaal. I Frankrig kan man saaledes i Dag se, hvorledes Kredse, der ellers er overordentlig reaktionære, nu forsøger at forskrække de brave Borgere med den Paastand, at Valutakontrollen og de dermed forbundne Forholdsregler fører lige lukt til Indskrænkningen af de borgerlige Friheder og dermed er et Skridt imod Fascisme! Man ser pludselig Bekymringen for den hellige Frihed dukke op paa de mest uventede Steder, selvom enhver ved, at det drejer sig om noget helt andet, nemlig om den materielle Frihed for Kapitalbesidderne til at disponere uden nogen som helst Hensyntagen eller Hindringer.

Men ser man nu helt bort fra det politiske Rænkespil, som Valutaproblemet har været udnyttet til, saa kan man i første Række fastslaa, at Valutakontrollen i sig selv hverken er god eller daarlig, at den maaske i eet Land kan vise sig heldig og nødvendig og i et andet være til Skade. Den er intet Patentmiddel imod et ganske bestemt Onde (Kapitalflugten f. Eks.), men den maa være et Led i en samlet Plan, hvis samlede Omfang maa tilpasses efter de forhaandenværende Forhold. Det forholder sig med Valutakontrollen som med saa mange andre erhvervspolitiske Forholdsregler: det afgørende er, hvorledes den praktiseres, af *hvem* og *hvorledes* den gennemføres, og om den fornødne erhvervsmæssige og forvaltningsmæssige Disciplin er forhaanden.

Bevidstheden om Planøkonomiens Nødvendighed er af afgørende Betydning. Man kan ikke paa samme Tid erklære sig for Tilhænger af den fuldkomne Frihed og af Valutakontrol. Paa den anden Side behøver Valutakontrol ikke at være det samme som Autarki, men en Forudsætning for Valutakontrollens Gennemførelse maa være, at man som første Skridt paa Planøkonomiens Vej sætter en *nationalt* organiseret Produktion. Derudover kan man saa enten sætte Valutakontrollen ind som et Vaaben i Kampen for en agressiv, imperialistisk Politik overfor alle Lande, eller for en vidtgaaende internationalt betonet Politik med Udviklingen af Samhandelen og Vareudvekslingen som Maal.

Vi har Eksempler paa begge disse to Fremgangsmaader. Der eksisterer mere eller mindre vidtgaaende Valutakontrol-Systemer saavel i det agressive fascistiske Tyskland, i det frie Tjekkoslovaki, i de udpræget demokratiske skandinaviske Lande, i det fascistisk-imperialistisk Italien og i USSR.

Efter at Guldstandarden er ophævet i næsten alle Lande — selv i de Lande, hvor den endnu eksisterer, taler man kun derom med Forbehold — er det overhovedet urimeligt at beklage sig over Indskrænkninger i Omsætningsfriheden og den derved fremkomne »Kurs«-Dannelse. Man maa gøre sig klart, at med Oprettelsen og den praktiserede Administration af Kursudligningsfondene, eksisterer Begrebet Omsætningsfrihed ikke mere paa samme Maade som tidligere. Kapitalisterne savner enhver Berettigelse til at beklage sig over denne Udvikling, som de selv har været med til at hidføre, og som passede særdeles godt i deres Politik f. Eks. under Krigen, hvor dens Formaal desværre kun var at forøge Produktionen af Mordvaaben. Berettigede til at protestere er snarere Arbejderorganisationerne, idet disse bestandig fremhævede Kravet om international Handelsfrihed.

Fagbevægelsens Stilling til Fordel for en *nationalt* og *internationalt* organiseret *Orden* og *Frihed* kommer netop i dette Spørgsmaal klart til Udtryk. De af IFC i 1930 vedtagne erhvervsmæssige Retningslinier tager til Orde for en Likvidering af Toldskrankerne »som betyder en Hindring for Verdensøkonomiens Sundhed«. Samme Beslutninger tager til Orde for en Kontrol med den nationale Penge- og Kreditpolitik og fremhæver: »Selvom Fremme af den *internationale* Vareudveksling er af overordentlig stor Betydning, saa er dog de enkelte Landes Muligheder for *fuld Beskæftigelse* og *Hævelse af Levestandarden* i første Linie afhængig af en Udvidelse af det *hjemlige Marked*«. Allerede paa dette Tidspunkt stillede IFC i sine erhverspolitiske Krav Forslag om en Stabilisering af Kurserne til Fremme af den nationale og internationale Organisering af Erhvervslivet.

Hvorvidt nu Valutakontrollen uundgaaeligt vil føre til den statligt organiserede Vareudveksling igennem Handelsmonopol paa Udenrigshandelen, er foreløbig et aabent Spørgsmaal. Mange Teoretikere synes at tro

herpaa, og de fordrer aabentlyst en saadan Udvikling, medens man fra den anden Side fremstiller dette Resultat som et Skræmmebillede. Men naar der er Tale om et Erhvervsliv og en Stat, der ikke *vil* være autarkisk og som sætter Pris paa at bibeholde den størst mulige Frihed paa alle Omraader, saa maa den Form for Kontrol, som gennemføres, blive afhængig af den Alvor og Disciplin, hvormed den praktiseres. Og fremfor alt afhænger den af, om det bliver muligt at hindre visse Kredse i at benytte denne Kontrol som en ny Metode til at sabotere Erhvervslivet.

I. F. C.

SOLIDARISK LØNPOLITIK

I sidste Nummer af »Bulletin« (Informeringsblad for International Landarbejderføderation) skriver Redaktør Walter Kwasnik:

Den svenske Fagbevægelse har i de senere Aar gennemført et meget positivt Fagforbundsarbejde. I Forbindelse med det socialdemokratiske Parti fandt dette positive Arbejde ogsaa Udtryk paa den sociale Lovgivnings Omraade. I den nye Lovgivning er Landarbejderne ikke bleven glemt. Det bedste Bevis herfor er Arbejdstidslovgivning i Landbruget.

Herom udtaler Direktøren i Svenska Landarbetsgiverforening, H. Carell, at Loven fastslaar en teoretisk og ordinær Arbejdstid for det egentlige Landarbejde til 2525 Timer om Aaret. Praktisk betyder Loven — naar man ser bort fra Søn- og Helligdagsarbejde, hvor der ikke maa udføres Udendørsarbejde — at det egentlige Arbejde i Landbruget knapt udgør 2400 Timer om Aaret, dette vil altsaa sige, at 8-Timers-Arbejdsdagen, naar Arbejdstiden beregnes gennemsnitlig efter 300 Arbejdsdage aarligt.

Desuden forberedes for Tiden et Lovforslag til en Minimallønlov. Grundlaget for denne Lov skal være de Overenskomster, som afsluttes mellem Landbrugets Arbejdsgivere og Landarbejderne.

Samtidig behandles et Lovforslag, efter hvilket alle Arbejdere skal have Ferie med Løn i indtil 12 Dage om Aaret. I dette Lovforslag er Landarbejderne principielt indbefattet.

I Sverige gør Fagbevægelsen tillige alt for at tilvejebringe en positiv Socialpolitik. En ny Tanke paa dette Omraade er den solidariske Lønpolitik.

Til Socialpolitikens Stedbørn, særlig hvad Lønforhold angaar, henhører i de fleste Lande Land- og Skovarbejderne. I denne Uretfærdighed vil man søge at tilvejebringe en Ændring, ved at bringe disse Arbejdergruppers Livsvilkaar paa samme Højde, som er naaet af Arbejderne i andre Beskæftigelsesformer. Land- og Skovarbejderne kan kun hilse det Arbejde, der paa denne Maade gøres for at hæve deres Stands Vilkaar med Glæde, men samtidig bør Vanskelighederne ved Gennemførelsen af de fornødne Reformer og Love i den ønskede Retning ikke undervurderes. Først og fremmest gælder det naturligvis om at forhindre, at der ved Udligningen til Fordel for Landarbejderne sker Forringelse af andre Arbejderes Vilkaar. Maalet maa være at give alle Mennesker — ogsaa Arbejdere — lige Andel i de Fordele, der fremkommer gennem Arbejdets Indsats og den heraf stigende Produktion.

Dette er et gammelt Krav fra de socialdemokratiske Partier og Fagforeningerne, og Bestræbelserne gaar ud paa Skridt for Skridt at virkeliggøre disse Krav.

Man kan betegne Kriselovgivningen til Fordel for Landbruget som en Begyndelse i den ønskede Retning, naar det gøres til en Betingelse for Støtte til Landbruget, at der sker Forhøjelse af Landarbejdernes Lønninger, saaledes som Lovgivningen paa dette Omraade tager Sigte paa i Sverige og Ny-Zeeland. Der kan endvidere gives direkte Tilskud til Landarbejderne fra det offentlige, f. Eks. som Familieløn, hvad der vil have særlig Betydning for disse, der i Reglen tæller de mest børnerige Familier. Herom er forøvrigt lovgivet i Frankrig. Et saadant Tilskud maatte naturligvis ikke tynge den enkelte Bedrift, men bæres af Samfundet som Helhed. Endelig kan anføres Nødvendigheden af, at der fra det offentlige ydes Støtte til Opførelsen af sunde og gode Landarbejderboliger, saaledes som der er fremsat Forslag om saavel i England som i Danmark.

Som yderligere Hjælpemidler kunde en anden Form for Socialunderstøttelse tages i Betragtning. For Eksempel ved Forhøjelse af Understøttelsen under Sygdom, Alderssvaghed, Arbejdsløshed, o. s. v. Hvorfor skal Land- og Skovarbejderne straffes to Gange af Samfundet? Den første Gang, naar de i Land- og Skovbrug arbejder for smaa Lønninger, og anden Gang, naar de ved Sygdoms Indtrædelse, paa Grund af Alder, Invaliditet eller Arbejdsløshed faar en meget ringe Understøttelse, som er begrundet i den før betalte lave Løn.

Det er før nævnt, at Gennemførelsen af den solidariske Lønpolitik vil have sine Vanskeligheder, til Klaring af dette Spørgsmaal har de svenske Fagforeninger stiftet en særlig Komité.

Denne Komité har endnu ikke afsluttet sit Arbejde, men man erkender allerede nogle principielle Grundlinier. Hertil hører: Planøkonomi, planmæssig Produktion og Fordeling, planmæssig Fordeling af Arbejdskraften, gennem Arbejdsmarkedets Regulering, Uddannelse af Arbejderbevægelsens Funktionærer for at dygtiggøre dem til Medarbejde i Samfunds-Økonomiens Planlæggelse. Dermed vil Fagforeningerne give Udtryk for deres Medansvarsfølelse for Samfundets økonomiske Liv.

Fagforeningerne berøres ogsaa direkte gennem Oprettelse af Overenskomster (Forhandlingsform, Strejke, Lockout, Afslutning, Løbetid, o. s. v.). Vil man virke forligende, saa er det nødvendigt for dette Omraade at skaffe en central Ledelse for alle Fagforeningernes Foranstaltninger. Solidarisk Lønpolitik kan ogsaa betyde, at andre Faggrupper mere end før understøtter Land- og Skovarbejderne i deres Kamp for højere Løn og Forbedring af sociale Forhold. Trods alle Vanskeligheder og trods vor Viden om, at dette Maal ikke naas hverken i Dag eller i Morgen, saa vil det alligevel være berettiget til at udtale Glæde over, at man med fuldt Alvor behandler Spørgsmaalet om solidarisk Lønpolitik og søger Vejen, som fører over Teori til Praksis.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE
i
VODGIFTSSAG NR. 160
mellem
Dansk Arbejdsmandsforbund
og
Entreprenørforeningen paa Entreprenørfirmaet Berg Bach & Egmose Hansens Vegne.

Nedenfor omhandlede Uoverensstemmelse mellem Klagerne, Dansk Arbejdsmandsforbund, og de Indklagede, Entreprenørforeningen paa Entreprenørfirmaet Berg Bach & Egmose Hansens Vegne, er henvist til faglig Voldgift, og da der ikke blandt Voldgiftsmændene har kunnet blive Flertal for en Afgørelse, paahviler det undertegnede, af Parterne valgte Opmand, at afgøre Sagen ved Kendelse.

Entreprenørfirmaet Berg Bach & Egmose Hansen har i Entreprise et Gadearbejde paa Hasseriisgade i Aalborg, hvor Kørebanen udføres i Jernbeton, og Tvisten angaar, hvorvidt Firmaet er berettiget til at aflønne Jernbetonarbejdet med Timeløn plus Akkordafsavnstillæg.

Klagerne har under Sagen nedlagt Paastand paa, at Firmaet kendes pligtigt at aflønne det omtvistede Arbejde med Akkord; subsidiært paastaar de Jernarbejdet aflønnet i Akkord. De Indklagede paastaar Frifindelse.

I Hovedoverenskomst mellem Parterne af 9. April 1937 vedrørende Arbejdsforholdene i Provinsen og Nordsjællands 2den Zone bestemmes i § 1 b bl. a. følgende:

> »Saafremt der ikke forud træffes anden Overenskomst mellem Entreprenøren og de paagældende Arbejdere, bliver ..... de i Prisfortegnelsen omhandlede Arbejder at udføre i Akkord til de i denne fastsatte Priser, idet dog Jernbetonarbejder — hvor Hensynet til Arbejdets Tarv kræver det, eller andre særlige Forhold gør sig gældende — samt Arbejder ved Tjæremacadamisering og Tjærebeton efter Entreprenørens frie Valg udføres efter Prisfortegnelsen eller som Timelønsarbejde.«

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der i 1935 skete den Ændring i den citerede Bestemmelse, at Ordene mellem de to Tankestreger (»hvor Hensynet til Arbejdets Tarv o.s.v. ....«) blev indsatte i den.

Klagerne anfører til Støtte for Paastanden følgende Betragtninger: Medens man oprindelig udførte Jernbetonarbejde i Timeløn, idet man nærede Betænkeligheder ved at gøre det til Akkordarbejde, opnaaedes efterhaanden saadan Erfarenhed i Arbejdet, at man kunde gaa over til Akkord, og som anført var man i 1935 enige om at fastslaa i Overenskomsten, at det normalt skulde udføres i Akkord, idet Arbejdsgiveren kun, hvor Hensynet til Arbejdets Tarv kræver det, eller andre særlige Forhold gør sig gældende, beholdt Ret til efter sit frie Valg at lade Arbejdet udføre som Timelønsarbejde. Arbejdsgiveren er herefter pligtig til at aflønne med Akkord, med mindre Hensynet til Arbejdets Tarv kræver Timelønsaflønning, eller andre særlige Forhold foreligger, og det bestrider Klagerne er Tilfældet her. De fremhæver herved, at man nu har saadan Erfaring ogsaa i Bygning af Betonveje, at der ingen Betænkeligheder kan være ved at fastslaa Akkord som Reglen; navnlig maa dette gælde i Byerne og andre lignende Steder, hvor Arbejderne nu er fuldt fortrolige med saadant Arbejde. De anser ikke den Omhyggelighed, hvormed de erkender at Arbejdet maa udføres, for at være af større Betydning end i forskellige andre Tilfælde f. Eks. ved Brobygning, hvor man anvender Akkord. De finder Overenskomstens Akkordsatser anvendelige, men selvom der i saa Henseende skulde kunne rejses Indvendinger, anviser Overenskomsten Forhandlingens Vej. De henviser yderligere til, at der er udført saadanne Vejarbejder i Akkord og nævner Eksempler herpaa, og der foreligger intet om, at dette har vist sig at være forbundet med Ulemper. Hvad Jernarbejdet angaar, anser de det i hvert Fald for utvivlsomt, at der ikke foreligger Grunde, som kan berettige til dets Udførelse i Timeløn.

De Indklagede anfører i første Række til Støtte for Frifindelsespaastanden, at det ved Opmandskendelse af 12. November 1936 i Voldgiftssag Nr. 132 mellem Sagens Parter blev fastslaaet, at der af Hensyn til Arbejdets Tarv ikke kunde kræves Akkord paa et tilsvarende Jernbetonvejsarbejde. De anser Spørgsmaalet for afgjort ved denne Kendelse. De henviser til de i den nævnte Kendelse til Støtte for deres Standpunkt anførte Betragtninger og bemærker særlig, at det ikke specielt er Arbejdernes Dygtighed og Erfaring, der er afgørende for, om dette Arbejde bør udføres i Akkord eller ej, men derimod visse særlige Forhold ved selve Arbejdet. Det er saaledes af afgørende Betydning, at Betonen har ensartet Modstandsevne mod Slid, og af Hensyn hertil maa Materialets Karakter m. m. være under nøje Kontrol, og Blandingsforholdet afpasses efter forekommende Variationer, hvorhos ogsaa Arbejdets Udførelse i anden Henseende kan paavirkes af skiftende Forhold. Heraf følger, at Produktionen kan variere op til 30—40 % pr. Dag. Under disse Omstændigheder vil Akkordaflønning virke utilfredsstillende og vanskeliggøre, at Hensynet til dette Arbejdes særlige Krav i tilstrækkelig Grad sker Fyldest.

For Indarbejdelsen af Betonveje anser de Indklagede det for at være af væsentlig Betydning, at der ingen Tilsidesættelse sker af de fremhævede Hensyn. Ud fra de angivne Betragtninger hævder de Indklagede, at der her foreligger et Tilfælde, hvor Arbejdets Tarv kræver, at Arbejdsgiveren har Ret til at aflønne det i Timeløn. De henviser yderligere til, at selvom enkelte Arbejder maatte være aflønnet med Akkord, saa har det dog hidtil været det almindelige, at den Slags Arbejder er aflønnet med Timeløn. — De erkender, at der ikke gør sig tilsvarende Betænkeligheder gældende med Hensyn til Udførelsen af Jernarbejdet, men det volder praktiske Vanskeligheder at udskille dette til Akkord for sig, navnlig for saa vidt Udlægning af Jernet angaar, og de gør derfor gældende, at dette Arbejde af praktiske Grunde maa aflønnes paa samme Maade som det øvrige under Sagen omhandlede.

Hvad den af de Indklagede paaberaabte Voldgiftskendelse angaar, bemærker Klageren, at de ikke kan anse den for afgørende for nærværende Sag. Det drejer sig nemlig om et Omraade, hvor Akkordaflønningen kommer til Anvendelse efterhaanden, som man opnaar den fornødne Fortrolighed med Arbejdet og dets Særegenheder. Derfor kan en Kendelse ikke i al Fremtid være afgørende for, om Akkord kan kræves eller ikke, og de hævder, at man nu — i hvert Fald hvor Arbejdet foregaar under Forhold som dem, der foreligger med Hensyn til det her omhandlede Arbejde — er saa langt fremme, at Arbejdet meget vel kan udføres i Akkord. Frygten for, at akkordaflønnede Arbejdere ikke skulde vise fornøden Omhu, afviser de, og forøvrigt er dette nu kun et Spørgsmaal om Kontrol med Arbejdet. — Klagerne bestrider, at det vil volde særlige Vanskeligheder at udskille alt Jernarbejde til Akkord, selvom Arbejdet iøvrigt maatte være paa Timeløn.

Der maa vel nu gives Klagerne Medhold i den Betragtning, at Sagen ikke paa Forhaand kan anses for afgjort ved Kendelsen af 12. November 1936 i Sag Nr. 132, idet yderligere Erfaring i den mellemliggende Tid med Hensyn til Arbejdets rette Udførelse, kan tænkes at muliggøre Akkordaflønning i videre Omfang end tidligere, da man endnu ikke var saa fortrolig med Arbejdet — altsaa, at der skulde være foregaaet en Udvikling lignende den, der som ovenfor omtalt har givet sig Udslag gennem den i 1935 vedtagne Ændring i den citerede Bestemmelse i Overenskomstens § 1, b.

Det skønnes imidlertid ikke, at Forholdene for selve Betonarbejdets Vedkommende stiller sig væsentlig anderledes under den tidligere Sag ,og der ses derfor ikke at være tilstrækkelig Anledning til at fravige det i Kendelsen antagne Resultat. Der er herved særlig taget Hensyn til Karakteren af de Omstændigheder ved Arbejdet, som har begrundet Resultatet, og som der er nærmere redegjort for i Kendelsen, hvortil for saa vidt henvises. Det kan dog tilføjes, at den Ret, Entreprenøren indtil 1935 havde til efter frit Valg at aflønne ethvert forekommende Jernbetonarbejde med Timebetaling eller Akkord, maa tale for, at den Undtagelse, der ved Ændringen i 1935 blev gjort fra Pligten til Akkordaflønning, netop har haft Hensyn til Arbejder paa nyere Omraader og af speciel Art som det omtvistede. Klagernes principale Paastand vil i Henhold til det anførte ikke kunne tages til Følge.

For Jernarbejdets Vedkommende stiller Forholdet sig anderledes. Her er ikke oplyst Omstændigheder ved selve Arbejdet, som kan begrunde en Fravigelse fra den almindeligt gældende Akkordaflønning, og de Vanskeligheder af lønteknisk Natur, som de Indklagede har paaberaabt sig særlig med Hensyn til Udlægning af Jernet, findes ikke at være saa væsentlige, at Hensynet til dem kan udelukke Akkord. Herefter findes der at maatte gives Klagerne Medhold i deres subsidiære Paastand.

Voldgiftssagens Omkostninger, ialt 225 Kr., herunder i Honorar til Opmanden 125 Kr., findes Klagerne og de Indklagede at burde udrede med Halvdelen hver.

Kendelse:

Entreprenørfirmaet Berg Bach & Egmose Hansen bør aflønne Jernarbejdet ved det ommeldte Jernbetonarbejde paa Hasseriisgade i Aalborg med Akkord. Iøvrigt bør de Indklagede, Entreprenørforeningen paa Entreprenørfirmaet Berg Bach & Egmose Hansens Vegne, for Tiltale af Klagerne, Dansk Arbejdsmandsforbund, i denne Sag fri at være.

Voldgiftssagens Omkostninger betaler Klagerne og de Indklagede med Halvdelen hver.

København, den 20. Januar 1938.

sign. *JESPER SIMONSEN.*

Medlemsblad

Glostrup Ungdomsafdeling — Fællesbageriets Brødforhandlere. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen:

14—15	Aar	Kr.	22,00
15—16	»	»	26,00
16—17	»	»	30,00
17—18	»	»	34,00

12 Dages Sommerferie i Forbindelse med 3 Søndage. I Sygdomstilfælde ½ Ugeløn i 3 Maaneder.

Allinge-Sandvig — Allinge-Sandvig Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn som fastsat i Entreprenøroverenskomsten. Tjærearbejde 30 % Tillæg. Overarbejde de 2 første Timer 30 % og derefter 100 %. Der er fastsat Akkorder for Losning af Kul saavel fra Sejl-, Damp- som Motorskibe. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Skærbæk — H. Holms Tømmerhandel. Overenskomst oprettet, Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 52,32. Timeløn 109 Øre. Disse Lønninger reguleres i Henhold til den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Overarbejde betales som i Entreprenøroverenskomsten fastsat. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Ferie ½ Dag for hver 25 Dage. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Marts, tidligst 1939.

Sommersted — Vognmand Johs. Nissen Lind. I Anledning af, at Vognmanden ikke har overholdt den gældende Overenskomst, har der været afholdt Mæglingsmøde, hvor han til fuld Afgørelse er indgaaet paa at betale Kr. 350,00.

Droskechaufførerne — de autoriserede Droskeejere i Gladsaxe Kommune. Der er oprettet Overenskomst, der i Princippet tilsvarer den Overenskomst, som Afdelingen har med »Taxa«.

Fredericia K. — Mejeriejer Gregersen, Fredericia Handelsmejeri. Overenskomst oprettet. Den normale Arbejdstid er 8 Timer daglig. Chaufførerne har fri hver Mandag Eftermiddag samt hveranden Søndag Eftermiddag. Ugelønnen er 62,00 Kr. Overarbejde maa ikke finde Sted. Chaufførerne erholder 7 sammenhængende Dages Sommerferie. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. Overenskomsten gælder til den opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Chaufførerne—Transportkompagniet »Centrum«, Graabrødretorv. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen, saaledes som denne Overenskomst er og maatte blive affattet.

Chaufførerne—Vognmand E. Madsen, V. Allé 5. Der er oprettet Overenskomst, idet Vognmanden har tiltraadt Standardoverenskomsten med Arbejdsgiverforeningen. Der er særligt Tillæg for Vognmandschauffører og desuden 2 særlige Tilføjelser, hvorefter Chaufførerne faar fri Uniform og 6 Dages Sommerferie mellem 2 Søndage.

Helsingør A. — »H. H. G. B.«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Fragtbil-Chauffører Kr. 62,50. Hjælpere betales med Timeløn 129 Øre pr. Time. Alle Arbejdere faar 1 Feriedag for hver 25 Arbejdsdage. Overarbejde 30 - 50 og 100 %. Arbejdsgiverne holder alle Arbejderne forsikrede jfr. Ulykkesforsikringsloven, ogsaa for de første 13 Uger med Kr. 3,00 pr. Dag fra den første Dag en Mand tilskadekommer. Kun Medlemmer af Helsingør A. Afdeling maa beskæftiges. Opsigelse jfr. Forhandlingsreglerne til en 1. Marts.

Chaufførerne — Firmaet »Ipse«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 65,00. Overarbejde 25 - 33⅓ - 50 og 100 %. Ansættelse før 1. Januar giver Ret til 6 Dages Ferie. Kortere Tid ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage. Under Sygdom fuld Løn i 4 Uger. Ulykkestilfælde fuld Løn i de første 4 Uger ÷ Kr. 3,00 pr. Dag og derefter Kr. 4,00 pr. Dag. Kun Medlemmer af Chaufførernes Fagforening. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. April.

Chaufførerne — A/S Margarinefabriken »Kronborg«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 65,00. Overarbejde 25 - 33⅓ - 50 og 100 %. Tærepenge Kr. 1,00 pr. Maaltid. Ansættelse før en 1. Januar giver Ret til 6 Dages Sommerferie. Kortere Tid ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage. Under Sygdom fuld Løn i 4 Uger ÷ 3,00 Kr. pr. Dag, Ulykkesforsikring fuld Løn i 4 Uger ÷ 3,00 Kr .pr. Dag, og derefter Kr. 4,00 pr. Dag. Kun Medlemmer af Chaufførernes Fagforening. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Thisted — Thy Højspændingsværk. Efter mange og besværlige Forhandlinger og efter Fremsendelse af Strejkevarsel er det nu lykkedes at faa oprettet Overenskomst. Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen for Løsarbejdere 110 Øre og for faste Arbejdere 120 Øre. To faste Arbejdere lønnes med Kr. 250,00 pr. Maaned. Alm. Overtidsbetaling. 50 Øre pr. Dag i Cyklegodtgørelse. Der betales 25 Øre ekstra pr. Time for Vagterne mellem Kl. 24 og Kl. 6 samt for Søn- og Helligdagsvagterne. I Tilfælde af Regnvejr udleveres Arbejderne vandtætte Regnfrakker. De hidtil gældende Regler og Aftaler vedrørende Pensionering, Strømforbrug m. m. maa ikke ændres eller forringes som Følge af Oprettelsen af denne Overenskomst. Der betales 4,00 Kr. i Dagpenge fra 1. Dag under Ulykkestilfælde. Arbejdere med 5 Maaneders Anciennitet har Ret til 3 Dages Sommerferie med fuld Løn, og Arbejdere, der har arbejdet i 260 Dage og derover, faar 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage med fuld Løn. Har en Arbejder arbejdet hos Selskabet i 2 Aar eller derover, faar han 10 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage med fuld Løn. Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder den af Hovedorganisationerne senest vedtagne Norm. Overenskomsten træder i Kraft 1. Oktober 1937 med Udløbstid og Opsigelse som i de mellem Hovedorganisationerne gældende Forhandlingsregler.

Ebberup — Grusgravsejer S. Sørensen, Bruunshuse. Der er nu oprettet Overenskomst, idet Grusgravejeren har underskrevet et Dokument, hvorefter han forpligter sig til at overholde den Overenskomst, der til enhver Tid er gældende mellem D. A. F. og Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker. Aftalen træder i Kraft 1. Januar, og kan opsiges af hver af Parterne til Ophør en 1. Marts.

Haderslev A. — Malteriejer S. Fuglsang. Overenskomsten er fornyet til 1. Marts 1940, dog med den sædv. Ventilbestemmelse, med Timelønnen ændret fra 112 Øre til 121 Øre. Ferieordningen forbedres saaledes, at Arbejderne har Krav paa 1 Feriedag for hver 25 Arbejdsdage, imod 30 Dage tidligere. Endvidere er der indført Tillidsmandsregler.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 4 28.-2. 1938 43. Aarg.

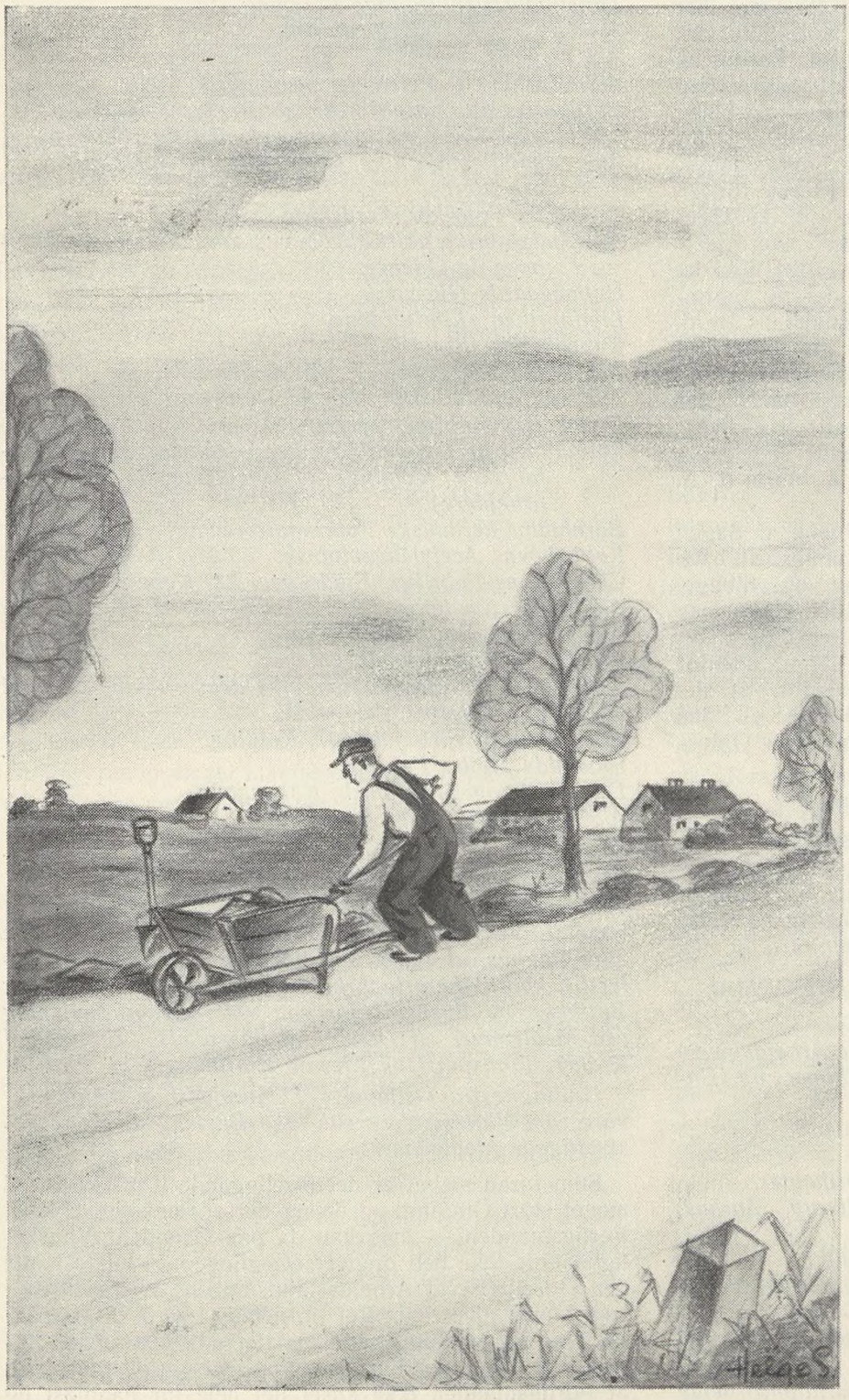

Rabatten reguleres

En blød Rabat ved Vejens Rand;
det vilde Græs erobrer Land;
trods Biler, tungt belæsset,
som kørte Græsset grundigt ned,
det frem sig stred og fast sig bed,
for saadan e r nu Græsset.

Men ogsaa Landevejens Rand
gør travle Hænder pænt i Stand
med Hakke, Skovl og Spade,
om Græsset fyger Gnisterne
af Staal mod Sten. Bilisterne
kan sagtens være glade.

Dog giver Græsset aldrig op,
der bliver nok igen et Job
for arbejdshaarde Hænder.
Men at lidt trist jeg tænker paa
de tapre Straa, som maa forgaa,
med Glæde jeg bekender.

A a g e H e r m a n n.

OVERENSKOMSTSITUATIONEN

Vi bringer hermed vort Forbunds Medlemmer en Orientering om Overenskomstsituationen, som den har udviklet sig til dette Øjeblik.

Nu er alle Forhandlingsfaserne efter de gældende Forhandlingsregler gennemløbet; Forhandlingerne i Underorganisationerne og Hovedorganisationerne er sluttet. En lang Række Spørgsmaal af mere sekundær Art staar dog herefter endnu uløste tilbage rundt om i vore forskellige Løn-Grupper sammen med alle de store og vigtige almindelige Lønspørgsmaal.

Lønsituationen drejer sig praktisk talt om alle vort Forbunds Medlemmer, enten direkte eller indirekte, og dette Faktum har naturligvis ikke gjort Forhandlingerne lettere, end vi plejer at have dem, selv om vi ikke er for godt vant.

Som Sagen saaledes er kommet til at foreligge, har det for at faa Gang i Tingene været nødvendigt for vort Forbund at fremsende et almindeligt 1. Varsel, og i den Anledning, og fordi en Række af andre Fag udenfor vort Forbund, hvis Overenskomstforhold heller ikke er i Orden, ogsaa har set sig nødsaget til at fremsende Varsel om Arbejdsstandsning, har Forligsinstitutionen, hvis Opgave det er at søge Parterne forligt, naar der foreligger en Konfliktsituation, for en Uges Tid siden paabegyndt Mæglingsarbejdet.

Det er et meget stort Arbejdsstof — vel nok det største, der nogensinde har foreligget, der nu repræsenterende vore Krav ligger paa Forligsmandens Bord, og selvfølgelig maa det tage sin Tid at faa dette Stof gennemarbejdet. Men for at hindre enhver unødig Forhaling af Tiden har vort Forbunds Hovedbestyrelse, der flere Gange har været samlet for at drøfte den alvorlige Situation, ogsaa vedtaget at fremsende et 2. Varsel lydende paa Arbejdsstandsning den 4. Marts d. A. ved normal Arbejdstids Ophør.

Om Mulighederne for en fredelig Udgang af Sagen er det paa nuværende Tidspunkt ikke muligt at have nogen Mening. Man kan gisne frem og tilbage, men Arbejdsgivernes Holdning er indtil videre saa uforsonlig overfor de af vort Forbund fremsatte rimelige Forhandlingskrav, at det slet ikke ligger udenfor Mulighedernes Grænse, men snarere indenfor, at det kan komme til aaben Konflikt. Men herom vil den nærmest kommende Tid give os alle fornøden Oplysning.

Vort Forbunds 2. Varsel er saalydende:

I Fortsættelse af vor anbefalede Skrivelse af 15. ds. til den ærede Arbejdsgiverforening skal vi meddele, at vor dertil kompetente Forsamling nu har vedtaget, at der, for saa vidt angaar det af vore Medlemmer hidtil udførte Arbejde, etableres Arbejdsstandsning fra og med

FREDAG DEN 4. MARTS d. A. VED NORMAL ARBEJDSTIDS OPHØR,

hos og overfor følgende under den ærede Arbejdsgiverforening hørende Arbejdsgiverorganisationer og Enkeltvirksomheder:

Centralforeningen af Murermestre i Danmark,
Foreningen af danske Cementfabriker,
Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter,
A/S Kastrup Glasværk, Kastrup, Hellerup, Aarhus, Odense og Aalborg,
Jern- og Metalindustriens Sammenslutning,
Foreningen af Leverandører af Bygningsstøbegods,
Foreningen af Kedelrensningsfirmaer i Danmark,
(Undtaget fra Deltagelse i Arbejdsstandsningen er vore ved Hestebeslag, ved Reparation af Gas- og Vandledninger, ved Reparationsarbejde paa Gasmaalerfabrikerne, ved Fabrikation af Mælkekapsler og ved koncessionerede Virksomheder, Elektricitetsværker, Sporvejsselskaber, Jernbaneselskaber o. l. beskæftigede Medlemmer),
Kalk- og Teglværksforeningen af 1893,
Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm,
Olieindustriens Arbejdsgivere,
A/S De danske Sukkerfabriker i Provinsen,
A/S De danske Sukkerfabriker i København,
A/S Københavns Sukkerraffinaderi,
Sukkerfabriken Nykøbing Ltd., Nykøbing F.,
Samtlige Svovlsyrefabriker,
Foreningen af danske Sæbefabriker,
Tapetindustriens faglige Forening,
Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik,
A/S D. Friis, Vejle,
A/S Worning & Petersens Sæbefabrik, Vejle,
Bornholms Maskinfabrik og nordre Jernstøberi,
A/S Henkel & Co. (Arbejdsmænd og Ungarbejdere),
A/S Schønning & Arvé (Arbejdsmænd og Ungarbejdere),
C. Loehrs Fabriker, Fredericia,
A/S Sodafabrikerne, København, samt Filialerne i Aalborg og Odense,
Holmegaards Glasværk,
Limfabriken »Limfjorden«,
Københavns Iltfabrik,
Thors kemiske Fabriker A/S, København.
A/S Kødfoderfabriken »Grand Danios«,
Dansk Pianofabrikantforening,
Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark og Blyantfabriken »Viking«, (Arbejdsmænd og Ungarbejdere),
Bornholms keramiske Fabrikantforening,
Københavns Acetylengasfabrik,
Chr. Olsens Fabriker, Emdrupvej 28, København,
A/S Gasaccumulator,
A/S Teknisk Korkindustri, Sorø,
A/S N. N. Blumensaadt, Odense,
Skandinavisk Gummikompagni, Odense, (Arbejdsmænd og Ungarb.),
A/S Kaalunds Sæbefabriker, Kolding,
Blaakilde Mølles Fabriker,
Dansk Ilt- og Brintfabrik, København,
A/S E. Mehls Fabrik, Aarhus.

Samtidig gør vi opmærksom paa, at vort Varsel ogsaa omfatter alt Arbejde, hvad angaar Udlevering, Transport, Losning og Ladning Af- og Paalæsning, det være sig ved Skib, Automobil, Kørevogn, Jernbanevogn eller Pakhus, af Varer eller Gods af enhver Art til eller fra konfliktberørte Arbejdspladser, samt Lagre eller Butikker, og ligeledes for saa vidt angaar Betjening ved Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund af Kraner, Transport- og Elevatoranordninger.

Undtagne fra Deltagelse i Arbejdsstandsningen er vore som Nattevægtere eller ved Pasning af Heste beskæftigede Medlemmer.

Som foran nævnt er det foreliggende Konfliktstof af meget stort Omfang, og det er derfor tænkeligt nok, at Forligsmanden — hvis han da paa Grund af Vanskelighederne ikke helt opgiver Mæglingen — vil forlange den Udsættelse af Arbejdsstandsningens Iværksættelse, som Loven giver ham Ret til, nemlig paa 7 Dage, saaledes at Forhandlingsperioden derved udstrækkes tilsvarende, alt under Forudsætning af, som ovenfor sagt, at Forligsmanden ikke anser det hele for haabløst og

opgiver Mæglingen, i hvilket Fald Arbejdsstandsningen altsaa vil være at iværksætte den 4. Marts d. A. ved normal Arbejdstids Ophør.

Det er vor Hovedbestyrelses Mening, at vi bør anstrenge os til det Yderste — ogsaa ved at tage Arbejdsstandsningen i vor Haand — for at bringe et rimeligt Resultat hjem til vore haardt trængende, lavtlønnede Medlemmer, men paa den anden Side er Forbundsledelsen naturligvis ikke blind for det Hensyn, der altid skyldes vore Medlemmer ved ikke uden den haarde Nødvendighed at føre dem ud i en maaske langvarig og meget bekostelig Konflikt, og det er indlysende, at vor Forbundsledelse i saa Henseende føler sit fulde Ansvar og til enhver Tid er rede til at tage den Chance, der maa forekomme for at faa en forsvarlig Afvikling af Situationen.

Som altid forhen regner vor Forbundsledelse med vore Medlemmers gode Forstaaelse af Situationens Betydning og Alvor, hvad enten der bliver Tale om aaben Konflikt eller ikke. *A.*

Kampen mellem en Pengesæk og en Mave

Kampen paa Arbejdsmarkedet udspilles hyppigt ikke mellem to kontraherende Parter, men mellem en Pengesæk og en Mave.
du Cellier.

Lønspørgsmaalet er et af de vigtigste af Nationaløkonomiens Spørgsmaal. Det er stadig aktuelt, lige meget hvorledes den økonomiske Situation er. I en Bog »Mit Liv og Værk« siger Henry Ford: »Der er intet Spørgsmaal, der er saa vigtigt som Lønspørgsmaalet. Flertallet af Befolkningen lever som Lønarbejdere. Deres Leve- og Lønstandard er bestemmende for et Lands Velstand.« Hvis man overalt bedømte Lønspørgsmaalet saaledes, saa vilde det næppe være nødvendigt at føre en saa haard Kamp for at sikre de bredeste Befolkningsmasser en beskeden Livseksistens. Da nu igen i Vekselvirkningen mellem Høj- og Lavkonjunktur Spørgsmaalet om Lønningernes Højde er aktuelt, saa vil det vel her være paa sin Plads at anføre et og andet om dette yderst vigtige Spørgsmaal.

Siden Lasalle i Tilknytning til Englænderen Malthus' Teori opstillede Teorien om den »jernhaarde og grusomme Lønningslov«, og han understregede det »haabløse Forsøg fra den Vare, der hedder Arbejdskrafts Side at opføre sig som Menneske« med Henblik paa denne »Lov«, er der gaaet 75 Aar, i hvilket Tidsrum Lønningerne er steget mangedobbelt. Arbejdstiden er nu siden 60erne gaaet ned til det halve, og her har navnlig *Fagforeningernes Magtudfoldelse* og deres Tryk for at befri arbejdende Mennesker fra et nedrigt Lønslaveri ganske afgørende bidraget til deres Udvikling til en bedre Menneskeværdighed. Men trods dette kan mange Arbejdsgivere og Teoretikere ikke løsrive sig fra hin med beundringsværdig Skarpsindighed opbyggede, men alt for virkelighedsfjerne Tankegang fra vore Bedsteforældres Tid. Dem er de sidste Aartiers Udvikling sporløst gaaet hen over Hovedet paa.

Spørgsmaalet at betragte *Lønningerne ud fra Standpunktet Produktionsomkostninger* og saaledes indlemme dem blandt Nationaløkonomiens Omkostninger, er ikke blot reaktionær, men ogsaa en Usømmelighed af første Rang. Heroverfor maa vi af al Magt betone, at Fortiden indtrængende har belært os om, at høje Lønninger er en Betingelse for en sund Økonomi og for Befolkningens stigende Velfærd. Høje Lønninger, og dermed en højere Levestandard er de bedste Garantier for Verdensfreden. Kun hos daarligt stillede og utilfredse Mennesker indfinder der sig krigeriske Tanker. »Den Arbejder, som gaar til sit Dagværk med en Følelse af, at det trods al hans Anstrengelse aldrig vil indbringe ham tilstrækkeligt til at holde Mangelen fra Døren, han er ikke i en Forfatning, der gør ham til en god Arbejder. Han er opfyldt af Angst og Sorg, som skader hans Arbejde«. (Ford.)

Forhøjelse af Lønninger og Gager kan indvirke forskelligt paa Forbrug og Produktion. Disse Lønforhøjelser kan ske paa Arbejdsgiverudbyttets Bekostning, altsaa paa Bekostning af Arbejdsgivernes og deres Paarørendes personlige Forbrug. Det, som Arbejdsgiveren faar mindre i sit sædvanlige Forbrug, tilgaar Arbejderne. *Indskrænkningen af Arbejdsgiverudbyttet* giver sig Udslag i en Formindskelse af Luksusforbruget, og dette medfører for Arbejdernes Vedkommende, at de kan udvide deres Forbrug af Nødvendighedsartikler. Desuden kan en Lønforhøjelse jo ogsaa fordeles paa samtlige Forbrugere, naar den af Arbejdsgiverne bliver lagt paa Vareprisen, og Varen saaledes fordyres. Spørgsmaalet om at lade Forbrugerne eller visse Lag af Befolkningen betale Lønforhøjelserne spiller en stor Rolle i Nationaløkonomien. Den almindelige Spidsborgers vulgære Anskuelse gaar ud paa, at enhver Lønforhøjelse, hvor gode Udslag den ellers maatte give, altid maa føre til Prisforhøjelser, saaledes at det imødesete Resultat af Lønforhøjelserne vil udeblive; men de i nogle Lande igennem Aartier foretagne *Forhøjelser af Reallønningerne,* d. v. s. Bibeholdelse af Prisstandarden trods Lønforhøjelserne, har dog bibragt Arbejderne større Købeevne og saaledes væsentlig hævet Arbejderklassens Levefod, hvorved de ovennævnte Spidsborgeranskuelser har vist sig ikke at holde Stik.

Hvad det stigende Masseforbrug og den som Følge deraf nødvendige Masseproduktion angaar, saa maa man først og fremmest bestræbe sig paa at undgaa Ødelæggelse af Energier i Produktionen og ved Indførelse af nye og bedre Maskiner hæve Bedrifternes Rentabilitet. Højere Lønninger har i mange Lande været Aarsagen til, at Fabrikerne ved Rationalisering har kunnet sætte Produktionen i Vejret. Da der af alle Aargange stadig beskæftiges mindre Arbejdskraft, og der stadig er yngre Arbejdere, som ønsker at blive beskæftiget, ligesom de ældre Arbejdere, naar de ikke kan virke mere, jo ogsaa maa kræve deres Udkomme, maa man indrette sig paa en stærkere Udnyttelse af Maski-

nerne. Stigende Forbrug, større Produktion og Forbedring af Produktionsmidlerne danner et sammenhængende Hele.

I den tidligere kapitalistiske Udvikling har Lønforhøjelserne medført en vis Ødselhed, f. Eks. et større Kvantum af spirituøse Drikke, Familiens Forarmelse o. s. v., o. s. v.; men ved Arbejderklassens stigende Kultur *har Lønforhøjelserne i første Linie haft en bedre Livsførelse til Følge samt Tilfredsstillelse af det kulturelle Behov*. Vore Dages Arbejder tænker ikke paa at nyde Spiritus, han tænker tværtimod paa at foretage Rejser, Lørdagsudflugter, paa at faa et pænt Hjem, paa at opdrage sine Børn godt, ja, hvis det gaar ham godt, vil han endog anskaffe sig en Motorcykle. *Kort sagt, højere Lønninger betyder i Dag, at der fremstilles Forbrugsvarer i større Maalestok.* »Hvis vi er i Stand til at udbetale høje Lønninger, saa gives der ogsaa flere Penge ud, og det bevirker, at Forretningsindehavere, Mellemhandlere, Fabrikanter og Arbejdere af andre Industrigrene faar flere Penge mellem Hænder, hvilket igen fører til, at der finder større Afsætning Sted paa Varemarkedet. Høje Lønninger over det hele er ensbetydende med almindelig Velstand.« (Ford.)

Det kapitalistiske Produktionssystem kan kendetegnes ved *Misforholdet mellem Folkets Købeevne og rigelig Arbejdskraft til at staa ved Maskinerne.* Deraf opstaar Krisens Bølgebevægelser og Højkonjunkturer. At ville mildne Kriser ved at sænke Lønningerne er nøjagtigt det samme som at tage bagvendt paa en Sag. I Virkeligheden forværres Krisen netop derved. Høje Lønninger kan ganske vist ikke bilægge en saadan Samfundskalamitet, men de kan bidrage til at mildne Krisen.

Arbejdsløsheden er ikke en Følge af højere Lønninger, men af en lavere Levestandard. Lavere Indkomster for de bredere Masser har Tendens til at medføre stadig større Arbejdsløshed og fremkalde økonomiske Forstyrrelser. I Industrilandene med et bredt Befolkningslag af Lønarbejdere og Funktionærer bevirker højere Lønninger større Afsætning og mere flydende Samfundsadministration, de giver Forbruget nye Midler og anspænder de bag Produktionen staaende Kræfter. Lave Lønninger er ensbetydende med økonomisk Stilstand og Standsning af Produktionen. Historien har stadig bevist os, at de Stater, hvor Arbejderne tjener mest og ogsaa iøvrigt har opnaaet en større Levefod, er de mest velhavende, og ligeledes hvad tekniske Fremskridt og kulturel Udvikling angaar de mest fremherskende.

Vi ønsker ikke, at Kampen paa Arbejdsmarkedet skal udkæmpes mellem en fyldt Pengesæk og en sulten Mave, men mellem to kontraherende Parter, hvorved Fagforeningerne som Arbejdernes Repræsentanter bliver en Magt, der er i Stand til at opnaa noget. »Naar derfor Arbejderne, tæt sammensluttet i deres Organisationer, paa rette Tid og rette Maade gennemtvinger Lønforhøjelse, saa opfylder de ikke blot en for sig selv privatøkonomisk ønsket, men ogsaa nationaløkonomisk berettiget Fordring«. (Karl Massar: »De højere Lønningers nationaløkonomiske Funktion«). Hvis alle Arbejdere og Funktionærer var gennemtrængt af denne borgerlige Forfatters Anskuelser, saa vilde der ikke mere finde nogen Kamp Sted mellem en tom Mave og en struttende Pengesæk, men Samfundet og Kulturen vilde blomstre.

Korresp.

Prisniveauet

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Grundlag for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger. Dette Budget danner Grundlaget ogsaa for nedenstaaende Beregninger.

I følgende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for Januar 1938 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning. Forholdstallene vedrørende Prisforandringernes Styrke beregnes fra Januar 1938 med Aaret 1935 som Udgangspunkt (Basisaar).

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1935 gnstl. Kr.	Jan. 1937 Kr.	April 1937 Kr.	Juli 1937 Kr.	Okt. 1937 Kr.	Jan. 1938 Kr.
Fødevarer	1121	1125	1154	1169	1194	1214
Klæder, Fodtøj, Vask	458	483	501	503	507	500
Bolig	450	474	474	474	474	484
Brændsel, Belys.	164	173	182	192	195	194
Skatter, Kontingenter o. l. ...	479	492	488	503	511	512
Andre Udgifter.	756	761	765	766	771	770
I alt ...	3428	3508	3564	3607	3652	3674

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1935 gennemsnitlig.

	1935 gnstl.	Jan. 1937	April 1937	Juli 1937	Okt. 1937	Jan. 1938
Fødevarer	100	100	103	104	107	108
Klæder, Fodtøj, Vask	100	105	109	110	111	109
Bolig	100	105	105	105	105	108
Brændsel, Belys.	100	105	111	117	119	118
Skatter, Kontingenter o. l. ...	100	103	102	105	107	107
Andre Udgifter.	100	101	101	101	102	102
I alt ...	100	102	104	105	107	107

Naar Udgiften i Aaret 1935 sættes = 100, var Udgiften efter de i Oktober 1937 gældende Priser 107 og efter de nu for Januar foretagne Beregninger 107.

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1935 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Januar udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 184.

Det i H. t. Lov om Statens Tjenestemænd af 31. Marts 1931 beregnede Udgiftstal, der for Januar 1937 blev 2710 Kr., udgør 2853 Kr. for Januar 1938.

Arbejdernes Kunstforening:

Den nye Udsendelse paabegyndes nu

Medlemmerne deltager desuden i en Lodtrækning om Niels Bjerres Maleri „Formiddagssol i Fiskerlejet"

De to grafiske Blade, der udgør Arbejdernes Kunstforenings anden Udsendelse, foreligger nu færdige i hele Oplaget og vil blive spredt blandt Medlemmerne i den nærmeste Fremtid.

Det drejer sig som før omtalt om en Farvereproduktion efter *Niels Bjerres* »Formiddagssol i Fiskerlejet« og et Farvelitografi af Maleren *Folmer Bendtsen* »Paa Vej til Arbejde«.

Niels Bjerres Billede blev malet i Sommer. Det er overordentlig typisk for Kunstnerens senere Produktion, hvori det barske, storlinjede Landskab paa Lemvig-Harboøre-Egnen ud mod Vesterhavet er indgaaet som Hovedmotivet for hans maleriske Studium. I hele sin Tilrettelægning er det naturalistisk som alle Bjerres Billeder. Formiddagssolen har bredt sig over det vestjyske Fiskerlejes spredte Huse, hvis røde Mure og Tage danner den farvemæssige Kontrast til Græssets og Marehalmens blege Grønne og Havets bløde Blaa. Havets Nærhed spores som en gennemtrængende Højde i Lyset. Enhver, der har været ved Vesterhavet, kender denne blændende Lyskraft i Luften, der klart og ubarmhjertigt afslører Dagligkaarene for den Befolkning, hvis Liv er vokset sammen med Egnens uromantiske Barskhed. Niels Bjerre er ikke Turist paa sin Egn. Den dybeste Fortrolighed med dens Genstridighed og knappe

Niels Bjerre: Formiddagssol i Fiskerlejet.

Skønhed danner den konstante Grundtone i hele hans Kunst.

Farvereproduktionen, der nu udsendes, ligger ganske nær op ad Originalen. Niels Bjerre har selv kontroleret Udførelsen paa Lind Hansens Reproduktionsanstalt og efter endt Arbejde udtalt sin uforbeholdne Tilfredshed med Resultatet.

Som bekendt har Arbejdernes Kunstforening erhvervet selve Originalbilledet, der bortloddes blandt Medlemmerne gennem et Nummer paa Rullen. Den almindelige Pris for et Maleri af Niels Bjerre ligger omkring 8—900 Kr.

Folmer Bendtsen: Paa Vej til Arbejde. Farvelitografi.

Paa Vej til Arbejde. — Morgen paa Nørrebro.

Udsendelsens andet Blad repræsenterer den unge Kunst. Folmer Bendtsen, der selv har tumlet med de litografiske Sten hos Recato, er 30 Aar og udstillede første Gang saa sent som i 1935. Inden den Tid havde han været Sømand, Gadehandler og paa anden Maade fyldt sig med Viden om det usminkede Liv. Allerede hans Debutbilleder viste, at det ikke var ham nok at sætte kønne Farver sammen. Motiverne var hentet fra Nørrebros Arbejderkvarterer, og han gengav dem med den Indviedes Realitetssans, kærligt og hadefuldt paa een Gang. Hans Farvelitografi »Paa Vej til Arbejde« giver en Morgenstemning i Kvarteret omkring Lygten. Mændene, der uden Undtagelse bevæger sig ind mod Billedets Bund, er Arbejdere paa Vej til Fabriker og Værksteder. Ved bevidste Forenklinger i Figurernes Omrids understreges Bevægelsen og Suget frem mod samme Maal. Litografiets samlede Virkning er livlig. Den røde Fabriksskorsten tegner sig let op mod Morgenhimlens lysende grønblaa Flade, mens Lyset endnu ikke helt har forjaget Nattens Mørke fra Lejekasernens Gaardmure. Hele Optakten til Arbejdsdagen er gjort levende med enkle, fortættede Midler.

Indtegning til de to Blade sker til A. K. F., Nr. Farimagsgade 11. Prisen er 5,50 Kr., frit tilsendt.

TALENDE TAL

5 AARS NAZISTYRE I TYSKLAND

Den 30. Januar 1938 var det 5 Aar siden, Nazismen fik Magten i Tyskland. Der er derfor Grund til at se lidt nærmere paa, hvordan Forholdene har udviklet sig.

For den, der kender tyske Forhold, er der dog ingen Tvivl om, at det er rigtigt, hvad vi Socialdemokrater altid har sagt, at Nazismens Sejr betød en Sejr for Storkapitalen. Medens alle andre Samfundslag maatte og stadig maa bøde med stigende Ofre og Nedskruning af Levestanden, er Storkapitalen tilfreds, fordi den noterer stadig stigende Udbytte. Vi vil her ikke nøjes med Paastande, men underbygge dem med Tal, officielle Tal. Selv om alle disse Tal allerede er »berigtigede«, forelagt Propagandaministeriet, uden hvis Samtykke overhovedet ingen Tal maa offentliggøres, siger de alligevel tilstrækkeligt om det nazistiske Styres sande Ansigt.

Skatterne i det tredje Rige.

Før Nazisterne kom til Magten, lovede de deres Tilhængere en Nedsættelse af Skatterne. Der var — utroligt nok, men desværre sandt — ikke saa faa Mennesker, der efter den demagogiske og hensynsløse nazistiske Propaganda virkelig indbildte sig, at de ikke mere behøvede at betale Skatter, hvis Nazisterne fik Magten. Nu er de dybt skuffede. Thi Resultatet er naturligvis, som forudset af alle tænkende Mennesker, en betydelig større Skattebyrde og samtidig en overordentlig uretfærdig Fordeling af denne, idet den store Kapital blev skaanet, medens de svage Skuldre blev bebyrdet med nye Skatter. Det viser tydeligt den følgende Opstilling over Rigets Skatteindtægter:

	1929/30	1936/37
	I Millioner	Mark
Indkomstskat	3.026	3.200
deraf Lønskat	1.204	1.504
Selskabsbeskatning	558	1.050
Omsætningsskat	1.013	2.400
Formueskat	542	340
Automobilskat	210	130
Rigsflugtskat	—	70
Told	1.095	1.200
Saltskat	—	260
Tobakskat	914	810
Ølskat	412	290
Sukkerskat	159	330
Spiritusmonopol	271	240
Fedt- og Margarineskat	—	291

Forbrugsskatterne indbragte i 1929/30 ialt 1803 Mill. Mark, i 1936/37 ialt 2300 Mill., altsaa 500 Millioner mere, endskønt Forbruget var betydelig mindre end i 1929/30, hvad bl. a. ogsaa Tilbagegangen af Øl- og Tobaksskatterne giver Udtryk for.

Flere overordentlig usociale Skatter blev indført under Nazistyret, bl. a. Margarine- og Saltskatten, som indbragte langt over 550 Millioner Mark.

Særlig iøjnefaldende er Stigningen af Lønskatten med ca. 30 Procent, endskønt den samlede Lønindtægt var ca. 25 Procent lavere end i 1929/30. Dengang androg den 43 Milliarder Mark imod højst 33 Milliarder Mark i 1936/37. Ved Siden af denne betydelige Forhøjelse af Arbejdernes Skattebyrder er Formueskatten samtidig gaaet tilbage med ikke mindre end 40 Procent. I det hele taget er Skatternes Andel af Nationalindtægten betydelig forøget. Iflg. »Frankfurter Zeitung« viser den følgende Udvikling:

	1929	1932	1933	1934	1935	1936
			I Milliarder Mark			
Nationalindtægten	76,0	45,2	46,5	52,6	57,3	62,0
Skatte- og Toldindtægter fra Riget, Lande og Kommuner	13,4	10,2	10,6	11,8	13,3	15,5
Skattebelastning i Procenter af Nationalindtægten	17,6 %	22,6 %	22,8 %	22,5 %	23,1 %	25 %

Det betyder siden 1929 en Forhøjelse af Skattebyrden med ikke mindre end 42 Procent.

600.000 nye nazistiske Tjenestemænd.

Ifølge første Novemberhæfte 1937 af »Wirtschaft und Statistik« viser Antallet af Tjenestemænd indenfor de statslige og kommunale Myndigheder og Organisationer følgende Vækst:

1929	2.220.000	Tjenestemænd
1932	2.040.000	—
1933	2.150.000	—
1934	2.250.000	—
1935	2.410.000	—
1936	2.620.000	—

Under Republiken forsøgte man at spare og bragte Apparatet ned med ca. 200.000 Tjenestemænd. Men

Nazisterne skulde anbringe og »forsørge« deres Folk. Derfor gik Antallet af Tjenestemænd siden 1932 i Vejret med næsten 600,000 Mænd.

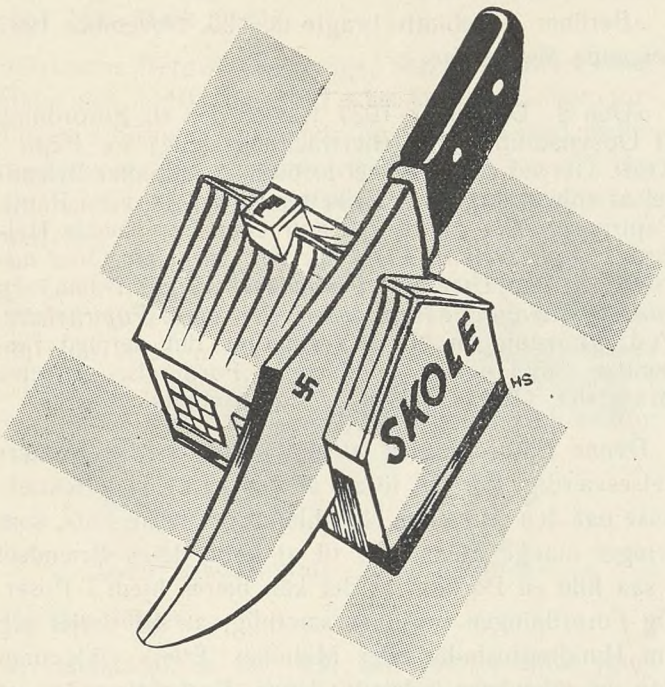

Folkeskolen bliver skaaret ned.

Republiken betragtede det som en af sine fornemste Opgaver at udbygge og forbedre Folkeskolen, give Folket den bedst mulige Uddannelse. Men Nazisterne har ikke Raad dertil. De bruger Pengene til Oprustning, Fester og Propaganda. Paa Skoleomraadet skal der spares. Resultatet viser Skolestatistiken fra 15. Maj 1936. Derefter findes nu i hele Riget:

1936 ... ... 52.370 Folkeskoler med 7.900.000 Elever mod i
1931 ... ... 53.417 — - 7.700.000 —

Det vil altsaa sige: 200,000 Elever mere, men samtidig 1047 Skoler færre. I Gennemsnit kommer der nu 41,7 Børn paa en Lærer imod 40 i 1931. Hvordan Udviklingen foregik i Byerne, viser følgende Tal:

Antal Elever pr. Lærer:	1931	1936
I Hamborg	26,2	32,3
I Lybæk	30,5	33,6
I Bremen	29,8	34,9
I Berlin	28,5	35

Nazistiske Opdragelsesresultater.

Den daarligere Skole, Tvangsmedlemsskabet i »Hitler-Jugend« og Tilintetgørelsen af Forældrenes og Lærernes Avtoritet viser et sørgeligt Resultat. Iflg. den officielle prøjsiske Statistik er der alene i Prøjsen gennem Domstolene overført til Tvangsopdragelseshjemmene

i 1932 ... ... 4921 Unge
1933 ... ... 6113 —
1934 ... ... 7500 —
1935 ... ... 9055 —

Det er altsaa en næsten 100 pCt.s Stigning af Ungdommens Kriminalitet i Sammenligning med den »marxistisk-liberale Æra«. Man maa indrømme: en tvivlsom Anbefaling for Hitler-Ungdommens Opdragelsesmetoder og selve »Autoritets- og Førerprincippet«.

Fordobling af Ulykkestilfælde og Erhvervssygdomme.

Iflg. Rigsforsikringskontorets officielle Opgørelse (Soziale Praxis Nr. 15/37) viser Antallet af tilmeldte og erkendte Erhvervssygdomme følgende Udvikling:

1933 ... ... 7.133 Tilfælde
1934 ... ... 7.666 —
1935 ... ... 8.900 —
1936 ... ... 13.994 —

Altsaa næsten en Fordobling.

En lignende Udvikling tog Antallet af Ulykkestilfælde i Bedrifterne:

1933	877.981	Tilfælde	(deraf	dræbt	7.133)
1934	1.103.449	—	(—	—	6.870)
1935	1.268.924	—	(—	—	7.541)
1936	1.519.893	—	(—	—	?)

I disse frygtelige Tal genspejler sig det vanvittige Hetztempo og Paadriversystemet, som i Dag hersker i de tyske Virksomheder. Der snakkes i det tredje Rige saa meget om Race- og Arvesundhedsplejen. Men siden Fagforeningernes Ødelæggelse og de tyske Arbejderes Magtesløshed er der ingen, som alvorligt bekymrer sig om Arbejderbeskyttelsen. Der drives i Arbejdsfrontens Afdeling »Arbejdets Skønhed« saa meget Legeværk med Arbejdspladsernes Forskønnelse og »Blomster i Bedrifter« og lign. paa Arbejdernes Bekostning. Det var bedre, om man bekymrede sig noget mere om Arbejdernes Beskyttelse og Sundhed.

Sultelønninger.

Efter det Internationale Arbejdsbureaus Statistik (Intern. Rundschau der Arbeit, Novbr. 1936) androg Gennemsnits-Timelønnen i Tyskland:

	1930:	1935:
for faglærte mandlige Arbejdere	102,8 Pfg.	78,3 Pfg.
- ufaglærte — —	80,7 -	62,2 -
- faglærte kvindelige —	64,6 -	51,6 -
- ufaglærte — —	53,6 -	43,4 -

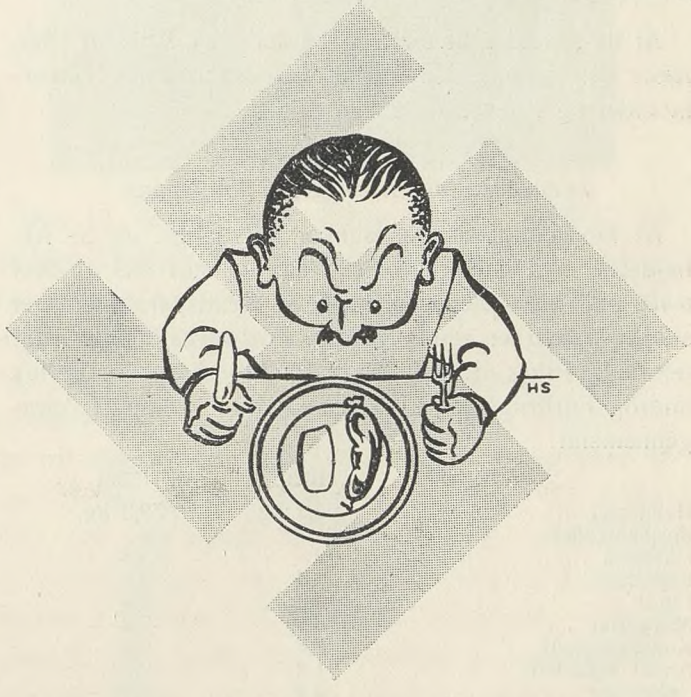

Det er de »pyntede« officielle Tal. I Virkeligheden er Lønningerne endnu lavere og siden 1935 skaaret endnu mere ned.

Hvad de tyske Arbejdere virkelig tjener, fremgaar af en Artikel i »Völkischer Beobachter«, det nazistiske Hovedorgan, fra 4. November 1937. Deri skildres en af de Tvangsfester, de tyske Arbejdere af deres Arbejdsgivere »i Bedriftsfællesskabets Aand« bliver udkommanderet til. 2000 Arbejdere fra tre Virksomheder i Byen Osnabrück (Metal- og Tekstilindustri) var forsamlet og maatte lytte til en Tale, som Arbejdsfrontens Kredsleder holdt. Ordret sagde denne værdige Nazist iflg. »Völkischer Beobachter«:

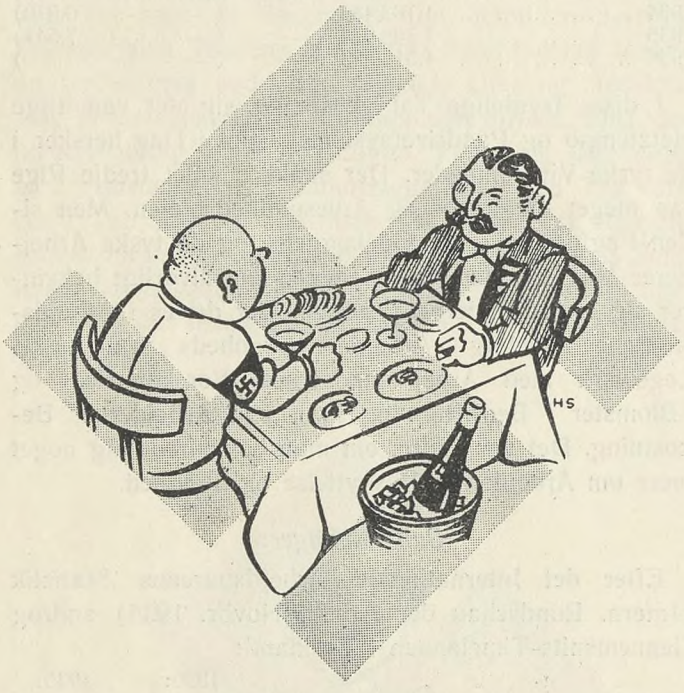

»Det var disse Menneskers Storhed, som festede her, at de *til trods for Ugelønninger paa 17 Mark* (Sytten Mark! — Forf.) havde den urokkelige Tro paa Adolf Hitler og Modet til løssluppent Humør.«

At de saaledes haanede Arbejdere tier stille til sligt, røber den grænseløse Frygt for Nazisternes Terrormetoder og Koncentrationslejre.

Levnedsmiddelforbrugets Tilbagegang.

At Levestandarden er sunket betydeligt, og at Arbejderne maa indskrænke sig, saa en stor Del af dem lever paa Sultegrænsens Rand, er Kendsgerninger som stærkt paavirker den officielle Forbrugsstatistik. Iflg. det tyske Riges officielle Statistik (46. Aarg., I. Hæfte) androg Forbruget af Levnedsmidler pr. Person i Aarsgennemsnit:

	1929:		1936:	
Hvedemel	62,2	kg	59,3	kg
Spisekartofler	201	-	198	-
Oksekød	18	-	13,8	-
Kalvekød	3,7	-	3,4	-
Flæsk	9,6	-	9,4	-
Margarine	8,1	-	7,3	-
Kunstspisefedt	0,3	-	0,2	-
Andet Spisefedt	1,3	-	0,9	-
Spiseolie	2,3	-	2,0	-
Drikkemælk	134	Liter	121	Liter
Æg	160	Stykker	132	Stykker
Sukker	27,3	kg	26,0	kg
Kaffe	2,2	-	2,1	-
Te	105	g	77	g

Det er en meget sigende og haardt anklagende Statistik, der viser Tilbagegang over hele Linien. Hvad skjuler den ikke af Sult og Elendighed for mange Millioners Vedkommende?

»Berliner Tageblatt« bragte den 25. November 1937 følgende Meddelelse:

»Den 1. December 1937 træder den 9. Forordning af Opsynscentralen (Ueberwachungsstelle) for Papir i Kraft. Derved er det blevet forbudt at indpakke Brændsel af enhver Art (Kul, Briketter, Træ o. s. v.) i Papir, Papirposer eller andre af Papir eller Pap lavede Hylstre. *I nogle Dele af Riget har der i stigende Grad udviklet sig den Ulempe, at Brændsel sælges i smaa og mindste Mængder i Papirposer eller andre Papirhylstre.* Ved Forordningen Nr. 9 forhindres det dermed forbundne Spild og en unødvendig Fordyrelse af selve Brændslet. Overtrædelsen af Forordningen straffes.«

Denne Forordning er af to Grunde særlig bemærkelsesværdig. For det første er den en officiel Bekræftelse paa den frygtelige Nød blandt det tyske Folk, som tvinger mange Mennesker til at købe deres Brændsel i saa lille en Portion, at det kan bæres hjem i Poser. Og Forordningen bevidner samtidig, at det drejer sig om Hundredtusinder eller Millioner. Ellers vilde man dog vel ikke have udstedt denne Forordning for at spare paa Papir.

Cigaret-Forbrugets Forvandling.

Den stadig synkende Købeevne viser sig ogsaa ved Forbruget af Cigaretter, hvor Folk mere og mere er gaaet væk fra de dyrere Sorter over til de billigere, hvad følgende officielle Statistik over Prisklassernes Andel ved Totalforbruget af Cigaretter viser:

	1930/31	1933/34	1934/35	1935/36
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
2½ Pfg. Cigaretter	0,6	15,9	21,0	19,8
3⅓ - —	2,1	64,5	60,0	58,9
4 - —	24,6	10,2	13,0	17,2
5 - —	56,2	6,1	3,6	2,5
dyrere Prisklasser	16,5	3,3	2,4	1,6

Forholdene er blevet lige omvendt.

Detailhandelsomsætningen.

Detailhandelsomsætningen androg iflg. »Mitteilungen des Hamburgischen Wirtschaftsarchiv«s Hæfte 8 fra 15 .Febr. 1937:

1929	37,0	Milliarder	Mark
1933	21,2	—	—
1934	23,8	—	—
1935	25,2	—	—
1936	27,2	—	—

Den ligger altsaa endnu ca. 25 Procent under 1929's. Hvad tror den ærede Læser, Detailhandlerne siger til det? Mon de er saa glade, fordi de har stemt Ja til Hitler?

Men Kapitalen er tilfreds.

Rentegevinst-Saldoen for 50 Aktieselskaber med en Aktiekapital af rundt 2,1 Milliarder Mark androg i

1933	79	Millioner Mark
1934	126	— —
1935	151	— —
1936	176	— —

Og samtidig steg Afskrivningerne fra 145 Mill. 1933 til 287 Mill. Mark i 1936.

»Deutsche Bergwerkszeitung«, Sværindustriens Blad, omtaler den 2. Oktober 1937 i en Artikel »Udbytteforbedringen i Firmaet Tyskland« og fastslaar med Rette: *»Kapitalen er, som Kurserne viser, tilfreds ved den den indrømmede rimelige Andel ved det nationale Arbejdes Resultater«.*

Det bekendte Berliner Bankfirma Hardy & Co. har i Oktober 1937 i dets eget Blad offentliggjort en Statistik som viser, at de vigtigste tyske Aktieselskabers Gevinstsaldo i Dag allerede er større end i 1929/30. I Procenter af den balancemæssige Egenkapital androg Gevinstsaldoen:

1929/30	+ 4,39 %
1932/33	+ 7,56 %
1935/36	+ 4,54 %
Andet Halvaar 1936	+ 5,07 %

Og der tilføjes:

»I Balancetallene for 1937 kan der forventes yderligere Udbytteforbedringer. Derved vil maaske igen opnaas Udbyttegennemsnittet af Aarene før Krisen (1927/28: 6,54 pCt.).«

Industrien og Kapitalen har altsaa Aarsager nok til at være tilfredse og takke Nazismen for dens Tilintetgørelse af Arbejderbevægelsen.

Firdobling af Champagne-Forbruget.

Medens Forbruget af alle Levnedsmidler og de øvrige Forbrugsartikler er gaaet tilbage over hele Linien, findes der ved Siden af Biler, Kanoner, Tanks, Flyvemaskiner og andre Mordinstrumenter, hvis Produktion og Omsætning har naaet svimlende Højder, endnu et Produkt, hvor Forbruget er firedoblet, nemlig Champagnen. Iflg. »Der Angriff«, Arbejdsfrontens officielle Organ for 2. December 1937, har Forbruget af Schaumwein (Champagne) i Tyskland siden 1933 haft et »storartet Opsving«. Forbruget androg:

1932	4,5	Mill. Flasker
1933	5,8	- —
1934	10,27	- —
1935	12,22	- —
1936	14,49	- —

Bladet tilføjer:

»at Aaret 1937 endogsaa opviser en yderligere Stigning. Salget af Champagne er i de hidtil afløbne Maaneder af 1937 steget med ca. 25 pCt. i Forhold til i Fjor.«

Det passer udmærket til det Billede af det tredje Riges sociale Forhold, jeg med nogle nøgterne Tal forsøgte at tegne af Hitlers saakaldte Socialisme: Hungerlønninger, Sult og Nød blandt største Delen af Befolkningen paa den ene Side — Kæmpeudbytte for Kapitalisterne og voldsomt stigende Forbrug af Champagne paa den anden Side, saadan er det tredje Rige.

Man kunde endnu tilføje andre Træk, f. Eks. at Champagne-Skatten allerede blev nedsat i 1933 — og at den nazistiske Ambassadør von Ribbentrops Svigerfader er Ejer af et af Tysklands største Champagne-Kælderier, og at alle de nazistiske Førere, som i 1933 endnu var fattige og til Dels forgældede, nu allesammen er Godsejere, Slotsejere, Mænd med store Formuer. Men det vilde sprænge Rammen af denne Undersøgelse. Jeg kunde dog ikke undlade at henvise til dette »Fænomen«, som hører til Billedet af det tredje Rige: nemlig at leve over Evne og alligevel at blive rig. Eller er det maaske slet intet Fænomen?

Karl Ehrlich.

35 Aar som Afdelingskasserer

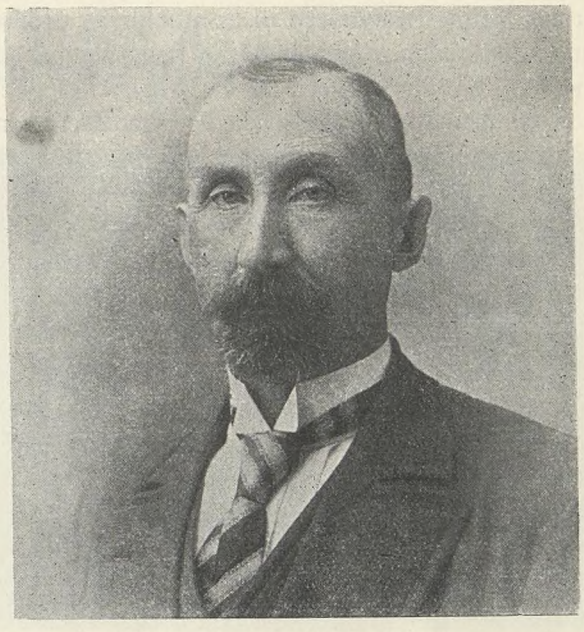

Den 12. Marts fejrer Fuglse-Holeby Afdeling en sjælden Festlighed, hvilket sker i Forbindelse med, at Foreningens Kasserer, Vejer *Chr. Jensen,* Holeby, har udført dette Tillidshverv for Kammeraterne gennem 35 Aar. Det er kun naturligt, at Afdelingen føler Trang til at hædre Chr. Jensen for de mange Aars Arbejde, og der vil sikkert blive stor Tilslutning til denne Fest. Vi omtalte Chr. Jensens Data her i Fagbladet for 5 Aar siden, da han fejrede 30 Aarsdagen for Overtagelsen af Kassererposten, og skal derfor ikke gentage vor Omtale ved denne Lejlighed, men indskrænke os til at lykønske Chr. Jensen til 35 Aarsdagen og samtidig udtale vort Ønske om, at han endnu i adskillige Aar vil være i Stand til at fortsætte Arbejdet som Kasserer for sin Afdeling.

Det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelsesmøde

Det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelse var samlet til ordinært Kvartalsmøde i Genéve i Dagene 3.—5. Februar med den engelske Regeringsrepræsentant Mr. Leggett som Præsident. Umiddelbart forud for Mødets Aabning afholdtes som sædvanlig en Række Komitémøder.

Fra Norden deltog denne Gang den norske Regeringsrepræsentant, Højesteretssagfører Paal Berg samt som Stedfortræder, Statssekretær Björck fra det svenske Socialdepartement og Kanselichef i det finske Socialministerium, Miilo A. Mannio; fra Arbejderside den svenske Landsorganisations Formand Gunner Andersson samt som Stedfortræder, Olav Hindahl, Formand i Landsorganisationen i Norge; som Arbejdsgiverrepræsentant mødte Direktør H. C. Ørsted, Chef for de nordiske Arbejdsgiverforeningers Sekretariat i Bryssel.

I Aabningstalen indbød Mødets Præsident paa sin Regerings Vegne Bestyrelsen til at afholde sit ordinære Høstmøde i London. »Den engelske Regering haaber«, udtalte han, »at Forlæggelse af et Bestyrelsesmøde til London vil medvirke til at styrke Forbindelserne mellem England og den internationale Arbejdsorganisation, hvis Opgave, at virke for Samarbejde mellem Regeringer, Arbejdsgivere og Arbejdere for at forbedre de sociale Forhold Verden over og at fremme Freden, har denne Regerings varme Sympati.« Bestyrelsen modtog med Tak den engelske Regerings Indbydelse.

Debatten begyndte med en Diskussion af Beretningen fra den internationale Tekstilkonference, som, efter Indbydelse fra Præsident Roosevelt, holdtes i Washington i April 1937. I Henhold til et Forslag, som denne Beretning indeholder, besluttede Bestyrelsen med 21 Stemmer mod 6 at nedsætte en Komité bestaaende af 5 Medlemmer fra hver Gruppe (Regeringer, Arbejdsgivere og Arbejdere) for nærmere at studere Rapporten og derefter fremlægge for Bestyrelsen Forslag til Vedtagelse angaaende en Løsning af de økonomiske og sociale Poblemer for denne saa vigtige Industri.

Bestyrelsen tog derefter til Efterretning en Beretning fra den statistiske Ekspertkomités Møde i Oktober sidste Aar, som indeholdte en Række Forslag af teknisk Natur vedrørende Arbejdsbureauets statistiske Undersøgelsesarbejde, samt en Redegørelse fra et Ekspertmøde, som holdtes i December, og som diskuterede Socialforsikringens Fondsinvesteringspolitik.

Fastsættelse af de Spørgsmaal, som skal behandles af den internationale Arbejdskonference, kræver meget Arbejde og derfor maa Dagsordenen fastsættes lang Tid i Forvejen. Paa det sidst afholdte Bestyrelsesmøde blev saaledes Dagsordenen for Konferencen i 1939 fastsat.

Den Konference, som træder sammen i Juni i Aar, har en meget fyldig Dagsorden; bl. a. er opført det meget indviklede Spørgsmaal om en Generalisering af Arbejdstidsnedsættelsen i alle Industrier, samt, som særligt Punkt, Regulering af Arbejdstid og Hvilepauser for Arbejdere i Landevejstransport; endvidere Lærlingevæsen, Regulering af indfødte Arbejderes Kontraktforhold, Arbejdsanvisning for Arbejdere som flytter fra et Land til et andet samt endelig Spørgsmaalet om Arbejdstids- og Lønstatistik. Det sidste Spørgsmaal kan muligvis endelig behandles allerede paa Konferencen i Aar, medens de øvrige fem Spørgsmaal kun vil blive »førstegangsbehandlet« i Aar. Da alle disse fem Spørgsmaal saaledes vil komme op igen til »Andenbehandling« paa Konferencen i 1939, besluttede Bestyrelsen enstemmigt ikke at opføre noget nyt Spørgsmaal paa Dagsordenen for denne Konference, da man mente, at den allerede var tilstrækkelig omfattende. Derimod besluttede Bestyrelsen allerede nu foreløbig at udpege to Spørgsmaal som egnet til at behandles af Konferencen i 1940, nemlig Arbejdsinspektion og ugentlig Hviledag i Handelsbedrifter.

I Forbindelse med Direktørens Beretning over Arbejdsorganisationens Virksomhed i sidste Kvartal, tog Bestyrelsen officielt til Efterretning den indsendte Meddelelse om Italiens Udtræden af den internationale Arbejdsorganisation. Baade fra Regerings- som fra Arbejdsgiverside udtrykte man sin store Beklagelse over det Tab, som dette medfører for Bestyrelsen, idet den italienske Regeringsrepræsentant de Michelis og Arbejdsgiverrepræsentanten Olivetti trækker sig tilbage; de har begge gennem en Aarrække deltaget aktivt i Bestyrelsens Arbejde.

Paa det nu afholdte Bestyrelsesmøde fremlagde Arbejdsbureauets Direktør, Harold Butler, ogsaa en foreløbig Redegørelse for den Tjenesterejse han har foretaget i de sidste Maaneder i Følge med flere Eksperter blandt Arbejdsbureauets Funktionærstab til Malajstaterne, Hollandsk Indien, Ceylon og Britisk Indien efter Indbydelse fra de respektive Regeringer. En interessant Diskussion fulgte angaaende de Erfaringer, som Direktøren havde høstet paa denne sin Rejse, som, til Trods for dens relative korte Varighed, i alle Maader blev udbytterig takket være de forskellige Myndigheders og Organisationers store Imødekommenhed. Flere Talere fæstede Opmærksomheden ved Punkter, som de ønskede specielt belyst i den endelige Beretning, som Direktøren skal fremlægge paa næste Bestyrelsesmøde i April.

Bestyrelsen gik derefter over til at behandle Spørgsmaalet om Konstituering af den internationale Komité for offentlige Arbejder, som er besluttet oprettet i Overensstemmelse med en Resolution, som blev vedtaget af Arbejdskonferencen i 1937. Hensigten med denne Komité er, at den skal blive Hovedorganet for det interna-

tionale Samarbejde, som man anser for paakrævet, hvis man skal gennemføre en planmæssig Politik for offentlige Arbejder til Bekæmpelse af Arbejdsløshed og økonomiske Vanskeligheder. Konferencen foreslog, at Medlemsstaterne aarlig skulde indsende statistiske og andre Oplysninger vedrørende igangsatte eller planlagte offentlige Arbejder til det internationale Arbejdsbureau. Komitéen, som er foreslaaet oprettet, skulde omfatte Repræsentanter fra de Lande, som har erklæret sig villige til at efterkomme Arbejdskonferencens Henstilling; dernæst Repræsentanter for Arbejdsgivere og Arbejdere for Arbejdsbureauets Ledelse samt for Folkeforbundets økonomiske og Finanskomitéer og for dets Organisation for Samfærdsels- og Transitspørgsmaal.

Bestyrelsen vedtog foreløbig Reglementet for denne »Internationale Komité for offentlige Arbejder«, som træder sammen for første Gang i Genéve den 2. Juni med den tjekkeslovakiske Socialminister Necas som Præsident.

Bestyrelsen behandlede endvidere — bortset fra enkelte budget- og administrative Spørgsmaal — en Række Spørgsmaal af juridisk og forfatningsmæssig Art angaaende Fremgangsmaaden ved Vedtagelse af Forslag til internationale Arbejdskonventioner og Udtalelser. Disse Spørgsmaal blev fremsat i en Beretning fra Bestyrelsens Reglementskomité, hvis afgaaende Formand, den belgiske Professor Mahaim, end af den internationale Socialpolitiks Pionerer, ved denne Anledning blev hjertelig hyldet.

Det kan være af Interesse at nævne, at Bestyrelsen godkendte de Slutninger Reglementskomitéen var kommet til med Hensyn til en Fremstilling fra Arbejdsgivergruppen angaaende den russiske Arbejdsgiverrepræsentation paa sidste Arbejdskonference. Arbejdsgivergruppen havde foreslaaet, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Udnævnelsen af Nicolas Andreev til Arbejdsgivermedlem i den russiske Delegation til den internationale Arbejdskonferences 23. Samling var foretaget i Overensstemmelse med Forskrifterne i Fredstraktatens Paragraf 389, skulde fremlægges for den internationale Domstol i Haag. Reglementskomitéen forkastede dette Forslag og foreslog i Stedet at Arbejdsbureauet skulde anmodes om, inden Aprilmødet, at udarbejde en Beretning til Fremlæggelse paa Konferencen i Aar. Denne Beretning skulde gøres helt kort og bare indeholde en Redegørelse for den Fremgangsmaade, som var fulgt, og de Konklusioner man var kommet til uden at komme ind paa Spørgsmaalets Realiteter.

Som sidste Punkt paa Bestyrelsesmødets Dagsorden var opført Spørgsmaalet om de Forholdsregler som eventuelt bør vedtages i Anledning af visse Beslutninger, som blev taget paa sidste Folkeforbundsforsamling, og som vedkommer den internationale Arbejdsorganisation.

Med Hensyn til Resolutionen angaaende Samarbejde mellem Folkeforbundssekretariatet og Arbejdsbureauet angaaende Muligheder for Højnelse af Levestandarden, understregede den jugoslaviske Socialminister Tzvetkovitch stærkt den økonomiske og sociale Betydning af Arbejdernes Andelsbevægelse.

Chiles Repræsentant henledte Opmærksomheden paa en af Folkeforbundsforsamlingen vedtaget Resolution angaaende Studiet af Boligspørgsmaalet i By og paa Land; denne Resolution behandler saavel Forbedring af Boligforholdene som Bygningsindustriens Problem. Han mindede i denne Sammenhæng om den Resolution som blev vedtaget paa den regionale Arbejdskonference i Santiago-de-Chile i 1936 paa Forslag af Arbejdergruppen og som henstiller til det internationale Arbejdsbureau at igangsætte en Undersøgelse angaaende Arbejdernes Boligforhold i de forskellige Lande paa det amerikanske Kontinent. En saadan Undersøgelse skulde betyde et indledende Skridt paa Vejen til internationalt Samarbejde paa dette særdeles vigtige Omraade.

Næste Bestyrelsesmøde træder sammen i Genéve den 28. April.

Sølvbryllup

Den 2. Marts kan Medlem af vort Forbunds Hovedbestyrelse, *Hans Møller,* Fredericia, og *Hustru* fejre deres Sølvbryllup. Hans Møller er godt kendt blandt Flertallet af vort Forbunds Tillidsmænd udover Landet, saa nogen særlig Omtale af personlig Art er ikke nødvendig. Foruden at være Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse var Hans Møller i en Række Aar Formand for Forbundets lokale Afdeling A. i Fredericia og ydede ikke mindst under Bygningen af Lillebæltsbroen en betydelig Indsats til Fordel for Afdelingens Medlemmer. I dette Arbejde har han været bistaaet af sin Hustru, der som de fleste Tillidsmænds Hustruer, har været stærkt interesseret i sin Mands Virksomhed. Vi ønsker dem begge hjertelig Tillykke i Dagens festlige Anledning.

Social Oplysning
i K. d. F.s Medlemsblad

Siden Rigsdagens Vedtagelse af Ændringen til Loven om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring, hvorved K. d. F.s Arbejdsløshedskasse mistede Retten til Statsanerkendelse og samtidig Adgangen til at oppebære Tilskud fra det Offentlige, har K. d. F.s Medlemsblad »Vort Folk« ført et til Tider ret voldsomt Sprog, skiftende fra Side til Side med religiøs Hengivenhed.

Trods stadig Skilten med Betydningen af K. d. F.s Virksomhed for de »troende« Arbejdere og nedsættende Bemærkninger om de »verdslige« Fagforeningers Indflydelse, er det dog ikke undgaaet den opmærksomme Læser, at det kun har været saa som saa med den for de fattige Arbejdere udtalte Interesse.

Og trods det, at Kendsgerningerne taler deres tydelige Sprog, med Hensyn til den socialdemokratiske Regerings Indsats for paa forskellige Omraader at yde Bod paa Tidens og Krisens Brøst, og deraf følgende mange Vanskeligheder, for de daarligst stillede i Samfundet, er det en kendt Sag, at man fra K. d. F.s Side aabenlyst har søgt at lægge Arbejderregeringen for Had ved Fremsættelsen af de mest horrible Paastande.

Paaberaabelse af Handling i god Tro ved Fremsættelsen af saadanne Paastande stempler dem, ved hvem de er fremsat, som aandelige Undermaalere i et saadant Omfang, at enhver Forbindelse med Skrivematerialer og Midler til Publikation burde være de Paagældende forment.

Sidst finder vi i K. d. F.s Medlemsblad under Rubriken »Social Oplysning« følgende Opsats om Forholdene i Tyskland:

»Hvilken Nød har Verdenskrigen ikke sat Tyskland ind i!... Man kan sige, at Landet selv har været Skyld i denne Nød — —. Ja, kan man nu ogsaa sige det? Var det ikke en Herskers Nykkers Skyld? Eller nogle faa Menneskers Skyld? Vi tror det!

Men hvorledes nu i Dag med Tyskland? Dette Land, der for faa Aar siden var et økonomisk Kaos og som ifølge Fredstraktaten maatte udlevere alt det Guld, som det møjsommeligt kunde fremskaffe. Dette Land, der ikke havde Arbejde, Mad og Klæder til sine Undersaatter, og som blev blokeret, boycottet, haanet og foragtet af næsten alle andre Lande. Hvad nu med dette Land i Dag? Er det knækket sammen? Er der Kaos og økonomisk Forvirring og Nød? Er der Arbejdsløshed og anden social Nød? Nej, det er der ikke. Der er derimod Overflod af Arbejde. Fra München telegraferes til »Daily Telegraph«, at der er sluttet en Overenskomst med Italien om, at 30,000 Landarbejdere skal indføres fra Italien. Der er ligeledes skrevet Overenskomst med Polen om 30,000 Landarbejdere til Sydtyskland. Det er 60,000 Arbejdere ialt! Herhjemme i Danmark er der saa stor Arbejdsløshed som ingensinde før. Næsten hver anden Arbejder er arbejdsløs, skønt det er en Arbejderregering, vi har. Ved Aarsskiftet var der 170,000 Arbejdsløse i Danmark. Det er i Sandhed mærkeligt, at en Arbejderregering ikke kan skaffe Arbejde til de mange Tusinder Arbejdsløse. Regeringen kan ikke længere undskylde sig med, at der er Krise og Arbejdsløshed i alle andre Lande.

Med disse »oplysende« Linjer om Forholdene for saavidt angaar Beskæftigelsen i det tredje Rige under Diktaturet, aflører K. d. F.'s Medlemsblad, eller dets Ledelse, sig som aabenbar Tilhænger af Nazismen og dens haardhændede Metoder overfor anderledes tænkende.

Ganske utvetydig fremkommer Tilslutningen uden noget Forbehold overfor alle de Foreteelser og Overgreb, som finder Sted i Tyskland, rettet mod dem, der hævder Kravet om Frihed til at tænke, tro og tale. Men det betyder maaske mindre i Følelsen overfor Diktaturet, at den Ret til frit at tro, som K. d. F. mod bedre Vidende paastaar ikke eksisterer indenfor de saakaldte »verdslige« Fagforeninger i Danmark, ganske er elimineret i det tredje Rige, hvor kun den, der tilbeder »der Führer« og alle hans Gerninger, som de eneste rigtige, kan leve, endda kun nogenlunde, sikker paa at faa Lov til at beholde Livet.

Med social Oplysning har den ovenfor gengivne Opsats intet at gøre, men den fører, som saa mange andre af samme Skuffe, Beviset for, hvor lidet sandfærdig og utiltalende hele K. d. F.-Bevægelsen er, udelukkende baseret, som den er, paa godtroende Mennesker, hvis Begreber let lader sig forvirre.

R—dt.

SORTE FUGLE

Sorte Fugle sejler over den røde Jord,
takker den Helt, som dækker daglig saa rigt et Bord,
priser den ædle Herre, som i sit Fædrelands Navn
slænger de dræbte Børn og Kvinder for Grib og Ravn.

Spaniens sorte Fugle følger Fascismens Hær,
vejrer et blodigt Bytte, flyver den ganske nær;
her kommer Krigsmænd og Klerke, her kommer Had og Tro,
de sorte Fugle hakker og hugger med Næb og Klo.

Der svæver en Fugl højt oppe over den brændende By,
som Oprørshæren har hærget i Nat med Bomber og Bly,
det er ikke Fredens Due, som bringer sit Olieblad,
det er Fascismens Valravn, som kommer med Hævn og Had.

Graadige Gribbe kommer fra Afrikas Ørkensand,
følger Maurernes Bander ind i det fremmede Land,
strækker de nøgne Halse fra Klosterets hellige Mur,
bag hvilken Munkene messer og priser Fascismens Kultur.

Sorte Fugle sejler over den røde Jord,
følger paa spilede Vinger Fascismens blodige Spor.
Du, der har vendt dit Vaaben i Had mod dit Fædrelands Favn,
skal rammes af Folkets Vrede og kastes for Grib og Ravn.

Aage Hermann.

Paa Nødhjælpsarbejde i Statens Skove

Trafiken paa Landevejene har jo forlængst bevirket, at saavel Amts- som Sognekommunerne har maattet skride til en dybtgaaende Forbedring og Udbygning af Vejnettet. Man begyndte saa smaat allerede for mange Aar siden med Udbygning af Sving og fortsatte saa med Afgravning af Bakker, men den stedse stigende Automobiltrafik stillede store Krav til Landevejene og Resultatet blev, at man satte ind for Alvor. Ikke alene udbyggede man de bestaaende Veje, man foretog ogsaa Nyanlæg i stor Udstrækning, saaledes at vi i Dag kan glæde os over, at Danmark gennemskæres af et moderne Vejnet, selv om der endnu adskillige Steder er meget tilbage at ønske f. Eks. i Retning af Anlæg af Gang- og Cyklestier. Først naar Cyklister og Fodgængere faar deres eget afgrænsede Omraade at færdes paa, vil det Usikkerhedsmoment, som endnu klæber ved vore Landeveje, i nogen Grad forsvinde.

Men man er som sagt naaet vidt med Landevejene. Helt anderledes stiller det sig imidlertid, naar Talen er om det Net af Veje, der gennemskærer de danske Statsskove, de saakaldte Skovveje. Ogsaa her har Trangen til et forbedret Vejnet været tilstede i mange Aar, men man er bare ikke naaet saa vidt, og selv om man adskillige Steder har ofret ret store Beløb paa Skovvejenes Istandsættelse, saa er der dog endnu meget tilbage at ønske i Retning af at skabe noget fundamentalt, der kan holde ud over Dagen og Vejen.

Det er jo saaledes, at de store, tunge Lastbiler forlængst har afløst Hestekøretøjerne ogsaa paa Skovvejene, og Kravet om bedre Veje i vore Skove har derfor været stedse stigende. Statsskovvæsenet har forlængst være paa det rene med, at dette Krav ikke ved-

Vejen i Ravnsholt Skov forud for Arbejdets Paabegyndelse.

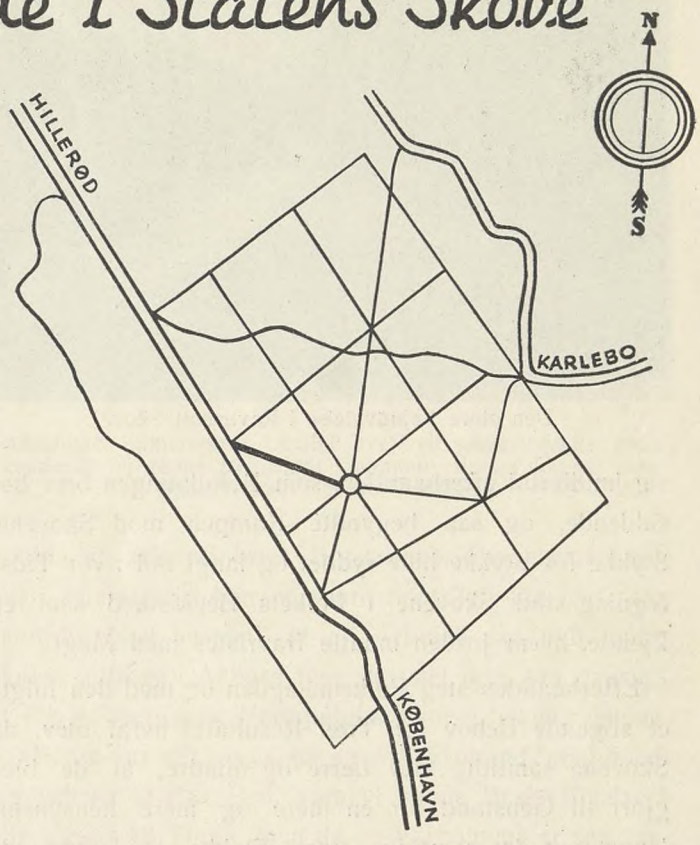

Skitse af Vejnettet ved Stjernen.

blivende kunde siddes overhørig, og da Regeringen stillede 30 Millioner til Raadighed til Afhjælpning af Arbejdsløsheden for langvarigt Arbejdsløse, mødte forskellige Skovdistrikter op, og meldte sig som Liebhavere til en Del af Pengene til Nyanlæg eller til Udbygning af bestaaende »Hovedveje«. Der blev bevilget ret store Beløb bl. a. til de nordsjællandske Skove, og i Vinterens Løb har ikke saa faa langvarigt Arbejdsløse været beskæftiget forskellige Steder. Det gælder bl. a. Store Dyrehave ved Hillerød, hvor et ret stort Arbejde er under Udførelse. Ligeledes i Ravnsholt Skov og i Nyvang Skov er der store Arbejder i Gang, medens mindre Vejarbejder er under Udførelse i Grønholt Hegn og i Brøde Skov.

Men lad os, inden vi gaar videre, se lidt paa, hvorledes Vejnettet i Skovene i sin Tid er blevet til. Det har sin store Interesse, ikke mindst hvad angaar Skovene omkring Hillerød, hvor jo en Række af Landets Konger, siden Frederik den 2. byggede det første Frederiksborg Slot, har faaet Udløsning for Passioner af den ene eller anden Art.

Skovene er som bekendt meget gamle. Omtrent fra Tidernes Morgen har Danmark været fuldstændig dækket af Skov. Befolkningen i den ældste Stenalder levede kun ved Kysterne, da det indre af Landet var et utilgængeligt Urskovsvildnis. Trangen til Agerjord meldte

Den store Vejudvidelse i Ravnsholt Skov.

En Bakke skæres igennem.

sig imidlertid efterhaanden, som Befolkningen blev bosiddende, og saa begyndte Kampen mod Skovene. Stykke for Stykke blev ryddet og langt ind i vor Tidsregning stod Skovene i Folkets Bevidsthed som en Fjende, hvem Jorden maatte fravristes med Magt.

Efterhaanden steg Folkemængden og med den fulgte et stigende Behov for Træ. Resultatet heraf blev, da Skovene samtidig blev færre og mindre, at de blev gjort til Genstand for en mere og mere hensynsløs Hugst, og da samtidig store Flokke af løsgaaende Kreaturer raserede Underskoven og ødelagde de nye Planter, truedes Skovene i Virkeligheden af Undergang. Det blev man først sent klar over, og vi skal ikke engang to Hundrede Aar tilbage i Tiden for at finde det første virkningsfulde Skridt til Forbedring af Skovdriften i Danmark. Det skete i Aaret 1763, da den tyske Forstmand Johan Georg von Langen blev kaldt her til Landet »for at ordne og regulere de kongelige Skove i Nordsjælland«. von Langen forsøgte at sætte System i Skovdriften, men først i 1805 kom Skovforordningen, der satte Bom for videre Ødelæggelse af de danske Skove. Skovgrænserne blev afstukne, og det blev forbudt at rydde Skov uden at plante paany, samtidig med

En Grusgrav i Store Dyrehave.

at Skovarealerne blev fredede og kun maatte dyrkes som Skov.

Efter dette lille historiske Sidespring vender vi atter tilbage til Nødhjælpsarbejderne i de nordsjællandske Statsskove.

Som allerede nævnt er der et ret stort Arbejde i Gang i Store Dyrehave. Det er en af Christian den 5's Veje, den saakaldte Etvej, der bliver udbygget og reguleret. Den har en Længde af 1200 Meter og bliver i hele sin Udstrækning fuldstændig reguleret og grundforbedret. Et stort Sving, som fører uden om en Udgravning forsvinder, idet Vejen nu faar Retning tværs over Udgravningen, saaledes at den bliver snorlige i hele sin Længde fra Kongevejen til Stjernen. Til dette Arbejde samt til de to nævnte mindre Arbejder i Brøde Skov og Grønholt Hegn, er der bevilget 88,000 Kr., og der er beskæftiget ca. 40 Mand.

Et andet endnu større Arbejde er udført i Ravnsholt Skov. Det er den saakaldte Midtvej, der fører fra Lillerød By til Bregnerødvejen, og som har en Længde af 4½ km, der har faaet en meget grundig Udbedring. Vejen er gjort bredere, Bakker er gravet af og Sving rettet ud, og naar Arbejdet engang er tilendebragt, vil der her være skabt en udmærket »Hovedvej« tværs gennem Skoven, en Udfaldsvej baade mod Syd og Nord. Tilskudet til dette Arbejde er paa 75,000 Kr. og der har været beskæftiget ikke mindre end 62 Mand.

Endelig kommer vi til endnu et stort Arbejde, som er paabegyndt for ikke lang Tid siden. Det er Vejen fra Ganløse Ore gennem Nyvang Skov, som ligeledes er blevet reguleret i Lighed med det, der er sket for de øvrige Veje, vi har omtalt. Man er dog ikke stoppet ved det. Vejen føres nemlig videre over den store Dalsænkning mellem Badstrup og Farum Sø, i hvilken Mølleaaen har sit Leje. Dette Areal har ikke tidligere været beplantet med Skov, men fornylig har Statsskov-

væsenet erhvervet det ved at mageskifte med et andet Areal, som skal benyttes til Grusgrav af det store Farum Kalkværk. Arealet er ca. 15 Hektarer og en stor Del af det er allerede beplantet. I Løbet af Foraaret vil Beplantningen være tilendebragt. Det er særlig Løvtræer, Eg og Bøg, der plantes, og naar disse ad Aare vokser til, vil der her være skabt et baade smukt og karakteristisk Skovparti, der yderligere vil bidrage til at sætte sit Præg paa den i Forvejen saa smukke Egn.

Den ny Vej faar Tilslutning til Farum—Slangerupvejen ved Nymølle. Den anlægges for at faa en Udfaldsvej fra Ganløse Ore mod Nord, og den faar en Længde af ca. et Par Kilometer. Der er beskæftiget 19 Mand, og de vil kunne holde Arbejde til omkring 1. April. Statens Tilskud udgør 18,000 Kr., men det er kun Jordarbejdet, der udføres i denne Omgang. Naar Dæmningerne i Løbet af et Aars Tid eller maaske to, har sat sig tilstrækkelig, vil Vejen blive gjort endelig færdig.

Men hvorledes er det nu at være paa Nødhjælpsarbejde i Statens Skove?

Ja, der kan jo siges baade for og imod. Til at begynde med var der ikke særlig stor Begejstring, og det skyldtes væsentligt, at Skovvæsenet havde den Opfattelse, at disse Vejarbejder var at sidestille med Skovarbejde, og derfor ogsaa aflønnes efter den Tarif, der er gældende for Skovarbejdere, nemlig 90 Øre i Timen. Da hver Mand ved disse Nødhjælpsarbejder kun maa have 36 Arbejdstimer ugentlig, kan man jo godt forstaa, at Begejstringen ikke var særlig stor. Ugelønnen kunde hverken strække til helt eller halvt, næppe til Føden og slet ikke til de Smaafornødenheder, som nu engang ikke kan undværes, naar en Mand skal arbejde haardt ude i den friske Luft, selv om det kun drejer sig om 36 Timer ugentlig. Heldigvis blev der da ogsaa raadet Bod paa dette Forhold. Efter langvarige Forhandlinger maatte Statsskovvæsenet opgive sit Standpunkt og aflønne efter Entreprenør-Overenskomsten, hvad selvfølgelig kun er saare naturlig. Da det saa samtidig blev bestemt, at alt Arbejde saa vidt mulig skulde udføres i Akkord blev det slet ikke saa daarligt et Job at være paa Nødhjælpsarbejde i Statens Skove.

Adskillige Kammerater Landet over vil sikkert nikke genkendende til gamle Reinwaldt Gaumann, der er havnet som Sjakformand i Store Dyrehave.

»Bedre var det jo«, siger en Arbejdsmand, med hvem jeg veksler et Par Ord, »om vi havde Beskæftigelse i alle Ugens 48 Timer, men da nu Forholdene er saa fortvivlede, som de er, maa vi jo tage til Takke!«

»Her er saamænd Arbejde nok til mange, mange flere«, siger en gammel Skovfoged, under hvem et af de her omtalte Arbejdssteder sorterer, »men vi kan bare ikke skaffe Penge. Der er Veje nok, der trænger til at faa en grundig Omgang, og Materialer har vi Masser af i Skoven. Arbejdskraft skorter det jo desværre heller ikke paa, og kunde vi bare skaffe Penge... Men lad os iøvrigt haabe, at Forholdene maa bedre sig saaledes, at vi ogsaa her i Landet kan blive i Stand til at give de mange Hænder Beskæftigelse, som er parat til at gribe fat om Skovlskaftet, saasnart Lejligheden byder sig.«

Jach.

Det omfattende Vejarbejde i Store Dyrehave.

Chr. den 5's »Stjerne« i Store Dyrehave.

Godtgørelse for Silikose

For kort Tid siden er der fra Det Internationale Arbejdsraad fremkommet en Pjece, der behandler Spørgsmaalet om Godtgørelse for Silikose.

Som bekendt har Det internationale Arbejdsraad allerede fra dets første Aar beskæftiget sig med Silikose-Problemet og indsamlet Studiemateriale saavel hvad angaar de medicinske Foreteelser af Pneumokoniose som angaaende de lovbestemte Bestemmelser angaaende Skadesløshedsholdelsen.

Allerede i Aaret 1921 blev der af Det Internationale Stenarbejder-Sekretariat vedtaget Resolutioner, som krævede Godtgørelse for Silikosens Virkninger, og i Aaret 1925 forsøgte det at anmode Det internationale Arbejdsraad om at optage Lungesygdommene i den internationale Fortegnelse over de Erhvervssygdomme, for hvilke man havde Krav paa Godtgørelse. Dette Forlangende blev understøttet af tilsvarende Resolutioner fra Det Internationale Bjergarbejderforbund og Den Internationale Keramikarbejder-Føderation. Herefter gennemførte Det internationale Arbejdsraad en Undersøgelse; da der saa imidlertid i Aaret 1926 skete det, at Problemet blev drøftet af det af den internationale Arbejdsorganisation nedsatte Udvalg for Erhvervshygiejne, ansaa de Sagkyndige det for at være for tidligt at foreslaa Medtagelsen af Silikosen i den internationale Fortegnelse over de Erhvervssygdomme, der berettigede til Godtgørelse. Udvalget anmodede derimod Det Internationale Arbejdsraad om at fortsætte sine Undersøgelser, især paa Omraadet, hvad angik den tidlige Erkendelse af Sygdommens Opstaaen og Konstatering af Arbejdsudygtighedens Størrelse.

Et nyt Fremstød fik disse Bestræbelser, da Det Internationale Arbejdsraad var i Stand til gennem en udmærket Understøttelse fra Bjergværkskammeret i Transvaal at foranledige en International Silikosekonference afholdt. Denne Konference, hvori Sagkyndige fra 8 Lande deltog (Australien, Tyskland, Storbritannien, Italien, Kanada, Holland, Den sydafrikanske Union og De forenede Stater), fandt Sted i August 1930 i Johannesburg. I den afgivne Beretning indeholdes Forslag, der var bestemt til at danne Retningslinien for det Forskningsarbejde, der yderligere skulde gennemføres.

I Aaret 1931 overgav Det Internationale Arbejdsraads Forvaltningsraad de forskellige Regeringer Forslag vedrørende *Undgaaelse* af Silikose; dog blev ogsaa Spørgsmaalet om Godtgørelse herfor stadig fra Det Internationale Arbejdsraads Side fulgt med den største Opmærksomhed, og Den Internationale Arbejdskonference i 1934 vedtog at optage Silikosen i den internationale Fortegnelse over de Erhvervssygdomme, der giver Krav paa Godtgørelse; dette skete gennem Udvidelse af den i 1925 vedtagne Overenskomst angaaende Godtgørelse for Erhvervssygdomme. Denne ændrede Konvention er foreløbig blevet ratificeret af følgende Lande: Brasilien, Storbritannien, Irland, Japan, Kuba, Mexiko, Norge, Østrig, Polen, Sverige, Spanien og Ungarn.

Som yderligere Resultat af Konferencen i 1934 bragte Udvalget for Erhvervshygiejne paa Grundlag af en paa dette Møde vedtagen Resolution den Opfattelse til Udtryk, at den praktiske Gennemførelse af Spørgsmaalet om Godtgørelse for Silikose kunde lettes væsentligt, naar alle i Betragtning kommende Oplysninger blev sammenarbejdet af Det Internationale Arbejdsraads Afdeling for Erhvervshygiejne og derefter tilstillet Regeringerne i de Lande, i hvilke Silikosen hidtil ikke var blevet betragtet som en af de Erhvervssygdomme, der berettigede til Godtgørelse. Den netop udkomne Pjece har taget Hensyn til denne Opfordring, og man maa haabe, at de deri indeholdte Oplysninger vil foranledige de Lande, der endnu ikke har ratificeret Overenskomsten, til at gøre dette i en overskuelige Fremtid.

Skriftet indeholder en Fremstilling af de i nedennævnte tre Lande bestaaende, lovfæstede Godtgørelsessystemer: Den sydafrikanske Union (Sær-Lovgivning), Storbritannien (Sær-System) og Tyskland (Fortegnelse). Disse Lovgivninger kan betragtes som Typer paa de bestaaende Systemer. For hvert af disse Lande er Fremstillingen inddelt i følgende Afsnit: Lovgivning, Anvendelsesomraade, Genstand for Godtgørelse, Konstatering af Sygdommen, Arbejdsydelse, Undersøgelse, Bilæggelse af Stridigheder, Forvaltning, Forebyggelse.

Syv Tillæg behandler følgende Punkter: Godtgørelse for Erhvervssygdomme efter Systemet: Dækning af den samlede erhvervsmæssige Risiko (»Blanket coverage«), saaledes som det gælder i forskellige af Staterne i Amerika; Terminilogien for Røntgenoptagelser ved Silikose; Fremgangsmaaden ved Røntgenoptagelser under Silikose; Silikosens Stadier; Statistiker; Erhvervsgrene og Beskæftigelser med Silikosefare; Lovgivning for Lungesygdomme.

I. F. F.

Husk Overenskomsterne!

Naar der **oprettes nye Overenskomster,** og naar der foretages Ændringer i allerede bestaaende Overenskomster, bedes Afdelingerne **straks** sende os **tre** Eksemplarer af det oprettede Dokument.

Hvis en **Overenskomst ophører** med at bestaa — f. Eks. fordi en Arbejdsgiver ophæver sin Virksomhed, eller han flytter fra Egnen — bedes Meddelelse herom ligeledes tilstillet.

Hovedkontoret.

FRANKRIG:

Indhentning af tabte Arbejdstimer i Sæsonvirksomhederne i Levneds- og Nydelsesmiddelindustrien.

Den sæsonmæssige Travlhed i visse Grene af Levneds- og Nydelsesmiddelindustrien har medført, at der i disse Industrier er indført en Arbejdstid, der tager Hensyn til dette Forhold. Den nugældende Forordning meddeler herom:

Art. 1. Indhentning af de som Følge af normal Arbejdsnedgang tabte Arbejdstimer paa visse Tider af Aaret kan indtil videre tillades af Arbejdsinspektionen med 100 Timer pr. Aar og 1 Time om Dagen i følgende Industrier: Chocolade-, Sukkervare- og Biskuitindustrien.

Denne Ordning kan under samme Betingelser gennemføres med 150 Timer om Aaret og 2 Timer om Dagen i følgende Industrier: Frugt- og Gemysekonservesfabriker, Marmeladefabriker for frisk Frugt og Konservesindustrier.

Alle Andragender om Optagelse af nye Industrier eller Udelukkelse af de nævnte eller om Reduktion af det højeste Timetal skal rettes til Arbejdsministeren, som før han træffer sin Beslutning skal forelægge Sagen for de deri interesserede Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer.

Art. 2. Driftslederne i ovennævnte Industrier maa ved Begyndelsen af en Arbejdsnedgangsperiode opslaa en Timereduktionsplan og sende Arbejdsministeren en Afskrift heraf med Hensyntagen til de i Art. 4 i Dekretet af 19. Maj 1937 angivne Betingelser.

Indhentningen af Arbejdstiden kan kun ske saa vidt, at de virkelig tabte Timer genvindes. Kontrollen hermed føres ved Hjælp af de ovenfor nævnte Timereduktionsplaner indenfor Rammen af den nævnte Maksimalgrænse.

Art. 3. Gennemførelsen af denne Forordning, der offentliggøres i den franske Republiks Statstidende (Journal Officiel) overdrages til Generaldirektøren for Arbejde og Arbejdskraft.

SPANIEN:

Den faglige Enhed genoprettet.

Den af IFC. efter de spanske Fagfællers Ønske gennemførte Mæglingsaktion har anført til et godt Resultat. Paa Forslag af Jouhaux enedes man om et Forslag, gaaende ud paa, at den nye Eksekutivkomité skal bestaa af 11 Medlemmer af Pena-Eksekutiven og 4 Medlemmer af Caballero-Eksekutiven. Disse fire Medlemmer er: Pascual Tomas, Fernandez Zancaj, Ricardo Zabalza og Diaz Alor. Gonzales Pena udnævntes til Formand, Domingez til Næstformand og Vega til Generalsekretær.

Efter Gennemførelsen af Enigheden udsendtes et Manifest, der tilsiger Regeringen betingelsesløs Støtte i dens Kamp for Forsvar af Friheden og Uafhængigheden for Republiken samt Enighed med CNT (den anarko-syndikalistiske Fagforeningscentral).

God Overenskomst med Mineralvandsfabrik.

I en stor Kampagne til Organisering af den alkoholfri Drikkevareindustri opnaaedes en særdeles god Overenskomst med Kanada-Dry-Værkerne i Kalifornien. Lønningerne saavel for Mænd som Kvinder forhøjedes med ca. 50 pCt., Arbejdstiden nedsattes til 40 Timer om Ugen. Andre Bestemmelser sikrer Organisationstvang og Ferier.

En Direktør dømt for Terror.

Domme over Arbejdere, der paastaas at have anvendt Vold mod Arbejdsgiverne, er velkendt i alle Stater, derimod ikke over Arbejdsgivere.

I Czekoslovakiet blev den 10. December 1937 Direktøren for Chocolade- og Sukkervarefabriken i Ketten, J. Körber, dømt til en Bod ved Domstolen i Reichenberg for Terror.

Domfældelsen skyldtes følgende Forhold: Det var lykkedes Centralforbundet for Levnedsmiddelfagene i Prag at organisere Firmaets Personale, saaledes at Tarifen ogsaa skulde gælde dette Firma. Herved kom Firmaet imidlertid til at betale store Tillægsbeløb til Arbejderne. Denne Merbetaling søgte Firmaet at unddrage sig ved at opfordre Arbejderne til at træde ud af Forbundet. Arbejderne nægtede at følge denne Henstilling, hvorefter deres Tillidsmænd blev afskediget. Forbundet indklagede nu Firmaet ved Retten i Reichenberg. Retten betegnede Firmaets Fremfærd som Terror og dømte Direktøren.

Lønforhøjelser for Mælkeriarbejderne i Chester.

Som Resultat af Forhandlingerne med A/S Chester har det engelske Forbund af Handels- og Brugsforeningsmedhjælpere kunnet gennemføre følgende Lønforhøjelser og Forbedringer for de i Firmaet beskæftigede Mælkeriarbejdere:

2 sh 6 pence Lønforhøjelse for voksne Arbejdere ved indendørs Arbejde, hvorved Minimallønnen for denne Kategori er steget til 58 sh 6 p.

4 sh Lønforhøjelse for dem, der pasteuriserer, hvorved disses Minimalløn kom op paa 60 sh om Ugen.

2 sh 6 d over den i Tarifen fastsatte Sats for Reserve-Kørere.

Firmaet har givet Løfte om at stille en passende Klædning til Disposition for Mælkeriarbejderne saavel Sommer som Vinter og lade den vaske gratis.

Juridisk Spørgetime

Landsretssagfører Krøl Nielsen besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Kl. 18—19. Gratis for vore Medl. mod Forevisning af Medlemsbog.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE.

Nærværende Sag angaar nedennævnte Uoverensstemmelser mellem Murerm. Espensen i Svendborg og Murerarbejdsmændenes Fagforening vedrørende Opførelsen af et Sygehus i Ærøskøbing. Sagen har været behandlet for en faglig Voldgift i Svendborg den 14. December 1937, hvor Parterne mødte med henholdsvis Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund. Der mødte 2 Voldgiftsmænd fra hver Side med Dommer Roepstorff af Odense som valgt Opmand.

Uoverensstemmelserne er følgende.

1. Efter Forbundets Anbringende har Mesteren efter 2 a 3 Ugers Forløb fradraget ca. 150 Kr. for 8 Mands Vedkommende, hvilket Beløb disse havde faaet udbetalt som Specialtillæg ved forskellige Arbejder, og Forbundet hævder, at det ikke er oplyst, hvilke Arbejder Tillægget angaar, eller efter hvilken Regel Mesteren har foretaget Fradraget.

Da det i Voldgiften oplystes, at Mesteren afvigte Lørdag havde betalt Arbejderne 220 Kr. og dette Beløb maatte antages at vedrøre de her ommeldte Specialtillæg, betragtedes Spørgsmaalet om denne Uoverensstemmelse som bortfaldet.

2. Ved en Udgravning inde i en Vaskeribygning paa Byggegrunden benyttede Arbejdsmændene ikke deres Ret til Akkord i Henhold til Overenskomstens Bestemmelse S. 7 under »Særlige Bestemmelser«, der er saalydende: »a. Paa alle Bygninger skal Jord-, Beton- og Kloakledningsarbejdet udføres i Akkord.«, og Forbundet paastaar Arbejdsmændene tillagt et Akkordafsavnstillæg paa 20 % til Timelønnen og støtter Paastanden paa følgende.

Det her ommeldte Arbejde egnede sig ikke til Akkord, da der var en Del Gener ved Arbejdet, navnlig derved, at det paa Grund af successivt Byggeri ikke kunde udføres i et Stræk, og Arbejderne ønskede derfor ikke at faa Akkord, idet de gik ud fra, at de som ved Entreprenørarbejde kunde faa Afsavnstillæg 20 %.

Centralforeningen protesterede herimod og paastaar Mesteren frifundet under Anbringende af, at der ikke i Mureroverenskomsten saaledes som i Entreprenøroverenskomstens S. 12, Stk. 4, 2. Punktum, tilsikres Arbejderne, der kke arbejder i Akkord, et Afsavnstillæg, som i Mangel af speciel Aftale bliver 20 % til den almindelige Timeløn. I Mureroverenskomsten er tvunget Akkord, og hvis der under Arbejdet er Vanskeligheder ved Gennemførelsen, maa dette paatales og Aftale træffes om Tillæg. Men saadan ligger Sagen ikke her. Arbejderne ønskede ikke Akkord, og der blev ikke inden eller under Arbejdet truffet nogen Aftale om Afsavnstillæg, hvorfor Arbejderne kun kan faa den almindelige Timeløn 1 Kr. 09 Øre.

Forbundet erkender, at der ikke er truffet nogen Aftale med Mesteren, men gør gældende, at dette skyldes Mesterens Facon overfor Arbejderne og kan ikke udelukke et Krav paa Afsavnstillæg, som baade er retfærdigt og i Overensstemmelse med Praksis f. Eks. ved Mæglingsmøder i Roskilde og Horsens, hvor Centralforeningen gik ind paa at give Tillæg under lignende Omstændigheder.

Centralforeningen benægter, at der foreligger Praksis herfor, og benægter, at man for en saadan kan anføre, hvad man mulig under maaske ganske andre Omstændigheder under Mæglingsmøder er gaaet med til. Her under Sagen er ingen absolut Hindring for Akkord. og ingen Aftale om Afsavnstillæg, hvorfor dette ikke kan tilkomme Arbejderne.

Der kunde ikke i Voldgiften opnaas Flertal for en Afgørelse, hvorfor Spørgsmaalet optoges af Opmanden, som afsiger følgende

Kendelse:

Da der maa gives Centralforeningen Medhold i det af den anførte, kan Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand om Afsavnstillæg ikke tages til Følge.

3. Til Læskning af Kalk har Mesteren anvendt en særlig betroet Mand fra Svendborg. Da Opgørelsen over Kalklæskningen jfr. Overenskomstens S. 18, Stk. 13, blev Mesteren forelagt, nægtede Mesteren at betale Overskudet 40 Kr. under Henvisning til, at Arbejdet ikke var forsvarligt udført.

Forbundet hævder efter de foreliggende Oplysninger, at Arbejdet er udført, saa godt som det foreliggende Materiale har muliggjort, og paastaar Mesteren tilpligtet at betale Beløbet.

Da det overfor Forbundets Paastand ikke af Mesteren er godtgjort, at Arbejdet var uforsvarligt, og end ikke anført, hvori Uforsvarligheden i Arbejdet bestod, var der Enighed i Voldgiften om, at Mesterens Tilbageholdelse af Beløbet ikke er berettiget, hvorfor der afsiges følgende

Kendelse:

Murermester Espensen i Svendborg bør til Arbejdsmændenes Fagforening i Ærøskøbing inden 8 Dage fra at være blevet bekendt med nærværende Kendelse betale 40 Kr., skriver fireti Kroner.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar, Befordrings- og Skrivningsomkostninger til Opmanden, ialt 160 Kr., findes at burde deles, saaledes at hver af Parterne betaler Halvdelen 80 Kr.

sign. A. S. Roepstorff.

OPMANDSKENDESE

i

Voldgiftssag

mellem

Dansk Arbejdsmands Forbund

og

Entreprenør Sofus Nielsen.

Nedenfor omhandlede Uoverensstemmelse mellem Klagerne, Dansk Arbejdsmands Forbund, og Indklagede, Entreprenør Sofus Nielsen, er henvist til faglig Voldgift, og da der ikke blandt Voldgiftsmændene, som for Klagerne er Forretningsfører Chr. Larsen og Redaktør Richardt Børgesen og for Indklagede Ingeniør Knud Rasmussen og Ingeniør Hartmann, har kunnet blive Flertal for en Afgørelse, paahviler det undertegnede, af Parterne valgte Opmand at afgøre Tvisten ved Kendelse.

Indklagede, som med Klagerne har Overenskomst om, at den mellem Klagerne og Entreprenørforeningen gældende kollektive Overenskomst ogsaa skal gælde for Arbejdsforhold mellem ham og Klagernes Medlemmer, har i Entreprise Jordarbejdet ved Anlæg af nogle militære Skydebaner beliggende i Bloustrød Kommune ved Sjælsøs vestlige Ende ca. 300 m fra Søen og lidt sydligere end Midterlinjen øst-vest gennem Søen.

Uoverensstemmelsen angaar, hvorvidt Arbejdsstedet er beliggende i Nordsjællands 1. eller 2. Zone. Klagerne gør gældende, at det ligger indenfor det Omraade, som i Følge Overenskomsten mellem dem og Entreprenørforeningen henhører til 1. Zone, og de paastaar Indklagede tilpligtet at aflønne Arbejdet med 1. Zones Priser. Indklagede, som paastaar Frifindelse, hævder, at han er berettiget til at anse Arbejdsstedet for beliggende i 2. Zone og til at aflønne med de for 2. Zone gældende Priser.

Klagerne paaberaaber sig til Støtte for Paastanden en Opmandskendelse af 27. Juni 1937 i faglig Voldgiftssag mellem dem og Entreprenørforeningen. Ved denne Kendelse blev det antaget, at et Arbejde ved Sjælsøs nordvestlige Hjørne i Bloustrød Kommune laa i 1. Zone, saaledes at det skulde aflønnes med 1. Zones Priser. Da det paagældende Arbejdssted laa nordligere end det i nærværende Sag omhandlede, anser Klagerne det for afgjort ved Kendelsen, at nærværende Sags Arbejdssted ligger i 1. Zone. De henviser iøvrigt til, at de af dem i den tidligere Voldgiftssag fremførte Betragtninger til Støtte for, at det omtvistede Omraade ligger i 1. Zone, og de har fremlagt en Genpart af Kendelsen, der gengiver Betragtninger, hvorhos de har fremlagt et Kort over Nordsjælland, hvorpaa er indtegnet Grænselinjer for 1. og 2. Zone, udvisende, at Grænsen mellem de to Zoner gaar vest og nord for Skydebaneanlægget. De hævder, at de Grunde, som førte til det antagne Resultat i den tidligere Sag, ogsaa har Gyldighed i denne Sag.

Indklagede, der ikke anser den paaberaabte Kendelse for afgørende for sig i foreliggende Tilfælde, bestrider, at Arbejdsstedet ligger i 1. Zone. Han har nærmere anført, at en hos ham ansat Ingeniør, før han afgav Tilbud paa Arbejdet ved Skydebanerne, undersøgte Spørgsmaalet om Zonegrænsen paa

det paagældende Sted. Ingeniøren, som tidligere havde haft Ansættelse hos Medlem af Entreprenørforeningen, havde fra den Tid Oplysninger i saa Henseende indhentede i Entreprenørforeningen bl. a. et Kort, hvorpaa er indtegnet Grænselinje for 1. Zone overensstemmende med et da i Foreningen forevist Kort. Paa dette Kort gaar Grænsen langs Sjælsøs nordlige og vestlige Bred og fortsætter et Stykke mod syd, saa at de ommeldte Skydebaner i alt Fald ligger udenfor 1. Zone. Han forhørte sig derhos hos andre i Arbejdet interesserede Entreprenører, og de gik som han ud fra, at det laa i 2. Zone, og den af Klagerne paaberaabte Opmandskendelse erfarede han intet om. Indklagede hævder saaledes, at han, der har afgivet sit Tilbud paa Entreprisen i god Tro til, at Arbejdet laa i 2. Zone, har haft fuld Føje til at antage, at det forholdt sig saaledes, og at han derfor ogsaa maatte være berettiget til at afregne Arbejdet med 2. Zones Priser. Skulde han nu aflønne efter 1. Zones Priser, vilde det paaføre ham et Tab, som det under de foreliggende Forhold vilde være ubilligt, at han skulde bære. Opmandskendelsen af 27. Juni 1937, som da var ham ganske ubekendt, burde Klagerne i alt Fald have meddelt ham, naar de vilde paaberaabe sig den overfor ham, da de jo vidste, at han stod udenfor Entreprenørforeningen. At det ejheller er almindeligt anerkendt, at Omraadet ligger i 1. Zone, mener Indklagede fremgaar af, at nogle i Nærheden i Sandholmslejren beskæftigede Arbejdsmænd ikke aflønnes med 1. Zones Priser. Indtegningen af Grænsen paa Klagernes Kort er ensidigt foretaget af dem og uden Forbindende for ham.

Til det anførte bemærker Klagerne, at de ikke kan være forpligtet til at sende faldne Voldgiftskendelser til Entreprenørerne, navnlig da Kendelserne ikke ændrer Overenskomsten, men kun fastslaar, hvad dens Indhold er. Naar Indklagede ved Tilbudets Udarbejdelse i det hele taget beskæftigede sig med Zonegrænsen, fordi han ikke var ganske klar over den, burde han efter Klagernes Formening have spurgt Klagerne. For de i Sandholmslejren beskæftigede Arbejdsmænd gælder en særlig Aftale, som giver dem en Løn, der ligger mellem 1. og 2. Zones; iøvrigt hævder de, at Arbejde i Bloustrød aflønnes efter 1. Zones Priser, og Klagerne har ogsaa med Kommunen Overenskomst herom.

Til det saaledes foreliggende skal Opmanden bemærke:

Af den ovenomhandlede Opmandskendelse, som indgaaende beskæftigede sig med Zoneafgrænsningens overenskomstmæssige Udvikling paa det paagældende Omraade, fremgaar det, at der allerede ved en Voldgiftskendelse af 7. April 1934 mellem Klagerne og Entreprenørforeningen blev fastslaaet, at et andet i Bloustrød Kommune noget vestligere og sydligere beliggende Arbejde skulde aflønnes efter 1. Zones Priser. De i de ommeldte Kendelser antagne Resultater fastslaar, at 1. Zone i Følge Overenskomsten har en Udstrækning, hvorefter det er givet, at den i nærværende Sag omhandlede Arbejdsplads ligger indenfor dens Grænser. Da Overenskomsten med det Indhold, den har, er bindende for Indklagede, maa Grænsen for 1. Zone ogsaa i Forhold til ham antages at gaa saaledes, at Skydebanerne falder indenfor dens Omraade, og den Omstændighed, at Klagerne ikke har givet Indklagede Meddelelse om de afsagte Voldgiftskendelser, ses ikke at kunne friholde Indklagede fra den af Overenskomsten flydende Forpligtelse til at aflønne med den ethvert Sted gældende Lønningsskala. Der ses ejheller iøvrigt at foreligge Forhold fra Klagernes Side, som kan berettige Indklagede til at fravige 1. Zonepriserne, og Klagernes Paastand maa derfor tages til Følge.

Voldgiftssagens Omkostninger ialt 221 Kr., herunder til Opmanden i Honorar 125 Kr. og som Godtgørelse for Udlæg til Skrivning m. m. 6 Kr., findes Parterne at burde udrede med Halvdelen hver.

Kendelse:

Entreprenør Sofus Nielsen bør være pligtig at aflønne Arbejdsmandsarbejdet ved ovenommeldte Entreprise paa Skydebanerne ved Sjælsø efter de overenskomstmæssige Priser for Nordsjællands 1. Zone.

Voldgiftssagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenør Sofus Nielsen med Halvdelen hver.

sign. Jesper Simonsen.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen) (Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Faarevejle	(Faarevejle Kommune)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted) (Thomas Jensen, Ganderup) (Chr. Andersen, Hals) (Johs. Jensen, Hals)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støberi-Special og Maskinfabrikarbejderne	(General Motors International A/S)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsmester Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

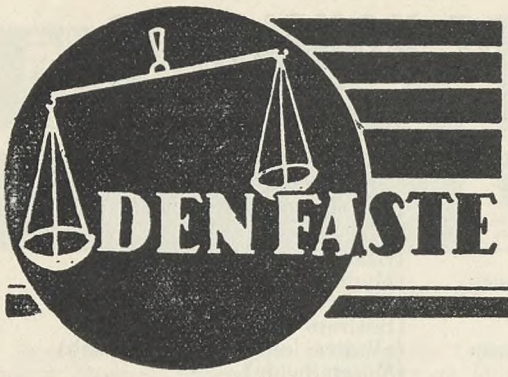

DEN FASTE VOLDGIFTSRET DØMMER

UDSKRIFT
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 13. Januar 1938
i Sag Nr. 2440:
De samvirkende Fagforbund i Danmark
for Dansk Arbejdsmands Forbund for dets 25. Kreds
mod
Murermester G. Hald, Vester Hassing pr. Hassing St.

Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund indklaget Murermester G. Hald, Vester Hassing pr. Hassing St., for Brud paa indgaaet Overenskomst, idet Indklagede paastaas idømt en Bod, der ogsaa indeholder Dækning for den efter deres Anbringende i Strid med Overenskomsten stedfundne Underbetaling.

Efter Klagernes Fremstilling blev der den 20. April 1937 efter Indklagedes egen Begæring mellem Indklagede og Dansk Arbejdsmands Forbund Ø.-V.-Hassing Afdeling 25. Kreds indgaaet en Overenskomst underskrevet af Indklagede som Arbejdsgiver, ved hvilken Underskrift han betegnede sig som Murer G. Hald, V. Hassing. Ifølge Overenskomsten skulde Indklagede respektere den mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst. Indklagede har imidlertid derefter beskæftiget to Arbejdsmænd, hvoraf den ene har arbejdet i 935 Timer i Tiden fra 3. Maj 1937 til 9. Oktober s. A. og kun har faaet udbetalt 550 Kr., og den anden har arbejdet 1028½ Time og faaet udbetalt 605 Kr., medens de overenskomstmæssigt, og naar Hensyn tages til noget — dog ikke betydeligt — Overarbejde, skulde have haft udbetalt henholdsvis 1032 Kr. 90 Øre og 1136 Kr. 13 Øre, saa at Underbetalingen for begges Vedkommende andrager 1014 Kr. 03 Øre.

Indklagede har skønt lovligt stævnet ikke givet Møde under Sagen. Han har i November 1937 meddelt Retten, at han som Følge af et nylig overstaaet Benbrud paa det daværende Tidspunkt ikke kunde give Møde. Forsaavidt han i et indsendt Svarskrift og ved Forkyndelsen af Indstævningen til den 7. Januar 1938 har bemærket, at han ikke har virket som Murermester eller løst Næringsbevis som saadan, har Klagerne bemærket, at de har betegnet ham som Mester, fordi han har underskrevet som Arbejdsgiver og har derhos i det hele fastholdt deres Fremstilling.

Det bemærkes, at der ved Stævningens Forkyndelse er overleveret Indklagede Genpart af Klagen, blandt andet indeholdende Afskrift af Overenskomsten med Indklagedes foran citerede Underskrift.

Da den nedlagte Paastand stemmer med Klagernes Fremstilling, vil der være at give Kendelse i Henhold til Paastanden, saaledes at Boden vil kunne bestemmes til 1100 Kr.

Indklagede vil derhos være at tilpligte at betale Sagens Omkostninger.

Kendelse:

Indklagede, Murermester eller Murer G. Hald, Vester Hassing pr. Hassing St., bør i Bod til Dansk Arbejdsmands Forbund betale 1100 Kr. Han bør derhos betale Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Det idømte at udrede inden 15 Dage efter denne Kendelses Forkyndelse.

Fredsretten

Vejlø Afd. — Gdr. Karl Hansen, Bregninge pr. Kettinge. I ovennævnte Sag, der drejede sig om uberettiget Ophævelse af et Arbejdsforhold, er der nu faldet Dom, ved hvilken vort Medlem er blevet tilkendt Løn for Oktober Maaned med 136 Kr. 50 Øre samt Omkostninger 24 Kr.

Skamstrup Afd. — Gdr. Jens Østergaard, Hjembæk. Ovennævnte Sag, der drejede sig om ulovlig Bortvisning af Fodermester Roland Zacho, er ved Dom afgjort med, at vort Medlem har faaet tilkendt 100 Kr. 96 Øre.

24. a Kreds — Klitinspektoratet. I ovennævnte Sag var klaget over manglende Spisehuse i Klitplantagerne, ligesom vi ønskede en Definition af, hvad der forstaas ved Haandredskaber i Klitplantagerne. Sagen er sluttet med, at Klitinspektøren har erklæret, at Spisehuse skal opføres, hvor Folkene fremsætter Ønske derom, og at der ved Haandredskaber forstaas Økse, Sav, Skovl, Spade og eventuelt Hakke, hvorimod Kultursakse, Klippemaskiner, Spjalter og deslige er Specialredskaber, som skal anskaffes og vedligeholdes af Plantagerne.

Løjtofte Afd. — Gdr. Madsen-Hansen, Hejringegaard, Landet. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Uoverensstemmelse mellem Gaardejer Madsen Hansen og vort Medlem Tjenestekarl Hans Petersen om Størrelsen af den aftalte Halvaarsløn, er ved Mægling bilagt med, at vort Medlem som Restbeløb har faaet udbetalt 244 Kr. 43 Øre.

Stubbekøbing Afd. — Godsejer Thorsen, Dalbygaard. Den 1. December 1937 afholdtes Mægling i ovennævnte Sag, hvor der forelaa Klage over Underbetaling af Medlem Jørgen Jørgensen. Det kunde ved Mæglingen ikke fastslaas, hvorvidt Jørgensen var Løsarbejder eller fast Arbejder, men man enedes om, at Godsejer Thorsen efterbetaler vort Medlem 30 Kr., hvormed Sagen er ordnet.

24. a Kreds — Lild Plantage. Ovennævnte Sag, der drejede sig om for ringe Betaling for Gravning af Plantehuller i Lild Plantage, er gaaet i Orden mod, at Akkorderne er forhøjet med gennemgaaende 30—35 %.

Søllested Afd. — Inspektør Petersen, Bremersvold. I ovennævnte Sag er afholdt Mægling i Anledning af en Klage fra Arbejdsgiveren over, at vort Medlem H. P. Larsen, der havde lejet et Hus paa Bremersvold, og hvis Hustru havde fæstet sig til Malkearbejde der, var udeblevet og havde taget fast Plads andet Steds. Sagen bilagdes med, at H. P. Larsen til Inspektør Petersen pr. 1. Januar 1938 skal betale 20 Kr. i Erstatning for brudt Aftale.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut. (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 5 15.–3. 1938 43. Aarg.

Der gødes

Jorden dufter tungt af Grøde,
Lærker synger Livets Lov,
vi maa grave, vi maa gøde,
hver Plet Jord har sit Behov.

Hesten over Marken tramper,
Vaaren under ingen Ro,
den har tunge Muldjordsklamper
paa sin Hov og Hestesko.

Og den tramper, og den sparker,
og den trækker, som den skal;
hellere de aabne Marker
end en lukket Hestestald.

Alle Mennesker er glade,
nu er Vaarens Travlhed størst;
vil du s a m l e (Sæd) i Lade,
maa du s p r e d e (Gødning) først.

Aa. H.

OVERENSKOMSTSITUATIONEN

Som det i det forrige Nummer af vort Fagblad var antydet, har Forligsmanden krævet den Udsættelse af Konflikternes Ikrafttræden, som Forligsmandsloven hjemler ham Ret til, men allerede den Gang var man nogenlunde klar over, at den Udsættelse, der her begæredes, ikke var tilstrækkelig for Forligsmanden til at komme igennem den uhyre Mængde Overenskomststof, der forelaa til Behandling igennem de mange Hundrede Overenskomster, der var opsagt. Som det derfor var at vente, har Forligsmanden henstillet, at den eventuelle Strejkes Iværksættelse, som efter den 7 Dages Udsættelse var fastsat til den 11. Marts d. A. ved normal Arbejdstids Ophør, udsættes yderligere i 7 Dage til Fredag den 18. Marts ved normal Arbejdstids Ophør, hvilken Henstilling Arbejderorganisationerne, saaledes som Forholdene er kommet til at ligge, har ment at maatte efterkomme.

Forhandlingsreglerne tilsidesættes.

Hvad er nu Forklaringen paa, at Forligsmanden i den Grad er blevet overlæsset med Arbejde, at hans Overvejelser med Hensyn til et eventuelt Mæglingsforslag har skullet trække saa længe ud, vil man spørge? Vi har jo dog faaet de nye Forhandlingsregler, hvis Formaal jo netop er, at Forhandlingerne i Underorganisationerne navnlig skulde have til Formaal at rydde al det Detailstof, der efter Overenskomstopsigelser maatte komme til at foreligge, til Side gennem virkelige og reelle Drøftelser. Og hvad der ikke paa denne Maade kunde ryddes af Vejen skulde senere videredrøftes med Hovedorganisationernes Medvirken.

Men er dette Forhandlingsreglernes fornemste Formaal nu respekteret? Er denne Forudsætning sket Fyldest? For en overvejende Mængde af de opsagte Overenskomsters Vedkommende maa Svaret herpaa blive et afgjort Nej.

Arbejdsgiverne har i betydeligt Omfang modsat sig enhver Realitetsforhandling om Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser og Overenskomsternes Prislister. Dette er sket saavel ved Forhandlingerne i Underorganisationerne og Enkeltvirksomhederne som senere i Hovedorganisationerne.

Er det taktisk Manøvre?

Om dette forhandlingsmæssigt set beskæmmende Forhold nu er et Resultat af en bestemt Arbejdsgivertaktik, eller fordi man ikke i Arbejdsgiverforeningen har tilstrækkelig Myndighed til overfor Underorganisationerne at kræve Respekt for de nye Forhandlingsreglers Mening og Forudsætning, skal vi lade være usagt. Skulde der ligge en taktisk Bevæggrund bagved det foreliggende Faktum, er vi jo fra tidligere Tider ikke ukendt hermed, for det er jo ikke første Gang, at Arbejdsgiverne har ment at se deres Regning ved at hobe saa meget Stof som muligt op paa Forligsmandens Bord med et bagved liggende Haab om, at der saa ikke kom noget ud af det, fordi Forligsmanden ikke magtede at komme igennem en saa overvældende Mangfoldighed af vanskelige Forhandlingsopgaver- og stof.

Men igennem det Initiativ, som Arbejdsgiverforeningen har tilkendegivet ved at stille Forslag om nye Forhandlingsformer, der tilsidst resulterede i de nugældende Forhandlingsregler, havde vi egentlig tænkt os, at det var forbi med denne meget farlige Taktik, der i saa høj Grad tilsidesætter ethvert Hensyn til Arbejderne og deres Interesser og i sig selv er tilstrækkelig til at fremkalde Konflikt.

Men det er maaske heller ikke nogen bestemt udtalt taktisk Manøvre, der her foreligger, men maaske snarere en overmægtig Mangel paa Respekt i Arbejdsgivernes Underorganisationer for, hvad der er sømmeligt, hvor Talen er om Overholdelse af indgaaede Forhandlings-Forpligtelser, thi det har ikke manglet paa fremherskende Træk i saa Henseende fra visse af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, hvorimellem endogsaa findes Organisationer og Enkeltvirksomheder af betydeligt Format.

Forligsmanden kræver Forhandlingerne genoptaget mellem Parterne.

Men man har regnet galt, hvis man troede, at dette blot at sige Nej betød, at der intet skulde ske. Det bedste Forhandlingsgrundlag vil naturligvis altid være en imødekommende Forstaaelse for de Krav, der var lagt frem til Forhandling, saaledes at der ud af Forhandlingerne kan opnaas et rimeligt og acceptabelt Resultat. Den Omstændighed, at Modparten blot siger Nej, kan selvfølgelig ikke føre til, at Forhandlingskravene forsvinder, og at Arbejderne — som ved tidligere Lejligheder — maa gaa ud af Overenskomstsituationen uden at have faaet deres Krav virkelig realitetsforhandlet, selv om det naturligvis ikke er noget Plus, at Modparten saa at sige skal slæbes til Forhandlingsbordet.

Det er stort set en saadan Forhandling, der nu er optaget i Forligsinstitutionen. Bortset fra de store Lønspørgsmaal af generel og principiel Art og visse andre betydelige Principspørgsmaal har Forligsmanden forlangt, at hvor der endnu henstod Uoverensstemmelser fra de tidligere førte Forhandlinger i Underorganisationerne og mellem Hovedorganisationerne, skulde disse Forhandlinger fortsættes, og han har meget bestemt paalagt Parterne, at disse Uoverensstemmelser maatte bringes ud af Verden, forinden der kunde blive Tale om Drøftelse af de store og vigtige Spørgsmaal, som Forligsmanden har beholdt for sin egen Mund.

Har der saaledes foreligget et taktisk Motiv fra Arbejdsgiverforeningen eller dens Underorganisationer med Hensyn til at øve Modstand overfor Realitetsbe-

handling af de Krav, der er fremsat fra Arbejderside, er denne Taktik, i hvert Fald tildels, blevet brudt ved Forligsmandens Krav om Genoptagelse af disse Forhandlinger.

Men paa den anden Side er det jo alligevel notorisk, at der, efterhaanden som Forhandlingerne gennemløber det ene Stadie efter det andet gennem Underorganisationer og Hovedorganisationer for tilsidst at faa den endelige Afslutning hos Forligsmanden, paa Vejen »tabes« en Del af Stoffet, saaledes at Realitetsforhandlingerne sluttelig kun kommer til at omfatte, hvad der uomgængeligt og absolut maa findes paakrævet, medens — for at faa det til at glide — Afkald efterhaanden er givet paa en lang Række Punkter, som ogsaa har sin sunde og gode Berettigelse som Forhandlingsstof, men uden at man altsaa derfor er kommet længere.

Det er de skuffede Forventningers magre Resultat, fremkaldt af en god, men ringeagtet Vilje til at søge Overenskomstsituationen afviklet paa fredelig Vis — god at faa Forstand af, men sandelig ikke fremmende for en fredelig Udvikling af Overenskomstforholdet.

Er Forligsinstitutionen tidssvarende?

Men hvad enten det nu er en bevidst Stranguleringspolitik, man anvender overfor Arbejderne, eller det som ovenfor nævnt er en vidt udbredt Mangel paa Respekt for indgaaede Forhandlings-Forpligtelser, der har ført Parterne ud i denne meget anstrengte Forhandlingsform, indebærer denne et Perspektiv, som ikke er uden Interesse. Thi skal Organisationerne fortsætte ad denne Vej i kommende Tid, rejser det Spørgsmaal sig med en ikke ringe Berettigelse, om det saa ikke var bedre, at Forligsinstitutionen, udbygget og tilpasset efter Omstændighederne, fulgte med allerede fra Forhandlingernes Begyndelse og fra allerførste Færd satte sig ind i det foreliggende Forhandlingsstof og de deraf flydende Problemer, saaledes at Forligsinstitutionen derved opnaaede en vis kvalitativ Vurderingsevne overfor Uoverensstemmelserne, der kunde blive den til Gavn, være tidsbesparende og betryggende for Parterne ved senere Udarbejdelse og Fremsættelse af Mæglingsforslag.

Dette vil naturligvis føre til en betydelig Udvidelse af Forligsinstitutionens hele Virksomhed og forsaavidt komme paa tværs af det igennem Aarene med mere eller mindre ærlig Vilje tilstræbte, men altsaa langtfra gennemførte Princip, at Organisationerne helst selv uden fremmed Indblanding skulde søge at tale sig til Rette om Uoverensstemmelserne og det vilde være et Resultat, som Arbejdsgiverne, trods deres ofte udtalte Mistillid til Forligsinstitutionen, alligevel ikke vilde have nogen berettiget Grund til at beklage sig over, da det jo netop er Arbejdsgiverne og deres svigtende Interesse og Respekt for gældende Forhandlingsregler og deres Forudsætning, der vilde have ført Udviklingen ind i dette Spor.

Den kommende Tid vil imidlertid vise os, hvor det vil bære hen.

Forhandlingerne bør føres tilende.

Paa Baggrund af den her givne Skildring af dels den Form, Forhandlingerne har faaet, og dels deres reelle Forløb, vil det ikke være vanskeligt for vore Medlemmer at forstaa, at Forhandlingerne har taget længere Tid end egentlig nødvendigt og godt er. De paabegyndtes allerede i Midten af December f. A., og er altsaa endnu ikke snart 3 Maaneder efter afsluttet. Men det vilde paa den anden Side ikke være rimeligt, om man vilde gøre Forligsmandens Bestræbelser for at faa ført Detailforhandlingerne igennem, saaledes som Arbejdernes Organisationer ønsker det, til Skamme ved at nægte ham den Tid, der vil medgaa, for at faa disse Forhandlinger tilendebragt.

Det er derfor, vor Organisation har indvilget i den ny Udsættelse, og naar alt tages i Betragtning, ogsaa at det under Forhandlingerne om de nugældende Forhandlingsregler jo var Arbejdernes Organisationers Standpunkt, at Overenskomsternes Udløbstid ikke skulde være 1. Marts, men derimod 1. April, er der, i hvert Fald foreløbig, ingen Grund til særlig Misfornøjelse over den Tid, der indtil nu er forløbet med Forhandlingerne.

Det er selvsagt svært at skrive en Artikel om en akut Overenskomstsituation, 8 Dage før den skal læses i Fagbladet. Tiden skrider hastig, navnlig i Situationens sidste Stadier, og meget kan hænde, som fuldstændig kuldkaster Beregninger, man muligt i Øjeblikket anstiller overfor dens Forløb, hvor ingen ved nogetsomhelst om, hvorvidt det bærer mod Fred eller mod Krig, eller om Omstændigheder, man overhovedet ikke har regnet med, skulde komme til at spille afgørende ind. Maaske er Kampen begyndt, naar disse Linier læses, maaske foreligger der et Mæglingsforslag; ingen ved det. Men at Situationen er yderst alvorlig, er en Kendsgerning.

A.

Husk - 31. Marts er sidste Frist!

Pas paa Medlemsretten!

Vi nærmer os nu stærkt den 31. Marts, og det er derfor nødvendig at erindre om denne Datos Betydning for ethvert Medlem, som staar til Restance med Medlemskontingentet. Umiddelbart efter 31. Marts paabegyndes i alle Afdelinger af vort Forbund Berigtigelse af Medlemslisterne, paa hvilke kun maa findes Medlemmer, der har betalt alt skyldig Kontingent til nævnte Dato.

Det vil sikkert være overflødig at minde om den Betydning saavel vort Forbund som Arbejdsløshedskasse har for hver enkelt Medlem, idet denne Betydning kendes af enhver, der har blot den ringeste Forstaaelse af de Forhold, hvorunder Livet nu en Gang leves.

Den, der er Medlem af sin faglige Organisation og dertil knyttede Arbejdsløshedskasse, er fri og ubunden i Modsætning til den uorganiserede og ikke arbejdsløshedsforsikrede, der er prisgivet Udbytteren i den uhyggeligste Grad.

Derfor maa det staa enhver klart, det er Medlemsretten det gælder, saafremt der lades haant om Kontingentrestancen den 31. Marts. Ingen Afdelingsledelse er berettiget til at opføre Kontingentrestanter paa den reviderede Medlemsliste, hvoraf følger, at ingen med blot Skygge af Ret kan beklage sig, saafremt han paa Grund af manglende Kontingentindbetaling slettes efter 31. Marts.

Husk, det er Medlemsretten, det gælder. Betal derfor Kontingentrestancen i rette Tid inden den 31. Marts.

»Køb indenlandske Varer«!

I nedenstaaende Artikel beskæftiger Forfatteren sig med den Absurditet, som de store Nationers Tilslutning til Selvforsyningstanken maa siges at være ikke mindst i vor Tidsalder. Desværre har de store Nationers Stilling i saa Henseende medført, at en Række smaa Lande — blandt andet vort — qua Selvopholdelsesdriften, er tvunget ind i samme Stilling, uagtet de naturligt maatte være Tilhængere af Samhandelen. *Red.*

Verdensøkonomien er den mest omfattende Ramme for Menneskenes Virksomhed. Vi kan takke de enkelte Folkeslags verdensøkonomiske Samhørighedsfølelse for den høje Levestandard, vi kan opvise idag. Verdensøkonomien har gjort meget af lidt. Den har ved Arbejdsdeling mellem de enkelte Menneskegrupper og Befolkninger som Middel nu muliggjort det menneskelige Livs Mangesidighed og Mangfoldighed. Da der ikke findes tropisk Varme overalt paa vore Jordkloder, fordi Naturen ikke overalt er lige gavmild, hvorfor hver Zone paa denne Klode frembringer vidt forskellige Produkter til de forskellige Menneskers Behov, har Udvekslingen af Produkter mellem de forskellige Landes Befolkninger gennem Aarhundreder ført til et sindrigt System af menneskelig Samhørighed. *Arbejdsdeling og Udveksling af Produkter* det er Grundlagene for det menneskelige Samfunds Kultur.

Nu kan man paa Grund af den Omvæltning, der i de sidste Aaringer har fundet Sted i en Del Stater, ikke undgaa at lægge Mærke til en lidenskabelig Propaganda, der har formet sig i Slagordet: *»Køb indenlandske Varer!«* Plakater skriger een kategorisk bydende imøde, og i Aviserne finder man Ordet varieret paa forskellige Maader, og endelig hører det med til Beviset paa en Statsmands politiske Beslutsomhed, at han opfordrer sine Landsmænd til kun at købe indenlandske Varer.

Alle Stater har kun et Ønske, nemlig *saa meget som muligt at udføre egne Produkter.* Der bliver med alle Midler arbejdet hen paa at udføre Varer. Hele Kloden over søger man Købere til sine Hjemmeprodukter. Det forholder sig helt anderledes med Hensyn til Vareindførsel. Det er Udenrigshandelens Askepot. *Handelsaktiver* anses for et stort Fremskridt og for at være en økonomisk Sundhedsfaktor af Rang, og stadigvæk gælder det om at bestræbe sig for, at *Vareudførselen stiger, og at der holdes igen paa Vareindførselen.* De Statsborgere, der er mindre kendt med Nationaløkonomi, kommer tilsidst ind paa den Tanke, at en Ton udenlandske Varer betyder en Ton mindre Varer for hans eget Land. Der er ingen, der gør sig Tanker om, at Vareudvekslingen over Landegrænserne naturligvis fuldstændig maa ophøre den Dag, da hver Stat helt faar forhindret Varetilførsel, thi tilsidst maa den Stats Borgere, som udfører Varer, selv forbruge disse Varer og betale dem. Og betalingsdygtig kan selv den rigeste Nation ogsaa kun i Længden være, naar den kan udføre en bestemt Del af de i Landet frembragte Produkter. Det hele er meget enkelt, og dog er det saa svært at faa det til at gaa op for almindelige Mennesker, naar de gaar rundt her i Verden med økonomiske Skyklapper for Øjnene.

En Verden, der er befolket med ensidige Mennesker af ovennævnte Slags, eller med gærrige Mennesker, vilde ikke være levedygtige mere. Der har allerede igennem mange Generationer fundet Vareudvekslinger Sted, og først ved Hjælp af dette Middel kan de særlige naturlige Hjælpekilder udligne de klimatiske Fordele og de haandværksmæssige og produktionstekniske Ydelser fra de enkelte Lande, saaledes at alle kan have Fordel deraf. Hvis vi vil drikke Kaffe eller spise Chokolade, eller hvis vi vil dække vor Nøgenhed med varme Klæder, bygge Maskiner, køre Biler osv., saa maa vi indføre de dertil nødvendige Materialer eller Raastoffer, som ikke vokser hos os eller ligger gemt i Jordens Skød i vort Land; kort sagt, vi muliggør for vore Landsmænd ved en omfattende Indførsel af Varer og Raastoffer *en stærkere og mangfoldigere Tilfredsstillelse af vort Behov.* Hvis det ikke var Tilfældet, vilde vort Liv igen synke ned til det dybe Kulturtrin, hvorpaa vi befandt os for 500 Aar siden, da Verden omkring os endnu var tillukket.

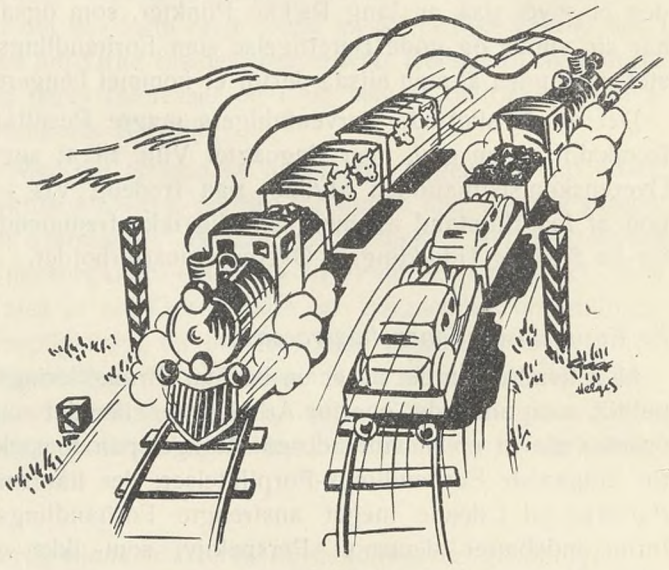

Disse faa Anbringender ovenfor viser tydeligt, at man ved at opfordre sine Landsmænd til at købe indenlandske Produkter vildleder dem. Befolkningen bliver en Del suggereret, hvad der i det lange Løb maa blive til dens Skade. Hver den, som er med til at foretage *en systematisk Indskrænkning af Vareindførslen, skader sit Lands Nationaløkonomi,* og da navnlig nu for Tiden, hvor Handelen reguleres paa Grundlag af gensidig Vareudveksling. Desuden medfører Vareindførslen, at Udførselslandets Producenter bliver gjort købedygtige og saaledes sat i Stand til at skaffe sig Raastoffer og Halvfabrikata eller Færdigvarer, samt hos os selv ogsaa kan aftage saadanne Produkter, som vi kan tilbyde paa Verdensmarkedet. Jo større Indførslen er, jo omfangsrigere er Udenrigshandelen, og jo mere naar vi til, at Forbrugernes Købeevne i Ind- og Udland bliver bragt til at stige. Hvad vi udfører, tjener til at betale for, hvad vi indfører. I jo højere Grad vi kan betale vor Vareindførsel med vor Udførsel, desto bedre kan vi beskæftige Arbejdskraften i vort Land og gøre dem købedygtig paa Indlandets Marked.

Ved at anføre dette sidste, har vi berørt et vigtigt Argument hos dem, der prædiker, at man skal tilfredsstille Indenrigsbehovet. Disse Mennesker siger nemlig, at man ved den bedst mulige Udvikling af sine egne Industrier *kan bidrage til Arbejdsløshedens Bekæmpelse.* Dette Argument har noget bestikkende ved sig, men det har altid vist sig, at Stigning i Verdenshandelens Omsætning eller Verdenskonjunkturerne har været det bedste Middel til Formindskelse af Arbejdsløsheden.

Man kan ogsaa se Hovedfordelen af den størst mulige internationale Vareudveksling deri, at den bidrager til at *hæve Forbrugernes Levestandard,* idet den byder dem Muligheden for at kunne drage Nytte af den internationale Arbejdsdeling, derved at de i større Grad og paa mere omfattende Maade kan forsyne sig med Varer af alle Slags. Og endelig faar vi ved at indføre saa meget som muligt, igen de øvrige Landes Producenter tilbage som vore egne Kunder, og ved en Verdenshandel, der fungerer godt, vil den *internationale Konkurrencestrid hvile paa et sundt Grundlag,* hvorved forhindres, at Varerne fordyres, hvilket derimod ikke er til at undgaa indenfor egne Grænser under Beskyttelsestoldmurenes Skygge og øvrige indførselsindskrænkende Foranstaltninger. Prisniveauet, Mængden, Varen og Mangfoldigheden af de Produkter, der er til Disposition, er ikke uden Betydning ved en høj Levestandard.

Og saa kommer vi da til følgende Slutresultat: De allevegne udtalte og med Statsunderstøttelse foretagne Foranstaltninger, der er iværksat for at kunne udføre saa meget som muligt af egne Varer, saaledes at udenlandske Produkter ikke kunde faa Indpas paa Markedet, kan ikke være det sidste Ord i denne Sag. Det er nemlig kun egnet til at vildlede Befolkningen. Nej, en international Vareudveksling, der er sat godt i System, har i Verdensøkonomiens Historie gennem Aarhundreder vist sig som et meget virksomt Middel til at hæve og opretholde et Folkeslags Levestandard.

Korresp.

International Diskussion

om Landbrugets sociale Problemer

Den Permanente Landbrugskommission, der blev oprettet for ca. 1 Aar siden, i Tilslutning til Det internationale Arbejdsbureau, afholdt sit første Møde i Genéve i Dagene 7.—15. Februar. Foruden Repræsentanter fra Bureauets Styrelsesraad, deltog Eksperter fra nogle og tyve Lande, deriblandt *fra Danmark* Folketingsmand O. Levinsen, der er Forretningsfører for Arbejdsmands Forbundets Landarbejderafdeling. Som Mødets Sekretær fungerede cand. polit. F. v. Bülow, der er Chef for Arbejdsbureauets Landbrugsafdeling.

Mødets vigtigste Opgave var en almindelig Diskussion af Landarbejdsproblemer og den Rækkefølge, i hvilken det maa anses for formaalstjenligt at tage dem op til Behandling paa den internationale Arbejdskonference, saavidt dette ikke allerede har været Tilfældet i tidligere Aar. Diskussionen foregik paa Grundlag af en Række interessante nationale Rapporter, som de enkelte Medlemmer havde udarbejdet i forvejen og som antageligt senere vil blive publiceret i en samlet Udgave. Der herskede almindelig Enighed om Ønskeligheden og Nødvendigheden af at forbedre Landarbejdernes Kaar, der i alle Lande er betydelig ringere end Industriarbejdernes. Imidlertid blev det stærkt fremhævet, at Landarbejdernes Problemer kun er en Del af det sociale Problem paa Landet, og at mange Landes Fæstere, Husmænd og mindre Jordbrugere lever under økonomiske Forhold, der ikke er stort bedre end den lønnede Arbejders og, at Kommissionen derfor i Samarbejde med Arbejdsbureauet burde paabegynde en Undersøgelse af i hvilken Udstrækning man ved Hjælp af social Lovgivning ogsaa kunde komme denne meget store Befolkningsgruppe til Hjælp. Kommissionen var klar over, at Landbrugets nuværende økonomiske Forhold kun gav ringe Spillerum for Forbedring af Landarbejdernes og de mindre Jordbrugeres Leveforhold og at Kommissionen derfor i sit fremtidige Arbejde vilde faa Brug for vidtgaaende Underretning om den økonomiske Situation i Landbruget og dens Udvikling. I denne Henseende var det med stor Tilfredshed, at Kommissionen modtog et Løfte fra det internationale Landbrugsinstitut, hvis Repræsentanter ogsaa deltog i Mødet, om fortsat Samarbejde i Kommissionen.

Med Hensyn til de egentlige Landarbejderspørgsmaal, vedtog Kommissionen enstemmigt flere Resolutioner. Saaledes udtalte Kommissionen sig til Fordel for Indførelsen af en Regulering af Arbejdstiden i Landbruget, saa vel som for Fastsættelse af Lønningerne i Landbruget ved kollektive Aftaler eller gennem egentlig Lønregulering. Endeligt mente Kommissionen, at Spørgsmaalet om betalt Ferie i Landbruget var modent til Behandling paa den internationale Arbejdskonference.

Antageligt allerede paa sit næste Møde vil Arbejdsbureauets Bestyrelse behandle Kommissionens Indstilling og undersøge Muligheden for et nyt Møde næste Aar, saaledes at det forberedende tekniske Arbejde kan fremmes mest muligt og de nævnte Spørgsmaal komme paa Dagsordenen for den internationale Arbejdskonference i Løbet af de nærmeste Aar.

Bekæmpelsen af Erhvervssygdomme i Frankrig

Pressemeddelelserne fra Det internationale Arbejdsbureau i Genève har nu sidst bragt Meddelelse om det nye danske Lovudkast om Beskadigelse ved Ulykker paa Arbejdsstedet og Erhvervssygdomme. Af den Grund turde de franske Fagforeningers Initiativ paa dette sociale Omraade ogsaa have Interesse i Danmark. En af Arbejdsmændenes Forbund oprettet Central til Studium og Afværgelse af Erhvervssygdomme har nu i et kort Tidsrum været i Virksomhed. Som det har været Tilfældet paa de fleste Omraader i Frankrig har Statens Aktivitet ogsaa her ladet en Del tilbage at ønske. Hidtil havde man et Selskab for Hygiejne paa Virksomhederne, som havde til Opgave at uddanne Fabriklæger. Der blev hvert Aar foranstaltet Forelæsning ved Pariseruniversitetets medicinske Fakultet om Hygiejne paa Fabriksvirksomhederne, og det har sikkert dannet Grundlaget for det, der hidtil er sket, og man forstaar godt den Energi, som de franske Fagforeningsfolk satte ind paa at skaffe sundere Forhold for Arbejderne.

Denne Iver blev yderligere ansporet ved Lovgivningens Utilstrækkelighed paa Erhvervssygdommenes Omraade. Loven af 25. Oktober 1919 giver kun Adgang til Krav om Skadeserstatning i 10 nøje angivne Sygdomstilfælde, som opstaar ved Arbejdet med bestemte Kemikalier eller ved urenligt Arbejde (Blyhvidt, Fosfor, X-Straaler, Cement, Rendestens- og Kloakarbejder etc.) Derhos har *Det internationale Arbejdsbureau* paa en Liste opført ikke mindre end 307 forskellige Slags Sygdomstilfælde, som kan henføres til særlige bestemte Arbejder. Det Maal, som Fagforeningerne stræber efter ved Oprettelsen af den nye Central, bestaar i *den bedre Anvendelse af den bestaaende Lovgivning* og i *Forberedelsen af en ny Lov*, som fuldstændig omdanner Begrebet om Erhvervssygdomme efter de sidste nye videnskabelige Forskninger og Erkendelser. Den vil ved sin Virksomhed skaffe det Materiale tilveje, som er nødvendig for at kunne tilføje Listen nye Erhvervssygdomme i Lovens Aand. De forskellige Forespørgsler, som er nødvendige herfor, varer det temmelig længe med at faa returneret; men Centralen vil ved Eksperimenter med Stoffer, der foraarsager Sygdomme, ved Sygeundersøgelser og forskellige videnskabelige Hjælpemidler, kunne afkorte sit Arbejde betydeligt fra denne omstændelige Fremgangsmaade. Men den vil ogsaa tjene Arbejderbevægelsen umiddelbart derved, at den studerer Mulighederne for *rettidig Forebyggelse af Erhvervssygdomme*, og lader Arbejderne tilgaa Kundskab herom.

Den nye Indretning er blevet tilskyndet af en socialt interesseret og til Fagforbundene knyttet Læge, Guy Hausser, og ledes af ham. Arbejdets faglige Organisation sikres ved Hjælp af en *permanent Kommission for Erhvervssygdomme*, i hvilken en Repræsentant for hvert Fagforbund har Sæde og Stemme. Kommissionen foranlediger, at Virksomhederne bliver besigtiget og søger at uddybe de praktiske Kundskaber og Erfaringer. Institutionen drager først og fremmest Omsorg for, at de unge Lægers Interesse vækkes for Arbejderbeskyttelse. Det tilstræber Tilvejebringelse af nogen Tjeneste som Læge hos Fabriksinspektørerne, som hidtil har udfyldt deres embedsmæssige Opgave uden nogen Understøttelse af faglige Læger.

Der udgives et Tidsskrift, som sammenligner Problemerne og Resultaterne af de videnskabelige Forskninger, prøver dem og bidrager til deres Anvendelse. Institutionen har optaget Følingen med førende Medicinere, og ved den officielle Aabningsfest manglede heller ikke Pariser Universitetets Professorer. Repræsentanten for Dekanus har i sin Tale fejret Centralen som et stort Arbejdsinstituts Kimcelle, som engang i Fremtiden skulde danne Midtpunktet i Arbejdet for Forskningerne af en omfattende Socialhygiejne.

Arbejdets medicinske Organisation kan glæde sig ved de prægtige Arbejdsværelser, som Institutionen har i Rue de la Douane i Paris. I de store rummelige Sale er der et Laboratorium, et Undersøgelsesværelse, et Bibliotek, et fotografisk Atelier og Kontorerne. Alt er indrettet efter moderne, hygiejniske Principper og under Iagttagelse af den pinligste Soberhed. Finansieringen foregaar indtil nu gennem Fagforeningerne, til hvilke kan slutte sig Venner af Institutionen. Efter de Ord, som daværende Arbejdsminister André Février har udtalt ved Aabningen, tør man vel forvente, at Staten vil erindre sig sin Pligt til at bidrage til Opretholdelse og Udbygningen af denne Institution.

En af denne Institutions Opgaver bestaar i *Undervisning* til Arbejderne selv om Farerne og Karakteren af Erhvervssygdomme. Den betjener sig her af Spalterne i Fagforeningstidsskriftet »Le peuple«. De forskellige Spørgsmaal i Spørgerubrikkerne for Erhvervssygdommenes Vedkommende bliver nærmere belyst, og derefter omtales de væsentligste Punkter, som det drejer sig om. En umiddelbar Forbindelse mellem Syge og Studiecentralen sørges der for, for at sætte denne i Stand til uden bureaukratiske Hindringer ud fra Arbejderens umiddelbare Oplevelser at forfølge Udviklingen, som den fremgaar i sundhedsmæssig og hygiejnisk Henseende fra Arbejdsprocessen.

Alene for disse Planers Vedkommende fremgaar tilstrækkelig klart denne Institutions store Betydning til Studiet og til Afværgelsen af Erhvervssygdomme. De franske Fagforeninger kan være stolte af dette Værk, som er udsprunget af deres Initiativ. Den Glæde, som de er i Besiddelse af desangaaende, er berettiget. Det fremgik ogsaa tydeligt af de Ord, hvormed *Jouhaux* i den første Aabningsfest i smaa rent faglige Kredse udtalte sig, og af Artiklerne i »le Peuple«, hvor *Bothereau* hilser det konstruktive Værk. I social og sundhedsmæssig Henseende vil denne Institution blive Arbejderne til Velsignelse. Frankrigs Fagforeninger vokser med deres Opgaver og udvikler Kræfter, som rækker langt ud over det socialpolitiske Arbejde, som de for blot faa Aar siden havde indskrænket sig til.

E. H.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

Motor- og Traktorkursus
for arbejdsledige Landarbejdere

Som det tidligere har været meddelt her i Fagbladet og tillige i Dagspressen, har der været etableret Kursus i Pasning og Behandling af Motorer, Traktorer, Selvbindere og Maskinsave samt i elementær Nivellement for arbejdsløse Landarbejdere. Paa lignende Maade blev der f. A. afholdt Kursus af samme Art, og der har til de saavel sidste Aar som i Aar afholdte Kursus været stor Tilslutning fra de arbejdsløse Landarbejderes Side, og endvidere har Deltagerne i Kursuset lagt overmaade stor Interesse for Dagen.

Det Kursus, der afholdtes sidste Aar ude ved Aarhus Ungdomsherberge i Riis Skov af Teknologisk Institut, er atter blevet arrangeret i Aar, endda i dobbelt Udgave med 2 efter hinanden følgende Kursus. Det første skulde allerede have taget sin Begyndelse den 14. Februar, og det andet en Uge efter, men paa Grund af forskellige Vanskeligheder ved Opnaaelse af de nødvendige Bevillinger til Undervisningen, der som et Kursus for Arbejdsløse naturligvis maa være gratis for Deltagerne, blev de forberedende Arbejder til Kursusets Iværksættelse en Del forsinket. Institutet lod sig af Hensyn hertil forlede til at ansætte en meget knap Anmeldelsesfrist, men ved forskellige Indsigelser blev Instituttet overbevist om, at Anmeldelsesfristen i Virkeligheden var alt for knap, og der blev da foretaget en Forhandling mellem Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og Instituttet, hvorved det blev besluttet at udskyde Paabegyndelsen af det til den 14. fastsatte Kursus en Uge, saaledes at Kursuset først kunde tage sin Begyndelse den 21. Februar. For at tage det størst mulige Hensyn til dem, der ønskede at deltage i Kursuset, men som paa Grund af forskellige Forhold havde Vanskeligheder ved at faa ordnet deres pekuniære Forhold, stillede man sig endda saa velvilligt, at Anmeldelsesfristen blev udskudt helt til den 16. Februar, idet det dog saa blev betydet de Paagældende, at dette var den allersidste Dag, paa hvilken der kunde modtages Tilmelding.

Som allerede nævnt har disse Kursus Aar efter Aar samlet stor Tilslutning, og det samme har ogsaa været Tilfældet i Aar. Alle, som til daglig kan være udsat for at komme i Berøring med de forskellige Maskiner, som Landbruget efterhaanden under den almindelige Teknisering har anskaffet, er klar over, at det er nødvendigt at kende noget nærmere til saavel Behandlingen som til Maskinernes Indretning. Det er ikke nok at kunne køre en Traktor eller starte en Motor af den ene eller den anden Art, naar der ikke er noget i Vejen med den paagældende Maskine. Det er først, naar der indtræder en eller anden Forstyrrelse i Maskinens ædlere Dele, at Vanskelighederne melder sig. I mange Tilfælde er disse Forstyrrelser af saa ringe Omfang, at den med Maskinen fuldkommen kendte Arbejder vil kunne rette disse Fejl paa Stedet og derved foranledige, at Arbejdet kan skride fra Haanden uden væsentlig Standsning, der altid vil være ærgerlig saavel for Landbrugets Indehaver som for den, der passer Maskinen og har paataget sig at føre denne.

Ved selve Kursusene, der hver har omfattet 12 Arbejdsdage, har man undervist i Kendskab til saavel Traktorer, Elektromotorer, Benzinmotorer, Glødehoved og Dieselmotorer, Petroleumsmotorer, Lokomobiler samt Selvbindere.

Undervisningen er foretaget paa den Maade, at der har været holdt Øvelser i Tidsrummet fra Kl. 8—11½ og fra Kl. 13—15. Derefter har der været Foredrag fra Kl. 15½—17½. Foredragene, der afholdtes af Docent N. Balle og Ingeniør P. Hempel har omhandlet Forbrændingsmotorer, Transmissioner og Traktorer samt Elektromotorer. Eleverne har været inddelt i Hold

paa 10 Mand, og forskellige specielt uddannede Teknikere har staaet til Raadighed med alle de Oplysninger, som de paagældende Deltagere i Kursuset har ønsket.

I Aar har man ikke alene indskrænket sig til at afholde stationære Øvelser, men man har tillige etableret Øvelser i praktisk Traktorkørsel.

Som det vil ses paa vedføjede Billede, er denne Kørsel i Forbindelse med Kursuset paa Teknologisk Institut i København etableret paa det gamle Banegaardsterræn. I Baggrunden ses Dansk Arbejdsmands Forbunds Ejendom.

Den Tilslutning, der — som allerede nævnt — har været til de forskellige Kursus, og den Interesse, som Deltagerne har vist, animerer i høj Grad til at arbejde videre med Sagen, saaledes at man ogsaa i kommende Aar kan etablere Kursus i lignende Retning.

KONTINGENTRESTANCER! PAS PAA!

Vi meddeler hermed vore Medlemmer, at al Restance for det forløbne Regnskabsaar skal være indbetalt til Afdelingerne saa betids, at Afregning med Hovedkontoret kan ske senest 31. Marts, hvor Regnskabsaaret slutter, og det nye begynder.

Vore Medlemmer vil forstaa, at vort Forbunds omfattende Regnskabssystem udkræver Forstaaelse for, at Orden og Akkuratesse er en meget nødvendig Forudsætning for, at Forbundets hele Regnskabsvirksomhed kan fungere, som det er bestemt, og for, at Lovens Bestemmelser om Restanceforhold kan ske Fyldest. Det er derfor absolut nødvendigt, at Medlemmerne føjer sig ind under de Krav, der i denne Henseende maa blive paalagt af Afdelingerne — ogsaa for at undgaa at komme i Vanskeligheder m. H. t. Arbejdsløshedsunderstøttelse og eventuel Strejkeunderstøttelse m. v.

Det er paalagt vore Afdelinger, at Afregning for saavel det gamle Aars samtlige *overkomplette Mærker* som *Pengeafregning* maa finde Sted samtidig og i Begyndelsen af April Maaned. Ved det *gamle Aar* forstaas samtlige Maaneder indtil og *med* Marts 1938, og ved *overkomplette* Mærker forstaas Mærker, *som Afdelingen ikke skal benytte som Kvittering for Medlemmers Kontingentbetaling for Maanederne indtil og med Marts Maaned 1938.*

Heraf følger, at det nye Aars Mærker *ikke* kan benyttes som Kvittering til Medlemmet for *det gamle Aars* Kontingenter (1. April 1937—31. Marts 1938), og at det gamle Aars Mærker *ikke* kan benyttes som Kvittering til Medlemmet for *det ny Aars* Kontingenter (1. April 1938—31. Marts 1939).

Det gamle Aar gamle Mærker — det nye Aar nye Mærker, og alle Mærkerne skal datostemples tydeligt.

Paa Hovedkontoret er der truffet alle fornødne Foranstaltninger til hurtig Ekspedition, saaledes at naar behørigt Regnskab er indsendt, vil aldeles omgaaende det nye Aars Mærker — hvis Farve er forskellig fra det gamle Aars — blive tilsendt Afdelingerne, *men ingen nye Mærker vil blive afsendt, før det gamle Aars Regnskab er berigtiget.*

Vi gaar ud fra, at vore Medlemmer vil være Afdelingerne behjælpelig, saa Afdelingernes Regnskabsforhold til Forbund og Arbejdsløshedskasse løses paa den foran beskrevne Maade, ogsaa af Hensyn til deres egne organisationsmæssige Rettigheder, thi det kan ikke forventes, at Arbejdsløshedskassen eller Forbundet vil foretage Udbetalinger til Afdelinger, der ikke overholder den i det foranstaaende omtalte Frist for Afregning.

Det er næppe nødvendigt yderligere overfor vort Forbunds Medlemmer at gøre opmærksom paa, hvilken Risiko de løber ved ikke at have klaret Medlemskontingentet rettidig. Det drejer sig jo her baade om Arbejdsløshedsunderstøttelse og eventuel Strejkeunderstøttelse. Vi staar midt i en alvorlig Overenskomstsituation, og ingen ved i dette Øjeblik, hvilke økonomiske Byrder, der kan blive paalagt vort Forbund til Bestridelse af Konfliktunderstøttelse. Alle vore Medlemmer maa nu paase, at erhvervede økonomiske Rettigheder ikke sættes over Styr paa Grund af Ligegyldighed overfor de Forpligtelser, *Medlemmerne har overfor hinanden* til at indbetale Kontingenterne rettidigt.

Vort Forbund og vor Arbejdsløshedskasse er to store og betydningsfulde Institutioner; men den hermed følgende Indflydelse er ene og alene afhængig af, at Medlemmerne opfylder deres Forpligtelser mod hinanden, hvorunder den ikke mindst betydningsfulde er Medlemmets rettidige Opfyldelse af hans økonomiske Forpligtelser, paa hvilket vor hele Virksomheds samlede Økonomi er baseret.

Vi er slet ikke uvidende om, at de Arbejdsløse, der jo som oftest har størst Vanskelighed ved at udrede Kontingenterne, i Hovedsagen staar uden Restance, og at det derimod ofte er de arbejdende Medlemmer, der nu og da tillader sig en uberettiget Restance, og det er ikke mindst til disse Medlemmer, at denne Henvendelse er rettet. Vi venter Forstaaelse for, at al Kontingentrestance nu ved Regnskabets Afslutning fuldtud skal berigtiges saaledes, at ingen Restance foreligger ved det nye Regnskabsaars Begyndelse.

Det er hver Enkelts Sag her at gøre sin Pligt. Paa den beror vor hele Virksomheds heldige Forløb, baade med Hensyn til de Arbejdsløse og til de Arbejdende.

Gør din Pligt — kræv din Ret!

Husk 31. Marts er sidste Frist.

For Arbejdsløshedskassen: JOHS. NIELSEN

For Forbundet: AXEL OLSEN

STEN OG BRØD

Klare og sollyse Dage varsler Foraarets Komme. — Men der er ogsaa andre umiskendelige Tegn paa, at en lysere Tid er forestaaende.

Omtrent i hver eneste Sognekommune Landet over ligger Side om Side lange, snorlige og meterhøje Skærvebunker. Disse Skærvebunker repræsenterer hver for sig en Arbejdsindsats, som er ydet fra Dag til Dag gennem den mørke Vintertid af Mænd, der paa denne Maade søgte at skaffe sig det fornødne til sig og sine. Ensformigt har Slagene lydt mellem Landsbyernes Huse, dumpt er de gentaget fra Bakketop til Bakketop. Først de tunge Bump fra Spaltehammerens bidende Møde med Granitstenens kompakte Enhed, og derefter Haandhammerens hastigt efter hinanden faldende Slag paa de spaltede Stenflader efterhaanden som de passerede over Ambolten og lidt efter lidt udhulede dens Bane.

De mange Hænder, som har ført de spaltede Sten over Ambolten, er trods den beskyttende Læder- eller Gummilap bleven ru og revnede, og der er kommet ekstra haard Hud i de Hænder, som har fattet om Haandhamrenes Skafter under Arbejdet med at forvandle de store Sten af forskellig Størrelse og Art til Skærver med regelmæssige Maal.

Paa denne Maade er store Sten bleven forvandlet til Skærver og brugbart Vejmateriale gennem mange Aar. Men heller ikke denne Form for Arbejdsydelse har kunnet udvikle sig uden Paavirkning af Tidens mange Foreteelser.

Skærveslagning har vel altid været betragtet som en Art Nødhjælpsarbejde, der om Vinteren søgtes af saadanne Arbejdere, som om Sommeren var beskæftiget ved Sæson- og Løs-arbejde. Men i vor Tid er det bleven et saa udpræget Nødhjælpsarbejde, at dem, der søger Skærveslagningsarbejde, i Virkeligheden faar Følelsen af, at det er en Almisse, der bliver dem tildelt, saafremt Arbejdet overhovedet opnaas.

Det er ikke alene den Pris, som opnaas for Skærveslagningen, der skal tinges om, hvis den ikke er fastsat ved overenskomstmæssig Aftale mellem Sogneraadet og Organisationen. Nej, i Dag er det tillige et Spørgsmaal af Betydning, hvormange Kubikmeter en Familieforsørger kan faa overdraget til Slagning pr. Uge. Mange vil kunne bevidne, hvor smaalig Sogneraadenes Indstilling er i dette Spørgsmaal. Trods den megen Raaben op om, at Arbejderne hellere vil have Understøttelse end Arbejde, er det ikke Velvilje, et udtalt Ønske om at faa overdraget Skærveslagningsarbejde bliver mødt med.

Tværtimod er det modsatte Tilfældet, og denne Uvilje bliver ofte publiceret offentlig gennem Dagbladenes Referater fra Sogneraadenes Møder, hvor man kan læse om alle de Indvendinger, der fra den ene eller anden Side fremsættes mod Indkøb af raa Sten og mod Skærveslagningspriserne, som tilsammen, efter Sogneraadsmedlemmernes Mening, næsten gør Problemet uløseligt, idet der modsætningsvis anføres, hvor billigt Skærverne kan

indkøbes, enten af private Landmænd, der lader Husmænd og Karle fordrive ledige Stunder om Vinteren med at slaa de paa Ejendommenes Jorder fundne Sten til Skærver for et Minimum af den Betaling, en organiseret Skærveslager skal have for en Kubikmeter, og i Tilgift leverer Skærverne gratis paa Kommunens Veje, eller hvor billigt Skærverne kan indkøbes paa Skærvefabrikerne.

Al den Surhed, som paa denne Maade kommer til Orde, er ikke medvirkende til at virke inciterende paa Lysten til at udføre Skærveslagningsarbejde. Med Ærgrelse vil mange Skærveslagere erindre sig den Modtagelse de fik, naar de henvendte sig til Sogneraadsformanden eller det lokale Sogneraads Vejudvalgsformand for at faa tildelt den ugentlige Skærveslagningsration, og den Ligegyldighed deres derved udtalte Arbejdsvilje blev mødt med. Nærmest fik de Indtrykket af, at Skærveslagningen af disse — de velstillede Pengepunges Vogtere — nærmest blev betragtet som en Art Kommunehjælp, der egentlig burde gives med Betegnelsen: »ydet med Fattighjælps Virkning«.

Derfor er Foraaret og Solen en velkommen Gæst paa Skærveslagningspladsen, hvor Skærveslageren i den mørke Tid under de vanskeligste Forhold, baade fra Naturens og Samfundsvogternes Side, har forvandlet de haarde Sten til Brød. Den lyse Tid, som forestaar, aabner Muligheder for Beskæftigelse paa andre Felter og under andre Vilkaar, og det er med Tilfredshed den sidste Sten kløves, og med Glæde Stenværktøjet gemmes i Pose, til Vinteren igen staar for Døren.

R—dt.

25 Aar som Afdelingsformand

Den 20. Marts d. A. kan Formanden for vort Forbunds Afdeling i Assens, Fyn, *Laurits Petersen,* fejre 25 Aars Jubilæum som Afdelingsformand.

Allerede den 1. Oktober 1896 blev Laurits Petersen Medlem af vort Forbund, idet han paa denne Dato optoges i Assens Afdeling. I 1907 blev han indvalgt i Afdelingens Bestyrelse, og den 20. Marts 1913 valgtes han til Afdelingens Formand og har siden bestridt dette Hverv til fuld Tilfredshed baade for Forbundet og Medlemmerne. Laurits Petersen er gennem Aarene bleven en kendt Mand indenfor vort Forbund baade gennem den Virksomhed, som knytter sig til Afdelingen lokalt, og tillige som Deltager i Forbundets Kongresser.

Men det er ikke alene det faglige Arbejde som Laurits Petersen har viet sit Arbejde og Interesse, ogsaa den politiske Arbejderbevægelse har i rigt Maal lagt Beslag paa hans Arbejdskraft. Laurits Petersen har saaledes været Medlem af Assens Byraad siden 1925, lige som han har været Formand for den stedlige Arbejdernes Fællesorganisation i 20 Aar og Medlem af Skatteraadet. Han bestrider tillige herudover en Række andre lokale Tillidshverv. Det er derfor forstaaeligt, naar Afdelingen fejrer Jubilaren ved en Festlighed, der finder Sted paa selve Jubilæumsdagen, og vi benytter samtidig Lejligheden til at bringe Laurits Petersen vor Tak og Anerkendelse for vel udført Arbejde gennem de svundne Aar og knytter hertil Ønsket om, at han fortsat maa have baade Helbred og Held til at gøre en Indsats til Gavn for Kammeraterne i Assens. Til Lykke paa Jubilæumsdagen.

Enhver maalbevidst Arbejder

bør holde »Social-Demokraten«. Husk, det er den eneste Presse, som taler din Sag.

Lønregulering - et aktuelt Problem

Den Prisstigning, som man har konstateret i de seneste Aar i de fleste Lande, har paany sat Diskussionen i Gang angaaende Tilpasning af Lønningerne. Denne Diskussion dukker automatisk op i Tider med stigende Priser. Der stilles Krav om en Regulering af Lønningerne paa Basis af en Index-Udregning, der enten kan tage sit Udgangspunkt i Leveomkostningerne, Priser eller Produktionens Størrelse.

Det kan derfor være nyttigt at paapege, at en Regulering af Lønningerne, hvilket Princip den end betjener sig af, ikke er saa ligetil, som det ser ud ved første Øjeblik. Først og fremmest maa det slaas fast, at fuldstændig Udligning for Svingningerne i de økonomiske Forhold kan ikke opnaas. Dette vil ses ved nærmere Undersøgelse af det Grundlag, hvorpaa Reguleringerne eventuelt skal beregnes. Indextallene for Leveomkostningerne, saaledes som de udregnes i adskillige Lande, giver i Almindelighed et temmeligt fyldigt Billede af Prisbevægelserne, men Værdien af selv den omhyggeligste Udregning vil alligevel afhænge af det tilgrundliggende Materiale. Det er en almindelig Erfaring, at Priserne ofte indenfor selv begrænsede Omraader varierer betydeligt, at »Konkurrencen«, der saa ofte fremstilles som en Garanti for den virkelige Prisdannelse, viser sig at være forbavsende lidt effektiv, selvom der ved Truster og Monopoler skabes Standardpriser paa adskillige Omraader. Disse store Forskelligheder bevirker, at man vel let kan naa til en *Gennemsnitspris,* men at denne ofte er betydelig fjernt fra den *oftest forekommende Pris.* Selvom det for Indextallenes Vedkommende ikke drejer sig om de absolutte Tal, men om *Bevægelsen* i Tallene, vil Materialets Upaalidelighed alligevel stærkt paavirke de konstaterede Resultater.

Indextallets Basis er endvidere af stor Betydning for de konstaterede Bevægelser. De forskellige Posters Andel i et Budget er afhængig af, om der gaas ud fra et højere eller lavere Budget. Udgiften til Fødevarer vil f. Eks. udgøre en større Andel af det lille Budget, og derfor vil en Prisstigning, som væsentligst rammer Fødevarerne, paavirke de smaa Indtægter kraftigst. Disse Forhold har afgørende Betydning for Bedømmelsen af Bevægelserne i Leveomkostningernes Indextal, ikke mindst, fordi der ofte gøres den Fejl at betragte Prisbevægelserne paa Fødevarer som identiske med Leveomkostningerne. Da stærke Prisbevægelser ofte rammer et enkelt Omraade isoleret, kan der opstaa mange Muligheder for, at Prisbevægelserne faar forskellig Virkning, og det ses heraf, at en Regulering paa Basis af Leveomkostningerne ikke giver nogen Garanti for, at der reguleres, hvor det er paakrævet. Ved kraftige Stigninger i Fødevarepriserne vil der være Fare for, at de laveste Indtægter ikke faar en tilstrækkelig Erstatning.

En Regulering baseret alene paa Prisbevægelserne yder ingen tilfredsstillende Løsning. Prisernes Størrelse alene fortæller intet om Vilkaar og Muligheder for Lønforhøjelser, og som Basis for Lønreguleringer vil man ikke gennem Prisbevægelserne alene kunne opnaa et tilstrækkeligt teknisk Materiale.

Kan man da tænke sig en Lønregulering gennemført i Henhold til Produktion og Udbytte indenfor en enkelt Bedrift? Her drejer det sig altsaa om en Regulering, der

ikke tilsigter at give Erstatning for konstaterede Stigninger i Leveomkostningerne, men en Andel i Merudbyttet. En Løsning paa dette Grundlag forudsætter en indgaaende Kontrol med hele Erhvervslivet. Dette udtrykkes ogsaa i den i Frankrig fremsatte Fordring om, at Arbejdsgivere, som hævder ikke at kunne opfylde Krav om Lønreguleringer, skal være forpligtede til at forelægge Beviserne for Virksomhedens Stilling. Hvor en virkelig Vilje er til Stede til at lade saglige Hensyn være de afgørende, vil der sikkert ikke rejses Indvendinger fra Arbejdsgivernes Side imod at forelægge disse Beviser.

Men selv med det bedste System for Kontrol med Bedrifterne vil der opstaa Tilfælde, hvor Ordningen viser sine Brist, idet den her fuldt og helt knyttes til de forhaandenværende økonomiske Forhold indenfor den enkelte Bedrift.

De ovenfor anførte Betragtninger viser, at Lønreguleringen er et Problem, der kan give Anledning til Meningsudvekslinger. Den kan være et nødvendigt Middel, og der kan ogsaa findes Veje til dens praktiske Gennemførelse.

Men under alle Omstændigheder maa man holde sig klart, at Lønreguleringen ikke kan erstatte de kollektive Overenskomster, at den kun kan indgaa som et Led i de faglige Organisationers Lønpolitik, og at den som saadant besidder saavel Muligheder som sin Begrænsning.

I. F. C.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE
i
Voldgiftssag Nr. 162
mellem
Dansk Arbejdsmands Forbund
og
Entreprenørforeningen
(paa Firmaet H. Hoffmann og Sønners Vegne).

Under Jordarbejdet ved Flytning af Snediger paa Banestrækningen mellem Randers og Hobro ca. 6 km fra Randers er der opstaaet Uoverensstemmelse mellem Parterne om Akkordafregningen for Arbejdet.

Der er hidtil arbejdet for Timeløn (1,09 Kr. i Timen), men man har ønsket, at Arbejdet fremtidig udføres efter Akkord. Arbejdet udføres i H. t. Lov Nr. 108 af 1. Maj 1937 om Beskæftigelse af unge og langvarigt Arbejdsløse (indskrænket Arbejdstid).

Ved Mæglingsmødet i Randers den 28. Januar d. A. opnaaedes ikke Enighed, hvorefter man enedes om at lade en faglig Voldgiftsret fastsætte en Akkordpris paa Arbejdet.

Voldgiftsretten kom til at bestaa af:

Valgt af Entreprenørforeningen Ingeniør T. K. Thomsen og Ingeniør Svend Nøring, valgt af Dansk Arbejdsmands Forbund Forretningsfører Chr. Mortensen og Afdelingsformand Alfred Pedersen.

Endvidere valgte Organisationerne Amtsvejinspektør M. L. Troelsen, Aalborg, som Opmand.

Lørdag den 12. Februar 1938 Kl. 11,30 afholdt Voldgiftsretten Møde i Randers Haandværkerforenings Bygning.

Mødte var:

1. Voldgiftsrettens Medlemmer og dens Sekretær.
2. For Firmaet: Ingeniør Hoffmann og Entreprenør J. C. Halvorsen.
3. For Arbejderne: Afdelingsformand S. A. Nielsen, Viggo Høeg og S. Bomholdt.

Efter at Parterne havde fremstillet Sagen, kørte man ud og besigtigede Arbejdet.

Derefter fortsattes Mødet, idet Parterne paany havde Ordet for nogle Bemærkninger.

Nu fratraadte Repræsentanterne for Parterne, og Voldgiftsretten optog Sagen til Behandling.

Efter en indgaaende Drøftelse blev man enige om, at Akkordprisen ikke kunde fastsættes efter den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Hovedoverenskomst af 1937, idet denne Overenskomst kun kunde være vejledende.

Under Voteringen fremhævede Arbejdsmands Forbundets Voldgiftsmænd, at Prisen ikke kunde sættes under 15 Kr. pr. løb. m Dige, medens Entreprenørforeningens Voldgiftsmænd mente, 10 Kr. pr. løb. m. maatte være højeste Akkordpris under Hensyn til, hvad der betales andre Steder for lignende Arbejde (f. Eks. ved Aalborg).

Da Enighed ikke kunde opnaas mellem Voldgiftsmændene, indlodes Spørgsmaalet til Opmandens Afgørelse.

Det omhandlede Dige skal flyttes ca. 6 m. Digets Tværsnitsareal er ca. 7 m³ og dets Overflade ca. 7,5 m.

Foruden selve Flytningen indgaar Regulering af Overfladen m. v. under Arbejdet.

Det bemærkes, at der paa og ved det gamle Dige, der skal flyttes, er Beplantning af Træer og Buske.

Denne Beplantning, hvis Fjernelse ogsaa henhører under Arbejdet, vanskeliggør Jordarbejdet i ikke ringe Grad.

Under Hensyn til alle foreliggende Forhold vil en Gennemsnitspris af 12 Kr. pr. løb. m formentlig kunne anses for rimelig, idet denne Pris antagelig vil svare til den gældende Timebetaling med normal Arbejdspræstation. Prisen pr. m³ bliver herved forholdsvis høj (ca. 1,70 Kr. pr. m³); men paa Grund af de ovennævnte Vanskeligheder, der her er til Stede, anses den for rimelig.

Voldgiftssagens Omkostninger, ialt 428,50 Kr., herunder 130 Kr. i Honorar og Rejseudgifter til Opmand, betaler Parterne med Halvdelen hver.

Kendelse:

Det ovenfor omhandlede Jordarbejde bør, naar det udføres i Akkord, betales med 12 Kr. pr. lb. m Dige.

Aalborg, den 13. Februar 1938.

sign. M. L. Troelsen.

OPMANDSKENDELSE
i
Voldgiftssag
mellem
Dansk Arbejdsmands Forbund
og
Industrifagene
i Anledning af en Strid om Betalingen for Arbejde ved et hos Aktieselskabet De danske Oliemøller og Sæbefabriker opstillet nyt Losseanlæg.

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Industrifagene er der opstaaet Uenighed om Betalingen for Arbejdet ved et hos Aktieselskabet De danske Oliemøller og Sæbefabriker opstillet nyt Losseanlæg samt om Forstaaelsen af § 8, næstsidste Stykke i den mellem Olieindustriens Arbejdsgivere og Dansk Arbejdsmands Forbund den 23. Marts 1937 afsluttede Overenskomst.

Efter at de foreskrevne faglige Forhandlinger har fundet Sted, uden at der er opnaaet et Resultat, er der nedsat en Voldgiftsret med underskrevne Dommer i Københavns Byret, A. Gøtzsche, som Formand og Opmand til at afgøre Striden.

Under Sagens Behandling for Voldgiftsretten er der mellem Parterne opnaaet Enighed om, hvorledes Betalingen skal beregnes, og Voldgiftsretten skal herefter kun tage Stilling til Spørgsmaalet om Forstaaelsen af § 8. Da der ikke indenfor Voldgiftsretten herom er naaet Stemmeflerhed for et Resultat, er Sagens Afgørelse overgaaet til Opmanden.

I § 8 er det bestemt, at der i Overenskomstperioden kan optages Forhandlinger om nye Akkorder, bl. a. i Tilfælde af maskinelle Ændringer, og at der, indtil nye Akkordtakster er

fastsat, skal arbejdes efter Overenskomstens Lønbestemmelser i § 2 gennem en Prøvetid af indtil 4 Uger.

Dansk Arbejdsmands Forbund har nu nedlagt Paastand om, at Prøvetiden maa anses for tilendebragt, idet Forbundet hævder, at der har været arbejdet i et Tidsrum af langt mere end 4 Uger, og yderligere henviser til, at der i den forløbne Tid gennem Losseapparatet er gaaet en Varemængde, svarende til over 25 % af et Aars Forbrug.

Fra Modpartens Side hævdes det derimod, at Kontraktens Ord om 4 Ugers Prøvetid maa forstaas og iøvrigt ogsaa kotumemæssigt forstaas som 24 Arbejdsdage, og da der kun er prøvearbejdet i 15 Dage, og disse Prøver ikke har været tilstrækkelige til at gennemprøve Losseapparatet, gaar deres Paastand ud paa, at Aktieselskabet er berettiget til at prøvearbejde i indtil 9 Dage endnu.

Efter de tilvejebragte Oplysninger kan Opmanden ikke finde, at der foreligger en bindende Kotume, hvorefter 4 Uger skal forstaaes som betydende 24 Arbejdsdage, og Afgørelsen maa herefter træffes efter, hvad der skønnes at være den naturlige Forstaaelse af Overenskomstens § 8.

Opmanden maa herved lægge Vægt paa, at der i et Industrifag kan forekomme Maskiner og Arbejdsredskaber, der ikke kan gennemprøves forsvarligt paa 4 Uger, idet de efter Virksomhedens Art ikke kan bruges i det daglige Arbejde, og det kan da ikke formodes at være Overenskomstens Mening, at Akkordtakster i saa Fald skal fastsættes paa et Grundlag, der lige saa let kan medføre utilfredsstillende Resultater for Arbejdere som for Arbejdsgivere.

Opmandens Afgørelse maa derfor gaa ud paa, at § 8 forstaas saaledes, at 4 Uger normalt betyder 24 Arbejdsdage, men Opmanden maa dog give Dansk Arbejdsmands Forbund Ret i, at hvis Prøvearbejdet trækker for længe ud, kommer man derved udenfor Overenskomstens Forudsætninger, og der maa i saa Fald være Adgang til, om fornødent ved faglig Voldgift, at træffe en Afgørelse, hvorved Akkorden fastsættes, eller der paa anden Maade bødes paa det for Arbejderne i høj Grad utilfredsstillende ved i længere Tid at skulle vente paa deres resterende Løn.

I det foreliggende Tilfælde maa Opmanden nu efter Omstændighederne være betænkelig ved at konstatere, at Prøvetiden skal betragtes som endt. Herved er taget Hensyn til, at Aktieselskabet hævder, at der endnu maa foretages visse Ændringer, før Losseapparatet kan siges at virke tilfredsstillende, og navnlig til at den iværksatte Prøvekørsel aftaltes paa et den 8. November 1937 afholdt Mæglingsmøde, at ekstraordinære Afskibsningsforhold er Skyld i, at Prøvetiden ikke har kunnet afsluttes, og at Aktieselskabet har oplyst, at Prøvetiden vil kunne afsluttes i Løbet af een eller højst to Maaneder.

Opmandens

Kendelse

bliver herefter,

at Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand om, at Prøvetiden ved det ovennævnte Losseapparat betragtes som værende tilendebragt, ikke kan tages til Følge.

Opmandens Honorar, der fastsættes til Kr. 150,—, udredes med Halvdelen af hver af Parterne, medens iøvrigt hver Part bærer sine Udgifter ved Voldgiftssagen.

København, den 22. Februar 1938.

sign. Gøtzsche.

OPMANDSKENDELSE

Nærværende Sag drejer sig om en Uoverensstemmelse mellem Murerm. Holger Nielsen i Aarhus og Murerarbejdsmændenes Fagforening sammesteds om Akkordafregning for Arbejde ved Pudsning af indvendige Betontrapper, paa hvilke er henlagt Linoleumsskinner, i en Ejendom i Heibergsgade i Aarhus. Den 10. Februar 1938 har Sagen været behandlet i en faglig Voldgiftsret i Aarhus, hvor Parterne mødte ved henholdsvis Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund, og da der ikke i Voldgiften kunde opnaas Flertal for en Afgørelse, blev den optaget til Kendelse af den valgte Opmand Dommer Roepstorff i Odense.

Dansk Arbejdsmands Forbund paastaar, at Oppasning ved dette Arbejde, som Svendene har i Akkord, maa aflønnes paa samme Maade som det øvrige Pudsearbejde efter Overenskomsten § 5, S. 19, D. 1, med de deri nævnte Procenter af Svendenes samlede Fortjeneste, og begrunder Paastanden paa, at Arbejderne maa have Betaling for den Oppasning, de udfører ved Opbæring af Skinner og Cementmørtel til Svendenes Pudsearbejde, og herhen hører ogsaa Pudsningen om Skinnerne, saa at Arbejdernes Procenter maa udregnes af Svendenes hele Fortjeneste som en Enhedspris uafhængig af, hvorledes denne beregnes. Ved Opmandskendelsen af 31. Marts 1937 i Aarhus blev det slaaet fast, at Puds paa indvendige Betontrapper skal afregnes efter den fornævnte § 5 Afsnit D, og Forbundet fremlægger i Voldgiften en Erklæring fra 2 Murerarbejdsmænd om, at den Sum, hvorefter deres Procenter blev beregnet under det vedkommende Byggeforetagende, indeholdt Svendenes samlede Fortjeneste saavel Puds af Trinenes Overkant og Forkant som Paasætning af Linoleumsskinner.

Centralforeningen protesterer mod Forbundets Paastand. Puds paa indvendige Betontrapper er i Virkeligheden noget helt andet end »indvendigt Pudsearbejde«, og Aflønningen af dette kan ikke anvendes paa det herommeldte Arbejde med Støtte i den fornævnte Opmandskendelse. Det vilde medføre en ganske urimelig Aflønning af Oppasningsarbejdet, hvis Arbejderne ogsaa skulde have Procenter af dette Svendearbejde. Det eneste Arbejde, som udføres her, er Opbæringen af selve Skinnerne. Arbejderne har Akkord paa Oppasning ved Pudsearbejdet, men ikke paa Opbæring af disse Skinner, som ikke kan henregnes til Materialer til selve Pudsearbejdet. Det er ganske urigtigt, at der ogsaa hertil opbæres Cementmørtel, da der ikke gaar mere Mørtel til, idet den Smule Cement, der er brugt til Rullerne, spares ved Trappen paa anden Maade. Og naar Opbæring af disse Skinner ikke kan henregnes til Oppasning ved Pudsearbejdet, maa det aflønnes med Timeløn. Hvad Kendelsen af 31. Marts 1937 angaar, kan den fornævnte Erklæring ikke anses som udstedt fra kompetent Side, og i hvert Fald har man ved Akkordopgørelsen ikke været klar over, at der herunder var indbefattet Opbæring af Linoleumsskinner. Havde man det, vilde man have protesteret.

Til dette sidste har Fagforeningens Formand Christiansen i Aarhus bemærket, at han selv var med til sammen med de 2 Underskrivere af Erklæringen at foretage Opmaaling og Udregning af Akkorden.

Med Hensyn til det om Kendelsen af 31. Marts 1937 anførte bemærkes, at selv om Arbejdernes Procenter ved denne Opgørelse udregnedes af Svendenes hele Fortjeneste, kan der paa Grund af Omstændighederne ikke alene paa denne Opgørelse støttes nogen Sædvane, og Afgørelsen maa derfor træffes uafhængig af denne Opgørelse.

Forbundet henviser iøvrigt til, at Mestrene under et Mæglingsmøde i Fredericia for ca. 1½ Aar siden gik ind paa, at Arbejderne ved Paasætning af Fiksjern fik samme Procent som ved det øvrige Pudsearbejde, og Arbejdet ved Oppasning af de her ommeldte vandrette Skinner er nøjagtigt det samme som ved de lodrette Fiksjern.

Centralforeningen protesterer mod denne Sammenligning, da Svendene ved Paasætning af Fiksjern faar fradraget Falsen, og denne fradrages netop ikke ved Skinnerne, saa at Arbejderne vilde faa mere ved disse end ved Fiksjernet.

Forbundet protesterer mod en Diskussion om Beregningsmaaden ved Svendefortjenesten. Den kommer ikke Sagen ved. Arbejderne skal have en vis Procent af Svendenes Fortjeneste uafhængig heraf, og dette maa Forbundet holde sig til.

Man maa — saaledes som Sagen foreligger oplyst — gaa ud fra, at de Materialer, som det her drejer sig om, ikke i nævneværdig Grad omfatter øget Cementmørtel. Opbæringen maa antages alene at angaa Skinnerne. Under Hensyn hertil findes der at maatte gives Centralforeningen Medhold i, at saadan Opbæring ikke i egentlig Forstand er Opbæring af Materialer til Pudsearbejde, og at Aflønningen derfor ikke direkte kan henføres under Overenskomstens § 5 D, Pkt. 1, som angaar Betaling »for Opbæring af Murermaterialer ... til Pudsearbejde«, idet Linoleumsskinner ikke er egentlige »Murermaterialer«.

Det er dog klart og ubestridt mellem Parterne, at Arbejdsmændene skal have Betaling for denne Opbæring.

At aflønne i Timeløn — som Centralforeningen ønsker — er ugørligt, da denne Aflønningsmaade strider mod Grundreglen i Overenskomsten om, at Arbejdsmændene, hvor Svendene arbejder i Akkord, ogsaa skal have Akkord.

Men naar Aflønningen skal ske i Akkord, er der ingen anden Bestemmelse i Overenskomsten at bringe til Anvendelse end den fornævnte, hvilket dog maa ske med Forbehold af, at Oppasningen ved Opbæring af Skinnerne ikke er saa omfattende som Oppasning til det øvrige Pudsearbejde, og at der kan oppasses flere Svende end ved dette, og det er derfor ikke rigtigt at aflønne saadan Oppasning med samme Procent som ellers.

Der maa ske en Moderation af Procenterne. Fastsættelsen heraf er for Opmanden vanskelig, og det er forstaaeligt, at Nedsættelsen foretages med Varsomhed.

I Henhold til disse Bemærkninger skønnes det rettest at tillægge Arbejdsmændene de i fornævnte Bestemmelse fastsatte Procenter med et Fradrag af en Trediedel.

Herefter afsiges saalydende

Kendelse:

Den af Dansk Arbejdsmands Forbund paastaaede Aflønningsmaade tages til Følge saaledes dog, at der i Procenterne efter Overenskomstens § 5 D I fradrages en Trediedel.

Den 21. Februar 1938.

sign. A. S. Roepstorff.

ARBEJDERNES LANDSBANK

Vi gengiver nedenfor et Uddrag af den Beretning, som Bryggeridirektør Em. Svendsen aflagde paa Arbejdernes Landsbanks Generalforsamling, der afholdtes den 8. Marts.

Aaret 1937 maatte for Banken betragtes som et godt og tilfredsstillende Aar. Som det fremgik af Regnskabet, er saavel Indskudene som de samlede Udlaan i Aarets Løb steget ret betydeligt; ved Udgangen af Aaret udgjorde Stigningen — i Forhold til forrige Aar — for Indskudenes Vedkommende Kr. 7,4 Mill. og for de samlede Udlaans Vedkommende Kr. 11,2 Mill.

Der er i 1937 modtaget adskillige Anmodninger om Laan og Kreditter, og Antallet af nybevilgede og etablerede Diskonterings- og andre Kreditter samt Laan er betydelig større end for 1936.

Grundet paa de saaledes forøgede Udlaan er Bankens Rente- og Provisionsindtægter steget stærkt i Løbet af Aaret; ved Udgangen af Aaret var Stigningen Kr. 404.800,00.

Som Følge af den stærke Udvikling paa alle Omraader indenfor Banken besluttede Repræsentantskabet efter Bestyrelsens Indstilling fra 1. Juli at udnævne de to mangeaarige Kontorchefer i Banken Th. Ibsen og J. A. Jørgensen til Underdirektører.

Banken har ligesom i de tidligere Aar støttet Byggeriet ved Ydelse af Byggelaan til saavel Karrébebyggelse som Parcelbebyggelse, om end man paa Grund af Udviklingen har set sig nødsaget til at stille noget strengere Krav til den enkelte Sag og Bygherre end tidligere.

Aktiekapitalen er i Løbet af Aaret udvidet med Kr.

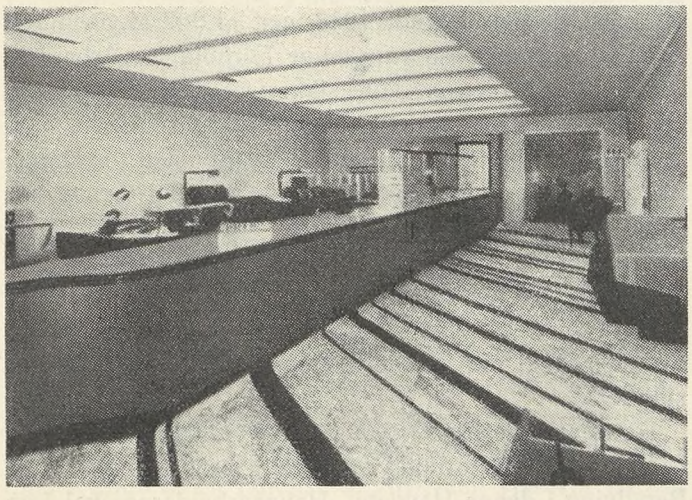

Amager Afdelings Ekspeditionslokale.

84.000,00 til Kr. 5.716.000,00. Tegningen fortsættes i Henhold til den Repræsentantskabet i Vedtægterne givne Bemyndigelse til Udvidelse af Aktiekapitalen.

Obligationskurserne har ogsaa i det afvigne Aar svinget stærkt, dog nærmest med Nedgang i den første Del af Aaret og med Opgang i den sidste Del, saaledes at Niveauet ved Aarets Slutning laa noget højere end ved dets Begyndelse — navnlig for Land-Obligationernes Vedkommende. Dette staar i Forbindelse med den Bedring, der efterhaanden indtraadte i Landets Valutaforhold.

I Overensstemmelse med den skete Udvikling forøgede Banken i den sidste Del af Aaret sin Beholdning

Indgangen til Amager Afdeling.

af Kredit- og Hypothekforeningsobligationer noget, men har af Hensyn til den altid tilstedeværende Kursrisiko paa disse Obligationer alligevel kun en mindre Del af sin Beholdning anbragt heri.

Banken har i Aarets Løb sammen med andre Banker deltaget i Ydelsen af Kr. 4.000.000,00 4½ % 20-aarigt Obligationslaan til Aarhus Kommune.

Det er første Gang, at Banken har deltaget i et Laan af denne Art.

Bankens nye Afdeling paa Amager aabnede den 24. Februar i Ejendommen Amagerbrogade 62. Afdelingen har siden Aabningen arbejdet sig fremad, saaledes at man har grundet Haab om inden længe at kunne opnaa Forrentning af denne.

De øvrige indenbys Afdelinger og Filialen i Aarhus har alle arbejdet med tilfredsstillende Resultat.

Danmarks Nationalbanks Rentesatser har hele Aaret været 4, 4½ og 5 %.

Den stærke Stigning i Omkostningerne skyldes næst den større Skat af ca. Kr. 126.000,00 de 2 nye Filialer, hvoraf Filialen i Aarhus har virket i hele Aaret, medens Amager Afdeling — som nævnt — har virket i godt 10 Maaneder af dette.

Aarets Overskud inclusive en Overførsel fra forrige Aar paa Kr. 223.981,08 ialt Kr. 1.346.024,73 blev af Generalforsamlingen godkendt til Anvendelse paa den af Bestyrelsen foreslaaede Maade.

Bankens Totalomsætning har andraget Kroner 1.158.776.492,78.

Ialt maa det siges at have været et ualmindeligt smukt Aar for Arbejdernes Landsbank, der giver Løfte om endnu rigere Udvikling i Fremtiden.

Strejkeafslutning i England.

Personalet i »Devon General Omnibus Company«, som var gaaet i Strejke paa Grund af Afskedigelsen af en Kontrollør, har genoptaget Arbejdet den 10. Februar. Efter at Selskabet til at begynde med havde gjort gældende, at vedkommende, skønt ikke den yngste Kontrollør, blev afskediget, fordi han var mindst egnet, var det straks villigt til — efter Forhandlinger med vedkommende Organisation, det britiske Jernbaneforbund — at tilbyde Manden Stillingen som Vognstyrer. Yderligere Forhandlinger har den 8. Februar ført til det Resultat, at den betræffende Kontrollør faar Lov til at beklæde en ansvarlig Stilling med sine hidtidige Indtægter.

Privatbanernes Bane- og Anlægsarbejdere i Sverige forkaster Overenskomstforslaget.

Urafstemningen om Forslaget til en Overenskomst for Bane- og Anlægsarbejderne ved de svenske Privatbaner har haft til Resultat, at Forslaget er blevet forkastet ved flere Baner. Som Følge heraf vil der blive optaget nye Forhandlinger indenfor Jernbanernes Arbejdsgiverforening.

De franske Havnearbejdere er ikke imod Fremskridtet.

I Arbejdsgiverpressen, den franske saavel som den udenlandske, har man set mange Anker over den Holdning, som de franske Havnearbejdere skulde indtage overfor Rationaliseringen i de franske Havne. Det turde derfor have Betydning her at give en Forklaring, som det franske Havnearbejderforbund har udsendt paa Grund af lignende Udtalelser i et fransk Eksport-Tidsskrift.

I en af Tidsskriftet »L'Exportateur français« udgivet Brochure — »Les dockers sont contre le progrés« (Havnearbejderne er imod Fremskridtet) — har man givet en indgaaende Omtale af nogle Incidenter, under hvilke vore Kammerater med Bitterhed har manifesteret imod, at deres Arbejde er ved at forsvinde, hvad der for dem er ensbetydende med, at de mister deres daglige Brød.

Nævnte Brochure siger bl. a.: »I La Rochelle modsætter Havnearbejderne sig Losningen af Kulskibe ved Hjælp af de nye elektriske Kraner med automatiske Bærekurve, samt mod de Vin transporterende Tankskibe, men de vil gerne have deres Løn, naar de ikke arbejder.«

Vi ønsker at klarlægge det virkelige Forhold, for at ikke Lægfolks Mening om disse Spørgsmaal bliver dirigeret i en forkert Retning.

Da Havnearbejderne i La Rochelle — og dette Tilfælde er ikke enestaaende — ønskede at udføre Arbejdet paa gammeldags Maner, saa ræsonnerede de som saa: det sidste Arbejde, som er blevet tilbage for os, forsvinder altsaa saa godt som helt. Kulskibet, der før sikrede os ca. 90 Dages Arbejde, vil for Fremtiden kun give os 15—18 Dage for at losse 1800 Ton. Foretagendet erklærer, at det ikke kan gaa udenom en Besparelse ... Hvilken Ironi i disse Ord! Lad os sige det rent ud: en yderligere Fortjeneste paa 6000 Frs.

Hvad gør det, at Børnene fryser, at de er sygelige og et let Bytte for Tuberkulosen? Hvad gør det, at gamle Folk tvinges til at tigge deres Brød?

Hvad angaar Skibene, der transporterede Vin paa Fad, saa indeholdt Fadene 14,000 til 15,000 hl, hvad der sikrede 150—200 Arbejdsdage til Losningen. Til Ladningen gjaldt det dobbelte Antal. Endvidere skulde Fadene sendes tilbage.

Med Tankskibet har en eller flere elektriske Pumper erstattet de mange Dages Arbejde. Ogsaa her kan man uden Tvivl ikke se bort fra de betydelige Besparelser.

Men Havnearbejderne, der paa denne Maade bliver Fremskridtets Ofre, er ikke saa fordringsfulde. De forlanger blot at faa Del i denne Fortjeneste.

Paa Trods af Fremskridtet er Kullene dyre og Vinen ligeledes. Da Salgsprisen ikke har Fordel af Besparelsen, er denne Overfortjeneste utaalelig.

Fremskridtet maa ikke medføre Fordele til et eneste Individ; det tilhører Nationen, og de Besparelser, det medfører, bør i første Række komme de direkte Ofre tilgode, for hvilke der bør dannes Arbejdsløshedskasser i Forventning om, at der skaffes dem anden Beskæftigelse.

Det polske Transportarbejderforbund i 1937.

Det polske Transportarbejderforbund (Zwiazek Zawodowy Transportowcow w Polsche), der er tilsluttet IFT, kan glæde sig over en betydelig Fremgang i 1937. Medens Forbundets Medlemstal den 1. Januar 1937 var 7922, kunde det begynde 1938 med 11,097 Medlemmer. For et Land med saa vanskelige Forhold for Arbejderklassen som Polen er dette sikkert et glimrende Resultat. Antallet Afdelinger er steget fra 61 til 79.

Forbundet har lagt en intensiv Virksomhed for Dagen for at forbedre sine Medlemmers Kaar. To Gange har Hovedbestyrelsen henvendt sig til Trafikministeriet med Chaufførernes Krav; disse er dog for Størstedelen blevet afvist. Nu har Forbundet en større Aktion under Forberedelse. I Løbet af Aaret har der fundet flere Strejker Sted, som er blevet gennemført med gode Resultater.

Havnearbejdernes Organisation i Gdynia er nu naaet saavidt, at vort Forbund er den eneste Organisation af Betydning i denne Havneby. Havnearbejderne skal føre en haard Kamp, fordi den reaktionære Regering sætter alt ind paa at gennemføre en Lov, der bringer Havnearbejderne en betydelig Forringelse af deres Arbejdsvilkaar. Forbundet har derpaa indledt en stor Aktion, der synes at have meget gode Udsigter. For Sømændene har man gennemført en resultatrig Aktion, der er afsluttet med Afslutningen af en Kollektiv-Overenskomst.

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

Landarbejde og Morakkeri

Der er sket store Forandringer med Arbejdet i de sidste to Menneskealdre. For 50 Aar siden havde man kun meget lidt af den Arbejdsteknik, som i Dag staar til vor Raadighed. Dengang var det Nævernes Styrke, der var afgørende. Arbejdstiden var lang, og det gjaldt om at hænge i Dagen igennem, hvis man vilde naa noget. Flid betød dengang at slæbe sig en Pukkel til.

I Dag er Situationen en helt anden. Det døde, forstandsløse Slid, som man dengang kunde opnaa store Resultater paa, er i Dag betydningsløst, hvis det ikke er parret med Beregning og Omtanke. Det har gjort Livet rigere for os. Meget af Haandens Arbejde er flyttet over til Hjernen, vi kan nedsætte Arbejdstiden, og der bliver baade Tid og Kræfter tilovers til et personligt Liv.

Men Bonden synes intet at have lært af denne Udvikling. Han synes at have forset sig paa Slidet, som det eneste saliggørende. Det kommer sikkert af, at han i sin Tid oparbejdede vort verdensberømte Landbrug gennem et haardt Slid. Det danske Landbrug har indtil i Dag været Verdens bedste Landbrug, en Stilling, det kan risikere at miste, hvis Bonden ikke forstaar at følge med over i den nye Tid, vi er inde i.

Den danske Bonde — her i Betydningen af den middelstore Gaardmand — roser sig altid af sin Flid, d. v. s. sine Folks, sine Forældres og deres Folks Flid, for selv arbejder han jo ikke. Undertiden glemmer han, at han har Hjælpere, der har udført Hovedparten af Arbejdet. Bonden tror, at han er den eneste, der arbejder i dette Land. Byarbejderen og Kontorfolkene driver — i hans Øjne — Tiden væk.

Det eneste rigtige i dette er, at Timeantallet er større paa Landet, hvilket ikke siger noget om, hvem der faar mest udført. I Byerhvervene har man indrettet sig adskilligt mere praktisk, end Bonden i mange Tilfælde har gjort. Bonden er, hvad Arbejdet angaar, overordentlig konservativ og udviser en enestaaende Stædighed i sin Fastholden ved forskellige gamle Arbejdsformer. Han er meget imod nye Metoder, ogsaa naar saadanne fører til en Lettelse af Arbejdet. Hvorfor han er saadan er et uløst Spørgsmaal.

Forfatteren Erling Kristensen, der er bekendt som en uforfærdet Sandhedssøger, skrev for tre Aar siden nogle Artikler i »Politiken« om Bonden og hans Folk, og hvor han bl. a. paaviste, hvordan man mange Steder har de mest utænkelige upraktiske Indretninger af Staldene med Foderkasser, Døre og Lemme til Foderforraadene anbragt saaledes, at Arbejdet er dobbelt saa svært, som det i Grunden behøver at være. Det er Indretninger, som man har arvet fra tidligere Slægter, for hvem disse Indretninger sikkert har været praktiske. Det tillades ikke at ændre disse. Stilles der Krav herom af Folkene, svares der med at vende op og ned paa Tilfældet, idet der siges, at Tjenestefolkene er utilladelig dovne nu-til-dags. Den Ting, at man ødsler med Folkenes Tid og Kræfter — ved en mere praktisk Indretning af mange Ting og en bedre Tilrettelægning af meget Arbejde kunde der spares ikke saa lidt Tid — har sit Udspring i den temmelig forældede Betragtning, at Tjenestefolkene ikke har andet at bryde sig om end Arbejdet paa Gaarden. Man synes ikke at forstaa, at Tjenestefolkenes Tid er lige saa kostbar som alle andre Menneskers.

Den danske Bonde er besat af mange underlige Forestillinger angaaende Arbejdet, Forestillinger, der viser os, at han ikke har et praktisk og frit Syn paa Arbejdet. Det gælder saavel med Hensyn til Redskabernes og Vognenes Størrelse og meget mere. Det er endnu ikke gaaet op for Bonden, hvad der ellers er en almindelig Viden blandt andre Arbejdsledere, at Redskabet skal passe i Størrelse til baade Arbejdets Art og den, der bruger det. Bonden tror, at blot man har et stort Redskab eller kører med et stort Læs, f. Eks. paa Trillebøren, at saa bliver der udført meget Arbejde. Derfor ser man tidt unge Karle staa og bakse med Redskaber, som de slet ikke kan magte. Ønsker disse unge Mennesker at faa et Redskab, som de kan magte, gør man nar af dem. Det er dansk Landbrugs Arbejdsledervisdom i 1937. Det forstaas ikke, at man faar mindre Arbejde udført paa denne Maade, end hvis man gav det unge Menneske et Redskab, som han kunde tumle. Og det forstaas heller ikke, at man ved at give de Unge Redskaber at arbejde med, som de ikke kan magte, trætter dem unødig, saa de bl. a. af den Grund faar Uvilje mod Landarbejdet.

I Sydamerika har man en Bestemmelse gældende for hele Sydamerika, der gaar ud paa, at Kornsække og lign. ikke maa veje over 80 kg, da de ellers bliver for uhaandterlige og trættende at arbejde med. Herhjemme er det officielle Maal 100 kg, hvilket dog ikke slaar til rundt omkring paa Gaardene, hvor man delvis har »travlt« og delvis skal spille stærke. Derved ødelægges Arbejdets sunde Gang. Vi maa huske paa, at vi er kommet ud over den Tid, da Bonden ikke tog det saa nær, om der kom lidt Leg med ind i Arbejdet.

Helt bag efter Tiden er den danske Bonde dog ikke. Man opretholder det gamle Pukleri, men har saa ganske nyttigt koblet den moderne Tids Tempo hertil, saa

at man trods alt faar en meget høj Ydelse. Den danske Byarbejder er bekendt som en dygtig Arbejder. Landarbejderen er ikke mindre dygtig. Han har et godt Tag paa at arbejde; i travle Perioder er han et Billede paa selve Ihærdigheden; støt kan vi se ham arbejde haardt Dage igennem, og — det maa vi ikke glemme — i langt flere Timer dagligt end Byarbejderen.

Medens Bonden i nogle Forhold opretholder højest utidssvarende Indretninger, har han i andre indført de mest moderne Arbejdsmetoder. Det gælder f. Eks. Roearbejdet. Det er heller ikke ukendt, at kun de færreste af Bønderne forstaar at vurdere et Stykke Arbejde, og hvor meget Arbejde et ungt Menneske, der endnu ikke er udvokset kan præstere. Selv arbejder han sjældent med i det egentlige Landarbejde; han nøjes med at gaa og nusse omkring derhjemme paa Gaarden. Det fører mange Gange til, at der stilles unaturlige store Krav til de unge Mennesker, som, naar det kniber for dem at honorere disse Krav, tror, at det er dem, der er noget i Vejen med.

Endelig skal nævnes endnu en Ting ved det moderne Landarbejde, som absolut ikke er til Folkenes Fordel. Bonden har været nødt til i de fleste Tilfælde at gaa med til en Arbejdsdag af et ganske bestemt Timeantal. Det er kun godt. Men denne Fastlæggelse af Dagen i bestemte Timer betyder i mange Tilfælde kun, at nu skal det Arbejde, man før udførte paa en længere Tid, presses ind i de bestemte Tider. *Man er endnu ikke gaaet over til at tage Hensyn til eventuelle Forsinkelser,* en Dags Arbejde skal presses igennem. Paa Landet, der arbejder man ikke, der slæber man af yderste Evne.

Mange Tjenestefolk er i deres unge Dage, medens de endnu er uerfarne med Hensyn til den Svindel, der drives med »at være flittig«, selv med til at ødelægge Arbejdsforholdene paa Landet ved, at de evig og altid konkurrerer med hinanden om, hvem der kan udføre det meste Arbejde og udføre det hurtigst. Dette er Dumhed og maa rettes. Landbruget savner ikke Metoder til at udnytte Ungdommen. Ungdommen behøver ikke selv at give det en Haandsrækning her. Vi skulde derimod efterhaanden naa til, gennem vore Organisationer, at gøre Landbruget til et Erhverv med ordentlige Arbejdsvilkaar.

For at naa dette Maal kræves der Enighed og en klar Forstaaelse af, hvad det drejer sig om, nemlig Morakkeriets Ophævelse paa Landet.

Svend.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Faarevejle	(Faarevejle Kommune)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Laven	(Grusgraventreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støberi-Special og Maskinfabrikarbejderne	(General Motors International A/S)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsmester Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)

Sveriges planmæssige Kamp imod Krisen

I den senere Tid har man ofte kunnet læse og høre, at Sverige var »Verdens lykkeligste Land«, at der knap nok fandtes Arbejdsløshed mere, at Landet fuldstændig havde klaret sig ud af Virkningerne fra den sidste store Krise og i Dag staar i Spidsen for alle Lande, hvad angaar Opgangen til en virkelig sund Højkonjunktur.

Alle disse Paastande slaar til, kun glemmer man næsten altid at tilføje, at Sverige ikke har opnaaet disse Resultater uden egen Indsats. Desuden glemmer man omhyggeligt at paapege, at Stillingen er et Resultat af en maalbevidst arbejdende soc. Regerings Arbejde.

I Virkeligheden findes der i Dag foruden Sverige intet andet Land, der med lige saa stor Berettigelse kan hævde at have overvundet Krisen. Dette maa paapeges saa meget mere, som Sverige som et udpræget Fredens Land ikke har gennemført sit erhvervsmæssige Opsving i Kraft af Oprustningen, der i saa mange andre Lande er udnyttet til at skabe en overfladisk set »bedre Konjunktur«. Sverige har indirekte vel haft Fordele af Oprustningen gennem en øget Produktion og Eksport af Metaller. Men for Landets Erhvervsliv som Helhed og for Udenrigshandelen har dette Forhold ikke været udslaggivende, ganske bortset fra, at Opgangen i denne Del af Erhvervslivet først kom paa et Tidspunkt, hvor Erhvervslivet allerede var saneret og derfor kun fik en yderligere Impuls derved.

Nu rykker Sverige yderligere frem i Spidsen paa et andet Omraade: ved Planlæggelsen af *Forebyggelsen* imod Krisen. Lige saa konsekvent og planmæssigt, som man overvandt Krisen, gaar man nu i Gang med at skabe et Værn imod en kommende Krise. Hele dette Problem om Forebyggelse af Kriser er ganske vist ikke nyt. Men Sveriges Regering er den første, der tager Opgaven praktisk, medens de mange teoretiske Drøftelser og Planer Verden over hidtil ikke er kommet ud over Studerekammerets Stadier.

Det fortjener at omtales, — for rigtigt at forstaa Rækkevidden af det, der fra et »lille« Land som Sverige iværksættes i denne Kamp — at en Komité paa fem Medlemmer i Begyndelsen af 1936 fik til Opgave at fremlægge Forslag til samfundsnyttige Arbejders Iværksættelse. Disse Arbejder skulde være af en saadan Art og planlægges saaledes, at de kunde paabegyndes i det Øjeblik, det erhvervsmæssige Opsving tog af og en Krise meldte sig. Komiteens Arbejde foreligger nu og Planen har faaet Rigsdagens Godkendelse.

Beretningens 221 Sider repræsenterer et fremragende og mønstergyldigt Arbejde, som ogsaa er blevet modtaget med Anerkendelse fra de Kredse, som ifølge deres Indstilling i enhver Plan for Erhvervslivet ser dets Undergang. Det maa siges, at saadanne Bekymringer ikke er ganske grundløse, dersom Udgangspunktet tages i den fascistiske Praktisering af Planøkonomien.

I Sverige har man nu opstillet en samlet Plan, omfattende offentlige Arbejder til et Beløb af 2800 Millioner svenske Kroner. Der er regnet med en Periode paa 5 eller 10 Aar til disse Arbejder. Det drejer sig om Arbejder, hvoraf en Del er saadanne, der normalt hører ind under Statens, Kommunernes og de offentlige Institutioners Anlægskonto.

Beretningens Betydning for andre Lande ligger ikke saa meget i den detaillerede Udredning af de foreslaaede Arbejder — hvor interessante disse end er — som i den principielle Stillingtagen, som indtages overfor Spørgsmaalene om Finansiering af Kriseplanen.

Planen bygger paa tre Finansieringsmetoder: Finansiering ved de ordinære Skatter, ved amortiserbare Laan, og ved Budgetreserver, hvilke sidste efter vor Opfattelse repræsenterer det interessanteste og mest betydningsfulde Bidrag til Krise-Forebyggelsen. Budgetreserverne skal opsamles i de gode Aar. Sverige har som bekendt i Socialdemokraten Wigforss en Finansminister, der forlængst har bekendt sig til den Grundregel, at Konjunkturpolitik maa føres ved Budgetpolitik. Ved Budgetlægningen har han erklæret, at det ikke var Hensigten at sænke Skatterne, selvom Statsfinansernes Tilstand gjorde det muligt. Dette viser ogsaa, at det »zykliske Budget« i det mindste i Sverige ikke er et teoretisk Anliggende, men praktisk Politik.

I de gode Aar samler Staten bevidst og konsekvent sine Kassereserver i en Fond, som i Tilfælde af et Omslag i Erhvervsforholdene straks er rede til at sætte ind. Disse Arbejder maa naturligvis være planlagte i alle Detailler.

Dersom Sverige — hvilket oprigtigt maa ønskes — i Kraft af sin vidsynte og dristige Politik staar velforberedt og udrustet overfor den næste Krise, da har det som det første Land i Verden ikke alene ført en virkelig aktiv Konjunkturpolitik, men dertil endvidere som det første Land løst en virkelig betydningsfuld Opgave: i Stedet for at tilrettelægge Statsbudgettet fra Aar til Aar at føre en Konjunkturpolitik igennem Budgeteringen.

Budgetpolitikens Rolle i Krisebekæmpelse bør ikke underkendes. Det betyder et nyt Arbejdsfelt lagt ind under Administration og koster mere Arbejde, men det giver ogsaa Løfter om Resultater.

Henri Vignand.

Fra hele riget

18. Kreds — Wedellsborg Skovdistrikt. Efter at Strejken paa Wedellsborg Skovdistrikt havde været løbende fra den 31. December, kom der den 7. Februar en Forhandling i Stand med Skovdistriktet, der resulterede i Oprettelse af en Overenskomst. Overenskomsten er en Tiltrædelse af den til enhver Tid gældende Overenskomst med det sjællandske Skovbrug med nogle enkelte Ændringer, der dog er underkastet samme Regulering, som Overenskomsten iøvrigt vil blive underkastet. De strejkende genantages og de, der var gaaet ind som Skruebrækkere under Konflikten, faar Lov til at være med at afslutte Skovningen, men skal alle være afskediget senest den 15. Marts d. A.

Herlufmagle Afd. — Godsejer Fischer-Rasmussen, »Raunstrup«. Ovenfor ovennævnte Arbejdsgiver blev fra 7. December at regne erklæret Strejke for saa vidt angaar Skovbrugsarbejdet. Ved en den 19. Januar stedfunden Forhandling er Konflikten afsluttet paa følgende Vilkaar: Godsejeren tiltræder den til enhver Tid gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst, og for sit Landbrugs Vedkommende den til enhver Tid gældende Overenskomst for Maribo Amt. For Landbruget gælder Tiltrædelsen dog kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Samtlige strejkende Skovarbejdere genantages, og Arbejdet genoptages fra 20. Januar, d. v. s. Dagen efter Overenskomstens Afslutning.

En ligeledes af Konflikten foraarsaget Divergens mellem Gaardens Havemand og Godsejeren lykkedes det ikke at bringe ud af Verden. Havemanden har den bestemte Opfattelse, at han er bortvist, fordi han nægtede at optage det nedlagte Skovarbejde, hvorimod Godsejeren for sin Part fastholder, at Havemanden har forladt sin Plads og ikke vilde være blevet forlangt til at flytte, selv om han havde fastholdt sin Vægring ved at udføre Skovarbejdet. Denne Sag er blevet henvist til de almindelige Domstole.

Brahetrolleborg Afd. — Brahetrolleborg Gods. Med Brahetrolleborg Gods er der nu afsluttet Overenskomst om Godsets Skovbrugsarbejde. Overenskomsten er i prismæssig Henseende en Tiltrædelse til den sjællandske Skovbrugsoverenskomst, idet forskellige Bestemmelser, der ingen Betydning havde for Brahetrolleborg Gods, er slettet. Det samme gælder Priserne paa Kulturarbejdet, Vejarbejdet o. s. v. paa Siderne 12—19 inklusive.

Overenskomsten træder i Kraft fra 1. November 1937 og kan opsiges til 1. Maj 1938.

Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd. — Løndal og Addithus Skovdistrikter. Paa Foranledning af Træindustriarbejderforbundet har vi undersøgt Mulighederne for Tilvejebringelse af overenskomstmæssige Forhold i ovennævnte Skovdistrikter og har i den Anledning korresponderet saavel med Kredsen som med paagældende Afdelinger. Aktionen maa imidlertid grundet paa manglende Organisation blandt de i Skovdistrikterne beskæftigede Arbejdere opgives for nærværende. I Distrikterne beskæftiges væsentlig omboende Husmænd, der er utilgængelige for organisatorisk Paavirkning.

9. Kreds — Valdemarskilde, Charlottendal og Idagaard Skovdistrikter. Efter langvarige Forhandlinger er det endelig lykkedes at faa en Overenskomst med ovennævnte Skovdistrikter. Arbejdstiden er fastsat til 8 Timer hele Aaret og Priserne følger i det store og hele de almindelige Skovbrugsoverenskomster.

Forbundet — Dræningsmestrene i Københavns Amt. Ved flere paa hinanden følgende Forhandlinger med Dræningsmestrene i Københavns Amt har man nu opnaaet Enighed om Forlængelse af Dræningsoverenskomsten for Københavns Amt. Foruden nogle tekniske Rettelser, som dels tydeliggør Overenskomsten og dels bl. a. ordner Skur-Spørgsmaalet, opnaaedes der Forhøjelser paa Satserne fra 7—12 pCt. for samtlige Gravningspriser. Derudover blev der fastlagt Tillæg for Jord, hvor der skal bruges Løsningsgreb eller Hakke.

Granslev Afd. — »Bidstrup« Landbrug. Med Bidstrup Landbrug er afsluttet Overenskomst, gældende fra 14. Januar 1938 til 1. Maj 1939. Overenskomsten er i det væsentligste en Tiltrædelse af den med Maribo Amt for Tiden gældende Landbrugsoverenskomst med enkelte Ændringer i Arbejdstid og Lønninger.

Forbundet — Dræningsmestrene i Hjørring Amt. Med Dræningsmesterforeningen for Hjørring Amt er der afsluttet en ny Overenskomst, der træder i Kraft fra 1. Maj 1938 og med 3 Maaneders Varsel kan opsiges til Udløb til en 1. Maj. Overenskomsten er opbygget paa Basis af Dræningsoverenskomsten i Maribo Amt, med samme Priser for aabne Vandløb og Rørlægninger, medens Priserne for Dræningsgravning er i Henhold til den med Jysk Dræningsmesterforening gældende Overenskomst, idet der dog kun er 3 Betalingsgrupper.

Overenskomsten betyder en Forhøjelse af de hidtidige Arbejdspriser paa fra 10—25 pCt. gennemsnitligt omkring ved 15 pCt. Forhøjelse af Arbejdsfortjenesten.

20. Kreds — Plantageejer Harris Weber, Gl. Hestehauge, Svendborg. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver er fornyet for 1 Aar med den Ændring, at Timelønnen forhøjes med 10 Øre til 85 Øre, samt at Harris Weber leverer Overtrækstøj til Sprøjtemandskabet i Sprøjtetiden. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar.

Ryomgaard Afd. — Ny Ryomgaard Skovdistrikt. Med Proprietær M. Foged, Ny Ryomgaard, er afsluttet Overenskomst, hvorefter han forpligter sig til at respektere den til enhver Tid gældende Overenskomst for Lindenborg Skovdistrikt.

Stouby Afd. — Vejlefjord Sanatorium. Med Vejlefjord Sanatorium er afsluttet Overenskomst for saa vidt angaar Arbejde i Park og Skov, for hvilket Timelønnen er 90 Øre og for Skovarbejdet iøvrigt afregnes efter Statsskovbrugsoverenskomsten. Tjærearbejdet betales med et Tillæg paa 15 pCt., Murerarbejdsmandsarbejde udover mindre Reparationer betales efter Landsoverenskomsten for saadant Arbejde. Arbejderne faar 6 Dages Ferie, Arbejdstiden er 8 Timer. Overenskomsten er traadt i Kraft fra 1. November 1937 og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Januar.

Holm Afd. — Nordborg Sparekasse. I ovennævnte Sag, der drejede sig om Afskedigelse af et Medlems Datter i Anledning af, at paagældende Ejendom ved Tvangsauktion er overtaget af Nordborg Sparekasse, er der nu faldet Dom, hvorefter Sparekassen er dømt til at betale Pigen 3 Maaneders Løn.

14. Kreds — Proprietær Thorsen, Kristiansminde, Nykøbing. I ovennævnte Sag var opstaaet en principiel Uoverensstemmelse ang. Landbrugsoverenskomstens Forstaaelse med Hensyn til Tillægget for stor Plantebestand ved Lugningsarbejdet, idet Arbejdsgiverforeningen mente, at der ikke i Sagen var konstateret at være afsat eller krævet afsat mere end 44.000 Planter pr. Td. Land. Fornøden Dokumentation herfor mente Forbundet dog at have, men hævdede iøvrigt, at saadan konkret Dokumentation ikke behøvede at foreligge. Det afgørende var, at der efter Lugningens Tilendebringelse og i dette Tilfælde i September Maaned var en Plantebestand paa henholdsvis 39.900, 41.200 og 42.200 pr. Td. Land, og disse Tal godtgjorde, at der ved første Lugning havde været afsat over 44.000 Planter, hvilket kun kunde være sket efter Arbejdsgiverens Ønske og med dennes Billigelse, hvilket forøvrigt ogsaa kunde dokumenteres.

Sagen afsluttedes med, at Arbejdsgiverforeningen erkendte, at Tillæg for stor Plantebestand ved Lugningsarbejdet maatte betales for de Planter, hvor Optællingen var over 38.000 pr. Td. Land. Gennemsnitstillægget sattes i Henhold til Gennemsnitsplantebestanden til 315 Øre pr. Td. Land.

2. Kreds — Forpagter Martin Jensen, Herringløse. Ovennævnte Sag, der drejede sig om visse Uoverensstemmelser i Forbindelse med vort Medlems fortsatte Forbliven i det ham overdragne Tjenestehus efter Arbejdsforholdets utidige Afbrydelse, er tabt ved Underretten, idet denne ikke vilde tilpligte Arbejdsgiveren at forsyne et Hus, hvori vort Medlem vederlagsfrit skulde bo ogsaa efter Tjenesteforholdets Ophør, med Komfur eller Erstatning for Komfur, saasom Petroleumsapparat eller lignende.

15. Kreds — Godsejer Nielsen, Pederstrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Forstaaelsen af Arbejdernes Ret til fortsat Optagning efter 15. Oktober, er ved Fællesmøde blevet bilagt med følgende Fortolkning af Overenskomstens § 41 Stk. 6 Pkt. 2: »Organisationerne er enige om at forstaa § 41, Stk. 6, første 2 Punkter saaledes: Ogsaa efter 15. Oktober skal en ligelig og forholdsvis Fordeling af Optagningsarbejdet finde Sted, og saaledes at efter nævnte Dato skal enhver, der har paataget sig mindst 5 Td. Land, have Ret til fortsat Optagning af mindst det Areal, en enkelt Arbejder kan præstere.«

Frejlev Afd. — Bestyrer Hansen, Bødkergaarden, Vanthore. Ovennævnte Sag, der drejede sig om forskellige Uoverensstemmelser vedrørende Optagning af Sukkerroer og om Tilbageholdelse af et Beløb for præsteret Arbejde, er bilagt med, at vort Medlem Sigfred Saxe har faaet udbetalt 76 Kr. 72 Øre til fuld Afgørelse.

8. Kreds — Gdr. Ejner Remien, Vandløse. Et Medlem, Fodermester Niels Nielsen, er assisteret i et Søgsmaal mod Gdr. Remien i Anledning af, at Fodermesteren paastaar sig ulovlig bortvist grundet paa, at han har nægtet at udføre Ekstraarbejde ved Raspning af Roer, hvad der i de 4½ Aar han har været i Tjenesten ikke tidligere har paahvilet ham, og som vilde medføre en meget betydelig Forlængelse af hans i Forvejen lange Arbejdsdag.

Ved Underretsdommen er Gdr. Remien imidlertid frifundet og Fodermester Nielsen yderligere paalagt 80 Kr. i Sagsomkostninger. Den Sagfører, der har assisteret, fraraader Appel grundet paa Bevisets Stilling.

Udby-Grumløse m. fl. Afd. — Lekkende-Beldringe Skovdistrikt. Fra Afdelingerne var klaget over, at man fra Distriktets Side modarbejdede Organiseringen af Arbejderne, ligesom der ogsaa var en Mangel med Hensyn til Spiseskure. Ved en i den Anledning afholdt Mægling benægtede Godset meget kraftigt, at de modarbejdede Organisationen og erklærede, at de hverken havde gjort dette eller ønskede at gøre dette i Fremtiden. Med Hensyn til Spiseskure var dette bragt i Orden inden Mæglingen.

14. Kreds — Proprietær Thorsen, Kristiansminde. I Anledning af en Klage fra ovennævnte Arbejdsgiver over, at vort Medlem M. Hougaard Sørensen ikke vilde udføre det Arbejde, han ifølge Kontrakt var indgaaet paa, blev der den 1. December afholdt en Mægling. Da Arbejdsforholdet iøvrigt kunde fortsættes, var Organisationerne enige om at udtale, at den indgaaede Kontrakt og Overenskomst maatte overholdes, hvormed Sagen er sluttet.

Braaby Afd. — Forpagter Wissing, Hesede. Forbundet har assisteret Afdelingen ved et Søgsmaal paa dens Medlem, Tjenestekarl Ernst Christiansens Vegne imod Forpagter Poul Wissing i Anledning af, at denne efter Christensens Mening ulovligt havde afskediget ham grundet paa, at han nægtede at arbejde fast i Kostalden, hvad han ikke havde ladet sig fæste til. Ved Underretsdom er Forpagteren frifundet mod at betale 3 Kr., nemlig Christiansens til Afbrydelsesdagen tilgodehavende Løn. Underretten støtter sig i sin Afgørelse paa Christiansen, der erkender at være antaget til Reservemalker, men havde nægtet overhovedet at paatage sig Arbejde i Kostalden.

Gedser Afd. — Forpagter Fredskild, Frisenfeld pr. Gedser. Gennem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt har ovennævnte Arbejdsgiver fremsendt Klage over, at nogle Roearbejdere, formentlig efter Information af Afdelingens Kontrolbestyrer, har stillet uberettigede Krav. En Undersøgelse af Sagen har imidlertid godtgjort, at der ikke foreligger nogen Overtrædelse og vi har tilskrevet Arbejdsgiverforeningen, at vi af den Grund henlagde Sagen.

Vigersted Afd. — Humleore Skovdistrikt. I ovennævnte Sag var klaget over, at Distriktet forlangte Stangbunker og Raftebunker aflagt paa særskilt Maade og afpudset med Sav i Enderne, uden at man derfor vilde betale det i Overenskomsten fastsatte Tillæg. Sagen er nu ved Forhandling bilagt med, at man for dette Ekstraarbejde efterbetaler 20 Øre pr. Bunke for denne særlige Aflægning og at man fremtidig aflægger Bunkerne som sædvanligt.

Jels Afd. — Jels Skovdistrikt. Fra Afdelingen var rejst Klage over, at der var afkrævet en uøvet Skovarbejder 2 Kr. pr. Dag af Maklæren i en foreløbig ubestemt Tid, indtil den paagældende havde opnaaet Øvelse i Arbejdet. Den paagældende, som skulde have de 2 Kr., var Skovløberen.

I den Anledning rejste vi Sagen overfor Direktoratet, der erklærede, at det ikke var med deres Vidende og Vilje, at noget saadant fandt Sted, og dette vilde de underrette Distriktet om; men iøvrigt hverken kunde eller vilde de paatvinge Skovløberne eller andre en uøvet Makker, uden at der herom kunde opnaas Enighed mellem Parterne. Sagen er hermed afsluttet fra Forbundet.

Gerrild Afd. — Benzon Skovdistrikt. Den 5. Januar er der foretaget Klassification af Benzin Skovdistrikt. Bøg sattes henholdsvis i 2. og 3. Klasse, Naaletræ i 1. Klasse.

Ø. Ulslev Afd. — Forpagter Schwensen, Ulriksdal. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er bilagt med, at vort Medlem har underskrevet paa at fraflytte Boligen den 14. Februar.

Magleby Møn Afd. — Klintholm Skovdistrikt. Ved Mægling er Ingeniør Rumler indgaaet paa at betale Tillæg for besværlig Skovning paa 22 Øre pr. m³, hvorved den samlede Pris pr. m³ bliver 130 Øre for Naaletræ. Afkortning af Stammer betales med Timeløn.

Brorup-Valby Afd. — Gdr. H. Kirkebæk, Næsbystrand, Slagelse. Mellem et Medlem af Brorup-Valby Afdeling og Gdr. Kirkebæk var opstaaet Strid om Optagningen af et af Medlemmet luget Sukkerroeareal. Den paagældende havde ialt luget 5500 Favne, men havde kun optaget 2100 Favne. Af det resterende Areal 3400 Fv. havde han været tilbudt Optagningen af 2000 Favne, men af forskellige Grunde ikke optaget dette Areal. Ved en Mægling i Slagelse enedes man om, at vort Medlem udover det optagne Areal fik Betalingen for 1650 løb. Favne.

Birkerød Afd. — Hørsholm Skovdistrikt. I nærværende Sag havde vi i Henhold til Statsministerens Cirkulære krævet 6 Skovløbere pligtig til at indtræde i Arbejdsløshedsforsikringen. Heroverfor gør Statsskovbruget gældende, at disse Skovløbere er Tjenestemænd, der nyder Tjenestemandsrettigheder baade med Hensyn til Løn under Sygdom, Uopsigelighed og Pension og hævder derfor, at de ikke skal indtræde i en Arbejdsløshedskasse.

Efter de herom gældende Regler i Administrationen vil Forbundet ikke kunne gennemføre sit Krav og har derfor maattet henlægge Sagen og har henstillet til Afdelingen, at disse Skovløbere optages i Forbundet som bidragydende Medlemmer i Kassen.

Brorup-Valby Afd. — Forpagter Boserup, Valbygaard, Slagelse. Nærværende Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning fra Valbygaard, er henlagt, da der ikke viser sig at være Basis for Klage over Bortvisningen af vort paagældende Medlem, idet han trods Paabud herom gentagne Gange har undladt at sende Bud, naar han paa Grund af Sygdom var ude af Stand til at møde i Tjenesten.

Kværkeby Afd. — Proprietær Suhr, Rosengaard, Kværkeby. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Ophævelse af Fodermesters Arbejdsforhold, er bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt sit Løntilgodehavende og bliver boende vederlagsfrit i sin Tjenestebolig til 1. Maj. Hans Hustru fortsætter sit Malkearbejde paa Gaarden til 1. Maj.

Kolindsund Afd. — Bestyrer Knudsen, Skarnæs pr. Kolind. Med Bestyrer Knudsen, Skarnæs, er afsluttet Overenskomst, hvorefter han for sit Landbrugs Vedkommende forpligter sig til at respektere den til enhver Tid gældende Overenskomst med Lodsejerne i Kolindsund.

Dreslette Afd. — Proprietær Brandt, Flenstofte. Efter at Forbundet havde tilstillet Proprietær Brandt Forslag til ny Overenskomst i Henhold til Forhandlingsreglerne, har denne underskrevet paa at respektere den til enhver Tid gældende Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt, hvormed Sagen er sluttet.

Lerup-Tranum Afd. og 23. Kreds — Direktør Winther, Langdalens Plantage pr. Brovst. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst. Denne er i det store og hele en Tiltrædelse af den med Hedeselskabet gældende Overenskomst og Priserne er lagt saaledes, at de fuldt ud dækker den Stigning i Overenskomsten med Hedeselskabet, der forventes gennemført pr. 1. April i Aar. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Odense L. Afd. — Bestyrer Andersen, Elsesminde pr. Odense. Med Bestyrer Andersen, Elsesminde, der ejes af Odense Kommune, er der med Tilslutning af Odense Byraads Markudvalg afsluttet en Overenskomst om Landbrugsarbejde, saaledes at man følger den til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst i Maribo Amt med en Række nærmere fastsatte Ændringer, der dog indeholder Forhøjelser af de fleste bestaaende Lønninger, generelt et Tillæg paa 6 pCt. og noget mere for Sukkerroer, Tjenestekarle og Daglejerkarle.

Forbundet — Landbrugsministeriet. Det af Underudvalget i sin Tid udarbejdede Forslag til Lov om Boligbyggeriet er nu udarbejdet i Lovform og forelagt Rigsdagen.

Samtidig er der i samme Lov stillet Forslag til Lovfæstelse og Modernisering af de hidtil gældende Regler for Udleje af Arbejderboliger paa Landet og Tjenesteboliger.

Forbundet ang. Dræningsarbejdet i Thisted Amt. De fleste af Underskriverne paa Dræningsoverenskomsten er Medlemmer af vort Forbund, hvilket har givet Anledning til store Vanskeligheder med Hensyn til Overenskomstens Overholdelse i Forholdet til Landmændene. Disse vil, støttet af Grundforbedringsudvalgene, helst spare det egentlige Mestersalær og ogsaa helst manøvrere saaledes, at de kan faa Tilskud af alle ved Arbejdet beskæftigede Folk, ogsaa af den egentlige Arbejdsleder.

Der har været holdt Møder i Nykøbing M. og Thisted med Underskriverne af Overenskomsten, hvor man fra Organisationens Side er gaaet ind for det Standpunkt, at man ogsaa i Thisted Amt maa klare Begreberne saaledes, at de, der er virkelige Dræningsmestre, udtræder af Forbundet og Arbejdsløshedskassen, og de, der ikke er økonomisk interesseret i en saadan Udtræden, maa ophøre med at være Dræningsmestre. Dette er resulteret i, at Størsteparten af Underskriverne paa Overenskomsten har anmodet om at maatte udtræde af Overenskomstforholdet imod, at de forpligter sig til ikke fremtidig at paatage sig Dræningsarbejder. Tilbage er blevet et mindre Antal Underskrivere, der omvendt har anmodet om at udtræde af Forbundet og Arbejdsløshedskassen.

Grundforbedringsudvalget har søgt at spænde Ben for en saadan fremtidig Ordning og har luftet Tanken om, at man sluttede en Overenskomst om Dræningsarbejde i Amtet mellem Forbundet og Udvalget. Landbrugsministeriet har imidlertid paa Forespørgsel fra Udvalget erklæret, at dette ikke kan optræde som Arbejdsgivermodpart.

Herfølge Afd. — Dræningsm. Jens P. Larsen, Svansbjerg. Fra Herfølge Afdeling var der klaget over, at Dræningsmester J. P. Larsen, Herfølge, nægtede at betale for Oprensning af Dræningsgrøfter, der var skredet sammen inden Rørlægningen. Ved en Mægling den 9. Februar besigtigedes Arbejdet og det konstateredes her, at Arbejderne i alt Fald var uden Skyld i, at Grøfterne var skredet sammen, hvorfor man ved det paafølgende Møde enedes om, at det krævede Beløb 73 Kr. 03 Øre betaltes af Dræningsmesteren.

For en Sag, der ikke var Klarhed over, nemlig Gravning af Hovedgrøften, enedes man om, at der optages Forhandling om Betalingen af Tillægget for denne Grøft, naar Arbejdet var færdigt, og det kunde overses, hvor lidt man havde tjent.

Storehedinge Afd. — Dræningsmester August Petersen, Bjælkerup. Mellem ovennævnte Dræningsmester og Medlemmer af Forbundet var der opstaaet Uoverensstemmelse om Afregning af Dræningsgrøfter over 200 cm Dybde. Medlemmerne hævdede naturligvis, at alle Dybder over 200 cm skulde betales med Timeløn og Forbundet støttede Medlemmerne i dette Krav. Ved en Mægling den 17. Februar i Storehedinge opnaaedes Enighed med Dræningsmesteren i Henhold til dette Standpunkt.

Tirsted Afd. — Proprietær Larsen, Maglebjerggaard. Mellem ovennævnte Arbejdsgiver og Fodermester Chr. Christensen var opstaaet en Uoverensstemmelse, der behandledes ved et den 11. Februar afholdt Mæglingsmøde. Parterne enedes her om, at Tjenesteforholdet afbrydes mod, at Fodermesteren faar udbetalt sit Tilgodehavende 353 Kr. 12 Øre plus Godtgørelse for en Medhjælper. Det omtalte Beløb udbetales kontant ved Mæglingen.

Herlev Afd. — Gdr. A. Greve, Vejleby Mark, Skibby. Nærværende Sag, der drejede sig om formentlig for lidt udbetalt Løn, maa henlægges, da det paagældende Medlem har givet Saldokvittering for at have faaet hele sit Tilgodehavende, ialt Kr. 277,10 ved Arbejdsforholdets Ophævelse.

Rø Afd. — Gdr. Alf. Kure, Rosmannegaard. I ovennævnte Sag, der drejede sig om Fodermester Svend Aage Rasmussens Tilgodehavende Kr. 58 hos ovennævnte Arbejdsgiver, er der nu faldet Dom. Vort Medlem fik Beløbet tilkendt samt i Sagsomkostninger 20 Kr.

38. Kreds — Hedensted-St. Dalby Kommune. I ovennævnte Sag er nu truffet en endelig Afgørelse for saa vidt angaar vore paagældende 4 Medlemmers Arbejdsvægring overfor det af Kommunen iværksatte og i sin Tid tilbudte Arbejde til Underbetaling.

Afgørelsen gaar ud paa, at Hedensted-St. Dalby Kommunes sociale Udvalg skal betale et Beløb af ialt 522,00 til de 4 Medlemmer, Sagen drejede sig om, hvilket Beløb skal udbetales direkte til Dansk Arbejdsmands Forbund, da dette forlods har ydet de paagældende Medlemmer et saadant Laan under den paagældende Arbejdsvægring.

Øster Egesborg Afd. — Bestyrer M. Hansen, Lekkendegaard. Bestyrer M. Hansen, Lekkendegaard, har i Februar 1937 bortvist Medlem, Kreaturpasser Orla Larsen med den Begrundelse, at Larsens Kone, der var antaget som Reservemalkerske, gentagne Gange uden at sende Bud var udeblevet fra Malkearbejdet. Larsen for sit Vedkommende har hævdet, at det i hvert enkelt Tilfælde drejede sig om Sygdom. Ved Underretten blev Larsen tilkendt en Erstatning paa 318 Kr. (samt 60 Kr. i Sagsomkostninger), nemlig Løn indtil den Dag, hvor Forholdet efter Kontrakten rettidigt kunde være opsagt. Ved en tidligere Fogedkendelse var der givet Larsen Ret til at benytte Tjenesteboligen til 1. Maj.

Underretsdommen blev af Østre Landsret ændret til Frifindelse for Bestyreren, og det paalagdes Larsen at udrede 150 Kr. i Sagsomkostninger. I Landsrettens Dom hedder det, at »Larsen findes for saa vidt at maatte bære Ansvaret for sin Hustru.« Da disse mærkværdige Præmisser kunde befrygtes at faa Følger, har Forbundet søgt at faa Sagen paaanket til Højesteret. Justitsministeriet har imidlertid afslaaet Bevilling med den Begrundelse, at der ikke er Udsigt til, at Dommen vil blive ændret og at Sagen ikke skønnes at have almen Interesse.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 6 31.–3. 1938 43. Aarg.

Længsel mod Livet

Man drømmer bag sodede Mure
i giftige Skyer af Støv
om Sommer og Solskin og Ture
til Bølger og Blomster og Løv.

Og dér, hvor Maskinerne larmer
ved Stemplers og Damphamres Klang,
man drømmer om Solskin, der varmer,
og Smaafugles kvidrende Sang.

Ja, tænk om med Barn og med Kvinde
man undtes en Ferietid
og kunde et Hvilested finde,
hvor Stranden er saltfrisk og hvid.

En Feries herlige Dage
langt borte fra Støv og fra Skarn,
hvor man kunde vende tilbage
til Livet med Hustru og Barn.

Man staar paa Fabriken og drømmer
sig bort fra den tørre Fornuft,
thi ind gennem Vinduet strømmer
en Muld-Duft med Foraarets Luft.

Aage Hermann.

Arbejdsgiverne og Regeringens Forslag om Ferie

Regeringen har, som tidligere bebudet her i Fagbladet, fremsat et Forslag om Ferie til alle Arbejdere. Lovforslaget er efter Behandling i Rigsdagen henvist til Udvalgsbehandling, saaledes som det var at forudse. Men som det ligeledes var at forudse, er Arbejdsgiverne imod, at der ved Lov sker Opfyldelse af Arbejdernes Ønske i saa Henseende. Og det varede da heller ikke længe, forinden Arbejdsgiverne tilkendegav deres Uvilje, hvilket er sket ved en Henvendelse til det af Folketinget nedsatte Udvalg.

Den 16. Marts søgte en Deputation for Arbejdsgiverforeningen med dens konstituerede Formand, Herr Oldermand Esper Ejsing som Ordfører, Foretræde for Udvalget og fremsatte et principielt Ønske om, at den foreslaaede Lov ikke blev gennemført, idet man hævdede, at dette Spørgsmaal maatte kunde løses af overenskomstmæssig Vej, og henviste i denne Forbindelse til, at Spørgsmaalet allerede var løst for ca. 130,000 Arbejdere, der er beskæftiget af Medlemmer under Dansk Arbejdsgiverforening.

Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter gav derefter Tilsagn om at vilde stille Forslag til Løsningen af Feriespørgsmaalet for yderligere 20,000 Arbejdere i Forbindelse med de verserende Forhandlinger, men dette kunde ikke ske under indeværende Foraars Forhandlinger, da disse i det væsentlige maatte anses for afsluttede paa det Tidspunkt, da Henvendelsen til Udvalget fandt Sted.

Til Arbejdsgiverforeningens Tilsagn at ville stille Forslag om, at det Antal Arbejdere, som hidtil har opnaaet Ferie kunde udvides, er kun at bemærke, at dette Tilsagn er kommen mere end en Postdag for sent. Os bekendt har det ikke været lutter Velvilje, der har mødt Arbejdernes Krav om Ferie inden for de Virksomheder, der hidtil ved Overenskomstforhandlingerne har opnaaet dette Gode, tværtimod har der været omfattende Tovtrækning om dette Spørgsmaal.

Det oplyses, at ca. 200,000 Arbejdere er beskæftiget under Medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening, og af disse har efter det oplyste 130,000 faaet anerkendt Kravet om Ferie. Med det af Arbejdsgiverforeningen givne Tilsagn skulde altsaa yderligere 20,000 opnaa Ferie. Ialt vilde saaledes 150,000 Arbejdere faa Adgang til et Kulturgode, som har eksisteret for Overklassen — der efter alt at dømme maa anses, omend ikke mindre værdige, saa dog mindre fortjenstfulde — i lange Tider. Tilbage vilde blive yderligere 50,000 Arbejdere, der er beskæftiget af Arbejdsgiverforeningens Medlemmer, foruden et ikke ringe Tal af Arbejdere, som er beskæftiget hos Arbejdsgivere udenfor Arbejdsgiverforeningen, herunder Landarbejderne, der i saa Tilfælde kunde skyde en hvid Pind efter Ferie, for slet ikke at tale om den Feriegodtgørelse, som er indeholdt i Regeringens Forslag.

Arbejdsgivernes Repræsentanter, skal, efter hvad der er oplyst, som Motivering for den overfor Udvalget fremsatte Indsigelse, have anført, at Gennemførelsen af Ferie, saaledes som forudsat ved Lovforslaget, vilde have omfattende økonomiske Virkninger og medføre Fordyrelse af Produktionen paa en Række Omraader.

Ja, hvorfor ikke — og vi kunde gerne tilføje, naturligvis. Det er kun, hvad der kan ventes fra den Kant. Hvornaar har det danske Samfund oplevet, at Arbejdsgiverne — og for den Sags Skyld enhver anden Stand indenfor de besiddende Samfundsklasser — har resigneret, naar den paa den ene eller anden Maade saa sig nødsaget til at afgive en nok saa ringe Del af sit Udbytte til samfundsmæssige eller kulturelle Formaal.

I saa Henseende er »Skruen uden Ende« — et Argument, der til Trivialitet er anvendt mod Arbejdernes Krav — et virksomt Middel i Arbejdsgivernes Hænder. Dette gælder baade, naar der er Tale om Udligning af de Krav, Arbejderne stiller og gennemfører, og Tilvejebringelsen af de Dividender, der skal til for at tilfredsstille de ofte mere end glubende Krav, som Aktionærerne stiller.

Det vil sikkert forekomme det store Flertal indenfor Offentligheden, at dette Argument, ikke med blot Skygge af Ret bør kunde anvendes mod Gennemførelsen af Loven om Ferie til Arbejderne, og slet ikke paa et Tidspunkt, hvor store Dele af den Industri, hvis Indehavere eller Udøvere er knyttet til Arbejdsgiverforeningen, nyder en Beskyttelse af omfattende Art fra Samfundets Side.

Arbejderne har ikke — eller kun i ringe Grad — reageret mod den Rationalisering af Virksomhederne, som har sat Tempoet op og anspændt Arbejdsydelsen til Bristepunktet for hver enkelt, og som faktisk har røvet enhver Fordel af det kulturelle Gode, som Arbejdstidsnedsættelsen skulde have medført, men har med aabenbar Resignation baaret den Byrde, den deraf følgende Stigning i Arbejdsløsheden har medført for et meget stort Tal.

Det kan derfor forventes, at Udvalget afviser Arbejdsgiverforeningens Argumenter mod Gennemførelsen af det forelagte Forslag om Ferie til alle Arbejdere, og derefter henviser ogsaa denne Kreds af Samfundsborgere til at vise det Samfundssind, der saa ofte er stillet Krav om overfor Arbejderne, og som disse til fulde har ført Bevis for at være i Besiddelse af.

R—dt.

Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938

INDHOLDSFORTEGNELSE

I. Overenskomster mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Arbejdsgiverorganisationer.

	Nr
Arbejdsgiverforening, Dansk — (Budenes Forbund)	187
Arbejdsgiverforening, Dansk — (Chauff. Fagf. i Kbhvn.)	186
Arbejdsgiverforening, Dansk — (Kuskenes Fællesforbund)	185
Bagerlaug, Kbh.s (Rugbrødsfab.) — Brødkuskenes fagl. For.	189
Bagerlaug, Kbh.s (Fintbrødsfab.) — Brødkuskenes fagl. For.	190
Brolæggerlauget i København	8
Cementfabr., Foren. af danske	34
Cementfabr., Foren. af danske — Kuskenes Fagf. f. Aalborg og Nørre Sundby	181
Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening	13
Cementvarefabrikanter for Kbh. og Amager, Foreningen af	6
Dampvaskeriejerforeningen for Danmark	107
Entreprenørforeningen — (Jord- og Betonarb. Fagf., Kbh.	6
Entreprenørforeningen — (Provinsen)	7
Farve- og Lakfabrikanter, Foreningen af danske	52
Fiskeeksport. og Fiskeauktionsmst. i Esbj., Arb.giverforen. f.	221
Fugefri Gulve, Foreningen af Fabrikanter af	9
Grusgrave- og Skærvefabriker, Foreningen af	35
Handelsmøllers Arbejdsgiverforening, Københavnske	177
Havne- og Købmandsorg. i Danmark, Sammenslutningen af	148
Hovedorg. for Mesterforeninger for Byggefagene i Danm.	239
Isoleringsfabrikantforeningen	69
Jern- og Metalindustriens Arbejdsgiverforening	33
Jern- og Metalindustriens Arbejdsgiverforening, Odense	224
Jern-, Metal- og Kludebranchen, Foren. af Arb.givere indenf.	38
Kalk- og Teglværksforeningen af 1893	36
Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 (vedr. Kuske)	170
Kaolin-, Kalk- og Teglstensindustrien paa Bornh., Foren. for	37
Keramiske Fabrikantforeninger, Bornholms	74
Københavns Havn, Foreningen af Arbejdsgivere ved	188
Losse-Entreprenørforen. — (Kbh.s Baneg. private Arb. Afd.)	169
Læderfabrikanter, Foreningen af danske	43
Mozaik- og Terrazzofabrikanter i Jylland, Foreningen for	10
Murer- og Stenhuggerlaug, Københavns	6
Murermestre i Danmark, Centralforeningen af	2
Murermestre i Nordsjælland (1. Zone), Centralf.s Afd. for	3
Odder, Foreningen af Arbejdsgivere i	85
Olieindustriens Arbejdsgiverforening	44
Papirvareindustrien, Foreningen af Arbejdsgivere indenfor	193
Pianofabrikantforening, Dansk — (Kuskenes Fællesforb.)	176
Pianofabrikantforening, Dansk — (vedr. Fabrikarb.)	109
Rutebilejernes Arbejdsgiverforening (Th. Wissing)	192
Soigneringsforretninger, Foreningen for Københavns	213
Stenhuggerlauget i Kbh. — (Marmor- og Granitsl. Fagf.)	16
Stenhuggerlauget i Kbh. — (Lager- og Pakhusarb. Forbund)	17
Stenhuggerlauget (E. Nielsens mek. Stenhuggeri, Faxe)	18
Stenhuggermf. Jyll. — (L. Billeschou, Vejle)	19
Stenhuggermf. Jyll. — (C. Christensen og Brd. Kofoed, Aarh.)	21
Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm	15
Stukkaturfagets Mesterforening	6
Sæbefabrikker, Foren. af danske	49
Tagpap- og Asfaltfabrikantforening, Dansk	53
Tapetindustriens faglige Forening	134
Træindustriens Fabrikantforening for Kbhvn. og Omegn	188
Tændstikfabrikker i Danmark, Foreningen af	98
Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn	188
Vinduespolererlaug, Københavns	226
Vognmandsforening, Aalborg og Nørresundby	152
Vognmandsf. Aarh. — (Kuskenes Fagforening, Aarhus)	153
Vognmandsf. Aarh. — (Chaufførernes Fagforening)	154
Vognmandsf. Aarh. — (Mejeri.) — (Kusk. og Chauff. Fagf.)	156
Vognmandsf. Aarh. — (Renovationsarb.) — (Kuskenes Fagf.)	155
Vognmandsf., Esbjerg — (Arbejdsmændenes Fagf. af 1890)	157
Vognmandsf., Haderslev By og Omegn	158
Vognmandsf., Kalundborg	159
Vognmandsf., Kronborg Birk (vedr. Lastvognch. og Kuske)	160
Vognmænd i København og Omegn, Centralorganis. af — (Jord- og Betonarbejdernes Fagforening)	6
Vognmænd i København og Omegn, Centralorganis. af — (Kuskenes Fællesforbund)	149
Vognmænd i København og Omegn, Centralorganis. af — (Flyttearbejdernes Fagforening)	223
Vognmænd i København og Omegn, Centralorganis. af (ang. Turistkørsel) — (Chaufførernes Fagforening)	151
Vognmandsforening, Næstved	161
Vognmandsforening, Odense	162
Vognmandslaug, Randers	164
Vognmandsforening, Rønne	168
Vognmandsforening, Silkeborg	165
Vognmandsforening, Skive	166
Vognmandsforening, Vejle	167

II. Overenskomster mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Enkeltvirksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening.

Aa Mølle Kridtslemmeri	117
Aalborg Dampvaskeri	108
Aalborg litografiske Anstalt	114
A/S Aalborg Mælkekompagni	184
Acetylengasfabrik, A/S Københavns	121
Ammoniakfabrik, Dansk, Nyborg	132
A/S Andersen & Bruuns Fabr.	147
Andersen, Firmaet Marius	203
Asfaltfabrik, Kalundborg, A/S Dansk	58
Augustinus	144
Beck & Jørgensen	212
Benzon, A/S Alfred — (Kuskenes Fællesforbund)	175
Benzon, A/S Alfred — (vedr. Fabrikarbejdere)	86
Benzon, A/S Alfred — (vedr. Lager- og Pakhusarbejdere)	204
Berlingske Tidende	216
Bertelsen, H. Middelfart	225
L. Billeschous Stenhuggeri	19
A/S Blaakilde Mølle	39
Blauenfeldt & Tvede	87
Blodfoderfabrikker, A/S De danske	123
A/S N. N. Blumensaadts Fabrikker, Odense	50
Bornholms Konservesfabrik	129
A/S Bornholms Maskinfabrik	125
A/S De bornholmske Jernbaner	191
A/S Boston Blacking Compagny	205
A/S L. E. Bruuns Export, Fredericia	119
A/S L. E. Bruuns Export, Hjørring	118
Brødfabrikker, A/S Københavns	189
Chr. Christensen, Aarhus	20
A/S Colas Vejmateriale, Horsens	66
A/S Colas Vejmateriale, København	65
Damman Asfalt, A/S Danske, Fakse	56
Damman Asfalt, A/S Danske, Bornholm	57
Danica, Konservesfabriken	131
Elektro-Isola, Vejle	112
Elvirasminde, A/S Chokoladefabriken	210
Fix, Soigneringsforretningen	147a
Fjerfabrik, Nordisk, og A/S Københavns Fjerrenseri	207
Freja, A/S Legetøjsfabriken	93
Frihavns A/S, Københavns — (Jord- og Betonarb. Fagf.)	22
Frihavns A/S, Københavns — (Støberiarb.s Forbund)	127
A/S D. Friis, Vejle	111
A/S Frisenborg Fabriker	55
Frijsenborg Skovbrug	231
Fyns Andels-Foderstofforretning, Middelfart	222
A/S Fyens Konservesfabrik	130
A/S Fyens Sækkekompagni	197
Galle & Jessen	209
A/S Gasaccumulator	94
Gelatinefabrik, Dansk	88
A/S L. C. Glad & Co.	45
A/S Grand Danois	95

Gubben, Konservesfabriken, Hundested 129
Gummifabrikken Jylland 115
Gummi- og Guttaperka Co., A/S Nordisk 99
Gummi-Co., A/S Skandinavisk 102
Gummi- og Luftringefabriker, A/S De forenede 91
Chr. Hansen & Co., Kerteminde 129
A/S Henkel & Co. 96
Henriksen & Blom 202
Holm & Sønner, Jacob 145
A/S Holmegaards Glasværk — (Fensmark Afdeling) 81
A/S Holmegaards Glasværk — (Kuskenes Fællesforbund). 171
A/S Holmegaards Glasværk — Lager- og Pakhusab. Forb.) 196
Holst, Aalborg, Firmaet Ad. 113
Hornbeck, Firma Johan & Axel 116
Ilt- og Brintfabrik, Dansk 46
Ilt- og Acetyléngasfabr., A/S Jydsk — (ang. Fabrikarb.) 120
Ilt- og Acetyléngasfabr., A/S Jydsk — (Kusk. og Chauf. Fgf.) 179
Iltfabrik, A/S Københavns 97
Imprægneringsanstalter, De danske 138
Jyllands Papirværk 194
A/S Kastrup Glasværk 83
A/S Kastrup Glasværk — (Kuskenes Fællesforbund) 172
Kemisk Industri, A/S (for Kastrup) 67
Kemisk Industri (for Vejle) 68
Brdr. Kofoed, Aarhus 21
M. Kragelunds Fabrikker 122
A/S Krukow-Waldorff 201
Kultorvets Farvehandel 211
A/S L. Levison, junr. 208
Limfabrikken, Limfjorden 124
C. Loehr, Fredericia 178
Lotze, Gustav, Odense — (Chaufførernes Fagforening).... 180
Medicinal- og Kem.-Co. A/S Det danske — (Fabr.arb, Kbh.) 89
Medicinal- og Kem.-Co. A/S Det danske — (Lag.- og Pakhs.) 206
Medicinal- og Kem.-Co. A/S (G. Lotze, Ods.) - (Fabr.arb. do.) 90
Mejeri Industri & Export Co., Dansk 135
Moland, A/S Emil, Kolding 218
Mælkekondenseringsfabrikker, A/S De danske, Nakskov .. 137
Mælkekondenseringsfabrikken, Nykøbing F. 136
Mønsted, Otto, A/S, Aarhus 182
Nationaltidende 217
Nielsen, A/S Carl, Strøby 230
Nielsen, A/S Carl, København 229
E. Nielsen mek. Stenhuggeri, Faxe 18
Nordens Gummiværk 110
Norden, Olieraffinaderiet 214
Odense-Kerteminde-Martofte Jernbane 191a
Olietøjsfabriker, A/S De forenede 92
Olsens Fabrikker, Firma Chr. 100
Papirfabrikker, A/S De forenede 195
H. Pens 222
Politiken 215
Firma A. Rindom 101
N. C. Rom & Co. 143
Rønne Mælkeforsyning 183
Schøllers Børstefabrik, Aage 146
Smelting, Zinkhvidtfabr. 133
A/S Sodafabrikkerne, Aalborg 104
A/S Sodafabrikkerne, Odense 105
A/S Sodafabrikkerne, Valby 103
Sukkerfabrikken, Nykøbing 40
Sukkerraffinaderi, A/S Københavns 42
Sukkerfabrikker, A/S De danske — (Sukkerhusarb. Fagf.). 41
Sukkerfabrikker, A/S De danske 40
Svendborg Tagpapfabrik 54
Svovlsyrefabrikkerne 39
Sydfynske Jernbaner 191a
A/S Sækkelejekompagniet — (Kuskenes Fællesforbund) .. 174
A/S Sækkelejekompagniet — (Lager- og Pakhusarb. Forb.) 198
A/S Tagpapfabrikken Phønix, Kolding 63
A/S Tagpapfabrikken Phønix, Vejen 62
A/S Taxamotor 128
A/S Teknisk Kork Industri 126
Telefon A/S, Københavns 199
Vejmaterialefabrik, A/S Dansk 64
Viking, Blyantfabrikken 98
Villadsens Fabrikker, A/S Jens (Dortheaminde) 61
Villadsens Fabrikker, A/S Jens (Kastrup) 59
Villadsens Fabrikker, A/S Jens (Ringsted) 60
Vin- og Konservesfabrikker, A/S De danske 173
A/S Wessel & Vett 200
A/S Worning & Petersen, Vejle 51
Øresunds chemiske Fabrikker 106
A/S Det østbornh. Dampskibsselsk. — (Hasle-Allinge-Gudhjem og Svaneke) 219
A/S Det østbornh. Dampskibsselsk. — (Nexø) 220

III. Overenskomster mellem øvrige Fagforbund og Arbejdsgiverorganisationer og Enkeltvirksomheder.

Billedsk.- og Dekorationsbill.hgforb. — Billedsk.lauget, Dsk. Provins-Billedsk.for. og Fællesf. af Danm. Snedkerm. 23
Blikkenslagerforb. i Danm. — Kbh.s Blikkenslager-, Gas-, Vand- og Sanitetslaug 234
Blikkenslagerforb. i Danm. — Centralfor. af Blikkensl. og Kobbersmedemestre i Jylland og Østifterne 235
Brolæggerforb, Dansk — Entreprenørforen. (vedr. Prov.) .. 12
Bødkerforb. i Danm. — Bødkerlauget, Bornh. Bødkermesterforen. og Centralforen. af Bødkerm. i Prov. 24
Bødkerf. i Danm. — Sammensl. af Danm. Bødkermesterforeninger 240
Bødkerf. i Danm. — Foren. af dsk. Cementfabrikker 24a
Børsteindustriarbejderf. — Foren. af Fabr. i dsk. Børsteind. 25
Drejerforb. i Danm. — Jern- og Metalindustriens Sammensl. 33
Elektrikerforb., Dansk — Jern- og Metalindustr. Sammensl. 33
— — — Aabenraa Komm. Elektricitetsfors. 84
Gartnerforb. Dansk — Holmens Kirkegaard og Garnisons Kirkegaard 228
Glarmestersv. Forb. — Glarmesterlauget, 2.—3. Afd. 26
Glarmestersv. Fagf. i Kbhvn. — Glarmesterlauget, 1. Afd. .. 236
Glasarbejderf., Dansk — Foren. af Arbsg. v. Planglasbearb. 29
— — — A/S Holmegaards Glasværk 80
— — — A/S Kastrup Glasværk 82
Guld-, Sølv- og Elektropletarb. Forb. — Jern- og Metalindustriens Sammenslutning 33
Hatte- og Buntmagerf., Dansk — Foren. af danske Straa- og Filthattefabrikanter 75
Hatte- og Buntmagerforb., Dansk — Foren. af danske Fabrikanter og Grossister i Pelsvarebranchen 47
Karetmagerf. Dansk — Jern- og Metalindustr. Sammensl. .. 33
Keramisk Forb. — Bornholms keramiske Fabrikantforen. .. 73
— — — Foren. af Arbejdsg. indenf. Porcelainsm. 72
— — — Sammenslutn. af Arbejdsg. indenf. den keramiske Industri 71
Kurvemagerforbundet — Kurvemagerlauget 27
Kvindeligt Arbejderf. — Fiskehandlernes Arbejdsgiverorg. 139
— — — Jern- og Metalindustr. Sammensl. .. 33
— — — Kbhvnsk. Gross. Arbejdsgiverforen. 140
— — — A/S Holmegaards Glasværk 141
— — — Sodafabrikkerne 142
Læder- og Skindarbderf., Dansk — Foren. af dsk. Læderfabr. 43
Malerforb. i Danm. — Jern- og Metalindustr. Sammensl. .. 33
— - — — Københavns Malerl. og Centralfor. af Malerm. und. Arbejdsgiverforen. 28
Murarbejdsmændenes Fagforen. for Kbhvn. — Kbhvns. Murer og Stenhuggerlaug 233
Murersv. Fagforening., — Københavns Murer- og Stenhuggerlaug 223
Murerforb. i Danm. — Centralforen. af Murerm. i Danm. .. 1
— - — — Mesterforen. f. Bygningshaandv. i Gl. Roskilde Amt 4
— - — — Hovedorg. for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark 237
Mælkeriindustriarb. Forb. — A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Horsens 236a
Mølleriarbejderforbund, Dansk — Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforen. og Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening samt A/S Ota 70
Rebslageriarbejderforb., Dsk. — Foren. af dsk. Rebslagerier 48
Riggernes og Sejlm. Forb. — Jern- og Metalind. Sammensl. 33
Skibstømrerforb., Dansk — Jern- og Metalind. Sammensl. 33
Skotøjsarbejderforb., Dansk — Foren. af Kbhvn.s Skotøjsfabrikanter og Foren. af Skotøjsfabr. i Provinsen .. 76
Skotøjsarbejderforb., Dansk — Foren. af Klædeskofabr. .. 77
Skotøjsarb.forb., Dsk. — Mesterforen. f. mek. Fodtøjsrep. 78
Smede- og Maskinarbejderforb., Dansk — Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm 21
Snedkerforb. i Danm. — Jern- og Metalind. Sammensl. 33
— - — — Fællesforen. f. Danm. Snedkerm. 31
Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforb., Dansk — Badeanstalten København 227
Stenindustriarbejderforb., Dansk — Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm 14
Stukkatørernes Forb. — Stukkaturfagets Mesterforening .. 32
Tekstilarbejderforb., Dansk (Possementmagernes Fagforen.) Possementmagerlauget 30
Træindustriarbejderforb. — Jern- og Metalind. Sammensl. .. 33
— — Træindustriens Fabrikantfor. f. Kbhvn. Jylland og Øerne .. 79
Tømrerforb. Dansk — Københavns Tømrerlaug 11
— — — Centralforen. af Tømrerm. i Danm. 5
— — — Hovedorg. f. Mesterforen. i Byggefagene i Danmark 238

A.
Dansk Arbejdsgiverforening
og
Organisationer under De samvirkende Fagforbund.

Nedenstaaende mellem Organisationer eller Enkeltvirksomheder under **Dansk Arbejdsgiverforening** og Organisationer under **De samvirkende Fagforbund** til Udløb den 1. Marts 1938 opsagte og ikke fornyede Overenskomster fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

I. Bygge- og Entreprenørfag.

1) Overenskomsten mellem **Centralforeningen af Murermestre i Danmark** og **Murerforbundet i Danmark:***)

a) Normaltimelønnen forhøjes til 130 Øre.

b) § 7, 3. Stk., affattes saaledes: »Anviser Mesteren ikke saadant Arbejde, og bærer han ifølge Mægling eller Voldgift Ansvar for Standsningen, kan en eventuel Erstatning dog ikke overskride den til enhver Tid gældende Normaltimeløn.«

c) Overenskomsten for Nordsjælland: Normaltimelønnen forhøjes til 138 Øre.

d) Priskuranten af 30. Marts 1936 forhøjes med 7 pCt.

---

2) Overenskomsten mellem **Centralforeningen af Murermestre i Danmark** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**

a) Timelønnen forhøjes til 118 Øre, dog for Nordsjællands 2. Zone til 124 Øre.

b) **Almindelige Bestemmelser:**

§ 3, 2. Stk. (i Tillægget af 1936): Parentesen i 2. Linie (»Akkordafsavnstillæg«) slettes.

§ 3, r, udgaar, og i Stedet indføres følgende Bestemmelse:

»Hvor der i Overenskomstperioden fremkommer nyt Arbejde indenfor Fagets overenskomstmæssige Arbejdsomraade, eller hvis ændrede Arbejdsmetoder berettiger en af Parterne til at formene, at hidtil gældende Akkordtakster bør erstattes med andre, kan disse Spørgsmaal, hvis der ikke paa anden Maade opnaas Enighed, endelig afgøres ved Voldgift efter de for Faget gældende Voldgiftsregler, saafremt en af Parterne fremsætter Begæring herom.

Voldgiften skal som Rettesnor for sin Afgørelse anvende den i Faget gældende Akkordpriskurant ved Fastsættelse af Priser.

Indtil nye eller ændrede Takster træder i Kraft, skal der ydes en særlig Betaling, om hvilken der træffes særlig Aftale mellem Parterne. Kan der herved ikke opnaas Enighed, afgøres Spørgsmaalet efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.«

c) **Murerpriskuranten:**

1) § 5, A 2, 2. Stk., ændres til:

»For Ophejsning af Materialer i almindelige Hejsetaarne, indbygget i Stilladset, eller tilsvarende fritstaaende Hejsetaarne, med mekanisk drevne Spil (incl. Spillets Pasning) betales et Tillæg pr. 1000 Sten pr. 1 m regnet fra Terræn ..... 7 Øre, men ovennævnte Højdetillæg bortfalder.«

Om Betjening eller Transport af Materialer fra eller til andre Elevatorer eller Hejseværker træffes særlig Aftale.

2) **Indvendigt Pudsearbejde m. m.:**

§ 5, D 4, affattes saaledes:

»Hvor der til Puds anvendes Maskinmørtel, tilberedt saavel af Kule- som Melkalk, betales dette med 32 pCt. af Svendes og Lærlinges Fortjeneste i Kælder og Stue, 31 pCt. for 1. og 2. Sal og 30 pCt. for øvrige Etager med et Tillæg som under Pos. 1.«

I Punkt D 5 ændres »38 pCt.« til »40 pCt.«.

d) Der tillægges samtlige Priser for Jordarbejde forlods 4 pCt.

e) **Jord- og Betonarbejde:**

Centralforeningen tiltræder de Ændringer, hvorom der ved Forhandling i Aar er opnaaet Enighed mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund, forsaavidt angaar Provinsen. Herfra undtages dog Grundprisen for **armeret Beton,** dog at denne Grundpris hæves til den for København aftalte minus 5 pCt., forsaavidt der af Forbundet til Gengæld herfor kan gives Centralforeningen en Indrømmelse, der ækvivalerer den, som de københavnske Murermestre har opnaaet som Led i Forhøjelsen i Grundprisen for armeret Beton.

f) **Side 54** (i Overenskomsten af Aargang 1930). Efter Stykket: »Hvor Forme opstilles af løse Brædder o. s. v.« indføres som nyt Stykke:

»Hvor Opstilling af Forme af løse Brædder forlanges udført med nøjagtig vandrette Fuger, betales et Tillæg til Opstillingsprisen pr. m² af 13,3 Øre. Hvor Opstilling af Forme af løse Brædder forlanges udført med Forløbning af Stødene, betales et Tillæg til Opstillingsprisen pr. m² af 8,6 Øre.«

g) **Side 72.** Nederst paa Siden tilføjes som nyt Stykke:

»Naar Nedgangsbrønde forlanges nedgravede, og Ledningen ikke lægges i Bunden af Brønden, betales et Tillæg af 40 pCt. til den Del af Brønden, der ligger under Ledningen.«

h) **Side 77.** I Punkt 5 ændres »50 pCt.« til »70 pCt.«

i) **§ 5 F. Tagarbejde:**

Der indføjes samme Ophejsningsbestemmelse som under § 5 A.

j) Priserne i Priskurantens Afsnit A—G med Undtagelse af Procentakkorder forhøjes med 7 pCt.; de øvrige Afsnits Priser jvf. herved Punkt e, med 6 pCt.

k) Om Priser for **Røselersten** optages Forhandling mellem Parterne.

l) **Altanarbejde:**

Der optages i Priskuranten Priser vedrørende Altanarbejde, idet disse skal være de i Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen, Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening fastsatte med et Fradrag af 5 pCt.

---

3) Overenskomsten mellem **Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland (1. Zone)** og **Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsakse Sogne:**

a) Timelønnen forhøjes til 125 Øre.

b) Akkordpriskuranten forhøjes med 7 pCt. Hvor Arbejdsmænd arbejder paa Procent af Svendenes Akkorder, sker der dog ingen Forhøjelse af Procentsatserne.

---

4) Overenskomsten mellem **Mesterforeningen for Bygningshaandværkere i Gl. Roskilde Amt** og **Murerforbundet i Danmark:**

Timelønnen og Priskuranten forhøjes i samme Omfang som fastsat for Overenskomsten mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Murerforbundet i Danmark.

---

5) Overenskomsten mellem **Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark** og **Dansk Tømrerforbund:**

a) Normaltimelønnen forhøjes til 130 Øre, for Københavns Amts 2. Afdeling m. v. dog til 135 Øre.

b) Akkordpriskuranten forhøjes med 7 pCt.

---

6) Overenskomsterne mellem 1) **Entreprenørforeningen,** 2) **Københavns Murer- og Stenhuggerlaug,** 3) **Foreningen af Cementvarefabrikanter for København og Omegn,** 4) **Stukkaturfagets Mesterforening,** 5) **Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn** og **Jord- og Betonarbejdernes Fagforening:**

a) Den i Hovedoverenskomstens § 3 B og i Særoverenskomsterne fastsatte normale Timeløn og de samme Steds under Punkter 2 a—8 og i § 4 under Pos. 42 fastsatte Øretillæg forhøjes med 6 pCt.

b) Akkordpriskuranterne samt Overenskomsten for Asfaltarbejde forhøjes med 5 pCt.

c) I Overenskomsten om Uddybningsarbejde forhøjes Timelønnen og Timelønstillæget med 6 pCt., og den i § 3, Stk. 3, fastsatte Betaling af 1 Kr. pr. Uge forhøjes til 3 Kr. pr. Uge.

---

7) Overenskomsten mellem **Entreprenørforeningen** og **Dansk Arbejdsmandsforbund (Provinsen):**

a) Timelønnen forhøjes fra 109 Øre til 118 Øre, dog for Nordsjællands 2. Zone fra 115 Øre til 124 Øre.

b) Akkordpriskuranten forhøjes med 6 pCt.

c) I Hovedoverenskomstens § 1, m, 2. Stk., ændres »10 Dage« og »6 Dage« til henholdsvis »14 Dage« og »10 Dage«.

d) I Særoverenskomsterne vedrørende Uddybningsarbejde og Udstøbning af færdigblandet Beton forhøjes Timeløn og Akkordpriser tilsvarende.

---

8) Overenskomsten mellem **Brolæggerlauget i København, Frederiksberg, Nordre Birk og Amager** og **Brolægningsarbejdernes Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund:**

Akkordpriskuranten forhøjes med 6 pCt.

---

9) Overenskomsten mellem **Foreningen af Fabrikanter af fugefri Gulve** og **Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København:**

a) Timelønnen for Afstrygere forhøjes fra 147 Øre til 156 Øre.

b) Timelønnen for andre Arbejdere forhøjes fra 140 Øre til 148 Øre.

c) Akkordpriskuranten for Afstrygere forhøjes med 5 pCt.

d) Akkordpriskuranten for andre Arbejdere forhøjes med 6 pCt.

---

*) Med Hensyn til det under 27. Februar 1938 oprettede Dokument, der indeholder de Punkter, om hvilke Parterne direkte har opnaaet Enighed, bemærkes, at Hovedorganisationerne ikke har kunnet godkende følgende Bestemmelse: »For Arbejde ved Tildanning, Henlægning og Binding af Jern til Jernbeton betales et Tillæg af 20 pCt. til den i § 2 nævnte Timeløn«, hvorfor denne Bestemmelse ikke kan optages i Overenskomsten.

10) Overenskomsten mellem **Foreningen af Mosaik- og Terazzofabrikanter i Jylland** og **Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus under Dansk Arbejdsmandsforbund:** .. ..

Timelønnen forhøjes til følgende Beløb incl. det i Overenskomstens § 5 nævnte Akkordafsavnstillæg:

For Terazzolæggere, Begyndere	131	Øre
- — øvede	144	-
- Terazzoslibere	131	-
- Mosaikarbejdere	157	-
- Medhjælpere	121	-

---

11) Overenskomsten mellem **Københavns Tømrerlaug** og **Hustømrernes faglige Afdeling under Dansk Tømrerforbund:**
a) Minimallønnen forhøjes med 7 Øre pr. Time.
b) Personlige Timelønninger og Udbetalingen paa Akkorder forhøjes tilsvarende.
c) Til samtlige Akkordpriser lægges 5 pCt.

---

12) Overenskomsten mellem **Entreprenørforeningen** og **Dansk Brolæggerforbund** vedrørende Arbejdsforholdene i Provinsen med Undtagelse af Nordre Birk:
a) Timelønnen forhøjes til 126 Øre.
b) Akkordsatserne forhøjes med 6 pCt.

---

13) Overenskomsten mellem **Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 114 Øre, dog i Nordsjællands 2. Zone til 121 Øre.
b) Akkordafsavnstillæget bliver i Nordsjællands 2. Zone 10 Øre pr. Time, dog i Taastrup, Glostrup og Hedehusene 16 Øre pr. Time; i det øvrige Land 8 Øre pr. Time.
c) Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.
d) § 6 i Overenskomsten affattes saaledes:

»Arbejdet skal i størst mulig Grad tilstræbes udført i Akkord; forsaavidt vedkommende Arbejde ikke omfattes af Prislisten, skal Akkordfortjenesterne i Virksomheden benyttes som Vejledning ved Fastsættelsen af Prisen paa Arbejdet.

Der er dog fri Adgang for Arbejdsgiveren og vedkommende Arbejdere til at aftale, at Arbejdet ikke skal udføres paa Akkord, og Arbejdsgiveren kan endvidere i Tilfælde, hvor Hensynet til Kravene til Arbejdsproduktets Kvalitet, Arbejdets Tarv iøvrigt eller andre særlige Grunde gør sig gældende, forlange Arbejdet udført i Timeløn + Akkordafsavnstillæg. Uenighed om, hvorvidt saadanne Forhold foreligger, afgøres efter Reglerne for Behandling af faglig Strid.«

---

14) Overenskomsten mellem **Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm** og **Dansk Stenindustriarbejderforbund for Kløvning, Brostenshugning og Knuseværkerne paa Bornholm.**
a) Timelønnen forhøjes til 118 Øre.
b) Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.

---

15) Overenskomsten mellem **Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 118 Øre.
b) Vedrørende A/S Vang Stenhuggerier, Stenværksejerne Sigfred Mogensens og Fru Isenkræmmer Kofoeds Virksomheder i Hasle, Sandstensbrudet i Nexø, Bjergbakken samt Carlsens og Haagensens Stenhuggerier i Lobbæk optages lokale Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken om Indførelse af Akkord, alt under Hensyntagen til lokale Forhold og de overenskomstmæssigt trufne Aftaler for andre Værker.

---

16) Overenskomsten mellem **Stenhuggerlauget i København** og **Marmor- og Granitslibernes Fagforening under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Grundtimelønnen forhøjes til 112 Øre, for Pladsarbejdere uden Tillæg eller Adgang til Akkord dog til 121 Øre.
b) Akkordafsavnstillæget for Haandsliberarbejde forhøjes til 16 Øre pr. Time.
c) Timelønnen ved Karborondumskæremaskinen forhøjes til 136 Øre.
d) Den organisationsmæssigt vedtagne Priskurant forhøjes med 7 pCt.

---

17) Overenskomsten mellem **Stenhuggerlauget i København** og **Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Timelønnen forhøjes til 121 Øre.

---

18) Overenskomsten mellem **Stenhuggerlauget (E. Nielsens mekaniske Stenhuggeri, Faxe)** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Faxe:**
a) Timelønssatserne 103, 105, 115 og 119 Øre forhøjes til henholdsvis 113, 115, 126 og 130.
b) Den ved Overenskomst af 30. August 1937 fastsatte Timeløn af 130 Øre ved hurtiggaaende Slibemaskine forhøjes til 133 Øre.
c) De nugældende Betalingssatser for Skæring af smaa Sten indsættes i Overenskomsten.
d) Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.

---

19) Overenskomsten mellem **Jyllands Stenhuggermesterforening (L. Billeschous Stenhuggeri og Granitsliberi, Vejle)** og Fabrik- og Lagerarbejdernes Fagforening i Vejle:
a) Timelønnen forhøjes til 114 Øre.
b) Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.

---

20) Overenskomsten mellem **Jyllands Stenhuggermesterforening (Chr. Christensen og Brdr. Kofoed, Aarhus),** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus:**
a) Timelønnen forhøjes til 119 Øre.
b) Akkordafsavnstillæget forhøjes til 22 Øre.

---

21) Overenskomsten mellem **Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm** og **Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund:**

Den mellem Parterne den 8. og 30. Januar 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende for 2 Aar.

---

22) Overenskomsten mellem **Københavns Frihavns-Aktieselskab** og **Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København:**
Time- og Ugelønninger forhøjes med 7 pCt.

II. Andre Haandværksfag.

23) Overenskomsterne mellem 1) **Billedskærerlauget,** 2) **Dansk Provinsbilledskærerforening,** 3) **Fællesforeningen af Danmarks Snedkermestre** og **Billedskærer- og Dekorationsbilledhugger-Forbundet:**
a) Minimaltimelønnen forhøjes til 123 Øre.
b) Personlige Timelønninger og Akkorder forhøjes med 7 pCt.

---

24) Overenskomsterne mellem 1) **Bødkerlauget i København,** 2) **Bornholms Bødkermesterforening,** 3) **Centralforeningen af Bødkermestre i Provinsen** og **Bødkerforbundet i Danmark:**
a) Timelønninger forhøjes med 6 pCt.
b) Akkordsatser for Smørdritler forhøjes med 3 pCt. og for Reparation af Olietønder med 5 pCt. Øvrige Akkordsatser forhøjes med 6 pCt.

24a) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Cementfabrikker** og **Bødkerforbundet i Danmark:**
Akkordsatserne forhøjes med 6 pCt.

---

25) Overenskomsten mellem **Foreningen af Fabrikanter i dansk Børsteindustri** og **Børsteindustriarbejdernes Forbund i Danmark:**

Den mellem Parterne den 11. Januar 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

---

26) Overenskomsten mellem **Glarmesterlauget i Danmark, 2.—3. Afdeling** og **Glarmestersvendenes Forbund i Danmark:**
a) Timelønnen forhøjes til 130 Øre, for 1. Aar efter Læretiden dog til 102 Øre.
b) Akkordpriskuranten forhøjes med 6 pCt.

---

27) Overenskomsten mellem **Kurvemagerlauget og Kurvemagerforbundet i Danmark:**
a) Der fastsættes en Minimalløn paa 110 Øre pr. Time. For ældre eller svagelige Arbejdere kan der ved Forhandling mellem Organisationerne træffes særlig Aftale.
b) Akkordpriser, der er fastsat indtil Jan. 1936, forhøjes med 7 pCt. andre Akkordpriser med 5 pCt.
c) Ugelønnen for Kvinder forhøjes med 7 pCt.

---

28) Overenskomsterne mellem 1) **Københavns Malerlaug,** 2) **Centralforeningen af Malermestre under Arbejdsgiverforeningen** og **Malerforbundet i Danmark:**

Timelønninger og Akkordlønninger forhøjes med 7 pCt. Udbetalingen ved Akkordarbejde og Tillæg for Overarbejde og Søn- og Helligdagsarbejde forhøjes tilsvarende.

---

29) Overenskomsten mellem **Foreningen af Arbejdsgivere ved Planglasbearbejdning** og **Dansk Glasarbejderforbund:**

Minimallønninger, personlige Timelønninger og Akkordsatser forhøjes med 7 pCt.

---

30) Overenskomsten mellem **Possementmagerlauget** og **Possementmagernes Fagforening under Dansk Tekstilarbejderforbund:**
Timelønninger, Ugelønninger og Akkordsatser forhøjes med 6 pCt.

---

31) Overenskomsten mellem **Fællesforeningen for Danmarks Snedkermestre** og **Snedkerforbundet i Danmark:**
a) Minimallønnen forhøjes til 123 Øre pr. Time, for Ungsvende dog fra 110 Øre til 118 Øre pr. Time.
b) Maksimaltimelønnen for Bygningssnedkere i København forhøjes til 168 Øre pr. Time for Arbejde paa Værksted og til 182 Øre pr. Time for Arbejde i Byen.
c) Personlige Lønninger forhøjes med 7 pCt.
d) Akkordpriskuranten forhøjes med 7 pCt.

---

32) Overenskomsten mellem **Stukkaturfagets Mesterforening** og **Stukkatørernes Forbund:**
a) Timelønningerne forhøjes med 6 pCt.
b) Akkordpriskuranten forhøjes med 5 pCt.
c) Der optages Forhandlinger om Fastsættelse af Priser for Glitterarbejde.

III. Industrifag.

33) **Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.**
De mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og efterfølgende Forbund:
Dansk Arbejdsmandsforbund,
Snedkerforbundet i Danmark,
Træindustriarbejderforbundet i Danmark,
Riggernes og Sejlmagernes Forbund,
Dansk Karetmagerforbund, forsaavidt angaar Virksomheder med Minimalløn,
Drejerforbundet i Danmark,
Malerforbundet i Danmark,
Dansk Elektrikerforbund,
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund,
Dansk Skibstømrerforbund, forsaavidt angaar Virksomheder med Minimalløn, og
Kvindeligt Arbejderforbund
hidtil gældende Overenskomster samt Fælles Værkstedsregler fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne paa følgende generelle Vilkaar:
1) Samtlige Timefortjenester ved Timelønsarbejde og Fortjenester ved Procentakkorder samt samtlige (herunder ogsaa opsagte) Prislister og dermed ligestillede faste Akkordpriser og Bonusordninger forhøjes med 6 pCt. Dag-, Uge -og Maanedslønninger forhøjes tilsvarende.
Ved eventuelle Uoverensstemmelser om Forstaaelse af, hvad der indgaar i Timefortjenester ved Timelønsarbejde, henvises til de i 1931 i Medfør af Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 afsagte Nævnskendelser vedrørende Mæglingsforslagets Afsnit A, Punkt 1 til 12, idet der dog derudover tillige gives samme procentvise Forhøjelse paa Smudstillæg, Varmetillæg, Støbetillæg, Smelteovnstillæg og Tøjtillæg. Derimod ikke paa de i Fælles Værkstedsregler fastsatte Tillæg.
2) Arbejdere, der antages efter Mæglingsforslagets Ikrafttræden, har Krav paa efter at have været beskæftiget i Virksomheden i et Tidsrum af 3 Uger, at faa deres Timefortjeneste ved Timelønsarbejde hævet til de overenskomstmæssige Mindstebetalinger + 6 pCt.
For Arbejdere, der har faaet deres Timefortjeneste forhøjet i Henhold hertil, gives de overenskomstmæssige Specialtillæg til den saaledes forhøjede Mindstebetaling.
3) Paa Virksomheder, hvor der er coutumemæssige, aftalte eller paa anden Maade gældende andre Antagelseslønninger end de overenskomstmæssige Minimallønninger og Mindstebetalinger, skal Arbejdere efter at have været beskæftigede i Virksomheden i 3 Uger have saadanne Lønninger forhøjet med 6 pCt.
For de enkelte Fag gælder iøvrigt følgende særlige Bestemmelser:

Elektrikere. I § 8, Stk. 7, ændres Akkordafsavnsgrænsen fra 132 Øre til 144 Øre.

Malere. Den i § 2, Stk. C., fastsatte Normalløn af 127 Øre forhøjes til 135 Øre; heraf er den faste Timeløn 114 Øre, Resten Akkordafsavnstillæg.

Kvindelige Arbejdere. De første 3 Uger efter Antagelsen er Minimallønnen for kvindelige Arbejdere i København henholdsvis 49 og 59 Øre, den følgende Tid indtil 2 Maaneder efter Antagelsen 52 og 62 Øre. I Provinsen henholdsvis 44 og 56 Øre og 47 og 59 Øre. Kvindelige Arbejdere, der 2 Maaneder efter deres Antagelse aflønnes med Mindstebetalinger (København 59 og 68 Øre, Provinsen 56 og 64 Øre), faar efter yderligere 3 Ugers Forløb disse forhøjet med 6 pCt.
Kvindeligt Arbejderforbund. Akkordbasis forhøjes i København til 81 Øre og i Provinsen til 76 Øre.

Dansk Arbejdsmandsforbund. For Ungarbejdere i København bliver Lønningerne følgende:

14—15 Aar	38	Øre	pr.	Time.
15—16 -	45	-	-	-
16—17 -	54	-	-	-
17—18 -	64	-	-	-
18—19 -	85	-	-	-
19—20 -	100	-	-	-

Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund. For Ungarbejdere i København bliver Lønningerne følgende:

14—15 Aar	38	Øre	pr.	Time.
15—16 -	45	-	-	-
16—17 -	54	-	-	-
17—18 -	64	-	-	-
18—19 -	83	-	-	-
19—20 -	95	-	-	-

Den mellem Parterne under Forbehold af senere Godkendelse indgaaende Overenskomst for **General Motors International Aktieselskab** bliver gældende, dog saaledes, at § 9, 3. Stk., affattes saaledes:
»Nyantagne Arbejdere aflønnes for de første 60 Arbejdsdage med Kr. 2,40 pr. Time, og derefter er Timelønnen Kr. 2,63.«

---

34) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Cementfabrikker** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 117 Øre.
b) De lokale Akkordpriskuranter forhøjes med 7 pCt.

---

35) Overenskomsten mellem **Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 117 Øre.
b) Umiddelbart efter Mæglingsforslagets Vedtagelse optages der paa de respektive Arbejdspladser lokale Forhandlinger om Ændringer i Akkordlønniveauet, hvorved dette hæves med 7 pCt. Eventuelle Uoverensstemmelser henvises til Forhandling mellem Repræsentanter for Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker og Dansk Arbejdsmandsforbund. De her omhandlede Reguleringer paa Akkordsatserne faar Gyldighed fra samme Tidspunkt som de nye Timelønninger.
c) Overenskomstens § 4, Stk. 3, affattes saaledes: »Kuske, Chauffører indenfor Virksomheden, Motorkørere og Tipkuskes Akkord eller Tidløn fastsættes i den lokale Overenskomst, men kan i intet Tilfælde være under Lønnen for Virksomhedens øvrige Arbejdere.«

---

36) Overenskomsten mellem **Kalk- og Teglværksforeningen af 1893** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes fra 95 Øre til 105 Øre og fra 110 Øre til 111 Øre.
b) Umiddelbart efter Mæglingsforslagets Vedtagelse optages der paa de respektive Arbejdspladser lokale Forhandlinger om Ændringer i Akkordlønniveauet, hvorved dette hæves med 7 pCt. Eventuelle Uoverensstemmelser henvises til Forhandling mellem Repræsentanter for Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Dansk Arbejdsmandsforbund. De her omhandlede Reguleringer paa Akkordsatserne faar Gyldighed fra samme Tidspunkt som de nye Timelønninger.
c) De paa Værker udenfor København ansatte Kuske og Chauffører, der beskæftiges ved Kørsel med Kalk- og Teglværksprodukter og Raastoffer udenfor Værkets Omraade aflønnes paa følgende Maade:
Kuske ..... Værkets Timeløn + 12 pCt.
Chauffører ..... Værkets Timeløn + 14 pCt.
Der optages Forhandling mellem Parterne om Kuskes og Chaufførers Aflønning med Ugeløn.
Arbejdere, der beskæftiges ved Landbrugsarbejde, Rangering af Jernbanevogne o. l., lønnes efter Aftale med den paagældende Virksomhed.

---

37) Overenskomsten mellem **Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 105 Øre.
b) Umiddelbart efter Mæglingsforslagets Vedtagelse optages der paa de respektive Arbejdspladser lokale Forhandlinger om Ændringer i Akkordlønniveauet, hvorved dette hæves med 7 pCt. Eventuelle Uoverensstemmelser henvises til Forhandling mellem Repræsentanter for Foreningen for Kaolin-, Kalk- og Teglværksindustrien paa Bornholm og Dansk Arbejdsmandsforbund. De her omhandlede Reguleringer paa Akkordsatserne faar Gyldighed fra samme Tidspunkt som de nye Timelønninger.
c) De paa Værkerne ansatte Kuske og Chauffører, der beskæf-

tiges ved Kørsel med Kalk- og Teglværksprodukter og Raastoffer udenfor Værkets Omraade, aflønnes paa følgende Maade:
Kuske ..... Værkets Timeløn + 12 pCt.
Chauffører ..... Værkets Timeløn + 14 pCt.
Der optages Forhandling mellem Parterne om Kuskes og Chaufførers Aflønning med Ugeløn.
Arbejdere, der beskæftiges ved Landbrugsarbejde, Rangering af Jernbanevogne o. l., lønnes efter Aftale med den paagældende Virksomhed.

---

38) Overenskomsten mellem **Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Jern-, Metal- og Kludebranchen** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes med 9 pCt.
b) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 7 pCt.

---

39) Overenskomsterne mellem 1) **A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosphatfabrik,** 2) **A/S Blaakilde Mølles Fabrikker, Dortheavej,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Svovlsyrefabrikkerne:
a) Fællesoverenskomstens § 2:
Den almindelige Timelon er
i Kastrup ..... 119 Øre
i Aalborg, Nørresundby, Fredericia og Kalundborg 116 -
Ovn- og Vasketaarnspassere i Kastrup ..... 139 -
Kontaktpassere i Kastrup ..... 148 -
Ovn-, Kammer- og Taarnpassere i Aalborg, Nørresundby, Fredericia og Kalundborg ..... 129 -
b) I § 7 i Fællesoverenskomsten ændres »60 Arbejdstimer« til »40 Arbejdstimer«.
Blaakilde Mølles Fabrikker:
Timelønnen forhøjes til 112 Øre.

---

40) Overenskomsterne mellem 1) **A/S De danske Sukkerfabrikker** og 2) **Sukkerfabrikken Nykøbing, Ltd.** og **Dansk Arbejdsmandsforbund for Sukkerfabrikker og Saftstationer:**
a) Timelønnen forhøjes til følgende Beløb:
udenfor Kampagnen, i Dagdrift ..... 115 Øre
— — i 2 og 3 Holds Skift ..... 126 -
i Kampagnen, i Dagdrift ..... 127 -
i -- i 2 og 3 Holds-Skift ..... 127 -
b) Akkordsatser og de i Tilslutning hertil bestaaende Aftaler forhøjes med 6 pCt.

---

41) Overenskomsten mellem **A/S De danske Sukkerfabrikker** og **Sukkerhusarbejdernes Afdeling i Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende Arbejdspladserne i København:**
a) Timelønnen for Daghold forhøjes til 120 Øre.
b) Timelønnen for Skiftehold forhøjes til 131 Øre.
c) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 5 pCt.
d) Til Arbejdere i Benbrænderiet ydes et Smudstillæg paa 10 Øre i Timen.
e) Den coutumemæssige Ydelse af fri Læge og Medicin ophæves imod, at Fabrikkerne fremtidig betaler den Del af den paagældende Arbejders Medicin, som ikke refunderes ham af Sygekassen. Lægens Recept forevises.
f) Tapning af Melasse betales med et Timelønstillæg paa 15 Øre.
g) Tapning af Farin og Tertia betales med et Tillæg paa 2 Øre pr. Sæk.
h) Nyt Isoleringsarbejde udføres paa Basis af de ved Fabrikkerne gældende Akkordsatser, idet dog disse forhøjes med 20 pCt.
i) Kranføreren betales ved Betjening af Kranen med 167 Øre pr. Time, idet Akkorden for Kullosning opretholdes.
j) For Vejning af Kul, Læsning af Slagger samt Udtrækning af Sod forhøjes det nuværende 81 Øres Tillæg pr. Dag til 100 Øre.
k) Oprigning og Afrigning af Stilladser betales med et Tillæg af 50 pCt. til Timelønnen.
l) Blikkenslagernes Hjælpere betales som hidtil, iøvrigt betales ikke Tillæg for Arbejde i Højden. Arbejdsmænd faar samme procentvise Tillæg for snavset og varmt Arbejde som Haandværkere, naar Arbejdsmændene arbejder under samme Forhold som disse.

---

42) Overenskomsten mellem **A/S Københavns Sukkerraffinaderier** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen for Daghold forhøjes til ..... 120 Øre
b) — - Skiftehold — - ..... 131 -
c) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 6 pCt.

---

43) Overenskomsterne mellem **Foreningen af danske Læderfabrikanter** og 1) **Dansk Læder- og Skindarbejderforbund** og 2) **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) I Dansk Læder- og Skindarbejderforbunds Overenskomst forhøjes Timelønssatsen 109 Øre til 117 Øre.
b) Timelønnen for Kvinder forhøjes fra 69 Øre til 74 Øre.
c) Timelønnen for Garveriarbejdere forhøjes fra 105 Øre til 115 Øre.
d) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 7 pCt.

---

44) Overenskomsten mellem **Olieindustriens Arbejdsgivere** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timeløn og Grundløn (i Dagdrift som i Holddrift), Produktionstillæg, andre Tillæg og faste Akkordsatser forhøjes med 6 pCt.

---

45) Overenskomsten mellem **A/S L. C. Glad & Co.** og **Olie-, Sæbe- og Farveriindustriarbejdernes Fagforening under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timelønnen forhøjes til 133 Øre.

---

46) Overenskomsten mellem **A/S Dansk Ilt- og Brintfabrik** og **Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timelønnen forhøjes til 135 Øre.

---

47) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Fabrikanter** og **Grossister i Pelsvarebranchen** og **Dansk Hatte- og Buntmagerforbund:**
Den mellem Parterne den 20. December 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

---

48) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Rebslagerier** og **Dansk Rebslageriarbejderforbund:**
Den mellem Parterne den 7. Februar 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

---

49) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Sæbefabrikker** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) De paa enkelte Sæbefabrikker nugældende Ugelønninger, heri indbefattet gældende Fabrikationstillæg og Akkordafsavnstillæg, forhøjes med 7 pCt. Der optages Forhandlinger mellem Parterne om disse Lønningers Indpasning i den mellem Parterne aftalte Fællesoverenskomst, idet den herved anvendte Grundløn bliver Kr. 55,50 for Dagdrift og Kr. 66,50 for kontinuerlig Drift.
b) Produktionstillæg, andre Tillæg og Akkorder forhøjes med 7 pCt.

---

50) Overenskomsten mellem **A/S N. N. Blumensaadts Fabrikker, Odense,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Ugelønnen forhøjes til 56,00 Kr.

---

51) Overenskomst mellem **A/S Worning & Petersen, Vejle,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Slutlønnen fastsættes til 56,00 Kr. pr. Uge, de øvrige Satser forhøjes tilsvarende.

---

52) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timelønnen forhøjes med 9 Øre.
For Arbejdere hos A/S Drubin forhøjes Lønnen tilsvarende.

---

53) Overenskomsten mellem **Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening** og **Dansk Arbejdsmandsforbund for Tagpaparbejdernes Fagforening** samt **Arbejdsmændenes Forbund for Kastrup:**
a) Timelønnen forhøjes til følgende Beløb:
Ved Arbejde paa Fabrikken ..... 122 Øre
Ved Udearbejde ..... 125 -
b) Akkordsatserne forhøjes med 6 pCt.

---

54) Overenskomsten mellem **Svendborg Tagpapfabrik** og **Fabrikarbejdernes Fagforening i Svendborg under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 120 Øre for Arbejde paa Fabrikken og til 130 Øre for Udearbejde.
b) Akkordsatserne forhøjes med 6 pCt.
c) Skifteholdbetalingen ændres fra henholdsvis 14 og 23 Øre til 15 og 25 Øre.

---

55) Overenskomsten mellem **A/S Frisenborg Fabrikker, Ikast,** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Ikast under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timelønnen forhøjes til 137 Øre.

---

56) Overenskomst mellem **A/S Dansk Dammann Asfalt, Fakse,** og **Dansk Arbejdsmandsforbunds Faxe Ladeplads Afdeling:**
Timelønnen forhøjes til 112 Øre.

57) Overenskomsten mellem **A/S Dammann Asfalt, Bornholm,** og **Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegn under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 116 Øre.
b) Skifteholdstillæget forhøjes til 15 Øre.

58) Overenskomst mellem **A/S Dansk Asfalt Fabrik, Kalundborg,** og **Arbejdsmændenes Fagforening for Kalundborg og Omegn under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timelønnen forhøjes til 117 Øre.

59) Overenskomsten mellem **A/S Jens Villadsens Fabrikker** og **Dansk Arbejdsmandsforbund ved Virksomheden i Tømmerup:**
For Vejmaterialefabrikken:
a) Timelønnen forhøjes til 122 Øre.
b) Skifteholdsbetalingen forhøjes fra henholdsvis 13 og 23 Øre til 15 og 25 Øre pr. Time.
For Tagpapfabrikken:
Timelønnen forhøjes til 122 Øre.

60) Overenskomsten mellem **A/S Jens Villadsens Fabrikkers Filial i Ringsted** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Ringsted under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønnen forhøjes til 119 Øre.
b) Produktionstillægget forhøjes til 18 Øre pr. Ton.

61) Overenskomsten mellem **A/S Jens Villadsens Fabrikker (Dortheaminde)** og **Dansk Arbejdsmandsforbund (Rask Mølle):**
For Vejmaterialefabrikken:
Timelønnen forhøjes til 118 Øre.
For Tagpapfabrikken:
Timelønnen forhøjes til 118 Øre.

62) Overenskomsten mellem **A/S Tagpapfabrikken Phønix, Vejen,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund, Vejen Afdeling:**
For Vejmaterialefabrikken:
Timelønnen forhøjes til 134 Øre.
For Tagpapfabrikken:
a) Timelønnen forhøjes til 132 Øre.
b) Udearbejdstillægget fastsættes til 4,35 Kr. pr. Dag.

63) Overenskomsten mellem **A/S Tagpapfabrikken Phønix, Kolding,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund, Afd. A., Kolding:**
Timelønnen forhøjes til 130 Øre.

64) Overenskomsten mellem **A/S Dansk Vejmaterialefabrik, Frederikssund,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund, Frederikssunds Afdeling:**
Timelønnen forhøjes til 135 Øre.

65) Overenskomsten mellem **A/S Colas Vejmateriale, København,** og **Fabrikarbejdernes Forbund under Dansk Arbejdsmandsforbund angaaende Firmaets Asfalt- og Tjærefabrik i København:**
Grundtimelønnen forhøjes til 131 Øre.

66) Overenskomsten mellem **A/S Colas Vejmateriale, Horsens,** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Grundtimelønnen forhøjes til 120 Øre.

67) Overenskomsten mellem **Aktieselskabet for Kemisk Industri, Kastrup,** og **Arbejdsmændenes Forbund for Kastrup og Omegn under Dansk Arbejdsmandsforbund:** .. .. ..
Timelønnen forhøjes med 9 Øre i saavel den kemiske Afdeling som i Tagpapfabrikken.

68) Overenskomsten mellem **Aktieselskabet for Kemisk Industri, Vejle,** og **Dansk Arbejdsmandsforbunds Vejle Afd. A.:**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre incl. Smudstillæg.

69) Overenskomsterne mellem **Isoleringsfabrikantforeningen** og **Dansk Arbejdsmandsforbund** og mellem **Isoleringsfabrikantforeningen** og **Isoleringsarbejdernes Fagforening i København under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Samtlige Time- og Akkordlønninger forhøjes med 5 pCt. for Overenskomsten Øst for Storebælt og 6 pCt. for Overenskomsten Vest for Storebælt.

70) Overenskomsterne mellem 1) **Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening,** 2) **Danske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening,** 3) **A/S »Ota«** og **Dansk Mølleriarbejder-Forbund:**
a) Ugelønningerne forhøjes med 7 pCt.
b) Overarbejdssatserne forhøjes proportionalt med Lønnen.
c) **Skiftarbejde:**
København:
Timetillæg 12½ Øre Kl. 18 til 22 ændres til Kr. 3,50 pr. Uge.
Nattillæg forhøjes med Kr. 1,00 pr. Uge.
Provinsen:
Nattillæg forhøjes med Kr. 1,00 pr. Uge.
Tillæg for andet Hold forhøjes med Kr. 0,50.
A/S »Ota«:
Nattillæg for ufaglærte Arbejdere Kl. 22 til 6 fastsættes til 24 Øre pr. Time. Kvinderne faar i samme Tidsrum 17 Øre pr. Time.

71) Overenskomsterne mellem **Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor den keramiske Industri** og **Keramisk Forbund i Danmark:**
a) De i Overenskomsten indeholdte Tal for Time-, Uge- og Maanedslønninger forhøjes med 7 pCt. for faglærte, 8 pCt. for ufaglærte og 9 pCt. for Kvinder.
b) Samtlige Akkorder forhøjes med 7 pCt.

72) Overenskomsten mellem **Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Porcelainsmalerier** og **Keramisk Forbund i Danmark:**
Timelønninger og Akkordlønninger forhøjes med 6 pCt.

73) Overenskomsten mellem **Bornholms keramiske Fabrikantforening** og **Keramisk Forbund i Danmark:**
a) Samtlige Tidlønninger forhøjes med 7 pCt. for faglærte og 9 pCt. for Kvinder.
b) Samtlige Akkordsatser forhøjes med 7 pCt.

74) Overenskomsten mellem **Bornholms keramiske Fabrikantforening** og **Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegn:**
Timelønnen forhøjes til 115 Øre.

75) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Straa- og Filthattefabrikanter** og **Dansk Hatte- og Buntmagerforbund:**
Samtlige Timelønninger og Akkordsatser forhøjes med 6 pCt.

76) Overenskomsterne mellem 1) **Foreningen af Københavns Skotøjsfabrikanter** og 2) **Foreningen af Skotøjsfabrikanter i Provinsen** og **Dansk Skotøjsarbejderforbund:**
Personlige Timelønninger og Akkordprislister forhøjes med 7 pCt.

77) Overenskomsten mellem **Foreningen af Klædeskofabrikanter i Danmark** og **Dansk Skotøjsarbejderforbund:**
a) Minimallønnen forhøjes til 76 Øre pr. Time.
b) Personlige Timelønninger og Akkordpriser forhøjes med 7 pCt.

78) Overenskomsten mellem **Mesterforeningen for mekanisk Fodtøjsreparation** og **Dansk Skotøjarbejderforbund:**
Den mellem Parterne den 10. Januar 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

79) Overenskomsten mellem **Træindustriens Fabrikantforeninger for København og Omegn, for Jylland og for Østifterne** og **Træindustriarbejderforbundet i Danmark:**
a) Minimallønnen fastsættes til følgende Beløb pr. Time:

	Savværksarb., Maskinsnedkere og øvede Haandarbejdere	Pladsarbejdere og Medhjælpere i Provinsen
København	110 Øre	—
Provinsbyer og bymæssige Bebyggelser i Landkommuner med over 1000 Indbyggere samt endvidere Stationsbyerne Hinderup, Korinth og Borup	100 —	98 Øre
Det øvrige Land	95 —	93 —

b) Personlige Time-, Uge- og Maanedslønninger forhøjes med 10 pCt.
c) Akkordlønninger forhøjes med 7 pCt.
d) Den i § 6 indeholdte Procentsats for 16—17-aarige ændres til 45.

80) Overenskomsten mellem **A/S Holmegaards Glasværk** og **Dansk Glasarbejderforbund:**
a) Timelønninger, Akkordlønninger og faste Tillæg forhøjes med 6 pCt.
b) Brændselsgodtgørelse forhøjes til 185 Kr.

81) Overenskomsten mellem **A/S Holmegaards Glasværk** og **Dansk Arbejdsmandsforbunds Fensmark Afdeling:**
Timelønnen forhøjes til 112 Øre, for Arbejdere over 65 Aar dog til 100 Øre.

82) Overenskomsten mellem **A/S Kastrup Glasværk** og **Dansk Glasarbejderforbund:**
a) Timeløn, Uge- og Maanedstillæg forhøjes med 6 pCt.
b) Akkordløn forhøjes med 5 pCt.
c) Bolig- og Brændselsgodtgørelse forhøjes til 55,00 Kr. pr. Maaned.

83) Overenskomsten mellem **A/S Kastrup Glasværk** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Timelønninger og Akkordlønninger forhøjes med 6 pCt.
b) Ugelønninger for Ungarbejdere forhøjes med 6 pCt.

84) Overenskomsten mellem **Aabenraa Kommunes Elektricitetsforsyning** og **Dansk Elektrikerforbund:**
Timelønnen forhøjes fra henholdsvis 131 Øre og 143 Øre til 140 Øre og 150 Øre.

85) Overenskomsten mellem **Foreningen af Arbejdsgivere i Odder for Odder Gasværk** og **Arbejdsmændenes Fagforening, Odder:**
Arbejdstiden nedsættes til 48 Timer pr. Uge.

IV. Fabrikarbejder-Overenskomster.

I nedenstaaende Overenskomster foretages følgende Ændringer:

86) **A/S Alfred Benzon—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Maanedslønningerne forhøjes med 6 pCt.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

87) **Blauenfeldt & Tvede—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Ugelønningerne forhøjes til Kr. 57,50.

88) **A/S Dansk Gelatinefabrik—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 123 Øre.

89) **A/S Det danske Medicinal- og Kemikalie-Kompagni, København—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,00.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

90) **A/S Det danske Medicinal- og Kemikalie-Kompagni (Gustav Lotze), Odense—Odense F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 57,50.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

91) **A/S De foren. Gummi- og Luftringefabrikker—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 57,00, Akkorderne forhøjes med 7 pCt. Skifteholdstillægget forhøjes til henholdsvis 15 og 25 Øre.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 3 Øre pr. Time for 14—16-aarige, 4 Øre pr. Time for 16—18-aarige og 5 Øre pr. Time for 18—20-aarige.

92) **A/S De forenede Olietøjsfabrikker—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 128 Øre.

93) **A/S Legetøjsfabrikken »Freja« — Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 115 Øre.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 3 Øre for 14—16-aarige, 4 Øre for 16—18-aarige og 5 Øre for 18—20-aarige.

94) **A/S Gasaccumulator—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 123 Øre.

95) **A/S Grand Danois og Kødfoderfabrikken—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Uge- og Daglønninger forhøjes med 6 pCt.

96) **A/S Henkel & Co.—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 122 Øre.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes for 14—18-aarige med 1,00 Kr. pr. Uge.

97) **A/S Københavns Iltfabrik—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 63,50 og Timelønnen til 123 Øre.

98) **Foreningen af Tændstikfabrikker i Danmark samt Blyantfabrikken »Viking«—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 112 Øre og Akkordsatserne med 6 pCt.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 3 Øre for 14—16-aarige, 4 Øre for 16—18-aarige og 5 Øre for 18—20-aarige.

99) **A/S Nordisk Gummi- og Guttapercha Co.—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 125 Øre og Akkordsatserne med 7 pCt.

100) **Firmaet Chr. Olsens Fabrikker—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 116 Øre, for 18—20-aarige dog 105 Øre.
Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt. Skifteholdstillægget fastsætter henholdsvis 15 og 25 Øre pr. Time.

101) **Firmaet A. Rindom—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre.

102) **A/S Skandinavisk Gummi-Kompagni—Odense F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 55,50.
Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med 3 Øre pr. Time for 14—16-aarige og 4 Øre for 16—18-aarige.

103) **A/S Sodafabrikkerne, Valby—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 61,50, Timelønnen til 130 Øre.

104) **A/S Sodafabrikkerne, Aalborg—Aalborg F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 55,50, Timelønnen til 110 Øre.

105) **A/S Sodafabrikkerne, Odense—Odense F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 55,00 og Timelønnen til 115 Øre.

106) **Øresunds chemiske Fabriker—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 112 Øre.

107) **Dampvaskeriejerforeningen for Danmark—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 65,50.

108) **Aalborg Dampvaskeri—Aalborg F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 56,50.

109) **Dansk Pianofabrikant-Forening—Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre.

110) **»Norden«s Gummiværk—Odense F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 55,00, Timelønnen til 115 Øre.

111) **A/S D. Friis, Vejle — Vejle F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 58,00.

112) **Elektro-Isola, Vejle—Vejle F. Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 110 Øre.

113) **Firmaet Ad. Holst, Aalborg—Aalborg F. Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre.

114) **Aalborg litografiske Anstalt—Aalborg F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 55,50.

115) **Gummivarefabrikken »Jylland«—Horsens A. Afdeling.**
Den mellem Parterne under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

116) **Firmaet Johan & Axel Hornbech, Hadsund—Hadsund Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 56,00 og Timelønnen til 120 Øre.

117) **Aa Mølle Kridtslemmeri—Assens Jylland Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 116 Øre, Akkordsatserne med 7 pCt.

118) **A/S L. E. Bruun Export, Hjørring—Hjørring Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre, Akkordsatserne med 7 pCt.

119) **A/S L. E. Bruun Export, Fredericia—Fredericia Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre, Ugelønnen til Kr. 57,50, Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.

120) **A/S Jydsk Ilt- og Acetylengasfabrik—Horsens A. Afdeling.**
Samtlige Lønninger forhøjes med 8 pCt. For Rensning af Kister betales et Tillæg af Kr. 4,00 pr. Gang.

121) **A/S Københavns Acetyléngasfabrik — Fabrikarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 126 Øre.

122) **M. Kragelunds Fabrikker—Aalborg F. Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre.

123) **A/S De danske Blodfoderfabrikker, Vejle—Vejle F. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 57,00, Timelønnen til 115 Øre.

124) **Limfabrikken »Limfjorden«—Nibe Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre, for Losning af Limlæder paa Havnen dog 135 Øre.

125) **A/S Bornholms Maskinfabrik og Nordre Jernstøberi—Rønne Afdeling.**
Timelønnen forhøjes til 115 Øre.

126) **A/S Teknisk Korkindustri—Sorø Afdeling.**
Timelønningerne forhøjes med 10 Øre.

127) **Københavns Frihavns-Aktieselskab — Støberiarbejdernes Forbund.**
Timelønnen forhøjes til 136 Øre.

128) **A/S Taxamotorkompagniet—Støberiarbejdernes Forbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 66,00.

129) **Firmaet Chr. Hansen & Co., Kerteminde—Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling i Kerteminde.**
Konservesfabr. »Gubben«, Hundested—Frederiksværk Afdl.
Bornholms Konservesfabrik (Celco)—Nexø Afdeling.
Timelønnen forhøjes til 115 Øre.

130) **A/S Fyens Konservesfabrik—D. A. F., Odense F. Afdl.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 56,50, Timelønnen til 118 Øre.

131) **Konservesfabriken Danica, Slagelse—D. A. F., Slagelse A. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 57,50, Timelønnen til 120 Øre.

132) **Dansk Ammoniakfabrik, Nyborg—D. A. F., Nyborg Afd.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 52,00 for Dagarbejdere, Kr. 55,00 for Skiftarbejde.

133) **A/S Zinkhvidtfabriken »Smelting«, Kastrup—D. A. F., Kastrup Afdeling.**
Timelønnen forhøjes med 5 Øre. Øvrige Lønninger forhøjes tilsvarende.

134) **Tapetindustriens faglige Forening—Dansk Arbejdsmandsforbund.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 57,00, Ungarbejderlønninger forhøjes med 6 pCt.

135) **Dansk Mejeri Industri & Export Kompagni—D. A. F., Møens Afdeling.**
Timelønningerne forhøjes med 10 Øre.

136) **A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Nykøbing F.—D. A. F., Nykøbing F. Afdeling.**
Timelønningerne forhøjes med 10 Øre.
Akkorderne forhøjes med 6 pCt.

137) **A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik, Nakskov—D. A. F., Nakskov A. Afdeling.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 55,00, Lønningerne for Chauffører og Kuske forhøjes tilsvarende.

138) **De danske Imprægneringsanstalter—Dansk Arbejdsmandsforbund.**
Timelønningerne forhøjes med 10 Øre.

V. Kvinde-Overenskomster.

139) Overenskomsten mellem **Fiskehandlernes Arbejdsgiverorganisation** og **Kvindeligt Arbejderforbund:**
Ugelønnen forhøjes med 7 pCt.

140) Overenskomsten mellem **Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening** og **Kvindeligt Arbejderforbund:**
Samtlige bestaaende Lønninger forhøjes med 7 pCt.

141) Overenskomsten mellem **A/S Holmegaards Glasværk** og **Kvindeligt Arbejderforbund:**
Samtlige Timelønninger og Akkordsatser forhøjes med 7 pCt

142) Overenskomsten mellem **A/S Sodafabrikkerne** og **Kvindeligt Arbejderforbund.**
Timelønnen forhøjes med 5 Øre.
Akkordsatserne forhøjes med 7 pCt.

VI. Overenskomster med unge Arbejdere,

forsaavidt Overenskomsterne ikke er behandlet andetsteds i Forbindelse med Overenskomst for voksne Arbejdere.

143) **Bogbinderlauget (N. C. Rom & Co.).**
Ungarbejderlønningerne forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

144) **Cigaretfabrikantforeningen (Chr. Augustinus).**
Ungarbejderlønningerne forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

145) **Foren. af danske Rebslagerier (Jacob Holm & Sønner).**
Ungarbejderlønningerne forhøjes med 3 Øre pr. Time for 14—16-aarige og med 4 Øre pr. Time for 16—18-aarige.

146) **Foren. af Fabrikanter i dansk Børsteindustri (Aage Schøller).**
Ungarbejderlønningerne forhøjes med 3 Øre pr. Time for 14—16-aarige og med 4 Øre pr. Time for 16—18-aarige.

147) **A/S Andersen & Bruuns Fabrikker.**
Ungarbejderlønningerne forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

147 a) **Soigneringsforretningen »Fix«.**
Ungarbejderlønningerne forhøjes med 1,00 Kr. pr. Uge.

VII. Transportoverenskomster.

148) Overenskomsterne mellem **Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark** og **Dansk Arbejdsmands Forbund:**
De Overenskomstforhold mellem Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark, resp. Organisationer og Enkeltvirksomheder under Sammenslutningen og Dansk Arbejdsmandsforbund resp. Forbundets Afdelinger, for hvis Vedkommende Ændringsforslag i Henhold til Forhandlingsreglerne rettidigt er fremsat, og som rettidigt er opsagt, forlænges med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed.
1) ved lokale Forhandlinger,
2) ved Forhandlinger med Hovedorganisationerne i Henhold til disses Vedtagelse af 20. Jan. d. A.,
3) ved senere Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne den 8. Marts d. A. og
4) ved Forhandlinger i Forligsinstitutionen den 9., 10. og 11. Marts d. A.
samt iøvrigt med de nedenanførte Ændringer, hvorved bemærkes, at hver enkelt af disse Ændringer kun angaar de Overenskomster, for hvis Vedkommende herhenhørende Krav er rejst.

Med Hensyn hertil henvises til de Opstillinger, der fremgaar af Bilag til Hovedorganisationernes Indberetning til Forligsinstitutionen ad pag. 8, Punkt 1—17 med Supplement til disse Opstillinger i Henhold til Vedtagelse af 19. Marts d. A.

Af de paagældende Punkter henstaar efter de stedfundne Forhandlinger Punkterne 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 og 16.

Med Hensyn hertil fastsættes følgende:

ad Punkt 1:

Kuske i Provinsen: Ugelønnen incl. Staldtjeneste men excl. Hestepasning og Fodring, der ikke finder Sted indenfor den normale Arbejdstid, forhøjes med 8 pCt. Lønninger paa under Kr. 53,50 hæves dog forlods til dette Beløb. Betalingen for Fodring og Hestepasning forhøjes med 8 pCt. Timelønnen forhøjes til 119 Øre.

Chauffører i Provinsen: Ugelønnen forhøjes med 8 pCt. Lønninger paa under 53,90 incl. Beklædningsgodtgørelse hæves dog forlods til dette Beløb. Timelønnen forhøjes til 124 Øre.

Havnearbejdere i Provinsen: Timelønnen 109 Øre forhøjes med 10 Øre. Andre Timelønninger samt Dag-, Uge- og Maanedslønninger forhøjes med samme Procent som den almindelige Timeløn.

Lager- og Pakhusarbejdere i Provinsen: Timelønnen forhøjes med 10 Øre. Ugelønninger forhøjes med samme Procent.

D. F. D. S.s ordinære Rutebaade i Provinsen: Hvor der i Vedtagelsen angaaende Mindstebetalingen er fastsat Betaling pr. Anløb, ændres dette til at lyde pr. Dag.

Kuske i København: Ugelønnen forhøjes med 7 pCt.

Havnearbejdere i København: Timelønnen forhøjes til 125 Øre. Andre Timelønninger samt Dag-, Uge- og Maanedslønninger forhøjes med samme Procent som den almindelige Timeløn.

Lager- og Pakhusarbejdere i København: Ugelønnen forhøjes med 8 pCt. Øvrige Lønninger forhøjes med samme Procent.

Brændselsafbærerne, København: Akkorderne forhøjes med 7 pCt.

Hvor Overenskomsterne fastsætter Overtidsbetalingen i Ørebeløb, forhøjes disse med samme Procent som den normale Time-, Dag- eller Ugeløn.

ad Punkt 2:

Akkordsatserne forhøjes for Havnearbejdernes Vedkommende med 6 pCt., for Lager- og Pakhusarbejdere med 7 pCt.

ad Punkt 6:

1. Maj slutter Arbejdet Kl. 13, idet der dog arbejdes igennem Middegspausen uden særligt Vederlag. Presserende Arbejde kan kræves udført efter det anførte Tidspunkt og betales da som Overarbejde.

Foranstaaende Bestemmelse gælder ikke forsaavidt angaar Arbejde ved Rutebaade.

ad Punkt 7:

Bortfalder.

ad Punkt 8:

I den nugældende Bestemmelse om indenbords Arbejde ændres Grænsen 200 Tons d. w. til 180 Tons d. w.

ad Punkt 9:

I de Overenskomster, der kun indeholder Ugelønsbestemmelser, optages der en Bestemmelse om, at en Dagløn udgør $^1/_6$ af Ugelønnen + 50 Øre.

ad Punkt 10:

Mindstebetalingen ved Timelønsarbejde er 4 Timer. Mindstebetalingen ydes pr. Dag, dog med Undtagelse af de Tilfælde, hvor der arbejdes mere end een hel Dag, og Arbejdet fortsættes næste Dag fra normal Arbejdstids Begyndelse, idet der da ikke den sidstnævnte Dag skal ydes Mindstebetaling, selvom Arbejdets Varighed er mindre end 4 Timer. Paa samme Maade forholdes, saafremt Arbejdet er paabegyndt en Eftermiddag, og Arbejdet fortsættes den næste hele Dag.

Forsaavidt der to Dage i Træk arbejdes i Sammenhæng i tilsammen 6 Timer eller derover, tilkommer der kun vedkommende Arbejder een Gang Mindstebetaling.

ad Punkt 11:

Bortfalder.

ad Punkt 12:

Chauffører og Kuske er ikke pligtige at deltage i Af- og Paalæsning, hvor dette Arbejde udføres i Akkord eller i Forbindelse med Losning og Lastning, men de skal dog være behjælpelig med Varens rette Anbringelse paa Vognen. Ved Læsning skal de modtage Varen paa Vognen og ved Aflæsning aflevere Varen fra Vognen.

Iøvrigt bortfalder Arbejderens Krav.

ad Punkt 13:

Den i Mæglingsforslaget af 4. Juli 1930 Afsnit A, Punkt 3 indeholdte Tidsbegrænsning af 6 Timer ændres til 4 Timer.

ad Punkt 14:

Den i Mæglingsforslaget af 4. Juli 1930 Afsnit A, Punkt 4, indeholdte Mindstegrænse af 40 Tons ændres til 30 Tons.

ad Punkt 16:

Bortfalder.

De mellem

1) Foreningen af Arbejdsgivere ved Assens Havn og Dansk Arbejdsmandsforbunds Assens Afdeling,
2) Foreningen af Arbejdsgivere i Middelfart og Havne-, Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i Middelfart,
3) Havne- og Købmandsorganisationen for Sønderborg Amt og Dansk Arbejdsmandsforbund, Afdeling Als,
4) Foreningen af Arbejdsgivere i Thisted og Arbejdsmændenes Fagforening i Thisted og
5) A/S Nordiske Kabel- og Traadfabrikker, Middelfart, og Dansk Arbejdsmandsforbund, Afdeling H, Middelfart

under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomster bliver gældende mellem Parterne.

149—225) Overenskomsterne mellem Organisationer og Enkeltvirksomheder i Dansk Arbejdsgiverforening uden for Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer og Dansk Arbejdsmandsforbund, resp. Forbundets Afdelinger:

De Overenskomstforhold mellem Dansk Arbejdsgiverforening, resp. Organisationer og Enkeltvirksomheder under Arbejdsgiverforeningen udenfor Havnesammenslutningens Omraade og Dansk Arbejdsmandsforbund, resp. Forbundets Afdelinger, for hvis Vedkommende Ændringsforslag i Henhold til Forhandlingsreglerne rettidigt er fremsat, og som rettidigt er opsagt, forlænges med de Ændringer, hvorom der er opnaaet Enighed

1) ved lokale Forhandlinger,
2) ved Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne i Henhold til disses Vedtagelse af 28. og 29. Januar d. A.,
3) ved senere Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne,
4) ved Forhandlinger i Forligsinstitutionen,

samt iøvrigt med de nedenfor anførte Ændringer.

Efter de stedfundne Forhandlinger henstaar Punkterne 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 og 9 i Dokumenterne af 28. og 29. Januar d. A.

Med Hensyn hertil fastsættes følgende:

ad Punkt 1:

Se nedenfor under de enkelte Overenskomster.

ad Punkt 2:

Bortfalder.

ad Punkt 3:

Chauffører og Kuske er ikke pligtige at deltage i Af- og Paalæsning, hvor dette Arbejde udføres i Akkord eller i Forbindelse med Losning og Lastning, men de skal dog være behjælpelig med Varens rette Anbringelse paa Vognen. Ved Læsning skal de modtage Varen paa Vognen og ved Aflæsning aflevere Varen fra Vognen.

Iøvrigt bortfalder Arbejdernes Krav.

ad Punkt 4:

I de Overenskomster, der kun indeholder Ugelønsbestemmelser, optages der en Bestemmelse om, at en Dagløn udgør $^1/_6$ af Ugelønnen + 50 Øre.

ad Punkt 6:

Juleaftensdag slutter Arbejdet Kl. 13, idet der arbejdes igennem Middagspausen uden særligt Vederlag. Stærkt presserende Arbejde kan dog udføres efter ovenanførte Tid og betales da med et Tillæg af 100 pCt.

1. Maj slutter Arbejdet Kl. 13, idet der dog arbejdes igennem Middagspausen uden særligt Vederlag. Presserende Arbejde kan kræves udført efter det anførte Tidspunkt og betales da som Overarbejde.

ad Punkt 7:

Indenfor Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn indføres følgende Tillidsmandsregler:

Stk. 1. I enhver Virksomhed med 10 Arbejdere eller derover vælger de der beskæftigede Arbejdere af deres Midte en Arbejder til at være deres Tillidsmand (Repræsentant) og som saadan deres Talsmand overfor Arbejdsgiveren eller dennes Repræsentant. Naar en eller flere af hans Kammerater, enten fordi de føler sig forurettet eller af andre Grunde ønsker det, er han forpligtet til at forebringe deres Klager eller Henstillinger for Arbejdsgiveren, dog kun saafremt Sagen ikke bliver ordnet tilfredsstillende ved dennes Repræsentant paa Arbejdsstedet. Føler han sig heller ikke tilfredsstillet ved Arbejdsgiverens Afgørelse, staar det ham frit for at anmode sin Organisation om at tage sig af Sagen, men det er hans og hans Arbejdskammeraters Pligt at fortsætte Arbejdet uforstyrret, indtil anden Bestemmelse træffes af Dansk Arbejdsmandsforbund.

Stk. 2. Tillidsmanden skal vælges blandt de anerkendt dygtige Arbejdere, der har arbejdet mindst 1 Aar paa det paagældende Arbejdssted. Hvor saadanne ikke findes i et Antal af mindst 5, suppleres dette Tal blandt de Arbejdere, der har arbejdet der længst.

Valget er ikke gyldigt, før det er bleven approberet af Dansk Arbejdsmandsforbund og af dette meddelt Arbejdsgiveren.

Selvfølgelig har en Arbejdsgiver Ret til at afskedige en Tillidsmand som enhver anden Arbejder, men samtidig bør det efter hele Forholdets Natur staa Arbejdsgiveren klart, at han ikke bør foretage et saadant Skridt uden at have tvingende Grunde dertil. Ligeledes er det en Selvfølge, at den Omstændighed, at

en Arbejder fungerer som Tillidsmand, ikke bør give Anledning til, at hans Stilling forringes. Hvis den paagældende Arbejderorganisation skønner, at en saadan Afskedigelse er uberettiget, er Modparten pligtig til at underkaste sig voldgiftsretlig Afgørelse af Sagen.

Stk. 3. Hvis Arbejderne paa et Arbejdssted, henholdsvis en Afdeling heraf, slutter sig sammen i en Klub eller lignende, skal Tillidsmanden være Formand.

Stk. 4. Det er Tillidsmandens Pligt saavel overfor sin Organisation som overfor Arbejdsgiveren at gøre sit bedste for at vedligeholde og fremme et roligt og godt Samarbejde paa Arbejdsstedet. Ved Udførelsen af det ham paahvilende Hverv er det ham dog ikke tilladt at forsømme sit Arbejde eller i Arbejdstiden at konferere med andre Arbejdere, medmindre han i hvert enkelt Tilfælde har indhentet Tilladelse fra Arbejdsgiverens Repræsentant.

ad Punkt 8:

Mindstebetalingen ved Timelønsarbejde er 4 Timer. Mindstebetalingen ydes pr. Dag, dog med Undtagelse af de Tilfælde, hvor der arbejdes mere end een hel Dag, og Arbejdet fortsættes næste Dag fra normal Arbejdstids Begyndelse, idet der da ikke den sidstnævnte Dag skal ydes Mindstebetaling, selvom Arbejdets Varighed er mindre end 4 Timer. Paa samme Maade forholdes, saafremt Arbejdet er paabegyndt en Eftermiddag, og Arbejdet fortsættes den næste hele Dag.

Forsaavidt der to Dage i Træk arbejdes i Sammenhæng i tilsammen 6 Timer eller derover, tilkommer der kun vedkommende Arbejder een Gang Mindstebetaling.

ad Punkt 9:

Bortfalder.

---

ad Punkt 1:

Kuske og Chauffører hos Vognmandsorganisationer.

149) Overenskomsten mellem **Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn** og **Kuskenes Fællesforbund for København og Omegn:**

forsaavidt angaar **Kuske:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 63,00.
forsaavidt angaar **Pianotransport:**
Taksterne forhøjes med 7 pCt.
forsaavidt angaar **Privat Dagrenovation i København:**
Taksterne forhøjes med 7 pCt.

---

150) Overenskomsten mellem **Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn** og **Chaufførernes Fagforening angaaende Turistkørsel:**

1) Den nuværende Ugeløn paa Kr. 85,00 forhøjes med samme Procent som Ugelønnen i Standard-Overenskomsten.

Daglønnen paa Helligdage er 25 pCt. højere end paa Hverdage.

2) Arbejdstiden kan lægges mellem Kl. 8 og Kl. 22 med mindst 2 Timers Spise- og Hviletid.

3) Arbejde efter Kl. 22 betales med 50 pCt. Tillæg for de første 2 Timer og derefter med 100 pCt. Tillæg.

4) Chaufførens ugentlige Fridag skal varsles med 24 Timer i Stedet for som hidtil Aftens Varsel.

5) Saafremt ugelønnede Turistchauffører ønskes anvendt til Lastvognskørsel i Mangel af Turistvognskørsel, kan Arbejdstiden kræves paabegyndt Kl. 7 Morgen med normal Ophør Kl. 16,30. Chaufføren er i saa Fald forpligtet til at være paa Arbejdspladsen indtil Kl. 19, men har da Fyraften, forsaavidt der ikke er Turistkørsel.

Finder Turistkørsel Sted, paabegyndes Overtidbetalingen som Turistchauffør Kl. 21 efter de i nærværende Overenskomst fastsatte Regler.

6) Sættes en Lastchauffør efter endt Arbejde som saadan til Turistkørsel, aflønnes han den paagældende Dag som daglønnet Turistchauffør.

7) Forudsætningen for Anvendelse af Chauffører baade ved Lastvogns- og Turistkørsel er, at dette ikke systematisk finder Sted, og Fagforeningen har i saa Henseende Paataleret.

---

152) Overenskomsterne mellem **Aalborg og Nørresundby Vognmandsforening** og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforening for Aalborg og Nørresundby:**

Ugelønnen for Kuske og Chauffører forhøjes til Kr. 60,00.
Timelønnen forhøjes til 118 Øre.
I Overenskomsten vedrørende **Flyttearbejde** forhøjes Timelønnen til 147 Øre.
Satserne for Overtidsarbejde forhøjes forholdsmæssigt.

---

153) Overenskomsten mellem **Aarhus Vognmandsforening** og **Kuskenes Fagforening, Aarhus:**

Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,25.
Daglønnen forhøjes til Kr. 10,50.
Timelønnen for Flyttearbejde forhøjes til 155 Øre.
For Landevejsflytning betales Kr. 27,00 pr. Dag.
Døgnbetalingen for rejsende Pakmestre fastsættes til Kr. 25,00.

---

154) Overenskomsten mellem **Aarhus Vognmandsforening** og **Chaufførernes Fagforening, Aarhus:**

Ugelønnen forhøjes med 8 pCt.

---

155) Overenskomsten mellem **Aarhus Vognmandsforening** og **Kuskenes Fagforening, Aarhus,** angaaende **Renovationsarbejde:**

Ugelønnen forhøjes til Kr. 65,00.
Daglønnen forhøjes til Kr. 11,50.
Øvrige Satser forhøjes med 7 pCt.

---

156) Overenskomsten mellem **Aarhus Vognmandsforening** for de derunder henhørende Mejerier og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforeninger, Aarhus:**

Ugelønnen for Kuske forhøjes til Kr. 60,50.
Ugelønnen for Chauffører forhøjes til Kr. 64,50.

---

157) Overenskomsten mellem **Esbjerg Vognmandsforening** og **Arbejdsmændenes Fagforening af 1890:**

Ugelønnen for Kuske forhøjes til Kr. 57,75.
Taksterne for Dagrenovation forhøjes forholdsmæssigt.
Ugelønnen for Chauffører forhøjes til Kr. 60,00.

---

158) Overenskomsten mellem **Haderslev By og Omegns Vognmandsforening** og **Dansk Arbejdsmandsforbund, Afd. A. Haderslev:**

Samtlige Time- og Ugelønninger forhøjes med 8 pCt.

---

159) Overenskomsten mellem **Kalundborg Vognmandsforening** og **Dansk Arbejdsmandsforbunds Kalundborg-Afdeling:**

Samtlige Time- og Ugelønninger for Kuske og Chauffører forhøjes med 8 pCt.

---

160) Overenskomsten mellem **Kronborg Birks Vognmandsforening** og **Dansk Arbejdsmandsforbund** vedrørende **Lastvognschauffører og Kuske:**

Samtlige Time- og Ugelønninger forhøjes med 8 pCt.
Arbejdernes Bidrag til Ulykkesforsikringen bortfalder.

---

161) Overenskomsten mellem **Næstved Vognmandsforening** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Næstved:**

Samtlige Time- og Ugelønninger for Kuske og Chauffører forhøjes med 8 pCt.

---

162) Overenskomsterne mellem **Odense Vognmandsforening** og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforeninger, Odense:**

Ugelønninger for Kuske og Chauffører forhøjes med 8 pCt.

---

163) Overenskomsten mellem **Odense Vognmandsforening** og **Arbejdsmændenes Fagforening, Odense,** vedrørende Flyttearbejde:

Timelønnen forhøjes til 148 Øre.
Betalingssatserne for Pakmestre forhøjes med 1 Kr. pr. Døgn.

---

164) Overenskomsten mellem **Randers Vognmandslaug** og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforening, Randers og Randers A Afdeling:**

Ugelønningerne for Kuske og Chauffører forhøjes med 8 pCt.
I Overenskomsten vedrørende **Flytte-, Is- og Snearbejde** forhøjes Timelønnen og Akkordsatsen for Isarbejde med 7 pCt.
I **Overenskomsten** vedrørende **Renovationsarbejde hos Vognmand I. C. Jensen** forhøjes Ugelønnen og Overarbejdssatserne med 7 pCt.

---

165) Overenskomsten mellem **Silkeborg Vognmandsforening** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Silkeborg:**

Samtlige Time- og Ugelønninger forhøjes med 8 pCt.

---

166) Overenskomsten mellem **Skive Vognmandsforening** og **Kuskenes Fagforening i Skive:**

Ugelønnen forhøjes med 8 pCt.

---

167) Overenskomsten mellem **Vejle Vognmandsforening** og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforening, Vejle:**

Ugelønnen for Kuske og Chauffører forhøjes med 8 pCt.

---

168) Overenskomsten mellem **Rønne Vognmandsforening** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Rønne:**

Samtlige Time- og Ugelønninger forhøjes med 8 pCt.
Betalingen for Overnatning forhøjes til Kr. 5,50.

169) Overenskomsten mellem **Losse-Entreprenørforeningen** og **Københavns Banegaardes private Arbejderes Afdeling under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Daglønnen forhøjes til Kr. 10,35.
Kuske og Chauffører ved Industrivirksomheder:

170) Overenskomsterne mellem 1) **Kalk- og Teglværksforeningen af 1893** og 2) **A/S Teglværkernes Centralkontor** og **Dansk Arbejdsmandsforbund** vedrørende **Kuske:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 63,00.

171) Overenskomsten mellem **Holmegaards Glasværk** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 63,00.

172) Overenskomsten mellem **Kastrup Glasværk** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 64,75.

173) Overenskomsten mellem **A/S De danske Vin- og Konservesfabrikker** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 61,00.

174) Overenskomsten mellem **A/S Sækkeleje-Kompagniet** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 62,75.

175) Overenskomsten mellem **A/S Alfred Benzon** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Samtlige Lønninger forhøjes med 6 pCt.

176) Overenskomsten mellem **Dansk Pianofabrikantforening** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Ugelønningerne forhøjes med 7 pCt.

177) Overenskomsten mellem **Københavnske Handelsmøllers Arbejdsgiverforening** og **Kuskenes Fællesforbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 64,75.

178) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Sæbefabrikker (C. Loehr)** og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforening, Fredericia:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 62,50.

179) Overenskomsten mellem **Jydsk Ilt- og Acetyléngasfabrik, Horsens,** og **Kuskenes og Chaufførernes Fagforening, Horsens:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 56,00.
I Overenskomstens Hoved indføjes: »Skandinavisk Rørfabrik«.

180) Overenskomsten mellem **Gustav Lotze, Odense,** og **Chaufførernes Fagforening, Odense.**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 57,75.

181) Overenskomsten mellem **Foreningen af danske Cementfabrikker** (Aalborg, Danmark, Norden) og **Kuskenes Fagforening for Aalborg og Nørresundby:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

182) Overenskomsten mellem **A/S Otto Mønsted, Aarhus** og **Chaufførernes Fagforening for Aarhus og Omegn:**
Maanedslønnen forhøjes til Kr. 283,00.

183) Overenskomsten mellem **Rønne Mælkeforsyning** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Rønne:**
Ugelønnen for Ischauffører fastsættes til Kr. 60,00.
Ugelønnen for Medhjælpere fastsættes til Kr. 73,50.

184) Overenskomsterne mellem **A/S Aalborg Mælkekompagni** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Ugelønnen for Mejerichauffører forhøjes til Kr. 61,50.
Ugelønnen for Ischauffører forhøjes til Kr. 63,00.
For de i Virksomheden beskæftigede Bude mellem 14 og 18 Aar, samt for Medhjælpere og Bude over 18 Aar og Medhjælpere ved Isbilen forhøjes Ugelønnen med 1,00 Kr.

Andre Transportoverenskomster.

185) Standardoverenskomsten mellem **Dansk Arbejdsgiverforening** og **Kuskenes Fællesforbund** for **københavnske Kuske i Industrivirksomheder:**
Ugelønnen fastsættes til Kr. 63,00.

186) Standardoverenskomsten mellem **Dansk Arbejdsgiverforening** og **Chaufførernes Fagforening i København:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 64,75.

187) Overenskomsten mellem **Dansk Arbejdsgiverforening** og **Budenes Forbund:**
Ugelønnen fastsættes til:
for Bude mellem 18 og 21 Aar Kr. 46,00,
for Bude mellem 21 og 24 Aar Kr. 49,00,
for Bude over 24 Aar Kr. 51,00.

188) Overenskomsten mellem 1) **Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn,** 2) **Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn** og 3) **Tømmerhandlerforeningen for København og Omegn** og **Trælagerarbejdernes Fagforening:**
Timelønnen forhøj til 119 Øre.
Akkordsatserne forhøjes med 6 pCt.

189) Overenskomsterne mellem 1) **A/S Københavns Brødfabrikker** og 2) **Københavns Bagerlaug (Rugbrødsfabrikkerne)** og **Brødkuskenes faglige Forening af 1912:**
Grundløn, den garanterede Løn og andre Ugelønninger forhøjes med 7 pCt. Overtidsbetalingen forhøjes tilsvarende.

190) Overenskomsten mellem **Københavns Bagerlaug (Fintbrødsfabrikkerne)** og **Brødkuskenes faglige Forening af 1912:**
Ugelønningerne og Overarbejdsbetalingen forhøjes med 7 pCt.

191) Overenskomsten mellem **De bornholmske Jernbaner** og **Dansk Arbejdsmandsforbund for Rutebilchauffører:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 75,00.

191 a) Overenskomsterne mellem 1) **Odense-Kerteminde-Martofte Jernbanes Rutebilafdeling** og 2) **Sydfynske Jernbaners Rutebilafdeling** og henholdsvis **Arbejdsmændenes Fagforening i Kerteminde** og **Chaufførernes Fagforening i Odense:**
a) Ugelønnen forhøjes til Kr. 67,50.
b) Timelønningerne forhøjes med 10 Øre.

192) Overenskomsten mellem **Rutebilejernes Arbejdsgiverforening for Vognmand Th. Wissing, Hørsholm** og **Dansk Arbejdsmandsforbunds Hørsholm Afdeling:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 72,00.
Den gældende Ordning vedrørende Fridage optages i Overenskomsten.

Lager- og Pakhusarbejderoverenskomster.

I nedennævnte Overenskomster foretages følgende Ændringer:
193) **Foren. af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen for Arbejdere over 20 Aar forhøjes til Kr. 59,50, øvrige Ugelønninger forhøjes tilsvarende.

194) **Jyllands Papirværk, Aarhus — Aarhus A. Afdeling:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 58,50.

195) **A/S De forenede Papirfabrikker — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

196) **A/S Holmegaards Glasværk — Lager og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

197) **A/S Fyens Sækkekompagni, København — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

198) **A/S Sækkeleje-Kompagniet — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

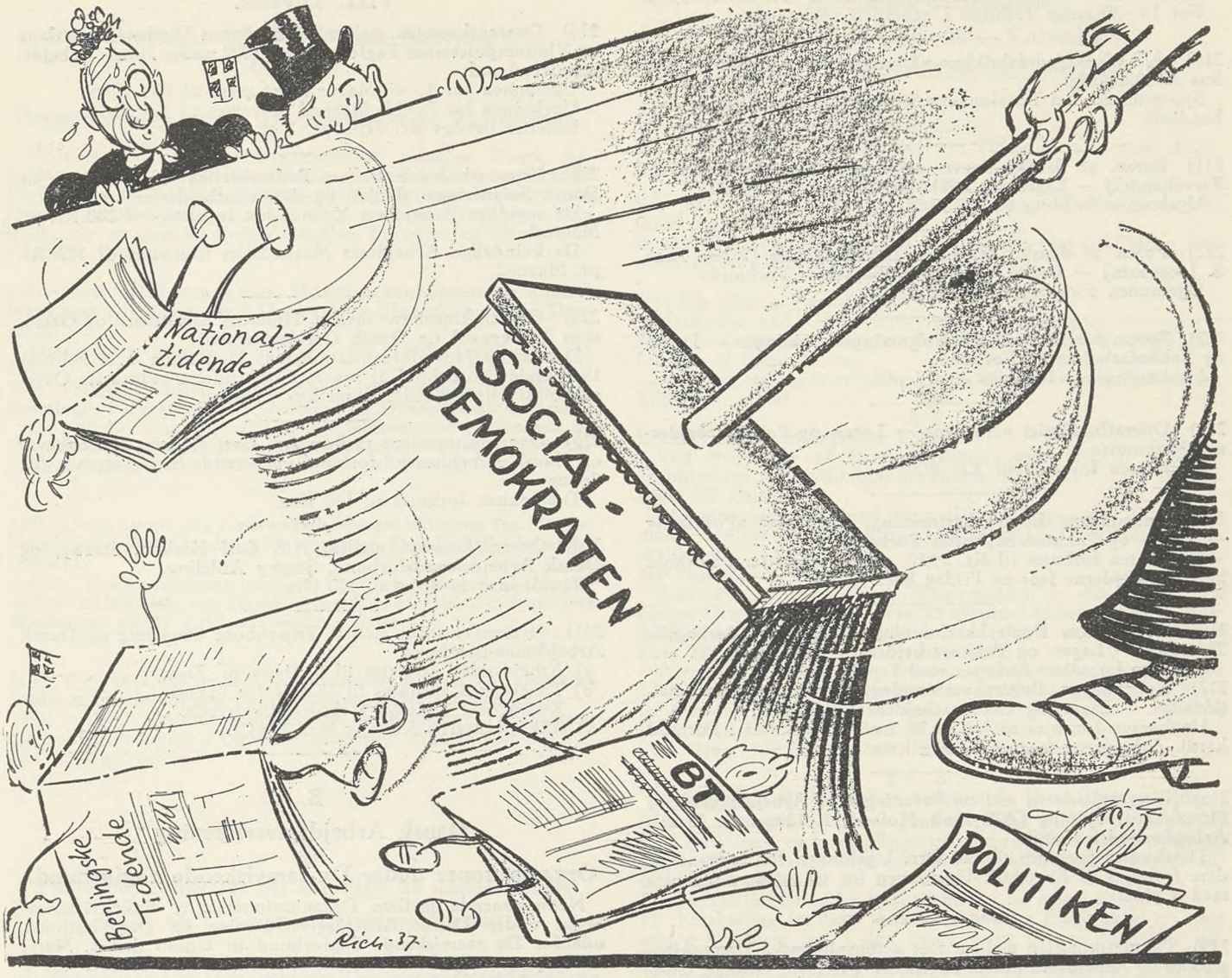

Husk det er Kvartalskifte! Lad det nu blive Alvor. Kast Modstanderpressen paa Døren, skil dig af med dette Paahæng baade i dit Hjem og andre Steder, hvor du møder denne Presses Paatrængenhed. Ogsaa paa Vejen til Arbejdspladsen bør du huske, at ethvert Beløb, der ofres til Indkøb af et Modstanderblad, anvendes til Styrkelse af den Front, du selv skal kæmpe imod. Lad Social-Demokraten — dit eget Blad — feje hele Slænget ud af dine Enemærker.

199) **Københavns Telefon-Aktieselskab — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50, Daglønnen i de første 2 Maaneder forhøjes tilsvarende.

200) **A/S Wessel & Vett — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes for Arbejdere over 21 Aar til Kr. 59,50.
For Arbejdere mellem 18 og 21 Aar forhøjes Ugelønnen tilsvarende.
De i Virksomheden gældende Ungarbejderlønninger forhøjes med Kr. 1,00 pr. Uge.

201) **A/S Kruckow-Waldorff — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

202) **Firmaet Henriksen & Blom — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

203) **Firmaet Marius Andersen — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

204) **A/S Alfred Benzon — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Maanedslønningerne forhøjes med 6 pCt.

205) **A/S Boston Blacking Company — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Der fastsættes en Ugeløn paa Kr. 59,50.

206) **A/S Det danske Medicinal- og Kemikalie-Kompagni (A/S Th. Lose & Co.) — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

207) **A/S Nordisk Fjerfabrik og A/S Københavns Fjerrenseri Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.
Akkordsatserne hæves med 7 pCt.

208) **A/S L. Levison junr. — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes for Arbejdere over 20 Aar til Kr. 59,50.
For 18—20-aarige forhøjes Ugelønnen tilsvarende.

209) **A/S Galle & Jessen — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**

Ugelønnen forhøjes for Arbejdere over 20 Aar til Kr. 59,50. For 18—20-aarige forhøjes Ugelønnen tilsvarende.

---

210) **A/S Chokoladefabrikken »Elvirasminde«, Aarhus — Aarhus A. Afdeling:**
Spørgsmaalet om Timelønnens Størrelse optages til lokal Forhandling.

---

211) **Foren. af danske Farve- og Lakfabrikanter (Kultorvets Farvehandel) — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

---

212) **Foren. af danske Farve- og Lakfabrikanter (Firma Bech & Jørgensen) — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 62,50.

---

213) **Foren. for Københavns Soignerings forretninger — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønningerne forhøjes med 7 pCt.

---

214) **Olieraffinaderiet »Norden« — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50.

---

215) **Københavns Bogtrykkerforening, Dagbladet »Politiken« — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50, øvrige Lønsatser i Forhold hertil. Arbejderne faar en Fridag hver 7. Dag.

---

216) **Københavns Bogtrykkerforening, Dagbladet »Berlingske Tidende« — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Samtlige Lønsatser forhøjes med 7 pCt.

217) **Københavns Bogtrykkerforening, Dagbladet »Nationaltidende« — Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund:**
Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50, øvrige Lønsatser i Forhold hertil. Arbejderne faar en Fridag hver 7. Dag.

---

218) Overenskomsten mellem **Foreningen af Arbejdsgivere for Planglasbearbejdning (A/S Emil Moland, Kolding)** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Timelønnen forhøjes til 116 Øre. Ugelønnen for Lagerarbejdere forhøjes til Kr. 54,00. Ugelønnen for Chauffører forhøjes med 8 pCt.

---

219) Overenskomsten mellem **Det østbornholmske Dampskibsselskab** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Hasle, Allinge, Gudhjem og Svaneke:**
Betalingen pr. Anløb fastsættes til Kr. 2,30.
Betalingen for Losning og Ladning paa Søn- og Helligdage forhøjes forholdsmæssigt.

---

220) Overenskomsten mellem **Det østbornholmske Dampskibsselskab** og **Arbejdsmændenes Fagforening i Nexø:**
Timelønnen forhøjes til 120 Øre.

---

221) Overenskomsterne mellem **Arbejdsgiverforeningen for Fiskeeksportører og Fiskeauktionsmestre i Esbjerg** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Vedrørende Fiskeeksportører:
Timelønnen forhøjes til 130 Øre.
Vedrørende Auktionsmestre:
Timelønnen forhøjes til 148 Øre.
Arbejdernes Bidrag til Ulykkesforsikringen bortfalder.

---

222) Spørgsmaalet om Overenskomstforholdene mellem
1) Firmaet H. Pens og Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening i København og
2) Fyns Andels Foderstofforretnings Filial i Middelfart og Havnearbejdernes Fagforening i Middelfart

henvises til Afgørelse ad sædvanlig fagretslig Vej.

223—225) De mellem
1) Centralorganisationen af Vognmænd for København og Omegn og Flyttearbejdernes Fagforening,
2) Jern- og Metalindustriens Sammenslutning i Odense og Chaufførernes Fagforening i Odense og
3) Vognmand H. Bertelsen i Middelfart og Arbejdsmændenes Fagforening i Middelfart

under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomster bliver gældende mellem Parterne.

VIII. Diverse.

226) Overenskomsten mellem **Københavns Vinduespolererlaug** og **Vinduespolerernes Fagforening af 1922 under Dansk Arbejdsmandsforbund:**
Ugelønnen for 1.—6. Maaned fastsættes til Kr. 47,50.
Ugelønnen for 7.—12. Maaned fastsættes til Kr. 52,50.
Derefter betales Kr. 61,50 pr. Uge.

---

227) Overenskomsten mellem **Badeanstalten »København«** og **Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund:**
De mandlige Arbejderes Maanedsløn fastsættes til 200 Kr. pr. Maaned.
De kvindelige Arbejderes Maanedsløn fastsættes til 177 Kr. pr. Maaned.

---

228) Overenskomsterne mellem **Holmens Kirkegaard og Garnisons Kirkegaard** og **Dansk Gartnerforbund:**
Den under Hovedorganisationernes Medvirken d. 5. Februar 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.

---

229) Overenskomsterne mellem **A/S Carl Nielsen, København** og **Dansk Arbejdsmandsforbund vedrørende Sandlossernes Afdeling:**
Timelønnen forhøjes til 140 Øre.

---

230) Overenskomsten mellem **A/S Carl Nielsen, Strøby,** og **Dansk Arbejdsmandsforbund, Strøby Afdeling:**
Timelønnen forhøjes til 110 Øre.

---

231) Overenskomsten mellem **Frijsenborg Skovbrug** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
a) Arbejdstiden ansættes til 8 Timer pr. Dag.
b) Timelønnen forhøjes til 88 Øre for Mænd.
Kvindernes Timeløn forhøjes tilsvarende.
c) Akkordsatserne forhøjes med 6 pCt.

B.

Dansk Arbejdsgiverforening
og
Organisationer under De samvirkende Fagforbund.

Nedenstaaende mellem Organisationer eller Enkeltvirksomheder under **Dansk Arbejdsgiverforening** og Organisationer **udenfor De samvirkende Fagforbund** til Udløb den 1. Marts 1938 opsagte og ikke fornyede Overenskomster fornyes for 2 Aar med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

232) Overenskomsten mellem **Københavns Murer- og Stenhuggerlaug** og **Murersvendenes Fagforening:**
a) Minimallønnen, personlige Timelønninger og Udbetalingen paa Akkord forhøjes med 6 pCt.
b) Akkordsatserne forhøjes med 5 pCt.

---

233) Overenskomsten mellem **Københavns Murer- og Stenhuggerlaug** og **Murerarbejdsmændenes Fagforening:**
a) Minimallønnen og personlige Timelønninger forhøjes med 6 pCt.
b) Akkordsatserne forhøjes med 5 pCt. Hvor Arbejdsmændene arbejder paa Procent af Svendenes Akkorder, sker der dog ingen Forhøjelse af Procentsatserne.

---

234) Overenskomsten mellem **Københavns Blikkenslager-, Gas-, Vand- og Sanitetslaug** og **Blikkenslagerforbundet i Danmark:**
Den mellem Parterne den 15. Januar 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

---

235) Overenskomsten mellem **Centralforeningerne af Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Jylland og Østifterne** og **Blikkenslagerforbundet i Danmark:**
Timelønninger og Akkordsatser forhøjes med 5 pCt.

---

236) Overenskomsten mellem **Glarmesterlauget i Danmarks 1ste Afdeling** og **Glarmestersvendenes Fagforening i København:**
Timelønninger og Akkordsatser forhøjes med 6 pCt.

---

236 a) Overenskomsten mellem **A/S Den danske Mælkekondenseringsfabrik i Horsens** og **Mælkeindustriarbejdernes Forbund:**
Den mellem Parterne den 8. Marts 1938 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

C.

Organisationer udenfor Dansk Arbejdsgiverforening.

og

Organisationer under De samvirkende Fagforbund.

Nedenstaaende mellem Organisationer **udenfor Dansk Arbejdsgiverforening** og Organisationer **under De samvirkende Fagforbund** til Udløb d. 1. Marts 1938 opsagte og ikke fornyede Overenskomster fornyes for 2 Aar med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

237) Overenskomsten mellem **Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark** og **Murerforbundet i Danmark:**
Timelønnen forhøjes til 130 Øre, for Nordsjælland dog 138 Øre.

238) Overenskomsten mellem **Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark** og **Dansk Tømrerforbund:**
De mellem Centralforeningen af Tømrermestre i Danmark og Dansk Tømrerforbund fastsatte Lønsatser bliver gældende mellem Parterne.

---

239) Overenskomsten mellem **Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark** og **Dansk Arbejdsmandsforbund:**
De i Overenskomsten mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmandsforbund foretagne Ændringer bliver gældende mellem Parterne.

---

240) Overenskomsten mellem **Sammenslutningen af Danmarks Bødkermesterforeninger** og **Bødkerforbundet i Danmark:**
De mellem Centralforeningen af Bødkermestre i Provinsen og Bødkerforbundet i Danmark gældende Vilkaar faar Gyldighed mellem Parterne

---

D.

Fællesbestemmelser for samtlige de under Afsnit A, B og C nævnte Mæglingsforslag:

1) For samtlige Overenskomster fastsættes følgende:
Saafremt det af Det statistiske Departement offentliggjorte Pristal pr. 1. Oktober 1938 skulde afvige mindst 6 Point fra det pr. 1. Januar 1938 offentliggjorte Pristal (184, idet Pristallet 1914 sættes = 100), skal hver af Parterne være berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør i 1939.
2) Samtlige udstedte Varsler om Arbejdsstandsninger tages tilbage og Strejken hos General Motors hæves.
3) De Ændringer, der ifølge Mæglingsforslagene skal finde Sted i de enkelte Overenskomster, træder i Kraft fra og med Begyndelsen af den Lønningsuge, i hvilken Mæglingsforslaget vedtages. Den under Nr. 148 indeholdte Bestemmelse om Ændring af Grænsen for indenbords Arbejde træder dog først i Kraft den 1. Oktober 1938.

København, den 20. Marts 1938.

Dreyer.

Enhver Afstemning om Mæglingsforslaget skal foregaa hemmeligt og skriftligt, og der kan kun afgives rene Ja- eller Nej-Stemmer.

Svaret vedrørende Afstemningsresultatet maa indeholde Oplysning om Antallet af afgivne Ja- og Nej-Stemmer samt — for Forbundenes Vedkommende — om det samlede Antal af stemmeberettigede Medlemmer. For Arbejdsgiverorganisationernes Vedkommende skal Svaret indeholde Oplysning om den af den paagældende Organisations Medlemmer i 1937 udbetalte Arbejdsløn.

Svaret paa nærværende Mæglingsforslag afgives Mandag den 4. April 1938 Kl. 18 under Adresse: Forligsinstitutionen, Kongens Nytorv 5, København K.

Hver enkelt af de under Afsnit A—D anførte Mæglingsforslag er et Led i et samlet Sæt af Mæglingsforslag, der i Henhold til § 8 i Lov Nr. 5 af 18. Januar 1934 om Mægling i Arbejdsstridigheder skal betragtes som en Helhed.

Ændringer vedrørende Jord- og Betonarbejdere, København, afsluttet udenfor Mæglingsforslaget.

§ 1.

Stk. f: »138 Øre« forhøjes forholdsvis.
Stk. n: »108 Øre« forhøjes med det Tillæg, den normale Timeløn maatte blive forhøjet med.

§ 3. B.

Stk. 10: »14 Øre« og »23 Øre« forhøjes til henholdsvis »15 Øre« og »25 Øre«.
B. Stk. 11: »104 Øre« forhøjes til »108 Øre plus det Tillæg, den normale Timeløn maatte blive forhøjet med.«

§ 4.

Nyt Stk. efter g. Poss. 11:
Hvor der ved Udgravning findes Slaggelag af over 3 cm Tykkelse betales et Tillæg til Jordpriserne pr. m² af .. 10 Øre for Lag af indtil 12 cm.
For hver cm Laget er tykkere end 12 cm betales et yderligere Tillæg pr. m² af ..... 1 Øre.

§ 6.

Efter Poss. 158 indføjes ny Poss.:
Ved Benyttelse af Blandemaskiner under 100 l, tillægges Grundprisen for maskinblandet Beton ..... 20 pCt.
Poss. 177 ændres til:
For Støbning paa Forskalling eller Støbning paa Isoleringsplader henlagt paa Forskalling betales pr. m² Overflade af Forskallingen ..... 6 Øre.
Ny Poss. 185 a.
Afrivning af Beton, hvor Stenmængden er mindre end 1,7 Gange Grusmængden, indbefattet eventuel Udligning med Mørtel (Strølag), betales pr. m² med ..... 26 Øre.
Poss. 186 ændres til:
Afrivning af Beton, hvor Stenmængden er 1,7 eller større end 1,7 Gange Mængden, indbefattet eventuel Udligning med Mørtel (Strølag), betales pr. m² med ..... 35 Øre.
Poss. 215: »389 Øre ændres til »406 Øre«.
Poss. 216: »407 Øre ændres til »424 Øre«.

§ 6. B. I.

Almindelige Bestemmelser vedrørende Forskallingsarbejde.

Side 70. Ottende og efterfølgende Stykker ændres til følgende:
I Opstillings- og Forskallingspriserne er indbefattet Optagning af alle Materialer fra Grunden eller de underliggende Etager under Forudsætning af, at:
1) Forskallingsarbejdet paabegyndes i de nedre Etager.
2) Forskallingsarealet i den overliggende Etage ikke er mere end 4 % større end i den Etage, hvor samme Materiale tidligere har været anvendt.
3) der ikke optages Materialer til mere end Forskallingsarbejdet i to Etager.
4) Etagehøjden ikke overstiger 4 m.

ad. 2. Hvor Forskallingsarealet er mere end 4 % større end i den Etage, hvor samme Materiale tidligere har været anvendt, betales Optagningen af Materialer til det overskydende Areal i Henhold til Poss. 348—351 (Tabel XI).
ad. 3. Hvor der optages nye Materialer til mere end Forskallingsarbejde i 2 Etager, betales Optagningen af Materialerne til de overskydende i Henhold til Poss. 348—351 (Tabel XI).
ad. 4. Hvor Materialerne efter en Opstilling skal løftes mere end 7,5 m paa een Gang regnet fra Materialernes Plads til næste Opstillings Udgangspunkt, betales Optagningen gennem det overskydende Antal Meter i Henhold til Poss. 348—351 (Tabel XI).

Hvor Opstillinger med Understøtning (B. IIII og V excl. Forskalling til Jernbetonpæle) paabegyndes i større Højde end 1 m over Terræn (Materialets Plads), betales for Optagning af alle Materialer et Løftetillæg til Opstillingsprisen for det i første Etage udførte Arbejde i Henhold til Poss. 348—351 (Tabel XI).
Poss. 348. for indtil 4 m's Højde ..... 2 % pr. lb. m.
Pos. 349. for over 4 og indtil 8 m's Højde .... 1½ % pr. lb. m.
Poss. 350. for over 8 og indtil 12 m's Højde .. ¾ % pr. lb. m.
Poss. 351. for over 12 m's Højde ..... ¼ % pr. lb. m.
(Tabel XI).

Højden regnes fra Terræn (Materialets Plads) til Opstillingens (Understøtningens) Udgangspunkt. Udgangspunktet for Forskalling mellem Jernbjælker er den underliggende Etageadskillelse.

Hvor Opstillinger **uden** Understøtning (B. III) paabegyndes i større Højde end 4 m over Terræn (Materialets Plads) betales for Optagning af alle Materialer et Løftetillæg til Opstillingsprisen for det i første Etage udførte Arbejde i Henhold til Poss. 348—351 (Tabel XI). — Højden regnes fra 3,5 m overTerræn (Materialets Plads) til Opstillingens Udgangspunkt. Saafremt Materialerne benyttes flere Gange i samme Etage, betales der kun Løftetillæg for Materialerne til den første Opstilling.

Hvor kun 2 Opstillinger udføres over hinanden og begge af

nytilført Materiale (: Materiale, der ikke har været anvendt i den underliggende Etage), betales Løftetillæg for begge Opstillinger saaledes, at der for den anden Opstilling betales samme % Tillæg som for den første Opstilling.

Tabel XI ændres til:

TABEL XI.

Løftetillæg for Optagning af Forskallingsmaterialer i Henhold til § 6 B. I.

For Højder	%	
indtil 4 m	2	pr. lb. m. i henh. til Poss. 348.
4 -	8	
5 -	9½	
6 -	11	
7 -	12½	
8 -	14	
9 -	14¾	
10 -	15½	
11 -	16¼	
12 -	17	
13 -	17¼	
14 -	17½	
15 -	17¾	
16 -	18	
17 -	18¼	
18 -	18½	
19 -	18¾	
20 -	19	

§ 6 C. IIII.

Efter Poss. 639 indføjes ny Poss.:

For alene Aflæsning af Jern i Stænger eller Bundter betales pr. kg ..... 0,2 Øre.

Forlanges Optælling og Sortering efter Følgeseddel, betales herfor pr. kg ..... 0,2 Øre.

Efter Poss. 647 indføjes ny Poss.:

For hver Tværbinding betales pr. Stk. Tværbinding 1,5 Øre.

§ 6 C. tilføjes NYT AFSNIT.

Istegjern i Drager og Søjler:

For Afmærkning, Bukning indtil 90 Grader og Overskæring af Istegjern til Dragere og Søjler betales:

			pr. Bukning	pr. Overskæring
af	5 — 6 mm	Istegjern	1 Øre	0,5 Øre
over	6 — 8 -	—	2 —	0,8 —
—	8 —10 -	—	3 —	1,0 —
—	10 —12 -	—	5 —	2 —
—	12 —14 -	—	6 —	3 —
—	14 —16 -	—	8 —	4 —
—	16 —18 -	—	11 —	6 —
—	18 —20 -	—	13 —	7 —

For vandret Transport ved Bæring indtil 25 m og Ilægning af Drager- og Søjlegarn (eventuelt sammenbundne) betales: pr. 100 kg:

for indtil 14 mm Istegjern ..... 408 Øre
for over 14 mm Istegjern ..... 357 Øre

Istegjern i Plader:

For flade Lofter, buede Lofter med en Pilhøjde af indtil 1 : 10, samt skraa Lofter med en Hældning af indtil 1 : 5 betales for Henlægning, Transport og Tilpasning (ikke Bukning):

af	5 — 6 mm	Istegjern pr. kg		5,8 Øre
over	6 — 7 -	— - -		4,3 —
—	7 — 8 -	— - -		3,3 —
—	8 —10 -	— - -		2,5 —
—	10 -	— - -		2,3 —
med et Tillæg pr. Binding af				0,4 —

Bukning og Overskæring af Istegjern i Plader betales som for Drager- og Søjlejern af Istegjern.

Iøvrigt gælder samtlige øvrige Priser og Tillæg som findes under Afsnit C. uforandret.

Ved Istegjern forstaas 2 sammensnoede Jern af den angivne Dimension, f. Eks.: ved 7 mm Istegjern forstaas 2 sammensnoede 7 mm Ø Jern og betegnes ved ØØ 7 mm.

Det er en Forudsætning, at saafremt der skulde blive anvendt Istegjern til Bøjler, optages der særlig Forhandling om Fastsættelse af Priser herfor.

§ 7.

Poss. 718 ændres til:

For Sammenstøbning med Asfalt af glasserede Kloakrør, samt runde Beton- og Monierrør med Muffe, betales et Tillæg pr. Stk. Samling efter nedenstaaende Tabel.

Poss. 719. Udgaar.

§ 8.

Poss. 755 tilføjes:

Ved ikke anlagte Gader og Veje betales dog intet Tillæg.

Nyt Stk. efter Poss. 758:

Udgravning for og Optagning samt Rensning af Nedgangsbrønde og Hullets Tilfyldning med tilstedeværende Jord betales efter Stk. 1 plus et Tillæg af ..... 75 %.

Denne Pris betales dog kun for den Del af Brønden, der ønskes optaget.

§ 14.

Poss. 809. »14 Øre« forhøjes til »18 Øre«.

Efter Poss. 809 indføjes:

For Sanding inden Kabeltrækning betales pr. lb. m Grav med ..... **3 Øre.**

Poss. 902. »0,6 Øre« ændres til »2,0 Øre«.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Entreprenørforeningen.

§ 1 e ændres saaledes, at Ugeregnskabet slutter Onsdag Aften i Stedet for Torsdag Aften.

§ 1 Stk. o: »85 Øre« forhøjes med det Tillæg, den normale Timeløn maatte blive forhøjet med.

§ 3 B Stk. 3: »14« og »23« Øre ændres til henholdsvis »15« og »25« Øre.

§ 3 B Stk. 6: udgaar og erstattes med:

»Hvor der i Overenskomstperioden indenfor Akkordomraadet fremkommer nyt Arbejde til Erstatning for Arbejde, der er indeholdt i Akkordprislisten, eller hvis Arbejdsmaaden for Arbejder henhørende under Prislisten ved Indførelse af tekniske Hjælpemidler ændres saaledes, at det almindelige nugældende Akkordgrundlag ganske forandrer Karakter, fastsættes nye Priser ved organisationsmæssig Behandling. Kan der ikke herved opnaas Enighed, kan hver af Parterne kræve Spørgsmaalet optaget til almindelig organisationsmæssig Behandling efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Benægter en af Parterne under disse Forhandlinger, at de skete Forandringer er af en saadan Betydning, at de kan begrunde en Ændring i de hidtidige Akkordpriser, kan dette Spørgsmaal af den modstaaende Part umiddelbart kræves forelagt for en faglig Voldgift med en teknisk Opmand.

Opnaas der ikke ved de foran omhandlede Forhandlinger Enighed, udføres Arbejdet indtil nye Akkordpriser herfor maatte være fastsat, for den normale Timeløn med et Tillæg af 20 %.

Saafremt en af Organisationerne derefter fremsætter Begæring herom, kan nye Akkordpriser kræves fastsat af Fagets Voldgiftsret, der ogsaa i dette Tilfælde beklædes af en teknisk Opmand.

Voldgiftsretten skal som Rettesnor for sin Afgørelse anvende de Akkordfortjenester, der i Almindelighed opnaas indenfor Faget for tilsvarende Arbejde.

De ved en saadan Voldgift fastsatte Priser kan, hvis en af Organisationerne begærer det, optages til Revision ved en ny Voldgift.

§ 3 B. 12. 1. Stykke udgaar og erstattes med:

Til alle Arbejdere, der er beskæftiget ved saavel Tilberedning, Transport, som alt Arbejde ved Udlægning m. v. af Asfaltbetonarbejde, Tæppebelægninger, Kold-Asfalt, Stallas, Damas, Icobitbeton o. l. samt Coulé og Pulverasfalt, betales et Tillæg til den normale Timeløn af:

for Arbejde indenfor Akkordomraadet ..... 25 %
for Arbejde udenfor Akkordomraadet ..... 20 %

§ 3 B Stk. 18: »105 Øre« forhøjes til »109 Øre« + det Tillæg, den normale Timeløn maatte blive forhøjet med.

§§ 4—15: Ændringer og Tilføjelser til den københavnske Jord- og Betonpriskurant overføres til Provins-Priskuranten ÷ 5 %.

Ang. Zonegrænserne er der Enighed om følgende:

Idet der henvises til det af Organisationerne underskrevne Generalstabskort, hvor Grænserne er omtrentligt indtegnede med rødt, og de forskellige Omraader er betegnet med Romertal I og II for henholdsvis 1. og 2. Zone, er der Enighed om følgende:

Omraadet Vest for Københavns Grænse indtil Fæstningslinien er 1. Zone.

1. Zone omfatter endvidere Nordre Birk samt et Omraade omtrentlig angivet ved en rød Linie udenom Farum, mellem Lynge og Vassingerød, gennem Lillerød mod Øst til Kjettinge, derefter mod Nord og Øst saaledes, at Grænsen ved Kysten gaar gennem Lave Skov.

Grænserne for 2. Zone er:

I Hornsherred til Frederiksborg Amts Grænse, Øst for Roskilde Fjord følges ligeledes Frederiksborg Amts Sydgrænse, hvorefter Grænsen følger Søndre Birks Grænse ned til Hedehusene; fra Hedehusene gaar Linien over Reerslev og umiddelbart Vest og Syd om Karlslunde ud til Køge Bugt.

Der er Enighed om, at der snarest paa et tilstrækkeligt detailleret Kort udarbejdes de endelige Grænsers Beliggenhed, idet disse saavidt muligt skal stedfæstes ved Amts-, Birke- eller Sognegrænser, i Mangel heraf karakteristiske Vandløb eller større Veje.

BROLÆGNING I PROVINSEN

§ 4 v ændres saaledes, at Ugeregnskabet slutter Onsdag Aften.

§ 5 A. 11: »50 Øre« ændres til »60 Øre«,

§ 5 A. 14: » 5 Øre« ændres til » 6 Øre«,

§ 5 A. 14: » 6 Øre« ændres til »7 Øre«.

Efter § 5 C indføres nyt Afsnit:

Medhjælp ved Lægning af Asfaltklodser incl. Aflæsning af Klodser og Aflæsning og Indfyldning af Sand samt Medhjælp ved Opstilling af Skabelon og Trækning af Sand betales pr. m^2 med ..... 30 Øre

Samme Arbejde i indtil 2 Meters Bredde betales pr. m^2 34 Øre.

For Kryds af indtil 15 m^2 betales et Tillæg af ..... 25 %.

For større Kryds end 15 m^2 betales et Tillæg af .... 15 %.

Saafremt Arbejderne ikke aflæsser Klodserne og Sandet fradrages Priserne pr. m^2 ..... 2 Øre.

I § 5 D. Fortovsarbejde: bortfalder Stykket 2.

I § 5 H. 3. Fortovsarbejde: bortfalder Stykket b.

Alm. Bestemmelser og eksisterende Timelønninger og Akkordsatser i Overenskomsten for 1' og 2' Zone ændres i Overensstemmelse med de Ændringer, der maatte blive vedtaget mellem Brolæggerlauget og Brolægningsarbejdernes Fagforening i København, idet dog Timelønnen i 2' Zone reguleres i Overensstemmelse med hvad der maatte blive gældende i Hovedoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund ang. 2' Zone.

Eventuelle Ændringer i alm. Bestemmelser og Timelønsbestemmelser samt generelt Tillæg til Akkordsatser i Landsoverenskomsten overføres til denne Overenskomst.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Centralforeningen af Murermestre i Danmark.

§ 3 d. tilføjes: »ved at Stensedler og Fakturaer afleveres til Akkordformanden«.

§ 5 A. 34: »125 Øre« ændres til »200 Øre«.

§ 5 B., 3' Stk.: tilføjes: »En Sæk Cement = ½ Td.«

Med Undtagelse af Afsnit L d, Stk. 3, Side 68, Afsnit M c, Side 72, 73 og 74 og Afsnit N, Side 75 er alle øvrige Priser i Afsnittene L, M, N, O og P forhøjet med 3 %.

Jordarbejde:

Side 26, Stk. e: 51 Øre ændres til 57 Øre.

Side 29, Stk. r: Stykket tilføjes:

»Under Forudsætning af, at Transport med Tipvogn sker med Haandkraft, gives der et Tillæg pr. m^3 af 9,5 Øre.«

Almindeligt Betonarbejde:

Side 41 I. Stykket »Anvendes Trillebør udover 8 m foran Maskinen, bortfalder ovennævnte to Fradrag« ændres 8 m til 12 m.«

Det næste Stykke ændres til:

»Anlæg af Spor for Kærrer og Tipvogne er ikke indeholdt i Akkordpriserne, hvorimod Trækning og Vedligeholdelse af disse er indfattet deri.«

Side 41. Efter Højdetillæget for de 2,9 Øre indføjes:

»For særskilt Pasning af Ophejsespil uden Forbindelse med Blandemaskinen, staaende i en Afstand fra Blandemaskinen af over 6 m betales pr. m^3 33 Øre.«

Side 42. Stykket for særskilt Pasning af Sliske ændres til at lyde:

»For særskilt Pasning af Sliske paa indtil 2 m Længder mellem Maskine og Transportredskab betales pr. m^3 6,7 Øre.«

Side 43. Øverste Stykke ændres til:

»Dersom ovennævnte Spil drives mekanisk betales pr. m^3 for Læsning, Transport og Ophejsning, idet Løftepriserne efter Tabellerne VII og VIII bortfalder, 96 Øre.«

Priserne for Lempning og ekstra Læsning ændres fra 62 til 72 Øre, og Stykket for Flytning af Slisker og Rør ændres til at lyde:

»Flytning af Slisker og Rør af indtil 4 m Længde er indbefattet i Prisen.«

Side 44, Stk. d. Nyt Stykke tilføjes:

»Ved Støbning af Trappeløb i Forbindelse med Støbning af Trin tillægges pr. løbende m Trin 17 Øre.«

Side 44, Stk. f. Prisen for Afrivning af Beton af uharpet Grus ændres fra 17 til 19 Øre og for Grusbeton fra 13,6 til 17 Øre, og som nyt Stykke indføjes:

»Afrivning af almindelig Grovbeton indbefattet eventuel Udligning med Mørtel (Strølag) betales pr. m^2 med 33 Øre.«

Side 45. Prisen for Afrivning af Pudslag ændres fra 13,6 Øre til 15,5 Øre.

Side 45 I. Trækning af Hulkehl ændres til:

»Trækning af Hulkehl betales med for indtil 10 cm Tværmaal pr. løbende m 19 Øre, over 10 cm til 15 cm Tværmaal pr. løbende m 24 Øre.«

Side 45, 3 tilføjes:

»For Sammenpilning af Murbrokker i Etager betales et Tillæg til Sammenpilningsprisen pr. m^3 af 48 Øre.«

Ovenstaaende gælder ikke for Rensning til Indskud.

Afsnit K. Forskallingsarbejde:

Side 52. Efter trediesidste Stykke indføjes:

»Oprensning paa Forskalling inden eventuel Armering og Støbning er indbefattet i Akkordpriserne for Forskallingsarbejdet.«

For Udskæring og Lukning af Rensehuller i Søjler betales pr. Stk. 48 Øre.

Side 53, II. Afsnittet tilføjes som nyt Stk.:

»For Oliering eller Fernisering af Træflager betales pr. m^2 for 1 Gang paa ru Flager 7,6 Øre og for anden Gang samt paa høvlede Flager 5,7 Øre.«

Side 56. Afsnit IIII b tilføjes:

»For Underlag udover 110 cm^2 i Tværsnitsareal tillægges for hver fulde 15 cm^2 1 Øre til Udlægningsprisen.«

Afsnit L. Ledningsarbejde.

Side 68, 9. Nyt Stykke indføjes:

»For Klining med Tjæresand betales et Tillæg til Ledningsprisen af 30 %.«

Armeret Beton:

Prisen for Slaggebeton ændres fra 353 Øre til 370 Øre.

Prisen for anden Beton ændres fra 371 Øre til 387 Øre.

Efter Stykket: »Naar Tragt forlanges anvendt, tillægges Prisen 10 % indføjes:

»for en Længde af Tragt og Rør indtil 5 m. Ved Støbning med Tragt forstaas saadanne Støbninger i Søjler, Vægge, Tagflader etc., hvor der støbes gennem en Tragt med Rør, der føres ned i Forskallingsformen til Konstruktionens Bund, og som trækkes opad efterhaanden og samtidig med, at Støbningen skrider frem.«

Forskallingsarbejde ved armeret Beton.

Efter Prisen for Opsnøring af Trappetrin paa 24 Øre tilføjes: »for Trin med skraa Forkant dog 33 Øre.«

Til Afsnittet »Opretstaaende Forskalling«, Punkt 2, tilføjes:

»Tildannelse af Flager til Overforskalling betales i Henhold til Kl. II.«

Stykket »Forskalling til Drager« tilføjes:

»Efter Priserne for Opstilling og Nedtagning for Omkreds over 100 cm indføjes: »For Dragere i udvendige Flugter, hvor der ikke findes udvendigt Stillads, tillægges Opstillings- og Nedtagningsprisen af den udvendige Side 25 %.«

Stykket »Forskalling til Jernbetonpæle«. Efter Priserne for Udlægning og Borttagning indføjes:

»For Underlag udover 110 cm^2 i Tværsnitsareal tillægges for hver fulde 15 cm^2 1 Øre til Udlægningsprisen.«

Nyt Stykke: .. ..

»For Forskallingsarbejde ved Telefonbrønde betales et Tillæg af 40 %.

Heri er indbefattet Tillæg for buet Forskalling, smaa Arealer, snævre Pladsforhold samt Optagning af Forskalling og iøvrigt almindeligt forekommende Gener.«

Afsnittet Jernarbejde:

II Jern i Plader. Der tilføjes:

»Over 14 mm Rundjern pr. kg 2,2 Øre.«

Afsnittet Bøjler.

Der tilføjes:

»Hvor Bøjler leveres færdigt tildannet fra Fabrik, betales et Tillæg til Anbringelsesprisen af 25 %, heri er indbefattet Udsortering af Bøjlerne og øvrige Gener.«

Foran anførte Ændringer i Jord- og Betonafsnittene m. v. er en Overføring af Ændringerne til Entreprenøroverenskomsten fra Forhandlingerne i 1937.

Hvad angaar Ændringer og Tilføjelser til Afsnittene H—P incl. (Entreprenørarbejder) fra Forhandlingerne i 1938 er Centralforeningen indgaaet paa de samme Ændringer og Tilføjelser, som der er Enighed med Entreprenørforeningen om, dog med Undtagelse af Grundprisen for armeret Beton, som ingen Forhøjelse faar.

Endvidere er der Enighed om, at Zonegrænsen bliver den samme som for Entreprenørerne.

Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne
contra
Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland.

Timelønnen i Henhold til Nævnskendelse af 30. Maj 1930 og Opmandskendelse af 26. Maj 1937 forhøjes med samme Ørebeløb som bliver gældende mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i Kbhvn. forsaavidt angaar Grundtimelønnen.

Ny Post 24 d. For Gene af Altanjern, der springer vinkelret frem for Murlinien, betales 0,20 Kr. pr. Stk. Naar der er anbragt Hylder udfor Altanjern, betales 0,30 Kr. pr. Stk.

Ny Post 24 e. For Blanding af Cementmørtel og for Pasning af Svende ved Henlægning af Jernbjælkeplader og Dragerplader betales 20 % af Svendenes Fortjeneste.

Ny Post 2 a. For Gravning af Bomhuller og Plantning af Rejsebomme, naar Stilladsarbejdet er medtaget i Opbæringsakkorden, betales samme Pris, som eventuelt maatte blive gældende mellem Centralforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund.

Ny Post til Afsnit E. Naar Opstilling af Hejsetaarne til Ind-

bygning af Elevator udføres af Arbejdsmændene, betales Timeløn og et Tillæg pr. Hejsetaarn:

i indtil 24 Meters Højde af	Kr. 37,00
udover 24 m Højde tillægges pr. m	Kr. 3,00
under 20 m Højde fradrages pr. m	Kr. 2,00

For Nedtagning af ovennævnte Taarne betales pr. Stk. Kr. 37,00 fix Pris.

Ny Post under Tagarbejde. For Opbæring af Tudsten betales Kr. 0,10 pr. Stk.

Indskudsbelægning tilføjes: Hvor der i Etagerne anvendes Halvtømmer, dog ikke enkelte Bjælker ved Skillerum og Gavle, betales Lerlægning som i Jernbjælkelag.

J. **Forskellige Arbejder.**

Post 6. Den nuværende Bestemmelse bibeholdes, dog at Tillæget Kr. 0,14 pr. Time forhøjes til Kr. 0,15.

Punkt 18. Almindelige Bestemmelser. Stk. 18 ændres til:

Skure paa Arbejdspladsen skal være opført af pløjede Brædder med tætte Sidevægge og tæt Tag med Tagpap, Gulv af Brædder eller Sten, Vinduer med hele Ruder og tilstrækkeligt Lys. Skuret skal være forsynet med Garderobeskabe 20 cm dybe og 60 cm brede samt tilstrækkelig Siddeplads for det Antal Arbejdere, som er beskæftiget paa Byggepladsen; der leveres forsvarligt Lukke for Skuret, om Vinteren skal Skuret være forsynet med Kakkelovn, hvortil Mesteren leverer det fornødne Brændsel, ligesom der sørges for den fornødne Belysning i Vinterhalvaaret.

Renholdelse af Skuret sker ved Mesterens Foranstaltning; hvor Pladsforholdene tillader det, opføres Cykleskure.

L. **Post 7.** Den nuværende Bestemmelse bibeholdes.

Ovennævnte nye Poster er undtaget eventuelle procentlige Forhøjelser, Post 24 d undtaget.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
De samvirkende Telefonselskaber.
Vedr. Liniearbejde.

§ 5 ændres til: Ferieaaret regnes fra 1. Maj til 30. April, og enhver Arbejder, der i et Ferieaar har været beskæftiget i det nedenfor anførte Antal Arbejdstimer, faar i det følgende Ferieaar følgende Antal Feriedage:

Arbejdstimer	Feriedage
201— 600	1
601—1000	2
1001—1400	3
1401—1800	4
1801—2000	5
derover	6

I Henhold til § 4 i den bestaaende Overenskomst forhøjes de i § 2 nævnte Timelønninger med samme Beløb som bliver gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund for tilsvarende Arbejde:

Saafremt det af Det statistiske Departement pr. 1. Oktober 1938 offentliggjorte Pristal skulde vise et Udsving paa mindst 6 Points fra det nuværende Pristal (184), har hver af Parterne dog Ret til at opsige Overenskomsten pr. 1. Marts 1939, jfr. de mellem Hovedorganisationerne gældende Forhandlingsregler.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Jydsk Telefonselskab og Fyens kommunale Telefonselskab.
vedr. Arbejde paa Lager og Værksteder.

De i Overenskomsterne anførte Dag- og Ugelønninger forhøjes med samme Beløb, som bliver gældende i Overenskomsten mellem Lager- og Pakhusarbejderens Forbund i København og K.T.A.S.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om 1. Maj som Fridag bliver Forholdene i disse Overenskomster ligeledes at regulere i Overensstemmelse med den Ordning, der bliver gældende i sidstnævnte Overenskomst.

Overenskomsterne er forlænget paa 2 Aar fra 1. Marts 1938 at regne, dog for Fyns kommunale Telefonselskabs Vedkommende bortfalder Overenskomsten 1. Juli 1939, saafremt Selskabets Koncession ikke bliver forlænget.

Saafremt det af Det statistiske Departement pr. 1. Oktober 1938 offentliggjorte Pristal skulde vise et Udsving paa mindst 6 Points fra det nuværende Pristal (184), har hver af Parterne dog Ret til at opsige Overenskomsterne pr. 1. Marts 1939, jfr. de mellem Hovedorganisationerne gældende Forhandlingsregler.

Odder ctr. Foreningen af Arbejdsgivere i Odder.

1) ad § 1. »Kl. 5« ændres til »Kl. 17«.

2) ad § 3, sidste Linie saalydende: »herfra undtaget dog ugelønnede Arbejdere« udgaar.

3) Vedrørende Julcaften og 1' Maj indføres samme Bestemmelse, som er eller maatte blive gældende indenfor Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Privatbaner, som er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen.

De nugældende Overenskomster vedrørende Løsarbejdere beskæftiget hos Aalborg Privatbaner, A/S Amagerbanen, De bornholmske Jernbaner, Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jernbane, De lolland-falsterske Jernbaner, Nordvestfynske Jernbaner, Odense—Kerteminde—Martofte Jernbaner, Sydfynske Jernbaner og Skagensbanen forlænges til 1' Marts 1940 paa følgende Vilkaar:

a) Timelønnen forhøjes med samme Ørebeløb, som Entreprenørfagets Timeløn paa 109 Øre maatte blive forhøjet. Herudover gives til de Timelønninger, der ligger paa 105 Øre eller derunder, et Tillæg paa 2 Øre pr. Time fra 1' August d. A. — og et yderligere Tillæg paa 2 Øre pr. Time fra 1' Januar 1939. Ugelønningerne forhøjes tilsvarende.

b) Der optages mellem Banerne og Dansk Arbejdsmands Forbund Forhandling om en Samarbejdning af samtlige ovennævnte Overenskomster vedrørende Løsarbejdere. Forhandlingerne skal være tilendebragt senest den 1' August d. A. Saafremt Enighed ikke derved opnaas, overgaar Sagen til Hovedorganisationernes Behandling, og for saa vidt Spørgsmaalet ikke her løses, er hver af Parterne berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør 1' Marts 1939.

Murarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus
contra
Foreningen af Terazzofabrikanter i Jylland.

1) § 8, 1. Stk. bortfalder og erstattes med følgende:

»Udenbys Arbejde.

Hvor Hjemrejsen kan ske hver Aften, betales Billet og Rejsetid efter Togplan, forudsat at Billet og Rejsetid beløber sig til mindre end Kr. 4,00. Iøvrigt betales ved udenbys Arbejde Billet til Fællesklasse, Dampskib til 2. Klasse samt Kostpenge 4 Kr. pr. Dag. Rejsetiden betales efter Tog- eller Rutebilplan. Saafremt Arbejderen ikke kan faa Kost og Logi for de nævnte Kr. 4,00, skal Arbejdsgiveren, naar Vedkommende præsenterer Regningen herfor, betale det Beløb, som er herover«.

2) § 9 bortfalder og erstattes med følgende:

»For Tørslibning med Maskine betales 15 % til Timelønnen til saavel Maskinpasser som Medhjælper. Der skal udleveres Masker til dette Arbejde.

Foraarsager Maskinens Forbrændingsgas Ildebefindende, saa en Arbejder nødsages til at gaa hjem, maa der ikke ske Fradrag i Lønnen den paagældende Dag«.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening.

Efter Priserne for Betonrør uden Muffe tilføjes nyt Stykke:

»For Rør uden Muffe i Tommemaal betales efter samme Priser som tilsvarende Rør i Centimetermaal ÷ 5 %, undtagen for 4" og 6" Rør, hvorpaa der ikke gives Fradrag«.

Eksempelvis anføres:

4"	= 10 cm	
6"	= 15 -	
8"	= 20 -	
9"		pr. Stk. 22 Øre
10"	= 25 -	
12"	= 30 -	
15"	= 40 -	o.s.v.

I Stykket efter Priserne for Betonrør udgaar:

»(af ovennævnte Priser andrager Blanding og Udkørsel 20 %).

FLISER:

62½×80×7 cm. Prisen paa 33 Øre forhøjes til 36 Øre.

GRENRØR:

For Tilhugning og Paamuring af Gren

10	cm	Gren	paa		10	cm	Rør	pr.	Stk.	.....		42	Øre
10	-	—	-	15-30	-	—	-	—	.....			40	—
15	-	—	-	15-30	-	—	-	—	.....			42	—

GRENRØR, støbte i Grenrørsforme:

10×10 cm	pr. Stk.	50	Øre
15×10 -	-	60	—
15×15 -	-	60	—
20×10 -	-	65	—
20×15 -	-	70	—
25×15 -	-	75	—
30×10 -	-	80	—
30×15 -	-	85	—

For Udskæring af Hul i friskstampede Rør til Gren eller Laas pr. Stk. 5 Øre.

For Hugning af Hul i lagrede Rør til Gren eller Laas pr. Stk. 28 Øre.

KANTSTEN:

Alle Satserne forhøjes med 2 Øre.

RØRBRØNDE

af stampede Rør betales for Paamuring af Laas og Støbning af Bund med almindelig Afpudsning naar der er udskaaret Hul paa Laasen 55 Øre pr. Stk., naar Hullet paa Laasen hugges, betales ekstra 28 Øre pr. Stk.

IMPRÆGNEREDE RØR:

De i Dansk Arbejdsmands Forbunds Forslag af November 1937 foreslaaede Priser indføres i Overenskomsten, dog med et Fradrag af 5 %, og de 100 % for Grenrør og Brønde ændres til 75 %, og de 100 % for Smøring med Kost ændres til 50 %, og Stykket tilføjes:

»Fornøden Transport og senere Oprankning paa Plads er indbefattet i Priserne«.

TAGSTEN:

ændres til: Alm. Faaborg Model incl. alt Arbejde 36 Kr. pr. 1000 S. Stor Faaborg Model incl. alt Arbejde 40 Kr. pr. 1000 S. osv.

Stykket om Brøndringe tilføjes:

»Diameter 60, Højde 60 ..... 100 Øre«.

Stykket paa sidste Side om Blanding og Udkørsel udgaar.

Der er Enighed om, at de saaledes ændrede og nye Priser indgaar i Overenskomsten og faar samme eventuelle Regulering som de øvrige Priser i Akkordafsnittet.

I alle Afsnittene udgaar i Overskriften: (»I Henhold til Ingeniørforeningens Normer«), og i Stedet for indføres følgende:

»Foranstaaende Priser gælder for Varer udført efter Dansk Ingeniørforenings Normer. Hvor samme Varer udføres i gamle Forme med andre Dimensioner i Gods eller Diameter, betales samme Pris som for tilsvarende Varer efter Normerne, hvor ikke særskilt Pris er nævnt.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Isoleringsfabrikantforeningen.
Vedr. Overenskomsten Øst for Storebælt.

§ 1. Grundpriserne for 25 mm indføres i Tabellen (de i § 3 anførte Lønninger med Tillæg af 4 %).

§ 4. For Vulstbøjninger gives et Tillæg pr. Stk. som for 1 m Rør efter Rørdimensionen.

For Asbestlærred paa Rørbærere, Ventiler o. l. betales 40 Øre pr. Stk.

Ved større Tykkelser end 50 mm betales for hver yderligere 5 mm et Tillæg svarende til de i Overenskomsten angivne forholdsmæssige Tillæg.

§ 4 a. Kork udenpaa Kieselguhr betales efter § 27.

§ 5. Der er Enighed om, at Rockwool ligestilles med Glassilke med Hensyn til Kravet om mindst 1 Beskyttelseslag.

Prisen paa Bitumenplade paa Rør ændres saaledes:

8½—9"	9½—10"
1,36	1,51

Større Dimensioner samt cylindriske Flader 2,25 pr. m².

Firkantede eller koniske Plader 3,40 pr. m².

§ 6. Der tilføjes:

11"	12"	Derudover
2,42	2,60	2,60 pr. m² for 1 Gange Snor

11"	12"	Derudover
5,33	5,70	5,70 pr. m² for 2 Gange Snor

Skal Lærred paalægges, betales dette efter § 14.

§ 9. Protokolbemærkning.

Fagforeningen frafalder Kravet om, at Rør i større Kanaler skal have samme Tillæg som i Nicher, idet Fabrikanterne erkender, at der kan tænkes særlige Tilfælde, hvor det er rimeligt at give et Tillæg, f. Eks. hvor der er særlig mange Rør i samme Kanal.

§ 11. Udfyldning med Snor under eller ved Kugler betales med 50 % Tillæg til Grundprisen.

Ekstra Lag af Lærred betales med 50 % af Grundprisen.

§ 12—15. Asbestsnor paalagt Flangekanten betales med 25 Øre pr. Stk. for alle Dimensioner.

§ 12. Efter Ordene: »Skal Hulrummet udfyldes, betales 15 % Tillæg« tilføjes: », med Glassilke dog 50 %.«

§ 13. Forlanges der Udfyldning under Beskyttere, betales et Tillæg til Grundprisen af 40 %, med Glassilke dog 50 %.

§ 15 a. Saafremt der til Kapper og Beskyttere anvendes Asbestlærred eller vandtæt Sejldug, forhøjes Priserne med 15 %.

§ 16. Syede Puder paa Flangeventiler betales saaledes:

⅜—1"	1¼—1½"	2"	2½"	3"	3½"
1,67	2,55	3,32	3,54	3,88	4,24

4"	4½"	5"	6"	7"	8"	9"
4,79	6,00	6,64	8,85	11,05	13,26	14,19

10"	over 10"
16,21	2,00 pr. efterfølgende Tomme

Syede Puder paa Flanger betales med:

⅜—1½"	2—3"	3½—4"	4½—5"	5½—7"
1,56	1,96	2,12	2,65	3,33

7½—9"	9½—10"	over 10"
3,98	4,77	81 Øre pr. Tomme

(Priserne efterregnes).

For 2 Lag Asbest indsyet i Beskytter i Pudeform betales for Flanger et ekstra Tillæg af Kr. 1,25 indtil 3" og fra 3"—10" et Tillæg af Kr. 1,75, over 10" et Tillæg af Kr. 2,25.

For Flangeventiler betales et ekstra Tillæg af 25 Øre pr. Stk. til ovenstaaende Priser.

Efter Ordene: »Ved Stopning med Glassilke tillægges Grundprisen 50 %« tilføjes: »For Pladeform er Tillæget dog 25 % af Grundprisen.«

Forlanges Syningen udført med ren Metaltraad, betales et Tillæg af 10 % af Grundprisen.

Manglende Priser tilføjes efter Sejlmagernes Priskurant.

§ 18. Langgevindbeskyttere, der klistres, betales med 30 Øre indtil 3" og med 44 Øre fra 3½" og opefter.

§ 21. Traadvæv paa Ventiler og Kugle-T og i dette Tilfælde for lige T-Stykker betales med 50 Øre pr. Stk. og paa Flanger med 40 Øre pr. Stk.

§ 25. Aftagelige Dæksler paa Cisterner betales med Kr. 2,50.

§ 26. Foran Ordene: »Ved Kedler« tilføjes: »Ved Rør over 10" samt«.

§ 27. For Vulstbøjninger gives et Tillæg pr. Stk. samt for 1 m Rør efter Rørdimensionen.

§ 27 og 27 a. Priserne paa Kork paa Gulve og Vægge ændres efter Entreprenørforeningens eller Tømrernes Prisliste.

§ 29. 5. Stk. »350 Grader« rettes til »300 Grader«.

§ 30. Angaaende Zonetillæg og Zonegrænser optages Forhandling.

For Arbejde af en enkelt Dags Varighed, der udføres udenfor Zonegrænsen, betales kun de faktiske Transportudgifter og Rejsetid.

Dansk Arbejdsmands Forbund
contra
Isoleringsfabrikantforeningen.
Vedr. Overenskomsten Vest for Storebælt.

Overenskomstens Titel: »Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus« udgaar.

Pkt. 1. Der indføres en Pris for indtil og med 5 mm Isolermasse o. s. v., nemlig Mellemprisen mellem de 2 første Talrækker.

Pkt. 16. Der tilføjes: »Ved Flangeventiler forstaas Ventil samt 2 Flanger.

Pkt. 24. Der tilføjes: »Anvendes Asbestlærred, betales et Tillæg til Syningsprisen paa 25 %.

For Syning med Asbestgarn eller Metaltraad betales et yderligere Tillæg paa 15 % til Syningsprisen«.

Pkt. 25. Efter Expansionsbeholdere, Luftpotter o. l. indtil og med 1 m² tilføjes »pr. m.²«.

Til Paragrafen føjes: »Hvor Forvarmere er paasvejset Endebunde paa Varmtvandsbeholdere, betales udover Prisen for Arealmaalet et Tillæg af Kr. 1,50 pr. Stykke.«

Der optages senere Forhandling om Prisen for Kedeloverflader.

Protokolbemærkning.

I Anledning af Arbejdsgivernes Krav om, at Ordene »o. l.« slettes efter Luftpotter, udtales fra Forbundet, at denne Pris er beregnet efter særskilte Luftpotter, og at der, hvis noget lignende forekommer inde i et Anlæg, ikke kan kræves Betaling for Luftpotter, med mindre der er Udluftning paa.

Pkt. 27. Ved »Papoleum« tilføjes: »Icopal, Tjærepap o. l.«

Leveres blødt Gazelærred uden Appretur ikke i oprullet Tilstand, betales for Oprulning 67 Øre pr. Stk af indtil 40 m Længde.

Pkt. 28. Efter Afsnittet om Halsstykker tilføjes: »For Beholdere indtil og med 3 m² isoleret med 1 Lag Tjærepap, 1 Lag Filt, Pap og Lærred samt Klistring betales Kr. 3,00 pr. m². For Beholdere over 3 m² betales pr. m² Kr. 2,35.

Ekstra Lag af Tjærepap, Filt, Pap el. lign. betales efter § 27.

For Cisterner til alm. W. C.-Anlæg isoleret med 3 Lag Tjærepap, 2 Lag Filt, paasyet Lærred og Klistring betales Kr. 6,00 pr. Stk.

Aftagelige Dæksler til Laagene betales med Kr. 2,50 pr. Stk.

Isolering af Beholdere med Korkplader opsat i Tjærekit eller Expankolim betales med Kr. 2,70 pr. m² for Kork, Pap, Lærred og Klistring. Anvendes Korkstykker fra 90—125 mm, betales Kr. 3,00 pr. m².

Anvendes Korkstykker under 90 mm, betales 3,40 pr. m².«

Pkt. 29. Protokolbemærkning:

Der er Enighed om, at der ved Isolering af Rensestykker kan kræves en aftagelig Kappe lagt udenpaa Rensestykket. Hvis dette ikke kræves, skal der ikke betales noget ekstra, med mindre der isoleres hen over Renseklappen.

Pkt. 30. Efter »Rørbærere« tilføjes: »og Unioner«.

Pkt. 36. Der indføres samme Ændringer som i Overenskomsten Øst for Storebælt, § 5.

Pkt. 39. Priserne ændres i Overensstemmelse med Jord- og Betonarbejdernes Priser i Provinsen.

Pkt. 40. Som sidste Stk. indføres den i Overenskomsten Øst for Storebælt gældende Pris for Paalægning og Sammenbrænding af Bitumenplade. (§ 5).

Pkt. 41. Protokoltilførsel:

Hvis der opstaar Vanskeligheder for Arbejdet paa Grund af møblerede Beboelsesværelser, aflaasede Pulterkamre, Kulkældre o. l., er man enige om, at der kan optages Forhandling mellem Mester og Arbejder om et Vederlag for disse Vanskeligheder.

Pkt. 44. Stoppede Asbestpuder og Asbestplader indsyet i Puder ændres som Øst for Storebælt, § 16.

Pkt. 45. Stilladsarbejde betales med 30 % Tillæg til Timelønnen.

Priser paa Kobberrør fastgjort til Olierør samt Haner paa Olierør optages til lokal Forhandling i Aarhus.

Ændringer vedrørende Fabrikgruppens Overenskomster afsluttet udenfor Mæglingsforslaget.

Forligsforslagets Nr. 34.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Foreningen af danske Cementfabriker.

Partsforhandling den 28. Februar 1938. Man enedes om følgende:

§ 2. Foran næstsidste Stykke indsættes en saalydende Anmærkning:

»forudsat uændret Overarbejdsbetaling gøres Resultatet af Mæglingsmødet paa Cementfabriken »Norden« d. 7. Februar 1936 med tilhørende Protokoltilførsel af samme Dato til almindelig Regel«.

§ 3. Stk. 3 ændres til: »en Arbejder, der er beskæftiget om Dagen og tilsiges til Natholdsarbejde, skal senest hjemsendes til Middag«.

Anmærkningen til § 3 bortfalder og i Stedet for tilføjes:

»Ved Pakning af Cement, Ladning og Losning forhøjes Natholdstillæget til 35 Øre pr. Time.«

§ 5. 2. Stk. Tillægget, 15 Øre, til den normale Timeløn ændres til 20 Øre.

3. Stk. »2 Mdr.« ændres til: »3 Mdr.«

§ 7. Ordet »Akkordafsavnstillæg« ændres til »Andre Tillæg«.

Stigningen i Arbejdsmandens Andel i Akkorden eller andre Tillæg kan ikke overstige den Procent, hvormed Haandværkernes Andel stiger.

Forligsforslagets Nr. 52.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter.

Partsforhandling den 2. Marts 1938. Man enedes om følgende:

§ 2. 2. Stk. ændres »6 Maaneders Anciennitet« til »3 Maaneders Anciennitet«.

§ 3. Skifteholdstillæggene ændres til henholdsvis 15 og 25 Øre.

§ 9. 2 Sæt Arbejdstøj ændres til 3 Sæt almindeligt Arbejdstøj pr. Aar eller 2 Sæt Molskindsarbejdstøj pr. Aar.

tilføjes: »Der betales 50 % Tillæg til Arbejdslønnen ved Rensning af Beholdere, der kun er tilgængelige gennem Mandehul«.

Forligsforslagets Nr. 83.

Dansk Arbejdsmands Forbund—A/S Kastrup Glasværk.

Partsforhandling den 1. Marts 1938. Man enedes om følgende:

Kastrup:

Smelterne erholder 11 Kr. for Pasning af Brændeovn.

Arbejdere, der sættes til andet Arbejde end det sædvanlige, lønnes med Kr. 1,36 pr. Time, naar dette falder ind under andre Branchers Priskuranter, saafremt Arbejdet strækker sig udover 2 Dage.

Hvis en af Folkene tilkaldes efter normal Arbejdstids Ophør, betales for mindst 2 Timer med 100 % Tillæg.

For Indlægning af Kranse i Potteovne betales 50 Øre pr. Stk. til Deling for 2 Mand.

Der gives et personligt Tillæg af Kr. 1,10 pr. Uge for de paa Værket for Tiden beskæftigede Smeltere ved Potteovnene Nr. 2 og 3 samt til Pottemageren.

Unge Arbejdere, Kastrup:

Anfangere til Skaale betales Kr. 1,00 ekstra pr. Uge.

Odense:

Ved Reparation af Glastanke og ved Indsætning af Anfangerhuller betales til Smeltemedhjælperne Kr. 1,50 til Deling.

Afløsere, der kun afløser Søndage, erholder 50 % Tillæg.

Forligsforslagets Nr. 15.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Stenindustriens Arbejdsgivere paa Bornholm.

Partsforhandling den 25. Februar 1938. Man enedes om følgende:

§ 5. Ordene »som hidtil« udgaar.

§ 6. Ordene »kommunale« udgaar.

§ 7. Der tilføjes: Dog skal Arbejdstiden lægges mellem Kl. 4 og Kl. 22 med en halv Times Spisetid paa hvert Hold.

Ny §. Ved Maskinskade eller Maskinstandsning udover en halv Time betales Timeløn, for saa vidt Arbejderen forlanges til at blive paa Pladsen, men Arbejderen er da forpligtet til at udføre andet Arbejde. 1. Maj og 24. December standser Arbejdet Kl. 12 Middag.

Ny §. Arbejdsmænd, som udfører Arbejde, for hvilket der er Overenskomst mellem andre Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og Arbejdsmandsorganisationen, faar Betaling i Overensstemmelse med de mellem disse Parter paa det paagældende Sted gældende Lønningsbestemmelser. Disse Bestemmelser gælder kun for større afgrænsede Arbejder, saasom Nybygninger, Ombygninger, Jordarbejder, Betonstøbning og Jernbetonstøbning.

Forligsforslagets Nr. 35.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker.

Partsforhandling den 4. Marts 1938. Man enedes om følgende:

1. Maj regnes som Helligdag hele Dagen.

I § 4 ændres 15 Øre i 2. Stk. til 20 %.

Forligsforslagets Nr. 33.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Partsforhandling den 31. Januar 1938. Man enedes om følgende Protokoltilførsel til Fælles Værkstedsregler:

»Ved Indførelse af forskudt Arbejdstid er Parterne enige om, at der for den enkelte Arbejder kan forekomme to forskellige Arbejdstider i 1 Uge, men enhver Ordning skal have mindst 1 Uges Varighed.«

Forligsforslagets Nr. 36.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

§ 1. 5. Stk. sidste Punktum ændres saaledes: »Tidspunktet for de forskellige Vagters Begyndelse fastsættes ved lokal Forhandling. Endvidere enedes man om følgende Aftale:

Ved Fremstilling af Hulsten til Etageadskillelser betales et Tillæg af 27 Øre pr. Time til den til enhver Tid gældende Timeløn for den Del af Arbejdet, hvorom der ikke opnaas Enighed om Akkord.

Forligsforslagets Nr. 43.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Foreningen af danske Læderfabrikanter.

Partsforhandling den 1. Marts 1938. Man enedes om følgende:

§ 2. 2. Stk. »4 Øre« ændres til »8 Øre«.

§ 4. Ændres til at lyde saaledes: »Alt nyt Arbejde, som fremkommer medens den nuværende Overenskomst gælder, udføres foreløbig til Bedømmelse i Timeløn, men saasnart der foreligger tilstrækkeligt Grundlag til Fastsættelse af Akkord, skal der forhandles derom. Det samme gælder i saadanne Tilfælde, hvor et Arbejde udføres under ændrede Forhold, hvad enten disse skyldes nye Arbejdsmetoder eller andre Aarsager.

Baade hvor det drejer sig om Indførelse af Akkorder, hvor saadanne hidtil ikke har været anvendt, og hvor det drejer sig

om nyt Arbejde eller Arbejde, der udføres under ændrede Forhold, maa Prøvetiden i hvert enkelt Tilfælde ikke overstige 4 Uger, forinden der er opnaaet Enighed om Akkorden. I denne Prøvetid er Arbejderne garanteret deres overenskomstmæssige Timeløn + 22 Øre pr. Time under Forudsætning af samme Arbejdsydelse, dog uden Tillæg af de nedenfor nævnte 12 Øre.

Det er en Forudsætning, at man fra begge Organisationers Side ogsaa fremdeles vil bestræbe sig for i videst muligt Omfang at indføre Akkorder, hvor dette endnu ikke er sket. De fastsættes ved Forhandling mellem den paagældende Arbejdsgiver og de paagældende Arbejdere med eventuel Bistand af Organisationerne. Kan Enighed om Akkorder ikke opnaas, udføres Arbejdet i Timeløn.

Saafremt det drejer sig om Arbejde, der ellers almindeligvis betales i Akkord i Garverierne, og Arbejderne forgæves har forlangt Akkord, betales det paagældende Arbejde dog med et Tillæg af 12 Øre pr. Arbejdstime.

Uenighed angaaende Spørgsmaalene om, hvad der forstaas ved nyt Arbejde eller ved Arbejde, der udføres efter nye Arbejdsmetoder og under andre ændrede Forhold, kan gøres til Genstand for Mægling og Voldgift.«

Forligsforslagets Nr. 40.

Dansk Arbejdsmands Forbund—A/S De danske Sukkerfabriker.

Partsforhandling den 3. Marts 1938. Man enedes om følgende:

§ 2. Stk. 4 uforandret, der tilføjes: I disse Tilfælde kan Arbejderen forlade sin Plads. Paa de Fabriker, hvor Pasning af Diffusionsbatteriet ikke tillader Folkene at spise under Arbejdet, i Modsætning til hvad der er Tilfældet paa andre Pladser, f. Eks. Fordampapparat, Kogestation m. m., sørger Fabriken for Afløsning i 2—4 Arbejdstimer i 20 Minutter, men Arbejderne maa ikke forlade deres Arbejdsplads under Spisepausen.

§ 3. Efter Tillidsmanden ved Prøvetagning af Roer tilføjes: (d. v. s. de Folk, der udskriver Prøverne).

I samme Stykke tilføjes efter Rensning af Fordampapparat og Maischer »samt Pasning af Svovlovnen«.

§ 5. 1. Stk. ændres til:

De lokale Akkordprislister og i Tilslutning hertil bestaaende Aftaler kan, hvis en af Parterne ønsker det, optages til lokal Forhandling, som skal være afsluttet inden 14 Dage efter, at denne Overenskomst er underskrevet. Retningslinierne for Ændringerne i Akkordoverenskomsterne og Aftaler som ovenfor skal fastlægges ved denne Overenskomst, eventuelt ved Forligsforslag.

§ 5. Stk. 5. Efter lukkede Maischer tilføjes: samt Vacum-Rør.

Stk. 8. Tillæg 20 Øre ændres til 25 Øre.

Forligsforslagets Nr. 49.

Dansk Arbejdsmands Forbund—De danske Sæbefabriker.

Partsforhandling den 8. Februar 1938. Man enedes om en Fællesoverenskomst indeholdende almindelige Bestemmelser og omfattende de Sæbefabriker, med hvem Oliemøllernes Afdeling i København har Overenskomst. Endvidere Thors kemiske Fabriker, København, Mehls Fabriker, Aarhus, Loehrs Fabriker, Fredericia, og Kaalunds Fabriker, Kolding.

Fællesoverenskomsten vil senere blive udsendt til de paagældende Afdelinger.

Forligsforslagets Nr. 53.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening.

Partsforhandling 2. Marts 1938. Man enedes om følgende:

§ 6. Ændres saaledes:

»Alt Udearbejde med hidtil ikke anvendte Materialer og alt Udearbejde, der udføres efter nye Arbejdsmetoder, udføres foreløbig til Bedømmelse i Timeløn med et Tillæg af 15 Øre til Timelønnen, indtil Akkord er indført, hvilket skal ske snarest muligt efter at Arbejdsmetoderne er fastlagt.

Al Reparation og smaa Tagarbejder samt Strygearbejder ved Udearbejde udføres paa Timeløn med et Tillæg af 15 Øre i Timen, naar Arbejdet ikke udføres i Forbindelse med en Akkord.

Stridsspørgsmaal herom kan gøres til Genstand for Mægling og Forhandling mellem Organisationerne.«

Endvidere opnaaedes Enighed om, at Tallet i § 7 (Skurpenge) 75 Øre ændres til 100 Øre.

Det er en Forudsætning for begge disse Ændringer, at de ikke berøres af et eventuelt generelt Løntillæg.

Forligsforslagets Nr. 134.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Tapetindustriens faglige Forening.

Partsforhandling afholdt den 5. Januar 1938. Man enedes om følgende:

a. Tillægsoverenskomsten af 9. Marts 1937 vedrørende A/S Carl Dahls Rullegardin- og Tapetfabriks Fyrbøder i Ballerup, fornyes med sin fulde Ordlyd.

b. Der udleveres et Sæt Overalls pr. Aar til Farveblandere og Tapettrykkere.

c. A/S Carl Dahls Rullegardin- og Tapetfabriks Chauffør aflønnes efter Standard-Chauffør-Overenskomsten for København, saaledes som denne er eller maatte blive affattet.

d. Sommerferieperioden udstrækkes saaledes, at Ferien kan lægges mellem 1. Juni—15. September.

e. Kravet vedrørende Overenskomstens § 7 udgaar af Forhandlingsomraadet.

Partsforhandling af 5. Marts 1938. Man enedes om følgende:

§ 2. De i Stykke b fastsatte Interessetillæg til Trykkerne hos J. Harboes Tapetfabrik, Odense, forhøjes fra 21 til 22 Øre, fra 26 til 27 Øre, fra 31 til 34 Øre, fra 36 til 39 Øre.

Spørgsmaalet om Bundstrygning henvises til lokal Forhandling.

c. Tapettrykkernes Tillæg af 15 % forhøjes til 16 %.

A/S Carl Dahls Rullegardin- og Tapetfabrik, Ballerup.

b. Interessetillæggene af 40 Øre forhøjes til 43 Øre for alle 3 Satser.

Gauffrerens Tillæg 15 Øre forhøjes til 16 Øre.

Forligsforslagets Nr. 55.

Ikast Afdeling—Frisenborg Fabriker A/S.

Partsforhandling den 2. Marts 1938. Man enedes om følgende:

1. Den daglige Arbejdstid lægges mellem Kl. 6 og Kl. 17.
2. Kaffepauserne bortfalder.
3. Dagpenge i Ulykkestilfælde er for de første 13 Uger Kr. 5,00 daglig.

Forligsforslagets Nr. 62.

Vejen—A/S Tagpapfabriken »Phønix«.

Partsforhandling den 2. Marts 1938. Man enedes om følgende:

1. Som Regler for Udearbejde gælder de i Overenskomsten mellem Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening og Dansk Arbejdsmandsforbund i § 4, Stk. 3 anførte Regler.
2. Ingen Arbejder kan antages for en kortere Beskæftigelsesperiode end 8 Timer.

Ændringer vedrørende Transportbranchens Overenskomster afsluttet udenfor Mæglingsforslaget.

Paa et Møde mellem De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsmands Forbund, Arbejdsgiverforeningen og Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark den 20. Januar d. A. blev der truffet den Vedtagelse, at en Række Spørgsmaal af generel Natur skulde udskydes fra kommende lokale Forhandlinger til samlet Afgørelse ved Forhandling mellem Hovedorganisationerne, og disse Spørgsmaal var følgende:

1) Spørgsmaal om Tillæg til Time-, Dag-, Uge- og Maanedslønninger (herunder »D. F. D. S.«).
2) Spørgsmaal om Tillæg til Akkorder.
3) Nævnskendelsen angaaende Skiftearbejde i Frørenserier.

Endvidere nedenstaaende Spørgsmaal for de Overenskomsters Vedkommende, hvor der er rejst Krav herom:

4) Skiftearbejde.
5) Ferie.
6) 1. Maj og Juleaftensdag som Fridage.
7) Indførelse af Tillidsmandsregler.
8) Indenbords Arbejde.
9) Fastsættelse af Dagløn i de Overenskomster, der kun indeholder Ugelønsbestemmelser.
10) Mindstebetalingen.

Følgende Spørgsmaal behandles ved Forhandlingerne om de enkelte Overenskomster, hvor Krav herom er rejst; men Parterne forbeholder sig, for saa vidt Enighed ikke derved opnaaes, at begære dem til samlet Forhandling Lørdag den 12 .Februar:

11) Ophævelse af Begrænsningen i Arbejdsgiverens Antagelsesret.
12) Chaufførernes og Kuskenes Deltagelse i Af- og Paalæsning.
13) Af- og Paalæsning eller Ind- og Udbæring i direkte Forbindelse med Losning eller Lastning.
14) Indførelse af Akkord ved Foderblandingsanlæg.
15) Oprettelse af særlige Overenskomster for Kuske og Chauffører, hvor saadan Overenskomst ikke findes.
16) Fastsættelse af Kuskenes og Chaufførernes Arbejdstid, herunder Hjemkørsel.
17) Bestemmelser om ældre og mindre arbejdsdygtige Arbejdere.

Af disse generelle Spørgsmaal blev der ved en Forhandling den 11. Marts d. A. opnaaet Enighed om Punkterne 3 — 4 — 15 og 17 paa følgende Maade:

ad Punkt 3. Man er enedes om, at Satserne for Tillægsbetaling i Henhold til Nævnskendelsen af 1922 fastsættes til henholdsvis 15 og 25 Øre, og efter »Frørenseri« tilføjes »Saasædrenserier«.

ad Punkt 4. SKIFTEARBEJDE

Næstved.

1) Ved Losning og Ladning til Papirfabrikkerne ved disses Kaj er Arbejdstiden den samme som Fabrikkernes.
2) Arbejdsgiverne kan forlange dette Arbejde udført i 2 eller 3 Skifte mod det herfor fastsatte Tillæg. Arbejdstiden er da Kl. 6—14, Kl. 14—22 og Kl. 22—6 med 20 Minutters Spisetid i fjerde Time.
   Ved Etablering af Skiftearbejde betales et Tillæg paa 15 % i 1. Skift, 20 % i 2. og 3. Skifte.

ad Punkt 15. Der er Enighed om, at der i de Byer, hvor der er fælles Overenskomst for saavel Arbejdsmænd, Chauffører og Kuske, foretages den Ændring, at der i Fællesoverenskomsten som særligt Afsnit optages Bestemmelser omfattende de for Chauffører og Kuske særlig gældende Løn- og Arbejdsvilkaar.
I de Byer, hvor Dansk Arbejdsmands Forbund har særlig Afdeling for Chauffører og Kuske, oprettes der særlig Overenskomst for disse Arbejdsgrupper med Indførelse i den nye Overenskomst af de nugældende Bestemmelser.

ad Punkt 17. Til de Overenskomster, hvor der findes Bestemmelser om Aflønning af ældre og mindre arbejdsdygtige Arbejdere, tilføjes en Bestemmelse om Fagforeningens Paataleret for Misbrug.

De resterende generelle Spørgsmaal er indgivet til Afgørelse i Forligsinstitutionen, og i Forligsmandsforslaget vil Afdelingerne kunne se, hvorledes hver enkelt Punkt er afgjort.

Under Forhandlingerne om Havnesammenslutningens Overenskomster i Hovedorganisationerne viste det sig nødvendigt for en Række Byers Vedkommende at udtrække enkelte vigtige Spørgsmaal til senere Behandling mellem Hovedorganisationerne, eventuelt i Forligsinstitutionen, og disse Spørgsmaal er da ogsaa blevet behandlet begge Steder med det Resultat, at Forligsmanden den 10. Marts d. A. rettede en Henstilling til Parterne om at afgøre de tilbageværende Uoverensstemmelser paa følgende Maade:

1) *Akkord for Losning af Skærver og Grus med Grab:*
   I Aalborg og Hobro betales med de respektive Byers Krantimeløn.
   For Haderslev H. optages Forhandling om Fastsættelse af en Akkordpris for Arbejde om Bord. Opnaaes der ikke Enighed ved den lokale Forhandling, afgøres Spørgsmaalet ved faglig Voldgift.
2) *Tillæg for manglende Akkord hos Frøfirmaet Frederik Dreyer:*
   Kravet bortfalder.
3) *Tillægsbetaling for Arbejde paa Kulpladser og Op- og Indbæring af Brændsel i Byerne Fredericia, Hobro, Holstebro, Køge og Storehedinge:*
   Kravet bortfalder.
4) *Lager- og Pakhusarbejder-Overenskomstens Begrænsning til alene at omfatte Fagforeningens Medlemmer i Haderslev:*
   Begrænsningen bortfalder.
5) *Arbejdstidsspørgsmaalet ved Th. Rasmussens Trælastforretning i Korsør:*
   Kravet bortfalder.
6) *Brændselsafbærerne i København. Aftagning af Salt i Sække paa Lager i direkte Forbindelse med Losning paa A/S Christiansholms Fabrikker:*
   Afgøres i Forbindelse med Punkt 13 under »Generelle Spørgsmaal«.
7) *Stablingshøjde ved Trælast i Nykøbing F.:*
   Spørgsmaalet henvises til lokal Forhandling. Opnaaes der ikke Enighed ved den lokale Forhandling, afgøres Spørgsmaalet ved Voldgift i Henhold til Forhandlingsreglerne.
8) *Akkord ved Udskibning af Frø fra Langelands Frøavls-Kompagni i Rudkøbing:*
   Hvis der har været Akkord ved det gamle Pakhus, optages der Forhandling om Akkord ved det nye Pakhus, idet Spørgsmaalet da afgøres som »nye Varer«.
9) *Antagelse af Løsarbejdere til alt Arbejde paa Kajen i Sakskøbing:*
   Kravet bortfalder.
10) *Ventepengespørgsmaalet:*
    I Sønderborg H. og A. indføres den generelle Ventetidsbestemmelse af 1930.
11) *Aflønning af Arbejdere under 18 Aar i Vejle:*
    Kravet betragtes som ikke rejst.
12) *Ændring af Betalingen for Tilsigelse til Arbejde paa Søn- og Helligdags Eftermiddage hos A/S Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866:*
    Spørgsmaalet henvises til lokal Forhandling, eventuelt Voldgift, i Henhold til Forhandlingsreglerne.
13) *Herfølge Frøhandel. ad § 6* tilføjes: Arbejderne er pligtige til at sikre sig mindst 3 Kr. daglig i Sygekassepenge.
    ad Protokollat Punkt 1: »indtil 4 ugifte Arbejdere paa Kost og Logi«, ændres til: »indtil 2 ugifte Arbejdere paa Kost og Logi«.
14) *Forskydning af Arbejdstiden i Vinterhalvaaret for Randers K. og C.:*
    Spørgsmaalet henvises til lokal Forhandling.
15) *Holstebro: Ændring i Dagpengebeløb i Ulykkestilfælde:*
    Kravet bortfalder.
16) *Storehedinge: Bortfald af Tillægget, 10 Øre pr. Time, til timelønnede Arbejdere, der ikke beskæftiges over 1 Uge:*
    Kravet bortfalder.
17) *Kravet om Oprettelse af ny Overenskomst for J. P. Hauskov Bertelsen, Skern:*
    Opsigelsen af den bestaaende Overenskomst annulleres.
18) *Krav om Forøgelse af Mandskabet ved Losning af Raajern fra Sejler i Vejle fra 4 til 5 Mand:*
    Spørgsmaalet henvises til lokal Forhandling, event. Voldgift i Henhold til Forhandlingsreglerne.
19) *Krav om, at Købmand C. Reeh, Ballerup, skal falde ind under Standard-Chauffør-Overenskomsten for København:*
    Kravet imødekommes, dog saaledes at den nuværende Standard-Chaufføroverenskomsts Lønsatser bliver gældende indtil 1. Marts 1939, hvorefter Standard-Overenskomstens nye Lønsatser træder i Kraft.

Parterne tiltraadte Forligsmandens Henstilling.

For de øvrige Overenskomster inden for Transportbranchen uden for Havnesammenslutningens Omraade blev der paa samme Maade oprettet et Dokument, hvor en Række generelle Spørgsmaal udtoges fra Forhandlingerne for senere at gøres til Genstand for Forhandling mellem Hovedorganisationerne.

Der blev i den Anledning oprettet 2 Dokumenter, et af 28. Januar d. A. og et af 29. Januar d. A., som imidlertid begge er enslydende, hvad angaar Punkterne, idet der kun er en Forskel i Dokumenternes Hoved, og vi citerer derfor kun de opgjorte generelle Spørgsmaal, der er følgende:

1) Spørgsmaal om Tillæg til Time-, Dag-, Uge- og Maanedslønninger og eventuelle Akkordlønninger.
2) Kuskes og Chaufførers Arbejdstid, herunder Hjemkørsel.
3) Ovennævnte Arbejderes Pligt til at deltage i Af- og Paalæsning samt Op- og Nedbæring.
4) Fastsættelse af Dagløn.
5) Ferie.
6) 1. Maj og Juleaftensdag.
7) Indførelse af Tillidsmandsregler.
8) Mindstebetaling.
9) Ulykkesforsikring i de første 13 Uger.
10) Ældre og mindre arbejdsdygtige Arbejdere.

Af disse generelle Spørgsmaal er Punkt 10) Ældre og mindre arbejdsdygtige Arbejdere afgjort jvfr. den foran citerede Afgørelse vedrørende Havnesammenslutningens generelle Spørgsmaal, og de øvrige Spørgsmaal er herefter indanket til Forligsmandens Afgørelse, og er omtalt i Forligsmandsforslaget.

Endelig er der for nogle enkelte Overenskomsters Vedkommende, der ikke havde faaet den normale Behandling ved Hovedorganisationsforhandlingerne eller i Forligsinstitutionen truffet Aftale, saaledes som det fremgaar af nedennævnte:

1) Overenskomsterne mellem:
   a) Lager- og Pakhusarbejderne i Odense og Fyens Sækkekompagni.
   b) Arbejdsmændenes Fagforening i Vordingborg og Masnedsund og Vordingborg Trælasthandel.
   c) Arbejdsmændenes Fagforening i Nykøbing F. og Det danske Gødningskompagni

   afgøres efter samme Regler og med samme generelle Ordninger, som maatte blive truffet for Havnesammenslutningens Overenskomstomraade.
2) a) For Overenskomsten mellem Chaufførernes Fagforening i Aarhus og Aarhus Vognmandsforening gælder, at det af Fagforeningen stillede Krav om særlig Betaling for Arbejdet ved Kørsel af Gods for Vognmanden, der har Statsbanernes Gods-Udkørsel i Entreprise, henvises til fornyet lokal Forhandling.
   b) For Overenskomsten mellem Kuskenes Fagforening i Aarhus og Aarhus Vognmandsforening gælder, at Fagforeningens Krav om Fastsættelse af Arbejdstid ved Gadefejning henvises til lokal Forhandling.
   c) For Overenskomsten mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus og Chokoladefabrikken »Elvirasminde« gælder, at de fremsendte Ændringsforslag, som ikke er omfattet af de generelle Afgørelser, gøres til Genstand for fornyet lokal Forhandling.

FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Underkontrolsteder.

Vi erindrer om, at de for Vinterhalvaaret godkendte *Underkontrolsteder skal ophæves fra 1. April d. A.,* og Afdelinger, der har haft Godkendelse for saadanne, maa altsaa fra denne Dato inddrage Kontrollen ved Underkontrolstedet og fremtidig kun foretage Kontrollen med arbejdsløse Medlemmer ved Afdelingens Hovedkontrolsted.

Det meddeles samtidig, at Ansøgning om et Underkontrolsteds Genaabning for næste Vinter maa indsendes til Hovedkontoret omkring 1. Oktober d. A., og et Underkontrolsted kan ikke paany tages i Brug, før ny Godkendelse herfor foreligger.

Jordbrugere.

Angaaende Stillingen til Medlemmer, der er Jordbrugere, har vi ført en Række Forhandlinger med Direktoratet foranlediget ved, at det efter de gældende Særregler kræves, at en Jordbruger skal udtræde som nydende Medlem af Arbejdsløshedskassen, hvis han ikke paa alle Maader opfylder de i de omtalte Regler fastsatte Betingelser.

Vi har under disse Forhandlinger hævdet, at selv om et Medlem paa et vist Tidspunkt ikke opfyldte Bestemmelsen om at have haft mindst 150 Dages Lønarbejde om Aaret, skulde han have Adgang til at bevare sit Medlemsskab, naar han opfyldte alle de øvrige Betingelser, og det er ved Forhandlingerne med Direktoratet lykkedes os at faa godkendt følgende Regel:

Hvert Aar pr. 31. Marts skal der i Afdelingerne foretages en Undersøgelse af, hvilke Medlemmer der er Jordbrugere.

Det skal ligeledes undersøges af Afdelingerne, eventuelt ved Fremskaffelse af Arbejdsbeviser, hvorvidt hver enkelt Jordbruger i det sidst forløbne Regnskabsaar har haft mindst 150 Dages Lønarbejde. Saafremt det viser sig, at et Medlem ikke har haft nævnte Antal Dages Lønarbejde, kan han dog bevare sit Medlemsskab, men Slettelse — eller eventuel Overføring til bidragydende (passivt) Medlem — maa ubetinget foretages, saafremt det næste Aars 31. Marts viser sig, at Medlemmet heller ikke i det da sidst forløbne Regnskabsaar har haft mindst 150 Dages Lønarbejde.

Slettelse som nydende Medlem maa derimod *straks* foretages, saa snart det konstateres, at et Medlem ikke længere opfylder enhver af de øvrige for Jordbrugeres Ret til Medlemsskab fastsatte Betingelser.

I denne Forbindelse erindrer vi samtidig om, at de for Jordbrugere gældende Fradragsregler træder i Kraft fra 1. April og er gældende indtil 15. Oktober, og i Henhold til disse Regler, der findes aftrykt i Haandbogen for Kontorbestyrere, skal et saadant Medlem miste Understøttelsen for hver tredie Kontroldag; der kan saaledes *i Tiden fra 1. April—15. Oktober højst udbetales Medlemmer, der er Jordbrugere, Understøttelse for 4 Dage i en Kontroluge.*

Fradraget skal foregaa paa den Maade, at disse Medlemmer paa Kontrollisterne afkrydses for *alle* deres Kontroldage, men mister Understøttelsen for hver tredie Kontroldag i hver Kontroluge. Dette vil sige, at

en Jordbruger, der i en Kontroluge er afkrydset for 5 eller 6 Dage, kan højst faa udbetalt Understøttelse for 4 Dage,

for 4 Kontroldage kan der højst udbetales Understøttelse for 3 Dage,

for 3 Kontroldage kan der højst udbetales Understøttelse for 2 Dage.

Jordbrugere, der er kontrolleret mindre end 3 Dage i en Kontroluge, kan ikke faa udbetalt Understøttelse for den paagældende Kontroluge.

Vi anmoder alle vore Tillidsmænd — og ogsaa Medlemmerne selv — om at være opmærksom paa, at disse Fradragsregler nøje overholdes.

Johannes Nielsen.

Vedrørende Kristelig Arbejdsløshedskasse

Idet vi henviser til vor udførlige Meddelelse i Fagblad Nr. 1 af 15. Januar 1938 angaaende Overflytning af Medlemmer fra Kristelig Arbejdsløshedskasse til vor Kasse, erindrer vi om, at det nu er ved at være sidste Frist for, at Overflytning til vor Kasse kan finde Sted.

Overflytning af Medlemmer fra Kristelig Arbejdsløshedskasse skal, for at det kan ske med Bevarelse af Anciennitet, ske inden 15. April d. A., og vi erindrer om, at Overflytning kan finde Sted uden Hensyn til, om Medlemmet paa nærværende Tidspunkt er i Arbejde eller ikke; men det skal paases, at han almindeligvis har sit Hovederhverv ved Lønarbejde inden for Arbejdsmandsfaget.

Medlemmer, der overflytter fra Kristelig Arbejdsløshedskasse, skal straks have ombyttet deres gamle Medlemsbog med en af vore Medlemsbøger, og Bogen fra Kristelig Arbejdsløshedskasse skal omgaaende indsendes til vort Hovedkontor med Meddelelse om, hvilket Nummer Medlemmet har faaet hos os, og tillige skal vi have meddelt Navnet paa Medlemmets Opholdskommune, og *disse Oplysninger maa sammen med Bogen være indsendt til os senest den 25. April,* hvorefter vi skal fremsende Opgørelse til Direktoratet, for at vi kan faa Del i den Udligning, der under Direktoratets Medvirken skal foretages af den ophævede Kasses Formue.

Vi gør opmærksom paa, at efter 15. April d. A. kan der altsaa *ikke* foretages yderligere Overflytning af Medlemmer fra Kristelig Arbejdsløshedskasse

Johannes Nielsen.

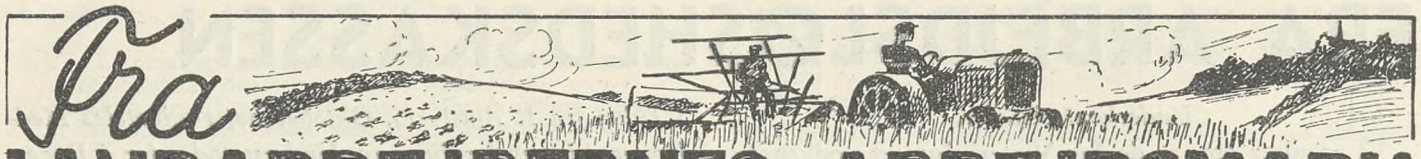

Loven om nye Landarbejderboliger

Det i 1936 paa vort Forbunds Initiativ nedsatte Fællesudvalg angaaende Landarbejderforhold har blandt flere andre Spørgsmaal ogsaa foreslaaet en særlig Lovgivning angaaende Opførelse af Landarbejderboliger.

I Overensstemmelse hermed har Landbrugsminister *Bording*, som selv var Medlem af Fællesudvalget, som det er kendt, fremsat Forslag til Lov om Opførelse af Landarbejderboliger med økonomisk Støtte fra Staten.

Lovforslaget er nu færdigbehandlet af Rigsdagsudvalget, og vil formentlig, naar dette læses, være Lov.

Som Lovforslaget nu foreligger, maa det siges at byde Landarbejderne Muligheder for at opføre en god Bolig paa overkommelige Vilkaar, selv om det er dyrt at bygge. Lovens alvorligste Mangel vil sikkert og forhaabentlig vise sig at være, at der er stillet for faa Midler til Raadighed, ialt 6 Mill. Kr. paa 3 Aar, og for hvilket der antagelig vil kunde opføres et Tusind Arbejderboliger. Der er imidlertid Tale om en Forsøgslovgivning. Viser Tanken sig at slaa an, og Efterspørgslen efter Byggelaan bliver stærk, vil Regeringen være stærkt interesseret i at skaffe flere Midler. Loven tjener jo ogsaa et Beskæftigelsesformaal.

Vilkaarene for at bygge efter Loven er i store Træk:

1) Kun Arbejdere, der er beskæftiget ved almindeligt forefaldende Arbejde paa Landet, kan faa Laan til Opførelse af en Bolig, og de skal selv bebo den.
2) Syge- og arbejdsløshedsforsikrede og Familier med 3 Børn og mere har en Fortrinsstilling frem for andre Arbejdere, dersom deres Betingelser ellers iøvrigt staar lige.
3) Byggegrunden, der ikke maa være under 800 og ikke over 2500 m², kan man erhverve sig enten ved Jord i Statens Eje, som egner sig til Formaalet og imod at svare Jordrente,
4) eller man kan erhverve Byggegrunde ved privat indkøbt Jord. I sidste Tilfælde kan man faa et Jordkøbslaan paa indtil 1000 Kroner.
5) Til Boligens Opførelse kan herudover faas et Byggelaan paa 90 pCt. af, hvad det koster at bygge, indtil en Byggesum af 7000 Kroner i særlige Tilfælde 8000 Kr.
6) 25 pCt. af Byggelaanet, dog ikke over 1500 Kr., er rentefrit. Resten, ogsaa Jordkøbslaanet, forrentes med 4 pCt. aarlig og hele Laanet afdrages med 1 pCt. aarlig.
7) For Familier med 3 Børn og mere gælder, at de kan faa indtil 95 pCt. af, hvad det koster at bygge og en saadan Familie har iøvrigt Afdragsfrihed, saalænge den forsørger 3 hjemmeværende Børn.

Loven tilstræber saaledes navnlig at sætte børnerige Familier i Stand til at bygge eget Hjem, dels ved her at bringe de aarlige Udgifter længst muligt ned, og dels ved at nedsætte det Beløb en saadan Arbejder selv skal eje til 5 pCt. af Ejendommens Byggesum.

Det vil sige, at en Landarbejder med 3 Børn, som vil opføre en Bolig, som det vil koste 6000 Kr. at bygge, selv skal skaffe de 300 Kr. Sættes Grunden til 700 Kr., vil Omkostningerne for en saadan Arbejder omtrent se saadan ud:

Jordkøbslaan fra Staten 100 pCt.	700 Kr.
Byggelaan fra Staten 95 pCt.	5700 Kr.
Egen Kapital	300 Kr.
Omkostninger ialt	6700 Kr.

Aarlige Udgifter:

Jordkøbslaan 700 Kr., Rente 4 pCt.	28 Kr.
Byggelaan 5700 Kr. 25 pCt. heraf = 1425 Kr. rentefri. Resten, 4275 Kr., forrentes med 4 pCt.	171 Kr.
Skatter og Forsikringer ..... ca.	41 Kr.
Faste aarlige Udgifter	240 Kr.

Hertil kommer imidlertid Udgifter til Vedligeholdelse og eventuelle Bidrag til Vej, Vand og Kloak, som kan variere en Del efter Forholdene.

For en Familie med under 3 Børn gælder det i førnævnte Tilfælde, at den selv skal skaffe 600 Kr. Dens Renteudgift gaar da ned med 12 Kr., men samtidig skal den betale Afdrag, som vil beløbe sig til 61 Kr. aarlig, saaledes at denne Families faste Udgifter til Boligen bliver 289 Kr.

Paa dette Plan skulde det saaledes være overkommeligt for en Landarbejder at opføre sig en god og tidssvarende Bolig under Forudsætning af, at en saadan kan opføres for 6000 Kr. plus Grund.

Skal man op paa 7000 Kr. i Byggesum og 1000 Kr. for Grunden, bliver det straks meget dyrere, og Ejendomsskatterne stiger her stærkt. For en Familie med 3 Børn vil Renter og Skatter her beløbe sig til ca. 300 Kr. aarlig, og for en Familie med under de 3 Børn 360 Kr., og det maa vel siges at være i Overkanten af, hvad en Landarbejder kan betale i Husleje. Hertil kommer saa ogsaa Vej og Kloak og Vedligeholdelse.

Jordlovsudvalget, som skal administrere Loven vil lade udarbejde Mønstertegninger til saadanne Landarbejderhuse, og principiel tilstræber man en Boligtype, hvor der er eller kan blive 3 Værelser og Køkken.

Der bør utvivlsomt bygges godt og forsvarligt, det er en ny Boligstandard, der skal skabes for Arbejderne paa Landet, til Afløsning af de gamle og usunde Arbejderboliger, men Landarbejdere, som vil bygge efter Loven, skal sikkert ogsaa samle sig stærkt om at holde Byggeomkostningerne nede under de 6000 Kr., ellers bliver det i Længden for dyrt, og der gaar mange Aar før de aarlige Udgifter daler. Ogsaa med Hensyn til Byggegrunden er der Anledning til at holde igen. Udvalget har haft sine Betænkeligheder ved en saa stor Grund som indtil 2500 m², men saadanne Grunde bliver formentlig ogsaa Undtagelserne, allerede fordi Jordkøbslaanet ikke kan overstige de 1000 Kr. Og man kan altsaa nøjes med de 800 m². Udvalget har saaledes haft for Øje, at her er Tale om Boliger for Arbejdere, hvortil naturligt maa høre en Have til Avl af egne Havesager, medens der ikke er Tale om nye Jordhusmænd, som skal supplere deres Fortjeneste ved Dyrkning af egen Jord. Der er indeklemte Husmænd nok.

De nærmere Regler for Lovens Administration bliver der senere Lejlighed til at redegøre for. Kun skal det siges, at Boligerne skal opføres i Landdistrikterne, hvortil ogsaa de mindre Stationsbyer hører, og ved Udtrykket Landarbejdere forstaas Folk, der beskæftiges ved almindeligt forefaldende Arbejde paa Landet.

Fordelene ved Loven er, at Staten til 4 pCt. Rente og 1 pCt. Afdrag belaaner Byggegrunden med 100 pCt. og Byggesummen med 90—95 pCt., uden at der er noget Kurstab, at 25 pCt. af Byggelaanet indtil 1500 Kr. er rentefrit, og at Familier paa 3 Børn og derover faar Afdragsfrihed.

Det betyder kort og godt, at Landarbejderne nu faar Muligheder for at bygge egne Hjem, hvad det under de normale Former for Belaaning og Forrentning er og i mange Aar har været komplet umuligt.

Oscar Levinsen.

Landbrugets første Mæglingsraad

Som bekendt er de normgivende Overenskomster for Landbrug, Skovbrug, Sukkerroer samt Dræningsarbejde paa Sjælland, i Maribo Amt og Bornholm opsagt til Udløb 1. Maj. I den Anledning er der ført en Række Forhandlinger navnlig med Arbejdsgiverforeningen for Landbrug og Skovbrug i Maribo Amt og de samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger.

Da disse Forhandlinger forblev resultatløse nedsatte Organisationerne det i Landbrugets nye Septemberforlig Punkt 8 fastlagte Mæglingsraad, der er traadt sammen den 16. Marts, og hvorfra ovenstaaende Billede stammer.

Forøvrigt forblev ogsaa Mæglingsraadets Forsøg paa at opnaa Enighed om Vilkaarene for at forny Overenskomsterne uden Resultat.

Forbundet opsiger herefter endeligt Overenskomsterne med disse 2 Organisationer til 1. Maj. Der er ligeledes ført Forhandlinger med Skovbrugets Arbejds-

Vort Billede viser Mæglingsraadets Medlemmer. — Siddende fra venstre: Godsejer C. Olsen, Winterborg, Propr. Victor Larsen, Steffensminde, Propr. Ahm, Mosegaard, Forretningsfører Lorentz Petersen, D. A. F., Hovedbestyrelsesmedlem Carl Westergaard, Odense, Hovedbestyrelsesmedlem Jens Hansen, Møen. Staaende fra venstre: Propr. N. C. Hansen, Vorsebjerg, Propr. Laur. Hansen, Bildsø, Forretningsfører Oscar Levinsen, D. A. F., Godsejer J. Nielsen, Pederstrup, Forretningsfører Vilh. Rasmussen, D. A. F., Hovedbestyrelsesmedlem Simon Kjeldsen, Stokkemark.

giverforening paa Sjælland og med Dræningsmestrenes Organisationer i Nordsjælland og Sydsjælland, ligeledes uden at Enighed er opnaaet.

Derimod er der opnaaet Enighed om Forlængelse af Dræningsoverenskomsterne i Københavns Amt og Hjørring Amt, medens den sønderjydske Dræningsoverenskomst, den jydske Dræningsoverenskomst og Aalborg Amts Dræningsoverenskomst alle er opsagt til Udløb 1. Juli 1938.

Der er i de sidste Dage dannet en Landbrugernes Arbejdsgiverforening for Sjælland og Møen, med hvilken nye Organisation vi nu søger Forhandling om en sjællandsk Landbrugsoverenskomst paa Linie med Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt.

Skagens Afdeling har bestaaet i 25 Aar

Den 17. April d. A. kan vort Forbunds Skagens Afdeling fejre 25-Aarsdagen for sin Oprettelse. Afdelingen begyndte sin Virksomhed under de mest beskedne Former, idet der kun ved Starten var det ringe Tal af 8 Medlemmer. Men Afdelingen har, efterhaanden som Tiden er gaaet, ført Bevis for sin Levedygtighed, hvilket fremgaar af den Kendsgerning, at Medlemsantallet nu ved Jubilæet er steget til 230.

Den stærke Stigning i Medlemstallet skyldes naturligvis Sammenholdet mellem de Kammerater, som gennem Aarene har slaaet Kreds om Afdelingen og de fælles Interesser, der bandt dem sammen, og som bedst kunde røgtes og uddybes indenfor den Ramme, Organisationen naturligt skabte. Det kan dog ikke afvises, at Forholdenes Udvikling paa Stedet har været af stor Betydning og ikke mindst de store Arbejder, som Stat og Kommune har iværksat med større eller mindre Mellemrum, har været medvirkende til at vække Forstaaelse for Arbejdsmændenes Sammenhold og Organisationens Betydning.

Paa Jubilæumsdagen er der derfor god Grund til at rette en Tak til de Kammerater, som gennem Aarene har lagt Kræfterne i og staaet i Spidsen for det Agitations- og Oplysningsarbejde, der har været nødvendigt for at opnaa det gode Resultat, der nu foreligger. Til denne Tak føjer vi Ønsket om fortsat Fremgang og Held til Arbejdet i de kommende Aar.

Siddende fra venstre: Ejnar Christensen, Rudolf Vesterskov, Jens Andersen, Formand. Staaende fra venstre: Chresten Bagh Christensen, Kasserer, Otto Poulsen, Næstformand, Holger Hansen, Verner Nielsen.

25 Aar som Afdelingsformand

Den 14. April kan Thisted Afdelings Formand, Borgmester *Chr. Iversen*, fejre 25 Aars Jubilæum som Formand for Arbejdsmændenes Fagforening og Kontrolbestyrer for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Thisted.

Chr. Iversen er født den 22. Oktober 1877 i Øster Svendstrup i Hanherred. Faderen var fattig Herregaardsarbejder, og der var mange Børn i Hjemmet. Chr. Iversens Start i Livet blev derfor den samme, som saa mange andre af Arbejdernes Tillidsmænds, nemlig Hyrdedrengens trælse Job.

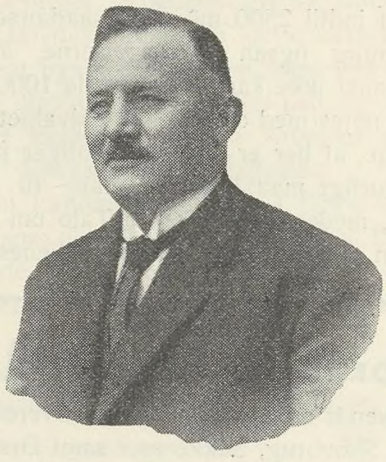

Som voksen tog Iversen Ophold i Thisted og opnaaede her Arbejde hos Entreprenørfirmaet Saaby og Lerche, der paa det Tidspunkt byggede den store Læmole ved Hanstholm. I 1908 var Iversen med til at genrejse Afdelingen i Thisted, der da var ved at hensygne; han kom straks med i Ledelsen og valgtes i 1913 til Formand.

Sideløbende med sin Virksomhed som Afdelingsformand har Iversen udøvet en omfattende Gerning som Kommunalpolitiker, han har saaledes været Medlem af Thisted Byraad, ligeledes i 25 Aar, og udført de Funktioner, som nu en Gang falder i et Byraadsmedlems Lod. Af andre Hverv, som Iversen har været beskæftiget med gennem Aarene, kan nævnes: Formand for Sygehusbestyrelsen, Formand for Arbejdernes Fællesorganisation, Formand for Agitationskredsen og tillige fra 1925 Formand for Skatteraadet, og endelig har Iversen været Socialdemokratiets Kandidat ved de sidste Folketingsvalg.

Med alle disse Tillidshverv in mente og med den kommunale Indsigt, som Iversen paa denne Maade var kommet i Besiddelse af, faldt det ganske naturligt, da Flertallet blev erobret i Kommunestyret ved Valget i 1937, at Iversen valgtes til Borgmester i Thisted.

De mange Tillidshverv er ikke gaaet Chr. Iversen til Hovedet — tværtimod. Stille og beskedent har han røgtet sit Arbejde, og hans jævne og bramfrie Væsen har skabt ham mange Venner; det er derfor et naturligt Udslag af ægte Kammeratskabsfølelse, naar Arbejdsmændene den 14. April fejrer deres afholdte Formand. For vort Vedkommende ønsker vi Chr. Iversen hjertelig til Lykke i Anledning af Mærkedagen i Haabet om, at endnu mange gode Arbejdsaar maa være ham tildelt.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 7 15.–4. 1938 43. Aarg.

17.000.000 Soldater og Matroser dræbtes i den sidste Krig. Hvem var det? Statsmænd? Politikere? Ammunitions- og Vaabenfabrikanter? Nej, ikke een! Det var jævne Borgere. Unge Mænd, der lige skulde til at leve Livet! Og hvad kom der saa ud af det? Ruinerende Skatter. Økonomisk Elendighed, som der endnu ikke kan ses Ende paa.

Den store Fredsorganisation World Peaceways i New York agiterer med dette Billede og disse Ord mod en ny Krig, som forventes at blive Følgen af de stærke Raab om Oprustning.

Konfliktsituationens Afslutning

Overenskomstsituationen er nu overstaaet. Medlemmerne har talt. Mæglingsforslaget er vedtaget trods mange og vægtige Protester overfor dets Mangelfuldhed. Vi kan nu atter trække Vejret frit og se tilbage over den lange Forhandlingsperiode — inklusive Forligsmandsforhandlingerne — og roligt og nøgternt danne os et Overblik.

Vort Forbund var engageret med ca. 100,000 Medlemmer, og vore Krav var først og fremmest Dækning for den siden sidste Overenskomsts Indgaaelse stedfundne Vareprisstigning, derudover Tillæg til de laveste Lønninger og nødtørftig Revision af Prislister og almindelige Arbejdsregler. Endelig Krav om Sommerferie, der imidlertid hurtigt gik ud af Forhandlingsprogrammet, da det, som ventet, viste sig, at Regeringen tog denne Sag i sin Haand.

I det udsendte Mæglingsforslag med Bilag, optaget i sidste Nummer af Fagbladet, plus nogle Smaating hist og her lokalt, som ikke har kunnet komme med i den almindelige Publikation og forsaavidt heller ikke har nogen væsentlig Interesse, ser vi Resultatet af Lønkampagnen.

I over 3 lange Maaneder har der været »forhandlet« for at naa hertil, og i mange Tilfælde er Natten endog taget med til Hjælp. Naar man ser paa Resultatet og ved, hvilken Arbejdsstyrke, der fra vor Side har været sat ind i Forhandlingerne, skulde man forsværge, at det var sandt. Men saadan er det. Tiden er gaaet, og Penge har det kostet. Mange af vore Repræsentanter har maattet gøre Rejsen og spilde Tiden for blot at hilse Goddag og Farvel til Arbejdsgiverne. Det var det hele. Ja, i mange Tilfælde ikke engang det, for deres Arbejdsgivere viste sig overhovedet ikke. Samtalerne — for virkelig Forhandling var det sjælden — foregik med automatisk Ensformighed i de højere Luftlag: 5 %, maaske 6 %, »men saa maa De ogsaa sløjfe alt det andet, De har forlangt, ellers intet!« Værs'go næste Sag.

Transportbaand! Forhandlingsreglerne var der jo, og de skulde overholdes. Mange Hundrede Overenskomster var der. Op paa Baandet med dem! Underorganisation. Næste Proces: Hovedorganisation. Videre! Forligsmanden. Bum! Tilbage igen, daarligt Forhandlingsarbejde. Men Baandet kunde ikke gaa baglæns. Det knirker og knager i Mekanismen, det kan kun gaa en Vej. Saa fremad igen! Ud igennem Forligsmanden, lidt blev hængt paa, det meste faldt af, men nu ud af Baandet med hele Produktet, hvordan saa ellers Vidunderet — Resultatet af 3 Maaneders Anstrængelser og Ærgrelser — tager sig ud. Nu skal det have en Ende. Værsaagod, her er det, Mesterværket!

Mere end Hundredetusinde Arbejdere staar og glor paa det, da det endelig træder frem i Dagslyset. Jo, Skjorten har det da paa Kroppen, selv om der lige knapt og napt er Dækning for det nødtørftigste — Vareprisstigningen. En lille Flig rækker endog ned for paa Velanstændighedens Vegne at røgte sin Opgave overfor det mest fremtrædende Behov. Men man kan tydeligt se, at Fligen er klippet ud et andet Sted, hvor den ganske vist ogsaa nok bedre kan undværes.

Saadan ser Gestaltet altsaa ud; frysende og forkommen træder det i sin luftige Paaklædning ud i Konjunktur- og Prisstigningernes barske Vejrlig og skuer ængstelig ind i en uvis Fremtid. Men hvad det iøvrigt byder paa af nævneværdig Udstyrelse, er det vanskeligt at faa Øje paa. Derimod er det meget let at konstatere højst beklagelige Mangler i Paaklædningen.

Men det hele er forklarligt nok. Ud fra en Forudsætning om, at Mæglingsforslaget skulde indebære god Mulighed for at blive vedtaget af *begge Parter,* maatte det, som Forholdene laa, vise sin bedste Side ud mod Arbejdsgiverne, der med tidligere Erfaringer for Øje vel maatte formodes at have ringe eller ingen Risiko ved at forkaste, selv om Fagforeningerne denne Gang ved sit Maadehold i Strejkevarslingen havde tilvejebragt en anden Samfundssituation end den, der har foreligget i tidligere Tilfælde, hvor Arbejdsgiverne gennem omfattende Lockoutvarsler stillede Samfundsinteresserne paa en haardere Prøve. Og naar hertil kommer den Støtte et mangelfuldt Mæglingsforslag naturligvis altid maa have i Henvisning til, hvad Arbejderne og Arbejdsgiverne frit og uden Forligsmandsindgriben forud har forhandlet sig til Rette om i samme Overenskomstsituation, har man i Hovedsagen Forklaringen paa Arbejdsgivernes vrangvillige Holdning og samtlige Forhandlingers — incl. Forligsmandens — magre Resultat.

Selv om Mæglingsforslaget nu altsaa er vedtaget, endog med en betydelig Majoritet, saa var det alligevel kun et syrligt Smil, de Hundredetusinde havde tilovers for det. Misfornøjelse har gjort sig gældende i vide Kredse ved Tilkendegivelser fra vore Afdelinger, der netop peger paa væsentlige Mangler, der baade burde og kunde være undgaaet og som viser tilbage til en for Arbejdernes Organisationer ganske *uværdig og ringeagtende Behandling* paa det roterende Transportbaand, hvor der ikke har været Lyst eller Vilje til at gøre et ordentligt Arbejde, trods gensidige gældende Regler herom.

Alt — eller saagodtsom alt — hvad der angaar Prislisterevision, Regulering af saadanne almindelige Arbejdsregler og sekundære Lønregler, der med god Grund kunde siges at være absolut paakrævet, har ikke været Genstand for, hvad der blot ligner forsvarligt Arbejde. Ligegyldighed, Uvilje og Ulyst har her gjort sig gældende i en saadan Grad, at det syrlige Smil, hvormed Arbejderne har modtaget Resultatet af de langvarige og kostbare Forligsbestræbelser, ikke bør tages ligegyldigt, thi i Virkeligheden repræsenterer det en yderst velbegrundet Misfornøjelse med Forhandlings-

apparatets Funktioner, en Misfornøjelse, der ogsaa har Bud indad mod Arbejdernes egne Organisationer og Metoder, og som det vilde være farligt for den faglige Bevægelse at lade upaaagtet.

Den Sabotage, som Arbejdsgiverne ved Forhandlingernes Paabegyndelse indledede overfor disse, og som fortsattes gennem alle Forhandlingsfaserne, ogsaa efter Forligsmandens ikke alt for kraftige Henstilling om at forlade denne Taktik, kan til en vis Grad som foran nævnt nok finde sin Forklaring i den Omstændighed, at det til at begynde med gik forholdsvis let for Arbejdsgiverne at komme tilrette med de Organisationer, der først meldte sig paa Pletten, men det er en Fremgangsmaade, der er stridende mod al Forudsætning for Overenskomstforhandling, navnlig efter Parternes Tiltrædelse af de nye Forhandlingsregler, men som paa den anden Side ogsaa har en sikker Forbindelse med ret godt Kendskab hos Arbejdsgiverforeningen til de Mangler i Samarbejdet, der foreligger paa Arbejdersiden og som denne Gang mere synligt end nogensinde tidligere beklageligt har vist sin Tilstedeværelse.

Naar Mæglingsforslaget blev vedtaget, er det ikke for dets gode Siders Skyld, men mere paa Trods af dets Mangler og paa udtrykkelig Anbefaling af Organisationernes Ledelser. Alle de mange Hensyn, der her har maattet gøre sig gældende, og herunder ikke mindst Erkendelsen af den meget alvorlige Brist, der foreligger igennem den endnu manglende Forstaaelse af Samarbejdets Nødvendighed, har bevirket, at ansvarlige Organisationsledelser ikke har kunnet se bort herfra.

Organisationerne marcherer langsomt! Selv de Ting, der ligger lige for, er det undertiden vanskeligt for Organisationerne som saadanne straks at erkende. Men det gamle Ord, at Erfaringen er den bedste Læremester, skal jo i det lange Løb ogsaa nok her vise at kunne gøre sig gældende. Vi bestemmer selv, hvor længe det skal vare.

A.

AFSTEMNINGEN

Afstemning over Forligsmandsforslag er et Emne, der er højaktuelt i Arbejdernes faglige Organisationer. Der hersker endnu nogen Uklarhed om, hvorvidt de paa Repræsentantskabsmøde i De samvirkende Fagforbund i sin Tid vedtagne Afstemningsregler er gyldige for Forbundene eller ikke, og selv om en lang Række af de tilsluttede Forbund har tiltraadt disse Regler, er Sagen ikke helt i Orden, og den nu stedfundne Afstemning over Forligsmandens Mæglingsforslag har som Følge heraf været imødeset med Interesse.

Vi bringer her Afstemningsresultatet fra saavel Arbejderne som Arbejdsgiverne:

Arbejderne: *Ved Urafstemning:*

Under De samvirkende Fagforbund:	Ja	Nej	Ialt	Stemmeberettigede
Arbejdsmands Forbund, Dansk	42258	11521	53779	101762
Billedskærer- og Dekorationsbilledh. ...	177	4	181	201
Bødkerforbundet	175	33	208	271
Børsteindustriarbejderforbundet	136	153	289	450
Drejerforbundet	16	3	19	19
Elektrikerforbund, Dansk	1883	258	2141	3691
Gartnerforbund, Dansk	4	16	20	27
Glarmestersvendenes Forbund	146	7	153	189
Glasarbejderforbund, Dansk	283	7	290	319
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderf. ...	494	34	528	926
Hatte- og Buntmagerforbund, Dansk ...	258	148	406	575
Karetmagerforbund, Dansk	65	72	137	158
Keramisk Forbund	1299	51	1350	1618
Kurvemagerforbundet	93	8	101	113
Kvindeligt Arbejderforbund	3796	154	3950	4992
Læder- og Skindarbejderforbund, Dansk	448	28	476	533
Malerforbundet i Danmark	4677	903	5580	8183
Murerforbundet i Danmark	3257	1533	4790	7525
Mølleriarbejderforbund, Dansk	384	228	612	809
Rebslageriarbejderforbund, Dansk		72	72	293
Riggernes og Sejlmagernes Forbund ...	77	10	87	91
Sadelmager- og Tapetsererforb., Skand.	11	39	50	59
Skibstømrerforbund, Dansk	377	126	503	789
Skotøjsarbejderforbund, Dansk	3863	394	4257	5189
Smede- og Maskinarbejderf., Dansk ...	24	105	129	129
Snedkerforbundet i Danmark	6261	544	6805	10164
Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarb. F.	30	1	31	37
Stenindustriarbejderforbund, Dansk ...	345	14	359	513
Stukkatørernes Forbund	85	5	90	104
Tekstilarbejderforbund, Dansk	74		74	84
Træindustriarbejderforbundet	3892	235	4127	6138
Tømrerforbund, Dansk	5219	585	5804	9386
Ialt De samvirkende Fagforbund	80107	17291	97398	165337

Udenfor De samvirkende Fagforbund:	Ja	Nej	Ialt	Stemmeberettigede
Glarmestersvendenes Fagf. i Kbhvn. ...	85	16	101	225
Murersvendenes Fagforening	1864	391	2255	3115
Murerarbejdsmændenes Fagforening ...	834	341	1175	1590
Blikkenslagerforbundet i Danmark ...	729	213	942	2045
Mælkeriindustriarbejdernes Forbund ...	14	3	17	20
Ialt udenfor De samvirkende Fagforbund	3526	964	4490	6995
Tilsammen ved Urafstemning	83633	18255	101888	172332

Stemmedeltagelse: 59.123 pCt.

Ved kompetent Forsamling:			
Dansk Brolæggerforbund	150	0	150
Kompetent Forsamling reduceret til 59.123 pCt.	89	0	89
Samlet Resultat	83722	18255	101977
pCt.	82,1	17,9	100,0

Arbejdsgiverne:	Ja Mill. Kr.	Nej Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.
Dansk Arbejdsgiverforening	398,3	157,8	556,1
Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark	4,0	5,0	9,0
Sammenslutningen af Danmarks Bødkermesterforeninger	0,1	0,0	0,1
Ialt	402,4	162,8	565,2
pCt.	71,2	28,8	100,0

Vi kan straks konstatere, at vort Forbunds Afstemningsprocent har været ringe. Ganske vist naaede vi over Grænsen 50 %, saa at Urafstemningen kom til at staa ved Magt med sin 52,85 % Stemmedeltagelse, men det er jo alligevel en altfor ringe Deltagelse ved en saa vigtig Sag, hvor vore Medlemmers Lønvilkaar skal bestemmes for de kommende 2 Aar. Og saa var der endda fra vor Hovedledelses Side udsendt særlig Opfordring om stor Stemmedeltagelse med Anbefalingen om at stemme Ja. Den sidste Opfordring er fulgt, men ikke den første, og vi lægger derfor hver enkelt Medlem paa Sinde, hvad det her er, det gælder: om han vil beholde sin naturlige Ret til selv at være med til direkte at træffe Bestemmelse om sine Løn- og Arbejdsvilkaar eller han kun indirekte vil det ved at overlade Sagen til en dertil valgt Repræsentation, der træder i Funktion, naar Ladhed og Ligegyldighed tager Overhaand i vore Organisationer.

Tænk lidt over det nu ved denne Lejlighed, hvor det er gaaet godt, til næste Gang, der skal stemmes.

Indenfor vort eget Forbund kan vi oplyse en Del Detailler vedrørende Afstemningen.

Paa Grundlag af vore Medlemsfordelingslister pr. Oktober 1937 var der ialt 101,762 stemmeberettigede over for de Forslag, der forelaa til Afstemning. Dette Tal fordeler sig med

35,519	paa	Fabrikarbejdergruppen
35,731	»	Jord- og Bygningsgruppen
30,294	»	Transportarbejdergruppen
218	»	Landarbejdergruppen
101,762		

Hvis vi deler vore Afdelinger op i rene eller saa godt som rene Gruppeafdelinger, finder vi, at der mellem de Afdelinger, der har deltaget i Afstemningen, findes:

58	saadanne i	Fabrikarbejdergruppen med	21,757 Stemmer
101	»	- Jord- & Bygningsarb.gr. »	14,835 »
40	»	- Transportarb.gruppen »	18,211 »

og i Resten, der er mere eller mindre blandede Afdelinger, 46,959 stemmeberettigede, ialt 101,762.

I disse Afdelinger er Resultatet for de enkelte Grupper:

Fabrikarb.gruppen har stemt med et Antal af 12,669 = 58,23 %
hvoraf 74,35 % Ja-Stemmer og
25,65 % Nej- »

Jord- og Bygn.gr. har stemt med et Antal af 7,244 = 48,83 %
hvoraf 71,37 % Ja-Stemmer og
28,63 % Nej- »

Transportarb.gr. har stemt med et Antal af 10,082 = 55,36 %
hvoraf 69,12 % Ja-Stemmer og
30,88 % Nej- »

Blandede. Afd. har stemt med et Antal af 23,784 = 50,64 %
hvoraf 87,03 % Ja-Stemmer og
12,97 % Nej- »

Ialt 53,779 = 52,85%

Ser vi paa Forholdet mellem København og Provinsen kommer vi til følgende Resultat:

I København var 31,141 Stemmeberettigede, hvoraf 16,203 stemte eller 52,03 %. Heraf var 69,22 % Ja- og 30,78 % Nej-Stemmer.

I Provinsen var 70,621 Stemmeberettigede, hvoraf 53,779 stemte eller 53,21 %. Heraf var 82,61 % Ja- og 17,39 % Nej-Stemmer.

Ser vi paa Afstemningsprocenten inden for de enkelte Afdelinger, varierer den i meget høj Grad. Af større københavnske Afdelinger kan nævnes Oliemøllerne, der har stemt med 92,68 %, Sukkerhusarbejderne med 88,52 %, Støberiarbejderne med 64,9 %, Havnearbejderne med 68,6 %, Lager- og Pakhusarbejderne med 54,31 % og Jord- og Betonarbejderne med 31,83 %. I Provinsen kan nævnes Als 77,63 %, Søn-

derborg H. 89,47 %, Fredericia F. 56,97 %, Randers F. 34,55 %, Middelfart A. 20,24 %, Horsens K. 17,22 % og Fredericia K. 14,08 %.

Der er 24 Afdelinger, der direkte har forkastet Forslaget, og det er sket med 1551 Nej mod 472 Ja. Den største Andel heri har Aarhus St. med 216 Nej — 22 Ja, Aarhus H. 430 Nej — 48 Ja, Aarhus M. med 159 Nej — 76 Ja, Isoleringsarb., Kbhvn., med 111 Nej — 7 Ja, Svendborg F. med 171 Nej — 101 Ja, Fredericia A. med 97 Nej — 74 Ja og Viby Jyll. med 94 Nej — 20 Ja.

Stort set er Afstemningen foregaaet uden særlig Forstyrrelse, lige naar undtages visse Tilfælde, hvor Kommunisterne er staaet frem og har anbefalet Medlemmerne at stemme imod Forslaget udfra den Betragtning, at Forslaget alligevel vilde blive vedtaget, selv om det blev forkastet, for Regeringen vilde i saa Tilfælde træde til. Det er mærkværdigt nok, at et saadant Ræsonnement kommer netop fra Kommunisterne, som iøvrigt holder paa, at Medlemmerne skal bevare deres frie Ret til selv at træffe Bestemmelse i deres Lønsager.

Vi mener herved at have givet Medlemmerne en Oversigt over den stedfundne Afstemning, der baade med Hensyn til vort Stemmeforhold til andre Organisationer, mellem hvilke der jo ogsaa findes en Del, der ikke har noget at prale af med Hensyn til Stemmedeltagelse og dels med Hensyn til vore egne indre Stemmeforhold, en Oversigt, der alt i alt er tilstrækkeligt til at vise vore Medlemmer, hvor nødvendigt det er, at vi alle samler os om den vigtige Opgave at tilvejebringe fornøden Interesse for Afstemningerne, saaledes at disse i Fremtiden kan blive fuldtgyldigt Udtryk for, hvad vort Forbunds store Medlemsskab mener om det foreliggende Afstemningsemne.

Vi skal ikke ved denne Lejlighed komme ind paa foreliggende Modsætningsforhold med Hensyn til de Forslag, der skal stemmes om, som jo i meget høj Grad kan komme til at foreligge ved, at den ene Afdeling har opnaaet, hvad *den* har ønsket, medens en anden Afdeling paa langt nær ikke har opnaaet dette, og det deraf følgende Udslag i Stemmeafgivningen. Det er selvfølgelig et Spørgsmaal af betydelig Interesse, men som paa den anden Side er af et saa vidtspændende Omfang, at det ikke lader sig behandle i Sammenhæng med en Fremstilling af en Stemmeopgørelse af mere talmæssig Interesse.

A.

Forsinkelsen af Fagbladets Nr. 6 skyldes, at Bladet blev fremstillet paa en ny anskaffet Rotationspresse, der trods forudgaaende omfattende Prøvekørsel ikke fungerede saa sikkert som forventet. Vi beklager den stedfundne Forsinkelse og beder Læserne undskylde denne.

Red.

Strejkevarsler

overfor Arbejdsgiverforeningerne for Landbrug, Skovbrug, Sukkerroedyrkerforeninger med videre.

Da det ikke ved de forudgaaende Forhandlinger er lykkedes at opnaa Enighed om Forlængelse af de af Dansk Arbejdsmands Forbund overfor Arbejdsgiverforeningerne ved Landbrug og Skovbrug, Dræning, Sukkerroedyrkerforeninger m. m. opsagte Overenskomster, har Dansk Arbejdsmands Forbund nu fremsendt 1. Strejkevarsel overfor nedenstaaende Organisationer. Det bemærkes dog, at ingen af disse Strejker kan træde i Kraft før 1. Maj og vore Medlemmer indenfor de paagældende Overenskomsters Omraader vil derfor modtage nærmere Informationer med Hensyn til Konfliktens eventuelle Ikraftræden.

Strejkevarsler er indtil 8. April fremsendt til:

1) Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt.
2) De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger for Lolland, Sjælland, Møen og Fyen, samt Haderslev Sukkerroedyrkerforening.
3) Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland.
4) Den nystiftede Arbejdsgiverforening for Landbrug paa Sjælland og Møen.
5) Dræningsmesterforeningen for Holbæk, Frederiksborg og Gl. Roskilde Amter.
6) Dræningsmesterforeningen for Præstø og Sorø Amter, samt
7) Planteskoleejer Palludan, Klarskov.

O. L.

Kan en 60aarig oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse

Vi er anmodet om at besvare følgende Spørgsmaal: Har en Arbejder i Alderen 60—70 Aar — eller muligvis endnu ældre — Ret til at oppebære ordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, eller vil han blive henvist til at søge Aldersrente, uanset om han er afskediget paa Grund af Alder eller Arbejdsmangel?

Hertil skal vi bemærke: Der kan ikke være nogen Tvivl om, at en Arbejder i den opgivne Alder ved Afskedigelse er berettiget til at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse efter de gældende Regler. Det samme gælder ogsaa fortsat Hjælp, og der er endvidere Adgang til at oppebære Kommunehjælp, idet der i det fra Ministeriet til Vejledning for Kommunerne udsendte Cirkulære om Ændringerne i Folkeforsikringsloven er anført, at Personer i 60—65-aars Alderen, som søger midlertidig Kommunehjælp, og det iøvrigt kan forudses, at Vedkommende kan forventes at opnaa Beskæftigelse indenfor en overskuelig Tidsperiode, ikke bør henvises til at søge Aldersrente.

Foreligger der derimod øjensynlige Beviser for Paagældendes manglende Arbejdsevne, eller konstateres det ved Arbejdsanvisning, at Paagældende ikke kan paatage sig Udførelsen af et anvist Arbejde, vil Henvisning til at søge Aldersrente naturligvis altid finde Sted.

EN RUINHOB BLIVER RESULTATET

»En Paastands Virkekraft er fuldstændig uafhængig af dens Sandheds- eller Usandhedsgrad, naar blot den bliver udbasuneret med tilstrækkelig Kraft.«
Hitler i »Mein Kampf«.

Da det nazistiske Kup i 1933 var fuldbyrdet i Tyskland, ranedes fra private Huse og offentlige Bogsamlinger i Massevis af værdifulde Værker, som derefter samledes til Baal og opbrændtes under vilde Hyl og Skraal, som paa ingen Maade stod tilbage for det Spektakel og Sceneri, der beskrives i Litteraturen, som Foreteelser blandt vilde og uciviliserede Folkeslag.

Disse Handlinger blev den Gang — som det senere har vist sig — med Rette karakteriseret som Indledningen til en Tidsperiode, der kun kan sammenlignes med Middelalderen.

To Strømninger mødtes — Demokratiet og Diktaturet — og den første maatte vige for den andens brutale Kraft og manglende Hensyn til Fornuftens Argumentation. Alt, hvad der senere er fulgt efter af Overgreb fra Nazismens Side overfor anderledes tænkende, er forsaavidt en naturlig Følge af den fortsatte Udvikling.

Betegnende for Nazismens Svaghed som samfundsgrundlæggende Bevægelse, er denne Handling, der gav sig Udslag i Opbrænding af de Bøger, gennem hvilke Generationer af Mennesker har hentet Oplysning paa Grundlag af hvilken Kulturen Skridt for Skridt gennem Aarhundreder er steget. Og den efterfølgende Ensretning baade med Hensyn til Presse og Litteratur har bekræftet dette til Evidens.

Paa samme Maade som Forbryderen klipper Telefonledningen over for at hindre den Overfaldne i at sætte sig i Forbindelse med Politiet, afbrød Nazismen ved Ensretningen den tyske Befolknings Forbindelse med Kulturens og Oplysningens Ledetraad, og gjorde den til et taalmodigt Objekt for alle de Foreteelser af aandelig og materiel Art, der har vakt den øvrige civiliserede Verdens allerstørste Forbavselse.

At denne Ensretning, blandt andet for Pressens Vedkommende, er gennemført til de mindste Enkeltheder, vil man faa et levende Vidnesbyrd om i det følgende. En Skoledreng fra Danmark var i Sommeren 1937 paa Vandretur i Tyskland, hvor han under et Besøg paa et Vandreherberge fortalte nogle jævnaldrende tyske Unge om en Flyveulykke, som kort forinden havde fundet Sted i det vestlige Tyskland, hvorved blandt mange andre et dansk Par paa Motorcykle blev dræbt. Denne Ulykke havde overhovedet ikke været omtalt i den tyske Presse, og de unge Tyskere troede derfor, at Danskeren løj og truede ham med korporlig Afstraffelse.

Denne Episode var omtalt i saa godt som alle danske Aviser, og ingen vilde i et demokratisk, civiliseret Land finde Anledning til at skjule et hændeligt Ulykkestilfælde, som det anførte, men i en Diktaturstat vaages der med alle Midler over, at kun Foreteelser, der kan bidrage til Forherligelse af Diktaturet, bliver bekendt for Befolkningen, og intet nok saa lille Uheld maa bidrage til at kaste Skygge paa dette.

Uvidenheden blandt Befolkningen er et Diktaturs eneste Styrke, fordi denne samtidig kan udnyttes til Beroligelse for alle dem, der skal bruges til at repræsentere den raa og brutale Kraft bag Spydstagen.

5 Aar er gaaet siden Nazismen i Tyskland, i mere eller mindre — nu tilsyneladende — inderlig Forstaaelse med Fascismen i Italien, paabegyndte Forvandlingen af den efter Verdenskrigen indledede fredelige Genopbygning mellem Landene og deres Befolkninger til den Situation, vi kender i Dag.

Gang paa Gang er hele Verden ved Tysklands og Italiens Dispositioner ført til Randen af den Afgrund, som aabner sig bag de vanvittige Rustninger, der er bleven Resultatet af det »Fredens« Sindelag, som Hitler — mod alle tilstedeværende Kendsgerninger — med visse Mellemrum forsikrer Verden om er Ledemotivet til de Handlinger han og hans Medskyldige foretager sig.

Og mange Episoder gennem de sidste 5 Aar, fra Rhinprovinsernes Militarisering til Østrigs Okkupering, tyder paa, at Overraskelsernes Tid ikke er forbi endnu, saaledes som Hitler har udtalt det tidligere, og en Gang før eller senere vil den nøgne Virkelighed, som endnu skjuler sig bag Diplomaternes slebne Sprog, klare Begreberne for dem, der stadig er naive nok til at tro paa Flosklen om, at et skarpt Sværd er det bedste Værn for Freden.

Hvis det ikke var for at føre Krig, hvorfor skulde der saa rustes? Der findes saa mange Opgaver af fredelig Art i alle Lande, at det maatte være betydeligt mere formaalstjenligt at løse disse fremfor gennem Rustninger at tilvejebringe Grundlaget for en Krig til Skade for Landene og deres Befolkninger.

Den, der — som Hitler — har givet Udtryk for, hvilken ringe Betydning det har, om en Paastand er sandfærdig eller ikke, har i det almindelige Omdømme mistet sit Ansigt, og bør ikke mødes med Tillid i Forbindelse med givne Forsikringer om fredelige Hensigter.

Historien har iøvrigt ogsaa paa dette Omraade vist sig at svare til forud indtrufne nu historiske Kendsgerninger om, at Traktater og Aftaler mellem Landenes Diplomater er for intet at regne, naar det betaler sig for den enkelte Magthaver at bryde saadanne.

Rust! Rust! Rust! Lyder det i Øjeblikket over den ganske Verden, skønt ethvert Menneske, der vil gøre Krav paa at kaldes civiliseret, med Spaniens Skæbne in mente, maa vige tilbage for en fortsat Udvikling i den antydede Retning, der før eller senere vil omskabe Verden til en Ruinhob.

R—dt.

Husk at bestille Skiftedagsbladet

DØDSFALD

Søndag den 3. April afgik Medlem af vort Forbunds Hovedbestyrelse, *Helfred Nielsen,* Rønne, ved Døden, kun 3 Timer efter, at hans Hustru ligeledes var afgaaet ved Døden. Hustruen døde i Hjemmet, medens Helfred Nielsen døde paa Hospitalet i Rønne, hvor han var indlagt til Behandling for en Mavelidelse, som

gennem de senere Aar med Mellemrum havde plaget ham.

Helfred Nielsen var, som Barn af fattige Forældre med en Børneflok paa 13, tidligt henvist til at tjene for sit Ophold, og kom paa denne Maade ind i det faglige Arbejde og blev sine Kammeraters Tillidsmand. Dette skete først som Formand for vort Forbunds Allinge-Sandvig Afdeling og senere som Kasserer og Formand for Rønne Afdeling, hvilken sidste Tillidspost han bestred til sin Død, samtidigt var han tillige Kredsformand for 13. Agitationskreds.

I 1932 valgtes Helfred Nielsen som Suppleant til Forbundets Hovedbestyrelse og indkaldtes i 1934, da Mathiasen, Odense, afgik ved Døden. Paa Kongressen 1935 valgtes Helfred Nielsen direkte som Medlem af Hovedbestyrelsen. Han var tillige Medlem af Rønne Byraad.

Helfred Nielsen vil, som Deltager i vort Forbunds Kongresser gennem Aarene være kendt blandt de lokale Afdelingers Tillidsmænd. Han var en solid Arbejdskraft, der ved sin rolige, stilfærdige og beskedne Fremtræden skabte den Tillid blandt Kammeraterne, som førte ham frem i første Række indenfor vort Forbund, hvor han kun efterlader sig gode Minder og ikke en eneste Uven. Ære være hans Minde.

En af Forbundets Revisorer, *Carl Nielsen,* Søllested, er nylig afgaaet ved Døden.

Carl Nielsen var født i Præstø, hvor hans Fader havde en blandet Fabriks- og Handelsvirksomhed. Efter sin Konfirmation kom han ud med Skoleskibet »Georg Stage«. Han var med ombord, da det blev paasejlet og sank umiddelbart udenfor Københavns Havn; senere sejlede han en Del Aar som Søfyrbøder i saavel inden- som udenlandske Skibe, bl. a. med et engelsk Troppetransportskib. Men et af de sidste Krigsaar forlod han Søen og tog Arbejde ved Landbruget som Tjenestekarl og senere som Fodermester. I denne Egenskab var han i 1918 med til at stifte Sandby Afdeling af Landarbejderforbundet, han kom straks ind i Afdelingens Bestyrelse som Repræsentant for de ugifte Landbrugsarbejdere. I en Aarrække var han Medlem af Vestlollands Kredsorganisation, deraf 10 Aar som Formand. 1931 blev han valgt til Revisor i Landarbejderforbundet, og fungerede som saadan til Sammenslutningen, og ved vort Forbunds sidste Kongres blev han valgt som tredie Revisor.

Idenfor det daglige Agitations- og Organisationsarbejde har han øvet en betydelig Indsats, som fortjener at nævnes og mindes nu ved hans Død.

Skiftedagsagitationen

Som sædvanligt ved Skiftedagene udgiver vort Forbund ogsaa til den forestaaende 1. Maj et specielt Skiftedagsblad beregnet paa Agitation blandt de Tjenestefolk, der skal eller eventuelt har skiftet Plads.

Det bliver ligesom de foregaaende Numre af »Skiftedag« paa 8 Sider, i samme Format og tilsvarende Udstyr.

Kredsorganisationer og Afdelinger som vil være med til at organisere Landbrugets unge Medhjælpere, kan gøre en Indsats i saa Henseende ved at organisere Uddelingen af dette Blad indenfor deres Omraade og sørge for, at det bliver spredt i saa stort Antal som muligt.

For at have Oversigt over, hvor stort Oplag vi skal lade det fremstille i, bedes Bestillingerne fremsendt snarest gørligt.

Husk at bestille Skiftedagsbladet!

Arbejdsløshed og Understøttelseskrav

En stilfærdig Kommentar til Kravet om Arbejdsløshedsunderstøttelsens Forhøjelse

Som bekendt har Kommunisterne fremsat et Forslag om Forhøjelse af alle Understøttelser med 20 %. Paa dette Krav fører de en voldsom Agitation i Fagforeninger og ved Kontrolsteder. I Anledning af denne paagaaende Agitation skriver De samv. Fagforbunds Medlemsblad »Arbejderen« for 15. Marts under ovenstaaende Overskrift en Artikel, som vi tillader os at gengive:

»Tirsdag den 8. Februar udsendte Centralkomiteen for det kommunistiske Parti et Opraab til de arbejdsløse indeholdende en Opfordring om at slutte sig til Kravet om Understøttelsernes Forhøjelse med 20 % — og en Serie Angreb paa den socialdemokratisk-radikale Regering. Datoen er vel værd at mærke sig. Det var nemlig samme Dag, Regeringen forelagde Rigsdagen en Række Lovforslag til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden og Videreførelse af Socialpolitikken: *Boligbyggeri, Ferie, Huslejenedsættelse for børnerige Familier* etc.

Et tilfældigt Sammentræf — men saare karakteristisk for Stillingen. Paa den ene Side en Regering, der med vaagen Opmærksomhed følger den sociale og økonomiske Udvikling og som, saa snart Muligheden er til Stede, tager Initiativ til Arbejdsløshedens Bekæmpelse og til Indledning af en ny positiv socialpolitisk Linie. Paa den anden Side et Parti, der Gang paa Gang har vist, at det kun spekulerer i Arbejdsløshedens Vækst og de Muligheder for Agitation, som denne Vækst menes at rumme.

Den kommunistiske Aktivitet antager efterhaanden mange Former; en af de hyppigst forekommende er dog den, der ogsaa anvendes ved denne nye Arbejdsløsheds-Aktion, at man foranlediger Resolutioner indbragt i Fagforeninger og Fællesorganisationer. Man regner kynisk med, at en Resolution til Regeringen om forøgede Understøttelser altid vil have en Chance for at blive vedtaget — og man tager dristigt en saadan Vedtagelse til Indtægt for den »kommunistiske« Politik, hvad der imidlertid slet ikke er noget Grundlag for.

De fagorganiserede Arbejdere er stadig af den Opfattelse, at der fortsat er store Fordele forbundet med det fagligt-politiske Samarbejde — ikke mindst paa det socialpolitiske Omraade«.

Arbejdsløshedsforsikringens Udvidelse. — Fortsættelseshjælpen.

»Vi vil derefter gaa over til en *saglig* Undersøgelse af det Understøttelseskrav, der er rejst, og som der agiteres saa voldsomt for i Fagforeninger og ved Kontrolsteder.

Baggrunden for at rejse yderligere Krav til Lovgivningsmagten er den slettest mulige. Det kan ikke have undgaaet nogen Arbejders Opmærksomhed, at der de allerseneste Aar er sket en meget mærkbar Udvikling af Forsikrings- og Forsørgelseslovgivningen. Siden Regeringen Stauning traadte til i 1929, er saaledes *Arbejdsløshedsforsikringen* udbygget paa en saadan Maade, at den kan tjene til Forbillede for alle andre Lande. Denne Udbygning er sket efter Linjer, som Arbejdsløshedskasserne og de fagorganiserede Arbejdere har ønsket fulgt.

Hvad *Dageantallet* angaar, da skete den betydeligste Udvidelse ved Loven af 1932, der muliggjorde Oprettelse af *Fortsættelseskasser* i alle Fag. Herefter udbetales der *Fortsættelseshjælp i 70 Dage* med samme Dagpengesats som gældende for den ordinære Forsikring. Fortsættelseskassernes Oprettelse muliggjordes ved betydelige Tilskud fra Statens Side (ialt anvendtes til dette Formaal af det offentlige 7 *Mill. Kr.*). Samtidig skete der en Forhøjelse af de offentlige Tilskud, ligesom Halvdelen af den udbetalte Fortsættelseshjælp refunderes Kasserne af Arbejdsløshedsfonden. Ved disse større Tilskud blev det muligt at gennemføre den meget betydelige Forøgelse af Understøttelserne uden nævneværdig Forhøjelse af Kontingenterne; ja, i adskillige Tilfælde kunde Nyordningen finde Sted helt uden yderligere Indbetalinger fra de forsikredes Side. Dertil kommer, at de nye Tilskudsregler har muliggjort en Konsolidering af Arbejdsløshedskasserne, som betyder, at Kasserne i Perioder med stor Ledighed kan imødekomme de forøgede Krav uden Udskrivning af Ekstrakontingenter.

Selv om der saaledes i 1932 skete en omfattende Udvidelse af Forsikringen, var der dog fortsat Ønsker om Forbedringer. Disse Ønsker blev imødekommet ved de vidtgaaende Ændringer i Arbejdsløshedsloven, der gennemførtes i Samlingen 1936—37.

Dageantallets Minimum forhøjedes for den ordinære Forsikrings Vedkommende fra 70 til 90 Dage. Men hertil kommer en yderligere Forhøjelse af Fortsættelseshjælpens Dageantal til det samme som den ordinære Forsikrings (dog højst 140 Dage). Med disse Ændringer er det samlede Antal Dage, for hvilke der kan oppebæres forsikringsmæssig Understøttelse, *faktisk fordoblet fra Tiden før 1932.*

Endvidere er *10 Maaneders Bestemmelsen ophævet,* 26 Ugers Bestemmelsen lempet betydeligt, idet der i et vist Omfang kan dispenseres fra den. Endelig er Betingelserne for Fortsættelseskassernes Aabning gjort meget lempelige, og der er under visse Omstændigheder Muligheder for at forøge de offentlige Tilskud i Fag med lav Gennemsnitsindtægt«.

Det Offentliges Udgifter steget.

»De økonomiske Virkninger for det offentlige fremgaar af, at samtlige offentlige Tilskud til Arbejdsløshedsforsikringen er steget fra ca. 11 Mill. Kr. i Regnskabsaaret 1932—33 til ca. 40 Mill. Kr. for Aaret 1936—37. De samlede Tilskud *pr. Medlem* er *forøget fra ca. 34 til ca. 97 Kr.*

Alt dette er endelig sket i en Periode, hvor *Arbejdsløsheden har været aftagende.* I 1932 var Arbejdsløshedsprocenten 31,7 mod 19,3 i 1936 og 21,9 i 1937«.

Mulighed for Dagpengenes Forhøjelse.

»Ogsaa for Understøttelsessatsernes Vedkommende er der sket Forbedringer.

Det er saaledes muligt for Kasserne at forøge Dagpengenes Maksimum i Tilfælde af Prisstigning, ligesom Maksimumssatsen for Ikke-Forsørgere med 8 Aars Medlemsret er forhøjet med 50 Øre pr. Dag.

Naar ikke alle Arbejdsløshedskasser har udnyttet Adgangen til Forhøjelse af Dagpengenes Maksimum, skyldes dette ikke Loven, men Kassernes Vurdering af denne Foranstaltnings Hensigtsmæssighed.

Hvad nu Understøttelsens Højde angaar, da kan det selvsagt altid diskuteres, om vi her har naaet det rigtige Niveau. Men indenfor en *forsikringsmæssig* Ordning vil dette altid blive et Spørgsmaal om, hvad Forsikringen kan bære, altsaa af Forholdet mellem Kontingenter og de samlede Udgifter til Understøttelse. Noget Ønske om at komme bort fra det forsikringsmæssige Grundlag har imidlertid aldrig kunnet spores indenfor Arbejdsløshedskasserne, og vi tror af mange Grunde heller ikke, det vil være heldigt, naar blot de offentlige Tilskud er af en rimelig Størrelse«.

Arbejdslønnen afgørende for Levefoden.

»Vi er ikke blinde for, at de gældende Understøttelser ikke er saa store, at den *normale* Levefod kan opretholdes, naar Arbejdsløsheden strækker sig ud over et forholdsvis kort Tidsrum. Men lad os se ganske nøgternt og lidenskabsløst paa dette Spørgsmaal. Arbejdsløshedsunderstøttelsen *er ikke* og *kan ikke være* afgørende for Arbejdernes Levefod; det er og maa være *Arbejdslønnen*. For langt de fleste Arbejderes Vedkommende udgør Arbejdslønnen selv i Kriseperioder dog langt den væsentligste Del af Aarsindtægten.

Arbejdsløshedsunderstøttelsens Formaal er derfor at sætte Arbejderen i Stand til at komme igennem de *Perioder*, hvor der intet Arbejde er at faa. Disse Perioder kan være af kortere eller længere Varighed, men for de flestes Vedkommende er det dog saadan, at Indtægten i *Arbejds*perioderne danner Grundlaget for den enkeltes Levefod og hans økonomiske Dispositioner. Det er f. Eks. ud fra den Betragtning, at Sæsonarbejderne med Rette gør Fordring paa en højere Time- eller Ugefortjeneste end dem, der er mere stabilt beskæftiget.

Nu er det jo en Kendsgerning, at altfor mange Arbejdere i Kriseaarene har været udsat for en Arbejdsløshed af meget lang Varighed, eller meget hyppig Arbejdsløshed. Det er givet, at disse Arbejdere ikke i Længden kan faa alle deres Behov dækkede inden for den forsikringsmæssige Ordning«.

Kommunehjælpen giver Muligheder for Supplement.

»*Udenfor Forsikringen* er der imidlertid allerede i den bestaaende Lovgivning Mulighed for at komme den vanskeligt stillede til Hjælp. Der *kan* saaledes i særlige Tilfælde ydes Kommunehjælp samtidig med Arbejdsløshedsunderstøttelse — og det er netop langvarig Arbejdsløshed, store Forsørgerbyrder og lignende, der er afgørende for denne Tillægshjælps Ydelse (Arbejdsløshedslovens § 20, Forsorgslovens § 293). Endelig kan den, der udelukkende har Kommunehjælp at leve af, »under særlige Omstændigheder, saasom store Forsørgerbyrder«, faa denne Hjælp tilmaalt rundeligere, end det almindeligvis er angivet i Loven. (Forsorgslovens § 297). At denne Adgang til at komme de Mennesker til Hjælp, som er i særlig Trang, ogsaa udnyttes — i hvert Fald i *socialdemokratiske* Kommuner — herom vidner bl. a. den kraftige Stigning i det offentliges Udgifter til Kommunehjælp; Udgifterne hertil er ca. 2½ Gang saa store som Hjælpekassernes samlede Udgift det sidste hele Regnskabsaar, Hjælpekasserne var i Funktion«.

Andre Hjælpeforanstaltninger.

»Endelig maa det ikke glemmes, at visse Hjælpeforanstaltninger er gennemført til Supplement af Understøttelserne. Et Eksempel herpaa er Uddelingen af *Kød-, Flæske-* og *Mælkekort*. Den sidst vedtagne Lov herom stiller 25 Mill. Kr. til Raadighed for 2 Aar. Et andet Eksempel er *Brændselshjælpen*. Disse Eksempler viser, at hvor Forholdene taler derfor, og de økonomiske Muligheder er til Stede, dér viser Regering og Rigsdag betydelig Forstaaelse og Imødekommenhed overfor de daarligst stillede Borgere i Landet. De to nævnte Love vil i Realiteten for indeværende Aar betyde en Forhøjelse af den faktisk udbetalte Understøttelse paa mere end 10 %. (De 12½ Mill. til Mærker udgør ca. 6 % af Arbejdsløshedsunderstøttelsen, Kommunehjælpen, Alders- og Invaliderenten tilsammen; Brændselshjælpen ligeledes ca. 6 % af Udgiften til Arbejdsløshedsunderstøttelse, Alders- og Invaliderente.)«.

Vor Sociallovgivning Mønster for andre Lande.

»Hver Tid har sine Opgaver og Vanskeligheder. En af Arbejderpartiets hidtidige Opgaver har været at gennemføre en Sociallovgivning, som Befolkningen kunde være tjent med. Og trods Tidens økonomiske Vanskeligheder er det lykkedes i saa høj Grad, at vi her i Landet har en Sociallovgivning, der paa de fleste Omraader kan tjene som Mønster for alle andre Lande. Selvom der endnu kan være Ønsker at opfylde, fortjener denne Sociallovgivning *ikke* at blive lagt for Had. I Særdeleshed ikke af de Folk, hvis Samfundsideal, *Rusland, overhovedet ikke udbetaler Arbejdsløshedsunderstøttelse* paa Trods af, at der nødvendigvis findes en betydelig Sæsonarbejdsløshed i Landet. De Folk har overhovedet *ingen* moralsk Ret til at blande sig i Diskussionerne om Arbejdsløshedsunderstøttelsens Højde«.

Arbejde frem for Understøttelse.

»Vi har allerede nævnt, at de seneste Aars Udbygning af Sociallovgivningen har fundet Sted trods store økonomiske Vanskeligheder. Disse Vanskeligheder er ikke overvundne, selv om adskillige store Industriforetagender tjener gode Penge. De offentlige Udgifter er ikke mindst til sociale Formaal steget betydeligt i de senere Aar. Socialministeriets Budget er siden 1929 fordoblet, og Kommunernes sociale Udgifter er samtidig forøget med et halvt Hundrede Mill. Kroner. Midlerne hertil er for største Delens Vedkommende taget ved forøgede Skatter paa de store Indkomster. Men der er andre Opgaver end Understøttelse, som *maa* tages op til Løsning — herunder først og fremmest *Igangsættelse af Arbejde*. Vi henviser her til det Lovkompleks, der er omtalt i Indledningen, til Loven om Beskæftigelse af langvarigt arbejdsløse etc. Disse Love er positive Bestræbelser for at sætte *Arbejde* i Gang og nedbringe Arbejdsløsheden. Og *denne* Politik er i Virkeligheden set fra de fagorganiserede Arbejderes Side den, der er bedst i Overensstemmelse med vor Opfattelse og med de arbejdsløses Interesser.

Vi føler os da ogsaa forvissede om, at naar Organisationernes Folk har tænkt det her behandlede Spørgsmaal nøjere igennem, saa vil ogsaa nu Fornuften raade, som den alle Dage har gjort det inden for dansk Arbejderbevægelse«.

Foraar 1938

Hver Vinter jeg paany mod Vaaren længes,
i min Stump Have længselsfuldt jeg ser
om ikke snart en Vej mod Lyset sprænges
af spæde Spirer gennem Muld og Ler;
det lille Æbletræ, jeg har beskaaret,
hvornaar skal det med unge Blade staa
og sige yndigt smilende, at Aaret
gaar frem mod Gyldensol fra Himlens Blaa.

Kastanjens Blade er som Barnefingre ...
det gamle Billede randt mig i Hu;
men Barnets Angst-Skrig kan jeg høre skingre,
dets Fingre kroges i afsindig Gru.
Kan jeg med Sang i Sindet Vaaren møde
og elske alle Blomster ved min Fod,
naar disse Blomster, blegt-blaa eller røde,
er Dryp af Taarer eller Stænk af Blod?

Hvor er den lyse Foraars-Tro at finde,
hvor er Forjættelsen om Vaar og Vækst?
Mit Hjerte er forstenet inderst inde,
til Fuglesangen savner jeg en Tekst.
Da hører jeg en lys, metalblank Tone,
bag Bakkekammen smælder røde Flag,
er det Signaler fra en krigsramt Zone,
og hører jeg mon snart Kanoners Brag?

Ak, denne Vaar er Jorden graa og øde,
vel stryger Blæsten lun forbi min Kind,
men dog kan jeg slet ikke Vaaren møde
med Livets Festfanfare i mit Sind.
Er det fordi min Tinding nu er graanet,
er Ilden i mig udbrændt? Kort fortalt,
fordi jeg ikke blev af Livet skaanet,
og jeg mig selv har skaanet mindst af alt.

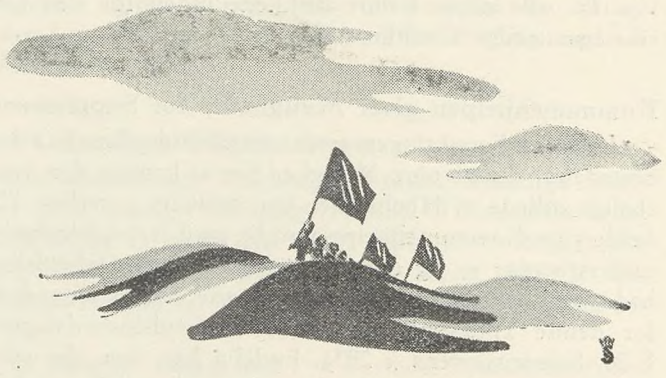

Aah nej, jeg frygter ikke nye Kampe,
men k a n jeg kalde Vaaren skøn og god,
naar jeg i Syd og Øst ser Jorden dampe
bestandig af de dræbte Brødres Blod,
naar Bomber blinker gennem Giftgas-Skyer,
naar Kvinder, Børn og Gamle lider Nød,
naar Vaaren, som er Jordens Livs-Fornyer,
betyder Borgerkrig og Drab og Død?

Nej, se de Unge! H u n har fyldt sin Taske,
h a n bærer Telt-Dug i en Skulder-Rem.
Det vaares dog i Dag! Af Krigens Aske
skal Fredens lyse Foraar spire frem.
De Børn i Bluser blaa kan ingen kue,
de frelser Verden fra Fascismens Vold,
det nye Foraars Dagning ser jeg lue
i deres Øjne og i Flagets Fold.

Til Livets Tro jeg atter mig bekender,
thi falder Sværd og Hammer af min Haand,
da gribes de af unge, stærke Hænder,
som tappert løfter dem i samme Aand.
Saa gaar jeg fremad med den unge Skare,
hør Hornet blæser frejdigt Vaaren ind,
det er igen den gamle Fest-Fanfare,
og Livets Lovsang synger i mit Sind!

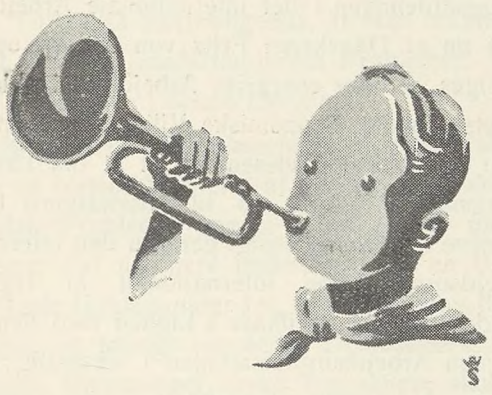

En Duft af Grotid kan jeg atter ane,
min Sjæl har Ord til Vaarens Melodi,
jeg blotter Hovedet, den røde Fane
gaar duvende paa Stangen mig forbi.
Jeg føler Sjælen fuld og festlig flamme,
hvor denne Ungdom smiler stærkt og lyst,
og Sangens friske Toner kan mig ramme,
saa alle Strenge toner i mit Bryst.

Kom Ungdom! Bank paa alle stængte Døre,
som lukkes i for Kundskab og Kultur,
sæt Hornet for din Mund, lad Verden høre,
hvor kækt du trodser al Slags Diktatur;
din Styrke og din Vilje skal du vise,
sæt haardt paa Slangens Hovede din Hæl!
Jeg takker dig! Du er den Vaarens Brise,
som atter toner i en graanet Sjæl!

Aage Hermann.

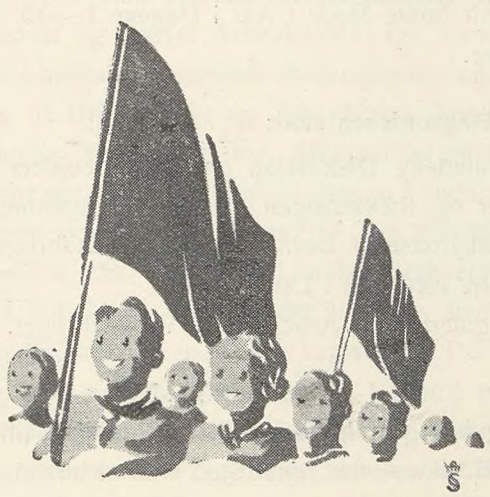

Fra den intern. Fagbevægelse

Den belgiske Landsorganisations Stilling til Spørgsmaalet om de russiske Fagforeningers Indmeldelse i I. F. C.

Den belgiske Landsorganisations Nationalraad har efter en Diskussion, som indledes af Mertens, vedtaget en Beslutning i Spørgsmaalet om de russiske Fagforeningers Indmeldelse i IFC. Nationalraadet godkender den af IFC.s Bestyrelse vedtagne Beslutning fra Bestyrelsesmødet den 13. Januar 1938. Nationalraadets Udtalelse, som blev vedtaget uden Modstemmer og med 1, der afholdt sig fra at stemme, siger endvidere:

»Det er Nationalraadets Opfattelse, at kun en formel, paa passende Maade forelagt Optagelsesanmodning kan komme i Betragtning, indsendt af en fri Landsorganisation, som forpligter sig til at anerkende og respektere IFC.s Love og Beslutninger fra Kongressen og de andre Instanser. Dette er ikke Tilfældet i Forbindelse med de russiske Organisationer. Nationalraadet fastslaar, at i Stedet for en saadan Anmodning er der forelagt IFC en Række uantagelige Betingelser. Med Henblik paa, at den endelige Beslutning skal træffes paa IFC.s Repræsentantskabsmøde i Oslo, paalægger den belgiske Landsorganisation sine Delegerede i Repræsentantskabet at afvise de af Russerne opstillede Betingelser«.

Mertens gav i sin Indledning bl. a. en Oversigt over de hidtil forelagte Tilkendegivelser fra de forskellige Lande, Afvisningerne fra USA, Svejts, Holland, Storbritannien, Tjekkoslovakiet, Sverige, Danmark og Finland. Han henviste til, at de af Russerne opstillede Betingelser er af ubetinget politisk Art. »Hovedfejlen var Vedtagelsen af Resolutionen paa London-Kongressen,« sagde han, »man kan ikke forene uforenelige Elementer, d. v. s. frie Fagforeninger og de russiske Fagforeninger.«

Det Medlem af Nationalraadet, der afholdt sig fra at stemme, fremsatte nogle Synspunkter, som navnlig blev imødegaaet af Liebars. Overfor Henvisningen til det ønskelige i en Samling af alle de antifascistiske Elementer i hele Verden anførte Liebars bl. a.: »Jeg har været Kommunist. Mine Erfaringer har lært mig, at man ikke kan stole paa Russerne. Selv da min Organisation havde et kammeratligt Forhold til dem, vedblev de med deres Spaltningsarbejde indenfor Organisationen. De af Russerne fremførte Enhedskrav er hovedsagelig af politisk Karakter. Under Paaskud af Kamp imod Krig og Fascisme vil Russerne udnytte den internationale Arbejderbevægelse i Kampen imod deres imperalistiske Modstander, Tyskland. Hvis Italien vilde løsrive sig fra Tyskland og stille sig paa Russernes Side, vilde det blive modtaget med aabne Arme. Vi bør ikke blive Ofre for det forenklede Slagord: »Enhed med Russerne eller Fascisme«. Denne Parole siger jo i Virkeligheden, at alle dem, der ikke vil ligge paa Knæ for Stalin, er Fascister«.

Internationale Drøftelser af Landarbejdernes Kaar

Den intern. Landarbejder-Kommissions første Møde

Af *Oscar Levinsen.*

Ved den første internationale Arbejdskonference i 1920 vedtoges en Række betydelige Konventioner om Industriarbejdernes Arbejdsvilkaar, bl. a. Konventionen om 8 Timers Arbejdsdag, som siden praktisk talt er gennemført i de egentlige Industrilande. Det var saa Hensigten at man i 1921 paa tilsvarende Konferencer skulde behandle Søfartens og Landbrugets Arbejdsforhold.

Paa den internationale Arbejdskonference i 1921 var der ogsaa opført en Række Landarbejderproblemer paa Dagsordenen, bl. a. Nedsættelse af Landbrugets Arbejdstid, Beskyttelse af Kvinder og Børn, Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, Organisationsfrihed m. m., men Reaktionen var allerede da ved at vokse sig stærk og Landarbejderorganisationerne var, efter Krigsaarenes heftige Opblussen, i Tilbagegang.

Arbejdsgiverne, sammen med en Del Regeringsrepræsentanter, satte voldsomt ind, for at den internationale Arbejdsorganisation ikke var kompetent til at behandle Landarbejderspørgsmaalene. Selv om denne urimelige Paastand blev kraftig tilbagevist — ogsaa af den internationale Domstol i Haag — lykkedes det dog Arbejdsgiverne at faa stemt Spørgsmaalet om Regulering af Landbrugets Arbejdstid ud af Konferencens Dagsorden.

Det var et haardt Slag for Landarbejderne og selv om Konferencen vedtog, at Arbejdstiden i Landbruget skulde sættes paa en senere Arbejdskonferences Dagsorden, saa har Realiteten i de forløbne 17 Aar været, at Arbejdskonferencen kun mere i forbigaaende har behandlet Landarbejderspørgsmaal af sekundær Betydning. Den internationale Landarbejderorganisation har uophørligt rejst Kravet om international Regulering af Landarbejdernes Arbejdsvilkaar, og den Landbrugsafdeling, som det internationale Arbejdsbureau senere oprettede, maa siges i samme Aand at have arbejdet sejgt og energisk for at skaffe Landbrugets internationale Arbejdsproblemer den Opmærksomhed, de fortjener, og efter mange Aars Ørkenvandring har man i de senere Aar kunnet mærke, at der var kommet noget Skred i Tingene.

Landbrugsafdelingen i det internationale Arbejdsbureau ledes nu af Danskeren Fritz von Bülow, og det maa vist siges, at hans energiske Arbejde ved Siden af Landbrugets ringere økonomiske Vilkaar gennem de senere Aar har bidraget væsentligt til at faa Landarbejderspørgsmaalene taget op til international Drøftelse i Genéve med den Hensigt gennem den internationale Arbejdsorganisation internationalt at regulere Landarbejdernes Arbejdsvilkaar i Lighed med den Regulering, som Arbejdsorganisationen i væsentlig Grad har øvet for Industriens, Transportens og Søfartens Arbejdere. Efter et Par forberende Konferencer i 1933 og 1935, hvor Himstra, Holland, og undertegnede deltog, lykkedes det i 1936 at faa nedsat

en international Landbrugskommission,

der skal drøfte de vigtigste Landarbejderproblemer og forberede deres Behandling paa den internationale Arbejdskonference.

Kommissionen bestaar af 6 Repræsentanter fra Arbejdsbureauets Bestyrelse, 6 Arbejdsgiver- og 6 Arbejderrepræsentanter, 16 Eksperter og Repræsentanter fra det internationale Landbrugsinstitut i Rom. Skandinavien har 3 direkte Repræsentanter i Kommissionen, nemlig Direktør Carrel, Sverige, for Landbrugets Arbejdsgivere og Johan Ødegaard, Norge, og undertegnede som Landarbejdernes Repræsentanter. Efter et stort forberedende Arbejde, som alle Kommissionens Medlemmer pr. Korrespondance deltog i, afholdt Kommissionen sit første Møde i Aar i Dagene 7.—15. Februar i Genéve.

Paa Dagsordenen stod:

1) Almindelig Diskussion om Landarbejdets Problemer og Rækkefølgen for deres Betydning.
2) Beskyttelse af Børns Arbejde i Landbruget.
3) Ferie med Løn i Landbruget.
4) Regulering af Arbejdstiden i Landbruget.

Under Punkt 1 behandledes endvidere Spørgsmaalet om Regulering af Landarbejdernes Lønningsvilkaar.

Hoveddiskussionen fandt Sted under Punkt 1, og Diskussionen her maa siges at vise mange interessante Si-

der af Landbrugets Problemer og Mentalitet. Interessantest af alt var det — syntes jeg — at Landbruget, som stort set ikke har interesseret sig for det internationale Arbejdsbureau, og i 1921 mente at Landbruget slet ikke hørte hjemme her, nu havde faaet Øjnene op for, at Husmænd og Smaabønder særligt, men ellers hele Erhvervet iøvrigt, var stærkt interesseret i international Drøftelse og Regulering af Landbrugets Kaar. Denne Interesse fra Landbrugsorganisationernes Side var til Tider saa paatrængende, at man maatte erindre om, at det var Landarbejdernes Problemer, som stod paa Dagsordenen i denne Omgang.

Iøvrigt stillede Arbejderrepræsentanterne sig velvilligt til en fortsat Drøftelse af Landbrugets økonomiske og sociale Problemer paa et senere Møde, naar disse Problemer var nærmere undersøgt, saa en Diskussion havde faste Holdepunkter for, hvilke Forslag der skulde overvejes, og iøvrigt var denne Diskussion rig paa interessante Oplysninger, hvad jeg senere skal forsøge at fortælle lidt om.

Arbejdstid og Lønregulering.

Arbejderrepræsentanterne samlede Opmærksomheden om Regulering af Arbejdstiden og Regulering af Lønnen i Landbruget, som vi trak frem som de første og vigtigste Spørgsmaal, der skulde løses forud for de andre Problemer, hvis Betydning vi iøvrigt ellers ikke underkendte. Om disse 2 Spørgsmaal stod Hovedslaget da ogsaa og særligt om Arbejdstiden.

Vi understregede, at Landbrugets industrielle Udvikling var uforenelig med den lange Arbejdstid, at Landbrugets Arbejdstid i en Række Lande var regulerede ved Love og Overenskomster fra Middelhavet til Midnatssolens Land, hvad der godtgjorde, at det teknisk lod sig gennemføre. At Landbrugets økonomiske Vilkaar i Lande, hvor man havde den meget lange Arbejdstid, var ringere og dets Produktion dyrere, end i de Lande, hvor man gennem Overenskomster og Love havde fastsat og nedsat Arbejdstiden for Landarbejderne. At Landbruget gennem Modernisering og Rationalisering af Driftsformer og Arbejdsplan kunde indvinde rigelig Erstatning for Arbejdstidsforkortelsen, som iøvrigt var en Nødvendighed dersom Landarbejderungdommen skulde have Adgang til den Udvikling og Dygtiggørelse, der betingede Landbrugserhvervets almindelige Udvikling, ikke mindst i Lande, hvor Husmænd og Smaabønder udgjorde saa stor en Del af Erhvervet.

Det maa siges, at adskillige Eksperter støttede Arbejderrepræsentanterne betydeligt, selv om de fleste af Eksperterne vist havde deres væsentligste Interesser hos Husmænd og Smaabønder. Særlig Betydning havde det, at *Franskmanden Auge Larihe,* der talte for det internationale Landbrugsinstitut i Rom, som vore hjemlige Landboorganisationer er tilsluttet, erklærede, at han paa Instituttets Vegne principielt kunde slutte sig til, at Arbejdstiden i Landbruget burde reguleres, og han advarede Arbejdsgiverne mod at gaa imod en saadan Regulering, da dens Vedtagelse var i Landbrugets egen Interesse.

I Tilslutning hertil udtalte Danskeren Ørsted, som repræsenterede den internationale Arbejdsgiverorganisation, at han ikke gik imod Princippet om en Regulering af Landbrugets Arbejdstid, selv om han var sig en Række Vanskeligheder ved en saadan international Regulering bevidst.

Flere Forslag til en Resolution blev fremsat. En Redaktionskomité, hvori jeg havde den Ære at repræsentere Arbejderrepræsentanterne, blev nedsat. Vi opnaaede Enighed om følgende Resolution, som den samlede Kommission enstemmig vedtog:

»Kommissionen udtaler, at det er i Landbrugets egen Interesse, at Landbrugets Arbejdstid reguleres. Den er imidlertid opmærksom paa de Vanskeligheder en saadan Regulering vil møde grundet paa Landarbejdets Uensartethed. Supplerende Undersøgelse af Spørgsmaalet er derfor nødvendig, før det med Udbytte kan sættes paa Arbejdskonferencens Dagsorden.

Kommissionen anmoder derfor Styrelsesraadet om at fortsætte Undersøgelserne af dette Spørgsmaal med den Hensigt at sætte Spørgsmaalet til Behandling paa en af de allerførste Arbejdskonferencer, efter at Kommissionen i Løbet af 1939 paany har behandlet Sagen paa Basis af posetive Forslag til en Regulering.«

Noget snørklet udtrykt dækker det den Realitet, at hele Kommissionen er principielt enig i, at Arbejdstiden i Landbruget bør internationalt reguleres, at man i 1939 skal drøfte praktiske Forslag til en saadan Regulering, som man anmoder om at faa paa Arbejdskonferencens Dagsorden antagelig i 1940 eller 41. Det betydningsfulde ligger i den principielle Enighed med Arbejdsgiverne og Landbrugsinstituttet i Rom. Det er første Gang en saadan principiel Enighed er opnaaet, og det skulde sikre en Løsning, naar Spørgsmaalet kommer til Behandling paa den internationale Arbejdskonference.

(Fortsættes i næste Nr.)

Husk at bestille Skiftedagsbladet!

Østrig - et Diktaturs Skæbne

Alle kender de sidste Ugers tragiske Begivenheder. Fascismens stadigt voksende Agressivitet tvinger Europa nærmere og nærmere til Krigens Afgrund. Efter Abessinien Spanien, efter Spanien Kina, nu Østrig. Krigsfaren nærmer sig mere og mere Europas Centrum.

Vi skal ikke her udvikle det centraleuropæiske Problem. Verdenskrigens Nederlag splittede det gamle østrig-ungarske Kejserdømme. Blandt de heraf resulterende Stater var *Østrig* — et Land med 6½ Mill. Indbyggere, hvoraf næsten en Tredjedel boede i Hovedstaden Wien — saavel økonomisk som politisk den svageste. Verdenskrigens Sejrherrer forhindrede gennem Fredsslutningen en Sammenslutning mellem det tyske og det østrigske Demokrati. De samme Magter som i Dag hverken vil eller kan beskytte det østrigske Folks Ønske om Uafhængighed var stærke nok til at *sabotere det tyske Demokrati.* Det tyske Socialdemokrati, som kæmpede for en tysk-østrigsk Sammenslutning paa demokratisk Grundlag, maatte indordne sig under Forholdene og opgive Kampen. Som Følge heraf fik Tysklands Militarisme og Nationalisme Luft under Vingerne.

Tiderne skifter hurtigt. Demokratiet vilde have været i Stand til at sammensmelte Tysklands preussiske Kerne med den gamle østrigske Kultur. Hitlérbevægelsens Sejr og uhyre brutale Fremgangsmaade afskrækkede Østrig, som under de nye Forhold ønskede at bevare sin Selvstændighed. Ganske vist var der ogsaa Diktatur i Østrig, et Diktatur, som handlede fuldkomment hensynsløst mod den østrigske Arbejderbevægelse — man maa ikke glemme, hvorledes Dollfuss i Februar 1934 nedslog Wiens Arbejdere. Men alligevel opretholdt det østrigske Diktatur en vis Forbindelse med den vesteuropæiske Kultur og modsatte sig effektivt Hitler-Nazismens Fremtrængen. Under disse Forhold blev Schussnigs Diktatur faktisk en Forpost for det demokratiske Europa og maatte efterhaanden gøre Arbejderbefolkningen større og større Indrømmelser.

Østrigs Lidelseshistorie siden 1934 er almindelig kendt. *Dollfuss* blev ikke stærkere efter sin brutale Sejr over Wiens Arbejdere i Februar 1934. Allerede i Juli 1934 blev han nødt til at kæmpe mod det nazistiske Kup i Wien uden at kunne regne med Støtte fra Arbejderbefolkningen. Han selv blev myrdet. Hans Efterfølger, *Schussnig,* afsluttede flere Traktater med det tredje Rige. Alle disse Traktater anerkendte ganske vist Østrigs Uafhængighed, men hver ny Traktat var et nyt Skridt hen mod det definitive Nederlag. Det sidste Afsnit, der burde bære Overskriften »Fra Berchtesgaden til Wien«, behøver vi ikke komme nærmere ind paa, det er kendt nok.

Hvad betyder nu disse Begivenheder politisk set? Der er ingen Tvivl om, at Hitlers overraskende Kup mod Østrig er et Nederlag for det demokratiske Europa. Tyskland er blevet enevældigt i Centraleuropa. Man ser let, at Tysklands Indflydelse i de mellem- og sydeuropæiske Lande herved vil vinde i Styrke. Tjekkoslovakiets Stilling er overordentlig kritisk. Dette tapre, demokratiske Folk har en Minoritet paa ca. 3 Mill. Tyskere (Sudetertyskere), hvis store Flertal beherskes af den nazistisk-imperialistiske Suggestion. Tjekkoslovakiets Integritet beskyttes af Traktater med Frankrig og Rusland. Et tysk Angreb paa *Tjekkoslovakiet* vil øjeblikkelig udløse en europæisk Storkrig.

Efter Østrigs Anneksion ser den europæiske Situation højst foruroligende ud. Men det vilde ikke være i Overensstemmelse med de virkelige Forhold, hvis man vilde paastaa, at Tyskland herved er blevet stærkere. *Økonomisk* betyder Anneksionen ingen væsentlig Gevinst. Tyskland kan ikke faa Levnedsmidler fra Østrig. Ganske vist kan Tyskland i Østrig hente sig Raavarer til omtrent 100 Mill. RM. (særlig Træ og Jern), men til Gengæld maa Tyskland overtage Østrigs øvrige Raastofforsyning. Østrig besidder hverken Kobber, Nikkel eller Olie, og er desuden afhængigt af Udlandet med Hensyn til Tekstiler, Gummi og lignende. Man kan ogsaa regne med, at Tyskland maa afgive Korn til Østrig.

En af Tysklands første Handlinger var Overførelsen af Østrigs *Guldbeholdning* til Berlin. Det drejede sig her om 231 Mill. Guldmark, et ikke uanseligt Beløb! Regner man med, at Tyskland ogsaa kommer i Besiddelse af Østrigs udenlandske Værdier, vil den tyske Rigsbank ialt have faaet et Plus paa ca. *500 Mill. Guldmark* tilført. Dette Beløb bør ikke undervurderes. Men man maa heller ikke glemme, at dette kun betyder Dækning for den tyske Import i en enkelt Maaned, og at Tyskland fremtidig ogsaa maa dække den østrigske Handelsbalances Underskud.

Men det er ikke blot økonomisk, at det tyske Rige ikke er blevet stærkere gennem Sammenslutningen. *Udenrigspolitisk* staar Tyskland endogsaa mere isoleret end før. Det betydelige Parti i England, som tilraadede en Forstaaelse med Tyskland er slaaet ud, det er *Edens Politik,* som har triumferet. Og denne Politik vil blive den førende i den nærmeste Fremtid — *med* eller *uden Eden.* Ganske vist tilsiger Rom-Berlin-Aksens Diktatorer hinanden Venskab og Troskab, men Verden ved, hvor stor Værdi disse Forsikringer har. Schussnig kan tale med herom. De tyske Tropper ved *Brennerpasset* betyder en Realitet, der taler for sig selv; fremtidig vil Mussolini være nødt til at frygte for Sydtyrol, hvor der ogsaa findes »undertrykte Tyskere«. Og Mus-

solini vil selvfølgelig bestræbe sig for, at denne farlige Nabo ikke bliver endnu stærkere. Og *Polen* og endnu flere Lande vil næppe kunne undlade at tænke dybere over, hvad man kan vente sig af en Nabo med en saa umættelig Ekspansionstrang, og hvor megen Værdi Traktater med en saadan Nabo vel kan have.

Med Østrig er et Diktatur faldet som Følge af et endnu *brutalere* Diktaturs Overgreb. Disse Begivenheder har igen bevist, hvor *svagt* Diktaturernes Grundlag i Virkeligheden er. Hermed er *Diktaturernes Saarbarhed blottet.* Den stolte Fædrelandsfront, en Diktaturgarde med store Traditioner kunde ikke holde Stillingen, efter at Føreren havde maattet melde Pas. Fascismens Princip: at lægge Ansvaret udelukkende *opefter* og *aldrig nedefter,* svækker Nationens Modstandskraft, og Resultatet bliver en Kolos paa Lerfødder. Havde Østrig været et Demokrati, vilde Østrig i det mindste have kæmpet for at forsvare sig.

Det maa have været en ejendommelig Følelse for de to Diktatorer, Mussolini og Hitler, at se den østrigske Fædrelandsfront, som endnu Dagen før svor sin Fører *Troskab indtil Døden,* kapitulere *uden at løse et eneste Skud* og staa parat til at sværge de nye Magthavere evigt Troskab. Men saadan gaar det nu engang med Prætorianergarder, og ingen kan garantere, at det samme ikke sker igen og ogsaa andetsteds.

For det demokratiske Europa skulde denne Erfaring betyde en Styrkelse af Modstandskraften mod Diktatorerne. Allerede Verdenskrigen beviste, at intet Demokrati kunde ødelægges, thi Folkekraften genopbygges bestandig, medens det mere eller mindre diktatorisk regerede Kejserrige brød sammen. *H.*

Større Statstilskud til Elever,

der søger Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler

Undervisningsminister Jørgen Jørgensen har den 9. Februar forelagt Forslag til Ændring af Statstilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler. Der ydes i Øjeblikket et Understøttelsesbeløb til ubemidlede Elever svarende til 35 Kr. pr. Maaned. Det samlede Understøttelsesbeløb kan dog ikke overstige 620.000 Kr. aarligt. Ændringen tilsigter at forøge Understøttelsen til 40 Kr. maanedlig, og det samlede Beløb forhøjes til 720.000 Kroner.

Under den nuværende Ordning af Fordelingen af Understøttelser til Elever ved Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, hvorefter det samlede Understøttelsesbeløb af Ministeriet fordeles til Skoleraadene og Københavns Magistrat, der derefter foretager Uddelingen af de enkelte Understøttelser, er det blevet fremhævet, at det er en Mangel ved Ordningen, at Understøttelserne uddeles af Skoleraadene med meget uensartede Beløb, saa at Elever under et Skoleraad opnaar større Understøttelser end Elever med samme økonomiske Forhold under et andet Skoleraad. Det har endvidere vist sig vanskeligt at opnaa den fulde Udnyttelse af Understøttelsesbeløbet, da der ikke fra Ministeriets Side kan haves det tilstrækkelige Overblik over, at de enkelte Skoleraad i Aarets Løb har netop de Beløb til Raadighed til Understøttelser, som svarer til Antallet af kvalificerede Ansøgere i Skoleraadskredsen. For at kunne gennemføre en bedre og mere ensartet Fordeling af Understøttelsesbeløbet og gøre det muligt, at hele Beløbet kan komme til Anvendelse, anser man det for nødvendigt, at Fordelingen foretages i Ministeriet, og man har derfor i Lovforslaget foreslaaet, at Fordelingen af Understøttelsesbeløbet skal foretages efter Regler, fastsat af Undervisningsministeren.

For Husholdningsskolernes Vedkommende betyder det fremsatte Lovforslag, at Statskassen til ubemidlede Elever paa godkendte Skoler aarligt tilskyder et samlet Beløb, svarende til 40 Kr. maanedlig for indtil Halvdelen af samtlige disse Skolers Aarselever i det sidst forløbne Finansaar. Fordelingen af Beløbet foretages efter Regler, som fastsættes af Undervisningsministeren.

Den kvindelige Ungdom har i de senere Aar i stigende Grad vist Interesse for at søge Uddannelse i Husholdningsfagene, men det har her som ved Højskolerne og Landbrugsskolerne ikke været muligt med det forhaandenværende Understøttelsesbeløb at imødekomme Ansøgninger om Understøttelse i et ønskeligt Omfang. Da Husholdningsskolernes Tilskudsordning derhos iøvrigt er ordnet i Overensstemmelse med Folkehøjskolernes og Landbrugsskolernes, maa Ministeriet anse det for naturligt, at der med Hensyn til Reglerne om Elevunderstøttelser kommer til at gælde samme Regler for Husholdningsskolerne som for Folkehøjskolerne og Landbrugsskolerne. Man har derfor i nærværende Lovforslag foreslaaet, at Husholdningsskolelovens Regler om Understøttelse til ubemidlede Elever paa godkendte Husholdningsskoler ændres i Overensstemmelse med Ministeriets Forslag om Ændring af de tilsvarende Regler i Tilskudsloven for Folkehøjskolerne og Landbrugsskolerne.

Udgiften ved den foreslaaede Forhøjelse af Elevunderstøttelsesbeløbet vil, beregnet efter Antallet af Skolernes Aarselever i Finansaaret 1936—37, der er opgjort til 550 Aarselever, andrage 16.500 Kr., og det samlede Elevunderstøttelsesbeløb vil efter dette Antal Aarselever udgøre 132.000 Kr.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Nye Lovregler om Udleje af Huse,

Arbejderboliger og Tjenestehuse paa Landet

I Forbindelse med den i sidste Nr. omtalte Lov om Opførelse af Arbejderboliger paa Landet er ogsaa i Lovens Afsnit B og C gennemført nye Lovregler ang. Udleje af Huse, Arbejderboliger og Tjenestehuse paa Landet.

Disse nye Lovregler er affattede saaledes:

B. Udleje af Huse og Arbejderboliger paa Landet.

§ 29.

Dette Afsnit finder Anvendelse paa Udleje af Huse og Boliger i Landkommuner uden for bymæssig Bebyggelse til Arbejdere, der beskæftiges ved normalt forefaldende Arbejde paa Landet uden for nævnte Bebyggelse, samt paa Huse paa Landet, der anvendes til Husmandsbrug eller Gartneri, og som ikke falder ind under Bestemmelserne i Lov om Brug af Huse paa Landet, jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 126 af 12. April 1935.

§ 30.

Enhver Afgift eller andet Vederlag, som betinges for Brug af de i § 29 nævnte Huse og Boliger, skal bestemmes i Penge. Forpagtnings- eller Lejekontrakter, hvori fastsættes, at Brugen af et Hus eller en Bolig gives som helt eller delvis Vederlag for Arbejde for Husejeren, eller som blot betinger, at Brugeren skal udføre Arbejde for Husejeren, er uforpligtende for Brugeren. Derimod skal en Husejer med sin Lejer frit som med en anden Arbejder kunne afslutte særegen Kontrakt uden for Kontrakten om Husets eller Boligens Overdragelse om, at Lejeren skal udføre Arbejde mod Vederlag.

§ 31.

Overdragelse af Brugen af et Hus eller en Bolig beliggende i en Landkommune uden for Stationsby eller anden bymæssig Bebyggelse, hvad enten det drejer sig om Forpagtning, Leje eller vederlagsfri Brug, skal ske ved skriftlig Kontrakt, der foruden de øvrige aftalte Betingelser skal indeholde Bestemmelse om Lejemaalets Varighed og den af Parterne vedtagne Opsigelsesfrist. Det er Ejerens Pligt at sørge for skriftlig Kontrakts Oprettelse; forsømmer han dette, og Indflytning har fundet Sted, antages han at have udlejet Brugeren Huset eller Boligen for mindst 1 Aar regnet fra den efter Indflytningen førstkommende 1. April. Endvidere skal Ejeren i saa Fald ikke kunne fordre yderligere Præstationer af Brugeren, end denne indrømmer at have vedtaget, medmindre Udlejeren kan tilvejebringe fuldt Bevis for, at mere var ham lovet. I saadanne Sager kan Partsed ikke anvendes.

§ 32.

Der skal altid fastsættes en Opsigelsesfrist fra Ejerens Side af mindst 3 Maaneder til en 1. April eller 1. Oktober.

For saa vidt angaar Huse paa Landet med et Tilliggende af ½ ha eller derover, der ikke falder ind under Bestemmelserne i Lov om Brug af Huse paa Landet, jfr. Lovbekendtgørelse af 12. April 1935, skal der dog altid fastsættes en Opsigelsesfrist fra Ejerens Side af mindst et halvt Aar til en 1. April.

§ 33.

I øvrigt behandles Leje af fornævnte Huse og Boliger efter de i Lov Nr. 54 af 23. Marts 1937 om Leje givne Bestemmelser.

C. Tjenestehuse.

§ 34.

Naar Huse paa Landet gives til Bolig og Brug for Ejerens fastansatte Betjente, Funktionærer og Medhjælpere som en Del af Lønnen, skal det ske ifølge en skriftlig Kontrakt, som udtrykkelig siger, at naar Tjenestetiden lovlig ophører, skal han fraflytte den i Forbindelse med Tjenesten overdragne Bolig med Tilliggende. Er nogen af disse imidlertid kommet af sin Plads i Utide, skal der tilstaas ham 4 Ugers Frist til at ryddeliggøre Huset og søge sig et andet Husly. En lige Frist tilkommer, naar han dør, hans efterladte Familie. Har Arbejdsgiveren uden lovlig Grund vægret sig ved at modtage den paagældende eller bortvist ham af sin Tjeneste, kan denne benytte det ham tilsagte Tjenestehus til næste 1. April eller 1. Oktober Flyttedag, jfr. § 32, 1ste Stykke, der ligger mindst 4 Uger efter Bortvisningen. — Har Ejeren ikke sørget for saadan skriftlig Kontrakts Oprettelse, er Bestemmelserne i foranstaaende § 31 anvendelige, og andre Kontrakter angaaende Arbejdsudførelse kan ikke afskære disses Anvendelse.

§ 35.

Arbejderhuse, henhørende til industrielle Anlæg paa Landet, kan overlades dér beskæftigede ugifte Arbejdere til Afbenyttelse, saaledes at Fraflytning skal finde Sted samtidig med Arbejdets Ophør.

§ 36.

Forordning af 27. Maj 1848 om Forbedring i Husmænds og Indersters Kaar og Lov Nr. 87 af 23. Maj 1902 om Fæste-, Leje og Tjenestehuse ophæves.

§ 37.

Denne Lov, som ikke gælder for Færøerne, træder i Kraft straks og underkastes Revision i Rigsdagssamlingen 1940—41.

Disse nye Bestemmelser træder herefter helt i Stedet for de ved gamle Forordninger og omdiskuterede Domme hidtil haandhævdede Regler.

Det væsentligste, der er sket ved disse nye Regler, er, at de nu er samlet i enkelt og klar Lovform, som kan læses og forstaas af Menigmand, hvor de gamle Regler skulde samles sammen fra Forordninger fra 1848 og Leje- og Fæsteloven af 1902 samt en Del Domspraksis, som det ikke var almindelige Landarbejdere muligt at skaffe sig en Oversigt over. Det Savn er nu afhjulpen.

Af væsentlige Ændringer i de hidtil gældende Regler skal først peges paa, at for Lejehuse bliver Flyttedagen herefter 1. April eller 1. Oktober, og at Lejemaalet kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April eller 1. Oktober, hvor de gamle Regler fastslog, at Flyttedagen var 1. Maj, og at Opsigelser til denne skulde ske med mindst 6 Mdr.s Varsel, idet Huse med et Jordtilliggende paa mindst ½ ha, som ikke falder ind under Loven om 8 Aars Husene, dog kun kan opsiges med ½ Aars Varsel til en 1. April (se §§ 31 og 32) og endelig fastslaas i § 33, at Reglerne i Huslejeloven ogsaa kommer til Anvendelse paa Lejeboliger paa Landet, hvad ikke før har været Tilfældet.

For Tjenesteboligernes Vedkommende, § 34, er der foretaget en Række baade reaktionelle og reelle Ændringer i de tilsvarende Lovbestemmelser af 1902. For det første er Henvisningen til Tyendeloven og Medhjælpsloven slettet i Betragtning af, at denne Lov ikke omfatter disse gifte Arbejdere, dernæst er de svarende

Bestemmelser om Arbejdernes Utroskab og Forbrydelse slettede, hvori der ogsaa ligger en Ændring af reel Betydning for Arbejderens Familie, men endelig er man ogsaa gaaet over til at fastslaa, at dersom Arbejdsgiveren uden lovlig Grund har hævet Arbejdsforholdet, saa har Arbejderne Ret til at forblive i Boligen til den førstkommende 1. April eller 1. Oktober, der ligger mere end 4 Uger fra den ulovlige Bortvisning. Det er altsaa en yderligere Beskyttelse, som herved er givet Arbejderen.

Oscar Levinsen.

Hitlers Tal om Tyskland

Rigskansler Hitler bragte i sin Rigsdagstale af 20. Februar 1938 et Højvande af statistiske Tal, der skulde bevise Tysklands voksende Rigdom under Nazisternes Styre.

Det højansete engelske økonomiske Tidsskrift »The Economist« bringer i sit Nummer af 26. Februar en kritisk Undersøgelse af disse Tal, idet Tidsskriftet sammenligner Hitlers Tal med den økonomiske Udvikling i andre Lande.

Frem for alt henviser Bladet til, at man ikke kan sammenligne *Verdenskrisens daarligste Aar* 1932 med 1937. Vil Hitler gøre den demokratiske Republik ansvarlig for de daarlige Forhold i 1932, saa skulde han ogsaa anerkende, at de udmærkede økonomiske Forhold i 1929 er en Konsekvens af Republikkens Erhvervspolitik. Det vilde være rimeligt. Det er altsaa uærligt, at Hitler ikke har nævnt Tallene af 1929. Havde Hitler gjort det, og havde han ogsaa opført de tilsvarende Tal for Englands Udvikling, saa havde han maattet indrømme, at den tyske Udvikling ikke var saa storartig. Det kan straks bevises ved nedenstaaende Tal:

	England			*Tyskland*		
	1929	*1932*	*1937*	*1929*	*1932*	*1937*
Indust. Produktion	100	83,4	122,7	100	53,3	116,9
Elektricitet	100	118,8	222,5	100	76,7	149,0
Staalproduktion ...	100	54,7	119,2	100	35,5	118,3
Beskæftigelse	100	91,4	112,4	100	70,0	103,0
Realløn	100	109,4	110,9	100	104,3	97,9

Disse Tal beviser, at den engelske Udvikling var større og bragte bedre Resultater for de arbejdende Masser end den tyske Udvikling. Praktisk talt bragte den tyske Højkonjunktur Arbejderne i Tyskland en mindre Løn end Krisens daarligste Aar 1932.

Den tyske Rigskansler behøver ikke at være stolt af Tysklands økonomiske Udvikling under Nazisternes Styre. Det demokratiske England sikrede Befolkningen en større økonomisk Fremgang end det fascistiske Diktatur.

Husk at bestille Skiftedagsbladet!

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalborg A.	(Hasseriis Kommune)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Laven	(Grusgraventreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Næstelsø	(Næstelsø-Mogenstrup Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
	(Jernstøber Christensen)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Faarevejle	(Faarevejle Kommune)
Stigsnæs	(Magleby Kommune)
Støberi-Special og Maskinfabrikarbejderne	(General Motors International A/S)

De svenske Landmænd

er ikke Organisations-Fjender —

De svenske Bønder foretrækker nu organiserede Folk, siger de svenske Landarbejderes Formand, Henning Sander

Det svenske Landarbejderforbunds Formand, Henning Sander, passerede for nogen Tid siden København paa Gennemrejse fra et Møde i Landbrugskomiteen under Arbejdsbureauet i Genève og fremsatte ved den Lejlighed i et Interview følgende Udtalelser om nogle aktuelle Spørgsmaal:

— Oscar Levinsen har peget paa den Forskel, der er paa det svenske Landbrugs Arbejdsgiveres Mentalitet i Sammenligning med de danskes, siger vi; han har betonet, at man i Sverrig ikke kender den Fanatisme, med hvilken de danske Landmænd har bekæmpet Organisationsbevægelsen blandt Landbrugets Arbejdere — fortæl os lidt om dette Forhold, Sander!

— Om danske Forhold kan jeg jo ikke udtale mig, svarer Sander; men jeg skal med Glæde give nogle Oplysninger om Situationen i Sverrig. Hos os er nu snart 40,000 Landarbejdere organiseret, og det er saadan, at de svenske Bønder i Dag foretrækker organiserede Arbejdere fremfor uorganiserede. Arbejdsgiverne har faaet Forstaaelse af, at vor Organisation har bidraget stærkt til at give Selvtillid og Ansvarsbevidsthed; siden Organisationen vandt Indpas, er der kommet mere Soliditet over Landarbejderne — vi opdrager vore Medlemmer i den rette Aand. Og Bønderne er klar over, at hvis Landbruget skal hævde sig, maa det sikre sig første Klasses Arbejdskraft, og at det maa ordne Forholdene saadan, at de dygtige Folk bliver paa Landet, og at der til enhver Tid sker en Nyrekruttering af Ungdom, som kan og vil noget.

Ungdommen har faaet Organisationen i Blodet.

— Har jert Forbund Medlemmer over hele Landet?

— Ja, vi har 650 Afdelinger, og Medlemstallet er nu 37,000; det steg i Fjor med 9000, og det ser ud til, at Stigningen skal fortsættes i samme Tempo i Aar — alene i Januar har vi faaet 1000 ny Medlemmer.

— Er der nogen speciel Aarsag til denne store Vækst?

— Grunden er ganske simpelt den Ting, at de uorganiserede Landarbejdere er blevet klar over, at Svenska Lantarbetareförbundet har Evne til at forbedre deres Lønninger, og hertil kommer saa, at Landdistrikternes Folk er blevet mere politisk vaagne, end de var før i Tiden. Det er en ny Generation, der vokser op paa Landet nu; de unge kommer fra organiserede Hjem og har faaet Organisationen i Blodet, kan man næsten sige.

Den største Studiekredsvirksomhed i svensk Fagbevægelse.

— I stiller altsaa store Haab til den svenske Landarbejderungdom; hvad gør Forbundet for den?

— Vi har en glimrende Ungdom, og det er klart, at vi gør alt for den. Vi udfolder et omfattende Oplysningsarbejde netop for at imødekomme Ungdommens Trang til at hævde sig; hvad Studiekredsvirksomhed angaar, staar vort Forbund som Nr. 1 af de Forbund, der er tilsluttet Landsorganisationen. Vi yder ogsaa Stipendier til Ophold paa Folkehøjskolen i Brunnsvik og til Specialkursus paa samme Skole, og videre betaler vi Halvdelen af Udgifterne for dem, der deltager i vort kooperative Forbunds Korrespondancekursus.

En effektiv Nedsættelse af Arbejdstiden paa Landet.

— Hvordan virker den svenske Arbejdstidslov for Landarbejdet?

— Vi fik Loven 1. November 36, og den blev revideret af Rigsdagen i 37. Det samlede Antal Arbejdstimer for Landarbejdere er sat til 2400 om Aaret for Mark- og Materialarbejde og 2800 for Kreaturpassere og Fodermestre. Udearbejdere arbejder i 3 Maaneder 41 Timer om Ugen, i 3 Maaneder 46 Timer og i 6 Maaneder 54 Arbejdstimer pr. Uge, og den højeste Døgnarbejdstid er sat til 10 Timer. For Kreaturpassere er den samlede Arbejdstid 108 Timer paa to Uger, og Arbejdstiden maa ikke overstige 9 Timer i Døgnet. Dette betyder, at naar en Kreaturpasser arbejder 9 Timer pr. Dag, saa bliver det 52 Dage om Aaret, han faar fri.

— Men Overtid?

—Arbejdsgiveren har Ret til at kræve op til 260 Overtidstimer om Aaret; men af disse har han ikke Lov til at tage mere end 48 Timer i 4 Uger paa Rad. Der er dog taget Hensyn til, at der er visse Forberedelses- og Afslutningsarbejder, der maa udføres udenfor den normale Arbejdstid, saasom Smøring af Maskiner, Strigling og Udridning af Heste o. s. v.

— Betyder Loven en effektiv Forkortelse af Arbejdstiden?

— Ja, i særlig Grad for Kreaturpassere, der før Loven havde en Arbejdstid paa 11 Timer om Dagen og ingen bestemt Fritid.

— Hvordan har Landbruget modtaget Loven?

— Blandt visse Gaardbrugere har der jo nok været en Del Irritation; men det store Flertal af dem er tilfreds med, at der er skabt ordnede Forhold paa dette Omraade — de er klar over, at det er nødvendigt at faa ordnet Arbejdet i Landbruget paa en mere effektiv Maade end før.

Forbundet fik sat Skub i Landbrugets Udvikling.

Vort Forbund har været tilsluttet Landsorganisationen siden 1930, idet vi da sammensluttede vore to Landarbejderforbund, slutter Henning Sander. Dette har selvfølgelig haft stor økonomisk og moralsk Betydning for os selv, og dertil kommer, at vor Organisation har tvunget Gaardbrugerne i Sverrig til at rationalisere og tilrettelægge deres Arbejde bedre end før. De skaffer sig nu bedre Besætninger og foretager i det hele en Række Anskaffelser og Forandringer for at øge og lette Produktionen. Det er i Hovedsagen, hvad jeg har at meddele om de Resultater, vor Organisation har opnaaet.

ARBEJDEROPLYSNING

Sommerplaner for 1938

Af Hensyn til Planlægningen af Ferier for den kommende Sommer har Arbejdernes Oplysningsforbund allerede fastlagt Terminerne for Sommerens Kursus.

Foruden en Række Kursus, som arrangeres i Samarbejde med forskellige Organisationer, bliver der en Serie af Kursus, hvortil Adgangen for Deltagelse er aaben for *alle*. Der afholdes i Aar fire *Fagforeningskursus* saaledes:

1. Fagforeningskursus I. Roskilde Højskole 26. Juni til 2. Juli.
2. Fagforeningskursus II. Roskilde Højskole 17. Juli 23. Juli.
3. Fagforeningskursus III. Esbjerg Arbejderhøjskole 7. August til 13. August.
4. Fagforeningskursus IV. Esbjerg Arbejderhøjskole 14. August til 20. August.

Det *udvidede Fagforeningskursus* foregaar i Aar fra 4. September til 17. September paa Roskilde Højskole. Der bliver Adgang for saavel 1., 2. og 3. Aars Elever.

Der vil i Aar kun blive afholdt et *Kommunalt Kursus*, som vil finde Sted paa Roskilde Højskole fra 7. August til 13. August. Men endvidere vil der blive afholdt et *Skolestævne* paa Roskilde Højskole 31. Juli—6. August, hvortil der indbydes saavel Kommunalfolk, som Skolefolk og Forældre.

Til Udbygning af Studiekredsarbejdet vil der i denne Omgang blive arrangeret et særligt *Studielederkursus* paa Esbjerg Arbejderhøjskole fra 14. August til 20. August. Der vil paa dette Kursus blive behandlet en Række betydningsfulde Studiekreds-Emner.

For *Arbejderkvinderne* holdes der i Lighed med sidste Aar *to Kursus* paa Esbjerg Arbejderhøjskole i Tiden fra 3. Juli—9. Juli og 10. Juli—16. Juli. Endvidere afholdes de sædvanlige *to Husmoderkursus*, ligeledes paa Esbjerg Arbejderhøjskole. Disse finder i Aar Sted saaledes: 17. Juli—23. Juli og 24. Juli—30. Juli.

Det kooperative Sommerstævne foregaar som tidligere Aar paa Hindsgavl og i Aar er Tiden fastsat til 14. August—20. August. Endelig har D. s. U. deres *Ungdomslederkursus* paa Roskilde Højskole fra 21. August til 27. August.

Som det tidligere er meddelt sender A. O. F. en halv Snes Deltagere til A. B. F.s Sommerkursus paa Bruunsvik Folkehøjskole. Hertil kommer det britisk—nordiske Kursus, som for denne Sommer er henlagt til Bruunsvik og hvortil A. O. F. vil delegere ca. 10 Deltagere. Fra Foreningen »Norden« foreligger der Henvendelse om, at der agtes afholdt et Nordisk Arbejderkursus i Sverige fra 7. til 13. August. Det er ogsaa Hensigten at søge sammensat en dansk Delegation til dette Kursus.

Der bydes saaledes atter i Aar paa et omfangsrigt Sommerprogram, som sikkert vil interessere adskillige Medlemmer indenfor Arbejderbevægelsen. Vi opfordrer alle interesserede til at fastlægge deres Ferie i god Tid. Iøvrigt er vi gerne til Tjeneste med alle ønskede Oplysninger om Sommerens Virksomhed. Skriv blot til *Arbejdernes Oplysningsforbund, Nørre Farimagsgade 11, København K.*

Overarbejdsloven

I »Typograf-Tidende« giver Forretningsfører *Sigv. Hellberg* en Oversigt over Overarbejdslovens og Afspadseringens Virkninger indenfor Typograffaget i København. I Tiden Oktober, November og December Maaneder har der paa 43 københavnske Trykkerier — fra hvilke Udskrift af Overarbejds-Journalen er begæret — været udført ialt 4391 Overtimer.

Til Sammenligning anføres, at der paa de samme 43 Trykkerier i de fire Uger 12. Oktober—8. November i 1935, hvor Forbundet sidst optog en samlet Statistik, blev præsteret 9317 Overtimer, altsaa dengang paa fire Uger mere end dobbelt saa meget Overarbejde som nu paa tretten Uger. Og dengang blev intet afspadseret. Der har altsaa været en mærkbar Merbeskæftigelse til Imødegaaelse af det Overarbejde, som nu ikke længere kunde paaregnes udført i det tidligere Omfang.

Paa Grundlag af en Undersøgelse angaaende Lovens beskæftigelsesmæssige Virkning kommer Hellberg til det Resultat, at der er tilvejebragt Merbeskæftigelse af ca. 2 pCt. af Medlemmerne. Tiltrods for, at Forretningsgangen i 1937 viste en faldende Tendens, var Fagets Ledighed i Oktober Kvartal 1937 i København 6,55 pCt. mod 7,91 pCt. 1936 og 8,65 pCt. i Oktober Kvartal 1935. Han kommer til det Slutresultat, at Overarbejdsloven og Fagets Afspadserings-Aftale har givet Beskæftigelse til omtrent et Hundrede Arbejdere eller mellem en Fjerdedel og en Tredjedel af Fagets ledige i København.

I en tilsvarende Oversigt for Typograffaget i Provinsen paavises, at den samlede Arbejdsløshed i Maanederne Oktober 1937—Februar 1938 gennemsnitlig har været 110 lavere i Sammenligning med Aaret i Forvejen. Medlemstallet er samtidig steget med 271, hvad der med en faststaaende Arbejdsløshedsprocent af ca. 8 pCt. skulde have betydet 22 flere arbejdsløse. Den direkte Følge af Afspadseringen i Bogtrykfaget er, at 132 af Forbundets Medlemmer er kommet i Arbejde.

Tager man imidlertid i Betragtning, at den almindelige Tendens i Bogtrykfaget i Sommeren 1937 ogsaa i Provinsen var Opgang i Ledigheden, som altsaa er blevet modarbejdet af Afspadseringen af Overarbejdet, kan det uden Overdrivelse siges, at Loven har betydet Arbejde for mellem 150 og 200 Medlemmer i Provinsen.

INTERNATIONALT

Nye Overenskomster for Chauffører i Sverige.

I Sverige er der i Februar Maaned afsluttet en Række Overenskomster for Omnibuschauffører, der gennemgaaende har medført en Forbedring af Lønninger og øvrige Arbejdsbetingelser. Chaufførernes Ugelønninger er forhøjet med Kr. 3,50 til 4,50; i flere Byer opnaaedes der ligeledes gunstigere Ferievilkaar. Saa godt som alle Overenskomster indeholder en ny Regulering af Arbejdstiden.

Chaufførernes Arbejdsbetingelser i Bulgarien ordnes gennem Lovgivningen.

Den 5. Februar d. A. traadte der en Lov i Kraft i Bulgarien, der sætter Loven om Motortrafik af 21. Maj 1935 samt Dekretet af 17. September 1937, der er et Supplement til ovennævnte Lov, i Kraft. Loven og Dekretet er for Størstedelen af teknisk Natur, medens Gennemførelsesforordningen indeholder flere Bestemmelser vedrørende Chaufførernes Arbejdsbetingelser. Efter de nye Forskrifter skal Personer, der skal føre Motorvogne, være fyldt 18 Aar. Endvidere fastsættes det udtrykkeligt, at der skal øves Kontrol med Gennemførelsen af Arbejdsbetingelserne, de beskæftigede Personers Boligforhold samt endelig med Overholdelsen af de mellem Arbejdsgiverne og Personalet afsluttede Overenskomster. Ethvert Foretagende kommer til at føre Kontrolhefter, hvori Resultaterne af Undersøgelser angaaende ovennævnte Forhold samt eventuelle Bemærkninger skal indføres.

I Henhold til de sidste statistiske Oplysninger, som er offentliggjort af Ministeriet for Offentlige Arbejder, fandtes der i 1936 ialt 4856 professionelle Chauffører i Bulgarien.

Bilernes Indretning og Færdselssikkerheden.

I England er man ved at udfolde Bestræbelser for at udstyre Lastbilerne med større Komfort, hvad der vil bidrage til at forhøje Færdselssikkerheden. I Henhold til de af Mr. S. S. Guy (Formanden for Guy Motors Ltd.) fremsatte Udtalelser, bør Chauffører paa Last- og Personbiler have samme Bekvemmeligheder, som der findes i Luksusvogne, navnlig fordi saadanne Chauffører opholder sig i deres Vogn praktisk hele Arbejdsdagen. Ved at indføre bekvemmere Sæder, som skal bringes i nøje Overensstemmelse med Legemsbygningen og Holdningen under Kørslen, vil Legemet ikke blive saa hurtigt træt, og Chaufførerne vil blive bedre i Stand til at reagere overfor Færdslen

Lønforhøjelse i Puerto Rico.

Efter seks Ugers Strejke har Havnearbejderne i Puerto Rico opnaaet 10 pCt. Lønforhøjelse. Den gennemsnitlige Aarsløn i Puerto Rico er kun 102 Dollar. Mange arbejder kun 4—5 Maaneder om Aaret til 40 amerikanske Cent pr. Dag.

Truende Transportstrejke i England.

Hele England og Wales trues af en Strejke for Lastbiltransporten, som kommer til at omfatte 150—200,000 Mand, hvorved en stor Del af hele Lastbiltrafiken vilde blive lammet. Lastbilchaufførernes Lønforhandlinger i »National jint Conciliation Board«, hvor Koll. Bevin fra det britiske Transportarbejderforbund repræsenterer Arbejderne, er afbrudt. Arbejdsgiverne vilde nemlig ikke sørge for, at Overenskomsterne vilde blive overholdt. Paa de i Betragtning kommende Organisationers Vegne erklærede Bevin, at der vilde blive varslet Strejke overfor alle Lastbilforetagender, ligegyldig om de er tilsluttet Arbejdsgiverforeningerne eller ej. Alle Fagforeningsmedlemmer i Fabriker og Værksteder vil blive opfordret til under Strejkeaktionen ikke at læsse eller losse en eneste Lastbil, det samme gælder for Havnearbejderne. Under de før Strejkevarslet forudgaaende langvarige Forhandlinger har Fagforeningerne forsøgt at faa udvirket en Lønforhøjelse paa 6 s. om Ugen samt Ændringer i 48-Timersugens Gennemførelse.

I Henhold til en Erklæring af Bevin bærer et af de tre Arbejdsgiverforbund Hovedskylden for Konflikten, nemlig »Associated Road Operators«. Det var Meningen at erklære Strejken efter en Frist paa syv Dage, men efter Henstilling fra de to andre Arbejdsgiverforbund enedes man om at udskyde Strejken.

I de senere Aar har der været Vanskeligheder mellem Fagforeningerne og en Række Arbejdsgivere, fordi sidstnævnte ikke vilde overholde de gennem »National Joint Conciliation Board« afsluttede Overenskomster.

Mindste Lønkrav af en Chauffør-Fagforening i Britisk Indien.

I Nagpur findes der en lille, men tilsyneladende indflydelsesrig Fagforening for Chauffører, som beskæftiges som Privatchauffører: »The Nagpur Private Motor Driver's Sangh«. Denne Fagforenings Møder besøges af foranstaaende Personer i det offentlige Liv, bl. a. af Vicepræsidenten for Nagpurs Universitet, som paa et den 31. Januar indvarslet Møde har talt om den faglige Sammenslutnings Værdi. Mr. Kale fra »Provincial Automobile Company« sagde, at en Chauffør-Organisation vil være værdifuld, naar den er i Stand til at stille Chauffører til Raadighed og gennemføre en virksom Kontrol med Beskæftigelsen af samtlige Chauffører. De nuværende Chauffører er ikke særligt interesserede i, at der fra Regeringens Side oprettes en Køreskole, idet derved Tilbudet stiger, medens Efterspørgslen bliver den samme. Det vigtigste af alle Problemer for Chaufførerne er vel dette, at mange Arbejdsgivere ofte i maanedsvis ikke udbetaler nogen Løn. I alle saadanne Tilfælde burde Forbundet protestere. Taleren henvendte sig derefter mod den hos Regerings- og andre Tjenestemænd raadende Skik, at benytte Hustjenere, Politibetjente o. l. som Chauffører, da herved paa den ene Side Arbejdsmulighederne bliver færre og Chaufførernes Lønninger gaar ned, medens paa den anden Side Hustjenerne m. fl. bliver overanstrengt og ikke lønnes efter deres Ydelser og Ansvar. Efter hans Opfattelse skulde en Chauffør tjene mindst 25 Rupier pr. Maaned og ved Udenbysture faa 1 Rupie i Dagpenge. Efter hans personlige Erfaring svarede en saadan Godtgørelse næppe til de virkelige Omkostninger, som opstaar for Chaufførerne. (1 Rupie = ca. Kr. 1,70).

Som Forbundsformand valgtes Mr. Kalappa, der erklærede, at han som Arbejderrepræsentant stedse vil gaa ind for Arbejdernes Sag, men han advarede samtidig Chaufførerne til ikke at forvente Mirakler fra hans Side. Resultaterne var ikke afhængige af hans Dygtighed, men af Medlemmernes Styrke og Solidaritet. Han opfordrede derefter Medlemmerne til at styrke deres Fagforening, inden de af den kræver en Forbedring af deres Kaar.

Lønforhøjelse i Frankrig.

I det franske Departement Aube er der i Juli 1937 foretaget betydelige Lønforhøjelser for Lastbiltrafikens Vedkommende. Flere af de fra Juni 1936 stammende Lønninger er forhøjet fra 8 til 12 Francs om Dagen bortset fra de 20 pCt. som Følge af 40-Timersugen. Paa Fagforeningens Foranledning har Arbejderne gennem Voldgiftskendelse faaet tilkendt en yderligere Lønforhøjelse paa 6,5 pCt. fra 1. Januar; desuden har Personalet i Firmaet Citroën den 3. Marts faaet 10 pCt. i Lønforhøjelse, ligeledes med tilbagevirkende Kraft fra 1. Januar, medens Personalet i Departementets egen Biltjeneste faar en Forhøjelse paa 8 pCt. plus en betydelig Forbedring af Børne-Tillægget.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 8 30.-4. 1938 43. Aarg.

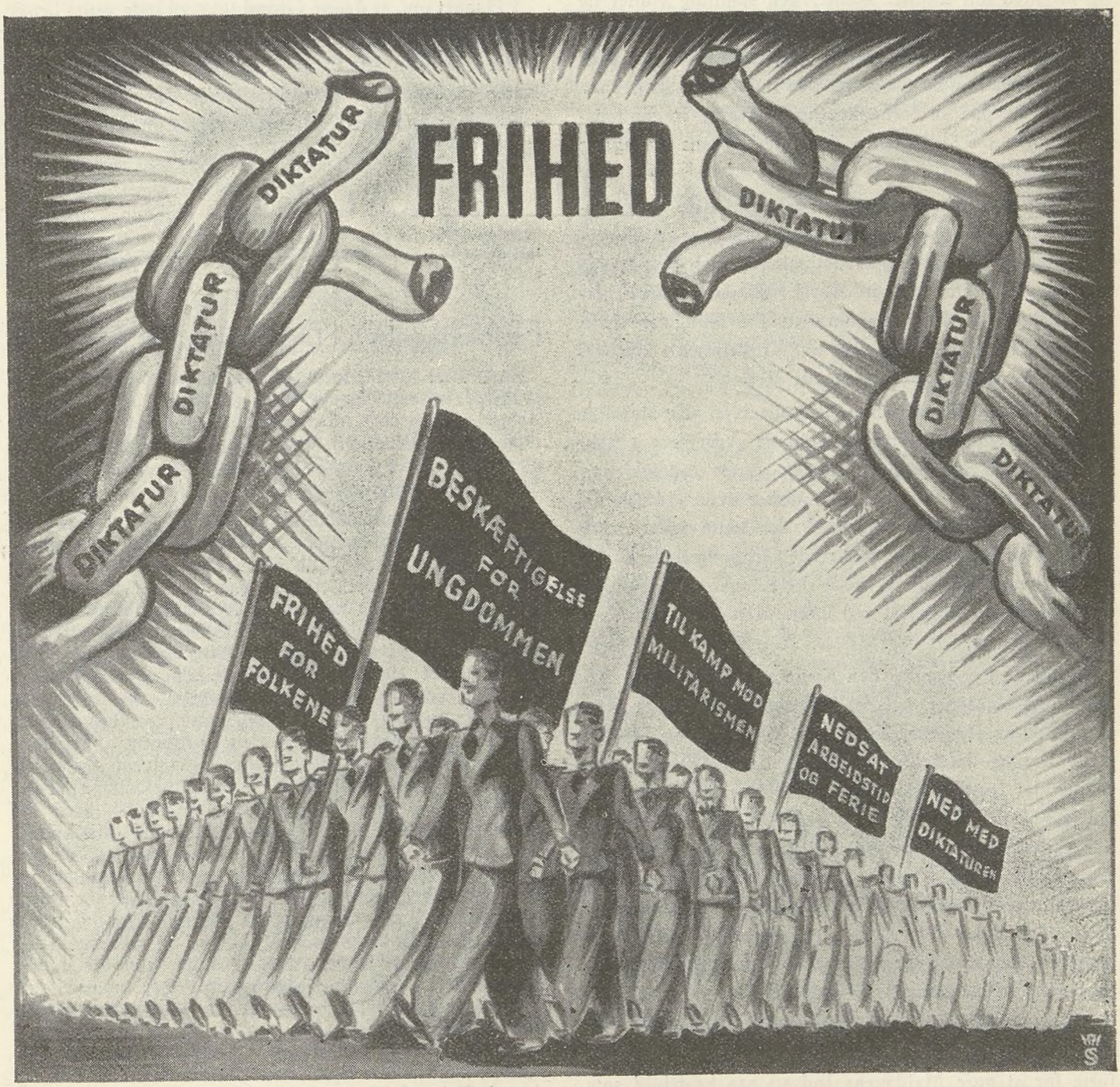

1. MAJ

Atter skal vi fejre den 1. Maj — Arbejderklassens internationale Demonstrationsdag, hvortil de kulturelle Krav om nedsat Arbejdstid og Fred mellem Folkene er knyttet – under Forhold, der længst muligt er fjernet fra Opfyldelsen af det sidste Ønske.

Snart er et halvt Aarhundrede forløbet, siden det blev besluttet at gøre den 1. Maj til en fælles Demonstrations- og Festdag for alle Verdens Arbejdere, paa hvilken samme Ønsker og Tanker usynligt fandt hinanden, hvad enten de udtaltes i Nord, Syd, Øst eller Vest. Og det Tidsrum, der saaledes ligger bag ved Nuet, har paa mange Maader ført Beviset for, hvad Følelser som Samhørighed og Enighed har kunnet skabe. Men samtidig vidner de forhaandenværende Begivenheder om, at det i hvert Fald midlertidigt maa anses for givet, at Højden i den kulturelle Udvikling er naaet, og den nulevende Slægt maa indstille sig paa en forhaabentlig kortvarig Stagnationsperiode for saa vidt angaar Arbejderklassens Fremgang internationalt.

En grafisk Fremstilling af den internationale Arbejderklasses Udvikling i de forløbne Aar vilde vise en Kurvelinje med mange Op- og Nedstigninger, men dog stadig med stigende Tendens indtil Aaret 1933, da den diktatoriske Modvægt mod den demokratiske Udvikling for Alvor satte ind. Fra dette Tidspunkt har Kurvelinjen i kulturel Henseende peget i nedadgaaende Retning.

Denne Kendsgerning maa selvsagt give alle alvorligt tænkende og demokratisk indstillede Arbejdere i hele Verden et af Sorg præget Indtryk. Dette Indtryk maa dog ikke være saa stærk, at det virker overvældende og lammende paa den Virksomhed, der indtil videre maa udfoldes nationalt for at forberede Genoptagelsen af det internationale Samarbejde, naar dette engang i Fremtiden atter vil blive muliggjort ved Diktaturets Fald, som sker før eller senere.

Mange Led er brudt i den Kæde af internationale Arbejderorganisationer, som før 1933 stod i Spidsen for Majdagens Krav. Italiens, Tysklands, Spaniens og Østrigs Arbejdere og deres Organisationer ligger under for en Byrde, der for alle endnu frie Arbejdere synes umenneskelig at bære. Lidelser, som for dem, der endnu ikke har prøvet dem, er navnløse, maa vore Kammerater i disse Lande bære. Aandeligt er de martrede, fordi de er berøvet deres Organisationers Indflydelse og Støtte — staar uden Evne til at dæmme op for alle de Meningsløsheder, som sindssyge Individer under Støtte af Diktaturets Brutalitet udfører eller forbereder.

Berøvet den Medvirken, som disse Kammerater, før deres Martyrium for Arbejderklassens Sag begyndte, udførte for at gøre Majdagens Indsats saa kraftfuld som mulig, maa Arbejderklassen i alle de Lande, hvor Friheden endnu lever frit og ubundet, med saa meget desto større Styrke understrege Kravet om en Fortsættelse af den Kulturopgangslinje, der brutalt mod den naturlige Udvikling er tvunget ind i en nedadgaaende Kurve.

Med Harme vil alle frie Arbejdere vende sig i kraftig Protest mod de Bevægelser, som er knyttet til Diktaturet, og som har taget alle de laveste Midler i Brug for at tilsløre Virkeligheden. Der gives ikke den Ting, til hvis Betegnelse Sprogets laveste Udtryksform maa bringes i Anvendelse, som af Diktaturet er undladt i Kampen mod Arbejderklassen og dens Organisationer. Derfor er Diktaturet svagt trods alle Bravaderne. Folk kan undertrykkes, og Landegrænser udslettes paa et Kort, men Kulturen vil, omend i stagneret Form, leve videre, til den atter finder Grotid.

I Haabet om, at denne Grotid ikke vil lade vente længe paa sig, vil danske Arbejdere paa Majdagen samles under de tusindtallige røde Faner og der afgive Løfte om fortsat Kamp til Støtte for Demokratiet og Opfyldelse af den internationale Arbejderklasses helligste Ønske — Diktaturets Fald og Fred mellem Folkene.

R—dt.

Fagbevægelsen i Danmark indtil Aar 1900

Instituttet for Historie og Samfundsøkonomi har som Udgiver udsendt første Bind af Bogen »Den faglige Arbejderbevægelse i Danmark indtil Aar 1900«. Det udkomne 1. Bind indeholder Beskrivelse af Fagbevægelsens Udvikling indtil omkring 1880 og er udarbejdet af cand. mag. Henry Bruun.

I de indledende Afsnit paavises det, hvorledes den danske Arbejderbevægelses tilsyneladende Vulkanudbrud i Efteraaret 1871 i Virkeligheden var vel forberedt. Der gøres opmærksom paa den halvt underjordiske Sammenhæng mellem de første Fagforeninger og de ældgamle Svendelav, hvis Stilling ganske vist var undergravet ved den liberale Næringslov af 1857, men hvis Idealer desuagtet bevarede deres Magt over Haandværkernes Sind. Forbindelseslinjerne med engelsk og navnlig tysk Fagbevægelse trækkes skarpt op; for første Gang forsøges en Vurdering af de liberale Arbejdervenners forberedende Oplysningsarbejde og af 60'ernes saakaldte »Selvhjælpsbevægelse«. Stærkt understreges endelig Betydningen af dette Tiaars Prisstigning og det deraf følgende Misforhold mellem Løn og Priser, som naturnødvendigt maatte avle et voldsomt Modtryk. I de centrale Kapitler om 70'ernes Arbejderbevægelse skildres dens Gennembrud i Skæret af Pariserkommunens Brandfakkel, det afvekslingsrige Samspil mellem faglige og politiske Tendenser og dens dødsens farlige Krise, som de endnu lidet modstandsdygtige Fagorganisationer maatte gennemgaa under Presset af en Arbejdsløshedsperiode af næsten moderne Dimensioner. For Provinsens Vedkommende fremdrages adskilligt nyt Stof vedrørende Alliancen mellem den Bjørnbakske Venstreradikalisme og den i Begyndelsen meget lidt marxistiske Aarhus-Socialisme.

Op mod 100 Millioner Kr.

anvendes aarlig til Vejarbejder

De sidste 20 Aar har medført en enestaaende Ændring af de danske Veje. Helt hen til Aarene omkring 1920 anvendte man i det store og hele kun den almindelige Sten- og Grusbelægning paa baade Hovedveje og Biveje, og for Bivejenes Vedkommende foregik Reparationen efter den gammeldags Metode: Man fyldte Skærver i Vejsporene og kastede hist og her et tyndt Lag Grus henover Skærverne, men til Nedtromling kendte man ikke. Stenene, der gerne var 2—3 Tommer i Diameter — enkelte Steder endog større! — fik Lov at ligge, til de blev kørt ned af Hestekøretøjernes Hjul eller — for mindst Halvdelens Vedkommende — endte i Vejgrøften. Denne Behandlingsmetode kaldte man paa Landet for at »Lægge Skærver ud«! Ud blev de jo ogsaa lagt, men om den Nytte, de gjorde, kunde der nok diskuteres!

De første Maaneder efter en saadan Reparation var det en ren Tortur at befare de belagte Veje med Hestekøretøj, Cykel eller Bil, og kørte man paa Gummi, var det nærmest et helt Held, hvis man undgik at faa ødelagt Dæk og Slanger. Det blev da ogsaa paastaaet, at enkelte Vejfarende i den Tid blev indlagt paa Sygehusene med Hjernerystelse, naar de havde været ude for en Køretur paa en saadan Vej!

Iøvrigt medførte denne Skærveudlægning, at Hestekøretøjer og Biler holdt ud til Siden, saaledes at det ene Sæt Hjul gik inde paa Stien, det andet midt paa Vejen. Herved blev Cykle- og Gangstien ødelagt, skønt Guderne skal vide, at det ikke var nogen Promenade i Forvejen! Og i de følgende halve Snes Aar var de fleste Veje — særlig Bivejene — under al Kritik. Aarsagen hertil var vel nok i første Instans den tiltagende Biltrafik, der sugede Gruset bort fra Vejene og skabte de kendte større eller mindre Huller, fordi Vejene slet ikke var bygget til de ny Trafikmidler. Sten i alle Størrelser stak »Næsen« op og gjorde en Køretur til et Mareridt.

Efterhaanden kom det til at staa Vejteknikerne og Kommunalraadene klart, at der maatte gaas frem paa en anden Maade. Der maatte simpelthen andre Materialer og andre Belægningsmetoder til. Man tog nu først fat med Tjære- og Asfaltbelægning, og senere gik man enkelte Steder over til Betonbelægning. Maalet var at opnaa den glatte, ensartede og holdbare Flade over hele Vejen, formet saaledes, at Vandet kunde trække ud til Siden.

Dette krævede en forudgaaende Ophakning af den gamle Vejbane og en ensartet Udlægning af Skærver og Grus, før Tjæren, Asfalten eller Betonen kunde lægges ud som det afsluttende Lag, men tillige krævede det Anskaffelse af Vejtromle og Tjæremaskine.

Særlig i de sidste halve Snes Aar har Kommunerne taget fat paa en rationel Behandling af deres Veje, og en synlig Forbedring kan spores de fleste Steder.

Udviklingen medførte dog ikke alene en Forbedring af de hidtidige Veje. En Række Steder i Landet blev der anlagt helt nye Veje, ligesom der gennemførtes Forlægninger af bestaaende Vejstrækninger. Bøjninger og Sving blev rettet ud, og der foretoges forbedrende Ændringer ved farlige Vejkryds.

Denne Ændring af vor Vejpolitik medførte i Løbet af faa Aar en stærk Stigning i Antallet af de Arbejdere, der kunde beskæftiges ved eller i Tilslutning til Vejarbejder. Skærveslagningen tog til. Hvor der før i en Kommune stod en enkelt ældre Mand og haandterede Hammeren mod de haarde Sten, kom der nu i mange Kommuner et større Antal Arbejdsmænd i Gang. Mange Arbejdere fik Beskæftigelse i Grusgrave og Skærvefabriker, atter andre fik Arbejde i Tjære- og Asfaltfabriker, og Tusinder opnaaede Beskæftigelse ved Arbejde direkte paa Vejene. I Kampen mod Arbejdsløsheden blev de omfattende Vejarbejder af stor Betydning. Et mørkt Punkt i det hele var blot, at Sogneraadene regnede med den lille Tabel, naar det drejede sig om Lønnen, men efterhaanden har Fagforeningen heldigvis faaet bedret Forholdene.

Men denne stærke Udvidelse af Vejarbejderne Landet over har naturligvis ogsaa krævet mange Penge. For Finansaaret 1935—36 er Kommunernes samlede Udgifter til Vejarbejder opgjort til godt 82 Mill. Kr. I Øjeblikket ligger Udgifterne antagelig paa et lignende Beløb, men hertil kommer, at der efter Loven af 1. Maj 1937 om 30 Millioner til Beskæftigelse af Arbejdsløse ydes betydelige Beløb til Vejarbejder. Man kan regne med, at der hidtil efter denne Lov er ydet 10—12 Mill. Kr. til Vejarbejder. Det vil sige, at der i Øjeblikket anvendes op mod 100 Mill. Kr. aarlig til Vejarbejder Landet over.

Hvorfra kommer nu disse mange Penge, som anvendes til Vejformaal? Størstedelen af Beløbet kommer ind gennem Motor- og Benzinskatter. I Aarene 1931—36 har Staten af disse Skatter ydet Kommunerne et Beløb paa 296 Mill. Kr., og Kommunernes samlede Udgifter i disse Aar andrager ca. 400 Mill. Kr. Det er jo ikke nogen Klatskilling.

I de senere Aar har Vejmyndighederne lagt særlig Vægt paa at skabe de bedst mulige Forhold paa de større Færdselsaarer, Hovedlandevejene og Amtsvejene. Navnlig har man opereret med de saakaldte Forlægninger, der har bestaaet i at blive de generende Sving og Bøjninger kvit og føre Vejen udenom Byer, hvor Færdslen var vanskelig og farlig. Desuden er man gaaet over til at anlægge Cykle- og Gangstier i Tilslutning til de mest befærdede Vejstrækninger, hvor det ligefrem var livsfarligt for Cyklister og Fodgængere at færdes, bl. a. paa Helligdage, naar Tusinder af Biler susede af Sted — som Regel med en Hastighed, der laa paa den forkerte Side af de 60 km ....

Anlægget af ny Veje og Cyklestier har givet meget Arbejde til mange ledige Hænder. Vejarbejderne hører jo til de Arbejder, der i Forhold til den anvendte Kapital giver størst Beskæftigelse, og endvidere byder Vejarbejderne paa den Fordel, at der i det store og hele kan anvendes danske Materialer til deres Gennemførelse.

Siden Aarene omkring 1920 har Vejvæsenet indtaget en betydningsfuld Plads i de kommunale Opgaver og paa de kommunale Budgetter. Dels var det nødvendigt at *forbedre* Vejene og gaa over til andre Behandlings- og

Trærydning paa Landevejen Næstved-Vordingborg. Vejtromlen trækker Træerne op.

Belægningsmetoder, dels var Vejarbejderne — som nævnt — et vigtigt Led i *Kampen mod Arbejdsløsheden*. De store Summer, der er anvendt til Fordel for vore Veje, er altsaa ikke kastet i Rendestenen, tværtimod. Danmark har efterhaanden faaet et ganske godt Vejnet, selv om det endnu skorter en Del i adskillige Landkommuner. Man maa imidlertid gøre sig klart, at det er en kostbar Historie at sætte de gammeldags Veje i moderne Stand, og det kan af økonomiske Grunde ikke gøres paa et Slag.

Bilismens Udvikling har dog medført, at det simpelthen bliver nødvendigt at indrette Veje paa moderne Vis, og herunder hører at faa gjort Vejbanen bredere de allerfleste Steder.

For de danske Arbejdsmænd er det af overordentlig

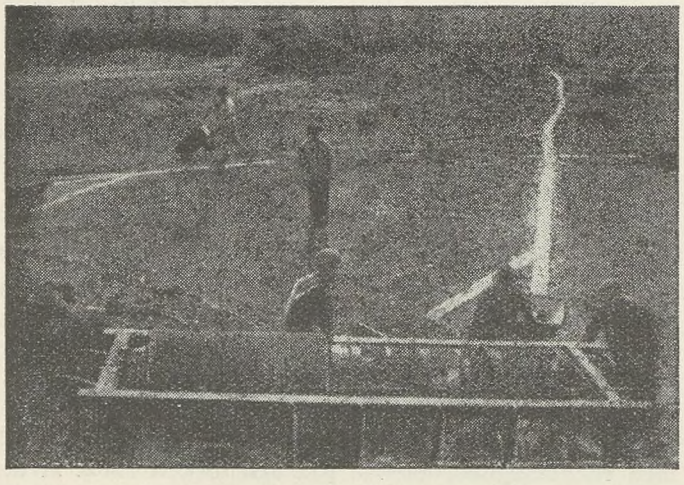

Udsortering af Vejmaterialer i en Grusgrav ved Vesteregesborg.

stor Betydning, at den hidtidige Vejpolitik fortsættes, saavist som Eksistensen for Tusinder af Arbejdsmænd Landet over er afhængig af, at der fortsat er Gang i disse Arbejder.

V. N.

Afdelings-Jubilæer

Nyker-Knudsker Afdeling paa Bornholm fejrede den 2. April Afdelingens 20-aarige Bestaaen ved en Fest i Forsamlingshuset. Festtalen holdtes af Rejserevisor I. P. Johannesen, hvorefter man samledes om Kaffebordene. Her talte bl. a. Vald. Sommer paa Agitationskredsens og Forretningsfører E. Mogensen paa Rønne Fællesorganisations Vegne. Efter Kaffebordet forevistes den svenske Fagforeningsfilm »Jernets Mænd«, hvorefter der fortsattes med selskabeligt Samvær. I Anledning af Afdelingens Stiftelsesfest bringer vi et Billede af den nuværende Bestyrelse.

Staaende: Knud Pelle, Formand. Siddende fra venstre: Sofus Munch, Vilh. Pedersen, Janus Pedersen, Edwin Carlsen, Kasserer, Ejnar Mogensen, Næstfm. og Sekretær og Otto Hansen.

Den 3. April havde Frederikssund Afdeling bestaaet i 40 Aar. Foreningen startede med 22 Medlemmer, men her, som vel nok de fleste Steder, var mange Vanskeligheder at overvinde de første Aar. Det var da ogsaa først efter Arbejdsløshedskassens Oprettelse i 1907—08, at Medlemsantallet forøgedes, og i 1914 var Medlemstallet naaet til 60.

Efter Krigens Udbrud i 1914 blev der foretaget en kraftig Agitation blandt de uorganiserede Arbejdsmænd, som resulterede i, at samtlige Vognmandskuske og Havne- og Købmandsarbejdere blev organiserede, og efter en Strejke i 1917 opnaaede man at faa Overenskomst med disse Arbejdsgivere.

Da Vanskelighederne paa Grund af Krigen satte ind med Hensyn til Brændselsforsyningen, opstod en hel ny Industri paa Egnen, nemlig Fremstilling af Tørv; dette foranledigede, at der tilflyttede en Masse Tørvearbejdere, og man benyttede nu Lejligheden til at faa startet Klubber under Afdelingen; der blev saaledes oprettet Klub i Viksø og Slangerup og samtidig en Skovarbejderklub paa Jægerspris, og senere, da Midtsjællandsbanen paabegyndtes i Hornsherred, var Afdelingen med til at stifte

Skibby Afdeling. Af Klubberne er nu kun Slangerup tilbage, Viksø og Jægerspris er selvstændige Afdelinger.

I flere Aar havde Foreningen nogle daarlige Lokaleforhold; dette Spørgsmaal er nu blevet løst paa fordelagtig Maade, idet Foreningen i 1934 byggede sin egen Ejendom med Beboelse, Kontor og Kontrollokale.

Afdelingens nuværende Bestyrelse

Dagen markeres ved en Fest den 7. Maj paa Hotel Dannebrog.

Murerarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus, der stiftedes den 8. April 1888, har ved en Fest den 9. April fejret Afdelingens 50 Aars Dag. Afdelingen begyndte sin Virksomhed med 100 Medlemmer, og faa Dage efter Starten blev det første Fremstød foretaget overfor Mestrene, idet man gennemførte og tiltvang sig Forhandlingsret, og samtidig lykkedes det at hæve den daværende Dagløn fra 235 Øre til 250 Øre. Dette Fremstød satte naturligvis for en Tid yderligere Liv i den gryende Fagbevægelse, og Medlemstallet voksede stadig.

Staaende fra venstre: P. Jørgensen, Sekretær, Alfred Jensen, Næstformand, Chr. Knudsen. Siddende fra venstre: Hans Hansen, Kasserer, H. Chr. Jensen, Chr. Christiansen, Formand, Johs. Rasmussen, Chr. Carlsen.

Men der kom senere i Begyndelsen af Halvfemserne Vanskeligheder for Afdelingen. Arbejdsløshed, Dyrtid og Nød skabte strenge Tider for Medlemmerne, og dette gav sig Udslag i Frafald blandt Medlemsstaben, saaledes at der af denne kun var ca. 40 tilbage. Senere bedredes Forholdene atter, og Medlemstallet viste paany Stigning. I 1896 blev den første Murerpriskurant tiltraadt og underskrevet af Murermestrene, og dette blev Indledningen til en mærkbar Forbedring af Medlemmernes Kaar. Lockout'en i 1899 og de dermed følgende Vanskeligheder kunde ikke rokke Afdelingen, der nu var særdeles godt grundfæstet, og Aarene, der er fulgt efter, har alle vist, at der bestod et godt Sammenhold og Kammeratskab mellem Murerarbejdsmændene i Aarhus, saaledes at ogsaa andre Opgaver kunde løses i Fællesskab og i Ly af Organisationen. I 1917 stiftedes saaledes Murerarbejdsmændenes Syge- og Ulykkesforsikring, som igen gjorde det muligt i 1931 at opføre en Stiftelse, hvor der foruden 20 2- og 3-Værelses Lejligheder tillige er 2 Butikker og Kontor. 1932 startedes Murerarbejdsmændenes kooperative Forretning, og selv om denne Virksomhed ikke hører til de store, saa har den dog hidtil udført ret betydelige Arbejder og udfører f. T. saadanne inden for Branchen Nedbrydning og Kloakarbejde.

I 1932 valgte Afdelingen, der i Øjeblikket tæller 360 Medlemmer, fastlønnet Formand. Vi bringer vedføjet et Billede af Afdelingens nuværende Ledelse

Sølvbryllup

Den 6. Maj kan Kontorbestyrer *Peder J. Pedersen* og *Hustru,* Bramminge, fejre deres Sølvbryllup. Peder Pedersen er født i Nr. Hoe ved Bramminge. Som ung tjente han paa Landet, og i et Par Aar var han i »Kongens Klæder« som Dragon. I 1913 overtog han sammen med sin Hustru et Husmandssted, som de drev til 1918, da de flyttede til Bramminge. Pedersen fik Arbejde paa Teglværket, hvor han siden har været beskæftiget i hver Sæson. Hustruen, Metha Pedersen, er født i Terp. Hun har været en dygtig Husmoder og en god Moder for Ægteparrets 7 Børn. Peder Pedersen er ivrig Fagforeningsmand. Allerede i 1921 indvalgtes han i Afdelingens Bestyrelse. Kort efter blev han Kontorbestyrer og Kasserer, og disse Poster har han med stor Dygtighed varetaget siden. Dertil kommer, at han er Kasserer i Arbejdernes Fællesorganisation i Bramminge, Kasserer for Arbejdsmændenes Ulykkesforsikring og for Arbejdernes Spareforening. Paa alle Omraader har han gjort en god Indsats til Gavn for sine Kammerater, og hans Hustru har været en god Hjælp i dette Arbejde. De vil da sikkert ogsaa blive Genstand for stor Opmærksomhed paa Festdagen.

Vi gratulerer!

Ungdommen og Fagforeningerne

I Marts-Nummeret af det engelske Maanedsskrift »Labour« offentliggør J. Thomas, Ungdomssekretæren for London Fagforeningsraad, Retningslinierne for den Propaganda, de engelske Fagforeninger gennemfører for at vinde Ungdommen for deres Rækker.

Den af den moderne Rationalisering betingede stigende Anvendelse af Unge i Industrien er et af de vigtigste Problemer for Fagbevægelsen i Dag.

Dersom Fagbevægelsens Fremtid skal sikres, maa det lykkes at vinde de 6½ Million Unge mellem 14 og 25 Aar, som har deres »Fortjeneste« i Industri, Handel og Landbrug. Formodentlig er ikke mere end en Million af disse Unge organiseret, og — hvad der vejer endnu mere til — ved Nyindmeldelserne er de Unge forholdsvis daarligere repræsenteret end de Voksne.

Arbejdsbetingelserne for de Unge i Fabriker med Masseproduktion og i Virksomheder, hvor fagligt ordnede Arbejdsforhold mangler, er forfærdende: Fjortenaarige Drenge og Piger arbejder over 60 Timer om Ugen for en Løn, der ikke vilde strække til at forsyne en Pekingeser Skødehund med Hundekiks; Piger, som paa Grund af Arbejdet paa Transportbaand er saa forstyrrede, at de faar hysteriske Anfald; saakaldte »ideale Fabriker omgivet af smukke Blomsterbed, men indvendige saa fugtige som et Drivhus om Sommeren og saa kolde som et Kølerum om Vinteren; unge Arbejdere, som 18—20 Aar gamle bliver afskediget for at gøre Plads for endnu yngre Kræfter.

Til en af det britiske Fagforeningsraad (Trades Union Congress) den 28. Januar indkaldt Konference blev godkendt et »*Charter« for Ungdommen* med følgende Hovedkrav: fagmæssigt ordnede Minimumslønninger, Forkortelse af Arbejdstiden, Ferie med Løn, Afskaffelse af Over- og Natarbejde, højere Arbejdsløsheds- og Sygeunderstøttelse, bedre teknisk Uddannelse o. s. v.

Konferencen besluttede endvidere at gennemføre en Kampagne for at faa Ungdommen indenfor Fagbevægelsens Rækker.

Enhver Fagforening bliver opfordret til i Løbet af Aaret at indlede en speciel Kampagne til Forbedring af Arbejdsforholdene for de Unge. Det ventes, at alle Fagkongressen tilsluttede Organisationer tager Del i dette Korstog for at redde Ungdommen.

Fagkongressen vil paa sin Side organisere Massemøder i hele Landet, stille Literatur til Raadighed for de enkelte Forbund og især drage Omsorg for, at de allerede organiserede Unge deler Charteret ud i alle Fabriker, i enhver Bedrift, i alle Kontorer og Butikker.

Endnu vigtigere end Erhvervelsen af de Unge er Problemet om, hvorledes man varigt fastholder dem indenfor Fagforeningen. Fagforeningerne maa vise, at de ærligt bestræber sig for at forbedre Arbejdsbetingelserne for Ungdommen, og at de endvidere er parat til ogsaa at lade de Unge tage Del i Ansvaret, naar de en Gang er traadt ind i Fagforeningen.

De Fagforeninger, der har indsat Ungdomsraad og Ungdomskomiteer, har kunnet fastslaa, at Aktiviteten indenfor hele Fagforeningen er steget betydeligt, at der har fundet en større Medlemstilgang Sted, og, hvad der er endnu vigtigere, at de Unge ikke alene interesserer sig for deres egne Problemer, men ogsaa for alle de Spørgsmaal, som angaar Fag- og Arbejderbevægelsen.

Ungdomsraadene, der sammensættes af Delegerede af Unge fra de enkelte Brancher i et Distrikt, diskuterer ikke alene egne Problemer, men iværksætter ogsaa Fremstød for at vinde de uorganiserede Unge. De enkelte Branchers Delegerede er ansvarlige for Ledelsen af hele Branchens Ungdomsmedlemmer. Ungdomsraadene søger at fremme pædagogiske, kulturelle og sportslige Opgaver; deres Løsen er: »Fagbevægelsen som Centrum for Ungdommens kulturelle Liv«.

Arbejder og Bonde

Paa Fremads Forlag har Dommer L. Th. Arnskov udsendt en Pjece om Spørgsmaalet: Samarbejde mellem Arbejder og Bonde. Pjecen, som er tilføjet Forord af Statsminister Th. Stauning, indeholder som Forfatteren selv angiver i Undertitlen »Nogle Synspunkter til Overvejelse«.

Disse Synspunkter findes nærmere angivet i Pjecens 6 forskellige Afsnit. I det første Afsnit omtales blandt andet det af Statsministeren i Programtalen ved Rigsdagsaabningen i 1937 omtalte Problem om større Forstaaelse og Samarbejde mellem Arbejder og Bonde, og der anføres Eksempler paa, hvorledes Arbejderne og ligestillede ved de til Fordel for Landbruget gennemførte prishævende Foranstaltninger har maattet ofre Millioner for at hjælpe Landbrugerne gennem Krisevanskelighederne, medens paa den anden Side Landbrugerne, paa Generalforsamlinger i deres forskellige Virksomheder og politiske Organisationer, fremsætter nedsættende Bemærkninger om disse Foranstaltninger og haanende Ord om Arbejderklassen og dens Organisationer. Det slaas endvidere fast, at et Samarbejde, som antydet af Statsministeren, maa tilvejebringes ved gensidig Hensyntagen og Imødekommenhed, og ikke ved at den ene Part søger at diktere den anden, saaledes som de L. S.-prægede Venstremænds Udtalelser tilkendegiver Ønsket om.

I det følgende Afsnit trækkes Linjerne op mellem Landbrug og Industri, og det anføres, at Landbruget ikke længere er berettiget til at betegne sig selv som Landets bærende Erhverv, saa meget mere som der ved dette Erhverv kun beskæftiges 27—29 Procent af Landets Befolkning. Efterhaanden er det Industri og Haandværk, der i beskæftigelsesmæssig Henseende har taget Førerstillingen, idet disse efter den seneste Opgørelse beskæftiger 100,000 Personer flere end Landbruget.

De efterfølgende Afsnit behandler Spørgsmaalene: Ligelig Hensyn til Erhvervene — De faste Ejendomsskatter — Producent og Forbruger — for endelig i det sidste Afsnit at anvise hvorledes der — ad saglig Vej — bør etableres et Interessefællesskab mellem Landbrugets Udøvere og Aandens og Haandens Arbejdere i Byerne.

Pjecen behandler alle Spørgsmaalene paa en interessant og tankevækkende Maade og det kan derfor anbefales alle, der interesserer sig for Spørgsmaalet, at stifte nærmere Bekendtskab med dens Indhold.

Majdags lette lyse Løv i Park og Skov,
Manden fra sin Hammer, Knøsen fra sin Plov, –
gamle Graaskæg kroget under Slid og Aag,
Pigen fra sit Sytøj, Drengen fra sin Bog,
en forslidt Morlille, mager, vadmelsgraa,
og en Knægt, der fløjter i sin Bluse blaa,
Manden fra sin Motor, Kusken fra sin Hest,
hele Folket stævner ud til Majdags-Fest.

Friske, stærke Sange, kloge, djærve Ord,
hundred Tusind Stemmer i det store Kor,
taktfast Trommehvirvel, vagtsomt Hornsignal,
bort fra Slavelænker, bort fra Sult og Kval.
Røde Faner flammer om hver Talerstol
dobbelt rødt i Skær af Majdags blanke Sol
J a til Folkestyret. Til Nazismen N e j.
Folket holder Mønstring første Dag i Maj.

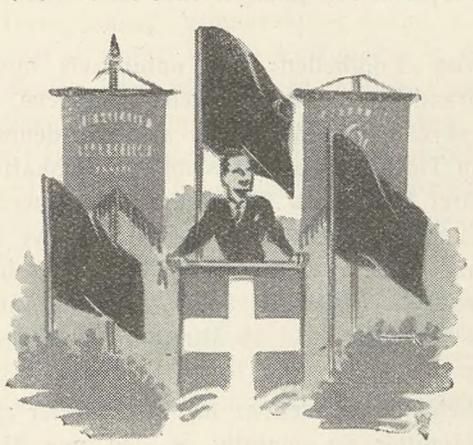

Men bag Majdags Toner hører vi en fjærn
fjendtlig Lyd langt borte som af Staal mod Jærn.
I vor egen Majdag, sommer-grøn og smuk,
hører vi den fjærne Lyd af Støn og Suk.
Synger vi en stolt og livsglad Melodi,
fjærne, dystre Klange blander sig deri.
Naar Rakettens Guldregn vi paa Himlen ser,
husker vi de Lande, hvor med Ild det sner.

Jo, men aldrig tier Retfærdskravets Røst,
og et tidligt Foraar giver tidlig Høst;
selv hvor Folkets Udsæd mest var Folkets Blod,
kom den Dag, da Marken i sin Modning stod.
Vel kan Uret trives, men det golde Frø,
som dens Frugter kaster mellem os, skal dø.
Ingen Kamp er haabløs! Af hver blodig Plet
Frihed gror, thi Frihed gror med Livets Ret.

Hviler Bagstræbs Mørke paa en fremmed Kyst,
skal vort Baal i Mørket flamme dobbelt lyst,
hver Gang Brødres hede Haab om Frihed brast,
skal om Folkestyret vi staa dobbelt fast;
maa de andre vige, da skal vi gaa frem,
saa en fredløs Frihed faar hos os sit Hjem,
dobbelt højt vi løfter vore røde Flag:
Hør! I Navnet D a n m a r k er der Klang af D a g!

Dersom Haab og Længsel satte sig et Spor,
Sporet vilde føre mod det frie Nord.
Majdag, bliv en mægtig Mønstring for enhver,
som vil tappert trodse Svøbe eller Sværd.
Gør den Ild, som brænder paa den danske Bred,
klar, lad hele Verden varme sig derved.
Vis de slagne Brødre Haabets lyse Vej;
J a til Folkestyret. Til Nazismen: N e j!

A a g e H e r m a n n.

MÆLKERIET „ENIGHEDEN"

Et Eventyr om Mælkens Behandling

Lige siden den 12. Marts 1897, da den Beslutning, som de af Københavns Mælkeforsyning afskedigede Kuske havde taget om at etablere deres egen Mælkeforsyning, blev realiseret, og Mælkeriet »Enigheden«s Vogne første Gang kørte gennem København, har Udviklingen for denne Virksomhed formet sig som et Eventyr.

De 20 Vogne, som dannede det første Vogntog, er bleven til over 100, og samtidig er et nyt Led i Distribueringen af Mælken kommet til i Form af 35 Automobiler, og Forretningen er vokset til at være Nordens største af sin Art.

Denne Udvikling ses ikke alene paa selve Mælkeriets Bygningers Omfang, eller paa Salget af de forædlede Produkter, men tillige paa de Landbrugsbedrifter, som er knyttet til Virksomheden. Lautrupgaarden paa 374 Tdr. Land, der erhvervedes i 1922, samt 2 Nabogaarde, som erhvervedes i 1934 og endelig Borupgaarden, der købtes i 1937. Endvidere drives 2 Mejerier i Tilknytning til »Enigheden«, nemlig Maaløv og Høvdingegaardens Mejerier.

Begge Mejerier tjener naturligvis til Supplering af »Enigheden«s Virksomhed. For det sidstnævntes Vedkommende fremstilles tillige Ost og Kasein, et Stof, som anvendes til Limning af Krydsfinér.

Efterhaanden som Antallet af Arbejdere steg paa Virksomheden, blev Spørgsmaalet om et Feriehjem mere og mere aktuelt, og i 1932 købtes til dette Formaal en gammel Herskabsvilla paa Strandvejen. Hermed var »Enigheden«s Feriehjem »Trepilelaagen« en Kendsgerning. Feriehjemmet er aabent baade Sommer og Vinter for »Enigheden«s Arbejdere og Funktionærer for hvem Opholdet koster 2½ Kr. daglig.

Men ogsaa selve Behandlingen af det Produkt, som er det afgørende for hele Virksomheden — Mælken — er gennem Aarene undergaaet en meget omfattende Udvikling. Tidens Krav til moderne Hygiejne er ikke mindst for Mælkens Vedkommende blevet skærpet til det rent utrolige med det ene Formaal at skaffe Befolkningen et Produkt, der i alle Henseender svarer til det, som det skal være — et rent og sundt Næringsmiddel. Det er naturligvis rimeligt, at man paa dette Omraade med meget stor Fordel har kunnet tage den efterhaanden til det utrolige udviklede, maskinelle Teknik i sin Tjeneste.

Dette har ogsaa været Tilfældet for »Enigheden«s Vedkommende. Gennem alle Aarene har Virksomheden været førende ogsaa paa det hygiejniske Omraade, og Ledelsen har stadig haft for Øje at skabe den størst mulige Sikkerhed for den bedst mulige Behandling af Mælken.

Af de allernyeste Anskaffelser til Forbedring af Hygiejnen og Forøgelse af Kapaciteten skal vi omtale følgende.

Tidligere anvendtes til Filtrering af den modtagne Mælk et saakaldt »hollandsk Posefilter«, der bestod af Bomuldsposer, som efter Filtreringen blev vaskede og anvendt igen. Til Afløsning herfor har man anskaffet et fuldt moderne Trykfilter-Anlæg, hvortil bl. a. benyttes prægede Vatfiltre, der derstrueres efter Brugen, og saaledes kun anvendes den samme Gang.

Endvidere har man anskaffet en Transportspande-Vaskemaskine, der ikke alene behandler Spandene med Skyldning, Sodaluds-Vask, med efterfølgende Efterskyldning og Dampsterialisation, men som tillige er i Stand til ved Anvendelse af hed, tør Luft at tørre Spandene fuldkomment indvendig, forinden de forlader Maskinen. Anskaffelsen af denne Maskine, der er den største af sin Art i Danmark, betyder et stort Fremskridt for Hygiejnen i Forbindelse med Mælkens Transport. Maskinens Kapacitet er 300 Spande pr. Time.

Ogsaa paa Mælkelager-Tankenes Omraade er der sket Forbedring, idet der er indført Tanke af rustfri Staal i Stedet for de tidligere anvendte fortinnede Kobber- og Aluminiumskar.

Mælkeflasken, som er den i vore Dage snart eneste anvendte Emballage for Mælk, er for alle Mælkeindustrier et alvorligt Problem. Vi tænker ikke saa meget paa, at en Del Flasker forsvinder, men navnlig paa det Krav til Hygiejnen, som maa stilles, naar der er Tale om Mælkeflasker, der modtages og tømmes paa snart sagt alle Arbejdspladser, og derved er udsat for Inficering i en saa uhyggelig Grad, at Rensningen maa foregaa paa den mest gennemgribende Maade, saaledes at der ikke kan være ringeste Tvivl om Flaskens Renhed i det Øjeblik den paany fyldes med Mælk til Kunderne.

Mælkeriet »Enigheden« har naturligvis ogsaa paa dette Omraade været førende gennem Aarene, og man har ikke skyet noget Middel for at holde denne Plads. For nogen Tid siden har Virksomheden anskaffet en ny og forbedret Model paa Flaskeskylle-Maskinernes Omraade. En væsentlig Forbedring ved den nye Maskine er, at Flaskerne, forinden den egentlige Rensning tager sin Begyndelse, opblødes i en saakaldt Lud-Tank. Flaskerne henligger her i 10 Minutter i en stærk Sodaopløsning.

Flaskebehandlingstiden er nu 18 Minutter mod tidligere 8 Minutter, og samtidig er den nye Maskine i Stand til at skylle 11,000 Flasker i Timen, hvilket er det dobbelte Antal af den tidligere Maskines Kapacitet.

Det siger sig selv, at en Virksomhed som »Enigheden« er stærkt omtalt, og at mange Besøgende ønsker at stifte nærmere Bekendtskab med Virksomheden. Dette Besøg har været stærkt stigende, og det har derfor været nødvendigt at tilvejebringe Forhold i Mejeriets Tappehal, saaledes at de Besøgende kan passere uden at komme i Berøring med de mange Maskiner og tekniske Apparater, som findes her. Tilfredsstillende

Forhold paa dette Omraade er tilvejebragt ved Anbringelse af et Galleri og hertil fornøden Udvidelse af Tappehallen.

Væggene er overalt beklædt med gule Industriklinker og Gulvene er belagt med særligt haardtbrændte Klinker. Samtidig med Udvidelsen blev der opstillet 5 nye helautomatiske kombinerede Tappe- og Kapselmaskiner af nyeste Model med Beholdere af rustfri Staal og Paamontering af det nye danske halvhaarde Aluminiums-Kapselbaand, der betyder en væsentlig Forbedring i Opnaaelsen af en effektiv Beskyttelse af Flaskeindholdet.

Ved Installering af disse hypermoderne Maskiner, der ogsaa i hygiejnisk Henseende opfylder alle tænkelige Krav, er man naaet en stærk forøget Kapacitet, saaledes at der pr. Time kan tappes 26,500 Flasker.

Samtidig er der indført et specielt Ventilationssystem, med Temperaturregulator og Bakteriefilter. Derved sikres stadig Tilstedeværelse af tør og bakteriefri Luft. Dette Anlæg er ikke begrænset alene til Tappehallen, men omfatter tillige Skyllehallen, Mælkelageret o. s. v.

Det er ikke alene Mælkeriet, som har nydt godt af de omfattende Forbedringer. Ogsaa paa Lautrupgaarden er der opført en Steriliseringsovn. Her steriliseres for Gaardens Vedkommende Malkegrejer og Mælkespande, og endvidere de Flasker, som anvendes til »Enigheden«s bekendte Børnemælk, saaledes at alle Redskaber og Flasker, som benyttes ved Fremstillingen af Børnemælk, bliver sterile. Steriliseringen foregaar under Dampopvarmning indtil 100 Grader og derefter langsom Afkøling. Ovnene, der anvendes ved den omtalte Sterilisering, er opførte og konstruerede af Mejeriet selv.

Endvidere er der foretaget nye Grundkøb til Opførelse af Garageanlæg, Vognvaskningshal m. v. Paa det gamle Areal er opført en ny Folkebygning, der indeholder Lokaler, som benyttes til Regnskabsstuer for Kontrolkuske, Kuske og Kuske-Medhjælpere. Her er samtidigt i Bygningens øverste Etage indrettet en Tørrestue med Skabe til hver enkelt Kusk, saaledes at de ved Hjemkomsten fra Byen kan faa deres vaade Overtøj tørret til næste Dags Brug.

Som Afslutning paa dette omfattende Moderniseringsanlæg, der staar Forretningen i 600,000 Kroner, har man endvidere ment at ville udsmykke Tappehallen med et Relief, som symboliserer A/S »Enigheden«s Virke.

Dette Relief, hvis Udførelse overlodes til Billedhuggeren Svend Lindhart, er fuldført og omtalt i Dagspressen. Brændingen — den hidtil største i sin Art — er udført paa den kongelige Porcelænsfabrik.

Vi bringer nedenstaaende forskellige Billeder fra Relieffets Tilblivelse, og samtidig har vi anmodet Svend Lindhart om nærmere at beskrive dets Skabelse, hvilket Kunstneren beredvilligt har efterkommet.

Hvordan bliver et Keramik-Relief til?

Da jeg har mærket stor Interesse for mit nylig afsluttede Arbejde til Mælkeriet »Enigheden«s Aftap-

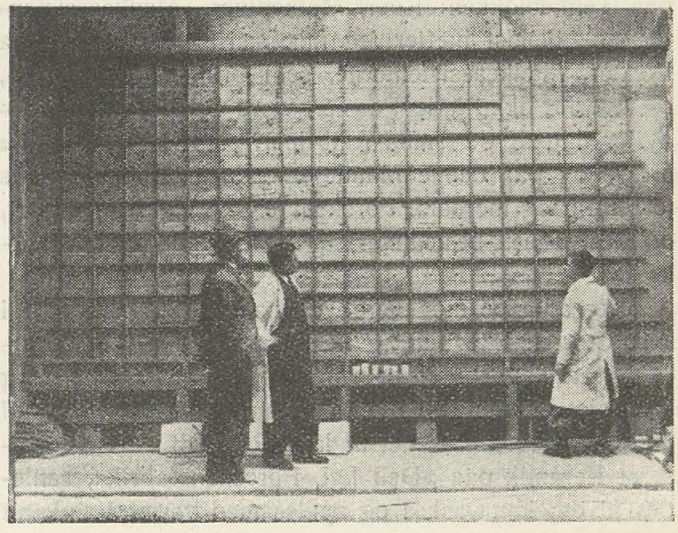

ningshal, skal jeg her fortælle lidt om den komplicerede Fremstilling af dette Keramik-Relief.

Naar man bliver stillet over for saa stor en Opgave som at skulle dekorere en Langvæg i en Aftapningshal, er der mange Ting at tage i Betragtning, f. Eks. Størrelsen af Relieffet i Forhold til Lokalet, Belysningsforholdene ved Dagslys og ved elektrisk Lys, og først og fremmest skal Relieffet bygges op over Mejeriets Motto: »Enighedens Mælk over alt!« Det skal være en Reklame for Mælken, og det skal være morsomt, saa de mange Besøgende, som kommer paa Mejeriet, kan blive i godt Humør, naar de træder ind i Hallen, og endelig skal Relieffet — som alt andet paa Mælkeriet — være i allerhøjeste Grad hygiejnisk, saa ikke en eneste lille Bakterie kan gemme sig hverken foran eller bagpaa, men derom senere.

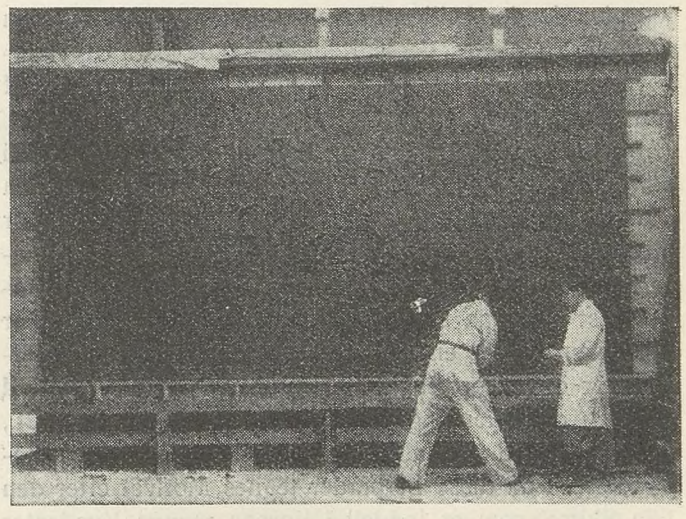

Relieffets Højde var saa godt som givet i Forvejen, idet der under Loftet er anbragt en Luftkanal med Oliefilter, som ustandselig udspyr bakteriefri tør Luft, som frigør Lokalet for Em, og 2,50 m længere nede ligger vandret alle Rørene, som tilfører Mælk til Aftapningsmaskinerne; mellem Kanalen og Rørene bliver

Relieffet altsaa 2,50 m i Højden, og i Forhold hertil beregner jeg Bredden til 5 m, et pænt Forhold.

Jeg har nu sat mig grundigt ind i Forholdene, og jeg har mange forskellige Ideer, som jeg ridser ned paa Tegneblokken: Køer, Malkepiger, Mælkeassistenter etc., tilsidst hæfter jeg mig særlig ved vore smaa Venner, Mælkeassistenterne, som bringer os Mælken, og hvorfor ikke lade Poesien være lidt med? Jeg benytter mig af de smaa Amoriner, som jeg kan lade svære og paa denne Maade faa Kompositionen tilpas let, luftig og morsom. Forskellige Skitser bliver udført, og Bestyrelsen bestemmer sig for det her omtalte Udkast.

Efter at have modelleret et nøjagtigt Forarbejde i 1/10 Størrelse, tegner jeg Relieffet op i sin fulde Størrelse paa Tegnepapir, som prøveophænges i Hallen, og Udkastet godkendes. Grundet paa de store Krav til Hygiejne bestemmes det at lade Relieffet udføre i glaseret Keramik paa »Den kgl. Porcelænsfabrik«, saaledes at det kan vaskes og spules med varmt Vand, alt

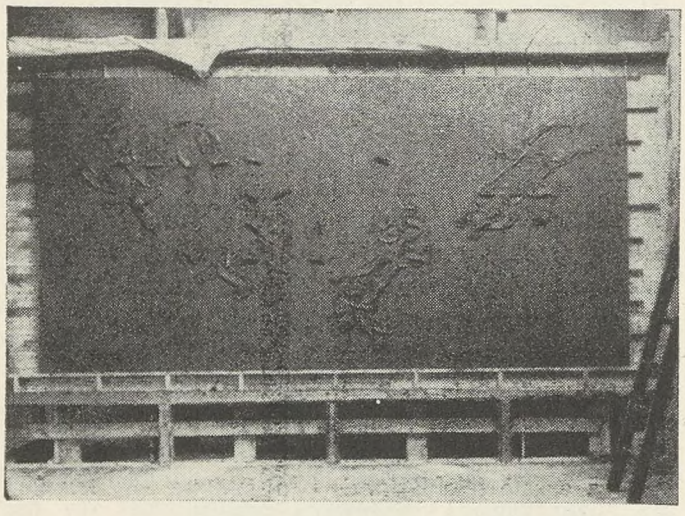

det man har Lyst, og for at gøre det livligt og let vil jeg give det forskellige Farver, paa samme Maade som Assyrerne maledes deres Relieffer. Inde paa Glyptoteket kan vi bl. a. se nogle pragtfulde Eksemplarer af Assyrernes Kunst.

Jeg skal nu rigtig i Gang med at udføre Relieffet i stort Format. Paa Billede 1 ser vi det Brædt, hvorpaa Modelleringen skal foregaa; det inddeles i 220 Felter med 5 mm Lister, som giver Fugetykkelsen senere. Disse Felter fyldes nu med Chamottelers-Plader, som bindes fast bag paa Brædtet, Billede 2. Chamotteleret er æltet sammen af engelsk Sortler og knuste Chamotteskærver og udformes i Gibsforme til Lerplader. Ved Tørring og Brænding svinder hver Flise ca. 10 pCt., og dette Svind maa altsaa lægges til ved Arbejdets Begyndelse. Paa disse Lerplader tegnes Motivet efter den lille Skitse, som er inddelt i ligesaa mange Kvadrater som Brædtet, og paa den Maade forstørres hele Tegningen nøjagtigt. For at binde Leret til Pladen opbindes Træklodser i Figurerne, og Leret lægges paa efter Tegningen, Billede 3, og paa Billede 4 begynder Figurerne at fremtræde i Reliefhøjde.

For at Leret ikke skal tørre og revne, maa jeg ca. hver halve Time overbruse hele Relieffet, saaledes at det til Stadighed har samme Fugtighedsgrad, saa jeg kan arbejde i det. Om Aftenen dækkes Arbejdet med 3

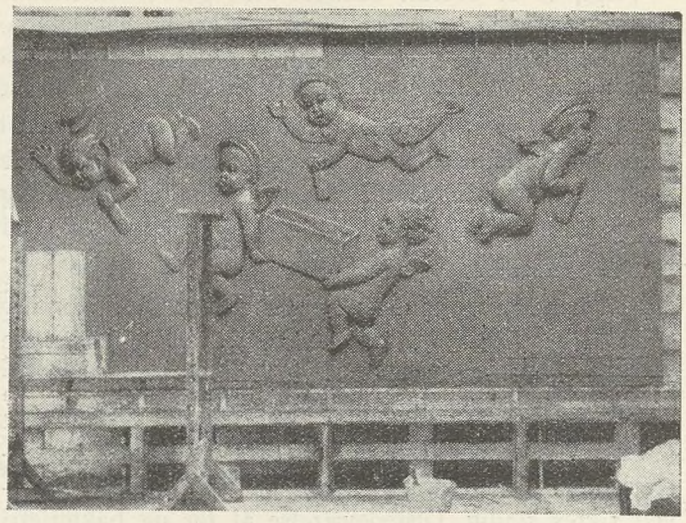

store Gummilærreder for at holde paa Fugtigheden. Da jeg arbejdede i Sommertiden, og af »Den kgl. Porcelænsfabrik« havde faaet Tilladelse til at benytte et af de store Lofter med Ovenlys, var der paa de varme Dage saa lummert, at jeg ikke kunde arbejde midt paa Dagen, og derfor begyndte jeg ofte ved 5-Tiden om Morgenen og arbejdede til sent paa Aftenen. Det gjaldt om at hænge i for at blive færdig til Indvielsen af Mælkeriets Ny-Udvidelser ved Juletid. Under Modelleringen rettes lidt her og der paa Figurerne, indtil Kompositionen ligger fuldstændig fast.

Som man ser af Billede 5, er Figurgruppen komponeret saaledes, at den spidser nedad mod den Aftapningsmaskine, der staar under Relieffet, saa denne paa en Maade gaar med som et Led i Kompositionen. Fra Maskinen kommer i den ene Side de rene Kasser ud

og i den anden Side de fyldte Mælkeflasker, som stilles i Kasserne, der straks køres bort. Nu tænker man sig, at de to nederste Smaafyre lige har nappet saadan en fyldt Kasse og er paa Vej op med den i Luften; de tre andre Amoriner har allerede taget hver sin Flaske fra Kassen og flyver ud til Siderne, ud over By og Land

med den friske, sunde Mælk; og desuden ser man den midterste Amorin slaa ud med Haanden og byde de Besøgende Velkommen. Det er altsaa bygget over »Enig-

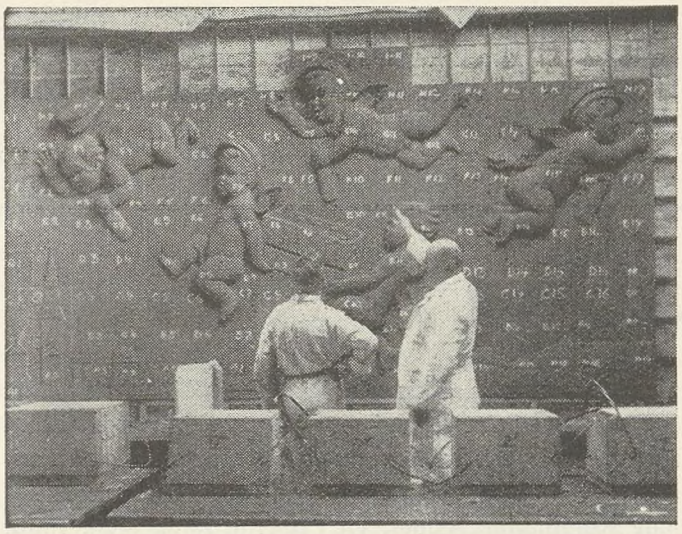

heden«s Motto: »Enighedens Mælk over alt«, og samtidig symboliserer Amorinerne Sundheden og Livsglæden.

Nu er Relieffet færdig-modelleret og skal tages ned, Billede 6, Fliserne nummereres, løsnes fra Brædtet og tages forsigtigt ned, og over hver Flise tages en Gibsform, i hvilken udformes en ny Flise, saaledes at Godstykkelsen er ens over det hele, da der er for stor Risiko ved at brænde selve Originalfliserne; disse vilde evt. kunne sprænges under Brændingen, da de ikke er udhulede. De nyformede Fliser samles paa Gulvet til Kontrollering, hvorefter de faar Lov til at ligge og lufttørre i 5—6 Dage, indtil de er gennemtørre, saa de kan transporteres til Raabrænding.

Fliserne stables op i Kapsler i Ovnen, saaledes at de alle faar samme Varme. Selve Brændingen varer i 48

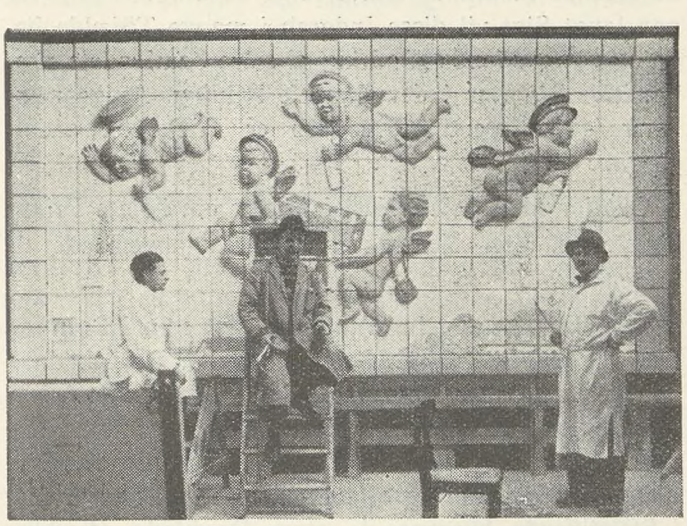

Timer ved 1200 Graders Varme, men da Ovnen skal opvarmes og afkøles langsomt, tager hele Processen ca. 10 Døgn. Ved Aabningen af Ovnen er man meget spændt paa Resultatet, da man trods de omhyggeligste Forberedelser ikke selv er Herre over, hvad der sker i Ovnen. I dette Tilfælde gik Raabrændingen fint igennem, og nu køres de 220 Fliser atter op paa Loftet og samles paa Brædtet.

Relieffet males med Underglasurfarver, som i nogen Grad forandres i Tonen under Brændingen, Billede 7. Derfor har jeg samtidig med Modelleringen af det store Relief udført 3 mindre Relieffer paa 3×3 Fliser; disse har gennemgaaet samme Proces som Fliserne til det store Relief, men malet med forskellige Farver, som først er blevet nøjagtigt afvejet. Ved en Prøve-Ophængning i Aftapningshallen sammenlignes disse 3 Relieffer, og vi finder det Relief ud, der er smukkest i sin Virkning, og ved at benytte de samme Farveblandinger, som er brugt til netop dette Relief, har vi en bestemt Skala at gaa efter ved Malingen af det store Relief. Derefter sprøjtes med Glasur, som lægger sig som et tæt hvidt Lag over Farverne og først under Brændingen forandres til en gennemsigtig Glasur.

Atter tages Fliserne ned og transporteres til Ovnen, i hvilken de brændes 2den Gang ved 1100 Graders Varme i 24 Timer, hele Processen tager denne Gang

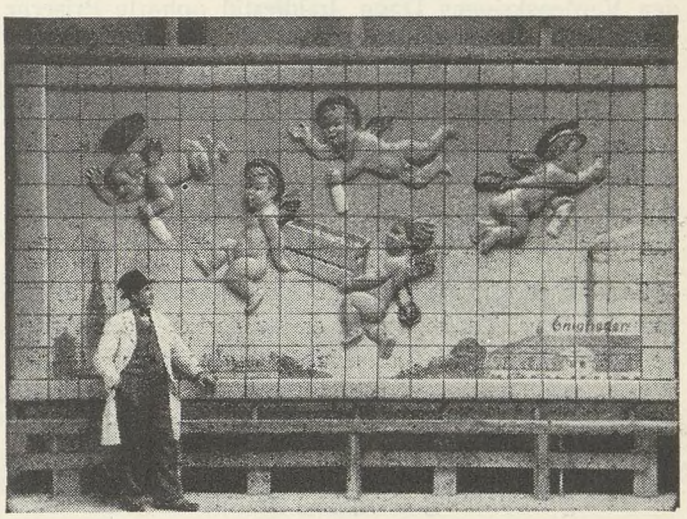

5—6 Døgn; og saa kommer den store Dag, hvor Ovnen aabnes, Spændingen er paa Højdepunktet for alle, der har haft med Relieffet at gøre, og stor er Glæden, da alle 220 Stykker er gaaet fint igennem Skærsilden, og for 3die Gang samles Relieffet paa det store Brædt til Eftersyn.

Dette Relief er det største, der er lavet paa »Den kgl. Porcelænsfabrik«, og jeg er taknemlig for den store Interesse for mit Arbejde fra først til sidst og for den store Indsats, der blev ydet af alle.

Nu bliver Fliserne taget ned og pakket omhyggeligt til Transporten ud til Mælkeriet »Enigheden«. Herude har Murerformand Lyngsie gjort Forberedelser til Relieffets Modtagelse; der er lavet et stort Stillads dækket med Pressenninger, saaledes at intet Kalkpuds kan beskadige de underneden staaende Maskiner. Væggen er afrettet, og Opsnøring foretaget, og i Løbet af 8 Dage bliver Relieffet opsat i de tidlige Morgentimer fra 4—9, i hvilken Tid der ikke tappes, Billede 8. Af hygiejniske Grunde fyldes Hulrummet bagpaa Fliserne med Cement, saaledes at ingen Mælkebakterie kan snige sig ind bagved. Opsætningen er et ualmindelig fint Stykke Arbejde.

Nu sidder Relieffet paa sin Plads og har allerede høstet megen Anerkendelse. Relieffet er Slutstenen paa en omfattende Modernisering af Mælkeriet, og det er ærefuldt for »Enigheden«, at det ogsaa paa Udsmykningens Omraade har været med til at gaa i Spidsen og prøve noget nyt. Maatte dette give Anledning til at ogsaa andre Virksomheder vilde faa Interesse for at udsmykke deres Lokaler med Kunst, saaledes at Arbejderne kommer Kunsten paa nærmere Hold og vil kunne faa Glæde og Udbytte deraf.

Gaa ud og se Relieffet og se samtidig hele den store Virksomhed, Danmarks største Detailforretning, med de mest moderne Anlæg. Saafremt der er Interesse herfor, henstilles det til Afdelings- og Klubformændene at arrangere et saadant Besøg efter Aftale med »Enigheden«.

Er Priskontrolraadet overflødigt?

Er Priskontrolraadet egentlig til nogen som helst Nytte?

Som bekendt blev det oprettet ifølge Lov om Prisaftaler m. m. af 18. Maj 1937 — midt i en af de stærkeste Prisstigningsperioder Befolkningen har kendt siden Verdenskrigens Dage. Imidlertid ophørte Priserne langt fra at stige af den Grund. I April 1937 viste Pristallet for en Arbejderfamilies Leveomkostninger 115, i Juli var det steget til 117, i Oktober til 118 og i Januar 1938 viste det 118,5 (alle med 1931 lig med 100). Mon saa egentlig Priskontrolraadet med sit Kontor og sine fremragende Nationaløkonomer, der jo ogsaa koster Penge, er saa meget bevendt?

Saadan er vist mange Arbejdere tilbøjelige til at ræsonere i Dag. Tankegangen er imidlertid, trods Arbejderbladets Støtte til den, *fuldstændig forkert.*

Høje Priser og høje Priser er nemlig ikke altid det samme, men kan være to helt forskellige Ting, som man maa skelne skarpt imellem og bekæmpe, eller skaffe sig Erstatning for, paa vidt forskellig Maade.

Som allerede tidligere omtalt her i Bladet skifter det internationale økonomiske Liv mellem gode og daarlige Tider — mellem Højkonjunkturer med stigende Priser, stigende Beskæftigelse og stigende Omsætning — og Kriser med faldende Priser og hensygnende Produktion og Handel. Saadanne økonomiske Bølgebevægelser staar et lille Land som Danmark — i hvert Fald saa længe vor Samfundsorden er privatkapitalistisk — fuldstændig magtesløs overfor. Bølgerne — hvad enten de nu er op- eller nedadgaaende — tager deres Begyndelse ude i den store Verdensproduktions- og Finanscentre i U. S. A. og England, i Paris og Berlin, og vælter saa ind over vore Grænser og paavirker vores Indførsel og Udførsel, vores Priser og Beskæftigelse. Fra 1929—32 mærkede vi saadan en international Krise med Prisfald og hvad ellers følger med, og fra 1933 indtil videre er vi med omtrent samme Kraft hvirvlet med ind i en international Højkonjunktur, fremkaldt bl. a. af de Krige og Kæmpeoprustninger, der med Faciststaterne som Udgangspunkt, med foruroligende Hast breder sig over hele vor ulykkelige Klode.

Herfra stammer den Prisstigningsperiode, som vi nu befinder os midt i eller maaske ved Udgangen af. Overfor denne udefra dikterede Dyrtid og Knaphed vil en hvilken som helst Regering — bortset fra visse Rationaliserings- og Besparelsesforanstaltninger — staa ganske uden Midler til Billiggørelse. Naar den internationale Konjunktur vender, vil Priserne falde igen. Indtil da har Arbejderne kun et Vaaben at anvende, kun een Ting at gøre — nemlig gennem Fagbevægelsen at stille Krav om højere Løn. Dette er da ogsaa sket.

*

Det var den ene Slags Prisstigning, den konjunkturmæssige. Ved Siden heraf eksisterer imidlertid en hel Række Prisproblemer af ganske anden Karakter. Det drejer sig om de Priser, der er høje eller rettere for høje, ikke grundet paa verdensøkonomiske Forhold eller midlertidige Tilstande, men grundet paa visse konstante kapitalistiske Omstændigheder. Aarsagen til saadanne høje Priser kan særlig være to Ting — enten *Monopol* eller for høje Omkostninger grundet paa *forældet Teknik og Organisation.* Løsningen af disse Problemer kræver alvorlige og dybtgaaende Indgreb i det bestaaende Samfunds Erhvervsliv. Foretaget rigtigt og paa langt Sigt vil disse Indgreb i mange Tilfælde betyde en begyndende Ændring af selve Samfundets økonomiske Struktur i demokratisk Retning. At gennemtænke og udføre disse Indgreb er Priskontrolraadets Opgave

Overfor Monopoler, Kartel-Aftaler om højere Priser, Truster m. v. er Kontrolraadets Fremgangsmaade da følgende

Alle Firmaer, der har Monopol eller som i Samraad med andre har truffet Aftaler om Pris-, Produktions-, Omsætnings- eller Transportforhold, skal ifølge Loven anmelde sine Bestemmelser eller Aftaler til Priskontrolraadets Kontor. Dette samler saa alle de givne Oplysninger i et Register og offentliggør de vigtigste af dem i Statstidende, hvorpaa de store Dagblade aftrykker dem. Allerede herved er man naaet et stort Skridt frem, idet de forskellige Firmaer grundet paa Offentliggørelsen vil søge at undgaa de mest aabenlyse Forsøg paa Forbrugerudbytning i deres Prisaftaler og Bestemmelser.

Finder Raadet imidlertid, at en Anmeldelse tyder paa

en urimelig høj Monopolpris, giver Loven det fuld Myndighed til at skride ind. Først kan det indhente enhver Oplysning om Omkostninger, Regnskabs- og Produktionsforhold i vedkommende Virksomhed. Indehaveren er ikke alene pligtig til at svare paa alt, men den blotte Fortielse af et eller andet Forhold kan indbringe ham Straf. Naar Sagen saa er belyst til Bunds, og Raadet ser sig i Stand til at paavise, at Priser eller Salgsbetingelser er urimelige, tilstiller det Firmaet eller Firmaerne Paabud om at ændre sine lyssky Forhold. Sker det frivilligt, ordnes det hele i Ro, og Offentligheden faar aldrig noget at vide. Men stritter Firmaet imod, har Priskontrolraadet Magtmidler til at gennemtvinge sine Afgørelser. Dette kan ske ved Trusel om Fratagelse af Importretten eller gennem Domstolene, der i saa Fald faar det sidste Ord i Sagen.

Den anden Hovedgruppe af unødvendigt høje Priser, der falder inden for Kontrollens Omraade, er som nævnt dem, der skyldes forældet Teknik og utidssvarende Organisation. SomEksempel herpaa kan nævnes Mælkepriserne i de store Byer. Den store Forskel mellem Mælkepris ved Stalddør og Køkkendør skyldes ikke høj Avance, men udelukkende at Branchen er delt op mellem altfor mange konkurrerende Virksomheder, der arbejder med altfor høje Omkostninger. F. Eks. ligger i hver større Gade i København 2—3 Mælkeudsalg, foruden at der daglig ankommer Mælkevogne fra 3 til 4 Kompagnier. Denne upraktiske Ordning giver altfor store Omkostninger til Bude, Flasker, Køretøjer og Husleje, som selvfølgelig alle maa betales af Forbrugerne.

Lignende Forhold kan findes indenfor mange andre Brancher. Priskontrolraadets Opgave er at faa alle de interesserede Firmaer bragt sammen i en Aftale gaaende ud paa, at der ikke oprettes flere Butikker eller udsendes flere Vogne end nødvendigt for at forsyne Publikum. Herved vil der spares Omkostninger, og Mælkeprisen vil kunne sættes ned, uden at Bønderne lider Tab derved.

*

Vi skal ikke nævne flere Eksempler paa Kontrolraadets Opgaver. Men man vil forstaa, at Regeringen ved dette Raads Oprettelse har taget Initiativ til Løsning af Problemer med langt videre Perspektiv end de øjeblikkelige Konjunktur-Prisstigningerne indebærer. Det er et Par af de mest uhensigtsmæssige Hjul i det bestaaende Samfunds Maskineri, der søges skiftet ud.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalborg A.	(Hasseriis Kommune)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Laven	(Grusgraventreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Trælandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Næstelsø	(Næstelsø-Mogenstrup Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Tæbrind-Outrup	(Tæbrind-Outrup Kommune)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen. Nysum)

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Stubbekøbing	(Jernstøber Christensen)
Ølgod	(Ølgod Kommune)

Den internationale faglige Centrals Majopraab 1938:

Til Arbejderne i alle Lande

1. Maj, Arbejdets, Fredens og det sociale Fremskridts Festdag, fejres ogsaa i Aar under Indtryk af en Sorgens Stemning. I en Verden, der raader over uudtømmelige Rigdomme og som med sin højt udviklede Produktionsteknik kunde sikre alle Mennesker Velstand og Lykke, har den kapitalistiske Økonomi henvist den arbejdende Befolkning til Nød og Elendighed. De organiserede Arbejdere i hele Verden møder i deres politiske og økonomiske Befrielseskamp bestandig Selvraadighed og Uforstand fra de førende Klasser, som frygter for at miste deres økonomiske og politiske Privilegier. Kampen imellem Fortidens reaktionære Magter og de nye Kræfter, som er baaret frem af den politiske Friheds, Fredens og den sociale Retfærdigheds Idealer, er heftigere, voldsommere og mere uforsonlig end nogensinde før.

Den internationale Fascisme har i mere end to Aar i Spanien og den japanske Imperialisme i snart et Aar i Kina ført en Udryddelseskrig overfor den ulykkelige Befolkning i disse Lande. Det skyldes ikke noget Tilfælde, at det barbariske Overgreb satte ind over for begge disse to Lande netop i det Øjeblik, hvor de forberedte sig paa et afgørende Skridt i Retning af national Reorganisation og social Reform. Mange andre Nationer, der netop nu er ved at blive sig deres Kræfter og Muligheder bevidst og som skyndsomst paabegynder en social Reorganisering, er udsat for den samme Trusel. Overalt afventer Fascismen saavel udefra som indefra, det gunstige Øjeblik til med Vold at redde den reaktionære Kapitalismes truede Privilegier.

Alle Befolkningens Lag og først og fremmest de organiserede Arbejdere maa slutte sig endnu tættere sammen og fordoble deres Anstrengelser for med Held at imødegaa Angrebene. Den naturlige Udvikling af Samfundet til større Velstand og mere Frihed i et Liv i Arbejde og Fred maa sikres gennem en afgørende Sejr.

Vi retter vore hjerteligste Hilsener til de heroiske Kæmpere i det republikanske Spanien og til det kinesiske Folk. Vi ønsker oprigtigt, at det snart maa lykkes dem at fortrænge Angriberne fra deres Land og derefter fortsætte og fuldende den sociale Opbygning.

Vi vil ogsaa give Udtryk for vor Beundring for de Kammerater, som i de fascistiske Lande, Tyskland, Østrig, Italien og Japan, til Trods for en umenneskelig fascistisk Terror kæmper heltemodigt for Friheden. Vi bevidner vor varmeste Sympati og usvækkede Solidaritet med den tjekkiske Republik, som ved Østrigs Undergang og Hitlertysklands uopholdelige Agressivitet er stillet i en stadig mere truet Stilling.

Foruden de ved Fascismen og Imperialismen skabte Farer staar den internationale Fagbevægelses Arbejdere overfor en ny Erhvervskrises Trusel. Krisen viser allerede nu tydeligt sine Kendetegn, og den medfører en Trusel overfor de af de faglige Organisationer igennem de seneste Aars Arbejde opnaaede erhvervsmæssige og sociale Resultater. Krisen maa, førend det bliver for sent, imødegaas med Foranstaltninger, der kan afværge dens Farer for Nationerne. Kravet om 40 Timers Ugen maa endnu kraftigere end før fremhæves. Arbejderbefolkningen i hele Verden venter af den internationale Arbejdsorganisation i Genève en kraftig Indsats for dens snarlige Gennemførelse.

Paa det politiske og økonomiske Omraade eksisterer allerede praktisk udformede Planer til Løsning af de Problemer, som Verden nu er stillet overfor. Opnaaelsen af de tilsigtede Maal afhænger af den Vilje, Kraft og Beslutsomhed, hvormed Folkenes store Flertal viser, at de vil forsvare Menneskeheden imod et Mindretals Forsøg paa Tilintetgørelse.

Den Internationale faglige Central kalder i denne Stund paa alle dem, der tror paa Friheden, Demokratiet og Freden, og retter en kraftig Opfordring til dem om at gøre Sammenholdet endnu stærkere.

Den værdigste Maade at fejre 1. Majdagen paa vilde være at videreføre Kampen i den internationale Solidaritets Aand.

Vi bekræfter paany vore Beslutninger om at fortsætte Kampen for at sikre den internationale Ret og Retfærdighed.

Vi opfordrer Regeringerne til at sætte al deres Kraft ind paa en Styrkelse af Folkeforbundet og Skabelsen af et kollektivt Sikkerheds-System.

Leve den internationale Fagbevægelse.

Leve den Internationale faglige Central i Kamp for Menneskehedens Befrielse.

Til Dræningsarbejderne i Fyns Stift og Thisted Amt

Ved nærværende henledes Opmærksomheden paa, at Timelønnen i de for Fyns Stift og Thisted Amt gældende Dræningsoverenskomster, der ikke er opsagt, reguleres efter den for Entreprenøroverenskomsten til enhver Tid gældende Timeløn, hvorfor Timelønnen i disse Amter fra første Lønningsuge i April at regne er 118 Øre.

LENINS TESTAMENTE

Al Fremskridt er i Reglen dyrekøbt. Enhver Revolution vender sig i Reglen i den sidste Ende mod de, der skabte den. Men aldrig har en Kontra-Revolution været grusommere og mere umenneskelig og mere uforstaaelig end den, der udspilles i Rusland i disse Aar. Hvad der sker derovre er simpelthen uforstaaeligt. Forklaringerne, der fremkommer, er modstridende. Fra een Side siger man, at de anklagede kan ikke være helt uden Skyld. Dog, hvad de anklagede er anklaget for, er for fantastisk til at være sandt. Stalin er nu den eneste, der er tilbage af den gamle Garde, der ledede Revolutionen. Skulde alle de andre gamle Revolutionære, som Stalin nu har ryddet af Vejen, være Skurke og Forbrydere. Det er for usandsynligt. Man er bedre i Stand til at forklare Begivenhederne, hvis det er Stalin, der er Forbryderen, Magtrøveren og Skurken.

Stalin, Opportunisten, er den, der har forraadt Socialismen. Der findes dog stadigvæk Folk, der blændet af det Kulturarbejde, man ikke kan fornægte foregaar i Rusland (Rusland er jo et stort Land, i hvilket mange dygtige Folk i Troen paa Socialismen yder en epokegørende Indsats), stadig forsvarer Stalin, som om der er nogen Forbindelse mellem Kulturarbejdet og den Udslettelse af alle de gamle Kommunister, han har sat i Scene.

Lenin skrev i sit Testamente, at han ansaa Stalin som Partiets Generalsekretær, hvilket før den nye russiske Grundlov var den egentlige Diktatorpost, for en farlig Mand. Hvad mon han da tænkte paa? Stalins Hensynsløshed og hans helt igennem asiatiske Tankegang? Stalin har aldrig været udenfor Rusland og har mindre Verdenserfaring end mange af de hidtidige ledende Skikkelser. Eller tænkte Lenin paa den Uforenelighed, der bestod mellem Stalin og Trotsky, den ene Idealisten, den anden Opportunisten, der vilde Magt for enhver Pris? Var Lenin bange for en Opdeling af Partiet paa dette Grundlag?

Stalin er en Mand uden Principper, det kan man roligt sige, uden at sige for meget. Den Linie, han følger i Dag, har ikke altid været hans. Da han og Trotsky kolliderede i 1927, var han Fortaler for Enighed indenfor Partiet. Modsat Trotsky og Zinovjev sagde han, at det ikke maatte komme til Eksklusion af noget som helst Medlem af Generalkomiteen. Med Hensyn til Højrefolkene Tomsky, Rykov og Bukharin sagde han: »Hvis vi begynder, hvor skal vi da ende? Vi vil da blive nødt til at ekskludere flere og flere, indtil Partiet helt er forsvundet.« Det var hans Ord dengang.

Det er den tidligere russiske Gesandt i Grækenland, Alexandre Barmine, der er en af de faa af den gamle Garde, som indtil nu er undsluppet Stalins Udslettelsesværk, der fremkommer med disse Tanker i Febr. Nummeret af det internationale Tidsskrift for Fred og Forsoning: *International Conciliation*. Som det maaske huskes, gav han for en Tid siden Udtryk for sin Mening om Rusland i den samlede Verdenspresse, formet som en skarp og bidende Anklage mod det Regime, som i Rusland har forraadt Socialismen og daglig misbruger Socialismens Navn. Det er i Retfærdighedens Navn, siger han, at han retter sine Anklager mod Rusland. Det er hans tidligere Chefer og Medarbejdere, Venner og Kammerater, han ser dømt i disse Dage. Trods det, at han lever i Exil, ved han, at han ikke kan føle sig sikker. Sandheden er dog mere værd for ham end hans personlige Sikkerhed. Litvinov er blandt dem, der maa finde sig i, hvad der sker, uden at give sin egen Mening til Kende og tilmed være glad til, om han kan redde Livet. Hvor længe, spørger Barmine. Barmine véd, at den Skæbne, der overgik en anden Russer, Ignace Reiss, der ligeledes tog Afstand fra Stalin, og som blev myrdet i Lausanne, kan overgaa ham selv. Stalins Agenter arbejder overalt.

Barmine fortæller om, hvorledes det gik ham selv. Han sendte Undersøgelseskomiteen for de politiske Retssager et Brev, hvori han sagde, »at for ham saa det ud, som om et reaktionært Diktatur var blevet etableret i hans Fædreland«, en Konklusion, det tog ham lang Tid at komme til. Straks efter hørte hans Venner og Foresatte i Moskva op med at svare paa hans Breve. Hans Skrivebord blev daglig undersøgt, og til sidst ankom et Sovjetskib, paa hvilket han blev inviteret om Bord til »Middag«.

Han fortæller videre i Artiklen om, hvorledes en tidligere underordnet Funktionær, Nikolay Yezhov, i Dag er Stalins højre Haand. Yezhov overtog efter Yagodas Fald Politikommissærposten og er i Dag Bagmanden for, hvad der foregaar i Rusland. Han er helt og holdent Stalins Mand. Samtidig med Yezhovs Overtagelse af den højeste Justitspost begyndte for Alvor Udslettelsen af den revolutionære Generation. Og samtidig begyndte det hemmelige Politi at trænge ind i det politiske Liv og besætte politiske Poster. »Man finder,« siger Barmine, »omtrent 150 Repræsentanter for det hemmelige Politi i den nye Sovjetrigsdag, hvilket vil sige 10 pCt. af Rigsdagens Medlemmer.«

Han skriver om, hvorledes Bukharin og andre med ham længe før, de blev anholdt, tydeligt saa, hvad der vilde blive deres Skæbne. De saa, hvad der maatte blive Resultatet af Diktatoren, Udyret Stalins, Magtbegær. Ved Bukharins sidste Møde med Kamenev før dennes Arrestation sagde Bukharin: »Vi er alle fortabte. Dette Monster, denne Ganghis Khan, vil kvæle os. Hvis vi gør Modstand, vil han knuse os. Hvis vi overgiver os, vil han plukke os ud een efter een.«

Bukharin var den ene af de to, Lenin nævnte i sit Testamente som sin Efterfølger. Efter Trotsky var han utvivlsomt det bedste Hoved i Rusland. Nu nøjes man ikke mere med at kalde de anklagede trotskistiske Spioner, nej, de sovjetrussiske Aviser kalder dem *trotskistisk-bukhariniske Spioner*. Hvad han her forudsaa, er altsaa slaaet til. Stalin har længe været den sidste tilbageværende af det første Generalraad. Snart er der ikke flere tilbage af de, der stod bag ved dette første Generalraad og kender noget til Revolutionen. Hvad Lenin skrev i sit Testamente om Stalin, er slaaet til. Stalin er en farlig Mand. Stalin selv har aldrig glemt disse Ord. Han har tilvisse handlet efter dem.

Svend Nielsen.

Den franske Lov om Voldgift i Arbejdskonflikter

Den 4. Marts 1938 er der i Frankrig gennemført en Lov om Voldgift og Mægling i Arbejdsstridigheder. Det drejer sig om det Forslag, som blev udarbejdet som et Led i det samlede Lovkompleks betitlet »moderne Arbejdslov«. Den nye Lov afløser Loven fra December 1936, hvori det hed, at Regeringen inden 6 Maaneder skulde udarbejde et nyt Udkast. Loven fra 1936 er imidlertid blevet forlænget hele to Gange, indtil den sidste Gang udløb den 28. Februar 1938.

Ved Sammenligning med Loven i dens endelige Form og det oprindelige Forslag, saavelsom den tidligere Lov, ses det tydeligt, at der er taget Hensyn til de almindelige Krav om Forenkling i Systemet og hurtigere Tempo i Fremgangsmaaden. Dette gælder saaledes Bestemmelserne om Valg af Voldgiftsmænd samt Rækkefølgen i de forskellige Faser i Processen, endvidere Afsnittene om Voldgiftsapparatets Kompetence. Desuden er der det helt nye Afsnit om Tilpasning af Lønningerne til de skiftende Leveomkostninger.

Der er under Lovens Behandling i Parlamentet ingen Ændringer indført angaaende de Instanser, som kommer i Funktion ved Mægling eller Voldgift. Disse er 1) Mæglingskommissionen, der bestaar af Repræsentanter for begge Parter og med Politipræfekten som Formand. Hvis Mæglingskommissionen ikke opnaar Enighed, tilkaldes 2) de to Voldgiftsmænd, en fra hver af Parterne, udnævnt for hele Overenskomstperioden. Systemets øverste Instans er 3) Overvoldgiftsmanden, og herover indsættes saa en særlig Appelret, som i bestemte Tilfælde kommer i Funktion.

Til Bilæggelse af enhver Konflikt fastsættes en Frist paa højst en Maaned, og der regnes med 8 Dage for hver enkelt af Processernes Faser (Mægling, Voldgift, Overvoldgift, Appel).

Mæglingskommissionen kan sammenkaldes enten paa Parternes eget Initiativ eller paa Foranledning af Præfekten. Fagforeningerne anser almindeligvis Præfekterne for at være mindre reaktionære end de højere Embedsmænd i Domstolenes Administration, og de foretrækker derfor, naar det overhovedet er nødvendigt, at Myndighederne skal gribe ind, at det sker igennem Præfekterne og ikke ved Embedsmændene i Domstolene, som det tidligere var Tilfældet.

Overenskomsten maa med Henblik paa Udnævnelse af Overvoldgiftsmanden fastsætte Bestemmelser for Opretelse af en Liste med mindst fem Navne, udpeget af Parterne i Fællesskab. Opnaas der ikke Enighed om Listens Sammensætning, kompletteres eller udarbejdes den af Præsidenten for Appelretten i det paagældende Omraade. I Tilfælde af Uoverensstemmelse ved Valget af Overvoldgiftsmand vælges denne enten af Voldgiftsmændene, eller af Præfekten ud af de opstillede Navne. Drejer det sig om Overenskomster, der omfatter mere end et Departement eller mere end 1000 Arbejdere, foretager Arbejdsministeren Udnævnelsen af Overvoldgiftsmand.

Den nye Lov gælder ligesom den tidligere kun for Handel og Industri, men den indeholder en Bestemmelse om, at der inden den 15. April 1938 skal gennemføres en Lov om Voldgift og Mægling i Landbruget.

I den hidtidige Lov var Bestemmelserne om Voldgiftsmændenes Kompetence holdt i temmelig svage Vendinger. Den nye Lov gør derimod klart gældende, hvilke Konflikter der kan paadømmes. Der skelnes imellem Konflikter af juridisk Karakter (Retskonflikter) og økonomiske Konflikter (Interessekonflikter). Juridiske Konflikter paadømmes efter den civile Rets Principer, medens Voldgiftsmændene træffer Afgørelse i Interessekonflikter efter »Ret og Billighed«. Der er dog givet den Begrænsning i Voldgiftsmændenes Kompetence, at de kun kan paakende saadanne Konfliktsspørgsmaal, som ifølge Protokollen fra Mæglingskommissionens Forhandlinger er anførte som uløste, endvidere de Konflikter, som er opstaaet efter Mæglingsforsøgets Afslutning og som er en Følge af den almindelige Konflikt.

Overenskomsternes Bestemmelser om Lønninger og Familietillæg kan forlanges revideret, dersom Leveomkostningerne ifølge det officielle Indekstal forandres med mere end 5 %. Denne Revision kan dog højst foregaa en Gang hvert halve Aar, medmindre Variationen andrager mere end 10 %, i hvilket Fald Reguleringen af Lønsatserne kan foretages straks.

Voldgiftsmændene skal foretage Reguleringen af Lønbestemmelserne medmindre der forelægges Bevis for, at »en saadan Regulering er uforenelig med de økonomiske Vilkaar, lokalt, regionalt eller nationalt indenfor den paagældende Industri«. Hvis Virksomhederne fremsætter en saadan Paastand, skal alle nødvendige Dokumenter forelægges Voldgiftsmændene, der i Overværelse af Overvoldgiftsmanden og med Bistand af den nødvendige Sagkundskab diskuterer de forelagte Dokumenter. Alle Deltagere i saadanne Forhandlinger har Tavshedspligt.

For ganske bestemte Tilfælde fastsætter Loven endelig Anvendelse af en øverste Voldgiftsret, en særlig Appelret for Voldgiftskendelser. Bortset fra de Tilfælde, hvor en saadan Appel gennemføres er Voldgiftskendelserne endelige. Dog kan Parterne inden tre Dage indgive en Klage for Kompetencebrud eller Overtrædelse af Loven. Arbejdsministeren kan endvidere med samme Motivering »i det offentliges Interesse« og efter Raadføring med det nationale økonomiske Raad indgive en Klage over en afsagt Voldgiftskendelse. Den Kendsgerning, at der er indgivet Appel, har ikke udsættende Virkning for den afsagte Kendelse. Appelretten skal dog træffe sin Afgørelse inden 8 Dage.

Appelrettens Medlemmer udnævnes ved Dekret for to Aar ad Gangen. Retten skal bestaa af: 1 Medlem af Statsraadets Præsidium, 2 Statsraadsmedlemmer, 2 Dommere og 2 overordnede Embedsmænd. I de Tilfælde, hvor Arbejdsministeren har indgivet en Appelansøgning, tiltrædes Appelretten endvidere af to Repræsentanter for henholdsvis Arbejderne og Arbejdsgiverne, valgt af de to Parters Grupper i det nationale økonomiske Raad. Dersom Appelretten annullerer en Kendelse skal den udpege en ny Overvoldgiftsmand, som afsiger en ny Voldgiftskendelse. Kendelserne har Gyldighed fra den Dato, Begæringen om Mægling er indgivet og kan ikke gøres tilbagevirkende udover dette Tidspunkt.

Den nye Lov saavel som den gamle Lov har ingen Bestemmelser om Straf ved Overtrædelser eller Nægtelse af at bøje sig for afsagte Kendelser.

I. F. C.

Medlem vidst

Gørding Afd. — Dræningsmester Holten Sørensen, Holsted. Ovennævnte Sag, der drejede sig om forskellige Uoverensstemmelser om Betaling for et Dræningsarbejde, er bilagt med, at Arbejderne har faaet udbetalt 30 Kr. til fuld Afgørelse.

Gloslunde-Græshave Afd. — Gdr. V. Madsen, Øster Skovby. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortgang, er bilagt med, at vort Medlem har underskrevet paa at fraflytte Boligen 4 Uger efter Bortgangen.

3. Kreds — Gdr. Jens Hansen Jensen, Harløse. Efter Anmodning af Kredsen er der ydet Fodermester Vald. Persson Assistance i Anledning af Trusel om Udsættelse af den af ham beboede Tjenestebolig med det Resultat, at Fogedforretningen er forhindret.

Kongsted Afd. — Lystrup Skovdistrikt. Fra Kongsted Afdeling var der klaget over, at der ikke fandtes Spiseskure og at Folkene ikke fik Kopi af Afregningslisterne, samt over, at der afregnedes for ældre Bevoksninger i en Skov, som man mente maatte være mellemaldrende. Ved et afholdt Mæglingsmøde opklaredes det, at Forholdene med Hensyn til Spiseskure for saa vidt var i Orden, og hvad der manglede, vilde snarest blive ordnet, ligesom Skovfogeden erklærede sig villig til at aflevere Kopier af Afregningen paa samme Maade som i de øvrige Skovdistrikter. Med Hensyn til, hvorvidt det var mellemaldrende eller ældre Bevoksninger, fastsloges det, at Bevoksningen var 100 Aar og derover og derfor maatte være ældre Bevoksninger.

Kattrup-Tolstrup Afd. — Jysk Dræningsmesterforening. I ovennævnte Sag havde Dræningsmesterforeningen klaget over, at vort Medlem Chr. Bie i Strid med den gældende Dræningsoverenskomst havde paataget sig et større Dræningsarbejde. Sagen er nu sluttet med, at Chr. Bie er slettet af Forbundet og har underskrevet paa at respektere den til enhver Tid gældende jyske Dræningsoverenskomst.

Hadsten Afd. — Gdr. Michael Petersen, Hadsten. Ovenstaaende Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, maa henlægges, da der ikke kan føres Bevis for, at en Bortvisning har fundet Sted.

Aalbæk Afd. Klitinspektoratet. Overfor Klitinspektoratet er det paaklaget, at der i Aalbæk og Bunken Plantager stadigvæk beskæftiges ikke-forsikrede Arbejdere. Inspektoratet har i Skrivelse af 4. Februar erklæret, at der med Henhold til Landbrugsministeriets Skrivelse af 16. Juli 1937 og Statsministerens Skrivelse af 15. Januar 1936 er givet de paagældende Arbejdere Meddelelse om, at de inden 1. April 1938 skal søge Optagelse i en Arbejdsløshedskasse. Paa Grund af det fremrykkede Tidspunkt har man akkviesceret ved dette Tilsagn.

Brorup-Valby Afd. — Forpagter Ingemann Christensen, Gyldenholm. Medlem af ovennævnte Afdeling Fodermester Børge Nielsen er uden Varsel afskediget fra en fast Plads hos Forpagter Christensen grundet paa, at han var blevet arbejdsudygtig foranlediget af Sygdom. Der er ydet Afdelingen juridisk Assistance til et Søgsmaal mod Forpagteren, hvilket er resulteret i et Forlig, hvorefter Arbejdsgiveren indgik paa at betale til fuld Afgørelse hele det paastævnte Beløb 154 Kr. + Sagsomkostningerne.

Uggerslev-Bladstrup Afd. — Dræningsmester N. P. Nielsen, Nr. Højrup. Den i nærværende Sag verserende Uoverensstemmelse angaaende Betalingen for et Uddybningsarbejde fra Højrup Gadekær, er bilagt med, at Arbejdet betales som Dræningsarbejde, da det først og fremmest skulde tjene til Afvanding af ca. 250 Td. Land Ager, idet der dog for visse Dele af Strækningen betales Tillæg, fordi Jorden er haard.

Klarup Afd. — Proprietær Th. Møller-Larsen, Halkjærgaard, Klarup. Hos ovennævnte Arbejdsgiver er i Januar Maaned d. A. afholdt Tvangsauktion. 2 af Afdelingens Medlemmer Tjenestekarl Robert Kærager og Fodermester Dyhrman Thomsen havde en Del Løn tilgode. Ved juridisk Assistance er det lykkedes at sikre de 2 Medlemmer deres Tilgodehavende og for Fodermesterens Vedkommende tillige Ret til at benytte den ham overladte Tjenestebolig til 1. Maj 1939.

Taps Afd. ang. Medlem Peter Andersen, Taps. Afdelingen har anmodet om juridisk Assistance til Medlem Peter Andersens Søn, der anses for ulovlig bortvist fra sin Tjeneste. Efter Korrespondance med Landsretssagfører Edgar Forum, Haderslev, er Sagen ordnet uden Retssag og uden Omkostninger for Forbundet, saaledes at den bortviste unge Mand har faaet Løn til Afbrydelsesdagen.

Horsens K. — Rutebilejerne i Horsens. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden 48 Timer. Ugelønnen 65,00 Kr. Overtidsbetaling 35 Øre pr. Time plus tilsvarende Fritid. 6 Dages Sommerferie. Der maa kun beskæftiges Chauffører, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Ulykkesforsikring 3,00 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse jfr. de mellem Hovedorganisationerne gældende Forhandlingsregler.

Nykøbing F. — Lolland-Falsters Nafta Benzin Aktieselskab (Grosserer Jens Andersen). Efter at have været truet med Strejke, har Firmaet underskrevet Overenskomst ligelydende med den, der paa et tidligere Tidspunkt er oprettet med de 2 andre stedlige Benzinfirmaer.

Brahetrolleborg — Brahetrolleborg Kommunes sociale Udvalg. Den 17. Jan. 1938 etablerede Afdelingen Blokade overfor Kommunen. Sogneraadet besvarede Blokaden med omgaaende at lukke for Udbetaling af al Hjælp fra det sociale Udvalg til de arbejdsløse. For to af Afdelingens Medlemmer, der stod uden nogen Art af Hjælp, klagede vi til Svendborg Amt, der har paalagt det sociale Udvalg straks at tage de paagældende Andragender op til fornyet Afgørelse under Henvisning til, at den etablerede Blokade var fuldtud lovlig, og som Følge heraf kunde Udvalget ikke nægte under Konflikt at udbetale Socialhjælp. Afdelingen meddeler, at der nu er lukket op for Udbetaling af Kommunehjælp.

Skelby-Gunderslev — Skelby Kommune. Der er ved Forhandling opnaaet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn ved komm. Grundforbedringsarbejde, Tjærearbejde o. l. 109 Øre samt 15 pCt. Tillæg for Tjærearbejde; — ved Arbejde med Tilskud fra det Offentlige betales Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Slagning af 5—7 cm Skærver Kr. 8,00 pr. m3. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Januar.

Jersie-Ølsemagle — Kommunen. Sogneraadet har opsagt den bestaaende Overenskomst mellem Kommunen og Afdelingen og indtræder dermed automatisk som Parthaver i Overenskomsten med Gl. Roskilde Amts Sogneraadsforening fra 1. April 1938.

Gørslev — Vollerslev-Gørslev Kommune. Der er afsluttet Overenskomst med Sogneraadet. Timeløn 109 Øre plus 15 Øre Tillæg for Tjæring. Skærveslagning betales efter gældende Tarif. Overenskomsten gælder til 1. Jan. 1939.

Bjæverskov — Kommunen. Overenskomsten er blevet fornyet med forbedrende Ændringer. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten, Akkord ligeledes. Tjæretillæg 15 pCt. Fortrinsvis Beskæftigelse af Medlemmer af D. A. F. For Slagning af 7 cm Skærver betales Kr. 8,00 pr. m3. Opsigelse med 3 Mdr. Varsel.

Grindsted — Kommunen. Der er oprettet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Akkord ligeledes. Tjæretillæg 15 pCt. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 7,75 pr. m3, Grusharpning Kr. 4,50 pr. m3. Forhandling optages om særlig Pris ved Leverance til Amtet. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Ved Ulykke tilsikres der Arbejderne 3,50 Kr. daglig de første 13 Uger. Faglig Strid behandles i Henhold til alm. gældende Regler. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Struer — Murermester J. Laugesen. Ved Anlæg af en kommunal Sportsplads i Ølby Kommune, der grænser op til Struer Bygrænse, opstod Uenighed om Betalingen, idet Murermester Laugesen, til hvem Arbejdet var overdraget, aflønnede Arbejdet med 116 Øre pr. Time i H. t. den mellem Struer Kommune og Arbejdsmændenes Fagforening gældende Overenskomst. Afdelingen forlangte Arbejdet afregnet efter Entreprenøroverenskomsten som større Jordarbejde med 125 Øre pr. Time. Da der ikke kunde opnaas Enighed ved de afholdte Mæglingsmøder, er Sagen afgjort ved faglig Voldgift. Da det under denne er oplyst, at Afdelingen selv har foranlediget indført i Tilbudsbetingelserne, at der skulde betales 116 Øre pr. Time, har Opmanden givet Murermesteren Ret i, at Arbejdet kan afregnes med 116 Øre pr. Time.

Aalborg A. — Firm. Berg, Bach & Egmose Hansen. Ved Belægning af Hasserisgade i Aalborg med Jernbeton opstod der Uenighed mellem Firmaet og Afdelingen om Afregningen, idet Afdelingen forlangte Arbejdet afregnet i Akkord i H. t. Overenskomsten, medens Firmaet aflønnede Arbejdet med Timeløn plus Jernbetontillægget. Da der ikke ved det afholdte Mæglingsmøde kunde opnaas Enighed, blev Sagen forelagt en faglig Voldgiftsret, hvis Opmand bl. a. udtaler, at selve Støbearbejdet paa Grundlag af de særlige Forhold, der gør sig gældende, ikke kan kræves udført i Akkord, medens Tildannelse og Henlægning m. v. af Jernet skal udføres i Akkord i H. t. de i Priskuranten fastsatte Priser.

Fredericia A. — Statsbanerne. Angaaende en Uenighed om Praktisering af den udsendte Meddelelse vedrørende Tildeling af Fridage til Ekstraarbejdere ved Trafiktjenesten, er der ved et Møde i Generaldirektoratet, truffet Aftale om, at der kun maa lægges to Fridage i en Uge, naar dette er strengt nødvendigt. I alle andre Tilfælde maa Reglen følges om, at der skal ydes en Fridag for hver 6 Arbejdsdage. I Tilfælde af Klage over, at Tildeling af Fridage ikke følges, vil Forholdet blive paatalt af Generaldirektoratet.

Holstebro A. — Udvalget for kommunale Værker. Efter at Afdelingen havde faaet Sanktion til Opsigelse af den med Kommunen gældende Overenskomst vedrørende Arbejderne paa Gasværket, er der ved Forhandlinger opnaaet Enighed om Fornyelse af Overenskomsten. De paa Gasværket beskæftigede 8 Mand ialt, faar hver et Tillæg til deres Aarsløn paa Kroner 200 fra 1. Oktober 1937 at regne.

8. Kreds — Gaardejer P. Rasmussen. Efter en overfor Gaardejer og Grusgraventreprenør P. Rasmussen iværksat Blokade som Følge af, at Rasmussen ikke vilde underskrive paa en Overenskomst eller betale tarifmæssig Løn, er der den 30. Sept. f. A. opnaaet Enighed om en Overenskomst indeholdende Bestemmelser om Arbejdstid, Timeløn, Overtidstillæg m. v. Da Blokaden var hævet, stillede Afdelingen Krav om, at en uorganiseret Chauffør, som Vognmanden havde beskæftiget under Blokaden, skulde forlade sin Plads, hvilket saavel Chaufføren som Vognmanden nægtede at imødekomme. Sagen er senere gaaet i Orden ved, at Chaufføren er blevet optaget i Afdelingen mod at betale en Bøde paa 50 Kroner.

37. Kreds — (Spjald og Grønbjerg). Efter et overfor Ringkøbing Ørnhøj Holstebro Jernbane fremsat Krav om Forhandling sigtende til Afslutning af en Overenskomst, har vi fra Banen modtaget Meddelelse om, at den ikke ønsker at afslutte Overenskomst med Forbundet, men er villig til at betale de ved Baneafdelingen beskæftigede Arbejdsmænd tarifmæssig Løn. Paa Grundlag heraf har vi ikke foretaget os videre i Sagen.

Sønderborg A. — Entreprenør Stenderup Jensen. Den mellem Entreprenøren gældende, men opsagte Overenskomst vedrørende Fabrikation af Cementvarer er blevet fornyet for et Aar paa Grundlag af, at Entreprenøren er indgaaet paa Afdelingens Forlangende om Forbedring af Priserne for forskellige Arbejder.

Aabybro — Cementstøberne Chr. Jensen og Th. Jensen, Aabybro. Ved et Møde Onsdag den 16. Marts 1938 mellem Cementvarefabrikanterne Chr. Jensen, Aabybro, Th. Jensen, Aabybro, Carl Bach, Brovst og Larsen, Vejby, Pandrup, og Dansk Arbejdsmands Forbunds 23. og 25. Kredsorganisation enedes man om følgende: Den nugældende Timeløn forhøjes med 10 Øre pr. Time, og de nugældende Akkordpriser forhøjes med 10 pCt. Fra 1. Marts 1938 bliver den mellem Cementvarefabrikantforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst ogsaa gældende mellem ovennævnte Parter. Overenskomsten er gældende, indtil den fra en af Siderne opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Ikast — Cementstøber Kristen Nielsen, Ikast. Overenskomst oprettet 4. Februar 1938. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn og Overarbejdstillæg de samme, som til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser. Der ydes hver Arbejder en Feriebetaling af 2 pCt. af den aarlige Fortjeneste i Perioden fra 1. Juni til 31. Maj. Ferieudbetalingen skal udbetales til Ferien. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten træder i Kraft 1. Marts 1938 og gælder til den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts.

Ikast — Cementstøber Martin Jensen, Ikast. Overenskomst oprettet 4. Februar 1938. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn og Overarbejdstillæg de samme, som til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser. Der ydes hver Arbejder en Feriebetaling af 2 pCt. af den aarlige Fortjeneste i Perioden fra 1. Juni til 31. Maj. Ferieudbetalingen skal udbetales til Ferien. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten træder i Kraft 1. Marts 1938 og gælder til den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts.

Nibe — Nibe Byraads tekniske Udvalg. Den mellem Afdelingen og Byraadet gældende Overenskomst er efter en af Afdelingen foretagen Opsigelse ved senere Forhandling blevet fornyet med det Resultat, at alle Lønninger er forhøjet med 5 pCt. Endvidere ydes der hver Arbejder 10 hl. Koks og 8 Dages Sommerferie. Herefter er Aarslønnen for Arbejderne Kr. 3500.

Grenaa — Grenaa Kommune. Den mellem Afdelingen og Kommunen gældende Overenskomst, som blev opsagt af Afdelingen, er ved de senere afholdte Forhandlinger blevet fornyet, hvorved der er opnaaet en Række Forbedringer for Arbejderne. Timelønnen er fastsat til 125 Øre. Kommunen holder Arbejderne forsikret for 5 Kr. pr. Dag de første 13 Uger i Ulykkestilfælde.

38. Agitationskreds — Entreprenørerne Jens Laursen, Niels Holm, Chr. Mortensen, Iver Iversen og M. Andersen, R. Nielsen. Ved en mellem Entreprenørerne og Kredsorganisationen indgaaet Overenskomst har Entreprenørerne forpligtet sig til at betale efter den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst. Herudover indeholder Overenskomsten endvidere Bestemmelse om, at der for Arbejde ved Tjæring og Grusspredningsmaskinen til 2 Mand betales Kr. 7,50 pr. Ton Tjære. Endvidere at der for Læsning af Materialer m. v. betales 126 Øre pr. Time. Entreprenørerne er endvidere indgaaet paa kun at beskæftige Medlemmer af D. A. F.

Vilstrup og 43. Kreds — Bygmester Nis Schmidt. Ved en den 1. Marts 1938 afsluttet Overenskomst er Bygmesteren indgaaet paa at respektere den mellem Landhaandværkernes Hovedorganisation og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst.

Rudkøbing — Rudkøbing Gasværk. Ved Fornyelse af Overenskomsten vedrørende Rudkøbing Gasværk er Ugelønnen blevet forhøjet fra Kr. 63,60 til Kr. 70,00.

25. Kreds og Vadum — Murermester Hans Jensen, Vadum. Mesteren er under 9. Februar 1938 indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Landhaandværkernes Hovedorganisation og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Frederikshavn A. — Entreprenør L. Topholdt og Chr. Jørgensen. Efter at Afdelingen havde opsagt den med Entreprenørerne gældende Overenskomst, er der ved senere Forhandlinger opnaaet Enighed om at forny Overenskomsten, hvorved der er opnaaet adskillige Forbedringer for Arbejderne.

Svendstrup — Grusgravejerne Karl Jensen, Erik Jensen og Hans Bendtsen, »Frederikshøj« Grusgrav. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn, Overarbejdstillæg er de samme, som til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Der optages lokal Forhandling vedrørende Fastsættelse af Akkordpriser for Grusharpnings- og Skærveslagningsarbejder.

Frejlev Afdeling — Grusgravejer Severin Christensen, Frejlev. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn, Overarbejdstillæg er de samme, som til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Der optages lokal Forhandling vedrørende Fastsættelse af Akkordpriser for Grusharpnings- og Skærveslagningsarbejder.

Lemvig — Lemvig Kommune. Overenskomsten mellem Afdelingen og Kommunen er blevet fornyet, hvorved der er opnaaet adskillige Forbedringer for Arbejderne. Ugelønnen for Retorthusarbejderne er blevet forhøjet fra 60—68 Kroner pr. Uge og andre ugelønnede Arbejdere har faaet Lønforhøjelse fra 57 til 61 Kr. pr. Uge.

32. Kreds — Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Cementvareindustrien for Djursland og Mol. Med samtlige Cementvarefabrikanter paa Mols er der oprettet en Overenskomst angaaende Fabrikation af Cementvarer. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen er den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende. Der er Enighed om, at Arbejdet udføres i Akkord i videst mulig Udstrækning. For Cementsten, som laves paa Byggepladsen betales et Tillæg af 40 pCt. Der beskæftiges fortrinsvis organiserede Arbejdere.

38. Agitationskreds — Entreprenør Johs. Møller, Aabybro. Angaaende en Uoverenstemmelse om Levering af Værktøj er der opnaaet Enighed samtidig med, at Entreprenøren har underskrevet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og vort Forbund gældende Overenskomst.

Frederikshavn — Frederikshavn Kommune. Afdelingen anmodede og fik Sanktion til at opsige Overenskomsten med Kommunen. Den 18. Februar 1938 er der afsluttet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn og Overarbejdstillæg er de samme, som er gældende mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen. Alt Arbejde, som er henhørende under Entreprenøroverenskomsten betales efter de i denne Overenskomst fastsatte Priser og udføres fortrinsvis i Akkord. Timelønnen ved Kommunen for Arbejde, som ikke er nævnt i denne Overenskomst, er til enhver Tid 10 Øre højere pr. Time end Timelønnen, der er gældende mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen. Der ydes Arbejdsmænd, der er beskæftiget ved Kommunen 1 Dags Sommerferie for hver Maaneds Beskæftigelse. Ferieaaret regnes fra April til April.

Odense A. — Odense Amt. Ved et af Odense Amt udført Vejarbejde i Dalum opstod Uoverensstemmelse om, hvorvidt Arbejdet kunde kræves udført i Akkord. Ved et om Sagen afholdt Mæglingsmøde, indgik Amtsraadets Vejudvalg paa at udbetale Akkordafsavnstillægget, 20 pCt., ialt 218 Kroner.

25. Kreds — Murermester G. Hald, Vester Hassing. I April Maaned 1937 blev der mellem Afdelingen og Kredsen paa den ene Side og Murermester Hald paa den anden Side afsluttet Overenskomst gaaende ud paa, at Mesteren skulde betale efter og iøvrigt respektere den mellem Landhaandværkernes Hovedorganisation og vort Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst. I Slutningen af 1937 kom det ved et rent Tilfælde til Forbundets Kundskab, at Mesteren til Trods for den indgaaede Overenskomst havde fortsat med at betale de hos ham beskæftigede 2 Arbejdsmænd med 5 Kroner om Dagen.

Da vi ikke kunde faa Sagen bragt ud af Verden ved det afholdte Mæglingsmøde, indklagede vi Mesteren for Den faste Voldgiftsret, som dømte ham til at betale det for lidt udbetalte, ialt 1100 Kroner samt paalagde ham Sagens Omkostninger.

Aarhus M. — Murermester Holger Nielsen, Aarhus. I Anledning af en Uoverensstemmelse om Betaling for Arbejde ved Pudsning af indvendige Betontrapper, paa hvilke der er henlagt Linoleumsskinner, er der afholdt faglig Voldgift. Fra Fagforeningens Side krævedes, Arbejdet, som Svendene har udført i Akkord, aflønnet paa samme Maade som det øvrige Pudsearbejde, medens Mesteren ikke vilde anerkende, at Arbejdet var indeholdt i dette Overenskomst-Afsnit. Opmanden udtaler, at da Opbæringen af Linoleumsskinnerne ikke i nævneværdig Grad giver Arbejdsmændene forøget Arbejde, maa der gives Centralforeningen Medhold i, at Opbæringen ikke kan forlanges betalt med samme Procent som Opbæring af Materialer til Pudsearbejdet. Det er dog givet, at Arbejdsmændene skal have Betaling for Opbæringen, da de arbejder i Akkord sammen med Svendene, og Opbæringen af Linoleumsskinnerne skal i Henhold hertil betales med den i Overenskomstens § 5 D I. fastsatte Pris (Grundprisen) med Fradrag af ⅓.

Nykøbing F. — Statsbanerne. Ved Opgravning med paafølgende Tilfyldning for en Dampledning for De danske Statsbaner i Nykøbing F., forlangte Afdelingen paa Grundlag af Arbejdets særlige Karakter, et Tillæg af 20 pCt. Efter en nærmere foretagen Undersøgelse af Forholdene, er Generaldirektoratet gaaet ind paa at betale det omhandlede Tillæg.

Nyborg — Entreprenør Carl Nielsen. Efter at det ved et Mæglingsmøde mellem Organisationerne ikke var lykkedes at bringe nogle mellem Afdelingen og Entreprenøren opstaaede Uoverensstemmelser vedrørende Løftning af Jord, Ekstra Løsning og Fradrag for Sand ud af Verden, og efter at vi havde begæret Sagen forelagt for en faglig Voldgiftsret, er der ved et senere Møde mellem Parterne lokalt opnaaet Enighed om, at Entreprenøren til fuld Afgørelse betaler ca. 1200 Kr.

Løsning — Statsbanerne. Ved et Møde i Generaldirektoratet for De danske Statsbaner er der for Løftning af Spor i en Højde af 9 cm fastsat en Pris af 72 Øre pr. 1 m plus 14 pCt. Herudover ydes der et Tillæg af 12 pCt. for Gene af Toggang.

Holbæk — Murermester Olsen, Kalundborg. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for Henlægning og Støbning af Røselerdæk, som af Afdelingen var opgjort efter den københavnske Overenskomst minus 7 pCt., er der afholdt Mæglingsmøde, hvor der er opnaaet Enighed om, at Mesteren til fuld Afgørelse udbetaler 1668 Kr. i Overskud. Det er 550 Kr. mindre, end Afdelingen havde opgjort Arbejdet til. Til Arbejdet er medgaaet 1600 Akkordtimer.

Aarhus J. B. — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. Ved Afslutning af Udførelsen af Forskallingsarbejde ved Ringgadebroen i Aarhus, opstod der Uoverenstemmelse om den endelige Afregning. Efter at der var afholdt nogle resultatløse Mæglingsmøder, blev Sagen forelagt en faglig Voldgiftsret, hvor der opnaaedes Forlig gaaende ud paa, at det samlede Forskallingsarbejde afregnes med 65.116 Kroner. I Henhold hertil skal Firmaet efterbetale Kr. 5500.

Jernbanearbejdernes Afd. B. — Statsbanerne. Arbejdet med Vedligeholdelse af Køreledningsnettet ved Nærtrafiken foregaar som konstant Natarbejde. En af Nætterne, da Arbejdsholdet mødte paa Arbejde til sædvanlig Tid, kunde de ikke komme i Gang grundet paa daarligt Vejr. Arbejdslederen sendte derfor Holdet hjem med Afregning for 2 Timer. Arbejderne forlangte for 8 Timer. Ved et Møde i Generaldirektoratet opnaaedes Enighed om, at der i det foreliggende Tilfælde skulde betales for 4 Timer.

Kolding A. — Kommunen. Ved et Jordarbejde, som Kolding Kommune udførte, havde Arbejderne krævet Tillæg for smudsigt Arbejde. Da man ikke kunde blive enige om Tillæggets Størrelse, blev Sagen behandlet paa et Mæglingsmøde, hvor man enedes om, at der betales et Beløb af Kr. 30,00 pr. Mand. Der var ca. 40 Mand i Arbejde.

Odense A. — Entreprenørerne A. C. Gravesen & Gosvig. I Forbindelse med Jordafgravningsarbejdet for Benzinlagre ved Odense Havn opstod der Uoverensstemmelse vedrørende Løsning af Jorden, som Firmaet lod udføre med Plov og mente derfor ikke at være forpligtet til at betale Løsningsprisen. Ved en i den Anledning afholdt faglig Voldgift afsagde Opmanden Kendelse om, at Firmaet ikke kan fritages for at betale for Løsning, men han tilføjer, at det vil være rimeligt, om der blev foretaget et Fradrag i Løsningsprisen.

Lyngby — Entreprenør Jens Larsen, Lyngbyvej. Ved Mæglingsmøde D. D. den 17. Februar paa Entreprenørforeningens Kontor angaaende en Uenighed mellem Entreprenør I. P. Larsen og Afdelingen vedrørende Afregning for et Kloakarbejde paa Søndervej i Gentofte opnaaedes der Enighed om, at Entreprenøren til fuld Afgørelse af Uenigheden betaler 550 Kr. til Folkene.

19. Kreds — Entreprenør Carl Nielsen, Fruens Bøge. Som Følge af, at et ved Baneoverføringen ved Hjulby udført Jord-, Afvandings- og Sporarbejde ikke kunde udføres i Akkord, er der ved et Møde truffet Aftale om, at hele Arbejdet aflønnes med 126 Øre i Timen.

Brønderslev — Kommunen. Efter Forhandling mellem en Repræsentant fra Forbundet, Bestyrelsen for Arbejdsmændenes Fagforening i Brønderslev og Byraadets Vejudvalg, Ingeniør Jensen, vedtoges det at aflønne det omhandlede Arbejde ved Vester Kærvej med 1 Kr. 72 Øre pr. Time, der er arbejdet.

Esbjerg — Murermester J. Chr. Hansen. Mæglingsmøde afholdtes den 5. Januar 1938 i Esbjerg mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund om følgende Uoverensstemmelser mellem Murermester Jes. Chr. Hansen, Esbjerg, og hans Arbejdsmænd, om følgende Arbejder. Hejsetillæg ved Ophejsning af Mursten m. m., Betaling for Opstilling af Forskalling og Støbning af Røselerdæk. Der opnaaedes Enighed om, at der til fuld Afgørelse af de forskellige Regnskaber af Mesteren udbetales Kr. 485,14.

18. Kreds — Entreprenør Carl Nielsen, Fruens Bøge. Ved et Mæglingsmøde den 7. Januar 1938 mellem Repræsentanter for Fyns Entreprenørforening og Dansk Arbejdsmands Forbund behandledes en Uoverensstemmelse mellem Entreprenør Karl Nielsen, Killerup, og Turup Afdeling om Efterbetaling for et Vejarbejdet ved Mygindlund. Parterne enedes om, at Entreprenør Carl Nielsen til fuld Afgørelse af det foreliggende Mellemværende betaler 1450 Kr.

Kerteminde — Entreprenør Peter Mogensen. Ved et Mæglingsmøde i Odense den 7. Januar 1938 mellem Repræsentanter for Fyns Entreprenørforening og Dansk Arbejdsmands Forbund afholdt i Anledning af en Uoverensstemmelse mellem Entreprenør P. Mogensen, Kerteminde, og Kerteminde Afdeling i Anledning af en Uoverensstemmelse om Betalingen for et Kloakarbejde i Kerteminde, enedes man om, at Entreprenøren til fuld Afgørelse af den foreliggende Uoverensstemmelse betaler Kr. 55,00 til Kerteminde Afdeling.

Fredensborg — Entreprenør A. Jensen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

32. Agitationskreds — Entreprenør N. L. Marcussen. Overenskomst oprettet. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Lysbro — Cementvarefabriken i Skægkær. Fabriken er indgaaet paa at betale efter den mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst. Endvidere er der oprettet en Del Akkordpriser.

Lysbro — »Færgebakken« Cementvarefabrik. Fabriken er indgaaet paa at betale efter den mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst. Endvidere er der oprettet en Del Akkordpriser.

17. Kreds — Entreprenør Peder Rasmussen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Horsens A. — Kirkegaardene i Horsens. Overenskomst oprettet. Timeløn Kr. 1,22 plus det for Tiden gældende Dyrtidstillæg af 8 Øre. Overarbejde 25, 50 og 100 pCt.s Tillæg. Arbejdstid 8 Timer.

Tønder — Vognmand Emil Tehisen. Vognmanden er indgaaet paa at betale efter den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Tønder — Entreprenør A. Jessen. Entreprenøren er indgaaet paa at betale efter den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Rønne — Rønne Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid Februar—November 8 Timer. December og Januar 7 Timer. Timeløn 114 Øre. Alm. Overarbejdsbetaling. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser.

Rønne — Rønne Kommune. Belysningsudvalget. Overenskomst oprettet. De antagne Lygtetænderes faste Løn fastsættes til 1700 Kroner aarlig, der forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver 1 Øre, Timelønnen til Kommunens Arbejdsmænd forhøjes eller nedsættes fra Kr. 1.04 (for Tiden Tillæg 10 pCt., ialt Aarsløn 1870 Kroner). Reservelygtetændernes faste Løn fastsættes til 882 Kroner aarl., der forhøjes eller nedsættes med 1 pCt. for hver 1 Øre, Timelønnen til Kommunens Arbejdsmænd forhøjes eller nedsættes fra Kr. 1,04 (for Tiden Tillæg 10 pCt., ialt Kr. 970,20).

Vodskov — Murermester Kaj Jensen, Vodskov. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Vojens — Murermester Heinrich Davidsen. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og D. A. F. gældende Overenskomst.

Møgeltønder — Murermester Nis Lorentzen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

17. Kreds — Købmand K. Frandsen, Langeskov. Købmanden har underskrevet paa at ville overholde den mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Kjellerup — Vognmand Oluf Petersen. Vognmanden er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Lyngby — Ingeniør Fleuron. Ingeniøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Vordingborg — Vordingborg Byraads Udvalg for Gader- og Veje. Overenskomst oprettet 4. Marts 1938. Udvalget er indgaaet paa at rette sig efter de Bestemmelser, som til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Tjære og Asfalteringsarbejde betales med Timeløn plus 35 pCt. Rensning af Septictank betales med Timeløn plus 100 pCt. Arbejdere, der har været beskæftiget ved Kommunen i et Aar før Ferietidens Begyndelse, har Ret til 14 Dages samlet Ferie. Arbejdere, der ikke har denne Anciennitet, har Ret til 1 Feriedag for hver 25 Arbejdsdage. Ferien gives med fuld Løn. Arbejdere, der antages, skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Fagforening og Arbejdsløshedskasse. Overenskomsten kan opsiges af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel til en 1. Marts.

44. Agitationskreds — Vognmand Jep Gormsen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 9 15.-5. 1938 43. Aarg.

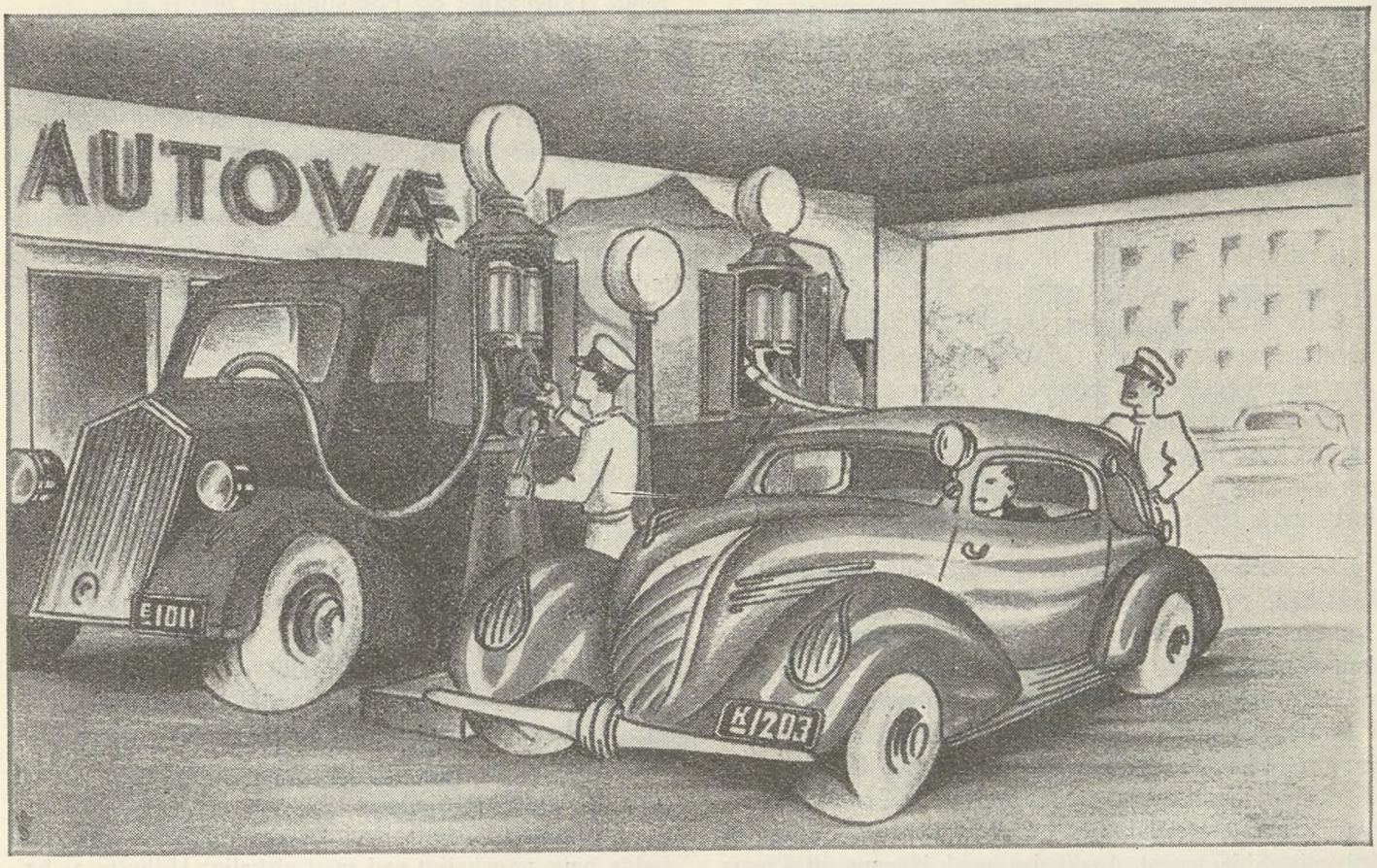

TANKPASSEREN

Forbi ham haster Biler,
han ser en Sky af Støv.
naar de fra Byen iler
mod Skovens lyse Løv.

Og tunge Nyttevogne
i Hverdagsgraat og Regn;
han ved fra hvilke Sogne
paa Nummerpladens Tegn.

Paa Tur mod Skov, der kranser
det skønne danske Land,
dog nogle Vogne standser
for Luft, Benzin og Vand.

Før videre de drager
ud til et dejligt Sted,
hver Vogn fra Tanken tager
hans Hjertes Hilsen med.

Han tænker mange Gange
paa Smaafolks jævne Vis,
at her er nok en Slange,
men ingen Paradis.

Aage Hermann.

En Drøm, der ikke blev til Virkelighed

Der er ingen Tvivl om, at Stifterne af K. d. F. oprindeligt havde tænkt sig noget stort i Forbindelse med denne Organisation, og derfor nu er bittert skuffede over at maatte se denne Drøm svinde for Virkelighedens Realiteter. Der er heller ingen Tvivl om, at man fra K. d. F.'s Side har gjort »hæderlige« Forsøg paa at bygge en Organisation op paa Grundlag af hvilken, der kunde skabes Betingelser for en Splittelse af de almindelige faglige Organisationer for derved bl. a. at opnaa de billigste Arbejdsbetingelser for de kristelige Arbejdsgivere.

Men man regnede forkert heldigvis. Der er ikke i Danmark, saalidt som noget andet Sted i Verden, Brug for kristeligt prægede Organisationer, men desværre staar Oplysningen blandt Arbejderne i nogle Lande ikke Maal med den Oplysnng, som danske Arbejdere har erhvervet sig, og som er dens meget væsentlige Værn mod alle de Angreb, der daglig rettes mod Organisationerne snart fra den ene og snart fra den anden Side.

K. d. F. er klar over, at Anslaget mod de danske Fagforeninger er mislykkedes, og at Likvidationen af K. d. F. maa paabegyndes. Ganske vist findes der endnu nogle, som vil gøre et Forsøg paa at holde sammen paa de tilbageblevne Stumper og søge en Arbejdsløshedskasse opretholdt paa private Midler, men de fleste vil vist anse denne Tankes Realisation som absurd, selv om der kun, efter alt foreliggende at dømme, bliver et forholdsvis ringe Antal Medlemmer tilbage.

Med megen Bitterhed konstaterer K. d. F.'s Medlemsblad, at de ialt 2000 Medlemmer, som det var lykkedes at samle under K. d. F.'s Sammenslutning, kun var lidet mod de 450,000 Medlemmer, der er indrulleret under De samvirkende Fagforbund. Heri ligger i Virkeligheden det allerstørste Bevis for, at K. d. F. fra første Begyndelse var en fuldkommen forfejlet Ide. Men naar man samtidig vil paastaa, at Grunden hertil skulde være en almindelig Ændring i en hidtidig fra kristelig Side næret Anskuelse med Hensyn til Livets forskellige Foreteelser, er dette ikke rigtigt. Vel har der til forskellige Tider — ogsaa i det danske Folk — været Tilløb til overdrevne Forestillinger om, hvad der skulde henregnes til det, man blandt andet fra K. d. F.'s Side vil betragte som antireligiøse Handlinger, men i det Store og Hele har Folkesjælen været saa sund, at disse sygelige Angreb er afvendt uden Komplikationer.

Den verdslige Betegnelse, som K. d. F. har søgt at paahefte de danske Fagorganisationer er fuldkommen grebet ud i Luften, saavel som Paastanden om, at det enkelte Medlems personlige Opfattelse af religiøse Spørgsmaal bliver regnet Vedkommende til Last. De faglige Organisationer har altid haft til Opgave at samle alle Arbejdere til fælles Kamp for forbedrede Livs- og Levevilkaar ved at interessere dem for Løsningen af de Samfundsspørgsmaal, der maatte have integrerende Indflydelse for Opnaaelsen af dette Maal. At dette er lykkedes i den Udstrækning, som Tilfældet er, skyldes naturligvis, sideløbende med de faglige Organisationers stadig stigende Styrke, den politiske Indsats, som Socialdemokratiet har været i Stand til at yde gennem en Lovgivning, der stiller Arbejderklassen lige med alle andre Stænder i Samfundet. Og ligeledes, at Arbejdernes Oplysningsbevægelse efterhaanden har rystet alle sløve og ligegyldige op og gjort dem til selvtænkende Enere, overfor hvilke selv nok saa besnærende Talemaader og Forestillinger preller af.

K. d. F. beklager sig over de trange Kaar, som Organisationen har haft, og henviser som medvirkende hertil, at der i de senere Aar har været en mærkbar Stemning mod K. d. F. ogsaa indenfor Kredse, som paa Forhaand skulde synes interesseret i Organisationens Trivsel. Der anføres i saa Henseende, at baade Præster, Missionærer, Sekretærer og andre Samfundsledere gennem Aarene er bleven mere og mere socialdemokratisk interesseret og endog har tilmeldt sig dette Parti.

Vi tror dette har sin naturlige Forklaring. For det første, fordi Socialdemokratiets Politik paa alle Omraader, og ikke mindst i social Retning, i alle Enkeltheder maa virke tiltrækkende paa alle, som har Interesse for Tilvejebringelsen af betryggende Levevilkaar ogsaa for de fattigste i Samfundet. Og dernæst kan det ikke være undgaaet alle psykologisk interesseredes Opmærksomhed, at der skal et Minimum af personlig Tryghedsfølelse til, for at det kan forventes, at der kan skabes Forstaaelse og Lyst til at beskæftige sig med aandelige Sysler, det være sig af den ene eller anden Art. Den, der har en tom Lomme, eller en sulten Mave og som til daglig maa koncentrere alle Tankeforbindelser om Løsningen af dette Problem, vil i de allerfleste Tilfælde have vanskeligt ved med virkeligt Udbytte at beskæftige sig med andre Spørgsmaal.

K. d. F. har imidlertid fra Begyndelsen til Enden betragtet dette Problem som sekundært og søgt Samarbejde og Støtte hos Partier og andre som aabenbart har modarbejdet en Forbedring af Arbejdernes Vilkaar. Betegnende i saa Henseende er det, at Venstrepartiet har lagt aabenbar Interesse for Dagen, naar det drejede sig om K. d. F. Ses denne Interesse i Forbindelse med dette Partis stærke Modstand mod enhver Art af Lønforhøjelse til Arbejderne, hvor Partiets Repræsentanter havde Indflydelse, for Eksempel naar det drejer sig om kommunale Arbejder eller i Forbindelse med de samme Repræsentanters smaalige Indstilling, naar sociale Loves Bestemmelser skal fortolkes, er Billedet af Samar-

bejdet med K. d. F. og dette Parti fuldttegnet og viser med tilstrækkelig Tydelighed den dybe Afgrund af social Nød, som K. d. F. førte sine Medlemmer henimod, saafremt det nogensinde skulde ske, at dette Parti, eller lignende arbejderfjendske Partikonstellationer, atter skulde opnaa Magt i vort Land.

Dertil kommer, at K. d. F.'s Medlemsblad til Stadighed har indeholdt haanende Omtale af Arbejdernes eget Parti og Ministeriets Indsats til Gavn for Arbejderklassen. Ja, man er endda ikke veget tilbage for at hylde Diktaturet i vor sydlige Nabostat som særlig eftertragtelsesværdigt, set blandt andet ud fra et Beskæftigelsesstandpunkt.

Med alle disse Kendsgerninger in mente, er der vist ingen Grund til for K. d. F. at beklage sig over de trange Kaar, som denne Organisation har mødt, tværtimod maa disse Kaar ses som en naturlig Reaktion mod en Organisation med et saa forløjet Grundlag som K. d. F.

R—dt.

Den internationale faglige Centrals Repræsentantskabsmøde 1938

Den Internationale faglige Centrals (IFC) ordinære Repræsentantskabsmøde afholdes i Aar fra den 17.—21. Maj i Oslo. Mødet vil tælle Repræsentanter for omtrent tyve Millioner organiserede Arbejdere i de frie Organisationer.

Interessen paa Repræsentantskabsmødet er først og fremmest henledt paa Spørgsmaalet om de russiske Fagforeningers Indmeldelse i IFC. Den 7. internationale Fagforeningskongres i London i 1936 besluttede at fortsætte IFC's Bestræbelser for at genoprette den internationale faglige Enhed og i dette Øjemed indlede Forhandlinger med de Landsorganisationer, der stod udenfor Fagforeningsinternationalen, saaledes i Amerika, Australien, New-Zealand, Østasien, USSR. Den amerikanske Landsorganisations Inmeldelse blev bekræftet paa sidste Aars Repræsentantskabsmøde i Warzaw. Forhandlinger med Repræsentanter for de russiske Fagforeningers Centralraad har derefter fundet Sted i Moskva. Fra russisk Side blev der stillet visse Betingelser, og IFC's Repræsentanter udformede derpaa nogle Modforslag. IFC's Bestyrelse har i et Møde den 13. Januar 1938 erklæret de russiske Betingelser for uantagelige og indstillet dem til Repræsentantskabsmødets Forkastelse. Samtidig opfordredes Landsorganisationerne til at give deres Mening til Kende.

Dette er nu sket, dels i Form af direkte Henvendelser til IFC dels i Form af Udtalelser fra de forskellige Organisationers kompetente Instanser. IFC har i Overensstemmelse med de demokratiske Principper indenfor Fagbevægelsen medvirket til at udbrede Kendskabet til disse Beslutningers Argumenter saavel for som imod Russernes Indmeldelse. Paa Repræsentantskabsmødet i Oslo vil Generalsekretær Schevenels indlede Debatten om dette Spørgsmaal med en mundtlig Redegørelse.

Dette vigtige organisatoriske og tildels ogsaa politiske Spørgsmaal maa dog ikke aflede Opmærksomheden fra de øvrige betydningsfulde Problemer, som staar paa Repræsentantskabsmødets Dagsorden. IFC's økonomiske Politik skal drøftes, herunder 40 Timersugen og Mulighederne for dens Gennemførelse overalt — et Problem, der efter aarelange og tildels resultatløse Drøftelser i Arbejdsburauet i Genéve nu igen fremtræder paa det af Fagbevægelsen forfægtede Grundlag. Indledningen til Behandlingen af disse Problemer foretages af Generalsekretær Mertens, Belgien, der ogsaa vil behandle det aktuelle Spørgsmaal om Principperne for en kriseforebyggende Politik.

Det traditionelle Punkt paa Dagsordenen »Kamp imod Krig, Reaktion og Fascisme«, indledes af den franske Landsorganisations Generalsekretær Jouhaux. Efter de politiske Kræfters fuldstændige Kapitulation maa man paaregne stor Interesse for de faglige Aktionsmidler i Kampen imod Krig og Fascisme. Under dette Punkt vil der ogsaa blive taget Stilling til de øjeblikkelige Problemer i Spanien, Kina o. s. v.

Generalsekretær Schevenels forelægger Beretningen om Virksomheden. Den trykte Beretning, som foreligger til alle Mødets Deltagere, omtaler alle Grene af Fagforeningsinternationalens Virksomhed, økonomisk Politik, Socialpolitik, Afrustningsbestræbelserne, den kollektive Sikkerhed (Folkeforbund, Locarnotraktat, Ni-Magtskonferencen i Bryssel, Ikke-Indblandingen i Spanien, Krigen i Østen).

Dagsordenens Punkt »Finansiel Oversigt, Revisionsberetning og Valg af en Revisor« indledes af Meister, Sekretær i Landsorganisationen i Svejts.

Da den foreløbigt fastsatte Dagsorden for de internationale Fagsekretariaters ordinære Konference kun indeholdt Punkter, som i Forvejen var optaget paa Repræsentantskabsmødets Dagsorden, (de internationale Fagsekretariater er repræsenteret paa Mødet med Taleret) og da Tiden formentlig vil være nødvendig til Behandling af den omfattende Dagsorden, er der afstaaet fra Afholdelsen af en særlig Konference med de internationale Fagsekretariater.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

40 Aars Stiftelsesfest i Frederiksværk Afdeling

Den 24. April 1898 afholdtes et Agitationsmøde i Frederiksværk med det Formaal at samle Arbejdsmændene til fælles Kamp for deres Sag i en Organisation. Daværende Forretningsfører Jens Larsen, Næstved,

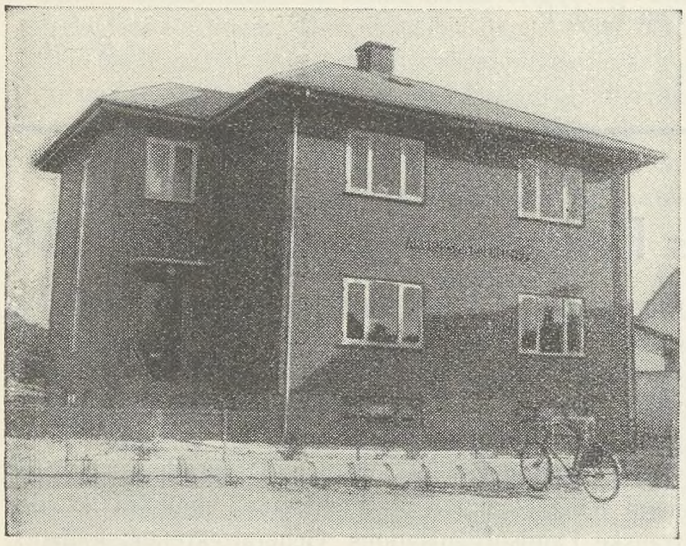

var mødt som Repræsentant for Dansk Arbejdsmands Forbund.

Paa Mødet vedtoges det at søge en Arbejdsmandsorganisation oprettet i Tilknytning til Dansk Arbejdsmands Forbund og et Udvalg nedsattes til at udarbejde Love og iøvrigt forberede det videre fornødne til Sagens Realisation.

Det nedsatte Udvalg dannede den første Afdelingsbestyrelse, og kom som saadan ikke til at mangle Arbejde. Modstand mod den nye Organisation og dens Ledelse iværksattes fra de daværende store Virksomheders Side, hvoraf der i Frederiksværk fandtes Anker Heegaards Fabrik, Valseværket, Savværket og Frede-

riksværk Trælasthandel, hvis Indehavere var vant til forud for Organisationens Oprettelse selv at kunde bestemme baade Arbejds- og Lønvilkaar. Arbejdslønnen var den Gang 18—20 Øre i Timen og Arbejdstiden 11 eller flere Timer daglig.

Fagforeningens Ledelse stillede Krav om Timelønnens Forhøjelse til 25 Øre og Arbejdstidens Nedsættelse til 10 Timer daglig. Men Forholdene var vanskelige for den nystiftede Organisation, idet der ikke alene skulde kæmpes mod Arbejdsgivernes Modstand, men tillige ogsaa mod den da hos Arbejderne raadende Opfattelse af, at der var en vis Risiko ved at tilmelde sig en Fagforening, og at denne kunde medføre Afskedigelse. Disse Vanskeligheder blev dog efterhaanden overvundet og der kom Stigning i Medlemstallet, som allerede et halvt Aar efter Afdelingens Oprettelse talte 90.

Det efterfølgende Aar blev et begivenhedsrigt Aar for den nye Fagforening. I Februar Maaned etablerede

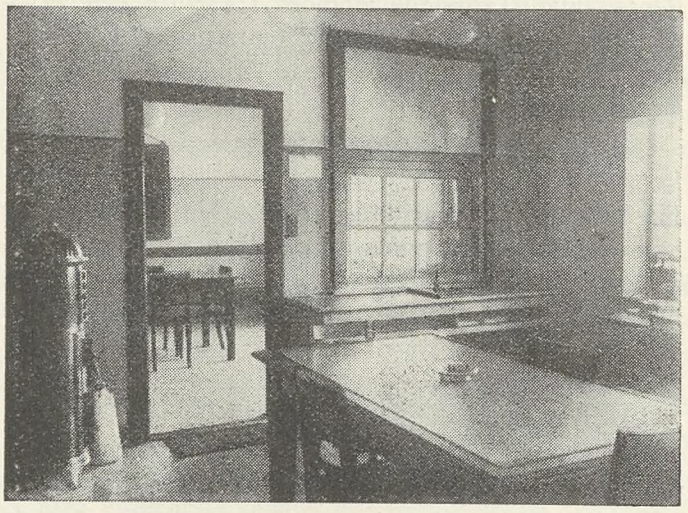

Formerne en Strejke paa Anker Heegaards Fabrik og Arbejdsmændene vedtog at erklære Sympatistrejke og allerede i April samme Aar udbrød den store landsomfattende Lock-out. Hos mange af Byens Næringsdrivende skabtes under Kampen Sympati for Arbejdernes Indsats og der vistes stor Offervilje mod de fra Arbejdet udelukkede Arbejdere.

Ved Lock-outens Afslutning lykkedes det at faa gennemført Kravet om Forhøjelse af Timelønnen og Nedsættelse af Arbejdstiden, hvorefter der fulgte en Række rolige Arbejdsaar for Afdelingen, under hvilke Medlemstallet stadig steg.

I 1906 opstod imidlertid Konflikt med Valseværket, som medførte en bitter og lang Kamp, ikke mindst med de forholdsvis mange Strejkebrydere, som optog Arbejdet paa Værket. Konflikten sluttede først i 1908, men fik forøvrigt det Efterspil, at Foreningens daværende Sekretær blev idømt en Bøde for Injurier, idet han havde betegnet Strejkebryderne som Skruebrækkere.

De efterfølgende Aar gav efterhaanden stadig forbedrede Arbejdsvilkaar og Medlemstallet var ligeledes i stadig Stigen, dog lykkedes det først at organisere Krudtværkets Arbejdere i 1918. I Øjeblikket tæller Af-

delingen 530 Medlemmer og øver naturligvis som saadan stor Indflydelse paa det Omraade, der dækkes af Afdelingen.

Det stigende Medlemstal medførte naturligvis, at de gennem mange Aar tilstedeværende Kontor og Kontrollokaler efterhaanden blev alt andet end tidssvarende, og det blev et stærkt Ønske hos Afdelingens Medlemmer at faa Foden under eget Bord. Dette skete i 1936, da Afdelingens nye Ejendom blev opført, som det fremgaar af vedføjede Billede er det en smuk og moderne Ejendom, hvis hele underste Etage er indrettet til Kontor og Kontrollokaler, medens 1. Salen beboes af Formanden.

Den 23. April samledes en Del af Afdelingens Medlemmer til en fornøjelig Fest for at fejre Dagen for Afdelingens Oprettelse. Ved Festen talte paa Forbundets Vegne Redaktør Richardt Børgesen og desuden Redaktør L. Bram og Svend Bram som Repræsentanter henholdsvis for den socialdemokratiske Presse og den stedlige Fællesorganisation, af hvilken Arbejdsmændene naturligvis er Medlem og har gjort en betydelig Indsats ogsaa paa denne Organisations Virkeomraade. Til Festen indløb en Masse Telegrammer og Blomsterdekorationer dels fra stedlige og dels fra Organisationer i Omegnen, hvilket naturligvis bidrog til at forhøje Stemningen ved Festen, der varede til de smaa Timetal.

Sølvbryllup

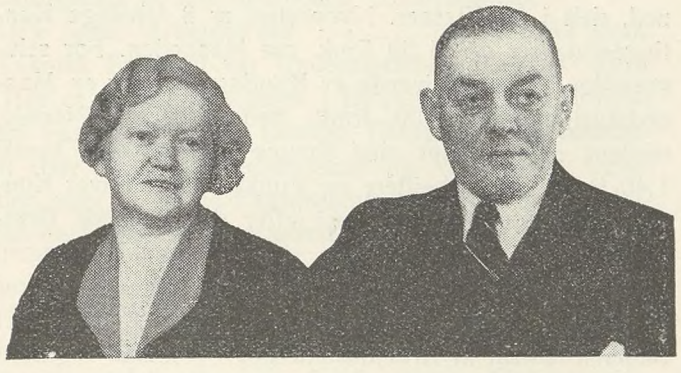

Vor Afdelingsformand for Kuske- & Chaufførernes Fagforening i Vejle, *Karl Lorentzen* og *Hustru* fejrede den 5. April i Aar Sølvbryllup.

Lorentzen har været Formand for Fagforeningen siden 1932 og i den Tid røgtet sit Hverv til Medlemmernes fulde Tilfredshed, hvilket der ogsaa gaves synligt Bevis paa overfor Lorentzen og Hustru, som modtog en Mængde Telegrammer, Blomster og Gaver fra Afdelingen.

Selvom det er noget sent, vi faar denne Meddelelse, og Festlighederne er afholdt, bringer vi dog herigennem vor Kammerat og hans Hustru vor hjerteligste Lykønskning og siger ham Tak for den Tid, der er gaaet, og for den Indsats han har gjort i Organisationens Arbejde.

Foraaret og Mulden

Det første, fine Foraar
har aandet over Mulden,
den laa der graa og knoldet
og klemt af Vinterkulden.
Om Bondegaard og Husmandssted
og Landarbejderhjem
nu ligger Mulden anende,
mens Foraaret gaar frem.

Det første, fine Foraar,
de første, spæde Klange,
den første fagre Nynnen
af mange Fuglesange,
de første Striber salig Sol
i Glitren og i Guld,
de første Vaarens Kærtegnssmil
henover Danmarks Muld.

Og Mulden vaagner stille
mod Vaar af Vinterdvale,
det gærer og det bryder
i Muldens mørke Sale,
dernede under Knoldene
gaar Safterne i Gang,
det er som gemte Kildespring
af Sødme og af Sang.

Og snart vil Mulden mødes
i Kærtegnskys med Vaaren
ved Landarbejderhuset
saavel som Bondegaarden,
og der, hvor Muld og Vaaren skøn
skal mødes i et Kys,
der fødes Blomst og Frugt og Korn
og Nætters Stjernedrys.

Og maatte Vaarens Skønhed
og Muldens gyldne Gave
forvandle Verdens Øde
til underskønne Haver,
og aande Skær af Sol i Sind,
hvor Sot og Smerte slaar,
og favne Fred om Verden vid
og læge Ufredssaar.

Oskar Hansen.

Den tyske Arbejdsfronts Forfatning

Nedenfor gengiver vi efter »Neuer Vorwärts« Den tyske Arbejdsfronts (Fagforenings) Love, Kontingentregler og Understøttelsessatser.

Diciplinærordning for Medlemmerne.

Den 1. Januar 1935 traadte den af »Der Führer« den 24. Oktober 1934 bestemte Organisation af »Den tyske Arbejdsfront« i Kraft. Det er betegnende for Den tyske Arbejdsfront, at Lovene for denne for Arbejderne statslige Tvangsorganisation, der først for nylig er traadt definitivt i Kraft, udelukkende indeholder »Bestemmelser om Medlemsskab af Den tyske Arbejdsfront«. Mens Korporationen i Italien dog har en vis Skinforfatning, som foruden Medlemspligterne ogsaa indeholder Bestemmelser om Organisationens Rettigheder og Opgaver, indskrænker Den tyske Arbejdsfronts »Bestemmelser« sig udelukkende til at omfatte Medlemsskabet, Kontingentstørrelsen, Understøttelsespligten og den saakaldte Retsbeskyttelse. Medlemmerne har overhovedet intet at gøre med Organisationen, dens Ledere eller Udførelsen af nogen som helst Opgaver.

Det er sikkert noget nyt indenfor Organisationsvæsenet, at et Forbund paa over 20 Millioner Medlemmer kan bekendtgøre en *Medlemslov,* som bevidst ikke indeholder den ringeste Antydning af *Medlemsforfatning.* Ogsaa Reglerne for Understøttelsen bliver bekendtgjort fuldstændig ensidigt ligesom et Eksercerreglement.

Det tredie Rige gaar ud fra følgende Inddeling af Folkets Disciplinærordning:

1) *Familien,* som skal sørge for Forplantningen,
2) *Kommunen,* som ordner den politiske Gennemførelse af Samlivet paa Bopælene, og
3) *Værksted og Fabrik,* som »sørger for Brødet og giver Menneskene Arbejdsmulighed«.

Staten er øverstbestemmende, og dens Organ til Indvirkning paa Bedrifterne er Arbejdsfronten. Da denne kun er et statsligt Fuldbyrdelsesorgan overfor Arbejderstanden, vilde en Medlemsforfatning ophæve Betydningen af dens Bestaaen.

Retsløse Medlemmer.

Den nye Lov maa betragtes omtrent som et Prospekt fra et Forsikringsselskab. Præmier og Kontingentstørrelser bliver bekendtgjort. Arbejdsfronten meddeler Bidrag og de mulige Understøttelser uden aabent at nævne den faktiske Medlemstvang. Alle Arbejdsgivere og Arbejdere kan (skal) være Medlemmer, dersom de ikke maa betragtes som »varigt arbejdsløse«. I Praksis betragtes alle »uskikkede« Arbejdere som »varigt arbejdsløse«, altsaa først og fremmest de uforbederlige Marxister o. s. v. Den stedlige Formand træffer Afgørelse om Optagelse; »Klagetilfælde« gaar til Formanden for Kreds eller Distrikt og i sidste Instans til Æres-Disciplinærmyndighederne.

Medlemmerne er forpligtet til:

1) at efterkomme alle Fordringer, som Arbejdsfronten stiller,
2) at betale de reglementerede Bidrag,
3) at underkaste sig Arbejdsfrontens Diciplinærordning og Lovbestemmelser.

Som Rettigheder bliver anført:

1) Understøttelser,
2) Deltagelse i NS Foreningen »Kraft durch Freude«.

Arbejderstandens Rolle i Nazi-Tyskland kan næppe udtrykkes mere brutalt end i Arbejdsfrontens nye Lov: arbejde, betale Kontingent og holde Kæft.

»Opløsningen af Medlemsskabet«.

Bestemmelserne herfor er ny. Opløsning af Medlemsskabet finder Sted ved Død, Eksklusion eller Udmeldelse. Lettroende Udlændinge har ofte det Indtryk, at en tysk Arbejder frit kan melde sig ud af Den tyske Arbejdsfront, men man kan lige saa godt sige, at et Medlem kan slutte sit Medlemsskab i »Den tyske Arbejdsfront« ved Selvmord — frivilligt!

Kontingentstørrelsen.

Denne varierer fra 0,60 Rmk. til 12 Rmk. pr. Maaned, delt i 20 Klasser. Nyoprettet er 8 frivillige Kontingentklasser op til 50 Rmk. om Maaneden. For selvstændige Industridrivende er Kontingentet for en Maanedsfortjeneste af 100 Rmk. nedsat til 80 Pfennig, medens en Arbejder med samme Indtægt skal betale 1,40 Rmk. For Arbejdere og Funktionærer bliver Kontingentets Størrelse beregnet efter den samlede Bruttoindtægt, d. v. s., de maa ogsaa betale Kontingent til Den tyske Arbejdsfront af de ifølge Loven foretagne Fradrag (ca. 25 pCt. af Lønnen). Efter § 2 e bliver Skalaen fastsat af Arbejdsstedernes Personale- og Lønbureauer, som med det samme fratrækker Kontingentet.

Understøttelsesbestemmelser.

For Fremtiden findes: Arbejdsløshedsunderstøttelse, Invalideunderstøttelse, Begravelseshjælp og Nødfalds-Understøttelse. De udplyndrede Fagforeningers øvrige Understøttelser, som: Rejse-, Vandrings-, Strejke- & Flytteunderstøttelser er ophævet. Da der ikke mere findes nogen som helst Repræsentation af Medlemmerne, afgør Skattekontorets Understøttelsesafdeling for Den tyske Arbejdsfront i Berlin definitivt Ansøgningerne.

»Appel af denne Afgørelse er principielt udelukket«.

Understøttelsesandragender er forbundet med Fremskaffelsen af alle mulige Bilag. Arbejdsløshedsunderstøttelsens Berettiggelse skal bevises gennem skriftlige

Attester fra Arbejdskontorerne, Bedriftslederen, Fremvisning af Arbejdsbog og Afskedigelses-Attest. Ve den Arbejdsløse, der af Arbejdskontoret har faaet Betegnelsen »uskikket« hæftet paa sig.

Understøttelsessatserne

begynder i Klasse 4 med 1,05 Rmk. om Maaneden og ender med 10,50 Rmk. i den højeste Bidragsklasse. Efter 10 Aars Medlemsskab betales Understøttelse i indtil 16 Uger ved Arbejdsløshed. Er der kun betalt Kontingent i 12 Maaneder, varer Understøttelsen kun 7 Uger, efter 4 Aars Medlemsskab 10 Uger o. s. v.

Sammenlignet med de tidligere Fagforeningers Indretninger for Selvhjælp er Understøttelsens Højde betydningsløs, til Trods for at Den tyske Arbejdsfront som Tvangsorganisation raader over mægtige Kontingentindtægter. En talmæssig Sammenligning er mulig, hvis man f. Eks. stiller den tidligere Fagforenings Arbejdsløshedsunderstøttelse for tekniske Funktionærer op mod Den tyske Arbejdsfronts Understøttelse, idet Kontingenterne (2—6 Rmk.) i de vigtigste Lønklasser her er de samme. Det er Den tyske Arbejdsfronts Kontingentklasser fra Nr. 8 til Nr. 15 — svarende til en Maanedsindtægt af 100—420 Rmk., der her er Tale om. I disse Klasser yder den tyske Arbejdsfront en ugentlig

Arbejdsløshedsunderstøttelse

af 3,15 Rmk. til Maksimum 10,50 Rmk. Med de samme Kontingenter er den maanedlig Understøttelse
i Den tyske Arbejdsfront ..... 13— 43 Rmk.
i Teknisk Forbund var Understøttelsen 63—546 Rmk.

Her er endda ikke taget i Betragtning, at den tidligere Fagforening gav særlige Tillæg til Understøttelsen efter 25 Aars Medlemsskab og ved højere Levealder, eller at denne Fagforening paa ingen Maade betalte de højeste Understøttelser.

I Invalideunderstøttelse

yder Den tyske Arbejdsfront alt efter 240 til 420 betalte Maanedskontingenter 5—8 Gange Gennemsnitskontingentet pr. Maaned. Bogtrykkerforbundet, hvis Invalidekasse blev beslaglagt sammen med de øvrige Fonds, betalte alt efter Medlemsskabets Varighed en Invalideunderstøttelse af 1,40—2,40 Rmk. om Dagen. Selv om man lægger Bogtrykkerlønninger paa 80—420 Rmk. om Maaneden til Grund for Udregningen af Gennemsnitskontingentet (Den tyske Arbejdsfronts Kontingentklasser Nr. 7—15), vil man ved en Sammenligning finde, at Invalideunderstøttelsen udgør mindst 5 og højst 8 Gange det maanedlige Gennemsnitskontingent af 3,50 Rmk., nemlig:

i Den tyske Arbejdsfront ... 17,50—28 Rmk. pr. Md.
i Bogtrykkerforbundet ..... 42,00—72 Rmk. pr. Md.

Man maa endvidere for at kunne faa Invalideunderstøttelse bevise, at Arbejdsdueligheden er nedsat med mindst 66⅔ pCt., og dette skal bevidnes af Myndighederne. Ved Fastsættelse af Understøttelsen bliver kun den i Den tyske Arbejdsfronts Medlemsbog godkendte Medlemstid lagt til Grund.

Naar sluttelig Den tyske Arbejdsfronts saakaldte »Retsbeskyttelse« anføres blandt Medlemmernes Rettigheder, viser Arbejdsrettens Statistik, at der næsten ikke bliver gjort Krav paa denne Beskyttelse, fordi Arbejderne i det tredie Rige ingen Ret har. Derimod har Den tyske Arbejdsfronts Retsbeskyttelse vist sig at virke særdeles hensigtsmæssigt for Arbejdsgiverne ved deres Skatteansættelser.

Den tyske Arbejdsfronts Vedtægter viser den fuldstændige Retsløshed, i hvilken Arbejderne og Funktionærerne er nedsunket. De maa betale Skatter og trælle for en Stat, der brutalt undertrykker dem.

Marketenderiet „Codan", Køge

Den 1. Februar 1938 indviedes paa Gummifabrikken »Codan«, Køge, et nyt Marketenderi.

Fabrikken har bekostet Bygningen og Inventar og derefter overdraget Marketenderiet til Arbejderne og Funktionærerne. Disse driver det nu kooperativt.

Marketenderiet har kostet ca. 80,000 Kr. at opføre og har Plads til ca. 400 Arbejdere. Inventaret er Stole og Borde til 6—8 Personer, og der er indrettet smaa Mødelokaler, hvor Tillidsmændene kan samles og drøfte Forholdene paa Fabrikken. Haandvask, Baderum og et stort Radioskab har Fabrikken installeret, saa der er stor Glæde og Tilfredshed blandt Arbejderne for de nye og gode Forhold, hvorunder de nu kan indtage deres Maaltider. Nu haaber vi kun at der fra andre Virksomheder gøres et lignende Stykke Arbejde for at skabe ordentlige Lokaler til Arbejderne. »Codan« tjener som Eksemplet til Efterfølgelse.

Paa Arbejdspladsen

er du din Afdelings Repræsentant.
Husk Medlemskontrollen!

De internationale Arbejdskonventioner

For et Par Uger siden har den af det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelse udnævnte Ekspertkomité til Undersøgelse af de Aarsrapporter, som Medlemsstaterne indsender angaaende Gennemførelsen af ratificerede Konventioner, holdt Møder i Genéve under Ledelse af den fhv. belgiske Socialminister Tschoffen. Komitéens Arbejde, som bliver mere omfattende fra Aar til Aar paa Grund af det hurtigt forøgede Antal af indregistrerede Ratifikationer, er, som man kan forstaa, af den største Betydning for det internationale Sociallovgivningsarbejdes sunde Udvikling. Blandt Komitéens Medlemmer er bl. a. den fhv. finske Statsminister, Professor R. Erich. Som Komitéens Sekretær fungerede Vice-Rektor ved Liverpools Universitet, Mc Nair.

Ved Mødets Aabning betonede Arbejdsbureauets Direktør, at den vanskelige Situation, som Verden befinder sig i idag, for en stor Del er en Følge af de internationale Aftalers Skrøbelighed. Betydningen af denne Komités Arbejde, som netop gaar ud paa at garantere en effektiv Opfyldelse af de Forpligtelser som Staterne ved Ratificering af en international Arbejdskonvention paatager sig, er derfor saa meget mere indlysende.

For det første er det Medlemsstaternes forøgede Bestræbelser for at bringe den nationale Lovgivning i Overensstemmelse med de ratificerede Konventioners Forskrifter. I Sydamerika har f. Eks. flere Lande udvist en meget stærk Aktivitet paa Sociallovgivningens Omraade. Det ene Land efter det andet har ved Lov indført nye Principper for Regulering af Arbejdsforholdene, og det kan uden Overdrivelse fastslaas at disse Principper i det store og hele stemmer overens med Hovedlinjerne i de Konventioner, som er vedtaget af den internationale Arbejdsorganisation. Paa dette Omraade har altsaa Organisationen kunnet indregistrere nye, vigtige Fremskridt, naar det gælder Virksomheden i ikke-europæiske Lande, som befinder sig midt i en hurtig fremadskridende Industrialiseringsproces.

For det andet har Komitéen kunnet fastslaa, at Medlemsstaterne i de senere Aar i stadig større Udstrækning ogsaa har begyndt at gennemføre Konventionernes Forskrifter i deres Kolonier. I denne Forbindelse maa det erindres om, at ifølge gældende Bestemmelser bliver en Konventions Forskrifter, naar den er ratificeret af en Medlemsstat, ganske vist forpligtende for Moderlandet, men ikke uden videre for dets »Kolonier, Besiddelser eller Protektorater«, da en udvidet Gennemførelse omfattende saadanne Omraader beror paa om den »af Hensyn til lokale Forhold« er mulig. Komitéen anser de Vedtagelser som er sket med Henblik paa en Gennemførelse af de internationale Arbejds-Konventioner i saadanne Koloniomraader for at være af stor Interesse. Selv om disse Vedtagelser først og fremmest maa betragtes som en Forsigtighedsregel, da Industrialiseringen af Koloniomraadene jo i de fleste Tilfælde befinder sig paa et Begynderstadium, saa vil de blive af stor praktisk Betydning for den fremtidige Udvikling. I et Par Tilfælde har forøvrigt saadanne Forholdsregler faaet en direkte praktisk Betydning, idet Erstatning for Ulykkestilfælde i Arbejde, Minimumsløn etc er paabudt ved Lov.

I denne Rapport fremholder Eksperterne endvidere Betydningen af de regionale Konferencer med Repræsentanter for Fabriktilsynet i de forskellige Lande. Saadanne Konferencer har været afholdt i Haag i 1935 og i Wien i 1937 under det internationale Arbejdsbureaus Auspicier. Det var med Tilfredshed, Komitémedlemmerne tog til Efterretning en Beslutning, som nylig er truffet af Arbejdsbureauets Bestyrelse, om i 1939 at indkalde en teknisk Konference for at forberede Vedtagelsen paa en kommende international Arbejdskonference af en Konvention vedrørende Fabriktilsynets Principper. Tilstedeværelsen af et velorganiseret Arbejds- og Fabriktilsyn, som er klar over Nødvendigheden af en fuldstændig Sanerings-Gennemførelse af de internationale Arbejdskonventioner, er efter Komitéens Mening en af Hovedgarantierne for Konventionens Effektivitet.

I Forbindelse med ovenstaaende Communique fra det internationale Arbejdsbureaus Oplysningsafdeling, kan det være af Interesse at gengive et Uddrag af et af de seneste Numre af Arbejdsbureauets Ugeskrift »Industrial and Labour Information«, hvoraf fremgaar, at New Zealands Regering den 11. Marts telegrafisk har underrettet Folkeforbundets Generalsekretær om Ratifikation af ikke mindre end 22 internationale Arbejdskonventioner. Dette bringer Totalantallet af indregistrerede Ratifikationer i Perioden 15. Marts 1937—15. Marts 1938 op til 65 (fra 16 forskellige Lande), mod 50 Ratifikationer i tilsvarende Periode 1936—1937, 50 i 1935—36, 60 i 1934—35, 77 i 1933—34 50 i 1932—33, 28 i 1931—32, 38 i 1930—31, 44 i 1929—30 og 70 i 1928—29.

Mens i Fjor Storbritannien kom først paa Listen over nye Ratifikationer, saa optages denne Plads i Aar for de europæiske Landes Vedkommende af Frankrig og Norge med 5 Ratifikationer hver. Efter Optællingen pr. 15. Marts (som indgaar i Direktørens Rapport til den internationale Arbejdskonference) er forøvrigt yderligere et Antal Ratifikationer blevet indregistreret af Indien, Irak samt Polen, og desuden er der bl. a. kommet Meddelelse om, at Danmark nu staar i Begreb med at ratificere flere Konventioner.

Antallet af saadanne af forskellige Landes Parlamenter, men ikke formelt indregistrerede Ratifikationer, andrager pr. 15. Marts 1938 43 (hvortil kommer yderligere 120 Ratifikationer foreslaaet af vedkommende Regeringer). Dette synes ikke at tyde paa nogen Afslappelse paa dette mellemfolkelige Samarbejdsomraade, som er af saa stor Betydning — ikke mindst for de nordiske Lande med deres verdensomfattende økonomiske Interesser.

ARBEJDERNES OPLYSNINGSFORBUND

Kursus, der afholdes i Løbet af Sommeren

Oplysningsforbundets Sommerkursus er efterhaanden bleven et fast og uundværligt Led i den Virksomhed, der knytter sig til Arbejderoplysningen og som har Bud til stadig større Kredse i Landets Arbejderbefolkning.

Atter i Aar møder Oplysningsforbundet med Plan om en Række Kursus paa forskellige Omraader, som vi nedenfor gengiver, og samtidig opfordrer vort Forbunds mange Afdelinger og Medlemmer til at overveje Muligheden af at deltage i et eller flere af.

Anmeldelse om Deltagelse skal ske til: Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11, København K., inden 1. Juni 1938.

Betalingen for Kost og Logi samt Kursusundervisning er 35 Kr. pr. Deltager — dog koster Deltagelse i Det kooperative Stævne 40 Kr. og Det udvidede Kursus 135 Kr., der skal indbetales inden 10. Juni 1938.

8 Dages Fagforeningskursus.

1. Kursus. Roskilde Højskole 26. Juni—2. Juli.

Gruppearbejde:

Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard:* Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer.
Højskolelærer *Frode Kristensen:* Verdenskrisens økonomiske Virkninger.
Næstformand, Folketingsmand *Knud V. Jensen:* Arbejdsretten i Danmark.
Højskolelærer *Kaj Bundvad:* Fagbevægelsen og Erhvervslivet.

Foredrag:

Statsminister *Th. Stauning:* Socialdemokratiet og Fagbevægelsen.
Forbundsformand *Axel Olsen:* Fagbevægelsens Indflydelse paa Samfundsudviklingen.
Partisekretær, Folketingsmand *Hedtoft-Hansen:* Socialdemokratiet og Tidens Opgaver.
Næstformand, Folketingsmand *Knud V. Jensen:* Samvirksomheden mellem Fagene.

2. Kursus. Roskilde Højskole 17. Juli—23. Juli.

Gruppearbejde:

Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard:* Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer.
Sekretær *Laur. Hansen:* Fagbevægelsens Organisationsproblemer.
Højskolelærer *Frode Kristensen:* Verdenskrisens økonomiske Virkninger.
Forretningsfører, Folketingsmand *Chr. Christiansen:* Fagbevægelsen og Socialdemokratiet.
Højskolelærer *Kaj Bundvad:* Arbejdsretten i Danmark.

Foredrag:

Formand, Folketingsmand *Chr. Jensen:* Lønpolitik og Samfundspolitik.
Handelsminister *Johs. Kjærbøl:* Dansk Erhvervsliv og dets Maal.
Socialminister *Ludv. Christensen:* Bekæmpelse af Arbejdsløsheden gennem Statsforanstaltninger.
Overlæge, Dr. med. *Sk. V. Gudjonsson:* Erhvervssygdomme og deres Bekæmpelse.

3. Kursus. Esbjerg Arbejderhøjskole 31. Juli—6. August.

Gruppearbejde:

Sekretær *Eiler Jensen:* Løn- og Arbejdstidsproblemer.
Højskolelærer *Michael Andersen:* Fagforeningskundskab.
Sekretær *Oluf Bertolt:* Arbejdslivets Problemer.
Sekretær *E. Stecher Christensen:* Arbejdsretten i Danmark.

Foredrag:

Hovedkasserer *Hans Jacobsen:* Rusland og den faglige Internationale.
Folketingsmand *Johan Strøm:* De danske Raastoffers Udnyttelse.
Forretningsfører, Folketingsmand *Fr. Dalgaard:* Priser, Lønninger og Hjemmenes Økonomi.
Redaktør *Frede Nielsen:* Nazismen i aktuel Belysning.

4. Kursus. Esbjerg Arbejderhøjskole 7.—13. August.

Gruppearbejde:

Forstander *Poul Hansen:* Fagforeningskundskab.
Sekretær *Otto Jensen:* Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer.
Sekretær *E. Stecher Christensen:* Arbejdsretten i Danmark.
Sekretær *Oluf Bertolt:* Arbejdslivets Problemer.

Foredrag:

Socialminister *Ludv. Christensen:* Feriespørgsmaalet.
Forbundsformand *Peter Andersen:* De forskellige Lønsystemer.
Underdirektør *Peder Nørgaard:* Arbejderkooperationens Fremtidsmuligheder.
Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg:* Nordisk økonomisk Samarbejde.

Sociale Kvindekursus.

1. Kvindekursus. Esbjerg Arbejderhøjskole 17.—23. Juli.

Gruppearbejde:

Folketingsmedlem, Fru *Nina Andersen:* Kvinden og Samfundet.
Raadmand, Fru *Thea Tønder:* Kvinden og Samfundet.

Foredrag:

Fru *Astrid Skjoldbo:* Forældre og Skolen.
Forretningsfører, Fru *Fanny Jensen:* Kvinderne og Ligelønsprincippet.
Fru *Inger Hempel:* Socialdemokratiet og Kvinderne.
Forstander *Poul Hansen:* Kooperationens Stilling til Priskontrol og Varekontrol.

2. Kvindekursus. Esbjerg Arbejderhøjskole 24.—30. Juli.

Gruppearbejde:

Folketingsmedlem, Fru *Nina Andersen:* Kvinden og Samfundet.
Raadmand, Fru *Thea Tønder:* Kvinden og Samfundet.

Foredrag:

Landsretssagfører, Fru *Edel Saunte:* Love, der angaar Hjemmene og Kvindernes Stilling.
Økonoma, Frøken *Ingrid Sonne Hansen:* Raad og Vink ved Vareindkøb.
Højskolelærer *Johs. Bjerre:* Arvelighed.
Form. for Statens Husholdningsraad, Fru *Karen Braae:* Ernæringsproblemet og Slægtens Sundhed.

Studielederkursus.

Esbjerg Arbejderhøjskole 14.—20. August.

Gruppearbejde:

Folketingsmand *Rasmus Hansen:* Udenrigspolitiske Problemer.
Højskolelærer *Frode Kristensen:* Verdensøkonomiske Problemer.
Højskolelærer *Harald Engberg:* Kulturproblemer.
Folketingsmand *Holger Eriksen:* Socialismens Problemer.

Foredrag:

Højskolelærer *Frode Kristensen:* Hvad foregaar der i Østen?
Arkivar *Karl Ehrlich:* Hvordan er Arbejdernes Kaar i Nutidens Tyskland?
Folketingsmand *Rasmus Hansen:* Folkeforbundets Fremtid.
Folketingsmand *Jul. Bomholt:* Kulturstrømninger.

Kommunalt Kursus.

Roskilde Højskole 7.—13. August.

Gruppearbejde:

Borgmester, Folketingsmand *E. Retoft* og Sogneraadsformand, Folketingsmand *J. S. Smørum:* Kommunalt Regnskabsvæsen og Skatteligning.
Folketingsmand *Jul. Bomholt* og Folketingsmand *Th. Hauberg:* Den nye Skolelovs Gennemførelse.

Foredrag:

Redaktør *H. P. Sørensen:* Hvordan styres København.
Finansminister *Vilh. Buhl:* Statens og Kommunernes Økonomi og Udligningslovene.
Socialminister *Ludv. Christensen*: 30 Mill. Kroners Loven og Kommunerne.
Indenrigsminister *Bertel Dahlgaard:* Boliglove og Boligbyggeri.

Skolestævne.

Roskilde Højskole 31. Juli—6. August 1938.

1. Undervisningsminister *Jørgen Jørgensen:* Folkeskolen under den ny Lovgivning.
2. Folketingsmand *Jul. Bomholt:* Købstadskolens Arbejdsforhold og Fremtidsmuligheder.
3. Folketingsmand *Th. Hauberg:* Landsbyskolens Opgaver og Muligheder.
4. Forstander *Otto V. Nielsen* og Kommunelærer *R. Mejlsing:* Samtale om: Nye Tanker om Skolens Arbejde.
5. Sexualundervisningen i Skolen: Diskussion: Skoleinspektør *Arvin,* Fru *Viola Nørløv* og Amtsskolekonsulent *E. Stephansen.*
6. Amtslæge, Dr. *A. Metz:* Skolernes social-hygiejniske Opgaver.
7. Sekretær, Raadmand *Ib Kolbjørn:* Storbyens Skolevæsen.

Udvidet Fagforeningskursus.

Roskilde Højskole 4.—17. September.

1. Aars Hold:

1. Statistik og Bedriftsøkonomi: Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard.*
2. Moderne økonomisk Udvikling: Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg.*
3. Erhvervsgeografisk Oversigt: Højskolelærer *Frode Kristensen.*
4. Arbejderbevægelsens Historie: Højskolelærer *Kaj Bundvad.*
5. Fagretslige Forhold I: Sekretær, Folketingsmand *Knud V. Jensen.*

2. Aars Hold:

1. Nutidens Befolknings-Problemer: Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard.*
2. Statskapitalisme. A. Autarki. B. Protektionisme. C. Valuta-Spørgsmaalet. D. Industriordningerne. E. Penge- og Bankvæsen. Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg* og Højskolelærer *Frode Kristensen.*
3. Fagforeningerne og Staten: Højskolelærer *Kaj Bundvad.*
4. Fagretslige Forhold II: Sekretær *Knud V. Jensen.*
5. Internationale: Hovedkasserer *Hans Jacobsen.*

3. Aars Hold:

1. Indledning og Tilbageblik.
2. Nutidens og den nærmeste Fremtids Opgaver, Erhvervsomlægning og Erhvervsudvidelse i Danmark.

Kooperativt Sommerstævne.

Hindsgavl 14.—20. August.

Statsminister *Th. Stauning:* Kooperationen og Arbejderbevægelsen.
Raadsformand *Koed:* Priskontrollen.
Husholdningskonsulent, Fru *Kaja Pedersen:* Kvinderne og Kooperationen.
En finsk Taler om den kooperative Bevægelse i Finland.
Direktør *V. Johansen,* Skive: Bagerikooperationen.
Et Foredrag om Haandværkerkooperationen.

ANMELDELSER

TRINSTØJ

Aage Jacobsen, Ingeniør, cand. polyt.: Trinstøj. Teknologisk Instituts Forlag.

Hvad er Trinstøj? Trinstøj er den tekniske Benævnelse for Gang hen over et Gulv, Skraben med Stoleben eller med Kulkasser, Børneleg, Boldspil o. lign.

I de senere Aar har man Gang paa Gang hørt Klager over Støj. Folk er dog næppe større Spektakelmagere nu til Dags end i svunden Tid, men Byggemetoder og Materialer har undergaaet en Forandring — en Rationalisering — som desværre ogsaa har virket fremmende for og undertiden forstærkende paa Lyde udefra, fra Naboen og fra andre nærboende Husfæller.

Teknologisk Instituts Lydlaboratorium søger ved systematisk Undersøgelsesarbejde at finde Retningslinier til Imødegaaelse af de almindeligt forekommende indendørs Støjplager, og agter at publicere de opnaaede Resultater i Meddelelser, der trykkes i Pjeceform, og som udsendes efterhaanden som Lydlaboratoriet har noget paa Hjerte.

Begyndelsen er nu gjort, idet Teknologisk Instituts Forlag for nogen Tid siden har udsendt Lydlaboratoriets Meddelelser Nr. 1, der handler om Trinstøj, om, hvad Trinstøj er, og om de Metoder og de Materialer, man kan anvende for at forhindre Trinstøj i at forplante sig og genere andre Mennesker. De, der støjer, er jo sjældent irriterede af deres egen mere eller mindre larmende Færden.

Efter en kortfattet teknisk Indledning redegør Forfatteren for Trinstøjens Aarsager og Virkning, ligesom det pointeres, at man kun kan sammenligne Resultater fra samme Laboratorium. 50 forskellige Gulvbelægninger er maalt, og Resultaterne er opført i 6 Tabeller, hvori de

mest lydisolerende Belægninger, der karakteriseres som »Udmærket gode« opføres med de største Isolationstal.

Lydlaboratoriet agter senere at udsende en Pjece om lydisolerende Vægge.

DET RØDE BLOD

Forfatteren *Aage Hermann* — som forøvrigt i Begyndelsen af April Maaned fyldte 50 Aar — har paa Fremads Forlag udsendt en Digtsamling, som Forfatteren har kaldt »Det røde Blod«.

Skønt Digtsamlingen ikke er særlig omfattende findes der dog i den mange skønne Digte, som er udvalgt

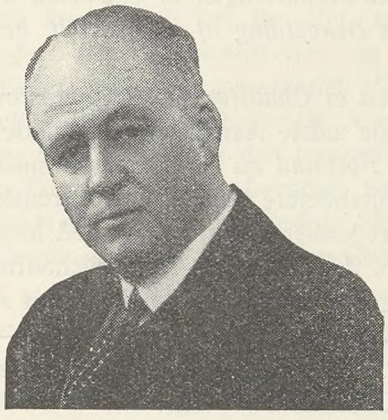

blandt Forfatterens righoldige Produktion. Aage Hermann er ikke alene en Sprogets Mester, som ikke behøver at tvinge Ordene ind i Sætningernes Spændetrøje, han behersker tilfulde den Kunst at finde Rimene frem uden at gaa paa Akkord med Kravene til den rigtige Form. Men skal Rimene mon findes? Ja, maaske men Aage Hermann skal i hvert Fald ikke lede efter det rigtige Rim. Han har lige let ved at skabe det, hvad enten det drejer sig om Kantatens pompøse Ordlyd eller Sangens Rytme, og det samme er Tilfældet, hvis det drejer sig om et Digt til Jordarbejderens og Landarbejderkvindens Pris, eller et lyrisk beaandet Digt om Foraarets første spæde Anemone.

Mange Digte har Aage Hermann gennem Aarene skrevet til vort Fagblad om den enkelte Branches Udøver indenfor vort Forbunds vidtstrakte Omraade. Huskes vil bl. a. det smukke Digt om »Arbejdsmanden«, hvori Forfatteren i første Vers skriver som Hyldest til Arbejdsmandens Solidaritet og Kammeratskab:

Hans Haand er ikke altfor hvid og ikke altfor fin;
men rækkes den dig een Gang blot, er den for altid din.
Det Haandtryk, som den haarde Haand med barket Hud dig gav.
det gælder fra den første Dag og gælder til din Grav,
hans Venskab vakler aldrig, det skal vare for et Liv,
og stikker han dig Næven, skjuler Ærmet ingen Kniv;
om Syndflodsbølgen strømmer, eller Jorden staar i Brand,
saa kan du trøstig stole paa den danske Arbejdsmand!

Dette og flere andre kendte, samt adskillige nye Digte, findes optaget i den udgivne Digtsamling.

Den, der læser Digtsamlingen »Det røde Blod«, saavel som andre af Forfatterens Digte, vil erfare, at der ikke alene er Tale om Digte, der til de mindste Enkeltheder er teknisk rigtige, men tillige at hvert enkelt røber en dyb og ædel følelsesbetonet Hengivenhed for den Arbejderklasse, hvis Vilkaar og Kamp er det befrugtende Element i de fleste Digte, som skabes af Arbejderdigteren Aage Hermann.

R—dt.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalborg A.	(Hasseriis Kommune)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kbhvn.s Chauffører Droskechaufførerne	(Taxa)
Laven	(Grusgraventreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Næstelsø	(Næstelsø-Mogenstrup Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Tæbrind-Outrup	(Tæbrind-Outrup Kommune)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge)
	(Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Ejby-Dalby	(Gdr. Jens Jensen, Nr. Dalby)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)

Danmarks nye Trafikorganisation

I Begyndelsen af 1937 begyndte den af Trafikministeren nedsatte Trafikkommission sit Arbejde. Kommissionen skal foretage en Undersøgelse af Danmarks Trafikforhold og udarbejde en samlet Trafikplan for hele Landet.

Trafikproblemet er et af de mest komplicerede erhvervspolitiske Problemer. Ingensteds beviser det kapitalistiske System sine manglende Evner til at løse Samfundsproblemet tydeligere end paa dette Omraade. Konkurrencekampen mellem de enkelte Trafikmidler, særlig mellem Jernbane og Bil viser meget klart, at store Samfundsmidler gaar til Spilde og Arbejderne maa betale en Del af Konkurrencekampens Omkostninger.

Det drejer sig ikke om at opholde de tekniske Fremskridt. Jernbanetrafikmonopolets gyldne Tid er forlængst forbi. Landevejene er motoriserede. I denne Situation bliver det Samfundets Opgave at finde en Samfundsløsning. Trafikminister Fisker sagde under Trafikdebatten i Folketinget: »Det kan ikke i et moderne Samfund overlades til Tilfældet, eller maaske rettere til enkelte økonomiske stærke Magtgrupper at udforme et Lands Trafikvæsen, væsentlig ud fra Hensyn, som maaske er meget lidt samfundsmæssig betonet.«

Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har beskæftiget sig med Trafikproblemet. Erhvervsraadet fremhæver Arbejdernes stærke Interesse i Trafikproblemets organiske Løsning. Ikke alene er en stor Del af den organiserede Arbejderklasse umiddelbart og middelbart beskæftiget i Transportforetagender eller i Erhverv, der staar i en intim Forbindelse med Transportforetagender. *Transportens Funktioner og særlig Transportprisen er en livsbestemmende Faktor.* Mindst lige saa vigtig er, at en godt funktionerende Transportorganisation virker fremmende paa Produktion og Beskæftigelse. En mangelfuld Transportorganisation virker derimod ødelæggende og forøger Vanskelighederne for Samfundshusholdningen. Endelig er det vigtigt, at Trafikorganisationens driftsmæssige Deficit maa dækkes af det Offentlige. Ogsaa som Skatteyder er Arbejderen interesseret i, at Trafikken foregaar organisk paa den bedst mulige Maade.

Derfor er Bilernes uorganiske Fremtrængen ogsaa meget vigtig for hele Arbejderklassen. Bilejernes Privatinitiativ har ofte bestemt Transportmidlernes Udvikling i en Retning, der staar i Modsætning til den samfundsmæssige Interesse. Erhvervsraadet fremhæver, at denne Henvisning ikke skal opfattes som en Bebrejdelse. Den lille Privatmand, der køber sig en eller flere Vogne, kan kun køre i tæt befolkede Egne, hvor han bestemt kan regne med tilstrækkelige Beskæftigelsesmuligheder. Bilruterne starter altsaa ikke paa den samme Maade som Jernbanerne, der bragte Trafik, Handel og Kultur til tyndt befolkede Egne. I Dag ser vi ofte, at tyndt befolkede Egne ikke har tilstrækkelige Transportmuligheder, medens Bilerne i de stærkt befolkede Egne nedkonkurrerer Jernbanerne.

Arbejderbevægelsens Erhvervsraad undersøger nu Transportmidlernes *ulige Konkurrencesituation* og fastslaar, at et af de vigtigste Kampmidler, Bilen anvender mod Jernbanen, er *Bilernes sociale Dumping.* Jernbanefolkene er overalt i Verden i Forhold til Bilfunktionærerne socialt godt stillet; der eksisterer næsten overalt Overenskomster, Sociallove og deslige, der regulerer Jernbanefolkenes Løn- og Arbejdstid.

Bilernes Fremtrængen er — det konstaterer Erhvervsraadet — *en Fremtrængen af et socialt mindre betalt Arbejde paa Bekostning af de socialt bedre lønnede Arbejdere.*

Ganske vist er *Chaufførernes* Arbejdsforhold blevet forbedret i de sidste Aar. Saaledes kunde *Dansk Arbejdsmands Forbund* nu for Eksempel med de koncessionerede Rutebilejere aftale en overenskomstmæssig Løn, men det kniber endnu i Dag med Reguleringen af Arbejdstiden, f. Eks. hos Turistbilchaufførerne. Væsentlig er ogsaa, at endnu i Dag kører en stor Del uorganiserede Chaufører — maaske 2000 — under Arbejdsvilkaar, der trodser enhver Beskrivelse. Disse uorganiserede Chaufører kører ofte indtil 16 Timer i Døgnet og faar kun 50 indtil 100 Kroner om Maaneden med fri Station. I Modsætning hertil er Jernbanefolkene praktisk talt 100 pCt. organiserede. Jernbanefolkenes Lønninger iberegnet Pensionsregulering er mindst 25 pCt. bedre end Chaufførernes Arbejdsforhold, endvidere spiller den større Sikkerhed og Stabilitet, som præger Statsbanernes Tjeneste, en afgørende Rolle.

Men i denne Forbindelse skal ogsaa anføres de saakaldte selvkørende »*frie*« Vognmænd, der kører 12 Timer eller mere og bevirker en Slags Smudskonkurrence til de Transportforetagender (ogsaa til de koncessionerede Rute- og Fragtbiler), der byder Personalet socialt forsvarlige Arbejdsforhold og som garanterer et Maksimum af Transportsikkerhed. Det er altsaa Bilernes sociale Dumping, som blandt andet sætter Bilerne i Stand til at konkurrere med Jernbanen. Disse Forhold er ogsaa set fra *Trafiksikkerhedens* Synspunkt en betydelig Fare.

Erhvervsraadet fordrer, at Trafikkommissionen undersøger Trafikpersonalets sociale Forhold og kræver en *ensartet Betaling for enhver Arbejdsydelse i Trafikken* (Jernbane eller Bil). Kun denne Ordning vil medføre den fornødne Udligning af Konkurrenceforholdene, der er Forudsætningen for en homogen Trafikorganisation.

Erhvervsraadet er sig bevidst, at en organisk Trafikordning kræver, at hele Trafikvæsenet bliver underkastet den *offentlige Kontrol.* I denne Forbindelse maa ogsaa *Privatbanernes* Problem løses. Ganske vist fører Navnet Privatbaner til en Misforstaaelse, fordi det ikke saa meget er Privatkapitalen, der er investeret i Privatbanerne. Allerede i Dag er det den offentlige Interesse (særlig Kommunernes), der er knyttet til Privatbanerne. Men Privatbanernes Ledelse er endnu ikke ensartet, og det kan ske, at Lokalinteresserne modstrider

Samfundsinteresserne. Derfor er det nødvendigt, at en *ensartet Ledelse* dirigerer og kontrollerer *Landets samlede Jernbaner*. Paa denne Maade vil ogsaa lønningsmæssigt set Privatbanefolkene faa den samme sociale Stilling som D.S.B.-Funktionærerne.

Samtidig skulde ogsaa Lastbils- og Rutebilsproblemet nyordnes. Erhvervsraadet anbefaler, at alle *Persontrafikbiler* overtages og drives af det Offentlige. Hvad der angaar *Befordring af Gods* hører ogsaa denne ind under det Offentliges faste Kontrol, saaledes at ogsaa de afsides liggende Egnes Transportkrav kan opfyldes.

Erhvervsraadet regner med, at Trafikkommissionen muligvis *ikke* kommer til det Resultat, at Staten *direkte* overtager hele Transportretten og Transportpligten. Saaledes stiller Erhvervsraadet Mindstekravet, at der indrettes et *Koncessionssystem. Vognmændenes trafikmæssige Organisation er den væsentligste Forudsætning for Trafikproblemets Løsning.* Samtidig maa Køretiden ogsaa for Trafiksikkerhedens Skyld begrænses for de Vognmænd, der kører uden Chaufører.

Som altid staar Arbejdernes *sociale* Krav paa *Samfundsfremskridtets* Linie. Trafikkonkurrenternes ulige Konkurrencesituation skal ophæves, naar der skal opstaa en organisk Trafikorganisation. Et af de vigtigste Momenter i denne Konkurrencesituation er Bilernes *sociale* Dumping. *Kun en ensartet lønnet Transportarbejderstand, som er præget af det samme sociale Niveau kan være den nødvendige Forudsætning for Danmarks nye Trafikorganisation.*

H.

Sophus Mortensen fylder 70 Aar

Den 29. Maj kan tidligere Forretningsfører i vort Forbund, *Sophus Mortensen,* fejre 70 Aars Fødselsdag.

For de fleste af vort Forbunds Tillidsmænd og langt ud i Medlemmernes Rækker er Sophus Mortensen en kendt Personlighed, og det er ingen Tilfældighed, at Forholdet er saaledes, men en naturlig Følge af det Arbejde Sophus Mortensen gennem mange Aar har udført for vort Forbund, som har bragt ham i Kontakt med omfattende lokale Omraader i hele Landet.

Sophus Mortensen kunde, da han efter eget Ønske fratraadte som Forretningsfører ved Forbundets sidste ordinære Kongres i 1935, se tilbage paa en rig Virksomhed indenfor Fagforeningsarbejdet, som han har tjent baade trofast og interesseret lige fra det Tidspunkt i sin Ungdom, da Overbevisningen om Nødvendigheden af Arbejderklassens enige Sammenhold blev ham klar.

Det skete tidligt; allerede som 20-aarig fik Sophus Mortensen Arbejde i Burmeister og Wains Virksomhed og siden arbejdede han paa en Række andre Fabrikvirksomheder. Han udpegedes stadig som Tillidsmand for sine Kammerater, hvilket i Forhold til Datidens Forstaaelse af Arbejdernes Krav ingenlunde var noget let Hverv.

Denne Virksomhed som Tillidsmand førte ganske naturligt meget hurtigt Sophus Mortensen ind i Bestyrelsen for Fabrikarbejdernes københavnske Afdeling, og allerede den 14. Januar 1900 valgtes han til Formand for Afdelingen. 2 Aar efter valgtes han endvidere af den københavnske Fællesledelse til Hovedbestyrelsesmedlem i vort Forbund, og atter 2 Aar efter blev

Sophus Mortensen Medlem af Forbundets Forretningsudvalg.

I 1917 ombyttede Sophus Mortensen sin Virksomhed som Afdelingsformand med Forretningsførerstillingen i vort Forbund, og denne Stilling beklædte han som tidligere anført indtil 1935, fra 1925 som Brancheforretningsfører for Fabrikbranchen. Ved sin Fratræden som Forretningsfører valgtes Sophus Mortensen til Æresmedlem af Forbundets Hovedbestyrelse, og har som saadan vist, at han fremdeles bevarer Interessen for Forbundets Arbejde og videre Udvikling, idet han ikke har svigtet Deltagelse i et eneste Hovedbestyrelsesmøde siden sin Fratræden.

70 Aar blev tidligere opfattet som »Støvets« Aar, men Udviklingen — ikke mindst den Sophus Mortensen har været med at præge — har rokket ved denne Opfattelse, selv er han det mest levende Vidnesbyrd herom, intet tyder paa at Sophus Mortensen har tænkt paa menneskeligt set at lægge op — tværtimod. Alle de rige Evner, som er givet ham i Vuggegave, har han bevaret og udviklet saaledes, at der, uanset Afbrydelsen af den siden Ungdommen fortsatte Hovedvirksomhed, endnu vil være adskillige med denne sideløbende Interesser, som gennem de kommende Aar vil fylde Sophus Mortensens Sind og Tanke og hindre at Livsaftenen bliver ensom og kedelig.

I Forbindelse med 70-Aarsdagen ønsker vi, at Sophus Mortensen endnu maa have mange gode Aar tilbage at virke i for sine specielle Interesser, og sammenføjer iøvrigt alle gode Ønsker for Dagen og den følgende Tid i et — Hjerteligt Tillykke!

At vi ikke er ene om dette Ønske vil Sophus Mortensen sikkert modtage mange Vidnesbyrd om paa selve Festdagen, hvor det store Tal af Venner og Kammerater Landet over vil hilse og hylde ham i Hjemmet Guldbergsgade 127.

R—dt.

OVERSIGT

over Konflikter, til hvilke Forbundet i Tidsrummet fra 1/1 1937 til 1/4 1938 har udbetalt Understøttelse, — jvf. de kvitterede Strejkelister — det Antal Mand, Konflikterne omfattede, Konflikternes Varighed samt den udbetalte Understøttelses Størrelse.

Afdeling	Arbejdsgiver	Udbetaling af Understøttelse		Ordinær Udbetaling			Ekstraordinær Udbetaling			Tilsammen		
		begyndt	afsluttet	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.
Aabenraa A.	Entreprenør A. Duus	2/11 36	14/11 36				3	30	111.00	3	30	111.00
Aalborg A.	Hasseris Kommune	26/3 37	forts.	13	39	175.35				26	78	356.25
» C.				12	36	171.15						
Vejgaard				1	3	9.75						
Aars	Murerm. Chr. Nielsen	13/5 37	30/11 37	1	163	872.05				1	163	872.05
Aalbæk	Cyklehandl. Alfr. Larsen og Købm. Vestergaard	15/1 38	22/2 38	1	22	82.50				1	22	82.50
Aasted-Skærum	Aasted-Skærum Kommune	13/5 36	forts.	6	2302	10386.90				9	3454	15474.90
Kvissel				3	1152	5088.00						
Agersted	Voer Kommune	5/5 37	3/8 37	4	123	604.55				4	123	604.55
Aidt	Frijsenborg Skove	27/3 37	18/5 37	32	1277	4984.35	5	62	232.00	330	12563	51118.60
Hammel				15	620	2670.80						
Haurum				22	822	3378.70	7	139	462.00			
Hinnerup				11	320	1290.80						
Houlbjerg				20	805	3199.90	2	59	236.00			
Lading				11	475	2244.05	18	440	1638.00			
Røgen-Sporup				2	52	270.20						
Sall				5	218	993.50						
Sjelle				1	41	139.40						
Skjød				17	692	2862.00						
Skorup-Tvilum-Voel				1	14	63.70						
Søby Jyll.				9	347	1560.05	7	161	593.00			
Thorsø				2	88	347.60						
Tinning				55	2233	9500.50	16	442	1644.00			
Toustrup				5	211	859.60						
Ulstrup				5	188	750.40						
Vitten				5	202	737.75						
Voldby				25	930	4103.30	32	885	3249.00			
Refund. Arbejdsløshk.								ca. 840	3108.00			
Asnæs	Øta-Kompagniet	22/4 37	11/5 37	9	153	655.10				29	472	1968.35
Faarevejle				11	187	784.15						
Følleslev-Særslev				3	30	122.00						
Hjembæk				5	85	302.55						
Hørve				1	17	104.55						
Balslev-Ejby	Wedellsborg Skovdistrikt	1/1 38	9/2 38	8	275	1122.05				33	1059	4044.45
Gelsted				1	35	159.25						
Husby				7	222	677.70						
Kerte				4	134	558.40						
Nr. Aaby				4	105	347.25						
Tanderup				8	253	1020.55						
Aalborg A.				1	35	159.25						
Bonderup-Haverslev	Murerm. P. Pedersen, Bonderup	21/7 37	forts.	2	307	1340.85				6	624	2811.40
Skovsgaard				4	317	1470.55						
Borup Jyll.	Proprietær Hjortkær	16/11 36	12/4 37	1	83	356.90				1	83	356.90
Borup Sjæll.	Grusgraventrpr. A. Jørgensen og J. Jensen, Dalby	23/8 37	5/10 37	1	31	128.65				4	44	182.50
Ejby-Dalby				3	13	53.85						
Brabrand (Ungarb. se senere)	Hesteskofabrikken	12/7 37	10/9 37	6	275	1105.60				6	275	1105.60
Brahetrolleborg	Brahetrolleborg Komm.	19/1 38	forts.	1	47	235 00				1	47	235.00
Brande	Murerm. Andersen og Stoltenberg	4/10 37	5/10 37	2	2	8.45				2	2	8.45
Brovst	C. O. Jensens Maskinfab.	25/9 36	4/1 37	9	832	4196.55				9	832	4196.55
Budene, Kbh.	Lygteekspressen	3/3 37	30/3 37	5	50	150.00				5	50	150.00
do.	N. C. Rom	5/5 37	24/5 37	2	28	89.60				2	28	89.60
Droske-Chaufførerne	Vognm. H. C. Jørgensen	24/10 37	21/12 37	2	43	212.85				2	43	212.85
Fabrikarb., her	Dansk Voks- og Papmachekunst	4/2 37	2/3 37	6	124	459.75				6	124	459.75
Fredericia K.	Droskevognmændene	1/5 37	5/5 37	12	50	186.05				12	50	186.05
Følleslev-Særslev	Følleslev-Særslev Kommune	26/5 37	26/9 37	6	410	1643.75				7	481	1966.80
Hørve				1	71	323.05						
Gislev	Vognm. Karl Skovlund	18/5 37	27/7 37	3	144	510.75				3	144	510.75
Givskud	Grusgravejer M. Berthelsen	17/2 37	forts.	4	1007	3888.25				4	1007	3888.25
Glumsø	Glumsø-Bavelse Komm.	1/9 37	12/10 37	2	70	276.50				2	70	276.50
Graasten	Adsbøl Kommune	27/1 38	forts.				2	50	157.50	2	50	157.50
Granslev	Bidstrup Skov og Savværk	20/1 37	20/11 37	13	1954	7335.20				13	1954	7335.20
Haderslev A.	Vamdrup Fjerkræslagteri	6/1 37	1/6 37				1	124	372.00	1	124	372.00
Hadsund	Victor Larsen	31/12 35	20/3 37	3	184	800.80				3	184	800.80
Haldrup-Søvind	Gangsted-Søvind Komm.	6/5 37	17/8 37	2	117	464.80				4	163	642.10
Hovedgaard				2	46	177.30						
Harridslev-Albæk	Støvring-Mellerup Komm.	15/9 37	28/9 37	1	9	48.15				7	64	273.60
Mellerup				2	20	95.00						
Støvring v. Randers				4	35	130.45						
Haverslev	Brorstrup-Haverslev Kommune	28/4 37	27/7 37	15	809	3473.55				15	809	3473.55
Havndal	Godsejer Ancher, »Overgaard«	10/8 36	31/3 37				8	492	630.00	8	492	630.00

Afdeling	Arbejdsgiver	Udbetaling af Understøttelse		Ordinær Udbetaling			Ekstraordinær Udbetaling			Tilsammen		
		begyndt	afsluttet	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.
Herlufmagle m. fl.	Raunstrup Skovdistrikt	8/12 37	21/1 38	13	480	1770.00				13	480	1770.00
Hjørring	Hjørring Amt	1/12 37	forts.	12	1100	4752.05				12	1100	4752.05
Hornslet-Rodskov	Hornslet Savværk	28/4 37	18/5 37	1	18	61.20				1	18	61.20
do.	N. Ladings Grusgrav	16/6 37	17/8 37	1	19	87.70				1	19	87.70
Hou	Gosmer-Halling Komm.	26/5 37	11/7 37	2	79	344.25				2	79	344.25
Hundslund	Hundslund Kommune	18/5 37	8/7 37	3	135	492.25				3	135	492.25
Hundslund	Herregaarden »Aakjær«	11/8 37	12/10 37	2	83	318.40				4	123	482.00
Odder				2	40	163.60						
Hvejsel	Hvejsel Kommune	13/1 37	20/1 37				1	6	18.00	1	6	18.00
Hvidbjerg Lyngs	Bjørndal Kalkværk	18/7 36	9/3 38	4	1238	6400.30				5	1536	8481.80
Uglev				1	298	2081.50						
Højer	Johs. Pørksen og F. Henriksen	28/6 37	14/8 37	1	42	224.70				1	42	224.70
Hørsholm	Golfbanen i Rungsted	25/12 36	16/1 37	1	28	198.00				1	28	198.00
do.	Vognm. O. M. Jørgensen	7/5 37	13/5 37	2	10	40.25				2	10	40.25
Jexen	Th. Møllers Møbelfabrik	3/3 37	6/4 37	1	30	90.00				1	30	90 00
Jordløse Fyn	Haastrup Savværk	13/5 36	12/1 37	8	48	185.10				8	48	185.10
Kolding A.	De danske Mejeriers Maskinfabrik	11/2 37	15/2 37	8	32	129.80				8	32	129.80
do.	Emil Moland A/S	28/5 37	3/6 37	6	30	117.50				6	30	117.50
Kongsted	Gaunø-Lindersvold Skovdistrikt	9/6 37	22/6 37	5	27	73.90				8	39	131.30
Vejlø				3	12	57.40						
Korsør A.	Mathiesens Planteskole	27/6 37	6/7 37	26	157	582.35				26	157	582.35
(Ungarb. se senere)												
Køge	Valløby-Taarnby Komm.	24/5 37	15/6 37	5	90	417.60				5	90	417.60
Lager- og Pakh. Kbh.	Petersen & Petersen	2/1 37	2/3 37	2	102	306.00				2	102	306.00
Laven	Linaa Kommune	6/1 37	26/1 37	6	68	303.20				6	68	303.20
do.	Grusgraventrepr. Søren Nielsen.	1/3 38	forts.	2	41	153.75				2	41	153.75
Ljørslev	Alfr. Vesters Tærskeværk	28/8 37	2/11 37	2	84	316.80				2	84	316.80
Lyngby	Traverbanen	1/1 38	29/3 38	13	578	1746.00				13	578	1746 00
Magleby Møen	Klintholm Skove	24/7 35	forts.	6	638	2672.35				6	638	2672 35
Marstrup	Hoptrup Kommune	8/6 37	17/8 37	2	95	451.85				2	95	451.85
Mejlby	Clausholm & Sofie Amaliegaards Skovdistrikter	29/9 36	19/10 37	1	237	888.75				3	355	1363.05
Hornslet-Rodskov				1	92	324.80						
Pindstrup				1	26	149.50						
Nyborg	Ansgar Hansen (Nyborg Træuldsfabrik)	16/7 37	forts.	9	843	2452.00				9	843	2452.00
Nykøbing Jyll. A.	A/S Transportkompagniet	30/7 37	26/8 37	1	18	63.00				1	18	63.00
» Sjæll.	Bygm. Emil Jacobsen, Rørvig	26/2 38	forts.	1	26	78.00				1	26	78.00
Odense M.	Murerm. O. Christensen	25/2 37	9/3 37	1	10	49.50				1	10	49 50
do.	Murerm. Aage Pedersen	29/9 37	6/10 37	3	18	58.00				3	18	58.00
Pandrup-Kaas	Lundegaards Kalkværk	22/4 37	4/5 37	8	57	243.00				8	57	243.00
Røde Kro	Søren Adolfsen & Søn	13/11 36	13/3 37	1	46	209.30				1	46	209.30
Skagen	Jens P. Thomsen	29/4 37	7/12 37	1	144	489.60				1	144	489.60
Skibby	Entrepr. Carl Sørensen	19/5 37	25/5 37	2	6	24.40				3	8	32.70
Hyllinge-Lyngby				1	2	8.30						
Skjød	Lyngaa Kommune	20/1 37	20/4 37	2	144	522.90				2	144	522.90
Skovsgaard	Entrepr. P. Pedersen	25/11 36	26/1 37	1	18	67.50				1	18	67 50
Skørping	Murerm. Nordenbæk	19/10 37	forts.	2	195	642.50				2	195	642.50
Snesere	Snesere Kommune	28/4 37	18/6 37	2	56	222.80				2	56	222.80
Strib-Vejlby	Vejlby Kommune	21/7 37	forts.	14	2173	10031.00				14	2173	10031.00
Strøby	Hans Andersen	21/7 37	3/8 37	2	16	57.20				2	16	57.20
Støberiarb., Kbh.	H. Heinecke	30/8 37	11/9 37	5	58	213.60				5	58	213.60
do.	General Motors International A/S	5/2 38	forts.	84	3703	15365.65				84	3703	15365.65
Suldrup	Suldrup Savværk	9/2 38	15/3 38	1	24	60.00				1	24	60.00
Svendborg T.	Jacob Hollesen & Søn	15/6 37	7/7 37	3	38	106.40				3	38	106.40
do.	Omnibusejer Vedsted-Hansen	26/5 37	8/6 37	1	11	33.00				1	11	33.00
Søllerød	Murerm. Jønsson	12/7 37	14/12 37	1	123	608 85				1	123	608.85
Sønderborg A.	Bygm. Michelsen	3/2 37	16/2 37	2	12	42.90				2	12	42.90
Taastrup	A/S H. Jessen	10/12 37	12/12 37	6	12	49.80				6	12	49.80
Tandslet	Kbm. Perregaard, Skovby	3/10 37	forts.	1	148	555.00				1	148	555.00
Tange	Uorg. Mestre ved Teknisk Skole	12/5 37	19/10 37	1	131	543.65				1	131	543.65
Thirstrup	Nøruplund Skovdistrikt	30/12 36	28/1 37	1	23	95.45				1	23	95.45
Tønder	Digelauget (D. Detlevsen)	16/7 37	28/7 37	11	95	427.90				16	136	618.05
Hostrup				3	27	126.45						
Højer				2	14	63.70						
Veflinge	Ruggaard Savværk	14/9 37	12/10 37	1	24	84.00				1	24	84.00
Vejle K.	Droskevognmændene	6/6 37	10/6 37	17	83	322.50				17	83	322.50
Vejlø	Vejlø-V. Egesborg Kom.	9/12 37	16/12 37				2	12	45.00	2	12	45.00
Vilstrup	Vilstrup Kommune	8/7 36	2/10 37	4	561	2499.45				4	561	2499.45
Vinduespol., Kbh.	»Husassistancekomp.«	30/9 37	30/11 37	2	97	291.00				2	97	291.00
Ølgod	Ølgod Kommune	20/7 37	forts.	11	1830	8884.25				11	1830	8884.25
Øsby	Bygm. Hannibal Dahl	30/9 36	30/3 37	1	63	261.45				1	63	261.45
	Udbetalt til Voksne ialt ...			812	38790	164276.70	104	3742	12495.50	916	42532	176772.20
Udbetalt til Ungdomsafdelinger:												
Brabrand	Hesteskofabrikken	12/7 37	10/9 37	10	530	795.00				16	580	870.00
Korsør A.	Mathiesens Planteskole	27/6 37	6/7 37	6	50	75.00						
	Udbetalt til Voksne og Unge ialt ...			828	39370	165146.70	104	3742	12495.50	932	43112	177642.20

Forligsmandens Forslag

ang. Landbrug, Skovbrug og Dræning

Forligsmandens Forslag af 25. April angaaende Landbrug, Skovbrug og Dræning er, som bekendt, vedtaget af begge Parter; for Arbejdernes Vedkommende med 55,6 % Ja mod 44,4 Nej, medens Arbejdsgiverne stemte Ja med 53,8 % og Nej med 46,2 % af de afgivne Stemmer.

For vort Forbunds Vedkommende deltog 50,20 % af de stemmeberettigede i Afstemningen, nemlig 8073 ud af 16,083 stemmeberettigede.

Afstemningsresultatet er iøvrigt som følger:

	Antal Stemmer Ja	Nej	Udbetalt Løn Ialt Kr.	Lønninger fordelt Ja	Nej
Arbejdsgiverne:					
Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt	178	139	10.819.685	6.075.400	4.744.285
Dræningsmesterforeningen for Holbæk, Frederiksborg og Gl. Roskilde Amter	10	0	353.000	353.000	0
Foreningen af Dræningsmestre i Sydsjælland	9	3	154.675	116.006	38.669
Skovbrugets Arbejdsgiverforening	0	20	1.400.000	0	1.400.000
De samv. danske Sukkerroedyrkerforeninger	51	72	7.030.300	2.915.000	4.115.300
Arbejdsgiverforeningen for Landbrug for Sjælland og Møen	7	1	3.466.232	3.032.953	433.279
Tilsammen			23.223.892	12.492.359	10.731.533
I Procent			100	53,8	46,2
Dansk Arbejdsmands Forbund	4.448	3.585			
I Procent	55,6	44,4			

Forligsmandsforslaget omfattede Overenskomsterne om og med Landbrug, Skovbrug og Dræning i Maribo Amt, De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger, Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland, den nystiftede Arbejdsgiverforening for Landbrug paa Sjælland og Møen samt Dræningsoverenskomsterne for Præstø og Sorø Amter og Holbæk, Frederiksborg og Gl. Roskilde Amter.

Disse Overenskomster er saaledes afsluttede paa 2 Aar til 1. April 1940 ved Vedtagelsen af Forligsmandens Forslag. Opsigelse kan dog finde Sted til 1. April 1939, saafremt Pristallet til Oktober stiger til mindst 190.

De væsentligste Ændringer, der følger af Forligsforslaget, er:

Overenskomsternes Udløbstid ændres til 1. April i Stedet for 1. Maj, idet man iøvrigt tilstræber en fælles Udløbstid for Overenskomster for Landbrug, Skovbrug og Dræning.

For Skovbrugsoverenskomsterne gælder, at Arbejdstiden sættes til 8 Timer daglig hele Aaret. Det er en Nedsættelse af Arbejdstiden paa 1 Time pr. Dag i 8 Maaneder.

Timelønnen forhøjes fra 80 til 88 Øre, og Akkordpriserne stiger med 9,18 %; det vil sige, at man faar 6 % paa de 3 %, der automatisk traadte i Kraft den 1. Maj.

Dræningsarbejdets Akkordsatser stiger med 6 % for de 3 Overenskomster, som i Fjor fik et Tillæg paa 10 %. Timelønnen stiger med 9 Øre til 118 Øre, i Frederiksborg Amt dog 124 Øre. I Dræningsoverenskomsterne indsættes endvidere følgende Bestemmelse om Afstivning:

»Hvor det kan befrygtes, at udskridende Jord vil kunne medføre Fare for Arbejderne og disse gør opmærksom herpaa, er Arbejdsgiveren forpligtet til for sin Regning at lade foretage den nødvendige Afstivning.«

Endvidere er opnaaet Enighed om forskellige andre Ændringer.

For Sukkerroearbejdet gælder, at den Overenskomst, vi sidste Efteraar gennemførte indeholdende Dagløns-satser, Arbejdstid etc. omfattende alt Sukkerroearbejde, fornyes med de Forhøjelser i Lønningerne, som i det følgende anføres for Maribo Landbrugsoverenskomsten.

Sukkerroedyrkerne krævede ellers Overenskomsten ført tilbage til den Akkordoverenskomst, der var før 4. Oktober 1937.

I Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt sker bl. a. følgende Ændringer:

»§*1:* Der tilføjes: Arbejdsgivere, der ved Lugning og Optagning af Roer og lignende Arbejder beskæftiger 6 Arbejdere og derover, bør, hvor der er over en km til Ejendomme, stille et Læskur i Marken til Raadighed for Arbejderne. Der bør endvidere paa saadanne Arbejdspladser sørges for passende beliggende Nødtørfts-

huse for kvindelige Arbejdere, medmindre Naturforholdene gør det overflødigt. Disse Læskure og Nødtørftshuse bør Arbejderne selv renholde.

§ *38*. Første Stk. affattes saaledes:

Ved Daglejerkarle forstaas Medhjælpere, der ikke er antaget i Henhold til § 18, og som for en Del af Lønnen skal have Kost og Logi paa Arbejdsstedet. *De antages mindst for 1 Uge*. Der ydes Kost og Logi i alle Ugens 7 Dage, saa længe Forholdet bestaar. *Som Daglejerkarle kan kun antages ugifte Karle over 20 Aar*. Den fastsatte Løn er for Ugens Hverdage og er at betragte som Minimalløn.«

Herved er der dæmmet op imod, at Daglejerkarlene kan anvises til nogle faa Dages Arbejde, som Landmændene mange Steder havde for Skik, til Géne for de stedboende Løsarbejdere.

De væsentligste Lønændringer som Følge af Forligsmandens Forslag er for Landbrugsoverenskomsten i Maribo og Sukkerroeoverenskomsten:

Daglønnen for gifte Landarbejdere, faste som løse, forhøjes med 45 Øre. Høst- og Tærskedaglønnen for Løsarbejdere sættes til 8 Kr. pr. Dag.

Overarbejdsbetalingen for alle Mænd ændres til 90 Øre og 115 Øre pr. Time.

Kvindernes Dagløn forhøjes med 20 Øre, og deres Overarbejdsbetaling til 65 og 90 Øre.

Malkearbejdet forhøjes for 18 Køer fra 230 Øre til 240 Øre pr. Dag og tilsvarende for de mindre Koantal.

Fodermestrenes Betaling forhøjes fra 75 Kr. til 79 Kr. pr. Ko pr. Aar for de første 20 Køer og tilsvarende Forhøjelser paa de andre Satser.

Daglejerkarlene faar Daglønnen forhøjet med 15 Øre pr. Dag, i Høsten dog med 20 Øre.

Sukkerroearbejdet, Betalingen forhøjes fra 90 til 100 Kr. pr. Td. Land.

Sukkerfoderroerne forhøjes fra 91,75 Kr. til 97 Kr. pr. Td. Land, i begge Tilfælde for Lugning og Optagning af løspløjede Roer.

Foderroer forhøjes fra 82,75 Kr. til 87,50 Kr. pr. Td. Land.

Turnips og Kaalrabi fra 71 Kr. til 75 Kr. pr. Td. Land.

Tjenestekarlenes Minimal-Aarsløn forhøjes for Karle under 20 Aar fra 645 Kr. til 700 Kr. For Karle over 20 Aar forhøjes Aarslønnen fra 760 Kr. til 820 Kr.

Minimallønnen for Karle, som er Kreaturpassere, fastsættes til mindst 960 Kr. pr. Aar med et yderligere Tillæg paa ca. 210 Kr., dersom de malker, ialt en Forhøjelse paa 90 Kr. pr. Aar.

Den nye Landbrugsoverenskomst for Sjælland og Møen bliver i alt væsentlig som Maribo-Landbrugsoverenskomsten med følgende Ændringer:

Sommer-Daglønnen for faste og løse Daglejere er i Aar i Tiden indtil 15. Nov. 1938 20—25 Øre lavere end i Maribo Amt. Resten af Perioden er alle Satserne ens.

I Overenskomsten optages endvidere Priser for Ærteplukning, Plantning af Frøroer og Lugning og Optagning af Cikorierødder, og endelig skal der mellem Parterne optages Forhandling om Akkordpriser for Arbejde ved Frøafgrøder og samtidig om Priser for Udtynding og Optagning af Gulerødder.

Det er endvidere aftalt, at der skal optages nærmere Forhandling angaaende Priserne paa en ny Cikoriestamme, som i Aar skal frem paa Basnæs, det drejer sig om en kort Cikorierod, som man regner med skal afsættes med omtrent samme Afstand som Sukkerroer.

Priserne paa de nye Akkordarbejder, der er indsat i Overenskomsterne, er iøvrigt som følger:

»*For Ærteplukning* efter Arbejdsgiverens Anvisning betales:

for lave Ærter ..... 1. Plukning pr. kg 6 Øre.
2. Plukning pr. kg 8 Øre.

for høje Ærter ..... 1. Plukning pr. kg 7 Øre.
2. Plukning pr. kg 9 Øre.

Arbejdere, som har udført 1. Plukning, er ogsaa forpligtet til at udføre 2. Plukning for den derfor fastsatte Betaling.

Plantning af Frøroer efter Snor med Spade betales:

Paa Sand- og Lerjord ... ... pr. 1000 Roer Kr. 4,50
i Lermuld ... ... » » » » 5,25
i stærk Jord ... ... » » » » 5,80

Priserne gælder alene for Plantning i den dertil beredte Jord.

Cikorierødder.

For Lugning og Optagning af Cikorierødder gælder følgende Priser:

	pr. 100 løb. Favne
1. Gang. Udtynding med Lugehakning ...	Kr. 0,67
2. Gang. Udtynding med Lugehakning ...	Kr. 0,48
Optagning, Afpudsning og Henlægning i Bunker og Tildækning med Blade pr. 100 lb. Favne	Kr. 1,00

Opgravning af ikke-løspløjede Cikorierødder betales med et Tillæg af 26 Øre pr. 100 løbende Favne.

Forlanges Planterne afsat tættere end 4—5 Tommer, forhøjes Prisen efter Aftale.«

For Sukkerroearbejdet, som nu er saa nær forestaaende, gælder iøvrigt, at Priserne for hele Landet bliver:

	pr. Td. Land	pr. 100 lb. Fv.
1. Gang Udtynding med Lugehakning	29,50	47
2. Gang Udtynding med Lugehakning	18,00	29
3. Gang Lugehakning	8,00	13
Optagning, Afpudsning og Henlægning i Bunker	44,50	72
For Optagning af ikke løspløjede Sukkerroer betales et Tillæg af	17,00	27

Oscar Levinsen.

Regeringen nedsætter en Landarbejderkommission

Statsminister Stauning har nu nedsat den tidligere omtalte Landarbejderkommission, som bl. a. skal behandle Spørgsmaalene om Nedsættelse af Arbejdstiden i Landbruget og Revision af Medhjælperloven.

Rigsadvokat F. Pihl er udpeget til Formand for Kommissionen som iøvrigt er nedsat med følgende Kommisarium:

»Som det fremgaar af de Beregninger over Befolkningens fremtidige Aldersfordeling, der er offentliggjort i Betænkningen, afgivet af det af Socialministeriet i 1936 nedsatte Udvalg angaaende Landbrugets Arbejdskraft, vil Antallet af unge Mænd og Kvinder i Alderen 15—20 Aar i hele Landet om faa Aar gaa meget væsentlig tilbage, idet Nedgangen i de første 12—13 Aar efter 1940 vil andrage ca. 45,000 eller ca. 11,6 % af det nuværende Antal. I Betragtning af, at over Halvdelen af de i Landbruget beskæftigede Karle er under 20 Aar, og at skønsmæssigt over ¼ af alle unge Mænd under 20 Aar er beskæftiget som fast Medhjælp i Landbruget, maa man befrygte, at denne Nedgang i Antallet af unge Mænd og Kvinder forholdsvis snart vil give sig Udslag i en Mangel paa Medhjælp i Landbruget.

Denne truende Udsigt gør det nødvendigt at overveje, hvilke Foranstaltninger og Forbedringer i Arbejdsvilkaarene, der muliggør det for Landbruget fremefter at fastholde den for Produktionen nødvendige Arbejdskraft.

I saa Henseende har det ovenfor anførte Udvalg — uden dog at fremsætte positive Forslag — fremhævet forskellige Foranstaltninger, hvis Gennemførelse vilde bidrage til at give Landarbejderne saadanne Arbejdsvilkaar, at det bliver muligt for Landbruget at fastholde den for Erhvervet passende og nødvendige Arbejdskraft, hvorunder særlig kan nævnes Regulering af Landbrugets Arbejdstid og Foranstaltninger til at sikre Landbrugets Lærlinge og Elever en for Erhvervet forsvarlig Uddannelse.

Regeringen finder det ønskeligt, at disse og dermed i Forbindelse staaende Foranstaltninger vedrørende Arbejdsforholdene for Landarbejderne, derunder ogsaa Bestemmelserne i Lov Nr. 343 af 6. Maj 1921 om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere med senere Ændringer, underkastes en indgaaende Behandling med det Formaal at tilvejebringe Forslag til en praktisk Løsning af de førstnævnte Problemer og Forslag til Ændringer i den nævnte Lov.

Regeringen har derfor besluttet at nedsætte en Kommission med den Opgave at fremsætte saadanne Forslag. Man vil finde det ønskeligt, at Kommissionen som et Led i sit Arbejde gennemgaar de internationale Arbejdskonferencers Konventioner og Henstillinger for Landarbejdere samt tilvejebringer Oplysninger om de Foranstaltninger af lignende Karakter, der er truffet i andre Lande og særlig indenfor de øvrige nordiske Lande.

Kommissionen bestaar iøvrigt af følgende Medlemmer:

For Socialministeriet: Kontorchef H. Egedorf.

For Justitsministeriet: Politimester N. P. Nielsen, Silkeborg, og Fuldmægtig i Justitsministeriet V. Boas.

For Ministeriet for Landbrug og Fiskeri: Departementschef J. Wilcke. Suppleant: Ekspeditionssekretær H. Kaare.

For Arbejdsdirektoratet: Arbejdsdirektør J. A. O. Vater. Suppleant: K. P. Korsgaard.

For Arbejdsnævnet: Sogneraadsformand Arnold Nielsen, Hvidovre.

For D. A. F. Oscar Levinsen, Lorentz Petersen og Vilhelm Rasmussen.

For de samvirkende danske Landboforeninger er Medlemmerne: Proprietær Drivsholm, Taars og Proprietær Løje, St. Hedinge.

For de samvirkende danske Husmandsforeninger: Husmand A. Søndergaard, Outrup, Nykøbing M., og Husmand Chr. Skafte, Grænge Skov, Grænge.

For Arbejdsgiverforeningen for Landbruget paa Sjælland og Møn: Forpagter O. Lawaetz, Holmegaard, Holme—Olstrup. Suppleant: Godsejer J. A. Bech, Krusesminde pr. Korsør.

For Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt: Proprietær Axel Ahm, Mosegaard, Gloslunde.

For de samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger: Proprietær Laur. Hansen, Broagergaard, Bildsø pr. Slagelse.

For Husassistenternes Forbund: Fru Andrea Jørgensen, J. P. Jacobsens Vej, Aabyhøj, og Forbundsformand Vilhelmine Jørgensen, Sjællandsgade 57, St., København.

Kommissionens Sekretærer: Sekretær i Justitsministeriet, Frk. B. P. Dybdal, og Sekretær i Socialministeriet, P. A. Stockholm.

Kommissionen vil paabegynde sit Arbejde i Løbet af Maj Maaned. *O. L.*

Internationale Drøftelser af Landarbejdernes Kaar

Af Oscar Levinsen.

II

Metöder til Regulering af Landarbejdernes Løn.

I Fortsættelse af Arbejdstiden behandlede den internationale Landbrugskommission Spørgsmaalet om Metoder til Regulering og Fastsættelse af Landarbejdernes Løn. Hensigten hermed er naturligvis at højne og sikre Landarbejdernes økonomiske Kaar efter en international Linie.

Det kan siges, at der var principiel Enighed om det formaalstjenlige i, at Lønningerne burde reguleres som Modsætning til de personlige Arbejdsaftaler, der er saa stærkt fremherskende i Landbruget Verden over, og som har bidraget væsentligt til, at Landarbejderne økonomisk og socialt, staar tilbage for Industriens Arbejdere. Imidlertid fremhævede Arbejdsgiverne, at de frygtede, at en saadan Regulering skulde føre til Lønninger, som ikke tog tilstrækkeligt Hensyn til Landbrugets Betalingsevne, og forholdt sig derfor rent praktisk noget reserveret overfor Spørgsmaalet.

Arbejdsbureauet havde udarbejdet en Oversigt over Spørgsmaalet som viste, at i en Del Lande var Lønningerne i nogen Udstrækning reguleret gennem kollektive Overenskomster, bl. a. i Skandinavien og i Holland. I England og Skotland havde man en Minimallønslovgivning til Fastsættelse af Lønnen og i en Del andre Lande, saavel europæiske som oversøiske, havde man forskellige Former for Statsmagtens Forsøg paa at sikre Landarbejderne visse Mindstemaal — Forsøg som forøvrigt viste, at Opgaven vanskelig lod sig gennemføre uden

faglige Organisationer blandt Landbrugets Arbejdere og Arbejdsgivere.

De mange Forsøg viste imidlertid, at Problemet var aktuelt og et internationalt Initiativ derfor hensigtsmæssigt.

Diskussionen om Spørgsmaalet sluttede med en Resolution, som opfordrer Arbejdsbureauet til at fortsætte sit Arbejde med Sagen, idet Styrelsesraadet anmodes om at drøfte Ønskeligheden af at sætte Spørgsmaalet paa den internationale Arbejdskonferences Dagsorden.

Det vil paa dansk sige, at Spørgsmaalet marcherer og at der formentlig i nær Fremtid vil foreligge Forslag til en Konvention herom paa den internationale Arbejdskonference.

Børnearbejdet i Landbruget.

Arbejderrepræsentanterne udtalte sig principielt imod, at Børn i den skolepligtige Alder anvendes som Lønarbejdere i Landbruget, medens man fra anden Side udtalte sig imod for rigoristiske Bestemmelser paa dette Omraade, endskønt der i Hovedtrækkene var principiel Enighed om, at Børnearbejdet i Landbruget burde stærkt begrænses og kontrolleres ogsaa med Henblik paa Børnenes Fysik og Sundhed.

Arbejdsbureauets Direktør, Mr. Butler, m. fl. fremhævede Betydningen af Børnenes Pligt og Ret til at deltage i Skolens Arbejde. En Udvikling af Skoleundervisningen og Skolepligten vilde efterhaanden trænge Børnearbejdet stærkt tilbage. Da Arbejdsbureauets Undersøgelse af Spørgsmaalet ikke var afsluttet, vedtoges det slutteligt at sætte Spørgsmaalet til fornyet Behandling paa Kommissionens næste Møde.

Paa den internationale Arbejdskonference i 1921 blev vedtaget en Konvention om Begrænsning af Børnearbejdet i Landbruget og om gravide Kvinders Arbejde. Disse 2 Konventioner, som iøvrigt ikke har haft synderlig Betydning for danske Forhold, blev diskuteret i samme Forbindelse, idet det blev fremhævet, at ligesaa vel som for Børn maatte Spørgsmaalet tages op om gravide Kvinders Arbejde i Landbruget.

Ferie for Landarbejderne.

Efter at det internationale Arbejdsbureau har vedtaget en Konvention om Ferie for Industriarbejderne, har Arbejdsbureauets Styrelse ogsaa ønsket, at Spørgsmaalet om Ferie for Landarbejderne blev optaget til Behandling i Kommissionen.

Af Bureauets Beretning fremgik det, at i 11 Lande var Landarbejderne sikret Ferie ved Lov og i 6 Lande ved kollektive Aftaler. Fra alle Sider i Kommissionen udtalte man principiel Tilslutning til en Løsning af Feriespørgsmaalet.

Den japanske Repræsentant, Sakata, tog dog Forbehold, som han havde gjort paa alle de andre Punkter, idet han erklærede, at dette Spørgsmaal heller ingen praktisk Betydning havde for det japanske Landbrug grundet paa dets særlige sociale Struktur! Man fik forøvrigt af disse gentagne japanske Erklæringer Indtryk af, at japansk Landbrug befandt sig i en hel anden Verden end andre Landes Landbrug — hvad det paa sin Vis vist ogsaa gør.

Resultatet af Diskussionen blev, at man enedes om at henstille til Arbejdsbureauets Styrelsesraad at sætte Spørgsmaalet paa den internationale Arbejdskonferences Dagsorden snarest med den Hensigt at faa vedtaget Konventionen som i Lighed med den for Industriarbejderne gældende giver Landarbejderne Ferie.

Udover de allerede nævnte 4 Punkter førtes der paa Kommissionens Møde en lang og interessant Debat om Landbrugernes og Landbrugets økonomiske og sociale Kaar, men herom skal jeg forsøge at fortælle lidt i en tredie og sidste Artikkel.

(Fortsættes.)

Fra den nordlige Del af Landet

Frederikshavn A. — Mejeriejer O. Glistrup. Overenskomsten fornyet. Timelønnen er den, som er gældende for Lager- og Pakhusarbejdere i Provinsen (Havne- og Købmandsorganisationernes Sammenslutning) og er for Tiden 109 Øre. Chaufførerne lønnes med 10 Øre mere pr. Time. Arbejdsmænd, der arbejder paa fast Ugeløn, erholder Kr. 55,00 pr. Uge, og Chaufførerne Kr. 57,00 pr. Uge. Arbejderne skal have en ugentlig Fridag. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Chauffører, der kører med Ice-Cream Bilerne betales med en Ugeløn af Kr. 60,00 i For- og Eftersæsonen. Medhjælperen, forsaavidt han er 18 Aar, betales med Kr. 55,00. I Højsæsonen betales Chaufførerne, der kører Ice-Creambilerne fra 15. Juni til 15. August, 2 Mand til Langture Kr. 80,00 ugentlig. Chaufføren, der kører Turen Frederikshavn-Skagen-Sæby, betales med Kr. 70,00 ugentlig. Efter 3 Maaneders Beskæftigelse 3 Dages Sommerferie med Løn. Derudover for hver Maaneds Beskæftigelse 1 Dags Ferie med Løn. Der beskæftiges kun Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Lager- og Pakhusarbejderne — Boghandlernes Kommissionsanstalt. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra 55 til 62,00 Kr. Daglønnen fra Kr. 9,43 til ⅙ af Ugelønnen plus 1,00 Kr. pr. Dag. Ferien forlænget fra 6 til 9 Dage. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Lager- og Pakhusarbejderne — Hovedstadens Brugsforening. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet til Kr. 71,50. Ferien udvidet fra 9 til 12 Dage. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Vilh. Hansen & Co. Overenskomst fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 57,00 til Kr. 62,50. Overarbejdstillæget for de første 3 Timer fastsat til 50 pCt. Under Sygdom og Ulykkestilfælde fuld Løn i 4 Uger minus 2,00 Kr. pr. Dag. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Horsens A. — Firmaet Vilh. Mejlstrup (Det store Koloniallager). Overenskomst oprettet. Ugelønnen er: 14—15 Aar Kr. 15,00, 15—16 Aar Kr. 20,00, 16—17 Aar Kr. 25,00, 17—18 Aar Kr. 30,00, 18—19 Aar Kr. 35,00, 19—20 Aar Kr. 40,00, over 20 Aar Kr. 45,00. Ekstra Folk betales med: 14—16 Aar Kr. 4,00 pr. Dag, 16—18 Aar Kr. 5,50 pr. Dag, 18—20 Aar Kr. 7,00 pr. Dag, over 20 Aar Kr. 8,50 pr. Dag. Overarbejde 33⅓, 50 og 100 pCt. 6 Dages Sommerferie incl. 2 Søndage efter 1 Aars Anciennitet. Ellers ½ Dag for hver Maaneds Arbejde. Under Sygdom mod Forevisning af Lægeattest halv Ugeløn i 14 Dage. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Chaufførerne — Firmaet Poul Rasmussen & Co., Indehaver Grosserer Witoft. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten mellem Afdelingen og Dansk Arbejdsgiverforening, saaledes som denne er og maatte blive affattet. Chaufførerne skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Kolding A. — Korn- og Foderstoffirmaet Madsen & Damm. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Uge- og Timeløn er den til enhver Tid mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende. Overarbejde 50 og 100 pCt. Sommerferie i Henhold til den gældende Lov. Ulykkesforsikring 4,00 pr. Dag i de første 13 Uger. 1. Maj, Juleaftensdag, Nytaarsaftensdag er Fridag fra Kl. 12. Kun organiseret Arbejdskraft. Skal være Medlemmer af D. A. F., Kolding.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Holger Petersen, Købmagergade. Overenskomsten fornyet. Ugelønningerne forhøjet fra Kr. 54,10 a Kr. 68,00 til Kr. 59,10 a Kr. 70,00. Sommerferien udvidet fra 6 til 12 Dage. Løn ved Sygdom og Ulykke i 6 Uger. Overarbejdstillæg hævet fra 25—33 pCt. til 50 pCt. for de 2 første Timer. Tillidsmandsregler. Ved Arbejde udenfor den egentlige Arbejdsplads Kr. 1,50 Tillæg pr. Dag.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet »Messen«. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 56,00 til Kr. 64,00. Overarbejdstillæget ændret til 50 pCt. for de 2 første Timer, derefter 100 pCt. Sommerferien udvidet fra 6 til 12 Dage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Budene — Hovedstadens Reklamebureau v. K. Hougaard. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt den mellem Afdelingen og Firmaet »Effektiv« gældende Overenskomst.

Chaufførerne, Kuskene og Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Charles Præstrud. Firmaet har tiltraadt den mellem Afdelingerne og Ægfirmaerne »Danmarks Ægeksport«, »Dansk Andels Egeksport« og »Robinson, Andersen & Co.« gældende Overenskomst.

Fabrikarbejderne i København og Aarhus — A/S Otto Mønsted. Ved de mellem Afdelingerne og Firmaet førte Forhandlinger er man enedes om at forny Overenskomsten til 1/3 1940 med Ugelønningerne forhøjet med Kr. 4,30 for Dagdrift og Kr. 4,50 for 2. og 3. Holds Drift. Ugelønningerne bliver herefter i København henholdsvis Kr. 65,30 og 69,40 og i Aarhus Kr. 64,30 og 68,41. Overenskomsten kan opsiges til Ophør 1. Marts 1939, forsaavidt Pristallet pr. 1. Oktober 1938 afviger 6 Points eller mere fra det pr. 1. Oktober 1937 offentliggjorte Pristal (183).

Korsør A. — A/S Korsør Glasværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Marts 1940 med den sædv. Opsigelsesventil. Timelønnen er forhøjet med 6—7 og 13 Øre, for Ungarbejdere med 3—4 og 5 Øre. For Hjælpearbejde ved Sodning og Rengøring af Røgkanaler betales et Tillæg af 25 pCt. til Timelønnen. For Arbejde ved Losning betales 50 pCt. Tillæg til Timelønnen. Ved Tørblanding paa Dyseværkstedet betales et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen. For Kedelrensning samt Rensning af Kanaler og Generatorer betales 50 pCt. Tillæg til Timelønnen plus Kr. 1,50 pr. Dag. Ved Reparation af Ovne betales et Tillæg af 50 pCt. til Timelønnen.

Fabrikarbejderne — Firmaet Aarup & Co. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til Ophør en 1. Marts med Timelønnen forhøjet fra 128—135 Øre de første 6 Maaneder og derefter fra 141 til 160 Øre. For Udearbejde betales et Tillæg af 12 Øre pr. Time, og for Arbejde ved Fortinning betales et Tillæg af 25 Øre pr. Time.

Nykøbing Sj. — Goudalitefabriken. Afdelingen har fornyet Overenskomsten for 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra henholdsvis 125 og 140 Øre til 145 Øre pr. Time til alle Arbejderne.

Aalborg F. — A/S Dansk Tøræg Fabrik. Afdelingen har med Bistand fra Forbundet fornyet Overenskomsten 1 Aar med Ugelønningerne forhøjet i Dagdrift fra Kr. 56,50 til Kr. 63,00, og i Holddrift fra Kr. 67,00 til Kr. 73,00.

Kolding A. — Fyrværkerifabrikant H. Diedrichsen. Der er oprettet Overenskomst. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen er den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende. Sædv. Overtidsbetaling. 6 Dages Sommerferie. Kr. 3,— i Dagpenge under Ulykkestilfælde de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940 med sædv. Opsigelsesventil.

Faarup — A/S Faarup Teglværk. Afdelingen har med Forbundets Sanktion opsagt Overenskomsten. Imidlertid har Teglværket indmeldt sig i Kalk- og Teglværksforeningen, og Overenskomsten med denne Forening bliver herefter gældende for Værket.

10. Agitationskreds — Fabrikant Ejner Jensen, Hastrup pr. Præstø. Overenskomsten er fornyet til 1. April 1940 med den sædv. Opsigelsesventil. Timelønnen forhøjet fra 109 til 114 Øre plus et Akkordafsavnstillæg af 5 Øre pr. Time, naar Arbejdet ikke udføres i Akkord. Der er truffet Aftale om Oprettelse af Akkorder, og her skal Timelønnen være garanteret. Alm. Overtidsbetaling. Ved Etablering af 2-Holds-Drift betales et Tillæg af 10 pCt. til alle Timer. Arbejderne holdes ulykkesforsikrede med Kr. 3,— pr. Dag de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid.

Løgstør — Grusgravsentreprenør Mikael Mikkelsen. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. April 1940 med den sædv. Opsigelsesventil. Timelønnen hævet fra 100 Øre til den, der til enhver Tid bliver gældende med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker. Dog skal Timelønnen være mindst 125 Øre, naar Arbejdet ikke udføres i Akkord.

Brønderslev — A/S Brønderslev Teglværk. Afdelingen har med Forbundets Sanktion opsagt Overenskomsten. Teglværket har imidlertid indmeldt sig i Kalk- og Teglværksforeningen, og Overenskomsten med denne Forening bliver altsaa herefter gældende paa denne Virksomhed.

Galten — Framlev m. fl. Herreders Elektricitetsværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten for 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 105 til 116 Øre. Cyklegodtgørelse pr. Dag forhøjes fra 35 til 40 Øre.

Kastrup — Det danske Luftfarts Selskab A/S. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. April 1940 med den gældende Ugeløn Kr. 60,— forhøjet til efter 3 Aars Ansættelse Kr. 62,40, efter 6 Aars Ansættelse Kr. 64,80, efter 9 Aars Ansættelse Kr. 67,20, efter 12 Aars Ansættelse Kr. 69,60 og efter 15 Aars Ansættelse Kr. 72,00. Forhøjelsen af Lønningerne falder paa Flertallet af Arbejderne, idet ingen har under 3 Aars Ansættelse. Skifteholdstillæget fastsættes til Kr. 8,00 pr. Uge. Ferien forlænges for Arbejdere med 5 Aars Anciennitet fra 6 Dage til 12 Dage. Efter 3 Aars Ansættelse har Arbejderne Ret til en aarlig Ferierejse med Selskabets Maskiner til Ind- eller Udland og tilbage.

18. Kreds — Entreprenør Jørgen Jensen, Knarreborg. Kredsen har sluttet Overenskomst med Entreprenøren angaaende Grusgravsarbejde og Stenslagning. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen bliver den i Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende. Der træffes Aftale om Akkordpriser. De almindelige Regler for faglig Strid er gældende. Kr. 3,— i Dagpenge under Ulykkestilfælde de første 13 Uger. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Støberiarbejderne — Amager Jernstøberi. Sammenslutningen klager over, at vore Medlemmer samt de paa Virksomheden beskæftigede Smede og Formere har etableret ulovlig og uvarslet Arbejdsstandsning i Anledning af, at de ikke kunde benytte Baderummet, der var under Reparation. Sagen er ført frem til Den faste Voldgiftsret, der kender Arbejdsstandsningen ulovlig og idømmer Arbejderne en Bod af Kr. 8,— hver. Sagens Omkostninger betaler Organisationen, idet Kendelsen fastsætter dette.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 10 31.–5. 1938 43. Aarg.

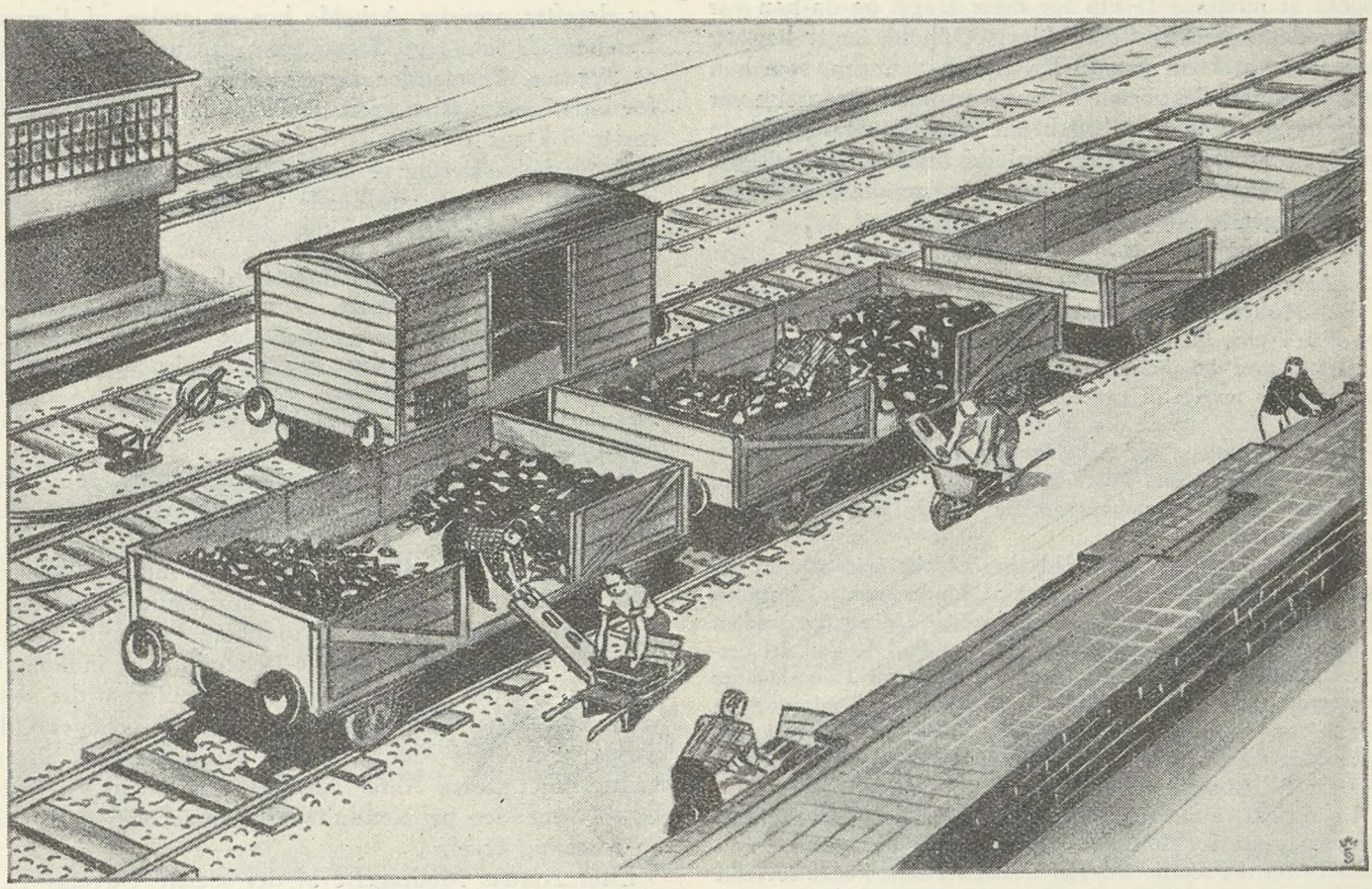

BRIKETTERNE AFLÆSSES

Som negersorte Nætter,
hvor Øjet intet ser,
saa sorte er Briketter,
men støver meget mer'.

Støv sætter sig i Øjet,
i Lunger, Svælg og Dragt,
man bliver godt bemøget,
— saa er det ærligt sagt!

Man føler sig som Dværge,
er man end stor af Krop,
blandt disse sorte Bjærge,
som kunstigt stables op.

Ak ja, saadan er Livet
i Verden fuld af Had:
en Dag Lokomotivet
kan staa og mangle Mad.

Saa skal vi ikke lede,
for det kom skidt tilpas,
men har Reserven rede
paa denne Oplagsplads.

Aage Hermann.

Har Sognefogeden afgivet urigtige Oplysninger?

I Midten af December Maaned sidste Aar modtog Hovedkontoret Indberetning fra Aars Afdeling om, at et af Afdelingens Medlemmer, der havde opbrugt sin ordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse den 26. Oktober s.A. den 1. November forgæves havde henvendt sig til Hornum-Ulstrup Kommunes sociale Udvalg om Understøttelse i Henhold til Loven om offentlig Forsorg, uagtet Medlemmet overfor Udvalgets Formand dokumenterede at have været uden Arbejde i de forudgaaende 8 Dage.

Medlemmet afvistes med den Bemærkning, at Udvalget først skulde have Møde 8 Dage senere. Ved det derefter afholdte Møde bevilgedes der det paagældende Medlem, der er Familieforsørger med 1 Barn, 2 Kr. 25 Øre pr. Dag for de sidst forløbne 8 Dage, men intet for de første 8 Dage. Da Medlemmet imidlertid havde regnet med ogsaa at modtage Hjælp for disse Dage, og da han var uden det nødtørftigste til Livets Ophold, søgte han og opnaaede et Laan paa 10 Kr. hos Afdelingen, som han paa Grund af det sociale Udvalgs endelige Afgørelse var ude af Stand til at tilbagebetale. Ansøgning om Hjælp til Betaling af Husleje blev ligeledes afslaaet af Udvalget.

Foranlediget af denne Indberetning sendte Hovedkontoret følgende Klage til Aalborg Stiftamt.

Aalborg Stiftamt, Aalborg.

Paa Medlem af vort Forbunds Aars og Omegns Afdeling, N. N.s Vegne, tillader man sig ved Nærværende at fremsende en Klage over det sociale Udvalg i Hornum-Ulstrup Kommune, og henviser iøvrigt til nedenstaaende Sagsfremstilling.

Nævnte N. N. havde den 26. Oktober f. A. opbrugt sin ordinære Understøttelse fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og henvendte sig som Følge heraf den 1. November s. A. til Hornum-Ulstrup Kommunes sociale Udvalg med Anmodning om Understøttelse.

Formanden for det sociale Udvalg meddelte imidlertid, at der ikke kunde udbetales nogen Art af Understøttelse, forinden der havde været afholdt Møde i det sociale Udvalg, og saadant Møde skulde først afholdes efter 8 Dages Forløb. Ved det derefter afholdte Møde i det sociale Udvalg, hvor Paagældendes Ansøgning blev behandlet, blev det nægtet at yde Understøttelse for de første 8 Dage, der var forløbet indtil det Tidspunkt, da Henvendelsen til Udvalget fandt Sted. For de derefter forløbne 8 Dage fik Ansøgeren bevilget 2 Kr. 25 Øre pr. Dag.

Da Ansøgeren naturligvis havde forventet at modtage Understøttelse ogsaa for de første 8 Dage, og da han jævnfør Formanden for det sociale Udvalgs Udtalelser først kunde forvente Understøttelsen udbetalt efter Mødets Afholdelse, henvendte han sig til Arbejdsløshedskassens lokale Afdeling, der gav ham et Laan paa 10 Kr., da hans Familie, der bestaar af 3 Medlemmer, var uden det nødvendigste til Livets Ophold. Senere søgte nævnte N. N. om Hjælp til Betaling af Husleje. Ansøgning herom blev indgivet den 1. December f. A., men desuagtet, det ved Ansøgningens Indgivelse blev dokumenteret, at Ansøgeren i den forløbne November Maaned kun havde haft en Indtægt paa ialt 50 Kr. 25 Øre, blev der givet Afslag paa Andragendet.

Endvidere klages der i samme Forbindelse over, at det sociale Udvalg kun afholder Møde en Gang om Maaneden, og at det kun i enkelte Tilfælde er overdraget Udvalgets Formand, Lærer Klingbech Christensen, at disponere egenhændigt.

Under Henvisning til ovenstaaende skal vi ved Nærværende anmode det høje Amt om at gøre de paaklagede Forhold til Genstand for en nøjere Undersøgelse og derefter paalægge det sociale Udvalg i Hornum-Ulstrup Kommune at yde vort nævnte Medlem Understøttelse i det Forhold, som er angivet i Loven om offentlig Forsorg, herunder ogsaa Huslejehjælp, og at det endvidere paalægges Udvalget at afholde sine Møder regelmæssigt hver Uge, saaledes at de indkomne Ansøgninger kan behandles og afgøres, uden at Ansøgerne paa Grund af Udvalgets langsommelige Behandling udsættes for at staa uden Midler til Livets Behov.

Denne Klage blev derefter paa Amtets Foranledning tilsendt det paagældende sociale Udvalg til Erklæring, hvorefter Udvalgets Formand oplyser, at det ganske rigtig forholder sig som af Klageren opgivet med Hensyn til Indgivelsen af Ansøgning om Hjælp den 1. November, men at han allerede den 3. s. M. af Udvalgets Formand anvises Arbejde ved Roeoptagning for en af Egnens Landmænd uden at efterkomme Anvisningen. Formanden oplyser dog samtidig, at Klageren udførte enkelte Dages Grøftegravning for samme Landmand umiddelbart efter, og derefter anvistes Arbejde hos en anden af Egnens Landmænd, som han dog udeblev fra under Angivelse af Sygdom. Formanden mener derfor, at Begrundelsen for Udvalgets Afslag vedrørende Understøttelsen for de første 8 Dage er klar.

Bemærkelsesværdig er iøvrigt Formandens Forklaring paa Klagens Afsnit angaaende Udvalgets langsommelige Forretningsgang, der er saalydende:

»Angaaende Afholdelse af Socialudvalgets Møder maa man beklageligvis oplyse, at det ikke er Byforhold her i Kommunen, hvorfor det ikke er nødvendigt at afholde Møder, før der ligger Sager til Behandling, og dette er sket. Der har herover aldrig af nogen været fremført Klage, og naar det denne Gang er sket, har vedkommende sikkert ikke tænkt sig, at han selv havde Skylden.«

Bortset fra den ubehjælpsomme Affattelse, som man ikke skulde tro, hidrørte fra en Skolelærer, og det meningsløse i at give Klageren Skylden for Udvalgets manglende Initiativ, da han netop havde indgivet Ansøgning til Behandling, ligger der i Formandens Udtalelse Bevis for Rigtigheden af vor tidligere Paastand om de sociale Udvalgs langsommelige Behandling af indkomne Ansøgninger om Hjælp. Det angives nemlig, at der skal være flere Sager til Behandling, inden det behager Udvalget at afholde Møde. Enkelte Ansøgere maa altsaa vente, til et større Antal Ansøgere har meldt sig, hvis ikke Formanden pr. Konduite bekvemmer sig til at yde en foreløbig Hjælp.

Efter Amtets Modtagelse af det sociale Udvalgs Bemærkninger, hvori der, som det fremgaar af det anførte, laa en Sigtelse mod Klageren for at have nægtet at udføre et anvist Arbejde, kom der yderligere Gang i Sagen. Amtet fremsendte Sagen til Politimesteren med Anmodning om Afhøring af Klageren, der til Politirapport forklarer ganske overensstemmende med Hensyn til det i Hovedkontorets Klageskrift til Amtet anførte. Om det anviste Arbejde, som Klageren efter Socialudvalgets Formands Oplysning skulde have nægtet at udføre, oplyses det derefter i Rapporten, at Arbejdet var et Roeoptagningsarbejde paa et Areal hvis Omfang har 2½ Td. Land, og at den paagældende Landmand havde tilbudt ialt 17 Kroner for dette Arbejde paa egen Kost, hvilket Klageren havde ment var for ringe Betaling, hvorfor han havde krævet 30 Øre pr. 100 l. Favne, og da der ikke kunde opnaas Enighed om denne Pris, havde han ment sig berettiget til at vægre sig ved at udføre det anviste Arbejde.

Om det andet anviste Arbejde, der viste sig at være Kartoffeloptagning og som Klageren, efter Socialudvalgets Formands Oplysning skulde have nægtet at udføre under Henvisning til Sygdom, forklares til Rapporten, at den omtalte Sygdom var en Mavelidelse, for hvilken Klageren tidligere havde søgt Læge, og som han til Stadighed maatte tage Medicin for, men som kun havde sinket Arbejdets Paabegyndelse een Dag, hvilket den paagældende Landmand ikke havde indvendt noget imod. Det anviste Arbejde blev altsaa udført, blot med en Dags Forsinkelse.

Der forelaa saaledes i Realiteten kun Arbejdsvægring vedrørende det anviste Roeoptagningsarbejde under Klagerens Henvisning til det ringe Beløb, som Landmanden vilde yde som Betaling. Om Berettigelsen af denne Arbejdsvægring har Amtet derefter afæsket Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Aalborg en Erklæring. Heri anføres fra Anvisningskontorets Side, bl. a. følgende:

»Den ifølge Politirapporten opgivne Pris 17 Kr. for Optagning af 2½ Td. Land Roer, som Klageren var anvist Arbejde til, ligger efter Kontorets Formening under det halve af den Pris — 30 Øre pr. 100 løbende Favne — Klageren har forlangt for Arbejdet.

Da Klageren skulde optage Roer paa 2½ Td. Land for 17 Kr., vil det efter Kontorets Udregning give ham 14,9 Øre pr. 100 Favne, hvilket er under det halve af Arbejderens forlangte Pris.

Kontoret har til Roeoptagning anvist Landarbejdere til en Pris af 35—40 Øre pr. 100 løbende Favne.«

Denne Oplysning, der dog maatte opfattes som en Underbygning af Klagerens Berettigelse til at vægre sig ved Arbejdets Udførelse, tilfredsstillede imidlertid ikke Amtet. Sagen fremsendtes atter til Politimesteren med Anmodning om fornyet Undersøgelse specielt med Hensyn til Rigtigheden af Anvisningskontorets Erklæring om, at den tilbudte Betaling skulde ligge betydeligt under den almindelige for tilsvarende Arbejde, og Politiet henvises til at søge disse Oplysninger ved Henvendelse til forskellige Landbrugere paa Egnen.

Den første der sker Henvendelse til i saa Henseende er Sognefoged, Gaardejer Jens Peter Jensen, Hornum, hvis Forklaring, hvis den er rigtig, er et saare vigtigt Dokument til Belysning af Landbrugernes Paastand om høje Arbejdslønninger i Landbruget. Sognefogeden oplyser følgende:

»at det ikke er almindeligt her paa Egnen, at der gives Akkord pr. Td. Land ved Roeoptagning, idet man de fleste Steder benytter Maskiner, men han vil mene, at 2½ Td. Land Roer, der er nævnt i Sagen, med Roejern kan tages op paa 3 a 4 Dage, hvorefter Paagældende efter de 17 Kr. skulde kunne have tjent ca. 5 Kr. pr. Dag.

Iøvrigt skal jeg oplyse, at Daglønnen her paa Egnen (Hornumegnen) i November Maaned almindeligvis er 2—3 Kr. pr. Dag paa egen Kost.«

To andre Landmænd har dog udtalt, at de hver især har betalt 30 Øre pr. 100 l. Favne for Roeoptagning, hvilket af begge betegnes som en god Betaling.

Selvom de to Landmænds Forklaring bekræfter, at Klagerens Krav om 30 Øre pr. l. 100 Favne har været berettiget, saa lader Amtet sig dog ikke slaa af Marken, men anmoder atter Politimesteren om at foranledige Klageren afæsket en skriftlig Erklæring om, hvorvidt han paa Grund af den formentlig ulovlige Arbejdsvægring er indforstaaet med, at Klagen bortfalder, eventuelt med hvilken Begrundelse den ønskes opretholdt.«

Og nu sker der det som efter alt foreliggende at dømme er tilsigtet i Sagen, Klageren kapitulerer, og giver Afkald paa Sagens videre Foretagelse.

Denne Udgang er for saavidt forstaaelig, det er ikke nemt for en Lægmand at klare sig gennem den Skærsild, som dannes af Autoriteterne ved gentagne Afhøringer og Forelæggelse af indhentede Erklæringer.

Sammenholder man imidlertid de forskellige fra flere Sider fremkomne Udsagn, kan der imidlertid ikke være ringeste Tvivl om, at der i Hovedsagen maa foreligge overvejende Bevis for, at Klageren har været berettiget til at vægre sig ved at udføre det anviste Roeoptagningsarbejde, og at det sociale Udvalg derfor har handlet uberettiget ved at unddrage ham den ansøgte Hjælp.

Klageren har saa langtfra forlangt for meget for det paagældende Arbejde, tværtimod, hvad ikke alene dokumenteres ved Anvisningskontorets Opgivelse, men tillige — hvis man ikke vil tage den for Aalborg og Hjørring Amter udsendte Prisliste for gode Varer — ved en mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og vort Forbund afsluttet Overenskomst, hvori der paa fuldkommen retlig Basis er truffet Aftale om, at Arbejde af den anviste Art betales med 38 Øre pr. l. 100 Favne, og da der sædvanligvis regnes med 6200 l. Favne pr. Td. Land, skulde Betalingen for det i Sagen anførte Areal paa 2½ Td. Land altsaa være 58 Kr. 90 Øre og ikke saaledes som tilbudt, 17 Kr.

Dertil kommer Spørgsmaalet om den forklarende Sognefoged har oplyst rigtig til Rapporten, hvad der maa siges at være af Betydning i Sagen, da hans Forklaring netop i Egenskab af Sognefoged, af Amtet maa tillægges særlig Betydning. Mod Sandsynligheden af Forklaringens Rigtighed taler imidlertid den af de andre to Landmænd afgivne Oplysninger.

Der er saaledes Momenter nok i Sagen, der giver Anledning til en nøjere Undersøgelse, og Hovedkontoret har derfor efter Gennemlæsning af de fra Amtet fremsendte Dokumenter tilstillet dette følgende Skrivelse.

Aalborg Stiftsamt, Aalborg.

Idet man erkender at have modtaget de vedrørende Sagen angaaende vort Medlem af Aars og Omegns Afd., N. N., omfattende Dokumenter, skal samtidigt bemærkes følgende:

Da de i Sagen af forskellige Landmænd givne Oplysninger, baade med Hensyn til Betaling for det omhandlede Roeoptagningsarbejde og vedrørende det Areal, der kan præsteres optaget pr. Dag, sammenholdt med foreliggende Materiale af lignende Art, som Hovedkontoret er i Besiddelse af, afgiver begrundet Formodning om at være uoverensstemmende med det virkelige Forhold, og da den Erklæring, som vort Medlem har afgivet i Sagen, gør Indtryk af at være fremkommet under det Pres, som naturligt maatte forekomme overfor Lægmand ved Foreholdelse af de ovenfor omtalte Landmandsudsagn, agter man at lade hele Sagen nøjere undersøge, og forbeholder man sig at gøre Ansvar gældende overfor de paagældende Landmænd, saafremt den Undersøgelse, som iværksættes fra vor Side, maatte bekræfte, at Sagen er afgjort paa Grundlag af urigtige Oplysninger.

Samtidigt forbeholdes ethvert Retskrav — herunder Sagens Indbringelse for højere Myndighed, som Sagsundersøgelsen iøvrigt maatte give Anledning til.

De modtagne Dokumenter vil, saa snart Undersøgelsen er afsluttet, blive returneret til Stiftamtet.

R—dt.

Fra Nebukanezars Balsamering til moderne Vejbelægning

Den babyloniske Konge Nebukanezar, der levede for omkring 1300 Aar siden, paastaas at være et af de første Mennesker, der anvendte *Asfalt*. Han anvendte det

dog ikke til Forbedring af Datidens Veje, nej, han anvendte det som *Balsamerings-Middel!*

Men paa den Tid — omkring Aar 600 — kendte man altsaa Asfalt. Det vil sige, den Gang kendte man kun den Asfalt, der forekom i ren naturlig Form i Jorden. Man kaldte Stoffet for Jordbejg, stærkt klæbrigt, som det var. Nu efter saa mange Hundrede Aars Forløb er man naaet frem til at udvinde Asfalt af *Olie,* og Nutidens Asfalt anvendes ikke til noget saa ophøjet som Balsamering; nu anvendes den først og fremmest til Gade- og Vejbelægning, og der findes ikke ret mange Kommuner, som ikke gør Brug af det sorte Stof paa en eller flere af deres Veje.

Naar man paa Cykle eller i Bil drager hen ad de asfaltbelagte danske Veje, tænker man vel ikke saa ofte over, hvilken Betydning Asfalten har for den moderne Trafik. Og man spilder det vel næppe en Tanke, at den flydende Masse først er pumpet op fra Mexikos rige Oliekilder og derfra pr. Tankdamper ført til Harburg i Tyskland, hvor Olien destilleres, idet Benzin, Petroleum, Solarolie og andre lettere Olier skilles ud. Restdestillatet fremtræder som et meget klæbrigt Stof og danner Grundstoffet i det, der kaldes *Asfalt-Emulsion.*

Om dette moderne Vejbelægningsmiddel forklarer Luxel-Fabrikernes Leder, Direktør *Th. Andersen,* at de danske Fabriker faar Grundstoffet hertil i Tanke pr. Jernbane eller Skib. Det pumpes varmt ind i Harburg, og det holder 60—70 Graders Varme, naar det kommer hertil. Paa de danske Fabrikker gennemgaar det saa en sidste Proces.

Asfalt i almindelig Form har jo i mange Aar været kendt i Danmark, men først omkring 1920 slog det igennem som almindeligt Middel til Belægning af Landets Veje. En engelsk Ingeniør gjorde den Opdagelse, at Asfalt kunde blandes med Vand og anvendes i *kold* Tilstand.

Inden man begyndte at anvende Asfalt, holdt Vejene jo ikke ret længe til den moderne Trafik. Selv om Sten

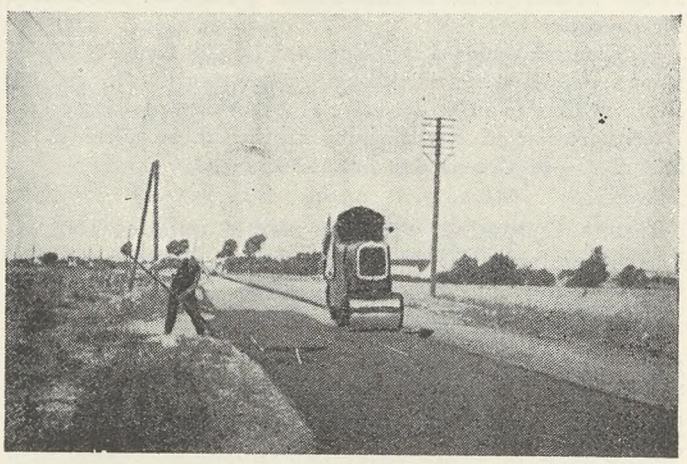

og Grus var tromlet sammen i Form af den saakaldte Stenmakadam, forekom der i Materialet et saakaldt »indre Slid« som Følge af den stærke Trafik. Dette indre Slid medførte, at f. Eks. en 2 Tommer Skærve i Løbet af nogle Aar ligefrem kunde slides til Pulver, fordi Stenene ikke laa stille under Trafikens Tryk. Man vil forstaa den Forbavselse, der kom til Udtryk, naar man ved Oprivningen af Vejen gjorde den Opdagelse, at Skærverne var forvandlet til Støv. Naturligvis kunde en saadan Vej ikke holde, og Kommunerne maatte stadig forny Skærvelaget.

Ved Anvendelse af Emulsion ophævedes dette Forhold ganske. Emulsionen blev hældt ud over Stenmakadammen og trængte saaledes ned, at Stenene kom til at ligge fast, hvorved det indre Slid ophævedes. Hermed var Belægningen dog ikke afsluttet. Til allersidst kastedes et Lag Smaasten ud over den udsprøjtede Emulsion, hvilket gav en temmelig fast Overflade. Man blev saaledes fri for Støvplagen, og Vejbanens Levetid forlængedes betydeligt, ligesom man i en lang Tid kunde indskrænke sig til at holde Slidtagen vedlige i Overfladen — den saakaldte Overfladebehandling.

Der var imidlertid et »aber dabei« ved denne Behandling. Som Følge af, at Emulsionen hældtes ud

over Stenene, fik Vejene et Overskud af Asfalt (eller det saakaldte »Bitumen«. I Sommertiden tiltrak Asfalten Varmen, og man blev Vidne til, at Vejene — navnlig hvor der var stærk Lastbiltrafik — blev bløde og bølgeformede og skød »Indvolden« ud.

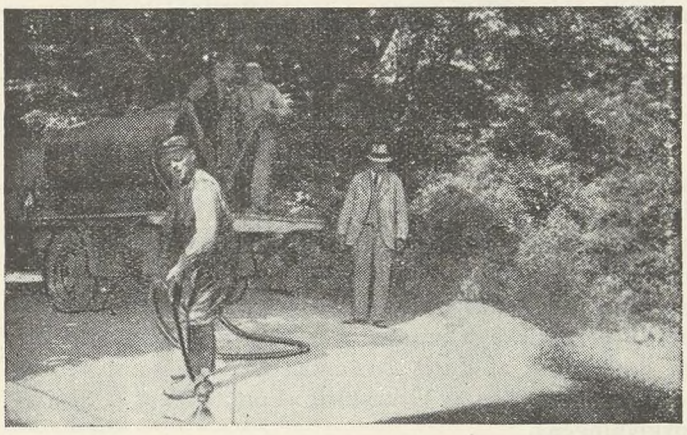

Man var paa det rene med, at en ny Fremgangsmaade maatte tilstræbes, og Teknikerne lagde atter Hovedet i Blød. Maalet var at bringe Overskuddet af Bitumen væk og skabe den faste og ensartede Overflade, der kunde taale Sommervarmen, holde i al Slags Vejrlig og bevare Holdbarheden overfor selv den tungeste Biltrafik. Man opfandt herefter den saakaldte *Pulver-Asfalt,* der bestaar af almindelig Asfalt, iblandet Granit, Kalk, Basalt og Højovnslagger. Dette Materiale anvendes udelukkende til Overfladebehandling af Vejene og fremtræder i Form af det, man kalder *Tæppebelægning.* Tæppet, der sjældent er mere end indtil 2 cm tykt, lægges ud over Makadammen og tromles derefter til, og i næste Øjeblik kan Vejen tage Trafiken. Inden »Pulveret« lægges ud, afrettes Vejen med asfalterede Smaaskærver, ligesom den naturligvis faar den sædvanlige Grundbehandling med Skærver, Grus, Vand og Emulsion. Man regner med, at et saadant Tæppe kan holde i mindst 10 Aar, men det gælder her som i alle andre Forhold, at Materialet ikke er ens fra de forskellige Fabriker.

Med Anvendelsen af denne Tæppebelægning har de allerfleste af vore Hovedveje faaet den dejlige jævne Bane, og det er en Fornøjelse at færdes paa disse Veje, hvad enten man cykler, biler eller kører i gammeldags Fjedervogn.

V. N.

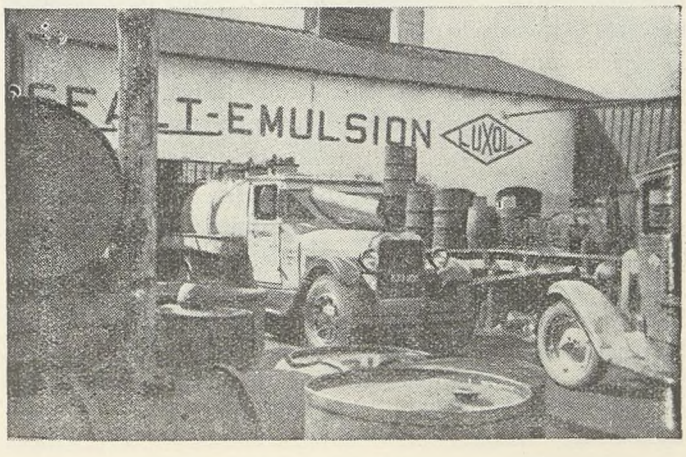

Meddelelser fra Arbejdsløshedskassen

Restancebestemmelsen.

I Fortsættelse af tidligere angaaende de skærpede Restancebestemmelser har Direktoratet nu yderligere udsendt følgende Meddelelse, som vi ikke undlader at gøre alle vore Tillidsmænd bekendt med:

»Paa dertil given Foranledning skal Direktoratet herved meddele, at Bestemmelsen *i Mønstervedtægtens § 32, Stk. 1,* om Pligt til Betaling af Medlemsbidrag er at forstaa saaledes, at den i Henhold til nævnte Bestemmelse for den enkelte Kasse fastsatte Restancefrist løber til enhver Tid og afbrydes altsaa ikke af en Periode, for hvilken vedkommende Medlem i Medfør af Arbejdsløshedsloven eller særlig Vedtægtsbestemmelse er fritaget for at betale Medlemsbidrag, jfr. saaledes Mønstervedtægtens § 30, Stk. 4 og 5, (Værnepligtige og Medlemmer, der er berettiget til Frikontingent i Henhold til Lovens § 19, Stk. 3). Saafremt Restancefristen f. Eks. er 4 Uger, og et Medlem ved Indledningen til en Kontingentfritagelsesperiode skylder Kontingent for 1 Uge, vil han altsaa, saafremt Restancen ikke dækkes i Løbet af yderligere 3 Uger, være at slette som Restant i Henhold til ovennævnte § 32, Stk. 1.«

Hovedkontoret, i Maj 1938.

Johannes Nielsen.

Stillingen til Medlemmer under Afspadsering i Henhold til Loven om Forbud mod Overarbejde.

Der har fra flere Sider været rejst forskellige Spørgsmaal med Hensyn til Forholdene for Medlemmer under Afspadsering i Henhold til Loven af 7. Maj 1937 om Forbud mod Overarbejde, og disse Spørgsmaal har paa Direktoratets Foranledning været til Behandling i Arbejdsnævnet, der har vedtaget at udtale følgende:

> »Idet man gaar ud fra, at det er Lovens ubetingede Forudsætning, at Afspadsering skal finde Sted *indenfor* en Arbejdsperiode, maa man udtale, at *Tilmelding* til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer *ikke skal* finde Sted, idet vedkommende betragtes som værende i Arbejde under en Afspadseringsperiode, men Medlemmer, der afspadserer, har paa samme Maade som Medlemmer, der staar i Arbejde, Ret til at lade sig tilmelde, dog uden at en saadan Tilmelding i nogen Henseende kan skabe Rettigheder i forsikringsmæssig Henseende.«

Direktoratet tilføjer, at det heraf vil fremgaa, at Medlemmer i Afspadseringsperioder betragtes som værende i Arbejde i Henseende til Arbejdsløshedsforsikringen, saaledes at et Medlem f. Eks. ikke skal være tilmeldt det offentlige Arbejdsanvisningskontor i Afspadseringsperioden, og skal have nye Karensdage, saafremt Afspadseringsperioden — eventuelt i Forbindelse med Arbejde — strækker sig ud over det Tidsrum, der er fastsat for midlertidigt Arbejdes Varighed, jfr. Vedtægtens § 21, Stk. 4.

Hovedkontoret, i Maj 1938.

Johannes Nielsen.

Det internat. Arbejdsbureaus Bestyrelsesmøde

Det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelse afholdt sit ordinære Kvartalsmøde i Genève i Dagene 28.—30. April med den engelske Regerings Repræsentant Leggett som Præsident. Forud for Mødet holdtes som sædvanlig en Række Komitémøder.

Fra Norden mødte denne Gang: i Regeringsgruppen den norske Regerings Repræsentant, Højesteretsjustitiarius Paal Berg samt Stedfortræder Statssekretær i det svenske Socialdepartement, Dr. Björck, i Arbejdergruppen Formand i den svenske Landsorganisation Gunnar Andersson, samt Stedfortræder Olav Hindahl og Chr. Jensen, Formænd i henholdsvis den norske og den danske Landsorganisation, og i Arbejdsgivergruppen Direktør for de nordiske Arbejdsgiverforeningers fælles internationale Sekretariat i Bryssel, H. C. Ørsted.

Paa Mødet blev behandlet en Række Budgetspørgsmaal samt Spørgsmaal af administrativ Natur tilligemed Arbejdsbureauets Direktørs sædvanlige Rapport ang. den internationale Arbejdsorganisations Virksomhed i det forløbne Kvartal. I Forbindelse med Behandlingen af denne Rapport besluttede Bestyrelsen bl. a. at henvise til den internationale Arbejdskonference, som træder sammen den 2. Juni. De Forslag og Beslutninger, som er fremsat af den af Bestyrelsen udnævnte Ekspertkomité til Undersøgelse af Medlemsstaternes Aarsrapporter angaaende Gennemførelsen af ratificerede Konventioner, hvis aarlige Møde fornylig har fundet Sted. Det blev ligeledes besluttet, at der i 1939 i Genève skulde sammenkaldes en s. k. forberedende teknisk Konference af Repræsentanter for Medlemsstaternes Fabriktilsyn for at diskutere Spørgsmaalet om de almindelige Principper for Organisering af Fabriktilsynet, et Spørgsmaal som foreløbig blev ført paa Dagsordenen for den internationale Arbejdskonference i 1940.

Videre blev det besluttet at faa et Møde i Stand til Efteraaret af Kulgrubeeksperter til Udarbejdelse af Modelforskrifter vedrørende Ulykkeforebyggelse i Kulgruber.

Blandt de af Arbejdsbureauets Ekspertkommissioner, som har holdt Møder i den senere Tid, og hvis Rapporter forelaa nu paa Bestyrelsesmødet, kan særlig nævnes den permanente Landbrugskommission samt den raadgivende Kommission for Spørgsmaal vedrørende Funktionærer i privat Tjeneste.

Den permanente Landbrugskommission, som er sammensat af Eksperter fra 22 europæiske og uden-europæiske Lande, af Repræsentanter for Landarbejdsgiver- og Landarbejderorganisationer, samt for de store internationale Organisationer, som beskæftiger sig med de sociale Problemer i Landbruget, og som følgelig maa siges at være et virkelig Landbrugets Verdensparlament, holdt sit første Møde i Februar i Aar. Allerede paa dette sit første Møde udførte Kommissionen et meget nyttigt Arbejde ved foreløbig at fastsætte, hvilke sociale Problemer i Landbruget mest hensigtsmæssig vil kunne optages til Behandling paa den internationale Arbejdskonference i den nærmeste Fremtid. Specielt kan nævnes Spørgsmaalet om Landarbejderferier. Kommissionen mente, at dette Spørgsmaal burde opføres paa Dagsordenen for en af de første Konferencer. Bestyrelsen besluttede at tage Hensyn til denne Henstilling ved Fastsættelsen af Dagsordenen for de kommende Konferencer. Bestyrelsen godkendte ogsaa andre Forslag fremsat af Kommissionen vedrørende fortsat Undersøgelse af Arbejdstiden i Landbruget, Beskyttelse af mindreaarige Landarbejdere og Lønregulering samt Kommissionens Rapport iøvrigt.

Hvad angaar Rapporten fra den raadgivende Kommission for Spørgsmaal vedrørende Funktionærer i privat Tjeneste, hvis Møde fandt Sted i Ugen før Bestyrelsesmødet, besluttede Bestyrelsen at oversende Medlemsstaternes Regeringer Kommissionens Udtalelser vedrørende Funktionærernes forholdsmæssige Repræsentation i paritetiske Kommissioner etc., Retningslinjer for en Forbedring af deres Ansættelsesvilkaar samt vedrørende Definitionen af Udtrykket »Funktionær« (i Socialloygivningen).

Bestyrelsen blev endvidere enig om, at der paa Dagsordenen for næste Møde i den raadgivende Kommission for Aandsarbejde, som skal holdes i 1939, skal optages: Spørgsmaalet om Beskyttelse af Dyrlægetitlen samt om Dyrlægers fagmæssige Sammenslutninger, Bibeholdelse af indtjente Pensionsrettigheder for Aandsarbejdere, som skifter Stilling, Behandling af Komitéindstilling angaaende udøvende Kunstneres Rettigheder i Forbindelse med Radioudsendelser etc. samt af den Undersøgelse af Arbejdsløsheden blandt Aandsarbejdere, som er sat i Gang af det internationale Institut for intellektuelt Samarbejde i Fællesskab med det internationale Arbejdsbureau. Komitéen kommer desuden til, fra et Aandsarbejdersynspunkt, at undersøge de Spørgsmaal, som er opført paa Dagsordenen for Konferencen i 1940.

Bestyrelsen behandlede ogsaa en Rapport fra den tekniske Ekspertkonference angaaende Gruppeudvandring af Kolonister, som afholdtes i Genève i Dagene 28. Februar—7. Marts under Arbejdsbureauets Auspicier. Rapporten indeholder en Række Forslag vedrørende Vedtagelser af teknisk, økonomisk, social og finansiel Natur, hvoraf en Del direkte hører ind under den internationale Arbejdsorganisations Kompetenceomraade, mens andre — f. Eks. de, som angaar visse internationale Kreditoperationer — kræver Oprettelsen af en blandet Komité for Samarbejde mellem Arbejdsorganisationen og Folkeforbundets økonomiske og finansielle Organisation. Bestyrelsen besluttede, at denne Rapport skulde tilstilles Medlemsstaternes Regeringer samt Folkeforbundets Generalsekretariat. Arbejdsbureauets Direktør og Folkeforbundets Generalsekretær vil sammen yderligere diskutere Formerne for de to Institutioners Samarbejde med den permanente Komité for Gruppeudvandringsspørgsmaal, som blev foreslaaet oprettet af ovennævnte Ekspertkonference.

I et lukket Møde Lørdag Formiddag behandlede Bestyrelsen den Situation, som er opstaaet ved, at Direktør Harold Butler ved Bestyrelsens Sammentræden meddelte, at han ved Aarets Udgang ønsker at fratræde sin Stilling som Arbejdsbureauets Chef. Det blev besluttet, at Spørgsmaalet om Direktørens Afskedsansøgning skal opføres paa Dagsordenen for næste Bestyrelsesmøde, som træder sammen i Genève den 31. Maj.

Van der Grintens Støv- og Gasmaske

Det vil sikkert ikke ofte hænde, at en Fabrikant gør en værdifuld Opfindelse og igennem mange Aar anvender den i sin Virksomhed med et helt igennem godt Resultat, og saa alligevel betragter Sagen som noget ganske »almindeligt«, saaledes at han ikke kommer i Tanker om at arbejde hen paa at give Opfindelsen et større Anvendelsesomraade.

Van der Grintens Støv- og Gasmaske har en Udviklingshistorie paa henved 40 Aar bag sig. De væsentligste Kendetegn paa den i Dag anvendte Type kan dog henføres til den for 30 Aar siden i den kemiske Fabrik Van der Grinten, Venlo, Holland, anvendte Maske. For saadan noget som 2 Aar siden kom Hr. Van der Grinten, sen., paa Besøg hos I. G. Farben-Werken i Leverkusen, hvor han med Hensyn til Beskyttelsen af Arbejderne indenfor enkelte Bedriftsafdelinger endnu forefandt en Tilstand, saadan som Forholdene havde været paa hans egen Fabrik for henved 40 Aar siden. Herr Van der Grinten indbød saa de paagældende Herrer fra I. G. Fabenindustrie til at aflægge ham et Besøg i Venlo. Denne Indbydelse blev efterkommet, og Resultatet er blevet, at Van der Grintens Maske nu anvendes paa mere end et af I. G. Farben-Industries Værker. Siden da er Herr Van der Grinten kommet frem overfor den store Offentlighed med sin Maske, og han har efter tilsvarende Principper ladet fremstille Masker brugelige til forskellige

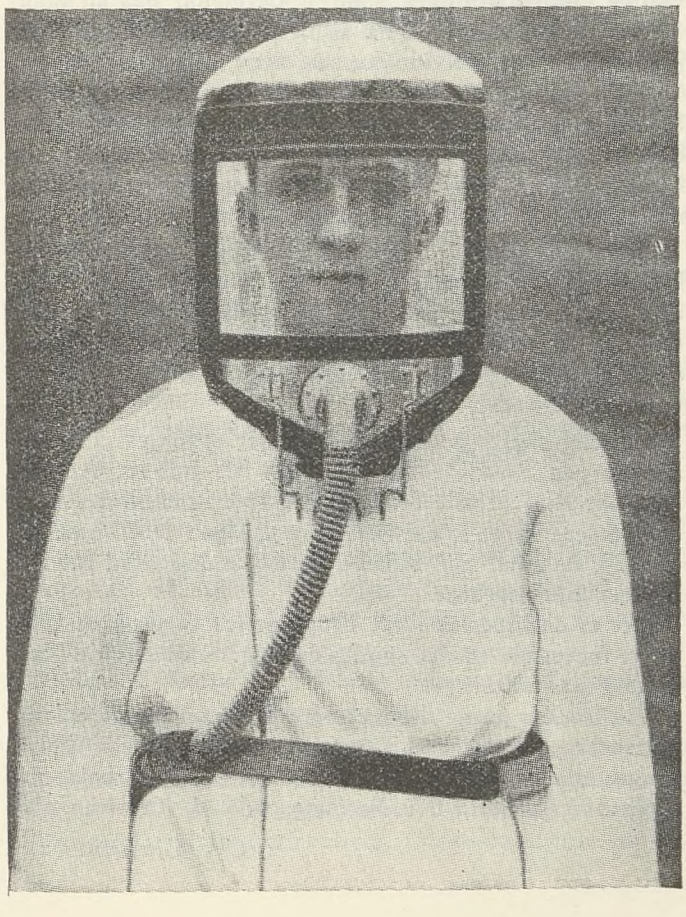

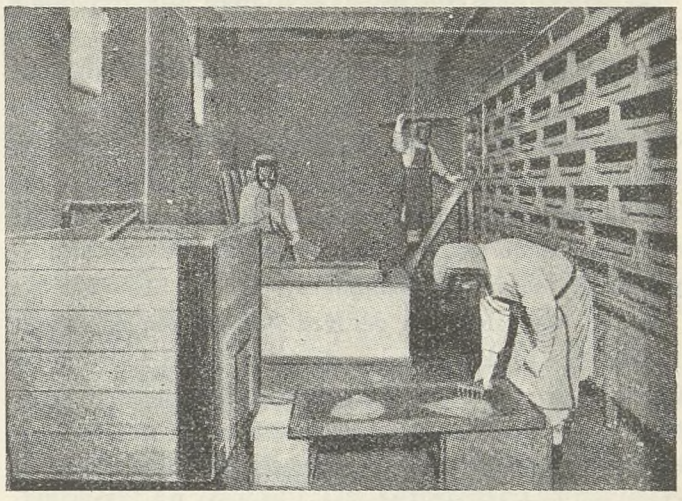

Industrier. Som Van der Grinten Masker kendes nu Farvesprøjtemasken med Lærred, der kan vaskes, — en Maske til Aluminium, Soda, Potaske osv., i hvilken der i Stedet for Stof er anvendt Gummi, samt Sandstraalemaskerne, hvis indstillelige Cellofanplade kan holde Sandet ude i 36 Timer. For sine Fortjenester paa Folkesundhedens Omraade blev Opfinderen udmærket med Guldmedaille.

Princippet i den nye Støv- og Gasmaske er ikke nyt. Paa samme Maade som Sandstraalehjelmen er det en Maske med Lufttilførsel under Overtryk. Konstruktionen af Masken er dog i den Grad let, at Arbejderne ikke generes af den. Masken er fremstillet af en særlig Slags Batist, der er strøget med Fernis. Forsiden bestaar af en Aluminiumsramme, paa hvilken er fastgjort den 0,7 mm tykke Cellofanplade, Lufttilførslen udefra og Luftfordelingen paa Indersiden. Som de to Billeder viser, giver den store Cellofanplade et stort Synsfelt. Paa den over Hovedet gaaende Kappe er anbragt en lang Krave, der skjules under en Overall eller en Støvfrakke. Gennem en Gummislange, der er forsynet med Laasetøj paa Midterstykket, tilføres Luften, og gennem en spalteformet Aabning bliver den fordelt i Masken langs med Cellofanpladen, saaledes at Cellofanen ikke rammes af den udaandede Luft, saaledes at Arbejderen ikke kan faa Vejret. Der maa tilføres tilstrækkeligt med Luft; 100—200 Liter pr. Minut; den skal renses for Olie o. l. og maa eventuelt opvarmes. Gennem denne Lufttilførsel bliver den meget lette Maske blæst op, saaledes at Bæreren ikke føler, at den støder paa nogle Steder. Luftafgangen finder Sted under Kraven og gennem Støvfrakken. Naar Bæreren forlader Arbejdspladsen, kan han, uden at tage Masken af, gennem to smaa Klapper paa Forsiden lade den fornødne Luft strømme ind.

Dr. Burger — Eindhoven — undersøgte Maskens Brugbarhed og meddelte Resultatet af sin Undersøgelse i Decemberhæftet 1936 af Tidsskriftet »De Veiligheid«. Maa-

lingen af Trykket skete ved Hjælp af en i Masken indført og med en Vandmaaler forbunden, lille Gummislange. Det viste sig, at Overtrykket var overordentligt ringe; ved en Lufttilførsel paa 200 Liter i Minuttet andrager den ikke engang 1 mm Vand, og selv ved meget kraftig Indaanding kan man knapt konstatere Tryksvingninger. Masken fremviser altsaa praktisk talt ingen Aandedrætsmodstand. Tryksvingninger ved dybt Aandedræt forhindres ved, at det tynde, bløde Stof i Masken ved Trykforandringer følger Luftens Bevægelser; ved Udaanding udvider Masken sig altsaa, medens den skrumper noget ind ved Indaandingen.

For at konstatere om der ved Mangel paa et nævneværdigt Overtryk ved Indaanding blev suget Luft ind fra Omgivelsernes Luft blev følgende Eksperiment gennemført: i et lukket Rum paa ca. 1 m/³ blev der blæst Cigarrøg, og en med Maske udstyret Arbejder stak Hoved og Overkrop gennem en af Væggene til dette Rum. Det viste sig, at det ved en Lufttilførsel til Masken paa 200 Liter pr. Minut ikke var muligt overhovedet at mærke Røglufften inde i Masken. Først da Lufttilførselen blev mindre end 50 Liter pr. Minut, kunde der ved stærk Indaanding indsuges en Smule Røg i Masken. Prøven viste altsaa, at der under ugunstige Omstændigheder ganske vist kan trænge en Smule Luft udefra ind i Masken. Der maa stadig sørges for en konstant og tilstrækkelig Lufttilførsel; i en stærk toxisk Atmosfære yder Masken ikke nogen helt fyldestgørende Beskyttelse.

Beskaffenheden af den under Masken indaandede Luft blev undersøgt ved flere Luftprøver, der blev foretaget direkte foran Munden paa en med Maske forsynet Arbejder. Det blev konstateret, at denne Luft ved en Tilførsel af 200 Liter pr. Minut indeholder 0,5—0,6 % CO_2. Denne ringe Mængde Kulsyre er for Maskens Bærer uden skadelig Virkning; han mærker den ikke og har ingen Følelse af Stakaandethed.

Dr. Burgers Undersøgelser, hvorfra en Del af foranstaaende Enkeltheder er taget, slutter som følger:

»Van der Grinten-Masken betyder et væsentligt Fremskridt for Beskyttelsen af Aandedrætsorganerne imod skadeligt Støv, Gasarter og Damp og mindre giftige Stoffer i ikke for stærk Koncentration.«

I. F. F.

ARBEJDERNES OPLYSNINGSFORBUND

Kursusarbejdet kalder.

For kort Tid siden udsendte Arbejdernes Oplysningsforbund sine Kursusplaner for Sommeren 1938.

Der bydes — ligesom tidligere Aar — paa en Række interessante Kursus, som det er værd at lægge Mærke til. Først er der de 4 Fagforeningskursus hver paa 8 Dage. Disse Kursus afholdes i Aar saaledes:

1. Roskilde Højskole 26. Juni—2. Juli.
2. Roskilde Højskole 17.—23. Juli.
3. Esbjerg Arbejderhøjskole 31. Juli—6. August.
4. Esbjerg Arbejderhøjskole 7.—13. August.

Kursusprogrammet er som sædvanlig lagt til Rette med Gruppearbejde og Fællesforedrag, og Emnerne i Gruppearbejdet er: Løn- og Arbejdstidsproblemer, Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer, Arbejdsretten i Danmark, Organisationsproblemer m. v. — Fællesforedragene behandler i første Række de aktuelle Spørgsmaal som f. Eks.: Samvirksomheden mellem Fagene, Dansk Erhvervsliv og dets Maal, Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, Erhvervssygdomme, Priser og Lønninger, Nordisk-økon. Samarbejde m. m.

Det vil fremgaa af disse Bemærkninger, at de 4 Fagforeningskursus tager Tidens vigtige Problemer op til Behandling og har derfor Krav paa Interesse fra *alle* interesserede Fagforeningsmedlemmers Side. For at sikre sig Plads maa Anmeldelserne indsendes snarest.

Det udvidede Fagforeningskursus afholdes paa Roskilde Højskole i Tiden fra 4.—17. September. Som sidste Aar bliver der ogsaa denne Gang Adgang for Deltagerne til 1., 2. og 3. Aars Hold. Undervisningen er her væsentlig af økonomisk Karakter, og Lærerne bliver foruden Højskolens faste Stab en Række kendte Fagforeningsfolk og Socialøkonomer. Anmeldelse til dette Kursus maa ske inden 1. August.

Der vil være Anledning til ogsaa at nævne et Par andre vigtige Foranstaltninger, som A. O. F. har paa sit Sommerprogram for 1938. Paa Esbjerg Arbejderhøjskole er planlagt 2 sociale Kvindekursus, som foregaar i Ugerne 17.—23. Juli og 24.—30. Juli. Her behandles de aktuelle Kvindespørgsmaal, som har særlig Interesse indenfor Arbejderbevægelsen. Vi gør opmærksom paa, at der kun er Plads til et begrænset Antal Deltagere; derfor maa Anmeldelserne ikke vente for længe paa sig.

Under Hensyn til Nødvendigheden af at skaffe den bedst mulige Uddannelse for vore Studiekredsledere er der i Aar arrangeret et særligt Studielederkursus, hvis Opgave bliver at give Deltagerne Instruktion i nogle af de brændende Spørgsmaal, som kommer til Behandling i vore Studiekredse.

Sluttelig skal ogsaa nævnes, at der afholdes et Skolestævne paa Roskilde Højskole fra 31. Juli—6. August, som har Bud til alle Skoleinteresserede indenfor Arbejderklassen, og et kooperativt Stævne paa Hindsgavl fra 14.—20. August, som bliver Aarets Samlingssted for Arbejderkooperatørerne.

Det er saaledes et stort Program for Sommeren 1938, og vi forventer, at der samles fuldt Hus til alle de planlagte Foranstaltninger.

Vi tilsender gerne det nærmere Program for de enkelte Kursus, og er iøvrigt til Tjeneste med alle ønskede Oplysninger, naar blot Henvendelsen rettes til *Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11, København K.*

Chr. Christiansen.

ARBEJDERNES FERIE- OG REJSEORGANISATION SKABES

Betydningsfuld Beslutning paa Repræsentantskabsmødet.

I tidligere Tid var Rejser i det Fremmede Led i den normale Haandværksuddannelse. En Svend med Respekt for sig selv skulde helst have gaaet sine Aar »paa Valsen«, have arbejdet ved Faget rundt om i fremmede Lande.

Haandværkets Tilbagegang indskrænkede denne Skik, og Verdenskrigen med dens Brud paa de internationale Forbindelser satte endeligt Punktum derfor. I Aarene derefter har Beskæftigelsesforholdene været saa vanskelige, at der ikke kunde blive Tale om at »rejse paa Faget« i større Stil.

Som en — naturligvis meget mere begrænset — Udløsning af den stadig bestaaende Rejsetrang voksede der i 1920'erne Arbejderorganisationer op i de fleste af Vest- og Midteuropas Lande, Organisationer, der i Tilknytning til Arbejderbevægelsens øvrige kulturelle Stræben, søger at tilrettelægge kortere Ferie- og Studierejser for Arbejdere. De frie tyske og østrigske Arbejderorganisationer er nu borte. I Stedet har Nazisterne skabt »Kraft durch Freude«, en Institution, der trods det meget Bluff, Reklamen for den utvivlsomt rummer, fortjener vaagen Opmærksomhed. I England har »Workers' Travel Association«, der startedes meget beskedent 1922 med de engelske Transportarbejderes nu afdøde Fører *Harry Gosling* som Formand og Oplysningsforbundets hidtidige Sekretær *Ernest W. Wimble* som daglig Leder, gennemløbet en storslaaet Udvikling.

W. T. A.s Sommerprogram indeholder alt lige fra længere og dyrere Rejser til billige 8 Dages Ophold i Hoteller, Pensionater, Kostskoler og lignende, som W. T. A. lejer for Sommeren ikke alene i Hjemlandet, men ogsaa paa den belgiske og hollandske Kyst, og hvortil der hver Uge drager Hundreder af engelske Arbejdere af Sted. I øvrigt ejer Organisationen adskillige egne Feriehjem og Lejre. Den lejer Skibe og organiserer Krydstogter, ligesom den har egen Spareafdeling. Den samlede Omsætning — herunder Billetsalg til alle Slags Befordringsmidler — udgjorde 1937 614.000 £ eller 13—14 Mill. danske Kroner. W. T. A.s Hovedkontor, der optager 4 Etager i den engelske Arbejderbevægelses Administrationsbygning, Transport House, beskæftiger 150—200 Personer. Der er selvstændige Filialer bl. a. i Manchester og Glasgow og i øvrigt ca. 300 lokale Repræsentanter.

Ogsaa i en Række andre Lande findes Ferie- og Rejseorganisationer skabt af Arbejderbevægelsen, saaledes »Ato« i Belgien, »Uro« i Czekoslovakiet, »Arbeiders Reisbureau« i Holland, »Tourisme-Vacanse pour Cous« i Frankrig (oprettet 15. Marts 1937 af Landsorganisationen under Ledelse af en af dennes Sekretærer) og »Reso« i Sverige. I Norge og Schweiz organiseres Ferierejser af Arbejdernes Oplysningsforbund.

Her i Landet har denne Virksomhed hidtil været udført gennem Arbejdernes Oplysningsudvalg for København. Dette har 1927—37 gennemført 108 Rejser (deraf 72 i Udlandet) og 96 Ferieophold. Omkostningerne har udgjort 703.000 Kr., Deltagerantallet 6906. Hertil kommer Søndags- og Aftenturene i Forbindelse med »Social-Demokraten«, der i 1931—37 har haft 20.942 Deltagere og en Omsætning paa 111.000 Kr.

Gennemførelsen af Ferieloven giver Opgaverne paa dette Felt et hidtil ukendt Omfang. De vil da ogsaa kræve langt større Kræfter. Fra Organisationernes Side har man straks været opmærksom herpaa. Ved et Møde i Socialministeriet d. 8. Marts nedsattes paa Foranledning af Statsminister *Stauning* et Udvalg til nærmere at udrede Mulighederne for en systematisk Udnyttelse af den gennem den nylig vedtagne Lov fra 1939—40 skabte Ferie med Løn. Til Medlemmer valgtes Forretningsfører *Chr. Christiansen*, Arbejdernes Oplysningsforbund, Forretningsfører *Fr. Dalgaard*, Det kooperative Fællesforbund, Partisekretær *Hedtoft-Hansen*, Forretningsfører *Poul Hansen*, D. s. U., Sekretær *Eiler Jensen*, D. s. F., Sekretær *Ib Kolbjørn*, Arbejdernes Oplysningsforbund for København, og Redaktør *H. P. Sørensen*. Til Formand for Udvalget valgtes *Ib Kolbjørn;* dette har senere suppleret sig med Forretningsfører *Viggo Christensen*, Tjenerforbundet.

I Udvalgets foreløbige Indstilling, der afgaves den 29. April, hedder det bl. a.:

»Udvalget har samlet et betydeligt Materiale om Feriearbejde og Arbejderrejseorganisationer i forskellige Lande, ligesom det har drøftet en Række foreliggende Muligheder. Udvalget har særlig hæftet sig ved følgende:

I. Organisering af billige Ferieophold til Standardpris rundt om i Landet ved faste Kontrakter med eller Leje af Hoteller og Pensionater.

II. Tilvejebringelse af faste eller midlertidige Feriehjem og Arbejderhoteller.
   a) ved Samarbejde med bestaaende Hjem, tilhørende Arbejderorganisationer.
   b) ved Leje af velbeliggende Kost- og Højskoler, evt. ogsaa Folkeskoler eller gamle Herregaarde, der monteres med fornødent Sengeudstyr i Ferietiden.
   c) ved Opførelse af saadanne (eventuelt med Støtte gennem offentlige Laan eller Laanegarantier eller ved Udnyttelse af Evakueringsanlæg, der kan tænkes skabt som Led i den civile Luftbeskyttelse).

III. Medvirkning til Oprettelsen af Lejrpladser med de fornødne Installationer til billigt Ferieophold for Familier. Anvisning af saadanne. Eventuelt selvstændig Oprettelse deraf paa Jord, som udlaanes af offentlige Myndigheder.

IV. Systematisk Udbygning af Vandreherbergerne med offentlig Støtte, bl. a. gennem Udnyttelse af Loven om Beskæftigelse af arbejdsløse.

V. Udveksling af ferierende Arbejdere mellem skandinaviske Hjem, saaledes at en dansk Arbejder

faar Adgang til f. Eks. at bo hos en svensk i Stockholm en Uge, mod at modtage en svensk Kollega hos sig et tilsvarende Tidsrum.

VI. Arrangement af egne Udflugtstog til billige Masseture uden for den egentlige Højsæson i Samarbejde med D.S.B., de svenske Jernbaner og de lokale Turistforeninger.

VII. Gennemførelse af Krydstogter med lejede Dampere, paa hvilke der spises og overnattes; eventuelt i Samarbejde med de svenske og norske Arbejderorganisationer.

VIII. Arrangement af billige Rejser i Ind- og Udland, herunder fællesnordiske Arrangementer, saaledes at danske Deltagere modtages f. Eks. til Bilture tilrettelagt i Norge og Sverige af de paagældende Landes Rejseorganisationer og omvendt. Iøvrigt Tilrettelæggelse af Ture til alle Steder, der viser sig Interesse for.

Optagelsen af disse Opgaver i Landsformat vil kræve et selvstændigt Organ med eget Personale og de fornødne økonomiske Midler. Udvalget tænker sig dette som et Andelsselskab i Lighed med »Workers' Travel Association« (W.T.A.) i England og »Folkrörelsernas reseorganisation« (Reso) i Sverige. Kapitalen forudsættes tilvejebragt gennem Arbejderorganisationer og kooperative Foretagender, Ledelsen udpeget af Andelshaverne (eventuelt kan denne bistaas af et vejledende Rejseudvalg). Organisationen tænkes benævnt med et kort, upolitisk Navn.

Den nærmere Udformning af Organisationen vil imidlertid afhænge af den økonomiske Styrke, den udstyres med. W.T.A., der ogsaa har private Aktionærer og ivrigt opfordrer hver Rejsedeltager til at tegne en Aktie paa 1 £, har en Aktiekapital paa 24.130 £ (540.512 Kr.). RESO, der konstitueredes den 4. Marts 1937, har en Aktiekapital paa Kr. 47.500, som i det væsentlige er tilvejebragt gennem Kooperativa Förbundet, Landsorganisationen, Turistforeningen, Metalarbejderforbundet, Partiet, Oplysningsforbundet, Jernbaneforbundet, Socialdemokratisk Kvindeforbund, Socialdemokratisk Ungdomsforbund, Grov- og Fabrikarbejderforbundet, Typografforbundet, Oplysningsudvalget i Stockholm og Good-Templar Ordenen.

RESO har haft en meget heldig Start og beskæftiger nu et fast Personale paa 8 Personer. Det giver sig af med enhver Art af Rejsebureauvirksomhed, men man raader over for ringe Kapital til at kunne tage Spørgsmaalet om billige Ferieophold for Familier med Børn op i saa stort Omfang, som man gerne vilde.

Det tør ikke forventes, at en Rejseorganisation i de første Aar vil kunne naa Balance mellem Indtægter og Udgifter. Iøvrigt maa det understreges, at den væsentligste Fortjeneste (ɔ: Dækning af Administrationsomkostninger) vil være at hente paa Udenlandsrejser (det vil med vor Beliggenhed først og fremmest sige billige Tysklandsrejser); ogsaa Provision ved Salg af fremmed Valuta er en stor Post paa en Rejseorganisations Budget. Men i disse Spørgsmaal spiller principielle Betragtninger saavel som Forholdet til Arbejdernes Landsbank ind.

For Udvalget tegner sig da følgende Muligheder:

1) Der lægges ud i stort Format, saa det understreges overfor Medlemmer og Offentlighed, at den demokratiske Arbejderbevægelse straks tager Foranstaltninger til Feriens Udnyttelse, der fuldt ud kan staa Maal med det opreklamerede »Kraft durch Freude«. Dette vil kræve en betydelig Kapital til at kunne udfolde Propaganda, træffe forpligtende Aftaler med Hoteller, Dampskibsselskaber, skabe Feriehjem og Lejrpladser etc.

2) Den nye Organisation overtager den af Arbejdernes Oplysningsudvalg for København hidtil drevne Rejsevirksomhed og videreudvikler denne gradvis efter de ovenfor anførte Synspunkter.«

Ved et Fællesmøde af Forretningsudvalgene for De samvirkende Fagforbund, Socialdemokratisk Forbund og Arbejdernes Fællesorganisation i København, der under Forsæde af Statsminister Stauning afholdtes den 6. Maj, gik man fra alle Sider ind for en Løsning i stort Format. Dagen efter sluttede D. s. F.s Repræsentantskab sig hertil ved eenstemmigt at vedtage følgende Beslutning:

»De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab, forsamlet til ordinært Møde den 5. Maj 1938, udtaler sin varmeste Anerkendelse for den paa Rigsdagen gennemførte Lovgivning til Gavn for Arbejderklassen. Repræsentantskabet takker Regeringen og de Partier, der har gennemført disse Love, hvorunder Ferieloven maa anses at være et betydeligt kulturelt Gode for den arbejdende Befolkning, ligesom denne Lov vil drage nye Tusinder af vore arbejdsløse Kammerater ind i Produktionslivet paany.

Repræsentantskabet udtaler Tilfredshed med, at De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg i Forbindelse med Socialdemokratisk Forbund har besluttet at danne en landsomfattende Organisation med fornødne Kontorer for Tilrettelægning af Ferierejser, Landophold o.s.v. for de fagligt organiserede Arbejdere og deres Familier.

Repræsentantskabet er indforstaaet med, at Fremskaffelsen af de fornødne økonomiske Midler til Startkapital og denne vigtige Sags Realisation snarest gennemføres og afventer herom Beslutning fra De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg.«

Fagbevægelsens Repræsentanter har ved denne Beslutning med Storsyn og Resoluthed draget Konsekvensen af Ferieloven. Nu gælder det saa hurtigt som muligt at faa Rammerne skabt: Kapitalen tegnet, Organisationen konstitueret og den daglige Ledelse udpeget. Store og interessante, men ogsaa meget krævende Opgaver vil denne staa overfor. Uhyre kulturelle og sociale Goder vil den Organisation kunne skabe, der formaar at organisere den udbytterige Rejse for de smaa Penge og det sunde Ferieophold for Familier med Børn.

Ib Kolbjørn.
(Efter Arbejderen.)

Paa Arbejdspladsen

er du din Afdelings Repræsentant.
Husk Medlemskontrollen!

5. Juni 1938

Før var et Riges Grundlov Rettens Grund
som Folket stred for til den sidste Stund,
nu krænkes Lov og Ret
paa alle Kanter,
og Loven regnes for en Lap Papir,
som under Haan og Spot og Skændsel bli'r
i Støvet søndertraadt
af sorte Bander!

Og det er *ikke* nu en pjaltet Trop,
som trodsigt bryder Strædets Brosten op
for sygt og desperat
af Sult at stride,
nej, det er Krigsmagt, Kirke, Kapital,
som aldrig følte Savn og Sult og Kval,
der fejer Rigets
Ret og Lov til Side!

Men Folket rejser sig til Rettens Værn
og trodser tappert Giftgas, Bly og Jærn;
i Skyttegraven
kæmper Mand og Kvinde
og ofrer Liv og Død og Hjærteblod,
naar Lov og Land forsvares Fod for Fod
mod Folkets og mod
Rettens fælles Fjende.

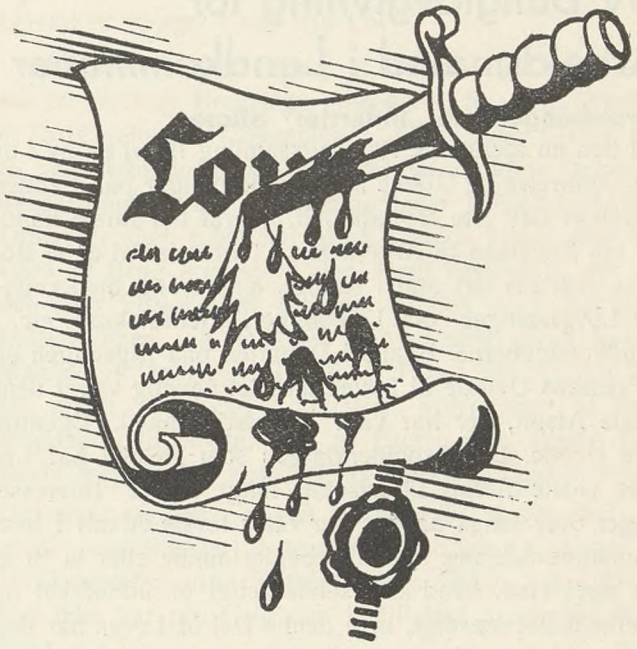

Det er et helligt Kald at staa paa Vagt
for Folkets Grundlov og mod Mørkets Magt
med Haanden fast
om Fanestangen knyttet
og Blikket vendt mod Himlens røde Rand,
og *saadan* staar den danske Arbejdsmand,
mens Reaktionen
kredser omkring Byttet!

Saa vogt dig du, der krænker Folkets Ret,
for ogsaa *vi* vil værge Plet for Plet!
Storladen skal vor Kamp
for Retten blive!
Vi værner ikke om vor Grundlovs *Ord*,
men om dens *Aand*, hvorpaa vor Frihed gror,
for *den* vil vi
vort Liv med Glæde give!

Aage Hermann.

Ny Boliglovgivning for Arbejdsmænd i Landkommuner

Forordningen om „Inderster" afløses

I den nu afsluttede Rigsdagssamling fik vi en ny Lov om Opførelse og Udleje af Arbejderboliger paa Landet. Loven er delt i to Hovedafsnit, hvoraf det første handler om Statslaan til Arbejdere til Opførelse af egne Boliger, medens det andet samler, ændrer og moderniserer Lovgivningen om Lejeboliger, Tjenestehuse etc. i Landkommunerne. Baade i Debatten paa Rigsdagen og i Pressens Omtale af Loven har det navnlig været dens første Afsnit, der har vakt Opmærksomhed. Egentlig med Urette. For Arbejderklassen som Helhed har Lovens sidste Afsnit utvivlsomt langt større Interesse. Taget over langs aabnes der efter første Afsnit i hver Kommune Adgang for en Arbejderfamilie eller to til at faa eget Hus, hvad der selvfølgeligt er udmærket og anerkendelsesværdigt, men denne Del af Loven har dog til syvende og sidst væsentlig Interesse for den Procent eller Promille af Arbejderklassen, der har Mulighed for at komme i Betragtning ved Tildeling af Statslaan, hvorimod sidste Afsnit omfatter hver eneste Arbejdsmand i de egentlige Landkommuner, for saa vidt han ikke selv er Ejer af et Hus. De, der boer til Leje eller har Tag over Hovedet som en Del af deres Løn — Tjenestehusmændene — vejer tungest til i denne Forbindelse. I det følgende skal i korte Træk redegøres for de væsentligste Forandringer fra den tidligere Lovgivning, der bliver Følgen af den nye Lov, for saa vidt angaar Lejere og Tjenestehusmænd.

Den nye Huslejelovgivning.

For at tage Lejerne først: Den, der vil gøre sig sin retslige Stilling klar efter den nye Lov, maa for ikke at gaa paa en Vildmand være opmærksom paa, at Loven finder Anvendelse for Arbejdere, der beskæftiges ved normalt forefaldende Arbejde paa Landet. At almindelige Landbrugsarbejdere, Skov-, Tørve-, Drænings-, arbejdere o. lign. falder ind under Loven er klart, hvorimod det kan forudses, at Domstolene vil faa en Del at gøre med at klare, om visse landlige Fabriksvirksomheders Folk, Haandværkssvende, smaa Fiskehandlere o. s. v. er beskæftigede ved »normalt forefaldende Arbejde paa Landet.«

Dernæst skal man gøre sig klart, at Loven kun finder Anvendelse *uden for bymæssig Bebyggelse* i Landkommunerne. Lejeboliger i Stationsbyer o. lign. Bebyggelse hører under den almindelige Huslejelovgivning, uanset hvem Lejeren er.

Hidtil var den almindelige Flyttedag for »Husmænd og Inderster« 1. Maj. Dette er nu forandret til, at der bliver 2 almindelige Flyttedage om Aaret, nemlig 1. April og 1. Oktober. I den nye Lov bestemmes endvidere, at Overdragelsen af Brugen af et Hus eller en Bolig i Landkommunerne uden for bymæssig Bebyggelse, hvad enten det drejer sig om Forpagtning, Leje eller vederlagsfri Brug skal ske ved en skriftlig Kontrakt, der foruden de øvrige aftalte Betingelser skal indeholde Bestemmelse om Lejemaalets Varighed og den vedtagne Opsigelsesfrist. I Kontrakten kan Ejeren ikke gyldigt for sit Vedkommende betinge sig en kortere Opsigelsesfrist end 3 Maaneder og altid til en 1. April eller en 1. Oktober. Derimod forbyder Loven ikke, at man i Kontrakten fastsætter, at Lejeren skal have Ret til at sige op med kortere Varsel og til andre Tidspunkter.

Pligten til at sørge for den skriftlige Kontrakts Oprettelse paahviler Ejeren. Forsømmer han at oprette Kontrakt og Lejeren er flyttet ind, skal det antages, at Huset eller Boligen er udlejet *for mindst 1 Aar* regnet fra den *efter* Indflytningen *førstkommende 1. April,* hvilket vil sige, at der i visse Forhold kan blive Tale om paa det nærmeste 2 Aar, nemlig i det Tilfælde, at en Lejer, uden at der forud er oprettet Kontrakt, flytter ind den 1. Maj.

Undladelse af at oprette Kontrakt medfører endvidere, at Ejeren ikke kan kræve andet og mere i Husleje, end hvad Lejeren indrømmer at være indgaaet paa, medmindre Ejeren kan fremskaffe fuldt Bevis for, at mere var ham lovet.

Enhver Lejeafgift eller andet Vederlag for Benyttelse af en Bolig skal bestemmes i Penge. Forpagtnings- eller Lejekontrakter, som fastsætter at et Hus eller en Bolig gives som helt eller delvis Vederlag for Arbejde for Husejerne, *eller som blot betinger, at Lejeren skal udføre Arbejde for Husejeren,* er uforpligtende for Lejeren.

Udover disse Særbestemmelser gælder iøvrigt den almindelige Huslejelov af 23. Marts 1937. Skulde Omtalen af Lejeforhold i Landkommunerne være helt udtømmende, burde Huslejeloven derfor ogsaa være behandlet i Enkeltheder, hvad imidlertid ikke lader sig gøre indenfor denne Artikels Ramme. Det maa tilraades enhver Lejer at anskaffe sig Huslejeloven, der for et lille Beløb kan købes i enhver Boghandel. For at kunne vurdere Lovens Bestemmelser helt rigtigt, er det altsaa nødvendigt paa Forhaand at gøre sig klart, at kun i Fald man bor i en Landkommune udenfor bymæssig Bebyggelse og som Arbejder beskæftiges ved »normalt

forekommende Arbejde paa Landet«, vil man være omfattet af de ovenfor refererede Afvigelser fra Huslejeloven.

Maaske kan det siges, at disse Afvigelser ikke i høj Grad adskiller sig fra, hvad der var fastsat i Forordningen af 27. Maj 1848 »sigtende til Forbedring i Husmænd og Indersters Kaar«, alligevel synes det mig overordentligt værdifuldt, at man ved den nye Lov har faaet klaret og bragt paa det tørre adskillige Ting vedrørende Lejeforholdet paa Landet, som i Tidens Løb var kommet ud og svømme. Det er ingen Hemmelighed, at forskellige Domsafgørelser i betænkelig Grad havde gennemhullet den gamle Forordning fra 1848, heller ikke, at man fra visse Sider ligefrem havde organiseret en Omgaaelse af Forordningen ved udarbejdede Kontrakter, der gjorde Beskyttelsesbestemmelserne overfor Lejerne illusoriske. Nu er der sat en Stoppeklods for dette uappetitlige Lommeprokurateri, og Domstolene har forhaabentligt ogsaa faaet klaret Begreberne.

Lejehuse med Jordtilliggende.

Lejehuse med et Jordtilliggende af mindst ½ ha (ca. 7¼ Skæppe Land) hører som hidtil i Almindelighed under den saakaldte 8-Aars-Lov, og skal derfor ikke her gøres til nærmere Omtale, kun skal bemærkes, at der *kan* findes Lejehuse med et Jordtilliggende af nævnte Størrelse, som ikke falder under 8-Aars-Loven, og for disse gælder den her omhandlede Lovgivning i hele sin Udstrækning alene med Undtagelse af Opsigelses- og Fraflytningsbestemmelserne. For saadanne Lejehuse skal i Kontrakten altid fastsættes en Opsigelsesfrist fra Ejerens Side af mindst et halvt Aar til en 1. April.

Tjenestehuse.

Tilfredsheden med Loven holder sig desværre ikke paa samme Højde under hele Gennemlæsningen. Hvis der var sat Punktum med det hidtil refererede, vilde det efter min Mening havde været helt godt. Bestemmelserne om, at et Hus eller en Bolig ikke maa gives som helt eller delvis Vederlag for Arbejde for Husejeren, ja, at endog de blotte Betingelser, at Lejeren skal udføre Arbejde for Husejeren gør en Huslejekontrakt uforpligtende for Lejerne, er fortræffelige, og vilde, hvis de stod uantastede, med et Slag feje det for Landarbejderne saare uheldige System med Sammenknytning af Arbejds- og Boligforhold af Bordet.

Men det sku' nu ikke saadan være. Begrebet »Tjenestehus« videreføres for fastansatte Arbejdere. Retfærdigvis maa dog indrømmes, at de nye Lovbestemmelser paa fordelagtig Vis afviger fra Loven af 23. Maj 1902 om Tjenestehuse, og betyder virkelige Fremskridt.

Som den mest betydende Ændring maa vistnok nævnes, at den Arbejdsgiver, der uden lovlig Grund afbryder et Arbejdsforhold, kommer til at lade Arbejderen blive boende i Tjenestehuset til den April eller Oktober Flyttedag, som ligger mindst 4 Uger *efter* Bortvisningen. Efter den hidtil gældende Lov var Arbejderen forpligtet til at fraflytte Boligen efter 4 Ugers Forløb, selv om han aldrig saa ulovligt var fyret. Iøvrigt er bevaret den tidligere Lovs Regel om, at en Arbejder, der er kommet af sin Plads i Utide skal tilstaaes 4 Ugers Frist til at ryddeliggøre Huset og søge sig andet Husly. Den gamle Lov havde dog det Forbehold, at 4-Ugers Fristen ikke skulde kunne kræves, i Fald Arbejderen var kommet af Pladsen paa Grund af Utroskab eller en af ham begaaet Forbrydelse. Dette Forbehold er strøget i den nye Lov.

Videre fastsætter denne, at Husets Ejer skal sørge for en skriftlig Kontrakts Oprettelse, ligesom Tilfældet er for Lejehuses vedkommende. Forsømmer Ejeren dette, skal Arbejderen uanset Tjenesteforholdets Ophør og uanset under hvilke Omstændigheder Arbejdsforholdets Ophør er sket, have Ret til at beholde Huset eller Boligen til Brug mindst til den April Flyttedag, der falder efter Forløbet af 4-Ugers Fristen og 1 Aar efter Indflytningen, og saaledes at der skal gives ham 3 Maaneders Opsigelse. I Leje af Huset kan Ejeren ikke faa andet, end hvad Arbejderen indrømmer at være indgaaet paa, medmindre at Ejeren kan skaffe fuldt Bevis for, at der virkelig har været en anden Aftale. Det siger sig selv, at det vil høre til Sjældenhederne, at der overhovedet er truffet Aftale om Lejeafgift for et Tjenestehus efter Tjenestetidens Ophør, naar Ejeren end ikke har gjort sig den Ulejlighed at oprette Kontrakt.

— — —

Det er med et Stænk af Vemod, man ser den 90-aarige Forordning af 27. Maj 1848 gaa i Graven ved den nye Lovs Ikrafttræden. En halv Snes Dage ældre end vor første Juni-Grundlov kom den til Verden under det Frihedsrøre, der i Midten af det 19. Aarhundrede med Pariseropstanden som Midtpunkt fængede over store Dele af Europa. Forordningen var for sin Tid et Stykke virkeligt storslaaet, rationel og revolutionerende Arbejderlovgivning. Saa effektiv en Arbejderbeskyttelse repræsenterede den, at da Madsen-Mygdals Regering i 1928—29 tilrettelagde dansk Lovgivnings fulde Indførelse i Sønderjylland, undtog man omhyggeligt denne og et Par langt senere Love om Landarbejderes Boligforhold. Hvis den nu gennemførte Lovrevision kan betegnes som et velovervejet og sikkert Trin paa Fremskridtets Bane, var Forordningen af 1848 et frejdigt Spring langt ud i Tiden. Vel, støtte og sikre Skridt rækker ogsaa langt, navnlig naar de tillige er r a p p e.

Vilh. Rasmussen.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Loven om Landarbejderboliger

I Loven om Opførelse af Arbejderboliger paa Landet blev bestemt, at der efter Indstilling af Dansk Arbejdsmands Forbund skulde vælges en Landarbejder som Medlem af Statens Jordlovsudvalg, og paa samme Maade skulde der indvælges en Landarbejder i hver af Landets 26 Amts-Husmandsbrugskommissioner.

Det var gammel Uret, som her blev ophævet. Da Statens Jordlovsudvalg og Husmandskommissionerne i sin Tid blev nedsat, krævede Landarbejderne ogsaa at blive repræsenteret. Det var for dem — skulde man mene —, at de nye Husmandsbrug skulde oprettes. Men Venstre var da stærkt nok til ligesom i 1935 at hindre Landarbejderne i at blive repræsenterede, og i de forløbne Aar har Landboforeningerne og Husmandsforeningerne været ene om at indstille Repræsentanter til disse vigtige Institutioner. Nu er ogsaa dette Privilegium brudt. Forleden har Dansk Arbejdsmands Forbund i Henhold til Landbrugsministeriets Anmodning indstillet sine Repræsentanter til disse, Jordlovsudvalget og Amtskommissionerne.

Som Medlem af Jordlovsudvalget er indstillet Forretningsfører Lorentz Petersen med Oscar Levinsen som Suppleant.

Som Medlemmer til
Amts-Husmandsbrugskommissionerne
har vi indstillet:

Københavns Amt: Kredsformand Poul Andersen, Hovedgaden 10, Herlev.
Gl. Roskilde Amt: Hovedbestyrelsesmedlem Chr. Christiansen, Herslev, Roskilde.
Frederiksborg Amt: Ole Olsen, Strølille pr. Skævinge.
Holbæk Amt: Kredsformand Alfr. Kristiansen, Kundby, Sandby.
Samsø: Kredsformand Johs. Jensen, Ørby Mark pr. Kolby, Samsø.
Sorø Amt: Afdelingsformand Magnus Heidelbach, Bastholm pr. Slagelse.
Præstø: Kredsformand Jens Hansen, Dame Kobbel pr. Askeby, Møen.
Bornholms Amt: Hr. Karl Landin, Vesterhus, Klemens By, Klemensker.
Maribo Amt: Kredsformand Simon Kjeldsen, Stokkemarke.
Svendborg Amt: Kredsformand Viggo Heegaard, Taarup Maemose pr. Frørup.
Odense Amt: Hr. Peter Petersen, Rynkeby St.
Assens Amt: Kredsformand Henning Karlsson, Ebberup pr. Ebberup.
Vejle Amt: Kredsformand Aage Petersen, Stenderup pr. Varmark.
Aarhus Amt: Kredsformand Ferdinand Frederiksen, Tilst pr. Mundelstrup.
Skanderborg Amt: Kredsformand Hakon Olesen, Østbirk.
Randers Amt: Hr. Chr. Andersen, Hem pr. Mariager.
Aalborg Amt: Kredsformand Martinus Wammen, Vaarst.
Hjørring Amt: Afdelingsformand Johs. Jensen, Dværgetved, Kvissel.
Thisted Amt: Arbmd. Chr. Mikkelsen, Svankjær pr. Bedsted.
Viborg Amt: Kredsformand Chr. Ludvigsen, Krejbjerg.
Ringkøbing Amt: Kredsformand Martin Kristensen, Kongevejen 35, Skjern.
Ribe Amt: Kredsformand Martin Andreasen, Vester Gesten pr. Gesten.
Haderslev Amt: Kredsformand Michael Warming, Gram.
Aabenraa Amt: Kredsformand Herbert Høeg, Krusaa pr. Padborg.
Sønderborg Amt: Kredsformand Hans Hymøller, Blans pr. Aunbøl.
Tønder Amt: Kredsformand Jeppe K. Christensen, Dragonvej 7, 1., Tønder.

Antagelig vil Landbrugsministeriets Cirkulærer ang. Lovens Ikraftræden med Ansøgningsskema og andre Oplysninger nu med det første være udsendt til Amter og Sogneraad, saaledes at Landarbejdere, som ønsker at bygge, her kan faa de nødvendige Oplysninger og Materiale.

Efter Loven skal Skema til Ansøgning om Loven kunne faas ved Sogneraadet, hvorigennem Ansøgningen skal afsendes til Amtskommissionens Formand, men antagelig vil man ogsaa kunde faa Skema og andre Oplysninger fra Amtskommissionens Formand.

Vi optrykker derfor herved en

Fortegnelse over Formændene for Husmandsbrugskommissionerne i Amtsraadskredsene.

Aalborg: Gdr. L. Laursen, Astrup pr. Arden, Tlf. Astrup 7.
Aarhus: Hmd. A. Svoldgaard, Højby pr. Boulstrup, Tlf. Fensten-Søby 11.
Aabenraa: Gdr. Jacob Michelsen, Kolstrup pr. Aabenraa, Tlf. Aabenraa 247.
Assens: Husejer Andreas Pedersen, Sandager pr. Assens, Tlf. Salbrovad 92.
Bornholm: Hmd. Viggo Petersen, Bakkehuset pr. Aakirkeby, Tlf. Aakirkeby 68x.
Frederiksborg: Jordbruger Bendix Hansen, Moselund pr. Helsingør, Tlf. Helsingør 822x.
Haderslev: Gdr. Jørgen Petersen, Sommersted, Tlf. Sommersted 31.
Hjørring: Hmd. O. Thorhauge, Kirkedal pr. Bonderup, Tlf. Bonderup 23.
Holbæk med Undtagelse af Øen Samsø: Hmd. Holger Sørensen, Kallerup pr. Kalundborg, Tlf. Raklev 81.
Øen *Samsø:* Boelsmand Jens Gylling, »Oldtidsminde« Koldby, Samsø, Tlf. Tranebjærg 19.
København: Hmd. Ole Nielsen, Risby pr. Glostrup, Tlf. Herstedvester 33.
Maribo: Sadelmager C. Madsen, Rørbæk pr. Sakskøbing, Tlf. Sakskøbing 4136.
Odense: Gdr. Mads Larsen, Hessum pr. Otterup, Tlf. Otterup 200.
Præstø: Gdr. H. P. Nielsen, »Danehøj« pr. Storehedinge, Tlf. Storehedinge 136.
Randers: Gdr. A. Nørgaard, Faarup, Tlf. Faarup 21, (ved Hobro).
Ribe: Hmd. Andreas Thomsen, Lindknud pr. Brørup.

Ringkøbing: Husejer Søren Kjærgaard, Sørvad St., Tlf. Vinding 16, (ved Holstebro).
Roskilde: Hmd. Jens Andersen, Tune pr. Roskilde, Tlf. Tune 10.
Skanderborg: Hmd. Rasmus Jensen, Sdr. Vissing, Tlf. Sdr. Vissing 35.
Sorø: Hmd. P. Chr. Skov, Lille Egede, Korsør, Tlf. Boeslunde 57.
Svendborg: Sognefoged Lars Pedersen, Vormark pr. Hesselager, Tlf. Hesselager 57.
Sønderborg: Hmd. Karl Petersen, Kær Hestehave pr. Sønderborg.
Thisted: Hmd. Niels Christensen Serup, Sindbjerg pr. Redsted M.
Tønder: Gdr. Mads Warming, Raahede pr. Hvidding, Tlf. Hvidding 10.
Vejle: Hmd. N. P. Rasmussen, Torsted pr. Horsens, Tlf. Torsted 27, (ved Horsens).
Viborg: Niels Jørgensen, Sall, Tlf. Sall 37.

I en Række Henvendelser hertil Kontoret har man udbedt sig nærmere Oplysninger om Loven. Vi maa herom i Hovedsagen henvise til Loven og det Cirkulære Landbrugsministeren udsender herom samt den Artikkel jeg i Marts har skrevet om Loven her i Bladet. De autentiske Oplysninger maa det iøvrigt tilkomme Husmandskommissionerne og Jordlovsudvalget at give, da det nu er disse som skal administrere Loven.

Medlemmer, som ønsker at bygge efter Loven, men som ikke paa anden Maade kan faa fat i Loven og Cirkulæret, vil vi dog som hidtil sende dette Materiale, naar de indsender Anmodning herom.

Til Spørgsmaalene om, hvem der kan faa Laan efter Loven, skal vi oplyse, at Loven i første Række omfatter de Arbejdere, som helt eller delvis beskæftiges ved Landbruget, og disse vil altsaa først komme i Betragtning, selv om Arbejdere, som beskæftiges ved almindeligt forefaldende Arbejde paa Landet, kan komme i Betragtning. Forsaavidt kan baade løse og faste Landarbejdere faa Laan efter Loven, naar Betingelserne iøvrigt opfyldes. Det hedder herom i Loven:

For at komme i Besiddelse af Jord til Opførelse af Arbejderbolig i Landdistrikterne paa de i nærværende Lov indeholdte Vilkaar maa vedkommende Ansøger

1) være myndig og have Indfødsret,
2) som Regel ikke være over 55 Aar gammel,
3) fremskaffe en Attest fra Kommunalraadet og to med hans Forhold nøje kendte, troværdige Personer for at være en ædruelig og hæderlig Person,
4) ikke ved egne Midler kunne komme i Besiddelse af en Bolig af den i denne Lov omhandlede Art,
5) være beskæftiget ved normalt forefaldende Arbejde paa Landet,
6) i det sidste Aar have haft fast Bopæl i den Kommune, hvor han ansøger om Byggegrund, eller i det mindste 12 Maaneder have haft Arbejde i vedkommende Kommune,
7) være i Stand til, dersom den ansøgte Støtte ydes ham, at lade de foreskrevne Byggearbejder udføre samt efter sine hidtidige Forhold antages i det hele at kunne opfylde sine ved den ansøgte Tildeling paatagne Forpligtelser,
8) ikke paa Grund af Straffedom være ude af Besiddelse af sine borgerlige Rettigheder.

Dersom ikke alle kvalificerede Ansøgere kan komme i Betragtning, skal det ved Udvælgelsen komme Ansøgeren til gode, dersom han

9) har 3 eller flere Børn, for hvilke Forsørgerpligten paahviler Ansøgeren,
10) er syge- og arbejdsløshedsforsikret,
11) for at komme i Besiddelse af eget Hus har sammensparet et efter hans Forhold, Familiens Størrelse, hans Familiemedlemmers Indtægt m. v., antageligt Beløb.

Som bekendt kan der efter Loven faas et Laan paa indtil 1000 Kr. til Køb af Byggegrund og dernæst et Laan paa indtil 90 pCt. af, hvad Ejendommens Opførelse koster, dog ikke op over 7000 Kr. 25 pCt. af Byggelaanet, dog ikke over 1500 Kr. er rentefrit. De øvrige Laan forrentes med 4 pCt. aarlig og afdrages med 1 pCt. p. a.

Familier med 3 Børn og derover kan dog faa 95 pCt. som Byggelaan af indtil 8000 Kr. og saadanne Familier har Afdragsfrihed for hele Byggelaanet. Byggegrundene maa ikke være under 800 og ikke over 2500 m².

Oscar Levinsen.

Vort Forbunds Oplysningsvirksomhed

Som et Led i vort Forbunds Oplysningsvirksomhed startedes i Vinteren 1936-37 for de københavnske Afdelingers Tillidsmænd en Foredragsrække i Forbundsbygningens Foredragssal, der med sine tilsluttende Lokaler til Studiekredsarbejde jo er beregnet paa vort Oplysningsarbejde.

I Forbindelse med Arbejdernes Oplysningsforbund fortsattes disse Foredrag i Vinteren 1937-38, hvor de Erfaringer, man havde gjort i den første Foredragsvinter, blev taget til Indtægt, saaledes at der efterhaanden kunde komme til at foreligge et solidt Grundlag for hele denne betydende Del af Forbundets Virksomhed.

Undervisningen omfattede i Vinter, som tidligere en Gennemgang af Øjeblikkets vigtigste samfundsøkonomiske og fagpolitiske Problemer samt Spørgsmaal, der rækker ind paa det socialpolitiske Omraade, ligesom ogsaa visse andre betydelige og interessante Spørgsmaal, som er oppe i Tiden, indgik i Foredragsvirksomheden.

Som bogligt Grundlag for Skolearbejdet anvendtes Arbejdernes Oplysningsforbunds 2 Materialesamlinger: *Danmarks Erhvervsliv* og *Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer.*

Undervisningen fandt Sted hver Mandag og Torsdag Aften fra Kl. 8 til 10 og begyndte Mandag den 15. November og sluttede Torsdag den 31. Marts. Undervisningen er gratis, men der betales dog et Indskrivningsgebyr paa 5 Kr. pr. Deltager, der erlægges ved den første Skoleaften.

I den nu afsluttede Periode er der afholdt ialt 34 Foredrag — et hver Mødeaften — med tilhørende Spørgetime og Samtaler. Tilslutningen til Foredragene har været god, ialt har 137 Mand deltaget og af dem har ca. 100 hele

Perioden fulgt Skolen saa nogenlunde. I Betragtning af, at det kun er Tillidsmænd, der deltager i denne Undervisning, og hvoraf mange selvfølgelig paa forskellig Maade er optaget af deres Tillidsmandsgerning, ogsaa paa Skolens Mødeaftener, maa det siges, at den Interesse Skolen har fremkaldt, har været vedvarende, saalænge Kursuset stod paa, og at der kun er al mulig Grund til at fortsætte ad den her betraadte Vej.

Vi gengiver her Foredragsholderne og de Emner, hvorom Foredragene drejede sig.

D. A. F.s Formand *Axel Olsen: Samarbejdet Fagforeningerne imellem.*

Næstformand *Knud V. Jensen: Præcedensspørgsmaal i Den faste Voldgiftsret.*

Statsminister *Th. Stauning: Fagbevægelsen og Regeringens Politik.*

Hovedkasserer *Hans Jacobsen: Den internationale faglige Central.*

D. s. F.s Formand *Chr. Jensen: Arbejdstidsspørgsmaalet i økonomisk Belysning.*

Handelsminister *Johs. Kjærbøl: Lønninger og Prisstigninger.*

Socialminister *Ludv. Christensen: Staten og Beskæftigelsesspørgsmaalet.*

Højskolelærer *Frode Kristensen: Europa og Østens Problemer.*

Højskolelærer *Frode Kristensen: Britiske Koloniers Levnedsmiddelproduktion og Danmarks Eksportforhold.*

Højskolelærer *Frode Kristensen: Danmarks økonomiske Forbindelse med Tyskland og England.*

Socialminister *Ludvig Christensen: Staten og Beskæftigelsesspørgsmaalet.*

Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg: Nordisk Samarbejde paa Erhvervslivets Omraade.*

Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg: Muligheder for Erhvervsomlægninger og Erhvervsudvidelser.*

Direktør, cand. polit. *Erik Dreyer: Den internationale Arbejdsorganisation og dens Virksomhed.*

Direktør, cand. polit. *Erik Dreyer: Arbejderbeskyttelsens Maal og Midler.*

Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg: Arbejderne og Prisstigningerne.*

Professor, Dr. phil. *Albert Olsen: Skiftende Faser i Valutapolitiken.*

Borgmester *Peter Hedebol: Kommunen som Arbejdsgiver.*

Formand for D. s. U. *Poul Hansen: Ungdomsproblemer i social Belysning.*

Professor Dr. *Th. Geiger: Social Opstigning og Nedgang.*

Professor, Dr. phil. *Albert Olsen: Arv og Race.*

Hj. Gammelgaard: Trues Danmark med Affolkning?

Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard: Befolkningsproblemet under Kapitalismen.*

Kontorchef, cand. polit. *Knud Korst: Arbejderne og Landbrugsproblemerne.*

Folketingsmand *Chr. Christiansen: Fagbevægelsen og Oplysningsarbejdet.*

Fuldmægtig, cand. polit. *Jørgen Dich: Hvorledes paavirker Understøttelsespolitiken Arbejdseffektiviteten?*

Finansminister *V. Buhl: Skattepolitiken og Arbejderne.*

Borgmester *Peder Christensen: Arbejderbevægelsens Erhvervsraad, Formaal og Opgaver.*

Folketingsmand *Gustav Pedersen: Arbejderne og Mellemstandsproblemet.*

Professor, Dr. *Th. Geiger: Offentlige Meningers Opstaaen og Udbredelse.*

Forretningsfører *Fr. Dalgaard: Fagbevægelsen og Kooperationen.*

Folketingsmand *Jul. Bomholt: Ungdomsarbejdsløshedsloven.*

Dr. phil. *Helmuth Jacoby: Den tyske Fagbevægelses Sammenbrud og Følgerne heraf.*

Dr. phil. *Helmuth Jacoby: Sociale Kampe i De forenede Stater.*

Naar vi nu atter lægger ud med denne vor Oplysningsvirksomhed til det kommende Efteraar, vil de Erfaringer, vi nu har høstet, resultere i en yderligere og mere indgaaende Behandling af de Emner, Oplysningsvirksomheden vil komme til at omfatte, idet det er Meningen, at der paa Grundlag af Foredrag, Materiale m. v. skal startes en Række Studiekredse, systematisk gennemført, saaledes som vi med Hensyn til andre Opgaver kender det rundt omkring fra Oplysningsforbundets Virksomhed ude over Landet.

Det er Meningen, at samtlige Emner skal have den størst mulige Tilknytning til vor almindelige Forbundsvirksomhed og de Opgaver, der foreligger indenfor denne, ligesom det vil komme til at dreje sig om den bedst mulige Tillidsmandsuddannelse overfor Spørgsmaal af aktuel nationaløkonomisk og socialpolitisk Betydning, hvor vore Tillidsmænd kun vanskeligt ad anden Vej vil være i Stand til selv at skaffe sig Indseende.

Der er slet ingen Tvivl om, at denne Del af vort Forbunds Oplysningsvirksomhed vil sætte sine gode Spor rundt om i vore Afdelinger, efterhaanden som Tiden gaar; det er jo almindelig Samfundskundskab, der her er Tale om, og saadan Oplysnings-Virksomhed hører nu en Gang til den Slags priviligerede Foretagender, der, naar først de er startet, altid vil blive fortsat, fordi de i sig selv indebærer Kraft til Udvikling og Fornyelse, som Led i den almindelige folkelige kulturelle Højnelse.

Naar vi starter igen til Efteraaret vil vi kunne møde med en ganske særlig Attraktion, idet vort Forretningsudvalg har bevilget Midler til Installation af Tonefilmsanlæg m. v., saaledes at Foredragene og den hele Oplysningsvirksomhed vil kunne blive ledsaget med baade Lydfilm og Stumfilm, saaledes som det ogsaa, da vort Forbundshus blev opført, var Forudsætningen, idet de fornødne Operatørrum m. v. er tilstede.

Vi benytter hermed Lejligheden til at takke de af vore Tillidsmænd, der har deltaget i Kursus sidste Vinter for deres Interesse for Sagen og venter at se de allerfleste af dem igen, naar vi til Efteraaret atter lægger ud med vort Oplysningsarbejde.

A.

FAAR DU FAGBLADET NU?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

RYKKER KRIGEN NÆRMERE?

Foraaret 1938 staar i Storpolitikens Tegn. Den europæiske Fascisme er gaaet over i Offensiven. I Spanien medførte den italienske Intervention, at Franco naaede Middelhavets Kyst. Tyskland indlemmede Østrig og staar truende ved Tjekkoslovakiets Grænser.

Den politiske Berlin-Rom-Akse er aktiv og bestemmer Tempoet i den europæiske Udvikling, derimod halter det lidt paa den *asiatiske Fløj* af den fascistiske Akse. *Japanerne* har ikke formaaet i første Omgang at bryde Kinesernes Modstand. Japanernes Krig paa Kinesisk Grund bliver en kostbar Historie — kostbar for det japanske Erhvervsliv, Menneskeliv derimod spiller ingen Rolle i Østasien. Det kunde tænkes, at Udviklingen i Østasien vil styrke *Englands* og *Ruslands* Stilling i Europa.

Det kan ikke nægtes, at *Tysklands* Fremtrængen mod Sydøst har forandret det politiske Klima i Europa. Ikke blot Tjekkoslovakiet, men ogsaa Ungarn, Jugoslavien og Rumænien er rykket ind i de europæiske Begivenheders Centrum. Det er derfor forstaaeligt, at de storpolitiske Konsekvenser straks kunde mærkes.

Hvorledes reagerede nu de demokratiske Magter? Man kan fastslaa, at Situationen i al dens Alvor endelig er gaaet op for Frankrig og England. I April afsluttede *Frankrig* og *England* i London den mest intensive Alliance, disse to Lande nogensinde har afsluttet. Det drejer sig om en *politisk-økonomisk-militær* Alliance. *Politisk* vil begge Lande forsvare de vesteuropæiske Grænser, endvidere vil England tolerere, at Frankrig forsvarer Tjekkoslovakiets; *økonomisk* vil England støtte den franske Francskurs og yderligere skal begge Lande tilpasse Rustningsindustrien efter hinanden, *militært* har begge Lande aftalt det snævreste Samarbejde: Udveksling af militære Hemmeligheder, ensrettet Udvikling af det militære Apparat og — det vigtigste — ensrettet Overkommando under en eventuel Krig. Saaledes ser Situationen ud. Aldrig før i Historien har England overtaget saa store Forpligtelser som nu.

Vi skal *ikke* paastaa, at det her drejer sig om en *ideologisk* Alliance, England og Frankrig ser sig nødsaget til at forsvare deres mest *vitale* Interesser. Kun ud fra dette Synspunkt kan man forstaa, at England samtidig opgiver det republikanske Spanien.

I det forandrede europæiske Klima er ogsaa *Italiens* Stilling problematisk. Ganske vist er den italienske Fascisme ikke bedre end den tyske, men under den nuværende Situation tyder alt paa, at Italiens og Tysklands Interesser vil komme til at divergere stærkt. I Sydøsteuropa og paa Balkan konkurrerer Italien og Stortyskland med hinanden. Italien kan umulig lade være at frygte en tysk Invasion i Sydtyrol og i Adriaprovinserne. Italiens Stilling som Middelhavsmagt er uholdbar, hvis Tyskland skulde søge at trænge frem til Middelhavet. Det var de realpolitiske Overvejelser, der førte til den *engelsk-italienske* Aftale — denne højst problematiske Aftale, som praktisk talt først træder i Kraft, naar Spanienaffæren er afsluttet. *Chamberlains* konservative Politik har kynisk og — efter hans Mening — realistisk forraadt de højtpriste Folkeforbundsidealer, den kollektive Sikkerhed, den stakkels Kejser af Abessinien og de endnu kæmpende demokratiske Masser i Spanien. Skulde det lykkes at trække Italien bort fra Tyskland og søndre de fascistiske Magters europæiske Front, saa vilde ogsaa denne Politik — realistisk set — kunne betale sig, men vil det lykkes?

Signor *Mussolini*, den mest ombejlede europæiske Politiker, har modtaget den tyske Fører i det evige Rom. Modtagelsesceremonierne har ganske vist fuldkommen udpumpet den i Forvejen stærkt slunkne italienske Pengesæk. Men det betyder ikke noget! Ceremonier, store Gestus og — Bluff — det er nu engang den fascistiske Magtpolitiks naturlige Udtryksmidler, der skal dække og skjule de knap lige saa straalende økonomiske Realiteter. Men disse eksisterer alligevel! Intet Menneske ved i Dag, *hvor* Italien staar. Det er sandt nok, at Italiens Illoyalitet overfor dets Forbundsfæller er en af Landets bedste politiske Traditioner. Realiteterne taler entydigt for en Tilnærmelse til England, den *fascistiske Mystik* for Tyskland. Ganske vist har Mussolini igen lagt Tryk paa Frankrig for at fremme Francos Sejr, men — hvornaar i Historien har man set Italien gaa paa Tværs af Realiteterne?

Imidlertid har ogsaa den *centraleuropæiske* Situation forværret sig betydeligt. *Tjekoslovakiets* Regering har givet efter for de engelske og franske Ønsker og har tilbudt Sudetertyskerne de mest vidtgaaende nationale Rettigheder. Til Trods herfor afviser Sudetertyskerne — støttet paa Stortysklands Magt og Indflydelse — Forhandlingerne paa dette Grundlag.

I de sidste Dage opstod der Uroligheder i forskellige Byer i Sudeterne. Overalt i Europa følger man med stor Spænding og Uro Kommunalvalgenes Udvikling i de omstridte Omraader. Medens disse Linier skrives beretter Aviserne om Troppebevægelser i Tyskland og Tjekoslovakiet, om delvis Mobilisering i Tjekoslovakiet og om Skud mod Demonstranter. Det kan ikke nægtes, at Udviklingen i Tjekoslovakiet indeholder alle de Momenter, der *kan* føre til en europæisk Krig. Hvis der overhovedet for Øjeblikket findes noget Haab om at undgaa en Krig, saa skyldes det Tjekoslovakiets tydelige Forsvarsvilje, Frankrigs uforbeholdne Tilsagn om Støtte til Tjekoslovakiet og Englands tydelige Tagen-Parti for Tjekoslovakiet og Frankrig. Regner man med at ogsaa *Ruslands* Militærmagt vil støtte Tjekoslovakiets Uafhængighed, saa vilde en *realistisk* tænkende tysk Politik overhovedet ikke turde vove at tænke paa et Angreb paa Tjekoslovakiet. *Men tænker den tyske Fascisme i Realiteter?* — det er det skæbnesvangre Spørgsmaal, som europæisk Politik af idag har at kæmpe med.

Det kan ikke siges tydeligt nok: de *magtpolitiske Realiteter* er ogsaa i Dag mod Fascismen i Europa. Ved Siden af Frankrig og England staar *De forenede Staters* moralske og økonomiske Solidaritet, der overhovedet ikke kan overvurderes. Verdenshistorien kender ingen Krig, der har endt med Sejer for den økonomisk svage Part, bestandig var Sejren paa de *økonomisk mere udvikledes Side.* Fasciststaterne mangler adskilligt, fremfor alt Penge og Olie. Hvad nytter de største Flaader og Flyveeskadriller, naar man ikke samtidig har de nødvendige Brændselsstoffer for en længere Krigsførelse? Selvforsyningens overordentlig kostbare Industrier er betydningsløse set paa Baggrund af en kommende Verdenskrigs Massebehov.

Muligvis er Frankrigs og Englands øjeblikkelige Oprustning ikke paa Højde med Tysklands og Italiens, men vi har set, at Demokratiernes Krigsberedskab vokser Dag for Dag. Englands manglende Luftoprustning har styrtet den tidligere Luftfartsminister, og der er ingen Tvivl om, at det forsømte hurtig vil blive indhentet. Imidlertid bliver der foretaget store Indkøb af Flyvemaskiner i U. S. A.

Den europæiske Arbejderklasse er ikke identisk med Frankrigs og Englands Regeringer; hvis de var det, vilde Spanien ikke faa Lov at forbløde. Men ikke desto mindre støtter den europæiske Arbejderbevægelse Frankrigs og Englands Forsvarskamp mod de fascistiske Stater. Paa IFC's Repræsentantskabsmøde i Oslo har Walter *Citrine* givet Udtryk for Arbejderbevægelsens Interesse i at forsvare de demokratiske Traditioner. Han sagde, at der gives en *Grænse* for de europæiske Demokratiers fortsatte Tilbagetog, er Grænsen naaet, saa er Krigsfaren aktuel. Der er meget, der taler for, at Grænsen nu er naaet. Tjekoslovakiets Uafhængighed maa forsvares. Dette sande og ærlige Demokrati midt i Centraleuropa vil værge sig mod Fascismens Kvælertag.

Det er et typisk Tegn for Foraaret 1938, at Fagforeningerne og Demokratiet overalt kræver og fremmer aktiv Kamp mod Fascismen, medens de reaktionære Magter prøver at forvanske Skillelinierne og finde Vejen til et daarligt Kompromis. Arbejderbevægelsens Stilling til de øjeblikkelige europæiske Problemer er: *der skal sættes et Punktum for Fascismens Erobringspolitik; kun ved politisk Energi kan maaske en ny Verdenskrig endnu undgaas.*

H.

Frankrigs kemiske Industriarbejderforbunds Kongres i Paris

I Dagene fra den 14. til 17. April afholdt Fransk Kemisk Industriarbejderforbund Kongres i Paris. Kongressen blev afholdt i en kommunal Forsamlingsbygning i en af Paris Forstæder, og det var ikke uden med en vis nysgerrig Interesse, at Forbundets delegerede Repræsentanter imødesaa denne Kongres.

Det var jo de store Reformer paa det fagorganisatoriske Omraade, som Ministerchef Leon Blum for et Par Aar siden gennemførte, der havde afgivet Betingelsen for den kolossale Udvikling i den franske Fagbevægelse, som vi gennem Avisnotitser og paa anden Maade efterhaanden er blevet gjort bekendt med herhjemme.

Efter at de franske Fagforeninger i al den Tid vi her i Norden har gennemlevet en rig Udvikling næsten alle har levet en meget stillestaaende Tilværelse som Fagforeninger betragtet, var de franske Arbejdere nu gennem de gennemførte Reformer om kollektive Overenskomster, 40 Timers Ugen, Voldgiftsretter m. m. ret pludselig løftet ud af det Uvirksomhedens Plan, paa hvilket de i mange Aar havde befundet sig, og placeret i Produktionslivet og det økonomiske Liv som en meget betydende Faktor for den hele nationaløkonomiske Tilstand og Udvikling i Frankrig.

Man kunde nu ogsaa paa det hele Kongresarrangement, Kongres-Publikum'et og alt iøvrigt se, at der ikke var den Plan og Organisationskultur over det hele Interiør, som en rig og mangeaarig Udvikling af Fagbevægelsen betinger og som vi kender det fra vore egne Fag-Kongresser, men det skal dog siges, at selv om man tilsyneladende ikke tog det hele slet saa højtideligt, som vi gør det herhjemme, var det dog uomtvisteligt, at den rette Aand og en klar Forstaaelse af den Betydning Fagorganisationen nu laa inde med og vil kunne faa i Fremtiden, alene prægede Kongressens Arbejde og fremkaldte den fornødne Stemning og Interesse.

Karakteristisk for Kongressen var, at man ikke behandlede Detailler. Det var kun de store Spørgsmaal, og ikke mindst de store indenrigs- og udenrigspolitiske Spørgsmaal, der prægede Kongressens Arbejde. Den gældende Organisations-Struktur afgiver nemlig fornøden Betingelse for, at Distriktsorganisationerne under fuldt Ansvar over for de paagældende Medlemmer, træffer sine Beslutninger i de foreliggende faglige Spørgsmaal.

Ser man paa Forbundsformandens Beretning, som i kort Uddrag gengives længere fremme, er det interessant at bemærke sig, at det er de samme Spørgsmaal, de samme Interesser, de samme Opgaver og den samme Modstand, som tidligere i stort Omfang har foreligget for os, man for Tiden har at kæmpe med i Frankrig. Det viser os, at Fagbevægelsen i sin Indstilling overfor Arbejdsgiverne, er en Bevægelse med stærk international Opgave, hvad jo forøvrigt ogsaa forlængst er indset ved Tilvejebringelsen af de internationale faglige Organisationers Samarbejde.

Kongressens Publikum var en broget Forsamling. De var trommet sammen fra Frankrigs forskellige Egne, men ogsaa Frankrigs Kolonier var repræsenteret. Her var Folk fra Algier, Marokko og andetsteds fra, hvad man tydeligt kunde se af Paaklædningen, men ogsaa paa de mere fremtrædende Race-Ejendommeligheder. Der var Parisere — noble i Paaklædningen, som det anstaar sig Repræsentanter fra Verdensbyen — og Provinsianere, som i denne Henseende ikke tog det slet saa nøje. Mange af dem sad med Hatten paa Hovedet og med Halstørklæde paa. Nogle beholdt Frakken paa og saa fremdeles. — Der var ogsaa enkelte Kvinderepræsentanter iblandt.

Der skulde ikke meget til at udløse en spontan Begejstring i denne Forsamling. En tysk Repræsentant fremkaldte en Begejstringsbølge, som næsten ikke vilde tage nogen Ende, ved flot at erklære, at kom der Krig mellem Frankrig og Tyskland, vilde de tyske Arbejdere stille sig paa Frankrigs Arbejderes Side.

Midt under det hele aflagde en Deputation for en Gruppe strejkende Arbejdere fra en nærliggende Virksomhed et Besøg paa Kongressen for at hilse den og takke den for den økonomiske Haandsrækning, man havde givet de strejkende Arbejdere; ogsaa denne Episode fremkaldte en Begejstringsbølge af betydelig Styrke.

Af ejendommelig Virkning var den Hilsen, Gæsterne modtog fra Forbundets Repræsentanter, der foregik ved, at da Formanden var færdig med sin Beretningstale, var der ganske stille stillet Glas hen for hver af de fremmede Delegeredes Pladser, ligesom det samme var Tilfældet paa Tribunen, hvor Forbundsstyrelsen var placeret, og efter at Glassene var fyldt, rejste Formanden sig og udbragte en Hilsen til de fremmødte Repræsentanter fra de fremmede Lande, og efter at Glassene var tømt, hilste de Kongresdelegerede denne Ceremoni med en vældig Klapsalve.

Formanden *Eduard Finck* udtalte bl. a.:

»Det er nu to Aar siden, vi holdt Kongres i Forbundet. Den sidste Kongres blev afholdt i 1936 under helt andre Forhold for Fagbevægelsen. Vi var da en Snes Delegerede, repræsenterende et Medlemstal, der kun var en Brøkdel af det, vi kan notere i Dag. Men allerede paa det Tidspunkt var Tiden fuld af Løfter for vor Bevægelse. Splittelsen i Fagbevægelsen var overvundet. En ny Periode med Fremgang meldte sig for alle de faglige Organisationer. I Tiden siden sidste Kongres har vort Forbund gennemgaaet en enestaaende Udvikling. Vi tæller i Dag 400 Foreninger med ialt 189,000 Medlemmer. Et stort Arbejdsfelt ligger for os i Dag.

Vi kan dog ikke lade være med at se med Bekymring paa de øjeblikkelige politiske Forhold, først og fremmest i udenrigspolitisk Henseende. Freden er truet mere end før. I Abessinien og i Spanien fører Fascismen sit Felttog. I Kina fremturer den ny-japanske Imperialisme i sit Felttog overfor det kinesiske Folk. Østrig er erobret af Hitlertyskland og Tjekkoslovakiet er truet. Den fascistiske Offensiv har ført Frankrig ind i en isoleret Stilling. Ogsaa indenfor vort Lands Grænser melder Fascismen sig med sine Angrebslyster. Kapitalen har saboteret Folkefrontregeringernes Politik. Blandt Arbejderne spores Utilfredshed med den førte Politik. Vi erklærer heroverfor, at Folkefronten og de Folkemasser, den repræsenterer, er Et, og Folkefrontsregeringernes Politik noget andet. Utilfredsheden med de saakaldte Folkefrontsregeringers Politik maa ikke føre til Svækkelse af Folkefronten, som fortsat er en nødvendig Faktor for at forsvare Demokratiet imod Fascismen.

Vi hilser med Glæde de udenlandske Gæsters Tilstedeværelse paa vor Kongres. Vi ser deri et Vidnesbyrd om Muligheden af at samle de internationale Kræfter og adresserer til dem Haabet om at realisere den internationale faglige Enhed saa hurtigt som muligt. Det franske Forbund har taget Initiativet til et Møde med de internationale Repræsentanter, som er samlede paa denne Kongres for at drøfte Mulighederne for at komme vore spanske Kammerater til Hjælp. Hvad Spanien har Brug for nu er Vaaben, Frihed til at handle og til at skaffe sig de nødvendige Redskaber til at føre Kampen imod den fascistiske Fjende. Dette Spørgsmaal ønsker vi drøftet med vore udenlandske Kammerater og vi haaber, at der kan findes Mulighed for igennem Fabriksarbejderinternationalen at komme Spanien til Hjælp.

Kongressens Delegerede skal nu tage Stilling til to Aars Virksomhed. Det kan derfor være nyttigt at se paa, hvad der er opnaaet. Selvom der er Grund til at drøfte Øjeblikkets Krav, er et Tilbageblik ikke uden Værdi. Vi har igennem de sociale Love naaet betydelige Resultater. Før var Arbejdstiden ofte op til 10—12 Timer daglig. Lønningerne var kun nogle faa Francs om Dagen. Arbejderne var uden Beskyttelse. Billedet har ændret sig betydeligt. Vort Arbejde gælder i Dag en fuldstændig Udnyttelse af de sociale Love, en virkelig Gennemførelse i Praksis af de politisk opnaaede Resultater. Vi kræver Overenskomsterne gennemført til Bunds. Vort Forbund har stillet Kravet om en Landsoverenskomst, omfattende saavel Arbejdere, som Funktionærer og Teknikere indenfor den kemiske Industri. Adskillige Steder har vi allerede faaet gennemført gode Overenskomster, men der er paa dette Omraade endnu et stort Arbejde at udføre alene ved at bekæmpe Arbejdsgivernes Sabotage af Overenskomsterne. Vi maa endvidere arbejde for Gennemførelse af Lønreguleringer, der kan sikre Købekraftens Bevarelse. Voldgiftsordningen er heller ikke tilfredsstillende. Systemet fungerer for langsomt og i alt for mange Tilfælde gaar Voldgiftskendelserne paa en ganske uforstaaelig Maade imod Arbejdernes berettigede Krav. Vi kan ikke anerkende, at Arbejdernes berettigede Fordringer afvises ved Voldgiftsretterne, paa samme Tid som Virksomhedernes Regnskaber viser stigende Udbytter for Kapitalisterne.

40 Timersugen skaber ogsaa store Vanskeligheder for os. Denne sociale Reform har hele Tiden været Arbejdsgivernes Hovedfjende. De har foranstaltet utallige Stormløb imod 40 Timersugen, men endnu har det været os muligt at afvise Angrebene.

Hvis vi saaledes gør Status op, maa det siges, at den forløbne Periode har bragt store Fremskridt for Arbejderne, men at disse Fremskridt samtidig er mødt med fornyet Modstand fra Arbejdsgiverne, at Sabotagen og Provokationen er blevet Arbejdsgivernes Vaaben overfor de af os opnaaede Resultater.

Man angriber os for Strejkerne. Man forsøger at gøre Fagbevægelsen ansvarlig for disse og skabe en ugunstig Stemning imod Fagforeningerne paa dette Grundlag. Men Strejken er intet Middel, som man griber til af Lyst. Den er haard og vanskelig, særlig nu efter at Arbejdsgiverne staar kraftigere organiserede end før. Men nu Strejkernes Aarsag og Grundlag —? Man undlader at fortælle Offentligheden, at det for det meste er uberettigede Afskedigelser af faglige Tillidsmænd, af aktive Kammerater, der foraarsager Strejkerne. Man glemmer at gøre opmærksom paa, at Arbejdsgiverne aldrig respekterer Voldgiftskendelser eller de sociale Love.

Kampen i Marseille, som foreløbig er bragt til Ophør, er ganske lærerig. Arbejderne stillede her Krav om en Lønregulering. Forhandlingerne havde staaet paa i lang Tid og Arbejdernes Holdning har været maadeholden og forsigtig. Da Voldgiftskendelsen blev afsagt kunde den kun opfattes som en Provokation. Den paagældende Overvoldgiftsmand stod i nær Forbindelse med de Kredse, som omgav den daværende Regering Chautemps. Arbejderne svarede med Strejke. 9000 Kammerater gik i Kamp. Forbundet iværksatte for første Gang en Landsindsamling til de strejkende, og det viste sig, at vore Medlemmer svarede beredvilligt paa vor Opfordring om Støtte. Nu er Strejken afsluttet og den endelige Kendelse afsiges nu af den øverste Appelret i Voldgiftssager, hvortil Sagen er indbragt af Arbejdsministeren.

Vi maa dog sige, at vore Kammerater ofte tror, at en rask hurtig Strejke kan skaffe Arbejdernes Krav respekterede. Det er ikke rigtigt mere. Arbejdsgiverne er nu saa kraftigt organiserede, at Strejkerne oftest bliver langvarige, hvorved de taber deres Styrke og Værdi for os. Dette maa vi nu tage i Betragtning.

Endvidere er der Spørgsmaalet om Udvidelse af Konflikterne. Der er Kammerater, der mener, at man uden Undtagelse skal foretage Udvidelse af alle Konflikter. Vi forstaar vel, at det er vanskeligt for vore Kammerater indenfor et Omraade, hvor der er Konflikt, at fortsætte Arbejdet, naar andre Kammerater er i Kamp. Men vi kan ikke godkende Parolen om altid at udvide Strejkerne. Der er Tilfælde, hvor vore Kammerater maa vise det Offer at fortsætte Arbejdet selv om andre Kammerater er i Kamp.

Vi fortsætter nu paa det kraftigste vort Arbejde for en Landsoverenskomst. Hver Afdeling har modtaget et Mønsterudkast til Overenskomst, der bør være retledende ved alle Forhandlinger. Hvad vi forlanger er Garantier ved Afskedigelse og Antagelse af Arbejdere. Denne Sag har nu staaet paa i fem Maaneder. Vi har mødt Modvilje fra Arbejdsgiverne, og Arbejdsministeriet har paa vor Henvendelse derefter svaret ganske ligeud, at Arbejdsgiverne ikke vil gaa med til en kollektiv Overenskomst. Man har fra Myndighedernes Side aabenbart glemt, at Loven giver Myndighederne Ret til at foranledige Forhandlinger optaget om Oprettelse af Overenskomst, dersom der fremsættes Ønske derom fra en af Parterne.

Argumentet om, at den nye Arbejdslov (Statut moderne du Travail) kunde være Erstatning for en Overenskomst, har vi afvist. Efter lange og vanskelige politiske Forhandlinger er den ene Sjettedel af dette Lovkompleks nu gennemført, men dels tilfredsstiller denne Lov ikke fuldt ud vore Krav, dels kan vi ikke gøre vort Arbejde afhængig af denne Lovs Skæbne. Et Eksempel paa, hvorledes Arbejdsgiverne udnytter denne Lov ser vi nu i disse Dages Konflikter. Den nye Lov om Mægling og Voldgift indeholder en Bestemmelse om, at Voldgiftsmændene er berettiget til at foretage Lønreguleringer i Tilfælde af en Stigning af Leveomkostningerne med mere end 5 pCt. En saadan Regulering kan dog kun finde Sted hver 6. Maaned, medmindre Stigningen i Leveomkostningerne andrager 10 pCt. og derover. Da Arbejdsgiverne efterhaanden var klar over, at denne Lov vilde blive gennemført, skyndte en Del af dem sig at give en Lønforhøjelse, der slet ikke var tilfredsstillende. Da Arbejderne saa efter Lovens Vedtagelse fremførte deres lovmæssige Krav om Regulering, svarede man dem, at ifølge Loven kunde en saadan Regulering først foretages tid-

ligst 6 Maaneder efter den Regulering, der var foretaget umiddelbart forud for Lovens Gennemførelse.

Vort indre Arbejde er inspireret af den dominerende Tanke: at bevare og udvikle Enheden. Vi søger at forhindre, at mindre Spørgsmaal vedrørende afvigende Tendenser skal forstyrre Enheden i vore Organisationer. Vi er for Enheden i vore egne Organisationer, ligesom vi vil arbejde for den internationale faglige Enhed, for en Styrkelse af Folkefronten.

— — —

Eduard Finck sluttede Beretningen med en Omtale af nogle indre tekniske Organisationsvanskeligheder, Mangelen paa tilstrækkeligt uddannede Ledere, Nødvendigheden af Information og Instruktion, Forstaaelsen af Regnskabernes korrekte Førelse og forsikrede endelig Kammeraterne om Forbundsledelsens Vilje til at sætte alle sine Kræfter ind paa at komme hver enkelt Medarbejder til Hjælp.

Beretningen vedtoges med alle Stemmer mod 6.

242 af Forbundets 400 Afdelinger var repræsenterede paa Kongressen med godt 500 Delegerede.

Alt i alt en interessant Kongres bl. a. ogsaa derved, at den understregede den betydelige Forskel i Fagorganisationernes Indflydelse her og i Frankrig, der er Følgen af vort mangeaarige intensive Organisationsvirksomhed, som vi har forud for vore franske Kammerater.

Vort Forbunds Delegerede var Chr. Gram, Chr. Larsen og Axel Olsen. *A.*

Tyske Dumping-Glaspriser foruroliger Verdensmarkedet.

Hvorledes de nazistiske »Resultater« i den udenrigske Handel opnaaes for Tysklands Vedkommende beretter Frankfurter Handelsblad om hvad angaar Vinduesglasproduktionen. Med aaben Kynisme indrømmer man, at Eksporten af Færdigvarer kun har været muligt som Følge af Lønreduktioner og Tilsidesættelser af Indlandsforbrugerne til Fordel for de udenlandske Glasforbrugere.

Den tyske Tavleglasindustri kan for Aaret 1937 med en Udførsel paa 300.000 dz. notere en Rekord. Dette saakaldte Resultat værdsættes saa meget mere, som den tyske Vinduesglasindustri først har kunnet opnaa en større Udførsel i de sidste 7 Aar. Siden 1930 er Tyskland for første Gang kommet i et nærmere Konkurrenceforhold til de større tavleglasproducerende Lande saasom Belgien, Czekoslovakiet, Frankrig og England. Indtil da androg Tysklands Eksportquota i Tavleglasindustrien kun 5—10 % af den samlede Produktion.

I Forhold til 1930 er Eksporten af Tavleglas i det foregaaende Aar steget med næsten 100 %, medens de belgiske og den czekoslovakiske Eksport ikke kunde hævde deres gamle Stilling, men derimod i 1937 laa henholdsvis 22 og 14 % under Stillingen i 1930. Af Tysklands samlede Produktion af Vinduesglas blev i 1930 de 13 % og i 1937 de 18,5 % udført. Tysklands Andel i de tre Udførselslandes Afsætning (Tyskland, Czekoslovakiet og Belgien) har bedret sig tilsvarende. I Aaret 1930 var Tyskland kun Deltager med 5%, Belgien med 68 % og Czekoslovakiet med 27 %. I Mellemtiden er Tyskland naaet op paa 12 %.

Sammen med Udviklingen i Produktionsmængden og i Eksport har de opnaaede Priser imidlertid ikke kunnet holde Skridt. I 1930 blev der med en omtrentlig Fremstillingspris paa 0,80 RM. pr. m² 4/4 almindeligt Vinduesglas opnaaet en Pris af 1,11 Rm. i Indlandet og 1,57 Rm. i Udlandet. For nu at slaa Konkurrencen af Marken greb man til Dumpingsforholdsregler, der ifølge egne Oplysninger trodser enhver Beskrivelse, som har umuliggjort enhver sund Handelsaftale, og som har bragt Hundreder af Mennesker i Konkurrencelandene ud i Arbejdsløshed. Under den haarde Konkurrence med de gamle Eksportlande er Eksportresultatet blevet trykket væsentligt. I 1937 blev der gennemsnitligt i Indlandet opnaaet en Pris paa 1,26 Rm. og i Eksporten kun 0,76 Rm. pr. Kvadratmeter 4/4 Glas.

Nyt Hovedbestyrelsesmedlem

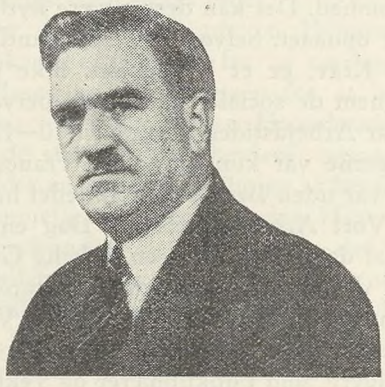

Som tidligere meddelt her i Fagbladet afgik Hovedbestyrelsesmedlem Helfred Nielsen, Rønne, for nogen Tid siden ved Døden. Derved blev et Hovedbestyrelsesmandat ledigt, hvortil Suppleanten, Formanden for Fabrikarbejdernes Afdeling i København, Axel Villadsen, er bleven indkaldt.

Det nye Hovedbestyrelsesmedlem er født i København den 23. Marts 1892 og begyndte allerede ved 10aars Alderen som Bydreng og fortsatte fra sit 12te Aar som Arbejdsdreng paa forskellige Fabriker i København. Senere som voksen fortsatte Villadsen som Fabrikarbejder og har været Tillidsmand for sine Kammerater paa forskellige Virksomheder. I 1921 blev Villadsen valgt til Medlem af Bestyrelsen for Fabrikarbejdernes Afdeling i København og fik allerede i 1922 overdraget Sekretærposten og var tillige Afdelingens Næstformand indtil 1935, da han, efter at den daværende Formand, Hovedbestyrelsesmedlem Chr. Gram, var fratraadt paa Grund af Overtagelse af anden Virksomhed i Forbindelse med vort Forbund, valgtes til Formand for Afdelingen.

Axel Villadsen vil være kendt af mange Tillidsmænd inden for vort Forbund, idet han som Repræsentant for sin Afdeling har deltaget i adskillige Kongresser. Som Sekretær og Næstformand for Fabrikarbejdernes Afdeling har han desuden gennem Aarene gjort en betydelig Indsats og erhvervet stor Indsigt i Forholdene paa det store Omraade, der omfattes af vort Forbunds Fabrikgruppe. Det er saaledes de bedste Forudsætninger og praktiske Kendskab til Forholdene, Villadsen er i Besiddelse af ved sin Indtræden i vort Forbunds Hovedledelse, og vi ønsker ham Held og Lykke til Frugtbargørelse af disse i Udøvelsen af Virksomheden som Hovedbestyrelsesmedlem.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

Dansk Arbejder

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 11 15.–6. 1938 43. Aarg.

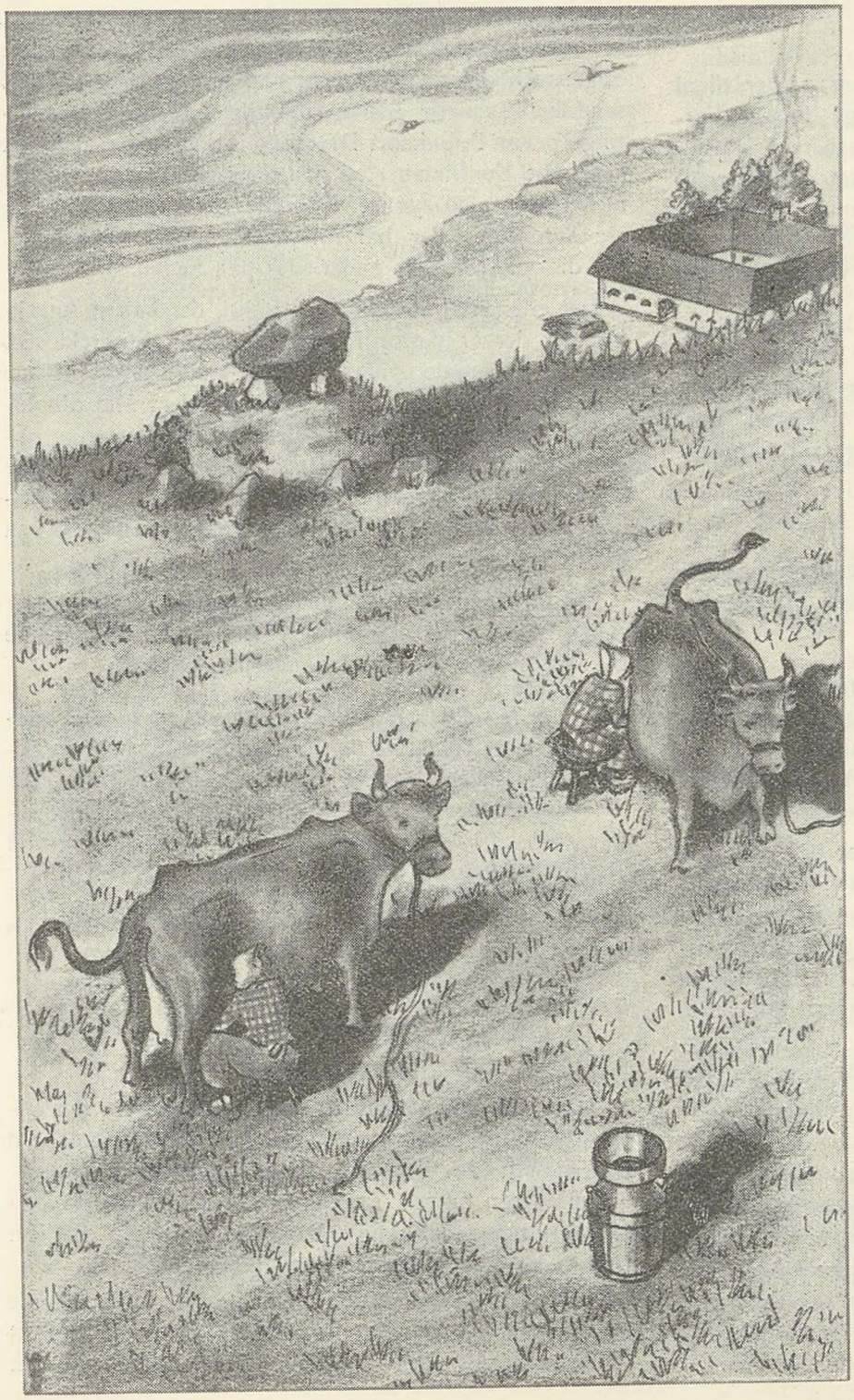

Malkersken

Morgendug paa Blomst og Straa
og Taage over Enge,
og hverken store eller smaa
er endnu oven Senge.

Fred hviler, alting sover ... nej,
nu lød der Trin i Gruset,
for Malkersken hun er paa Vej
fra Landarbejderhuset.

Kun Himlen hendes Vandring ser,
kun h u n staar op før Fanden;
som Arbejdsdagens Pioner
gaar hun før nogen anden.

Det er nok et besværligt Kald,
og det er trælse Pligter;
men Kvæget staar i Eng og Stald
og véd, hun a l d r i g svigter!

A a g e H e r m a n n.

TAXA-KONFLIKTEN OG DENS AFSLUTNING

Efter 8 Ugers Strejke er Taxa-Konflikten bragt til Afslutning.

Det tør maaske nok siges, at selv om denne Konflikt ikke kan paastaas at have nogen egentlig Samfundsbetydning, saa har den dog fremkaldt en ikke ringe Interesse i forskellige nærstaaende Kredse, fordi den har rørt ved Spørgsmaal af vital og principiel Betydning for dem, der direkte og indirekte var interesseret i dens Forløb og Afslutning.

Sagen rejstes som en almindelig Lønsag, der til at begynde med gennemgik de almindelige Faser: Forhandling mellem Parterne direkte og senere i Hovedorganisationen. Lønkravene, der var stillet, gik i Hovedsagen ud paa Opnaaelsen af, hvad andre Arbejdere havde opnaaet ved Forhandlingerne, men der var samtidig stillet Krav om, at Paragraf 8, der var saalydende:

> »Parterne er enige om, at Taxa kun beskæftiger Chauffører, der er Medlemmer af Droske-Chaufførernes Fagforening; herfra er dog undtaget Sønner, der kører for Faderen eller Moderen, samt Kompagnoner, der kan dokumentere sig som saadanne«,

blev ændret til:

> »Parterne er enige om, at Taxa kun beskæftiger Chauffører, der er Medlemmer af Droske-Chaufførernes Fagforening.«

Arbejdsgiverne kunde ikke imødekomme dette Krav og gjorde gældende, at det var i Strid med Septemberforligets Pkt. 4, der efter Droske-Centralen Taxa's Indmeldelse i December 1937 i Dansk Arbejdsgiverforening ogsaa var gældende for denne Forening.

Det var et ret stort Antal Sønner, der her var Tale om, ca. 90, som var fritaget for at staa i Organisationen, og som efter deres egen Mening ogsaa var udenfor Overenskomsten, og selv om dette Forhold naturligvis gennem Aarene havde affødt en ret betydelig Misfornøjelse i Organisationen, havde man dog været villig til at trække dette Krav tilbage, saafremt det havde været muligt at faa et Løntilbud frem, der laa paa Højde med, hvad andre Arbejdere havde opnaaet. Men det var det ikke — langtfra.

Forhandlingerne førtes saa videre paa Forligsinstitutionens Initiativ, men med samme kummerlige Resultat, og saa gik det, som det jo *kan* hænde, at Tryk avler Modtryk, og i samme Forhold, som Vognmændene holdt sig tilbage med Løntilbud, voksede Kravet om en Ordning af Sønnernes Organisationsforhold, og da Enighed ikke kunde opnaas hverken om Lønnen eller Sønnerne, traadte den varslede Strejke i Kraft den 9. April. Den 20. April traadte en Sympatistrejke i Kraft med de Arbejdere fra forskellige Fag, der var beskæftiget med al Service udført paa Taxavogne.

Selv om en konservativ Repræsentant i vort Bystyre under Debatten om Konflikten kunde staa frem og sige, at »vi, der kører med Taxa, bliver betjent upaaklageligt« og »det kan ikke være nogen offentlig Interesse, at nogle Borgere ikke vil køre med Taxa«, saa viste Sagens Udvikling jo dog, at han tog grundig fejl, thi selvfølgelig havde Sagen offentlig Interesse og selvfølgelig var Publikums Droskebetjening under al Kritik saalænge Konflikten stod paa, selv om Vejrguderne til at begynde med syntes at holde med Vognmændene. De Autoriteter, der har Ansvaret for Droskevæsenet, saa da ogsaa ganske anderledes paa Sagen.

Det er navnlig Københavns Politi, der har et Ansvar her, og det er derfor forstaaeligt, at Politidirektøren, naar andre Sunde syntes lukkede, kunde ønske at tale med Sagens Parter, og i sidste Halvdel af Maj afholdtes der paa Politigaarden mellem Sagens Parter og under Politidirektørens, Stamms, Foresæde en Række Møder, hvor der fra forskellig Side udfoldedes betydelige Forligsbestræbelser. I disse Møder deltog ogsaa Politiets Færdselschef Bach.

Fra et af disse Møder forelaa følgende Referat, der ogsaa indeholdt et af Politidirektøren stillet saalydende Forslag til en Ordning af Sønnespørgsmaalet:

> *§ 8, sidste Stk., 2. Punktum, er at forstaa saaledes, at Sønnerne kun er undtagne i saadanne Tilfælde, hvor de kører i Stedet for Faderen eller Moderen, samt i saadanne Tilfælde af Kompagniskab, der er overensstemmende med Reglementet af 25. Februar 1936,*

ligesom der ogsaa — men mundtlig — opnaaedes Enighed om Lønnen.

Referat af Mødet den 20. Maj 1938 hos Politidirektøren.

Under Drøftelsen blev det nævnt, at der fra det Offentliges Side kunde være Tale om, hvis Konflikten ikke hurtigt blev bragt til Ophør, at træffe visse Foranstaltninger til paa anden Maade at bringe de paa Gaden virkende offentlige Droskers Antal op til den Højde, der maatte stemme med Publikums Krav.

Hertil udtaler Færdselschefen, at der ved saadanne Foranstaltninger let kunde afstedkommes dette, at Droskevæsenets gode Ordning kunde briste, og det

vilde Politiet anse for meget uheldigt, idet Politiet i høj Grad er interesseret i, at Organisationernes Rammer ligger faste og holdes intakte særlig ogsaa forsaavidt angaar Arbejdsgivernes og Chaufførernes Organisationer.

Skal Ordningen fungere rigtigt, maa det være saaledes, at Politiet til enhver Tid kan træffe bindende Aftaler om forskellige Forhold med Repræsentanter for de paagældende Organisationer. I modsat Fald, hvis Aftaler skal træffes med enkelte eller med hver enkelt, vil Forhandling være udelukket, og man vil da komme ud for dette, at Politiet bliver nødsaget til ganske egenmægtigt at holde sig til Reglementerne og strikte uden mindste Smidighed forlange Overholdelse af de givne Bestemmelser. En saadan diktatorisk Ordning føler jeg mig forvisset om ikke stemmer med, hvad Politidirektøren maatte ønske, og jeg vil for mit eget Vedkommende gerne tilføje, at jeg vil anse den for meget uheldig, men som en nærliggende Følge af en eventuel Sprængning af Droskevæsenets Rammer ogsaa indenfor Organisationerne.

Organisationernes Tilslutning.

De i Konflikten indblandede Organisationer erkender Rigtigheden af de Betragtninger, Færdselschefen ovenfor har fremsat, og erklærer sig villige til for Taxa's Vedkommende at anbefale deres Medlemmer at drage de deraf følgende organisatoriske Konsekvenser og for Taxachaufførernes og for Droskechaufførernes Fagforenings Vedkommende at gøre det samme.

Referatet godkendt.

30. Maj 1938.

Esper Eising. Axel Olsen.

Med dette Dokument og de tilhørende Forklaringer lovede Parterne hinanden at vilde anbefale deres respektive Generalforsamlinger at tiltræde. Chaufførerne vedtog næsten enstemmig, men Vognmændene forkastede med stor Majoritet.

Forslaget var uklart, sagde de. De kunde ønske den lille Sag afgjort af en Voldgift og vilde ihvertfald afvente en Dom fra den faste Voldgiftsret i den Sag Arbejdsgiverforeningen havde indbragt imod Arbejdernes Organisationer for paastaaet Brud paa Septemberforligets Pkt. 4 i Sønnespørgsmaalet. Saa var man altsaa lige vidt.

Ja, Arbejdsgiverforeningen havde indbragt en saadan Klage for Retten, men den skulde bortfalde, hvis Forslaget vedtoges. Men nu skulde den altsaa gaa sin Gang. Arbejdsgiverforeningens Klage til Voldgiftsretten konkluderede i følgende:

»Vi maa hævde, at det af Dansk Arbejdsmands Forbund og dettes Afdeling Chaufførernes Fagforening rejste Krav vedrørende Beskæftigelse af organiserede Chauffører er i Strid med Septemberforligets Pkt. 4, hvori det hedder:

»Arbejdsgiverens Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at anvende den efter hans Skøn til enhver Tid egnede Arbejdskraft anerkendes, eventuelt understøttes, af Arbejdernes Hovedorganisation.«

Vi anerkender, at Droske-Centralen Taxa var bundet af den hidtidige § 8 — der er indsat paa et Tidspunkt, da Droske-Centralen Taxa ikke var Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening —, men naar denne Paragraf er bragt ud af Verden gennem den af Droskechaufførernes Fagforening iværksatte Arbejdsstandsning, maa det være i Strid med Septemberforliget at kræve en ny § 8 indsat i Overenskomsten eller i alle Tilfælde at kræve den hidtil gældende § 8 skærpet.

I Henhold til det saaledes fremførte nedlægger vi Paastand om, at det af Dansk Arbejdsmands Forbund stillede Krav om Skærpelse af den hidtidige Overenskomsts § 8 kendes ulovligt som værende i Strid med den Ret, der er hjemlet Arbejdsgiverne i Septemberforligets Pkt. 4, og at Konfliktens Fortsættelse paa dette Grundlag ligeledes kendes ulovlig.«

Overfor denne Klage havde vi ofte sagt, at det hjælper jo dog ikke paa Konfliktens Afslutning selv om Arbejdsgiverforeningen vinder denne Sag; ingen kan jo dog tvinge Chaufførerne til at gaa i Arbejde saalænge vi har uopfyldte legitime Krav, og vi har forstaaet, at Arbejdsgiverforeningen var enig med os heri. Men hvorfor vilde man saa denne Sag —?

Naa, som det vil ses af Kendelsen, som vi gengiver andetsteds i Bladet, fik Arbejdsgiverne, som ventet, *ikke* Medhold i Paastanden om, at det var ulovligt at rejse det omhandlede Krav, selv om det statueredes, at det var ulovligt at basere Konfliktens Fortsættelse *alene* paa Kravets Gennemførelse.

Reelt opnaaedes intet ved Kendelsen. Her, som almindeligt i lignende Tilfælde, forelaa flere Forhandlingskrav, som Konflikten *kunde* fortsættes paa, om man ønskede det. *Men en Klaring giver Kendelsen dog — nemlig den, at hvadenten Sønnerne er organiserede eller ikke, saa er det Fagforeningens Tariffer og Overenskomst der skal arbejdes efter* — forventelig en nyttig Klaring, hvis naturlige Konsekvenser ikke maa udeblive.

Saa kom altsaa den ønskede Kendelse og straks derefter nye Forhandlinger. Spørgsmaalet om en voldgiftsmæssig Afgørelse af den hele Strid, som Vognmændene ønskede det, maatte, helt bortset fra principielle Grunde, saaledes som hele denne Sag havde udviklet sig, afvises, og man koncentrerede sig — som naturligt var — straks om det Punkt, der under hele Konflikten havde været saa fremtrædende: Sønnernes Organisering. Nu maa det siges, at naar det kommer til Stykket, er der næppe en eneste af de ansvarlige ledende Mænd i Arbejdsgivernes Organisationer, der har noget Ønske om, at Arbejdere, der er omfattet af den gældende Overenskomst, staar udenfor deres Organisation — tværtimod. Arbejdsgiverne har jo ogsaa selv Skoen

paa og ved, hvor den trykker. Men Vanskeligheden i denne Sag har jo ogsaa nok kun ligget deri, at Arbejdsgiverorganisationen paa dette Punkt har ment at maatte holde sig neutral af Frygt for, at der ellers skulde gaa en lidt større Revne i Septemberforligets Pkt. 4 end alt iforvejen (Tillidsmandsinstitutionen), selv om de derved i Princippet skulde komme til at indtage en ulogisk Holdning overfor al kollektiv Overenskomsts Forudsætning: bedst mulig Organisation, og ikke i nogensomhelst specifik organisationsmæssig eller personlig Interesse eller Sympati for de Vognmænd eller deres Sønner, der mener at kunne nyde godt af de Anstrengelser Organisationerne gør sig for at opnaa rolige, stabile og rimelige overenskomstmæssige Arbejdsvilkaar for begge Parter uden selv at stille sig i Række og som andre yde, hvad rimeligt er til Gengæld.

Nu var Kendelsen altsaa kommet, 7—8 Uger var gaaet med Tab og Ærgrelser for alle Parter, Offentligheden pressede paa. Sagen skulde have en Ende. Alle Parter ønskede det. Og den fik det.

Den 30. Maj samledes Parterne atter paa Politigaarden og efter 6—7 Timers Forhandling opnaaedes Enighed om følgende:

Under Henvisning til de paa Mødet den 20. ds. af Færdselschefen fremsatte Udtalelser og Parternes Tilslutning til disse er man ved et i Dag paa Politidirektørens Initiativ afholdt Møde, hvori deltog Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Arbejdsmands Forbund, Droskecentralen Taxa og Droskechaufførernes Fagforening, enedes om følgende:

Overenskomsten af 6. April 1937 forlænges paa 2 Aar indtil 1. Marts 1940 og saaledes, at de i Overenskomsten fastsatte Løn- og Arbejdsvilkaar gælder for samtlige hos Taxa-Medlemmer beskæftigede Chauffører.

Med Hensyn til Opsigelse af Overenskomsten gælder samme Reguleringsbestemmelse, som er gældende for de mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund afsluttede Overenskomster.

De i den gældende Overenskomsts § 3 fastsatte 20 % forhøjes til 23 %.

Den i §§ 5 og 7 fastsatte Minimalløn forhøjes fra 5 Kr. 45 Øre til 5 Kr. 80 Øre.

§8, sidste Stk., 2. Pkt., er at forstaa saaledes, at Sønnerne kun er undtagne i saadanne Tilfælde, hvor de kører som beskikkede Stedfortrædere for Faderen eller Moderen samt i saadanne Tilfælde af Kompagniskab, der er overensstemmende med Reglementet af 25. Februar 1936.

Protokoltilførsel:

Der er endvidere Enighed om, at Taxa's Bestyrelse paa Generalforsamlingen skal paavirke de Vognmænd, der for Tiden har Sønner, der er uorganiserede, til at faa disse til at indtræde i Droskechaufførernes Fagforening, og at denne skal være villig til at optage dem.

Forsaavidt Parterne overfor hinanden ikke mener, at de indgaaede Forpligtelser opfyldes, skal begge Parter være berettiget til at rejse Sag overfor den faste Voldgiftsret for Overtrædelse heraf.

Arbejdet genoptages snarest muligt og senest, naar de nødvendige Generalforsamlinger er tilendebragt, saavidt muligt i samme Omfang som før Konflikten og med de samme Folk.

Der maa ikke finde Forfølgelser Sted fra nogen af Siderne i Anledning af Forhold under Konflikten.

København, den 30. Maj 1938.

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Esper Eising.

For Dansk Arbejdsmands Forbund:
Axel Olsen.

For Droskechaufførernes Fagforening:
Axel Christensen.

For Droskecentralen Taxa:
Hans Paulsen.

Saa holdt Chaufførerne igen Generalforsamling og vedtog Forslaget enstemmigt og paa Vognmændenes Generalforsamling vedtoges et Par Dage senere Forslaget nu med ligesaa stor Majoritet, som den, hvormed det tidligere var blevet forkastet. Allerede samme Aften henvendte flere Vognmænd sig til deres Chaufører om at paabegynde Arbejdet og Fagforeningens Formand kunde gennem Radioen lade meddele, at dette var tilladt.

Saaledes endte denne, vel nok den mest uvelkomne af faglig begrænsede Konflikter, vi længe har set. Den var gaaet i Haardknude paa et Spørgsmaal af en vis principiel Betydning for begge Parter. Og naar Principspørgsmaal under en Konflikt aktualiseres, ser Parterne ofte rødt, hvor det maaske ikke gjorde noget, om de for en Stund var farveblinde; men saadan er det nu engang.

Nu har Parterne erklæret sig indforstaaet med at tage de *organisatoriske Konsekvenser* af Færdselschefens Udtalelser den 20. Maj om Organisationens Betydning og underskrevet derpaa. Nu er Sagen slut. En Mand er en Mand og et Ord er et Ord. Ingen Forfølgelse og ingen Chikane. Vi har ført en Kamp, vi vil nu ogsaa vise, at vi kan slutte en Fred.

A.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Det internationale Arbejdsbureau

Direktør Butlers Aarsberetning.

For kort Tid siden udsendtes Direktør Butlers Aarsberetning til Medlemsstaternes Regeringer. Som man ved, danner Beretningen Grundlaget for Generaldebatten ved den aarlige internationale Arbejdskonference, som i Aar traadte sammen den 2. Juni. Beretningen imødeses hvert Aar med stor Interesse paa Grund af de ypperlige Oversigter den giver over den sociale og økonomiske Udvikling i Verden i det forløbne Aar. En muligvis noget forkortet norsk Udgave vil ogsaa i Aar blive udgivet efter Tilsagn af Norsk Forening for Socialt Arbejde.

Slut paa Højkonjunkturen?

Under Titlen »Prosperity regained — and lost?« fremholdes indledningsvis, at den økonomiske Genrejsning, som har kunnet konstateres efter sidste Krise, naaede sit Højdepunkt Sommeren 1937, da Indekstallene for den industrielle Verdensproduktion til og med oversteg Tallene for 1929 »et Aar som, hvad økonomisk Blomstring angaar, næsten var gaaet over i Historien som noget usandsynligt.«

Nedgangen i Verdensarbejdsløsheden, Forøgelsen af den internationale Handel og andre Indekstal udviste en lignende Opgang.

At denne Højkonjunktur skulde antage saadanne Dimensioner, mener Beretningens Forfatter, er »et tydeligt Bevis saavel paa Menneskehedens haardnakkede Optimisme som paa de uudtømmelige Muligheder for økonomisk Ekspansion som foreligger.«

Imidlertid har den økonomiske Opgang været svært ujævnt fordelt paa de forskellige Industrilande; mens nogle har været særlig begunstiget, er andre kun delvis kommet ud af Hængedynget.

Højkonjunkturen har desuden været betragtet med en vis Mistillid, da man havde Følelsen af, at de »vanvittige Kaprustninger« spillede en væsentlig Rolle. De Oplysninger man sidder inde med paa dette Omraade er imidlertid for sparsomme til, at man med Sikkerhed kan sige i hvilken Grad den økonomiske og kommercielle*) Opgang skyldes Krigsindustriens abnorme Udvikling.

»Et er imidlertid sikkert«, tilføjer Direktør Butler, »og det er, at den *virkelige* økonomiske Opgang vilde være større og Udsigterne for dens Varighed mere betryggende, hvis ikke de allerfleste Landes Ressurcer i en overdreven Grad havde været anvendt til Fremstilling af Krigsmateriel.«

I sine videre Betragtninger paaviser Direktøren, at »hvor store Kraftanstrengelser et Land end gør, og hvor heldige de nationale Eksperimenter end af og til falder ud, saa kan en høj Levestandard aldrig opnaas udelukkende ved national Støtte.«

»... Fred, som økonomisk Fremgang, er i stor Udstrækning afhængig af den internationale Handel. Hvor stort og rigt et Landomraade et Folk end er i Besiddelse af, saa er alligevel Varebytte med andre Lande nødvendig om det vil opretholde eller yderligere hæve sin Levestandard.«

I sidste Instans var imidlertid 1937 ikke udelukkende et Opgangsaar, hvilket tydelig fremgaar af talrige Tabeller og grafiske Fremstillinger som illustrerer Butlers Beretning. Og »hvis Fremstillingerne og Kurverne blev ført frem til at omfatte ogsaa de første Maaneder af 1938, saa vilde den økonomiske Stagnation fremgaa endnu tydeligere.« Blandt de foruroligende Tegn som kom tilsyne i mange Lande i Løbet af Foraaret og Sommeren 1937, nævner Forfatteren bl. a. Faldet i Børsnoteringerne og Opgangen i Engrospriserne med paafølgende Stigning i Leveomkostningerne og paa den anden Side det betydelige Fald i Priserne paa en Del Raavarer, som af Spekulationen var blevet drevet uforholdsmæssigt i Vejret. Trods en kraftig Tilbagegang i den industrielle Virksomhed i De forenede Stater og en tydelig markeret Nedgang i dette Lands Import fra andre Lande, saa har man imidlertid indtil det sidste kun kunnet paavise en svag økonomisk Afslappelse i Verdens øvrige Lande. Hvis man betragter Situationen udelukkende fra et økonomisk Synspunkt, synes der, mener Butler, i det store og hele ikke at være alvorlig Grund til Pessimisme.

Imidlertid fremhæver han i Slutningen af første Kapitel, at »det vilde være Galskab at betragte den nuværende Situation med for stor Optimisme.«

»Mange af Beretningens Læsere vil sikkert bittert ironisk betragte enkelte Tabeller, som udviser glædelige økonomiske og sociale Fremskridt, der har fundet Sted i de senere Aar, eller Planer, som er inspireret af Tillid til Fremtiden. I en Tid, hvor Krigen hærger i det fjerne Østen og i Spanien, med et Europa, som paa ny ser ud som en Krigslejr, hvor Frygt for nye, blodige Kampe trykker alles Sind, skulde man tro, at alle Planer og Ideer om sociale Fremskridt hørte hjemme paa en anden Planet. I mange Lande gør man ingen Hemmelighed af, at der foregaar intense Krigsforberedelser. Lidt efter lidt underordnes hele det nationale Maskineri og hvert enkelt Individs Virksomhed Statens Behov i Tilfælde af en væbnet Konflikt. Hvert Land, som ved sig truet eller usikkert, tvinges ind paa samme Vej. Individuel Frihed og økonomisk Udvikling lammes og forkvakles mere og mere paa Grund af de altoverskyggende Krav, som Forsvaret stiller. Skyen, som i Fjor var synlig i Horisonten, truer i Aar med at formørke hele Verden. Som man vil se af de følgende Kapitler, er Krigen allerede trængt ind paa det sociale Omraade. Enkelte af de store Veje, som leder til videre Fremskridt, er allerede lukket; snart begynder maaske ogsaa den sociale Bygning, som den nuværende Generation har rejst, at undermineres. Hvis en ny Verdenskrig skulde bryde ud, synes det uundgaaeligt, at et fuldstændigt Sammenbrud bliver Følgen.«

Efter denne Oversigt over Situationen i al Almindelighed, hvoraf fremgaar, at trods alt »er den tidligere økonomiske Velmagt for en stor Del genoprettet«, gaar

*) Handelsmæssige.

Butler over til at opstille en »social status« for sidste Aar. Og denne giver et stærkt Indtryk af opnaaede positive Resultater.

»Det første og vigtigste Kriterium er Situationen paa Arbejdsmarkedet og efter den at dømme, er der ingen Tvivl om, at i de fleste Lande var Industriarbejderens Kaar adskillig bedre i 1937 end paa hvilket somhelst andet Tidspunkt siden 1929. De Indekstal, som er udarbejdet af det internationale Arbejdsbureau for hele Verdens Vedkommende, viser, at Arbejdsløsheden kun oversteg Niveauet i 1929.« Tyskland undtaget, har Opgangen i alle Lande medført en almindelig Lønforhøjelse. Udvikling og videre Udbygning af Socialforsikringen er realiseret med Held, og Tegn paa Fremgang kan ogsaa spores, hvad Boligspørgsmaalet og Folkeernæringen angaar.

»Hvis det var muligt«, siger Butler, »at isolere de sociale Fænomener og bedømme dem helt bortset fra de økonomiske og politiske Forhold, som for en stor Del indvirker paa dem, saa vilde man kunne sige, at de senere Aar stort set har været præget af betydelige Fremskridt. Desværre er det saaledes, at under den nuværende økonomiske og politiske Situation kan man næppe betragte disse Fremskridt som underbygget eller varige. Først naar normale Tider igen indtræder, vil de opnaaede Fremskridt kunne konsolideres. Det kan nemlig ikke gentages ofte nok, at ingen varige sociale Fremskridt er mulige uden virkelig økonomisk Fremgang, og at uden virkelig Fred mellem Folkene er den økonomiske Fremgang for en stor Del illusorisk og vaklende.«

Arbejdstidsspørgsmaalet.

Det vigtige Spørgsmaal om Nedsættelse af Arbejdstiden behandles i et særskilt Kapitel i Rapporten. Man ved, at en almindelig Gennemførelse af denne Reform er et af de vigtigste Spørgsmaal paa Arbejdskonferencens Dagsorden i Aar. En særlig omfattende Dokumentation vil i den Anledning blive fremlagt paa Konferencen. Direktør Butler paaviser, hvorledes Arbejdstidsnedsættelsen, som fra først af blev betragtet som en Nødsforanstaltning til Bekæmpelse af de sociale Følger af Krisen, nu betragtes som næste Etape paa Vejen mod sociale Fremskridt.

Et Skred tilsvarende det, som gik, da det i 1919 gjaldt Opnaaelse af 48-Timersugen, foreholdes der i Beretningen. I 1936 tog Frankrig, New Zealand og Spanien et vigtigt Skridt ved at indføre 40-Timersugen; 1937 kan derimod ikke paavise nogen lignende almindelig Reform indført for noget Lands Vedkommende, kun enkelte spredte Arbejdstidsnedsættelser her og der. I Virkeligheden var der i 1937 snarere en Tendens henimod Forlængelse end mod Nedsættelse af den virkelige Arbejdstid. Det er saaledes konstateret, at »Arbejdstiden er forlænget i to Lande, som for Tiden befinder sig i Krig, nemlig Japan og Spanien ...« og længere Arbejdstid er ogsaa indrapporteret fra »Lande, hvor Krigsindustrien arbejder under Højtryk og overskygger alle andre Hensyn.«

Arbejdsbureauets Direktør paaviser de mest udprægede Træk i de Arbejdstidsnedsættelsesreformer, som er indført i enkelte Lande; specielt hæfter han sig ved »det franske Eksperiment«.

Han drager den Slutning, at Tendensen henimod en kortere Arbejdstid fremdeles eksisterer, selv om den har været holdt nede af visse Forhold af sikkert forbigaaende Virkning. Det kan være af Interesse at notere, at efter udførligt at have citeret den Resolution angaaende Spørgsmaalet om Nedsættelse af Arbejdstiden, som blev vedtaget paa det nordiske Samarbejdskomitémøde i Stockholm den 18. August 1937, og som bl. a. antyder Ønskeligheden af, at »Arbejdstidsnedsættelsen gennemføres i Etapper, saavel hvad Spørgsmaalet om Antal Timer som hvad Udstrækning angaar«, resumerer Direktøren de nuværende Forudsætninger for en international Aktion saaledes:

»Hvis det er vanskeligt at udforme en Lov saaledes, at den kan gennemføres ensartet og universelt for en hel Industri i et Land, hvor meget vanskeligere er det da ikke at udarbejde en international Konvention beregnet paa ensartet og universel Gennemførelse, særlig hvis der paa vedkommende Omraade ikke hersker en vis Grad af Ensartethed mellem de nærmest interesserede Lande, saaledes som f. Eks. var Tilfældet da Washington-Konventionen blev udarbejdet og vedtaget i 1919. Disse Forudsætninger mangler nu, og det er muligvis den egentlige Forklaring paa, at de Anstrengelser, som hidtil er gjort for at naa frem til international Forstaaelse paa dette Omraade, er forblevet saa forholdsvis resultatløse. Det er absolut nødvendig her at gaa frem metodisk og forsigtig, om man skal naa virkelige tilfredsstillende Resultater, og dette har ogsaa Arbejdsbureauets Bestyrelse haft klart for Øje. Spørgsmaalet, som er opført paa Konferencens Dagsorden i Aar, lyder: »Almindelig Gennemførelse af Arbejdstidsnedsættelsen«, ikke Fastsættelse af en Arbejdsdag eller en Arbejdsuge med et nærmere bestemt Antal Timer. Hele Problemet bliver saaledes fremlagt paa Konferencen til ny Behandling i Lys af de Erfaringer, man har indhøstet i de forløbne fem Aar baade nationalt og internationalt. Der foreligger uden Tvivl netop nu specielle Vanskeligheder, som er opstaaet som Følge af Rustningsfeberen og som det vilde være forkert at se bort fra. Men denne Omstændighed gør, at det er endnu mere paakrævet at gennemtænke hele Problemet om Arbejdstidsnedsættelsen. Maaske inden mange Maaneder er gaaet, vil den Tid komme, da den enormt forøgede Fremstilling af Krigsmateriel igen begynder at slække af. Saafremt det grundlæggende Arbejde i Mellemtiden blev omhyggelig udført og der blev udarbejdet en nøje gennemtænkt Plan for en metodisk og praktisk Nedsættelse af Arbejdstiden under Hensyntagen til de foreliggende Vanskeligheder, da skulde der være visse Muligheder for Problemets Løsning, og i saa Fald har den internationale Arbejdsorganisation gjort Verden en virkelig Tjeneste.«

Den internationale Arbejdsorganisations Virksomhed.

I næste Kapitel af sin Beretning behandler Butler mere direkte den internationale Arbejdsorganisations Virksomhed og Udvikling.

»Helt nyttesløst vilde det være at forsøge at benægte, at Begivenhederne i de to sidste Aar har medvirket til at skabe en hel Del Misfornøjelse med og Uvilje mod de internationale, politiske Institutioner hos kortsynede Personer, som aldrig har haft nogen særlig Tro paa dem. Man skulde tro, at tilbagevenden til helt nationa-

listisk Tankegang paa det politiske Omraade, vilde medføre en tilsvarende Svækkelse af det internationale Samarbejde paa det sociale og økonomiske Omraade. Imidlertid kan man uden Tvivl paastaa, at til Trods for Italiens Udmeldelse, hvor beklagelig den end er, saa er der intet som tyder paa, at den internationale Arbejdsorganisation er i Færd med at svækkes. Dens Prestige er urokket. Samfundet af Medlemsstater er lige saa repræsentativt og lige saa stærkt, som det var for fem Aar siden. I alle fem Verdensdele er Organisationens Anseelse og Indflydelse lige saa stor, som den var før.«

Organisationens usvækkede Livskraft fremgaar ligeledes af Rapportens Oversigt over indregistrerede Ratifikationer; det viser sig, at Antallet af ratificerede Konventioner er fuldt paa Højde med foregaaende Aar. Det relativt store Antal af vedkommende Parlamenter allerede godkendte eller af Regeringerne foreslaaede Ratifikationer, gør det desuden muligt med stor Sikkerhed at forudsige fortsat Fremgang paa dette Omraade. Det gælder saavel for de mere fremskredne Industrilande som for de Lande, som i Almindelighed anses for socialt at ligge mere tilbage.

Arbejdsorganisationens Fremtid

Som bekendt har Direktør Harold Butler nylig erklæret, at han ved indeværende Aars Udgang ønsker at træde tilbage fra sin Stilling som Arbejdsbureauets Chef, en Stilling han har haft siden Albert Thomas' Død i 1932. Det er derfor med stor Interesse, man læser Slutkapitlet i Beretningen, som Forfatteren har givet Titlen »The future«.

Efter at have mindet om, at Arbejdsorganisationen i Løbet af fjorten Aar byggedes op uden baade Sovjetsamfundet og De forenede Stater, som hver for sig, hvad Folkemængde, Landomraade og økonomisk Betydning angaar, vejer mere end samtlige Stater som har meldt sig ud af Arbejdsorganisationen siden 1933, henleder Butler Opmærksomheden paa en meget vigtig Forandring som er indtraadt i den internationale Arbejdsorganisations Historie i Løbet af de sidste fem Aar. Helt siden Washingtonkonferencen er Organisationens Tyngdepunkt Skridt for Skridt blevet forskubbet. Det bliver stadig mere indlysende, at en af de betydeligste Følger af Verdenskrigen var en Omplacering af den økonomiske Magt i Verden. Europa har maattet give Slip paa sin tidligere dominerende Stilling til Fordel for de udeneuropæiske Lande. Det genspejler sig ogsaa i den internationale Arbejdsorgansations Konstitution (bl. a. ved Udvidelse af Arbejdsbuerauets Bestyrelse) og Virksomhed. Arbejdsbureauets Direktør, som i Fjor foretog en længere officiel Rejse i Asien, understreger særlig Orientens voksende industrielle Betydning og de nye Problemer, som opstaar i denne Forbindelse. Denne Udvikling aabner nye, vide Perspektiver for Organisationen og er af en Natur, der langt fra at virke hemmende paa Tempoet, snarere sætter det op.

»En ny Periode med intens og alsidig Virksomhed har Organisationen foran sig«, siger Butler til Slut. »Dens Horisont er ikke længere begrænset til Studiet af de tekniske Sider af Arbejdsspørgsmaalenes Regulering — en Opgave den tog op efter den internationale Forening for lovbefalet Arbejderbeskyttelse — den strækker sig videre og omfatter nu ogsaa alle mere vidtrækkende Spørgsmaal, som hænger sammen med de store Problemer om regelmæssig Beskæftigelse og Højnelse af Levestandarden — ikke mindst for Landbefolkningen — saaledes at den kommer op paa et rimeligt Niveau hele Verden over. Der hersker ingen Tvivl om, at disse Spørgsmaal hører ind under Organisationens Kompetence; Løsningen af dem udgør dens væsentligste raison d'être*). Det er muligt, at Organisationens fremtidige Virksomhed ikke kommer til at følge nøjagtig de samme Linier som hidtil. Det kan blive nødvendigt at tilpasse dens Konstitution til nye Forhold efterhaanden som de opstaar. Tyngdepunktet vil næppe fortsat komme til at blive i Hjertet af Europa. Organisationens Aktionsradius vil stadig komme til at blive mere vidtrækkende. Muligvis naar man en Dag frem til den Universalitet, som det hidtil ikke har lykkes at opnaa. Men hvordan Organisationens Skæbne end bliver, saa er dens Fremtid tryg, saa længe der eksisterer en Civilisation som er bygget paa gensidig økonomisk Afhængighed Nationerne imellem og en fælles Higen efter at forbedre Massernes Kaar.«

Lovforslag om Chaufførlønninger i England.

Fornylig er der fremsat et Lovforslag i England med Bestemmelser om Fastsættelse af Mindstelønninger og Arbejdsbetingelser for Lastbilchauffører. I Stedet for de bestaaende Voldgiftsudvalg vil der komme Lønningsudvalg, hvis Beslutninger bliver bindende.

Del I af Loven omhandler Arbejderne beskæftiget paa Vogne, for hvilke der forlanges A eller B Koncessioner (offentlig Fragtkørsel).

Der skal oprettes et Centralt Lønningsraad og Distriktsraad, der skal fastsætte mindste Lønningssatser, Arbejdstiden, Overbetaling, o. s. v. inklusive Betaling for Helligdage.

Lovforslaget undtager Vejtransportarbejdere, der er beskæftiget i Jernbaneselskaber, hvis Lønninger og Arbejdsbetingelser er fastsat ved Overenskomster mellem Jernbaneselskaberne og Jernbanemændenes Fagforeninger. Det undtager ligeledes Arbejdere, der aflønnes i Henhold til andre Lønningsordninger.

Del II af Loven omhandler Arbejdere, der er beskæftiget paa Vogne med C Koncessioner (Privatvogne), der anvendes til Ejernes egen Forretning. Her er det »Industrial Court«, der skal fastsætte Lønninger og Arbejdsbetingelser, og dets Beslutninger skal være bindende. Enhver Arbejdsgiver, der gør sig skyldig i Overtrædelser af Loven, skal svare en Bøde paa £ 20 for hver Overtrædelse samt mister sin Bevilling.

Det er obligatorisk at føre Optegnelser. Urigtige Optegnelser medfører en Bøde paa £ 100 plus 3 Maaneders Fængsel.

Centralraadet, der oprettes for Koncessionerne A og B, vil bestaa af:

Tolv Medlemmer udnævnt af Arbejdsministeren (seks for Arbejderne os seks for Arbejdsgiverne), de vælges i Samraad med Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer.

24 Medlemmer fra Distriktsraadene (12 for hver af Parterne).

Ikke under tre eller flere end fem uafhængige Medlemmer, af hvilke den ene bliver Formand og en anden Næstformand for Centralraadet.

Der er udarbejdet Bestemmelser for Udnævnelsen af Inspektører, der skal føre Kontrol med Lovens Overholdelse.

(ITF).

*) Eksistensberettigelse.

Igangsættelse af Arbejde og Arbejdstiden i Frankrig

De nye Dekreter i Frankrig, der skal tjene til Overvindelse af Produktionskrisen, angaar i første Række Igangsættelsen af Arbejde og Arbejdstiden. De interesserer altsaa Arbejderklassen i højeste Grad. I Løbet af de sidste Maaneder er Frankrigs Økonomi sunket tilbage til den tidligere *Krisetilstand:* Produktionstallet er helt nede paa det samme som i de ulykkelige Aar 1935—36. Arbejdsløshedstallet viser 40,000 mere, end det var forrige Aar ved samme Tid. I de store Virksomheder arbejder 21 % af alle Arbejderne paa indskrænket Arbejdstid, det vil sige mindre end 40 Timer, medens det kun var forsvindende, der blev arbejdet paa indskrænket Arbejdstid i Begyndelsen af 1937. Den internationale Situation, de indre Modsætningsforhold, Franc-Kursens bestandige Nedgangskurve og de offentlige Finansers gentagne Kriser har alle bidraget til denne ugunstige Udvikling.

Det første, Regeringen *Daladier* foretog sig, var at stabilisere Møntfoden, efter at den havde foretaget en Devaluering paa 12 %. Der blev tilført de offentlige Kasser nye Midler ved en almindelig *Skatteforhøjelse* paa 8 %, og der opnaaedes derved en vis Beroligelse efter en Periode af stor Nervøsitet. Den Kapital, der var ført ud af Landet, kom for en stor Del tilbage, selv om den ogsaa kun foreløbigt blev anbragt i Foretagender, hvor den hurtigt kunde frigøres igen. Det gjaldt altsaa om at udnytte den gunstigere Stemning for at udbedre de Skader, der er omtalt ovenfor.

De nye Retningslinjer for Igangsættelse af Arbejde bifaldes af de franske *Fagforeninger.* Det opfylder ganske vist ikke deres Fordringer, og det har ogsaa en anden Karakter end det faglige Program. Det bidrager saaledes ikke til at *omforme* Økonomien, men det vil virke *ansporende* paa den; og det paa en saadan Maade, at det vil indvirke paa de private Foretagender, saaledes at Produktionskrisen vil blive overvundet over hele Linjen. Programmet vil for Arbejdsmarkedet være til ubestridelig Nytte og er derfor blevet bifaldet af de franske Fagforeninger.

Med Henblik paa store offentlige Arbejders Igangsættelse i et Tidsrum af 2½ Aar har man budgetteret en Udgift paa 11 Milliarder Francs (1 Krone er rundt regnet lig med 8 Francs). Endvidere regner man med at anvende 3 Milliarder Francs til Investering i de mindre og mellemstore Industrier og til Opbygning af Vandkraftstationer. Blandt de offentlige Arbejder, som i første Række gør Fordring paa at blive bragt til Udførelse, er der Nedbrydningen af *Fattigkvartererne* i Paris og deres Erstatning gennem *billigere nye Boliger.* Denne Del af Programmet hilses særligt Velkommen. Den arbejdende parisiske Befolknings Boligforhold lader meget tilbage at ønske, saaledes er en stor Del af Boligerne ikke tilstrækkelig hygiejniske. De parisiske Byggearbejdere har først for kort Tid siden foretaget et stort Felttog mod denne Boligelendighed, og de har i en storslaaet Propaganda fordret, at Boligforholdene blev Genstand for Tilsyn. De har saaledes paa Grundlag af officielle Beregninger kunnet henvise til, at 200,000 Mennesker i Paris bor i Kvarterer, som baade af byggemæssige og sundhedsmæssige Grunde hurtigst muligt maatte nedlægges. Dertil kommer talrige enkelte Huse udenfor dette Bykvarter, hvor de hygiejniske Fordringer ikke mere er i Overensstemmelse med vor moderne Tid.

En anden Del af Programmet for Igangsættelse af Arbejder er helliget *Gadearbejder* og skal frem for alt tjene til at udvide Udgangene fra Byen. Disse er nemlig ikke tilstrækkelige for den moderne Trafik, og blot der er en lille Smule mere Trafik end sædvanligt, bryder den helt sammen ved Byens Udgange. Ogsaa her er Iværksættelse af Gadearbejder *indtrængende nødvendigt.*

Og endelig er der ogsaa sørget for, at de mindre og mellemstore Kommuner bliver sat i Stand til at sætte ind paa dette Omraade, saaledes at Igangsættelsen af Arbejder ikke blot indskrænker sig til Hovedstaden. Der vil saaledes fremfor alt blive sørget for Igangsættelse af vigtige Bygge- og Gadearbejder, hvorved indirekte en Række andre Fag ogsaa vil blive beskæftiget.

Allerede i *dette Aar* skal en stor Del af de ovenomtalte Arbejder iværksættes. Man har prøvet, om Arbejdsmarkedet stadig var i Stand til at kunne stille den nødvendige Arbejdskraft til Raadighed og garantere for det Opsving i produktionsmæssig Henseende, som er ubetinget nødvendig. Thi de franske Produktionstal sakker stadig længere og længere bagud for de øvrige europæiske Landes. Medvirkende hertil har naturligvis i Særdeleshed *40-Timers-Ugen* været, og man er nu fra denne gaaet over til *2000-Time-Aaret.* Det betyder Opretholdelse af 40-Timers-Ugen som *Gennemsnit.* Naar der nu ifølge talrige Industriers Sæsonkarakter i bestemte Maaneder gaar nogle Arbejdstimer tabt, saa kan de indhentes i Løbet af en vis Tid, i hvilken der foreligger Behov om mere Arbejde. Der er for Arbejderne tilvejebragt *Beskyttelseslove,* som skal sikre dem mod Afskedigelse umiddelbart efter en Periode, hvor Arbejdstiden har været forlænget. Ligeledes bliver de Arbejdere, som er blevet afskediget i en død Sæson, foretrukket, naar der i en gunstig Sæson stadig er Arbejde i Virksomheden. Tidligere havde man gjort Undtagelser fra 40-Timers-Ugen, som tillod et bestemt Antal Tillægstimer i Løbet af Aaret. Disse Undtagelser opretholdes, og Indførelsen af det tilladte Antal Overtimer gøres lettere, for derved at kunne opretholde en rettidig Merleverance.

Derved er det vanskeligste Punkt i det franske So-

cialproblem for Øjeblikket lykkeligt overvundet. Ingensteds er Modsætningerne mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne i Frankrig større end i *Arbejdstidsspørgsmaalet*. Kun derved, at 40-Timers-Uge-Princippet er blevet bibeholdt, har Arbejderne kunnet affinde sig med den nye Løsning. Deres imødekommende Holdning blev ogsaa bestemt ved, at den rene 40-Timers-Uge ikke har nogen Udsigt til at blive gennemført ved en rask Udvikling i det øvrige Europa. Men et Land, hvor der i store Dele ikke er nogen Arbejdsløshed, kan som det eneste Land kun opretholde 40-Timers-Ugen under ganske bestemte Forudsætninger. Den maa formes meget bevægeligt og maa i Tilladelsen af Undtagelser ikke være for snæversynet. Ellers indtræder Frankrig — og dermed den franske Arbejderbevægelse — ikke i Nydelsen af Konjunkturbevægelserne fra oven, idet disse saa kun kommer de Lande til Gode, som forud har skaffet Betingelser tilveje for Regulering af Arbejdstiden til Overtagelse af yderligere Arbejde.

Blandt de Dekreter, som i Særdeleshed interesserer Arbejderklassen, er der ogsaa en Forordning fra Undervisningsministeren. Gennem den skal den stadige Mangel paa *faglærte Arbejdere,* som er en af de sværeste Hæmninger for at gennemføre den forkortede Arbejdstid uden Gnidninger, lidt efter lidt formindskes. Dekretet henviser til Steder, hvor man kan raadføre sig angaaende fremtidige Erhvervsvalg i hvert Departement og drager Omsorg for, at der indstilles et bestemt Antal *Lærlinge* i Forhold til det samlede Antal Beskæftigede i denne Industri. Der drages Omsorg for disse Lærlinges faglige Dygtiggørelse, ligesom der ogsaa garanteres dem Frihed fra Arbejdet af Arbejdsgiveren et bestemt Antal Ugetimer.

De franske Dekreter er i politisk Henseende klogt affattet og nyttige i økonomisk Henseende. Om de strækker til til at give den franske Økonomi et tilstrækkeligt Opsving, vil først den nærmeste Fremtid vise.

E. H.

Sølvbryllup

Den 29. Juni kan Borgerrepræsentant, Formanden for Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund, Hovedbestyrelsesmedlem i Dansk Arbejdsmands Forbund, *Oskar Nielsen* og Hustru, *Anna Nielsen,* fejre deres Sølvbryllup.

Fra sin tidligste Ungdom har Oskar Nielsen deltaget i den faglige- og politiske Bevægelse og har ved sin ærlige og retsindige Optræden altid forstaaet at skabe Respekt for de Standpunkter, han under de skiftende Tider har været Talsmand for. Gennem en meget lang Aarrække var han Kammeraternes Tillidsmand paa Københavns Hesteskofabrik, hvor han havde været beskæftiget som Arbejdsdreng fra sit 15. Aar, og kunde derfor i 1929 holde 25 Aars Jubilæum, i hvilken Anledning Arbejdsfællerne viste ham megen Opmærksomhed som Tak for udført Arbejde, hvilket gentoges ved hans Afgang fra Arbejdspladsen i 1935.

Men ogsaa de øvrige Medlemmer indenfor S. S. & M. F. forstod at værdsætte hans Evner og Dygtighed og valgte Oskar Nielsen ind i Bestyrelsen i 1925, hvor der gennem Aarene har været betroet ham mange Opgaver og repræsentative Tillidshverv. Oskar Nielsen valgtes i

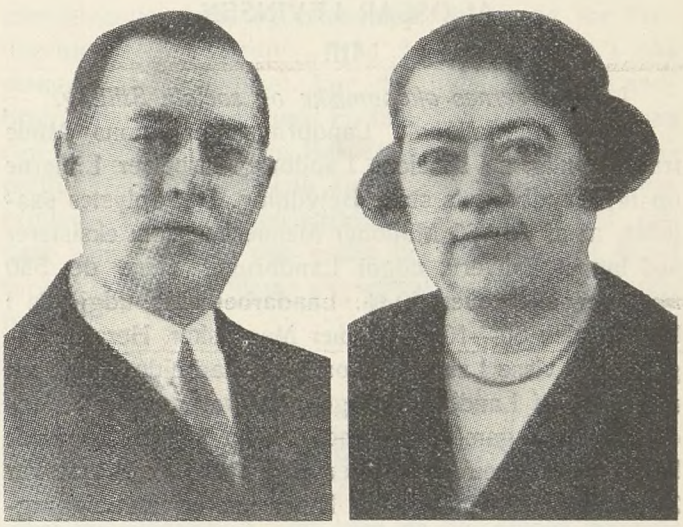

1935 til Formand for Forbundet, idet han afløste Niels Christensen, der da blev Forretningsfører for Fabrikarbejdergruppen i Dansk Arbejdsmands Forbund. Oskar Nielsen blev samme Aar paa Kongressen valgt som Hovedbestyrelsesmedlem og valgtes tillige samme Aar til Medlem af den københavnske Fællesledelses Bestyrelse. Paa Trods af, at Oskar Nielsens Interesse for den faglige Bevægelse i udstrakt Grad har lagt Beslag paa hans Arbejdskraft, har han desuagtet haft Tid til at yde en meget stor Indsats i den socialdemokratiske Ungdomsbevægelse og der er vel kun faa socialinteresserede Arbejdere, der ikke husker og vurderer hans udmærkede Egenskaber som Ungdomsleder indenfor De unges Idræt, hvis københavnske Kreds han i mange Aar var Formand for.

Ud over Landet vil Oskar Nielsen ikke alene være kendt af de Kammerater, som har haft Lejlighed til at deltage i vore Kongresser og Delegeretmøder, men ogsaa af Afdelingernes Tillidsmænd og Medlemmer, der har været paa de af Dansk Arbejdsmands Forbund afholdte Kursus for Jern- og Metalindustriens Arbejdsmænd, hvor Oskar Nielsen siden disses Oprettelse har været Klasseleder.

I sin venlige og dygtige Hustru har Oskar Nielsen i de mange Aar haft en udmærket Støtte og Medarbejder, som ogsaa indenfor De unges Idræt har udført et meget stort Arbejde. Derfor skal der paa Højtidsdagen ikke alene lyde en Tak til Oskar Nielsen, men ogsaa til hans Hustru Anna Nielsen og vi tilføjer vor hjerteligste Lykønskning til alle de øvrige, som i Dagens Anledning vil tilgaa Sølvbrudeparrets Hjem i Lundtoftegade 46, 1, København N.

Internationale Drøftelser af Landarbejdernes Kaar

Af OSCAR LEVINSEN.

III.

Landbrugernes økonomiske og sociale Stilling.

I den internationale Landbrugskommissions Møde trak navnlig de specielle Landbrugseksperter Linierne op for Landbrugets store Betydning. Det oplystes saaledes, at af de 865 Millioner Mennesker, som eksisterer ved lønnet Erhverv, udgør Landbruget alene de 550 Millioner eller over 60 %. Landarbejderne udgjorde i hele Verden 80—100 Millioner Mennesker. Heraf fremgaar, at i visse Lande udgjorde Landarbejderne kun en ringe Del af Landbefolkningen, det var navnlig Tilfældet i Østens gamle Samfund. I Kina f. Eks. udgjorde Landbefolkningen 70 % eller 320 Millioner; heraf var 270 Millioner Smaabønder, Husmænd og Smaaforpagtere, 35 Millioner Landarbejdere og ca. 15 Millioner Arbejdsgivere i Landbruget. Noget tilsvarende var Forholdet i Indien. I Europa og iøvrigt i de landbrugstekniske mere fremtrædende Lande var Landbefolkningen forholdsvis mindre i Forhold til Bybefolkningen og Landarbejderens Andel af Landbefolkningen forholdsvis større.

I de fleste Lande udgjorde Husmænd og Smaabønder dog i Tal flere end de egentlige Landarbejdere.

Dette Forhold førtes fra flere Sider stærkt frem som Begrundelse for, at Arbejdsbureauet i særlig Grad skulde beskæftige sig med en Højnelse af Sociallovgivningen og Socialforsikringen for Husmænd, Smaabønder og Smaaforpagtere, samt med en Forbedring af Landbrugets økonomiske Kaar i det hele taget. Man fremhævede, at i mange store Samfund er Husmænd og Smaabønder ligesaa ringe stillet som Landarbejderne. De har ingen Socialforsikring eller anden Hjælp hverken mod Ulykker, Sygdom eller Alderdom og mange Steder ikke engang et ordentligt Lægevæsen.

Smaabrugernes økonomiske Kaar var i mange Lande meget ringe. Bedst stillet var Landbrugerne i Lande, som importerede Levnedsmidler. Dernæst kom de fremskredne Landbrugslande, hvor man eksporterede Landbrugsvarer. I begge Tilfælde kunde man i Reglen konstatere en stigende Anvendelse af videnskabelige Hjælpemidler i Landbrugets Tjeneste og en bedre Arbejdsøkonomi. Det førte til en stærk Stigning i Landbrugsproduktionen, som atter medførte, at Tilbudet af Landbrugsvarer oversteg Verdensmarkedets aktuelle Efterspørgsel. Den samme Udvikling førte ogsaa til en væsentlig Fremgang i det enkelte Individs Produktionskapacitet, en bedre Udnyttelse af Husdyrenes Ydeevne og en større Planteproduktion pr. Arealenhed. Kort sagt Fremgang og Fremdrift i Produktion og Arbejdsøkonomi, der dog formørkedes af, at i saadanne Lande oversteg Landbrugsproduktionen ofte den forhaandenværende Købekraft til Landbrugsprodukter.

Som Modsætning hertil havde man den tredie Gruppe, nemlig de gamle stillestaaende Samfund, hvor manglende Kpaital og ringe Kundskaber i udstrakt Grad hindrede praktisk Anvendelse af videnskabelige og tekniske Metoder i Landbruget, og hvor man derfor hævdede at kunne fastslaa den parodoksale Situation, at dem som selv produkterer Fødevarer, netop er dem som lider mest af Underernæring.

Denne Regel gælder dog ogsaa i de fremskredende Landbrugslande.

Vi har et gammelt Ordsprog, som dækker samme Erfaring, nemlig: »Hesten, som pløjer for Havren, faar mindst af den!« De senere Aars Sessioner synes ogsaa at tyde paa, at dansk Landarbejderungdom lider under Underernæring.

Men Summa Summarium. Den Socialpolitik, som Arbejdsbureauet i Géneve driver overfor de egentlige Lønarbejdere, mente man fra Landbrugseksperternes Side ogsaa i tilpasset Form burde drives overfor Husmænd, Smaabønder og lignende selvstændige Udøvere af Landbrugserhvervet, da deres sociale Beskyttelse og sociale Rettigheder ellers vilde komme langt bagud for Arbejdernes, og endelig mente man, at økonomisk og social Højnelse af Landarbejdernes Kaar kun var mulig gennem en tilsvarende Højnelse i Smaabrugernes og Landbrugets Kaar, hvorfor man gik over til at fastslaa, at Landbefolkningens Levestandard maatte komme i første Række, hvor Talen var om den arbejdende Befolknings Levestandard, men samtidig var man ogsaa klar over, at en Bedring i Landbrugets og dermed Landbrugernes Kaar var nøje knyttet til en Bedring i den almindelige Befolknings Levestandard i alle Lande.

Nu er der paa sin Vis meget rigtigt i mange af disse Betragtninger, navnlig internationalt set. Husmænd og Smaabønder ude i Verden har ikke Aldersrente, har ikke Sygeforsikring, Ulykkesforsikring o. s. v., som vi her i Danmark anser for en Selvfølge. I mange store Landbrugslande med stærkt betonet Smaadrift og med en egentlig Storindustri er der sikkert ofte en langt videregaaende social Lovgivning for Industriarbejderne end for Smaabønder og Husmænd, ligesom de ogsaa økonomisk sakker agter ud for Industriarbejderne. Men der er samtidig det ejendommelige ved disse politiske betonede Foreteelser, at Smaabønder og Husmænd i

disse Lande udgør den store Befolkningsgruppe, der i demokratiske Lande øver eller kan øve afgørende Indflydelse paa Lovgivningsmagten og dermed nationalt foranledige disse sociale Krav opfyldt.

Her syntes altsaa at mangle nationalt Sammenhold om en Række Fællesinteresser — men det skal maaske naas over Genéve.

Arbejderrepræsentanterne havde ingen Anledning til at gaa imod, at Smaabrugernes sociale Krav ogsaa blev forebragt i Genéve, og at deres Problemer iøvrigt blev nærmere undersøgt og klarlagt. Vi maatte blot fastholde, at Landarbejderspørgsmaalene, som gennem et mangeaarigt Arbejde var undersøgte og forberedte, først blev behandlede saa langt, som de kunde komme, og saa kunde vi iøvrigt kun glæde os over, at Husmænd og Smaabøndernes Organisationer, som i mange Aar ikke har interesseret sig for Arbejdet i Genéve, nu har faaet Øjnene op for, at her søgte man at skabe et internationalt Samvirke, som ogsaa de kunde have den største Interesse i.

Der behøver stort set ikke i dette Arbejde at være nogen væsentlige Interessemodsætninger mellem Landarbejdere og Smaabønder, men derfor kan Modsætninger godt komme.

Nu skal disse Smaabruger- og Landbrugsspørgsmaal nærmere undersøges og forhandles ved forskellige Kommitéer og Rammerne for, hvilken Spørgsmaal der skal behandles af Folkeforbundet og hvilke af Arbejdsbureauet, trækkes op før næste Møde i Landbrugskommissionen, og saa skal Tiden vise, hvad der ad denne Vej kan opnaas for Husmænd og Smaabønder.

Fremskridt paa disse Omraader kan sine Steder meget vel bidrage til at fremme Landarbejdernes Interesser.

En særlig Stilling indtager Spørgsmaalet om en økonomisk Forbedring i Smaabrugernes og Landbrugets Kaar. Fra Arbejdsgiverside sætter man det i Forbindelse med Mulighederne for en social og økonomisk Højnelse af Landarbejdernes Forhold og slutter ganske enkelt, at en saadan Ændring i Landbrugets Økonomi maa ske paa det øvrige Samfunds Bekostning.

Saa enkelt er Sagen antagelig og forhaabentligt dog ikke.

Kommissionens Rapport fastslaar med et vist Storsyn, at den Intervension, som kan faa størst Indflydelse paa Landbrugets økonomiske Stilling, er at søge i en Hævning af Levestandarden for alle Befolkningslag i alle Lande.

De fremskredne Landbrug arbejder i øget Udstrækning med videnskabelige og tekniske Hjælpemidler. Deres Produktion er kendetegnet ved stigende Intensitet og aftagende Arbejdsstyrke. Det giver i sig selv Muligheder for social og økonomisk Fremgang for Landarbejdere og Landbrugere, uden at Fødevarerne bliver dyrere for den øvrige Befolkning. Hvad der hæmmer Udviklingen i disse Lande er bl. a., at deres Produktion er bleven for stor til den aktuelle Købekraft. Det peger bl. a. hen til, at Antallet af Landbrugsproducenter er for stort, en Del maa gaa over til industrielle Erhverv og blive Forbrugere af Landbrugsvarer i Stedet for Producenter. Fremgangen i Produktionen, der ofte kan blive til Ulykke for Landbruget, maa begrænses, og Forbruget fordeles gennem nedsat Arbejdstid, Ferie og andre sociale Fremskridt, der stort set er en Nødvendighed for Landbruget under de umaadelige Produktionsmuligheder, som Videnskab og Teknik skaber.

Øget Produktion betinger i det lange Løb ogsaa øget Forbrug, dersom den økonomiske Balance skal holdes. Derfor er stadig stigende Arbejdsintensitet uden efterfølgende social og økonomisk Fremgang for Producenterne er Absurditet, hvad Landbruget nu i saa mange Aar har overset. For de stillestaaende Landbrug vilde en økonomisk Forbedring maaske ske paa den øvrige Befolknings Bekostning, men saadan Prispolitik vil i alt Fald kun kunde føres, hvor der alene produceres for Hjemmemarkedet, og selv der vil den have sine Grænser, som ogsaa her i det lange Løb vil føre til en mere moderne økonomisk Udvikling af Landbruget.

Loven om Landarbejderboliger

I Fagbladets Nr. 6 og 10 har Oscar Levinsen redegjort for ovennævnte Lov, men da der stadig indløber Forespørgsler fra vore Medlemmer om nærmere Oplysninger, skal nedenfor anføres enkelte Ting til yderligere Belysning af Emnet, idet det dog maa bemærkes, at Jordlovsudvalget endnu ikke har beskæftiget sig med de administrative Detailler, men kun ved et Møde har drøftet Loven i sine Hovedtræk.

Den detaillerede Behandling vil dog snarest finde Sted og Ting, der her maatte have Betydning for Medlemmerne, vil da blive meddelt.

Med Hensyn til Ansøgningsskemaer oplystes fra Landbrugsministeriet, at disse saa vel som et vejledende Cirkulære var under Udarbejdelse og snart vilde blive udsendt til Kommunalbestyrelserne, hos hvem de herefter vil kunne faas.

Efter at Skemaerne er udfyldt, skal de igen afleveres til Kommunalbestyrelserne, der videresender dem til Amtskommissionerne.

Der er ingen Frist for, hvor naar Ansøgningerne skal være indsendt, det vil sige, at de behandles efterhaanden som de indkommer, men Ansøgere, der indsender Skemaet senere end 15. August i Aar, vil ikke kunne paaregne at faa paabegyndt Byggeriet i indeværende Aar, selv om deres Ansøgning bevilges. I Bladets Nr. 10 er redegjort for, hvem der kan komme i Betragtning som Laansøgere.

I Loven skelnes endvidere mellem Opførelse af Arbejderboliger paa Jord i Statens Eje og Opførelse af Arbejderboliger paa privat indkøbt Jord.

Da Staten (Jordfonden) formentlig ikke for Tiden ligger inde med særlig mange Parceller, der egner sig til Formaalet, skal her navnlig redegøres for Spørgsmaalet om Opførelse af Arbejderboliger paa privat

indkøbt Grund, idet det maa formodes, at disse, navnlig i første Omgang vil have størst Betydning.

Lovens Afsnit herom er saalydende:

III. Opførelse af Arbejderboliger paa privat indkøbt Jord.

§ 12.

Til Opførelse af nye Arbejderboliger kan ydes *Laan* af Staten til Indkøbet af Jorden og Opførelse af Boligen paa samme. Jordkøbslaanet maa ikke overstige Købesummen for Jorden og maa i det højeste udgøre et Beløb af 1000 Kr.; det sikres ved 1. Prioritets Panteret i Ejendommen, forrentes med 2 pCt. halvaarlig og henstaar afdragsfrit det første Aar, hvorefter der erlægges en fast halvaarlig Ydelse af 2½ pCt. af Laanets oprindelige Hovedstol, hvoraf 2 pCt. af den til enhver Tid skyldige Gæld udgør Renten, Resten Afdrag.

For Byggelaanet, der sikres ved oprykkende 2den Prioritets Panteret efter Jordkøbslaanet, gælder de i § 10 fastsatte Regler.

§ 13.

Naar en Ansøger enten selv eller ved Kommunalraadets Hjælp har udset en Parcel, som han ønsker at erhverve til Ejendom paa de i denne Lov omhandlede Vilkaar, indgiver han gennem Kommunalraadet sit Andragende herom til Formanden for den i § 4 nævnte Kommission i Amtsraadskredsen. Dette Andragende, hvortil Blanketter, affattede efter en af Ministeren for Landbrug og Fiskeri foreskreven Formular, faas hos Kommunalraadet, skal indeholde de til Bedømmelsen af den paagældendes Adgang til at komme i Betragtning nødvendige Oplysninger og være ledsaget af de Legitimationspapirer og øvrige Bevisligheder, som Ansøgeren skal fremskaffe. Det skal derhos indeholde Oplysning om Parcellens omtrentlige Størrelse og Beliggenhed og om, til hvilken Pris den kan faas til Købs, samt være ledsaget af Planer til Opførelse af de fornødne Bygninger og Meddelelse om, hvor stor en Kapital Ansøgeren mener, der vil medgaa til disses Opførelse. Andragendet ledsages af Kommunalraadets Erklæring om, hvorvidt den udsete Parcel kan anses for passende for sit Øjemed, og om, hvorvidt den paa samme satte Pris skønnes at være passende.

De modtagne Oplysninger gennemgaas foreløbig af Kommissionens Formand og søges af ham suppleret med de yderligere Oplysninger, som han maatte anse for nødvendige.

§ 14.

Kommissionen gennemgaar de indkomne Andragender og undersøger, om de opstillede Betingelser er til Stede. Kommissionen paaser, at Jordlodden har Vejret og en med Hensyn til Vejforhold heldig Beliggenhed, og at der, saafremt Ejendommen ikke er eller vil blive forsynet med Brønd, have retlig tilsikret Adgang til Vand andetsteds.

Kommissionen foretager derefter Syn over Jordlodden og undersøger, om Lodden egner sig til Formaalet, og om den paa Lodden satte Pris kan anses for passende.

Kommissionen indsender derefter til Statens Jordlovsudvalg, paa særligt til dette Formaal autoriserede Skemaer, en Indstilling om, hvilke Ansøgere der bør komme i Betragtning, og i hvilken Rækkefølge dette bør ske.

Under Appel til Ministeren for Landbrug og Fiskeri afgør Statens Jordlovsudvalg derefter, hvilke Ansøgere der kan faa Statslaan.

Afgørelsen meddeles vedkommende Amtskommission, der atter giver hver enkelt Ansøger Underretning for hans Vedkommende.

§ 15.

Naar Ansøgeren har modtaget Underretning fra Amtskommissionen om, at han er kvalificeret til at faa Statslaan til Erhvervelse af en Parcel, og at der intet er fundet at erindre imod de fremlagte Byggeplaner og Overslag, og naar det ved Erklæring fra Amtskommissionen er godtgjort for Ministeren for Landbrug og Fiskeri, at Bygningerne paa Parcellen er forsvarligt opført, kan Laansøgeren ved Henvendelse til Amtskommissionen forlange sig udbetalt Jordkøbslaan og Byggelaan eller Byggelaan alene.

Et Forskud paa Jordkøbslaanet, svarende til $^9/_{10}$ af Købesummen for Jorden, kan udbetales, naar Ansøgeren har faaet behørig tinglyst Skøde paa Parcellen og har udstedt og afgivet behørig tinglyst Pantebrev for Laanet.

Retten til at faa de af Kommissionen tilsagte Laan udbetalt fortabes, saafremt Laantageren ikke inden Udgangen af det Finansaar, for hvilket Tilsagnet er givet, har udstedt behørige Pantebreve for Laanet. Ministeren for Landbrug og Fiskeri kan dog, naar Omstændighederne maatte tale derfor, fravige denne Regel.

Lovens § 10, der omhandler Byggelaanet, har følgende Ordlyd:

§ 10.

Der kan af Jordfonden mod Pant efter Jordrente i Parcellen til Opførelse af Bolig tilstaas Køberen Laan svarende til $^9/_{10}$ af Omkostningerne ved passende Bygningers Opførelse, der dog ikke maa overstige et Beløb af 7000 Kr.

Naar Bygningerne er under Tag, kan der udbetales Forskud paa ⅓ af Laanet.

25 pCt. af Laanet, dog ikke over 1500 Kr., er rentefrit; iøvrigt er Laanet rente- og afdragsfrit det første Aar, hvorefter der erlægges 4 pCt. aarlig af den rentepligtige Del af Laanet som Rente og 1 pCt. aarlig af det fulde Laans oprindelige Hovedstol som Afdrag paa den rentefrie Del af Laanet. Naar denne Del er fuldt afdraget, erlægges en fast halvaarlig Ydelse af 2½ pCt. af Restlaanets oprindelige Hovedstol, hvoraf 2 pCt. af den til enhver Tid skyldige Gæld udgør Renten, Resten Afdrag. Rentefriheden bortfalder ved Ejerskifte, dog ikke i Tilfælde af Overdragelse til Ægtefælle, Børn eller Svigerbørn. Ministeren for Landbrug og Fiskeri kan dog efter Indstilling fra Statens Jordlovsudvalg tillade, at Rentefriheden bibeholdes.

Desuden findes i Loven en Bestemmelse om, at hvor særlige Forhold gør sig gældende, stor Familie, eller særlig høje Byggeomkostninger etc., kan Byggelaanet forhøjes med indtil 900 Kr. Bestemmelsen har følgende Ordlyd:

§ 24.

I Egne, hvor Byggeomkostningerne er særlige høje, og i Tilfælde, hvor Ansøgeren paa Grund af særlig stort Børneantal behøver en rummeligere Bolig, end det er muligt at skaffe for de foran fastsatte Maksimumsbeløb, samt hvor Omstændighederne iøvrigt maatte tale herfor, kan Ministeren for Landbrug og Fiskeri efter Indstilling fra Statens Jordlovsudvalg godkende, at Byggeomkostningerne overstiger de nævnte Beløb med indtil 1000 Kr., og at Byggelaanet forhøjes med det hertil svarende Beløb indtil 900 Kr.

Saafremt Ansøgeren har 3 eller flere Børn, for hvilke Forsørgerpligten paahviler ham, kan der tilstaas ham Byggelaan, svarende til $^{95}/_{100}$ af Omkostningerne ved Bygningers Opførelse, og Afdragsfrihed for Byggelaan (§§ 10 og 12) og Jordkøbslaan (Paragraf 12), saa længe Forsørgerpligten for 3 eller flere Børn vedvarer.

Desuden indeholder Loven naturligvis Bestemmelser om Brugen af de efter Loven oprettede Ejendomme, hvori navnlig bestemmes, at Ejeren (Laantageren) selv skal bebo Huset, ikke maa foretage Ændringer i Bebyggelsen, hvorved denne ændrer Karakter af Landarbejderbolig, eller hvorved den forringes, at Ejendommen skal holdes i forsvarlig Stand, at den skal holdes brandforsikret i et godkendt Assuranceselskab, at en Del af Grunden skal bruges som Have, at den er underkastet Tilsyn af Staten, og at Ejendommen hverken maa udstykkes eller sammenlægges med andre Ejendomme uden særlig Tilladelse.

Overtrædelse af disse Bestemmelser kan medføre, at Laanet straks forfalder til Udbetaling uden Opsigelse.

Med Hensyn til Jordens Pris, § 12, skal bemærkes, at de 1000 Kr. er et Maksimumsbeløb, som ikke kan overskrides, men Grunden kan ikke belaanes med dette Beløb, med mindre Amtskommissionerne eller i sidste Instans Jordlovsudvalget skønner, at den har denne Værdi.

Det maa derfor tilraades, naar man handler om en Grund, ikke at gaa højere i Pris, end hvad der nøje svarer til Egnens hidtidige Prisniveau, og altsaa under ingen Omstændigheder over de 1000 Kr.

Som allerede nævnt i tidligere Artikler, maa Grunden ikke være over 2500 m² og ikke under 800 m² og skal være beliggende i Landdistrikterne.

Vi skal i en senere Artikel vende tilbage til Lovens Bestemmelser om Bebyggelse paa Jord i Statens Eje.

Lorents Petersen.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET DØMMER

Udskrift
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 28. Maj 1938
i Sag Nr. 2500:

Dansk Arbejdsgiverforening
for
Automobildroskeejerforeningen Droske-Centralen Taxa
mod
De samvirkende Fagforbund i Danmark
for
Dansk Arbejdsmands Forbund.

Imellem Droske-Centralen Taxa og Droske-Chaufførernes Fagforening blev der den 6. April 1937 indgaaet en Overenskomst, hvis § 8 er saalydende:

»Parterne er enige om, at Taxa kun beskæftiger Chauffører, der er Medlemmer af Droske-Chaufførernes Fagforening, herfra er dog undtaget Sønner, der kører for Faderen eller Moderen, samt Kompagnoner, der kan dokumentere sig som saadan.«

Iflg. § 11 traadte Overenskomsten i Kraft den 1. April 1937 og skulde gælde indtil den af en af Parterne opsagdes med 2 Maaneders forudgaaende Varsel til Ophør en 1. April.

Droske-Chaufførernes Fagforening var da og er stadig en Afdeling under Dansk Arbejdsmands Forbund, der er Medlem af De samvirkende Fagforbund i Danmark. Automobildroskeejerforeningen Droske-Centralen Taxa var derimod ved Overenskomstens Oprettelse ikke Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, men indmeldte sig den 3. December 1937.

Herefter var begge Overenskomstens Parter bundne af Septemberforligets Bestemmelser.

Overenskomsten blev af Fagforeningen lovligt opsagt til Ophør pr. 1. April 1938.

Der blev endvidere af Dansk Arbejdsmands Forbund i Overensstemmelse med Septemberforligets § 2 afgivet Varsler om Strejke overfor Taxa fra den 2. April 1938. Strejken blev senere udskudt en Uge, saaledes at den traadte i Kraft Lørdag den 9. April 1938 ved normal Arbejdstids Ophør. Endelig er der erklæret Sympatistrejke, gaaende ud paa, at Medlemmer af forskellige nærmere angivne Arbejderorganisationer fra den 20. April at regne nægter at udføre Arbejder af hvilken som helst Art, der vedrører Taxa's Vognmænd.

Under de Forhandlinger, som under Medvirkning af Statens Forligsmand i Arbejdsstridigheder blev ført mellem Parterne om Konfliktens Afslutning, blev der den 30. April 1938 fra Dansk Arbejdsmands Forbunds Side stillet det Krav, at Overenskomstens § 8 skulde afløses af en Aftale mellem Parterne af følgende Ordlyd:

»Parterne er enige om, at samtlige Chauffører skal være Medlemmer af Droske-Chaufførernes Fagforening under Dansk Arbejdsmands Forbund.

Herfra er undtagne Sønner, der kører for deres Moder (Enken efter Droskevognmanden), eller Kompagnoner, der kan dokumentere sig som saadanne.

For Bestemmelsens effektive Gennemførelse gives et Tidsrum af 3 Maaneder fra Dato.«

Da dette Krav fastholdtes under et Møde mellem Parterne den 2. Maj, tilskrev Dansk Arbejdsgiverforening samme Dato De samvirkende Fagforbund, at man ansaa Kravet stridende mod Septemberforligets § 4, og opfordrede Fagforbundet til at fremskaffe Erklæring fra Dansk Arbejdsmands Forbund og Fagforeningen om, at Kravet frafaldtes, idet man i modsat Fald vilde indbringe Sagen for Den faste Voldgiftsret.

Paa et Møde mellem Hovedorganisationerne den 10. Maj stillede Dansk Arbejdsgiverforening det alternative Forslag, at Overenskomstens § 8 efter Modpartiets Valg enten udgik eller bibeholdtes i dens tidligere Skikkelse.

Dette Forslag blev ikke antaget, og Dansk Arbejdsgiverforening for Automobildroskeejerforeningen Droske-Centralen Taxa har herefter under nærværende Sag indklaget De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmands Forbund for Brud paa Septemberforligets § 4 med Paastand om, at det af Dansk Arbejdsmands Forbund stillede Krav om Skærpelse af den hidtidige Overenskomsts § 8 kendes ulovligt som værende i Strid med den Ret, der er hjemlet Arbejdsgiverne i Septemberforligets § 4, og at Konfliktens Fortsættelse paa dette Grundlag ligeledes kendes ulovlig.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anbragt følgende:

Septemberforligets § 4, hvorefter »Arbejdsgivernes Ret til at lede og fordele Arbejdet samt til at anvende den efter deres Skøn til enhver Tid passende Arbejdskraft, anerkendes, eventuelt støttes, af Arbejdernes Hovedorganisation«, maa medføre, at der tilsikres enhver Arbejdsgiver, hvis Virksomhed omfattes af Septemberforligets Bestemmelser, Ret til, uden at der fra Arbejderorganisationernes Side gøres Indgreb i hans Arbejdsfred, at bestemme, om han vil benytte organiseret eller uorganiseret Arbejdskraft. Den ved Overenskomstens § 8 trufne Aftale om Taxa's Pligt til med en nærmere angiven Undta-

gelse kun at beskæftige Chauffører, der er Medlemmer af Droske-Chaufførernes Fagforening, maa vel antages at have bevaret sin Gyldighed ogsaa efter Taxa's Indmeldelse i Dansk Arbejdsgiverforening. Naar imidlertid Overenskomsten er bragt til Ophør ved Fagforeningens Opsigelse af den og derefter paafølgende Strejke, saaledes at der ikke bestaar andre overenskomstmæssige Regler om Arbejdsforholdet mellem Parterne end Septemberforligets Bestemmelser, er det i sig selv et Spørgsmaal, om Fagforeningen overhovedet vilde have haft Ret til mod Taxa's Protest at kræve en saadan Bestemmelse optaget i en ny Overenskomst mellem Parterne, men det maa ialtfald, naar Taxa stiller Fagforeningen Valget mellem at optage Bestemmelsen uforandret eller helt at lade den udgaa, være ulovligt af Fagforeningen at kræve, at Bestemmelsen skal ændres, saaledes, at Taxa's Pligt til kun at beskæftige organiseret Arbejdskraft udvides, og at gøre dette Kravs Opfyldelse til Betingelse for at bringe Strejken til Ophør.

Som Begrundelse for deres Frifindelsespaastand har de Indklagede gjort følgende gældende:

Dengang Bestemmelsen om Vognmandssønnernes Undtagelse fra Organisationspligten første Gang optoges i en Overenskomst mellem Parterne — formentlig omkring 1915 — var det fra Chaufførernes Side Meningen, at Bestemmelsen kun skulde komme til Anvendelse, hvor Bedriftens Indehaver selv var afskaaret fra at køre Droske. Det drejede sig dengang kun om et ringe Antal 10—15 Personer, hvoraf en væsentlig Del kørte for Moderen. Bestemmelsen er imidlertid i Strid hermed praktiseret saaledes, at Vognmændenes Sønner i al Almindelighed undlader at indmelde sig i Fagforeningen. I Øjeblikket findes der ca. 90 saadanne uorganiserede Chauffører, medens Fagforeningens Medlemsantal udgør ca. 1600. Det saaledes bestaaende Forhold betyder en alvorlig Svækkelse af en Strejkes Effektivitet, særligt naar, som det under nærværende Konflikt skal være Tilfældet, Sønner, der ikke tidligere har kørt under Strejker begynder at gøre i strejkende Chaufførers Sted. De Indklagede hævder, at det ikke kan være Meningen med Septemberforligets § 4, at der under Forhandlinger om en ny Overenskomst ikke maa søges indført en Ændring i den tilsigtede Retning af en Bestemmelse som den heromhandlede, hvis Hovedindhold i Forvejen er i fuldstændig Modstrid med den af Klagerne hævdede Forstaaelse af § 4, og at Fagforeningen maa være i sin gode Ret til at søge Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Bestemmelsen om visse Chaufførers Ret til at staa udenfor Organisationen klaret, forinden ny Overenskomst indgaas. Endelig hævder de Indklagede, at der foruden det heromhandlede Krav er en Række andre Spørgsmaal, af hvis Løsning Konfliktens Ophør afhænger. Men de bestrider ikke, at de tillægger netop dette Kravs Opfyldelse stor Betydning, eller at Strejkens Afslutning er betinget af, at der tilvejebringes en for dem tilfredsstillende Løsning deraf.

Det kan bemærkes, at Parterne under Domsforhandlingen har erklæret sig enige om, at Vognmandssønnerne, bortset fra Spørgsmaalet om deres Organisationspligt, iøvrigt skal være undergivet Overenskomstens Bestemmelser, derunder særligt dens Lønningsregler.

Den af Klagerne hævdede Forstaaelse af Septemberforligets § 4, hvorefter en Arbejdsgiver har Ret til at benytte uorganiseret Arbejdskraft, maa efter det oplyste antages i lang Tid at have været almindelig anerkendt, hvilket allerede har faaet et særlig klart Udtryk i Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 16. December 1911 i Sag Nr. 58, hvori det blandt andet udtales, at en Arbejdsstandsning med det Formaal at fremtvinge en uorganiseret Arbejders Afskedigelse eller Indmeldelse i vedkommende Arbejderorganisation er uberettiget. Det er følgelig ogsaa ulovligt, hvad der i og for sig heller ikke bestrides af de Indklagede — at erklære Strejke overfor en Arbejdsgiverorganisation med det Formaal at faa en Bestemmelse, der i større eller mindre Udstrækning paalægger Pligt til kun at benytte organiseret Arbejdskraft, indført i en Overenskomst. Det ses derhos ikke at kunne gøre nogen Forskel, om Strejken erklæres med det Formaal at faa et saadant Krav gennemført, eller om en iøvrigt lovlig Strejkes Afslutning gøres betinget af dets Gennemførelse. Forsaavidt de Indklagede har anført, at Organisationskravet kun er et af flere Krav, hvis Løsning danner Grundlag for Strejkens Fortsættelse, bemærkes, at Klagerne, der ikke paastaar selve Strejken kendt ulovlig, maa have Krav paa at faa Rettens Afgørelse for, om de Indklagede har Ret til som sket at gøre dette Kravs Opfyldelse til en Betingelse eller en af Betingelserne for Strejkens Ophør. Den Omstændighed, at Droskecentralen Taxa, forinden den blev Medlem af Arbejdsgiverforeningen — ved Overenskomst med Droskechaufførernes Fagforening i vidt Omfang har givet Afkald paa den Ret, den efter Septemberforliget — der forsaavidt stemmer med almindelige Retsregler vilde have haft til at anvende uorganiseret Arbejdskraft, kan derhos — som af Klagerne hævdet — ikke medføre, at den ikke skulde kunne paaberaabe den Beskyttelse, Septemberforligets § 4 giver mod, at et Krav om Indskrænkning af det Omraade, indenfor hvilket Taxa har forbeholdt sig Frihed til at anvende saadan Arbejdskraft, søges gennemført ved Iværksættelse eller Fortsættelse af Arbejdsstandsning.

Naar de Indklagede endelig har anført, at det stillede Krav kun gaar ud paa at faa fastslaaet, hvad der maa antages at være Meningen med eller dog den naturlige Forudsætning for den oftomhandlede Bestemmelse i Overenskomsten, bemærkes, at det af de Indklagede stillede Krav skønnes klarligt at medføre en videregaaende Pligt til at anvende organiseret Arbejdskraft, end der efter en naturlig Forstaaelse af Ordene i Overenskomstens § 8 paahviler Taxa, hvortil kommer, at selvom den af de Indklagede hævdede Forstaaelse maatte være mulig, findes de dog at være uberettigede til gennem Strejkens Fortsættelse at søge gennemført, at §'en i en ny Overenskomst optages i en ændret Skikkelse, der i højere Grad end den af Klagerne hævdede og i en Aarrække praktiserede Forstaaelse af den medfører Pligt for dem til at anvende organiseret Arbejdskraft.

Med Hensyn til Formuleringen af Klagernes Paastand bemærkes endnu, at det ikke findes at kunne statueres, at det af Dansk Arbejdsmands Forbund stillede Krav i al Almindelighed er ulovligt uden Hensyn til, ved hvilke Midler det søges gennemført, og Paastandens første Led vil derfor ikke kunne tages til Følge.

Derimod vil det i Henhold til alt foranførte være at kende ulovligt som stridende mod Septemberforligets § 4, at Strejkens Afslutning gøres betinget af det af Dansk Arbejdsmands Forbund rejste Kravs Opfyldelse.

Under Hensyn til Sagens særegne Beskaffenhed findes Sagens Omkostninger at burde deles.

K e n d e l s e :

Det er ulovligt som stridende mod Septemberforligets § 4, at de Indklagede betinger Afslutningen af den af Dansk Arbejdsmands Forbund for Droskechaufførernes Fagforening overfor Automobildroskeejerforeningen Droske-Centralen Taxa iværksatte Strejke af Opfyldelsen af det af de Indklagede rejste Krav, der medfører en Indskrænkning i Droske-Centralens Medlemmers Ret til at beskæftige deres Sønner som Chauffører, uden at de er Medlemmer af nævnte Fagforening.

Sagens Omkostninger fastsættes til 300 Kr., der udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

U d s k r i f t
af
Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 31. Maj 1938
i Sag Nr. 2504:
De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmands Forbund
mod
Dansk Arbejdsgiverforening for dennes Medlem Frijsenborg Skovbrug.

Forligsmandens Mæglingsforslag af 5. Maj 1937, der vedtoges af begge Parter, indeholdt med Hensyn til Overenskomst mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Frijsenborg Skovbrug bl. a. følgende:

»Overenskomsten — fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

a) Timelønnen forhøjes ...

b) De Akkordsatser, om hvilke der ikke er opnaaet Enighed, forhøjes med ... F r a 1. M a r t s 1 9 3 8 a t r e g n e f o r h ø j e s s a m t l i g e A k k o r d e r m e d y d e r l i g e r e 3 %.«

og følgende »Fællesbestemmelse« for de paagældende Mæglingsforslag:

»Saafremt det af Det statistiske Departement offentliggjorte Pristal pr. 1. Oktober 1937 skulde afvige mindst 6 Points fra det pr. 1. Januar 1937 offentliggjorte Pristal (175), skal hver af Parterne være berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør i 1938.«

Pristallet pr. 1. Oktober 1937 viste 183, og Overenskomsten blev opsagt til 1. Marts 1938.

Ved Afregningen for Marts Maaned medregnede Arbejderne i Frijsenborg Skovbrug det nævnte 3 pCt.s Akkordtillæg, som Skovbruget imidlertid nægtede at betale. Forinden var Forhandlingerne om en Fornyelse af den opsagte Overenskomst kommen i Gang sammen med de øvrige pr. 1. Marts udløbne Overenskomster, og da Enighed ikke kunde opnaas mellem Parterne, stilledes der af Forligsmanden under 20. Marts 1938 et Mæglingsforslag, der ligeledes vedtoges af Parterne, og traadte i Kraft i den Lønningsuge, i hvilken 4. April indgik, og

hvori det for saa vidt angaar den her omhandlede Overenskomst bl. a. hedder:
»a) .....
b) .....
c) Akkordsatserne forhøjes med 6 %.«
Under denne Sag har De samvirkende Fagforbund i Danmark for Dansk Arbejdsmands Forbund indklaget Dansk Arbejdsgiverforening paa dennes Medlem, Frijsenborg Skovbrugs Vegne for Brud paa den foreliggende Overenskomst ved at nægte Udbetaling af det 3 pCt.s Akkordtillæg fra 1. Marts 1938 at regne, idet Klagerne har gjort gældende, at Mæglingsforslagets 6 pCt.s Akkordtillæg er at forstaa som et Tillæg til de 3 pCt., altsaa ialt 9,18 pCt.
De Indklagede paastaar Frifindelse under Henvisning til, at Overenskomsten er opsagt pr. 1. Marts 1938, at Forudsætningen for Tillægget paa 3 % dermed maa være bortfaldet, og at Mæglingsforslaget desuden naturligst maa forstaas saaledes, at de 3 pCt. er inkluderet i de 6 pCt.
Retten finder at burde give Klagerne Medhold i deres Fortolkning af den omtvistede Passus i Mæglingsforslaget af 20. Marts 1938. Det 3 pCt.s Akkordtillæg fra 1937-Forslaget var nemlig blevet en Bestanddel af Overenskomsten og skulde saaledes under den foreliggende Situation betales uanset Opsigelsen, indtil der forelaa ny Overenskomst. Mæglingsforslaget maa antages at være udformet paa Grundlag af Overenskomsten i sin Helhed og den stedfundne Prisstigning og altsaa ogsaa med Hensyntagen til de 3 pCt., og det maa derfor have Formodningen for sig, at Forligsmandens Tanke har været, at Akkordtillægget paa 6 pCt. skulde være et Tillæg til de Takster, der gjaldt den 20. Marts 1938, hvilket netop vil sige 6 pCt. ogsaa af 3 pCt.s Tillægget.
Under Hensyn til, at Forstaaelsen af Mæglingsforslaget kunde give Anledning til Tvivl, skønnes der ikke at kunne blive Spørgsmaal om at paalægge de Indklagede nogen Bod, ligesom Sagens Omkostninger af samme Grund findes at burde betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

Frijsenborg Skovbrug er pligtig fra 1. Marts 1938 at betale Akkordtillæg 3 pCt. med Tillæg af de 6 pCt. i Henhold til Forligsmandens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938.
Sagens Omkostninger 300 Kr. betales med Halvdelen af hver af Parterne.

Medlem rådt

Rettelse.
38. Agitationskreds — Entreprenørerne Jens Laursen, Niels Holm, Chr. Mortensen, Iver Iversen, M. Andersen og R. Nielsen. I Fagbladets Nr. 8 var Meddelelsen angaaende ovennævnte Overenskomst misvisende, hvorfor vi nedenstaaende bringer en Rettelse overensstemmende med Overenskomstens Ordlyd. Ved Overenskomsten er Entreprenørerne indgaaet paa at betale i Henhold til den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid bestaaende Overenskomst. For Arbejde ved Træring og Grusspredningsmaskiner betales Maskinførerne pr. 2 Mand med Kr. 7,50 pr. Ton. Arbejde ved Tjære, Asfalt og Colas betales foruden med Timeløn tillige med et Tillæg af 20 pCt. Ved Grusspredningsmaskinerne betales til de ved Læsning m. v. beskæftigede Arbejdsmænd et Tillæg af 15 pCt. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Lager- og Pakhusarbejderne — Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn. Overenskomsten er ophævet, idet Foreningen af Arbejdsgivere ved Københavns Havn for Fremtiden aflønner Lager- og Pakhusarbejderne efter den til enhver Tid mellem Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og Afdelingen gældende Overenskomst.

Nyborg — Nyborg Husholdningsforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 30—50 og 100 pCt. Ugeløn Kr. 66,00. 8 Dages Ferie. Nuværende Goder bibeholdes. Juleaftensdag slutter Arbejdet Kl. 12. Opsigelse jfr. de mellem Hovedorganisationerne gældende Forhandlingsregler.

Brødkuskene — Biscuitfabriken »Dan«. Overenskomsten er fornyet paa samme Vilkaar, som er blevet gældende i Overenskomsten med Fintbrøds-Bagerierne.

Ballerup, Glostrup og Taastrup — Søndre Birks Vognmandsforening. Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen er der opnaaet Enighed om, at denne Overenskomst bortfalder, idet Overenskomsten mellem Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og de københavnske Chauffører, Flyttearbejdere og Kuske ogsaa gældende for Sdr. Birks Vognmandsforening.

Køge — A/S R. Collstrop. Overenskomsten er fornyet lokalt imod at Timelønnen bliver den samme, som i indeværende Foraar aftales med Køge Arbejdsgiverforening som Timeløn for Havnens Arbejdere. Der gives til Akkorderne 10 pCt. for alt Mellemlæg, hvor det imprægnerede skal stilles paa Kant, samt yderligere 6 pCt. til alle Akkorderne. Saafremt der ved Hovedorganisationsforhandlingerne opnaas en bedre Ferieordning end foreskrevet i Overenskomsten, skal denne være gældende. Overenskomsten er fornyet for 2 Aar med Ret til Opsigelse i 1939 forsaavidt Pristallet viser Udsving.

Kuskene — Kultorvets Farvehandel. Overenskomsten fornyet uændret, idet der automatisk tillægges denne Overenskomst de samme Tillæg, som der gives til Standard-Overenskomsten vedrørende Industri-Kuskene.

Middelfart A. — Tuborg Depotet. Ny Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 60,00 Kr. Timeløn Kr. 1,27. Mindstebetaling 4 Timer. Overarbejde 33, 40, 50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. 6 Dages Ferie. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Middelfart A. — Carlsberg Depotet. Ny Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 60,00 Kr. Timeløn Kr. 1,27. Mindstebetaling 4 Timer. Overarbejde 33, 40, 50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. 6 Dages Ferie. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Søllerød — Vaskeriet »Sødal«. Firmaet, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, har tiltraadt den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Chaufførernes Fagforening, København, gældende Overenskomst. (Standard-Overenskomsten).

Aalborg B. — Aalborg Rutebilstation A/S. Overenskomsten fornyet. Arbejdstiden nedsat fra 56 til 48 Timer og Ugelønnen hævet med 1 og 1,50 Kr. for Arbejdere henholdsvis under og over 16 Aar. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Overarbejde 50 og 100 pCt. 6 Dages Ferie. Under Sygdom fuld Ugeløn i 1 Uge. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Brændselsafbærerne — Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn. Overenskomsten fornyet paa samme Vilkaar, som fastsat i Overenskomsten mellem Fagforeningen af Arbejdsgivere i Københavns Havn og Brændselsafbærernes Fagforening.

Frederikshavn A. — Tuborg-Depotet. Overenskomsten fornyet: Chaufførernes Ugeløn er Kr. 57,00. Endvidere ydes en Provision af 4 Øre for hver 100 Stk. Flasker, som han medtager til Levering fra Depotet. Tillige ydes der 4 Øre for hver 100 Stk. Flasker (tom Emballage) som hjembringes til Depotet. Depotindehaveren paatager sig Udgifterne for al Repræsentation efter nærmere Aftale med Chaufførerne. Gensidig Opsigelsesfrist for ugelønnede Chauffører er 14 Dage til den 1. eller 15. i en Maaned. 14 Dages Sommerferie. Ulykkesforsikring 3,00 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Frederikshavn A. — Stjernens Depot. Overenskomsten fornyet. Den faste Ugeløn er Kr. 44,00. Endvidere ydes der Chaufførerne en Provision af Salget af 10 Øre pr. Kasse. Depotindehaveren paatager sig al Udgift ved Repræsentationen efter nærmere Aftale med Chaufførerne. Der beskæftiges kun Med-

lemmer af Afdelingen. Gensidig Opsigelsesfrist for ugelønnede Chauffører er 14 Dage til en 1. eller 15. i en Maaned. Arbejdsgiveren holder Arbejderne forsikret mod Ulykkestilfælde med Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. 14 Dages Sommerferie. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Frederikshavn A. — Renovationskompagniet. Overenskomsten fornyet. Arbejdstiden 8 Timer daglig. Ugeløn Kr. 63,00 og reguleres procentmæssig op eller ned efter overenskomstmæssig Stigning eller Fald i den mellem Arbejdsgiverforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund for Tiden gældende Timeløn. Over-, Nat- og Søn- og Helligdagsarbejdet betales efter Reglerne i Hovedoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og D. A. F. for Provinsen. Ulykkesforsikring 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. 2 Ugers Sommerferie med fuld Løn. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Lager- og Pakhusarbejderne — A/S Wøldikes kemiske Fabriker. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen fastsat til Kr. 63,50 (1 Mand 68,00 Kr.) Overarbejde for de første 3 Timer fastsat til 50 pCt. og derefter 100 pCt. Under Sygdom betaltes der tidligere halv Løn i 4 Uger. Nu betales der fuld Løn i 4 Uger minus 2,00 Kr. pr. Dag, hvilket ogsaa gælder Ulykkestilfælde.

Fakse Ladeplads — A/S Fakse Kalkbruds Gødningskalkfabrik. Afdelingen klager over, at Fabriken ikke vil betale Tillæg for Søndagsarbejde, naar der midlertidigt arbejdes i 7-Døgns Drift. Sagen har været behandlet efter Reglerne, og her er man enedes om, at der fra Lørdag Kl. 22 til Søndag Kl. 6 betales som hidtil. For Tiden fra Kl. 6 Søndag Morgen til Kl. 6 Mandag Morgen betales for alle Timerne et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen.

Ulstrup — Hvorslev Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Afdelingen nægter at betale Tillæg for Fabrikation af Etageadskillelsessten. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og her enedes man om, at der efterbetales Kr. 77,00 til Arbejderne ved Strygemaskinen for Strygning af Etageadskillelsessten.

Horsens A. — A/S Hede Nielsens Fabriker. Afdelingen har klaget over, at Firmaet nægter at anerkende Valget af Tillidsmand i Firmaets Radioafdeling. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor man enedes om, at denne Afdeling betragtes som en selvstændig Afdeling, saaledes at den valgte Tillidsmand anerkendes.

Herning — Firmaet Ørum Petersen. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke betaler to unge Arbejdere efter den gældende Overenskomst, idet Firmaet henviser til, at de paagældende er antaget som Lærlinge. Sagen har været behandlet ved Mægling, og da Firmaet her blev gjort opmærksom paa, at de unge Mænd ikke kunde opfylde Lærlingelovens Krav bl. a. med Hensyn til tvungen Svendeprøve, enedes man om at ophæve Lærlingeforholdet, hvorefter de paagældende Arbejdere aflønnes efter Overenskomsten.

Oliemøllerne — A/S Dansk Sojakagefabrik. Afdelingen har indberettet, at Firmaet har foretaget Prøvekørsel med Sheanødder, hvilken Prøvekørsel Afdelingen har protesteret imod, idet den ikke kan erkende det som værende Prøvekørsel i Overenskomstens Forstand. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at annullere den hidtidige Kørsel med Sheanødder som Prøvekørsel, idet man enedes om at betale Kr. 15,50 pr. Mand til de 72 Mand, der har været beskæftiget i Vagterne til fuld Afgørelse.

Støberiarbejderne — A/S Vølund, Maskinfabrik. Afdelingen har indberettet om en Strid om Aflønningen paa 3. Hold fra Kl. 23 til Kl. 7, idet Firmaet kun vil betale dette Arbejde med almindeligt Skifteholdstillæg. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Firmaet betaler ialt Kr. 25,00 til Udligning af Sagen.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Max Bodenhoff. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke aflønner de hos det beskæftigede Ungarbejdere efter den gældende Overenskomst. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor den sluttedes, idet Firmaet til fuld Afgørelse efterbetaler et Beløb af Kr. 20,40.

Vejle F. — Nørremarkens Teglværk. Kalk- og Teglværksforeningen har klaget til os over, at de paa Teglværket beskæftigede Arbejdere har ønsket Forhandling om Merbetaling for Fabrikation af haandstrøgne Sten. Kalk- og Teglværksforeningen mener, at der her foreligger en Misforstaaelse fra Folkenes Side, idet der i Lokal-Overenskomsten findes Betalingssatser for haandstrøgne Sten. Sagen er imidlertid paa Anmodning fra Afdelingen siden blevet behandlet ved Mægling, hvor man enedes om Betalingssatser for saadanne Sten, og Teglværket indgik paa til fuld Afgørelse for det Arbejde, der allerede var udført, at efterbetale Kr. 200,00 til Deling mellem de paagældende Arbejdere.

Radsted — Sakskøbing Sukkerfabrik. Afdelingen klager over, at Fabriken betaler Snekastningsarbejde, der er udført en Søndag, efter den paa Fabriken almindelig gældende Timeløn uden Tillægsbetaling for Søndagsarbejde. Vi har skrevet til Aktieselskabet, der henstiller, at Sagen gøres til Genstand for lokal Forhandling. Vi har derefter modtaget Meddelelse fra Afdelingen om, at Sagen er gaaet i Orden, idet Firmaet betaler Timelønnen plus det fastsatte Procenttillæg for Søndagsarbejde.

Stilling — Lynghøj Teglværk. Afdelingen har indberettet, at Teglværket er gaaet over til at lave Drænrør paa 13" i Stedet for som hidtil paa 12", og Arbejderne har derfor krævet en højere Betaling for Arbejdet, hvad Teglværket ikke vil indgaa paa. Der har været Mægling, og her enedes man om, at de to Ovnsfolk, der har været beskæftiget ved Arbejdet, faar udbetalt hver Kr. 35,00 til Afgørelse af Sagen.

Aarhus St. — A/S Frichs, Aabyhøj. Afdelingen har meddelt 1) at Arbejdsmændene i Maskinværkstedet har rejst Krav om højere Løn, 2) at der er rejst Krav om Akkord ved Metallisering af Staalvinduer, uden at Kravene er imødekommet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at der vedrørende Punkt 1 til det tidligere ydede Tillæg af 14 Øre yderligere ydes et Tillæg af 11 Øre at fordeles efter Firmaets Skøn mellem de Arbejdere, hvis Timeløn ligger paa 114 Øre og derover. Vedrørende Pkt. 2 indgik Firmaet paa at yde et Specialtillæg af 5 Øre pr. Mand pr. Time, naar Arbejderne beskæftiges ved saadant Arbejde.

Støberiarbejderne — A/S Weilbach & Cohn. Afdelingen har indberettet, at vore Medlemmer har rejst Krav om Tillæg til Timelønnen eller Indførelse af Akkord, naar der arbejdes ved en ny Kokilleovn, uden at Kravet er imødekommet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om følgende Aftale: Ved Støbning med Kokiller betales i Støbetiden for de første 3 Timer et Tillæg paa 25 Øre pr. Time og for hver efterfølgende Time 15 Øre.

Silkeborg — Silkeborg Maskinfabrik. Vore Medlemmer har rejst Krav om Tillægsbetaling ved Arbejde med Afsyring af rustfrit Staal, uden at Kravet er imødekommet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Firmaet tilbød at indføre alle rimelige Beskyttelsesforanstaltninger, og endvidere betale et Tillæg af 12 Øre pr. Time til de Arbejdere, der beskæftiges ved saadant Arbejde. Dette Tilbud blev modtaget.

Aarhus St. — Danish Machine Co., Aabyhøj. Vore Medlemmer har rejst Krav om Forhøjelse af Lønningerne, uden at Kravet er imødekommet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Firmaet indgik paa at fordele 13 Øre pr. Time mellem de 3 Mand, som Kravet omfatter.

Nyborg — Esbjerg Maskinfabrik og Jernstøberi. Ved et Beholderarbejde, som Firmaet udfører i Nyborg, har vore Medlemmer rejst Krav om det i Overenskomstens § 13 fastsatte Tillæg for Bygnings- og Jernkonstruktioner, uden at Kravet er imødekommet. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor den sluttedes, idet Firmaet indgik paa til fuld Afgørelse af Sagen at betale 25 pCt. af Beløbet Kr. 7512,63 med ialt Kr. 1878,16. Disse Penge vil være at fordele mellem de ved Arbejdet beskæftigede Smede og Arbejdsmænd.

40. Agitationskreds har sluttet Overenskomst med Grusgravsentreprenør Valdemar Lorentsen, hvorefter Parterne er enige om at respektere den mellem Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst, hvad angaar Timeløn, Overarbejdsbetaling samt almindelige Bestemmelser. Parterne er endvidere enige om at søge oprettet Akkordpriser i størst mulig Udstrækning, og Aftale om Akkordpriser træffes mellem Entreprenøren og vor Ødis Afdeling. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

34. Agitationskreds har sluttet Overenskomst med Entreprenør K. N. Jacobsen, Gedved, angaaende hans Fabrikation af Pota og Agerkaalspulver. Arbejdstiden er i Overenskomsten fastsat til 8 Timer daglig. Timelønnen er den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen til enhver Tid gældende med et Tillæg af 10 Øre pr. Time. Overarbejde og Holddriftsarbejde betales ligeledes efter Entreprenøroverenskomsten. Arbejdsgiveren holder Arbejderne ulykkesforsikrede med Dagpenge Kr. 4,00 de første 13 Uger. Overenskomsten gælder til en 1. April 1940.

Haldrup-Søvind har sluttet Overenskomst med Stensballe Skalleeksport ved Aage Nielsen. Arbejdstiden er 48 Timer pr. Uge. Timelønnen 117 Øre. For Arbejde ved Losning og Gravning af Skaller betales, indtil Akkord er fastsat, et Tillæg af 21 Øre pr. Time. Hvor Arbejde egner sig dertil, skal der fortrinsvis arbejdes i Akkord. Alm. Overtidsbetaling. Skifteholdsbetaling i Henhold til Nævnskendelsen af 1922. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Der beskæftiges kun Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

4. Kreds har sluttet Overenskomst med Gaardejer Sigvald Ottesen angaaende Arbejdet i hans Grusgrav. De almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker er gældende, dog er Timelønnen den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende. Der er endvidere aftalt en Del Akkordpriser. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1939.

Skanderborg Afdeling har sluttet Overenskomst med Skanderborg Talgsmelteri. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Ugelønnen Kr. 60,40. Timelønnen 130 Øre. Overarbejde betales med 33⅓ pCt., derefter samt paa Søn- og Helligdage 100 pCt. Naar der arbejdes 3 Timer over, har Arbejderne Krav paa ½ Times Spisepavse. Arbejdere, der har været ansat paa Fabriken i mindst 3 Aar, erholder halv Ugeløn i 3 Maaneder under Sygdoms- og Ulykkestilfælde. Arbejderne erholder 6 Dages Sommerferie, og Arbejdere, der afskediges inden Ferietidens Begyndelse, erholder Feriebetaling i Forhold til den Tid, de har været beskæftiget. Firmaet forpligter sig til kun at beskæftige Arbejdere, der er Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Den senest vedtagne Norm for Regler for Behandling af faglig Strid er gældende. Overenskomsten løber til 1. Marts 1940 med sædv. Opsigelsesventil.

Fabrikarbejderne har sluttet Overenskomst med Firmaet Berléme-Nix Smergelfabrik. Arbejdstiden 48 Timer pr. Uge. Timeløn 125 Øre. Efter 3 Maaneders Ansættelse er Lønnen at betragte som Ugeløn, saaledes at Arbejderne faar Løn ogsaa for Helligdage. Der kan aftales højere Lønninger for dygtige og mere betroede Arbejdere. Alm. Overtidsbetaling. Kr. 2,00 pr. Dag i Dagpenge de første 13 Uger under Ulykkestilfælde. Arbejderne har Ret til 1 Dags Sommerferie for hver 2 Maaneders Ansættelse med Betaling af fuld Løn. De alm. Tillidsmandsregler er gældende. Overenskomsten gælder til en 1. Maj.

Lysbro har sluttet Overenskomst med A/S Lysbro Stenfarvefabrik. Arbejdstiden er 8 Timer. Timeløn efter Entreprenøroverenskomsten. Der er endvidere fastsat en Række Akkordpriser. De alm. Regler for faglig Strid er gældende. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten kan fra begge Sider opsiges til Udløb en 1. Marts.

Forbundet — Arbejdsgiverforeningen for Landbruget paa Sjælland og Møen. Der er dannet en Landbrugets Arbejdsgiverforening for Sjælland og Møen med Forpagter Lawaetz, Holmegaard, som Formand. Arbejdsgiverforeningen er indmeldt i Dansk Arbejdsgiverforening og har sendt os en foreløbig Medlemsfortegnelse over 115 Arbejdsgivere, af hvilke vi har opsagt Overenskomsten overfor de 34. De 7 har vi Tiltrædelsesoverenskomster med paa Basis af Maribo Amts Landbrug og med de 75 har vi for Tiden ingen Overenskomst. Foreningen er rede til Forhandling om en Landbrugsoverenskomst.

Everdrup Afd. — Bækkeskov Skovdistrikt. Med Bækkeskov Skovdistrikt er lokalt afsluttet en Aftale, hvorefter begge Parter i det allervæsentligste følger den sjællandske Skovbrugsoverenskomst.

Hindsholm Afd. — Forpagter B. Madelung, Brockdorf. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst om Landbrugsarbejde, hvorved han tiltræder den med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt til enhver Tid gældende Overenskomst, dog med et Par enkelte Ændringer vedrørende Arbejdstiden og Vintertærsketillæget.

Skaade Afd. — Moesgaard Skovbrug. Ved Overenskomst af 10. Februar 1937 enedes man om for Moesgaard Skovbrugs Vedkommende at følge den sjællandske Skovbrugsoverenskomst. Man har nu faaet fastslaaet med Arbejdsgiverforeningens Erklæring, at denne Overenskomst forstaas derhen, at begge Parter respekterer den til enhver Tid gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst, hvomed vi har taget vor Opsigelse af Overenskomsten med Moesgaard Skovbrug tilbage.

Overfussing Afd. — Foussingø Gods. Med Foussingø Gods har Afdelingen under Forbundets Medvirkning ført Forhandlinger om Forlængelsen af den bestaaende Landbrugs- og Skovbrugsoverenskomst. Denne Forlængelse har nu fundet Sted og ved Forhandlingen er Landbrugsoverenskomsten i lønmæssig Henseende bragt nøjagtig paa Linie med Maribo Overenskomsten, hvorimod dens Arbejdstid er væsentlig kortere, om Sommeren vel mindst ½ Time kortere pr. Dag. For Skovarbejdet er Priserne fra sidste Regulering udregnet, og hvis disse iøvrigt bliver forhøjet i Henhold til de Forhøjelser, der maatte blive Enighed om med Lindenborg Skovbrug og for Savværksarbejdet, er Priserne forhøjet med 7 % udover de 7 % fra ifjor.

Vejgaard Afd. — Vognmand Bech, Slotsgade, Aalborg. Ovennævnte Sag maa betragtes som afsluttet, idet Vognmand Bech er indgaaet paa at lønne de Landbrugsarbejdere, han maatte beskæftige, efter samme Vilkaar, som han betaler for sine Kuske i Henhold til Overenskomsten med Kuskenes og Chaufførernes Fagforening.

18. Kreds — Wedellsborg Avlsgaard. Under Skovkonflikten med Wedellsborg havde Hovedparten af de faste Landbrugsarbejdere paa Gaarden opsagt deres Kontrakter til Udløb 1. Maj d. A. og Meningen var, at man derigennem ønskede at skaffe sig Lønforhøjelser. Da nu Skovkonflikten sluttede, havde man fra Gaardens Side ogsaa ment, at denne Aktion skulde være bragt til Afslutning, men Arbejderne fastholdt, at de vilde have en Lønforhøjelse. Ved Forbundets Mellemkost blev der derfor den 22. Februar forhandlet med Godset, der indgik paa at forhøje de omstridte Lønninger, saaledes at disse tilnærmelsesvis følger Maribo-Lønningerne. Da der var opnaaet Enighed herom, var Arbejderne indforstaaet med, at de givne Opsigelser blev taget tilbage.

Vamdrup Afd. — Gartner Emil Dam, Vamdrup. Med Gartner Emil Dam er afsluttet følgende Overenskomst om Løgsortering: »Arbejderne overtager Arbejdet i Entreprise a 1 Øre pr. kg plus den Bod som Leverandøren betaler for daarlig leverede Varer. Der aflønnes efter følgende Regler: For Opløftning af Sække paa Sorterebordet afregnes med Kr. 1,09 pr. Time, de øvrige beskæftigede Arbejdere faar udbetalt 7 Kr. pr. Dag og har Andel i eventuelt Overskud, som fordeles, naar Arbejdet er færdigt, efter Antal Arbejdsdage. Herr Dam er indgaaet paa at optage en ny Forhandling angaaende alt Arbejde, som sorterer under ham, inden 1. Juni 1938.«

Gentofte-Lyngby-Gladsakse, Lyngby og Søllerød — Nordre Birks Vognmandsforening. Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen er der opnaaet Enighed om, at denne Overenskomst bortfalder, idet Overenskomsten mellem Centralorganisationen af Vognmænd i København og Omegn og de københavnske Chaufører, Flyttearbejderne og Kuskene ogsaa bliver gældende for Nordre Birks Vognmandsforening.

Vilstrup — Murermester H. E. Petersen. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Vilstrup — Murermester Jens Lorentzen & Anders Due. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Frederikssund — Murermester Spiegelhauer, Frederikssund. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Tønder — Vognmændene Callesen, Jacobsen, Carl Jensen, Peter Nielsen. Johan Tidemann, N. Christiansen, Johan Hansen, W. Jürgensen. Vognmændene er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Odense M. — Murermestrene Erling Christensen og Hans Nicolai Andersen. Mestrene er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

33. Kreds og Ormslev Kolt Afdeling — Vognmand Berthelsen. Vognmanden er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Farre — Murermester H. P. Rasmussen, Farre. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Murermestrenes Centralforening gældende Overenskomst.

Sønderborg A. — Ulkebøl Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Enighed om en Overenskomst, hvorved Kommunen retter sig efter Entreprenøroverenskomsten med Hensyn til Timeløn og Arbejdstid, Overtidsbetaling, særlige Tillæg til Timelønnen, Skærveslagning o. l. samt Regler for Behandling af faglig Strid. Kommunens Arbejdere skal være arbejdsløshedsforsikrede. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Tilst — Sabro-Faarup Kommune. Der er afsluttet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 109 Øre pr. Time, 105 Øre for gamle Arbejdere, 120 Øre for Tjærearbejde. Stenslagning 7 Kr. pr. m³. Opsigelse 2 Mdr. til en 1. Novbr.

Egernsund — Broager Kommune. Der er oprettet Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer daglig. I December og Januar dog 7 Timer. Timeløn 109 Øre for alt Arbejde plus 15 pCt. Tillæg for Tjærearbejde. Skærveslagning i Akkord betales i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Opsigelse en 15. Februar til en 1. Marts.

Herfølge — Lidemark Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der oprettet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten, Akkord ligeledes. Tjæretillæg 15 pCt. Skærveslagning 8 Kr. pr. m³ for 6—7 cm Skærver. Fortrinsvis Beskæftigelse af D. A. F.s Medlemmer. Dagpenge ved Ulykkestilfælde 4 Kr. i de første 13 Uger. Faglig Strid behandles efter alm. Norm. Opsigelse til en 1. Marts i H. t. Forhandlingsreglerne.

Tikøb — Grusgravsejer Harboe, Hornbæk. Overensk. er fornyet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn som gældende for 2. Zone i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Skærveslagning i H. t. samme Overenskomst. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Tikøb — Tikøb Kommune. Der er oprettet ny Overenskomst med Kommunen. Kommunen betaler efter den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst. I Feriegodtgørelse for de ved Kommunen beskæftigede Arbejdere henlægges der 3 Øre pr. Arbejdstime. Dagpenge ved Ulykkestilfælde 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Faglig Strid behandles efter den alm. Norm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Øde Førslev — Kommunen. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Tjæretillæg 15 pCt. Skærveslagning Kr. 8,25 pr. m³ for 6 cm. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. 3,50 Kr. i Dagpenge de første 13 Uger ved Ulykkestilfælde. Faglig Strid afgøres efter den alm. Norm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Skejby — Grusgravsejerne Erling, Ejvind og Frode Larsen. Der er afsluttet Overenskomst med ovennævnte Grusgravsejere. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Der beskæftiges organiserede Arbejdere i Grusgraven. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Tikøb — 10 Grusgravsforpagtere i Tikøb. Ved Forhandling er der opnaaet Enighed om en Overenskomst. Timeløn og Skærveslagningspriser i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Aabybro — Grusgravsentreprenør Chr. Fogh, Nørhalne. Der er opnaaet Overenskomst mellem ovennævnte Parter. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Uoverensstemmelser afgøres efter alm. gældende Norm. Der betales ogsaa Dagpenge de første 13 Uger efter en Ulykkes Indtræden. Overenskomsten gælder til den 1. Oktober 1938.

Aabybro — Grusgravsejer Otto Larsen, Nørhalne. Der er opnaaet Overenskomst mellem ovennævnte Parter. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Uoverensstemmelser afgøres efter alm. Norm. Der betales ogsaa Dagpenge de første 13 Uger efter en Ulykkes Indtræden. Overenskomsten gælder til den 1. Oktober 1938.

Tikøb — Grusgravsforpagter C. C. Svendsen, Lillebo Øerne. Der er afsluttet Overenskomst mellem Parterne. Timeløn og Skærveslagningspriser i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Kastrup — Amagerbanen (Rutebiler). Overenskomsten er fornyet for 2 Aar (med den sædvanlige Ret til Opsigelse ved Pristalsudsving) og med følgende Ændringer: Ugelønnen fastsættes til Kr. 80,00. Time- og daglønnede Chauffører aflønnes paa Hverdage med Kr. 1,60 pr. Time og for Søn- og Helligdage med Kr. 2,10 pr. Time. Paa Hverdage er Mindstebetalingen for samlet Tjeneste Kr. 7,00 og for delt Tjeneste Kr. 10,00. Timelønsarbejde og Overarbejde afregnes pr. paabegyndt halve Time. Den gensidige Opsigelsesfrist for ugelønnede Chauffører er 1 Maaned til en Lønningsdag.

Chauffører, Kuskene og Lager- og Pakhusarbejderne — Danmarks Æg-Eksport, Dansk Andels Ægeksport og Robinson, Andersen & Co. Overenskomsten fornyet. Der er paa Ugelønnen, Fejltællingspenge, Tærepenge m. v. opnaaet en Forhøjelse paa ca. 9 pCt.

Odense C. — A/S Otto Mønsted. Afdelingen er ved lokal Forhandling enedes om at forny Overenskomsten paa følgende Betingelser. Ugelønnen, der i Øjeblikket er Kr. 57,00 hæves pr. 1. Marts til Kr. 1,20 under den københavnske Ugeløn, der er Kr. 61,00, altsaa forlods et Tillæg paa Kr. 2,80 pr. Uge plus det Tillæg, som de københavnske Chauffører opnaar.

Søllerød — Rutebilejerne, Brdr. Saust, Holte. Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 73,00 og Kr. 78,00 for Kørsel efter henholdsvis Vinter- og Sommerkøreplan. Reserve-Chauffører Kr. 1,55 paa Hverdage og Kr. 2,00 paa Søn- og Helligdage, incl. Beklædningsgodtgørelse. Overarbejde Kr. 1,70 pr. Time. Mindstebetaling 4 Timer. Faste Chauffører erholder Beklædning. 6 Dages Sommerferie (½ Dag pr. 25 Arbejdsdage). Under Sygdom fuld Løn i 13 Uger i Løbet af et Kalenderaar, med Fradrag af Sygekassepenge. Ved Ulykkestilfælde fuld Løn i 13

Uger minus Sygekassepenge. Der maa kun beskæftiges organiserede Chauffører. Opsigelse jfr. Forhandlingsreglerne.

Horsens A. — A/S R. Collstrop. (Imprægneringsanstalten) Ved lokale Forhandlinger er man enige om at forny Overenskomsten, efter at denne har faaet en Række Tilføjelser i den almindelige Prisliste plus 6 pCt. til samtlige Akkorder, og paa de Vilkaar, at Timelønnen bliver den samme, som aftales mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Arbejdsgiverforeningen ved Forhandlingerne i indeværende Foraar. Saafremt der træffes Aftale om en generel Ferieordning bliver den ogsaa gældende for nærværende Overenskomst. Overenskomsten er fornyet for 2 Aar med Ret til Opsigelse i 1939, forsaavidt Pristallet viser Udsving paa 6 Point.

Rudkøbing — Skibsreder Clausen. Losningen af Rederiets Baade er overdraget til Skibsmægler Friis, der er indmeldt i den lokale Arbejdsgiverforening, og med denne er der truffet en Særaftale angaaende Losningen af disse Baade, hvilken Særaftale indgaar som et Led i den almindelige Overenskomst.

Film- og Forlystelsesfunkt. — A/S Københavns Sommertivoli. (Koncertsalen). Overenskomsten fornyet. Lønnen for Kontrollører i Vintersæsonen i Koncert- og Selskabslokalerne fastsættes til Kr. 2,30 pr. Time. For hver paabegyndt halve Time betales ½ Times Løn. Gensidig Opsigelse 14 Dage fra den 1. eller 15. i en Maaned. Kontrollører, der kommer til Skade i Selskabets Tjeneste faar af Direktionen udbetalt Kr. 5,00 pr. Dag, saalænge Sygdommen varer og højst indtil 13 Uger. Nuværende Goder bibeholdes. Overenskomsten træder i Kraft efter Tivolisæsonen 1938 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel. Dog tidligst Maj 1941.

Kontrollører ved Tælleapparaterne. Kontrollører i Haven samt de af Aktieselskabet drevne Forlystelsesanstalter. Overenskomsten fornyet. Timelønnen for Kontrollørerne er Kr. 1,55. Motorpassere og lign. betales med Kr. 1,65 pr. Time. 1. Pinsedag 100 pCt. Løntillæg. 4 Fridage i Sæsonen. Det faste Helaars-Mandskab (Port- og Nattevagter) erholder 1 ugentlig Fridag samt 7 Dages Ferie med Løn. 14 Dages gensidig Opsigelse. Naar der ikke ydes fuld Uniform betales et Vederlag paa Kr. 2,00 ugentlig. Kontrollører og Motorpassere, der er kommet til Skade i Selskabets Tjeneste, faar af Direktionen udbetalt Kr. 5,00 pr. Dag, saalænge Sygdommen varer og højst indtil 13 Uger. Nuværende Goder bibeholdes. Tillidsmandsregler. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. April 1941 med Undtagelse af at Tivolietablissementet som Helhed lukker. Dog kan den ikke opsiges til Ophør i en Tivolisæson.

Film- og Forlystelsesfunkt. — A/S Nordisk Film Co. Ny Overenskomst oprettet. **1. Fabriken i Frihavnen.** Alle bestaaende Lønninger er forhøjet med 6,00 Kr. pr. Uge, saaledes at Grundlønnen er forhøjet fra 66,00 Kr. til 72,00 Kr. Overarbejde 33⅓, 50 og 100 pCt. Paa Søn- og Helligdage efter Kl. 1 200 pCt. Ferie indtil 12 Dage. Under Sygdom og Ulykkestilfælde fuld Løn i 3 Uger minus Kr. 2,00 pr. Dag. Der ydes Beklædning. Der antages fortrinsvis Folk fra Fagforeningen. Tillidsmandssystem. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940 med Adgang til Opsigelse 1939. **2. Optagelsesteatret i Valby.** Ugelønnen forhøjet med Kr. 6,00, saaledes at Grundlønnen forhøjes fra 70,00 Kr. til 76,00 Kr. Iøvrigt som under 1 anført.

Film- og Forlystelsesfunkt. — A/S Filmsfabriken Joh. Ankerstjerne. Ny Overenskomst oprettet. Grundlønnen forhøjet fra Kr. 66,00 til Kr. 72,00. Iøvrigt som ovenfor anført.

Films- og Forlystelsesfunkt. — A/S Palladium Films Optagelse. Overenskomsten fornyet. Grundlønnen forhøjet fra Kr. 70,00 til Kr. 76,00. Iøvrigt som under Sag Nr. 833 anført.

Films- og Forlystelsesfunkt. — A/S Københavns Sommertivoli. (Rutschebanen). Overenskomsten fornyet. Timelønnen for faste Funktionærer fastsættes til Kr. 1,60. Arbejdstiden paa Hverdage fra Kl. 16, Søn-, Fest- og Helligdage fra Kl. 14 og til Lukketid Kl. 12½ Nat. Timelønnen for Aftenmandskabet Kr. 1,55. Rutschebanens Mandskab møder ved Børne- og Feriefester efter aftalt Tid og betales derfor med Kr. 1,55 pr. Time. Timelønnen for Radiobilens Mandskab er Kr. 1,55. 4 Fridage i Sæsonens Løb. Gensidig Opsigelse 14 Dage til en hvilken som helst Dag i Sæsonen. Naar der ikke ydes fuld Uniform, betales 2,00 Kr. ugentlig. Kontrollører og Motorpassere, der kommer tilskade i Selskabets Tjeneste, faar af Direktionen udbetalt Kr. 5,00 pr. Dag, saalænge Sygdommen varer og højst indtil 13 Uger. Nuværende Goder bibeholdes. Tillidsmandsregler. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. April 1941 med Undtagelse af det Tilfælde, at Tivoli Etablissementet lukker som Helhed eller Rutschebanen eller Radiobilen alene maa lukke ifl. Autoriteternes Anordning. Dog kan den ikke opsiges til Ophør i en Tivolisæson.

Budene — Hovedbanegaardens Aviskiosker. Overenskomsten fornyet Ugelønnen er for Bude:

14—17 Aar Kr. 32,00, 17—18 Aar Kr. 37,00, over 18 Aar Kr. 57,00, og Timelønnen er: 14—17 Aar Kr. 0,63, 17—18 Aar Kr. 0,73, over 18 Aar Kr. 1,13.

For Helligdage udover Søndage betales Kr. 9,00. Daglønnen er 1/7 af Ugelønnen. Bude under 18 Aar maa kun beskæftiges i Tiden Kl. 6—18 i Forholdet indtil 5 Voksne over 18 Aar til een ung Mand under 18 Aar. For Arbejde udover normal Arbejdstid betales for den 1. Time et Tillæg af 25 pCt., for 2. Time et Tillæg af 33⅓ pCt., for 3. Time et Tillæg af 50 pCt. Derudover og til normal Arbejdstids Begyndelse 100 pCt. Beskæftiges et Bud paa sin Fridag, erholder han derfor en Dagløn af Kr. 10,00. Ved Antagelse før 1. Februar Ret til 6 Hverdages Sommerferie plus 2 maanedlige Fridage. Under Sygdom fuld Løn i 4 Uger mod Forevisning af Lægeattest minus henholdsvis Kr. 1,00 og Kr. 2,00 pr. Dag for Bude under og over 18 Aar. Ulykkesforsikring i Henhold til Loven. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, dog tidligst 1940. Saafremt Pristallet pr. 1. Oktober 1938 skulde afvige mindst 6 Point fra det nuværende Pristal (183) skal hver af Parterne være berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør 1. Marts 1939.

Budene — A/S Bladkompagniet. Overenskomsten fornyet for 2 Aar (med den sædvanlige Ret til Opsigelse ved Pristalsudsving) med følgende Ændringer: Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig. Budene erholder et Fridøgn om Ugen. Ugelønnen hæves fra Kr. 57,00 for Bude over 18 Aar til Kr. 60,00 og for Bude under 18 Aar Kr. 33,00 til Kr. 35,00.

Ringsted — D. D. P. A., Ringsted. (Købmand A. Michaelsen). Overenskomsten fornyet. Ugelønnen Kr. 65,00. Arbejdstid 8 Timer pr. Dag. Overarbejde 30, 50 og 100 pCt. 8 Dages Sommerferie. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Tillidsmandsregler. 1. Maj Fridag fra Kl. 12. Ulykkesforsikring første 13 Uger Kr. 4,00 pr. Dag. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Kastrup — A/S Amagerbanen. (Billettører). Overenskomsten er fornyet for 2 Aar (med den sædvanlige Ret til Opsigelse ved Pristalsudsving) og med følgende Ændringer: Lønnen fastsættes til:

Indtil 1 Aars Anciennitet Kr. 29,00, indtil 2 Aars Anciennitet Kr. 31,00, fra 2—3 Aars Anciennitet Kr. 33,00, fra 3—4 Aars Anciennitet Kr. 35,00 for Billettører over 18 Aar: 18—19 Aar Kr. 42,00, 19—20 Aar Kr. 43,00. Uniformgodtgørelse fastsættes til 125 Kr. Overarbejde afregnes pr. paabegyndt halve Time. Den gensidige Opsigelse er 14 Dage til en Lønningsdag.

Viborg — C. S. Jensen. Ny Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn for faste Chauffører Kr. 60,00. Reservechauffører Kr. 1,25 pr. Time, mindst for 4 Timer. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. dog skal Overarbejdet afspadseres. Sommerferie i indtil 6 Dage. Arbejderne skal være Medlemmer af D. A. F. Viborg Afdeling. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Aalborg K. — Aalborg Omnibilselskab. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen er forhøjet til Kr. 65,00 og Arbejdstiden nedsat fra 51 Timer til 48 pr. Uge.

Kerteminde — Skibsmægler N. K. Jørgensen. Overenskomst afsluttet. Mægleren tiltræder Overenskomsten mellem Afdelingen og Købmændenes Arbejdsgiverforening i Kerteminde og herudover er der fastsat en Række Akkordsatser for Afbæring af Gødning til Dansk Andels Gødningsforretnings Pakhus m. m. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. i en Maaned.

Stevnstrup — A/S R. Collstrup. Overenskomsten er fornyet lokalt, idet der er Enighed om, at Timelønnen forhøjes med samme Tillæg, som maatte blive aftalt for tilsvarende Timelønninger i indeværende Foraar. Der indføres Sommerferie, hvorefter der godskrives Arbejderne 20 Øre pr. Arbejdsdag, og Feriepengene udbetales hvert Aar paa Basis af vedkommende Arbejders Beskæftigelse i det foregaaende Kalenderaar. Saafremt der opnaaes en bedre Ordning ved Hovedorganisationsforhandlingerne, skal denne da være gældende. I Ulykkestilfældet erholder Arbejderne i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Overarbejde maa ikke udføres i Henhold til Loven. Overenskomsten er gældende til 1. Marts 1940, dog kan Opsigelse finde Sted i 1939, for saa vidt Pristallet viser Udsving paa 6 Point.

Lager- og Pakhusarbejderne — Københavns Dessinfektionskompagni. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen fastsat til Kr. 60,00 og 64,00 for Beskæftigelse henholdsvis under og over 6 Maaneder. Ferie 12 Dage. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April, tidligst 1940. Dog med Adgang til Opsigelse 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — Bakteriologisk Laboratorium Ratin. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen for nyantagne Arbejdere hævet fra 54,00 Kr. til 60,00 Kr. For Arbejdere med 6 Maaneders Anciennitet fra 56,00 Kr. til 62,00 Kr. og med 5 Aars Anciennitet aflønnes med 64,00 Kr. pr. Uge. Efter 1 Aars Beskæftigelse 12 Dages Ferie. Andre Arbejdere 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj. Tidligst 1940 med Ventil til Opsigelse 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — Kaffebrænderiet »Merkur« m. fl. Overenskomsten fornyet til 1. Maj 1940 med Adgang til at opsige i 1939, saafremt Pristallet viser et Udsving paa 6 Point. Ugelønnen forhøjet fra 66,46 Kr. til 71,00 Kr. Ferien forlænget fra 7 til 12 Arbejdsdage.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet S. Kjersgaard & Co. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen for de første 3 Maaneder er hævet fra 58,00 Kr. til 61,00 Kr. og efter 3 Maaneders Forløb fra 64,00 til 67,00 Kr. Overarbejdssatserne for de første Timer er ændret fra 25 og 33⅓ til 50 Procent. 3 Maaneders Opsigelse til en 1. Maj.

Lager- og Pakhusarbejderne — Københavns Kafferisteri m. fl. Overenskomsten fornyet til 1. Maj 1940 med Adgang til at opsige i 1939, saafremt Pristallet viser et Udsving paa 6 Point. Ugelønnen forhøjet fra 66,46 Kr. til 71,00 Kr. Ferien forlænget fra 7 til 12 Arbejdsdage.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet A. C. Gamel. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 66,46 til Kr. 71,00. Sommerferien udvidet til 12 Dage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939, hvis Pristallet viser Udsving paa 6 Point fra 186.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Aug. Gerners Eftf. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 56,00 til Kr. 64,00. Overarbejdstillæget hævet fra 25 og 33⅓ til 50 pCt. for de første 2 Timer, derefter 100 pCt.

Nakskov — Den lolland-falsterske Jernbanes Rutebilafd. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 22. Februar 1938, hvor Jordgruppen havde sine Overenskomstforhold med Det Lolland-Falsterske Jernbaneselskab til Behandling, opnaaedes der samtidig Enighed om, at de ved Selskabet beskæftigede Rutebilchauffører for Fremtiden skulde aflønnes i Henhold til den mellem Odense-Kerteminde-Martofte Jernbane og Kerteminde Afdeling bestaaende Overenskomst for Rutebilchauffører.

Films- og Forlystelsesfunkt. — Biografteaterforeningen for København og Omegn. Overenskomsten er fornyet for 2 Aar paa følgende Vilkaar: Samtlige Lønninger forhøjes med 6 pCt. med Undtagelse af efterfølgende Lønninger, der forhøjes paa følgende Maade: Operatørlønnen Kr. 58,75 forhøjes til Kr. 63,00, Operatørlønnen Kr. 49,95 forhøjes til Kr. 54,00, Kontrollørlønnen 46,20 forhøjes til Kr. 50,00, Kontrollørdaglønnen Kr. 8,05 forhøjes til Kr. 8,70. Samtlige Tonefilmstillæg forhøjes med 6 pCt.

Chaufførerne — Farvehandler H. Bruhn. Efter at vi har truet med Strejke, har Firmaet tiltraadt Standardoverenskomsten for Chauffører med Tilføjende, at samtlige Chauffører skal være organiserede.

Slagelse A. — Brugsforeningen for Slagelse og Omegn. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Dag- og Ugeløn som i Landsoverenskomsten mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger fastsat. Overarbejde 3 første Timer 50 pCt. og derefter 100 pCt. Sommerferie 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage. Under Ulykkestilfælde Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Marts.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Waagepetersens Eftf. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Lønnen Kr. 64,00 pr. Uge. Dagløn 1/6 af Ugelønnen plus Kr. 0,50 pr. Dag. Løsarbejdere aflønnes mindst pr. hel Dag. Ved Udearbejde betales Kr. 1,50 og Kr. 0,75 pr. hel og halv Dag. Overarbejde 50 og 100 pCt. Efter 12 Maaneders Ansættelse 9 Dages Ferie. Andre Arbejdere 1 Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Efter 6 Maaneders Ansættelse fuld Løn i indtil 4 Uger under Sygdom med Fradrag af Sygepenge. Under Ulykkestilfælde Løn som under Sygdom i 4 Uger og derefter i 9 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli, tidligst 1939.

Aarhus A. — Firmaet »Aarhus Pølsevogne«. Overenskomst oprettet. Lønnen for de faste Handlende er 20 pCt. af Salget. For Ekspedition af større gennem Firmaet forudbestilte Ordrer betales 150 Øre pr. Time. Der udleveres gratis renvaskede Kitler, Forklæder, Ærmebeskyttere og Uniformshuer, ligesom Udgiften ved den almindelige Drift af Vognene paahviler Firmaet. 1 ugentlig Fridag. Garanteret Kr. 42,00 pr. Uge. Kun Medlemmer af Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April dog tidligst 1940.

Storehedinge — Købmand H. V. Petersen. Paa et Møde den 12. Januar 1938 er der opnaaet Enighed om, at Købmand Petersen aflønner sine Arbejdere efter den til enhver Tid mellem Afdelingen og Købmand Richter, Storehedinge, bestaaende Overenskomst.

Storehedinge — Købmand Carl Grønvold. Paa et Møde den 12. Januar 1938 er der opnaaet Enighed om, at Købmand Grønvold aflønner sine Arbejdere efter den til enhver Tid mellem Afdelingen og Købmand Richter, Storehedinge, bestaaende Overenskomst.

Kerteminde — Odense-Kerteminde-Martofte Banen. Der aflønnes i Henhold til Overenskomsten mellem Fagforeningen og Købmændenes Arbejdsgiverforening i Kerteminde, idet Chaufførerne for forskudt Arbejdstid dog erholder et Tillæg af Kr. 2,70 pr.Uge. Overenskomsten er gældende til 1. Marts 1940, med Adgang til eventuel Opsigelse 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — A/S »Wasa«. Overenskomsten fornyet. Timelønnen hævet fra Kr. 1,40 til Kr. 1,60 for Arbejdere, der har været beskæftiget i 6 Maaneder. Akkordtaksterne er hævet. Sommerferie: 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage indtil 6 Dage. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Marts.

Aalborg K. — Rutebilejer Th. Sørensen, Aalborg. Overenskomst oprettet, idet Rutebilejeren er indgaaet paa at aflønne og iøvrigt overholde den mellem Fagforeningen og Rutebilvognmænd fra Rutebilstationen i Aalborg til enhver Tid gældende Overenskomst.

Aalborg K. — Æskefabrikant Charles Thorup, Aalborg. Overenskomst oprettet, idet Fabrikanten er indgaaet paa at aflønne og iøvrigt overholde den mellem Afdelingen og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne til enhver Tid gældende Overenskomst.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

Dansk Arbejder Blad

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 12 30.-6. 1938 43. Aarg.

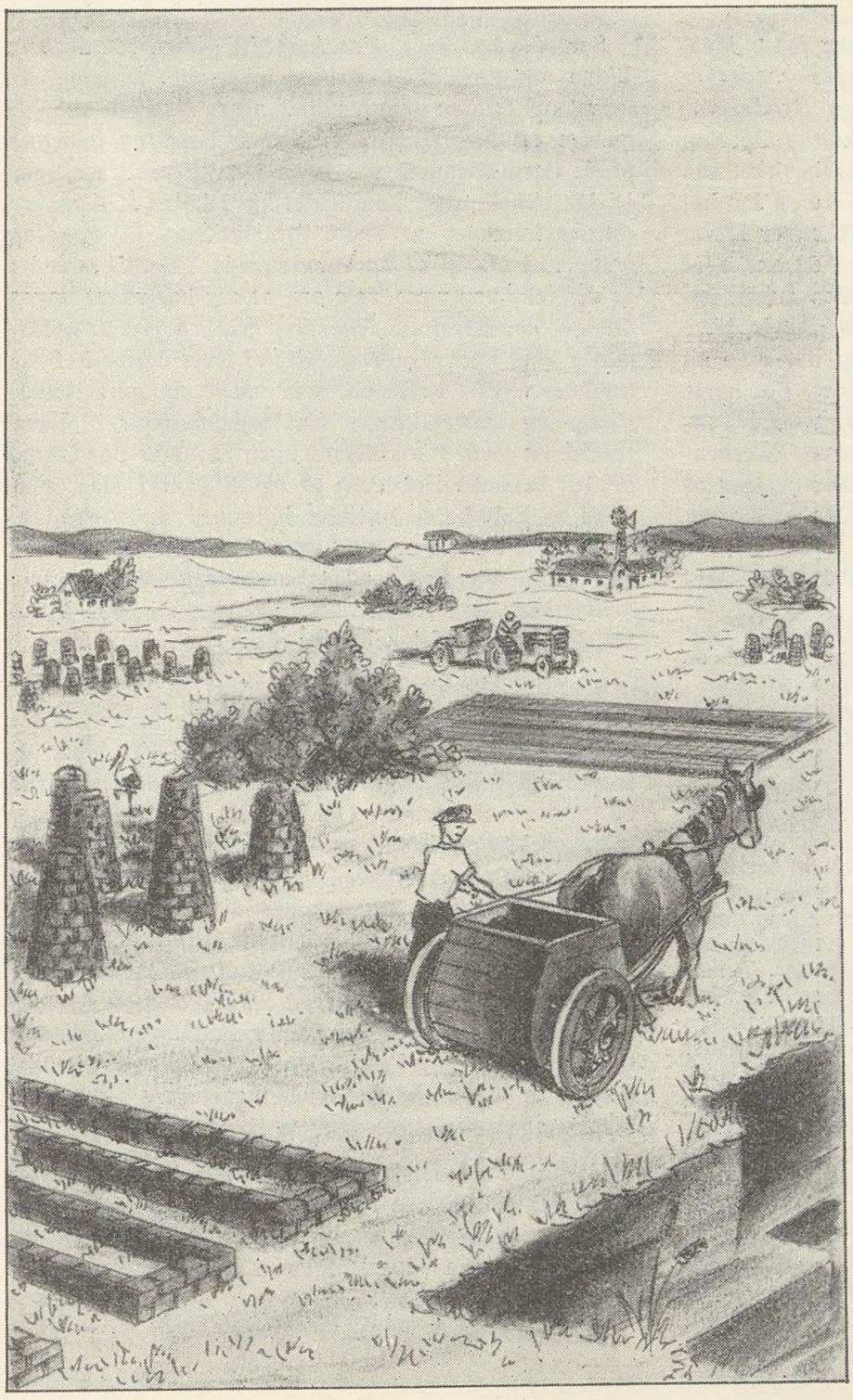

I Tørvemosen

Nu spændes de brune Arme
og sanker og samler i Stak
Aartusinders Sollys og Varme,
som Mosen begærligt drak.

Naar Dagene kølige bliver,
saa tyr vi til Ildstedet hen,
hvor Tørvene brændes og giver
Aartusinders Sol-Ild igen.

Tro ikke, at noget fortabes!
Den Sommer, vi snart ser forgaa,
og alt, hvad af Solvarmen skabes,
som Solvarme skal genopstaa.

Naar Sol over Mosen flammer,
hvor Siv og Padderok staar,
saa fyldes et Brændselskammer,
der aabnes om ti tusind Aar!

Aage Hermann.

Større Forbrug og mindre Arbejde

For mangen Læser vil denne Overskrift være uforstaaelig. At der overhovedet kan være Tale om at indskrænke Arbejdet — og det oven i Købet i denne Tid, hvor vi alle gør, hvad vi kan, for at finde nye Beskæftigelsesmuligheder for Menneskene? Det drejer sig dog ikke om en Trykfejl, hvad Overskriften angaar, men om et alvorligt Samfundsproblem. Ja, det vil i Løbet af kortere eller længere Tid vise sig nødvendigt at sætte Vareforbruget op og Menneskenes Arbejdsindsats ned. For at anskueliggøre denne øjensynlige Modsigelse skal vi nedenfor anføre følgende:

Vi har Midlerne i Hænde til at rykke dette Maal nærmere. Den, der tvivler paa, at *Arbejdsløsheden er en af den nuværende Samfundsordnings Sygdomme,* er ogsaa tilbøjelig til at betragte de tekniske Opsving som en Forbandelse. Maskinen, som har bevirket saa meget godt og har sat os i Stand til at føre en saa høj Levefod, som det er Tilfældet i Øjeblikket, er blevet Genstand for Had. Man skulde prise den og ønske, at den stadig mere og mere vilde erstatte den menneskelige Arbejdskraft, saaledes at Mennesket kunde blive Herre over Produktionen og ikke føle sig tildelt en alt for snæver og betrængt Plads i Samfundet. For nogle Aar siden døde der i Tyskland en fremragende Tekniker, Lederen af Teknikens Hus i München, Excellensen Dr. Ing. *Oscar von Miller.* Han erklærede i en af sine indsigtsfulde Kundgørelser i Anledning af Krisen:

»Trods alle sine Velgerninger imod Menneskeheden ansaa denne dog altid Tekniken *som en Fjende.* Tekniken har nemlig den Egenskab, at den gør en Del Menneskers Arbejde overflødig. Allerede de første Væve forsøgte man af den Grund at slaa i Stykker; men det var lige saa vanvittigt, som at man vilde hugge et Æbletræ om, fordi det leverer sine Frugter ved mindre Arbejde end en Kartoffelmark. Nu er vi atter kommen ind i en Periode, hvor Menneskene udviser en stor *Angst for den tekniske Udvikling.* Men det er jo ikke Tekniken, der er Skyld i de nuværende Forhold. Meget mere Skyld heri maa tilskrives, at Menneskene ikke har kunnet lade de tekniske Fremskridt efterfølge hurtigt nok paa andre Omraader, f. Eks. ved deres sociale Anskuelser og deres financielle, økonomiske Organisationer. Tekniken satte os i Stand til at fremskaffe flere Værdier, men der var ingen, der lærte Menneskene, hvorledes de rigtigt skulde fordele disse. Det, som man kalder Overproduktion, bestaar deri, at den *tekniske Udvikling yder mere, end Menneskene kan forbruge.* Men en virkelig Overproduktion kan først befrygtes, naar alle Mennesker faar god Næring, alle er varmt klædte, og de alle har en Bolig, som er et Hjem for dem.

Til Bekæmpelse af den forbigangne Overproduktion er de hidtil værende Midler ikke tilstrækkelige. Det hjælper ikke meget, at man siger til Menneskene, at de skal indskrænke deres Forbrug. Nej, de skal udvide deres Forbrug, og den menneskelige Arbejdskraft skal indskrænkes. Det er de eneste Muligheder, men dem er man frygtelig bange for. Der fandt ganske vist Indskrænkning Sted af den menneskelige Arbejdskraft, men saa planløst, at man sætter Arbejdsvillige paa Gaden og betaler dem Understøttelse. Det er min Overbevisning, at man kan indskrænke den menneskelige Arbejdskraft meget mere *planmæssigt,* og det vilde ikke være nogen Ulykke. I Stedet for 14, 12 og 10 Timers Arbejdstid har vi indtil nu kunnet komme ud af det med en kortere Arbejdstid. Vil man ikke indskrænke Arbejdstiden, saa kan man ogsaa hjælpe sig ved, at man *udvider Fridagenes Antal.*«

Saaledes har for et Par Aars Tid siden, ved at være Vidne til den store Krises udøvende Virkning, en kendt og erfaren Mand udtalt sig. Vi skal arbejde mindre og forbruge mere! Denne Fordring betegnes af de fleste Mennesker som en ansvarsløs Frase, men er den virkelig det? Samfundet har i Løbet af de sidste Aartier formaaet at sætte Produktionen i Vejret, og netop ved Hjælp af en fremragende Teknik, saaledes at der ikke kan være Tale om, at der har været nogen *Mangel paa Livsfornødenheder, hverken paa Levnedsmidler eller Forbrugsgenstande.* Vi lever derfor i et saa skæbnesvangert Kredsløb, som lader os gøre baade Bjerg- og Dalvandringen fra Højkonjunktur til Samfundskrise med, fordi Afsætningen af Varer paa Grund af den lænkede Købeevne af og til gaar i Staa, saaledes at Fabrikerne brænder inde med deres Produktion. Og alt dette er blot, fordi Tekniken lærte os at fremskaffe Værdier, medens ingen samtidigt bibragte Menneskene den Kunst at fordele den stigende Varebeholdning til Velsignelse for alle.

Saaledes skranter vi paa Grund af en *Funktionsfejl i det kapitalistiske Samfund.* I Øjeblikket skjules denne Funktionsfejl mange Gange for os, fordi alle Stater er tumlet ind i Rustningsvanvid, og paa denne Maade bortødsles en betydelig Del af Teknikens Velsignelser til ingen Nytte. Hvis denne betydelige Del af produktive Frembringelser ligeledes blev kastet ud paa Markedet for Forbrugsvarer, saa blev vi udsat for Forstyrrelse, saafremt vi ikke vilde indrette os efter Oscar von Millers Recept for Indskrænkning af den menneskelige Arbejdskraft og for Udvidelse af Forbruget. At indskrænke Menneskenes Arbejdstid skal ingenlunde betyde nogen ringere Produktionsmængde, men det skal betyde, at vi vil skaane Menneskene mere og belaste Maskinerne yderligere.

Hvis ikke de forskellige Folkeslags bedste Kræfter blev ødet ved det ene Folks Kamp imod et andet Folk, saa vilde de tværtimod alle arbejde for Menneskenes Velstand, og saa vilde Problemet kunne løses:

Større Vareforbrug og mindre Arbejde.

Korresp.

Klager over sociale Udvalg bør ikke frafaldes

Det sker ret jævnligt, at Hovedkontoret, efter Anmodning fra Afdelingerne, paa Medlemmernes Vegne udfærdiger Klager til saavel Amter som Socialministeriet over formentlig uretfærdig Behandling fra de sociale Udvalgs Side af indgivne Ansøgninger om Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg.

Saadanne Klager skal i Henhold til Loven behandles og Amtmandens Afgørelse foreligge i Løbet af højst en Maaned, medmindre der kan afgives særlige Grunde for Forsinkelse. Men det sker desværre meget ofte, at det angivne Tidsrum overskrides, og at Klageren i det mellemliggende Tidsrum enten opnaar vedtægtsmæssig Understøttelse eller Arbejde, saaledes at de Forhold, under hvilke Klagen blev indgivet, forrykkes eller ophæves. Derved opstaar — meget forstaaeligt — for de fleste Klageres Vedkommende en vis Ulyst til fremdeles at beskæftige sig med det paaklagede Forhold, som efterhaanden er kommet en Del paa Afstand.

Det er endvidere konstateret, at de afhørende Myndigheder meget gerne overfor de Paagældende udnytter denne Situation derved, at det tilkendegives Klagerne, at der kun kan opnaas et meget ringe Beløb, hvis Klagens Udfald bliver i Klagerens Favør, og at denne Udgang, som Forholdene har udviklet sig, ikke er eftertragtelsesværdig.

Resultatet af disse sammenstødende Omstændigheder giver sig derfor som Regel Udslag i, at de afhørende Myndigheder opnaar Klagerens Underskrift paa, »at han efter at have opnaaet Arbejde ikke mener at opfylde Lovens Bestemmelse for at opnaa Hjælp, og som Følge deraf ikke ønsker Klagen opretholdt.« Hvilket medfører, at den Autoritet til hvem Klagen er indgivet — det være sig Amt eller Socialministeriet — meddeler Hovedkontoret, at Klagen hermed maa betragtes som bortfaldet.

Denne Udgang maa i alle Tilfælde betragtes som uønsket, for selv om de økonomiske eller andre Forhold, under hvilke Klageren har levet paa det Tidspunkt, Klagen blev indgivet, har forandret sig til Fordel for Vedkommende, saaledes at den Hjælp, han eventuelt kunde have opnaaet, ingen øjeblikkelig Interesse har, saa opstaar der maaske indenfor et kortere Tidsrum akkurat den samme Situation, og saa er man lige vidt. Der skal da indgives ny Klage med Udsigt til samme langsommelige Behandling, der naturligvis, under Forhold som i økonomisk Henseende er spændt til det yderste, er en Lidelse for enhver.

Det der i hver enkelt Sag har Interesse udover den økonomiske Hjælp, som eventuelt opnaas, er hvorvidt det sociale Udvalg har været berettiget til at indtage den Stilling eller til at træffe den Afgørelse, som har foranlediget Klagens Indgivelse. Og en saadan Afgørelse, der er af Betydning ikke alene for den enkelte Klager, men muligt for mange andre, der kan komme i lignende Situationer, er der altid en Mulighed for at opnaa, saalænge Klagen ikke er færdigbehandlet.

Derfor vil vi gerne give alle, der for Fremtiden kommer ud for at maatte foranledige Klage fremsendt til Amt eller Minister vedrørende sociale Sager, det Raad ikke at frafalde Klagens Videreførelse, selvom det for Tiden maatte være uden Interesse at føre Sagen videre. Det kan muligvis medføre forskellige Ubehageligheder at fastholde Klagen, bl. a. derved at Forklaringer og Afhøringer kan blive nødvendig og muligt virke forstyrrende under Udøvelsen af Arbejdet, men det Offer maa bringes med et glad Sind i Betragtning af, at Sagens Løsning altid vil være af Betydning.

R—dt.

C. G. T. B.

I Juli Maaned kan den belgiske Landsorganisation, som er tilsluttet Den internationale faglige Central, fejre sit 40 Aars Jubilæum. Da den blev stiftet i 1898, kunde man endnu ikke tale om en egentlig faglig Centralorganisation. Hvad der blev stiftet dengang var en faglig Kommission under Arbejderpartiet, hvis Hovedopgave var at fremskaffe Oplysninger vedrørende alle Foreteelser paa det økonomiske og sociale Omraade. Trods dette har den »belgiske Fagforeningskommission« allerede længe baade paa det nationale og internationale Omraade spillet Rollen som en yderst aktiv faglig Hovedorganisation, men den har stadig bibeholdt sit gamle Navn. Først paa en den 5. December i Bryssel afholdt ekstra Kongres under Forsæde af C. Mertens besluttedes det fra 1. Januar 1938 at ændre Navnet »Fagforeningskommission« til »Den belgiske Landsorganisation« (CGTB).

Naar man konstaterer, at denne Beslutning kun bekræfter en siden lang Tid bestaaende Kendsgerning, bør man dog ikke overse, at man gennem Vedtagelse af nye Love paa mere klar og tydelig Maade har fremhævet den belgiske Landsorganisations Formaal, Arbejdsmetoder og Myndighed. I en enstemmigt vedtaget »principiel Erklæring«, der kan betragtes som en Slags Indledning til selve Lovbestemmelserne, hedder det først, at CGTB »vil samle alle Arbejdere, som det kapitalistiske System forbeholder Arbejdets fulde Udbytte«, at den vil »organisere alle Arbejdere uanset Trosbekendelse eller politiske Anskuelser med det Formaal at tilvejebringe deres økonomiske og aandelige Frigørelse«, og at den i dette Øjemed vil »fortsætte sin daglige Aktion til Virkeliggørelse af Reformer« med Hensyn til Forbedring af Arbejdernes Arbejds- og Levevilkaar. Desuden vil CGTB »gøre Slut med den kapitalistiske Uorden og skabe en ny Ordning der foruden den økonomiske ogsaa sikrer Arbejderne deres fulde personlige Frihed samt Udfoldelsen af deres menneskelige Personlighed«. Det politiske Demokrati maa suppleres med det økonomiske Demokrati uden

Anvendelse af nogensomhelst statlige eller bureaukratiske Metoder. CGTB vil anvende alle egnede Midler for at nærme sig denne fuldstændige sociale Omdannelse bl. a. gennem Nationalisering af Nøgleindustrierne.

Man har henvist til, at i denne Principerklæring forekommer hverken Ordet Socialisme eller Betegnelsen Klassekamp. Hvad Socialismen angaar, kan man bl. a. pege paa, at den størst mulige Organisering af Arbejderne i frie og uafhængige Fagforeninger er vigtigere end Kampen om Ord, som for Tiden fra yderste Venstre til yderste Højre misbruges mere end de bruges. Angaaende »Klassekampen« udtalte Generalsekretær Mertens paa Kongressen bl. a.: »Klassekampen er en Kendsgerning i den kapitalistiske Stat. Fagbevægelsen holder Regning dermed. Den organiserer ikke Klassekampen. Tværtimod tilstræber den Ophævelse af Klassemodsætningerne og dermed ogsaa af Klassekampen«.

At den allerede gennemførte Omdannelse til en virkelig Landsorganisation er blevet videreført gennem den her omtalte ekstra Kongres og de vedtagne nye Love, fremgaar ogsaa af den samtidigt vedtagne Beslutning angaaende Kontingentspørgsmaalet. Ganske vist kunde de tilsluttede Organisationer endnu ikke enstemmigt tiltræde et Forslag om Indførelse af en fælles Medlemsbog for alle under Landsorganisationen hørende Forbund, men derimod besluttede Kongressen med 85 Stemmer mod 5 og 28 blanke Stemmer at forhøje Kontingentet til Landsorganisationen fra 1 Frc. til 2,60 Frcs. pr. Medlem og Aar for at Organisationen kan imødekomme Kravet om en udvidet Virksomhed. Spørgsmaalet om en fælles Arbejdsløshedskasse samt en Strejkekasse blev udskudt til senere Behandling.

Spørgsmaalet om Grænsestridigheder, et af de vigtigste Omraader med Hensyn til en stærk og central organiseret Landsorganisation, blev bragt et Skridt nærmere sin Løsning, idet Kongressen vedtog et Forslag, der bemyndiger Landsorganisationen til at drøfte Muligheden af at optrække bestemte Grænser for de enkelte Forbund samt sørge for, at disse ogsaa bliver respekteret.

Den »belgiske Fagforeningskommission«, der allerede i lang Tid er blevet betragtet og betegnet som den belgiske Landsorganisation vil, det er vi overbevist om, som ivrigt Medlem af IFC ogsaa fremdeles øve den »effektive og broderlige Solidaritet«, som den allerede i Fortiden paa saa forbilledlig Maade har lagt for Dagen og som Landsorganistionen ogsaa i sine nye Love betegner som »Formaalet for alle Arbejdere paa det nationale og internationale Omraade.«

IFC.

Til de fynske Sukkerroearbejdere

I Anledning af forskellige Forespørgsler om Arbejdspriserne for Sukkerroearbejde skal vi meddele, at det er de i Overenskomsten med De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger fastsatte Priser, ogsaa for Akkordarbejdet i Sukkerroemarkerne, der er de gældende, og i Henhold til disse Priser bedes vore Medlemmer kræve sig afregnet ved Sukkerroearbejde. Sukkerroeoverenskomsten kan alle Steder faas ved Henvendelse til Afdelingens Formand eller Kasserer.

Sierslev Afdeling har bestaaet i 40 Aar

Den 13. Juli 1908 blev vort Forbunds Sierslev Afdeling oprettet, og Afdelingen kan saaledes paa denne Dato i næste Maaned fejre sin 40-aarige Bestaaen.

Afdelingen paabegyndte sin Virksomhed i Kampens Tegn, idet Medlemmerne samme Dag, som Afdelingen blev oprettet, gik i Strejke paa et Lønkrav, der var rejst overfor Virksomheden Stevns Kridtbrud. Strejken

Staaende fra venstre: K. Hansen, E. Andersen, Harald Hansen, Albert Madsen. Siddende fra venstre: N. P. Sjøberg, Næstformand, Jens Hansen, Formand, Niels P. Petersen, Kasserer.

varede 2 Uger og endte med, at det rejste Lønkrav blev gennemført, saa det vil forstaas, at de Kammerater, som tog Initiativet til Organiationens Oprettelse straks fra Begyndelsen fik et levende Vidnesbyrd om Sammenholdets Betydning.

Gennem Aarene har Afdelingens Ledelse maattet føre adskillige Forhandlinger med samme Firma, og det er stadig gaaet støt fremad. I 1925 indtraadte Virksomheden som Medlem af Arbejdsgiverforeningen, men dette har ikke gjort noget Skaar i Organisationens Virke. Sammenhold og Enighed har altid været i Stand til at afslaa alle Angreb paa opnaaede Fordele.

Ved 40-Aarsdagen tæller Afdelingen 58 Medlemmer og blandt disse findes adskillige, som har gjort hele »Turen« med, 2 Medlemmer er endnu beskæftiget paa samme Arbejdssted, hvor de ved Afdelingens Oprettelse var beskæftiget.

Vi bringer i Dagens Anledning et Billede af Afdelingens Bestyrelse og føjer hertil Forbundets Tak for Samarbejdet i de svundne Aar med Ønsket om fortsat Fremgang i den kommende Tid.

IFC.s Repræsentantskabsmøde i Oslo 17.-21. Maj 1938

IFC's Repræsentantskab beskæftigede sig paa sit Møde i Aar med et Emne af speciel Betydning, nemlig »Spørgsmaalet om Sovjetruslands Fagforeningers Optagelse.«

Leon Jouhaux.

Egentlig drejede det sig slet ikke om Optagelsesspørgsmaalet, idet Sovjetruslands Fagforeninger ikke har anmeldt Optagelse til IFC. Der har ganske vist fundet Forhandlinger Sted angaaende Optagelsesspørgsmaalet mellem en Delegation for IFC og en Delegation for Sovjetruslands Fagforeninger; Resultatet heraf var, at den russiske Delegation stillede nogle Betingelser, — intensivere Kamp mod Fascismen, Sammensætning af Ledelse og Sekretærstab — som skulde antages af Instanserne i IFC før Behandlingen af Optagelsesspørgsmaalet.

Sovjetruslands Delegations Fremgangsmaade blev af nogle Deltagere i Diskussionen betegnet som naiv, da man jo havde maattet indrømme de russiske Fagforeninger visse Rettigheder efter deres Tilslutning paa Grund af deres talmæssige Styrke.

Da vi i de seks Aar, Sovjetruslands Levnedsmiddelarbejderforbund var tilsluttet IUL, har haft rigelig Lejlighed til at lære dette Forbunds Repræsentanters »Naivitet« at kende, skal vi ikke her holde vor Mening tilbage. Alle Forslag, som i de seks Aar blev stillet, saa meget harmløse ud, men hvad de havde til Hensigt, erfarede vi senere kun alt for tydeligt. Alle Forsøg paa at komme til et positivt Arbejde mislykkedes, — ethvert Forsøg paa at komme i Kontakt med de russiske Arbejdere var umuligt. Disse seks Aar var ufrugtbare Aar med vedvarende Stridigheder. Derfor udtaler vi ogsaa her aabent, at Sovjetruslands Fagforbunds Betingelser kun er opstillet for at skabe Forvirring indenfor IFC's Rækker. Dersom dette ikke var Hensigten, havde man ganske simpelt anmeldt Sovjetruslands Fagforeninger til Optagelse.

IFC's Repræsentantskab var paa den rigtige Side, da man førte dette Spil til en Ende, afviste Betingelserne og ogsaa afslog at træde i yderligere Forhandlinger med Sovjetruslands Fagforbunds Repræsentantskab. Efter denne klare Afgørelse fra IFC's Repræsentantskab er der kun en Vej aaben for Sovjetfagforeningerne: *Tilmeldelse af deres Organisation til Indtrædelse i IFC.*

Den store Debat angaaende Spørgsmaalet om Sovjetruslands Fagforeningers Optagelse fandt Sted i offentligt Møde og varede to Dage.

Generalsekretæren for IFC, *Schevenels,* gav som Indleder et historisk Tilbageblik over dette Punkt paa Dagsordenen, saavel over den politiske Udvikling som over de Beslutninger, der er fattet i Spørgsmaalet paa IFC's Kongresser.

I Diskussionen deltog Repræsentanter for de vigtigste Landscentraler; fra de internationale Fagsekretariater talte *Schifferstein* for Levnedsmiddelarbejdernes Internationale. Han henviste til de negative Erfaringer, som IUL gjorde i de seks Aar, da Sovjetruslands Levnedsmiddelarbejder Forbund var tilsluttet den, og han anmodede Landscentralerne om at tage Hensyn til denne Kendsgerning ved deres Afgørelse.

Af de forskellige Udtalelser fremgik det tydeligt, at de enkelte Regeringers Forbindelser med Sovjetrusland paavirkede de Delegeredes Indstilling. Saaledes var

C. Mertens.

Indstillingen fra de Delegerede fra Frankrig og Czekoslovakiet ganske forskellig fra det tidligere indtagne Standpunkt. Ligeledes var Opfattelsen af Metoderne til Bekæmpelse af Fascismen meget forskellig. Enkelte Delegerede var af den Opfattelse, at Kampen mod Fascismen kun vilde lykkes, dersom Sovjetruslands Fagforeninger organisatorisk blev indlemmet i det Internatio-

nale Fagforbund. Andre Delegerede var af den Mening, at Sammenslutningen med Sovjetruslands Fagforeninger kun vilde vanskeliggøre Kampen mod Fascismen.

Ved Afstemningen forkastedes de af Russerne stillede Betingelser med 16 Stemmer mod 4. 1 afholdt sig fra at stemme. For Godkendelse stemte et Bestyrelsesmedlem: Jouhaux, samt Frankrigs, Spaniens og Meksikos Landscentraler; Norge afholdt sig fra at stemme. Endvidere blev følgende Resolution vedtaget med 14 Stemmer mod 7:

»Det fra den 17. til den 23. Maj 1938 i Oslo afholdte Repræsentantskabsmøde for IFC beslutter — med Henblik paa de i Sovjetrusland bestaaende Forhold og overfor de til Udtryk komne Meninger fra de IFC tilsluttede Landscentraler — ikke at fortsætte Forhandlingerne med de russiske Fagforeningers Generalraad.«

Med Hensyn til de øvrige Forhandlinger paa Repræsentantskabsmødet skal her kort anføres:

Efter Aabningstalen af Formanden for IFC, Kollega *Citrine,* bød Oslos Borgmester, *Nielsen,* de Delegerede Velkommen til en By, der gennem en Aarrække er bleven forvaltet af et af Fagforeninger og Parti dannet Flertal. *Olav Hindahl,* Formand for de norske Fagforbund, pegede i sin Tale paa Fagforeningernes Fremgang i Norge; Fagforeningerne repræsenterer i Dag med deres 340,000 Medlemmer en stor Magt. Norges Arbejdsminister, *Torp,* erklærede, at den vigtigste Forudsætning for gennem Frihed og Demokrati at virkeliggøre vort Endemaal, Socialismen, er, at de organiserede Arbejdere staar tæt sammensluttet.

Schevenels meddelte i Tilslutning til Velkomsttalen,

Generalsekretær Schevenels.

at 14 Landscentraler og 19 internationale Fagsekretariater er repræsenteret paa Repræsentantskabsmødet.

Som Gæster deltog følgende i Konferencen: *A. Staal* fra Det Internationale Arbejdsamt, *Fr. Adler* fra Det Socialistiske Arbejder-Internationale, og *R. A. King,* Repræsentant for Australiens Fagforeninger.

Som Supplement til den foreliggende trykte Virksomhedsberetning for 1936—37 meddelte *Schevenels,* at den internationale Fagbevægelse trods sin vanskelige Stilling og Ansigt til Ansigt med den stigende Fare fra Fascismen og Krigen har kunnet gennemføre en overordentlig bemærkelsesværdig Konsolidering og deraf følgende Styrkelse og som har muliggjort, at man har kunnet udfolde en intensiv økonomisk Aktivitet og pegede paa, at IFC nu har øget Medlemsantallet betydeligt og overskredet 20-Millioner-Grænsen.

Generalsekretær Citrine.

I Debatten om Beretningen forlangte *Schifferstein,* at Spørgsmaalet om Tilknytningen af Fagforbundene til de internationale Fagsekretariater blev mødt med mere Opmærksomhed fra Ledelsens Side. Der findes stadig Forbund, der afslaar Indtræden i den dem vedrørende Faginternationale med intetsigende Grunde. I sine Slutningsord tilsagde *Schevenels* fuld Støtte i denne Sag fra IFC's Ledelse. Ledelsen for IFC erklærer sig endvidere rede til at afholde et specielt Møde i Aar med Repræsentanter for de Internationale Fagsekretariater, dersom dette Ønske forelægges fra IFC's Side.

Punkt 3 paa Dagsordenen — Regnskab, Revisorernes Beretning og Valg af en Regnskabs-Revisor — gav ikke Anledning til Udtalelser. I Stedet for den efter Vedtægterne fratrædende Revisor *Meister* valgte Komitéen *Buisson* (Frankrig) som Revisor.

Til Punkt 4 paa Dagsordenen: Godkendelse af Budgettet for 1938 — forelagde Schevenels Ledelsens Forslag, der gik ud paa en Forhøjelse af en Række Udgifter. Regnskabet, Revisorernes Beretning og det foreslaaede Budget blev enstemmigt godkendt af Komitéen.

Jouhaux indledede om Emnet *Krigen og Fascismen.* Han var af den Overbevisning, at Beslutningen om ikke mere at føre Forhandlinger med de russiske Fagforeninger vilde virke lammende paa vor Aktion. Med Henblik paa den givne Situation maa Landsforbundenes Selvstyre ikke gaa saa vidt, at internationale Beslutninger og Aktioner ikke mere kan gennemføres. Det maa tillades IFC ved egen Kraft at føre de Aktioner, som Omstændighederne tvingende kræver. I Boykott ser Jouhaux IFC's afgørende Vaaben, som i skarpeste

Form maa bringes til Anvendelse mod de fascistiske Lande.

Formanden for IFC, *Citrine,* erklærede, at den demokratiske Aktion, som er Basis for IFC's Virksomhed, vil svækkes, dersom den bindes af Samarbejdet med det russiske Diktatur. Denne Indstilling kan dog aldrig betyde, at Afgørelsen i vor Holdning og vor Kamp mod Fascismen paa nogen Maade vil kunne drages i Tvivl. For Muligheden af vor faglige Aktion er det afgørende, hvad Fagforeningerne i hvert enkelt Land er i Stand til at yde indenfor Forfatningens og Lovgivningens Rammer og paa Basis af deres sociale og politiske Stilling. Der kan ikke forlanges mere af nogen Landscentral end at udnytte alle disse Muligheder i saa vid Udstrækning som gørligt. Der er derfor ingen Mening i at forlange Aktioner, for hvis Gennemførelse der ikke er Mulighed.

Repræsentantskabet godkendte herefter Jouhaux' skriftligt forelagte Udtalelse om Kampen mod Krig og Fascisme.

Den af den meksikanske Delegation indbragte Resolution, hvorefter den meksikanske Regering tilsikres Støtte fra IFC i Petroleumskonflikten, vedtages.

Som Indleder om den økonomiske Politik, 40-Timers-Ugen og den økonomiske Krise fremhævede *Mertens,* at IFC arbejder for Afslutningen af en almindelig Konvention om 40-Timers-Ugen, efter at Forsøget paa at indføre 40-Timers-Ugen i Etaper for de enkelte Industrier har lidt jammerligt Skibbrud. Indlederen forlangte udarbejdet Retningslinjer for IFC's Politik; indenfor IFC burde dannes en ikke alt for stor Komité, som kunde udøve permanent Virksomhed og opretholde Kontakten med de økonomiske Eksperter i alle Lande. Repræsentantskabet gav efter nogen Diskussion sin Tilslutning hertil.

Til det sidste Punkt paa Dagsordenen, Bestemmelse af Sted og Dato for det næste Repræsentantskabsmøde, tog Repræsentanterne for De Forenede Stater Ordet; de indbød Repræsentantskabet til at lade det næste Møde afholde i U. S. A. Det besluttedes at overlade Bestemmelsen om Sted og Dato for det næste Repræsentantskabs Møde til Ledelsen, som saavidt muligt skal tage Hensyn til de amerikanske Kollegers Ønske.

Med en Tak til de norske Kolleger for Repræsentantskabsmødets mønstergyldige Organisation sluttede Citrine Forhandlingerne. De Delegerede afsang staaende »Internationale«, og hermed sluttede dette meget interessante og til Tider lidt bevægede Repræsentantskabsmøde.

J. Sch.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Meddelelse fra Arbejdsløshedskassen

Antallet af ledige pr. sidste Fredag i hver Maaned

Fra Arbejdsdirektoratet har vi modtaget Klage over, at Direktoratet gentagne Gange har konstateret, at Antallet af ledige Medlemmer, der indberettes fra Kassens Hovedkontor til Direktoratet pr. sidste Fredag i hver Maaned, ofte afviger ret væsentligt fra Antallet af ledige, der pr. samme Dato — altsaa den sidste Fredag i hver Maaned — er indberettet fra vore Afdelinger til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, og Direktoratet mener, at saadanne Uoverensstemmelser maa skyldes, enten at Afdelingerne til Hovedkontoret opgiver Antallet af ledige for en anden Dag end den sidste Fredag i hver Maaned, eller at Indberetningerne til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer fremsendes for sent, saaledes at de ikke kommer Arbejdsanvisningskontorerne rettidigt i Hænde.

Direktoratet har i den Anledning paalagt os at indskærpe alle vore Kontorbestyrere, dels at Antallet af ledige i Afdelingen pr. sidste Fredag i hver Maaned skal opgives nøjagtigt til Hovedkontoret, og dels at Til- og Afmeldingen til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer ligeledes bliver nøjagtig og fremsendes aldeles omgaaende, og da det for at bevare den Dispensation, vi har, og hvorefter alle vore Afdelinger, der har over 50 Medlemmer, i Stedet for at give Oplysninger om hvert enkelt Medlem med Angivelse af Nummer, Navn, Bopæl og sidste Arbejdsplads, kan nøjes med en samlet Indberetning med Angivelse af det samlede Antal arbejdsløse indenfor Afdelingens Omraade, er en absolut Forudsætning, at vore Indberetninger foretages rigtigt og rettidigt, maa vi meget indtrængende henstille til vore Kontorbestyrere at være opmærksom paa, at dette sker.

Johannes Nielsen.

Anmeldelse

Teknologisk Instituts Forlag har udsendt en lille Pjece: »*Elektriske Maskiner, Betjening og Fejlfinding*«, der i en kort og klar Form redegør for de forskellige Fejl, der kan opstaa i elektriske Maskiner og Anlæg og Afhjælpningen af disse Fejl.

Det hænder jo ofte, at Mennesker, der har med saadanne Maskiner at gøre, staar overfor Vanskeligheder, og her vil denne lille praktiske Pjece, der er udarbejdet af Værkfører og Faglærer ved Teknologisk Institut *E. J. Sørensen,* sikkert blive en god Hjælper.

Pjecen, der er paa 48 Sider, er forsynet med en Masse Illustrationer. Den faas gennem enhver Boghandel i Danmark eller ved Henvendelse til Instituttet og Prisen er Kr. 1,25.

Norsk planøkonomisk Initiativ

Den norske Arbejderregering er som bekendt en Mindretalsregering, der indtil videre kun raader over 71 af Stortingets 148 Stemmer. Lovgivningsarbejdet hænger som Følge heraf i en Traad. Saasnart Venstre eller Bondepartiet, til hvem Regeringen hidtil har støttet sig, undlader at yde Stemmer til et Forslag, brister Traaden, og Forslaget bliver ikke Lov. Højre-Oppositionen har i rigt Maal benyttet sig af dette Forhold, og Statsminister Nygaardsvold har maattet ride snart utallige Ministerstorme og akute Regeringskriser af. Hidtil har Regeringens fuldstændige Ro og Selvbeherskelse, dets Forhandlingsevne samt Venstres og Bondepartiets radikalere Elementers velvillige Imødekommenhed klaret alle Situationer.

De vanskelige Forhold har imidlertid langtfra hæmmet Regeringens Arbejdsmod — tværtimod synes den at sætte Pris paa at leve Livet farligt. Bølgerne gaar i hvert Fald i Øjeblikket højere i Norge end nogensinde før. Det, der denne Gang har rejst Stormen, er to Kommissionsbetænkninger, der i nær Fremtid ventes forelagt Regeringen — dels et Forslag til en Udvidelse af Trustloven, dels et Forslag om nye tvungne Fondshenlæggelser for baade Aktieselskaber og Enkeltmandsfirmaer.

*

Den norske Trustlov er den ældste af sin Art i Skandinavien. Den blev gennemført i 1926 af en Venstre-Regering som en udpræget Forbrugerbeskyttelses-Foranstaltning mod de mange Trusters og Kartellers monopolistiske Prispolitik. Loven var et Udtryk for den Tendens, der paa det Tidspunkt var begyndt at gøre sig gældende i Verdens to største Trustlande U. S. A. og Tyskland, til at søge bort fra den gamle Antitrustpolitik, hvis eneste Middel var Forbud. Man havde dels haft Lejlighed til at konstatere, hvor ueffektive saadanne Forbud almindeligvis er, og dels maattet erkende at de forskellige erhvervsmæssige Sammenslutninger foruden skadelige ogsaa kan have mange ganske gavnlige Virkninger af omkostningssænkende og organisatorisk Karakter, som Statsmagten ikke er interesseret i at hindre.

Loven af 1926 kom i Overensstemmelse hermed ikke til at indeholde noget Forbud mod Truster, men oprettede i Lighed med den gældende danske Lov om Prisaftaler (der tidligere er omtalt her i Bladet) et Kontrolraad, som gennem en Anmeldelsespligt for Aftaler og Bestemmelser om Priser o. lign. skal kontrollere disse og hindre alle Prismisbrug eller andre urimelige Forhold, der er til Skade for Forbrugerne.

Med denne Lov har den nuværende norske Regering imidlertid ikke været ganske tilfreds. Man har derfor nedsat en Kommission til at behandle Spørgsmaalet, og denne Kommission har nu for nogen Tid siden afsluttet sit Arbejde og i en Betænkning stillet Forslag til en Udvidelse af det norske Kontrolraads Bemyndigelse.

Raadet har efter den nugældende Lov Bemyndigelse til at gaa *imod* enhver Form for Konkurrenceregulering, som de Erhvervsdrivende *selv* har skabt, hvad enten det drejer sig om Priser, Produktion eller Omsætning. Hvis det derimod gælder positive Reguleringer af Bedrifternes Organisation, foretaget paa *Kontrolraadets* Initiativ — saa er Myndighedernes Kompetence meget begrænset, idet den kun strækker til Regulering af Priser og Forretningsvilkaar, *ikke* af selve Produktionen eller af Omsætningen. Det er det, man ønsker ændret.

Kommissionen er nemlig af den Formening, at der i mange Grene indenfor norsk Erhvervsliv vil kunne opnaas betydelige Reduktioner af Omkostninger og Priser, hvis de Erhvervsdrivende bringes ind under fælles Ordninger af lignende Indhold, som Kartelaftaler plejer at have, men selvfølgelig stærkt præget af samfundsmæssige og forbrugervenlige Synspunkter. Det er Myndighed til at tvinge de private Driftsherrer sammen i saadanne »Tvangskarteller«, man ønsker Trustkontrollen udstyret med. Rationalisering af Produktion og Omsætning, Billiggørelse af Varerne og Stabilisering af Beskæftigelsen skal være Formaalet med denne Lovudvidelse.

Disse Planer har selvfølgelig rejst en sand Storm af Opposition. Utilfredsheden kommer fra to Sider, dels fra Arbejderkooperationen (Det norske Forbrukssamvirket), der ikke ganske kan tilslutte sig, og dels fra de borgerlige Erhvervsorganisationer, Handels- og Industriforeningerne samt fra det norske Højre-Parti.

Den kooperative Bevægelses Utilfredshed med Forslaget skriver sig særlig fra Frygten for, at den gennem Trustkontrolraadets udvidede Virksomhed skal blive tvunget ind i Reguleringer, der tildeler den en vis afgrænset Del af det norske Marked, og dermed hindrer dens videre Ekspansion. De norske Arbejder-Brugsforeninger er netop nu inde i en meget voldsom Opgangsperiode og vil naturligvis se med megen Beklagelse paa alt, hvad der kan hæmme Fremgangen. Iøvrigt er Bevægelsens Ledere tilbøjelige til at mene, at Loven til en vis Grad er overflødig, idet en stærk og fri Kooperation vil være den bedste Monopolbryder.

Ud fra disse Synspunkter ønsker »Forbrukssamvirket« indføjet i Loven, at kooperative Virksomheder skal være undtaget fra denne. Dette har Kommissionens Flertal, deriblandt Fagforeningernes og Arbejderpartiets Repræsentanter, imidlertid ikke ganske ment at kunne gaa med til. Man finder, at Kooperationens Ekspansionsmuligheder vil være sikret, naar det fastsættes, at dens Andele i den nationale Produktion skal forøges i Takt med Medlemstallets Vækst, og desuden foreslaar de socialdemokratiske Kommissionsmedlemmer, at Kooperationen undtages fra eventuelle produktionsindskrænkende Foranstaltninger.

Iøvrigt vil man ikke underkende Kooperationens Evne som Monopolbryder, men mener blot, at der kan tæn-

kes Tilfælde, hvor en landsomfattende Statsregulering kan fremskaffe langt større Fordele for Forbrugerne end kooperativ Konkurrence. For Eks. kan man tænke sig, at en statskontrolleret Sammenslutning af *alle* Margarinefabriker kan arbejde langt billigere end et enkelt kooperativt Margarinefirma, hvis Omsætning trods alt kun vil blive en Brøkdel af hele Landets.

Denne Diskussion er i hvert Fald *interessant*. En saadan Anerkendelse kan derimod ikke gives den Kritik, de private Erhvervsorganisationer og Højrepartiet rejser mod Forslaget. »Argumenterne«, der fremsættes fra denne Fløj, er de samme som benyttes af tilsvarende Kredse mod den danske Regerings Politik. Man finder, at det foreslaaede »System« vil dræbe ethvert Initiativ«, »fremme Uduelighed og Talentløshed«, »bane Vejen for Socialiseringen« o. s. v. En Grammofonplade, som vi desværre kender alt for godt.

*

Mens Diskussionen om dette Forslag bølgede frem og tilbage fra Drammen til Nordkap, lagde den norske Regering endnu et Kommissionsforslag paa Bordet. Medens Udvidelsesforslaget til Trustloven væsentligst tager Henblik paa at betrygge den enkelte Bedrift gennem Kartelordninger og billiggøre Varerne for Forbrugerne gennem Rationaliseringer, har dette andet Forslag til Formaal gennem en Række Fondshenlæggelser at stabilisere Næringslivet som Helhed over for de svingende Konjunkturer og i særlig Grad at sikre Arbejderne.

Forslaget gaar ud paa at opnaa en saadan større Sikkerhed for Arbejderne og Driftsherrerne ved gennem en Lov at tvinge saavel Aktieselskaber som større Enkeltmandsfirmaer til at foretage Henlæggelser af Overskud i gode Aar til tre forskellige Slags Fonds, nemlig:

1) Udvidelse af de tvungne Henlæggelser til de sædvanlige *lovpligtige* Reservefonds til Styrkelse af Bedrifternes Modstandsevne i Krisetider. Det foreslaas, at disse Fonds for den enkelte Virksomhed mindst skal naa en Størrelse lig Virksomhedens samlede Gæld.
2) Det skal paalægges alle Bedrifter over en vis Størrelse at bidrage til *et fælles Arbejderfond*, hvis Midler skal anvendes til Arbejdsløshedsunderstøttelse, Arbejderpensionering, Feriehjælp for arbejdsløse og lignende. Aktieselskaber og Enkeltmandsvirksomheder har hver sin Udbyttegrænse, indenfor hvilken de er fri for at betale Afgift til Fonden.
3) Oprettelse af et kollektivt Reservefond kaldet »*Næringslivets Tryghedsfond*«. Bidragene hertil skal udregnes progressivt paa Udbyttets Størrelse. Fondet skal forvaltes af Staten og tjene til at holde Virksomhederne oppe i Nedgangstider og til ellers at støtte Initiativ til Fremme af Erhvervslivet og Udnyttelse af ledig Arbejdskraft og andre ledige produktive Kræfter.

Medens Forslaget om de to første Slags Fonds er blevet mødt med stor Velvilje — ja næsten Begejstring — langt ind i borgerlige Kredse, har Forslaget om det fælles statsadministrerede »Næringslivets Tryghedsfond« været Genstand for en Opposition af samme Art som de borgerlige Kredse lod Udvidelsesforslaget til Trustloven blive til Del. Ogsaa heri ser man et Udslag af Arbejderregeringens Socialiseringslyst, og frygter at Lovens Vedtagelse vil resultere i en Ekspropriation af de dygtigt arbejdende Selskabers Overskud til Fordel for Statsforetagender. For at faa Forslaget til de to første Fonds vedtaget synes Regeringen derfor tilbøjelig til at trække Forslaget om det tredje Fond tilbage. Men der kan næppe være nogen Tvivl om, at Pengene gennem Fonden vilde finde en bedre Anvendelse til Opdyrkning af nye Erhvervsgrene og til beskæftigelsesforøgende Foranstaltninger, end hvor de som Topdividender i Højkonjunkturperioder gaar til Aktionærernes Luksusforbrug. *K.*

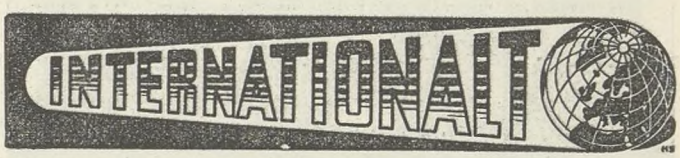

NY DROSKE-OVERENSKOMST I ANTWERPEN.

Det ITF tilsluttede Transportarbejderforbund og det kristelige Chaufførforbund i Belgien har afsluttet en ny Overenskomst med Droskeselskabet i Antwerpen. Denne indeholder principielt en 5-Dagesuge indenfor Rammerne af Forordningen om Arbejdstiden for Droskechauffører af 5. Marts 1925. Vedligeholdelse, Rengøring og Smøring af Vognen foregaar ved særlig dertil ansatte Arbejdere. Opsigelsesfristen udgør 6 Dage. Der garanteres Ugelønninger paa Grundlag af en højeste Brutto-Indtægt paa 500 Fr. Indkøres der over 500 Fr., saa ydes der 20 % af det 500 Fr. overstigende Beløb. Den garanterede Mindsteløn udgør 140 Fr. (Grundløn) ved et Pristal paa 730 til 754 Points, stigende til 180 Fr. ved et Pristal paa 930 til 954 Points. Falder Pristallet, saa gaar Mindstelønnen ned til 120 Fr. ved et Pristal paa 654 til 630 Points. Ved enhver Ændring af Pristallet paa 5 Points forhøjes eller nedsættes Lønnen med 5 Fr. Saasnart Pristallet har naaet det højeste Punkt (955) eller det dybeste (630) træder Parterne sammen til nye Forhandlinger. Ved Kontrakt-Arbejde, Festligheder o. l. meddeler Selskabet sine Kunder, at der skal ydes 15 Fr. i Drikkepenge for hver halv Dag.

Paa Grundlag af Loven om Arbejdstiden af 14. August 1921 udgør den maksimale Arbejdstid 48 Timer om Ugen; er det nødvendigt at udføre Overarbejde, skal der ydes et Tillæg paa 25 %.

Under Personalets Kontrol har Selskabet indført et Bødesystem — der gives først en Advarsel — og der skal i hvert Tilfælde træffes en Afgørelse om den Maade, hvorpaa de saaledes indkomne Penge skal bruges. Materialskader skal betales af Arbejdsgiveren, medmindre Chaufføren er bevisligt Skyld deri. Efter et Aars Beskæftigelse ydes der en Ferie med Løn paa 6 Arbejdsdage, efter tre Aar: 8 Dage, som skal tages i 2 Perioder, en paa 5 og en paa 3 Dage. Ferien begynder efter en ugentlig Hviledag. Ferielønnen svinger mellem Fr. 230 ved et Pristal paa 630 til 654, og Fr. 360 med et Pristal paa 955 og 979 Points.

Byggeriet er Samfundets Barometer!

Det Samfund, som stadig vil staa i Fremdriftens Tegn, maa søge at holde Byggeriet i Gang. Byggeriet er Tegn paa Foretagsomhed og Liv, og intet kan som Byggeriet give det daglige Arbejde Præg. Hvorfor? Fordi Størstedelen af Byggeriet er udendørs Arbejde, der foregaar saaledes, at alle kan se og følge det.

Er der ikke noget forjættende i at følge et Bygge-

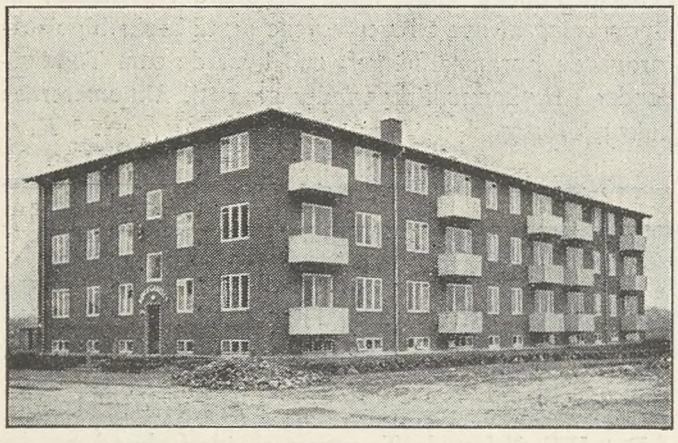

Roskilde Boligselskabs Bygning »Bøgegaarden«.

arbejde, hvad enten det er stort eller lille? En skønne Dag drejer en Vogn eller Bil ind paa Byggepladsen medbringende Brædder, Pæle, Bjælker og andet Materiel. I næste Øjeblik er Arbejdsskuret rejst. Arkitekten, Mestrene og deres Medhjælpere »sætter Bygningen af«, og snart derefter graves Kælderen ud enten med Spade og Skovl eller ved Hjælp af Gravemaskinen. Næste Akt er Støbningen af Soklen. Baade Udgravningen og Støbningen er haardt Arbejde, og det kan ikke være Svæklinge, der skal lægge Næver og Muskler til, naar dette Arbejde udføres. Jord- og Betonarbejderne maa altsaa tage den første Tørn ved en Bygnings Rejsning.

Naar dette vigtige Fundament er støbt, kommer Tømrerne med det første Bjælkelag, medens Murerne begynder at »tage Hjørner op«. Fra dette Tidspunkt bliver Arbejdet synligt og virkeligt interessant. Alt skrider nu fra Dag til Dag. Paa kort Tid er Murerne oppe i første Stilladshøjde. En Dag er de høje Rejsebomme gravet i Jorden, Riplankerne sømmet paa, og Stikkebomme og Brædder lagt til Rette. Allerede nu faar Arbejdet noget af det stolte Præg over sig, naar Rejsebomme og Mure knejser om Kap, men nu begynder ogsaa Murerarbejdsmandens strenge Dont at melde sig. Haandlangeren maa være en pligtopfyldende og udholdende Mand, thi han skal Dagen lang overvaage, at Svendene har Sten paa Stilladset og Mørtel i Baljerne, men han skal tillige være stærk nok til paa sin Ryg at bære disse Materialer op i Højderne. Naar Solen bager, og Termometret viser 25 Grader, er det ingen Lysttur at tage de lange Stiger Snese af Gange om Dagen. Men Arbejdsmanden giver ikke op. Digteren synger om ham i følgende stærke Linier:

Arbejdsmanden bær paa Skuldre brede
Sten til Kongeslot og fattig Vraa ...

Byggeriet er ganske sikkert det fineste Barometer for Samfundets økonomiske Forhold, idet Byggeriets Omfang stiger og falder i Henhold til gode og daarlige Tider. Naar der er god Gang i hele det økonomiske Liv, d. v. s. naar Landbruget har gode Afsætningsvilkaar, og naar Industri, Handel og Haandværk er i fuldt Sving, kan man være vis paa, at der ogsaa er Travlhed indenfor Byggebranchen, ikke mindst hvis Prisniveauet er konstant og Rente og Kurser ligger i et fast Leje. Omvendt vil Byggeriet næsten omgaaende gaa i Staa, hvis der melder sig Vanskeligheder indenfor de ovennævnte Beskæftigelsesgrene, særlig hvis Prisniveauet stiger eller falder stærkt. Just saadanne Situationer har vi oplevet siden 1930. I 1931 begyndte Priserne at falde stærkt. Denne Lavkonjunktur holdt sig i 1932 og 1933, men i disse Aar oplevede vi ogsaa, at Byggeriet gik omtrent i Staa. I Forbindelse med den Bedring, der satte ind i 1934, foregik der en stærk Forøgelse af Byggeriet. Priserne laa nogenlunde fast — med en lille Tendens til Stigning — og samtidig tog Industrien et betydeligt Opsving. Dette Forhold satte Sving i Byggeriet, og da Samfundet samtidig ydede en betydelig Støtte, dels i Form af Laan til billig Rente, dels gennem en Rentesænkning med deraf følgende Stigning i Obligationskurserne, udfoldede Byggeriet sig saa stærkt, at vi kom op paa Rekordtal, hvad angaar Antallet af opførte Lejligheder.

I de sidste Par Aar har der derimod været en betydelig Tilbagegang i Byggeriet, og om Aarsagen hertil kan der ikke diskuteres. Den er i første Instans at

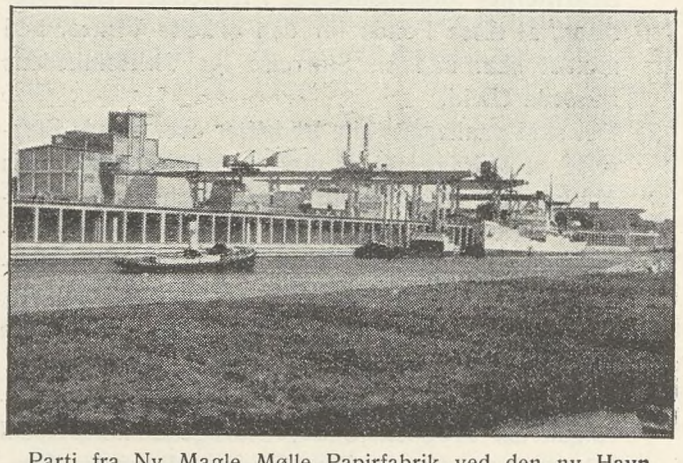

Parti fra Ny Magle Mølle Papirfabrik ved den ny Havn i Næstved.

søge i den mærkbare Prisstigning, som er foregaaet, og som har ramt alle de vigtigste Byggematerialer. Byggeriet kræver jo store Kapitaler, og naar man skal rejse en Bygning, maa man først og fremmest gøre sig klart, hvad den koster at opføre, og hvor store aarlige Udgifter man kommer til at udrede, naar den staar fuldt færdig. Kommer Lejligheden til at koste 5, 7 eller 900 Kr. aarlig? Dette er naturligvis et Spørgsmaal

om de samlede Byggeudgifter og den aarlige Rentes Højde.

Et lille Eksempel: I det ene Aar koster det 10,000 Kr. at rejse et Hus af en bestemt Type, og Renten er 5 pCt. Det giver en aarlig Renteudgift paa 500 Kr. Næste Aar koster det samme Hus 12,000 Kr. at opføre, og Renten er 6 pCt. Den aarlige Renteudgift vil da blive 720 Kr. Det vil kort og godt sige, at den aarlige Udgift paa det samme Hus kan blive 220 Kr. højere med et Aars Mellemrum — blot fordi der er foregaaet en Ændring i Pris- og Renteniveauet. Og det spiller naturligvis en stor Rolle for den jævne Befolkning med de smaa Indtægter.

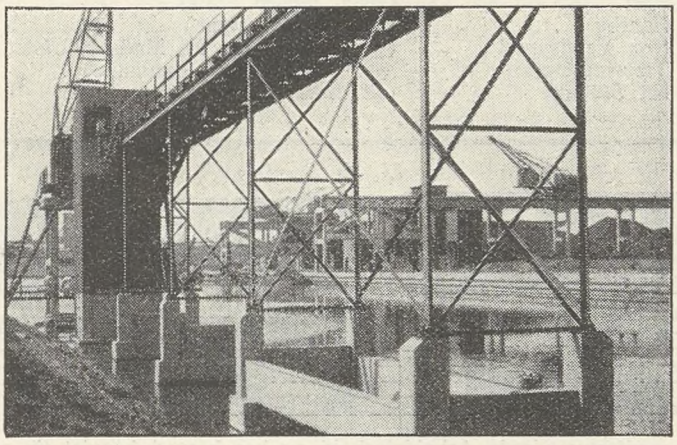

Parti fra den ny Næstved Havn med de store Kulkraner.

Hvormeget bygges der nu for aarligt i Danmark? Det er ikke let at opgøre. Vi har jo næsten aldrig et saakaldt Normalaar, f. Eks. hvad Antallet af opførte Lejligheder angaar, og der foreligger heller ikke Normaltal fra andet Byggeri, men indsigtsfulde Folk paastaar, at der gennemsnitligt hvert Aar anvendes fra 200 til 250 Mill. Kr. til Byggeri i Danmark. Herunder maa regnes Byggeri af enhver Art: Boliger, Fabriker, Havne, Skoler, Kirker, Værksteder, Teatre, Banegaarde m. v., ligesom Udgifter til alle Reparationer maa henføres under dette Tal. Man regner saaledes med, at der hvert Aar skal rejses 15,000 ny Lejligheder, for at Efterspørgslen kan tilfredsstilles og de gamle Boliger erstattes.

De anførte Milliontal fortæller os, hvad det betyder for Beskæftigelsen, hvis Byggeriet et Aar eller to gaar ned til Halvdelen af det normale. Næsten omgaaende standses Arbejdet indenfor alle de Virksomheder, der har Tilknytning til Byggeriet. Dette gælder f. Eks. Kalkbrud, Teglværker, Tagpapfabriker, Skove, Savværker, Cementfabriker, Grusgrave, Rørvævsfabriker o. s. v. Og hertil kommer saa alle de Haandværkere, Murerarbejdsmænd og Jord- og Betonarbejdere, der direkte rammes, for ikke at nævne Vognmænd og Chauffører.

Derfor maa det ogsaa hilses med Glæde, at Regeringen har gennemført Loven om Støtte til Boligbyggeri. Gid denne Lov maa bidrage sit til at sætte Byggeriet i Gang og skabe Arbejdets blomstrende Liv rundt om paa Tusinder af Byggepladser i Danmark, hvor Arbejdsmanden skal tage haarde Tag og tjene Brødet til sig og sine.

V. N.

Sølvbryllup

Den 6. Juli kan Kasserer i Brødkuskenes faglige Forening af 1912, *N. P. Petersen* og *Hustru,* fejre deres Sølvbryllup.

Fra Ungdommen har Niels Petersen været fagligt og politisk interesseret, og i 1919 blev han indvalgt i Bestyrelsen for Brødkuskenes faglige Forening, hvor han Aaret efter blev valgt til Kasserer, en Post som han har røgtet til Kammeraternes fulde Tilfredshed. Han har paa denne Plads, som paa andre Felter indenfor sin Organisation, udført et stort Arbejde, og dette i Forbindelse med hans Hjælpsomhed og kammeratlige Sindelag, har gjort ham til den populære Kammerat, han er.

Han har i sin elskværdige Hustru haft en god Støtte, som gennem de mange Aar, smilende og venlig, har modtaget de besøgende paa Kontoret, og paa Højtidsdagen vil der sikkert fra deres store Vennekreds sendes de bedste Hilsner til Hjemmet i Fensmarkgade 25, St.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalborg A.	(Hasseriis Kommune)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bjerreby	(Bjerreby Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bække	(Tørvefabrikant Harald Schelde, Bække)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Laven	(Grusgraventreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nim	(Nim-Underup Kommune)
Nordrup	(Sønderup-Nordrup Kommune)
Nyborg	(Trælandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)

Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Næstelsø	(Næstelsø-Mogenstrup Kommune)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Raklev	(Inspektør Thorsen-Lorentzen, Vrøj pr. Kalundborg)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Sindal	(Sindal Teglværk)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Aarhus St.	(A/S Scandimeter, Aabyhøj, Aarhus)
Hals	(Johs. Jensen, Hals)
Haarby	(Haarby Kommune)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted)
Tæbrind-Outrup	(Tæbrind-Outrup Kommune)
Kr. Stillinge	(Kr. Stillinge Kommune)

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

i

Voldgiftssagen

mellem

Dansk Arbejdsmands Forbund

og

Industrifagene

angaaende en Strid om Berettigelse til at etablere Prøvekørsel ved et Anlæg hos »Dansk Sojakagefabrik« A/S.

Mellem »Industrifagene« og Dansk Arbejdsmands Forbund er der opstaaet Strid om »Dansk Sojakagefabrik« A/S's Berettigelse til at etablere Prøvekørsel ved et Anlæg paa Sojakagefabriken, og efter at de foreskrevne faglige Forhandlinger har fundet Sted, uden at der er opnaaet et Resultat, er der nedsat en Voldgiftsret med underskrevne Dommer i Københavns Byret A. Gøtzsche som Formand og Opmand til at afgøre Striden. Da der ikke indenfor Voldgiftsretten er opnaaet Stemmeflerhed for et Resultat, er Sagens Afgørelse overgaaet til Formanden.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Under Fremstillingen af Olie paa Fabrikken har man hidtil paa et vist Punkt af Fabrikationen lagret Olien i 12 Timer for derved at udskille visse Stoffer. Heri er der nu sket den Ændring, at disse Stoffer efter ca. en Times Forløb udskilles ved Hjælp af et Centrifugeanlæg. Aktieselskabet hævder nu, at en af de Arbejdere, der er beskæftiget ved Ekstraktionsanlægget, samtidig kan passe Centrifugen, og under Henvisning til § 8 i den mellem Olieindustriens Arbejdsgivere med flere paa den ene Side og Dansk Arbejdsmands Forbund paa den anden Side under 23. Marts 1937 sluttede Overenskomst, har »Industrifagene« nedlagt Paastand paa, at Aktieselskabet kendes berettiget til i den overenskomstmæssige Prøvetid at foranstalte Prøve til Afgørelse af, om Arbejdet kan udføres af den paagældende Arbejder ved Siden af det ham hidtil paahvilende Arbejde, eller om de ændrede Arbejdsforhold medfører, at der skal optages Forhandlinger om ny Akkorder. Til Støtte herfor har »Industrifagene« anført, at hver af Parterne ifølge § 8 har Ret til en saadan Prøvetid, idet Centrifugens Opstilling har medført ændrede Arbejdsforhold og har herved henvist til, at Centrifugen nu indgaar som et Led i den sædvanlige Produktion, saaledes at Olien først naar den sidste af de ved Ekstraktionsanlægget beskæftigede Arbejdere, naar den har passeret Centrifugen.

Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand gaar ud paa, at der ikke i det foreliggende Tilfælde kan kræves nogen Prøvetid i Henhold til § 8. Forbundet har herved henvist til, at i Lokaloverenskomsten mellem Aktieselskabet og Oliemøllernes Fagforening er det fastsat, at der, naar Ekstraktionsanlægget er i fuld Drift, ved dette skal beskæftiges 17 Mand pr. Vagt, hvis Arbejde er nøje angivet i Overenskomsten. Forholdet er det, at hver Mand stadig har det Arbejde, han hele Tiden har haft, og at der nu er skudt et nyt Led ind. Men Arbejdet herved kan Aktieselskabet ikke forlange, at Arbejderne skal udføre ud over deres overenskomstmæssige Arbejde, og Dansk Arbejdsmands Forbund benægter, at der i det foreliggende Tilfælde foreligger ændrede Arbejdsforhold.

Opmanden skønner, at der bør gives »Dansk Arbejdsmands Forbund Medhold. I den foreliggende Sag drejer det sig om et i Lokaloverenskomsten fastsat Arbejde, hvor saavel Mandskabstallet som de enkelte Arbejderes Arbejde er nærmere fastsat, og under Hensyn hertil og til at disses Arbejde forbliver det samme, medens der, hvis »Industrifagenes« Paastand tages til Følge, vilde kræves yderligere Arbejde end det overenskomstmæssige af den Arbejder, der skulde passe Centrifugen, skønner Opmanden ikke, at Bestemmelsen om ændrede Arbejdsforhold i det foreliggende Tilfælde med Føje vil eller bør kunne paaberaabes.

Opmandens

Kendelse:

bliver herefter, at Paastanden om, at »Dansk Sojakagefabrik« A/S kan kræve Prøvekørsel ikke i det foreliggende Tilfælde kan tages til Følge.

Opmandens Honorar, der bestemmes til 125 Kroner, udredes med Halvdelen af hver af Parterne, medens hver Part iøvrigt bærer sine Omkostninger.

København, den 29. Marts 1938.

sign. Gøtzsche.

OPMANDSKENDELSE

i Voldgiftssag Nr. 165.

Dansk Arbejdsmands Forbund

mod

Entreprenørforeningen for Entreprenørerne A. C. Gravesen & S. Gosvig, Esbjerg.

I vist om Betalingen for et Jordarbejde ved Odense.

Voldgiftsmøde blev afholdt i Odense den 24. Maj 1938. Voldgiftsmændene var enige om, at den under Jordarbejdets Udførelse praktiserede Løsning af Jorden med Plov straks skal ophøre. Herudover kunde der ikke mellem Voldgiftsmændene opnaas Flertal for nogen Afgørelse, hvorfor Sagen iøvrigt bliver at afgøre af undertegnede af Den faste Voldgiftsret udmeldte Opmand.

Tvisten drejer sig om et Jordarbejde paa oprindelig 50,000 m³ som udføres som Nødarbejde. Jorden er dels naturlig aflejret Jord (Ler, sandblandet Ler og Sand) og dels gammelt Opfyld, hovedsagelig af Sand og Mudder fra Odense Kanal. Den første Del af Jordarbejdet, ca. 15,000 m³ er udført i Dagløn og er denne Sag uvedkommende. Den Del af Arbejdet var afsluttet den 4. April d. A. For de resterende ca. 35,000 m³, som Sagen angaar, blev der den 2. Marts d. A. truffet følgende Aftale mellem Forbundet og Entreprenørerne, der paa daværende Tidspunkt ikke var Medlemmer af Entreprenørforeningen: »Parterne er enige om, Arbejdet udføres i Akkord efter Landsoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund.«

Det er herefter Bestemmelserne i Overenskomstens § 4, der er afgørende for Betalingen, og dette erkendes ogsaa af Entreprenørforeningen, som Firmaet senere er indtraadt i, men Foreningen mener, at der er Grundlag for visse Lempelser i Prisen for Løsning af Jorden.

Firmaet har i sin Tid afgivet sit Tilbud under Forbehold af, at Løsning af Jorden udføres med Heste og Plov, Tilbudet er saavidt oplyst ogsaa approberet paa dette Grundlag, og Firmaet mente ved denne Arbejdsmaade at være fritaget for at betale for Løsning af Jorden, hvad Forbundet ikke var enig i. Herom blev der efter faglig Voldgift afsagt en Opmandskendelse af 31. Januar d. A., hvori det hedder: »Firmaets Paastand om Fritagelse for Lønningspris, kan ikke tages til Følge, hvorved bemærkes, at der herved ikke træffes Afgørelse med Hensyn til Firmaets Ret til Fradrag i Lønningsprisen paa Grund af Løsning af Jord med Plov«. Dette sidste Spørgsmaal er blandt dem, som bliver at afgøre ved nærværende Kendelse. Anvendelsen af Plov til Løsning er sket siden 19. April d. A.

Endelig er der Tvist mellem Parterne om Betalingen for Trækning og Pasning af Spor.

Efter de Oplysninger, der blev givet Voldgiftsretten, regner Parterne Tyngdepunktsdybden til 1 m, Begrænsningstillægget efter Priserne af 1937 til 2 Øre pr. m³ og for Løftning er intet at betale.

Forbundet paastaar, at der ikke er Grundlag for noget Fradrag i den Pris, som under de lige nævnte Forudsætninger fremgaar af Overenskomstens Tabel I, og som Begrænsningstillægget indbefattet bliver 116 Øre pr. m³, hvortil i Henhold til det vedtagne Forligsmandsforslag af 1938 kommer 6 %, ialt 123 Øre pr. m³. Fradrag i Løsningsprisen for den oppløjede Jord kan Forbundet ikke erkende, Pløjningen menes snarere at have været til Tab end til Gavn for Folkene. Forbundet kan heller ikke erkende, at der bør ske Fradrag i Løsningsprisen for andre Dele af Jorden, idet det Sand, man kan se i Udgravningen, staar fast med lodrette Vægge og ikke er Sand, som ingen Løsning kræver, og Opfylden er udgravet Jord, som har henligget langt over 3 Maaneder, hvorfor den paastaas betalt med den sædvanlige Løsningspris, jvfr. Pos. 22. For Trækning og Pasning af Spor paastaas der tilkendt Arbejderne en Pris af 12 Øre pr. m³ udgravet Jord.

Entreprenørforeningen hævder, at Tabel I, Kolonne 1 i Følge Pos. 1 alene angaar fastlejret Jord, og paastaar, at der for Sandet bør ske Fradrag i Løsningsprisen fuldt ud efter Pos. 1 a, at der ej heller er Grund til at betale fuld Løsningspris for Opfyldet fra Kanalen, da dette ikke er lejret fra Naturens Haand, og at der endelig bør ske et Fradrag i Løsningsprisen for den oppløjede Jordmængde, jvfr. Opmandskendelsen derom af 31. Januar d. A. Foreningen skønner Mængden af Sand til 8000 m³, Opfyldet fra Kanalen til 4000 m³ og den ved Pløjning behandlede Jord til 19,000 m³, tilbage bliver herefter 4000 m³ Jord til normal Pris. Hvad Arbejdet ved Sporet angaar, hævder Foreningen, at Opmanden ikke kan sætte Pris derfor; Spørgsmaalet har ikke været medtaget ved Mæglingen, og Overenskomsten fastsætter ingen Priser for saadant Arbejde.

Det bemærkes, at Opmanden ikke paa det foreliggende Grundlag kan skønne med nogen Sikkerhed om de forskellige Jordarters Mængdefordeling.

Naar Betalingsspørgsmaalet for hele Jordmængden skal afgøres nu, hvor en stor Del af Jorden staar tilbage, maa den afgøres efter de Forhold, som Udgravningen paa nærværende Tidspunkt udviser. Men Bedømmelsen af Forholdene maa i nærværende Sag ske efter de Kriterier, som Overenskomstens § 4 indeholder. Efter § 4, k, Pos. 22, betragtes selv udgravet Jord, der henligger mindst 3 Maaneder, før den læsses, som henhørende under Tabel I og følgelig som fastlejret Jord i prismæssig Henseende. Begrebet fastlejret Jord maa herefter siges at have en meget vid Udstrækning, der begrænses opad ved Bestemmelsen i Pos. 1, b, og nedad kun ved Bestemmelsen i Pos. 1, a. Det Sand, der var at se i Udgravningen, var let at løse, men var ikke Sand, som kan skovles helt uden Løsning, hvorfor Pos. 1, a, jvfr. ogsaa Voldgiftssag Nr. 38, ikke kan komme til Anvendelse derpaa. Ej heller var den tørre og sammensunkne Oprensning fra Kanalen af saadan Karakter, at den kan skovles uden Løsning, hvorfor Bestemmelsen i Pos. 1, a, heller ikke kan komme til Anvendelse her. Forbundets Paastand om Betaling efter Tabel I for disse Dele af Jordarbejdet maa der herefter gives Medhold.

Nogen Paastand om Tillæg efter Pos. 1, b, er ikke rejst under Sagen og vil følgelig heller ikke kunne rejses for nogen Del af den tilbageværende Jordmængde.

Tilbage staar Spørgsmaalet om den ved Plov løsnede Jord. Arbejderne har under Sagen hævdet, at der, efter at Ploven blev vedtaget i Brug, har været en hel Del Afbrydelser i Pløjningen, og da der pløjedes i det 1½ m brede Bed mellem Sporet og Brinken, kunde Ploven kun løsne en vis Del af Jorden. Mod dette sidste er der ikke gjort videre Bemærkninger fra Firmaets Side. Forbundet paastaar, at Pløjningen snarest har været til Tab for Arbejderne, men efter Opmandens Skøn maa Pløjningen have medført dog nogen Lettelse, og i Betragtning heraf og af, at de inden Pløjningens Paabegyndelse førte Forhandlinger med Arbejderne har givet Entreprenørerne nogen Føje til at mene, at Arbejderne var indforstaaet med en Prisreduktion for Jordens Løsning med Plov, saa der var Grundlag for at ofre Penge dertil, findes det, at der for den med Plov behandlede Del af Jordmængden bør ske et Fradrag i Betalingen. Dette skønnes passende at kunne sættes til 500 Kr.

Hvad endelig Spørgsmaalet om Sporarbejdet angaar, maa der gives Entreprenørforeningen Medhold i, at dette Arbejde ikke er underkastet tvungen Akkord, og at det, naar der ikke er Enighed om en frivillig Akkordpris, bliver at udføre for almindelig Timeløn.

Der afsiges herefter følgende

Kendelse:

Det omtvistede den 4. April d. A. paabegyndte Jordarbejde bliver at betale i Akkord efter Tabel I i Hovedoverenskomsten og efter Forbundets Paastand ovenfor med Hensyn til Prisen pr. m³.

For den indtil den 24. Maj d. A. behandlede Jordmængde skal der ske et Prisfradrag paa 500 Kroner i den ovennævnte tarifmæssige Betaling.

Anvendelse af Plov til Jordens Løsning skal efter Voldgiftsmændenes Bestemmelse bringes til Ophør straks.

Sporarbejdet kan Entreprenøren forlange udført paa normal Timeløn.

Det internat. Arbejdsbureaus Bestyrelsesmøde

Valg af ny Direktør

I Forbindelse med Aabningen af Aarets internationale Arbejdskonference den 2. Juni, holdt Arbejdsbureauets Bestyrelse et Møde, hvor, foruden den sædvanlige Beretning over Arbejdsorganisationens Virksomhed siden forrige Bestyrelsesmøde, man behandlede en Indberetning fra Direktøren over en Tjenesterejse han netop havde foretaget i Ægypten. Butler, som tidligere personlig har medvirket ved Organiseringen af Ægyptens Socialforvaltning efter moderne Principper, giver i Beretningen Udtryk for sin store Tilfredshed over at have genset dette Land som en helt selvstændig Stat og Medlem af den internationale Arbejdsorganisation. Han udtrykker ogsaa sin Taknemmelighed over den overordentlige elskværdige Maade, hvorpaa han blev modtaget baade af Regeringen og af Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer.

Bestyrelsen gik derefter over til Behandling af den Beretning, som enstemmig var vedtaget af den forberedende tekniske Tremandskonference, som havde fundet Sted i Genéve den 2.—10. Maj i Aar, og som var sammensat af Repræsentanter fra ca. 10 af de vigtigste kulproducerende Lande. Man besluttede at henvise denne Beretning til Aarets Arbejdskonference paa hvis Dagsorden bl. a. er opført Spørgsmaalet om en »almindelig Gennemførelse af Arbejdstidsnedsættelsen« og som saaledes ogsaa kommer til at behandle Spørgsmaalet om Arbejdstiden i Gruberne.

Med 20 Stemmer mod 6 besluttede desuden Bestyrelsen at offentliggøre Beretningen fra »raadgivende Kommission for Spørgsmaal angaaende Arbejdets videnskabelige Organisering« som havde været samlet til Møde 2.—3. Maj. Kommissionen har indgaaende behandlet Spørgsmaalet om, hvordan man praktisk skal kunne afbøde de direkte sociale Følger af Industriens Rationalisering og den intense Mekanisering af Produktionen. Den diskuterede ogsaa Spørgsmaalet om, hvilke Konsekvenser en udvidet Anvendelse af Kontormaskiner kan faa for Personalets Arbejdsvilkaar.

Bestyrelsen behandlede endvidere en Beretning, som det internationale Arbejdsbureau har udarbejdet angaaende Forholdsregler, som er truffet i Forbindelse med enkelte Resolutioner, der blev vedtaget paa den regionale Arbejdskonference i Santiago-de-Chile i 1936. Beretningen viser hvilke værdifulde Fremskridt man har kunnet paavise i denne Del af Verden som en direkte Følge af vedkommende Konferences Arbejde og det Spørgsmaal stilles, om det ikke vilde være ønskelig fra Tid til anden at indkalde saadanne regionale Konferencer.

Tilslut godkendte Bestyrelsen en Rapport angaaende de Beslutninger af Interesse for den internationale Arbejdsorganisation, som blev vedtaget paa sidste Folkeforbundsforsamling, bl. a. Spørgsmaalet om hvordan det praktiske Samarbejde skal ordnes mellem Folkeforbundssekretariatet og Arbejdsbureauet, naar det gælder sociale Spørgsmaal.

Dette Bestyrelsesmøde maatte ogsaa tage Stilling til den Situation, som var opstaaet ved Direktør Butlers Afskedsansøgning. Man vedtog en Resolution, som godkender Afskedsansøgningen og som udtrykker i hvor høj Grad Bestyrelsen værdsætter Butlers store Indsats helt fra Organisationen blev oprettet i 1919.

I et specielt Møde den 4. Juni valgte Bestyrelsen Harold Butlers Efterfølger som Arbejdsbureauets Chef. Valgt blev en af Arbejdsbureauets Underdirektører, Amerikaneren John G. Winant. Samtidig blev det besluttet at genoprette Vice-Direktørstillingen, som har staaet ledig i nogle Aar, og til at beklæde denne Stilling blev udset Irlænderen Edward Phelan, ligeledes Underdirektør i Arbejdsbureauet. Phelan har, helt siden han under Fredsforhandlingerne i 1919 tog aktivt Del i Udarbejdelsen af det Punkt i Fredstraktaten, som blev den internationale Arbejdsorganisations Grundlov, været regnet blandt Arbejdsbureauets fornemste Kræfter.

Den nyudnævnte Amerikaner John G. Winant har i sit Hjemland gjort en meget opsigtsvækkende Karriere, tre Gange paa Rad er han blevet valgt til Guvernør for Staten New Hampshire. I April 1935, lige efter at De forenede Stater meldte sig ind i den internationale Arbejdsorganisation, blev han udnævnt til Underdirektør i Arbejdsbureauet. Denne Stilling forlod han imidlertid allerede i Oktober samme Aar, da han modtog Præsident Roosevelts Tilbud om at lede det nyoprettede »Social Security Board«. Siden Slutningen af 1936 har Winant atter indtaget Stillingen som Underdirektør i Arbejdsbureauet.

Bestyrelsens Efteraarsmøde i Oktober vil, efter en Indbydelse af den engelske Regering, finde Sted i London.

Sølvbryllup

Mandag den 11. Juli kan Formand for D. A. F. Strøby Afdeling, Arbejdsmand *Niels Anton Nielsen* og Hustru, *Amanda Nielsen,* fejre deres Sølvbryllup. Nielsen blev valgt til Formand i 1933, men foruden dette Hverv, som han røgter med Interesse og Energi, har han flere andre Tillidshverv, saaledes har han været Arbejdernes Repræsentant i Strøby Sogneraad i 13 Aar, Medlem af Bestyrelsen for 11. Agitationskreds samt Medlem af Socialdemokratiets Kredsbestyrelse i Storehedingekredsen.

Ægteparret vil sikkert blive Genstand for stor Opmærksomhed paa Festdagen.

Loven om Landarbejderboliger

(Lov Nr. 139 — 1938 om Opførelse og Udleje af Arbejderboliger m. m. paa Landet).

Som meddelt i Artiklen i forrige Nummer af Fagbladet, var Ansøgningsskema og Cirkulære vedrørende Loven under Udarbejdelse i Landbrugsministeriet, og naar dette læses, er Materialet kommet samtlige Sogneraad i Hænde, og interesserede vil her kunne faa Skemaer udleveret.

For at undgaa Misforstaaelser, idet der findes andre lignende Love vedrørende Laan til Boligbyggeri, gøres udtrykkelig opmærksom paa, at den Lov, som har Betydning for Landarbejderne, er den i nærværende Artikels Undertitel anførte Lov, nemlig Lov Nr. 139 — 1938 om Opførelse og Udleje af Arbejderboliger m. m. paa Landet, og Ansøgningen skal altsaa være i Henhold til denne Lov.

Man bedes derfor paase, at det er rigtige Skemaer, der bliver udleveret, saaledes at man ikke ansøger efter en forkert Lov.

Der er gennem Radioen udsendt Meddelelse om, at Ansøgningerne skal være indleveret inden den 15. August.

Dette betyder som nævnt forrige Gang ikke, at Ansøgninger, der kommer senere, ikke vil blive bevilgede, men kun, at Ansøgninger, der kommer efter denne Tid, ikke kan ventes behandlede saa hurtigt, at det bliver muligt at bygge i Aar. Men selv om det ikke lykkes at faa Ansøgningen i Orden til denne Dato, bør den dog indsendes saa snart den er i Orden, idet Ansøgningerne naturligvis behandles i den Rækkefølge, de indkommer, og da det Beløb Loven stiller til Raadighed jo — i Forhold til den Trang der utvivlsomt er til Stede for saadanne Boliger — er forholdsvis lille, vil det være klogt at søge at sikre sig.

Med Hensyn til Ansøgerens Kvalifikationer er Lovens Afsnit herom optrykt i Bladets Nr. 10, saaledes som de forefindes i Lovens § 2.

Bestemmelserne stiller jo visse Krav til Ansøgerne, Krav, der maaske ikke er helt lette at efterkomme, navnlig vel med Hensyn til de økonomiske Fordringer, men for Folk, der i saa Henseende er noget vanskeligt stillet, er der maaske Grund til at fæste sig ved Lovens Udtryk under Afsnit 11, der vel nærmest maa opfattes som en lille Afsvækkelse af de iøvrigt ret rimelige Krav, som Loven stiller.

Iøvrigt maa det antages, at en Mand, der er saaledes stillet, at han kan levere sin Arbejdskraft ved Husets Opførelse, kan for en Del levere sit Indskud paa denne Maade, hvorved han jo ogsaa sikrer sig Arbejde til tarifmæssig Betaling, mens Huset bygges.

Er vedkommende altsaa istand til at ernære sig og sin Familie ved Hjælp af sin opsparede Kapital, medens Byggearbejdet staar paa, kan hans Arbejdsvederlag altsaa indgaa som Indskud, helt eller delvis til Dækning af det krævede Beløb.

Der blev i sidste Nummer redegjort for de af Lovens Bestemmelser, der kommer til Anvendelse, naar det drejer sig om Opførelse af en Bolig paa privat indkøbt Jord, idet der samtidig gjordes opmærksom paa, at Loven skelner mellem saadanne Parceller og Bebyggelse paa Parceller i Statens Eje.

For Landarbejderen, der ønsker at bygge, er Forskellen navnlig den, at den Jord, der er købt til Ejendom, kan belaanes til sin Værdi, dog ikke over 1000 Kr. og dette Laan forrentes og afdrages som ethvert andet Laan, kun under en lempeligere Form, og med den Følge, at det erhvervede Jordstykke paa et eller andet Tidspunkt bliver Ejendom, medens det andet Jordstykke ikke købes, men af Staten gives i Brugseje, mod at der svares en Jordrente paa 4 % p. A. af den Sum, hvortil Jordens Skatteværdi er bestemt.

Da de Jorder, der her kan blive Tale om, i langt de fleste Tilfælde ansættes som Landbrugsjord, er det klart, at den aarlige Afgift for Jorden vil blive et forholdsvis ringe Beløb, og med Hensyn til den retlige Sikkerhed er den jo ganske som Jord i privat Eje, idet der jo for begge gælder, at man skal svare sine Afgifter, og naar man gør det, saa er Tingene i Orden, og man har ganske samme Ret ved Brugseje som ved andet Eje.

Med Hensyn til Lovens Udnyttelse volder denne Skelnen imidlertid noget Besvær, idet det menes, at kun de 3 Millioner, som Staten direkte har stillet til Raadighed, kan anvendes til Bebyggelse paa privat indkøbt Jord, medens de andre 3 Millioner, der stilles til Raadighed af Jordfonden, kun kan anvendes til Bebyggelse paa Jord i Statens Eje, og da Staten for Tiden kun ejer meget lidt Jord, der er egnet for Formaalet, medens det maa antages, at Begæret efter Byggelaan paa den privat indkøbt Jord vil blive meget stort, vil der kunde fremkomme den Urimelighed, at en Del Ansøgninger ikke vil kunde imødekommes, til Trods for, at maaske næsten Halvdelen af de 6 Millioner, som Loven stiller til Raadighed, ikke er brugt og ikke kan bruges foreløbigt.

Skulde den Vanskelighed opstaa, maa det dog antages, at den vil kunde løses, maaske derigennem, at Staten eventuelt vilde kunne købe Grundene og lade dem bebygge, men da Staten kun vil kunde paaregne

at faa Rente af Jorden som Landbrugsjord, medens Købesummen maa formenes at blive ialtfald noget højere, ligger der her et Problem, som kan give noget Hovedbrud.

Kommer Situationen imidlertid til at ligge der, finder den sikkert sin Løsning.

Lovens Afsnit om Bebyggelse paa Statsarealer har iøvrigt følgende Ordlyd:

II. Opførelse af Arbejderboliger paa Jord i Statens Eje.

§ 6.

Jord i Statens Eje, der efter Beskaffenhed og Beliggenhed egner sig til Opførelse af Arbejderboliger, kan afhændes paa de i §§ 7—11 fastsatte Vilkaar.

Udstykningen sker ved Statens Jordlovsudvalg. De nærmere Regler for Forretningsgangen fastsættes af Ministeren for Landbrug og Fiskeri.

§ 7.

Den Jord, der skal anvendes til fornævnte Formaal, udstykkes i Parceller af den i § 5 angivne Størrelse. Ansøgere, som har faaet tildelt Byggegrund, er forpligtede til inden et Aars Forløb fra Slutsedlens Underskrift paa Grunden at opføre et for een Familie passende grundmuret Beboelseshus med eventuelt fornødne Udbygninger.

Ved Salget erlægges ikke nogen Købesum, men der paalægges Parcellen en periodevis bestemt halvaarlig Afgift, der fastsættes efter de i §§ 8—9 givne Regler.

Melder der sig flere lysthavende, vælges der mellem disse under Hensyn til udvist Sparsommelighed og Egnethed, jfr. herved § 2, Nr. 9—11. Afgørelse træffes af Statens Jorlovsudvalg under Appel til Ministeren for Landbrug og Fiskeri.

§ 8.

For hver Parcel foretager Vurderingsmyndighederne, jfr. Lov Nr. 352 af 7. August 1922, naar Begæring derom fremsættes af Statens Jordlovsudvalg, særskilt Ansættelse til Jordrentesvarelse efter Reglerne i nævnte Lovs § 3.

§ 9.

Den halvaarige Afgift, der udredes i hver 11. Juni og 11. December Termin, skal udgøre 2 pCt. af den Sum, hvortil Jordens Skatteværdi er bestemt efter § 8.

Efter hver foretagen almindelig Vurdering til Grundskyld udredes den omhandlede halvaarlige Afgift fremtidig af den nye Skatteværdi. Den erlægges første Gang i den 11. Juni Termin, der følger efter den paagældende 1. Januar, jfr. Lov Nr. 352 af 7. August 1922 § 1, 1. Stykke.

Hvis en Parcelkøber fremsætter Ønske derom, kan Parcellen afhændes efter Reglerne i Kapitel III. Købesummen for Parcellen skal i saadanne Tilfælde betales Jordfonden og beregnes efter den af Jordfonden erlagte Pris for Jorden, dog ikke under Grundværdien, med et af Statens Jordlovsudvalg fastsat passende Tillæg for Fondens Udgifter til Grundforbedringer og Vejanlæg.

§ 11.

De afhændede Parceller med Bygninger maa ikke pantsættes for et større Beløb, end hvad der svarer til de tilstaaede Byggelaan. Ej heller kan der i disse Parceller med Bygninger foretages Retsforfølgning for nogen Ejeren personlig paahvilende Gæld. Disse Parceller er fritagne for Svarelse af Grundstigningsskyld.

§ 10, der omhandler Bebyggelsen, gengaves i forrige Nr. og skal derfor ikke gentages her.

Dersom Staten blot kan erhverve Jord med passende Beliggenhed og iøvrigt egnet for Formaalet, maa denne Form sikkert siges at være den bedste og mest tidssvarende, og ogsaa den billigste for Landarbejderne, men navnlig i Begyndelsen maa man være forberedt paa Vanskeligheder.

Paa Egne, hvor der er smaat med Arbejdskraft, vilde det jo tjene alle Parter bedst, at der fra Jordejerne fremkom Tilbud paa Jord til Priser, der gjorde det muligt for Statens Jordlovsudvalg at købe Jord til dette Formaal, men selv om dette ikke skulde blive Tilfældet, løses Spørgsmaalet sikkert endda.

Ja, hermed er vist sagt, hvad der paa nuværende Tidspunkt kan siges om dette meget vigtige Spørgsmaal, og vi maa nu overlade til Medlemmerne at give Svaret paa, om der er Trang til en saadan Lovgivning, derigennem at man hvor saadan Trang er tilstede, skaffer sig Ansøgningsskemaer og sender Ansøgning ind i Henhold til Loven.

Dersom der senere skulde komme Ting frem af Interesse, dette Spørgsmaal vedrørende, skal vi igen vende tilbage til Sagen.

Lorents Petersen.

Medlem mellem

Haslev Afd. — Sydsjællands Dræningsmesterforening. I ovennævnte Sag havde Dræningsmesterforeningen klaget over, at vort Medlem Chr. Petersen, Nielstrup, optraadte som Entreprenør og Dræningsmester. Da Medlemmet ikke vilde afgive sine Arbejder, men agtede at fortsætte som Entreprenør, har han derefter maattet udtræde af Forbundet, hvormed Sagen er sluttet.

Skivholme-Skovby Afd. — Dræningsmester Anker Danielsen, Lading. Ovennævnte Dræningsmester skyldte et af vore Medlemmer Kr. 48,00 for udført Dræningsarbejde. Efter flere Henvendelser til Dræningsmesteren og efter, at Afdelingen havde faaet Sanktion til Blokade overfor ham, har han nu betalt Beløbet.

15. Kreds — Gdr. Julius Krogh, Reersnæs. Paa et Mæglingsmøde i nærv. Sag angaaende en Uoverensstemmelse om Dræningsarbejde er Parterne enedes om, at der for Hovedledningen betales efter Dræningsoverenskomstens Gruppe 2, medens det øvrige Gravearbejde betales efter Gruppe 1 med et Tillæg paa 25 pCt.

Løvskal Afd. — Tømrermester Steffensen, Tindbæk. Vort Medlems Løntilgodehavende hos ovennævnte Arbejdsgiver, ialt 144 Kr. 25 Øre, som denne oprindelig havde nægtet at betale, er efter Forbundets Indskriden udbetalt vort Medlem og Sagen dermed sluttet.

Fanefjord Afd. — Fanefjord Grundforbedringslaug. Den i ovennævnte Sag verserende Uoverensstemmelse om Betaling for visse Dele af Grundforbedringsarbejdet er bilagt med, at Arbejderne har faaet udbetalt Kr. 55,54.

Lindelse Afd. — Fodermester Olav Jensen, Palleholm, Illebølle. I ovennævnte Sag er faldet Dom for, at Fodermester Olav Jensen skal betale vort Medlem Anton Chr. Hansen de 68 Kr., han er ham skyldig.

Forbundet — Statsministeriet, angaaende Nedsættelse af en Landarbejder-Kommission. Fra Statsministeriet har vi modtaget Meddelelse om, at man agter at nedsætte en Landarbejderkommission, der skal beskæftige sig med Spørgsmaalet om saadanne Forbedringer af Landarbejdernes Vilkaar, at Landbruget fremefter maa siges at være sikret den nødvendige Arbejdskraft selv med den stærke Nedgang i Konfirmandernes Antal, som kan forudses i Aarene efter 1941.

Som Spørgsmaal, Kommissionen skal beskæftige sig med, fremhæves særlig Undersøgelse af Mulighederne for Nedsættelse af Arbejdstiden ved Landbruget, Revision af Medhjælperloven, en forsvarlig Uddannelse af Lærlinge og Elever m. m.

Forbundet er opfordret til at udpege 3 Medlemmer til Kommissionen og har som saadanne udpeget Forretningsførerne Lorents Petersen, Vilh. Rasmussen og Oscar Levinsen. Kommissionens Formand bliver Rigsadvokat Pihl. Til at indtræde i Kommissionen har man iøvrigt anmodet Husassistenterne om at udpege en Repræsentant, Husmandsforeningerne om at udpege 2, Landboforeningerne 2, Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt 1 og De samv. danske Sukkerroedyrkerforeninger 1, Arbejdsnævnet 1 og Arbejdsdirektoratet 1 Repræsentant. Hertil kommer forskellige af Ministeriet udpegede Repræsentanter og Sekretærer, medens de politiske Partier ikke bliver repræsenteret i Kommissionen.

Tillitze Afd. — A/S Freuchen & Krøyer, Nakskov. For Firmaet Freuchen & Krøyer var Medhjælperne Anders Olsen og Knud Hansen antaget som Tjenestekarle paa Firmaets Gaard, Lille Skovgaard i Gloslunde i Tiden fra 1. November til 1. Maj. Umiddelbart efter Nytaar bliver Gaarden solgt og Bestyreren hævder da, at Karlene kun er berettiget til Løn til Overdragelsesdatoen, overfor hvilket Karlene hævder at være berettiget til Løn for den aftalte Tjenestetid. For Anders Olsen gælder det, at han blev antaget den 1. Maj 1937 uden nogen særlig Aftale vedrørende Ejendommens Salg, men nogen Tid efter hans Tiltrædelse i Pladsen blev det sagt, at han skulde rejse mod at faa Løn til Maanedens Udgang, dersom Gaarden blev solgt. I Oktober Maaned fornyedes Fæstemaalet for Tiden indtil 1. Maj 1938, uden at det af Bestyreren nævnte tidligere Forbehold blev gentaget. Tjenestekarl Knud Hansen tiltraadte Pladsen den 1. November, uden at nævnte Forbehold blev taget, men nogen Tid efter hans Tiltrædelse i Pladsen blev det sagt, at han skulde rejse mod Løn til Maanedens Udgang i Tilfælde af, at Gaarden blev solgt. For hans Vedkommende gælder det, at han tidligere har været beskæftiget paa Gaarden i et Par Aars Tid, hvor nævnte Forbehold nogle Gange var blevet taget uden at faa nogen praktisk Betydning. Sagen er blevet paadømt ved Retten i Nakskov, som har givet Karlene Ret til Løn til Maanedens Udgang, men har forkastet deres Anbringende om, at de var berettiget til Løn for det aftalte Fæstemaal. Forbundet har af principielle Grunde appelleret Sagen til Landsretten under Paaberaabelse af, at de paagældende ikke forud for Fæstemaalets Indgaaelse udtrykkelig er gjort bekendt med det paagældende Forbehold, hvorfor dette ikke kan paaklistres Aftalen paa et senere Tidspunkt og at vi principielt hævder, at det iøvrigt er i Strid med Medhjælperloven at træffe en Aftale, hvorefter den ene Part under visse Omstændigheder, som han selv disponerer over, er berettiget til at hæve Fæstemaalet paa et tidligere Tidspunkt.

Kauslunde-Gamborg Afd. — Dræningsmester S. Sørensen, Middelfart. Ovennævnte Sag, i hvilken Dræningsmesteren skyldte vore Medlemmer et mindre Beløb, er bilagt med, at Pengene er betalt.

Herlufmagle Afd. — Raunstrup Skovdistrikt. Ved en foretagen Klassification af Raunstrup Skovdistrikt sattes Løvtræ i II. Klasse og Naaletræ i I. Klasse.

Forbundet — Justitsministeriet, ang. 3. Instans Bevilling. Ovennævnte Sag, i hvilke Brugsforeningsuddeler Jensen, Slimminge, ved Landsretsdom var frifundet for at betale Arbejdsløn til 2 Medhjælpere, der paa deres Faders Ejendom som Medhjælpere havde udført almindeligt Landbrugsarbejde, som de ikke havde faaet betalt ved Ejendommens Konkurs, har vi ved Forhandling med Justitsministeriet opnaaet Bevilling til 3. Instans, altsaa Højesteret, og fri Proces under Henvisning til, at Landsretten ikke i tilstrækkelig Grad havde taget Hensyn til priviligerede Fordringer, der i Medhjælperlovens § 22 a var hjemlet Medhjælpere, og at denne priviligerede Fordring ogsaa maatte komme hjemmeværende Børn tilgode, naar de iøvrigt i deres Beskæftigelse paa Faderens Ejendom var at betragte som Medhjælpere med en for dette Arbejde aftalt Løn.

41. Kreds — A/S Fiil Sø. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Betalingen for et fortsat Kultiveringsarbejde ved Fiil Sø, er bilagt med, at vore Medlemmer har faaet en Betaling af 90 Øre pr. Time efter, at Aktieselskabet har faaet Tilskud efter Grundforbedringsloven, og derefter har efterbetalt vore Medlemmer med 19 Øre pr. Time.

Flintinge Afd. — Bestyrer Jensen, Rosenlund. I ovennævnte Sag, i hvilke der var Strid om, hvorvidt vort Medlem med lovlig Grund havde forladt sin Plads, er der faldet Dom. Sagen er tabt for vort Medlem, idet han efter Rettens Skøn ikke kan levere tilstrækkelig Bevis for at have været ude for den af ham paaberaabte korporlige Overlast, der skulde berettige ham til at forlade Pladsen.

Ryomgaard Afd. — Ryomgaard Skovdistrikt. I ovennævnte Sag er foretaget en lokal Klassification, ved hvilke man er blevet enige om at sætte Ryomgaard Skovdistrikt i 3. Klasse, hvormed Sagen er sluttet.

Søllested Afd. — Gdr. Sten, Skovlænge, Søllested. I ovennævnte Sag havde Arbejdsgiveren nægtet at betale vore Medlemmer deres resterende Fortjeneste ved Roearbejde med ialt 228 Kr. 98 Øre. De 81 Kr. drejede sig dog om Betaling for manglende Optagningsarbejde. Arbejdsgiveren, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, har undladt at give Møde saavel ved Mæglings- som ved Fællesmøde og har iøvrigt, idet han har søgt Saneringslaan, søgt at benytte dette som Paaskud til at unddrage sig Pligten til foreløbig at udrede Arbejdslønnen. Vi er derfor gaaet til Civildomstolene med Sagen og har konfereret med Landbrugsministeriet om den og dette har erklæret, at Saneringslaanet ikke kunne bruges til dette Formaal. Der er herefter faldet Dom, hvorefter Gdr. Sten blev tilpligtet at betale vore Medlemmer deres Tilgodehavende ogsaa for den manglende Roeoptagning med ialt 228 Kr. 98 Øre plus 51 Kr. 50 Øre i Sagsomkostninger. Gdr. Sten har herefter Lejlighed til at filosofere over, om det ikke havde været billigere at afvikle Sagen ad den fagretslige Vej, som han havde været forpligtet til, han havde ialt Fald sparet Sagsomkostningerne.

23. Kreds — Gdr. M. Mortensen, Ø. Hjermitslev. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Betalingen af resterende Arbejdsløn, er afsluttet med, at vort Medlem til fuld Afgørelse har faaet udbetalt 137 Kr.

27. Kreds — Lindenborg Skovdistrikt. I ovennævnte Sag er foretaget Klassification af Lindenborg Skovdistrikt, hvilken Klassificering har givet til Resultat, at Løvtræet hovedsageligt er sat i 3. og 4. Klasse, et enkelt Distrikt af Naaletræ er sat i 1. Klasse og Resten i 2. Klasse. Den nye Klassificering træder i Kraft fra 1. Maj 1938.

Ydby Afd. — Dover Plantage. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Arbejdsformands Viggo Nørgaards Forpligtelser til at indtræde i Forbundet, har afstedkommet en Del Korrespondance som Følge af, at Nørgaard havde afæsket Forbundet en Afgørelse af, hvorvidt han var Formand i Septemberforligets Forstand eller ej, og da Forbundet paa Basis af Nørgaards Kontrakt konstaterede, at han kun var at betragte som almindelig Skovarbejder og derfor skulde være Medlem af Forbundet, vægrede han sig alligevel ved at indtræde og søgte i Stedet for Skovbestyrelsens Beskyttelse. Sagen er for saa vidt uafgjort, som han fortsat vægrer sig ved at indtræde i Forbundet, og Skovbestyrelsen har forespurgt Forbundet, i Henhold til hvilken Lov vi kan kræve ham organiseret og vi har hertil svaret Skovbestyrelsen, at det ikke drejede sig om Lovbestemmelser, men kun om, at Viggo Nørgaard har af-

æsket Forbundet en Afgørelse, og at vi forøvrigt er villige til at lade Sagen afgøre efter Regler for, hvad man forstaar ved Ordet »Formand« i Septemberforligets Forstand. Vi har tilføjet, at det er Forbundet ubegribeligt, hvorfor Viggo Nørgaard og Skovbestyrelsen afæsker Forbundet en Afgørelse, naar de alligevel ikke agter at respektere den, og vi har derfor henstillet, at de i Velanstændighedens Navn bringer den af dem selv rejste Sag til Afgørelse efter de herom gældende Regler.

28. og 29. Kredse ang. Priskurant for Landbrugsarbejde i Viborg Amt. Priskuranten for Landbrugsarbejde i Viborg Amt er nu udsendt til samtlige Afdelinger med Følgeskrivelser til Landmændene. Daglønningerne er for Løsarbejdere: Vinterdagløn 6 Kr., Sommerdagløn 7 Kr., Høst og Tærskning 7½ og tilsvarende Forhøjelser paa de øvrige Poster.

7. Kreds ang. Priskurant for Landbrugsarbejde paa Samsø. Priskuranten for Landbrugsarbejde paa Samsø er udarbejdet og færdigtrykt og vil med det første blive udsendt til Afdelingerne. Løsarbejderdaglønnen er som i de øvrige Priskuranter 6½ Kr. om Vinteren og 7 Kr. om Sommeren, Tærskearbejdet om Vinteren 7½, om Sommeren 8½. Akkordpriserne for Roearbejde for 1. Lugning 50 Øre, 2. Lugning 35. Øre, tilsvarende Priser for Optagning og Cikorierødder ligeledes noget over de gældende overenskomstlige Priser.

Kredsene i Aarhus, Skanderborg, Vejle og Randers Amter. Priskuranten for Landbrugsarbejde i ovennævnte Amter er udarbejdet og trykt og vil i de nærmeste Dage blive udsendt til Afdelingerne med sædvanlig Følgeskrivelse til Arbejdsgiverne. Priserne for Daglønsarbejde for Løsarbejdere er om Vinteren 6½ Kr., om Sommeren 7, Tærskearbejdet om Vinteren 7½, om Sommeren 8 Kr. Priserne for Roelugning 1. Gang 50 Øre, 2. Gang 34 og tilsvarende Priser for Optagning. For Cikorierødder er Prisen 90, 60 og 120 Øre for henholdsvis 1. og 2. Lugning og Optagning. For Gulerødder er Priserne 130 Øre for 1. Lugning, 75 Øre for 2. Lugning og Optagning af Gulerødder, som er tyndede, 250 Øre og ikke-tyndede 5 Kr., ialt pr. 100 lb. Fv. De øvrige Satser er efter de sædvanlige Priskuranter, idet Betalingen for Kartoffeloptagning dog er blevet forhøjet.

Kredsene i Ribe og Ringkøbing Amter, ang. Priskurant for Landbrugsarbejde. Priskuranten for Ribe og Ringkøbing Amter er udarbejdet. Daglønssatserne i det væsentlige paa samme Plan som for Randers, Aarhus m. fl. Amter.

Skørpinge-Faardrup Afd. — Dræningsmester Frede Nielsen. Den i ovennævnte Sag foreliggende Uoverensstemmelse med Dræningsmester Frede Nielsen, er bilagt til begge Parters Tilfredshed. Frede Nielsen, der tidligere var Medlem af Forbundet, udtræder fremtidig som aktivt Medlem, idet han søger at ernære sig som Dræningsmester.

Brorup-Valby Afd. — Gdr. Johs. Andersen. Ovennævnte Sag, i hvilken der var Strid om Antagelsesbetingelserne, er forligt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 35 Kr. til fuld Afgørelse.

Brande Afd. — Maskinhandler Lindegaard, Herning. Den i nærværende Sag verserende Uoverensstemmelse om Betalingen for Kartoffeloptagningsarbejde er bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt sin resterende Løn 50 Kr. for Arbejdet.

18. Kreds — Gdr. P. E. Hansen, Hønnerup Hovgaard, Gelsted. I Anledning af Uoverensstemmelse om Roeoptagning hos Proprietær P. Hansen havde 2 af vore Medlemmer rejst Sag og forlangte Erstatning for mistet Arbejdsfortjeneste. Ved en afholdt Mægling viste det sig, at der havde foreligget forskellige Uoverensstemmelser, som for nogles Vedkommende syntes noget besynderlige, men man enedes om, at Hansen til fuld Afgørelse som Erstatning for den manglende Arbejdsfortjeneste betaler vore Medlemmer hver 20 Kr.

Gadevang Afd. — Nødebo Skovdistrikt. I ovennævnte Sag har vi overfor Statsskovdirektoratet rejst Krav om, at 3 ikke-arbejdsløshedsforsikrede Skovarbejdere skulde arbejdsløshedsforsikres. Direktoratet har ment, at de paagældende var at sidestille med Skovløbere, idet de var Lejere af tidligere Skovløbersteder og skulde forestaa en Del af tidligere Skovløberes Arbejde. Dette Standpunkt har Afdelingen og vi bestridt, men foreløbig er Afdelingen indgaaet paa at lade Sagen hvile til den nye Skovningssæsons Begyndelse og i Forventningen om, at der da vil foreligge en Løsning.

Køge Afd. — Landmand Ole Jørgensen, Tune pr. Roskilde. Ovennævnte Sag, i hvilken vort Medlem mente, at Arbejdsforholdet uberettiget var ophævet ved Ejendommens Salg, endskønt han hævder, at være antaget halvaarsvis, er tabt ved Retten, idet det er fastslaaet, dels at Arbejdsforholdet var opsagt til 1. November og dels, at Ejendommen, da man 1. Oktober aftalte at fortsætte Arbejdsforholdet maanedsvis, var averteret til Salg, saaledes at vort Medlem vidste, at Ejendommen skulde sælges, hvorfor Fæstemaalet ogsaa kun blev aftalt med Maanedsløn i Modsætning til Halvaarsløn.

Ølsted Afd. — Gdr. Jens Poulsen, forh. Sandbjerggaard, Ølsted. Ovennævnte Sag, i hvilken vore Medlemmer havde 68 Kr. 50 Øre tilgode for præsteret Arbejde og som Arbejdsgiveren havde søgt at unddrage sig ved Gaardsalg og forskellige andre Transaktioner, er nu afsluttet med, at vore Medlemmer har faaet udbetalt deres Tilgodehavende og Arbejdsgiveren har maattet betale Sagens Omkostninger.

Vorbasse Afd. — Gdr. Aage Petersen. Ovennævnte Sag, der drejede sig om et formentlig ulovligt ophævet Fæstemaal, er afsluttet med, at vort Medlem, Sv. Møller Petersen, har faaet udbetalt 187 Kr. 50 Øre, samt Dækning for Sagens Omkostninger med 25 Kr.

Forbundet — Dræningsmester Hans Johansen, Nørrebjerg, Marslev. I ovennævnte Sag har Dræningsmester Hans Johansen nu indbetalt det Beløb, han var vore Medlemmer skyldig, ialt 403 Kr. 45 Øre. Beløbet er indkrævet af vor Odense A. Afd., som har videresendt Beløbene til de Afdelinger, der havde Pengene tilgode. Sagen er dermed sluttet.

35. Kreds — Dover Kommunes Plantager. Dover Afdeling, som uden Resultat havde søgt Forhandling med Kommunens ca. 25 Smaaskovejere, har for Arbejdet i Andels-Skovene fastsat Priskurant, hvilken Priskurant er blevet overholdt i den forløbne Vinter. Priserne er i det væsentligste paa Højde med Statsskovbrugets.

Forbundet — Det danske Hedeselskab. Med Hedeselskabet er afsluttet Overenskomst, ved hvilke den opsagte Overenskomst forlængedes fra 1. Maj 1938 med den Ændring, at Arbejdstiden bliver 8 Timer om Dagen og Timelønnen stiger med 10 % til 88 Øre. Brændeprisen faar et forlods Tillæg paa 25 Øre pr. rm og herudover forhøjes samtlige Akkordsatser med 9 %. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1939.

Maarslet og Beder-Malling Afdelinger — Godsejer Hviid, Vilhelmsborg pr. Maarslet. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorefter han for Skovbrugsarbejdets Vedkommende retter sig efter den for Moesgaard og Aakjær Skovdistrikter gældende Overenskomst (den sjællandske Skovbrugsoverenskomst). For Landbrugets Løsarbejdere afregnes efter den for Aarhus-Skanderborg Amter gældende Priskurant. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Beder Malling Afd. — Godsejer Bülow, Norslund. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorefter Priskuranten for Aarhus-Skanderborg Amter følges for Løsarbejdernes Vedkommende, medens Timelønnen for de faste Arbejdere er 50—60 Øre, med Fribolig samt en hel Del Naturalydelser. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Lindholm Afd. — Hvorup Aktieskov. Med Hvorup Aktieskov er afsluttet Overenskomst, hvorefter man fra begge Sider respekterer den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem D. A. F. og Det danske Hedeselskab.

Hammer Afd. — Kammerherre Scavenius, Klintholm. Med Sanktion fra Kammerherre Scavenius lejede Richard Rasmussen, Karensby pr. Borre til Arbejdsmand Chr. Nielsen, Blangslev, den af Rasmussen hos Scavenius, Klintholm, forpagtede

Bolig, saaledes at Nielsen skulde overtage den fra 15. Februar og fra samme Dag svare Skatter og Afgifter. For det i Lejligheden staaende Inventar, Kakkelovne og lignende betalte Nielsen 300 Kr. Da Nielsen efter at være indflyttet i Boligen skulde møde til Arbejde paa Klintholm Gods, og Godsejeren erfarede, at han var organiseret i D. A. F., forlangte Godsejeren, at han skulde udtræde af Forbundet som Betingelse for at kunne faa det til Boligen hørende Arbejde, hvorfor Nielsen blev tvunget til atter at fraflytte Boligen og flytte tilbage til Blangslev i Sydsjælland. Han har nu søgt Forbundets Assistance til Søgsmaal overfor Kammerherren. Om Sagen konfereres med Landsretssagfører Hans A. Jacobsen, Næstved.

Branderslev Afd. — Nakskov Ladegaard. Afdelingen havde indanket en Sag vedrørende 3 Tjenestekarle, der havde arbejdet paa Nakskov Ladegaard, men som var gaaet af Pladsen, fordi de var utilfreds med Kosten og derefter blev nægtet Løn til Dato. Ved en Mægling enedes man om, at de paagældende skulde have udbetalt Løn til Dato og Beløbet opgjortes og udbetaltes paa Stedet.

Taagerup Afd. — Forvalter Thornberg, Lungholm Avlsgaard. Taagerup Afdeling havde klaget over, at en Løsarbejder paa Lungholm var blevet afregnet med de faste Arbejderes Dagløn, altsaa 1 Kr. mindre pr. Dag end efter Overenskomsten. At der var betalt 1 Kr. mindre pr. Dag, var man enige om, men at der var nogen Divergens med Hensyn til Opfattelsen af, hvorfor man havde betalt denne Krone mindre, idet Arbejderen mente, at det var fordi han var kommen til Skade og derved havde faaet nedsat sin Arbejdsevne, at han fik denne Krone mindre, hvorimod Forvalteren hævdede, at Kronen var Betaling for Husleje beregnet efter 8 Kr. pr. Maaned og naar Beløbet 96 Kr. indenfor et Aar var naaet, fik den paagældende normal Dagløn. I Anledning af Sagen havde han foretaget en Opgørelse og det viste sig, at der var betalt mere end de 96 Kr., men Forvalteren var klar over, at det var en Fejl, og Beløbet vilde straks blive efterbetalt. Man henstillede til Parterne at skaffe sig en regulær Huslejekontrakt og paa vanlig Maade betale Husleje og hermed sluttede Sagen.

Haslev L. Afd. — Bregentved Skovdistrikt. Overfor Bregentved Skovdistrikt havde vor Haslev L. Afdeling rejst Klage i Anledning af, at Skovfogeden paa en af Skovparterne havde forlangt Flytning af Kvas ved Udhugning i Rækkekultur, men ikke vilde betale for dette Arbejde. Ved en Mægling enedes man om, at ved Skovningen maa Kvas blive liggende, hvor det falder og forlanges det flyttet, skal der derfor betales ekstra, i Rækkekulturer skover man naturligvis saa vidt muligt saaledes, at Træerne falder mellem Rækkerne.

Asminderup og Odsherreds Skovarbejder Afd. — Gdr. Erik Lind, Brent. I ovennævnte Sag havde 6 af vore Medlemmer overtaget en fælles Entreprise ved Dræningsarbejde, men iøvrigt til Overenskomstens Arbejdspriser plus de 20 pCt. Sagen er bilagt med, at de paagældende Medlemmer har erklæret ikke oftere at ville paatage sig Arbejde i Entreprise, ejheller ved Fællesakkorder.

Alslev Afd. — Præstegaardsforpagter Laurits Nielsen, Alslev. Ovennævnte Sag, der drejede sig om formentlig ulovlig Bortvisning af en Tjenestepige, maa henlægges af Mangel paa Bevis.

Ikast Afd. — Nørrelund Skovdistrikt. I ovennævnte Sag var der klaget over, at der i Klingerdal Plantage under Nørrelund Skovdistrikt var solgt meget Træ paa Roden, hvorved Skovarbejdernes Interesser i væsentlig Grad var tilsidesat. Efter at Sagen har været forhandlet mellem Afdelingen, Kredsen og Skovrideren, har sidstnævnte anmodet om, at lignende Forhold fremtidig bliver indklaget gennem Tillidsmanden, saaledes at Gentagelser ikke kunde finde Sted. Sagen er dermed afsluttet.

14. Kreds — »Frihedsminde« pr. Ryde. Fodermester Christiansen, der var fæstet til Frihedsminde til 1. November 1938, men som er blevet opsagt til 1. Maj 1938 grundet paa Ejerskifte, har ved Sagens organisationsmæssige Behandling faaet udbetalt et Gratiale paa 600 Kr. og hans Hustru et Gratiale paa 125 Kr. i Anledning af den herved indtrufne Ophævelse af Arbejdsforholdet. Gratialet er dog ogsaa begrundet med ydet tro Tjeneste.

25. Kreds — Dræningsmester Kr. Thomasberg Petersen, Nøvling. I ovennævnte Sag, hvor der var Strid om, hvorvidt det paagældende Afvandingsarbejde skulde betales i Henhold til Overenskomstens Gruppe 1 eller Gruppe 3, har vi, da Enighed ikke kunde opnaas ved Mægling, faaet nedsat en faglig Voldgift med Bertel Bjerre som Opmand. Voldgiftskendelsen gaar ud paa, at det paagældende Arbejde efter Jordens Beskaffenhed, ogsaa fordi den er meget tør, maatte betales efter Gruppe 3.

Frederikssund Afd. — Jægerspris Skovdistrikt. Fra Frederikssund Afdeling var der klaget over, at Jægerspris Skovdistrikt havde ladet en Skovarbejder arbejde paa Kajen i Frederikssund ved Lastning af Træ og herfor kun betalt Skovarbejder-Timelønnen. Afdelingen forlangte, at der skulde afregnes efter den paa Stedet gældende Havnearbejdertakst. Vi var heri enige med vor Afdeling og ved en Mægling med Arbejdsgiverforeningen for Skovbrug fastsloges det ligeledes, at Overenskomsten maatte være at forstaa saaledes, at kun Arbejde paa Skovens Grund eller Skovens naturlige, private Omraade, faldt ind under Skovbrugsoverenskomsten, herudover maatte der aflønnes efter de paa Stedet gældende Takster.

Lundby m. fl. Afdelinger — Dræningsmesterforeningen for Præstø og Sorø Amter. Ovennævnte Sag, i hvilke der er klaget over et Par af vore Medlemmer, der paatog sig Dræningsarbejde i Entreprise, er afsluttet med, at de paagældende har erklæret ikke oftere at paatage sig saadant Arbejde, og iøvrigt var de paatagne Arbejder af mindre Omfang.

23. Kreds — Gdr. Regnar Nielsen, Kalum. Ovennævnte Sag, i hvilke vort Medlem mente sig uberettiget fradraget 100 Kr. ved Arbejdets Ophør, er sluttet med, at vort Medlem forligsmæssigt har maattet indgaa paa at betale 100 Kr. for ulovlig Bortgang fra Pladsen.

Herlufmagle Afd. — Godsejer Fischer-Rasmussen, Raunstrup. I ovennævnte Sag, hvor Gartnermedhjælper Vald. Petersen havde anlagt Sag mod Godsejer Fischer Rasmussen, fordi denne efter Vald. Petersens Opfattelse havde bortvist ham, da han nægtede at gaa i Arbejde i Skoven, hvor Dansk Arbejdsmands Forbund havde erklæret Strejke, er der nu faldet Dom ved Underretten. Kendelsen gaar ud paa, at det ikke med Fischer Rasmussens Benægtelse findes tilstrækkeligt godtgjort, at han har bortvist Sagsøgeren, men paa den anden Side skønnes det samtidigt, at Sagsøgerens Bortgang fra Pladsen under de givne Forhold har været berettiget, hvorfor der tilkendes ham Løn til Fratrædelsesdatoen med ialt 89 Kr. 72 Øre, ligesom Godsejer Fischer Rasmussen paalægges Sagsomkostninger med 50 Kr.

Tillitze Afd. — Proprietær Olsen, Suderballegaard. Afdelingen havde klaget over, at en Arbejdsmand, der havde været Kreaturpasser i nogle Helligdage, ikke var afregnet som saadan, men var afregnet som Daglejerkarl. Det drejede sig om et Beløb paa 14—15 Kr. Ved en Mægling enedes man om, at der til fuld Afgørelse af Sagen betaltes 14 Kr.

Aalborg F. — Aalborg Halmvarefabrik. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. April 1940 med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønnen er hævet fra 109 til 120 Øre.

Ringe — Ringe Tjære- og Asfaltfabrik. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Marts 1940 med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønnen forhøjet fra 124 til 135 Øre.

Hvalpsund — Hvalpsund Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Lønningerne forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Telefonfabriken Automatic. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Lønningerne forhøjet med 5 Øre pr. Time, dog for enkelte Satser med 10 Øre pr. Time.

Grønbjerg — Grønbjerg Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Ringsted — Sigersted Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Samtidig er der oprettet Overenskomst for Ungarbejdere, hvor Lønningerne er fastsat til fra 14 til 15 Aar 39 Øre, fra 15 til 16 Aar 45 Øre, fra 16 til 17 Aar 54 Øre og fra 17 til 18 Aar 64 Øre.

Tønning Træden — A/S Gammelstrup Teglværk. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Timelønnen 111 Øre.

Støberiarbejderne — General Motors International A/S. Arbejderne har rejst Krav om Timelønnens Forhøjelse fra Kr. 2,50 til Kr. 3,00. Da Firmaet ikke vilde indgaa herpaa, fremsatte Arbejderne Anmodning om Sanktion til Strejke, hvilken Sanktion blev givet af samtlige Fag, der har Medlemmer beskæftiget i Virksomheden, og Strejken traadte i Kraft. Firmaet har herefter indmeldt sig i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, og der har været adskillige Forsøg paa at faa Konflikten bilagt, men uden Resultat, idet der dog forelaa Forslag til en Ordning tiltraadt af Arbejdernes Forhandlingsudvalg gaaende ud paa, at Antagelseslønnen fremtidig blev 225 Øre, der efter 3 Maaneders Forløb stiger til 240 Øre og efter yderligere 3 Maaneder til 265 Øre. Da Arbejderne forkastede dette, blev Sagen ført til Forligsinstitutionen, der har afgjort Sagen jfr. Forligsforslagets Nr. 33.

Sønderborg A. — A/S De forenede Margarinefabriker. Overenskomsten er fornyet til 1. April 1940 med den sædvanlige Opsigelsesfrist. Ugelønnen forhøjet i Dagdrift fra Kr. 60,00 til Kr. 64,80, i 2-Holdsdrift fra Kr. 64,00 til Kr. 68,50, og i 3-Holdsdrift fra Kr. 69,00 til Kr. 74,52.

Munkebjergby — Munkebjergby Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Fabrikarbejderne — Firmaet Poul Bergsøe & Søn. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. April 1940 med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønnen er forhøjet fra 125 til 135 Øre. Højere Timelønninger forhøjes med 6 %.

Korsør A. — Korsør Margarinefabrik. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. April 1940 med den sædvanlige Opsigelsesventil. Ugelønnen i Dagdrift forhøjes fra Kr. 60,00 til Kr. 64,30 og i 2- og 3-Holdsdrift betales Kr. 68,41.

Vejen — A/S Simon Brønd & Co. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønningerne forhøjet til 118 Øre og Ugelønningerne til Kr. 55,00.

Stubbekøbing — Jernstøber Christensen, Stubbekøbing. Afdelingen har søgt Forhandling med Firmaet om Oprettelse af Overenskomst, hvad Firmaet var uvillig til, og Afdelingen har derfor faaet Sanktion til at etablere Arbejdsstandsning. Arbejdsstandsningen traadte i Kraft Lørdag den 2. ds., og der er derefter optaget ny Forhandling, hvorunder Firmaet er indgaaet paa en Overenskomst, hvorefter de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning er gældende. Mindstetimelønnen er fastsat til 113 Øre. Arbejdet genoptages Tirsdag den 19. April 1938 ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Nørre Aaby — Nørre Aaby Destruktionsanstalt. Der er nu oprettet Overenskomst med en Arbejdstid af 8 Timer daglig. Ugelønningerne fastsættes til Kr. 55,00, for Chauffører dog Kr. 57,00. Alm. Overtidsbetaling. Ferie efter Loven. Regler for faglig Strid. Firmaet maa kun beskæftige Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Fabrikarbejderne — A/S Kores. Der er oprettet Overenskomst. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Timelønnen de første 6 Maaneder 115 Øre, derefter 130 Øre. Lønnen for mere betroet Arbejde aftales med Firmaet for hver enkelt Arbejder. For særligt Arbejde betales et Tillæg af 10 Øre pr. Time. Sædv. Overtidsbetaling. Tillidsmandsregler og Regler for faglig Strid. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940 med sædv. Opsigelse.

36. Kreds — Grusgravsentreprenør Jens B. Jensen, Lemvig. Der er oprettet Overenskomst. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen fastsættes til den samme, der til enhver Tid er gældende i Overenskomsten med Entreprenørforeningen. Sædv. Overtidsbetaling. For skiftende Hold betales et Tillæg af 15 % til alle Timer. Kr. 3,00 i Dagpenge under Ulykkestilfælde fra første Dag. Regler for faglig Strid. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. April.

Skibsværftsarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen. Afdelingen har indberettet, at vore Medlemmer, der har været beskæftiget ved Rustbankning paa M/S »Frem«, har rejst Krav om Tillæg til Akkordprisen paa Grund af, at Luftslangerne og Hamrene ikke var i brugbar Stand. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Værftet indgik paa at yde et Tilskud til Akkorden paa Kr. 110,00.

Oliemøllerne — A/S Dansk Sojakagefabrik. Firmaet har krævet Prøvekørsel i Fabrikens Sipresseanlæg, idet man har indført en Ændring i Arbejdsmetoden, der vil foranledige, at vore Folk, der er beskæftiget ved Arbejdet, vil faa et betydeligt Merarbejde. Arbejderne har nægtet at deltage i en saadan Prøvekørsel, idet de ikke ønsker at faa dette Merarbejde, og Bestemmelserne vedrørende deres Arbejde er fastsat i Overenskomsten. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og af Firmaet krævet forelagt en faglig Voldgift, og Opmandens Kendelse giver vore Medlemmer Medhold, idet den fastsætter, at Sojakagefabriken ikke kan kræve Prøvekørsel i det foreliggende Tilfælde.

Sdr. Vissing-Voerladegaard — Pap- og Træmassefabriken Kloster Mølle & Vilholt. Afdelingen har indberettet, at der er opstaaet Strid om Betalingen for Betjening af en Træafbarkningsmaskine samt Strid om forskellige Arbejder udenfor Overenskomstens Omraade, og endelig Strid om Betalingen til en Ungarbejder, der har deltaget i et Opmudringsarbejde. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her er man enedes om: ad 1) Fra Maskinens Opstilling og indtil den 23. Marts 1938 betales Timelønnen, fra og med den 24. Marts betales Timelønnen plus 20 pCt.; Akkord skal dog indføres indenfor 14 Dage fra nævnte Dato. ad 2) Firmaet indgik paa at betale de 3 Arbejdere, der har været beskæftiget ved det omstridte Arbejde, hver Kr. 10,00. ad 3) Firmaet indgik paa at betale 3 Arbejdere, der har været beskæftiget ved det omstridte Arbejde, hver Kr. 5,00.

5. Agitationskreds har sluttet Overenskomst med Firmaet Niels Hansens Sønner, Vig, angaaende Arbejdet i hans Grusgrav. Firmaet tiltræder Overenskomsten med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker af 1936 med de Ændringer, der er fremkommet ved Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts d. A. Der er endvidere Enighed om, at der optages lokal Forhandling om Akkordpriser for Grusgravsarbejdet og for 2-Holdsdrift betales et Tillæg af 10 pCt. til samtlige Timer.

Beder Mælling Afd. har oprettet Overenskomst med 5 Grusgravsejere i Beder Malling Kommune. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen er den til enhver Tid i Overenskomsten med Entreprenørforeningen gældende. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Der beskæftiges kun organiserede Arbejdere, og Kommunens Arbejdere antages fortrinsvis. Overenskomsten gælder til en 1. Maj.

Fabrikarbejderne har sluttet Overenskomst med A/S Dansk Lyskopi. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Lønningerne, der før var henholdsvis Kr. 35,00, 40,00 og 55,00 pr. Uge, er alle hævet til Kr. 60,00 pr. Uge. For Ungarbejdere mellem 18 og 19 Aar, der har været beskæftiget hos Firmaet før deres fyldte 18. Aar, er fastsat en Timeløn af 95 Øre og mellem 19 og 20 Aar en Timeløn af 110 Øre. Alm. Overtidsbetaling. Tillidsmandssystem som i Olieindustrien. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til 1. Marts 1940 med sædvanlig Opsigelsesventil.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 13 15.–7. 1938 43. Aarg.

Nat paa Hovedbanegaarden

Een Time er Trafiken stum,
hvor Døgnet rundt den bruste,
der er et lille Pusterum,
h v i s man har Tid at puste.

Men netop da der tages fat
i Hal og Vestibule
af Arbejdsstyrken, som ved Nat
skal feje ud og spule.

Hvor Arbejdsdagen slutter sent,
og Døgnet rundt der køres,
det bliver sent, før man gør rent,
men een Gang s k a l det gøres.

Snart Banegaarden straale vil
i Purpurgryets Flamme,
saa skal den atter grises til ...
hver Dag, hvert Døgn det samme.

A a g e H e r m a n n.

ARBEJDE OG HVILE

Vand, Luft og Solskin,
det er tre gode Lægemidler.

Det er vor Skæbne, at vi maa arbejde. Vi gør ogsaa gerne dette, blot vi derved opnaar en Levestandard, som belønner vor Anspændelse og Møje ved Arbejdet. Arbejdet er sundt for Mennesket. Dog tillige med Arbejdet maa hver jordisk Borger ogsaa have tilstrækkelig Frihed til at erstatte de Kræfter, som han anvender ved sin daglige Beskæftigelse. Frem for alt efter Anspændelsen ved Arbejdet er Fridagene og Fritimerne det, vi mest længes efter.

De herlige grønne Skove, de bølgende Kornmarker, de kvidrende Fugle og alt det Skønne, som vor Verden byder os om Foraaret og Sommeren, glæder i Særdeleshed Arbejderne. Som ethvert andet levende Væsen er det ogsaa Tilfældet med os, naar vi vandrer i den herlige Natur, at vi føler, at vi ikke alene er skabt til at arbejde. Det skønneste er dog uden Sorger og forsynet med tilstrækkelige Pengemidler, at kunne nyde nogle Uger eller Dage om Aaret, hvor man har Lov til at løsrive sig fra sit eget Jeg og saaledes frigøre sig for alt det ubehagelige, som ellers omgiver os, og ogsaa skille sig fra de Mennesker, som vi, hvad enten vi er glade for det eller ej, er nødt til at være sammen med daglig. Thi:

Endnu min egen Mark jeg ser,
hvor gyldne Aks i Solen ler,
endnu kan selv jeg Høsten se
og lystre Livets Røst,
endnu jeg sanker Laden fuld,
men skal jeg selv mon blive Muld
og segne for en Høstmands Le
maaske til *næste* Høst.

Det Spørgsmaal, som Digteren Bulhaupt her ved Slutningen af Verset stiller os overfor, maa man altid have for Øje. Hvor let kan vi Samtidige, som lever i det nuværende urolige Europa, ikke den kommende Sommer være som Neget, der falder for Høstmandens Sejl. Derfor skal og vil vi udnytte Livet.

Det er først efter Krigen, at Ferie er blevet en selvfølgelig Ting for den arbejdende Klasse. Før Krigen kendtes der sjældent til Ferie. Det var *Arbejderens Skæbne* at arbejde haardt fra Nytaarsmorgen til Nytaarsaften i larmende Fabrikker, paa varme Byggepladser og paa mørke Kontorer. Navnlig var der ikke Tale om at faa Ferie, og med Løn. Men det er dog glædeligvis blevet anderledes. Idag findes der kun faa Industristater, hvor ikke en Del af Arbejderne og Funktionærerne har Krav paa Ferie. Men naturligvis vil vi ikke glemme, at der endnu er et meget stort Antal, som ikke kender til Ferie, og som mangler Midlerne til at kunne nyde en Ferie.

Det er Fagforeningerne, som ved uafladeligt at kæmpe for Arbejdernes Ferieret fik skaffet dem denne. Overenskomstmæssig aftalt Ferie hører til de største kulturelle Fremskridt, som er kommet Arbejderne til Gode ved Hjælp af Fagforeningerne. Der blev først ad Lovens Vej indført Feriebestemmelser for Arbejdere og Funktionærer i nogle faa Stater. Det internationale Arbejdsbureau har Krav paa Fortjenesten for Udbredelsen af den Tanke, at Arbejderne skal have Ret til Sommerferie. Ved uafladelig Udsendelse af Brochurer, Enqueter, Cirkulærer m. m. har Arbejdsbureauet sin Andel i Feriespørgsmaalets heldige Løsning i mange Stater. Derfor maa vi alle være denne mellemstatlige Institution taknemmelige og understøtte den i dens Bestræbelser.

Til at begynde med havde Arbejdsgiverne lidt vanskeligt ved at forsone sig med den Tanke, at ogsaa de dem undergivne skulde have Ret til Hvile og en vis Fritid i Aarets Løb. Men tilsidst gik de dog med til at yde Ferie. Det ogsaa at betale for Ferien, syntes de dog var at gaa for vidt. Men nu har de altsaa endelig maattet give efter. De mest forstaaelige iblandt dem har selv indset, at et sundt Menneske, som tillige er godt udhvilet, er mest velegnet til at kunne udføre sit Arbejde tilfredsstillende, og saaledes har Tanken om Ferie med Løn stadig vokset sig stærkere.

Hvorledes skal Arbejderen nu tilbringe sin Ferie? Der findes her i Verden mange skønne Rekreationssteder, hvor Naturen har været særlig ødsel. Der — ved Badesteder og Kursteder — drager hvert Aar mange Tusinde hen og søger Hvile og Helbred, borte fra Hverdagens Møje og Besvær. Det er Herrens Udvalgte, Lykkeridderne, hvis Pengesæk nok tillader en Badekur. Her mødes den bedre Verden. Her flirtes der, her danses og leves der, en Del af Profitten fra de forskellige Virksomheder skal nu leves op. I dette kan den brede Masse ikke deltage. En stor Del af vore Arbejdskammerater tilbringer Ferien hjemme. En let Udhvilen, ellers intet. Man tillader sig højst at tage med Familien ud i det Grønne, idet man jo stadigvæk maa holde sig for Øje, at der ikke maa gaa for mange Penge til Ekstravagance. At foretage en Ferierejse, er der for det meste ikke Raad til, da Indtægterne er for smaa. Og dog skulde jo Bestræbelserne gaa ud paa at gøre det muligt for ethvert Menneske at tilbringe sin Ferie udenfor sit Hjem. *Arbejderferiehjem*, hvor Arbejderne kan tilbringe deres Ferie paa en god og billig Maade, det maa og skal være vort Maal. Forudseende, som de er, har nogle Mænd i Tyskland indset, at Staten eller en bestemmende Organisation har Forpligtelse til ikke blot at sørge for Ferie, men ogsaa for Rekreationsmuligheder. Som saadan maa man ikke underkende Organisationen »Kraft durch Freude«. Men det lader sig ogsaa gøre paa anden Maade at skabe Betingelser, som har det samme Maal, og hvor Arbejderen uden at være tvunget til Samvær med en Masse andre Mennesker er i Stand til at kunne faa rigtigt udhvilet.

Statsmidlerne skal ikke blot være til for de vanvittige Rustningers Skyld, men ogsaa for Kulturen og Rekreationsstederne. Saadanne Institutioner som faglige Feriehjem, der i et stort Antal er blevet oprettet i mange Lande, kan der ikke arbejdes for meget for.

Enhver, der har levet sit Liv i det mørke Hoveri skal være klar over, at *Fagbevægelsen* først af alle har taget Feriespørgsmaalet op til Løsning og har i vid Udstrækning ogsaa virkeliggjort det. At give den endnu større Kraft paa dette Omraade, skal være en Opgave for os alle.

Korrespondent.

MEXIKO

Landet, som vil opbygge Socialismen

Mexico, den store mellemamerikanske Forbundsstat, var for kun 15 Aar siden en Skueplads for Generalernes og Provinsguvernørernes Intriger. Folket var fattigt. Mexikanerne arbejdede i Sølvminerne og paa Oliefelterne, medens fremmede Kapitalister — særlig de store amerikanske og engelske Olieselskaber — udplyndrede Landets Rigdomme og udsugede Landets Sønner. Generalernes, Provinsguvernørernes og andre Eventyreres Kampagne blev betalt af disse store internationale Selskaber, der var intereseret i, at Statens Centralmagt blev afmægtig. Saaledes var Situationen i Mexiko for blot 15 Aar siden.

Typisk mexikansk Landskab i Nærheden af Mexiko City

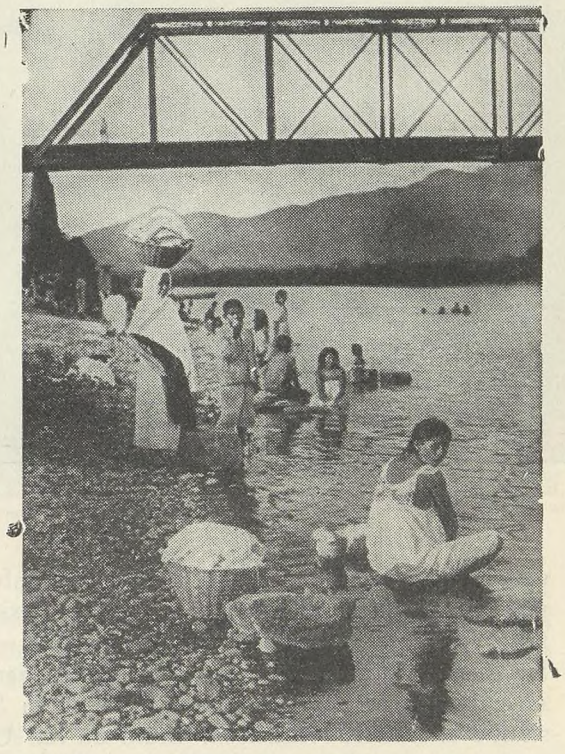

Saaledes vaskes der i det nordlige Mexiko

Ganske vist har der i de sidste Aartier udbredt sig en uafhængig Arbejder- og Bondebevægelse. Det lykkedes ogsaa at faa gennemtvunget betydelige Forbedringer i Landets Social-Struktur. Den syndikalistisk indstillede Arbejderbevægelse førte betydelige Strejker i Tekstil- og Bjergværksindustrien (1905—06). Men den udenlandske Kapital saboterede i Forbindelse med Kirken, som er en af de største Jordejere i Mexiko, ethvert socialt Fremskridt og anstiftede Intriger og Revolutioner mod de Regeringer, som vilde fremme Landets sociale Udvikling. Præsidenterne myrdedes. *Calles* prøvede i 1926 paa at indskrænke Kirkens Magt og gennemføre Statsejendomsret til Oliefelterne, men Regeringen blev igen tvunget til Tilbagetog overfor Kirken og den udenlandske Kapital og vendte sig til Gengæld meget skarpt mod Arbejderbevægelsen. I 1929 kapitulerede Centralmagterne paany mod Kirken.

Under den nuværende Præsident, *Cardenas*, som støtter sig paa Arbejderbevægelsen og de smaa Bønder, er Centralregeringen slaaet ind i en meget energisk Kurs mod de reaktionære Samfundsfaktorer: den udenlandske Kapital og den katolske Kirke. Den, der har læst *Travens* Bøger, kender ogsaa de Modstandskræfter, Regeringen maa kæmpe med.

Regeringen begyndte med *Landbrugsreformer*. Samtidig arbejdede man paa at hæve Befolkningens Levestandard og netop her mødte Regeringen de udenlandske Kapitalinteressenters brutale Modstand.

De sociale Forhold for Olieindustriens Arbejdere — det drejer sig om ca. 25—30.000 Mand — var forfærdelige. Præsident Cardenas har i en udførlig Redegørelse fremstillet disse Forhold. De store Petroleumsselskaber, der hører ind under Royal Dutch og Standard Oil-Koncernerne, har hensynsløst udsuget den nationale Arbejdskraft. Præsident Cardenas har skildret, hvordan Petroleumsselskaberne opbygg:de et privat Politivæsen til Beskyttelse af egoistiske, ja, ofte ulovlige kapitalistiske Særinteresser, men ikke gjorde den mindste Indsats for at fremme Arbejdernes Kaar. Præsident Cardenas spurgte: »I hvor mange af de Byer, der ligger i Nærheden af Petroleumsdistrikterne, findes der et Hospital eller en Skole, en social Forening, en Forbrugerforening? Et Vandrensningsværk eller en Sportsplads, ja, selv et Elektricitetsværk paa Basis af de Millioner af Kubikmeter Gas, som bortødsles ved Udnyttelsen af Brøndene, findes ikke.«

De store Millionselskaber, der havde store Privilegier, blev støttet i deres Udvikling af Fritagelse for Skatter og Toldlempelser. Alligevel betalte de Landets Arbejdskraft med usle Løninger. Mens det udenlandske Personale levede komfortabelt som Herrer i Landet, manglede Landets Arbejdere enhver social Beskyttelse. Daarlige Lønninger, Mangel paa Medicin og som Følge deraf Epidemier — det var de *mexikanske Oliearbejderes sociale Niveau!*

Dette var Baggrunden for den store sociale Kamp, der blev udkæmpet i Mexikos Oliefelter for noget over et Aars Tid siden. Allerede i Slutningen af 1935 og i Begyndelsen af 1936 afsagde Chefen for Arbejdsdeparte-

mentet forskellige Voldgiftsdomme til Udjævning af Lønningsforskelle. I den Hensigt at bortelimineere forskellige Uregelmæssigheder forsøgte Fagforeningerne at afslutte en kollektiv Kontrakt med Petroleumsselskaberne, men det mislykkedes. Forhandlingerne blev trukket ud, og i Overensstemmelse med Landets Forfatning indgav de ca. 30.000 Arbejdere i Olieomraaderne et Andragende om Oprettelsen af en almindelig Overenskomst indeholdende Forhøjelse af Lønningerne og Indførelse af visse uafviselige sociale Foranstaltninger. Da Selskaberne afviste Anmodningen, indledte Arbejderne en Strejke, som af Arbejdsdomstolen blev erklæret lovlig. Selskaberne tilbød kun en Lønforhøjelse paa omtrent 13 Millioner Pesos om Aaret. Fagforeningerne afviste dette Tilbud, hvorefter Retten paalagde Selskaberne at under-

Stærke Skuldre

skrive en Overenskomst, som indeholdt Lønforbedringer paa ialt 26 Millioner Pesos om Aaret. Selskaberne gik ikke med, men appellerede til Højesteret — forgæves. Højesteret stadfæstede Voldgiftens Dom. Samtidig fastsatte Højesteret en Frist, indenfor hvilken Selskaberne skulde effektuere Kendelsen. Indtil nu har Udviklingen været normal. Man er vant til, at store Truster er nærige paa Socialpolitikens Omraade, men de amerikanske Millionselskaber gik videre. Selskaberne tilkendegav, at de vilde sabotere de afsagte Kendelser. De følte sig suveræne og vilde trodse Staten. I en saadan Situation var den mexikanske Regering tvunget til at *ekspropriere* Olieindustrien.

Lønkonflikten, som var Udgangspunktet for den sidste Kamp mellem Regeringen og Oliekapitalen, er, som vi har set, i Virkeligheden kun en Episode i den vedvarende Krig mellem Stat og udenlandske Kapitalinteresser. Staten kunde ikke mere tolerere de udenlandske Selskaber, der dannede en Stat i Staten og støttede enhver Opposition mod Centralregeringen.

Den engelske Presse, selv *Economist*, har henvist til, at de mexikanske Olieselskaber ikke kunde bære de store sociale Byrder, som Voldgiftsdommen væltede over paa deres Skuldre. Derimod fremhæver den mexikanske Regering og de mexikanske Fagforeninger, at de store Olieselskaber allerede for 10 Aar siden har tilbagetjent hele deres Kapital. Lønningerne og Skatterne er 75 % lavere end i U. S. A. Kapitalens Udbytte har i de sidste Aar gennemsnitlig været 34 %. Produktionen pr. Arbejder andrager 2.300 Tønder pr. Dag mod 700 i U. S. A. Til trods for denne Begunstigelsesstilling kunde disse Selskaber sælge lettere Benzinarter i Mexiko til en Pris, der liger 193 % over Prisen i U. S. A. (Paa Smøreolie er Prisforskellen endda 350 %.)

Praktisk talt har Olieselskaberne anvendt ubegrænsede Summer for at skabe Regeringen Vanskeligheder, medens man overfor Arbejderne har fremhævet »de daarlige økonomiske Forhold«.

Ekspropriationen gav Genlyd over hele Verden. *Amerikanske* og *engelske* Kapitalinteresser var blevet ramt i stor Udstrækning. Mexiko er en af Verdens største Petroleumsproducenter (1935: 6 Mill. Tons) og det er forstaaeligt nok, at Royal Dutch og Standard Oil vil forsvare disse Interesser. Ganske vist lovede den mexikanske Regering Erstatning, men det hindrede ikke London og Washington i at protestere kraftigt. Dog *hørte Enigheden* mellem de amerikanske og engelske Kapitalinteresser *brat op* efter Protesten. Amerikanerne anerkendte Lovligheden af Eksproprieringen og indskrænkede sig til at forlange Erstatning, derimod krævede Englænderne Tilbagekaldelse af Eksproprierings-Dekreterne. Det er rigtigt nok, at Amerika officielt meddelte, at Sølvkøbene i Mexico skulde standses — et Slag Mexico vilde føle meget, fordi de amerikanske Sølvkøb har været en stor Indtægtskilde for Mexico. Men man hører nu, at U.S.A. alligevel underhaanden opkøber Sølv i Mexiko.

I Foraaret 1938 er Spændingen mellem Mexico og England blevet skærpet saa meget, at Mexico har afbrudt den diplomatiske Forbindelse. Det kan være et meget behændigt Skaktræk, fordi Mexico nu staar friere i sine Forhandlinger med de amerikanske Olieinteressenter, og det kan tænkes, at de engelske Interessenter vil lægge Tryk paa den engelske Regering for at komme i Forbindelse med Mexico igen. Man ser ikke saa gerne, at Konkurrenten skovler Penge ind, mens man selv forfægter Principperne.

Mexico vil for et Tidsrum af 10 Aar overlade de eksproprierede Truster 60 % af Olieproduktionen til Eksport ÷ de Summer, med hvilke der skal betales Skadeserstatning. Ogsaa dette Forslag er meget behændigt, fordi Mexico paa denne Maade sikrer sig de store Olieselskabers verdensomspændende Salgsorganisation.

Mexico selv er meget interesseret i at komme til en Overenskomst, der garanterer Produktionen et sikrere Marked. Ganske vist har Præsident Cardenas forklaret, at den mexikanske Petroleum staar til Raadighed for de demokratiske Nationer. Man har ikke Lov at tvivle paa den demokratiske Mentalitet.

Mexico har bevist sin demokratiske Solidaritet ved sin storslaaede Hjælp til det republikanske Spanien. Men desværre er Verden saaledes indrettet, at de eneste Storaftagere af mexikansk Olie — skulde det komme til et definitivt Brud med England og Amerika — bliver de fascistiske Magter, der er særlig fattige paa Olie: især Japan og Italien. Mexico *maa* sælge Olie — og saaledes vil det komme til en ny Overenskomst først med U. S. A. og senere med England.

Mexicos Arbejderregering har befriet Nationen for den internationale Petroleumskapitals Udbytteri.

Der er ingen Tvivl om, at det mexikanske Folk og især Arbejderklassen, vil faa en større Andel af det mexikanske produktionsudbytte. Alligevel maa man ogsaa regne med, at Oliekapitalens Stilling som *Eksportør* af mexikansk Olie ikke bliver rystet i de næste 10 Aar.

H. Jacoby.

Skal vi storme Børsen?

Børsen og Bankerne har vist altid for Arbejderklassen staaet som de to mest fremtrædende Symboler paa den Samfundsorden, vi ser det som vor historiske Opgave at ændre til en anden og bedre. I disse to Institutioner har man ment at finde de kapitalistiske Kræfter koncentreret. Her var det, Overklassens Spidser mødtes iført Jaketten og den høje Hat, som i Karikaturerne, for at træffe deres kyniske Dispositioner.

Særlig Børsen var i de urolige Krigs- og Efterkrigsaar Genstand for den brede Befolknings, i Særdeleshed de københavnske Arbejderes, Mistænksomhed. Priserne steg langt hurtigere end Lønningerne kunde følge med. Der herskede almindelig Vareknaphed. Kun paa Børsen var der glade Dage som aldrig før. Millionerne rullede, og Spekulanterne trivedes som Maddiker i en gammel Ost. Mistænksomheden gik endog saa vidt, at en Kreds af de mest revolutionære Hoveder midt i den radikale Periode, Begivenhederne bragte med sig, en Dag traf Beslutning om »at rydde op i Spillebulen« og smide »Jobberne« ud. Resultatet blev en »Storm« paa Chr. d. 4.'s gamle idyliske Børsbygning, hvorved man dog vist ikke opnaaede stort andet end Ballade med Politiet og nogle Uger i Skyggen til de mest ivrige.

— Der er nu gaaet en Del Aar siden da, meget har ændret sig, og Børsens Rolle i dansk Erhvervsliv kan ikke i Øjeblikket siges at være særlig dominerende. Men det trækker atter op til Uvejr over Europa, og selv om alt vel ikke vil faa samme Forløb som i 1914—18, vil Børsen vel atter træde frem i Forgrunden, om Katastrofen skulde indtræffe. Det maa da være af Interesse at forsøge at gøre nogle rationelle økonomiske Betragtninger over Problemet Børsen. Handlede de Arbejdere, der i sin Tid stormede Børsen, rigtigt — eller hvordan bør en moderne Arbejderbevægelses Stilling være til denne Institution?

Først maa vi have lidt Teori. Hvilke Funktioner udøver Børsen? Hvad er dens Opgave i det kapitalistiske Samfund?

Man skelner mellem *Varebørsen* og *Fondsbørsen*. Paa Varebørsen handles der, som det fremgaar af Navnet, med Varer. Det er ikke enhver Vare, der kan omsættes her. Kun lettransportable Varer, der bruges over hele Kloden, og som forefindes i ganske bestemte Standardkvaliteter, er Genstand for Børsomsætning. Ideelle Børsvarer er Korn, Kaffe, Bomuld og Gummi. Paa Børsen mødes nu Sælgerne med Køberne, og under en Auktion, der foregaar efter ganske bestemte Regler, faar Varerne en Pris: Noteringen, der telegraferes til alle Verdens Handelsbyer og gælder her med Tillæg af Transportudgifter. Af den Slags prisbestemmende Varebørser findes der imidlertid kun faa i Verden, og de er alle specialiserede. I U. S. A. findes saaledes Bomulds- og Hvedebørser. Paa disse faar hver Sort sin Pris. »Haard Vinterhvede Nr. 1« og »Midtamerikansk Bomuld« er to Standardkvaliteter. Paa franske Børser sættes Kaffepriserne. Tobak noteres paa Amsterdam-Børsen. Den danske Varebørs er af meget underordnet Betydning og fastsætter ikke Noteringer for nogen Verdensmarkedsvare.

Fondsbørs findes i Modsætning til Varebørs i alle Lande. Her handles aldrig med Varer, men med Værdipapirer: Fremmed Valuta, Aktier og Obligationer. Ogsaa her fastsættes Kurserne ved en Auktion efter bestemte Regler. Paa den københavnske Fondsbørs raabes Papirerne op i en bestemt Rækkefølge. Først Aktierne, idet man begynder med Privatbanken og ender med Tivoli. Derefter Obligationerne. I den Rækkefølge noteres de, og Noteringen kan læses i Avisen. I Danmark sættes

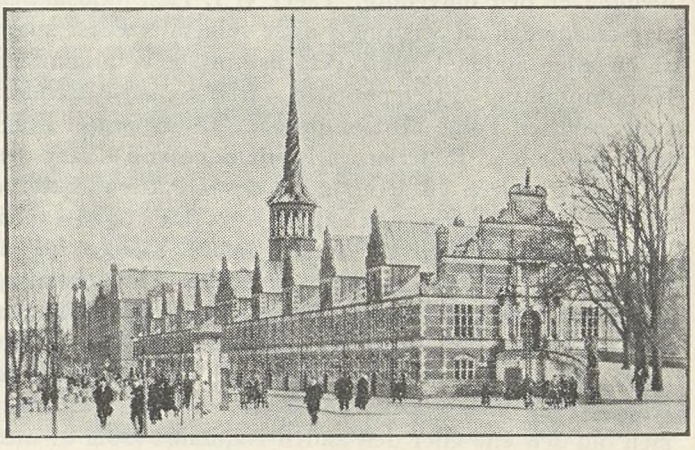

Børsen, København

Valutakurserne ikke paa Børsen, men i Nationalbanken, der fører en ganske bestemt Politik for at holde Sterlingkursen fast i 22,40 Kr.

I selve Børsspekulationen skelner man mellem *Hausse*- og *Baisse*-Spekulanter. Haussisten gaar ud fra, at en bestemt Aktie, Obligation eller Vare snart vil stige i Værdi og køber derfor op af den for at sælge igen, naar Stigningen er indtruffet. Baissisten nærer den modsatte Formodning og sælger løs, mens nogenlunde gode Priser kan faas. Vil han absolut eje paagældende Papir eller Vare, kan han jo købe igen, naar Prisfaldet er kommet, og han har da tjent Differencen. Dette drejede sig om Kontanthandel. I Modsætning hertil staar den saakaldte Terminhandel. Den drejer sig om fremtidig Levering. To Spekulanter træffer for Eks. Aftale om, at den ene skal levere den anden en Tons Hvede pr. Maaned i det kommende halve Aar til en ganske bestemt Pris. Det kan være en Bager, der paa den Maade vil undgaa Risiko m. H. t. Hvedeprisen i sin Virksomhed. Stiger Hvedeprisen over den aftalte Pris, har han tjent, i modsat Fald har han tabt. Men i alle Tilfælde ved han sikkert, hvilke Udgifter han i den kommende Tid skal afholde til Hvedemel. Handelen kan imidlertid ogsaa være indgaaet mellem to Spekulanter, der ikke bryder sig det mindste om Hvede. De seks Tons Hvede, de har truffet Aftale om, eksisterer overhovedet ikke og bliver aldrig leveret. For dem er det blot et Spilleobjekt. Stiger Prisen over

den aftalte, har Sælgeren tabt, og i Stedet for at levere Hvede betaler han Forskellen mellem Dagsprisen og den aftalte Pris — netop det Beløb hans Tab vilde have udgjort, om Handelen havde fundet Sted. Paa samme Maade spekuleres i Aktier. For disse og andre Værdipapirer fremmes Spekulationen ved, at det er muligt at belaane de Papirer, man køber i Bankerne, og derved faa frigjort Penge til nye Indkøb. Saavel Gevinst- som Tabsmuligheder bliver derved større.

Hvilke *skadelige Virkninger* tillægger man nu dette Børsvæsen? Ja, først og fremmest har man hævdet, at Spekulationen virkede varefordyrende. Det er herfra Udtrykket »Børsjobber« stammer. Man har gjort den Erfaring, at de Perioder, hvor Aktierne steg, faldt sammen med Perioder, hvor Fragterne og Varepriserne steg, og heraf draget den Slutning, at Børsspekulanterne ved at »jobbe« Aktierne i Vejret var Aarsag til Prisstigningerne. Den Konklusion er imidlertid forkert. Aarsagssammenhængen er den omvendte. Tager vi f. Eks. Skibsaktier, er Aarsagen til en Stigning i disse følgende: Først stiger af en eller anden Grund (Oprustning eller almindelig Højkonjunktur) Efterspørgslen efter Sejlads, derefter stiger som en Følge af den forøgede Efterspørgsel Fragterne og dermed Rederiernes Indtjeningsevne. Naar den er gaaet i Vejret, vil selvfølgelig ogsaa Aktieudbytterne gaa i Vejret, og netop derfor maa Kurserne stige — fordi Spekulanterne gerne vil betale højere Kurser for at komme i Besiddelse af de fede Aktier. Paa nøjagtig samme Maade med Aktier i Bryggerier, Papirfabriker o. s. v. — At hele det Samfundssystem, der paa den Maade giver en stor Del af sit Overskud til en lille Klasse af Kuponklippere, er ravruskende galt, er en Sag for sig, men om den ene eller den anden Kapitalist løber af med Udbyttet, kan jo være os ganske ligegyldigt. I denne Højkonjunktur er de danske Kuponklippere iøvrigt selv blevet dygtigt »beklippet« gennem en klækkelig Merindkomstskat, som de for Øjeblikket jamrer sig ynkeligt over i Højre-Pressen.

En anden Indvending mod Børsen gaar ud paa, at den tiltrækker Landets disponible Kapital til unyttig Spekulation og derved hindrer, at Pengene bruges til Investering i samfundsgavnlige Erhvervsvirksomheder. Ogsaa denne Indvending er omtrent forfejlet. Hvad en Spekulant taber paa Børsen eller bruger til Indkøb af Aktier og Obligationer, er der jo en anden, der faar. Kapitalen cirkulerer blot som Betaling, som Tab eller Gevinst, fra Haand til Haand og maa til sidst ende i en Bank eller i en Virksomhed. En Fare er der dog her for, at en heldig Spekulant sætter sit Forbrug i Vejret og dermed formindsker Opsparingen.

Har Børsen maaske oven i Købet *gavnlige Virkninger?* Ja, det har den faktisk. Som Led i den bestaaende Samfundsorden er Børsen en ret uundværlig Institution.

For Varebørsens Vedkommende udgør den et praktisk Instrument til at lade Udbud og Efterspørgsel mødes, og Priserne paa de store almindelige Raastoffer blive fastsat. Hvordan skulde man vide, hvad Dagsprisen var, hvis man ingen Børsnotering havde? Paa Fondsbørsen mødes paa tilsvarende Maade Udbud og Efterspørgsel efter Kapital og Prisen paa denne — den effektive Rente — kommer til Udtryk. Kurserne giver Kapitalisterne et Udtryk for, hvordan Chancerne i de forskellige Erhvervsgrene bevæger sig. Stiger Kurserne særlig stærkt i en Branche, faar Manden med den disponible Kapital herigennem et Fingerpeg om, at netop der bør han investere sine Penge i nye Virksomheder. I det privatkapitalistiske Samfund kender man jo ingen bedre Rettesnor for Produktionsforøgelsernes Retning end Overskuddet. Først og fremmest et købedygtigt Publikums Efterspørgsel skal tilfredsstilles.

En anden heldig Virkning faar Børsen ved sin Evne til at fordele en eller anden knap Varemængde over et længere Tidsrum. Vi kan for Eks. tænke os, at der et Aar har været en ekstraordinær stor Høst, og som Følge heraf meget lave Kornpriser. Nogle Spekulanter tager nu den Chance, at Høsten næste Aar bliver lille og Kornpriserne høje. De køber op af det billige Korn og lagrer det. Bliver Høsten næste Aar atter rigelig, taber de, idet de maa sælge til samme Pris, som de har købt til trods Lager- og Renteomkostninger. Men bliver det en daarlig Høst, tjener de ved at sælge Kornet til højere Priser. Virkningerne heraf er, at Priserne i det gode Aar er blevet lidt højere end ellers, idet Spekulanternes Korn er unddraget Markedet, men til Gengæld er Priserne i det daarlige Aar blevet noget lavere, end de ellers vilde være blevet, fordi Spekulanternes Korn har forøget Udbuddet.

Børsens Fremtid? Man kan sikkert sige, at lige saa praktisk og nødvendig Børsen har været for den kapitalistiske Markedsøkonomi, lige saa overflødig vil den blive i et planøkonomisk Samfund.

Nogen Fondsbørs vil der næppe blive Brug for. Varetagelsen af Opsparingen vilde paahvile Staten og Renten fastsættes af den ud fra politiske Overvejelser. Ligeledes vil Regeringen bestemme, hvor Nyinvesteringer sættes ind, maaske ud fra almindelige Betragtninger over, hvilke Behov, der stærkest trænger til Dækning, maaske i Forbindelse med en eller anden socialistisk Form for fri Prisdannelse. Køb og Salg af Aktier mellem Private kan der ikke blive Tale om, da alle Aktier formodentlig vil være Samfundseje. Oplagring af Varer med Knaphedstider for Øje vil ogsaa være en Samfundsopgave og ikke et Spekulationsmoment. — Hvilke Former Handel mellem Staterne vil tage, internationale Laan m. m. er det vist klogest at undlade at sige noget om. Men Børsen i dens nuværende Skikkelse er der i hvert Fald ingen Grund til at »storme«. Saa kan man lige saa godt storme Nationalmuseet — der vil den nemlig før eller senere havne.

K.

Har du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

KENDSGERNINGERNE TALER

En Kommentar til Kommunisternes Landskonference.

Den Landskonference, som D. K. P. forleden afholdt i Odense, var saare karakteristisk for Stillingen indenfor det hjemlige Stalinist-Parti. Den doktrinære Revolutionarisme er forlængst kastet over Bord som politisk ubrugelig, hvor man har med oplyste Arbejdere at gøre. Og uvant med Rollen som »Demokrater« vader derfor Larsen og Co. fuldkommen hjælpeløse rundt i Spørgsmaal om politiske Principer, Taktik og Strategi, saa vi andre næsten faar ondt af Staklerne.

Al Kritik kvæles.

Den første »Sok« har man hentet sig ved at arrangere selve Landskonferencen som offentlig Forestilling. Denne »demokratiske« Gestus er nemlig saa klodset, at enhver kan se, det eneste Formaal var at *kvæle al Kritik*. For saa megen Partidisciplin mente Ledelsen dog at kunne regne med, at de Delegerede ikke vilde gøre sig ud til Bens i «Manegen«, naar de kunde løbe den Risiko, at »Offentligheden« sad paa Tilskuerpladserne for at nyde Synet.

»Sekterisme og Klikevæsen« i Moskva-Partiet.

Alle Beslutninger blev da ogsaa eenstemmige. At denne Enstemmighed ikke dækker over *Enighed* om Veje og Maal, ja, det afslørede »Føreren« selv i sin Beretning. Larsen fortalte bl. a., at den største Hindring for Partiets Fremgang »har i mange Tilfælde vist sig at være Partiet, Partiets Afdeling selv«. Efter Partiformandens Mening havde *»Sekterisme*, Klikevæsen, Mindreværdskomplekser og manglende Forstaaelse af eller hemmelig *Modstand* mod Partiets Arbejde paa at blive et Masseparti og mod den bolsjevikiske Enhedsfrontpolitik« ofte været »en Bom mod Fremgang« — »Endnu oplever vi«, udtalte A. L. truende, *»alvorlige* Eksempler paa, at endog *ledende* Kammerater ikke virkelig har forstaaet Enhedsfrontpolitiken, men tror det er en snild Manøvre — —«.

At Partiformanden under disse Forhold var bange for, at denne voldsomme indre Spænding kunde udløses paa en for »Kamerat Larsen« ubehagelig Maade — ja, det er forstaaeligt. Derfor altsaa den »demokratiske« Gestus: Offentligheden.

Pilatus vasker sine Hænder.

Særlig bemærkelsesværdig i Beretningen var Emsigheden for at afsværge tidligere Standpunkter, Udtalelser og Gerninger. »Vi søger ikke at benægte vore Fejl i Fortiden«, udtalte Aksel Larsen, idet han sigtede til Kommunisternes Nedraknings- og Splittelsesarbejde. I næste Øjeblik var han dog ynkelig nok til at benægte, at det var ham og hans Garde, der havde begaaet Fejlene. Nej, det var tidligere Ledere — »og vi har dog skilt os af med dem« (!)

Dette Forsøg paa at putte Folk Blaar i Øjnene er dog for barnagtigt. Enhver, der har fulgt lidt med, *ved*, at de »gamle« Ledere af D. K. P. i sin Tid *gik selv*. Udviklingen havde overbevist dem om det farlige i Splittelsen, derfor gik de, — og fordi de var bunduenige med Komintern og dens danske Lydslaver, som søgte at skærpe Modsætningen til Socialdemokratiet og Reformismen, der blev betegnet som »Hovedfjenden«, »Kapitalismens sociale Hovedstøtte«, »Socialfascister«. Disse og lignende Sprogblomster var der adskillige af »de gamle« som nægtede at bruge — de fleste af dem var forøvrigt ude af Ledelsen længe før det afgørende Brud fandt Sted — men Aksel Larsen, og hele det Kor, som gav Tonen an i Odense, *de* fulgte Moskva-Parolen; dengang som nu!

Strassburger-Teserne, med deres Direktiver om at fremprovokere Strejker i Bedrifterne paa Trods af gældende Regler og paa Trods af de af Arbejderne valgte kompetente Forsamlinger, med Parolen om under Strejker at sætte den valgte Ledelse — der maatte afvises som »Strejkebrydere« — ud af Spillet og dens Erstatning af en Strejkeledelse, hvori *uorganiserede* skulde have Sæde, med Direktiverne om, at »man maa systematisk undergrave Tilliden til det reformistiske Fagforeningsapparat« o. s. v. — *disse forrykte Teser var kommunistisk »Politik« under Larsen & Co.'s Ledelse*. Og denne »Politik« blev praktiseret bl. a. ved Dannelsen af R. F. O., ved Provokation af ulovlige Strejker, Gadeslagsmaal, Arrangement af Arbjedsløsheds- og andre Konferencer o. s. v.

Umuligt at løbe fra Kendsgerningerne.

Det er saaledes umuligt for Kommunisterne at løbe fra deres Gerninger. Det *var* Aksel Larsen, som i Folketinget den 9. Decbr. 1932 rasede mod Valutaloven og bl. a. udtalte: »Det drejer sig for os ikke om at faa overvundet Krisen, det drejer sig for os om at faa skærpet Krisen —«.

Det *var* Aksel Larsen, som paa et Eksekutivkomitémøde i Moskva-Internationalen i Vinteren 1933—34 om Kommunisternes Opgave i Fagforeningerne og om Socialdemokratiet udtalte:

»For at afsløre dette Parti, *for at løsrive Masserne fra det*, kræves der en konsekvent, dristig og rigtig Gennemførelse (!) af Kominterns Enhedsfrontpolitik. De reformistiske Fagforeninger i Danmark, som overhovedet i Skandinavien, er det socialdemokratiske Parti's Hovedfundament. *Vil man ramme Socialdemokratiet, maa Slaget fremfor alt føres gennem (durch) Fagforeningerne.«*

Og det *er* den samme Herre, som er med til paa Landskonferencen i 1938 i hysteriske Vendinger at hylde *Dimitroff*, der i Anledning af Sovjets 20 Aars Dag skrev:

»Og *tusinde Gange havde Stalin Ret*, da han for 10 Aar siden skrev: *»Det er umuligt at gøre det forbi med Kapitalismen, hvis man ikke gør det forbi med Socialdemokratismen (!) i Arbejderbevægelsen.«*

Disse Kendsgerninger er det umuligt at løbe fra, hvor mange Krumspring, der end anvendes.

Moskva fornægtes.

Højdepunktet af Hykleri naaede Partiføreren under sin Beretning i følgende Udtalelser: »Vort Parti er et dansk Parti« — — — »Vort Partis Politik bestemmes af det arbejdende Folk i Danmark« — — — »Partiets Politik bestemmes ikke, dets Ledelse dirigeres ikke af nogen fremmed indenlandsk eller udenlandsk Faktor eller Magt.« — — —

Det drister den Mand sig til at sige, som *er* og *var* Formand for et Parti, der i 1933 udsendte en Grundbog for Partimedlemmerne, hvori det hed:

»Der findes intet Spørgsmaal indenfor vort Parti, som

ikke kan afgøres af Centralkomitéen, *intet Spørgsmaal for den internationale Bevægelse, som ikke kan afgøres af Eksekutivkomitéen for den kommunistiske Internationale (Ekki)*« — og lidt senere:

»De centrale Instansers Ret til, ligefra Grundorganisationsledelsen til Internationales Ledelse, til at gribe ind ogsaa med organisatoriske og disciplinære Forholdsregler (Afsættelse af Ledelser og Funktionærer, Udelukkelse af Medlemmer o. s. v.) er altsaa nødvendig for at sikre det kommunistiske Verdenspartis Ensartethed og revolutionære Karakter.«

Og samme Aar udsendtes en Oversættelse af Kominterns Program, hvori det hed, at det internationale Proletariat *kræver* »en international Klassedisciplin, hvis vigtigste Forudsætning er *de kommunistiske Partiers strengeste internationale Disciplin*« — — — og denne giver sig Udtryk i *»en uforbeholden Gennemførelse af alle Beslutninger fra den kommunistiske Internationales ledende Organer.*«

Kun eet Arbejderparti i Danmark.

— Det er sikkert ikke nødvendigt at anføre mere for at bevise, at Komunisternes nye Lokketoner *er falske*, som de gamle var det.

Kommunisterne i Danmark har stadig til Opgave at *svække* Socialdemokratiet og dermed Arbejderklassens politiske Magt. De *er stadig* bundet af Beslutningerne i en Internationale, der foreskriver Sovjetsystemet og »Proletariatets *Diktatur*« som Maal. Kommunisterne har intet med Demokrati og derfor heller intet med dansk Arbejderbevægelse at gøre.

Der kan *ikke* eksistere to Arbejderpartier ved Siden af hinanden, erklærede Aksel Larsen i sin Tid under en Debat i Rigsdagen. *Deri* har han for en Gangs Skyld Ret. Og der *er* kun et Arbejderparti i Danmark:

SOCIALDEMOKRATIET

Bestemmelserne om 40-Timersugen i Frankrig

Blandt de seneste Dekreter, som er udsendt af Regeringen Daladier, er ogsaa kommet en Del nye Bestemmelser om 40-Timersugen. Dekreternes Afsnit herom er motiveret i en Henvendelse til Republikens Præsident. Der henvises til visse øjeblikkelige Vanskeligheder. Frankrig har endnu et temmelig stort Antal arbejdsløse, samtidig med, at ca. 20 % af Arbejderne arbejder paa indskrænket Arbejdstid. Paa den anden Side har man konstateret, at de Arbejdsløse i Alder og Sundhedstilstand ofte er en Hindring for deres Optagelse i Produktionen. Det er det overalt kendte Problem om de Arbejdere, som igennem længere Arbejdsløshed er blevet berøvet deres fulde Arbejdsevne, der nu for Alvor melder sig i Frankrig. Maalet for Regeringens Bestræbelser er at »give hver Arbejder tilstrækkeligt Arbejde for at beskæftige ham i 40 Timer ugentligt«. Arbejdsmarkedet maa derfor organiseres saaledes, at det kan efterkomme Produktionens ofte meget svingende Krav.

Der gøres opmærksom paa, at Erhvervslivet hidtil kun i ganske utilfredsstillende Omfang har gjort Brug af de regulerende Bestemmelser, som hidtil er gennemført. Efter selve Lovens Gennemførelse i Juni 1936 er der ved Dekreter givet Adgang til »Indhentning« af tabte Arbejdsdage. Den ugentlige Arbejdstid kan gaa op til 45, 48, 56 ja helt til 60 Timer for Arbejdere og Funktionærer, hvis Arbejde igennem længere Perioder afbrydes. Overarbejde kan bevilges med indtil 150 Timer aarligt. For Virksomheder, der arbejder for det nationale Forsvar, gælder ingen Grænser. Alle disse Muligheder for Erhvervslivet har hidtil været døde Bogstaver. Indstillingen til Præsidenten understreger Nødvendigheden af, at de udnyttes. Tilpasningen af 40-Timersugen er — hedder det — fremfor alt et praktisk Spørgsmaal.

Det nye Dekret gaar i Hovedsagen ud paa at give nye Muligheder for »Indhentning« af tabte Arbejdstimer. I de fire Dekreter, der udsendtes i Slutningen af 1937, var der ogsaa paa dette Omraade betydelige Indrømmelser. Man oprettede en særlig Regel for »døde« Erhvervsperioder, saavel Sæsonledighed som Konjunkturledighed kunde tjene som Motivering for Arbejde udover de 40 Timer. Mangelen paa faglært Arbejdskraft søgtes ogsaa imødegaaet paa den Maade.

Det nye Dekret føjer nu hertil, at Arbejdstimer, som er tabt som Følge af »kollektiv Arbejdsløshed« enten i en Bedrift eller en Del deraf, (Strejker og Lockouter ikke indbefattet) kan »indhentes« i de følgende 12 Maaneder. Tilladelse hertil skal gives af Arbejdsministeren efter Forhandling med Parternes Organisationer. Tilladelsen kan omfatte saavel en hel Industri som enkelte Dele deraf, og den kan gives, saafremt det forhenværende Arbejde ikke kan udføres paa normal Arbejdstid med de beskæftigede Arbejdere eller ved Antagelse af de til Raadighed værende ledige Arbejdere. Overarbejde med dette Formaal maa normalt ikke andrage mere end 1 Time dagligt.

Arbejdere, som har medvirket i Overarbejde med det ovenfor nævnte Formaal, maa ikke afskediges førend tidligst en Maaned efter (dette gælder dog ikke midlertidigt antagne Arbejdere). Hvis Afskedigelse derefter finder Sted, har de samme Arbejdere en Fortrinsret ved Besættelsen af ledige Pladser i Bedriften i de følgende 6 Maaneder. Arbejdsgivere, som overtræder Dekretets Bestemmelser, kan i et Aar fratages Retten til at lade Arbejde udføre ved Overarbejde. I Tilfælde af ekstraordinær langvarig Arbejdsløshed kan hele Dekretet suspenderes af Arbejdsministeren.

Det hidtil gældende System for Tildeling af Retten til Overarbejde var temmelig kompliceret. Efter omstændelige Forundersøgelser skulde hver enkelt Arbejdsgiver ansøge derom. Ifølge det nye Dekret er Arbejdsministeren nu berettiget til at give en hel Industri Ret til Overarbejde indenfor den almindelige fastsatte Ramme.

I Henvendelsen til Præsidenten sammenfatter Regeringen det nye Dekrets Betydning saaledes: »Dekretet er affattet i Overensstemmelse med Loven af 21. Juni 1936. Det bringer i Virkeligheden ingen nye Undtagelsesbestemmelser og giver ingen nye Rettigheder til Overtimer, som ikke allerede var forudset i de hidtidige Dekreter«.

I. F. C.

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Kl. 18—19. Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbog.

Folkets Park

Denne Aftenstund i Parken!
Mens Musikken spiller op,
tumler Gadens kaade Drenge
over Græsset i Galop.
Pigebørn gaar Arm i Arm;
ved det røde Rosenbed
nyder tænksomt disse Gamle
Alderdommens Aftenfred.

Det var deres Sten og Ørken,
dagliggraa og golde By,
der engang blev Park og Have,
aabned sig helt grøn og ny.
Fugle synger saa fornøjet;
Hængepilens Draperi
tegner sig i Søens Flade
fuld af sløret Poesi.

Der gaar Ungdom mod Tribunen
drevet frem af Trods og Tro,
strœbende mod Kald og Tanke,
levende og uden Ro;
Faner foldes ud i Vinden.
Hør, nu toner stærke Kor
mod den blege Aftenhimmel
Ungdomssindets varme Ord.

Mænd, som stod ved Arbejdsbœnken,
Kvinder fra den travle Dag
vandrer Aftenstur i Parken,
smiler efter Spœnd og Jag;
fanger Livets gode Timer,
mœtter sig med Syn og Luft,
aander ind med stille Glœde
Havens søde Blomsterduft.

Det er Folkets Park og Have,
en Juvel, som fattet ind
i en Krans af haarde Mure
fanger Solens rene Skin,
fœngsler med sit stœrke Spil,
ødsler dyre Farver bort,
lyser Glœde over Livet,
som skal leves skønt og kort.

Evald Longfors.

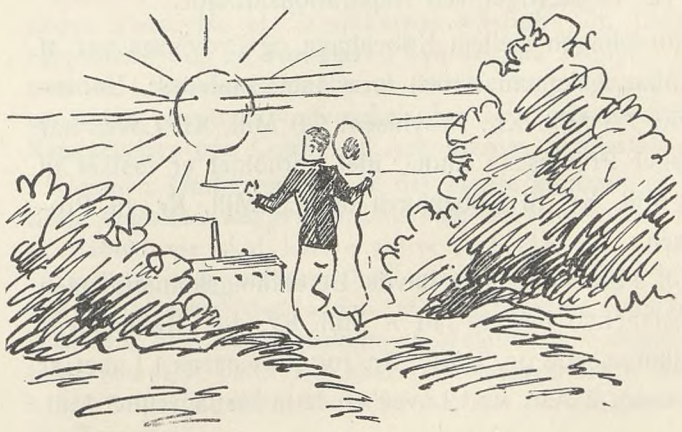

LOV OM BOLIGBYGGERI

Den 13. April vedtog Rigsdagen Lov om Laan til Boligbyggeri og Huslejenedsættelse for mindrebemidlede børnerige Familier. Ved Loven bestemmes det, at der i Løbet af de næste 6 Finansaar skal stilles 60 Mill. Kr. til Raadighed til Ydelse af Laan til Kommuner og Boligforeninger eller Boligselskaber til Opførelse af Beboelseshuse, der indeholder Lejligheder svarende til den mindrebemidlede Befolknings Behov. Af Boligerne skal en bestemt Del være indrettede til børnerige Familier, formentlig ca. ¼. Desuden ydes der 10 Millioner i Løbet af to Aar til Parcelbyggeri. Disse sidste Laan er gjort afhængig af Haandværkeromkostningernes Størrelse. I Løbet af tre Aar stilles der 3 Mill. Kr. til Raadighed til Opførelse af Forsamlingshuse paa Landet, og desuden kan der gives Statsgaranti for 5 Mill. Kr. *Ialt ydes der saaledes 87 Mill. Kr. i Laan ÷ de 5 Mill. Kr.s Garanti,* og endelig er der ved en anden Lov samtidig bevilget *6 Mill. Kr. til Landarbejderboliger.* Boligloven er til Dels Resultatet af Befolkningskommissionens Forslag, der er fremsat i dens Betænkning af samme Navn som Loven, som blev afgivet i November 1937. Heri blev der foreslaaet at yde 12 Mill. Kr. om Aaret i 25 Aar til det førstnævnte Formaal. Dette Beløb var beregnet at skulle slaa til til Opførelsen af 3200 Lejligheder om Aaret, hvoraf 800 særlig indrettet til børnerige Familier. De nu bevilgede 10 Mill. Kr. aarlig i 6 Aar vil altsaa slaa til til ca. 2700 Boliger aarlig, hvoraf ca. 700 til børnerige Familier. Efter skønsmæssige Beregninger foretaget af en Studiekreds nedsat af socialistiske Økonomers Forening til Undersøgelse af Boligspørgsmaalet vil dette beskæftige mellem 2000 og 3000 Arbejdere inden for Byggefagene hele Aaret i de 6 Aar. Det samlede Antal Arbejdere beskæftigede ved Boligbyggeri var i 1935 ca. 40,000 (Byggeri ialt ca. 55,000), hvoraf formentlig ca. ⅓ var beskæftiget ved Reparationsarbejde.

Fordelingen mellem København og Provinsen var af Befolkningskommissionen foreslaaet saaledes: København: 7,0 Mill. Kr., Provinsen: 5,0 Mill. Kr. Loven har forøget Provinsens Andel, idet Forholdet er fastsat til 5,5 Mill. Kr. til København og 4,5 Mill. Kr. til Provinsen.

Til Parcelbyggeriet havde Befolkningskommissionen foreslaaet at bevilge ialt 7 Mill. Kr. for Københavns Vedkommende og 3 Mill. Kr. for Provinsens i Løbet af de næste 2 Aar. Ved Loven er dette fastlagt til 3 Mill. Kr. om Aaret til København og 1 Mill. Kr. om Aaret til Provinsen, men i 6 Aar. Ialt 24 Mill. Kr.

Til Belysning af Forholdet mellem Provinsen og Hovedstaden er anført en Oversigt over Byggeriets Fordeling mellem disse to Omraader de sidste 7 Aar.

Oversigt til Belysning af Byggeriets Omfang i Aarene 1931—37 samt Begyndelsen af 1938.

	Antal Lejligheder under Opførelse d. 1. Juli [3]	Arbejdsløshed bl. org. Arbejdere i Byggefagene	Index for Obligationskurser	[1] Nationalbankens Beholdning af Obligationer Krisefonden [2]		Nationalbankens Diskonto
		pCt.	1935=100	Mill. Kr.	Fra Dato	pCt.
1931	13883	19,8	96,8	42,8		3,5
					5/9	4,5
					26/9	6,0
1932	6840	44,2	87,0	74,9	11/3	5,0
					30/5	4,0
					12/10	3,5
1933	13911	33,9	98,7	116,6	1/6	3,0
					30/11	2,5
1934	15814	20,7	103,4	255,5		2,5
1935	14925	19,6	100,0	271,0	22/8	3,5
1936	14537	22,3	99,2	202,4	29/11	4,0
1937	13091	27,1	96,3	171,2		4,0
Jan.-Marts 1936		43,7	99,5	218,2		3,5
Jan.-Marts 1937		43,9	95,7	172,2		4,0
Jan.-Marts 1938		43,3	98,6	179,4		4,0

[1]) Indeholder en ubetydelig Aktiepost.
[2]) Krisefonden oprettet den 1. Maj 1933.
[3]) Heraf opførtes af Kommunerne i 1934, 35, 36 og 37 henholdsvis 450, 70, 700 og 200 Lejligheder, med offentlig Støtte opførtes 1900, 2400, 1600 og 700.

Oversigt til Belysning af Udviklingen i Byggeriet i 1937 og Januar—April 1938.

	Antal Lejligheder under Opførelse i Begyndelsen af Maaneden, beregnet for hele Landet	Arbejdsløsheden bl. org. Arbejdere i Byggefagene ved Slutningen af Maaneden	Index for Obligationskurser	Nationalbankens Beholdning [1]) af Obligationer og KrisefondensBeh. ved Maanedens Udgang
1937		pCt.	1935=100	Mill. Kr.
Januar	13000	52,5	96,3	171,9
Februar...	12700	44,4	95,3	172,8
Marts	13200	34,7	95,4	171,8
April	13900	13,9	95,4	170,6
Maj	13300	11,0	93,9	169,3
Juni	12600	11,5	95,0	169,1
Juli	12400	12,4	96,5	166,3
August	12700	13,5	97,1	165,9
September	11900	14,7	97,0	168,8
Oktober	11800	23,3	97,4	173,0
November	7900	35,8	97,6	179,0
December	7800	56,8	98,4	176,1
1938				
Januar	8600	50,3	99,2	170,6
Februar...	7800	47,1	98,7	178,4
Marts	8700	32,5	98,0	189,2
April	9500		98,2	

[1]) Indeholder en ubetydelig Aktiepost.

Oversigt til Belysning af Byggeriets hidtidige Fordeling paa Hovedstad og Provins.

Antal Lejligheder under Opførelse d. 1. Juli de paagældende Aar:

	Hovedstaden med Forstæder	Provinsbyerne med Forstæder	66 større Stationsbyer	Tilsammen
1931	9438	3961	484	13883
1932	5365	1290	185	6840
1933	8437	4953	521	13911
1934	9674	5689	451	15814
1935	9532	5002	391	14925
1936	9640	4646	251	14537
1937	8962	3924	205	13091

Vedrørende Huslejenedsættelse til børnerige Familier havde Befolkningskommissionen foreslaaet at yde:

For Familier med 3 Børn	30 %	Nedsættelse
» » » 4 »	40 %	»
» » » 5 og flere Børn	50 %	»

Ved Loven er der herpaa yderligere hæftet den Klausul, at Nedsættelsen for Københavns Vedkommende ikke maa overstige henholdsvis 240, 360 og 500 Kr. og for Provinsen ikke mere end henholdsvis 210, 320 og 450 Kr. aarlig. Dette vil sige, at den højeste Husleje, hvorpaa de paagældende Familier kan faa fuld Huslejenedsættelse, er:

For Familier med 3 Børn i Københ.	800 Kr.	i Provinsen	700 Kr.
» » » 4 »	— 900 »	—	800 »
» » » 5 og flere Børn	1000 »	—	900 »

Baggrunden for denne Lovs Gennemførelse er selvfølgelig i allerhøjeste Grad de beskæftigelsesmæssige Hensyn. Til Belysning af Byggeriets Omfang og af Beskæftigelsen indenfor Byggefagene har man udarbejdet tre Tabeller som indføjet. Det fremgaar af disse Tabeller, at Byggeriet (her er kun medregnet Boligbyggeriet, der formentlig udgør adskilligt over Halvdelen af alt Byggeri selv i de daarlige Byggeaar) er særdeles følsomt over for Svingningerne i Obligationskurserne. Diskontosatsen og Nationalbankens Beholdning af Obligationer er de to vigtigste Forhold, som indvirker paa Kurserne. Nationalbankens Salg af Obligationer siden 1935 og Diskontoens Stigning siden samme Aar har medført en ret betydelig Indskrænkning i det Antal Lejligheder, som var under Opførelse den 1. Juli i de senere Aar.

Indenfor det enkelte Aar udviser disse Størrelser selvfølgelig ikke ensartede Svingninger, da baade andre Forhold spiller ind, og da Opførelsen af en Bygning strækker sig over en længere Periode. Byggeriet er stærkt sæsonpræget (Maanedstallene for 1937—38) og en Del af Faldet siden April 1937 skyldes dette Forhold, særlig Faldet fra Oktober til November (Flyttedag).

Moderne Industri og muhamedansk Faste

En ægyptisk Undersøgelse.

Kontoret for Arbejderværn, som fornylig er oprettet i det ægyptiske Handels- og Industriministerium, har netop meddelt det internationale Arbejdsbureau Resultaterne af en Undersøgelse, man har foretaget der i Landet angaaende Virkningerne af Fasten i Ramadan-Maaneden paa de muhammedanske Arbejdere.

Ramadan, eller Ramazan, som Omar Khayyam kalder den, er det muhammedanske Aars niende Maaned. Den indtræder, siger Koranen, »naar Nymaanen netop er blevet synlig«, og varer, »indtil næste Nymaane viser sig«. I denne Periode afstaar troende Muhammedanere fra al Fortæring af Mad og Drikke — ogsaa fra at ryge — fra daggry til Nattens Frembrud.

Da der er en Forskel paa 10—11 Dage mellem det muhammedanske Aar og det almindelige Kalenderaar, falder Ramadan i Tidens Løb paa forskellige Aarstider. Særlig streng er Fasten, naar den indtræder i Sommermaanederne, ikke alene fordi Dagene er længere, men mest fordi Arbejderne under en saadan Fasteperiode lider stærkt af Tørst.

Assal Bey, en af de ægyptiske Regeringsrepræsentanter paa den internationale Arbejdskonference i 1937, henledte Opmærksomheden paa nogle af de Vanskeligheder som opstaar, naar Fasteperioden i Ramadan-Maaneden skal tilpasses den moderne Industris Krav. Han foreslog, at Arbejdsbureauet skulde iværksætte en Undersøgelse angaaende Mulighederne for at forbedre Arbejdernes Kaar i denne Periode.

Resultatet af denne Undersøgelse, offentliggjort i Arbejdsbureauets Ugeskrift »Industrial and Labour Information«, viser, at Arbejdernes Ydelser, baade hvad Kvalitet og Kvantitet angaar, nedsættes stærkt i Fastetiden. Nogle Industridrivende ansætter denne Nedsættelse til 15 pCt. Mest synlig er Nedsættelsen henimod Slutningen af Arbejdsdagen og særlig i de sidste Dage i Ramadan-Maaneden.

Enkelte ægyptiske Industridrivende mener at have konstateret en Forøgelse i Antallet af Ulykker og Sygedage i Fastetiden; men den almindelige Mening er, at Fasten ikke medfører saadanne Ulemper. En Fabrik konstaterer imidlertid, at Ulykkesfrekvensen øges henimod Aftenen, naar Arbejderne begynder at blive trætte.

I det store og hele synes Ramadan ikke at medføre nogen Forøgelse af Fabrikkernes »Svind«. En Fabrik rapporterer dog en Forøgelse i Svindet paa 30 pCt. i Fastetiden i Sammenligning med Aarets øvrige Maaneder; en anden paaviser Nødvendigheden af et større Antal Reparationer paa Grund af Arbejdernes Skødesløshed.

Gennem Undersøgelsen er det blevet klarlagt, at de fleste Fabrikker lægger Arbejdstiden om i Ramadan, for at Arbejderne skal kunne slutte Arbejdet før »iftar« (Maaltidet som indtages lige efter Solnedgang). Man har ogsaa ordnet det saadan, at de Arbejdere, som har Natskifte, skal kunne indtage et Maaltid før Solopgang enten paa selve Fabrikken eller i dens umiddelbare Nærhed. Mange Fabrikker indstiller helt alt Natarbejde under Ramadan.

2 AARS AGITATIONSARBEJDE

Forud for Landarbejderforbundets Sammenslutning med Dansk Arbejdsmands Forbund bestod der mellem Landarbejderforbundet og D. s. U. et Samarbejde vedrørende Agitationen blandt Landarbejderungdommen. Dette Samarbejde blev ved Sammenslutningen mellem de to Forbund reorganiseret, saaledes at Agitationen blandt Landarbejderungdommen kunde fortsættes ved et Samarbejde mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og D. s. U.

Det reorganiserede Samarbejde blev effektivt den 1ste Januar 1936 ved et mellem de to Organisationer nedsat Fællesudvalg, fra hvilket der nu foreligger en udarbejdet Oversigt vedr. det i den forløbne Periode udførte Arbejde.

Af Oversigten fremgaar det, at der i de 2 sidste Aar er udsendt 2 Pjecer i et samlet Oplag paa 23000. Desuden er der udsendt en speciel Agitationspjece »Et brændende Spørgsmaal«, hvis Oplag har været 47000 Eksemplarer, og derudover er udgivet nogle Sanghefter m. m.

Ogsaa Filmen har været taget i Agitationens Tjeneste, idet 2 Film er fremstillet og forevist ved Agitationsmøder. Disse Film er fremstillet ved ekstra Tilskud fra Dansk Arbejdsmands Forbund. Hertil er ydet et Beløb paa 6000 Kroner.

Selve Agitationen er forestaaet og ledet ved nedsatte Landarbejderudvalg af lokal Karakter og med nærmere Tilknytning til de enkelte Kredse. Til disse Kredse er ydet et Tilskud af 9,110 Kroner. Der er ogsaa ydet lokale Tilskud, som tilsammen har udgjort et betydeligt større Beløb. Disse Tilskud er væsentlig ydet af Dansk Arbejdsmands Forbunds Kredse og lokale Afdelinger. Der er dog ogsaa ydet Tilskud fra saavel D. s. U. som Partiet, ligesom enkelte Fællesorganisationer har vist Sagen Interesse ved økonomisk Støtte. De nedsatte Udvalgs samlede Balancesum har gennemsnitlig udgjort 7—8000 Kroner pr. Halvaar.

I de to forløbne Aar har der ialt været afholdt 945 Møder med 87,897 Deltagere. Endvidere har der været arrangeret 63 Kursus og 10 Stævner og en Del større Fester. Fra Udvalgenes Side har man tillige bistaaet de lokale Afdelinger med Taler, ligesom der er udsendt forskelligt Agitationsmateriale særligt i Forbindelse med Skiftedagene. Udvalgene har ligeledes opretholdt stadig Forbindelse med de lokale Organisationsledere, med hvem der adskillige Steder er holdt Møder af instruktiv Karakter. Forskellige Steder har enkelte Udvalg i mindre Omfang medvirket til Oprettelse af Studiekredse.

Paa Grundlag af den indhøstede Erfaring er man indenfor det permanente Udvalg af den Opfattelse, at Films er saa godt som uundværligt i Agitationsarbejdet. Der regnes med, at der ved ⅔ af de afholdte Møder har været fremvist Film. En Del af Udvalgene har med dette Formaal for Øje anskaffet sig Smalfilmsapparater.

Som et særligt Led i Agitationen har Udvalget i Vensysselkredsen gennemført en Tourné med et litterært Foredragsemne med tilknyttet Oplæsning. I Sydvestjylland har man endvidere forsøgt oprettet et særligt System med Tillidsmænd i Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdelinger. Ligeledes har man i Københavnsudvalget fra nogle D. s. U. Afdelingers Side arrangeret særlige Møder om D. A. F. og Landarbejderforhold.

Fra saa godt som alle Udvalgene har det været fremhævet, at Agitationsarbejdet har bevirket Nyindmeldelser i begge Organisationer. Der er saaledes i den forløbne Periode som en direkte Følge af de afholdte Møder og anden Paavirkning oprettet 63 nye D. s. U. Afdelinger.

60 AAR

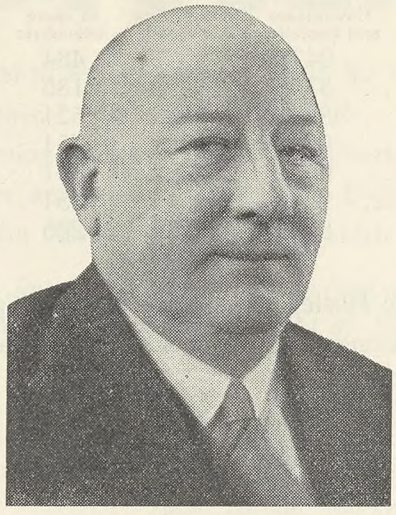

I. P. Johannesen

Den 31. Juli fylder Rejsesekretær I. P. Johannesen 60 Aar. I. P. Johannesen er saa kendt indenfor vort Forbunds og Arbejdsløshedskassens Omraade, at en nærmere Omtale af hans Person i Forbindelse med den Mærkedag, der passeres, ikke vil være fornøden.

Det er ingen Nekrolog, der skal skrives, og 60 Aarsdagen betyder ingen Afslutning paa Johannesens hidtidige Virksomhed, saa det er ligeledes overflødigt at anføre Data i stort Omfang.

I ca. 20 Aar har I. P. Johannesen udført det meget krævende Hverv at være Rejseleder for Arbejdsløshedskassen — en Stilling han tiltraadte efter i adskellige Aar at have været Formand for Belysningsarbejdernes Afdeling i København, hvortil han valgtes allerede den 22. April 1907 og efter ligeledes at have været Medlem af vort Forbunds Hovedbestyrelse i en Aarrække.

En stor Del af det angivne Aaremaal var Johannesen ganske ene om Udførelsen af det store Arbejde, i nøje Kontakt med Arbejdsløshedskassens Hovedkontor, at udføre Kontrol med Afkontroleringen af de efterhaanden stærkt stigende Tal af Arbejdsløse og Udbetalingen af den tilsvarende Arbejdsløshedsunderstøttelse i samtlige lokale Afdelinger hele Landet over.

Det var ikke alene Dagen, som medgik hertil, i mange Tilfælde maatte Aften og undertiden Natten med drages ind i Johannesens Arbejdstid, hvis Effektivitet og Udstrækning steg og kompliceredes ved de ofte vildsomme og lange Vejstrækninger, der førte til de enkelte Afdelingers Domicil. Efterhaanden er det et anseligt Antal Kilometer, som Automobilets Tæller har registreret, medens Johannesens Haand har fattet om Rattet.

Først efter Arbejdsløshedskassens Delegeretmøde i 1935 udvidedes Rejsesekretærernes Antal til 6, hvorved der skabtes Betingelser for Tilvejebringelsen af en til Arbejdets Omfang svarende formaalstjenlig Inddeling af Landet i Distrikter, som er mere overkommelige for den Enkelte.

Paa 60-aarsdagen vil I. P. Johannesens mange Venner ud over Landet sikkert sende ham mange venlige Tanker og Hilsener, og hertil føjes ogsaa vort hjerteligste Ønske om Held og Lykke i Dagens Anledning.

R—dt.

Lønforhøjelse for Chauffører og Kuske i Byggefagene i London.

Fra den første Uge i Maj har de i Byggefagene i London beskæftigede Transportarbejdere opnaaet en Lønforhøjelse. De nye Lønninger for Kuske med en Hest udgør 61 sh. om Ugen, med to Heste 65 sh. Chaufførernes Lønninger varierer mellem 59 og 77 sh., Dampvognsførernes Lønninger er paa 77 sh., disses Ledsagere har 64 sh.

Havnearbejderne i Ny Zealand starter kooperativt Stuveri.

Havnearbejdernes Forbund i Ny Zealand, som er tilsluttet ITF, har dannet et kooperativt Stuveri-Foretagende med det Formaal for Øje, at paatage sig Stuveriarbejde i alle Ny Zealands Havne i Konkurrence med de øvrige Stuverifirmaer.

Der var indgaaet Klager om Havnearbejdernes Virksomhed, hvorpaa Forbundet tilbød at paatage sig Havnearbejde med Lastning og Losning af Skibe paa kooperativt Grundlag, men Arbejdsgiverne var imidlertid ikke villige til at modtage Tilbudet. Forbundet søgte og fik derpaa en Kontrakt for Behandling af en Statsdamper i to vigtige Havne nemlig Lyttelton og Wellington.

Mr. James Roberts Havnearbejderforbundets Sekretær, meddeler os følgende:

»En vigtig Ting i Forbindelse med denne Metode af Lastning og Losning af Skibe er den Kendsgerning, at enhver Mand, der er antaget til Arbejdet, er interesseret i, at Arbejdet udføres saa omsorgsfuldt og hurtigt som muligt. Dette var særligt at bemærke i Lyttelton, hvor man kunde iagttage et udmærket Samarbejde mellem alle vedkommende Arbejdere, inklusive dem, der var beskæftiget hos Jernbanerne. Det synes, at naar dette System blev antaget, hvorved en bedre Organisation og Kontrol vilde være sikret, at der vilde opnaas bedre Resultater baade for Rederne og for hele Faget.«

Højere Lønninger i Finland.

Det finske Transportarbejderforbund, der er blevet genoprettet i 1935, vokser kraftigt, især blandt Havnearbejderne, og forlangte af Arbejdsgiverforeningen, at den skulde gaa med til at afslutte en Overenskomst. De finske Arbejdsgivere — og Havnens Arbejdsgivere danner ingen Undtagelse — er dog endnu i den salige Tro, at de stadig kan opretholde deres Enehersker-Holdning, hvorfor de besluttede at indføre en Arbejdsordning for saaledes at kunne undgaa en Overenskomst.

Det er imidlertid klart, at denne Arbejdsordning, som har en væsentlig Forbedring af Arbejdsbetingelserne til Følge, er kommet istand under Tryk af den stadig voksende Fagforening, som dog selvfølgelig ikke er tilfreds med denne ensidige Fastsættelse af Arbejdsbetingelserne og stadig kræver at blive anerkendt som berettiget til at afslutte Overenskomster.

Hvad angaar Lønningerne, saa gøres der energiske Forsøg paa at faa disse forhøjet endnu i indeværende Sæson.

I Vasa udbrød der den 11. April en Strejke, som desværre maatte afblæses, da Arbejdsgiverne raadede over 200 Skruebrækkere.

I Kotka derimod blev Timelønningerne forhøjet med 50 Penny, saaledes at disse nu udgør Fmk. 10,50 og 11,50 for smudsigt Arbejde. Kvindernes Lønninger udgør Fmk. 8,50 (før 7,50).

Heraf fremgaar, at det finske Tranportarbejderforbund er paa den rigtige Vej, og at man kan antage, at den om kort Tid atter vil have opnaaet sin gamle Styrke.

Alvorlig Droskekonflikt i Amsterdam.

Arbejdsgiverne i Droskeforetagenderne i Amsterdam har i den senere Tid beklaget sig over, at Virksomheden giver for lidt Overskud, og at den af den Grund maa reorganiseres paa den Maade, at Chaufførerne skal køre for egen Regning, hvorved de altsaa fik hele Risikoen. For at udøve Tryk paa Chaufførerne erklærede Arbejdsgiverne midt i Maj Maaned, at de var nødt til at afskedige hele Personalet.

For at undgaa en aaben Konflikt indgreb Kommunalbestyrelsen. Arbejdsgiverne trak til at begynde med Afskedigelsen tilbage og enedes med Kommunalbestyrelsen om et nyt Tarifsystem, hvorved især korte Ture skulde blive noget billigere end før. Arbejdsgiverne gik med hertil paa Betingelse af, at ogsaa Chaufførernes Lønninger skulde nedsættes. Efter deres Forslag skulde Lønningerne forringes med 2,25 fl. om Ugen. Chaufførernes Organisationer har forkastet dette Forslag og kom med et andet, hvorefter Nedsættelsen skulde andrage ca. 1,75 fl. om Ugen.

Arbejdsgiverne holdt dog fast ved deres og erklærede, at alle Droskechauffører var afskediget fra den 29. Maj. Chauffører, der vilde gaa med til den af Arbejdsgiverne foreslaaede Ordning, kunde straks antages paa ny. Chaufførernes Organisationer har besluttet ikke at give efter. Arbejdsgiverne har gennemført Truslen og afskediget Chaufførerne, saaledes at Amsterdam siden den 29. Maj er saa godt som uden Drosker. Af de 255 i Amsterdam kørende Drosker er for Tiden kun 65 i Brug, som kun tilhører Enkeltpersoner eller Firmaer, der ikke er ramt af Konflikten.

Ny Regulering af Arbejdstiden for Autobuschauffører i Jernbanernes Tjeneste i Tjekkoslovakiet.

Den tjekkoslovakiske Jernbaneminister har, med Jernbaneorganisationernes Samtykke, udstedt et Dekret om Arbejdstiden for Autobuschaufførerne i Jernbanernes Tjeneste. I Henhold til dette Drekret, maa Tjenstetiden under normale Forhold ikke overstige 192 Timer i en Periode paa 4 Uger. Den daglige Arbejdstid er fastsat i Overensstemmelse med Personalets Repræsentanter. Tjenestetiden for Chaufførerne bestaar af a) den egentlige Køretid; b) Tiden der gaar med Tjenestens Forberedelse og Afslutning. Tiden, der er fastsat til sidstnævnte Arbejder, udgør 30 Minutter, samt 45 Minutter om Vinteren. Den for Arbejdsafslutning tilstaaede Tid er forlænget, naar Chaufføren skal rense Vognen, og den forlænges med yderligere 25 Minutter, naar Chaufføren samtidigt er Konduktør. Under den egentlige Køretid forstaas Turen fra Garagen til Endestationen og tilbage samt den ved Endestationen tilbragte Tid, som højst andrager et Kvarter. Naar Chaufføren under Vognens Standsning skal kontrollere den, er den første halve Time helt og Resten for ⅓ at betragte som effektivt Arbejde. Efter tre Timers Kørsel har Chaufføren Krav paa 10 til 15 Minutters Hvile, der gaar ind i Arbejdstiden. Den uafbrudte Hviletid mellem to Tjenestedage er mindst 10 Timer i Hjemstedet og 6 Timer udenfor. Naar Bussen udlejes til særlige Transporter gælder de samme Betingelser som i den normale Tjeneste, mens Opholdene, som jo gøres efter Passagerernes Ønske, betragtes som ⅓ Arbejdstid.

For Konduktørerne er der tilstaaet 10 Minutter til Tjenestens Forberedelse, 5 Minutter til Afslutning samt et Kvarter for at indbetale de modtagne Penge.

Baade Chauffører og Konduktører har Krav paa ekstra Fritid som Godtgørelse for Arbejde udført udover den normale Arbejdstid.

Paa Arbejdspladsen

er du din Afdelings Repræsentant. Husk Medlemskontrollen!

Norske og svenske Landarbejdere i Danmark

Tillidsmænd fra de norske og svenske Landarbejderorganisationer i et Antal af godt et halvt Hundrede havde arrangeret en Fællesrejse til Landbrugsudstillingen paa Bellahøj, og benyttede naturligvis Anledningen til at hilse paa danske Kolleger.

Fra Sverige kom 35 under Ledelse af Forbundsformand Henning Sander, og fra Norge 20 med Forbundssekretær H. I. Vesta i Spidsen. Vort Billede viser Selskabet udenfor Arbejdsmændenes Hus i Nyropsgade, hvis Lokaler og Indretning man med Interesse og Beundring gjorde sig bekendt med.

— — —

Københavns Kredsorganisation havde i Ballerup Kros Have arrangeret en Sct. Hans-Fest, og i denne deltog de norske og svenske Gæster. Før Hovedtaleren, Kredsens Folketingsmand, Villumsen, fik Ordet, hilste Sander, Sverige, og Vesta, Norge, i korte Taler de danske Kammerater.

Udover Udstillingen paa Bellahøj fik de skandinaviske Landarbejderrepræsentanter Lejlighed til at se Mælkeriet »Enigheden«s Gaard »Lautrupgaard«, og paa Hjemvejen, der gik over Frederikshavn, beundrede man bl. a. den nye Arbejderforsamlingsbygning i Randers.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aarhus A., Aarhus K. og Skaade	(Galoptrænerne ved Aarhus Væddeløbsbane)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bjerreby	(Bjerreby Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bække	(Tørvefabrikant Harald Schelde, Bække)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Gørlev	(Gørlev Teglværk)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Laven	(Grusgraventreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nim	(Nim-Underup Kommune)
Nordrup	(Sønderup-Nordrup Kommune)
Nyborg	(Trælhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)

Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Sindal	(Sindal Teglværk)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Aalborg A.	(Hasseriis Kommune)
Næstelsø	(Næstelsø-Mogenstrup Kommune)
Raklev	(Inspektør Thorsen-Lorentzen, Vrøj pr. Kalundborg)

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

i Voldgiftssagen mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosfatfabrik angaaende Strid om Betaling for Hjælpere hos Haandværkere.

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosfatfabrik er der opstaaet Strid om, hvorvidt nogle Arbejdere har Krav paa et Tillæg til Timelønnen for at arbejde som Hjælpere ved Udførelsen af Murerarbejde paa Fabrikken, og efter at de foreskrevne Forhandlinger har fundet Sted, uden at der er naaet noget Resultat, er der nedsat en Voldgiftsret med undertegnede Dommer i Københavns Byret A. Gøtzsche som Formand og Opmand til at afgøre Striden. Da der ikke ved Sagens Behandling for Voldgiftsretten er opnaaet Stemmeflerhed for et Resultat, er Sagens Afgørelse overgaaet til Opmanden.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I Sommeren 1937 lod Fabrikken foretage en Hovedreparation af Ovne og Støvkamre, og til Brug ved Arbejdets Udførelse antog Fabrikken fremmede Murere, idet dens egen Murer ikke alene kunde udføre Arbejdet. Nogle af de paa Fabrikken arbejdende Arbejdsmænd var ansat som Hjælpere hos Murerne, og Fabrikken lønnede dem med Timeløn samt tilbød dem et Tillæg paa 20 % hertil. Arbejderne mener imidlertid, at de er berettiget til et Tilæg paa 50 %, og Dansk Arbejdsmands Forbund har i Tilslutning hertil under Voldgiftssagen nedlagt Paastand paa, at der tilkendes dem dette Tillæg. Forbundet har til Støtte herfor anført, at ifølge § 6 (nuværende § 7) i Fælles-Overenskomst mellem forskellige Svovlsyre- og Superphosfatfabrikker og Dansk Arbejdsmands Forbund har Hjælpere hos Haandværkere, naar Haandværkerne arbejder i Akkord eller med Akkordafsavnstillæg, Krav paa en Timefortjeneste med samme procentvise Tillæg til Timelønnen som Haandværkerne.

Da nu Murerne under Udførelsen af det paagældende Arbejde har faaet Timeløn med et Tillæg af 50 %, og dette Tillæg efter Dansk Arbejdsmands Forbunds Opfattelse er et Akkordafsavnstillæg, hævder Forbundet, at Hjælperne har Krav paa et Tillæg paa 50 % til deres Timeløn.

Fabrikken har nedlagt Paastand paa, at den frifindes for Dansk Arbejdsmands Forbunds Klage, idet den hævder, at Forholdet ikke falder ind under § 6. Fabrikken benægter, at der i det foreliggende Tilfælde er Tale om et Akkordafsavnstillæg; Tillægget er et Varme- og Smudstillæg. Betalingen skal derfor beregnes efter den bestaaende Særoverenskomst mellem Fabrikken og Fabriksarbejdernes Fagforening i Aalborg Punkt D e, der fastsætter, at Hjælpere hos Haandværkere lønnes med Timeløn. Fabrikken har yderligere henvist til, at ved Udførelsen af et tilsvarende Arbejde paa Svovlsyre- og Superfosfatfabrikken i Nørre-Sundby havde Hjælperne krævet et Tillæg paa 50 %, men ved det afholdte Mæglingsmøde enedes man om et mindre Tillæg, og at det vilde være urimeligt at give større Tillæg i det foreliggende Tilfælde, hvor det drejer sig om en Fabrik, hvor Forholdene er ganske de samme som paa Fabrikken i Nørre-Sundby, samt til, at det er oplyst, at Murerarbejdsmænd ved lignende Arbejder udenfor Fabrikken faar mindre Tillæg end 50 %; det vilde derfor være urimeligt at give Hjælpere paa Fabrikken et Tillæg paa 50 %. Endvidere har Fabrikken henvist til, at dens egen Murer ikke havde Krav paa Akkordafsavnstillæg eller andet Tillæg ved Arbejdets Udførelse, hvad han var indforstaaet med, men at Fabrikken frivilligt gav ham 50 % Tillæg som en Slags Paaskønnelse for hans paalidelige Arbejde, og fordi han fungerede som en Slags vejledende Formand for de fremmede Murere, og iøvrigt fandt Fabrikken det urimeligt, at han skulde arbejde for en væsentlig lavere Løn end disse.

Dansk Arbejdsmands Forbund har anført, at Forholdene ved det ovennævnte Arbejde paa Fabrikken i Nørre-Sundby var forskelligt fra Forholdene i det foreliggende Tilfælde, idet der i Nørre-Sundby arbejdede en Murer med 4 Arbejdsmænd til Hjælp, medens der i det foreliggende Tilfælde har arbejdet 4—7 Murere med 1—3 Hjælpere, hvilket var Grunden til, at man fra Arbejdernes Side ved Mæglingsmødet gik med til en lavere Betaling for Arbejdet paa Nørre-Sundby-Fabrikken.

Opmanden skal først bemærke, at den paa Mæglingsmødet forligsmæssig trufne Afgørelse ikke skønnes at kunne være bindende ved Afgørelsen af nærværende Sag.

Ved Afgørelsen skønnes der heller ikke at kunne tages Hensyn til, om et Tillæg paa 50 % svarer til, hvad Murerarbejdsmænd efter andre Overenskomster har Krav paa, og om derfor et saadant Tillæg findes rimeligt. Hvis nemlig Tvisten kan afgøres ved Fortolkning af den mellem Parterne bestaaende Overenskomst kan det ikke komme i Betragtning, at Betalingen muligt bliver større (eller mindre) end tilsvarende Arbejder efter andre Fags Overenskomster vilde blive.

Opmanden maa herefter tage Stilling til, om det de fremmede Murere ydede Tillæg er et Akkordafsavnstillæg, idet der, hvis dette Spørgsmaal besvares bekræftende, maa gaas ud fra, at Hjælperne har Krav paa Tillæg efter § 6. Under Voldgiftssagens Behandling har det været ovevejet, om man fra de paa-

gældende Organisationer skulde indhente Erklæringer om, hvorvidt det ydede Tillæg efter Organisationernes Opfattelse var et Akkordafsavnstillæg, eller et Tillæg for andre Ulemper, men begge Sagens Parter har ment, at en saadan Henvendelse ikke vilde give noget for Sagens Afgørelse brugeligt Resultat. Ved Afgørelsen finder Opmanden herefter at maatte lægge Vægt paa, at alt Murerarbejde efter det under Sagen oplyste udføres som Akkord, hvor det overhovedet er muligt at fastsætte en Akkord. I det foreliggende Tilfælde har Arbejdet ikke været udført i Akkord, idet Fabrikken, da der maatte antages fremmede Murere, selv afstod fra Akkord. Men da nærmere Oplysning om Tillægets Karakter savnes, maa Opmanden efter den nævnte Praksis i Murerfaget som den rimeligste Opfattelse antage, at det ydede Tillæg har været et Akkordafsavnstillæg, jfr. herved, at der netop ikke er arbejdet i Akkord; Opmanden lægger ogsaa Vægt paa, at Fabrikken, naar den hævder, at det ikke er et Akkordafsavnstillæg, maatte godtgøre dette.

Tilbage bliver herefter at afgøre, om den Omstændighed, at det Fabrikkens egen Murer ydede Tillæg hævdes ikke at være et Akkordafsavnstillæg, saaledes at ikke alle ved Arbejdet beskæftigede Haandværkere har oppebaaret Akkordafsavnstillæg, kan medføre andet Resultat. Dette kan Opmanden ikke antage. Hjælperne maa antages at have været Hjælpere hos alle ved Arbejdet beskæftigede Murere, og den Omstændighed, at en enkelt af disse ikke har faaet Afsavnstillæg, skønnes at være uden Betydning. Opmanden skal hertil bemærke, at § 6 ogsaa findes at maatte anvendes, naar fremmede Murere arbejder paa Fabrikken; ligesom Særoverenskomstens Punkt D e, der foreskriver Timeløn for Hjælpere hos Haandværkere kun kan antages at gælde, naar Fællesoverenskomstens § 6 ikke kan anvendes, maa det samme være Tilfældet med Punkt D f, der fastsætter Timeløn for Hjælpere hos fremmede Haandværkere.

Efter dette Resultat er det ikke nødvendigt at gaa nærmere ind paa Arten af det Tillæg, som Fabrikken har ydet dens egen Murer.

Opmandens

Kendelse

bliver herefter, at Hjælperne hos Haandværkerne ved det ovennævnte Murerarbejde paa A/S Dansk Svovlsyre- og Superphosfatfabrik har Krav paa et Tillæg paa 50 % til Timelønnen.

Opmandens Honorar, der fastsættes til 150 Kroner, udredes med Halvdelen af hver af Parterne, medens hver Part iøvrigt bærer sine Omkostninger.

Overenskomsten med Jydsk Dræningsmesterforening forkastet af Dræningsmestrene

Som det ved Cirkulære er meddelt de interesserede Afdelinger, er der mellem det af Landarbejdernes Gruppe-repræsentantskab nedsatte Forhandlingsudvalg og Jydsk Dræningsmesterforening opnaaet Enighed om en ny Overenskomst om Dræningsarbejde, der skulde træde i Kraft fra 1. Juli d. A.

Overenskomsten har i Henhold til Forbundslovene været sendt til Urafstemning i de Afdelinger, hvis Medlemmer berøres af Overenskomsten, og er her vedtaget, medens Dræningsmestrene paa deres den 3. Juli afholdte Generalforsamling *har forkastet Overenskomsten.*

Vi skal gennem Cirkulære til Afdelingerne og Meddelelser her i Fagbladet komme tilbage til den Stilling, vort Forbund herefter maa indtage, og skal for Nærværende indskrænke os til at paapege, at saalænge der ikke paa regulær Vis maatte være varslet og etableret Arbejdsstandsning overfor Jydsk Dræningsmesterforening og saadanne Dræningsmestre, der maatte have tiltraadt Overenskomsten, kan Medlemmerne ikke retsgyldigt paa egen Haand standse Arbejdet.

Vilh. Rasmussen.

Fra det vidt

Slagelse A. — Entreprenørerne Chr. Jensen og Poul Rasmussen. (Dag- og Natrenovation). Overenskomsten fornyet. Lønningerne er hævet fra Kr. 3380,00 aarlig til Kr. 3588,00 aarlig for faste Folk. Daglønnen for Lønarbejdere fastsat til Kr. 12,00.

Sorø — I/S Sorø Brødfabrik. Overenskomsten fornyet. Salgschaufførernes Ugefortjeneste forhøjes med 5 %. For hver Øre et Brød stiger til over 80 Øre tillægges der Salgschaufføren et ugentlig Vederlag af 15 Øre, naar Prisen falder, fradrages det samme Beløb. Ugelønnen for Hjemmearbejdere fastsættes til Kr. 56,00.

D. A. F — Arbejdsgiverforeningen for Bygmestre paa Landet i Aalborg Amt. Mesterforeningen har indmeldt sig i Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark og er hermed underkastet den mellem vort Forbund og sidstnævnte Organisation gældende Overenskomst.

Ikast — Murermestrene i Ikast. Murermestrene har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Lager- og Pakhusarbejderne — Københavns Telefon A/S. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Ugelønnen forhøjes til Kr. 59,50. Daglønnen i de to første Maaneder forhøjes tilsvarende.

24 a Kreds (Fjerritslev Afd.) — Haandværksmestre i Fjerritslev. Mestrene har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Haslev — Haslev—Frerslev Kommune. Overenskomst oprettet den 22. Marts for Arbejderne paa Gasværket. Arbejdstid 8 Timer, Ugelønnen for alle fast ansatte Arbejdere er 78 Kr. 50 Øre. Løse Arbejdere lønnes med den Løn, som til enhver Tid er gældende for Arbejdsmænd i Haslev med et Tillæg af 15 Øre i Timen til den forannævnte Løn. 14 Dages Ferie. Gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April.

Herlev — Herlev Sogneraad. Overenskomsten fornyet. Ugelønnede Arbejdere lønnes, idet alle Tillæg og Skurpenge bortfalder, pr. Uge med 75 Kroner. Timelønnede Arbejdere lønnes, naar de ikke arbejder i Akkord pr. Time med Kr. 1,45. Tillæg til forskellige Arbejder. Ferie og Sygebestemmelser.

Løgstør — Kommunen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 125 Øre + 15 %s Tillæg for Tjære-, Kloak- og Vandbygningsarbejde. Almindelig Overarbejdstillæg. Sommerferie med Løn ydes Arbejderne med 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser.

Kolding A. — Kolding Kommune (Elektricitetsværket). Overenskomst oprettet 1. Marts 1938. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 145 Øre. For Overarbejde fra Kl. 17—20 betales 50 %. Herudover samt for Søn- og Helligdagsarbejde betales 100 %'s Tillæg Ved Timelønsbetaling betales mindst for 4 Timer. For Kedelrensning og Sodudtræk betales 170 Øre pr. Time.

Kolding A. — Kolding Kommune. Kolding Afd. har oprettet Overenskomst med Kommunen vedrørende Vej- og Gadearbejder. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 138 Øre. Til Arbejdere der er beskæftiget ved Indvendig Klining af Kloakrør, Rensning af Septic Tanks, W. C. og tilstoppede Kloakledninger, Tjærearbejde m. v. betales 158 Øre i Timen. Snekastning betales med Kr. 1,50. For Rensning og Pasning af Tjæremaskiner betales 170 Øre i Timen. Naar Arbejder udføres i Akkord, betales der i H. t. Entreprenøroverenskomsten.

Ungdomsafdelingen — Crome & Goldschmidt. Overenskomsten fornyet, hvorefter Lønnen for Ungarbejdere fastsættes til: 14—15 Aar Kr. 19,00 pr. Uge, 15—16 Aar Kr. 23,00 pr. Uge, 17—18 Aar Kr. 31,00 pr. Uge, 16—17 Aar Kr. 27,00 pr. Uge. Plus fri Uniform.

Allinge Sandvig — Købmændene i Allinge. Overenskomsten fornyet. Der er paa samtlige Satser (ogsaa Akkorderne) opnaaet et Tillæg af ca. 10 %. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Brødkuskene — Københavns Sandkagebageri. Virksomheden er indgaaet paa at rette sig efter den til enhver Tid mellem Fagforeningen og Biscuitfabriken »Leo« gældende Overenskomst for Arbejdere over 18 Aar.

Kolding A. — Kolding Vognmandsforening. Overenskomsten fornyet. Time- og Ugelønnen for Kuske og Chauffører er den til enhver Tid mellem Fagforeningen og Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn gældende. Overarbejde 50 og 100 %. Tillæg for Landture og Skovkørsel. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. Hvor der ikke holdes Staldkarle, betales Fodringen med Kr. 2,00 pr. Dag. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Flyttearbejde 50 % til Timelønnen. Brændselsafbæring betales med et Tillæg af 20 Øre pr. Time. Tillidsmandsregler. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Marts.

Fredericia A. — Bygningsentreprenør A. Schou, Fredericia. I Anledning af forskellige Uoverensstemmelser mellem Afdelingen og Entreprenøren blev der den 1. April afholdt Mæglingsmøde i Fredericia.

1) Uoverensstemmelse angaaende Betaling for et Kloakarbejde paa Hertavej i Fredericia. Efter nogle Forhandlinger enedes Parterne om, at Entreprenør A. Schou betaler til fuld Afgørelse af Parternes Mellemværende Kroner 582,21.

2) Uoverensstemmelse angaaende 4 Akkordopgørelser vedrørende Betonarbejdet ved forskellige Byggeforetagender. Der opnaaedes Enighed mellem Parterne om, at Entreprenør A. Schou til fuld Afgørelse af Mellemværendet betaler Kroner 531,60.

3) Uoverensstemmelse med Hensyn til Akkordbetaling for Pasning af Mørtelblandemaskine. Parterne enedes om, at Entreprenør A. Schou til fuld Afgørelse af dette Mellemværende betaler Kroner 49,58.

Det samlede Beløb, Kr. 1163,39, betales paa Landsretssagfører P. A. Gudsøe's Kontor Mandag den 4. April.

Lyngby — Murermester Vilh. Petersen, Holte. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Svallerup — Svallerup Cementvarefabrik. Fabriken er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

Kalvehave — Cementvarefabrikant H. P. Klog. Som forrige Sag.

32. Agitationskreds — Entreprenør Chr. Riddermand. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Roskilde — Kirkegaardsbestyrelsen i Roskilde. Overenskomst oprettet 1. April 1938. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 120 Øre. For Gravning og Tilkastning af Grave betales et Tillæg til Timelønnen af 15 Øre. Der tilkommer Arbejdsmændene 1 Dags Sommerferie for hver 25 Arbejdsdage.

Struer — Struers Kommune. Overenskomsten mellem Afdelingen og Kommunen er fornyet for 2 Aar med de samme Tillæg som indeholdes i Forligsmandens Mæglingsforslag. Timelønnen bliver herefter 125 Øre, Ugelønnen forhøjes fra 62 Kroner til 67 Kroner, samtlige Akkordtakster forhøjes med 6 %.

Roskilde — Roskilde Kommune. Overenskomst oprettet. Den normale Arbejdstid er 8 Timer. Timeløn Kr. 1,35. Almindelige Overarbejdstakster. Endvidere betales der Tillæg for forskellige Arbejder. 1 Dags Sommerferie for hver 25 Arbejdsdage.

3. Agitationskreds — Entreprenør N. P. Jensen, Gurre. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Ølgod — Ølgod Kommune. Blokaden overfor Kommunen er hævet, efter at der ved Forhandling er oprettet Overenskomst. Arbejdstid, Timeløn og Stenslagning i H. t. Entreprenøroverenskomsten. 15 % Tjæretillæg. Fortrinsvis Beskæftigelse af de arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. 4 Kr. i Dagpenge for de første 13 Uger i Ulykkestilfælde. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Ballerup — Ledøje—Smørum Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet og betydeligt forbedret. Arbejdstid, Arbejdsløn og Akkordpriser i H. t. Entreprenøroverenskomsten, — Timeløn saaledes for Tiden 124 Øre. Vejmanden 53 Kr. pr. Uge. Ferieordning for ugelønnede Arbejdere efter 1 Aars Beskæftigelse. Ugelønnede Arbejdere erholder desuden ved Sygdom og Ulykkestilfælde fuld Ugeløn i et halvt Aar og halv Ugeløn i et halvt Aar. Timelønnede Arbejdere erholder ved Ulykkestilfælde 3 Kr. om Dagen de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Marts.

Nykøbing S. — Nykøbing S. Kommune. Overenskomsten er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer daglig, December—Januar dog 7 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Akkord i H. t. samme Overenskomst eller 15 % Akkordafsavnstillæg. Dagpenge 5 Kr. pr. Dag de første 13 Uger ved Ulykkestilfælde. Slagning af 5 cm Skærver Kr. 11,25 pr. m³. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Marts.

Øster Egesborg — Øster Egesborg Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der oprettet ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Akkord i H. t. samme Overenskomst. Slagning af 5 cm Skærver 8 Kr. pr. m³. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Hansted—Lundum — Kommunen. Ny Overenskomst oprettet. Timeløn og Skærveslagningspris i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Arbejdstid 8 Timer daglig. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

V. Egede — Kommunen. Ved Forhandling er der opnaaet Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Akkord ligeledes. Tjæretillæg 15 %. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Dagpenge ved Ulykkestilfælde 3½ Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Maj.

Teestrup — Kommunen. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid og Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Skærveslagning 8 Kr. pr. m³ for 6 cm Skærver. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Ved Ulykkestilfælde Dagpenge Kr. 2,50 de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Bevtoft — Bevtoft Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn og Akkord i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Ved Ulykkestilfælde Kr. 4,00 daglig de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1ste.

7. Kreds — de 5 Kommuner paa Samsø. Ved Forhandling er der opnaaet Enighed om en ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn og Akkord i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Tjæretillæg 15 %. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,25 pr. m³. Ved Ulykkestilfælde betales 4 Kr. daglig de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 2 Maaneder til en 1. April.

Klippinge—Magleby — Magleby Stevns Kommune. Der er oprettet Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten, Akkord ligeledes. Tjæretillæg 15 %. Slagning af 7 cm Skærver Kr. 8,50 pr. m³.

Ved Ulykkestilfælde betales 4 Kr. daglig de første 13 Uger. Regler for Behandling af faglig Strid. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Opsigelse 1 Maaned til en 1. April.

Aarhus M. — Foreningen af Mozaik- og Terrazzofabrikanter i Jylland. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Timelønnen forhøjes til følgende Beløb incl. det i Overenskomstens § 5 nævnte Akkordafsavnstillæg:

For Terrazzolæggere, Begyndere, 131 Øre. For Terrazzolæggere, øvede, 144 Øre. For Terrazzoslibere 131 Øre. For Mosaikarbejdere 157 Øre. For Medhjælpere 121 Øre.

Hinnerup, Hadsten og Vitten Afd. — Vitten—Haldum—Hadsten Kommune. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Stenslagning 7 Kr. pr m² Tjæretillæg 15 %. Opsigelse 3 Maaneder til en 1 April.

Brovst — Cementstøber Carl Bach. Overenskomst oprettet 23. Marts 1938. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 105 Øre. Mursten pr. 1000 Stk. Kr. 7,00, Tagsten pr. 1000 Stk. Kr. 4,00. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Middelfart A. — Kommunen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 127 Øre. Der betales for mindst 4 Timer daglig. For Tjære- og Asfalteringsarbejde betales et Tillæg til Timelønnen af 20 %. Arbejde, som udføres i Akkord, betales efter Overenskomsten mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen. 1 Dags Ferie for hver Maaneds Arbejde. Overenskomsten træder i Kraft 1. Marts 1938 og gælder, indtil den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Vilstrup — Murermestrene Jens Lorenzen og Andreas Due. Mestrene er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Belysningsarbejderne — Birkerød Sogneraad. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Faste Arbejdere paa Birkerød Gasværk lønnes med en Ugeløn af Kr. 80,00. Overarbejde betales med 50 %'s Tillæg. I Sygdomstilfælde ydes Arbejderne fuld Løn i 2 Maaneder. Varer Sygdommen længere, betales halv Løn de næste 5 Maaneder. Arbejderne erholder en ugentlig Fridag, hver 4. Fridag er en Søndag. Uden Afkortning i Lønnen 14 Dages Sommerferie, efter 15 Aars Forløb 3 Uger. Gælder fra 1. April 1938 indtil den fra en af Siderne opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. April, tidligst 1. April 1940.

Belysningsarbejderne — Lyngby—Taarbæk Sogneraad. Overenskomsten med Sogneraadet fornyet den 31. Marts 1938. Maanedslønnen forhøjet fra 350 Kroner til 382,60 maanedlig.

Jord- og Betonarbejderne — Mosaikfabrikantforeningen. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Samtlige Time- og Akkordlønninger forhøjet med 6 %.

Jord- og Betonarbejderne — Stukkaturfagets Mesterforening. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Samtlige Timelønninger og Tillæg forhøjes med 6 %. Akkordpriserne forhøjes med 5 %.

Jord- og Betonarbejderne — Entreprenørforeningen (Hovedoverenskomsten). Overenskomsten fornyet i H. t. det vedtagne Forligsmandsforslag.

Samtlige Lønninger og Akkordpriser forhøjet med 6 %. Herudover er der gennemført en Del Ændringer i saavel Overenskomsten som Akkordpriskuranten.

Odder — Cementvarefabriken »Vennelund«. Fabriken er indgaaet paa at aflønne Arbejdere beskæftiget ved Fabrikation af Cementvarer efter den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling har sluttet Overenskomst med A/S W. Bähncke & Co.s Fabriker. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Ugelønnen fastsættes til: Fra 14—15 Aar Kr. 22,00, fra 15—16 Aar Kr. 25,00, fra 16—17 Aar Kr. 27,00, fra 17—18 Aar Kr. 30,00. Indtil Ferieloven træder i Kraft erholder de unge Arbejdere, som har været ansat i Virksomheden mindst ½ Aar, 6 Dages Ferie mellem 2 Søndage med fuld Løn. Regler for Behandling af faglig Strid. Ungarbejderne skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Gentofte Lyngby Gladsaxe — Murermesterforeningen. Samtlige Timelønninger og Akkordpriser i den mellem Parterne gældende Overenskomst er i H. t. Forligsmandsforslaget blevet forhøjet med 6 %.

Skovsgaard — Tømrermester Pedersen, Skovsgaard. Den i sin Tid overfor Tømrermesteren iværksatte Blokade er nu blevet hævet, idet Mesteren har indmeldt sig i Ø. Han Herreds Mesterforening.

D. A. F. — Isoleringsfabrikantforeningen. (Overenskomst Øst for Storebælt.) Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget, saaledes at samtlige Time- og Akkordlønninger er blevet forhøjet med 5 %.

D. A. F. — Isoleringsfabrikantforeningen. (Overenskomst Vest for Storebælt.) Som forrige Sag.

3. Kreds har sluttet Overenskomst med Mørtelfabrikant Helmer Jensen, Havreholm. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen den for anden Zone gældende i Overenskomsten med Entreprenørforeningen. Skærveslagning betales ligeledes efter denne Overenskomst. Endvidere er fastsat en Række Akkordpriser. De almindelige Bestemmelser i Entreprenøroverenskomsten er gældende. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

D. A. F. — Centralforeningen af Murermestre i Danmark. Overenskomsten fornyet i H. t. det vedtagne Forligsmandsforslag. Timelønnen forhøjet med 9 Øre, saaledes at den i 2. Zone er 124 Øre og i det øvrige Land 118 Øre. Akkordpriserne for Murerarbejde m. v. med Undtagelse af Procentakkorderne er forhøjet med 7 %. Jordarbejde er forhøjet med henholdsvis 4 og 6 %. Betonarbejde, Forskallingsarbejde, Jernarbejde og Ledningsarbejde forhøjes med 6 %. Herudover er der gennemført en Del Ændringer i saavel Overenskomsten som i Akkordpriskuranten.

D. A. F. — Entreprenørforeningen (Hovedoverenskomsten). Overenskomsten fornyet i H. t. det vedtagne Forligsmandsforslag. Timelønnen forhøjet med 9 Øre, saaledes at den i 2. Zone bliver 124 Øre, i det øvrige Land 118 Øre. Arkkordpriserne forhøjet med 6 %. Herudover er der gennemført en Del Ændringer i saavel Overenskomsten som Akkordpriskuranten.

D. A. F. — Entreprenørforeningen. (Overenskomsten vedrørende færdigblandet Beton). Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Samtlige Time- og Akkordlønninger er blevet forhøjet med 6 %.

D. A. F. — Entreprenørforeningen (Uddybningsoverenskomsten). Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget, samtlige Time- og Akkordlønninger er blevet forhøjet med 6 %.

D. A. F. — Entreprenørforeningen (Brolægningsoverenskomsten for 1. Zone). Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Samtlige Time- og Akkordlønninger er blevet forhøjet med 6 %.

D. A. F. — Entreprenørforeningen (Brolægningsoverenskomsten for Provinsen). Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. Samtlige Time- og Akkordlønninger er blevet forhøjet med 6 %.

D. A. F. — Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark. Overenskomsten fornyet i H. t. det vedtagne Forligsmandsforslag. Timelønnen forhøjet med 9 Øre, saaledes at den i 2. Zone er 124 Øre og i det øvrige Land 118 Øre. Akkordpriserne for Murerarbejde m. v. med Undtagelse af Procentakkorderne er forhøjet med 7 %. Jordarbejde er forhøjet med henholdsvis 4 og 6 %. Betonarbejde, Forskallingsarbejde, Jernarbejde og Ledningsarbejde forhøjes med 6 %. Herudover er der gennemført en Del Ændringer i saavel Overenskomsten som i Akkordpriskuranten.

D. A. F. — Jydsk Telefonselskab. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. De i Overenskomsten anførte Dag- og Ugelønninger forhøjes med samme Beløb, som bliver gældende i Overenskomsten mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København og K. T. A. S.

D. A. F. — Fyns Telefonselskab. Overenskomsten fornyet i H. t. Forligsmandsforslaget. De i Overenskomsten anførte Dag- og Ugelønninger forhøjes med samme Beløb, som bliver gældende i Overenskomsten mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København og K. T. A. S.

Odense A. — Odense—Kerteminde—Martofte Jernbane. Ved et Møde den 5. Marts 1938 mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening, de Arbejdsgiverforeningen tilsluttede Privatbaner og Dansk Arbejdsmands Forbund opnaaedes Enighed om følgende:

De nugældende Overenskomster vedrørende Løsarbejdere beskæftiget hos Aalborg Privatbaner, A/S Amagerbanen, De bornholmske Jernbaner, Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jernbane, De lolland-falsterske Jernbaner, Nordvestfynske Jernbaner, Odense—Kerteminde—Martofte Jernbaner, Sydfynske Jernbaner og Skagensbanen forlænges til 1. Marts 1940 paa følgende Vilkaar:

a) Timelønnen forhøjes med samme Ørebeløb, som Entreprenørfagets Timeløn paa 105 Øre maatte blive forhøjet. Herudover gives til de Timelønninger, der ligger paa 105 Øre eller derunder, et Tillæg paa 2 Øre pr. Time fra 1. August d. A. og et yderligere Tillæg paa 2 Øre pr. Time fra 1. Januar 1939. Ugelønningerne forhøjes tilsvarende.

b) Der optages mellem Banerne og Dansk Arbejdsmands Forbund Forhandling om en Samarbejdning af samtlige ovennævnte Overenskomster vedrørende Løsarbejdere. Forhandlingerne skal være tilendebragt senest den 1. August d. A. Saafremt Enighed ikke derved opnaas, overgaar Sagen til Hovedorganisationernes Behandling, og for saa vidt Spørgsmaalet ikke her løses, er hver af Parterne berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør 1. Marts 1939.

Brændselsafbærerne — Graae & Hilmand. Overenskomsten fornyet paa Grundlag af Overenskomsten mellem Afdelingen og Arbejdsgiverne ved Københavns Havn, dog saaledes at Taksterne ændres til:

Koks: Nedbæring 14 Øre, Opbæring 28 Øre. Kul: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 18,5 Øre. Briketter og Kokssmuld: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 18,5 Øre, og til disse Takster tillæges 7 %. Brændselsafbærerne, som har været beskæftiget i indtil 200 Dage i Løbet af et Kalenderaar, tilkommer 6 Dages Ferie med Feriebetaling Kr. 71,32, og Arbejdere, som har under 200 Dage, men over 100 Dage, erholder 3 Dages Ferie med Betaling af Kr. 35,65. Overenskomsten gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, med mindre Pristallet viser Udsving paa 6 Points, idet Opsigelse da kan finde Sted i 1939.

Brændselsafbærerne — A/S Dansk Kulcentral. Overenskomsten er fornyet, idet samtlige Takster er forhøjet med 7 %.

Brændselsafbærerne — A/S Rix Walsted. Overenskomsten er fornyet, idet samtlige Takster er forhøjet med 7 %.

Brændselsafbærerne — A/S Edmond Frey. Overenskomsten fornyet paa Grundlag af Overenskomsten mellem Afdelingen og Arbejdsgiverne ved Københavns Havn, dog saaledes at Taksterne ændres til:

Koks: Nedbæring 14 Øre, Opbæring 28 Øre. Kul: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 18,5 Øre. Briketter og Kokssmuld: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 18,5 Øre, og til disse Takster tillægges 7 %. Brændselsafbærerne, som har været beskæftiget i indtil 200 Dage i Løbet af et Kalenderaar, tilkommer 6 Dages Ferie med Feriebetaling Kr. 71,32, og Arbejdere, som har under 200 Dage, men over 100 Dage, erholder 3 Dages Ferie med Betaling af Kr. 35,65. Overenskomsten gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, med mindre Pristallet viser Udsving paa 6 Points, idet Opsigelse da kan finde Sted i 1939.

Brændselsafbærerne — A/S »London«. Overenskomsten fornyet paa Grundlag af Overenskomsten mellem Afdelingen og Arbejdsgiverne ved København s Havn, dog saaledes at Taksterne ændres til:

Koks: Nedbæring 14 Øre, Opbæring 28 Øre. Kul: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 18,5 Øre. Briketter og Kokssmuld: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 18,5 Øre og til disse Takster tillægges 7 %. Brændselsafbærerne, som har været beskæftiget i indtil 200 Dage i Løbet af et Kalenderaar, tilkommer 6 Dages Ferie med Feriebetaling Kr. 71,32, og Arbejdere, som har under 200 Dage, men over 100 Dage, erholder 3 Dages Ferie med Betaling af Kr. 35,65. Overenskomsten gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, med mindre Pristallet viser Udsving paa 6 Points, idet Opsigelse da kan finde Sted i 1939.

Aabenraa A. — Kommunen. Overenskomst oprettet 9. Februar 1938. Arbejdstid 48 Timer ugentligt. Almindelige Overarbejdstakster. Lønnen er for Gas- og Vandværkets Arbejdere den til enhver Tid i Provinsen gældende Timeløn for Jord- og Betonarbejdere, for Tiden 1,09 Kr. + 4 Øre i Smudstillæg. Faste Pladsarbejdere aflønnes med en Ugeløn paa Kr. 54,92, der reguleres procentvis i Forhold til den under Punkt 1 nævnte Timeløn. For Ovnarbejde ydes et Tillæg paa 45 % til ovenfor nævnte Timeløn. Ledningsarbejde udføres i Akkord i H. t. Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Kolding A. — Kolding Havneudvalg vedrørende Arbejde i Export-Staldene. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn fra Kl. 7 til Kl. 17 Kr. 1,50 og fra Kl. 17 til Kl. 7 Kr. 2,45. Som Erstatning for Olietøj ydes der 1 % af den udbetalte Arbejdsløn i det forløbne Kalenderaar, dog mindst 25 Kroner. Under Ulykkestilfælde fuld Løn i 13 Uger ÷ Kr. 3,00 pr. Dag. Tillidsmandsregler. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Middelfart A. — Renovations-Entreprenørerne. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 70,00. Timeløn Kr. 1,50. Mindstebetaling 8 Timer pr. Dag. Overarbejde 33 — 50 og 100 %. 14 Dages Ferie. Ulykkesforsikring i 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Chaufførerne — Aalborg Margarine Oplag. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Lønnen Kr. 65,30 pr. Uge. Firmaet leverer Uniform. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. For Landture ud over 30 km fra København, der ikke er tilendebragt inden Kl. 12 Middag, betales Kr. 2,00 pr. Dag. Efter Beskæftigelse 1 Aar før Ferieperiodens Begyndelse gives 6 Dages Ferie med Løn. For kortere Tid ½ Dag pr. fuld Maaneds Beskæftigelse. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April, tidligst 1. April 1940 men med Ventil til Opsigelse i 1939 efter Pristalsudsving.

Chaufførerne — Københavns Margarinefabrik A/S. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Lønnen Kr. 64,20 pr. Uge. Overarbejde 25 — 33⅓, 50 og 100 %. Der leveres Skindtøj, Hue og Leggins. Efter Ansættelse før 1. Januar 6 Dages Ferie. Tærepenge Kr. 2,00 pr. Dag for Landture ud over 30 km fra København. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April, dog tidligst 1. April 1940 men med Ventil til Opsigelse i 1939 efter Pristalsudsving.

Chaufførerne — Rutebilejer Poul Danager. Overenskomst oprettet, idet den mellem Generaldirektoratet for Statsbanerne og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst af 25. September 1936 er gældende, dog med enkelte Ændringer, idet § 8 er ændret til, at der ydes Chaufførerne fuld Løn i Sygdomstilfælde indtil rettidig Opsigelse kan finde Sted, og § 4 er ændret til, at Chaufførerne erholder Kr. 2,00 ugentlig i Tøjpenge.

Chaufførerne — Firmaet Hans Lund & Co. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Chaufførernes Fagforening bestaaende Standard-Overenskomst af 2. Maj 1936.

Lager- & Pakhusarbejdere — [F]oreningen af Eksportører af dansk Smør. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med Adgang til Opsigelse i 1939. Ugelønnen hævet fra Kr. 63,00 til Kr. 66,70, og Daglønnen fra Kr. 12,00 til Kr. 13,00.

Lager- & Pakhusarbejderne — Dansk Støvsuge- og Bankekompagni A/S. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 56,60 til Kr. 61,12. Daglønnen fra Kr. 9,75 til Kr. 11,00.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Alfred Benzon. Overenskomsten fornyet, Ugelønnen hævet fra Kr. 56,16 til Kr. 61,20. Daglønnen ⅙ Ugeløn + Kr. 0,50 pr. Dag. Ulykkesforsikring fuld Løn ÷ Kr. 3,00 pr. Dag i 4 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April, tidligst 1. April 1940 med Ventil til Opsigelse i 1939.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Fog & Mørup. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 57,00 til Kr. 61,00.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Ove Juel Christensen. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med Adgang til Opsigelse i 1939. Ugelønnen hævet fra Kr. 55,60 til Kr. 60,05.

Lager- & Pakhusarbejderne — Teknologisk Institut. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 64,50 til Kr. 70,00. Mindstebetaling 4 Timer. 6 Dages Sommerferie. Overenskomsten er gældende til 1. April 1940 med Adgang til Opsigelse i 1939.

Lager- & Pakhusarbejderne — A/S Cementkompagniet. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 59,50 til Kr. 64,25. Daglønnen ⅙ Ugeløn + 50 Øre pr. Dag.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Ernst Genkel & Co. Overenskomsten fornyet. Daglønnen hævet fra Kr. 10,50 til Kr. 11,25.

Lager- & Pakhusarbejderne — A/S C. Olesen. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 60,60 til Kr. 63,65 for Arbejdere over 20 Aar og for Arbejdere mellem 18 og 20 Aar fra Kr. 56,10 til Kr. 58,10. Desuden yder Firmaet et aarligt Gratiale paa Kr. 500,00 til hver Arbejder, der har været 1 Aar ansat. Sommerferien udvidet fra 6 til 10 Dage, Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, tidligst 1. Maj 1940.

Havnearbejderne — Kulimportkompagniet »Alliance«. Overenskomsten fornyet. Daglønnen Kr. 11,86. Ugelønnen Kr. 67,91. Overarbejdstillæg 40 — 50 og 80 %. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. 6 Dages Ferie. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund. Tillidsmandsregler. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940.

Havnearbejderne — Øerne Andels Selskab. Ny Overenskomst oprettet. Daglønnen er forhøjet med 10 %, og Akkorderne med fra 7 til 15 %. Hvad angaar almindelige Bestemmelser, da er de for Københavns Frihavns Aktieselskab gældende ogsaa gældende for Firmaet. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 15. April 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Havnearbejderne — Firmaet Dansk Kul Central. Overenskomsten fornyet. Dagløn Kr. 11,86, Ugeløn Kr. 67,91. Overarbejde 40, 50 og 80 %. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. 6 Dages Ferie. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund. Tillidsmandsregler. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940.

Havnearbejderne — Firmaet Rix Walsted. Overenskomsten fornyet. Dagløn Kr. 11,86, Ugeløn Kr. 67,91. Overarbejde 40 — 50 og 80 %. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. 6 Dages Ferie. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Havnearbejdernes Fællesforbund. Tillidsmandsregler. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940.

Budene — A/S »Alliance«. Overenskomsten fornyet. Lønnen er hævet fra Kr. 47,16 til Kr. 52,00 pr. Uge.

Budene — »Rudkjøbings Reklamer«. Overenskomsten fornyet. idet den garanterede Mindstedagløn er hævet fra Kr. 6,00 til Kr. 8,00.

Sønderborg A. — Zone-Redningskorpset (Vognmand H. Tycksen). Overenskomsten fornyet, idet Vognmanden er indgaaet paa at rette sig efter den til enhver Tid mellem Forbundet og Falcks Redningskorps gældende Overenskomst.

Fredericia A. og K. — Renovationsentreprenør C. Wiese. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet med Kr. 7,50 til Kr. 66,00. Daglønnen Kr. 11,00. Almindelig Overtidsbetaling. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. ½ Dags Sommerferie for hver 25 Arbejdsdage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Fredericia K. — Korsvejs Mejeris Udsalg. Overenskomsten fornyet. Kusken holder selv Hest mod et Vederlag af Kr. 2,15 pr. Dag, og der betales dem 20 % af Salget af al Mælk og Fløde samt ½ Liter Kaffefløde af hver 10 Liter Kaffefløde, samt 30 Øre pr. kg solgt Smør + 2 Øre pr. Liter solgt sød Mælk paa Flaske. Mejeriet holder 1 Dreng til hver Vogn. Der ydes Kuskene Kr. 60,00 aarlig til Sommerferie. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Fredericia K. — Fredericia Vognmandsforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Kuske Kr. 56,00 og for Chauffører Kr. 60,00. Fodring og Pasning af Heste udenfor Arbejdstiden betales med Kr. 4,00 for det første Spand, og Kr. 2,00 for de efterfølgende Spand. Enkelte Dages Beskæftigelse betales med Kr. 1,25 pr. Time. ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Aalborg K. — Købmand A. Riis, Nørresundby. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen Kr. 59,35. Overarbejde 50 og 80 %. For Kørsel paa Landet, der ikke er tilendebragt inden Kl. 1 Eftm., betales Kr. 2,00 pr. Dag. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 15. April.

Aalborg K. — I/S Karlsvogne Aalborg Blokhus v. Vognmand K. Karlsen og M. Sørensen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn for faste Chauffører Kr. 65,00. Reservechauffører betales med Kr. 1,50 pr. Time; mindst for 4 Timer. Eventuelt Overarbejde betales ekstra med 50 Øre pr. Time, og erstattes med Fritid. For Udlejningsture betales Kr. 1,60 pr. Køretime og Kr. 0.75 pr. Time for al Ventetid. Efter Kl. 24 betales Kr. 2,00 pr. Time. 1 Uges Sommerferie til faste Chauffører. Fri Uniform. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Aalborg K. — A/S Dansk-Engelsk Benzin- & Petroleumskompagni (Shell). Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 68,00. Overarbejde 50 og 100 %. Under Sygdoms- og Ulykkestilfælde erholder Chaufførerne fuld Løn i 13 Uger, dog under Sygdom med Fradrag af Dagpenge. 8 Dages Ferie. Der leveres Uniform. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Film- & Forlystelsesfunktionærerne — Cirkus Jean Houcke. Overenskomst oprettet. Kontrollørernes Tjenestetid paa alle Hverdage er fra Kl. 19,30 til Kl. 23,30, paa Søn- og Helligdage samt Festdage fra Kl. 15,30 til Kl. 23,30. Derudover aflønnes med den i Overenskomsten fastsatte Løn + 33 % — 50 % og 100 % Tillæg. Ugeløn for Kontrollører for ovennævnte Arbejdstider fastsættes til Kr. 46,00. Eftermiddagsforestillinger paa Hverdage betales med Kr. 7,20. Dagløn for Reservekontrollører: Kl. 3,30—23,30 Kr. 13,70, Kl. 19,30—23,30 Kr. 7,20. Ungkontrollører betales med ⅜ af de nævnte Satser. 1 ugentlig Fridag til alle fast ansatte. Saafremt der ikke ydes Uniform, betales Kr. 2,00 pr. Uge. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Gælder Cirkussæsonen 1938.

Næstelsø Afdeling — Godsejer F. Gasmann, Fladsaa pr. Næstved. Med Godsejer Gasmann er afsluttet Overenskomst, hvorefter han tiltræder den med Arbejdsgiverforeningen for Landbruget paa Sjælland og Møen gældende Landbrugsoverenskomst fra 1. Maj at regne.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 14 31.–7. 1938 43. Aarg.

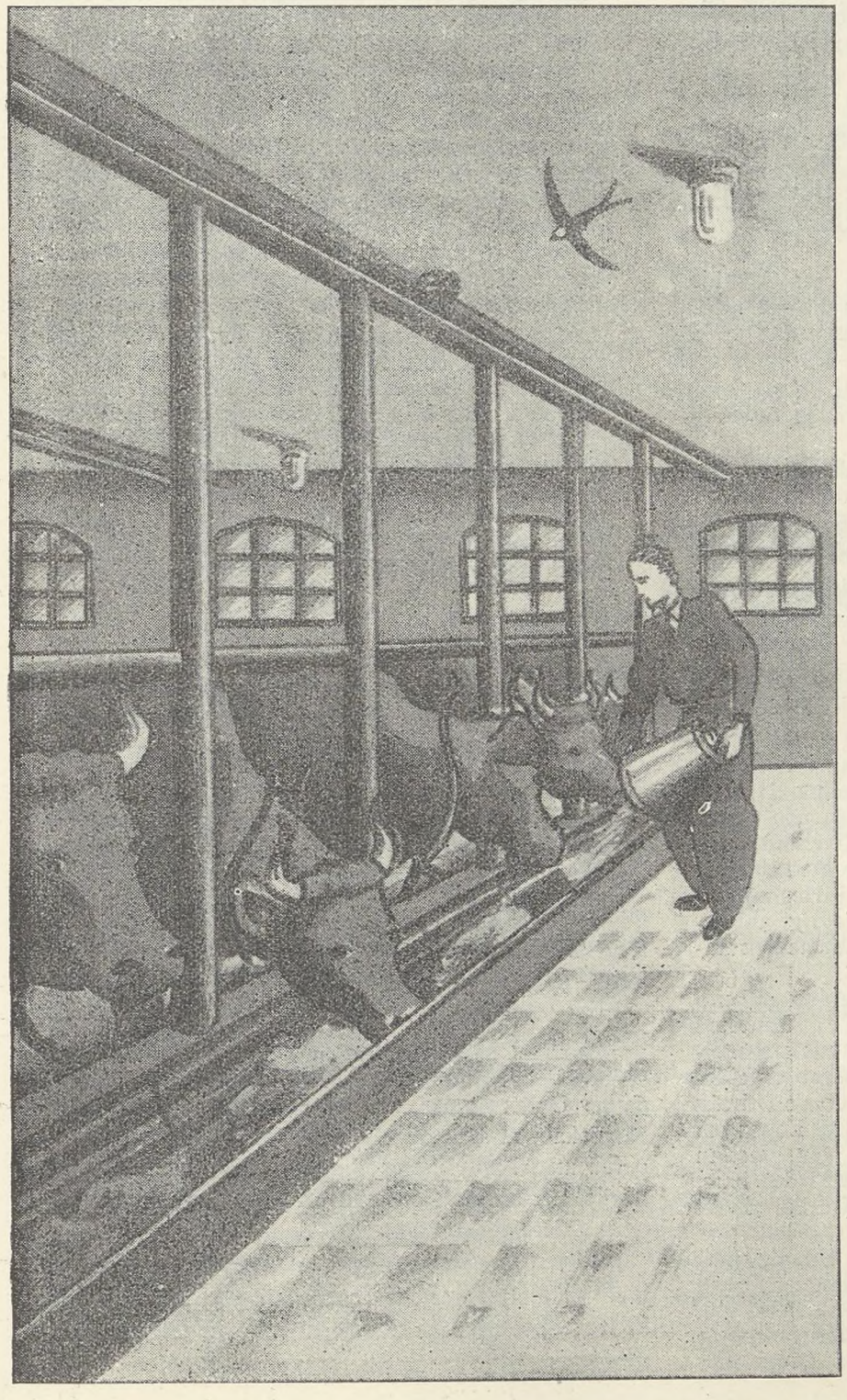

Fodermesteren

Lidt tungt han over Gaarden gaar,
det kan enhver jo høre,
som sød Musik hans Fodtrin naar
dog Kvægets laadne Øre.

Han er vel aldrig meget fin,
lidt snavset er hans Skjorte,
men li'godt sørger Kvæg og Svin,
hvis han en Dag bli'r borte.

For Foderet blev dem forundt,
han véd, hvad de behøver,
skønt ingen h e l e Aaret rundt
faar baade Græs og Kløver.

Til Middag kommer han igen,
hans tunge Trin de kender;
som han er d e r e s bedste Ven,
er de h a n s bedste Venner!

A a g e H e r m a n n.

Det sociale Udvalgs Afgørelse blev underkendt

I Begyndelsen af April Maaned modtog Hovedkontoret Indberetning om, at Simested Kommunes sociale Udvalg, foranlediget af Ansøgning fra to af den stedlige Afdelings Medlemmer om Understøttelse i Henhold til Loven om offentlig Forsorg, havde truffet en Beslutning, som formentlig ikke var overensstemmende med den almindelige Fortolkning af Loven.

De paagældende Medlemmer, hvoraf ingen havde opnaaet Ret til Understøttelse af Arbejdsløshedskassen paa det Tidspunkt, da Ansøgningen om Understøttelse blev indgivet, fik af det sociale Udvalg tilkendt det svimlende Beløb af 10 Kroner pr. Uge med Tillæg af 1 Krone pr. Barn. Herefter vilde det ene Medlem opnaa 11 Kroner pr. Uge og det andet 12 Kroner pr. Uge.

Selvom det anførte Beløb af de fleste sikkert vilde blive opfattet som overordentlig ringe, har det sociale Udvalg formentlig været af en anden Mening, idet begge Ansøgerne Dagen efter det sociale Udvalgs Beslutning modtog følgende Skrivelse fra Udvalget:

> Det meddeles herved, at du kan faa Arbejde paa »Korsøgaard« fra Mandag den 11.—4.—38. Daglønnen er 5 Kr. pr. Dag paa egen Kost; fra samme Dag ophører Socialhjælpen.
>
> P. U. V.
> (sign.) *Kristen Lund.*

Da Daglønnen for lignende Arbejde imidlertid der paa Egnen for organiserede Arbejdere var 6 Kr. 50 Øre, mente begge de Paagældende sig berettigede til at nægte Udførelsen af det anviste Arbejde, hvilket skete, og paa Hovedkontorets Foranledning sendtes følgende Klage over Udvalgets Dispositioner til Viborg Stiftamt.

Til
Viborg Stiftamt,
Viborg.

Paa Medlem af vor Simested Afdeling, N. N.'s Vegne skal vi ved nærværende fremsende Klage til det høje Amt over, at Simested Kommunes sociale Udvalg har frataget vort nævnte Medlem Understøttelse, som var bevilget ham i Henhold til Loven om offentlig Forsorg, og skal iøvrigt angaaende Enkelthederne i Sagen henvise til nedenstaaende Sagsfremstilling:

Nævnte N. N. er Medlem af Arbejdsmændenes Fagforening og Arbejdsløshedskasse i Simested Afdeling, men er endnu ikke blevet understøttelsesberettiget. Da Medlemmet var blevet arbejdsløs, henvendte han sig derfor til det sociale Udvalg med Anmodning om Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg og opnaaede at faa saadan Hjælp bevilget, saaledes at der skulde ydes ham, der er gift, 10 Kr. pr. Uge + 1 Kr. for hvert Barn.

Imidlertid fremsendte det sociale Udvalg kort Tid efter, at ovenfor beskrevne Bevilling af Hjælp var meddelt vort Medlem, til ham Meddelelse om, at han kunde paabegynde et Landbrugsarbejde paa »Korsøgaard«, der indehaves af Proprietær Greve. Det oplystes samtidigt, at Daglønnen for det anviste Arbejde var 5 Kr., og at den tidligere bevilgede Understøttelse maatte betragtes som bortfaldet ved Arbejdsanvisningen.

Da den paa Egnen efter bestaaende Priskurant for lignende Arbejde som det, der ved det sociale Udvalgs Foranstaltning anvistes N. N., gældende Betaling er Kr. 6,50 pr. Dag, mente Paagældende sig berettiget til at nægte Paabegyndelsen af det anviste Arbejde. Berettigelsen af denne Nægtelse er imidlertid ikke blevet godkendt af det sociale Udvalg, som fremdeles — uden Hensyn til, at N. N. overhovedet ikke har den ringeste Indtægt til Dækning af det fornødne til Forsørgelse af Familien og sig selv — har nægtet at udbetale Hjælp.

Foreløbigt skal hertil bemærkes, at det i Henhold til tidligere Afgørelser af Arbejdsdirektoratet i lignende Sager maa anses for godtgjort, at omtalte N. N. har været berettiget til at nægte Udførelsen af det omhandlede Arbejde, der som anført skulde udføres til en mindre Betaling, end der almindeligvis blev givet for lignende Arbejde paa det Omraade, som henhører under Simested Kommune, hvorfor Paagældende vilde have været berettiget til at oppebære almindelig Arbejdsløshedsunderstøttelse, saafremt han havde erhvervet fornøden Anciennitet hertil.

Da saadan Anciennitet imidlertid ikke foreligger, og det ikke ses, at der paa anden Maade er sikret den Paagældende det fornødne til Livets Ophold, maa Simested Kommunes sociale Udvalg anses for at være uberettiget til at undlade Udbetaling af Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg, hvorfor man skal anmode Stiftamtet om at paalægge det nævnte Udvalg Opfyldelsen af den anførte Lovs Bestemmelser med Hensyn til den paaberaabte Hjælps Udbetaling.

Ærbødigst
P. F. V.

Som det ses indeholder Klagen kun Omtale af det ene Medlems Forhold, idet det andet Medlem i Mellemtiden havde opnaaet Understøttelsesret fra Arbejdsløshedskassen.

Imidlertid havde det sociale Udvalg set sig nødsaget til at yde det ikke understøttelsesberettiget Medlem, der var ganske uden Muligheder til at forsørge sin Familie, Understøttelse, men denne Understøttelse havde Udvalget i Tillid til sin tidligere Afgørelse, givet Betegnelsen »ydet med Fattighjælps Virkning«.

Efter Stiftamtets Modtagelse af Hovedkontorets Klage, har Sagen været Genstand for Undersøgelse, saaledes som Reglen er for den Art af Sager, og under denne Undersøgelse er det kommet til Stiftamtets Kundskab, at Udvalget ydede Understøttelse til Ansøgeren med Fattighjælps Virkning, hvorved ogsaa dette Forhold er bleven Genstand for Overvejelser under Sagens videre Behandling.

Den 1. Juli afsluttede Stiftamtet Sagen og Afgørelsen blev tilstillet Simesteds sociale Udvalg samtidig med, at Hovedkontoret fra Stiftamtet modtog følgende Meddelelse:

Viborg Stiftamt,
Viborg.

Amtet har under Dags Dato tilskrevet Socialudvalget i Simested Kommune saaledes:

»I den med Udvalgets Skrivelse af 31. Maj d. A. hertil tilbagefulgte Sag har Dansk Arbejdsmands Forbund for Medlem af Forbundets Simested Afdeling N. N., fremsat Besværing over, at Udvalget har nægtet at yde den paagældende Understøttelse.

Det fremgaar af Sagen, at den paagældende endnu ikke er berettiget til Understøttelse af Arbejdsløshedskassen, og at han derfor, da han blev arbejdsløs, henvendte sig til Udvalget om Hjælp, hvilket bevilgedes ham med 10 Kr. ugentlig + 1 Kr. ugentlig for hvert af hans Børn. Understøttelsen blev dog ikke udbetalt, idet Udvalget kort efter meddelte den paagældende, at han kunde paabegynde Landbrugsarbejde paa »Korsøgaard« til en Dagløn af 5 Kr., og at den bevilgede Understøttelse herefter betragtedes som bortfaldet.

Dette Arbejde nægtede N. N. imidlertid at modtage, men Udvalget fastholdt, at Understøttelsen ikke kunde udbetales under Henvisning til, at en Dagløn paa 5 Kr. maatte anses for den gængse Betaling, naar undtages tarifmæssig Betaling. Udvalget har dog den 16. April s. A. bevilget paagældende en Understøttelse paa 12 Kr. ugentlig, men tilkendegav samtidig, at Hjælpen maatte betragtes som Fattighjælp paa Grund af Arbejdsvægring.

Af en af Amtet fra Arbejdsanvisningskontoret indhentet Erklæring fremgaar det, at den paa Egnen almindelig betalte Dagløn til gifte *uorganiserede* Arbejdere er 5 Kr. pr. Dag, og at Daglønnen for Landbrugsarbejde for Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund i Viborg Amt er 6 Kr. 50 Øre pr. Dag for gifte Daglejere, og at det saaledes kan betragtes som sikkert, at den almindelige Dagløn paa Egnen for *organiserede* Arbejdere er 6 Kr. 50 Øre pr. Dag.

Under Henvisning hertil samt til Forsorgslovens § 306 sammenholdt med Arbejdsløshedsforsikringslovens § 17 har Amtet i Skrivelse af 17. Maj d. A. meddelt Udvalget, at den trufne Beslutning om, at Hjælpen skulde have Fattighjælps Virkning, herefter næppe lod sig opretholde.

Udvalget har heroverfor henvist til, *at* organiserede Arbejdere i Simested ikke har ret meget Arbejde paa Dagløn ved Landbruget, og *at* det anviste Arbejde ikke var for en enkelt Dag, men strakte sig over en længere Tid, og Udvalget har iøvrigt henholdt sig til Note 1, i en nylig udkommet Udgave af Forsorgsloven med Noter samt til Socialministeriets Skrivelse Nr. 192 af 11. Oktober 1934 (Sogneraadstidende 1934—35 pag. 378) og Socialministeriets Cirkulære Nr. 49 af 27. Marts 1934, Afsnit II.

I denne Anledning skal man meddele, at Amtet, der iøvrigt ikke er i Besiddelse af den paaberaabte Udgave af Forsorgsloven (der sigtes formentlig til Socialfuldmægtig V. E. Johansens Udgave af Loven) maa fastholde, at den af Udvalget trufne Beslutning ikke lader sig opretholde, idet det efter Forsorgslovens § 306 sammenholdt med Arbejdsløshedsforsikringslovens § 17 maa være en Forudsætning for Nægtelse af Hjælp eller Ydelse af Hjælp med Fattighjælps Virkning paa Grund af Arbejdsvægring, at Lønnen for det tilbudte Arbejde i hvert Fald er paa Højde med den paa Egnen efter Priskurant for lignende Arbejde gældende Betaling, der efter det oplyste er 6 Kr. 50 Øre pr. Dag, jfr. herved at der saavel i Socialministeriets Skrivelse af 11. Oktober 1934 og Cirkulære af 27. Marts 1934 er henvist til Betingelserne i Arbejdsløshedsforsikringslovens § 17, hvorved nu maa forstaas § 17, saaledes som denne er ændret ved Lov Nr. 66 af 31. Marts 1937.

Den af Udvalget trufne Afgørelse vil derfor være at ophæve og den paagældende at understøtte paa sædvanlig Maade indtil Trangstilfældet er ophørt, eller indtil der anvises ham Arbejde, som han efter Arbejdsløshedsforsikringslovens § 17 ikke med Rette kan vægre sig med at modtage.«

Hvilket herved meddeles under Henvisning til Forbundets Skrivelse af 28. April d. A.

Som det fremgaar af Stiftamtets Afgørelse, er Hovedkontorets Klage i det hele taget til Følge, og det er samtidig tilkendegivet det sociale Udvalg, at den Kendsgerning at uorganiserede Arbejdere aflønnes med ringere Dagløn end fastsat i de udsendte Priskuranter ikke forpligter Medlemmer af vort Forbund til at arbejde til Underbetaling selvom Arbejdsanvisningen sker gennem det sociale Udvalg med Trusel om at bevilget Understøttelse vil bortfalde, hvis Arbejdsvægring finder Sted.

Ved denne Afgørelse er der formentlig sat Bom for det paagældende Udvalgs entreprenante Fortolkningskunster i Forbindelse med dets Opgave som Formidler af den sociale Lovgivning.

R—dt.

Meddelelse fra Arbejdsløshedskassen

Foranlediget ved en Række Forespørgsler vedrørende Arbejde igangsat i Henhold til Beskæftigelsesloven af 13. April 1938, og ogsaa vedrørende en eventuel Forhøjelse af Gennemsnitsdaglønnen, undlader vi ikke herved at meddele alle vore Medlemmer og Tillidsmænd, at vi til samtlige Afdelingsformænd har udsendt en Rundskrivelse med Bilag vedrørende:

1. Lov af 13. April 1938 om Beskæftigelse af Arbejdsløse.
2. Frikontingent.
3. Fradragsregler.

og vore Kontorbestyrere og Kasserere er formentlig allerede paa nærværende Tidspunkt gennem Afdelingens Formand gjort bekendt med det udsendte.

— — —

Samtidig gør vi paa Foranledning af Arbejdsdirektoratet opmærksom paa, at vore Kontorbestyrere ved Afkontrollering af vore arbejdsløse Medlemmer skal bruge de fra Hovedkontoret udsendte Stempler, saavel til Afstempling paa Kontrollisterne (Kontrolprotokollen) som paa Kontrolkortene, og at Afmærkning med Blyant eller lignende ikke bør ske.

Johannes Nielsen.

Næsten alle Varer kommer ud paa en Sejltur!

Bortset fra England er Danmark vel det europæiske Land, der er mest omkranset af Havet. Kun et Sted er Danmark landfast med et andet Land: i Sønderjylland. Ellers er hele det øvrige Land omgivet af Havet. Fra ældgammel Tid har Danmarks nære Forbindelse med

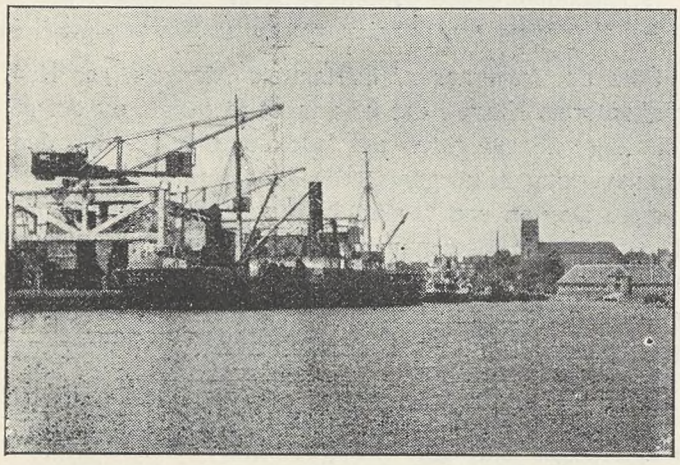

Havet da ogsaa spillet en fremtrædende Rolle i vor Historie. Gaar vi langt tilbage i Tiden, var Fiskeri og Agerbrug de vigtigste Næringsveje for Befolkningen, og senere kom Skibsfarten i Kraft af en betydelig oversøisk Handel — ikke mindst paa de gamle Hansestæder Hamburg, Lübeck og Bremen — til at spille en overordentlig stor Rolle for Landets hele Økonomi. Men Danmark var jo i sin Tid noget af et Krigerfolk, der ikke veg tilbage for at drage til oversøiske Lande og udkæmpe drabelige Slag for at sætte sig i Besiddelse af Magt og Værdier. De gamle Vikinger drog til England og Frankrig, men de styrede ogsaa deres Krigsskibe mod Randstaterne, hvor de ikke slap lige heldigt fra deres Færd. Nok om det. Den gamle Danaæt var Folk med Sømandskundskab, og dette at kunne færdes paa Havet laa mange i Blodet. Fra gammel Tid har Danmark derfor haft en Række større og mindre Havne, hvis Dybde, Fortøjningssteder og Kajer naturligvis har været afpasset efter de Skibstyper, som til enhver Tid var fremherskende, og ikke mindst i de sidste halvtredssindstyve Aar har Landet paa Havnevæsenets Omraade gennemgaaet en rig og betydningsfuld Udvikling.

Det hænger naturligvis sammen med det store Opsving, som Danmarks Vareudveksling med Udlandet har taget, fra den store Omlægning af Landbrugsdriften i 80'erne begyndte til vore Dage. Eksporten af Landbrugsvarer er siden 80'erne mangedoblet. I 1937 udførte vi saaledes for ca. 1100 Millioner Kr. Landbrugsvarer, og den største Del af disse Varer gik over danske Havne, hvor Indladningen m. m. har givet Arbejde til mange Transportarbejdere.

Men Danmark nøjes ikke med at *udføre* Varer. Nej, det er ogsaa en stor Importør. Vort Land indfører aarlig Varer for over 1½ Milliard Kroner, idet Indførslen af Varer i 1937 androg et Beløb paa 1697 Millioner Kroner. Ogsaa den største Del af vor Indførsel gaar over Havnene, d. v. s. føres hertil ad Søvejen og losses rundt om i Danmarks mange Havne. Til Hverdag tænker man næppe over, at Danmark er et udpræget Havneland. Ikke færre end 65 større og mindre Havne er der i vort Land, men hertil kommer en Række Fiskerihavne og Ophalerpladser for Fiskefartøjer.

Rundt om i disse mange Havne pulserer der Døgnet rundt et rigt og broget Liv. Der losses og lades, Spillene snurrer og Kranerne durrer og skriger. Gives der nogen stoltere Oplevelse fra Arbejdets Verden, end naar de store oversøiske Baade ligger fortøjet ved Kajen med Dampen oppe, og naar Arbejdets malmfulde Melodi lyder ud over Havnekvarteret? Havnen er Stedet, hvor Alverdens Varer losses op. Og naar vi staar ved Havnen, fornemmer vi Duften af den store Verden og af den Rigdom, som Jorden er i Besiddelse af, og som Arbejdets skabende Kraft kan frembringe. Men vi tænker ogsaa paa andre Ting. Vi tænker paa de gigantiske Skuder, der pløjer Verdenshavene, paa Menneskenes Snille og tekniske Kunnen, og vi tænker ikke mindst paa de Tusinder af Arbejdere, der Døgnet rundt som Sømænd holder Skuderne i Fart, og paa de endnu flere Tusinder Havnearbejdere og Transportarbejdere, der lægger Næver og Ryg til under Lad-

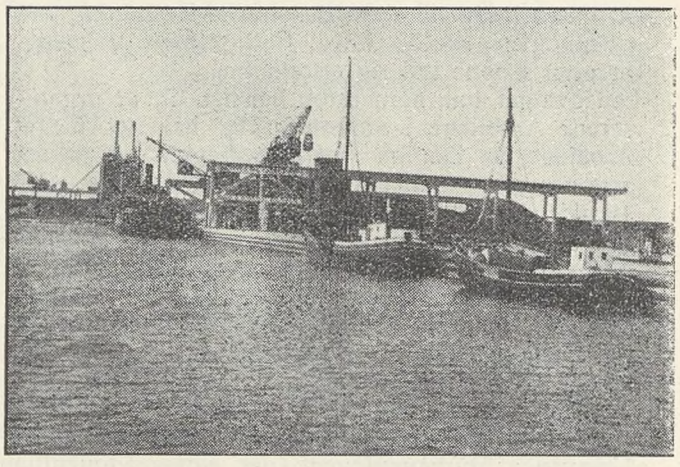

ning, Losning og Bortkørsel. Her bliver Kræfterne spændt til haarde Tag.

Hvor stor er nu den aarlige Godsomsætning paa de danske Havne? For Aaret 1937 udgjorde den ialt 19,1 Millioner Tons. Heraf blev de 14 Millioner Tons udlosset og de 5 Millioner Tons indladet. Ialt blev Havnene anløbet 94,100 Gange. Disse Tal omfatter dog ikke

blot Vareudvekslingen med Udlandet, altsaa de Varer, som kommer direkte hertil fra andre Landes Havne. Heri er ogsaa medregnet den indenlandske Godsomsætning, der for Aaret 1937 androg 2 Mill. 712,705 Tons. Det drejer sig med andre Ord om den Mængde Varer, der føres fra Havn til Havn i Indlandet.

Næsten alle Varer kommer under en eller anden Form ud paa en Sejltur. Hovedgrupperne omfatter Foderstoffer, Gødningsstoffer, Korn, Kul, Koks og andet Brændsel, Sten, Kalk, Cement m. m., Teglværksprodukter, Trælast, forskelligt Styrtegods (bl. a. Olier), Landbrugsvarer, Stykgods og levende Dyr. Pr. Skib

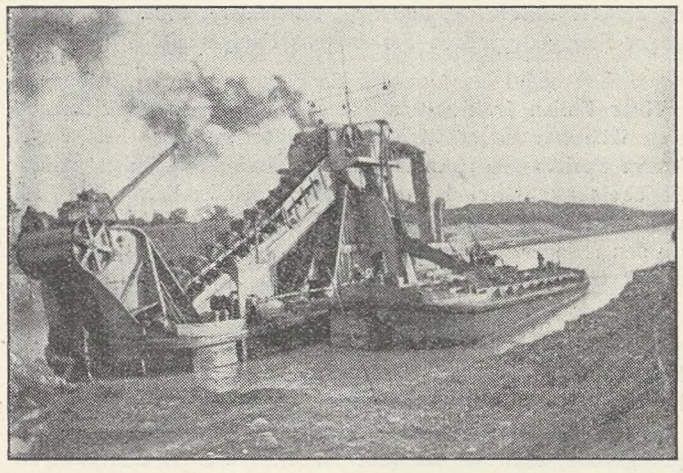

kommer hertil lige fra Kæmpemaskiner til Synaale, fra Korender, Krydderier, Sminke og Pudder til svære Staalbjælker og russiske Heste. Det kan derfor fastslaas, at alle vore Raastoffer og halv- og helfærdige Varer, som vi køber i Udlandet, gaar over en eller anden dansk Havn, og det er atter ensbetydende med, at vore største Virksomheder ligger ved eller har Tilknytning til en Havneby. Næsten alle danske Købstæder ligger da ogsaa ved Havet, og disse Byer har de bedste Betingelser for at hævde sig og stadig lægge ny Virksomheder og nyt Land ind under sig. Ja, man kan vel næsten sige, at Tilknytningen til en Havn er den vigtigste Livsbetingelse for en By, forudsat at Havnen kan tage den mere dybtgaaende Trafik. Man ser da ogsaa, at By efter By udvider og forbedrer sin Havn, og sidst har Næstved ladet grave en lang Kanal for at blive en moderne Søkøbstad med nye blomstrende Virksomheder.

I mange Aar har dansk Initiativ og dansk Skibsfart indtaget en smuk Plads. Vi har haft store Baade gaaende paa Amerika, men mest kendt blev Danmark sikkert gennem Østasiatisk Kompagni, hvis Skibe gik til Østen, og hvis Virksomhed var med til gennem en omfattende Handel at sætte Danmark i Forbindelse med fjerne Verdensdele.

Hvert Aar indtjener de danske Skibe et ganske anseligt Beløb ved Fragtfart for andre Lande. Beløbet andrager omkring et Par Hundrede Millioner Kr., og disse Penge er af livsvigtig Betydning for den danske Økonomi, idet de paa afgørende Maade bidrager til at udligne Underskudet paa vor Betalingsbalance — det Underskud, der fremkommer ved, at vi i Udlandet køber for mere, end vi sælger. Men een stor Hage er der ved disse mange Penge: Rhederne og Aktionærerne i Aktieselskaberne opnaar en alt for stor Profit. Her har vi et stort økonomisk og social-politisk Spørgsmaal, men det skal nok med Tiden finde sin Løsning, naar blot Arbejderne i Fremtiden bevarer den afgørende Indflydelse paa Landets Styre.

V. N.

Meddelelse fra Arbejdsløshedskassen

Spørgsmaalet om Stillingen med Hensyn til Til- og Afmelding af Medlemmer, der holder Ferie med Løn, har, efter at Ferieloven traadte i Kraft, været til Behandling i Arbejdsnævnet, og der er paa Grundlag af disse Forhandlinger fra Arbejdsdirektoratet udsendt en saalydende Skrivelse:

»I Anledning af, at Lov af 13. April 1938 om Ferie med Løn er traadt i Kraft den 1. Juli d. A., skal man meddele, at Direktoratet med Arbejdsnævnets Afdeling vedrørende Arbejdsanvisningen har behandlet Spørgsmaalet om Til- og Afmelding af Arbejdere, der holder Ferie med Løn.

Paa Grundlag af disse Forhandlinger skal Direktoratet herefter meddele følgende:

1) Ferie med Løn vil i Henseende til Til- og Afmelding og Kontrol være at ligestille med Arbejde saaledes, at Arbejdere *ikke* skal staa tilmeldt de offentlige Arbejdsanvisningskontorer i de Tidsrum, i hvilke de holder Ferie med Løn. De paagældende Arbejdere maa ejheller afkontrolleres som ledige i paagældende Tidsrum.

2) Holdes Ferien samlet indenfor en Virksomhed derved, at Virksomheden lukker helt, skal de Arbejdere, som paa Grund af Virksomhedens Lukning bliver *arbejdsløse uden Ret til Ferie med Løn* i hele det paagældende Tidsrum *tilmeldes* som ledige til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Personer, der kun har Ret til Ferie med Løn *i en Del af* paagældende Tidsrum, skal tilmeldes, saasnart Ferien med Løn afsluttes.

3) *Arbejdsløse, der holder Ferie,* skal *ikke* staa *tilmeldt* i de Tidsrum, i hvilke de holder Ferie, idet Afmelding straks skal foretages, naar Ferien paabegyndes, og Tilmelding paany foretages, naar Ferien slutter, saafremt paagældende fremdeles er arbejdsløs.«

Vi anmoder vore Tillidsmænd — og særlig Kontorbestyrerne — om at gøre sig bekendt med de heri anførte Regler og at følge disse.

Johannes Nielsen.

FERIE MED LØN

Efter Rigsdagens Vedtagelse af Lov om Ferie med Løn har der mellem vore forskellige Grupper, og de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer været ført en Række ret vanskelige Forhandlinger med det Formaal at faa tilvejebragt en for vore Medlemmer saa god Ordning som mulig m. H. t. Ferielovens Praktisering i Fremtiden.

Hvad selve Loven angaar er der til samtlige Afdelinger fremsendt et Eksemplar af denne samt et Eksemplar af det Cirkulære, som Socialministeren den 29. Juni d. A. har udsendt med en Række Oplysninger om Ferielovens Forstaaelse.

Iøvrigt skal vi vedrørende de foran omtalte Ordninger oplyse, at der for

Jord- og Betonarbejder-Gruppen

er afsluttet Overenskomst om Ferieregler med

1) Entreprenørforeningen,
2) Centralforeningen af Murermestre i Danmark,
3) Landhaandværkernes Hovedorganisation,
4) Mesterforeningen for Gl. Roskilde Amt.

For de sidstnævnte tre Arbejdsgiverorganisationer er det en Fællesoverenskomst, der er saalydende:

§ 1.

Den fulde Ferie udgør 12 Arbejdsdage.

§ 2.

Ferien skal holdes i Tiden mellem 2. Maj og 30. September. Tidspunktet for Ferien fastsættes indenfor dette Tidsrum af Arbejdsgiveren, dog skal der tages Hensyn til rimelige Ønsker, der fremsættes af de hos Mesteren beskæftigede Arbejdsmænd.

Ferien kan iværksættes enten ved Lukning af Virksomheden eller ved, at der successivt gives Arbejdsmændene Ferie.

§ 3.

Ferieaaret regnes fra 1. April til 31. Marts.

Feriebetalingen udgør 4 % — fra 1. Juli 1938 til 31. Marts 1939 dog kun 2 % af den udbetalte Arbejdsløn i H. t. den i Feriebogen anførte Skala. Der betales ikke Ferieløn af Tillæg for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde, Vejpenge og Skurpenge, (Nordsjælland).

§ 4.

Feriebog og Feriemærker fremstilles ved Arbejdsgiverorganisationernes Foranstaltning, og Udgifterne herved er saavel Dansk Arbejdsmands Forbund som dets enkelte Medlemmer uvedkommende.

Mesteren skal inden Udgangen af Marts Maaned til hver hos vedkommende beskæftiget Arbejdsmand udstede en Feriebog, der skal være paaført Arbejdsmandens Medlemsnummer i Fagforeningen samt hans Navn.

Ved Antagelse af en ny Mand kræver Mesteren Feriebogen udleveret til Opbevaring, ligesom Mesteren udsteder Feriebog, naar saadan mangler.

Feriemærkerne indsættes hver Lønningsdag i Feriebogen, og Feriemærkerne overstemples med Arbejdsgiverens Firmastempel, og det sidste Mærke paaskrives Lønningsdagens Dato.

Arbejdsmanden er berettiget til at faa forevist Feriebogen paa Arbejdspladsen.

Bortkomne Mærker erstattes ikke.

Ved Arbejdstidens Ophør udleveres Feriebogen til vedkommende Arbejdsmand, paa hvis Navn og Nr. Bogen er udstedt.

§ 5.

Ved Feriens Indtræden paategnes Bogen af Arbejdsgiveren med Feriens Dato, og Feriepengene udbetales paa det Sted, hvor Arbejdsmanden er beskæftiget ved Feriens Paabegyndelse, af en af de undertegnede Mesterorganisationers Lokalforeninger.

Er Arbejdsmanden ved Feriens Indtræden arbejdsløs eller beskæftiget hos en uorganiseret Mester, sker Paategningen i Feriebogen af den stedlige Afdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Ferien, der gives i Sammenhæng, holdes i hele Dage, hvorfor der rundes op eller ned til nærmeste hele Dageantal (½ og derover rundes op, under ½ bortfalder). I begge Tilfælde udgør Feriegodtgørelsen Feriebogens Paalydende.

§ 6.

Hvor Ferien iværksættes successivt, kan en Arbejdsmand, som ikke har været fuldt beskæftiget gennem hele Aaret, kræve Feriedagenes Antal nedsat i Forhold til den mindre Feriebetaling; derimod kan en saadan Nedsættelse ikke kræves, hvor Ferien iværksættes ved Lukning af Virksomheden, og den ferieberettigede kan ikke i den Anledning kræve nogen særlig Godtgørelse udover Feriebogens Paalydende.

§ 7.

Betalt Ferie skal under Fortabelse af Ferieretten for det følgende Aar benyttes som Ferie, og Arbejderen maa ikke i Ferien paatage sig andet betalt Arbejde.

Fra den 30. September fortabes Retten til at kræve Feriegodtgørelse, saafremt der ikke før nævnte Dato er truffet anden Aftale mellem den paagældende Arbejder og Arbejdsgiver og Aftalen godkendt af Organisationerne.

I Tilfælde af Dødsfald tilfalder Feriepengene afdødes eventuelle Hustru, efterlevende Børn, Forældre eller Søskende.

Til Arbejdsmænd, der paa det Tidspunkt, da Ferien skal holdes, aftjener deres Værnepligt eller er sygemeldt for længere Tid, skal Feriebogens paalydende Beløb udbetales, uden at Ferien holdes.

Ikke afkrævede Feriebeløb skal anvendes til særlige Ferieformaal efter Forhandling mellem undertegnede Organisationer.

§ 8.

Organisationerne er enige om, at Feriebetalingen er en Del af vedkommende Arbejders Løn og i Mangel af Ydelse — paa samme Maade som Arbejdsløn — kan gøres til Genstand for Retsforfølgning overfor den paagældende Arbejdsgiver.

Tvistigheder, der maatte opstaa som Følge af foranstaaende Regler, kan behandles efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid eller indbringes til Afgørelse af det mellem Hovedorganisationerne nedsatte Ferienævn.

For de af Jord- og Betonarbejder Gruppens Medlemmer, som er beskæftiget hos Entreprenørforeningens Medlemmer benyttes Kortsystemet og der er herom truffet følgende Aftale:

§ 1.

Den fulde Ferie udgør 12 Arbejdsdage.

§ 2.

Ferien skal falde i Tiden mellem 2. Maj og 30. September.

Tidspunktet for Ferien fastsættes indenfor dette Tidsrum af Arbejdsgiveren og kan iværksættes enten ved en Lukning af Virksomheden eller ved, at der successivt gives Arbejderne Ferie.

§ 3.

Ferieaaret regnes fra 1. April til 31. Marts.

Feriebetalingen udgør 4 pCt. af den Løn, der er udbetalt

den ferieberettigede for det Arbejde, der danner Grundlag for Ferieretten (jfr. Lovens § 5, 2. Stk.)*).

§ 4.

En Arbejder, som i Aarets Løb skifter Arbejdssted, faar ved Afgangen fra det paagældende Firma udleveret et af Organisationerne godkendt Standardkort, som angiver vedkommende Arbejders Navn samt den Løn, han har faaet udbetalt i den Tid, han har været beskæftiget hos Firmaet. En saadan Arbejder kan kræve sig Feriebetalingen udbetalt eller tilsendt af de Virksomheder, hvor han tidligere har været beskæftiget, mod Indlevering eller Indsendelse af det af den paagældende Virksomhed til ham udleverede Kort. Bevis for, at han skal have Ferie, sker ved Paategning paa dette Kort, enten af det Medlem af Arbejdsgiverorganisationen, hos hvem han er beskæftiget, eller af Forbundsafdelingen, hvis han ikke er i Arbejde eller er beskæftiget af en uorganiseret Arbejdsgiver.

§ 5.

I Virksomheder, hvor Ferien iværksættes successivt, kan en Arbejder, som ikke har været fuldt beskæftiget hele Aaret, kræve Feriedagenes Antal nedsat i Forhold til den mindre Feriebetaling; derimod kan en saadan Nedsættelse ikke kræves, hvor Ferien iværksættes ved Lukning af Virksomheden.

§ 6.

Betalt Ferie skal under Fortabelse af Ferieretten for det følgende Aar benyttes som Ferie, og Arbejderen maa ikke i Ferien paatage sig andet betalt Arbejde.

Fra den 30. September fortabes Retten til at kræve Feriegodtgørelse, saafremt der ikke før nævnte Dato er truffet anden Aftale mellem den paagældende Arbejder og Arbejdsgiver.

I Tilfælde af Dødsfald tilfalder Feriepengene afdødes eventuelle Hustru eller efterlevende Børn.

Til Arbejdere, der paa det Tidspunkt, da Ferien holdes, aftjener deres Værnepligt eller lider af en Sygdom af længere Varighed, kan Ferielønnen udbetales, uden at Ferien holdes.

§ 7.

Organisationerne er enige om, at Feriebetalingen er en Del af vedkommende Arbejders Løn og i Mangel af Ydelse — paa samme Maade som Arbejdsløn — kan gøres til Genstand for Retsforfølgning overfor den paagældende Arbejdsgiver.

Saafremt en Arbejder ikke herigennem kan faa sin Feriegodtgørelse betalt, garanterer Entreprenørforeningen for Beløbets Betaling.

Tvistigheder, der maatte opstaa som Følge af foranstaaende Regler, kan behandles efter de gældende Regler for Behandling af faglig Strid eller indbringes til Afgørelse af det mellem Hovedorganisationerne nedsatte Ferienævn.

Entreprenørforeningen sørger selv for Feriekortene og for, at den paagældende Arbejders Navn bliver paaført dette. Ved Afskedigelse udleveres Kortet til Arbejderen med Angivelse af den Løn, han har faaet udbetalt i den Tid, han har været i Arbejde hos Entreprenøren. Bliver han antaget til Arbejde hos en anden Entreprenør, faar han hos denne et nyt Kort.

Som det fremgaar af § 7 i Overenskomsten med Entreprenørforeningen, garanterer denne for Ferielønnens Udbetaling.

For Centralforeningens og de andre Mesterorganisationers Vedkommende, anvendes Feriemærke-Systemet; men ogsaa her er det Arbejdsgiverne, der skal sørge for saavel Feriebøger som Feriemærker. Arbejderne maa dog her sørge for at faa deres Afdelingsnummer og deres Navn paaført Feriebogen, og hver Lønningsdag skal Arbejdsgiveren saa indføre Mærker i Bogen lydende paa det Beløb, som Arbejderen har indtjent i Ferieløn.

Ved Afskedigelse udleveres Feriebogen, men ved Antagelse til Arbejde paany, afleveres denne igen til Mesteren.

Overenskomsten indeholder ikke — saaledes som det er Tilfældet med Entreprenøroverenskomsten — Bestemmelser om Garanti for Udbetaling af Ferieløn, idet Feriemærkerne betales af Mestrene, naar de købes, og dermed er Ferielønnen garanteret.

Transportgruppen

har med Sammenslutningen af Havne- og Købmandsorganisationer i Danmark ligeledes opnaaet Enighed om en Ferieordning, omfattende samtlige af nævnte Arbejdsgiverorganisationers Medlemmer beskæftigede Arbejdere.

Denne Ordning er saalydende:

Samtlige Medlemmer af de under Havnesammenslutningen staaende Foreninger indsender hvert Kvartal til deres Organisation eller til Havnesammenslutningen en nøjagtig Fortegnelse over den til hver enkelt Arbejder i de forudgaaende 3 Maaneder udbetalte Løn samt Antallet af Arbejdstimer, i Henhold til hvilket Feriens Længde beregnes, jfr. Lovens § 2, 1. Stk. (Efter 1. April 1939 regnes 200 Arbejdstimer lig 1 Feriedag. For Tiden indtil 1. April 1939 se Overgangsbestemmelserne).

Fortegnelsen skal for de organiserede Arbejderes Vedkommende foruden Navn ogsaa angive disses Fagforenings- eller Arbejdsløshedskassenummer.

For Enkeltvirksomhedernes Vedkommende sker Indberetningen til Havnesammenslutningen.

Med Henblik paa Tilvejebringelsen af disse Oplysninger er hver enkelt Arbejder forpligtet til, om saadant forlanges, ved Paamønstringen at legitimere sig, for organiserede Arbejderes Vedkommende ved Forevisning af Fagforeningsbog, eventuelt Arbejdskort.

Den enkelte Arbejder har ved Henvendelse til Arbejdsgiveren resp. Arbejdsgiverorganisationen Adgang til at blive bekendt med de for hans Vedkommende foretagne Posteringer. Eventuelle herved foranledigede Reklamationer skal ske uden Ophold.

Af Opgørelsen skal det fremgaa, hvad der for hver enkelt Mand i den ham udbetalte Løn skal fradrage, jfr. Lovens § 5, Stk. 2 (Overarbejdstillæg o. lign.), saaledes at det af Opgørelsen tydeligt fremgaar, af hvilket Beløb Feriegodtgørelsen skal beregnes.

Hvor de to modstaaende lokale Organisationer af regnskabsmæssige Hensyn kan enes derom, vil underskrevne Organisationer ikke modsætte sig, at man fastsætter en bestemt Procent som generelt Fradrag for »Overarbejdstillæg o. lign.«.

Afskrift af de ovennævnte Opgørelser sendes til den modstaaende lokale Arbejderorganisation, idet der dog, saafremt begge Parter er enige derom, lokalt kan træffes Aftale om Fremsendelse af halvaarlige i Stedet for kvartaarlige Opgørelser.

Umiddelbart før Ferieterminens (2. Maj—30. September) Begyndelse sammentælles af den lokale Arbejdsgiverforening (Havnesammenslutningen), eller for Enkeltvirksomhedernes Vedkommende Havnesammenslutningen, det til hver enkelt Arbejder udbetalte Beløb, af hvilket Feriegodtgørelsen skal beregnes, og Meddelelse om Feriebeløbets Størrelse tilstilles Fagforeningen, der er pligtig at lade denne Meddelelse gaa videre til Dansk Arbejdsmands Forbunds Arbejdsløshedskasse eller dennes stedlige Kontrolkontor.

Med Hensyn til Ferieterminen for de enkelte faste eller for-

*) Feriebetalingen regnes fra 1. Juli 1938. For Virksomheder, der ikke tidligere har givet Ferie — eller Ferie under 1 Uge — er Feriebetalingen fra 1. Juli 1938 til 31. Marts 1939 dog kun 2 %.

holdsvis faste Arbejderes Vedkommende træffes nærmere Aftale direkte mellem Arbejdsgiveren og den eller de paagældende Arbejdere, idet det dog er forudsat, at Arbejderne i al Almindelighed faar mindst 8 Dages Varsel før Feriens Begyndelse.

Feriegodtgørelsen udbetales direkte af Arbejdsgiverne eller disses Organisationer til Arbejderne, men Havnesammenslutningen garanterer ved sin Underskrift paa nærværende Dokument for Beløbenes Udbetaling.

Iøvrigt gælder Lovens Bestemmelser med Hensyn til Ferieaar og -længde m. m.

Det fremgaar heraf, at der, for saa vidt angaar Havnesammenslutningens Medlemmer, hverken benyttes Kort eller Mærker, idet Havnesammenslutningens Medlemmer eller Havnesammenslutningen selv fører hele Regnskabet, der til enhver Tid er tilgængeligt for de enkelte Medlemmer.

Kvartaarlige eller eventuelt halvaarlige Opgørelser skal tilstilles den modstaaende, lokale Arbejderorganisation, ligesom en samlet Opgørelse ved Ferieaarets Slutning skal tilstilles Fagforeningen, der igen skal videresende denne enten til Arbejdsløshedskassen eller dens stedlige Kontrolkontor.

Det bemærkes, at Havnesammenslutningen som Organisation *garanterer* for Feriebeløbets Udbetaling.

Der er i denne Ordning, der i høj Grad omfatter Løsarbejdere, jfr. Lovens § 2, Stk. 1, ikke taget Hensyn til Bestemmelsen om 6 Dages samlet Arbejde for at opnaa Adgang til Ferie, idet alle Arbejdere, der er beskæftiget for Havnesammenslutningens Medlemmer, erholder Feriegodtgørelse uanset, om der kun har været Tale om et Par Timers Beskæftigelse.

Fabrikgruppen

har, som de andre Grupper, ført en Række Forhandlinger, tilsigtende Gennemførelse af Ferieordning, dels med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning dels med Industrifagene for de denne Organisation tilsluttede Arbejdsgiverforeninger og Enkeltvirksomheder.

Med Jernsammenslutningen er der opnaaet Enighed om følgende Ordning:

Mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmands Forbund er der truffet efterfølgende Aftale vedrørende Gennemførelse af Lov af 13. April 1938 om Ferie med Løn:

1.

Det af Hovedorganisationerne anbefalede Kortsystem indføres.

§ 2.

I Ferielønnen medregnes Timeløn, Akkordoverskud, Akkordafsavn, Bonusordninger, Specialtillæg (f. Eks. Svejsetillæg, Montørtillæg), personlige Tillæg, Formandstillæg, Sjakførertillæg, Flyttetid og Ventetid inden for Arbejdstiden, Opfyringstillæg for Kedelpassere, Krantillæg, Kærnemagertillæg, Rensetillæg, Tillæg for haandværkmæssigt Arbejde, Montagetillæg, Tillæg til Riggere, Borere og Forholdere — eller eventuelle andre Tillæg af tilsvarende Karakter.

Af følgende Tillæg skal der ikke betales Ferieløn: Overarbejdstillæg, Skifteholdstillæg, Tillæg for forskudt Arbejdstid, Varskotimer til Overarbejde, Smudstillæg, Arbejde i Tanke, Værktøjspenge, Udearbejdstillæg, Vejpenge og Vejtillæg, Rejsetid uden for normal Arbejdstid, Kostpenge, Prøveturstillæg, Cyklegodtgørelse, Chaufførernes Beklædningsgodtgørelse, Støbetillæg, Smelteovnstillæg, Syretillæg, Varmetillæg, Tøjtillæg — eller eventuelle andre Tillæg af tilsvarende Karakter.

3.

Den fulde Ferie i 1939 andrager 9 Arbejdsdage i Henhold til Ferieloven med 4 % af Lønnen for Perioden 1/7 1938 til 31/3 1939 og dertil en Dag i Henhold til de hidtil gældende Ferieregler.

I Beregningen af Ferielønnen for 1939 indgaar Feriepenge for 1938 udbetalt efter 1. Juli 1938.

4.

Hvor Ferien andrager ½ Dag eller mere, gives en hel Dags Frihed, dog kun med en halv Dags Feriebetaling; hvor Ferieretten udgør mindre end ½ Dag, bortfalder selve Friheden, medens Pengene udbetales.

Med Hensyn til denne Ordning er at bemærke, at det indenfor Jernindustrien, hvor Ferie forud for Lovens Vedtagelse var gennemført, hidtil benyttede Kortsystem bibeholdes, men med Hensyn til Feriepengenes Beregning afløses de hidtil gældende, faste Betalinger af Lovens Bestemmelse om de 4 %.

Denne ændrede Beregningsmaade medfører visse Forskydninger henholdsvis i nedad- eller opadgaaende Retning paa de forskellige Lønninger.

Iøvrigt er til Ordningen at bemærke, at Spørgsmaalet om Ret til Ferie med Løn for Løsarbejdere, jfr. Lovens § 2, Stk. 1, da Enighed herom ikke kunde opnaas, er henvist til videre Behandling af de hertil bestemte Instanser, eventuelt til Socialministerens Afgørelse.

Endelig er Spørgsmaalet om Chaufførernes Beklædningsgodtgørelses Medregning i Feriebeløbet gjort afhængig af, hvad der her opnaas Enighed om mellem de københavnske Chaufførers Afdeling og Arbejdsgiverforeningen.

Hvad Forhandlingerne med Industrifagene angaar, er Forhandlingerne trukket noget ud bl. a. grundet paa Ferieforhold, der er imidlertid nu opnaaet Enighed om følgende Ferieordning:

1) Samtlige de hos Organisationer og Enkeltvirksomheder under Industrifagene gældende Feriesystemer, som afviger fra Ferieloven, afløses af denne.
2) Det af Hovedorganisationerne anbefalede Kortsystem (A) indføres, dog at der i Fag, hvor Hovedgruppen af Arbejdere tilhører et andet Forbund end Dansk Arbejdsmands Forbund, er Adgang til Forhandling om, hvorvidt Hovedgruppens Feriesystem skal anvendes ogsaa for Arbejdsmænd.
3) Med Hensyn til Ferieordningen i Overgangsaaret 1939, forbeholder hver af Parterne sig sin Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt der i saadanne Industrier, for hvilke de hidtil gældende Overenskomster fastsætter en af Anciennitet betinget Ferieret, tilkommer Arbejderne nogen Feriedage ud over de i Loven fastsatte.

   Spørgsmaalet vil eventuelt være at afgøre af den mellem Hovedorganisationerne nedsatte Fællesudvalg.
4) Da Enighed om, at Løsarbejdere — paa de her nævnte Omraader — falder ind under Ferielovens Bestemmelser om Adgang til Ferie med Løn, ikke har kunnet opnaas, bliver Spørgsmaalet herom at henvise til Behandling af de dertil bestemte Instanser, eventuelt til Socialministerens Afgørelse.

Landarbejdergruppen

har ikke oprettet nogen Aftale med modstaaende Organisationer, men vi henviser til nedenstaaende Vejledning, der giver Oplysning om, hvorledes man har at forholde sig indenfor de under Gruppen hørende Arbejdsomraader:

Alle ved Landbrug, Skovbrug, Dræning, i Planteskoler, Plantager og lignende Virksomheder beskæftigede Arbejdere — alene med Undtagelse af de, der er Medhjælperloven underkastet — skal have Feriebog udleveret paa Posthuset.

De Arbejdere, der hører under Medhjælperloven, er Medhjælpere under 18 Aar, som er fæstede for mindst 1 Maaned, samt Medhjælpere over 18 Aar — ligeledes fæstede for mindst 1 Maaned — der tjener paa Arbejdspladser, hvor der ikke er Overenskomst.

Ved Arbejde i egentlige Landbrugsbedrifter indtræder Retten til at faa Feriemærker indklæbet i Bogen først, naar paagældende Arbejder har været beskæftiget i samme Virksomhed ialt 25 Dage i Løbet af et Ferieaar, for alle de andre nævnte Virksomheders Vedkommende gælder det, at 6 Dages sammenhængende Beskæftigelse i samme Virksomhed giver Ret til Feriemærker.

Selvom man ved Arbejde i det egentlige Landbrug ikke har Ret til Feriemærker før efter at have arbejdet i 25 Dage i samme Virksomhed, skal man alligevel have indført i sin Feriebog enhver Arbejdsperiode — om det saa blot er for en enkelt Dag — for at kunne dokumentere, naar Ferieretten indtræder. Arbejdsgiverne har Pligt til at indføre foran i Feriebogen enhver Arbejdsperiode. Naar de 25 Dage er samlet, skal der gives Feriemærker for disse, og naturligvis derefter for hver Arbejdsperiode, som maatte følge indenfor Ferieaaret (regnet fra 1. April til 31. Marts næste Aar).

Det er navnlig Løsarbejderne ved Landbruget, der maa passe paa at faa indført Beskæftigelsesperioderne i Feriebogen. De faste Arbejdere kan lettere dokumentere, naar de har arbejdet 25 Dage i samme Virksomhed.

Alt Lønarbejde, ogsaa Akkordarbejde ved Roer og lignende, tæller med til Ferieberettigelse. Udføres f. Eks. Roearbejde som Familiearbejde, d. v. s., at den, der har paataget sig Arbejdet, faar Hjælp af Ægtefælle, Børn eller andre Slægtninge, skal Beregning af det oparbejdede Antal ferieberettigede Dage ske paa den Maade, at man for hver Gang, der tilsammen er tjent et Beløb, svarende til den almindelige Landarbejderdagløn, faar indført i sin Feriebog en Dag.

Eksempelvis: En Løsarbejder har med Hustru og Børns Hjælp luget 5 Td. Land Sukkerroer 1. Gang. Lønnen herfor er ialt 147 Kr. 50 Øre. Da Landarbejderdaglønnen er 6 Kr. 85 Øre, svarer dette til 21 Arbejdsdage, og dette skal altsaa indføres i Feriebogen. Er det en Hustru, der har paataget sig Arbejdet, men maaske har haft Hjælp af Manden, indføres Dagantallet i Konens Feriebog.

Ved Beregning af Ferieprocenter maa den samlede Akkordfortjeneste lægges til Grund.

Forøvrigt skal hver enkelt Arbejder have sin Feriebog, ogsaa hvor det drejer sig om to Ægtefæller, der arbejder i samme Bedrift, f. Eks. henholdsvis som Kreaturpasser og Malkerske.

Den Sum, af hvilken Ferieprocenterne beregnes, maa være den samlede Løn, ikke alene, hvad der gives i Kontantløn, men ogsaa Værdien af Tjenestebolig, Kost eller andre ydede Naturalier. En Fodermester, der maaske foruden fast Løn og Procenter skal have Fribolig, 1 Slagtesvin, Ildebrændsel og lignende, har utvivlsomt Ret til at faa beregnet Værdien af samtlige disse Naturalydelser og at faa Ferieprocenter heraf.

For Tjenestekarle maa tilsvarende gælde, at ogsaa deres Ferieprocenter beregnes dels af den aftalte Kontantløn, dels af Værdien af Kost og Logi. Tjenestekarle over 18 Aar, der tjener hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen eller hos Arbejdsgivere, der staar i Overenskomstforhold til Forbundet, er jo nemlig ikke Medhjælperloven underkastet, men har Ret til Ferie og Feriemærker efter den i dette Cirkulære omhandlede Lov. Værdien af Kost og Logi paa Landet er, hvor det gælder Beregning af Aarsløn, ved Ansættelse af Erstatning efter Ulykkesforsikringsloven for Tiden af Socialministeriet ansat til Kr. 550,00 pr. Aar, og antageligt maa denne Sum blive lagt til Grund ogsaa for Beregning af Ferieprocenter.

Foruden, hvad der ovenfor er nævnt, vil der naturligvis forekomme en Række andre Problemer og Tvivlstilfælde, som det er umuligt for Nærværende at tage exact. Stilling til. Det gælder saaledes Deling af Ferien og meget andet. Disse Problemer maa klares, efterhaanden som de fremkommer, enten ved Forhandlinger mellem vort Forbund og de modstaaende Arbejdsgiverorganisationer for Landbruget eller ved ministerielle Fortolkninger af Loven.

Da der ikke efter Loven i noget Tilfælde bliver Tale om at holde Ferie paa denne Side 1. April 1939, men kun om at oparbejde og dokumentere sin Ferieret fra dette Tidspunkt og at faa indklæbet Feriemærker af den oparbejdede Løn, maa Bestræbelserne i første Række koncentreres herom.

Under Henvisning til ovenstaaende Vejledning gør vi opmærksom paa, at da der ikke ifølge Forholdenes Natur er aftalt nogen generel Ferieordning, maa vore ved Landbrugsarbejde beskæftigede Medlemmer selv tage Affære og overvaage, at de faar, hvad de ifølge Loven er berettigede til, og er det vor Opfattelse at foranstaaende Vejledning er en god Retningslinie i saa Henseende.

Saafremt der eventuelt senere mellem Organisationerne bliver truffet Aftaler vedrørende Feriens Deling, Ægtefællers Ret til samtidig Ferie o. a., vil der naturligvis blive givet Meddelelse herom.

Med det her oplyste angaaende Ferieforhandlingerne fremgaar det, at vort Forbunds Hovedkontor endnu ikke er naaet til Vejs Ende med disse Forhandlinger, idet vi — som foran oplyst — har en Række Landsdels- eller Landsoverenskomster, afsluttet mellem Arbejdsgiverorganisationer saavel i som uden Arbejdsgiverforeningen og vort Forbund direkte, og i disse Tilfælde vil Feriespørgsmaalene blive behandlet direkte fra Grupperne.

Hvad angaar lokale Overenskomster indgaaet med større Virksomheder, saasom Teglværker, Jysk Andels Foderstofforretning o. l. samt stedlige Arbejdsgiversammenslutninger, f. Eks. Vognmandsforeninger o. lign., der ikke omfattes af de allerede nævnte Ordninger eller af saadanne, Hovedkontoret skal ordne i den kommende Tid, uanset om disse Arbejdsgivere eller Arbejdsgiversammenslutninger er Medlem af Arbejdsgiverforeningen eller ej, er vore Afdelingsledelser anmodet om straks at tage fat paa Gennemførelsen af lokale Ferieordninger i Tilslutning til de lokale Overenskomster, medens man for mindre Virksomheders Vedkommende maa forlange Ferieordningen praktiseret i Overensstemmelse med Loven.

Med Hensyn til Begrebet 6 Dages sammenhængende Arbejde, som Betingelse for Adgang til Ferie med Løn, henleder vi navnlig Opmærksomheden paa den af Transportgruppen med Havnesammenslutningen trufne Ferieordning, hvor man i Overensstemmelse med Loven er enige om, at Kuske, Chauffører, Lager-, Pakhus- og Havnearbejdere beskæftigede af Sammenslutningens Medlemmer ikke behøver 6 sammenhængende Dages Arbejde som Betingelse for Adgang til Ferie.

Da vort Forbund er af den Opfattelse, at f. Eks. Jord- og Bygningsarbejdere m. fl. maa kunne henføres under Begrebet Løsarbejdere, vil der om dette Forhold blive optaget Forhandlinger med Socialministeren i den nærmest kommende Tid, og saasnart Resultat heraf foreligger, vil Afdelingerne blive underrettede.

En af Danmarks farligste Arbejdspladser

Af de ca. to hundrede Tusinde organiserede Arbejdsmænd, der findes Landet over, er der en lille Stab paa et halvt Hundrede, som har deres Beskæftigelse paa Danmarks eneste eksisterende Krudtværk, Hærens Krudtværk, der er beliggende i den lille idylliske Købstad, Frederiksværk.

Det er jo kun en ringe Procentdel af den store Arbejdsmandsstab, men — vil de fleste maaske sige — saa har denne lille Stab til Gengæld ogsaa en af Danmarks farligste Arbejdspladser — ja, maaske endog den farligste af dem alle.

Men er dette nu Tilfældet? Ja, derom kan der tvistes, i alt Fald skal man 60 Aar tilbage i Tiden for at finde en Ulykke paa Hærens Krudtværk, der har kostet et Menneskeliv. Før den Tid var der dog siden Krudtværkets Oprettelse i 1758 indtruffet 34 Eksplosioner, som kostede ialt 13 Menneskeliv.

Den 3. Juni 1916 indtraf der en Eksplosion i en Blandingsmølle, hvorved en Mand blev noget forbrændt. Han kom sig dog hurtigt, men rundt om i Byen sprang Ruder til et Beløb af 8905 Kr. 90 Øre, saa man forstaar, at der har været Kraft paa. Den 4. Juni 1921 gik der Ild i et Krudttaarn, der væsentlig indeholdt Skydebomuld. Det brændte sammen med Krudttaarnet uden at der skete nogen Eksplosion og ingen Mennesker kom noget til ved denne Lejlighed. Siden da har Krudtværket været forskaanet for Uheld.

Som man ser, er det kun faa Ulykker, der er sket i et langt Aaremaal, og i det daglige tænker den Stab af Arbejdere og Funktionærer, der har deres Virksomhed paa Krudtværket, næppe paa deres farlige Virksomhed ud over, at hver enkelt naturligvis er sig deres Ansvar bevidst. Arbejdet udføres med Forsigtighed og stor Omhyggelighed, og man tager aldrig en Chance, hvad angaar Forsigtigheden. At Tobaksrygning overalt paa Krudtværkets Grund er strengt forbudt, selv paa Steder, hvor der ingen som helst Fare er, følger af sig selv. Desuden hersker der en gennemført Nøg-

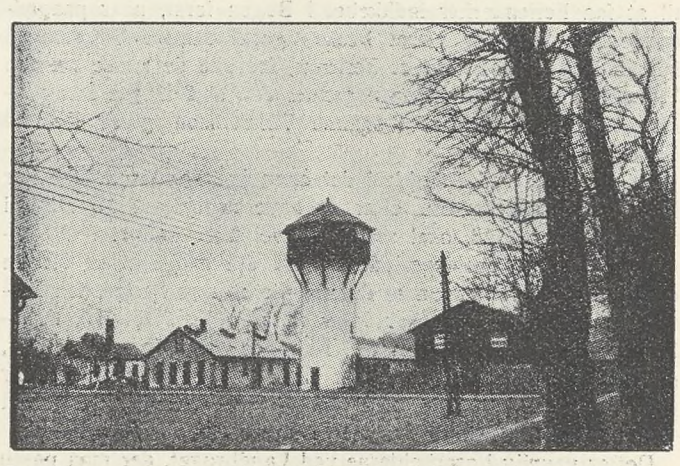

Spredt rundtom paa det store Terræn ligger Krudtværkets forskellige Fabriksbygninger, der danner Rammen om en Del af Fremstillingsprocessen.

ternhed hos hver enkelt af de Beskæftigede. Enhver, der har sin Gerning paa Hærens Krudtværk, har forpligtet sig til ikke at nyde Spiritus i et Tidsrum fra 6 Timer før Arbejdets Begyndelse og til dets Ophør. Det er ikke, fordi man er bange for, at en »Lille Gnist« skal fænge i det brandfarlige Materiale, men fordi man ved, at Spiritusnydelse — selv i ringe Mængde — kan faa os Mennesker til at se lidt lysere paa Tilværelsen og sætte visse Forsigtighedshensyn til Side, Og det er ikke heldigt, naar man har med Krudt at gøre. Det skal da ogsaa siges til Krudtværksarbejdernes Ros, at det kun er sket een Gang i Løbet af de sidste 25—30 Aar, at en Mand er mødt paa Arbejde — skal vi sige en Smule træt. Og han maatte bøde derfor, han fik sin Afsked paa staaende Fod, og vil aldrig mere kunne opnaa Beskæftigelse paa Hærens Krudtværk.

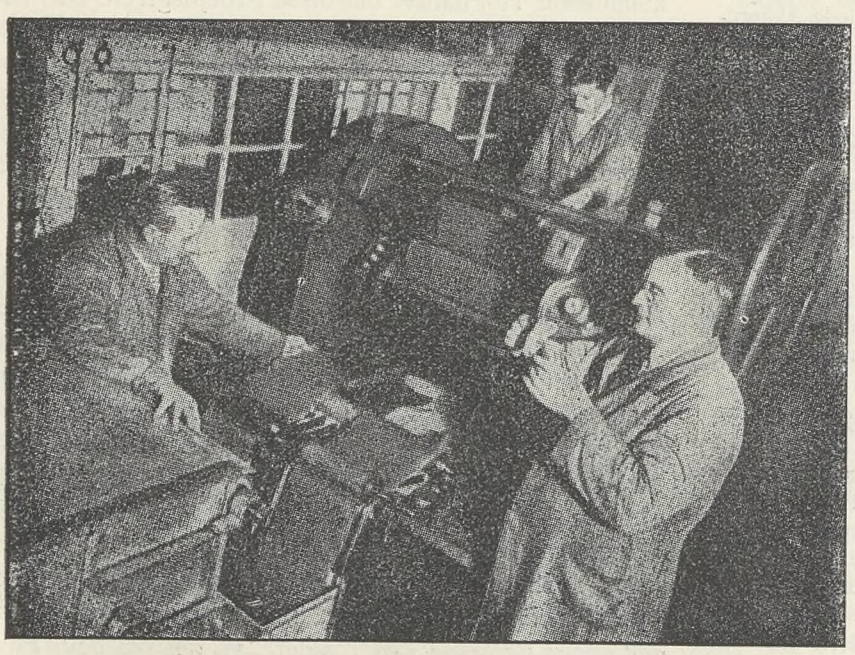

Krudtmassen udvalses.

Allerede fra Værkets første Tid blev der truffet omfattende Sikkerhedsforanstaltninger og i en Instruks, der endnu opbevares paa Krudtværket, hedder det ordret:

ERINDRING

af den 3die Post af Instruktionen for Forsigtighed ved al Krud-Behandling. Dateret den 2. Juli 1776.

Enhver som er ved Arbejde i eller uden for Krud-Taarnene, bør forrette sin Gerning med saadan ærbødig Stilhed, som det sømmer sig paa et Sted, hvor (ifald den allerhøjeste Gud ikke selv i Naade

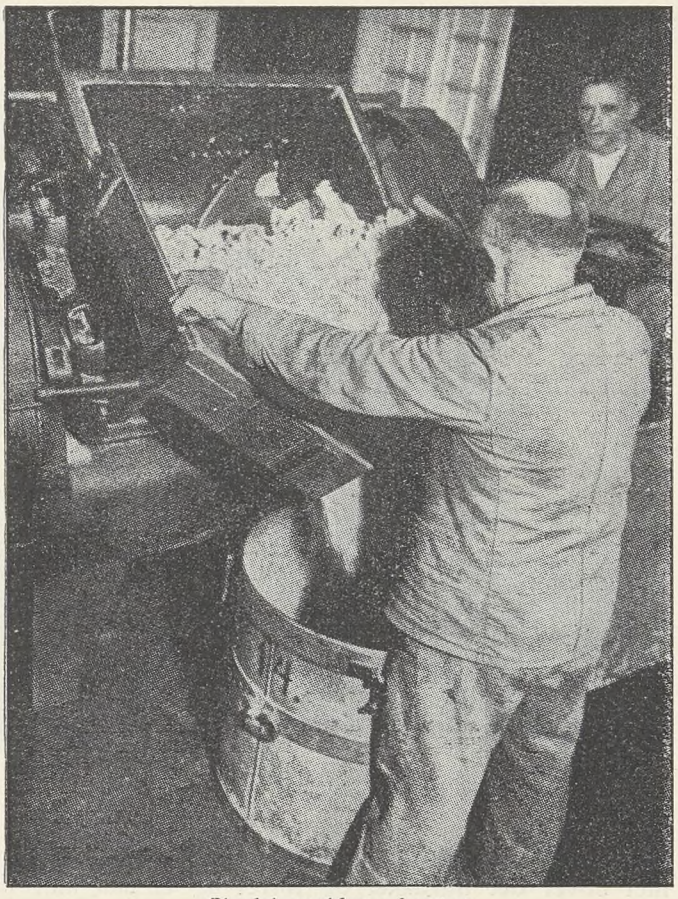

Skydebomulden udvaskes.

holde sin Haand over Arbejdet) den mindste Uforsigtighed ikke alene kan forvolde alle Tilstedeværende Livs Forliis, men endog saavel dette Sted, som de Omliggende i et Øieblik kan forvandles til en Steenhob. Formanes derfor at iagttage al mueligste Varsomhed og Forsigtighed ved Krudets Behandling, nøie efterlevende alt hvad til den Hensigt befales og erindres. Forbydes tillige alle og enhver paa det skarpeste og alvorligste, hvad enten de ere ved Krudets Behandling eller dets Transport, enten af Fortredelighed under Arbejdet, og endnu langt mere af Letsindighed, at lade udgaae af deres Mund, nogen Eeder og Banden, eller nogen letsindig eller liderlig Snak, hvorved den Allerhøistes Navn bliver vanæret og fortørnet, da saadanne, som deri befindes at være overhørig og forbrudt sig, uden nogen Overbæring eller Undskyldning strax skal afgaa fra sit Arbejde, og overleveres Skildvagten til Forvaring indtil Arbejdet er forbi, hvornæst de i Arrest hensættes, for efter Rettens Kendelse at lide Dom for sin Forbrydelse.

Slet saa drastisk er Værkets Instruks af i Dag dog ikke.

Krudtværket blev som allerede nævnt, anlagt i 1758. Det var General Classen, Frederiksværks Grundlægger, der anlagde Krudtværket som en Del af »det friederichsværkse Etablissement«, der tillige omfattede et Kanonstøberi, en Sabelfabrik og flere mindre Fabriksvirksomheder.

Efter General Classens Død gik Frederiksværk og dermed Krudtværket over til Landgreve Carl af Hessen og senere til hans Svigersøns, Kronprins Frederiks — den senere Frederik den 4. — Besiddelse. Efter den sidstes Død gik Frederikværk i Arv til hans Døtre, som dog efter nogle Aars Forløb overdrog det til Staten. I 1857 solgte Staten det meste af Etablissementet, medens Krudtværket overgik til Artilleriet. Kanonstøberiet blev til det senere saa kendte »Anker Heegaards Jernstøberi« nu »De forenede Jernstøberier«. Siden 1925 har Krudtværket været drevet som en selvstændig Virksomhed under Krigsministeriet.

I et Leksikon, der udkom for et Par Aar siden staar anført: »Donse« — »Krudtværk ved Hillerød«. Det er imidlertid helt ved Siden af. Det er rigtigt, at der engang har eksisteret et »Donse Krudtværk«, som var beliggende mellem Hillerød og Hørsholm, men det eksisterer ikke mere. Omkring Aarhundredskiftet indtraf her nogle alvorlige Ulykker, og da Staten desaarsag krævede strenge Forsigtighedsregler gennemført, kunde det ikke betale sig for Ejerne at fortsætte Virksomheden, og Eneretten til at fabrikere Krudt blev derefter — vistnok i 1906 — overdraget Krudtværket i Frederiksværk, som siden da har været det eneste Sted, hvor man fabrikerer Krudt her i Landet.

Lidt om Krudtets Fremstilling.

Jeg skal vel vogte mig for her at komme ind paa en detailleret Beskrivelse af, hvorledes Fremstillingen af Krudt sker, dels fordi det naturligvis er umuligt ved en hastig Gennemgang af Værkets forskellige Afdelinger, som ligger spredt over et Areal paa 26 Tønder Land, at sætte sig ind i de saare mange Proces-

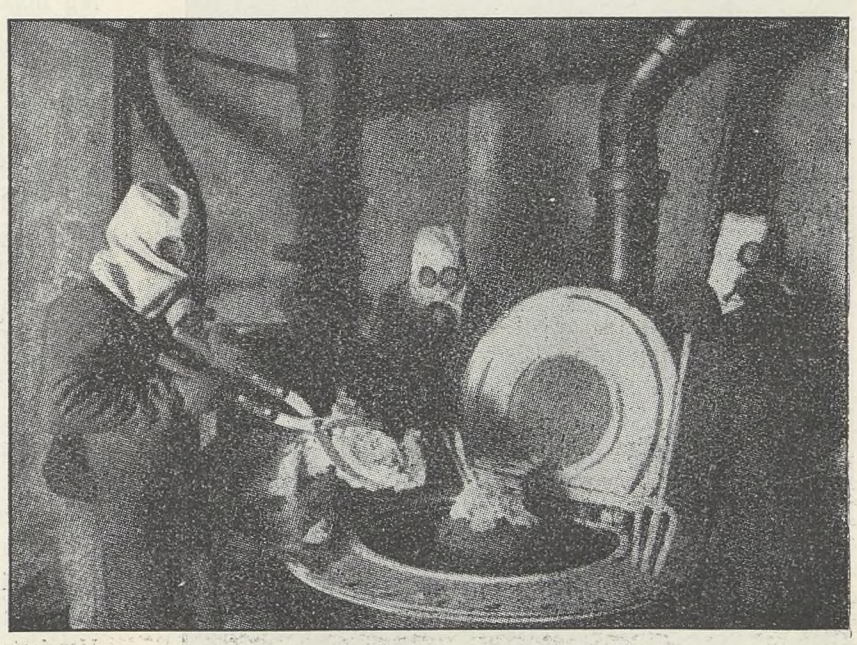

Bomuld nitreres til Skydebomuld (Nitrocellulose).

ser de forskellige Raamaterialer skal gennemgaa inden de bliver til Sortkrudt eller røgfrit Krudt, og dels fordi jeg ved, at Krudtværksarbejderne er kritiske og vil sætte Fingeren paa selv den mindste Unøjagtighed. Jeg nøjes derfor med at fastslaa, at Hærens Krudtværk fremstiller saavel Sortkrudt som røgfrit Krudt. Det første fremstilles af en Blanding af Salpeter, Trækul og Svovl, som pulveriseres og derefter presses og udkornes til forskellige Størrelser alt efter Formaalet.

Til røgfrit Krudt anvendes som det vigtigste Raamateriale Skydebomuld. Det fremstilles ved, at Bomuld behandles med en Blanding af koncentreret Salpetersyre og Svovlsyre. Naar det er sket bliver Bomulden til Nitrocellulose, som saa sønderdeles og gennemgaar flere Processer indtil det bliver til et groft Pulver. Saa kaldes det for Skydebomuld, der som bekendt er et meget kraftigt Sprængstof, som i tør Tilstand meget let bringes til Eksplosion, f. Eks. ved Stød, medens det i fugtig Tilstand nærmest er ufarligt. Den videre Behandling maa derfor ske, medens Skydebomulden har en vis Fugtighedsgrad. For at blive til Krudt skal Skydebomulden først udvaskes med Alkohol og derefter blandes med Æther og forskellige Kemikalier til det bliver til en dejglignende Masse. Denne Masse valses eller presses til Plader, som derefter skæres i Strimler eller Blade, eller formes som Rør alt efter Formaalet. Naar Krudtet er formet bliver det udvasket og tørret og er saa klar til Brug. Forinden Krudtet forlader Værket bliver det dog afprøvet, idet man tager Stikprøver af hver enkelt Blanding.

Fængsatsen paasættes Patronerne.

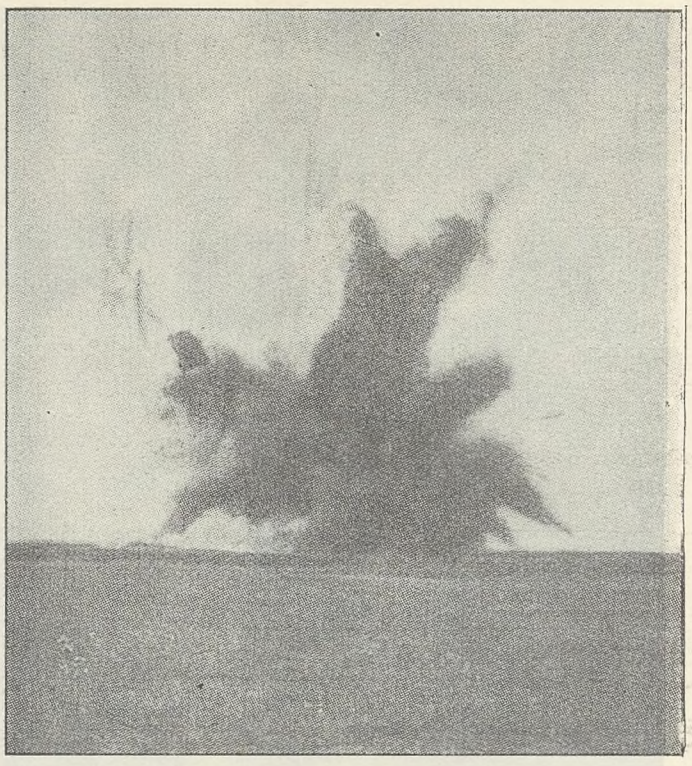

Jordsprængning foretaget med Sortkrudt.

Af de forskellige Raamaterialer fremstilles Skydebomuld, Salpetersyre og Æther paa Krudtværket, medens de øvrige Materialer faas fra forskellige, hovedsagelig, danske Fabriker.

Som man ser, er det meget farlige Ting, der arbejdes med paa Hærens Krudtværk, hvorfor den yderste Paapasselighed er nødvendig, hvis Ulykker skal undgaas.

Nu maa man ikke tro, at Værkets Produktion udelukkende gaar til Hæren. Det er nemlig langt fra Tilfældet. Langt over Halvdelen af Værkets Produktion af Krudt gaar til civilt Brug, d. v. s. til Jagtkrudt, Fyrværkeri, Sprængstof m. m. Iøvrigt fremstiller Værket Jagtpatroner. I sindrige Maskiner fyldes Patronerne med Krudt og Hagl nøjagtigt afvejet i det rigtige Forhold. Disse Patroner har forlængst vundet Anerkendelse. Over tre Fjerdedele af det samlede Forbrug af Jagtpatroner her i Landet dækkes nu fra Hærens Krudtværk i Frederiksværk og den Dag er næppe fjern, da en udenlandsk Jagtpatron her i Landet er en saga blott.

Som nævnt er der paa Krudtværket Aaret igennem beskæftiget et halvt Hundrede Arbejdsmænd. Hertil kommer en Stab af Haandværkere og Funktionærer, saaledes at det samlede Antal beskæftigede ligger paa omkring 100. Dette Tal har været konstant gennem mange Aar.

Værkets Leder gennem mere end 25 Aar er Direktør, Kaptajn Jørgensen.

Jach.

Kampen mod Arbejdsløsheden ved en produktiv Beskæftigelsespolitik

Arbejdsløsheden har i Aar ligget højere end i 1937. Det er en Kendsgerning, at Depressionen, der kom fra England og U. S. A., nu ogsaa har naaet Danmark. Det har forskellige Aarsager, som ogsaa blev omtalt i Fagbladet. En Aarsag, som ikke skal undervurderes, er Nødvendigheden af at eksportere de danske Landbrugsprodukter og til Gengæld at importere de tyske Færdigvarer. Vi vil ikke omtale Handelstraktaternes Mekanisme, da vi meget godt ved, at det er en Livs-Nødvendighed for det danske Samfund, at Landbrugsproduktionen bliver afsat i England og Tyskland, men vi ved ogsaa, at det er rigtigt, hvad der er blevet sagt paa Tekstilarbejdernes Kongres i Juni Maaned, at der er Kredse i Danmark, »der ud fra egoistiske Interesser vil ofre Tekstilarbejderne til Fordel for øget Eksport. Til Gengæld vil Arbejdsløsheden blive adskillige Tusinde større, saadan er Verden blevet. Hver ekstra Okse, der gaar over vore Grænser, betyder ny Arbejdsløshed mellem Tekstilarbejderne.«

Efter Statistiske Efterretninger androg Arbejdsløsheden i Juni 1938 16,5 %, d. v. s. at der bliver talt 73,920 arbejdsløse i Danmark. De tilsvarende Tal for 1937 var 13,9 for 1936 11,3, for 1933 21,9 %.

Den danske Beskæftigelsessituation viste i første Halvdel af 1938 følgende Billede.

	Januar		Februar		Marts		April		Maj	
	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937
Murere	56,0	76,6	57,1	57,8	38,9	40,5	26,5	14,9	19,0	8,1
Snedkere	37,0	29,9	33,2	27,4	26,6	25,5	25,6	18,4	23,2	18,1
Malere	61,8	61,5	56,0	53,8	31,0	36,4	9,8	0,8	6,7	2,1
Smede- og Maskinarbejdere ...	14,5	16,3	14,1	16,2	12,4	14,5	10,9	11,7	10,8	9,1
Bageri- og Konditoriarbejdere	33,9	34,4	31,4	32,8	30,8	32,6	28,5	30,1	26,3	27,5
Tekstilarbejdere	17,5	9,4	12,8	8,6	12,5	9,9	14,2	9,2	14,5	10,7
Bogbindere	22,4	14,1	18,7	17,2	18,5	17,7	24,4	16,1	22,0	16,2
Dansk Arbejdsmands Forbund	36,7	47,8	35,7	47,0	27,7	43,7	26,9	24,5	22,5	19,8

Efter de forholdsvis milde Vintermaaneder har Beskæftigelsessituationen hurtig forværret sig, og er nu præget af Konjunkturens Nedgang og de importerede Færdigvarers Konkurrence med Hjemmeproduktionen.

Det er givet, at Regeringen og især Fagbevægelsen gør alt, hvad der staar i deres Magt for at bekæmpe Depressionen og Arbejdsløsheden. Der er igangsat store offentlige Arbejder, og man har fremmet det kooperative Boligbyggeri. I Danmarks økonomiske Historie er det flere Gange lykkedes at tilpasse Erhvervslivet til de forandrede økonomiske Forudsætninger og fortsætte den økonomiske Fremgang for de brede Folkelag. Det lykkedes ogsaa Regeringen forholdsvis hurtigt at overvinde Depressionens Højdepunkt i 1933, og der er ikke i Dag nogen Anledning til at se pessimistisk paa Situationen, *men det er vigtigt at erkende Kendsgerningerne!*

Det er rigtigt nok, at Danmark ikke er noget rigt Land. Danmark har ikke Mineralier, og maa importere alle Raastoffer til en industriel Produktion: Træ, Kul, Staal, Malm, Tekstilspindstoffer, d. v. s. næsten alt. Danmarks Raastoftilførsel maa betales med Deviserne, derfor kan vi ikke skabe Konjunkturpolitik med de Midler, som andre Nationer har til Raadighed. Enhver Produktionsstigning kræver forøgede Raastoftilførsler, og netop disse skal betales med Deviserne, der kun kan skaffes gennem Eksporten.

Hvorledes skal nu Danmark udvide Produktionen, naar enhver Udvidelse kræver Raastoftilførsel, der skal betales med Deviser? Da Danmark ikke kan regne med at eksportere mere end i Dag, er det kun muligt at skaffe Deviserne ved at *spare paa Importen.* Det er givet, at det ikke vil komme til at dreje sig om smaa Beløb. Vil man bane Vejen for en storslaaet dansk Produktionspolitik, som kan give Arbejde til mange Tusinde, saa vil det dreje sig om Beløb, der, hvis de skal spares ved enkle Indgreb overfor de virkelig store Poster kun kan spares ved Indskrænkninger i vor Indførsel af Korn og Raastoffer til Landbruget. Praktisk vil det sige, at enhver Udvidelse af Danmarks industrielle Produktion er knyttet til den Forudsætning, *at det danske Landbrug kan omlægges i den Retning, at Danmark kan spare en Del af sin nuværende Import af Korn- og Foderstoffer.* Det er nødvendigt at forstaa denne intime Sammenhæng mellem Industri og Landbrug, mellem industriel Produktionsudvidelse og Nødvendigheden af at omlægge Landbruget. Det er her ikke Stedet til at omtale de enkelte Problemer, men det er en Selvfølge, at Overvejelser af denne Slags finder Sted i Dag. Beskæftigelsesproblemet er i den nuværende Situation i Virkeligheden *en Omformning af Erhvervslivet, saaledes at Samfundet kan leve under de forandrede økonomiske Tidsforhold.* Naturligvis vil det være nødvendigt at tilpasse de nye Produktioner, der kunde tænkes, til Danmarks Handelstraktats-Forbindelser. Saaledes vil det være givet i første Række at udvikle Produktioner, der ikke rammer de tysk-danske eller engelsk-danske Handelsforbindelser. Men der eksisterer Muligheder nok — selv i det lille Danmark.

Det er sandsynligt, at Omlægningen af det danske Landbrug kun kan gennemføres, hvis man tager *nye Arealer* i Brug — vundet fra Havet — eller kultiveret Hedejord. Man vil bruge flere Landbrugsmaskiner og man vil bruge mere Byggemateriale, og hvorfor skulde det ikke være muligt, at den danske Industri tilfredsstiller dette Mer-Behov? I denne Sammenhæng kunde det ogsaa tænkes, at gamle Projekter, som Kvælstof-

produktionen og Kunstsilkeproduktionen endelig kunde komme til Gennemførelse herhjemme.

Men vi vil ikke fordybe os i Detailler i denne Artikel. Senere vil der være Lejlighed til at fremføre de enkelte Muligheder, der vil være egnet til at blive gennemført.

Den nuværende Beskæftigelsessituation, der nu, faa Aar efter den store Krise i 1933—34 klart beviser, at det danske Erhvervsliv er for følsomt overfor Verdenskonjunkturernes Bagslag, kræver Beskæftigelsesproblemet taget op paany. Det vil dreje sig om en Omformningsproces, der ikke vil blive mindre betydningsfuld, end den der foregik i Firserne i forrige Aarhundrede. I Dag er det *Arbejderbevægelsens* Tillidsmænd, der sidder i Regeringen, og der kan ventes en betydelig Indsats i beskæftigelsesmæssig Henseende. Saa sent som i Begyndelsen af Juli sagde *Stauning* i Odense: »Vi arbejder med store Planer, som maa sættes i Værk... Mange Vanskeligheder er allerede overvundne, og vi bør nu samle alle Kræfter, baade offentlige og private, til en virkelig storstilet Indsats med det Formaal at kunne byde alle arbejdsdygtige og arbejdsvillige Beskæftigelse.«

H.

BYG SUNDE LANDARBEJDERBOLIGER

Med Boliglovene fra dette Foraar er der endelig blevet Mulighed for at begynde Arbejdet for at forbedre Landarbejdernes Boligforhold. Folk fra Byerne, der kun kender Forholdene paa Landet fra Ferier og Gennemrejser, er tilbøjelige til at tro, at selv om Lønnen for en Landarbejder er ringe, saa bor han dog friskt

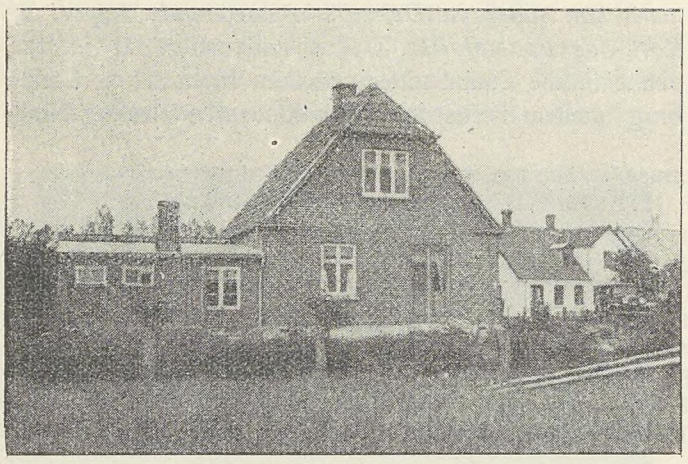

og sundt og navnlig smukt og idyllisk. Man tænker paa de henrivende gamle straatækte Huse med smaa skæve Vinduer og Stokroser, der blomstrer i Sommerferien, og er ganske uvidende om, hvorledes det tager sig ud inden i disse gamle Rønner en Vinterdag: De gamle, lerklinede Vægge er utætte, Lyset kommer kun sparsomt ind af de lavtsiddende Vinduer, Mug gror ud paa alle Vægge, og Rotterne kan man slet ikke værge sig for. Efter en Stikprøve taget i det forholdsvis godt stillede Nordsjælland maa man antage, at mindst 50 pCt. af Arbejdere paa Landet bor i disse hundredaarige uhygiejniske Huse, der i Virkeligheden alle er nedrivningsmodne.

Under de herskende Forhold var det hidtil saa godt som umuligt for en Landarbejder at faa samlet Penge sammen til at bygge selv det mest beskedne Hus, men efter de nye Love er det dog rykket indenfor Rækkevidde for adskillige Mennesker. Fagbladet har i flere Artikler redegjort for Loven, og mange sidder maaske nu og overvejer, hvad Slags Hus det er muligt at faa for de 7—8000 Kr., som Loven regner med som Maksimum, hvor store Udgifter man i saa Fald kommer til at sidde med om Aaret o. s. v. Til Belysning af dette Spørgsmaal kan det maaske have Interesse at høre lidt om det her afbildede Hus, som nylig er bygget af en Teglværksarbejder i en sjællandsk Stationsby for en samlet Anskaffelsessum af ca. 8000 Kr. Det er sandsynligt, at Prisen — særlig Grundprisen — vilde have været noget lavere i et egentligt Landdistrikt.

Af Fotografiet og Grundplanen ser man, at Manden har faaet et baade pænt og solidt Hus, med 4 Værelser og god Udhusplads. I Stuen er 2 gode Stuer og et rummeligt Køkken med Plads til Spisebord og Stole. Ved Siden af Køkkenet ligger et Bryggers eller Vaskerum. Her kan hele Familien have deres Vaskegrejer og gøre sig i Stand Morgen og Aften. Har man Vandværksvand, er det ikke uoverkommeligt, at sætte en Bruser op her. Om Vinteren nyder man godt af Lunheden fra Køkkenet, og selv om Børnene stænker lidt med Vandet, er Ulykken ikke saa stor herude. Paa 1. Sal er der to Soveværelser. Drejer det sig om en Familie med mange Børn, vil det være rigtigt at tage den inderste Stue til Soveværelse og have de to Værelser ovenpaa til Børnene. Iøvrigt kan man naturligvis tænke sig en saadan Ejendom bygget paa mange andre Maader svarende til hver enkelts Behov. Statens Jordlovsudvalg kan efter Loven lade udarbejde Mønsterplaner, som enhver kan faa at se med tilhørende Overslag hos Formændene for Amtsraadskredsenes Husmandsbrugskommissioner. I Fagbladet for 31. Maj er der gjort nærmere rede herfor. Huset her er bygget af røde Sten med Tegltag, det er helt igennem godt Haandværksarbejde, der er to nye Kakkelovne, Komfur og Vaskekedel. Til Ejendommen hører 800 m² Grund, der har kostet ca. 1000 Kr. Manden har selv anlagt Haven og udført Jordarbejdet ved Kloaken, iøvrigt er alt Arbejde udført af fremmed Arbejdskraft.

Opfører man et lignende Hus som Landarbejderbolig paa privat indkøbt Jord med Støtte efter den nye Lov og regner med de samme Udgifter:

Grund m. m.	1000 Kr.
Bygningsudgifter og Omkostninger	7000 »
Ialt	8000 Kr.,

der fremskaffes paa følgende Maade:

Jordkøbslaan fra Staten	1000 Kr.
Byggelaan, $^9/_{10}$ af 7000	6300 »
Egenkapital	700 »
Ialt	8000 Kr.,

vil de aarlige Udgifter blive:

Rente af Jordkøbslaan 4 % af 1000 Kr. ...	40 Kr.
Afdrag, 1 % af 1000 Kr.	10 »
Af Byggelaanet er 1500 Kr. rentefri.	
4 % Rente af 4800 Kr.	192 »
Afdrag af Byggelaanet 1 % af 6300	63 »
5 % Rente af Egenkapital 700 Kr.	35 »
Assurance, Skorstensfejer m. m.	30 »
Ialt	370 Kr. pr. Aar.

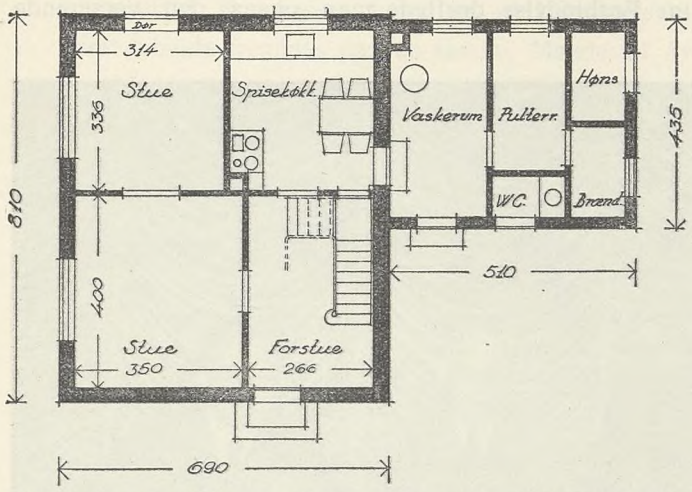

I Tagetagen er 2 Soveværelser paa 10 og 14 m². Der er Kælder under Forstuen ca. 10,5 m².

Hvis den Familie, der bygger, er »børnerig«, d. v. s. har 3 Børn eller flere hjemme, forhøjes Byggelaanet med 350 Kr. til 6650 Kr., og det er kun nødvendigt, at han selv raader over 350 Kr. Laanene er afdragsfri, saalænge han er »børnerig«, de aarlige Udgifter bliver derved reducerede til 293,50 Kr., hvoraf 17,50 er Renter af egne 350 Kr.

Manden, der byggede det her omtalte Hus, havde en Egenkapital paa ca. 3000 Kr. Han har faaet sine Prioritetsforhold ordnet saa godt som muligt, men skal dog hvert Aar i de første 10 Aar udrede ca. 625 Kr. (heri medregnet 150 Kr. Renter af hans egne 3000 Kr.). Med den Afgift er 2. og 3. Prioriteten, tilsammen 2100 Kr., helt udbetalt efter 10 Aars Forløb, og de 625 Kr. synker saa til 342 Kr., hvortil bør lægges 5 % Rente af de 2100 Kr., som han nu yderligere har indestaaende i Huset. Disse to ovennævnte aarlige Ydelser, for et Landarbejderhus til 7—8000 Kr., 625 Kr. for den, der bygger uden Statsstøtte og 370 Kr. for den der bygger med Støtte af den nye Boliglovgivning, siger nok til at denne Lov bør udnyttes fuldt ud af Landarbejderbefolkningen. Alle de usle Boliger, som for Tiden er stillet til Raadighed for disse Arbejdere, kan naturligvis ikke pludselig erstattes med denne Lov, men hvis Befolkningen nu udnytter denne Statshjælp til at skaffe sig gode, sunde og billige Boliger, vil der baade fortsat rejse sig nye Krav til Staten om en endnu videregaaende Boligpolitik, og Gaarde og Herregaarde vil blive nødt til radikalt at ændre den gængse Opfattelse af, hvad en Arbejdsgiver kan være bekendt at byde sine Arbejdere.

Elna Hofmeyer,
ing. cand. polyt.

A. O. Staahl død

Svensk Landarbejder Forbunds Nestor, *A. O. Staahl,* er afgaaet ved Døden.

Med ham er atter en af Pionererne for det svenske Landarbejderforbund gaaet bort. Han var sammen med afdøde Albin Hansson med at bygge det Forbund op, som nu indtager en saa fremragende Plads indenfor den internationale Landarbejderorganisation. Socialismen og den faglige Arbejderbevægelse var endnu ung, selv i Byerne og Industriegnene, da Staahl begyndte sin Agitationsvirksomhed blandt de skaanske Landarbejdere. Der skulde paa det Tidspunkt baade Mod og Begejstring til at gaa ud i Arbejdet for Organisationstanken paa Landet, ikke mindst i de skaanske Herregaardsegne, men Staahl havde begge Dele, og han kastede sig ud i Kampen med en Selvopofrelse og Udholdenhed, som kun en glødende Tro og fast Overbevisning kan præstere.

Staahl opnaaede den Lykke, at se Organisationstanken slaa Rod paa Landet, ogsaa blandt Skaanes talrige Herregaardsarbejdere. Ved hans Død er »Svenska Lantabetarförbundet« en stor og vel konsolideret Organisation, som er anerkendt selv af Storlandbrugets Arbejdsgivere. Staahl deltog som Repræsentant for sit Forbund i den Kongres, I.L.F. nylig afholdt i Amsterdam, han var livlig og munter som sædvanlig og fulgte Forhandlingerne med levende Interesse, og Budskabet om hans Død er kommet overraskende for de Kammerater, der var sammen med ham ved denne Lejlighed, som det er kommet overraskende for hans mange Venner i det hele; han var rask og i Besiddelse af sin fulde Arbejdskraft til det sidste. Døden skyldtes et Hjerteslag.

Af vort svenske Broderforbund faar Staahl det allersmukkeste Eftermæle, Men ogsaa paa denne Side af Sundet vil vi mindes hans Indsats for Landarbejdernes Sag med Taknemmelighed, og vi mindes ham som den gode, trofaste Kammerat, han var.

A. O. Staahl var født i Ystad 1872 og var saaledes 66 Aar, da Døden indhentede ham.

M. O.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Den internat. Landarbejderkongres i Amsterdam

Den internationale Landarbejder-Federation afholdt sin treaarige Kongres i Amsterdam i Dagene den 5.—7. Juli.

Siden Kongressen i London i Juli 1935 var Internationalens Medlemstal steget fra 155,000 Medlemmer til 308,000, hvilket skyldes det engelske og franske Forbunds Tilslutning samt stærk Fremgang i de skandinaviske Forbund, som nu er indmeldt med 80,000 og Tjekoslovakiet, hvor Medlemstallet er steget fra 6000 til 36,000. Paa Kongressen mødte 37 Delegerede repræsenterende 12 Landes Landarbejderorganisationer: Danmark, Sverige, Norge, England, Skotland, Holland, Belgien, Svejts, Frankrig, Tjekoslovakiet, Spanien og Palæstina. Kongressen lededes af Organisationens Formand, *Joseph Duncan,* Skotland, og Generalsekretær *Hiemstra,* Holland. De danske Repræsentanter var Forretningsfører *Lorents Petersen,* Dansk Arbejdsmands Forbund, Kredsformændene *Martinus Wammen,* Vaarst, og *Jens Hansen,* Møn, *Martin Mikkelsen* fra Gartnerforbundet og som Medlemmer af Eksekutivkomitéen Forretningsfører *Oscar Levinsen* og »Bulletin«s Redaktør, *W. Kwasnik,* København.

Hiemstra, Holland, ønskede paa Grund af Alder ikke at fortsætte som Sekretær, og paa Forslag af Holland vedtog Kongressen derefter at flytte Internationalens Sæde til København, idet *Oscar Levinsen* valgtes som Generalsekretær, og *Kwasnik,* som hidtil har været Redaktør og Hjælpesekretær, fortsætter i disse Hverv.

Kongressens Dagsorden var udover Beretning og Regnskab en udførlig Drøftelse af Arbejdsvilkaarene og Internationalens fremtidige Virksomhed blandt Landarbejderne, Skovarbejderne, Vingaardsarbejderne og Gartneriarbejderne. Om disse Spørgsmaal indledede henholdsvis *Duncan,* Skotland, *Ødegaard,* Norge, *Novasch,* Tjekoslovakiet, og *Hilgenga,* Holland. I samme Forbindelse drøftede man ogsaa den verserende

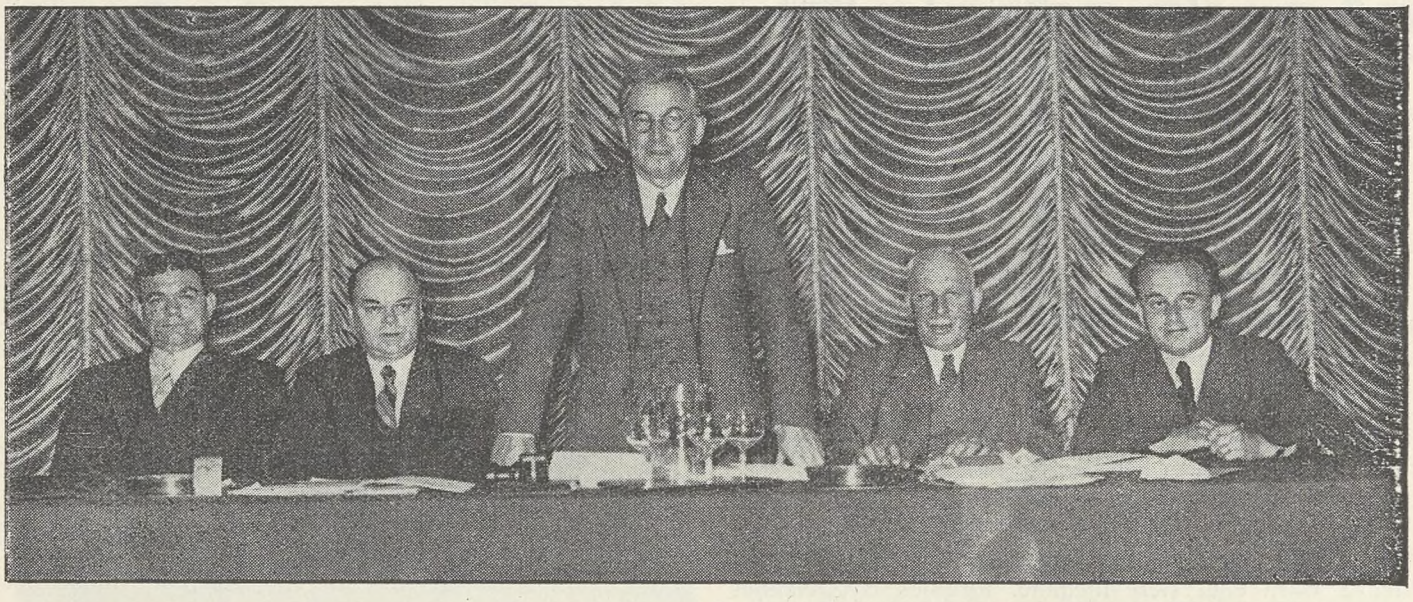

Fra venstre: Sander, Sverige, Levinsen, Danmark, Duncan, Skotland, Hiemstra, Holland, og Novacek, Tjekoslovakiet.

Kompetancestrid med Bygnings- og Træarbejderinternationalen, som var repræsenteret paa Kongressen, og vedtog at optage Forhandling med dem om Formerne for Samarbejdet i Genéve og Grænseordning.

Drøftelserne var hovedsageligt om Samarbejdet i Genéve og i den internationale Landbrugskommission, hvis første Møde i Februar tidligere er omtalt her i Fagbladet.

Som Slut paa Debatten vedtog Kongressen at fastslaa sit Standpunkt til de fremdragne Spørgsmaal i følgende Resolution:

»De sociale og økonomiske Vilkaar for Arbejdere beskæftiget ved Landbrug, Skovbrug og Gartneri skal være paa Linie med Industriarbejdernes i det paagældende Land.

Det maa være de interesserede Parters Organisationers Opgave i hvert enkelt Land at fremføre disse Krav og ved hensigtsmæssige Foranstaltninger og i Samarbejde med de politiske Partier og Regeringerne at søge dem gennemført.

Paa samme Maade maa det i hvert Land være

Lovgivningens og Regeringens Pligt at sideordne Landarbejdernes Organisationer med Landbrugernes økonomiske og faglige Sammenslutninger og give de organiserede Landarbejdere samme Repræsentation i Udvalg, Kommissioner og Lønningsnævn som Jordbrugerne.

Kongressen hilser med Tilfredshed, at den internationale Arbejdsorganisation efter mange Aars Forløb gennem det nyoprettede permanente Landbrugsudvalg har behandlet forskellige Landarbejderspørgsmaal. Kongressen forventer, at Udvalgets videre Arbejde fremmes paa en saadan Maade, at Arbejdsorganisationens Styrelsesraad vil være i Stand til ikke alene at sætte Spørgsmaalet om betalt Ferie, der allerede er færdigbehandlet af Udvalget, men ogsaa de endnu vigtigere Spørgsmaal om Arbejdstidens Regulering og om Metoder til Fastsættelse af Lønnen paa Dagsordenen for den i Aaret 1940 stedfindende Arbejdskonference.

Den internationale Udvikling i Landbrug, Skovbrug og Gartneri i de senere Aar har vist, at det er i disse Erhvervs egen Interesse, at deres Arbejdere kommer paa samme sociale og økonomiske Stade som industrielle Arbejdere i de samme Lande. Derfor venter vi ogsaa, at Arbejdsbureauets Styrelsesraad vil ofre denne Sag al den Interesse, som disse Erhverv og deres Arbejdere efter deres samfundsmæssige Betydning har Krav paa, ligesom vi forventer,

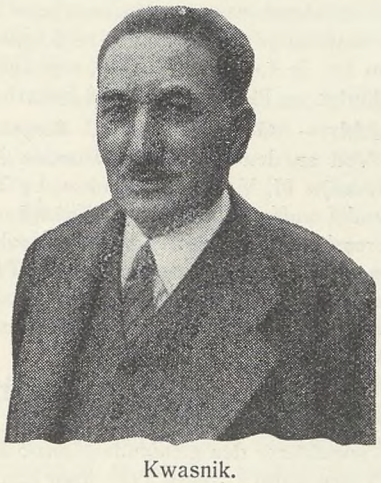

Kwasnik.

at Arbejdsgiverne vil forstaa, at den økonomiske Ligestilling med de industrielle Erhverv er betinget af deres Arbejderes sociale og økonomiske Ligestilling med de industrielle Arbejdere.

Til Arbejderne i Landbrug, Skovbrug og Gartneri i hele Verden retter vi en alvorlig Appel om at slutte op om de frie faglige Organisationer, fordi disses Styrkelse er en uundgaaelig Betingelse for at fremme Landarbejdernes sociale og økonomiske Højnelse.«

Fra Dansk Side forelaa forskellige Forslag til Ændring af Statutterne, som enstemmig vedtoges.

Ved Valget til Eksekutivkommité genvalgtes *Joseph*

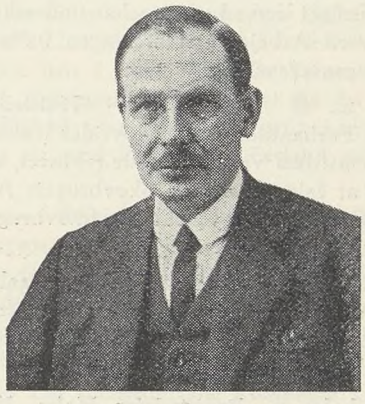

P. Hiemstra, Holland.

Duncan, Skotland, *Novacek,* Tjekoslovakiet, og nyvalgtes *Hilgenga,* Holland, og *Parcal,* Frankrig.

P. Hiemstra, som for 18 Aar siden, da Internationalen stiftedes, valgtes som dens Sekretær, takkede for de mange Aars kammeratlige Samarbejde og ønskede Held og Fremgang for Internationalen og dens Medlemmer, og Kongressen overrakte Hiemstra en Gave som Tak og Erindring.

Det hollandske Forbund havde arrangeret en interessant Tur til de store Inddæmningsarbejder i Zeudersøen. Denne Udflugt var Kongressens Deltagere meget glade for.

Efter Kongressen afholdtes den 8. og 9. Forhandlinger med den internationale Træ- og Bygningsunion og den internationale faglige Central i Paris, og endelig aflagde de skandinaviske Delegerede paa Hjemturen Besøg i det franske Landarbejderforbunds Kontor i Paris. Her stiftedes nærmere Bekendtskab med vore franske Kammerater og de Problemer, de arbejder med. Landarbejderorganisationen i Frankrig er jo ret ny. Den havde sit Gennembrud i 1936—37 og har siden afsluttet et betydeligt Antal Overenskomster, saaledes at Organisationen nu syntes at have et godt Fodfæste flere Steder i Frankrig.

Man regnede for Tiden med at have 100,000 organiserede Landarbejdere i Frankrig, men der skal efter det opgivne være ialt 3 Millioner Arbejdere beskæftigede ved Landbrug, Skovbrug, Vindyrkning og Gartneri og 5 Millioner Bønder, saa her er jo som de fleste andre Steder et Stykke til Vejs Ende endnu.

Oscar Levinsen.

Medlemsmeddelelser

Herlufholm Afd. — Vognmand Johs. Hansen, Sønderdræsset pr. Næstved. Overenskomsten med Vognmand Johs. Hansen er forlænget derved, at han har underskrevet paa at respektere den med Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt gældende Landbrugsoverenskomst.

Tornemark m. fl. Afdelinger — Holsteinborg Skovdistrikt. Efter en Forhandling med Skovrider Rasmussen for Holsteinborg Skovdistrikts Vedkommende erklæret, at man var indforstaaet med at følge den med Skovbrugets Arbejdsgiverforening for Tiden efter 1. Maj gældende Skovbrugsoverenskomst, hvorefter Sagen kan afsluttes.

Thestrup Afd. — Godsejer H. V. Riegels, Broksø pr. Herlufmagle. Ovennævnte Arbejdsgiver har tiltraadt Overenskomsten mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening og D.A.F. for Skovarbejde paa Broksø.

Hasle, Bornholm — Bryggeriejer Holm, Hasle Bryggeri. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Bryggeriarbejderne erholder en Ugeløn af Kr. 55,00. Midlertidigt Arbejde betales med Kr. 1,16 pr. Time. Mindst for 4 Timer. Kuske og Chauffører betales med Kr. 58,72 pr. Uge. Dagløn ⅙ Ugeløn + Kr. 1,00 pr. Dag. Overarbejde 30 — 50 og 75 %. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. 6 Dages Sommerferie. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Slagelse A. — Slagelse Vognmandsforening. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen forhøjet fra Kr. 54,00 til Kr. 60,00. Dagløunen fra Kr. 9,00 til Kr. 10,00. Overarbejdssatserne forholdsmæssig. Timelønnen for Flyttearbejde forhøjet til Kr. 1,50, og der er indført Tillidsmandsregler. Gældende til Marts 1940 med Adgang til Opsigelse 1939.

Aarhus A. — Firmaet Christensen & Nielsen, A/S. L. Hammerich & Co. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Timelønnen er den mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Aarhus og Afdelingen gældende + 10 Øre i Smudstillæg pr. Time. Overarbejde 30 — 50 og 70 %. Ulykkesforsikring de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: I Henhold til Hovedorganisationernes Forhandlingsregler af Maj 1936.

Haderslev A. — Vognmændene Steffen Ficher og Niels Christiansen (Dagrenovation). Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 125 Øre. Ugeløn Kr. 58,00. For eventuel Vognstaldtjeneste betales Kr. 1,00 pr. Dag. Fodring og Pasning af Heste udenfor Arbejdstiden Kr. 4,50 pr. Uge for det første Spand og derefter Kr. 1,50 pr. Uge for følgende Spand. Overarbejde 30 — 50 og 100 %. Udføres der Jordudgravning eller lignende Entreprenørarbejde, aflønnes efter Entreprenøroverenskomsten. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Septemberforliget er gældende. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Forbundet — Statens Jordlovsudvalg. Overenskomsten med Statens Jordlovsudvalg angaaende Arbejdsforholdene paa de Landbrug, der administreres af Jordlovsudvalget, er forlænget under 21. April med den Ændring, at for Københavns Omegn gælder de til enhver Tid eksisterende Overenskomster mellem Københavns Kommune og Kommunens Kørselsafdeling og D.A.F. i Stedet for Maribooverenskomsten, hvilken Overenskomst er traadt i Kraft fra 1. Maj.

Forbundet — Københavns Kommunes Kørselsafdeling. Den til 1. April opsagte Overenskomst med Kommunens Kørselsafdeling vedrørende Landbrugsarbejde er fornyet med Tillæg svarende til, hvad der ved Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget er opnaaet paa de andre Landbrugsoverenskomster. Overenskomsten er indgaaet under Forbehold af Magistratens og Forbundets Godkendelse.

Vejlø m. fl. — Gaunø—Lindersvold Skovdistrikt. Ved en lokal Forhandling er den med Gauno-Lindersvold Skovdistrikt bestaaende Overenskomst fornyet ved, at den sjællandske Skovbrugsoverenskomst er tiltraadt, dog med den Ændring, at Arbejdstiden de første 5 Dage om Ugen bliver 8½ Time og om Lørdagen 5½ Time, ialt 48 Timer pr. Uge.

Forbundet — Sønderjysk Dræningsmester-Forening. Efter at de hidtil enkeltstaaende Dræningsmestre i Sønderjylland har samlet sig i en Forening og opsagt for deres Medlemmers Vedkommende den indtil 1. Juli d. A. løbende Dræningsoverenskomst for de 4 sønderjyske Amter, har Forbundet for sit Vedkommende opsagt Overenskomsten overfor de udenfor Foreningen endnu staaende Dræningsmestre. Der har derefter været ført Forhandlinger med Dræningsmesterforeningen om en ny Overenskomst og der er opnaaet Enighed. Timelønnen er som hidtil lige med Entreprenøroverenskomstens og Akkordsatserne er forhøjet med ca. 12 %. Overenskomsten løber til 1. April 1940, men kan, hvis de i Forligsmandsforslaget af 25. April 1938 angivne Forudsætninger indtræffer, opsiges i 1939.

Forbundet — Bornholms landøkonomiske Forening. Med Bornholms landøkonomiske Forening er i Aar opnaaet Enighed om ligesom i Fjor at anbefale Medlemmerne at henholde sig til Maribo Landbrugsoverenskomsten med Undtagelse af Bestemmelserne vedrørende Fodermestre og Tjenestekarle, idet man samtidig har ansat Priserne for 2 Gange Lugning til 47 Øre 1. Gang og 43 Øre 2. Gang pr. 100 lb. Fv. og Tærskningsarbejdet betales med 85 Øre pr. Time + Kosten. Overenskomsten har Udløbstid fælles med Maribo Landbrugsoverenskomsten.

Jægerspris Afd. — Frederik den Syvendes Stiftelse, Jægerspris. Den mellem Afdelingen og ovennævnte Stiftelse bestaaende Overenskomst er fornyet fra 1. Maj d. A. med de Ændringer, der efter Forligsmandens Forslag er sket for Skovbrugsoverenskomsternes Vedkommende. Endvidere har Overenskomsten faaet en Tilføjelse om, at Timelønnen i Fremtiden skal følge den til enhver Tid i sjællandske Privatskove ved Overenskomst fastsatte Timeløn.

Ballerup Afd. — »Lautrupgaard«. Overenskomsten med Lautrupgaard er forhøjet med de Ændringer, som Forligsmandens Forslag af 25. April giver for Maribo Amts Vedkommende. Herudover er man enige om at drøfte en Regulering af Ulykkesforsikringen for de første 13 Uger, Kostpenge til Udgift for Arbejderne i Ferien og Planteantallet ved Roearbejde.

Thostrup Afd. — Godsejer H. V. Riegels, Broksø pr. Herlufmagle. Ved en den 21. Maj stedfunden Forhandling er der mellem Godsejer H. V. Riegels, Broksø, og Thostrup Afdeling og Forbundet truffet Aftale om en Tillægsoverenskomst til Landbrugsoverenskomsten vedrørende det i Broksø Mose stedfindende Tørvearbejde. For Skæring forhøjes Prisen fra 2 Kr. til 210 Øre, for Røjling fra 35 til 36 Øre, alt pr. 1000. Overenskomsten har samme Opsigelsesregler og Udløbstid som Landbrugsoverenskomsten.

12. Kreds — Forpagter Vitus Petersen, Liselund Avlsgaard. Med Forpagter Vitus Petersen er afsluttet Overenskomst, hvorefter han respekterer den gældende Maribo Landbrugsoverenskomst for Tiden indtil 1. April 1939, hvor han fratræder Forpagtningen.

12. Kreds — Inspektør Bundgaard, Nordfeld Avlsgaard. Med Inspektør Bundgaard er afsluttet Overenskomst gaaende ud paa, at han respekterer den med Arbejdsgiverforeningen for Maribo Amt gældende Landbrugsoverenskomst.

Forbundet angaaende Priskurant for Landbrugsarbejde i Københavns Omegn. Der er udarbejdet Priskurant for Københavns Omegn. Timelønnen for almindeligt Landbrugsarbejde er sat til 110, Tærskning 120—130, Priserne for Lugning af Roer 53 Øre 1. Gang, 35 Øre 2. Gang og tilsvarende Priser for Optagningsarbejdet. Priskuranten er udsendt til Afdelingerne.

Vejgaard Afd. — Vognmand Bech, Slotsgade, Aalborg. Med Vognmand Bech er afsluttet Overenskomst, hvorefter han indgaar paa at aflønne Arbejdere, som er beskæftiget ved Landbrugsarbejde, efter den mellem ham og Kuskenes og Chaufførernes Fagforening til enhver Tid gældende Overenskomst.

Aastrup Sdr. Afd. — Gdr. Jeppe Barsøe, Errested pr. Haderslev. Ovennævnte Sag, hvori vort Medlem paastod at være ulovligt bortvist, er tabt ved Underretten, da Retten skønnede, at Medlemmet var gaaet, uden at egentlig Bortvisning havde fundet Sted.

St. Sjørup-Ingerslev Afd. — Forpagter Blach, Stenalt. Ovennævnte Sag, der drejer sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er forligt saaledes, at Forpagter Blach har betalt vort Medlem Søgaard 200 Kr. til fuld Afgørelse.

Vejrum-Ørum Afd. — Dræningsmester Helmer Christensen, Bjerringbro. I denne Sag afholdtes der den 6. Maj Mægling, ved hvilken der opnaaedes Enighed paa Grundlag af, at der for de Grøfter, hvor der var Tale om særlig haard Jord, blev betalt et Tillæg paa 20 % til Priserne efter Gruppe 6.

Det samlede Beløb blev ca. 30 Kr., der betaltes paa Stedet.

14. Kreds — Hotelforpagter Wissing, Bandholm. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en paastaaet Uoverensstemmelse om tilbageholdt Løn, maa henlægges af Mangel paa Bevis. Amtet havde forøvrigt forinden afslaaet at give Proces i Sagen.

Gedser Afd. — Inspektør Fredskild, Frisenfeldt. I ovennævnte Sag havde Malkekonerne paa Frisenfeldt krævet Erstatning for Arbejdstab som Følge af, at Besætningen, der var angrebet af Mund- og Klovsyge, var blevet slaaet ned, saa der intet Malkearbejde var. Malkekonerne havde ment, at dette Krav ikke skulde adresseres til Gaarden, men til Staten som den, der havde beordret Nedslagningen af Besætningen, Sagen maa imidlertid henlægges uden Resultat, idet det er oplyst, at Inspektøren har tilbudt Malkekonerne Erstatning for Arbejdstab ved Arbejde i Haven og andet lignende Arbejde, hvilket de har undslaaet sig ved at modtage.

Fuglse-Holeby Afd. — Gdr. K. Jørgensen, Bjernæs. Ovennævnte Sag, der drejede sig om forskellige Uoverensstemmelser ved vort Medlems Fraflytning af sin Lejlighed i uordentlig Stand, er bilagt med, at vort Medlem er indgaaet paa at betale den forfaldne Husleje til Lejemaalets Ophør den 1. Maj.

Forbundet — Dræningsmesterforeningen for Fyns Stift. I ovennævnte Sag har Fyns Dræningsmesterforening tiltraadt Forbundets Standpunkt gaaende ud paa, at Timelønnen for Dræningsarbejde er 118 Øre.

12. Kreds — Roeentreprenør C. Jensen, Udby pr. Stege. Den med ovennævnte Entreprenør Jensen verserende Uoverensstemmelse er afsluttet derved, at Jensen har betalt vore Medlemmer de 168 Kr., han var dem skyldig for udført Arbejde.

41. Kreds — Dræningsm. Johs. Petersen, Tistrup. En hos Dræningsmester Johs. Petersen i Sig stedfindende Dræningsarbejde opstaaet Uoverensstemmelse er ved Mægling bilagt saaledes, at der betales Tillæg for en Del af Grøfterne og for enkelte særlig besværlige Grøfter bliver Arbejdet udført paa Timeløn.

Gammel Ry Afd. — Ry Nørskov. I nærværende Sag, der drejede sig om Betaling for Snekastningsarbejde, har Skovdistriktet givet Afkald paa den tidligere begærede faglige Voldgift under Henvisning til, at den nye Snekastningslov maa formenes at have klaret Spørgsmaalet om Betalingen for Snekastning.

Karlslunde Afd. — Karlslunde Sogneraad. Ovennævnte Sag, der drejede sig om et af nogle af vore Medlemmer fremsat Krav om Betaling for Vagttjeneste under Karlslundegaardens Brand, maa henlægges uden Resultat, idet der ikke i Loven er Basis for at kræve saadan Vagttjeneste, der maa betragtes som almindeligt borgerligt Ombud, betalt, idet alle Kommunens Beboere mellem 18 og 60 Aar har Mødepligt i saadanne Tilfælde.

Tillitze Afd. — A/S Freuchen & Krøyer, Nakskov. Ovennævnte Sag, der er refereret i Beretningen for Marts 1938 og som drejede sig om 2 Karle, der af Selskabet paastaas bortfæstet til Selskabets Gaard Lille Skovgaard i Gloslunde paa Vilkaar, hvorefter de var pligtig til at forblive i Pladsen til 1. Maj, men samtidig forpligtet til at fraflytte Pladsen uden særlig Opsigelse, for saa vidt Ejendommen blev solgt, og i hvilken Sag Underretten havde godkendt Firmaets Paastand og Lovligheden deraf, er stadfæstet ved Landsretten.

Odense Afd. L. — Gdr. Peter Nielsen, »Holtegaard« pr. Aarup. Ved Retten i Assens er ovennævnte Gaardejer dømt til at betale D.A.F. som Mandater for Tjk. Lars Larsen 235 Kr. med Renter samt Omkostninger med 50 Kr. Larsen var fæstet til Gdr. Nielsen for Tiden fra 10. December 1937 til 1. Maj 1938 for en samlet Løn af 200 Kr., hvoraf 25 Kr. skulde betales maanedsvis og Resten den 1. Maj 1938. Da Tjenestetiden havde varet en Maaned, forlangte Lars Larsen at faa det aftalte Maanedsforskud, hvilket blev ham nægtet, hvorfor Larsen ophævede Tjenesteforholdet og med Forbundets Bistand anlagde Erstatningssøgsmaal.

Outrup Afd. — Dræningsmestrene Morten Sig og Johan Støckel. Ovennævnte 2 Dræningsmestre var blevet uenige om, hvem af dem, der skyldte et Medlem af Oustrup Afdeling, Johs. Johansen, Arbejdsløn, det drejede sig om 41 Kr. 48 Øre. Ved civilretslig Forlig har vor stedlige juridiske Forbindelse fremskaffet Pengene til vort paagældende Medlem.

Holstebro K. — Det forenede Olie Kompagni. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 65,00. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. Chaufførerne holdes syge- og ulykkesforsikrede i de første 13 Uger à Kr. 50,00 pr. Uge. 1 Uges Sommerferie. Kortere Tid ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage. Uniform leveres. Tærepenge Kr. 2,00 pr. Gang eller Kr. 7,50 pr. Uge efter Valg. Opsigelse: 3 Maaneders Opsigelse til en 1. Maj, tidligst 1. Maj 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Korsør A., Nakskov A, Rudkøbing og Svendborg T. — Sydfynske Dampskibsselskab. Overenskomsten fornyet, idet der udover nogle enkelte Forbedringer er opnaaet et generalt Tillæg til samtlige Priser paa 8,1 %. Forhøjelsen gives tilbagevirkende Kraft fra 1. Februar. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar 1940, med Adgang til Opsigelse 1939.

Odense L. P. — Gartnernes Salgsforening. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen er hævet fra Kr. 51,00 til Kr. 56,00. Timelønnen forhøjet med 10 Øre. Sommerferien udvidet fra ½ til 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage.

Film- og Forlystelsesfunkt. — I/S Rutschebanen paa Dyrehavsbakken. Overenskomsten fornyet. Lønnen er forhøjet fra 1,40 til 1,75 pr. Time, dog til Kr. 1,85 for Reserve paa enkelte Timer. Gælder for Sæsonerne 1938—39—40. Dog med Adgang til Opsigelse 1939.

Nysted — Købmændene i Nysted. Købmændene er fornylig indmeldt i Arbejdsgiverforeningen (Havnesammenslutningen) og efter at der var varslet Strejke, blev Overenskomst afsluttet.

Ugeløn:	Faste Arbejdere	Kr.	55,67
	Kuske	-	57,78
	Chaufører	-	58,21
	Gaardskarle	-	48,60
Timeløn:	Arbejdsmænd	-	1,19
	Chaufører	-	1,24
	Den Mand, der trækker Vognen frem ved Kullosning	-	1,30
	Losning af Granit og Kantsten	-	1,50

Samtlige Akkordtakster forhøjes med 6 %. Desuden gælder de i nævnte Forlig under Afsnit VII, 148, ad Punkt 6—16 anførte Bestemmelser.

13. Agitationskreds — Bornholm Savskæreriforening. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 106 Øre. Overarbejde 25, 33⅓, 100 %. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af De samvirkende Fagforbund, fortrinsvis dog af Dansk Arbejdsmands Forbund. Akkordpriser kan fastsættes ved Forhandling mellem Parterne. De Arbejdsgivere, der hidtil har betalt Ulykkesforsikring for de første 13 Uger, fortsætter dermed i indeværende Overenskomstperiode. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

13. Kreds — Vognmandsforeningen for Nexø, Bodilsker og Poulsker. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen 118 Øre. Mindstebetaling 4 Timer. Ugelønnen for **Chauffører og Kuske** Kr. 56,00. Daglønnen 1/6 af Ugelønnen plus 1,00. Chaufførerne og Kuske skal ikke deltage i Af- og Paalæsning, hvor Arbejdet udføres i Akkord eller i Forbindelse med Losning og Lastning. **Chaufførerne ved Personbiler** Kr. 56,00 pr. Uge og 5 Kr. pr. Nat, naar der skal overnattes udenfor Hjemmet. Beklædningsgodtgørelse 2,00 Kr. pr. Uge. Daglønnen 1/6 af Ugelønnen plus 1,00 Kr. pr. Dag, plus forholdsmæssig Beklædningsgodtgørelse. Overarbejde 30, 50 og 75 %. Arbejdskraft antages gennem det stedlige Arbejdsanvisningskontor blandt Medlemmer af D.A.F. Sommerferie jfr. Loven. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. Opsigelse 2 Maaneder til 1. Marts 1940, dog med Adgang til Opsigelse 1939.

Aaker-Aakirkeby — Vognmandsforeningen for Aakirkeby og Omegn. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen 118 Øre. Mindstebetaling 4 Timer. Ugelønnen for **Chauffører og Kuske** Kr. 56,00. Daglønnen 1/6 af Ugelønnen plus 1,00. Chaufførerne og Kuske skal ikke deltage i Af- og Paalæsning, hvor Arbejdet udføres i Akkord eller i Forbindelse med Losning og Lastning. **Chaufførerne ved Personbiler** Kr. 56,00 pr. Uge og 5 Kr. pr. Nat, naar der skal overnattes udenfor Hjemmet. Beklædningsgodtgørelse 2,00 Kr. pr. Uge. Daglønnen 1/6 af Ugelønnen plus 1,00 Kr. pr. Dag, plus forholdsmæssig Beklædningsgodtgørelse. Overarbejde 30, 50 og 75 %. Arbejdskraft antages gennem det stedlige Arbejdsanvisningskontor blandt Medlemmer af D.A.F. Sommerferie jfr. Loven. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. Opsigelse 2 Maaneder til 1. Marts 1940, dog med Adgang til Opsigelse 1939.

Sorø — Købmændene H. A. Hansen, S. Christensen, Petersen & Jørgensen og Brdr. Neergaard Jacobsen. Overenskomsten fornyet. Chaufførernes Løn er hævet med 5 Kr. til Kr. 58,00. Timelønnede Arbejdere 118 Øre pr. Time. 3 Dages Sommerferie hævet til 6 Dage.

Sønderborg A. — A/S De forenede Margarinefabriker. Den hidtil bestaaende Sær-Overenskomst for Chauffører bortfalder, idet der er Enighed mellem Parterne om, at Chaufførernes fremtidige Løn- og Arbejdsvilkaar er de samme, som er gældende for Fabrikarbejderne, beskæftiget paa A/S's Fabrik i Sønderborg. I denne Overenskomst er for Fremtiden optaget en Paragraf, der omtaler Chaufførernes særlige Forhold med Hensyn til en Interessepræmie af ¼ Øre pr. udkørt og leveret kg Margarine samt Betaling for Landture, der er fastsat til Kr. 2,00 pr. Dag. Regler om, at Chaufførerne skal erholde Uniform.

Haslev — Købmændene i Haslev. Timelønnen er steget til 118 Øre, og der er indført ny Bestemmelse om Ulykkesforsikring (3,00 Kr. pr. Dag i 13 Uger).

Rønne — Rønne Bagermesterforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Kuskene erholder Kr. 57,00 pr. Uge. Bagerikarle Kr. 49,00 pr. Uge, beregnet paa unge Mennesker mellem 18 og 22 Aar. Daglønnen 1/6 Ugeløn + Kr. 1,00 pr. Dag. Chauffører Kr. 62,00 + Kr. 2,00 ugentlig i Munderingsgodtgørelse. Mindste Afregning 4 Timer. Overarbejde, 30, 50, 75 %. 6 Dages Ferie, eller i Henhold til Loven, hvis den vedtages. Opsigelse 2 Maaneders Opsigelse til 1. Marts 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Odense L. P. — 4 Exportsmørfirmaer. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer pr. Dag. Ugeløn Kr. 58,00. Overarbejde 30 % Tillæg for de første 2 Timer, derefter til Kl. 21 50 %, derudover samt Søn- og Helligdage 75 %. Sommerferie 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Ulykkesforsikring 3,00 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Overenskomsten er gældende med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. April, dog tidligst 1940 (med Adgang til Opsigelse 1939).

Roskilde — Roskilde Vognmandsforening. Overenskomst afsluttet lokalt. Ugelønnen er forhøjet til Kr. 60,00, og Timelønnen til Kr. 1,35. Overenskomsten er gældende til 1. Marts med Opsigelse i Henhold til Forhandlingsreglerne mellem Hovedorganisationerne.

Odense C. — A/S The Canned Cream & Milk Co. Efter at have varslet Strejke overfor Firmaet er der oprettet Fælles-Overenskomst for Chauffører og Fabrikarbejdere. — Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 59,48. Overarbejde 33⅓—50—100 %. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. 6 Dages Sommerferie. Tilllidsmandsregler. Udløb 1. Marts 1940, med Adgang til Opsigelse 1939.

Frederikssund — Vognmændene. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen for Kuske og Chauffører er forhøjet til 60 Kr. For 6 Maaneders Beskæftigelse ydes 4 Dages Ferie.

Glumsø — Købmand Plesner. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 58,25, incl. Beklædningsgodtgørelse. Timeløn Kr. 1,24. Ugelønnen for Lager- og Pakhusarbejdere Kr. 55,70 og Timelønnen Kr. 1,19. Mindstebetaling 4 Timer pr. Dag. Overarbejde de første 2 Timer 30 %, den 3. Time 50 % og for efterfølgende Timer samt for Arbejde før normal Arbejdstid og Arbejde paa Søn- og Helligdage 100 %. For hver 50 Arbejdsdage 1 Dags Ferie indtil 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i 13 Uger. Der benyttes fortrinsvis Medlemmer af D. A. F. Gælder til Ophør en 1. Marts (Forhandlingsreglerne), dog tidligst 1940. Der er Adgang til Opsigelse i 1939.

Fredericia K. — Autodroskeejerne i Fredericia. Overenskomsten fornyet. Ugeløn Kr. 44,00 plus 50 % af det indkørte. ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage indtil 6 Dage i Forbindelse med 1 Frisøndag. Ulykkesforsikring de første 13 Uger à 3,00 Kr. pr. Dag. Overenskomsten er gældende til den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til en 1. Maj.

Aalborg K. — Rutebilejerne P. C. Nielsen Thingaard og Chr. H. Jessen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Ugeløn Kr. 65,00. Reservechaufførør betales med 1/6 Ugeløn plus 50 Øre pr. Dag. Ekstra-Chaufførør Kr. 1,50 pr. Time, mindst 2 Timer. Overarbejde betales med Kr. 0,50 pr. Time plus Fritid. Udlejningsture udføres af Reservechaufførør og betales med Kr. 1,50 pr. Køretime og Kr. 1,00 pr. Ventetime. 6 Dages Sommerferie. Chaufførerne erholder fri Uniform en Gang aarlig. Kun Medlemmer af Chaufførernes Fagforening. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger à Kr. 4,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet H. P. Jensen. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 56,00 til Kr. 61,00.

Lager- og Pakhusarbejderne — A/S »Alliance«. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 74,90 til Kr. 79,90.

Lager- og Pakhusarbejderne — Fragtmandsforeningen »Sjælland«. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen for Heldagsarbejde er hævet fra Kr. 57,00 til Kr. 62,00 og for Halvdagsarbejde fra Kr. 45,00 til Kr. 48,50. Overarbejdstillæget hævet med 15 Øre pr. Time.

Frederikssund — J. Nellemann (D.D.P.A.). Overenskomsten fornyet for et Aar til 1. Maj 1939 mod, at Ugelønnen er hævet med Kr. 4,00 pr. Uge til Kr. 65,00.

Nykøbing F. — Omnibilejer Wiggo Larsen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugelønnen Kr. 59,31. Beklædning udleveres, dog kan der efter Ønske i Stedet for betales Chaufførerne en Godtgørelse af Kr. 36,00 pr. Kvartal. Overarbejde de 2 første Timer 30 % Tillæg. 3. Time 50 %. Herudover samt Søn- og Helligdage 70 %. Ulykkestilfælde de første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag (21 Kr. om Ugen). Gælder i 2 Aar indtil den af en af Parterne opsiges til Ophør en 1. Maj, dog med Adgang til Opsigelse 1939.

Kolding A. — Grosserer Adolf Børgesen. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn Kr. 64,00. Timeløn 1,40 Kr. Overarbejde 1. Time 25 %, 2. Time 33⅓ % og derudover til Kl. 20 50 %. Derefter indtil normal Arbejdstids Begyndelse samt for Søn- og Helligdagsarbejde 100 %. Sommerferie i Henhold til Loven. Ulykkesforsikring første 13 Uger 4,00 Kr. pr. Dag (7 Dage i Ugen). Under Sygdom Løn i 14 Dage + Sygekassepenge. Der beskæftiges fortrinsvis Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 15. Maj 1939.

Dansk Havn

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 15 15.–8. 1938 43. Aarg.

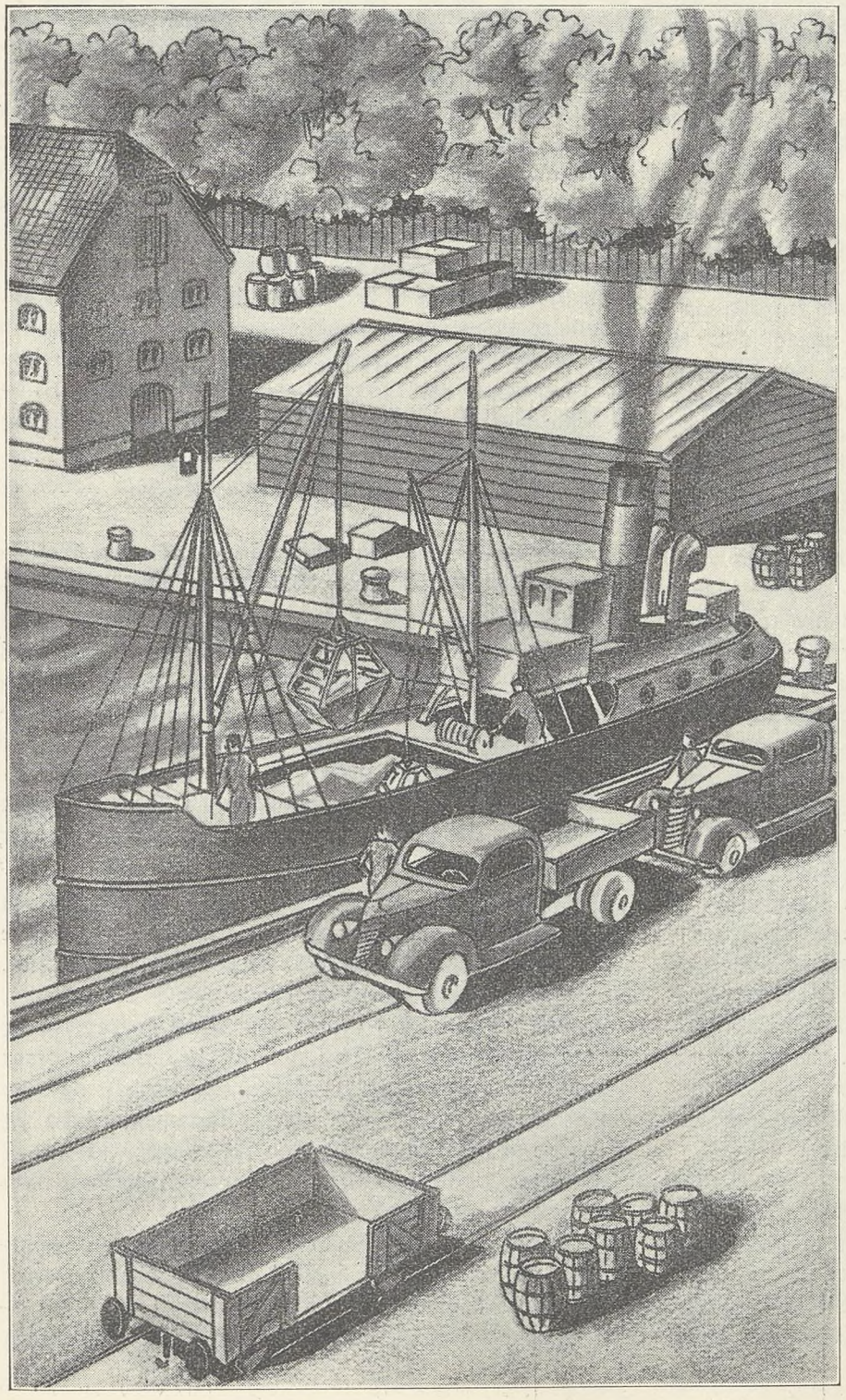

Den lille Havn

Her find's jo nok ingen Kæmpe-Kraner
og ingen dampdrevne Havne-Spil,
men Lugten er her dog, saa man aner,
det var en søstærk Ostindianer,
der netop lagde ved Kajen til.

Her kommer aldrig en vældig Flaade
af Panserskibe i Jern og Staal,
men her er Færdsel af Fiskerbaade,
som virker paa en langt bedre Maade
og kun har Fred og Fornuft som Maal.

Og Skibe laster, og Skibe losser,
og Sømænd snakker paa Skibets Dæk,
og Englands boys'er og svenske gosser
kan bakse baade med Tov og Trosser
og spytte Langspyt som Skipper Skræk.

En lille Havn, ganske rigtigt, er den,
langt større Havne paa Jorden find's,
men Arbejdsmanden, som har sin Færden
paa dette Sted, aabner ud mod Verden
hver Dag en Port fra en dansk Provins!

Aage Hermann.

Moral og Fagforeningskamp

> Det er ikke alt, fordi man kan bo varmt og spise sig mæt, men man maa bo varmt og være mæt, førend vor bedre Natur kan give sig til Kende.
>
> Friedrich von Schiller.

Navnlig vore Modstandere vil for det meste svare benægtende paa Spørgsmaalet om, at den frie Arbejderbevægelse, og navnlig Fagforeningerne har noget med Moral eller Etik at gøre. Og dog forekommer det os, at der ligger en moralsk Ide af eminent Betydning til Grund for Fagforeningsbevægelsen. Kun tildels er den en materiel Bevægelse, den har tillige slaaet stærkt Rod i det aandelige, og den opdrager sine Medlemmer til karakterfaste Mennesker og omdanner sine Tilhængere mere og mere. Fagforeningsbevægelsen kan utvivlsomt ikke gøre sine Medlemmer til Engle, men hvad der er muligt at præstere med Hensyn til Opdragelsen indenfor dens Rammer, det sker.

De fra alle Egne af Landet og fra alle Lejre og bredeste Befolkningslag samlede Fagforeningsmedlemmer danner i sin Helhed en bemærkelsesværdig stor Mangesidighed. De stammer for det meste fra det saakaldte underste Samfundslag, tilhører altsaa det, vi kalder den fjerde Stand, og har i deres Ungdom, og ogsaa Barndom, som oftest ikke kunnet tage noget skønt Indtryk med paa Vejen, og alligevel indtræder der i Fagforeningerne saadanne Mennesker, om hvem det kan siges, at de staar taarnhøjt hævet over det saakaldte Proletariat, i dette Ords sandeste Betydning. Fagforeningsmedlemmerne af i Dag hører til den fjerde Generation af Industriarbejderbevægelsen, og de er udrustet med flere Klassers Folkeskoleuddannelse og har vidst at kunne uddanne sig videre efter Skoletiden og tilegne sig fornødne, hensigtsmæssige Kundskaber, ligesom de ogsaa om Politik, om Hemmelighederne ved Samfundsøkonomien og om Stats- og Samfundsmaskineriets Drivkræfter mange Gange har dybere Indsigt og mere Ide end store Dele af det saakaldte Borgerskab.

De Industriarbejdere, der i Dag arbejder som Kvalitetsarbejdere, og under hvis Fingre der fremtrylles de herligste Industriprodukter, kan betegnes som Kunstnere. Vor Industris Arbejdere staar i moralsk Henseende for det meste højt over de sjakrende Middelstandsfolk, der er parate til for Penge og anden materiel Rigdom at gøre alt muligt. Den sødladent, forløjede og desuden temmelig defekte Moral hos mange af det saakaldte Borgerskab kan ikke staa Maal med Moralen hos Medlemmer af Fagforeningsbevægelsen.

Vi har indledet denne Artikel med et godt truffet Ord af den store tyske Digter, Friedrich von Schiller. I sit Stykke, som var et godt Trækplaster paa Teatrene, »Tregroschenoperaen«, udtrykker Forfatteren Gert Brecht det samme med følgende Ord: »Først kommer Maden, saa Moralen«. Baade Schillers Motto og Brechts drastiske Ord rammer Hovedet paa Sømmet. Menneskets sociale Position er afgørende i Livet. Man kan ikke prædike Moral for en sulten Mave. For et Menneske, der maa kæmpe med Hungrens Kvaler, er der ikke andet at gøre end først at faa stillet sin Sult. »At finde Indgang i en sulten Mave er kun muligt for Suppelogik og Bolle-Grundsætninger«, sagde Heinrich Heine engang, og han har utvivlsomt Ret. Derfor er det ogsaa det vigtigste for Fagforeningerne, saa længe der eksisterer Sult blandt Menneskene, med alle Midler at kæmpe og arbejde hen paa at stille denne.

Jo højere Levestandarden kan hæves for en Klasse, desto større Adgang har den til at udvikle sig i moralske og intellektuel Henseende. Gode Eksistensmuligheder, som for de brede Masser fjerner Bekymringerne for det daglige Brød, er et godt Underlag af stor etisk Værdi. Lyse, brede Gader, smukke, solskinsbestraalede Lejligheder med en vis Komfort, et hyggeligt Værelse for Arbejderen, der er kommet hjem, en herlig Bog, et gribende Teaterstykke, Udflugter, Sportsmuligheder, en Ferierejse og lignende behagelige Ting, som Livet kan byde paa, det er de Midler, der maa bringes i Anvendelse for at hæve Menneskene fra en lavere og til en højere og mere attraaværdig Tilværelse. Paa en saadan Levebasis kan etisk højtstaaende Mennesker bedre udvikle sig, og det er lettere for dem at kunne naa højere eftertragtede Maal. Den Moral, der prædikes for Mennesker, som maa undvære de fleste af Livets Goder, er en Farce.

Fordi Fagforeningerne søger at forbedre Jordbunden i hvilken der i nogen Grad kan lægges Kim til en højtstaaende Moral, derfor virker de ansporende for et etisk og moralsk Liv. Ved at befri de underste Samfundslag for trykkende Sorger, giver Fagforeningerne disse Mennesker et moralsk Rygstød og gør dem mere eller mindre immume overfor daarlige Paavirkninger, ligesom de spreder Glæden og tænder Haabets Fakkel hos Medlemmerne. En bedre Levestandard og større økonomisk Tryghed er den bedste Basis for moralske Mennesker og faste Karakterer.

Fagforeningerne er de bedste Borge for en moralsk Adfærd. De arbejder hen til en bedre og retfærdigere Samfundsordning. Er det ikke et kolossalt Fremskridt, at de økonomisk og socialt undertrykte Kampfæller, som ved deres Fødsel syntes henvist til Forsagelse og til taalmodigt at bære alle Uretfærdigheder, nu er bragt i Stand til selvstændig Handling, saaledes at de kan optræde som Talere, Forfattere, Parlamentarikere og Udøvere af alle Slags offentlige Funktioner? Jo, vist er det et stort Fremskridt at have tilkæmpet sig dette Trin for de brede Masser.

Fagforeningerne har bibragt Arbejderen en Pligtfølelse, de har opdraget ham til gensidig Hjælp overfor sine Arbejdskammerater. De har udviklet en Arbejdsmoral, som har givet Arbejderen et Rygstød og besejret

hans Mindreværdskomplekser. Arbejderen har lært at underordne sine Særinteresser det samlede hele. Han føler sig solidarisk med sine Fagfæller, og igennem Fagforeningen ogsaa med andre Arbejdere, ja, med sine Klassefæller i hele Verden. Arbejderen, som engang kun tænkte sparsomt og følte sig som ganske ubetydelig, har igennem Fagforeningen erhvervet sig Evnen til at kunne sætte sig højere Maal. Han er igennem Fagforeningen vokset ud over sit eget Jeg. Det var Overgangen fra blind Udannethed til selvbevidst, kraftfuld Personlighed. Og alt dette er sket ad Frihedens Vej, uden Fængsel, uden den haarde Tvang.

Ja sandelig, her ser vi et Forædlingsarbejde af Mennesket, som ingen anden Bevægelse har kunnet opvise. Fagforeningsbevægelsen skabte det Grundlag, hvor vidt forskellige Mennesker gør sit, saa de har kunnet udvikle sig ved fælles Skæbne og fælles Arbejde. Eksempler paa en saadan Troskab, Heltemod og gensidig Hjælp i fuld Frihed og Samdrægtighed findes der kun faa af i Historien. Det vil engang ogsaa senere Historieskrivere af vor Bevægelse fremholde som et lysende, efterfølgelsesværdigt Eksempel.

Korresp.

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Beskæftigelse af arbejdsløse.

Lov af 13. April 1938.

I Anledning af, at der tilgaar Arbejdsløshedskassen adskillige Skrivelser angaaende Adgang for vore arbejdsløse Medlemmer til fortrinsvis at komme i Beskæftigelse ved Arbejde, der iværksættes i Henhold til Lov af 13. April d. A. om Beskæftigelse af arbejdsløse, skal vi oplyse, at der i Lovens § 12, Stk. 1, er fastsat:

> »... Under iøvrigt lige Forhold skal der ved de i §§2—3 omhandlede Arbejder fortrinsvis beskæftiges Forsørgere, der er Medlemmer af det eller de Fags Arbejdsløshedskasse, under hvis Arbejdsomraade det paagældende Arbejde henhører, saaledes at der herved tages rimeligt Hensyn til den paa Egnen herskende Arbejdsløshed ...«,

og skal vi yderligere til Brug for vore Tillidsmænd ved Krav eller Forhandlinger, der i saa Henseende maatte fremkomme ved By- eller Sogneraad eller de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, oplyse, at Socialminister Ludvig Christensen ved Forhandlingerne i Landstinget yderligere uddybede og understregede Lovens Bestemmelser, idet han udtalte:

> »§12 indeholder delvis nye Bestemmelser. Vi har i de sidste 10 Aar oplevet, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshed i Forhold til de faglærte Arbejderes Arbejdsløshed har været ustandseligt stigende. For 10 Aar siden var Arbejdsmændenes Ledighed kun omkring 10 pCt. højere end de faglærtes; det vil sige, at naar der var 10 pCt. Arbejdsløshed hos de faglærte, var der 11 pCt. blandt Arbejdsmændene. I 1936—37 var vi ved en ganske automatisk Stigning i Arbejdsløsheden naaet saa vidt, at Arbejdsmændenes Arbejdsløshed var 85 pCt. større end de faglærtes, det vil sige, at hver Gang der var 10 pCt. ledige i de faglærte Arbejderes Kasse, var der 18,5 pCt. ledige i Arbejdsmændenes. Da det Arbejde, der her er Tale om, praktisk talt altsammen er Arbejdsmandsarbejde, har man i Folketingsudvalget fundet det rimeligt efter Henstilling fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse at indsætte en Bestemmelse, der gaar ud paa, at man ved disse Arbejder fortrinvis beskæftiger Forsørgere, som er Medlemmer af det Fags Arbejdsløshedskasse, under hvis Arbejdsomraade det paagældende Arbejde henhører. Samtidig er der indføjet en Bestemmelse om, at der herved tages rimeligt Hensyn til den paa Egnen herskende Arbejdsløshed. Det er rimeligt, saaledes som Vilkaarene har udviklet sig, at der tages det Hensyn til de mange, mange Tusind ledige, navnlig Jord- og Betonarbejdere, Landet over, at vi ikke sætter Snedkere, Smede, Skomagere og Skræddere til at udføre en hel Del af det Arbejde, der egentlig er Arbejdsmændenes, som Nødhjælpsarbejde eller paa anden Maade, saa at den Dag, da der bliver Brug for Smeden og Snedkeren i deres egne Fag, og de gaar derhen, staar Arbejdsmanden tilbage og ser paa, at det Arbejde, han nu egentlig skulde have Ret til at leve af at udføre, er blevet udført nogle Aar i Forvejen af Smeden og Snedkeren ...«,

og vort Partis Ordfører, A. Johansen, understregede yderligere dette ved at udtale:

> »Den højtærede Socialminister nævnte, at man i videst muligt Omfang vil lade det Arbejde, der skal udføres, komme de Folk til gode, under hvis Fag det særlig henhører. Da der i det væsentligste bliver Tale om Jordarbejder og dermed i Forbindelse staaende Arbejder, vil det i Almindelighed sige Arbejdsmændene. Jeg erkender, at Arbejdsløsheden inden for denne Branche er af en saadan Karakter, at det berettiger til at give den en Præferensestilling over for offentlige Arbejder af den Art, her er Tale om, men jeg kan ikke undlade at tilføje, at det vilde være ønskeligt, om der ogsaa var Mulighed for, at de faglærte Arbejdere kunde blive betænkt med tilsvarende Foranstaltninger ...«

Bekendt med Lovens klare Ordlyd og disse to Udtalelser, fra Socialministeren og fra vort Partis Ordfører, vil Kommunerne saavel som de offentlige Arbejdsanvisningskontorer ikke sidde de Krav overhørige, vi maatte stille om, at Arbejdsmænd fortrinsvis har Ret til Beskæftigelse, der iværksættes efter nævnte Lov, for saa vidt det drejer sig om Arbejdsmandsarbejde.

Johannes Nielsen.

Sorø Afdeling har bygget nyt Hus

Med Mellemrum har vi her i Fagbladet bragt Meddelelse om Afdelinger, som har tilvejebragt nye og bedre Kontorlokaler, enten ved Køb af bestaaende Bygninger eller ved Opførelse af nye Ejendomme. Sidst i Rækken af forud omtalte Afdelinger er Sorø sluttet op, idet Af-

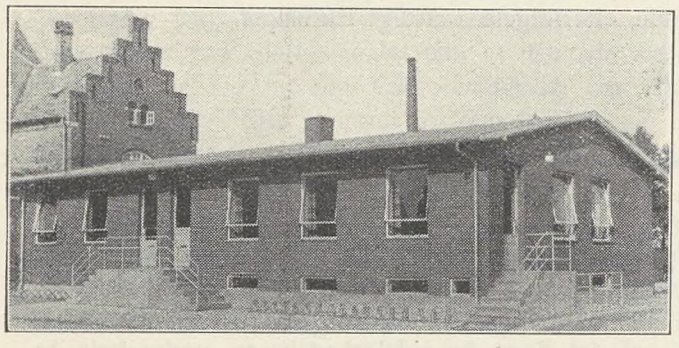

Ejendommens Facade mod Saxogade.

delingen den 2. August indviede sin nye Kontorbygning, der er beliggende Saxogade 22 i Sorø.

Ejendommen, der udelukkende er indrettet til Kontorlokaler, indeholder til Brug for Afdelingen et stort Forlokale, hvor de arbejdsløse kan opholde sig under Afkontrolleringen, her er Gulvet udført af Dafoleum Asfalt i en smuk rødbrun Farve, samt 2 større Sidelokaler med Parketgulv indrettet til Kontor- og Bestyrelsesværelse. I Tilslutning hertil findes endvidere Toiletrum og Garderobe. Videre findes i samme Etage 2 større Værelser ligeledes tilsluttet Garderobe og Toiletrum, der er udlejet til den lokale Sygekasse for de kommende 10 Aar. Lejen er her fastsat til 1100 plus 300 Kr. for Varme pr. Aar. Overalt i Stueetagen er Ydervæggene beklædt med isolerende Korkplader fra Akts. Teknisk Korkindustri's Fabrik i Sorø og Lofterne paa samme Maade fremstillet

Formandens Kontor.

af Gyproc-Plader, hvorved der skulde være opnaaet en Tæthedsgrad paa 98—99 %.

I Kælderetagen er indrettet Fyr- og Brændsels- samt flere disponible Rum. Tagetagen er derimod ikke udnyttet. Iøvrigt er der naturligvis installeret Vand, Gas, elektrisk Lys og Centralvarme.

Arealet, hvorpaa Ejendommen er opført, bestaar af en 1000 m² stor Hjørnegrund, heraf er lidt over 200 m² bebygget, og Bebyggelsen har fundet Sted paa en saadan Maade, at det resterende Areal kan udnyttes ved en senere Lejlighed enten til Udvidelse eller til selvstændig Bebyggelse. En Garage, hvorom der er truffet Aftale om et 10-aarigt Lejemaal med det stedlige Postkontor, er under Opførelse.

Arbejdet med Opførelsen af Ejendommen paabegyndtes den 22. Marts og skulde i Henhold til Aftale være fuldendt den 23. Juli, hvilket altsaa ogsaa blev opfyldt, endda i saa god Tid at Afleveringen fandt Sted den 20. Juli. Inventaret er leveret af Sorø Stolefabrik, saavel dette, som selve Ejendommen gør i enhver Henseende Indtryk af at være solidt og veludført Arbejde, og der er saaledes dobbelt Anledning til at lykønske Afdelingen med den nyerhvervede Ejendom, hvis Anskaffelsessum, Grund og Inventar iberegnet, andrager 36.000 Kr.

Ferie med Løn

I Tilslutning til den i sidste Nummer af Fagbladet givne Redegørelse vedrørende de med forskellige Organisationer trufne Aftaler om Ferieordninger, bringer vi nedenstaaende Meddelelse om en Ferieordning, som er truffet med Centralorganisationen for Vognmænd i København og Omegn.

Ved et Møde den 4. August 1938 angaaende Feriespørgsmaalet mellem undertegnede Organisationer enedes man under Forbehold af Hovedorganisationernes Approbation om, at Centralorganisationen lader fremstille Feriebøger og Mærker til Benyttelse for de hos nedenstaaende Centralorganisation beskæftigede Kuske, Chauffører, Flyttefolk, Brændselsafbærere, Bude, Jord- og Betonarbejdere m. m.

Mærker svarende til det Beløb som vedkommende Arbejder jfr. Ferielovens §§ 5 og 9 har Krav paa skal købes paa Centralorganisationens Kontor.

Der ydes Godtgørelse uanset Arbejdets Varighed.

For Dansk Arbejdsmands Forbund:
sign. *Robert Nielsen.*

For Centralorganisationen:
sign. *Poul Gissemann.*

Fra Arbejdsløshedskassen

Foranlediget ved flere Forespørgsler om arbejdsløse Medlemmer fra forskellige Arbejdsløshedskasser, der bliver anvist Arbejde i Henhold til Lov af 13. April d. A., »om Beskæftigelse af arbejdsløse«, derved faar Adgang til Overflytning til vor Arbejdsløshedskasse i Henhold til Overflytningsreglerne mellem statsanerkendte Arbejdsløshedskasser, skal vi meddele, at Arbejde efter denne Lov *ikke* giver Adgang til Overflytning.

Spørgsmaalet har paa Foranledning været forelagt Arbejdsnævnet og dette har tilsluttet sig vort Standpunkt, at Overflytning *ikke* kan finde Sted.

Johannes Nielsen.

FABRIKARBEJDER-INTERNATIONALE

Faggruppekonference for Glasindustrien.

Selvom Glasarbejderorganisationerne siden Aarene 1926 og 1927 i et stigende Antal Lande har sluttet sig sammen med Fabrikarbejderforbundene, fandtes der for Glasarbejderne indtil Aaret 1933 et særligt Internationalt Erhvervssekretariat. Dette Sekretariat havde dog længe ført en *Skyggetilværelse,* og det hørte ganske op med at arbejde, efter at det i Aaret 1933 mistede sin stærkeste Medlemsgruppe, de tyske Glasarbejdere.

I Aarene 1936 og 1937 har de organiserede Glasarbejdere i de fleste Lande sluttet sig til Fabrikarbejder-Internationalen, der derfor til den 23. og 24. Juni d. A. indkaldte til en international Faggruppekonference i Amsterdam for Glasindustrien.

Der deltog i denne Konference Delegerede fra Belgien, Danmark, Storbritannien, Holland, Norge og Sverige. Den franske Delegerede blev desværre i sidste Øjeblik forhindret som Følge af en betydelig Strejke i Nordfrankrigs Glasindustri.

Konferencen afholdtes under Ledelse af Dansk Arbejdsmands Forbunds Næstformand, Robert Nielsen, København, der er Fabrikarbejder-Internationales Formand. Der deltog desuden F. J. Jurgens, Holland, og F. Nadvornik, Czekoslovakiet, begge Medlemmer af Internationales Exekutivkomité, samt Internationales Sekretær K. de Jonge.

K. de Jonge kompletterede mundtligt en paa Konferencen i fire Sprog fremlagt Beretning angaaende ni Landes Løn- og Arbejdsforhold i Glasindustrien samt angaaende denne Industris Udvikling. F. J. Jurgens holdt et Foredrag om Spørgsmaalene: Arbejdstiden og Søndagsarbejdet i Glasindustrien.

I den derpaa følgende Diskussion udtalte flere Delegerede deres Tilfredshed over, at Repræsentanterne for Glasarbejderne efter en Afbrydelse paa adskillige Aar igen paa en international Konference kunde faa Lejlighed til at udveksle deres Erfaringer og udtale deres Opfattelser vedrørende forskellige Spørgsmaal med deres Kolleger.

Frem for alt viste Genoptagelsen af den internationale Forbindelse sig yderst paakrævet med Hensyn til Spørgsmaalet om Søndagsarbejdet. Om denne Sag herskede der, som det viste sig, to Opfattelser blandt Konferencedeltagerne. Forskellige Delegerede lagde Eftertryk paa, at produktivt Søndagsarbejde med Teknikens nuværende Stade i Glasindustrien (med Undtagelse af Vinduesglasindustrien) ikke var nødvendigt. De ansaa det for en stor Uretfærdighed, at Arbejdsgiverne i Glasindustrierne, hvor Titusinder af Arbejdere var gjort arbejdsløse som Følge af en meget vidtgaaende Mekanisering og Rationalisering, alligevel skulde have Ret til at lade de tiloversblevne Arbejdere arbejde om Søndagen. Til Fremme af Familielivet ansaa det det som en Ting af stor Værdi, at ogsaa Familiefaderen kunde være i sit Hjem om Søndagen.

Delegerede fra et Par andre Lande lagde Eftertryk paa, at Medlemmerne af deres Organisationer i første Linie satte Pris paa den kortest mulige Arbejdstid og de gunstigst mulige Arbejdsbetingelser. I disse Lande har bestemte Grupper Glasarbejdere (i Flaske og Vinduesglasindustrien) ved Indførelsen af Fireholdsdrift, hvorunder der paa Ugens syv Dage arbejdes seks Timer dagligt, foruden en Nedsættelse af Arbejdstimernes Antal pr. Uge ogsaa faaet andre Fordele som f. Eks. længere Ferie. De paagældende Arbejdere er meget tilfredse hermed og ønsker ikke at se deres nuværende Arbejdsbetingelser truet af en Aktion for den frie Søndag.

Det blev paalagt det internationale Sekretariat at undersøge dette Spørgsmaal grundigt. Den af enkelte Delegerede omtalte Fremgangsmaade, nemlig at Internationale ogsaa for Glasindustrien skulde sætte sig som Maal at faa 40-Timersugen med den størst mulige Udskydelse af produktivt Søndagsarbejde gennemført, mødte ingen Modstand.

Forskellige af de tilstedeværende betonede eftertrykkeligt, at de til en Række af Arbejder i Glasindustrien forbundne sundhedsfarlige Aarsager gjorde en forlænget, betalt Ferie paakrævet nødvendig. I adskillige Lande tiltager Antallet af bestemte Sygdomstilfælde (Mavelidelser, Tuberkulose, Astma o. l.) blandt Glasarbejderne.

Paa næsten alle Glasværker kan de hygiejniske Indretninger paa Virksomheden forbedres betydeligt; det er dog ikke blot Arbejdsgiverne, men ogsaa Arbejderne selv, der er meget for ligegyldige overfor de bestaaende hygiejniske Misforhold.

Flere Delegerede kunde fremkomme med Kompletteringer og Oplysninger angaaende de af deres Organisationer skriftligt fremsatte Meddelelser. En af de tilstedeværende henviste til, at efter den japanske øvede nu ogsaa den russiske og den ægyptiske Glasindustri i stigende Udstrækning Indflydelse paa Verdensmarkedets Konkurrence.

Anerkendelsen af det Internationale Sekretariats Beretning var almindelig. Denne Beretning vil i Løbet af kort Tid blive tilsendt alle tilsluttede og beslægtede Organisationer, der ikke er tilsluttet Internationale; den vil sikkert ofte lette dem ved Paavisningen af Urigtigheder i Arbejdsgivernes Paastande og Krav om lavere Lønninger og ugunstigere Arbejdsbetingelser i Udlandet.

Den 24. Juni besøgte Konferencedeltagerne sammen med Exekutivens Medlemmer indenfor Fabrikarbejder-Internationale, der den 25. og 26. Juni afholdt sit aarlige Møde i Amsterdam, Glasfabrikken »Leerdam« i Leerdam, hvor man kunde vise dem, at den hollandske Glasindustri ikke blot teknisk, men ogsaa kunstnerisk staar paa et højt Niveau.

De Besøgende blev ført rundt af Fagfolk, der beredvilligt var stillet til Disposition herfor af Glasfabrikken »Leerdam«.

Det fremgik utvivlsomt tydeligt af denne Sammenkomst, at Fabrikarbejder-Internationale allerede nu kan udrette mere for Forbindelsen mellem Glasarbejderne end et lille, selvstændigt Internationale. Internationales Virksomhed vil imidlertid først faa den størst mulige Fremgang, naar forskellige betydende, endnu ikke tilsluttede Glasarbejder-Organisationer, saasom dem i Czekoslovakiet og i De forenede Stater, vil forene deres Kræfter med de andre Landes og med dette Formaal for Øje tilslutte sig Fabrikarbejder-Internationale.

Det blev paalagt det Internationale Sekretariat energisk at fortsætte sine Bestræbelser for at opnaa dette Maal.

IFC.

Bonden og hans Kreditforening

Anført af J. A. K., L. S. og Nazi har der gennem de sidste fem—seks Aar bølget en haard Agitation ud over Landet. I Skrift og Tale har man søgt at forklare den danske Andelsbonde, at han slet ikke er den Mand, som han gennem flere Menneskealdre har anset sig selv for. Paavirket bl. a. af Venstrepressens ideelt rosende Omtale af Bonden selv, hans Bedrift og hans politiske og økonomiske Organisationer, har den danske Bondemand gaaet rundt og troet, at han var Verdens frieste Landbruger. Egen Mand paa egen Jord, som ved at kombinere den højeste Teknik med Flid og Dygtighed havde sit gode Udkomme sikret.

Nu fortæller de ovennævnte Bevægelser ham noget helt andet. Han er ret og slet Renteslave, siges der. Kreditforeningerne er det snedige Instrument, hvorigennem de Resultater, han i sit Ansigts Sved har slidt sig til, suges ud af ham igen. Kapitalen, Højfinansen — i første Række selvfølgelig den jødiske — udbytter ham. Der lokkes for Bonden — han roses, han tager Laan, allerede her bedrages han, og den Dag Renter og Afdrag ikke falder paa Klokkeslet, møder Kongens Foged op og sætter ham paa Porten med Kone og Børn og Lænkehund. Farvel, du danske Muld — Farvel, Fødegaard! Saadan fremstiller Agitationen det. Sammen med Højfinansen arbejder nemlig den marxistiske politiske Magt, der i Klassehadets Navn gør fælles Front med den jødiske Højfinans og kun ønsker at gøre Aaget paa Bondens Skuldre saa tungt som muligt.

Naar den danske Bonde stilles overfor denne Svada paa et Tidspunkt, hvor en haard Landbrugskrise hærger Verden, hvor hans Afsætning og Priser gaar ned, medens Renter og Afdrag ikke formindskes, men føles som en stadig haardere Byrde, hvor snart her og snart der Husmænd og Gaardmænd tvinges fra Hjem og Jord — og hvor samtidig Bondens politiske Parti *Venstre* viser sig splittet, negativt og uden Vilje og Evne til Handling — ja da kan det ikke undre, at Bonden nu og da laaner Øre til Snakken.

Men er det nu rigtigt, hvad disse L. S-, J. A. K.- og Nazifolk siger? Ja, hvad vil den danske Arbejder mon svare, naar han stilles overfor den voldsomme antikapitalistiske Agitation, de reaktionære Bevægelser lokker for Bonden med.

Nogle af Paastandene vil han straks afvise som det rene Vrøvl. Den marxistiske Regering, (der slet ikke er »marxistisk«) har ikke indgaaet noget Forbund med den jødiske Højfinans (der slet ikke er jødisk) for at undertrykke Bonden. Arbejderbevægelsen nærer heller ikke noget Klassehad mod Landbrugerbefolkningen. Tværtimod føler den sig i høj Grad solidarisk med Bondestanden, og naar dette hidtil ikke har givet sig Udtryk i et politisk Fællesskab, skyldes det udelukkende Landboernes forstokkede politiske Ledelse, og Bøndernes egen sejge Vedhængen ved visse Partier, de forlængst burde have opgivet. — Naar Agitationen derimod fortæller, at Bonden udbyttes af Kapitalmagten, vil Byarbejderens Holdning være en anden. Ud fra sine Erfaringer og sin Viden om Forholdene i Industrien vil han — uden nogen særlig Viden om Landbrugsforhold — finde det meget sandsynligt, at et Misbrug finder Sted. Selv om man vil nære den største Mistillid til de godsejerledede Fascistbevægelsers antikapitalistiske Holdning, vil Arbejderen næppe stille sig helt afvisende overfor den Mulighed, at en Del af Agitationen er berettiget. Tilbage bliver da at skille Klinten fra Hveden og finde den rigtige Løsning paa Spørgsmaalet og den rette Afhjælpning af Ondet. I følgende Artikel om Bonden og hans Kreditforening vil vi forsøge at skitsere Sagens rigtige Udredning.

Kreditforeningen.

Kreditforeningerne er i Modsætning til manges Opfattelse ikke en Sammenslutning af Kapitalister, der herigennem søger en sikker Anbringelse af deres Penge til en god Rente — men tværtimod en Sammenslutning af laansøgende Landbrugere (og andre Ejere af fast Ejendom), som ved at byde solidarisk Ansvar søger at opnaa billige Laan. Man kan nu for det første spørge, hvorfor Landmændene overhovedet skal laane. — Aarsagen hertil ligger i, at selv et lille Husmandsbrug koster mange Tusinde Kroner til Hus, Jord, Redskaber og Besætning. Det siger sig selv, at kun de aller færreste er i Besiddelse af den nødvendige Formue til at etablere sig som Landbruger. Særlig er det jo sjældent, at netop *de* unge, der er i Besiddelse af den største Dygtighed og Lyst til Landbruget, ogsaa er dem, der har de fleste Penge. Den sidste Menneskealders store tekniske Fremskridt inden for Landbruget med elektriske Tærskeværker og Malkemaskiner for slet ikke at tale om Selvbindere og Traktorer har forøget den dygtige og moderne Landmands Behov for Kapital. Derfor er Kapitalen i første Omgang at betragte som Landmændenes store Ven og Hjælper. Med en mindre Opsparing eller en Arv kan den unge Landbo anskaffe sig et Landbrug ved Hjælp af et Laan. Landbrugserhvervet er saaledes ikke forbeholdt særlig velhavende Slægter eller ældre Folk, der har maattet spare et helt Liv for at kunne etablere sig. Ligeledes kan den Landmand, der ønsker at modernisere sin Bedrift, men som ikke selv har Kapital til Jordforbedringer, Maskiner og nye Udhuse, laane Penge hertil. Det danske Landbrugs høje Stade skyldes altsaa ikke alene god Jord, personlig Dygtighed og Organisationstalent, men ogsaa Landbrugets lette Adgang til billige Laan.

Vi vil nu vende os mod Spørgsmaalet om, hvorfor Kreditforeningslaan er særlig billige. Aarsagen hertil ligger først og fremmest i den store Sikkerhed, der bydes Køberne af Kreditforeningsobligationerne. Dels er de alle sikret ved Pant i fast Ejendom, dels er de samlet i Serier, inden for hvilke der er solidarisk Ansvar. Dette betyder, at hvis en Landmand af en eller anden Grund (f. Eks. Udygtighed) ikke kan svare sine Renter, saa lider Obligationsejeren ikke noget Tab af den Grund, men holdes skadesløs af den Reservefond, som alle Laantagerne i denne Serie har opsparet i Fællesskab. Videre fremkommer den Fordel for Køberen af Obligationen, at han ikke for Tid og Evighed har bundet sine Penge til Landbruget, men at han, naar han vil, kan sælge sin Obligation til en anden og derved faa sine Penge frigjort. Endelig faar han ikke sine Penge tilbage ved smaa regelmæssige Afdrag, men faar dem tilbagebetalt paa een Gang, naar hans Obligation »udtrækkes«. Hvad det betyder, skal vi senere vende tilbage til. — Man vil af alt dette forstaa, at Kapitalisten vil være villig til at laane sine Penge ud til en lavere Rente, naar det sker gennem

en Kreditforening, end hvis Udlaanet foregik ved personlig Aftale mellem ham og den enkelte laansøgende Landmand. Der kan lige nævnes en Fordel til ved Kreditforeningsobligations-Systemet. Den bestaar i, at Obligationerne (der anses for fint Papir i Udlandet) kan sælges i andre Lande, hvorved andre Landes lavere Rentefod kan udnyttes til Finansiering af dansk Landbrug, der ellers udelukkende vil være henvist til det knappe danske Kapitalmarked. Alle disse Fordele kommer altsaa den danske Bonde til gode i Form af lavere Rente. Man vil forstaa, at det ikke er uden Grund, at man har kaldt Kreditforeningerne for *Kreditkooperationen.*

I. K.

(Næste Gang afsluttes Artiklen med Behandling af Spørgsmaalene: Hvorledes faas et Laan? — Kurstabet? — Laanene og Konjunkturerne. — Krisens Løsning ved Samarbejde mellem Arbejder og Bonde.)

Repræsentantskabsmøde i Transportarbejderinternationalen

Repræsentantskabet i Transportarbejderinternationalen holdt Møde den 29. og 30. Juni 1938 i Paris. Med Glæde konstaterede Mødet den kraftige Stigning i Internationalens Medlemstal, der nu overstiger to Millioner. Forskellige Forberedelser er sket med Henblik paa Kongressen, som afholdes i Luksemburg den 3. til den 8. Oktober. ITF.s Sekretariat vil gøre alt for at faa saa mange af de ikke-europæiske Organisationer som muligt repræsenteret.

Repræsentantskabet godkendte Beretningen til Kongressen for 1935, 1936 og 1937. Paa Dagsordenen til Kongressen vil bl. a. være Spørgsmaalet om ITF's Organisationsformer og Problemet vedrørende Oprettelse af Sekretariater i de øvrige Verdensdele.

I Forbindelse med Kongressen vil der blive afholdt nogle Specialkonferencer for Jernbanefolk, Transportarbejdere, Havnearbejdere, Søfolk og Arbejdere i indenlandsk Søfart. Foruden de specielle Fagproblemer, disse Konferencer skal behandle, vil man ogsaa behandle Arbejdstidens Regulering.

Man har undersøgt Mulighederne af at oprette en særlig Underafdeling for Fiskeriets Arbejdere.

IFC.

395 Mill. til Arbejdsfremskaffelse i Svejts

Under Pres af de forhaandenværende Forhold har den svejtsiske Regering besluttet at aabne en Kredit paa ca. 400 Millioner sv. Frcs. til Arbejdsfremskaffelse. Da Arbejderbevægelsen i Foraaret 1937 fremsatte Krav om Arbejder for henved 300 Millioner Frcs. bekæmpede man dette Forslag med Henvisning til »Inflationsfaren«, Statsfallit o. s. v. Den nu givne Bevilling fordeler sig saaledes: Militære Forraad og Krigsbevillinger 193 Mill., nationale Projekter til offentlige Arbejder 37 Mill., Støtte til Kantonernes Arbejdsplaner 90 Mill., Udvidelse af Vejnettet i Alperne 35 Mill., Grundforbedringer, Skovarbejder 20 Mill., Foranstaltninger til Fremskyndelse af den økonomiske Aktivitet 20 Mill

Spørgsmaalet om Financieringen af Planerne er endnu ikke helt klart. Der tales om en Omsætningsskat. Fagforeningerne i Svejts mener, at det vilde være heldigere at tage fat paa de 18 Milliarder, der ligger i Formue, og som ikke er berørt. Desuden er der i Nationalbanken 600 Millioner til Disposition, nemlig Udbyttet ved Genrejsningen af Valutaens Værdi.

IFC.

Ny Udgave af den gamle Sang

„Frem, Bondemand, frem"

Radioavisen oplyste, at der ved L.S. Bondestævnet i Odense parkerede 5000 Biler.

Mel.: Frem, Bondemand, frem ....

Hel tungt han efter sig Foden drog,
saadan var det før,
nu kækt han Bil af Garagen tog,
og paa Farten han kør,
hans Bil er hastig, dens Kraft er stor,
hans Daad skal ej gaa i Glem,
han greb om Rattet med disse Ord:
Frem, Bondemand, frem.

Langs Danmarks Veje det lød: Bot-bot,
oh vældige Kor,
det suste baade paa langs og skraat,
alle Bilerne for
langs Mark og Enge, langs Vej og Broer,
fra hele tusinder fem
Bot-Bot-Horn skingred det som eet Kor:
Frem, Bondemand, frem.

Ja frem, thi Odense er dit Maal,
der taler du ud,
der samles du nu med Baune-Baal,
oh nordiske Bud,
der tolker du al din Sorg og Nød,
Garagens Dør kom paa Klem,
og Bilen started dengang det lød:
Frem, Bondemand, frem.

5000 Biler, bot-bot bot-bot,
oh Bonde i Kval,
den Arbejdsmand har det fint og flot
i en Højenloftssal,
men du, oh Bonde, Benzin og Bil
er dyrt, svært klarer du dem,
derfor du fared med voldsomt Il:
Frem, Bondemand, frem.

Knud Back en Laurbærkrans fik saa stor
som nogen har faa't,
5000 Biler saa hjemad for,
Horn de skingred: Bot-bot.
Et Tudehorn som Emblem var godt,
symbolsk det vilde se ud,
med indlagt Højttaler: Bot-bot-bot,
Tud, Bondemand, Tud.

Oskar.

Hillerød Afdelings nyerhvervede Kontorbygning

Hillerød Afdeling har allerede i adskillige Aar haft eget Hus, men efterhaanden som Medlemstallet steg og passerede 500 Tallet blev den tilstedeværende Kontorordning, der var indrettet i en Sidebygning til Ejen-

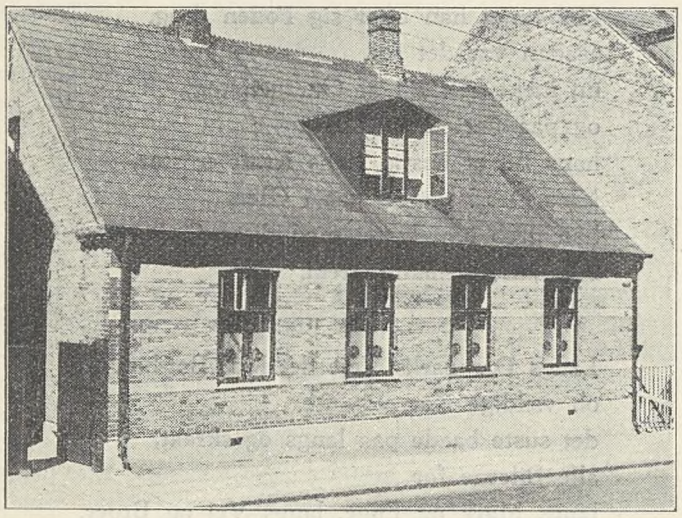

dommens Gaardside saa utilfredsstillende paa Grund af Lokalets Lidenhed, at man i Afdelingens Bestyrelse besluttede at søge tilvejebragt en bedre og mere tidssvarende Ordning.

Først undersøgtes Muligheden for at indrette Kontorlokaler i Forhuset, men da dette kun kunde ske ved Ophævelse af Lejligheder og der ikke derved kunde etableres Lokaliteter svarende til Formaalet, blev man enige om at undersøge Muligheden for at erhverve eller bygge en anden Ejendom.

Det lykkedes Bestyrelsen at finde en tilfredsstillende Løsning ved Erhvervelse og Omforandring af Nabo-

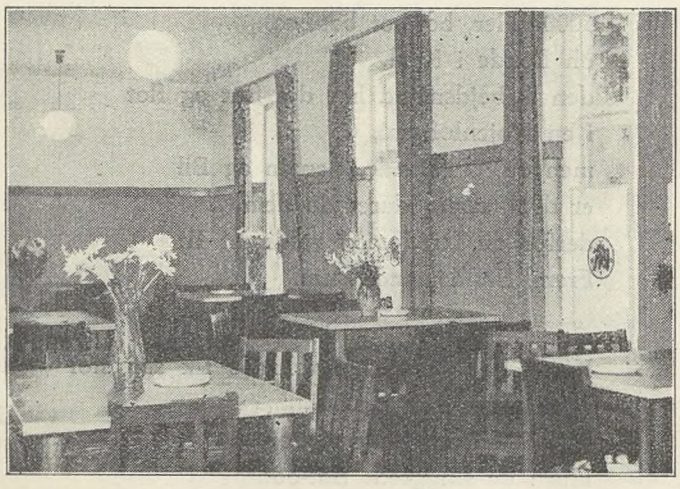

ejendommen. Ejendommen er ganske vist mindre, end den Afdelingen hidtil har været i Besiddelse af, men til Gengæld er hele den nederste Etage ved Omforandring taget i Brug til Opholdsstue for Afdelingens arbejdsløse Medlemmer under den daglige Afkontrollering. Der er endvidere indrettet Bestyrelseslokale og Kontor henholdsvis for Formanden og Kassereren. Det hele virker smukt og vil forhaabentlig vise sig at svare til Formaalet at skabe en smuk Ramme om Afdelingens Virksomhed. Medvirkende hertil vil det blandt andet være, at det ved Omforandringen er lykkedes at bevare Kontorets og Kontrolstedets centrale Beliggenhed. Afdelingens tidligere Ejendom er afhændet paa gode Vilkaar. Vi bringer vedføjet et Par Billeder af den nyerhvervede Ejendom, Kontrollokale samt Bestyrelsesværelset, hvor Bestyrelsen er samlet med Arkitekt og Haandværkere til en lille Festlighed i Anledning af Ejendommens Indvielse.

Den internationale faglige Centrals Bestyrelsesmøde i Paris den 7. Juli 1938

Under Ledelse af Walter M. Citrine afholdtes den 7. Juli i Paris et Bestyrelsesmøde i den Internationale faglige Central. Bestyrelsens Medlemmer, Jacobsen, Jouhaux, Kupers, Mertens, Schevenels og Stolz var til Stede. I Stedet for Tayerle, der var forhindret i at være til Stede, mødte Brodecky.

Generalsekretær Schevenels meddelte, at »New Zealand Federation of Labour« paa en fornylig afholdt Kongres havde besluttet at melde sig ind i IFC. Bestyrelsen modtog med stor Tilfredshed denne Meddelelse og besluttede at anbefale til Repræsentantskabsmedlemmer at bekræfte Indmeldelsen.

Dermed er 27 Lande i og udenfor Europa tilsluttet IFC. Landsorganisationen i New Zealand tilfører IFC 170,000 Medlemmer.

Med denne Indmeldelse er der sket et nyt Skridt i Retning af Realiseringen af den Beslutning, som London-Kongressen traf i 1936, idet den udtalte sig for en forstærket Aktivitet for Samling af alle Verdens Fagforeninger indenfor IFC's Rammer. Efter 1936 er den norske Landsorganisation genindmeldt — dette skete allerede før Kongressen — den meksikanske Landsorganisation nyindmeldt, den amerikanske Landsorganisation genindmeldt. Den irske Landsorganisation har

vedtaget en principiel Beslutning om Indmeldelse, og nu kommer saa endelig den new-zealandske Organisations Indmeldelse.

Fagforeningsinternationalens Indflydelse udstrækkes dermed ogsaa til en Verdensdel, hvor det hidtil har været vanskeligt at komme frem for IFC's Tanker. Denne sidste Indmeldelse berettiger ogsaa til Forhaabninger om, at det snart vil være muligt at fuldføre den australske Fagbevægelses Indmeldelse, saaledes at det venskabelige Samarbejde, der allerede bestaar, kan fuldbyrdes i en organisatorisk Tilknytning.

Bestyrelsen fik forelagt en Beretning fra Revisorerne Elvin og Meister, der var til Stede paa Mødet, og tilsluttede sig de forelagte Forslag. En Del interne Spørgsmaal behandledes, herunder drøftede Bestyrelsen indgaaende Mulighederne for en forøget Hjælpeaktion for Spanien. Der er i Anledning af 2-Aarsdagen for den spanske Borgerkrigs Udbrud til alle Organisationer og internationale Fagsekretariater udsendt Opfordringer om Forøgelse af Aktionen. Samtidig er udgivet en Brochure, der paaviser den hidtil udøvede Aktion i Spanien fra IFC's og SAI's Side.

Bestyrelsen traf Beslutning om følgende Repræsentation: Kongres i Haag, Internationalt Forbund for Arbejdere og Tjenestemænd i offentlig Tjeneste: Stolz. Lærernes Internationale, Nizza: Schevenels. Stenarbejdernes Internationale, Prag: Tayerle.

Næste Bestyrelsesmøde afholdes i Paris den 6. og 7. Oktober. Bestyrelsen vil da ogsaa tage Afsked med Direktør Butler, som forlader den internationale Arbejdsorganisations Ledelse.

IFC.

Løbende Konflikter

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen)
	(Købmand Westergaard)
Aarhus A., Aarhus K. og Skaade	(Galoptrænerne ved Aarhus Væddeløbsbane)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bjerreby	(Bjerreby Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Fole	(Fole Kommune)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Horsens K.	(Horsens Taxa)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Laven	(Grusgravsentreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nordrup	(Sønderup-Nordrup Kommune)
Nyborg	(Trælandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Petersen)
Sindal	(Sindal Teglværk)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Proprietær Winther, Skudshale pr. Svenstrup)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Gørlev	(Gørlev Teglværk)
Nim	(Nim-Underup Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Norsk Arbejder-Regerings Krisepolitik og dens Virkninger i Erhvervslivet

Maridalsvannet, hvorfra Oslo forsynes med Drikkevand.

Det er vist ikke at overdrive, naar det anføres, at man baade i danske og svenske Arbejderkredse med nogen Skepsis imødesaa den politiske Udvikling i Norge ved den anden Arbejder-Regerings Tiltræden, da Mowinckel i Marts 1935 blev bragt til Fald, en Skepsis, der vel snarere var Ængstelse og ihvertfald var udledt af de tidligere urolige Aar indenfor Norges Arbejderbevægelse.

Man spurgte uvilkaarligt sig selv: Kan det mon nu bære? Skulde det virkelig være muligt, at der ikke stadig er Brist, trods Sammensmeltningen? Stikker Bitterheden fra de tidligere kæmpende Fløje alligevel ikke saa dybt, at den atter ved given Anledning vil stække Handlekraften?

De politiske Begivenheder forud for Mowinckel-Regeringens Fald havde ydermere — ihvertfald tilsyneladende og *kun* tilsyneladende — et ligesom hektisk Præg. Der var endog dem, der syntes, at Arbejderne næsten var emsige.

Disse Synspunkter har, og glædeligvis, vist sig at være fuldkommen forfejlede!

Af Splittelsesaarenes Ragnarok og forsmædelige Nederlag havde de norske Arbejdere høstet en saa bitter Lære og saa knugende Erfaring, at Samlingsviljen ikke blot blev en voldsom og forbigaaende Reaktion, men tillige en dyb Trang til Loyalitet, en Trang, der i Dag er mere levende end nogensinde.

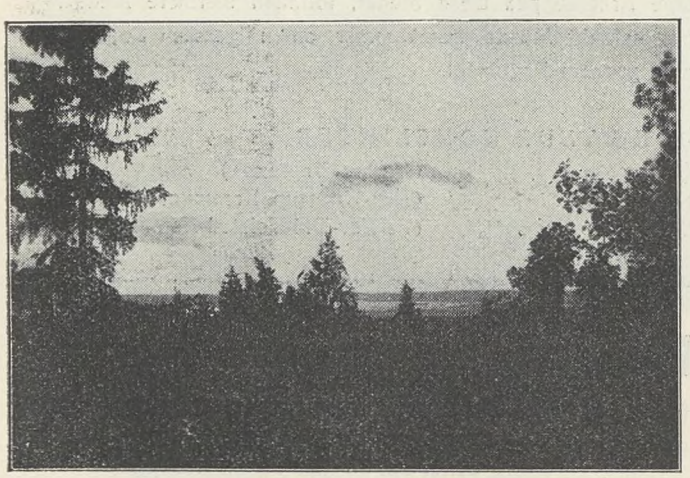

Sommernat paa Kjelsaas med Udsigt mod Oslofjord.

Splittelsens Aarsager bundede først og fremmest i de vældige Forskydninger indenfor Produktionslivet, der var afstedkommet ved den hastigt opblomstrende Stor-Industri. Store Folkelag var trukket fra Land til By før og under Verdenskrigen og kom til at udgøre et stærkt revolutionært Element, baade fordi de var kommet væk fra deres naturlige Grobund og Virkefelt, og fordi den norske Industriarbejderklasse som saadan ikke havde saa almene Traditioner som f. Eks. i Sverige og Danmark, hvor Industriudviklingen er sket mere skridtvis.

Flere af Arbejderbevægelsens Førere, deriblandt saa fremtrædende Mænd som Nygaardsvold og Tranmæl, havde gennemgaaet deres politiske Skole i Amerika ved I. W. W. og var naturligvis prægede deraf.

Dertil kom, at norsk Arbejderbevægelse paa en Maade har haft et asketisk Præg, der blandt andet har givet sig Udslag i en næsten fanatisk Kamp mod Rusdrikkene, og endelig bør man have sig in mente, at vore norske

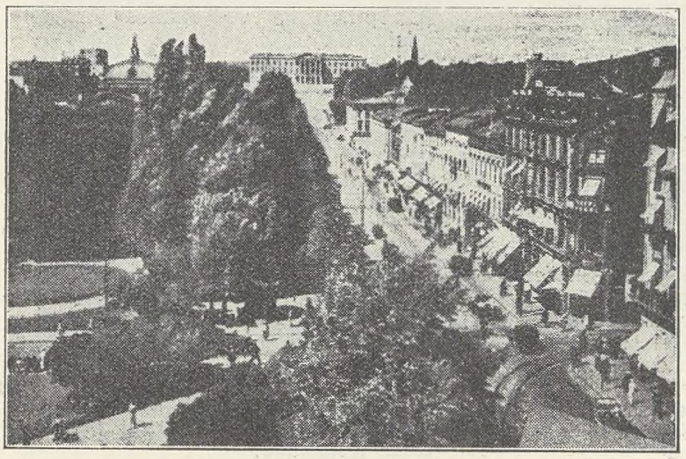

Karl Johan Gatan set fra Stortingsbygningen.

Kammerater er betydeligt mere uformelle og impulsive, end vi er det herhjemme eller hinsidan.

Saadan forklarer Nordmænd det selv. Og det er rigtigt!

Det kapitalistiske Sammenbrud i Norge efter Verdenskrigen var uden Tvivl voldsommere og ihvertfald mere langvarigt end baade i Danmark og Sverige, og saadan set har vi her den naturlige Forklaring paa Spaltningen indenfor Arbejderbevægelsen, Moskva-Aarene og alt det, der fulgte.

I 1924 var der tre Arbejderpartier i Norge. I 1927 havde man raset ud, vedtog Sammenslutningen, gik til Valg og vandt en Sejr, der var enestaaende. I Januar Aaret efter dannedes Norges første Arbejder-Regering med Chr. Hornsrud som Chef. Den fik ikke engang Lejlighed til at fremlægge Budget, men fældedes kun et Par Uger efter udenomparlamentarisk ved Bankernes horrible Krav om uindskrænket Statsgaranti for alle Bankindskud og med de ellers stridende borgerlige Partier som formelle Hjælpere.

Da Venstre-Regeringen Mowinckel i 1935 endelig havde sat alle borgerlige politiske Muligheder over Styr og efter at have drevet en umulig og samfundsfjendsk Trækken-sig-selv-i Lave-Politik og maatte demissionere, fik Norge sin anden Arbejder-Regering, denne Gang under Ledelse af Johan Nygaardsvold.

Men skønt der ikke var nogen som helst praktisk Mu-

lighed for Etablering af en Samlingsregering, idet Højre og Venstre ikke kunde enes, og Bondepartiet overhovedet ikke vilde være med efter at være blevet snydt ved et tidligere Kriseforlig med Venstre, og skønt Venstre og Højre havde lidt ubeskrivelige Nederlag ved det forudgaaende Valg, saa profeterede disse to Partier nok saa frejdigt, at heller ikke denne Arbejder-Regerings Levetid skulde blive lang.

Men Nygaardsvold holdt Stillingen, og han holder den endnu, ja, sidder saa fast som nogen Sinde! Grunden hertil er først og fremmest, at Arbejderpartiet nu er en fasttømret udelelig Helhed, men i lige saa høj Grad, at Arbejder-Regeringens Finanspolitik er af en saadan Beskaffenhed — bortset fra, at Budgetterne hviler i sig selv, og at der betales af paa Statsgælden — at Landets Nærings- og Arbejdsliv faktisk er kommet ud for et vældigt Opsving. Regeringen er, for at sige det bredt, blevet mægtig populær, og Offentligheden i al Almindelighed er faktisk indstillet paa at give den fair play.

De henved 330 Mill. Kr., som Arbejder-Regeringen *ekstraordinært* har tilført Produktionsliv og Omsætning, har paa mere end een Maade gjort sin Virkning.

Arbejder-Regeringens Tiltrædelseserklæring.

Ingen var i Tvivl om, hvad Arbejder-Regeringen prin-

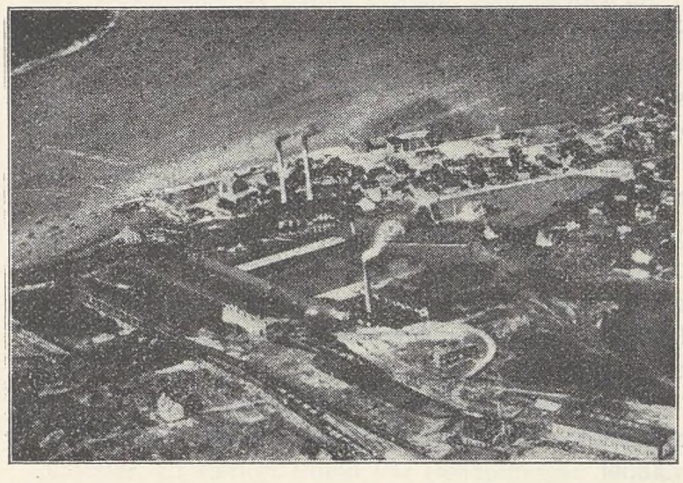

Storindustrianlæg er et typisk Træk af det moderne Norge.

cipielt vilde. Arbejderpartiets Talere havde Gang paa Gang i Stortinget stillet de borgerlige Partiers Politik i bengalsk Belysning og fremlagt vel gennemtænkte Kriseplaner, og under Finansdebatten ved Mowinckel-Regeringens sidste Budgetforslag havde Nygaardsvold som sit Partis politiske Ordfører fremsat Krav om 60.5 Mill. Kr. til Imødegaaelse af Krisens Indslag udover det Forslag paa 42 Mill. Kr., som den daværende Regering i Panik over Arbejderpartiets Paagaaenhed havde fundet det formaalstjenligt at anvende. Mowinckel forlangte et finansielt Tillidsvotum, der blev nedstemt af Arbejderpartiet og Bondepartiet.

Man havde muligt nok ventet, at Arbejder-Regeringens Tiltrædelseserklæring havde været lidt bombastisk, men i saa Fald blev man skuffet. Politisk var den velafbalanceret, sleben og maadeholden i Formen, men alligevel af en saadan Art, at man forstod: Nu var det Meningen, der skulde tages fat, og at det skulde ske hurtigt!

Regeringen, som er udgaaet af det norske Arbejderparti, hed det i Erklæringen, er klar over, at den partimæssigt ikke har et Flertal i Stortinget bag sig. Men den er baaret frem af det stærke, voksende Krav ude i Folket om, at Statsmagten med Alvor og Plan skal gribe ind i den Krise, som nu i mange Aar har raadet i norsk Nærings- og Arbejdsliv. I Samarbejde med Stortinget vil Regeringen sætte al sin Evne ind paa Kampen mod Krisen, og den henviser i saa Henseende til det norske Arbejderpartis Program og Partiets Forslag.

Dens nærmeste og vigtigste Opgave bliver da at fremme Samarbejdet og Organisationen indenfor Næringslivet, værne om og søge bedre Lønforhold for alt pro-

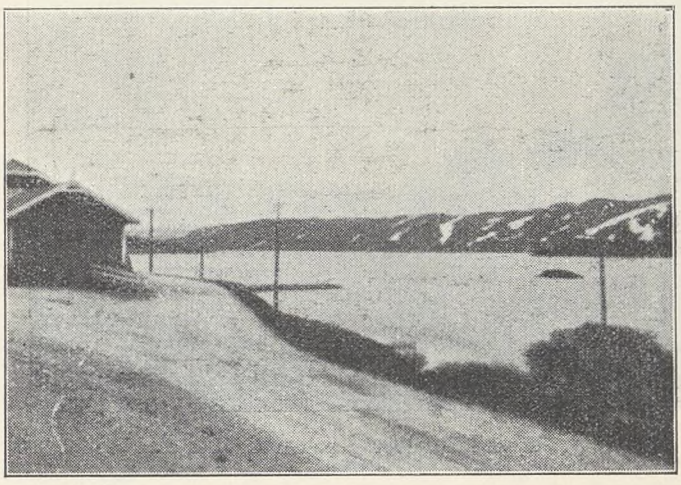

Bilvejen ved Haugastøl, ca. 1000 Meter over Havet.

duktivt Arbejde, støtte Foretagender, som kan skabe nye Arbejdsmuligheder, og gøre alt, hvad den kan, for at flere og flere kan komme i Arbejde.

Dette Rejsningsarbejde vil Regeringen bygge paa et sundt financielt Grundlag, og den vil, saa langt det staar i dens Magt, værne det økonomiske Liv i Landet mod Forstyrrelser fra Svingninger i Pengeværdien.

Den vil søge at lette Byrderne for Kommunerne. De Byrder, som Rejsningsarbejdet kræver, maa bæres af det hele Samfund og søges fordelt under Hensyn til økonomisk Evne, Arbejdslivets Trivsel og det nationale Fællesansvar. Regeringen venter, at den i dette Arbejde vil faa Tilslutning baade i og udenfor Stortinget.

Saa mange var Ordene, og man kan nok sige, det var en besk Pille for de borgerlige Partiers Politikere at sluge. Men Fortsættelsen blev beskere endda.

Kriseforliget med Bondepartiet.

Arbejderpartiet raadede over 69 af Stortingets 150 Mandater og havde ved det sidst afholdte Valg haft en Stemmefremgang paa 125.000 til over en halv Million. Alle de borgerlige Partier havde haft mægtig Tilbagegang. Ogsaa Bondepartiet havde mistet en stor Procentdel Stemmer, men skønt dette Parti nok vilde være med at fælde Mowinckels Regering, var det alligevel saa som

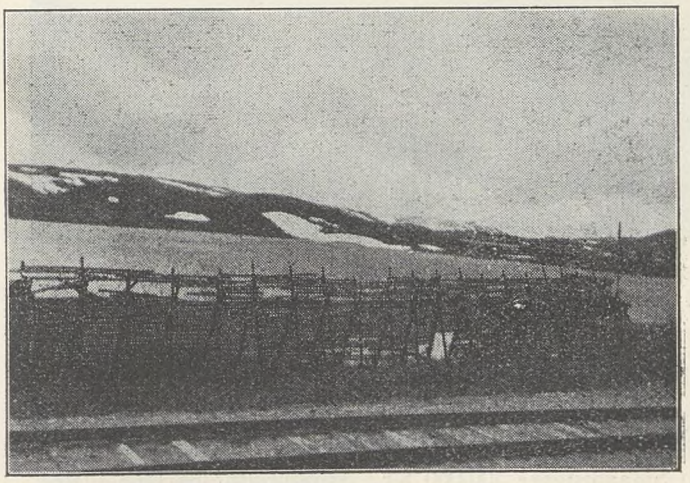

Optrækkende Snestorm sidst i Juni!

saa med Interessen for Arbejderpartiets politiske Planer. Vilde Arbejder-Regeringen have sine Krav fremmet, var der imidlertid kun een Udvej: Forlig med Bondepartiet!

Økonomisk blev dette Forlig ikke saa fedt, som mange

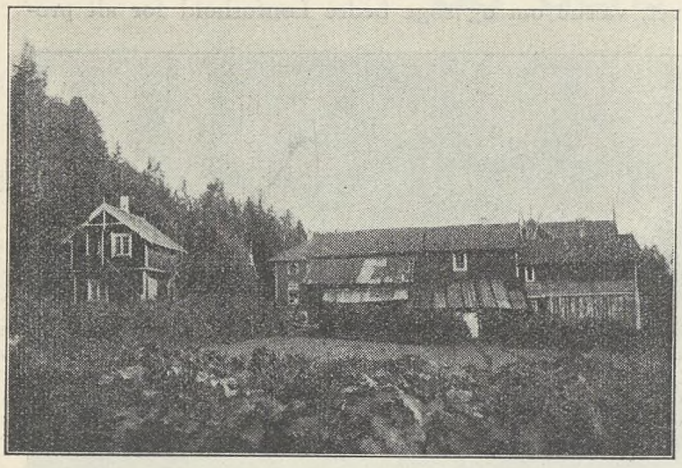

Typisk Bondebrug paa Østlandet.

havde ventet, men paa den anden Side bragte det ingen Forstyrrelse i den principielle Retningslinje. Der blev foreløbig opnaaet Forlig om Tilvejebringelse af ekstra 30.5 Mill. Kr. til Kriseformaal samt en Statsgaranti paa 5 Mill. til Rejsning af ny Industri. De 30.5 Mill. enedes man om at skaffe ved Forhøjelse af den direkte Statsskat med 13 Mill. og Resten ved Indførelse af den meget omdisputerede Omsætningsskat, der forøvrigt var Bondepartiets Opfindelse.

Dette Forlig betød, at der yderligere blev stillet 4.5 Mill. Kr. til Raadighed for vanskeligt stillede Kommuner m. H. t. Konvertering, Skatteudligning m. v., 3¼ Mill. Kr. til særlige Arbejder, halvanden Million til Bekæmpelse af Ungdomsarbejdsløsheden, trekvart Million til Forbedring af Boligforholdene i Landdistrikterne, en Million til Hjælp til Anskaffelse af Smaabaade og Fiskeredskaber, 500.000 til Udrustningslaan, 150.000 til Støtte for Omsætningen af Fiskerivarer, 100.000 Kr. til Rentelettelser for Fiskere med Fartøjslaan, 150.000 Kr. til Nedskrivning

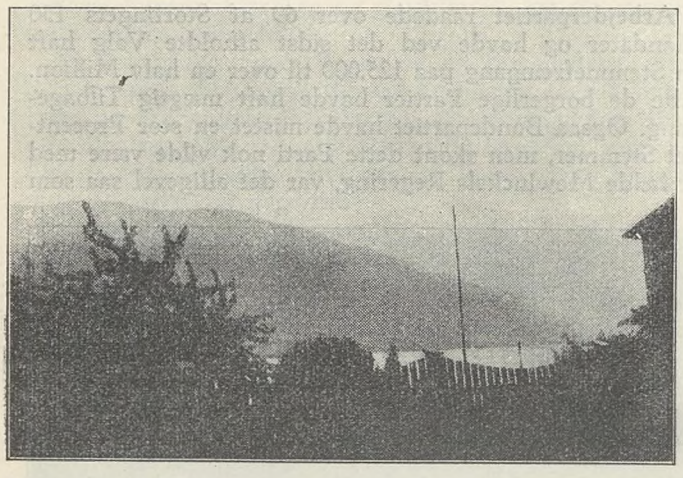

Vossevangen! Frugttræerne blomstrer i Dalen, mens en funklende Regnbyge stryger ind over det endnu sneklædte Fjeld.

ved Anskaffelse af Motorfartøjer, Havneanlæg ca. 1 Mill., Tilskud til Produktionsmælk 1.920.000 Kr., Beskyttelse af Kornproduktionen 500.000 Kr., til Smaabrugsrejsning og Jorddyrkning 1.800.000 Kr., Bidrag til Husreparationer til Smaabrugere 300.000 Kr., Afhjælpning af Arbejdsløsheden ved Skovbrugsarbejde 700.000 Kr., nye Vejarbejder 3 Mill. 700.000 Kr., Jernbaneanlæg m. v. 2.8 Mill. Kr., Rentelettelser for vanskeligt stillede Laantagere i Banker og Sparekasser 450.000 Kr.

Da Venstres Budget i det hele var revideret og vedtaget, viste det sig, at de ekstraordinære Bevillinger alt ialt androg 68.5 Mill. Kr. Hvis vi, udtalte Arbejderpartiets nye Finanslovordfører Støstad, havde redet den principielle Kæphest i fuld Udstrækning, var dette Resultat ikke naaet. Det var en bydende Nødvendighed at faa rejst Folkets Evne og Vilje til at arbejde sig ud af de økonomiske Vanskeligheder.

Den socialpolitiske Forfatter Olav Vegheim, der i en Bedømmelse af Arbejder-Regeringens Indsats har delt Sol og Vind svært lige, citerede netop Støstads Udtalelse og tilføjede, at her var i Virkeligheden taget de første planmæssige Skridt i Retning af at sætte Folk i Arbejde, genrejse norsk national Industri, bringe Fiskerierhvervet og Landbruget paa Fode, skaffe den arbejdsledige Ungdom Beskæftigelse og Uddannelse og i det hele puste nyt Liv i Produktionslivet og Fart i Arbejdet med Udvidelse af Vej- og Jernbanenet.

— — — Der var med andre Ord et nyt Tidehverv, det interessanteste Kapitel i norsk Politiks Historie var indledet.

Tom Olufson.

Den internationale Landarbejderbevægelse

Paa den af I.L.F. (International Landarbejderføderation) nylig afholdte Kongres i Amsterdam blev det vedtaget at flytte Organisationens Sekretariat fra Holland til Danmark, og samtidig blev Oscar Levinsen valgt til Sekretariatets Leder.

Denne Beslutning har vi Lov til at se som en Anerkendelse af den Standard Organisationen har naaet her i Landet.

Vi hilser for vort vedkommende denne Vedtagelse med Glæde i Haabet om, at den maa betyde en ny forøget Fremgang for Organisationen i Fremtiden.

I.L.F. er en af de yngste af Arbejderbevægelsens internationale Gruppesammenslutninger. I Organisationens Informationsblad »Bulletin« giver Redaktør Walter Kwasnik en Oversigt over Organisationens Udvikling siden dens Stiftelse, hvoraf vi nedenfor giver et Uddrag.

International Landarbejder Føderation (I.L.F.) grundlagdes i Dagene 17.—19. August 1920 i *Amsterdam*. Initiativet til Grundlæggelsen kom fra de hollandske Kammerater. Derfor var det en Selvfølge, at den stiftende Kongres blev holdt i Holland og ogsaa, at en hollandsk Kammerat, nemlig *P. Hiemstra* blev valgt som Sekretær for I.L.F. Paa denne Kongres deltog Repræsentanter fra Landarbejderforbundene i *Belgien, Holland, Italien, Sverige, Danmark, Tyskland, England, Østrig* og *Skotland*. Det var paa den Tid, hvor tusindvis af Landarbejdere i de enkelte Lande sluttede sig til Organisationerne. Saaledes repræsenterede de italienske Repræsentanter 845,000 og de tyske Repræsentanter 780,000 Medlemmer.

Den stiftende Kongres beskæftigede sig baade med Organisationsspørgsmaal og Socialiseringsspørgsmaal, og desuden med Drøftelsen af socialpolitiske Spørgsmaal ved den Internationale Arbejdsorganisation i Genéve.

Paa den *1. Kongres* (23.—25. Oktober 1921) i *Genéve* beskæftigede man sig ganske særligt med den kommende Arbejdskonference. I en Udtalelse protesterede man imod Planen om at unddrage Landarbejderspørgsmaal fra Arbejdskonferencen.

Paa den *2. Kongres* (August 1922) i *Wien* krævede man ligeledes i en Udtalelse en dybtgaaende Behandling af Landarbejderspørgsmaal ved den Internationale Arbejdsorganisation. Den *3. Kongres* afholdtes i *Berlin* i September 1924. Denne Gang krævedes af den Internationale Arbejdsorganisation ganske særlig Behandling af Arbejdstiden og af de udenlandske Vandrearbejdere. Som speciel Opgave behandledes Boligsspørgsmaal og Husmændenes Forhold. Paa den *4. Kongres* i September 1926 i *Genéve* krævede man den samme sociale Behandling af Landarbejdere, som gælder for Industriarbejdere. Ganske særlig krævede man en Regulering af Arbejdstiden, Koalitionslov og Arbejderbeskyttelse. Kongressen var enig om, at *kun* det Internationale Arbejdsbureau skulde være kompetent til en Behandling af sociale Spørgsmaal. Et saadant Krav var efter de Delegeredes Mening nødvendigt, fordi det *Internationale Landbrugsinstitut* i *Rom* ligeledes forsøgte at have Indflydelse paa internationale Reguleringer af Landarbejderspørgsmaal. Men Institutet i Rom er kun ensidig sammensat af Regeringsrepræsentanter. Landarbejderorganisationer er ikke repræsenteret ved Institutet i Rom. Den *5. Kongres* afholdtes i September 1928 i *Praha*. Paa denne Kongres behandlede man Kollektivaftaler. Et særligt Punkt var Behandlingen af Skovarbejdernes Spørgsmaal. Nu følger den *6. Kongres*, som afholdtes i Dagene 7.—11. Juli 1931 i *Stockholm*. Hovedpunkterne paa Dagsordenen var: Undersøgelsen af det Internationale Arbejdsbureau paa Arbejdskontrakternes Omraade, Landarbejdere og Landbrugspolitik, Boligspørgsmaal af Landsbygdens Arbejdere. Den sidste, den *7. Kongres* afholdtes den 2. og 3. Juli 1935 i *London*. Hovedreferaterne var 1) Landarbejdere og Landbrugskrisen og 2) Kollektive Arbejdskontrakter, derunder ogsaa Spørgsmaalet om lovfæstede Minimallønninger.

Siden I.L.F.'s Grundlæggelse i 1920 er der forløbet 18 Aar, og ude i Verdenen er meget forandret. I Italien, Tyskland og Østrig har Fascismen ødelagt de frie Landarbejderorganisationer, ligeledes i andre fascistiske Lande, og i de halvfascistiske Lande er de blevet svækkede. I.L.F.'s Sekretariat, som i 1924 blev forflyttet til Tyskland, maatte i 1933 atter overtages af I.L.F.'s første Sekretær, Kammerat *P. Hiemstra*, Holland.

I.L.F. maatte efter 1933 rekonstrueres. Denne Opgave løstes med godt Resultat. I Dag raader I.L.F. over et betydeligt Medlemsantal. I.L.F.'s tilsluttede Organisationer i de enkelte Lande har følgende Medlemsantal:

Belgien	2,000
Danmark (Landarbejdergruppen i Dansk Arbejdsmands Forbund)	34,400
Danmark (Dansk Gartnerforbund)	2,000
England	40,000
Frankrig	60,000
Holland	30,000
Jugoslavien	1,869
Norge	5,000
Palæstina	35,000
Polen	20,097
Skotland	5,000
Sverige	35,000
Svejts	1,002
Spanien	?
Tjekkoslovakiet (Prag)	36,000
Tjekoslovakiet (Reichenberg)	1,230
Ungarn	500
Ialt ...	308,698

Paa den sidste Kongres i 1935 i London var Medlemsantallet 155,128. Medlemstallet er siden forøget med ca. 150,000. Dette maa i første Række tilskrives Tilslutning fra de franske, engelske og belgiske Forbund. Men ogsaa de andre Landes Forbund kan tildels opvise en god Fremgang. Særlig gunstig er Fremgangen i Norge, Sverige, Tjekoslovakiet (Prager Forbundet) og i Palæstina.

Paa internationalt socialpolitisk Omraade kan ligeledes paavises Fremgang. Ved det *Internationale Arbejdsbureau* i *Genéve* oprettedes en *Permanent Landbrugskomité*. Komitéens Landarbejdergruppe bestaar af de frie Landarbejderorganisationers Repræsentanter. Komitéen afholdt sit første Møde i Februar 1938 i Genéve. I Spørgsmaalene om Arbejdstiden, Ferie med Løn kom man til den Klaring, at en Regulering i Fremtiden kan finde Sted paa en international Arbejdskonference. Andre sociale Spørgsmaal paa Landet skal behandles i den Permanente Landbrugskomités kommende Møder.

I de senere Aar er I.L.F.'s Bestræbelser særligt gaaet ud paa at gennemføre en mere intensiv Behandling af sociale Landbrugsspørgsmaal ved det Internationale Arbejdsbureau. Rejsningen af det Permanente Landbrugsudvalg blev derfor hilst som et foreløbigt godt Resultat. Man er klar over, at al social Fremgang er afhængig af Arbejderklassens Indflydelse i de enkelte Lande. Stadig Behandling af sociale Spørgsmaal ved det Internationale Arbejdsbureau for den arbejdende Befolkning paa Landet har ikke desto mindre en vis Betydning. Almenheden og de enkelte Landes Regeringer bliver stadig animeret til at beskæftige sig med Spørgsmaal om Arbejde paa Landet, og dette har ikke mindst moralsk Betydning.

(»Bulletin«.)

ET OMFATTENDE OPLYSNINGSARBEJDE

Som det vil erindres fra tidligere Omtale her i Fagbladet arrangeres ved Samarbejde mellem Arbejdsmændenes Fællesledelse for København og Omegn, Oplysningsforbundet og Arbejdsløshedskassens Formand, Johs. Nielsen, hvert Aar Kursus af forskellig Art for Arbejdsløse med tilknyttede Besøg dels i Teater og dels paa Museer og større Industriforetagender. Vi har atter i Aar modtaget en righoldig Beretning om denne Virksomhed, hvoraf vi skal gengive nedenstaaende.

HØJSKOLEARBEJDET

Den Del af Virksomheden, der omfatter Højskoleundervisning, angaar, som bekendt de helt unge Arbejdsløse, og er en af de mest interessante Foranstaltninger, der er tilvejebragt. Formaalet er at give de Unge Adgang til ved en Vinters Ophold paa en af Landets smukke Højskoler at lære noget nyttigt i Stedet for at gaa en lang Vinter i Møde uden Beskæftigelse.

Paa saadanne Skoler opelskes et inderligt og godt Kammeratskab, der ogsaa er medvirkende til, at Eleverne føler sig tilfredse og faar disse til at glemme alle Dagliglivets mange Bekymringer.

Af Beretningen sidste Aar fremgik det, at Frederiksberg Kommune ikke var at formaa til at yde den Suppleringshjælp, som saa godt som alle andre Kommuner ydede Højskoleeleverne. Dette Forhold maa dog i Aar siges at have bedret sig noget, selv om Kommunens Ydelser langt fra har været tilfredsstillende. Saaledes har Eleverne ikke kunnet faa betalt hele deres Kontingent til Fagforening og Arbejdsløshedskasse ved deres Hjemkomst. Dette har selvfølgelig været en meget stor Gene og Ulempe for disse Elever, der som arbejdsløse har maattet gøre sig store Anstrengelser for at fremskaffe det ret store Beløb til Betaling af disse Kontingenter. Forhaabentlig bedrer dette Forhold sig yderligere i Aar, da man daarligt kan tro, at denne velhavende Kommune vil isolere sig helt i dette Spørgsmaal.

Deltagelsen i Højskoleundervisningen har omfattet 100 Elever fordelt paa 13 Højskoler.

FORANSTALTNINGER FOR UNGE ARBEJDSLØSE

Disse Foranstaltninger har virket i ca. 5 Aar, jfr. Lov af 20. Maj 1933, efter hvilken Kommunerne med Tilskud fra Staten kan arrangere Kursus for unge Arbejdsløse i Alderen fra 18 til 22 Aar.

Københavns Kommune opretholder stadig »Asserbo-Lejren«, som er beliggende i Asserbo-Tisvilde Plantage pr. Frederiksværk. Der har i det forløbne Skoleaar været sendt 63 Elever til denne Institution, hvoraf flere opholder sig i Lejren endnu.

Fra de Medlemmer, der har været Elever i Lejren, har der kun været fremsat Lovord om denne og Lejrens daglige Ledelse.

DAGSKOLEN

Denne Institution, som er den største af alle til Virksomheden knyttede Undervisningsgrene, havde sidste Aar 10 Aars Jubilæum, og der blev den Gang fra Skoleudvalgets Side sat et stort Arbejde ind paa at skaffe en stor Tilslutning af Elever til Skolen, hvilket lykkedes i fuldt Maal.

Ogsaa i Aar har der været stor Elevtilslutning til Skolen, selv om sidste Aar var et Rekord-Aar, saa har der i Aar været nøjagtigt 50 Elever mere.

Denne enorme Tilgang maa først og fremmest tilskrives den alsidige Undervisning, som Eleverne paa Dagskolen modtager, og som spænder over ret omfattende Felter, lige fra de vigtigste Materialer, til Maskiner og Motorer m. m., som kan forekomme for Arbejdsmænd.

Dagskolen ledes, ligesom alt andet af Fællesledelsens Oplysningsarbejde af Skoleudvalget i nøje Tilknytning til Skolens fortræffelige Lærerstab, nemlig d'Hr. Kommunelærere *Hjalmar Christensen, Alfred Lauritzen* og *N. K. Johansen*, samt Ingeniør, cand. polyt. Sekretær i Industriraadet *N. Lichtenberg* og Ingeniør, cand. polyt. Turistdirektør *Mogens Lichtenberg*.

Skolen, som har haft Undervisningslokaler i Suhmsgade 4, Stuen, og i de nymonterede og nyrestaurerede Lokaler paa 3. Sal, har virket i 3 Kursus a 5 Uger, hvert bestaaende af 3 Hold, ialt 9 Hold i Tiden fra 15. Nov. 1937 til 12. Marts 1938 og har ialt været besøgt af 577 Elever.

SPROGKURSUS

Disse Kursus, som kun staar aabne for Dagskolens Elever, har atter i Aar været etableret med 3 Kursus: 1 i Tysk og 2 i Engelsk, og alle som Aftenkursus.

Deltagelsen har været ovenud stor, idet der i Aar har deltaget 108 Elever (forrige Aar 60 Elever) som fordeler sig med 39 Mand paa Tysk-Kursus og henholdsvis 37 og 32 Mand paa Engelsk-Kursus.

SLØJDKURSUS

Disse populære og af de Arbejdsløse eftertragtede Kursus er det ogsaa i Aar lykkedes at faa genetableret.

Gennem Foreningen til dette Formaal er der skaffet de nødvendige Pengemidler, og disse er bl. a. opnaaet ved Støtte fra Københavns Kommune, Bryggeriet »Stjernen«, Arbejdernes Fællesbageri, A/S Mælkeriet »Enigheden«, Arbejdernes Oplysningsudvalg og Arbejdernes Fællesledelse.

Ogsaa paa dette Kursus kunde der i Aar noteres en enorm Tilgang af Elever, idet der har deltaget 262 Mand.

FAGLIGT KURSUS

I de mange foregaaende Kursus, der er omtalt, har det kun været de voksne Kammerater, der har deltaget,

men ogsaa de helt unge har været aktive Deltagere i Oplysningsarbejdet.

Paa Roskilde Højskole afholdtes der i Dagene 8.—14. August 1937 et Ungdomskursus, i hvilket 10 af Arbejdsmændenes Ungdomsafdelings Medlemmer deltog.

Dette Kursus maa siges at have givet et godt Udbytte for hver enkelt Deltager, og et væsentligt Resultat maa det endvidere siges at være, at Interessen for yderligere Oplysning vaktes, saa Fagbevægelsen herved har faaet en Flok unge Agitatorer, der nu vil gaa ind til Arbejdet med Lyst og Glæde.

STUDIEKREDS

Ligesom sidste Aar har der været afholdt en Studiekreds over Emnet: »Fagbevægelsens Historie og Praksis«, som har været besøgt af 34 Deltagere, alle Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling. Disse har enten været Bestyrelsesmedlemmer eller deres Kammeraters Tillidsmænd paa Arbejdspladserne — hovedsagelig indenfor jernindustrielle Virksomheder.

I skriftlige Opgaver har disse Studiekredsdeltagere, der alle var i Alderen fra 14—18 Aar, lagt en ganske forbløffende Interesse for Dagen, saa man skulde tro, at Opgaverne var løst af ældre skoiede Kammerater, og ikke af ganske unge.

TILLIDSMANDSSKOLEN

Denne Del af Oplysningsarbejdet foregaar udelukkende om Aftenen, og de Kammerater, der deltager i disse Kursus, er i Modsætning til Eleverne paa Dagskolen allesammen arbejdende Kammerater, enten Bestyrelsesmedlemmer i vore Afdelinger eller faglige Klubber, eller ogsaa Tillidsmænd paa de større Arbejdspladser.

Denne Skole er inddelt i 2 Klasser, een for Begyndere og een for Viderekomne, saaledes at den egentlig er en 2-aarig Skole.

Ogsaa paa denne Skole har Tilslutningen været stor. Men denne Skole har jo ogsaa sin store Berettigelse, idet den gaar ud paa at dygtiggøre vore mange Tillidsmænd, der, naar de kender og forstaar alle Forhold, langt bedre kan varetage deres Kammeraters Interesser paa Arbejdspladserne.

Enhver, der er kendt med Fagforeningsarbejde, ved jo, at naar en Sag gribes rigtigt an fra Begyndelsen, er det altid lettere for Organisationerne at føre denne frem til et gunstigt Resultat.

Begynderne paa Skolens 1ste Klasse undervises i de rent elementære Kundskaber gennem en populær og vel tilrettelagt Foredragsvirksomhed. Disse Foredrag holdes af Lærere, der til daglig beskæftiger sig med saadanne Problemer og derfor besidder den fornødne Indsigt til at bibringe Eleverne den rette Forstaaelse af Emnerne.

For 2den Klasses Vedkommende søger man at lægge et mere praktisk Arbejde til Grundlag for Undervisningen, idet Eleverne i denne Klasse inddeles i Grupper, og hver Gruppe arbejder selvstændigt med de stillede Opgaver. Dette Arbejde foregaar ikke alene paa Skolen, men ogsaa som Hjemmearbejde. Her beskrives og tilrettelægges Stoffet til næste Mødeaften, hvor Eleverne redegør for Arbejdet, som saa af dygtige og indsigtsfulde Lærere bliver gennemgaaet og korrigeret for Eleverne.

Denne Form for Undervisning er den mest velegnede, og Maaden hvorefter der arbejdes, er den, der giver Eleverne det største Udbytte, samtidig med at Arbejdet virker overmaade interessant.

Skolen har haft 97 Elever i 1. Klasse og 69 Elever i 2. Klasse, ialt 166 Elever.

Den internationale Arbejdsorganisation

Den internationale Kommission for offentlige Arbejder har holdt sit første Møde.

Den af Styrelsesraadet for den internationale Arbejdsorganisation efter Anbefaling af Arbejdskonferencen i 1937 oprettede Kommission for offentlige Arbejder holdt den 27. Juni og de følgende Dage sit første Møde. Det er Kommissionens Opgave at fremme internationalt Samarbejde ved de offentlige Arbejders Planlæggelse og Udførelse. Mødets Ledere var Regeringsrepræsentanten fra de forenede Stater og Arbejderrepræsentanterne Leon Jouhaux, Frankrig, Schürch, Svejts samt van Achterbergh fra Bygnings- og Træarbejderinternationalen.

Ved Mødets Begyndelse mindede Direktør Butler om de af Arbejdskonferencen i 1937 opstillede Retningslinier. En vidsynt Politik paa offentlige Arbejders Omraade kan bekæmpe saavel Arbejdsløsheden, som de økonomiske Svingninger. En Forudsætning for, at denne Aktivitet kan være virkningsfuld, er det, at den er støttet af en omfattende Informationstjeneste indbyrdes imellem Staterne og det videst mulige Samarbejde. Kommissionen skal først beskæftige sig med, hvorledes alle nyttige Oplysninger kan fremskaffes. Gennemførelsen af Planerne vil derefter blive behandlet.

Arbejderrepræsentanten Schürch paaviste i sit Indlæg, at de offentlige Arbejders Virkninger i det økonomiske Liv ikke kunde bedømmes alene efter deres umiddelbare Resultater. Han besvarede ogsaa Arbejdsgivernes Krav om Rentabilitet for offentlige Arbejder. Van Achterbergh gjorde sig til Talsmand for en vidtsynt Politik. Kommissionen skulde i højere Grad søge at forebygge Arbejdsløsheden med offentlige Arbejder, end at afbøde Arbejdsløshedens Virkninger. Det var en kriseforebyggende Politik, man skulde tilstræbe.

De fleste Udtalelser drejede sig om allerede gennemførte Foranstaltninger og indhøstede Erfaringer derfra. Kommissionen opstillede en Plan til Spørgeskema til Regeringerne. Skemaet skal skaffe Oplysninger om, hvorledes man definerer offentlige Arbejder, samt hvorledes man administrativt fordeler dem efter deres Art og Tilknytning til forskellige offentlige Institutioner.

Skemaets 2. Afsnit forespørger Regeringerne om deres Principer for Anvendelsen af offentlige Arbejder. (Fremskyndelse eller Indstilling af offentlige Arbejder i Forhold til Arbejdsløshedens Omfang, Financieringsbestemmelser, Arbejdernes territoriale Fordeling etc.). I Betragtning af den Betydning, man fra Fagforeningernes Side tillægger de offentlige Arbejder som Led i Kampen mod Arbejdsløsheden, kan man regne med, at Kommissionens Arbejderrepræsentanter vil gøre alt for at fremme Kommissionsarbejdet det mest mulige og naa til et gunstigt Resultat deraf.

IFC.

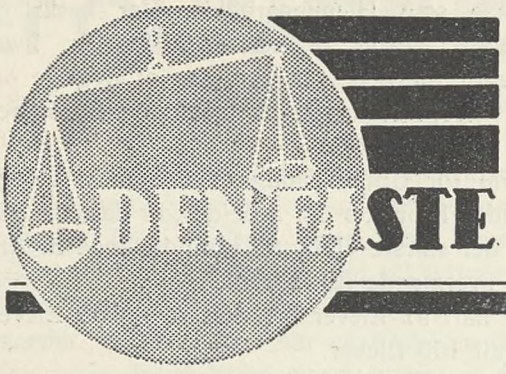

DEN FASTE VOLDGIFTSRET DØMMER

UDSKRIFT

af Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 1. August 1938 i Sag Nr. 2481: De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmandsforbund mod Godsejer H. C. Iskov, Gl. Estrup Hovedgaard.

Den 1. Juli 1937 købte Indklagede Godsejer H. C. Iskov Hovedgaarden Gl. Estrup, der nogen Tid i Forvejen var overtaget af Kreditforeningen i Viborg. Paa Kreditforeningens Vegne var Gaarden blevet bestyret af Inspektør E. Stampe Munck, og mellem denne »som Arbejdsgiver« og Auning Afdeling af Dansk Arbejdsmandsforbund var der den 21. Maj 1937 indgaaet en af Dansk Arbejdsmandsforbund medunderskrevet Overenskomst, hvorefter de nævnte Parter forpligtede sig til gensidig at respektere og i enhver Henseende overfor hinanden at overholde de til enhver Tid gældende Overenskomster mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Dansk Arbejdsmandsforbund for alt Arbejde paa Gl. Estrup.

Gaarden blev ved Iskovs Overtagelse af den drevet dels ved faste Tjenestekarle, dels ved daglønnede Arbejdere, af hvilke nogle i en Aarrække havde boet til Leje i Huse, hørende til Gaarden, saaledes at de efter eget Valg kunde betale Lejen kontant eller udføre Arbejde paa Hovedgaarden for Lejebeløbet.

Umiddelbart efter, at Iskov havde overtaget Gaarden og i Forbindelse hermed havde faaet udleveret bl. a. de paagældende Lejekontrakter, lod han gennem sin Forvalter Folkene forespørge, om de fortsat vilde arbejde paa de hidtidige Vilkaar, hvad de alle — mulig med en enkelt Undtagelse — gik ind paa. Iskov aflønnede derefter de paagældende Arbejdere som hidtil 5: faktisk i Overensstemmelse med Maribooverenskomsten, men i Oktober s. A. nedsatte han Daglønnen fra 5 Kr. 40 Øre til 4 Kr. 50 Øre. Der havde kort i Forvejen været Uenighed mellem ham og nogle af Arbejderne om Akkordbetaling for Optagelse af Kartofler, men hvorvidt det var denne Uoverensstemmelse, der gav Anledning til Lønnedsættelsen, er ikke klart oplyst under Sagen.

Under Anbringende af, at Indklagede er bundet ved den ovennævnte Overenskomst af 21. Maj 1937, og at den stedfundne Lønnedsættelse som stridende mod Maribooverenskomsten har været ulovlig, har De samvirkende Fagforbund paa Dansk Arbejdsmandsforbunds Vegne under nærværende Sag paastaaet Godsejer Iskov kendt pligtig til at respektere Overenskomsten af 21. Maj 1937, indtil han paa regelmæssig Maade har frigjort sig for denne Overenskomst, samt tilpligtet at erstatte Forbundet den stedfundne Underbetaling, der for Tiden indtil Klagens Dato den 12. Februar d. A. anslaas til ca. 800 Kr. Endelig paastaas Indklagede idømt en passende Bod.

Indklagede paastaar Frifindelse. Efter Indklagedes Fremstilling var han, der ikke er Medlem af nogen Arbejdsgiverorganisation og ikke tidligere har haft Overenskomst med nogen Arbejderorganisation, ved Overtagelsen af Gl. Estrup ganske ukendt med, at der om Arbejdsforholdene paa denne Ejendom bestod en faglig Overenskomst, idet Sælgeren intet havde oplyst ham derom. Hermed blev han først bekendt, da Arbejderne i Oktober 1937 havde paaklaget Lønnedsættelsen til Fagforeningen. Naar Indklagede straks efter sin Overtagelse af Gaarden tilbød at aflønne Folkene »som hidtil«, var dette derfor ikke Udtryk for nogen Anerkendelse af, at han vilde være bundet ved Overenskomsten af 21. Maj 1937, men kun Udtryk for, at han vilde have Klarhed over Arbejdsforholdene, samt for at han ansaa de hidtidige Lønninger for gængse paa Egnen og passende. Idet Indklagede herefter bestrider at være bundet af nogen faglig Overenskomst, hævder han at have været i sin fulde Ret til at foretage den nævnte Lønreduktion, som han af økonomiske Grunde har anset for paakrævet.

Retten finder imidlertid at maatte give Klagerne Medhold. Indklagede, der efter det foreliggende burde have haft eller søgt Kendskab til, at der eksisterede kollektivt Overenskomstforhold om Gl. Estrup, har ved uden noget Forbehold at aflønne de paagældende Arbejdere i Henhold til sit ovennævnte Tilsagn og derved overensstemmende med Overenskomsten af 21. Maj 1937 givet det Udseende af, at han agtede at respektere denne. Indklagede findes herefter at maatte betragtes som stiltiende at have tiltraadt denne Overenskomst som Arbejdsgiver, hvoraf følger, at han kun vil kunne frigøre sig for de af Overenskomsten flydende Forpligtelser ved Opsigelse med samme Varsel som det, de om Maribo-Overenskomsten kontraherende Organisationer kan opsige denne med.

Herefter vil Klagernes Paastande i det Hele være at tage til Følge, dog at der efter Omstændighederne ikke findes Anledning til at idømme Indklagede en Bod udover, at Indklagede bør efterbetale Arbejderne den dem i Henhold til foranstaaende tilkommende Løndifference.

Sagens Omkostninger bør betales af Indklagede.

K e n d e l s e:

Indklagede Godsejer H. C. Iskov, Gammel Estrup, bør overholde den ovennævnte Overenskomst af 21. Maj 1937 og bør overensstemmende hermed efterbetale de paagældende Arbejdere den dem tilkommende Løndifference.

Sagens Omkostninger, 300 Kr., betales af Indklagede.

Fredet fredet

Hillerød — Nordsjællands Benzin Co. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 50,00 til Kr. 58,00 og derudover gives der 25 Øre pr. Time, naar der køres Tankvogn, hvilket sker i over Halvdelen af Ugens Arbejdstimer, og saa ydes der Uniformgodtgørelse af Kr. 2,00 pr. Uge.

Hillerød — »Naftana« A/S. Overenskomsten fornyet for et Aar mod, at Ugelønnen er forhøjet til Kr. 67,00 pr. Uge.

Roskilde — Brugsforeningerne. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 57,00 til Kr. 62,00 og Timelønnen fra Kr. 1,25 til Kr. 1,35. Budenes Lønninger er hævet med 10 pCt. Sommerferien ændret fra 6 til 12 Dage.

Aalborg K. — Det Forenede Olie Kompagni A/S. Overenskomsten er forhøjet til Kr. 65,00 og Daglønnen er ansat til 1/6 Ugeløn plus Kr. 1,00 pr. Dag. Den almindelige generelle Sygelønsbestemmelse for Olie Kompagniet er indført i Overenskomsten.

Horsens K. — Statsbanernes Vognmand Wm. Jacobsen. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Kuske Kr. 56,00, for Chauffører Kr. 58,00. Dagløn 1/6 Ugeløn plus 50 Øre pr. Dag. Overarbejde 30—50 og 100 pCt. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Vejle K. — De private Rutebilejere. Overenskomsten fornyet imod, at Ugelønnen er forhøjet med Kr. 3,00 til Kr. 68,00. Der er indført samme Uniformsgodtgørelse som hos Statsbanerne og samme Betaling for Udlejningsture som hos Statsbanerne.

Fredericia K. — Landbomejeriet. Efter at have varslet Strejke er ny Overenskomst oprettet, hvorved der er opnaaet en Forhøjelse af Ugelønnen paa Kr. 5,00 a 6,00 Kr.

Forbundet — Statens Jordlovsudvalg. Overenskomsten med Statens Jordlovsudvalg angaaende Arbejdsforholdene paa de Landbrug, der administreres af Jordlovsudvalget, er forlænget under 21. April med den Ændring, at for Københavns Omegn gælder de til enhver Tid eksisterende Overenskomster mellem Københavns Kommune og Kommunens Kørselsafdeling og D. A. F., i Stedet for Maribooverenskomsten, hvilken Overenskomst er traadt i Kraft fra 1. Maj.

Sværdborg Afd. — Paludans Planteskole. Ved en Forhandling den 21. April er Overenskomsten med Paludans Planteskole forlænget. Timelønnen for Mænd er forhøjet til 84 Øre, for Kvinder til 50 Øre. Arbejdstiden om Sommeren 9 Timer og om Vinteren 8 Timer. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Forbundet — Cikoriedyrkerne paa Fyn. Overenskomsten med de fynske Cikoriedyrkere er forlænget med de samme Forhøjelser af Lønningerne, som Forligsmandens Forslag gav for Cikoriearbejdet paa Sjælland. Overenskomsten træder i Kraft 1. Maj og gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Maj.

Laven Afd. — Linaa Vesterskov. Overenskomsten med Linaa Vesterskov er nu forlænget med et Tillæg til de gældende Akkordsatser paa 5—15 pCt., gennemsnitlig antagelig 9 a 10 pCt. Timelønnen er 88 Øre. Arbejdstiden 8 Timer hele Aaret. Overenskomsten træder i Kraft fra 1. Maj og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Herlufmagle Afd. — Entreprenør Blinge, Herlufmagle. Med ovennævnte Entreprenør har været afholdt Forhandling, ved hvilken man enedes om en Forlængelse af den bestaaende Overenskomst. Entreprenørarbejdet betales i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Timelønnen for Tærskearbejde forhøjedes fra 75 Øre til 1 Kr. Brændeskæring betales med en Femtedel pr. Mand af Prisen for Brændeskæringen, denne Pris bibeholdes Sæsonen ud, men inden 1. December optages Forhandling om Prisen for den kommende Sæson. Overenskomsten kan opsiges med 1 Mnd. Varsel til en 1. April.

37 Kreds — Dræningsmester C. C. Sørensen, Staby pr. Ulfborg. Ovennævnte Dræningsmester har tiltraadt den mellem Jysk Dræningsmesterforening og D. A. F. til enhver Tid gældende Overenskomst.

Forbundet ang. Priskurant for Landbrugsarbejde paa Sjælland og Møn. Priskuranten for Landbrugsarbejde paa Sjælland og Møn er nu udarbejdet i det allervæsentligste for Daglønningernes Vedkommende paa Basis af de i Forligsmandsforslaget i Maribo-Overenskomsten fastsatte Lønninger, for Tjenestekarlenes Vedkommende og Daglejerkarlene med væsentlige Tillæg til Minimallønningerne.

Forbundet ang. Priskurant for Landbrugsarbejde paa Fyn og Langeland. Priskuranten for Landbrugsarbejde i Fyns Stift er udarbejdet i det allervæsentligste for Daglønningernes Vedkommende paa Basis af de i Forligsforslaget i Maribo-Overenskomsten fastsatte Lønninger, for Tjenestekarlenes Vedkommende og Daglejerkarlene med væsentlige Tillæg til Minimallønningerne.

Forbundet ang. Priskurant for Landbrugsarbejde i Sønderjylland. Priskuranten for Landbrugsarbejde i Sønderjylland er nu udarbejdet, i det allervæsentligste paa Basis af den for Aarhus-Skanderborg m. fl. Amter gældende Priskurant.

Brorup-Valby Afd. — Gdr. Gustav Hansen, Elmedal, Ny Holmstrup. I ovennævnte Sag, hvor Gaardejeren ulovligt havde bortvist vort Medlem Tjenestekarl Arne Andersen og bl. a. havde forsømt at give ham Kost en Dag Gaardejeren og hans Familie var ude at rejse og begaaet andre Uregelmæssigheder, er nu forligt saaledes, at Gaardejeren har betalt 125 Kr. til fuld Afgørelse.

Skaade Afd. — Gdr. Axel Nielsen, Holme pr. Aarhus. I ovennævnte Sag, hvor Gdr. Axel Nielsen ved en som Arbejdsleder kamoufleret Dræningsmester forsøgte at gennemføre Dræningsarbejdet uden Iagttagelse af Dræningsoverenskomstens Bestemmelser, har der været afholdt Mægling, ved hvilken Gaardejeren maatte underskrive paa at respektere Dræningsoverenskomsten, naar han selv optraadte som Arbejdsgiver. De af vore Medlemmer rejste Krav blev bilagt med en Erstatning paa 70 Kr.

Vordingborg Afd. — Rosenfeld Gods. Den i ovennævnte Sag rejste Klage over Nægtelse af Ekstrabetaling af Staldkarlen paa Rosenfeld er bilagt med, at Karlen har faaet den af ham forlangte Ekstrabetaling for Pasning af Heste udenfor den normale Arbejdstid.

Bov Afd. — Krusaagaard. Mellem Afdelingen og Jordlovsudvalget har der været Uoverensstemmelse om, fra hvilket Tidspunkt Anciennitetstillægget for de paa Krusaagaard beskæftigede Arbejdere skulde træde i Kraft. Ved en Forhandling mellem Forbundet og Jordlovsudvalget er der opnaaet Enighed om følgende: »Tillægget udbetales halvaarsvis bagud, første Gang den 1. Maj 1937 for Perioden 1. November 1936 til 30. April 1937. Tillægget beregnes efter den Anciennitet den paagældende Arbejder havde paa det Tidspunkt, da 1. Udbetaling finder Sted.« Med denne Afgørelse er Afdelingens Krav opfyldt og Sagen dermed sluttet.

Karlslunde Afd. — Forpagterne Chr. og Nikolai Rasmussen, Karlstrup. Ovennævnte 2 Forpagtere havde nægtet for Tærskearbejde at afregne deres Løsarbejdere med den Timeløn 85 Øre plus Kosten, der er betalt af de andre Landmænd for Tærskearbejde indenfor Karlslunde Afdelings Omraade. Med Forbundets Sanktion er Sagen derefter blevet indanket for Retten, hvor der er givet Dom for, at de 2 Forpagtere tiltrods for, at de hævdede, at de havde anden Aftale med de paagældende Folk, skal betale som af Afdelingen krævet 85 Øre i Timen plus Kosten, idet det i Rettens Kendelse bl. a. udtales, at af Sagens Oplysninger fremgaar, at den krævede Betaling 85 Øre plus Kosten maa antages at have været den paa Egnen i Efteraaret 1937 gængse Betaling for Tærskearbejde. Sagens Omkostninger blev hævet.

Hovedgaard — Hovedgaard Teglværk. Overenskomsten fornyet. De almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen tiltrædes. Timelønnen fastsættes til 105 Øre, og alle Akkorderne forhøjes med 7 pCt.

Hejnsvig — Kathrinebjerg Teglværk. Overenskomsten fornyet. De almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen tiltrædes. Timelønnen fastsættes til 105 Øre, og alle Akkorderne forhøjes med 7 pCt.

Hær og Flaade — Hærens tekniske Korps. Overenskomsten fornyet for 3 Maaneder. Timelønnen er fastsat til de første 3 Maaneder 107 Øre, derefter 113 Øre plus et Akkordafsavnstillæg af 38 Øre pr. Time. Akkordbasis er fastsat til 159 Øre pr. Time, og Akkordforskudsudbetalingen er 140 Øre pr. Time. Endvidere er der for en Del Arbejder fastsat Tillægsbetalinger uden Hensyn til, om Arbejdet udføres paa Timeløn eller i Akkord.

Viby, Jylland — Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med sædv. Opsigelsesventil. Ugelønningerne er forhøjet saaledes: a) Margarinefabriken. I Dagdrift fra Kr. 63,00 til Kr. 67,50, i 2- og 3-Holdsdrift fra Kr. 68,00 til Kr. 73,00. b) De øvrige Fabriker. I Dagdrift fra Kr. 61,00 til Kr. 65,50, i 2- og 3-Holdsdrift fra Kr. 66,00 til Kr. 71,00. Endvidere er forskellige Tillægsbetalinger forhøjet, og Arbejderne har Ret til 9 Dages Sommerferie med fuld Løn i Stedet for som hidtil 6 Dage.

Nørre Nebel — Nørre Nebel Teglværk. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med sædv. Opsigelsesventil. Lønningerne forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Ølgod — Østbæk Teglværk. Overenskomsten fornyet for 2 Aar med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønningerne og Akkordlønningerne er forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Tistrup — Hesselho Teglværk. Overenskomsten fornyet for 2 Aar med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønningerne og Akkordlønningerne er forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Aarhus M. — Murermester Henry S. Petersen, Aarhus. Ved Pudsning af indvendige Trapper opstod der Uoverensstemmelse om, hvorvidt det paagældende Arbejde kunde karakteriseres som et Pudsearbejde eller som Udlægning af Slidlag. Organisationen forlangte det afregnet som Pudsearbejde, medens Mesteren kun vilde betale det som Slidlag. Da der om et Arbejde af samme Art umiddelbart i Forvejen var afsagt en faglig Voldgiftskendelse, hvor Opmanden gav Forbundet Medhold i, at Arbejdet skulde afregnes som Pudsearbejde, henstillede vi til Centralforeningen om at afregne Arbejdet i Henhold hertil; under Henvisning til forskellige særlige Forhold afviste Centralforeningen dette Forlangende. Sagen har senere været behandlet i Den faste Voldgiftsret, hvor Sagen henvistes til faglig Voldgift. Begrundet paa forskellige Omstændigheder og bl. a. af Hensyn til den opnaaede Timefortjeneste, har vi i Samraad med Afdelingen besluttet, at Sagen ikke skal fremmes. ...

Ribe — Murermester Jacobsen, Græstedbro. Om en af Afdelingen foretagen Akkordopgørelse over et Bygningsarbejde ved Ribe Amtssygehus forelaa Uoverensstemmelser, som det ved et Mæglingsmøde lykkedes at bringe ud af Verden med Undtagelse af 2 Spørgsmaal vedrørende Betaling for Overtransport af Mørtel og Betaling for Vandbæring. Disse to Spørgsmaal blev forelagt en faglig Voldgiftsret til Afgørelse, som forligte Sagen saaledes, at Murermester Jacobsen til fuld Afgørelse af begge Spørgsmaal skal betale 600 Kr.

Viby Jylland — Murermester O. Hougaard. I Anledning af en af Entreprenøren foretagen Afskedigelse af 2 Mand, der havde deltaget i en Jernakkord, er der afholdt Mæglingsmøde, hvor Sagen henvistes til fornyet Behandling mellem de lokale Parter. Ved denne Forhandling er der opnaaet Enighed om, at Mesteren til fuld Afgørelse af det foreliggende Spørgsmaal betaler Arbejderne Kroner 35,00.

24. b. Kreds (Redsted Hvidbjerg Afd.) — Murermester H. Jensen og Murermester J. Holm. Mestrene har underskrevet paa at ville overholde den mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overensk.

Lager- og Pakhusarbejderne — Slotholmens Kedelanlæg. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 63 til Kr. 67.

Skaade — Entreprenør Thomas Pedersen, Saralyst pr. Aarhus. Ved et Mæglingsmøde Lørdag den 30. April d. A. angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for Afsavn af Skur ved et Kloakarbejde i Skaade Kommune enedes man om, at Entreprenøren til fuld Afgørelse af det foreliggende Stridsspørgsmaal betaler for 51 Dage a 85 Øre = Kr. 43,35. Beløbet betaltes kontant ved Mødet til Formand Ejler Mikkelsen.

Bryndum — Murermester N. Lauridsen. Fra Afdelingen forelaa der Klage over, at Murermester N. Lauridsen, V. Nebel pr. Esbjerg, ved Ombygning af Bryndum Mejeri afregner sine Arbejdsmænd med 75 Øre i Timen. Vi klagede til Landhaandværkernes Hovedorganisation over Forholdet, hvorefter dette er bragt i Orden, saaledes at Mesteren har udbetalt det for lidt betalte.

5. Agitationskreds — Brd. Hansen, Vig. Firmaet har tiltraadt den mellem vort Forbund og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

3. Kreds (Fredensborg Afd.) — Kagerup Grusgrav. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen er den for 2. Zone gældende mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen og stiger og falder samtidig med samme Overenskomst. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

25. Kreds (Hou Afd.) — Murermester Carl Christensen, Hou. Mesteren har tiltraadt den mellem vort Forbund og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Skibby — Kommunen. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 124 Øre, i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Det samme gælder Akkordarbejde. Skærveslagning: 6 cm Kr. 7,50, 7 cm Kr. 7,00 pr. m³. Tjæretillæg 15 pCt. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Jægerspris — Gerlev-Draaby Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 124 Øre, iøvrigt i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Det samme gælder Akkordarbejde. Skærveslagning: 6 cm Kr. 7,50, 7 cm Kr. 7,00 pr. m³. Tjæretillæg 15 pCt. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Skuldelev — Skuldelev-Selsø Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 124 Øre, iøvrigt i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Det samme gælder Akkordarbejde. Skærveslagninä: 6 cm Kr. 7,50, 7 cm Kr. 7,00 pr. cm³. Tjæretillæg 15 pCt. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Ferslev-Vellerup — Ferslev-Vellerup Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 124 Øre, iøvrigt i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Det samme gælder Akkordarbejde. Skærveslagning: 6 cm Kr. 7,50, 7 cm Kr. 7,00 pr. m³. Tjæretillæg 15 pCt. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Dalby — Kyndby-Krogstrup Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 124 Øre, iøvrigt i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Det samme gælder Akkordarbejde. Skærveslagning: 6 cm Kr. 7,50, 7 cm Kr. 7,00 pr. m³. Tjæretillæg 15 pCt. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Ballerup — Ballerup-Maaløv Kommune. Ved Forhandling er den opsagte Overenskomst blevet fornyet. Arbejdstid og Overarbejdsbetaling i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Timeløn 140 Øre. Iøvrigt i H. t. Entreprenøroverenskomst. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til 1. Marts.

Odder — Kommunen. Ved Forhandling er den opsagte Overenskomst fornyet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 124 Øre plus 18 Øre for Tjærearbejde. Slagning af 5 cm Skærver Kr. 9,25 pr. m³, 4 cm Kr. 11,50. Timeløn ved Skovning og Plantningsarbejde 110 Øre. Desuden er aftalt en Række Akkordpriser. Dagpenge ved Ulykkestilfælde 3 Kr. pr. Dag. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April, dog tidligst 1940.

Skelskør — Kommunen. Den opsagte Overenskomst er blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 118 Øre. 15 pCt. Tillæg for visse Arbejder. Opgravning til Vand- og Gasrør samt nye Kloaker udføres i Akkord efter Overenskomsten med Centralforeningen. Tjæretillæg 20 pCt. Skærveslagning Kr. 8,50 pr. kbm, Sporsten dog Kr. 11,50. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede. Opsigelse 2 Mdr. til en 1. April.

27. Kreds — Statens Jordlovsudvalgs Vildmosetilsyn. Med Statens Jordlovsudvalgs Vildmosetilsyn er nu afsluttet Overenskomst om Arbejdet i Store og Lille Vildmose. De hidtil gældende Akkordpriser er forhøjet med 12 pCt., Arbejdstiden er fastsat til 48 Timer om Ugen, Timelønnen er i Henhold til den mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen til enhver Tid gældende. Ugelønnede Arbejdere betales med 62 Kr. 20 Øre om Ugen, Kreaturpassere aflønnes med 61 Kr. 80 Øre pr. Uge i Sommerhalvaaret og 51 Kr. 80 Øre pr. Uge i Vinterhalvaaret. Overenskomsten træder i Kraft 1. April og gælder, til den med 3 Mdr. Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts.

Forbundet — Lindenborg Skovdistrikt. Overenskomsten med Lindenborg Skovdistrikt er ved Forhandling blevet forlænget. Timelønnen forhøjedes til 88 Øre, Skovningsakkorderne, Grøftegravning og Vejarbejde m. m. med 10 pCt. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Firma Otto Petersens Automatfabrik. Afdelingen klager over, at Firmaet har underbetalt 7 af vore Medlemmer med forskellige Beløb ialt en samlet Sum af Kr. 280,00. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, og denne har nu meddelt os, at Firmaet nu aflønner de paagældende med tarifmæssig Betaling og yder Efterbetaling i Henhold til Overenskomsten.

D. A. F. — De sydvestjyske Teglværker. Mellem Repræsentanter for De sydvestjyske Teglværkers Salgskontor i Ølgod og Repræsentanter fra vort Forbund og 37. og 41. Agitationskreds er der truffet Aftale om, at de til Salgskontoret tilsluttede Teglværker tiltræder Forligsforslaget af 20. Marts d. A., hvad angaar Overenskomstforholdet mellem Kalk- og Teglværksforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund, dog saaledes at de ugelønnedes Lønninger forhøjes med 10 pCt. De paagældende Teglværker er: Haltrup Teglværk, Nr. Nebel Teglværk, Baunhøj Teglværk, Hesselho Teglværk, Ølgod Teglværk, Odderup Teglværk, Foersom Teglværk, Trøstrup Teglværk og Alkjærsig Teglværk.

Vildbjerg Afd. har fornyet Overenskomsten med Møltrup Teglværk med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Næstved Afd. har fornyet Overenskomsten til 1940 med den sædv. Opsigelsesventil med Karebækstorp Teglværk med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Støberiarbejderne har oprettet Overenskomst med Det socialfilantropiske Boligselskab. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 160 Øre. Overtidstillæg for de første 4 Klokketimer 50 pCt., derefter 100 pCt. 12 Dages Sommerferie. Løn under Sygdom de første 6 Dage. Overenskomsten gælder til 25. Marts 1939.

Støberiarbejderne har fornyet Overenskomsten med Firmaet Laurits Christiansen, Skt. Pederstræde 34—36. Timelønningerne forhøjet fra Kr. 1,21 til Kr. 1,28. Samtlige Akkorder forhøjet med 6 pCt.

Støberiarbejderne har fornyet Overenskomsten med Firmaet Københavns Sprøjtefabrik. Timelønninger og Akkordlønninger forhøjet med 6 pCt. Sommerferiebetaling som i Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning.

Støberiarbejderne har fornyet Overenskomsten med Kakkelovnskompagniet 1 Aar med Timelønningerne forhøjet fra 148 til 160 Øre. Derudover faar Arbejderne 50 Øre pr Dag i Cyklegodtgørelse.

Mørke Afd. har fornyet Overenskomsten med Ommestrup Teglværk 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

42. Kreds har sluttet Overenskomst med Nyland Tørvefabrik. Firmaet tiltræder den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Tørvefabrikantforeningen afsluttede Overenskomst. Der er fastsat en Række Akkordpriser. Arbejderne holdes ulykkesforsikrede for Kr. 4,00 pr. Dag ved indtrædende Ulykkestilfælde. Firmaet beskæftiger fortrinsvis Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Moselund Afd. har fornyet Overenskomsten med Paarup Teglværk med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Skanderborg har sluttet Overenskomst med Skanderborg Kalkværk. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 118 Øre. Derudover er fastsat en Del Akkordpriser. Regler for faglig Strid. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. April.

Følleslev-Særslev har fornyet Overenskomsten med Favrbo Teglværk 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

D. A. F. — De store Ægforretninger (Landsoverenskomsten). Overenskomsten er fornyet til 1. Januar 1940 med Ret til Opsigelse i 1939. Ud over forskellige Ændringer i de almindelige Bestemmelser, hvor der er sket Forbedringer paa forskellige Omraader, bl. a. vedrørende Ferie for Løsarbejdere og vedrørende Organisationsspørgsmaalet, hvor det nu er fastslaaet, at det er en Forudsætning for Overenskomsten, at Arbejderne skal være Medlemmer af Forbundet, er der sket følgende Forandringer med Hensyn til Lønnen. Lønnen for Chauffører fastsættes til Kr. 61,25 pr. Uge. Lønnen for Lagerarbejdere til Kr. 58,00 pr. Uge. Timelønnen for Chauffører fastsættes til Kr. 1,42 pr. Time og for Lagerarbejdere til Kr. 1,32 pr. Time. Timelønnen for Arbejde paa Søgnehelligdage fastsættes til Kr. 1,85 pr. Time.

Lager- og Pakhusarbejdere — Den kgl. grønlandske Handel. Overenskomst oprettet. Ugelønnen hævet fra Kr. 64,74 til Kr. 70,00. Daglønnen hævet fra Kr. 10,79 til Kr. 12,20. Under Sygdom ydes efter 1 Aars Beskæftigelse fuld Løn i 6 Uger minus Kr. 3,00 pr. Dag. Ved Ulykkestilfælde fuld Løn i 13 Uger minus Kr. 3,00 pr. Dag. Efter 610 Dages Beskæftigelse i 3 Aar ydes 12 Dages Sommerferie. Til andre Arbejdere 1 Dag for hver 25 Dages Beskæftigelse i indtil 10 Dage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Lyngby — Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme. Overenskomsten er fornyet til 1. Marts 1940 med Ret til Opsigelse i 1939. Der er opnaaet forskellige mindre Forbedringer i Overenskomsten, men det vigtigste er, at Ugelønningerne er hævet til for Staldfolkene i Tiden fra 1. Marts til 30. November 70,00 Kr. pr. Uge, og fra 1. December til 28. Februar (29. Februar) 66,00 Kr. Fodermestrene afregnes i samme Tidsrum med henholdsvis Kr. 80,00 og Kr. 76,00 pr. Uge. Overenskomsten er afsluttet med Foreningen af Trænere ved Klampenborg Væddeløbsbane med Tiltrædelse af Foreningen til den ædle Hesteavls Fremme.

D. A. F. — Statsbanerne (Rutebilchauffører). Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med Ret til Opsigelse i 1939. Der er ved Forhandlingerne opnaaet forskellige Forbedringer i de almindelige Bestemmelser, og her er bl. a. opnaaet Enighed om, at der for Ventetid udenfor Hjemstedet paa ud over 2 Timer skal betales Overliggetid med Kr. 1,10 pr. Time. Endvidere er det fastslaaet, at nødvendig Ekspeditionstid før og efter Køretid regnes for Tjeneste, ligesom hver 4. Fridøgn i Maanederne Septbr.—Maj incl. skal falde paa en Søndag. Den hidtidige Regel om Betaling af Kr. 75,00 for den første leverede Uniform er udgaaet. Der er i Overenskomsten indført Tillidsmandsregler. Endvidere er det fastslaaet, at ogsaa Reservechauffører har Ret til Ferie i Henhold til Overenskomstens Bestemmelse om Løsarbejdernes Ferieforhold. Ugelønnen for faste Chauffører ansat til Kr. 70,00. Paa Ruten København-Taastrup Kr. 72,00 og for København Kr. 76,00. Tillægsbetalingen for Overarbejde er ansat til 38 Øre pr. Time. Timelønnen for Reservechauffører er for Provinsen Kr. 1,55, for København Kr. 1,65 paa Hverdage og Kr. 2,15 paa Søn- og Helligdage. Overliggedagpengene er ansat til Kr. 1,85 pr. Time.

Film- og Forlystelsesfunk. — Teltholderne paa Dyrehavsbakken. Overenskomst oprettet. Timelønnen forhøjet fra Kr. 1,40 til Kr. 1,55 indtil 4 Timer Kr. 1,65. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 5,00 pr. Dag. Tillidsmandsbestemmelser. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. April 1941, dog kan den ikke opsiges til Ophør i en Sommersæson.

Rønne — Dampskibsselskabet paa Bornholm af 1866. Overenskomst afsluttet jfr. Forligsmandsforslaget, og er der iøvrigt lokalt opnaaet Enighed om en Ordning af Spørgsmaalet om Betaling for Tilsigelse til Arbejde paa Søn- og Helligdages Eftermiddage.

Horsens K. — Horsens Omnibusselskab. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn Kr. 62,00. Reservechauffører Kr. 1,45 pr. Time, mindst for 4 Timer. Overarbejde 30, 50, 100 pCt. 6 Dages Sommerferie. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: I Henhold til Forhandlingsreglerne.

Chaufførerne — Medova-The og Smør Co. Overenskomsten fornyet mod, at Ugelønnen er forhøjet med Kr. 4,75 pr. Uge.

Hillerød — Shell's Depot i Hillerød. Overenskomsten fornyet for 1 Aar, mod at Ugelønnen er forhøjet til Kr. 67,00.

Skive A. — Skivehus Asfalt- og Tagpapfabrik. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden 8 Timer. Timelønnen 121 Øre samt forskellige Tillægsbetalinger. Sædv. Overtidstillæg. Holddriftsbetaling efter Nævnskendelsen af 1922. Kr. 3,00 pr. Dag i Dagpenge fra første Dag ved Ulykkestilfælde. Ferie med fuld Løn. Tillidsmandsregler og Regler for faglig Strid. Gælder til 1. Marts 1940 med sædv. Opsigelsesventil.

Ganløse — Kalveholm Teglværk. Overenskomst oprettet. De almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen tiltrædes. Timeløn 105 Øre. Brænderløn henholdsvis Kr. 59,50 og Kr. 63,00 pr. Uge.

Aars — Aars Teglværk. Overenskomsten forlænget 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Kellerup — Vinderslevgaard Teglværk. Overenskomsten forlænget 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Ilbro — A/S Ilbro Teglværk. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Øse Nordenskov — Haltrup Teglværk. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Oksbøl-Skødstrup — A/S Baunhøj Teglværk. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Støberiarbejderne — Redningskorpsets Entreprenørafdeling. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 130 til 135 Øre og for dygtige og mere betroede Arbejdere fra 150 til 165 Øre.

Støberiarbejderne — A/S »Ginge«, P. Bangsvej. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønningerne henholdsvis 110 og 120 Øre forhøjet med 8 pCt. Derudover har 7 Mand faaet 2 Øre og 1 Mand 5 Øre mere pr. Time. Sommerferiebetalingen er forhøjet fra Kr. 60,00 til Kr. 65,00.

Støberiarbejderne — Firmaet »Ambi«. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 110 til 120 Øre. For Ungarbejdere fra 18 til 19 Aar fra 90 til 100 Øre og fra 19 til 20 Aar fra 100 til 110 Øre. Alle Akkordfortjenester til 150 Øre pr. Time forhøjes med 6 pCt. og fra 151 Øre til 200 Øre med 5 pCt.

Støberiarbejderne — A/S »Chrysler«s Automobilfabrik. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 150 til 160 Øre. Feriegodtgørelsen hævet fra 4 til 5 Øre pr. Time.

Støberiarbejderne — Den kgl. Mønt. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 139 til 150 Øre. Tillægsbetalingerne forhøjes med 6 a 7 pCt. Der betales fuld Løn for alle Helligdage. Betalingen for Sygedage forhøjes fra 12 til 15 Dage.

Støberiarbejderne — A/S Adler's Automobilfabrik. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 130 til 140 Øre og fra 155 til 167 Øre. For Søn- og Helligdage betales 100 pCt. fra Kl. 12 (før fra Kl. 16). Skifteholdsbetalingen er forhøjet fra henholdsvis 14 og 23 Øre til 21 og 30 Øre.

Tarm — Tarm Kødmelsfabrik. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 111 til 125 Øre og Ugelønnen for faste Folk fra Kr. 50,40 til Kr. 57,00.

Faaborg — A/S Tapet- og Farvefabriken »Fiona«, Faaborg. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med sædv. Opsigelsesventil. Ugelønnen Kr. 50,00 er forhøjet for Arbejdere, der erholder Tillæg, til Kr. 56,00 og for Arbejdere uden Tillæg til Kr. 57,00. For Ungarbejdere er Lønnen forhøjet fra Kr. 35,00 til Kr. 40,00 i Alderen fra 18—19 Aar og fra Kr. 40,00 til Kr. 45,00 i Alderen fra 19—20 Aar. Til Tapettrykkere og Farveblandere ydes et Tillæg af 22 Øre pr. 100 Ruller Tapet til ligelig Fordeling. Alt Arbejde ved Kollergangen og Sigtemaskinen betales med et Tillæg af 10 pCt. Under Sygdoms- og Ulykkestilfælde erholder Arbejderne Kr. 20,00 pr. Uge de første 13 Uger. Sommerferie i H. t. Loven.

Fabrikarbejderne — A/S De danske Eddikebryggerier. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Ugelønnen Kr. 62,00 hævet til Kr. 66,50. For 2- og 3-Holdsdrift er Ugelønnen Kr. 73,00 til begge Hold.

Raunholt — Thestrup Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Moselund — Tørvefabrikant M. Ankersen. Afdelingen har forhandlet med Firmaet om Tiltrædelse af Overenskomsten for Tørvefabrikanter, men Firmaet vil ikke tiltræde denne Overenskomst og vil i det hele taget ikke slutte Overenskomst med Afdelingen. Der er derefter etableret Arbejdsstandsning og Blokade overfor Firmaet den 2. April d. A., men under 8. Maj d. A. har Firmaet tiltraadt Overenskomsten og Blokaden er hævet fra den 9. Maj ved normal Arbejdstids Begyndelse.

Rold Vebbestrup — Gandrup Tørvefabrik. Overenskomsten fornyet 1 Aar. Timelønnen er forhøjet fra 109 til 118 Øre, og Akkordpriserne er hævet fra 18 til 20 Øre pr. Mand pr. 1000 Tørv.

Give — Give Dampteglværk. Overenskomsten fornyet til 1. Marts 1940 med sædv. Opsigelsesventil. Lønningerne er hævet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Bryrup — Bryrup Teglværk. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Lønningerne forhøjet som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Timelønnen er 111 Øre.

Nyborg — Nyborg Cikorietørreri. Overenskomsten fornyet 1 Aar med Lønnen for Ovnpasserne forhøjet fra 170 Øre pr. 100 kg tørret Vare til 185 Øre, beregnet til Deling mellem 12 Mand. For daglig Rensning af Maltzkanalerne og Udbæring af Maltzen erholder Ovnpasserne Kr. 150,00 til Deling (før Kr. 96,00). Mandskabet ved Vaskemaskinen faar deres Timeløn forhøjet fra 120,5 til 130 Øre.

Vester-Hornum-Gatten — Installatørfirmaet Lindholm & Ryø, Aalborg. 3 af vore Medlemmer har været beskæftiget hos Firmaet ved Luftledningsarbejde i tilsammen 363 Timer, og de er for Arbejdet, der udførtes som Akkordarbejde, blevet afregnet med Kr. 1,00 pr. Time. Da Firmaet er Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, har vi tilskrevet denne og krævet, at den foranledigede Firmaet til at betale i Henhold til den gældende Aftale for Luftledningsarbejde. Efter at der har været ført forskellige Korrespondancer om Sagen, har vi nu modtaget Meddelelse om, at den er gaaet i Orden, idet Firmaet efter Opmaaling og Opgørelse af Arbejdet har afregnet i Henhold til Aftalen.

Roskilde — Roskilde Skærvefabrik. Afdelingen meddeler, at nogle af vore Medlemmer har været beskæftiget med Losning af Jord paa Tipvogne, og har herfor krævet en Ekstrabetaling. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at Firmaet til fuld Afgørelse betaler de paagældende Arbejdere Kr. 45,00 til Deling.

Marmor- og Granitsliberne — Stenhuggerlauget. Afdelingen har klaget over, at Stenhuggerlauget har beordret sine Medlemmer til at annullere de gældende lokale Aftaler om Akkordpriser for forskellige Arbejder, der ikke er optaget i Priskuranten. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor man enedes om, at de omstridte Aftaler forlænges uforandret.

Tagpaparbejderne — Københavns Kommunes Haandværksafdeling. Afdelingen har rejst Krav om at faa den samme Lønforhøjelse til vore i Afdelingen beskæftigede 2 Medlemmer, som de andre Arbejdere indenfor Afdelingen har faaet, men Kravet er ikke imødekommet Vi har skrevet til Haandværksafdelingen, og dette har medført, at Afdelingen har tilbudt at forhøje Lønnen fra 115 Øre plus 17 Øre i Akkordafsavnstillæg til 125 Øre plus 30 Øre i Akkordafsavnstillæg, saaledes at Timelønnen herefter bliver 155 Øre mod tidligere 132 Øre. Dette Tilbud har vor Afdeling tiltraadt.

42. Kreds har sluttet Overenskomst med Grusgravsentreprenør Vilh. Jensen, Baungaard, Lintrup. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 118 Øre. Endvidere er fastsat en Række Akkordpriser. Regler for faglig Strid; der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten kan opsiges til en 1. Maj.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 16 31.–8. 1938 43. Aarg.

I Væddeløbs-Stalden

Nu skraber Hesten med sin Sko
og ryster Hovedtøjet,
den vrinsker svagt, som om den lo,
jo, jo, men I kan ogsaa tro,
at den er vel fornøjet,

fordi nu lød h a n s Trin igen!
Han strigler Hals og Flanke,
han kalder den sin gode Ven,
og nu gaar han til Krybben hen,
den ved, hvad der vil vanke.

Med Korn i Sæk og Vand i Spand,
med Renlighed og Fejning,
med gode Ord og god Forstand
paa Hestens Væsen, sørger han
for første Rangs Forplejning.

»Det skal I vide, een og hver
paa alle Banens Pladser,
at h v i s en Dag jeg Prisen bær,
det skyldes h a m, som kommer dér,
for han er Hestepasser!«

A a g e H e r m a n n.

KONGRESSEN

Atter er et betydningsfuldt Afsnit af vort Forbunds Virksomhed forløbet. Om faa Dage samles Repræsentanter for alle Landets organiserede Arbejdsmænd til Drøftelse af de Resultater som er opnaaet i den forløbne Periode, og til Planlæggelse af det fremtidige Arbejde, saavidt som dette lader sig gøre paa Grundlag af de forudindvundne Erfaringer.

Tiden er kort, men rig paa Begivenheder. Ikke alle Landes Arbejdere kan med samme Tilfredshed se tilbage paa Udviklingen inden for de sidste 3 Aar, som de danske, hvoraf Arbejdsmændenes ca. Tohundredetusinde stadig voksende Skare udgør en væsentlig Del, med en i Forholdet til Antallet stigende Indflydelse og Ansvar.

Siden sidste Kongres har den samlede danske Arbejderbevægelse befæstet sin Magt og Indflydelse i politisk Henseende.

Vi stod ved Afslutningen af Forbundets Kongres i 1935 overfor et overmaade vigtigt politisk Valg til Folketinget. Saa nær var denne Begivenhed, at Repræsentanterne i bogstavelig Forstand stod midt i Valgkampen ved Hjemkomsten. Valget var højlydt krævet af Oppositionen under de forudgaaende Forhandlinger i Rigsdagen, men der var ingen Bund i Kravet og det var ogsaa en mere end mistrøstig Opposition, der mødte frem for Vælgerne. Og Resultatet blev da ogsaa derefter.

Valgets Realitet blev en Styrkelse af den socialdemokratiske Regering og dermed ogsaa af den Politik, som var ført forud for Valgets Afholdelse. Det samme gentog sig Aaret efter ved Landstingsvalget, hvor det mikroskopiske konservative Flertal ganske forsvandt fra dansk Politik.

Denne politiske Udvikling i demokratisk Retning maa tillige, efter den Opfattelse som Flertallet af de organiserede Arbejdere har, betragtes som en Styrkelse af Arbejderklassens Indflydelse i faglig Henseende.

Der er da heller ingen Tvivl om, at man fra de konservative Partiers Side med Betænkelighed har fulgt denne Udvikling og efter Evne søgt at hindre Følgerne deraf. Det erkendes i Dag aabent fra konservativ Side, at Kampen mod Socialdemokratiet er besværlig og at Konservatismen ikke alene kan styrte Arbejdernes Regering.

Der ligger her en aaben Erkendelse af det stedse svindende Grundlag for Muligheden af en ny konservativ Magtudfoldelse. Men det vilde være urimeligt om man fra Arbejdernes Side tog dette som et Tegn paa, at Kampen mod Arbejderklassens Indflydelse i Fremtiden er indstillet. Hvad de konservative Elementer i dansk Politik ikke har formaaet i aaben Kamp mod Arbejderklassen, har man søgt opnaaet paa anden Vis ved at udnytte tilfældige Situationer i Forbindelse med Overenskomstforhandlingerne paa en saadan Maade, at Muligheden for Tilvejebringelsen af en Divergens mellem Regeringens Ansvar og Arbejdernes Krav er plejet til det yderste. Og i dette »hæderlige« Arbejde har Konservatismen ikke staaet ene, men har kunnet tælle Arbejdsgiverforeningen med blandt sine bundsforvandte.

For Arbejderregeringen kunde dette Samarbejde naturligvis være i høj Grad ubehageligt, saafremt Landets Arbejderbefolkning havde været mindre oplyst end Tilfældet er. I saa Tilfælde kunde den Enighed og det Sammenhold, som fagligt og politisk har fejret saa store Triumfer i Danmark, at det stedse staar som et eftertragtelsesværdigt Eksempel for alle andre Landes Arbejdere, være bragt i Fare, og den derved opstaaede Situation været udnyttet til ubodelig Skade for vort Lands Arbejderbevægelse.

De 3 Aar som er gaaet, siden vort Forbunds Repræsentanter sidst var samlet, har paa ingen Maade bidraget til at fremkalde nogen Brist i Sammenholdet indadtil. Regeringen har ganske vist flere Gange set sig nødsaget til at gribe ind paa Omraader, der tidligere var overladt til fri Kamp mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer. Indgreb, der hverken har været ønsket eller tilsigtet fra Arbejdernes Side. Men man forstod Nødvendigheden heraf i de foreliggende Situationer.

Det stod klart for alle Arbejdere, der gennem Organisationsarbejdet er kendt med at trufne Aftaler og Overenskomster skal overholdes, saafremt gensidig Respekt skal kunne opretholdes, og man bedømte Regeringens Initiativ paa Grundlag heraf i logisk Erkendelse af den store Betydning det maatte have baade indadtil og udadtil, at Landets Erhvervsliv ikke udsattes for Rystelser, som ogsaa meget vel kunde betyde en Fare for Beskæftigelsesgraden.

Derfor lykkedes det ikke den forenede arbejderfjendske Opposition ad denne Vej at drive nogen Kile ind i Arbejderklassens Enhed saaledes som tilsigtet. Lykkeligvis var Arbejderklassen saa oplyst og saa indforstaaet med Sammenholdets Betydning, at disse Forsøg ganske prellede af.

Udviklingen har da ogsaa vist, at det er Sammenholdet som altid har baaret Frugt. Den 3aarige Periode, hvis Afslutning markeres ved den indkaldte Kongres, har paa meget betydelige Omraader vist en stigende Tendens. Ganske vist er Lønningerne ikke steget saa stærkt, som det var ønskeligt, men selv om de almindelige Prisstigninger tages med i Bedømmelsen af det opnaaede, vil der dog fremkomme en stigende Linje, selv om Kurven ikke viser himmelstormende Tendens.

Desuden har en Række Love af social, beskæftigelsesmæssig og kulturel Karakter understreget Betydningen af den stedfundne Udvikling i Arbejderklassens Favør til Evidens.

Ikke mindst for vort Forbunds Vedkommende har baade Tiden og Udviklingen begunstiget et frodigt Arbejde paa alle Omraader, og der er skabt Betingelser for Hævdelse af Kravet om bedre Vilkaar for Arbejdsmændene i det danske Samfund. Og dermed er tillige Grundlaget skabt for et godt og frugtbringende Udbytte af den forestaaende Kongres.

R-dt.

Kvæles Økonomien af Storpolitiken?

Der er ingen Tvivl om, at vi — ligesom det har været Tilfældet tidligere — vilde kunne have noteret en gunstig økonomisk Situation, hvis der ikke havde fundet storpolitiske Forstyrrelser Sted, eller i hvert Fald i mindre Omfang, end Tilfældet har været. Der har overhovedet sjældent hersket en saa gunstig Forudsætning for en økonomisk Opgang, som det har været Tilfældet efter den sidste store Krise, der foruden mange store Tab her og der ogsaa har virket rensende. Vi havde i det mindste efter Foraaret 1938 igen en gunstig Situation, hvis ikke de storpolitiske Forstyrrelser i de forskellige Folkeslags Samliv havde fremkaldt en betydelig Uro. Thi man kan jo ikke bebrejde en Forretningsmand eller Arbejdsgiver, at han ikke engagerer sig stærkere, og han ikke sætter sine Pengemidler i store Investeringer, naar han ikke ved, om Landet i den nærmeste Fremtid er indviklet i en Krig eller Følgerne af en saadan. Lad os en Gang se hen til Tjekoslovakiet og betragte de Anstrengelser, som der udfoldes for at forlige de forskellige Nationalitetsproblemer. Ingen vil paa Forhaand kunne udtale, at det vil lykkes ved de engelske Statsmænds Medhjælp at bilægge disse Problemer til alles Tilfredshed. Som det saa ofte har været Tilfældet før, er der her et centnertungt Tryk, der foraarsager truende Skyer paa den politiske Himmel.

Naar der trods alt dette alligevel *i Verdensøkonomien er Tegn* til en lille økonomisk Bedring, som skaber nyt Mod, saaledes at Nedgangen i økonomisk Henseende kan afløses af Opgangstendenser, saa kan man lodde Dybden af de sunde Instinkter, der fører Verdensøkonomien i Retning af det bedre. Den økonomiske Bedring har indtil 1937 modnet betydelige Resultater. Produktionsresultaterne under det sidste Højkonjunkturaar var ikke blot opnaaet i de fleste Stater, men ogsaa overskredet. I dette Aars Foraar har man derimod mærket en økonomisk Svækkelse her og der. Dette har saaledes fundet Sted i de skandinaviske Lande, England, Belgien, Holland, Svejts, Tjekoslovakiet og Polen. Frankrig fremturede trods den bedre Samfundspolitik fra den daværende Regerings Side i Depression. I de autoritære Stater Tyskland, Italien, Japan og Rusland blev den økonomiske Opgang ikke afbrudt, men fortsatte, omend lidt langsommere. Et særlig stærkt Tilbageslag har fundet Sted i de Forenede Stater og har herfra indvirket paa de økonomiske Forhold i den øvrige Verden.

Men i Juli Maaned i Aar er der dog *almindeligvis fastslaaet Opgang* overalt. Denne er kun kommet sparsomt til Syne, men kan dog bidrage til almindelig økonomisk Bedring, hvis den ikke bliver modarbejdet politisk. *Symptomerne paa en Bedring af Verdensøkonomien* kan ses af følgende: Det pludselige Fald af *Raastofpriserne*, som regnet i Guld var sunket ned til 42 % af den Pris, de stod i i 1929, blev standset, og de er nu i Juli Maaned steget 1 Procent. *Aktiekurserne* ligger nu i Almindelighed ogsaa fastere. I New York var de sunket ned til 26 %, sammenlignet med 1929, men de har i Mellemtiden bedret sig og staar nu paa 34. Ogsaa paa Londoner- og Pariserbørsen er Kurserne bedredes. Selv paa Prager Børsen er dette sket, og det trods den politiske Højspænding. Saaledes kan man paa Børsspillet, der almindeligvis bliver regnet for et mindre bedragerisk Spejl, se gunstige Tegn paa, at Samfundstilstandene er ved at bedres. Man skaber sig atter Haab, Verdensøkonomien begynder igen at hæve sig fra sit lave Niveau.

Især *fra Amerika kommer der gunstige Efterretninger.* Staalfabrikationen var, maalt med Højkonjunkturaaret 1929, sunket ned til den lave Tilstand af 25 %. I Øjeblikket er den oppe paa et Indextal af 40, hvilket sikkert kan kaldes en mærkbar Bedring. Produktionen i U.S.A. er i Juli Maaned steget fra 1 til 65 %, men paa Trods heraf er der alligevel 11 Millioner Arbejdsløse i de Forenede Stater, og der skal endnu indhentes adskilligt, inden man kan tale om en almindelig Bedring. Ikke desto mindre er det stadigvæk iøjnefaldende, at der foregaar et tydeligt Omsving hinsides den store Dam. Fortsætter dette, kan Verdensøkonomien i Almindelighed profitere heraf.

I Europa, i denne sønderrevne og spændingsrige Del af Verden, er de økonomiske Forhold mangeartede. I Tyskland er der som tidligere Højkonjunkturer, Produktionsindexet var i Maj Maaned oppe paa en Højde af 124 mod 117 i Foraaret. For Italiens Vedkommende er Tallet 105 mod 99 som Aarsgennemsnit for Aaret 1937. Polen staar paa 92 mod 85, og Japan har endog opnaaet en Højde af 179. Ogsaa Rusland beretter om høje Beskæftigelsestal. Anderledes stiller Forholdene sig for Landene med liberal Økonomi. De skandinaviske Lande holder sig endnu bedst, idet deres Produktion stadig staar højt og kun har forandret sig lidt i Højkonjunkturaaret 1937. For Englands Vedkommende er Produktionstallene gaaet tilbage i dette Foraar, og det samme er Tilfældet for Frankrig, hvor Produktionstallet er 80. For Tjekoslovakiets Vedkommende er der ganske vist ogsaa Tilbagegang, men dog holder Tallet sig bemærkelsesværdig godt, naar man tager den politiske Spænding i Betragtning for dette Lands Vedkommende. Med Hensyn til Svejts, Holland og Belgien staar disse Lande stadig paa samme anselige Niveau i økonomisk Henseende.

Vi er saaledes i Stand til med dette interessante Overblik ved Haanden at kunne fastslaa, at man ikke i Øjeblikket i noget Land kan tale om Krise. Tværtimod vilde vi have en bemærkelsesværdig gunstig Tilstand, hvis de internationale Spændinger vilde trække sig i Lave. Heldigvis er der kun tændt en Brand her paa Jorden 2 Steder, i Kina og i Spanien. Konflikten mellem Japan og Sovjetrusland synes at være blevet bilagt. Hvis man blot var i Stand til at kunne neddæmpe alt Had og Stridigheder, saa vilde vi kunne have Højkonjunkturer i Aarevis.

Korresp.

Tak!

Hermed bringer jeg alle, der har glædet mig paa min 60-aarige Fødselsdag, en hjertelig Tak.

J. P. Johannesen.

KINAS FAGFORENINGER

Man ved ikke meget om de kinesiske Fagforeninger. De er heller ikke tilsluttet den internationale faglige Central. Hvorledes staar det til med dem? Hvilken Indflydelse har Krigen udøvet over dem? Hvilken Rolle spiller de i Kinas Forsvar mod den japanske Angriber? Dette

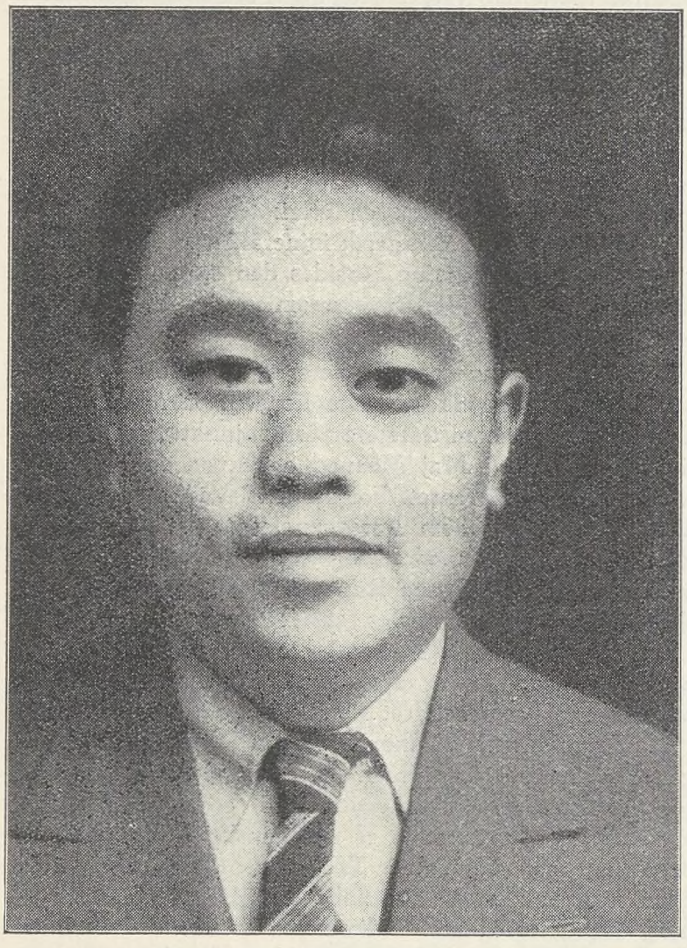

Chu-Hsueh-Fan.

Blads Korrespondent havde Lejlighed til at underholde sig med den Delegerede for de kinesiske Fagforeninger i Det internationale Arbejdsbureau. Hans Navn var Chu Hsueh-Fan, og han var Postembedsmand og Formand for Postfunktionærernes Fagforbund i Tiangtschau og Medlem af Bestyrelsen for Fagforeningernes Nationalforbund. Som saadan kunde han naturligvis give indgaaende Svar paa de stillede Spørgsmaal. Han befandt sig kun kort Tid i Paris for at studere den franske Fagforeningsbevægelse paa Stedet og har ogsaa her knyttet Forbindelse med den internationale faglige Central. Han erklærede:

»Der har igennem mange Aar været Fagforeninger i Kina. Saaledes har f. Eks. Jernbaneforbundet bestaaet i 25 Aar. Men Fagforeningsbevægelsen har hos os i mange Henseender en ganske anden Karakter end i Vesteuropa. Der fandtes saaledes indtil for kort Tid siden ikke noget Landsforbund for Fagforeningerne. Der bestod i Reglen i de forskellige Byer og Provinser kun enkelte smaa Forbund, som var uafhængige af hverandre; kun de meget store Forbund var forenet med hinanden landsmæssigt. Saaledes tæller Jernbaneforbundet ca. 250.000 betalende Medlemmer, Metalarbejderforbundet ca. 400.000, Sømændenes Fagforening 150.000, og Postfunktionærernes Forbund 37.000.

Først Krigen med Japan har ført til, at samtlige Fagforeninger, ogsaa de enkelte Forbund i Byerne og Provinserne, da de er blevet opfordret dertil af de store Forbunds lokale Kontorer, fra Begyndelsen af 1938 har kunnet finde hinanden og danne en Nationalkongres.

Denne Kongres's Opgave var i første Række at organisere Modstanden imod Angriberen. Der deltog i den Repræsentanter selv fra Kinas fjerneste Egne. Blandt andet blev det besluttet at mobilisere alle de Kræfter, Fagforeningerne er i Besiddelse af, og fordre en længere Militæruddannelsestid, ligesom ogsaa mere Gang i Rustningsindustrien og Understøttelse til de Arbejdsløses Familier. Det blev ogsaa besluttet at organisere Friskarerne med det Maal for Øje at afskære Fjenden hans Forbindelsesveje.

De kinesiske Arbejdere og i Særdeleshed Fagforeningsmedlemmerne har allerede indtil nu paa Modstandens Omraade overfor Angriberen ydet ikke saa lidt. Saaledes har f. Eks. Jernbanearbejderne, uagtet der har fundet 209 Bombeoverfald Sted paa Jernbanelinjen Kanton-Hankau, hvorved der blev udkastet 2.970 Bomber, ufortrødent arbejdet paa at udbedre Skaden af Skinnelegemet, og i Reglen har Trafiken kunnet genoptages efter to Timers Forløb. Kun i et eneste Tilfælde, hvor en Bro ogsaa var blevet ødelagt, tog det 24 Timer at udbedre Skaden. Trods

Kinesiske Flygtninge.

de forholdsvis ringe Lønninger, som de kinesiske Arbejdere oppebærer, har de dog ladet sig tegne paa Lister for ret anselige Beløb. Postfunktionærernes Fagforening har saaledes til Eksempel ydet 500.000 kinesiske Dollars (1

kin. Doll. = 10 Frcs.) Vore Jernbanearbejdere yder ogsaa en fremragende Indsats ved at ødelægge den af Fjenden benyttede Jernbanelinje. Vore organiserede Sømænd risikerer ogsaa stadigvæk deres Liv, idet de gennemfører Transporten af Flygtninge og vægrer sig ved at befordre japanske Transporter. Vore Metalarbejdere arbejder trods Ottetimersdagen ikke mindre end 10 Timer eller endnu mere. Vi mangler ikke kvalificerede Arbejdere, da der trods Fabrikkernes stigende Antal stadigvæk er en stor

De Døde samles op paa Gaden efter Bombardementet. Luften er forpestet. Folk tildækker Næse og Mund.

Tilstrømning fra de af Fjenden besatte Omraader. Mange Millioner Arbejdere er mobiliseret for at bygge nye Jernbanestrækninger og Landeveje, og de er sig alle deres Opgaves Vigtighed bevidst. Fagforeningerne betjener sig i deres Propaganda for Landets Forsvar af Plakater, forskellige Teaterstykker, Brochurer, Møder og meget andet.

Vi er naturligvis overbevist om, at vi sejrer. Vor Stilling er ogsaa blevet forbedret i mange Henseender. Man gør ikke mere nogen Forskel mellem Bønder, Arbejdere og Borgere. De bliver alle udtaget til Militærtjeneste efter samme Maalestok. Den politiske Opdragelse viser ganske overordentlig store Fremskridt, Disciplinen lader intet tilovers at ønske.

Som sagt, Landets Forsvar stiller alle andre Interesser i Skyggen i Øjeblikket, men dette til Trods haaber vi, at det nu vil lykkes os, efter at vi har afholdt den første Fagforeningskongres, at udbygge vore Fagforeningsorganisationer videre og ogsaa skaffe Forbindelse tilveje mellem de enkelte Forbund, ligesom det allerede i lang Tid har været Tilfældet i Vesteuropa. Deres Opgave ser Fagforeningerne deri at beskytte Arbejderbevægelsen imod Kapitalens Udbytning, ligesom ogsaa at befri den for visse Rester af vort feudale System. I det Smaa skal Fagforeningernes Aktivitet bestaa i at forbedre Levevilkaarene for Arbejderklassen, hæve dens intellektuelle Niveau, og gaa i Breschen for dens Deltagelse i Føringen af det politiske Liv. De store Fagforeninger har allerede i tidligere Aar ført Kampe mod Arbejdsgiverne for Lønforhøjelser. Det er at forvente, at disse Kampe vil tage til i Styrke i Fremtiden, naar vi engang har vundet Krigen. Den kinesiske Arbejder kan endnu ikke glæde sig over nogen Socialforsikring. Der findes derimod en Arbejdsinspektion. Den kinesiske Regering har ganske vist ratificeret en stor Del af det internationale Arbejdsbureaus Konventioner; men det passer, naar man siger, at det, hvad angaar Gennemførelsen af disse Konventioner, er gaaet i Staa mange Steder. Vi er dog overbevist om, at Krigen, som Kina just nu fører mod Japan, i Særdeleshed i Betragtning af den Rolle, som ogsaa Arbejderbevægelsen spiller ved Organiseringen af Landets Forsvar, vil føre til et Opsving af Arbejderbevægelsen og en hurtig Udvikling af Fagforeningsbevægelsen.

Vi har hidtil ikke tilhørt den internationale faglige Central, og dette Spørgsmaal vil sikkert heller ikke foreløbigt blive aktuelt hos os, men helt umuligt er det jo ikke, at vi inden en alt for fjern Fremtid kan blive stillet overfor Spørgsmaalet.«

L. R.

Arbejdsløse i Ferielejr

Søllerød Afdeling har faaet den gode Ide at søge tilvejebragt Mulighed for, at en Del af Afdelingens Arbejdsløse Medlemmer kunde faa Adgang til et Ferieophold, og Afdelingen har bragt denne Ide til Udførelse.

Ved Henvendelse til Søllerød Sogns Lejrforening har Afdelingen opnaaet Tilladelse til at benytte Foreningens Sommerlejr ved Udsholt Strand i 8 Dage indenfor Tidsrummet 13.—20. August og samtidig har Lejrforeningen stillet Ledere og Køkkenpersonale til Raadighed.

Til Dækning af de med Ferieopholdet forbundne Udgifter, har Afdelingen ansøgt Søllerød Sogneraad om Tilskud, hvilket Sogneraadet har imødekommet ved at bevilge et Beløb paa 500 Kr., endvidere har en privat

Lejrdeltagerne samlet foran Lejrens Hus.

Mand, Fabrikant Hempel, Nærum, ydet et Beløb til samme Formaal paa 100 Kr., ligesom flere Institutioner har ydet Gaver i Form af Naturalier.

Det siger sig selv, at Glæden over den mødte Velvilje, saavel fra Sogneraadet, Lejrforeningen og Private, er stor baade blandt de Arbejdsløse og indenfor Afdelingen iøvrigt.

Vi bringer vedføjet et Billede fra Lejren.

FASCISMEN TABER TERRAIN

Den udenrigspolitiske Situation i Europa er stadigvæk spændt. For den internationale Arbejderbevægelse er den udenrigspolitiske Udvikling af stor Betydning. Kampen mellem Fascismen og Demokratiet, mellem Krig og Fred, mellem Muligheden for en social Udvikling og Visheden om social Undertrykkelse rammer umiddelbart Arbejdernes Livssfære. Skulde det lykkes Fascismen at udvide sin Magtstilling i Centraleuropa og trænge ind i de vesteuropæiske og nordiske Demokratier, saa vilde det praktisk komme til at betyde, at den arbejdende Klasses Livs- og Lønniveau vil blive sænket til de tyske og italienske Arbejderes Livsforhold.

Saaledes bliver den Kamp, der i Dag udkæmpes mellem de fascistiske og demokratiske Magter paa samme Tid en Kamp om Produktionens Organisation (Krigsøkonomi eller Normalproduktion), om Fordelingen af Produktionens Udbytte og ikke mindst om det *sociale Livsniveau*. Derfor er det kun en Selvfølge, at Arbejderbevægelsen og særlig Arbejderbevægelsens internationale Organisationer søger at fremme og støtte de demokratiske Staters magtpolitiske Position.

Aaret 1938 vil blive et af de mest betydningsfulde Aar i Europas Historie. Ganske vist har dette Aar bragt Indlemmelsen af Østrig i det *stortyske Rige*, men alligevel synes dette Aar ikke at skulle blive »Nazismen«s Aar. Det kan ikke nægtes, at den tyske Oprustning nu har naaet sit Kulminationspunkt, fordi det tyske økonomiske Apparat allerede knager i sine Sammenføjninger. Den paniske Stemning paa Berlins Børs, den økonomiske Desorganisation i Forbindelse med den storslaaede Manøvre viser tydeligere end alt andet den virkelige Situation. Manglen paa Arbejdskraft i Tyskland, foraarsaget af Hærens og Oprustningens Menneskebehov, viser Logikken i de økonomiske Forhold. Det drejer sig i Tyskland ikke om en beskæftigelsespolitisk Løsning, som visse borgerlige Blade herhjemme ynder at indbilde deres stakkels Læsere, men i Virkeligheden om en Virkning af den overdrevne Selvforsyningspolitik. Naar det er blevet nødvendigt at erstatte Benzin, Gummi og andre Raastoffer med Kunstprodukter, saa kommer det automatisk til at knibe med en ligesaa vigtig Raavare: med *Arbejdskraften*. Og denne Mangel kan blive skæbnesvanger under en Krig, hvor Mennesket er det væsentligste »Materiale«. *Italiens* Position er ikke stærkere — tværtimod — dette fattige Land fører nu to Krige — i Abessinien og i Spanien — og det er ikke muligt blot at skimte en Afslutning. Italiens økonomiske Situation er næsten fortvivlende. Landet er blottet for Guld og Valuta og har de største Vanskeligheder ved at importere de nødvendige Raastoffer. Mussolinis krampagtige Aktivitet, hans Taler, præget af Storhedsvanvid, er S.O.S.-Signaler. England forstaar disse Signaler — og fortsætter med venlige Ord sin tilbageholdende Politik.

Og overfor begge fascistiske Stater staar begge vesteuropæiske Stormagter, *England* og *Frankrig* — nu forenet i den mest intime Alliance. England staar endnu ved Begyndelsen af sin Oprustning, og er i Færd med at opbygge Nutidens vældigste Militærapparat — ikke som Tyskland med sit Erhvervslivs sidste Resourcer — men med Verdensøkonomiens samlede Kræfter, og støttet paa en normalt virkende national Økonomi. Og i Mellemtiden har *Roosevelt*, U. S. A.'s myndige Præsident, bragt *Amerikas* uhyre store økonomiske og moralske Kræfter paa Linje med Englands og Frankrigs. For nogle Dage siden forklarede Roosevelt i en stor Tale, at de Forenede Stater vil forsvare Kanada, hvis noget andet Imperium skulde true kanadisk Jord. Med disse Ord, der var præget af Modvilje mod Diktaturstaternes brutale Politik, har U. S. A. umiddelbart erklæret sig interesseret i det britiske Imperiums Skæbne og — praktisk talt sluttet sig til den engelsk-franske Alliance.

Tillige bragte Aaret 1938 det første store Nederlag for den europæiske Fascismes store asiatiske Forbundsfælle, *Japan*. Det var det første Nederlag i Japans Historie, siden Japan i Midten af forrige Aarhundrede begyndte sin Fremmarch mod Stormagtspositionen. I August 1938 maatte Japan, hvis Armeer var gaaet i Staa i Kinas Ødemarker, vige tilbage for den russiske Krigstrusel. Japans afgørende Nederlag betyder, at det fascistiske Angreb paa engelske, franske og russiske Positioner er indskrænket til Europa. Derfor maa Tyskland og Italien regne med, at de under en Krig vil komme til at kæmpe mod England, Frankrig, Rusland og sandsynligvis ogsaa mod U. S. A., uden at disse Stormagter behøver at splitte deres Kræfter for at forsvare sig mod Japan.

Saaledes tegner Situationen sig i August 1938. Vilde man kunne gaa ud fra, at de fascistiske Stater fører en *rationel* Politik, saa skulde man tro, at det ikke kunde komme til en Krig for *Tjekkoslovakiets* Skyld. Det er endnu uvist, om Lord Runcimans Mission fører til et Resultat. Englænderne, der stadig søger at føre Politik med forretningsmæssige Metoder og stoler paa, at ogsaa Modparten regner med Realiteter, haaber at finde en Løsning, som kan bringe det tjekkoslovakiske Problem over det farlige Tidspunkt (den nationalsocialistiske Partidag i Sept.) og samtidig redde den tyske Prestige, uden derfor at ofre den tjekkoslovakiske Position. Det er muligt, at denne Løsning ikke kan findes. I saa Fald har England ved sit Mæglingsforsøg tydeligt vist, at det er interesseret i Tjekkoslovakiets politiske Eksistens og hvor det er at finde under en krigerisk Konflikt.

Fra *Arbejderbevægelsens* Synspunkt er det vigtigt at konstatere, at det i 1938 lykkedes at standse Fascismens Fremgang paa alle Fronter. Det lykkedes i det *fjerne Østen*, hvor de kinesiske Hære, støttet af Ruslands meget behændige Krigstrusel, som har lænket store japanske Armeer i Manschuko og paa Korea. Den 21. Maj 1938 tøvede *Tyskland* med at marchere ind i Tjekkoslovakiet. I *Spanien* holder Republikanerne Stand mod Italiens Interventionsarmé.

I den fascistiske Propaganda spiller Fascismens Uovervindelighed og magtpolitiske Overlegenhed en stor Rolle. Skulde de næste Maaneder vise, at Overmagten ligger hos de demokratiske Stater, saa er Fascismen slaaet med sit eget Argument: thi dens eneste Argument er *Magt*.

Bonden og hans Kreditforening

Naar en Landbruger ønsker et Laan, indleder han Forhandling med sin Kreditforening derom. Derefter kalker han Stuehuset, pudser Længerne lidt op og gør i det hele taget alt, for at der skal se saa pænt ud som muligt. Og saa kommer en Dag Kreditforeningens Vurderingsmænd og tager Herligheden i Øjesyn. Senere faar Landbrugeren Meddelelse om, hvor meget Bedriftens Værdi er anslaaet til, og hvor meget man vil laane ham paa den (det er højst 50—60 pCt. af Værdien), — vil han laane mere end det, maa han optage et Laan til — en Andenprioritet — som faas i en Hypotekforening.

Kreditforeningen udbetaler imidlertid ikke Landmanden en rød Øre. Derimod sender den ham — paa et Tidspunkt han selv kan vælge — Kreditforeningsobligationer paa det Beløb, han har faaet tilstaaet, og det er ved Salget af dem, at Landmanden faar sit Laan.

Hvem køber nu Obligationerne? Ja, som Regel behøver Landbrugeren blot at gaa hen i sin Bank eller Sparekasse, der saa straks aftager Obligationerne. Her bliver saa nogle liggende. Særlig Sparekasserne ejer store Beløb i Obligationer. Men mange sælges videre. Først og fremmest til andre Pengeinstitutioner som Nationalbanken, Forsikringsselskaber og Overformynderiet. Andre gaar ud til faglige Sammenslutninger. Aktieselskaber og private Firmaer, der ønsker at holde en vis likvid Kapital i Obligationer, hvis Rente er højere end Bankernes Indlaansrente. Endelig gaar en stor Del af Obligationerne ud til det almindelig sparende Publikum. Embedsmænd, Forretningsmænd, Arbejdere, Tjenestemænd, gamle Tanter o. s. v. Folk, der har opsparet eller arvet en Sum, som man ønsker en god og sikker Anbringelse for.

Nogen Statistik over, hvorledes Obligationerne er fordelt over disse forskellige Grupper af Obligationsejere har man ikke. Men det er nok sandsynligt, at største Parten ligger hos Pengeinstitutionerne og en lille Gruppe meget rige passive Kapitalister — som altsaa paa denne Maade finansierer Byggeri og Landbrug. Men nogen Grund til at tale om »den jødiske Højfinans« er der i hvert Fald ikke.

Naar den laantagende Landmand sælger sin Obligation, opstaar imidlertid et nyt Problem. Det er *Kursen*. Hvis Landmanden har faaet et Laan paa for Eks. 10,000 Kr. og altsaa faaet udstedt Obligationer paalydende 10,000 Kr., er det nemlig højst usandsynligt, at han kan sælge dem for det Beløb. Ved Salget maa han nøjes med den Pris, der svarer til Dagens Obligationskurs. Hvis Landmanden for Eks. sælger, medens Kursen er 95, faar han for sine 10,000 Kr. Obligationer kun 9500 Kr.

Kursens Højde bestemmes af to Ting, dels af hvor stor Rente, Obligationer afkaster (4½ pCt. Obligationer vil saaledes altid have lavere Kurs end 5 pCt. Obligationer), dels af hvordan Kapitalmarkedet ligger i det Øjeblik, den bliver solgt, hvordan henholdsvis Udbud og Efterspørgsel efter Obligationer forholder sig. Er der mange Institutioner og private, der ønsker at anbringe deres Penge i Obligationer (f. Eks. paa Grund af lav Bankrente, lave Aktieudbytter, stor Tillid til Landbruget, stor Opsparing eller lign.), saa opnaar Obligationerne høj Kurs, i modsat Fald lav Kurs. Landmændene er selvfølgelig ivrigst efter at laane, naar Kursen er høj, men netop derved forøges jo Udbuddet af Obligationer paa Markedet saaledes, at Kursen igen trykkes. Kurserne naar derfor saa godt som aldrig 100.

Naar Kursen ligger under 100, betyder det altsaa, at Landmanden lider et Kurstab, idet han, ligegyldigt hvilken Kurs der opnaas, skal forrente og afdrage det paalydende Beløb — ligesom Obligationsejeren, ligegyldigt hvilken Kurs han har betalt, faar Renter af hele det paalydende Beløb, og til sin Tid, naar hans Obligation udtrækkes faar hele dette Beløb udbetalt.

Man har undertiden villet fremstille det saadan, at Kurstabet betød, at Landmanden ved Laanet blev snydt for en Del af sine Penge. Det er imidlertid forkert. Kapital er en Vare, der maa have en Pris, som svarer til dens Knaphed i Forhold til Efterspørgslen efter den — ganske ligesom f. Eks. Korn og Smør. Det er den Pris, man kalder Renten. Imidlertid ændres Prisen paa Kapital jo mellem Aar og Dag paa ganske samme Maade som Prisen paa andre Varer. Renten for Obligationen ændres imidlertid ikke, den staar uforanderligt paatrykt Obligationen med enten 4, 4½ eller 5 pCt. Ændringer i det almindelige Renteniveau giver sig saa Udtryk ved Forandringer i Kursen. En 5 pCt. Obligation paa 100 Kr. afkaster eksempelvis altid 5 Kr. Er det almindelige Renteniveau 5 pCt., maa dens Kurs blive 100. Falder Renteniveauet imidlertid til for Eks. 4 pCt., vil Kursen stige til 125. 5 Kr. er nemlig 4 pCt. af 125. Stiger omvendt Renteniveauet til 6 pCt. maa Kursen falde til ca. 83. 6 pCt. af 83 er nemlig ca. 5 Kr., hvilket jo er Obligationens Afkast.

At den laantagende Landmand for sin 5 pCt. Obligation paa 100 Kr. kun faar 83 Kr., er altsaa ikke Bedrageri, men kun en anden Maade at betale den gældende Rente 6 pCt. paa. Lød Obligationen paa 6 pCt., vilde der intet Kurstab være.

Foruden den paalydende Rente betaler Landmanden 0,1 pCt. til Administration og ca. ½ pCt. i Afdrag. Afdragene samles i et Fond, og hvert Aar udtrækkes saa mange af hver Serie Obligationer til Tilbagebetaling som Afdragsfonden beløber sig til. Tilbagebetalingen foregaar altid til Kurs 100.

Vi har nu gennemgaaet, hvad en Kreditforening er, Fordele ved den og hvordan man opnaar Laan igennem den. Vi har paavist Kurstabet, og det vil af Fremstillingen forstaas, at dette blot er et Udtryk for den svingende Rentefod, som i hvert Fald i det privatkapitalistiske Samfund er et uundgaaeligt Fænomen. Vi vil nu gaa over til at se paa Systemets mindre lyse Sider.

Landbrugets samlede Prioritetsgæld.

Landbrugets samlede Prioritetsgæld anslaas til ca. 4 Milliarder Kr. eller over 75 pCt. af Panteværdien. Dette er en meget høj Gæld — højere end i de fleste andre Lande. Naar Gælden er blevet saa høj, skyldes det for en Del Kredit- og Hypotekforeningerne, der har gjort det saa let at faa Laan (men dette har som nævnt ogsaa mange gavnlige Virkninger), til Dels skyldes det den lange Afdragstid. Det varer ca. 60 Aar at afdrage et Laan. Hvis Afdragstiden var kortere, maatte den aarlige Ydelse være større og Landbrugerne vilde saa se sig nødsaget til at nøjes med mindre Laan.

Det der har gjort Gælden saa høj og gjort den saa trykkende netop i disse Kriseaar er imidlertid noget helt andet — nemlig *Konjunkturerne*. Det er med det danske Landbrug gaaet saadan, at hver Gang der har været gode Afsætningsforhold og god Fortjeneste, som f. Eks. under Krigen, er Ejendomspriserne gaaet i Vejret og med den Gælden. For Landmanden er 1000 Kr. Gæld imidlertid ikke altid en Byrde af samme Tyngde. Tænker vi os for Eks., at en Landmand har laant de 1000 Kr. paa et Tidspunkt, hvor Smørprisen ligger paa (for at vælge et rent tilfældigt Tal) 4 Kr. pr. kg og senere skal betale Renter og Afdrag paa et Tidspunkt, hvor den ligger paa 2 Kr. pr. kg, saa betyder det, at Landmanden reelt betaler dobbelt saa meget tilbage, som han har laant. Her er det, at den Landmand, der har taget saa stort Laan, han overhovedet kan opnaa, rammes og rammes haardt. Ganske vist kan det omvendte ogsaa tænkes. Nemlig at Landmanden har laant, medens Priserne laa lavt, og betalt tilbage under høje Priser — saa er det Udlaaneren, altsaa Obligationsejeren, der bliver snydt. Men det er jo kun en ringe Trøst for den Landmand, der bliver slaaet ud under Prisfaldsperioden.

Det er imidlertid her, vi er ved Sagens Kerne. Hverken Jøder eller Marxister bærer Skylden for Landbrugets nuværende haarde Kaar, det gør derimod de Højder, Ejendomspriserne i tidligere, gode Tider er blevet skruet op i med efterfølgende Topbelaaning — i Forbindelse med det store Verdensprisfald for Landbrugsprodukter efter 1931.

Arbejder og Bonde.

Den øjeblikkelige Løsning af Landbrugskrisen ligger saaledes først og fremmest i en Nedskrivning af Landbrugets Gæld, der gør det muligt at forrente denne med de Landbrugspriser, vi har nu og kan forvente at faa i Fremtiden. I denne Løsning er Arbejder og Bonde lige interesseret. Der er ingen Grund til, at den passive Kapital skal profitere af de lave Landbrugspriser og god Købekraft paa Landet ligger ganske tydeligt i Industriarbejderens Interesse. Til Gengæld maa Bonden være medinteresseret i gode Lønninger til sine vigtigste indenlandske Kunder, Arbejderne (ogsaa paa Landet), samt i Beskæftigelsesspørgsmaalets Løsning og forskellig Socialiseringer og Statsordninger af vigtige Pengeinstitutioner og Industrier, der kan skaffe bedre og tryggere Levevilkaar for begge Parter — for hele Folket.

Et Skridt i den rigtige Retning er allerede sket ved Regeringens Forslag om en Renteskat paa den passive Kapital, der skal indbringe mange Millioner Kroner til Sanering af Landbrugsgælden. Det er hverken J. A. K.'s Fidussystemer eller Nazi's eller L. S.'s Politik, der skal hjælpe Landbruget. Ved Kamp mod Arbejderbevægelsen opnaar Bønderne intet. En Forbedring af Landbrugets Kaar skal ske ved et Samarbejde mellem By og Land til Fordel for begge. Kun et dansk Parti har vist Evne og Vilje til et saadant Samvirke: Socialdemokratiet. At lære Landbrugets Folk at forstaa det er vor Opgave.

J. K.

Ingen Hjemmel til Tvangsfremstilling paa Socialkontoret

Som bekendt bestaar der for Kommunnerne Ret til i Henhold til Forsorgslovens §§ 301 og 309 at kræve ydet Kommune- og Fattighjælp tilbagebetalt, naar Opholdskommunen skønner, at den understøttede kan udrede saadan Tilbagebetaling uden derved at miste Evnen til Forsørgelse af sin Familie eller andre, hvis Forsørgelse maatte paahvile Vedkommende.

Denne Ret for Kommunerne har hidtil været praktiseret saaledes, at de sociale Udvalg har tilsagt Vedkommende til at give Møde paa Socialkontoret for at træffe en Ordning vedrørende Formen for Tilbagebetalingen, men i mange Tilfælde har det vist sig vanskeligt for ikke at sige umuligt at faa de Paagældende til at efterkomme Anmodning fra Udvalgene i saa Henseende. Spørgsmaalet om, hvorledes man i saa Tilfælde kan forholde sig fra Socialudvalgenes Side er derefter bleven aktuelt. Nogle Udvalg har valgt den Udvej at overgive det Beløb, hvorom der er Tale, til almindelig Incassation ved Sagførerassistance. Denne Form for Tilvejebringelse af den ønskede Tilbagebetaling er imidlertid ikke korrekt, idet der i Forsorgsloven § 304 er givet Kommunalbestyrelserne Adgang til at søge Tilbagebetalingskravet gennemført ved Domstolene efter Reglerne for fri Proces.

Med Henblik paa Vanskeligheden ved at faa de Understøttede til at give Møde til Afhøring i Socialudvalgene eller paa Socialkontoret, hvor saadant findes, har der endvidere været forelagt Socialministeriet Forespørgsel om, hvorvidt der i Forsorgsloven findes Hjemmel til at lade de paagældende tvangsfremstille ved Politiets Medvirkning. Hertil har Socialministeriet svaret, at en saadan Hjemmel ikke findes i Forsorgsloven, og Justitsministeriet har ligeledes i samme Forbindelse udtalt, at der heller ikke udenfor Sociallovgivnngen findes en saadan Hjemmel. Herefter maa det skønnes, at der i Mangel paa frivillig Overenskomst mellem Parterne kun er en Udvej for Kommunerne til at opnaa den attraaede Tilbagebetaling, nemlig at søge Domstolenes Medvirkning.

STATEN OG ERHVERVSLIVET

Spørgsmaalet om Statens Deltagelse i Erhvervslivet er meget aktuelt. Den klassiske liberale Økonomi lærer, at Staten i sin Egenskab af Skatteopkræver er stiltiende Deltager i ethvert Erhvervsforetagende. Ud over det skal Staten intet kræve for sig selv. Den gamle Lære bliver i Dag stadig gentaget af de Kredse, der straks raaber paa Statens Hjælp, naar det gaar galt. Fagforeningerne er meget interesserede i dette Problem. Arbejderbevægelsen er interesseret i, at den nødvendige økonomiske Politik, som Samfundsinteresserne kræver, ikke bliver saboteret, men bliver fremmet fra Erhvervslivets Side. Det drejer sig her ikke om socialistiske Formaal. Man kan beklage det, hvis man vil, men det er en Kendsgerning. Derimod er det væsentligt, ja afgørende, *om Staten kan dirigere Erhvervslivets Strøm, om den kan vise Vejen og indvirke paa Konjunkturerne i Retning af Udligning.*

Det er kendt, at de storkapitalistiske Kredse aldrig har protesteret imod, at Samfundet støtter de store Foretagender, saasnart der opstaar Vanskeligheder. Her skal kun henvises til Burmeister & Wain, Landmandsbanken og deslige. Man har engang kaldt dette: Socialisering af Tab. Statens Rolle i dette Spil er ikke frivillig. Staten maa støtte de store Foretagender for at undgaa de stærke, ødelæggende Tendenser, der vilde være Resultatet af de store Foretagenders Sammenbrud. Statens Indgriben i saadanne Tilfælde er naturligvis intet specielt dansk Forhold, det er ofte sket ogsaa i andre Lande og kan ikke undgaas. Men *skal* Samfundet bære Tab, saa er det kun billigt, at der bliver tilstaaet det Positioner, der muliggør Virkeliggørelsen af en statslig Erhvervspolitik. Staten maa have Mulighed for at sørge for, at erhvervspolitiske Katastrofer, som kræver Statens Indgreb og en Indsats af Samfundets Midler, kan undgaas. Det kan siges, at de fleste politisk tænkende efterhaanden ser klarere paa dette Spørgsmaal, og at den økonomiske Liberalismes Tid definitivt er forbi, men man er stadigvæk ikke enig om, *hvor langt* Statens Indflydelse skal udstrækkes.[1])

Man er i Dag vant til at se det Offentlige drive de store Forsyningsforetagender, Gas, Vand og Elektricitet. Det er en Selvfølge, at Postvæsenet og Banerne er under Statsdrift (eller i det mindste som Privatbanerne under offentlig Kontrol) og selv den mest begejstrede Liberalist vilde ikke kræve, at disse Brancher skulde føres tilbage under Privatinitiativet. Det samme gælder for den centrale Bankinstitution, Danmarks Nationalbank. Det skal kun her bemærkes, at det var Professor Jørgen Pedersen, som i 1933 fordrede, at *Nationalbanken* bliver overtaget af Staten (Berlingske Tidende 16. Januar 1933). Jørgen Pedersen polemiserede mod Tanken om en af Staten uafhængig Nationalbank, »en Reminiscens fra den idealistiske Liberalismes Periode«, der forudsætter, at Staten ikke griber ind i det økonomiske Liv. Da Jørgen Pedersen erkendte, at denne Forudsætning ikke mere er til Stede, gik han imod Pürschels Krav om en af Staten uafhængig Seddelbank.

I de senere Aar ser vi Statens Indblanding i Erhvervslivet paa de forskellige Omraader. Forskellige Ordninger muliggjorde Opretholdelsen af Landbrugets Produktion, Valutaordningen sikrede Landbrugseksporten og Valutabalancen; Valutaordningen og andre Love indvirkede paa den industrielle Produktion og paa Beskæftigelsessituationen. Ved Siden af disse store generelle Indgreb fra Statens Side var det ogsaa nødvendigt adskillige Gange umiddelbart at gribe ind i Privatinitiativets individuelle Sfære, d. v. s. det enkelte Foretagende. Saa sent som i 1938 (Januar Maaned) maatte Staten gaa med til at rekonstruere *»Vølund-Selskabet«*, hvor Staten i Dag raader over Aktiemajoriteten. Saaledes kunde Likvidationen og Opsigelsen af Selskabets store Arbejder- og Funktionærstab undgaas. Den kapitalistiske Presse, frem for alt »Børsen«, polemiserede meget skarpt mod Statens Repræsentation i Erhvervslivets store Virksomheder. Man kan vanskeligt afvise den Hypotese, at det i Virkeligheden var *Konkurrenterne,* som vilde opsuge Vølund, hvilket tidligere eller senere havde betydet Nedlæggelse af en Drift, hvis tekniske Niveau — Vanskelighederne blev foraarsaget af indefrosne spanske Kreditter — egentlig skulde garantere en videre Eksistens.

I Sammenhæng med Vølund-Sagen skrev Erhvervsraadet i »Økonomisk Aarsoversigt 1937«: »Rent principielt set er Statens Repræsentation i Erhvervslivets store Foretagender samfundsmæssigt et Fremskridt. Selv om vi ikke anbefaler Statsdrift, saa tror vi dog, at Statsrepræsentation i de industrielle Virksomheder vil støtte det nødvendige planøkonomiske Arbejde.«

Erhvervsraadet har dermed peget paa det væsentlige Problem. Paa nuværende Tidspunkt er det ikke afgørende, om Staten selv fører Driften. *Afgørende er alene Statens dirigerende og kontrollerende Stilling.*

Denne Udvikling viser de nødvendige Former for Statens Repræsentation i Erhvervslivet. Statens Indflydelse er paakrævet for de mangfoldige Interessers Skyld, som Staten og Samfundet repræsenterer i Dag. Det er ikke nødvendigt her at definere disse Interesser. Konjunkturernes Balancering, Opretholdelse af Beskæftigelsen, Indtægternes retfærdige Fordeling kræver Statens kontrollerende Funktion. Men samtidig skal Statens Indgreb ikke belaste Erhvervslivet. Derfor maa Statens Kontrol gennemføres paa elastisk Maade. Enhver Bureaukratisme maa undgaas. Den forretningsmæssige Drift skal opretholdes. Statsdriftens typiske Former (Etat, Statsadministrationens Lønning og Avancementsforhold) skal ikke overføres i Erhvervslivet.

Det er muligt, at Statens voksende Indflydelse paa Erhvervslivet vil foregaa i Decentraliseringens Tegn. *Decentralisering* muliggør en større Elasticitet i Erhvervslivet, saaledes at de farlige bureaukratiske Tendenser, der stadig følger i Centraliseringens Kølvand, kan undgaas.

Jo stærkere Statens Stilling bliver, og desto større Sta-

[1]) Det er interessant, at ogsaa Berlingske Tidende i Lederen den 27. Juli 1938 anerkendte, at det er nødvendigt, at Staten kontrollerer Forretningsvirksomheden paa *Byggeriets* Omraade. Berlingske henviste til, at Byggeriets Omfang er mangedoblet, hvad praktisk ogsaa betyder en Mangedobling af den Risiko, som de forskellige Led i Byggeriet og til syvende og sidst *Samfundet* maa bære. Berlingske Tidende krævede, at Indenrigsministeren skal kontrollere, at de Selskaber, der vil starte Millionbyggeri, skal have en Egenkapital, der staar i et vist Forhold til Størrelsen af det planlagte Byggeri.

tens Indflydelse paa Erhvervslivets centrale Positioner koncentreres, jo mere elastisk kan Statens Repræsentation i Erhvervslivet gennemføres. En stor Del af den negative Indstilling mod Statens Repræsentation i Erhvervslivet grunder sig paa den Tvangsforestilling, at det i Praksis vil komme til at betyde en administrativ Centralisering med de velkendte bureaukratiske Mangler.

Vi behøver her ikke at fremføre, hvad Statens dirigerende Stilling i Erhvervslivet vil komme til at betyde for *Planøkonomiens* Gennemførelse og særlig for en vidtskuende *Beskæftigelsespolitik*. Her skal kun henvises til, at Statistiske Efterretningers statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1937 (Statistiske Efterretninger, Nr. 1 1938, Side 22) fremhæver, at Erhvervslivets Nedgang i forskellige Industriers Produktionsvirksomhed og navnlig i Byggevirksomheden ikke blot skyldes forskellige Eftervirkninger af de vanskelige Forhold ved Aarets Begyndelse, men ogsaa den Prisnedgang, der begyndte i Foraarsmaanederne og som ligesom ved tidligere Omslag af lignende Art gjorde Bygherrer, Producenter og Mellemhandlere *tilbageholdende* i Forventning om yderligere Prisnedgang. Det statistiske Departements meget forsigtige Sprog peger her paa et meget farligt Punkt i Erhvervslivets nuværende Struktur. Farlig fordi dette Moment — beskæftigelsespolitisk set — virker negativt. En forstærket Indflydelse af Staten i Erhvervslivets afgørende Positioner vil kunne forhindre depressive Tendenser af denne Art, Det statistiske Departement hentyder til.[1])

Her skal ikke gives en systematisk Oversigt over Statens Deltagelse i Erhvervslivet. Det vil være nødvendigt at tilpasse Formen for Statens Repræsentation efter Erhvervslivets Behov.

Der er allerede henvist til, at Valutaordningen og forskellige andre Ordninger viser en statskapitalistisk Udvikling, der muligvis peger frem mod socialistiske Formaal. Der er i de sidste Aar opstaaet en bestemt Art af *»Statsmonopolisme«* herhjemme. *Sukkerordningen* og *Spritordningen*, der ikke har indvirket paa Ejendomsforholdet, har alligevel skaffet kontrollerede Produktionsforhold, begrænset Udbytte, regulerede Prisforhold og Indtægtskilder for Staten. Det kunde tænkes, at dette System ogsaa kunde udstrækkes paa andre Omraader (f. Eks. Margarine, offentlig Kontrol for Personrutebilerne og Befordring af Gods).

Udover dette skal Staten udvide sine Positioner i Erhvervslivet for at kunne udøve de fornødne kontrollerende og balancerende Funktioner. En af de vigtigste Positioner, Staten har i Dag, er *Landmandsbanken*, og der kan ikke være Tale om, at Staten maa afgive Aktiemajoriteten. Det er rigtig nok, at Statens Indflydelse paa Landmandsbanken indtil i Dag endnu ikke har været af afgørende Betydning, men der kan komme et Tidspunkt, hvor Landmandsbanken kan benyttes til Fremme for Landets økonomiske Politik.

Det kunde ogsaa tænkes, at Staten udstrækker sin Indflydelse til andre vigtige Positioner i Erhvervslivet. Saadanne Positioner muliggør ikke alene en effektiv Kontrol af Produktions- og Prispolitiken, men afgiver ogsaa et bedre Grundlag for Gennemførelse af en reguleret, økonomisk Politik.

I denne Forbindelse skal der henvises til *Erhvervenes Laanefond*, som er oprettet i 1928, og hvis Laanemidler er forhøjet til 46 Mill. Kr. (Lov af 13. Marts 1933). Dette Fond, som optager Laan mod Statens Garanti, skal tilvejebringe Midler til Udlaan til Driftslaaneforeninger for Ejere af Landejendomme, til Udlaan til Ejere og Brugere af Landejendomme, til Udlaan til midlertidige Driftslaaneforeninger for Fiskere samt til Driftslaan til *Industrivirksomheder*, til Haandværkere og Fiskere. Fonden har udviklet en betydelig Virksomhed og har ogsaa givet ret betydelige Laan til Industrien. Det burde overvejes, om man ikke kunde støtte den økonomiske Politik, som Staten vil føre, med Fondets Midler. Saaledes skulde Laanefondens Midler investeres i de Industrivirksomheder. hvis Oprettelse og Udvidelse ligger i Retning af den af Staten dirigerede økonomiske Politik.

Her skal endvidere nævnes to Omraader, hvor Staten har forstærket sin Stilling i den sidste Tid.

I 1937 vedtog Rigsdagen Loven om *Kontrol med Tilvirkning af Krigsmateriale*. Denne Lov opretter et statslig Organ, Statens Vaabenkontrol, som regulerer og kontrollerer Krigsmaterialeindustrien. Denne Kontrol fungerer ikke alene som Produktionskontrol, men ogsaa som Finanskontrol.

Endvidere har *den nye Lov om Biografteatervæsenets Ordning* udbygget det allerede i Forvejen bestaaende Bevillingssystem. Staten opretter et særligt Organ, *Filmscentralen*, med den Opgave at fremskaffe og udleje Skolefilms og Films, der tjener til Oplysningens Fremme. De økonomiske Midler for dette kulturpolitiske Arbejde bliver fremskaffet ved en særlig Bevillingsafgift, der tillægges *Filmsfonden*. Filmsraadet, hvis Medlemmer udnævnes af Justitsministeren, skal bidrage til, at Filmsforevisningen naar en høj kunstnerisk Standard og kulturel Kvalitet og bistaa Statens Filmscentral og Statens Myndigheder som raadgivende Instans. Statens regulerende Indflydelse paa Biografteatervæsenets Omraade har altsaa allerede ført til, at Staten paavirker Filmsproduktionen, idet den med en Del af Biografteatrenes Overskud tilrettelægger Produktion og Udlejning af Skole- og Kulturfilms.[1])

Det vil sandsynligvis ikke herhjemme være nødvendigt i første Omgang at stile mod at opbygge et System af statslige Monopoler. Linierne, hvorefter dansk Erhvervspolitik er gaaet i de sidste ti Aar, forbinder *Privatinitiativ og statslig Kontrol, forretningsmæssig Drift og offentlig Regulering*. Disse Linier maa fortsættes.

Arb. Erhvervsr.

[1]) Her skal ogsaa anføres Roosevelts Krav mod »Kapitalisternes Strejke«, som kun er mulig, fordi U. S. A.'s Administration mangler afgørende Positioner i det amerikanske Erhvervsliv.

[1]) Der kan ogsaa her henvises til Apotekervæsenet, hvor Staten ogsaa har sikret sig en regulerende Stilling. (Lovene af 31. Marts 1932 Nr. 107 og 108).

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

PAA STUDIEREJSE

Omkring Midten af August Maaned gæstedes vort Forbund af nogle norske Kammerater, der befandt sig paa en af deres Forbund, Norsk Kemisk Forbund, tilrettelagt Studierejse.

Ved Velvilje fra d'Hrr. Overingeniør Warming, samt Direktørerne Menck, Theilgaard og Holst Andersen, aflagde Deltagerne i Studierejsen Besøg paa Svovlsyrefabriken i Kalundborg, Hellerup Glasværk, Køge Gummifabrik, Soyakagefabriken samt flere Virksomheder i Odense og Aarhus.

Vi bringer ovenstaaende et Billede af Studierejsens Deltagere. I Midten Nic. Næss fra det norske Forbund og vort Forbunds Næstformand, Robert Nielsen.

Kursus paa Esbjerg og Roskilde Højskoler.

I Lighed med tidligere Aar vil der i indeværende Efteraar blive afholdt Kursus paa Esbjerg og Roskilde Højskoler for derved at give saa mange som muligt af vort Forbunds Medlemmer og Tillidsmænd Adgang til at gøre sig bekendt med de Priskurantbestemmelser, der vedrører Entreprenørarbejde. Der vil dog paa Grund af Forbundets Kongres ikke blive afholdt specielt Jernbetonkursus i Aar.

Første Kursus afholdes i Dagene fra 16. til 22. Oktober, og andet Kursus i Dagene fra 23. til 30. Oktober. Anmeldelsesblanketter er tilstillet samtlige Afdelinger. Blanketterne skal senest være Hovedkontoret ihænde Mandag den 12. September.

Udgifterne for Kursusdeltagerne til Kost og Logi, Undervisning samt Hen- og Hjemrejse paa Fællesklasse, afholdes af Forbundet, medens Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste m. v. skal afholdes af de lokale Afdelinger.

Løbende Konflikter

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aalbæk	(Cyklehandler Alf. Larsen) (Købmand Westergaard)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Fole	(Fole Kommune)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)

Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hjørring	(Hjørring Amtsraad)
Horsens K.	(Horsens Taxa)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen (Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Laven	(Grusgravsentreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nordrup	(Sønderup-Nordrup Kommune)
Nyborg	(Trælhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Odense A. og L.	(Forpagter Buch, Marienlund pr. Odense)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Petersen)
Sindal	(Sindal Kommune)
Sindal	(Sindal Teglværk)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Stubbekøbing	(Tørvefabrikant Moselund)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Proprietær Winther, Skudshale pr. Svenstrup)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Bjerreby	(Bjerreby Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Hindsholm	(Dalby Kommune)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)

A. C. Meyer

Tak fra Børn af Gydens Graa,
som du lærte at forstaa,
vi kan glemme Aagets Tynge
ved at synge, ved at slynge
Sangen kækt mod Himlens Blaa.

Tak, at helt dig selv du gav
i din Kamp for Smaafolks Krav;
af de Smaafolk, du har skænket
Lykke, røde Flag blev sænket
paa en Høstdag ved din Grav.

Tak at Ild, dit Ord har tændt,
har i trætte Hjerter brændt;
Lys har du til Mørket skikket,
saa vi endnu staar med Blikket
mod den nye Dagning vendt.

Folkets Barn og Folkets Mand,
Agitator, Baal og Brand,
blev din Ørnevinge stækket
saa har du forinden vækket
ved dit Kampraab By og Land.

Tak fra Børn af Gydens Graa,
som i dine Spor vil gaa,
vi mod Retfærdsriget længes,
Uret sprænges, Uret slænges
bort, og Sejren v i l vi naa!

A a. H.

Lønforhøjelser i Sverige

Forligsmandens Forslag til en ny Overenskomst for Banearbejderne ved de svenske Statsbaner er nu godkendt af begge Parter. Den nye Overenskomst indeholder en Forhøjelse af Timelønningerne varierende mellem 7 og 9 Øre.

Den nye Overenskomst indeholder desuden ogsaa adskillige Forbedringer af de almindelige Bestemmelser. Arbejdstilgangen skal saavidt muligt fordeles mere jævnt. Arbejdstiden skal normalt være mellem Kl. 7 og 17 og kun undtagelsesvis mellem Kl. 6 og 20, og da først efter særlige Forhandlinger. Tillæget for Arbejde i kolde Egne skal forhøjes i samme Forhold som for det øvrige Personale. Timelønnen for Maling af Stolper og dertil hørende Støtter ved elektriske Anlæg forhøjes med 5 Øre.

Ferieretten er ligeledes udvidet, saaledes at der ydes 6 Søgnedage ikke blot til dem, der i de sidste 12 Maaneder har arbejdet i mindst 240 Dage, men ogsaa til dem, der i de sidste tre Aar, har haft mindst 180 Arbejdsdage hos Statsbanerne. Er det gennemsnitlige Antal Arbejdsdage i de sidste seks Aar 180, da udvides Ferien til 9 Søgnedage. Samme Antal gælder ogsaa ved et Gennemsnitstal paa 240 Arbejdsdage i de sidste tre Aar. Slutteligt er ogsaa Frirejserne forbedret.

Overenskomsten gælder til og med Udgangen af 1939.

DER KALDES TIL VALG

Naar Varmen har forladt de danske Strande, og Interessen atter vender sig fra Sommerens Glæder til den Virksomhed, som Efteraaret kalder til Udfoldelse paa den politiske Arena, og som i den kommende Tid vil blive af en Betydning saa vidtrækkende som ingensinde før, vil Tankerne naturligt beskæftige sig med Vilkaarene for Rigsdagens fremtidige Arbejde. Ikke mindst Resultaterne af den sidste Rigsdagssamlings Lovgivningsarbejde har været af enorm Betydning for den danske Arbejderklasse; det er i denne Forbindelse tilstrækkeligt at nævne Gennemførelsen af *Ferieloven,* der skaber Mulighed for Kulturtilegnelse og Udvidelse af Synskredsen i et Omfang, som maaske først ad Aare vil staa klart for den enkelte.

Løsningen af betydningsfulde Spørgsmaal staar paa Dagsordenen for den kommende Rigsdagssamling. I første Række vil Interessen samle sig om Gennemførelsen af Danmarks nye Forfatning, der vil befæste Demokratiet og sikre en prompte Iværksættelse af de Foranstaltninger, der i det givne Øjeblik vil være nødvendige til Løsning af Tidens Opgaver.

Saa kraftigt og vedholdende, som det sjældent tidligere er set, har den politiske Debat Sommeren igennem staaet i Begivenhedernes Brændpunkt. Aabent er Ønsket om at se den siddende Regering styrtet og Arbejdernes faglige og politiske Organisationer underkuet kommet til Orde i Modstanderpressen, og end ikke underjordiske Anslag mod Folkets frie Selvbestemmelsesret har vi været forskaanet for. De reaktionære Kræfter har pustet sig op til en vældig Anstrengelse for efter udenlandsk Mønster at fravriste Arbejderklassen Resultaterne af mange Aars utrætteligt Arbejde.

Lad deres Anstrengelser være forgæves! Lad os ved de kommende Valg vise dem, at Arbejderbevægelsen repræsenterer en Styrke, der uden Vaklen bortfejer alle Fantasier om Barbarmetoder i dansk Samfundsliv.

Hvornaar Valgene kommer, ved vi ikke; men ingen Modstander maa i nogen Situation kunne regne med at træffe en uforberedt Arbejderbevægelse. Aktionen til Styrkelse af Partiets Kampfond indledes *nu,* saaledes at vi, naar der varsles til det Opgør, som — for at bruge en forslidt Vending — vil kunne betyde et afgørende Vendepunkt for den fremtidige Udvikling i Danmark, kan staa fuldt rustet til Kampen.

Thi Valg koster Penge. Mange Penge!

Anvendelse af hele vor Tids moderne Propagandateknik er nødvendig for at faa Masserne i Tale.

Paa hver fremtrædende Plads i By og paa Land skal vore Plakater fange Øjet over Storbyens Tage skal Lysreklamerne flamme, Højttalervogne skal rykke ud med Taler og Musik, Film og Teater skal tages i Brug, og gennem Kæmpeoplag af Løbesedler og andre Tryksager skal Befolkningen have Besked om vort Parti, dets Gerninger og dets Program.

For at kunne sætte hele dette Apparat i Bevægelse med størst mulig Effektivitet, for at kunne være det toneangivende Parti paa alle Valgkampens Omraader, for at sikre Fortsættelsen af det Styre, der gennem 10 Aar har øvet en storstilet Indsats til Gavn for Arbejderklassens Sag, paakalder vi endnu en Gang den danske Arbejders Offervillighed ved at opfordre til Støtte af Socialdemokratiets Valgfond.

Køb Socialdemokratiets Valgfondsmærker! Sælg Valgfondsmærker!

Eet Valgfondsmærke solgt til hvert Medlem i Parti og Fagbevægelse — *og Sejren er vor!*

Overenskomst
med Jysk Dræningsmesterforening

Efter de afsluttede Forhandlinger med Jysk Dræningsmesterforening foreligger den ny afsluttede Overenskomst færdigtrykt og udsendt til de respektive Afdelinger.

Overenskomsten omfatter alle Afdelinger og Kredse indenfor Randers, Viborg, Aarhus, Skanderborg, Vejle, Ribe og Ringkøbing Amter og indeholder bl. a. en Fortegnelse over Dræningsmesterforeningens Medlemmer, hvilket tjener til Vejledning for Medlemmer af vort Forbund, der beskæftiger sig med Dræningsarbejde indenfor de angivne Omraader, idet der i Overenskomstens § 13 er anført følgende:

Medlemmer af Dræningsmesterforeningen forpligter sig til fortrinsvis at beskæftige Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Medlemmer af D. A. F. maa hverken kooperativt eller enkeltvis paatage sig Entreprise og Arbejde henhørende under denne Overenskomst for andre end Medlemmer af Dræningsmesterforeningen eller saadanne Arbejdsgivere som maatte have tiltraadt Overenskomsten, og de maa kun udføre Specialarbejde og være Arbejdsledere for Medlemmer af Dræningsmesterforeningen.

Dræningsmesterforeningen har Paataleret overfor Overtrædelse af denne Bestemmelse.

Alle Medlemmer kan ved Henvendelse til deres Afdeling faa udleveret et Eksemplar af Overenskomsten, der i det fornødne Antal kan rekvireres fra Hovedkontoret.

De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskabsmøde

Den 11. August samledes Repræsentanter for de under De samvirkende Fagforbund hørende 68 Organisationer med tilsammen 460.000 Medlemmer til et ekstraordinært Repræsentantskabsmøde i Folkets Hus paa Enghavevej, København.

Formanden, *Chr. Jensen*, aabnede Mødet og bød Velkommen. Forinden man gik over til Behandling af Dagsordenen, mindedes Formanden enkelte siden sidste Repræsentantskabsmøde afdøde Kammerater, nemlig den svenske Landsorganisations Sekretær, *Per Bergman*, Tobaksarbejderforbundets Formand, *Edmund Olsen*, samt den gamle Kampfælle *A. C. Meyer*.

Til Mødets Dirigenter valgtes derefter Næstformand *Knud V. Jensen* og Forbundsformand *Josef Andersson*.

Det eneste Punkt paa Dagsordenen var »Udskrivning af Bidrag til Organisationen Folke-Ferie«. Formanden, *Chr. Jensen*, indledede dette Punkt med en Oversigt over Fagorganisationernes Arbejde for Indførelse af en lovlig Ferieordning og redegjorde derefter for Resultatet af Arbejdet indenfor det mellem Arbejdernes Hovedorganisationer nedsatte Ferieudvalg. Udvalget har, som allerede udførligt omtalt i »Arbejderen«, foreslaaet Oprettelse af en selvstændig Ferieorganisation, »Folke-Ferie«, der skal have Form af et Andelsselskab med begrænset Ansvar, samt skitseret de mange forskellige Opgaver, denne Organisation skal tage op for at muliggøre en fuldstændig Udnyttelse af Ferietiden for det størst mulige Antal Arbejdere.

Chr. Jensen omtalte meget udførligt de paa Ferieomraadet foreliggende Opgaver samt det af Udvalget stillede Forslag til Vedtægter for den nye Organisation. Han sluttede sin Tale med paa Forretningsudvalgets Vegne at anbefale følgende Forslag til Vedtagelse:

> *Repræsentantskabet den 11. August 1938 beslutter at udskrive et Ekstrakontingent paa 1 Kr. pr. heltbetalende og 50 Øre pr. halvtbetalende Medlem.*
>
> *Beløbet indbetales til De samvirkende Fagforbund efter samme Regel som Administrationsbidraget, og det indbetalte Beløb vil være at betragte som Andelskapital i Organisationen »Folke Ferie«.*
>
> *Ethvert Forbund, som saaledes har bidraget til Andelskapitalen, faar Repræsentationsret i Organisationen »Folke Ferie« med een Repræsentant for Beløb indtil og med 5.000 Kr., og derefter een Repræsentant for hver paabegyndt 5.000 Kr.'s Indbetaling.*

Formanden betonede, at det selvfølgelig skal staa frit for andre Organisationer indenfor Arbejderbevægelsen at yde deres Bidrag og erhverve Andele i den nye Organisation.

Der udspandt sig en ganske kort Debat, hvori deltog *Herman Hansen*, Formerne, *Marius Madsen*, Murerne, *Tolstrup*, Sadelmagerne, *Gustav Pedersen*, Handels- og Kontormedhjælperne, og *Sverre Schmidt*, Køkkenpersonalet. Debatten havde nærmest Karakter af Forespørgsler, der besvaredes af Formanden, som bl. a. understregede, at det kun drejede sig om en Bevilling een Gang for alle og at Ferieorganisationen iøvrigt skulde tilrettelægge Arbejdet saaledes, at den faar sine Driftsudgifter dækkede. Herefter vedtog Repræsentantskabet med alle Stemmer imod 1 Forretningsudvalgets Forslag. Det Beløb, der vil indkomme som Startkapital, anslaas til ca. 400.000 Kr.

Dirigenten, *Knud V. Jensen*, sluttede Mødet med at udtale sin Overbevisning om, at den Beslutning, der var truffet, vil være i fuld Overensstemmelse med alle Medlemmers Ønske. Ligesom de danske Arbejdere hilste Ferielovens Gennemførelse som et stort Fremskridt, vil de med Tilfredshed erfare, at Organiseringen af Ferien vil blive taget op til Løsning paa det bredest mulige Grundlag.

Efter »Arbejderen«.

Meddelelse fra Arbejdsløshedskassen.

Vi meddelte i forrige Nummer af Fagbladet, foranlediget ved en Række Forespørgsler, at Arbejde i Henhold til Lov af 13. April 1938 om Beskæftigelse af arbejdsløse *ikke* gav Adgang til Overflytning mellem de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Et andet Spørgsmaal, der ogsaa har været meget fremme og meget omdiskuteret, er, om Beskæftigelse efter nævnte Lov, hvor Arbejdet som Regel er fastsat til at være 36 Timer om Ugen, kan regnes som en fuld Beskæftigelsesuge i Arbejdsløshedslovens Forstand.

Dette Spørgsmaal har nu været drøftet i Arbejdsnævnet, og Nævnet har med Flertal vedtaget, at en Beskæftigelsesuge paa 36 Timer efter Lov af 13. April 1938 om Beskæftigelse af arbejdsløse regnes for at være lig med en Arbejdsuge i Arbejdsløshedslovens Forstand.

Det er i samme Forbindelse og i Henhold hertil vedtaget, at arbejdsløse Medlemmer, der beskæftiges ved saadanne Beskæftigelsesforanstaltninger, skal ligestilles med almindelige Arbejdere i Henseende til Karenstid, saaledes at der maa tages ny Karenstid efter Beskæftigelse af over midlertidigt Arbejdes Varighed.

Iøvrigt gør vi opmærksom paa, at det her omhandlede Arbejde kan regnes som fuld Beskæftigelse ved Fremskaffelse af Arbejdsbevis, uanset at Medlemmerne kun har været beskæftiget ca. 36 Timer pr. Uge.

Beskæftigelse ved de i Henhold til Lovens §§ 6—10 (Ungdomsforanstaltninger) iværksatte Foranstaltninger skal dog stadig betragtes som en »død« Periode i Henseende til Karensdage.

Samtidig skal vi meddele, at Medlemmer, der beskæftiges i Henhold til Loven om Beskæftigelse af arbejdsløse ved Nødhjælpsarbejder (Lovens § 2) og Beskæftigelsesforanstaltninger (Lovens §§ 3—5) for Fremtiden *ikke* skal medtages i Opgørelserne til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer og ikke heller inden for de personligt tilmeldte over ledige.

De vedrørende Medlemmer skal saaledes heller ikke medtages i Antallet af ledige under Punkt 2 i Indberetningen pr. sidste Fredag i hver Maaned.

Da de paagældende Medlemmer dog *skal staa tilmeldt Arbejdsanvisningskontorerne som arbejdssøgende i hele den Tid, de beskæftiges ved omhandlede Arbejder*, vil der fra Arbejdsanvisningskontorerne være at foretage en særlig Opgørelse over Antallet af Personer, der er beskæftiget ved de paagældende Arbejder.

Johannes Nielsen.

DEN FASTE VOLDGIFTSRET DØMMER

UDSKRIFT

af

Den faste Voldgiftsrets Kendelse af 10. Juni 1938 i Sag Nr. 2487:

Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark og dennes Medlem, Murermester A. Olsen, Strib,

mod

De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dettes Strib-Vejlby Afdeling.

Efter at en mellem Dansk Arbejdsmands Forbunds Strib-Vejlby Afdeling og Strib-Vejlby Sogneraad bestaaende faglig Overenskomst af Fagforeningen var lovlig opsagt til 1. Maj 1937, og efter, at Fagforeningen forgæves havde søgt ny Overenskomst med Sogneraadet, iværksatte Dansk Arbejdsmands Forbund fra den 22. Juli 1937 Blokade overfor Strib-Vejlby Kommune, forsaavidt angaar kommunalt Arbejde. Da der fremdeles ikke opnaaedes en overenskomstmæssig Ordning med Kommunen, udsendte Dansk Arbejdsmands Forbund ved Skrivelse af 23. September til Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark første Varsel om Iværksættelse af Sympatiblokade overfor Hovedorganisationens Medlemmer med Hensyn til Udførelse af Arbejde for Strib-Vejlby Kommune. Anledningen hertil angaves at være den, at et af Hovedorganisationens Medlemmer, Murermester Olsen, Strib, havde paataget sig Udførelsen af et Kloakarbejde for Kommunen. Den 4. Oktober tilsendte Forbundet Hovedorganisationen 2. Varsel, hvorefter Sympatiblokaden skulde træde i Kraft fra og med Tirsdag den 12. Oktober. I Varselsskrivelsen af 4. Oktober meddelte Forbundet, at Murermester Olsen, Strib, i Øjeblikket udførte et Kloakarbejde og Forlægning af en Viadukt samt Støbning og Anlæg af Forbindelsestrapper mellem nogle Ejendomme og Vejene i Strib.

Den varslede Sympatiblokade traadte herefter i Kraft overfor Murermester Olsen fra den 12. Oktober og er fremdeles løbende.

Under denne Sag har den nævnte Hovedorganisation og dennes Medlem, Murermester Olsen, Strib, indklaget De samvirkende Fagforbund for Dansk Arbejdsmands Forbund og dettes Strib-Vejlby Afdeling med Paastand om, at den overfor Olsen iværksatte Sympatiblokade kendes ulovlig, og at der paalægges Dansk Arbejdsmands Forbund en Bod som Erstatning for det Olsen paaførte Tab.

De Indklagede paastaar Frifindelse.

Til Støtte for deres Paastand har Klagerne anført følgende:

Hovedorganisationen har faglig Overenskomst med Dansk Arbejdsmands Forbund, og Olsen aflønner sine Folk tarifmæssigt. Det ovennævnte Kloakarbejde skulde udføres ifølge en Landvæsenskommissions Bestemmelse og blev efter offentlig Licitation overdraget Olsen i Entreprise allerede inden Blokaden overfor Kommunen den 22. Juli traadte i Kraft, Viaduktarbejdet blev efter afholdt Licitation den 27. August overdraget Olsen, og samtidig fik denne af Entreprenørfirmaet H. Jørgensen og Søn, Odense, overdraget Støbningen af Trapperne i Underentreprise. Begge disse sidste Arbejder var saaledes overdraget til Olsen, inden Sympatiblokaden blev iværksat.

Om Viaduktarbejdet anfører Klagerne særligt, at Udgifterne ved dette Arbejde afholdes af »Motorafgifterne« uden Udgift for Kommunen. For Kloakarbejdets Vedkommende er Forholdet det, at Kommunen overfor Landvæsenskommissionen er gaaet ind paa at udføre Arbejdet og staa i Forskud med Anlægssummen, der skal forrentes og afdrages af de paagældende Interessenter, hvorfor ogsaa dette Arbejde i Realiteten er Kommunen som saadan uvedkommende. Og hvad Arbejdet med Trapperne angaar, henviser Klagerne til, at Forbundet ikke har indledet nogen Aktion mod Hovedentreprenørerne H. Jørgensen og Søn med Hensyn til det dette Entreprenørfirma iøvrigt af Kommunen overdragne Arbejde; efter Klagernes Opfattelse maa det gøre Sympatiaktionen ulovlig, at den saaledes specielt og alene er rettet mod en enkelt af de Entreprenører, der har overtaget Arbejde for Kommunen.

Med Hensyn til Sympatiaktionen i det hele hævder Klagerne, at den er ulovlig, fordi der — navnlig naar henses til, at den rammer Arbejder, som allerede inden Aktionens Iværksættelse var overdraget Olsen — ikke bestaar den fornødne Sammenhæng (Konneksitet) mellem Sympatiaktionen som Middel og Opnaaelsen af Overenskomst med Sogneraadet som Formaal.

Retten finder ikke at kunne give Klagerne Medhold.

Det er ubestridt, at Hovedaktionen overfor Sogneraadet er lovlig, at Sympatiblokaden er lovligt varslet, og at Varselsskrivelserne omfatter de 3 ovennævnte, Olsen overdragne Arbejder. Det er dernæst oplyst, at Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Hovedorganisationen, der staar udenfor Dansk Arbejdsgiverforening, ogsaa omfatter Normen for Regler for Behandling af faglig Strid, hvis § 11 indeholder Forbehold om Organisationernes Ret til at deltage i Arbejdsstandsninger, der paabydes af de to kontraherende Organisationer, hvorved netop sigtes til Sympatiaktioner.

Overfor Klagernes Henvisning til, at Entreprenørfirmaet H. Jørgensen og Søn ikke er inddraget under Sympatiblokaden, er det af de Indklagede anført, at dette Firma er Medlem af Entreprenørforeningen, hvis Overenskomst med Dansk Arbejdsmands Forbund omfattes af Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 27. Marts 1937, og at en Blokering af Firmaet kunde anses for stridende mod Forbudet mod Strejker i Lov Nr. 90 af 9. April 1937 § 2, 1. Stk.

Da Sympatiaktionen forfølger et lovligt fagligt Formaal, og da Retten ikke kan give Klagerne Medhold i, at Aktionen i sig selv skulde overskride Grænserne for en Sympatiblokades Tilladelighed — i hvilken Henseende det maa være uden Betydning, at Kommunen som saadan ikke er umiddelbart økonomisk interesseret i de blokerede Arbejders Udførelse, og uden Betydning, at disse Arbejder var overdragne til Murermester Olsen, allerede inden Blokaderne blev iværksatte —, vil de Indklagedes Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger bør betales af Klagerne.

Kendelse:

De Indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være.

Sagens Omkostninger betaler Klagerne med 300 Kr.

UDSKRIFT

af Kendelse af 21. Juni 1938 i Sagen mellem

Dansk Arbejdsmands Forbund for dettes Afdeling i Sæby

og

Murermestrene S. Christensen og C. Nørregaard, Sæby, angaaende Afregning for et Kloakledningsarbejde.

Efter at Murermestrene S. Christensen og C. Nørregaard i Sæby havde udført et Kloakledningsarbejde, opstod der mellem disse og Arbejdsmændenes Fagforening i Sæby nogle Uoverensstemmelser angaaende Akkordopgørelsen. Da disse Uoverensstemmelser ikke kunde bringes til Afgørelse ved Forhandlinger, enedes de nævnte Murermestre og Dansk Arbejdsmands Forbund paa Sæby Afdelingens Vegne om at henskyde Sagen til Afgørelse ved Voldgift, samt om at undertegnede Civildommer J. L. Buch, Aalborg, skulde fungere som Voldgiftsmand.

Uoverensstemmelserne refererer sig til følgende 3 Punkter: 1) Umiddelbart før Kloakarbejdets Paabegyndelse henvendte Mestrene sig til Fagforeningsformand Møller Jensen og anmodede ham om at være Formand for Arbejdsmandsholdet.

Der er Enighed mellem Parterne om, at Møller Jensen indvilgede heri, og om, at han i denne Anledning fik tilsikret en Timeløn paa 1 Kr. 50 Øre. Der er derimod ikke Enighed om, hvorvidt Møller Jensens Arbejdstimer skulde holdes udenfor Akkorden.

I saa Henseende hævder Møller Jensen, at han udtrykkelig har udtalt, at han ikke vilde være med i Akkorden, hvormed han vil have ment, at hans Arbejdstimer ikke maatte medregnes i Akkorden.

Mestrene hævder derimod, at der ikke var Tale om, at Møller Jensen skulde føre et egentligt (selvstændigt) Tilsyn med Arbejdet, idet en af Mestrene stadig var til Stede paa Arbejdspladsen, hvorhos de gør gældende, at Møller Jensen ikke har udtalt, at hans Arbejdstimer skulde holdes udenfor Akkord, men kun, at han ikke som Formand kunde deltage i det eventuelle Overskud, hvilket netop var Grunden til, at man tilbød ham en garanteret Timeløn paa 1 Kr. 50 Øre.

Efter det foreliggende maa det antages, at Møller Jensen har taget Del i det foreliggende Arbejde i det væsentligste i samme Omfang som de øvrige Arbejdsmænd, og at hans Hverv som Formand i det store og hele har været begrænset til at føre Skurbogen (hvorhos han senere forestod Opmaalingen).

Herefter — samt under Hensyn til, at Møller Jensen har opført sine Arbejdstimer i Skurbogen under samme Rubrik som de øvrige Arbejdere — synes Møller Jensen ikke alene paa Grund af sin Stilling som Formand at have Krav paa nogen Særstilling med Hensyn til Akkordopgørelsen.

Imidlertid henviser Møller Jensen endvidere til, at der har været en Del særligt Arbejde, specielt med Hensyn til Afstivning, som ikke er medtaget i Opgørelsen, netop fordi Møller Jensen mente, at Arbejdsmændene burde undlade at kræve særlig Betaling herfor, fordi de til Gengæld tjente ved, at Møller Jensens Arbejdstimer blev holdt udenfor Akkorden. Mestrene bestrider heroverfor, at der har været Afstivningsarbejde af nogen Betydning.

Paastanden gaar fra Arbejdsmændenes Side ud paa, at Møller Jensens 380½ Arbejdstimer a 1 Kr. 09 Øre, eller ialt 414 Kr. 75 Øre holdes udenfor Akkorden og udbetales til disse af det foreliggende Akkordoverskud, idet der er Enighed om, at Differencen mellem 1 Kr. 09 Øre og den tilsikrede Timeløn paa 1 Kr. 50 Øre er udbetalt til Møller Jensen.

Det findes herefter at maatte statueres, at den Omstændighed, at der ikke mellem Fagforeningens Formand og Mestrene er blevet truffet en klar og utvetydig Aftale om, hvorvidt førstnævntes Arbejdstimer skulde holdes udenfor Akkorden eller ikke, maa gaa udover Fagforeningen, idet Mestrene under de foreliggende Omstændigheder skønnes at have haft Føje til at regne med, at den almindelige Bestemmelse i Hovedoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund skulde komme til Anvendelse. Denne Bestemmelse, der ogsaa har været kendt af Møller Jensen, lyder saaledes: »Hvis en af Entreprenøren antaget Hovedformand arbejder med i Akkorden, medregnes hans eventuelle Tillæg til den almindelige Timeløn heller ikke som udbetalt Timeløn ved Akkordens Opgørelse.«

Herefter vil Arbejdsmændenes Paastand om Udbetaling af det ovennævnte Beløb ikke kunde tages til Følge.

2) Forinden Mestrene fik det omhandlede Arbejde overdraget, forespurgte de Fagforeningsformanden (Møller Jensen) om Betalingen for Brolægningsarbejde. Hertil vil Møller Jensen have svaret, at han regnede med en Pris af 20 Øre pr. Kvadratmeter for Fjernelse (Optagelse) af Brosten og 2 Kr. pr. Kvadratmeter for Nedsættelse (Nedlæggelse) af disse, hvorimod Mestrene vil mene, at Møller Jensen sagde henholdsvis 20 Øre og 2 Kr. 30 Øre.

Denne Pris fandt Mestrene efter deres Forklaring urimelig høj, hvorfor de ikke indlod sig i nærmere Diskussion herom; men da de fik Arbejdet overdraget, henvendte de sig til en Brolægningsentreprenør, der opgav 1 Kr. 65 Øre pr. Kvadratmeter som Entreprenørens Betaling for Nedlæggelse af Brosten. De har derefter afregnet med denne Pris (plus 20 Øre for Optagningen) og mener, at Arbejdsmændene kan være godt tjent hermed, idet der i Entreprenør-Prisen er indbefattet en Avance paa mindst 25 pCt.

Differencen mellem de nævnte Tal 2 Kr. 20 Øre og 1 Kr. 85 Øre udgør, da der er Tale om 1484 Kvadratmeter Brolægning, 509 Kr. 40 Øre, som Arbejdsmændene paastaar sig udbetalt af Akkordoverskudet.

Herefter findes det at maatte statueres, at den Omstændighed, at der overhovedet ikke mellem Parterne er truffet Aftale om Betalingen for et Arbejde, med Hensyn til hvilket der ikke — for saa vidt Arbejdsmænd (i Modsætning til Brolæggere) angaar — findes nogen Priskurant, i noget højere Grad bør gaa ud over Mestrene end over Arbejdsmændene, idet Mestrene har været mest interesseret i at bringe dette Punkt paa det rene under Hensyn til den almindelige Retsregel, at den, der lader et Arbejde udføre, normalt maa betale den Pris, der med Rimelighed forlanges, hvis der ikke er truffet Aftale om Prisen eller der foreligger andre, særlige Omstændigheder, paa Grundlag af hvilke denne kan udregnes.

I et Tilfælde som det foreliggende burde dog ogsaa Arbejdernes Formand have medvirket til at skaffe den fornøden Klarhed.

Prisen vil herefter kunde fastsættes saaledes: for Optagning 20 Øre pr. Kvadratmeter og for Nedlægningen 1 Kr. 85 Øre, saaledes at der bliver en Difference i Arbejdsmændenes Favør paa 296 Kr. 80 Øre.

3) Iøvrigt har der været en Divergens mellem Parterne vedrørende selve Regnskabet paa 177 Kr. 81 Øre. Denne Divergens har Parterne under Voldgiftssagens Behandling besluttet at ordne saaledes, at Mestrene betaler Halvdelen af dette Beløb eller 88 Kr. 90 Øre.

Herefter vil Sagen være at afgøre saaledes:

Murermestrene S. Christensen og C. Nørregaard i Sæby betaler til Arbejdsmændenes Fagforening i Sæby 385 Kr. 70 Øre, hvilket Beløb vil være at erlægge senest den 30. Juni 1938.

J. L. Buch.

Den helt rigtige Støvmaske ikke fundet endnu

Vi omtalte for nogen Tid siden her i Fagbladet en Støv- og Gasmaske, som var opfundet og konstrueret af Hollænderen Van der Grinten. Dette har givet Anledning til en Række Forespørgsler fra interesserede Medlemmer enten direkte til Afdelingerne eller til Redaktionen, idet man har ønsket Oplysninger om, hvorvidt den paagældende Maske blev forhandlet her i Landet.

I den Anledning har vi forespurgt Fabrikdirektoratet om man kendte videre til Forholdet. Herfra har man svaret, at den omtalte Maske ikke i alle Maader opfyldte de Krav, der maatte stilles til en Støv- og Gasmaske, men at der f. T. var en anden Maske under Gennemprøvning paa en af de store Industrivirksomheder og at den hidtil, i hvert Fald tilsyneladende, svarede til de Krav, som Autoriteterne maatte kræve opfyldt, forinden Masken kunde officielt anerkendes.

Vi skal holde os a jour med Resultatet af de Undersøgelser, som foretages under Fabriksdirektoratets Kontrol og saasnart der foreligger en Afgørelse bringe Meddelelse herom i Fagbladet.

Fra Medlemsriget

Brovst — Cementstøber Carl Bach. Overenskomst oprettet 23. Marts 1938. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 105 Øre. Mursten pr. 1000 Stk. Kr. 7,00, Tagsten pr. 1000 Stk. Kr. 34,00. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Fra 1. Marts 1939 gælder Landsoverenskomster med Cementvarefabrikantforeningen i Danmark.

Brændselsafbærerne — Graae & Hilmand, A/S Edmond Frey, A/S »London«. Overenskomsten fornyet paa Grundlag af Overenskomsten mellem Afdelingen og Arbejdsgiverne ved Københavns Havn, dog saaledes at Taksterne ændres til: Koks: Nedbæring 14 Øre, Opbæring 28 Øre. Kul: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 37 Øre. Briketter og Kokssmuld: Nedbæring 18,5 Øre, Opbæring 37 Øre, og til disse Takster tillægges 7 pCt. Brændselsafbærerne, som har været beskæftiget i indtil 200 Dage i Løbet af et Kalenderaar, tilkommer 6 Dages Ferie med Feriebetaling Kr. 71,32, og Arbejdere, som har under 200 Dage, men over 100 Dage, erholder 3 Dages Ferie med Betaling af Kr. 35,65. Overenskomsten gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, med mindre Pristallet viser Udsving paa 6 Points, idet Opsigelse da kan finde Sted i 1939.

Rønne — A/S Den bornholmske Flyveplads. Til Anlæg af en Flyveplads paa Bornholm blev der ydet Tilskud i H. t. Loven om de 30 Millioner Kr. Mellem Afd. og A/S blev der afsluttet en Overenskomst, i hvilken Timelønnen blev fastsat til 120 Øre for det paagældende Arbejde. Efter et Par Maaneders Arbejde forelaa der Meddelelse fra Ministeriet om, at der kun maatte udbetales 109 Øre i Timen, og at det formeget udbetalte i den forløbne Periode skulde tilbagebetales. Ved Henvendelse i Ministeriet er Sagen ordnet og Arbejdet betales fortsat med 120 Øre.

Viborg — Entreprenør Weirsø, Viborg. Ved et Kloakledningsarbejde nægtede Entreprenøren at betale den i Overenskomsten anførte Pris for Nedlægning af Bundblokke. Sagen i Orden. Entreprenøren maatte indgaa paa at betale i H. t. Opgørelsen.

Hagested — Entreprenør Carlsen, Randers. Ved Udgravning af en Kanal i Forbindelse med Tørlæggelse af Lammefjorden betalte Entreprenøren alm. Timeløn til Trods for, at det drejede sig om en Jordmængde paa 45,000 Kubikmeter Jord paa en Strækning af 500 l. m. Hertil kom, at der anvendtes Gravemaskine, hvorefter der ikke var Tvivl om, at Tillægget for større Jordarbejder skulde betales. Efter fremsendt Klage til Entreprenørforeningen er Sagen gaaet i Orden.

Gentofte-Lyngby-Gladsakse — Firm. Wright, Thomsen & Kier. Angaaende en Uenighed om Betalingen for forskellige Arbejder dels paa Dyrehavsbakken og dels paa Lyngbyvej er opnaaet Enighed om følgende:

Vedr. Dyrehavsbakken. Pkt. 1) Tillægges 24 Kubikmeter Jord a 1,25 Kr. = 30,00 Kr. Pkt. 2) Dansk Arbejdsmands Forbund tager Entreprenørens Kritik. Pkt. 3, 5 og 6) Entreprenøren betaler et Beløb af 200 Kr. til Folkene. Pkt. 2, 4 og 7) Entreprenørens Fradrag anerkendes.

Vedr. Lyngbyvej: Der betales for Ophugning og Tilfyldningen af Fortovsmakadamiseringen foranlediget af, at Brostenene paa Kant er flyttet fra ca. 3 til 7 cm en Pris pr. l. m af 6 Øre.

Ikast — Entreprenør Friis Rasmussen. Foranlediget ved, at Entreprenøren nægtede at afregne Arbejdet ved Regulering af en Sportsplads i Akkord samt undlod at opstille Skur, er der afholdt Mæglingsmøde. Enighed opnaaedes om, at der paa Gr. af Arbejdets særlige Karakter betales Akkordafsavnstillæg 20 pCt. For manglende Skur betales 45 Kr.

Fredericia A. — Statsbanerne. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for et Knækløftningsarbejde er Generaldirektoratet efter Paatale indgaaet paa følgende: Da der forrige Aar blev foretaget en strækningsvis Højdeløftning efter Brædt med en gennemsnitlig Løftehøjde over 5 cm af den omhandlede Sporstrækning, kan det nu udførte Arbejde betragtes som den efter denne Løftning første Gang foretagne strækningsvise Løftning for Sætninger af Sporet. I Henhold hertil vil Arbejdet kunne henføres til Overenskomstens Punkt d. paa Side 19, der hjemler Udbetaling af et Akkordafsavnstillæg paa 25 pCt. I Overensstemmelse hermed vil Efterbetaling blive ydet.

Haslev — Murermester H. P. Christiansen, Haslev. Ved en Grundudgravning var indtjent et Akkordoverskud paa Kr. 375,00. Mesteren havde ikke gjort Indsigelse indenfor den i Overenskomsten fastsatte Frist, men nægtede alligevel at udbetale Overskudet paa Forfaldsdagen. Som Grund blev angivet, at der skulde 40 Timer mere i Akkorden. Dette erklærede Afdelingen sig indforstaaet med, men Overskudet udbetales alligevel ikke. Den virkelige Aarsag var sandsynligvis, at Mesteren tilbageholdt Overskudet til Dækning af et eventuelt Underskud paa en senere Akkord, som Mesteren formodede vilde fremkomme. Foranlediget af en af Afd. etableret Arbejdsnedlæggelse blev afholdt et Møde, hvor Enighed opnaaedes om, at Mesteren skulde udbetale Overskudet, og at Arbejdet optages straks.

Hillerød — Vognmand Hjalmar Larsen, Hillerød. Der er oprettet Overenskomst ang. Aflæsning og Stabling paa Statens Briketlager i Hillerød. Der betales Kr. 1,40 pr. Ton for Aflæsning, Trilning og Stabling indtil en Afstand af 15 m fra Spormidte og en Højde af indtil 3 Meter fra Skinneoverkant. For Trilning i 15—25 Meters Afstand fra Spormidte betales ekstra 10 Øre pr. Ton, og for Stabling i 3—4½ Meters Højde fra Skinneoverkant betales ekstra 70 Øre pr. Ton. Mandskabet medbringer selv Skovle. Saafremt Anvendelse af mekanisk Kraft finder Sted, maa der træffes en ny Aftale mellem Parterne. Feriepenge gives i H. t. den gældende Lov. Naar Akkorden kræves udført i forskudt Arbejdstid, Over-, Nattetimer eller Søn- og Helligdage, ydes der foruden Akkorden det Tillæg, som D. S. B. giver. Ved Arbejde i Timeløn betales D. S. B.'s Timeløn. Eventuelle Tvistigheder afgøres efter de for faglige Stridigheder gældende Regler.

Skanderborg A. — Skanderborg Kommune. Overenskomst oprettet. Timeløn 125 Øre. Overarbejde betales med et Tillæg af 50 pCt. for de første 3 Timer, derefter samt for Søn- og Helligdage 100 pCt. Der beskæftiges kun organiserede Arbejdere. Ved Uarbejdsdygtighed foraarsaget af Ulykkestilfælde betales 3 Kr. pr. Dag.

Møgeltønder — Cementvarefabr. Peter Knudsen. Den i sin Tid oprettede Overenskomst mellem Afd. og de stedlige Cementfabrikanter har P. Knudsen nu ogsaa underskrevet paa.

Vordingborg — A/S Nedervindinge Grusgrav. Overenskomsten fornyedes for to Aar. Timelønnen forhøjes med 10 Øre. Akkordpriser fastsat for forskellige Arbejder. Der ydes 3 Kr. pr. Dag indtil 13 Uger ved Uarbejdsdygtighed som Følge af Ulykkestilfælde.

Birkerød — Vognmand Carl Andersen, Usserød. Overensk. oprettet vedrørende Arbejde i den paa Eskemosegaards Mark beliggende Grusgrav. Timeløn 125 Øre. Arbejdstid 8 Timer. Ulykkesforsikring 3 Kr. pr. Dag i indtil 13 Uger. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F.

43. Kreds (Hammelev Afd) — Bygmester D. Thomsen, Bygmester K. Sandholdt, Bygmester A. Larsen, Bygmester Jørgen Lorentzen. Mestrene har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murerm. i Danmark gældende Overenskomst.

Tønder — Vognmand S. Bjørnskov. Vognmanden har underskrevet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Skejby og Trige Afd. — Bygmesterforeningen for Aarhus Opland. Foreningen har underskrevet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark, Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Fuglebjerg — Murermester Johs. Larsen, Hyllinge. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og D. A. F. gældende Overenskomst.

Kolding A. — Trolhede-Kolding-Vejen-Jernbane. Der er truffet en Ordning om, at Banen indtil videre betaler 118 Øre pr. Time plus de alm. Tillæg.

Vodskov — Vognmand Christensen, Hasseris. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende. Alm. Overarbejdstillæg. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser.

Hasle — Hasle Kommune. Der er ved Forhandling med Byraadet oprettet ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn for alm. Arbejdsmandsarbejde 118 Øre. Tjæretillæg 25 pCt. Ugeløn til Gasværksarbejderne 57 Kr. Overtidsbetaling fastsat. Ferie med fuld Løn i Henhold til Loven, dog erholder de ugelønnede Arbejdere paa Gasværket allerede i Aar 7 Dages Sommerferie. 1. Maj er Fridag. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr. de første 13 Uger. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiseret Arbejdskraft. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 2 Mdr. til en 1. Marts.

Gørding — Gørding Kommune. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om en ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten, for Tiden 118 Øre. Akkord i H. t. samme Overenskomst. Tjæretillæg 15 pCt. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,35. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

D. A. F. — Landsforeningen af Fragt- og Vognmænd i Danmark paa de jyske Vognmandsforeningers Vegne. Den 8. April 1938 er der oprettet Overenskomst omfattende samtlige jyske Vognmandsforeninger, der har Tilslutning til Landsforeningen af Fragt- og Vognmænd i Danmark. Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig med en daglig Arbejdstid af 8 Timer. For Kuske og Chauffører Ugelønnen fastsat til Kr. 54,00 incl. Staldtjeneste og Beklædningsgodtgørelse. Daglønnen for disse Arbejdere er ansat til Kr. 9,45 pr. Dag, og der kan ikke afregnes for mindre end 4 Timer pr. Dag. Vognmændene maa have indtil 2 ugifte Arbejdere paa Kost og Logi, og herfor fradrages Kr. 20,00 pr. Uge. Bestaaende højere Lønninger maa ikke reduceres som Følge af Overenskomsten. Overarbejdet afspadseres i Henhold til Aftalen mellem Landsforeningen og Forbundet, og ved den ugentlige Lønudbetaling udbetales et Tillæg af 39 Øre pr. Overarbejdstime, medens den almindelige Timeløn henstilles til Dækning af og Udbetaling ved Afspadseringen. Andre Arbejdsmænd aflønnes med Kr. 1,18 pr. Time, og overtager Vognmændene Arbejde, der henhører under Entreprenøroverenskomsten, skal der aflønnes i Henhold til denne Overenskomst. For hver 50 Arbejdsdage ydes en Dags Ferie i indtil 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Der maa kun beskæftiges Arbejdere, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. I Ulykkestilfælde ydes der Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Forbundet anerkender Landsforeningen som Arbejdsgiverforening, og som Regler for Behandling af faglig Strid er den almindelige Norm gældende, ligesom Septemberforliget er gældende. Overenskomsten træder i Kraft 1. Maj 1938 og gælder til den opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Aalborg A. — Aalborg Kirkegaard. Overenskomsten fornyet. Timeløn forhøjet med 10 Øre. Ugelønnen forhøjet tilsvarende. For Tildækning af Grave paa Søn- og Helligdage betales 4 Kr. for den første Grav og 2 Kr. for hver af de efterfølgende. Under Uarbejdsdygtighed som Følge af Ulykkestilfælde betales der fuld Løn i 2 Uger. Overenskomsten er gældende, indtil Kirkegaarden overtages af Aalborg Kommune ca. 1. November d. A.

Birket — Grusgravejer H. K. Rasmussen, Birket. Overenskomsten fornyet. Timelønnen forhøjet med 12 Øre. Alm. Overtidstillæg. Akkord i H. t. Aftale. Timelønnen garanteret. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F.

Glatved — Entreprenør Th. Robdrup, Balle pr. Balle. Entreprenøren har underskrevet paa at ville betale efter og iøvrigt respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

D. A. F. — Haderslev Amt, Københavns Amt og Viborg Amt. Efter Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget udsendte vi Meddelelse til samtlige Amter om den stedfundne Lønforhøjelse samt Oplysning om de herefter gældende Lønsatser i Entreprenørfaget. Paa en i denne Forbindelse rettet Henstilling om at bringe Amternes Lønninger paa Linie med ovennævnte Fags, har vi fra ovennævnte 3 Amter modtaget Meddelelse om, at Forhøjelsen er foretaget fra 1. April, og der betales de mellem Organisationerne gældende Tariffer.

D. A. F. — Vejle Amt. Efter Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget udsendte vi Meddelelse til samtlige Amter om den stedfundne Lønforhøjelse samt Oplysning om de herefter gældende Lønsatser i Entreprenørfaget. Paa en i denne Forbindelse rettet Henstilling om at bringe Amtets Lønninger paa Linie med ovennævnte Fags har vi fra Vejle Amt modtaget Meddelelse om, at langt den overvejende Del af Amtets Vejvæsens Arbejder bortliciteres til Entreprenører. Rent undtagelsesvis kan en Vejmand dog have lidt Medhjælp, som da betales med Kr. 1,18 i Timen.

D. A. F. — De samv. Telefonselskaber. Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og De samvirkende Telefonselskaber træffes under Hensyn til Loven af 7. Maj 1937 om Forbud mod Overarbejde følgende Aftale vedrørende Arbejde henhørende under Parternes Overenskomst af 1. Februar 1937. I Tilfælde af præsteret Overarbejde udbetales det i Overenskomstens § fastsatte procentvise Tillæg straks ved Opgørelsen af den paagældende Lønningsuge. Arbejderen kan derefter med 3 Dages Varsel søge Fritid med Betaling som Erstatning for udført Overarbejde. Under særlige Forhold, som anføres ved Anmodningen om Fritid, kan denne dog søges med kortere Varsel. Saafremt Arbejderen ikke har fremsat Begæring om Fritid som Erstatning for Overarbejde i Løbet af den løbende for Tjenestemændene gældende Regnskabsmaaned eller de første 14 Dage af den efterfølgende Regnskabsmaaned, tildeler Selskabet ham saa vidt muligt Fritiden med samme Varsel som forannævnt indenfor Resten af den paagældende Regnskabsmaaned.

Rønne — A/S Den bornholmske Flyveplads. A. Optagning af Stød og Rydning af Plads. Der gives for Optagning af Stød 80 Øre for hvert Stød til Hold paa 5 — fem — Mand, hvoraf den ene Mand renser Stødene for Jord og jævner Hullerne ud, saa Arealet bliver jævnt. Samling af Kvas og Afbrænding foretages med særlige Folk paa Timeløn a 120 Øre pr. Time. De store Stød skydes eller flækkes af en Mand udenfor Akkorden. Akkorden skal omfatte samtlige Stød, store og smaa, vest for Stengærdet og Stødene skal være ordentlig rensede for Jord. De skudte eller flækkede Stød regnes ved Optagningen for et Stød. B. For Fældning af Træ gælder den i Fjor indgaaede Overenskomst med Undtagelse af Betaling for Kørepenge, der bortfalder. Arbejderne ved Træfældningen er garanteret en Timeløn af 120 Øre. Der udbetales de hidtil beskæftigede Arbejdere en Efterbetaling for den forløbne Tid af 11 Øre pr. præsteret Arbejdstime.

Kogsbølle Vinding — Gdr. Kaj Hansen, Dyrehaven pr. Nyborg. For Arbejde i Gaardejerens Grusgrav tilbagestod et Beløb paa Kr. 71,00 i fortjent Arbejdsløn, som Gaardejeren nægtede at betale et af Afdelingens Medlemmer, der havde arbejdet i Grusgraven. Da en Henvendelse fra Forbundet ogsaa forblev uden Resultat, blev Sagen overgivet til en Sagfører, som har skaffet Beløbet tilveje.

Hjørring — Hjørring Amt. Den overfor Amtet iværksatte Blokade vedr. Arbejdet paa Løkkensvej ved Hjørring er hævet, efter at Amtet har tilbudt følgende:

1) Amtsraadet er villigt til fremtidig at lade alle Nyarbejder og andre væsentlige Arbejder udføre ved organiseret Entreprenør, saaledes som det ogsaa i de sidste Maaneder har været Tilfældet.
2) Amtsraadet er villigt til ved Arbejder med Tjære- og Asfaltmaskiner at betale et Tillæg til Timelønnen paa 15 pCt. (Smudstillæg), men vil, som Løningerne er her og i Naboamterne, ikke indgaa paa iøvrigt at betale dette Tillæg; der henvises dog til, at Tillægget betales ved de under Punkt 1 nævnte Arbejder.
3) Amtsraadet er villigt til at lade Arbejdet paa Løkkensvej udføre ved Entreprenør og vil — uden at erkende nogen Forpligtelse dertil — til fuld Afgørelse af Efterbetaling til Arbejdere for Akkordafsavn betale et Beløb paa indtil 150 Kr. efter nærmere Opgørelse.
4) Amtsraadet er villigt til at forhøje Timelønnen 109 Øre til 118 Øre med tilbagevirkende Kraft. Det er en Forudsætning for Amtsraadets Tilbud, at Strejken og Blokaden vedrørende Arbejdet paa Løkkensvej bortfalder.

Hanstholm — Vestkysthavneanlæggene. I Anledning af foreliggende Uoverensstemmelser om Ydelse af Tillæg til Timelønnen for forskellige Arbejder er der afholdt et Møde i Direktoratet, hvor Enighed opnaaedes om, at der for Læsning af Sand paa Tipvogne m. m. betales et Tillæg af 11 pCt. For Tilbringning af Materialer til Kistebygning 15 pCt. Overarbejde afspadseres efter den i Entreprenørfaget gældende Ordning.

Eistrupholm — Murerm. Marius Christensen, Hampen St. Et af Afd.s Medlemmer, der beskæftigedes hos Murermesteren, som havde paataget sig Arbejdet for Statsbanerne, blev aflønnet med 85 Øre pr. Time. Da Mesteren ikke vilde indgaa paa at betale tarifm. Løn, skrev vi til Statsbanerne, som oplyste, at Sagen var dem uvedkommende. Efter fornyet Henvendelse til Mesteren med Varsel om eventuel Blokade er han indgaaet paa at betale tarifmæssig Løn.

Holbæk — Arbejdernes Fællesbageri. Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 22,00 plus følgende Procenter: 1 stort Rugbrød 7 Øre, 1 lille Rugbrød 3½ Øre, 1 Normalbrød 3½ Øre, 1 Halvsigte 3½ Øre, 1 lille Sigte 5½ Øre, 1 Landbrød 5½ Øre, 1 stort Franskbrød 6 Øre, 1 lille Franskbrød 3 Øre, for pakkede Brød 1 Øre samt 20 % paa Fintbrød. For Chaufførerne, der udelukkende kører til Udsalgene er Ugelønnen Kr. 71,00, 6 Arbejdsdages Ferie, fra 1939 9 Dage og fra 1940 12 Arbejdsdage. Under Ulykkestilfælde Dagpengeerstatning fra 1. Dag i Henhold til Loven. Under Sygdom Kr. 10,00 pr. Uge indenfor 3 Maaneder. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Aabenraa T. — Aabenraa Automobilselskab A/S. Paa Trods af, at Overenskomsten ikke har været opsagt, er Aktieselskabet gaaet med til at give de samme Lønforhøjelser, som er ydet til Statsbanernes Rutebiloverenskomst.

Svendborg T. — Svendborg Bio. Overenskomst fornyet. Lønnen hævet med Kr. 13,00 pr. Uge, og Arbejdstiden nedsat med 3 Timer pr. Dag.

Hillerød — Fragtmand Kristian Nielsen, Aamosevej 17, Hillerød. Overenskomsten fornyet, idet man er enedes om, at den mellem Hillerød Vognmandsforening og Hillerød Afdeling under 20. Juli 1930 oprettede Overenskomst er gældende, idet der dog tilføjes, at Ugelønnen er Kr. 65,00 indbefattet Uniformsgodtgørelse. 6 Dages Sommerferie. Medhjælpere under 18 Aar Kr. 44,00 pr. Uge. Overenskomsten træder i Kraft 1. April 1938.

Køge — Grosserer Svend G. Petersen. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 62,00. Dagløn Kr. 10,50. For halve Dage, der er det mindste, der kan afregnes med, er Betalingen Kr. 6,00. Lagerarbejdernes Lønning er den til enhver Tid gældende Lønsats i Købmandsgaardene i Køge. Overarbejde 25, 33, 50 og 100 pCt. 1 Uges Sommerferie. Kr. 1,50 i Tærepenge pr. Maaltid. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Der leveres fuld Uniform. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Chaufførerne — A/S Dansk Engelsk Benzin & Petroleums Co. Overenskomsten fornyet. Der er opnaaet en Lønforhøjelse paa Kr. 4,50 pr. Uge. Ferien er forhøjet fra 9 til 12 Hverdage.

Lager- og Pakhusarbejderne — Fouragehandler P. Johansens Eftf. Overenskomst oprettet. Ugelønnen er Kr. 68,64 for Hjemmearbejdere og Kr. 64,80 for Kuske. Daglønnen Kr. 11,20. Overarbejde indtil Kr. 19 50 % derefter samt paa Søn- og Helligdage 100 %. Ulykkesforsikring 4,00 Kr. pr. Dag i indtil 13 Uger. Arbejderne skal være Medlemmer af Lager- og Pakhusarbejdernes Fagforening. Gælder med 3 Maaneders Varsel til Opsigelse en 1. April, dog tidligst 1. April 1940 (med Adgang til Opsigelse 1939 i Tilfælde af Pristalsudsving).

Korsør A. — Bagermester J. Thers, Korsør. Overenskomst oprettet. Kuske aflønnes med fra Kr. 2,50 til Kr. 37,50 pr. Uge plus forskellige Tillæg pr. solgt Brød. Bydrenge og Medhjælpere betales med: fra 14—15 Aar Kr. 10,00 pr. Uge, 15—16 12,00, 16—17 14,00, 17—18 16,00, 18—19 30,00 og 19—20 Aar Kr. 38,00 pr. Uge plus Kosten. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. I Ferieugen erholder Kuskene et Vederlag a Kr. 75,00 pr. Uge. De øvrige Arbejdere den overenskomstmæssige Ugeløn. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 4,00 Kr. pr. Dag. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. Juni. Tidligst 1940.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Ibsen & Secher. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 60,00 til Kr. 65,00. Daglønnen fra Kr. 10,00 til Kr. 11,00. Sommerferien udvidet fra 3 til 6 Dage.

Flauenskjold — Cementstøber J. Jensen. Cementvarefabr. har sammen med de øvrige Fabrikanter i Flauenskjold afsluttet Overenskomst vedrørende Fabrikation af Cementvarer. Overenskomsten indeholder Bestemmelser om Timeløn, Akkordpriser m. m.

25. Kreds — Jordlovsudvalget. Overenskomsten vedr. Arbejdet i den Store Vildmose er fornyet. Akkordpriserne for Kultiveringsarbejdet er forhøjet med 12 %. Timel. og Tillæg som i Entreprenørfaget. Ugeløn for alm. forekommende Arb. 62 Kr. 20 Øre. Kreaturpasning 61 Kr. 80 Øre for Sommeren og 51 Kr. 80 Øre for Vinteren.

Hals — Murermester Johannes Jensen, Hals. I September Maaned 1937 fik Afdelingen Sanktion til at blokere 4 Murermestre. Da J. Jensen fornylig har underskrevet paa at ville underkaste sig den mellem Landhaandværkernes Hovedorg. og D. A. F. til enhver Tid gældende Overenskomst, er Blokaden hævet overfor ham, medens den fortsættes overfor de øvrige.

Fuglebjerg — Murermester Otto Jensen og Murermester Vald. Davidsen. Efter at Afdelingen havde faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten med Murermestrene, har disse underskrevet paa at ville betale efter den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Karrebæksminde — Murermester Jens Olsen. Efter at Afd. havde opsagt Overenskomsten med Mesteren til Udl. 1. Marts d. A. har Mesteren underskr. paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Nørre Aaby — Nyborg Tjærefabrik. Overenskomsten vedrørende Fabrikation af Pulver til Tæppebelægning i transportable Anlæg er fornyet. Timeløn 118 Øre. For Fabrikation af Pulver gives et Tillæg af 25 pCt. Aflæsning af Pulver 133 Øre pr. Time. Chaufførerne samme Timeløn. Herudover indeholder Overenskomsten forskellige andre Bestemmelser.

35. Kreds — Cementstøber M. J. Mathiasen, Resenbro. Ved et Møde med Mesteren er denne indgaaet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

Slagelse A. — Slagelse Kommune. Overenskomsten forn. Arb., som udføres i Akkord, afregnes efter Entreprenøroverenskomsten. Timelønsarbejde 113 Øre. Emulsionsarb. 143 Øre pr. Time. Retorthusarbejderne 78 Kr. pr. Uge. Pladsarbejdere 72 Kr. pr. Uge. Herudover er fastsat en Række andre Lønninger og Bestemmelser saasom Dagpenge ved Ulykkestilfælde m. m.

D. A. F. — Langelandsbanen. Ved et med Baneledelsen afh. Møde er der opn. Enighed om at forny den opsagte Overenskomst. Ved Baneafd. hæves Timelønnen med 9 Øre straks og fra 1. Aug. d. A. med 2 Øre yderligere. Ugelønnen for Stationsarbejdere m. fl. hæves fra Kr. 52,50 til Kr. 58,25.

D. A. F. — Varde Grindsted Jernbane. Overensk. forn. Timelønnen fastsat til 114 Øre indtil 1. Aug. d. A. og derefter indtil 1. Januar 1939 116 Øre, fra 1. Januar 1939 118 Øre pr. Time. Arbejdstiden er 8 Timer dagl. Der bet. de alm. gældende Till. for Over-, Nat- og Helligdagsarbejde. Der besk. fortrinsvis Medl. af D. A. F.

Korsør A. — Korsør Kommune. Enighed opnaaet om følgende Ændringer i den til 1. April 1938 opsagte Overenskomst: I § 1 ændres Kr. 3007,80 til Kr. 3060. I § 7 tilføjes: De Arbejdere, der arbejder 365 minus 52 Dage faar 18 Dages (Hverdages) Sommerferie i Stedet for 14. I § 10 ændres 18 pCt. til 20 pCt. I § 19 ændres Kr. 10,84 til Kr. 11,92 og Kr. 4,80 til Kr. 5,28. I § 22 forhøjes Karlenes Løn med 168 Kr. aarligt. Der tilføjes en ny Paragraf, hvori fastsættes, at faste Opkrævere, der har fuld Beskæftigelse, faar samme Løn som faste Arbejdere.

Aalborg F. — Hasseris Kommunes tekniske Udvalg. Niels Jensens Løn fastsættes indtil videre til 142 Øre i Timen; for Retorthusarbejde betales den herfor normerede Løn. V. Ondrascheк lønnes med 126 Øre i Timen gældende for samme Tidsrum. For Retorthusarbejde betales den herfor normerede Løn. Denne Ordning har tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1938. For Tiden 1. Juni 1937 til 1. April 1938 betales der Niels Jensen et specielt Efterbetalingsbeløb paa Kr. 150,00. For de faste Funktionærer forlænges den nugældende Ordning, indtil den opsiges fra en af Siderne med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Hillerød — D.D.P.A.'s Depot i Hillerød. Overenskomsten fornyet for et Aar paa de hidtil gældende Vilkaar mod, at Ugelønnen er forhøjet til Kr. 67,00 pr. Uge.

Frederikshavn A. — Brdr. Justesen. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er forhøjet med 14 pCt. Timelønnen for Chaufører er ansat til 124 Øre og for Lager- og Pakhusarbejdere 119 Øre.

Kuskenes Fællesforbund — A/S Sækkelejekompagniet, København. I Anledning af en stedfunden Underbetaling har der været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Sagen gik i Orden, idet Firmaet indgik paa til hel og fuld Afgørelse at betale 500 Kr. til Afdelingen.

Lager- og Pakhusarbejderne — A/S L. E. Bruun Eksport. Overenskomst fornyet mod, at Ugelønnen er hævet fra Kr. 64,00 til Kr. 69,50. Akkordsatserne forhøjet med 7 pCt. Løsarbejdere, der ikke tidligere har haft Ferie, gives der nu 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage.

Ønslev-Eskildstrup — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 56,70. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Ferie i Henhold til Loven. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Juli 1940 med Ret til Opsigelse i 1939.

Odense L. P. — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten fornyet imod, at Ugelønnen er hævet fra Kr. 54,50 til Kr. 59,10 og Timelønnen forhøjet fra Kr. 1,14 til Kr. 1,24. Sommerferien udvidet fra ½ til 1/1 Dag pr. Maaned.

Køge — Køge Vognmandsforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugeløn for Kuske og Chaufører Kr. 60,00. Dagløn Kr. 10,25. Timeløn Kr. 1,25. Overarbejde 25, 33, 50 og 100 pCt. Fortrinsvis Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 3 Maaneder til en 15. April, tidligst 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet Carl J. Nielsen. Overenskomsten er fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 63,00 til Kr. 67,00. Sommerferien udvidet fra 9 til 12 Dage. Løsarbejdere 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage.

14., 15. og 16. Agitationskreds — Maribo Amts Vognmandsforening. Under Forbundets Medvirkning er Overenskomsten fornyet, saaledes at den kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj. Ugelønnen for Kuske og Chaufører fastsættes til Kr. 58,00, og daglønnede Kuske og Chaufførers Timeløn fastsættes til Kr. 1,24. Ved Flyttearbejde betales Kr. 1,57 pr. Time. Som ny Paragraf blev indført, at andre Arbejdsmænd over 18 Aar aflønnes med Kr. 1,18 pr. Time, og saafremt Vognmændene overtager Arbejde, der henhører under Entreprenøroverenskomstens Omraade, skal der aflønnes i Henhold til denne Overenskomst.

Nykøbing F. — A/S Falsters Margarinefabrik. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Lønnen er Kr. 62,10 pr. Uge. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. 6 Dages Ferie. Ulykkesforsikring 3,00 Kr. pr. Dag i 13 Uger. Gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges en 1. April, tidligst 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939 ved Pristalsudsving.

D. A. F. — Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Overenskomsten er fornyet til 1. Maj 1940, med Ret til Opsigelse i 1939. Der opnaaedes forskellige Forbedringer i de almindelige Bestemmelser, saaledes skal alt forskudt Arbejdstid betales med almindeligt Overarbejdstillæg, ligesom Arbejde med forskellige smudsige Varer skal betales med et Smudstillæg af 15 Øre pr. Time. Endvidere er Ferieparagraffen for Løsarbejdere udvidet til 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage, og der er nu i Overenskomsten indført de almindelig gældende Tillidsmandsregler. Med Hensyn til Lønningerne er samtlige Ugelønninger forhøjet med Kr. 4,50, og Daglønningerne for København er fastsat til Kr. 12,00, og for Provinsen til Kr. 11,00.

Aalborg A. — Hasseris Kommune. Da det ved de med Sogneraadet afholdte Møder ikke var muligt at opnaa Enighed om Lønvilkaarene m. v. for Kommunens Arbejdere, blev der iværksat Blokade. Straks efter Iværksættelsen af denne blev der mellem enkelte af Sogneraadets Medlemmer og Forbundet gjort Forsøg paa at faa tilvejebragt en Ordning. Disse Forsøg resulterede i, at der fremkom et skriftligt Tilbud fra Sogneraadets Vejudvalg om, at det vilde betale tarifmæssig Løn, 118 Øre pr. Time plus 20 pCt. i Akkordafsavnstillæg, Tillæg for nye, projekterede Arbejder samt 15 pCt. for Tjærearbejde o. l. Paa Grundlag af dette Tilbud har vi hævet Blokaden, da vi herved har opnaaet vort Krav om tarifmæssig Løn samt i Betragtning af, at det foreliggende Tilbud er at betragte som en almindelig gældende Overenskomst. Sogneraadet har tidligere betalt 102 Øre for Grusgravsarbejde og 105 Øre i Timen for alm. Arbejde.

Røde Kro — Cementvarefabrikant Peter Jensen, Cementvarefabrikant Otto Schnorr, Murermester Søren Adolfsen, Røde Kro og Murermester Johan Petersen. Overenskomst oprettet 8. Marts 1938, vedrørende Fabrikation af Cementvarer. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn og Overarbejde betales i H. t. den mellem vort Forbund og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst. For Cementstøbere, der ikke har Adgang til Akkord den halve Tid pr. Uge, betales et Tillæg pr. Time paa 5 Øre. Ved Tjæring og Asfaltering af Rør betales Timeløn plus 15 pCt. Endvidere er der fastsat en Del Akkordpriser. Der beskæftiges fortrinsvis Medlemmer af D. A. F.

Odder m. fl. Afd. — Hads Ning Herreds Jernbane. Banen er indgaaet paa fra 1. April d. A. at betale 118 Øre i Timen.

Rønne — Det bornholmske Jernbaneselskab. Overenskomsten fornyet. Samtlige Lønninger forhøjet i H. t. Forligsmandsforslaget.

22. Kreds — Murermester Chr. Jensen, Øster Vraa. Da Mesteren ikke vilde underskrive Overenskomst, blev der med Forbundets Sanktion iværksat Blokade overfor ham. Denne er nu hævet, idet Mesteren, efter hvad Kredsen meddeler, nu har underskrevet Overenskomst.

Stilling — Skanderborg Amtsraads Vejudvalg. Vejudvalget har paa et Møde den 21. April d. A. vedtaget at følge Mæglingsforslaget vedrørende Entreprenøroverenskomsten, saaledes at Timelønnen ved Amtet fra 1. April er 118 Øre plus det sædvanlige Tillæg ved Tjærearbejde 15 pCt.

D. A. F. og Dansk Gartnerforbund — Graver Emilius, Slagelse. Graveren har underskrevet paa, at han vil respektere den mellem os og Dansk Gartnerforbund paa den ene Side og Kirkegaardsgraverne i Danmark paa den anden Side gældende Overenskomst.

D. A. F. — Postvæsenet. Overenskomsten med Postvæsenet fornyet, hvorefter Timelønningerne bliver følgende:

	Timeløn	Dagløn
I København, Frederiksberg, Amager samt Nordsjællands 1. Zone betales	Kr. 1,51	Kr. 12,11
I Nordsjællands 2. Zone betales	Kr. 1,29	Kr. 10,44
I det øvrige Land betales	Kr. 1,23	Kr. 9,84

D. A. F. — Telegrafvæsenet. Overenskomsten med Telegrafvæsenet fornyet, hvorefter Timelønningerne bliver følgende

I København samt Nordsjællands 1. Zone	Kr. 1,51
I Nordsjællands 2. Zone	Kr. 1,46
I det øvrige Land	Kr. 1,40

D. A. F. — De danske Statsbaner. Overenskomsten med Statsbanerne fornyet, hvorefter Timelønningerne bliver følgende:

I København og 1. Zone	Kr. 1,51
I Nordsjællands 2. Zone	Kr. 1,29
I det øvrige Land	Kr. 1,23

Store Hedinge — St. Hedinge Byraads tekniske Udvalg. Overenskomsten fornyet vedrørende de paa Gasværket beskæftigede Arbejdere. Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 65,00 til Kr. 72,00. Afløsningsarbejdere aflønnes med samme Løn som faste Arbejdere. Løse Arbejdere aflønnes med Kr. 1,30 pr. Time, heri indbefattet Smudstillæg.

Fredericia A. — Firmaet Saaby & Lerche. For Arbejde ved Læsning af Spunsjern og Monierjern blev der truffet Aftale mellem Parterne om, at Losningsarbejdet skulde betales efter Havnearbejdernes Overenskomst, medens det øvrige Arbejde skulde betales efter Entreprenøroverenskomsten.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 17 15.–9. 1938 43. Aarg.

KONGRESSEN

Der flammer Lyn langs Himmelranden,
og haardt er Tidens tunge Pres,
men uforknyt har Arbejdsmanden
kaldt Kammerater til Kongres;
Alverden Urovarsler hejser
og sliber Krigens blanke Staal,
men roligt Arbejdsmanden rejser
sit Krav og sætter sine Maal.

I Faren vil han vagtsom være,
i Kampen gælder Magt mod Magt,
af Fortid tager han ved Lære,
naar Fremtids Planer bliver lagt.
Slet ikke døvet for den Stemme,
som hæs af Hævnlyst kræver Mord,
han lader sig blot ikke skræmme
af store eller onde Ord.

Han kender Kamp for Dagligbrødet,
og Modet har han aldrig tabt;
han véd, med Hænderne i Skødet
blev aldrig noget Storværk skabt.
Kun Ukrudt vil han ikke dyrke,
men luge bort bag Mur og Hegn;
han véd, at Sammenhold er Styrke,
men Splittelse er Svaghedstegn.

Hvad Helte Tiden end har kaaret
med Glorie og Heltery,
saa har dog Arbejdsmanden baaret
det tunge Aag for Land og By,
og megen Modgang har han prøvet,
i svundne Slægtled Sult og Savn,
han har den Heltegerning øvet,
som ikke gav ham Helte-Navn!

Men Modgang er en gavnlig Skole,
den knytter Evighedens Baand,
den lærte Arbejdsmænd at stole
paa deres egen Aand og Haand;
vi hverken klynker eller snøfter,
vor Tid har Grædekoner nok,
i Næven spytter vi og løfter,
som Livet lærte os, i Flok.

I Dag skal ingen Kamplur gjalde;
til Drøftelse af Dagens Dont
Kongressen Arbejdsmænd skal kalde,
til fælles Daad paa fælles Front,
og naar vor Drøftelse er omme,
har vi vor Vej mod Maalet set,
og paa de Kampe, der kan komme,
har vi i Fredstid os beredt.

Lad fælles Tro os gennemgløde,
mod Danmarks Kyst gaar Stormens Kast,
men ogsaa Modgang tør vi møde,
naar vi staar sammen og staar fast.
Eet Samlingspunkt har dette Stævne:
vi vil til sidste Aandedrag
af al vor Magt og al vor Evne
kun gavne, Arbejdsmand, din Sag.

Aage Hermann.

KONSERVATIV TRØST:

Har Socialdemokratiets Fremgang kulmineret?

De konservative ynder paa »Folkemøder« og i Pressen at omtale Tidens politiske Tilstande i Danmark som »den socialdemokratiske Højkonjunktur«, der raser over Landet, eller som »den røde Sol«, der nu staar i Zenith.

Da en Højkonjunktur er en Foreteelse, der som Regel altid før eller senere gaar over i sin Modsætning og bliver til en Lavkonjunktur, ligesom Solen, naar den staar i Zenith, er paa sit Kulminationspunkt og bagefter gaar nedad paa sin Bane — er Meningen tydelig nok. Med disse Udtryk om Højkonjunkturen og den rødgyldne Sol hentet henholdsvis fra Nationaløkonomien og Astronomien ønsker de konservative Parti- og Penneførere at trøste i første Række sig selv og dernæst den Skare af endnu trofaste, men særdeles skuffede Vælgere og Partifæller, som de kan samle om sig.

Trøsten lyder vel omtrent som saa: Kære, kære Venner, vær hverken bange eller nervøse. Den socialdemokratiske Fremmarsch, vi nu gennem en Menneskealder har været Vidne til, er slet ikke, som saa mange fejlagtigt tror, nogen ustandselig og bevidst Fremmarsch af hele den brede Del af den danske Befolkning mod et stort Maal: *en anden Samfundsorden*. Slet ikke. Socialdemokratiet er et almindeligt Parti, der af ganske uforstaaelige Aarsager, muligvis blot et Sammentræf af Tilfældigheder, har faaet Medvind. Nu har det imidlertid kulmineret og vil snart gaa ned ad Bakke igen. Og saa er da endelig den Time slaaet, hvor Konservatismens Fornedrelsestid er forbi.

Saadan er det vel kun naturligt, at et gammelt Parti af aristokratisk Oprindelse, der har kendt bedre Dage, søger at finde Trøst og Husvalelse overfor en Tid og et Folk, der ikke i tilstrækkeligt Omfang vil skænke det Tillid. Om Konservatismens Betragtning er rigtig, vil de Valg, der skal afholdes inden 5. Juni 1939, til fulde vise, og Resultaterne af dem har vi ingen Grund til at frygte. Imidlertid kunde det jo være ganske interessant paa Forhaand at gøre sig nogle Tanker om Sagen.

*

I Virkeligheden er det maaske slet ikke saa tosset et Problem, de Konservative her har stillet op. Der findes nemlig utvivlsomt Omstændigheder, der kan bevirke, at selv det bedst ledede og bedst sammentømrede Parti før eller senere maa naa sit Kulminationspunkt og derefter begynde at gaa tilbage. Vi skal i det følgende forsøge at gennemtænke nogle saadanne Omstændigheder — og se hvilke Partier i dansk Politik, der i Øjeblikket er mest ramt af dem.

Som første Omstændighed i Rækken kunde man jo tænke sig det Tilfælde, at et Parti havde overbevist og tilkæmpet sig alle de Vælgere, der paa nogen mulig Maade har Forudsætninger for at kunne sympatisere med Partiets Program og Politik. For Socialdemokratiet maa der vel her være den Grænse, at en Række Industrifyrster, Godsejere og Storkapitalister under normale Forhold næppe nogensinde kan tænkes at blive dets Tilhængere. Har det danske Socialdemokrati naaet det Punkt? Nej, saa vidt man med Statistisk Aarbog i Haanden kan skønne, er det endnu temmelig langt herfra. Godt nok talte Socialdemokratiet ved sidste Folketingsvalg over 760.000 Stemmer — men sammentæller vi Danmarks halve Million organiserede Arbejdere med Hustruer + uorganiserede indenfor Landbrug, Handels- og Kontorvirksomhed + uorganiserede Husassistenter o. lign. + Danmarks 100.000 Husmænd med Ægtefæller + Fiskerbefolkningen + ca. 50.000 Detailhandlere + mange Tusinde intellektuelle og andre sympatiserende — saa vil vi finde, at der endnu er rige Kilder at øse af. Af Mangel paa nye Muligheder for Tilgang vil Socialdemokratiet næppe stagnere. Saa lille er Overklassen, saa stor er den arbejdende Del af Befolkningen, at de første 900.000—1.000.000 Stemmer sikkert nok vil kunne rundes, før den naturlige Grænse er naaet.

En anden Mulighed for et Partis Stagnation og Tilbagegang kunde tænkes at ligge deri, at hele dets Program var gennemført. Et Parti, der ser alle sine Krav og Reformer gennemført og som udover stædigt at holde paa det bestaaende ikke har noget at byde sine Vælgere og sit Land, har næppe nogen Funktion længere, ingen Eksistensberettigelse. Nye Partier med Vilje og Evne til at føre Udviklingen videre, vil da efterhaanden erobre Vælgerne fra det gamle og med Tiden gribe Magtens Tøjler. Saadan er det jo netop gaaet Højre og Venstre. Veltilfredse med den bestaaende Samfundsorden og Landstingsforfatning har disse to Partier maattet se Vælgerne i Titusindtal vandre over i Socialdemokraternes Lejr. — Er Socialdemokratiet da paa dette Omraade kommet saa vidt, at der er Fare for dets Fremtid. Nej, vi er endnu milevidt fra at se vort Program gennemført, milelangt fra at være blevet det bestaaendes blinde Beskytter. Vel er store sociale og kulturelle Fremskridt sket under snart ti Aars socialdemokratisk-radikal Regering. Danmark har ændret sig en hel Del. Men indtil 1936 hæmmet af et reaktionært Landstingsflertal og indtil videre stadig hæmmet af en Koalition med et — omend sympatisk demokratisk — saa dog ikke socialistisk Parti, er der endnu langt igen.

Privatkapitalismen bestaar stadig med sin uretfærdige Indkomstfordeling, med sin Hær af Arbejdsløse, med sine stadige Forsøg paa Løntryk, med sin fordummende Spekulationspresse — og meget mere. Saaledes har Socialdemokrati og Fagbevægelse stadig en Kæmpeopgave at løse, stadig en historisk Funktion at udøve. Store Befolkningslag skal løftes endnu højere op i Lyset. Samfundets økonomiske og kulturelle Struktur skal ændres. Til at løse denne Opgave har Socialdemokratiet endnu ikke tilstrækkelig Magt.

Af Mangel paa Vilje til at føre Udviklingen videre og bygge det fremtidige Danmark vil Socialdemokratiet altsaa næppe heller gaa en Nedgangstid i Møde.

Der kan endelig tænkes en helt tredje Omstændighed, som kan bevirke, at et ellers levedygtigt Parti maa gaa bagud af Dansen. Nemlig hvis dets Ideer og Programmer forældes — hvis den tekniske Udvikling gør den Samfundsorden, det anser for ideelt, til et Samfundssystem, der maaske overhovedet slet ikke kan eksistere eller som i hvert Fald under de nye tekniske Forhold vil være behæftet med saa væsentlige Fejl, at man ikke kan forsvare at opretholde det. Saadan er det jo gaaet alle de Partier, der var Tilhængere af Liberalismen. Overalt har de maattet se den liberalistiske Kapitalisme skabe Arbejdsløshed og Kriser. Jo større Opfindelserne blev, jo mere Produktionen kunde sættes i Vejret — des haardere blev Krisерne, des værre Arbejdsløshedén. — Med Socialde-

mokratiet og dets Krav om vidtgaaende Statskontrol og Socialisering af store Grene af Industri og Handel er det derimod gaaet ganske omvendt. Teknisk og økonomisk Udvikling har vist, at dets Synspunkt er rigtigt. Selv konservative og nazistiske Regeringer maa i Udlandet gribe til Kontrol overfor det privatkapitalistiske System, og herhjemme stiller Partiet Venstre, som stadig har Liberalismens paa Programmet, højlydte Krav om mere Statskontrol. Ogsaa paa dette Punkt er Socialdemokratiet i nøjeste Kontakt med Tiden. Vi ligger blot som sædvanlig et Hestehovede foran alle andre.

*

Trods disse Betragtninger vil de konservative vel stadig trøste sig med »at Bølgen nok snart vender«, — men det er jo egentlig saa fattig og billig en Trøst, at vi maaske burde lade dem have den i Fred.

J. K.

Boliglovene bør udnyttes

Som bekendt vedtog Rigsdagen i Slutningen af sidste Samling dels Loven om Opførelse og Udleje af Arbejderboliger m. m. paa Landet og dels Loven om Boligbyggeri og Huslejenedsættelse for mindrebemidlede, børnerige Familier.

Disse Love har, foruden det af Titlerne tilkendegivne Formaal, desuden den Ogave at virke stimulerende paa Byggevirksomheden, som paa Grund af forskellige Omstændigheder har stagneret i den senere Tid. Lovene har saaledes en udvidet Betydning baade i beskæftigelsesmæssig, kulturel og social Retning.

For at opnaa de tilsigtede Formaal er det imidlertid ikke nok at Lovene eksisterer; Praktisering og Udnyttelse maa følge i størst muligt Omfang. Og da alle Partier i Rigsdagen, med Undtagelse af Retspartiet, har stemt for Lovenes Vedtagelse, maa der efter alt at dømme foreligge god Mulighed for Opnaaelse af et Resultat i den tilsigtede Retning.

Det er dog sikkert i de fleste Tilfælde fornødent, at Initiativet til Lovenes Udnyttelse maa udgaa fra Arbejdernes Kreds, de socialdemokratiske Kommunalbestyrelsesmedlemmer eller dertil egnede Organisationer, Boligforeninger og lignende.

Hvor saadanne Organisationer ikke findes, vil det være en nærliggende Opgave for stedlige Fællesorganisationer at beskæftige sig med. Det gælder om at skabe den størst mulige Interesse for Sagen, hvad der ikke skulde være særlig Vanskelighed ved. Der findes overalt saa daarlige Boligforhold, specielt for Familier med Børn, som næsten altid har Vanskelighed ved at skaffe sig tilfredsstillende Boliger, at der blandt saadanne bestaar et udbredt Ønske om Forbedring; og den Husleje, som der almindeligvis maa præsteres for mildest talt elendige Lejligheder, staar i mange Tilfælde paa Højde med det, der skal ydes for nybyggede- velindrettede Boliger.

Naturligvis er det ikke tilstrækkeligt at afholde et eller flere Møder om Løsningen af et lokalt Boligproblem. Der maa tilvejebringes Planer, Projekter og Overslag og fornøden Godkendelse af disse, og Tilsagn om Støtte baade fra Ministeriet og Kommunalbestyrelsen skal indhentes, forinden Arbejdet kan paabegyndes. Tilvejebringelsen i saa Henseende vil dog i de fleste Tilfælde ikke volde store Vanskeligheder og ejheller uoverkommelige Udgifter.

Spørgsmaalet vedrørende Opførelse af Landarbejderboliger har tidligere været omtalt her i Fagbladet, og det maa iøvrigt kunne forudsættes, at dette Problem ogsaa paa anden Maade er omtalt, saaledes at der ikke kan herske nogen Tvivl om Fremgangsmaaden. Muligt vil der mange Steder vise sig Vanskeligheder ved Opnaaelse af fornøden Grundareal, idet der ofte forlanges en ublu Betaling for saadanne Arealer, der gør det vanskeligt at holde sig indenfor den Grænse, som Loven har angivet for Erhvervelse af Byggeplads, og andre Steder ønsker man ganske simpelt at sabotere Byggeriet ved at nægte Salg af Jord til dette Formaal. Paa dette Spørgsmaal har dog de Autoriteter, hvorunder Lovens Fortolkning er henlagt, Opmærksomheden henvendt, og det kan forventes, at der tilvejebringes en tilfredsstillende Ordning. Paa Steder, hvor Staten ejer Landbrugs- eller Skovarealer, eller hvor der findes Præstegaardsjord, vil det formentlig ikke volde større Vanskeligheder at erhverve Byggeplads, selv om private Jordbesiddere skulde modsætte sig Salg.

Ved Byerne skulde lignende Hindringer ikke kunne forekomme. De allerfleste Kommuner ejer byggemodne Arealer eller vil være i Stand til at skabe saadanne ved Anlæg af fornødne Veje, Kloakanlæg m. v.

Sidstnævnte Steder vil det være rimeligt, at den Institution, som beskæftiger sig med Problemet om Opførelse af Boliger, først undersøger hvilket Areal eller Dele af et saadant, der egner sig til Formaalet, og derefter søger oplyst paa hvilke Betingelser Arealet kan erhverves. Er disse akceptable, maa de før omtalte Planer og Projekter med tilhørende Økonomiberegning tilvejebringes, hvorefter Sagen forelægges og forhandles med Kommunalbestyrelsen til Opnaaelse af Tilsagn om Garanti. Opnaas der Enighed herom, forelægges Sagen for Ministeriet til endelig Godkendelse og Tilsagn om Statslaan. Gives der Tilslutning fra Ministeriet, og den fornødne Tilslutning fra lokale Byggeinteresserede er tilvejebragt, kan Arbejdet med Opførelse af det projekterede fornødne Boliganlæg paabegyndes. Som Boligtyper kan anvendes saavel de saakaldte Husblokke med flere Etager som enkelt og dobbelte Familiehuse. Den Institution, som forestaar Byggeriet, skal have en af Indenrigsministeriet godkendt Vedtægt; Forslag til en saadan maa derfor vedlægges de fremsendte Planer.

Da Loven om Boligbyggeri har en Løbetid af 6 Aar, vil der intet være til Hinder for, at et godkendt Byggeprojekt kan gennemføres stykkevis efter Behovet.

Som ved Opførelse af Parcelhuse skal den, der ønsker at komme i Besiddelse af en Lejlighed, som tilvejebringes gennem et Boligselskab eller Byggeforening, yde et Indskud svarende til mindst 5 % af Anskaffelsessummen. For mindrebemidlede, børnerige Familier er Kommunen dog berettiget til at indbetale dette Indskud.

Den i Loven angivne Nedsættelse af Huslejen for mindrebemidlede, børnerige Familier gælder naturligvis, hvad enten Lejligheder tilvejebringes gennem en Boligforening eller ved en Kommunes Foranstaltning.

Som allerede nævnt har de omtalte Love saa stor Betydning i beskæftigelsesmæssig, social og kulturel Henseende, at de bør udnyttes til det yderste i disse Formaals Tjeneste, og alle, der paa nogen Maade er i Stand til at gøre sin Indflydelse gældende paa dette Omraade, bør yde sin Medvirken til Opnaaelse af det bedst mulige Resultat.

R—dt.

VORT FAGBLAD

Paa Forbundets Kongres i 1932 blev det vedtaget at ændre Formen for Fagbladets Udsendelse, saaledes at Bladet, fra at være et Meddelelsesblad til Formænd og Bestyrelsesmedlemmer i Afdelingerne, blev et Organ af Betydning for alle Forbundets Medlemmer.

Belært af tidligere Erfaring med Hensyn til Fagbladets Distribuering, blev der i Tilslutning til denne Vedtagelse truffet den Ordning, at Medlemmerne overfor de lokale Afdelingers Ledelse skulde fremsætte et personligt Ønske om at modtage Bladet, og at der paa Grundlag heraf blev afgivet Bestilling til Ekspeditionen af det Antal, som skulde tilstilles Afdelingerne til Uddeling blandt dem, der paa den omtalte Maade havde afgivet Bestilling.

Den nye Ordning blev etableret fra 1. Januar 1933. I Begyndelsen gik det noget trægt med Bestillingerne, men efterhaanden steg Oplaget til omkring 40.000 Eksemplarer. Dette Oplag steg yderligere til 70,000 efter Landarbejderforbundets Indlemmelse i vort Forbund i 1934.

I Begyndelsen efter den ændrede Form for Udsendelsen af Fagbladet bibeholdtes det gamle Format, dette forandredes fra Nytaar 1934 til det nuværende, der efter Flertallets Bedømmelse maa betegnes baade som smukt og tidssvarende.

Med Hensyn til Distribueringen af Bladet, der som allerede nævnt var overladt til Forbundets Afdelinger, skal det anføres, at det voldte en Del Vanskeligheder med at skabe en tilfredsstillende Form. Mange Afdelinger gennemførte en systematisk Uddeling ved Bude, men for en meget stor Dels Vedkommende foregik Uddelingen dels paa Møder og Generalforsamlinger og dels ved, at Medlemmerne selv afhentede Bladene paa Afdelingernes Kontorer. Den førstnævnte Ordning var naturligvis udmærket, men den sidste var ikke ideel specielt ikke i den Tid, hvor Medlemmerne var stærkest beskæftiget og som Følge heraf kun med Mellemrum kom tilstede paa Kontorerne. Resultatet blev derfor i mange Tilfælde, at Bla-

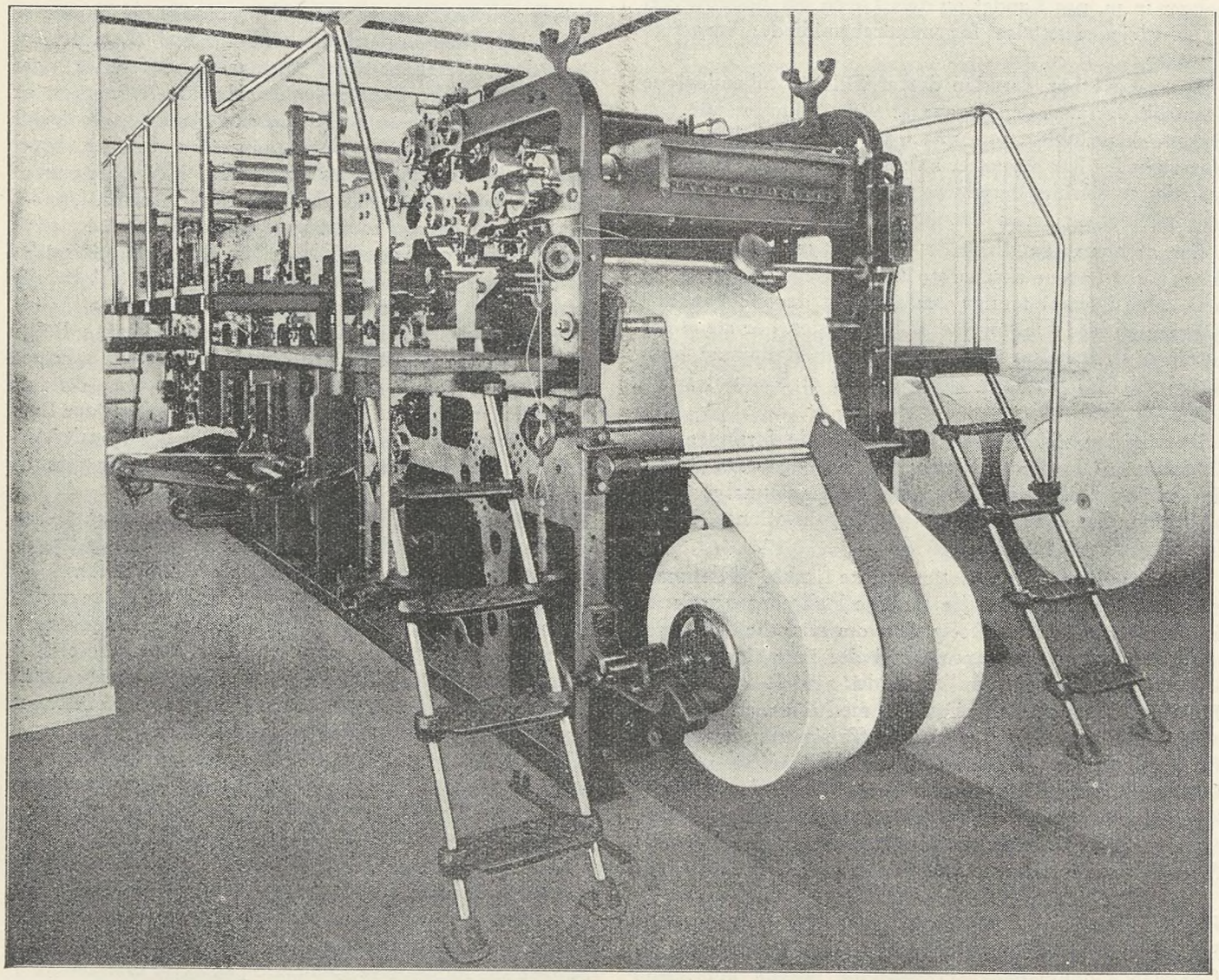

Den store nye Rotation, som udfører Trykningen af Fagbladet.

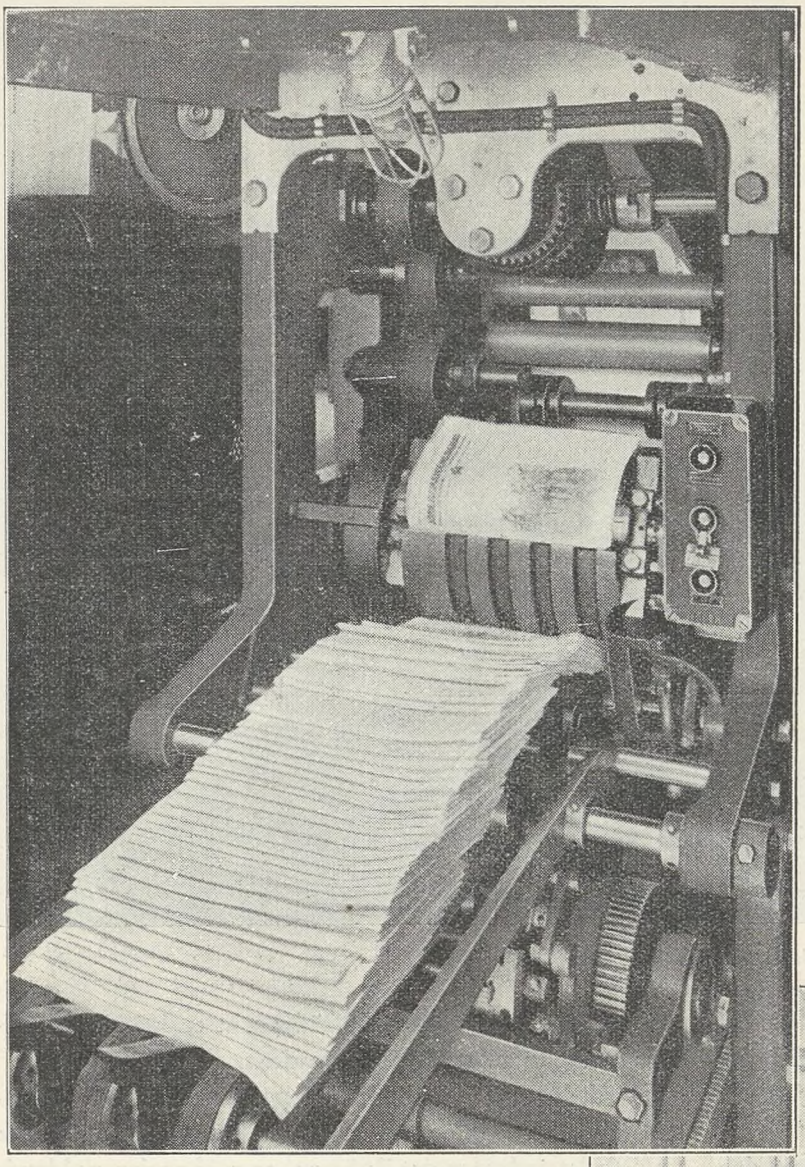

Maskinens Udlægning af de trykte og falsede Blade.

dene hobede sig op uden at løse den Opgave, som er tiltænkt Fagbladet. Hele dette Spørgsmaal blev indgaaende drøftet paa Forbundets sidste Kongres, som derefter traf Beslutning om, at Fagbladet skulde tilstilles samtlige Medlemmer gennem Postvæsenet, naar disse overfor Afdelingens Ledelse havde tilkendegivet Ønsket herom. Umiddelbart efter Kongressens Afslutning i 1935 skete der Henvendelse til Afdelingerne med Anmodning om at tilvejebringe Grundlaget for den ændrede Form for Udsendelse af Fagbladet ved at fremskaffe de fornødne Medlemsadresser til Brug ved Anmeldelse til Postvæsenet. Paa de Lister, som Afdelingerne fik overladt til dette Formaal optegnedes ca. 80,000 Adresser, der anmeldtes til Postvæsenet pr. 1. Januar 1936.

Det siger sig selv, at en saadan Ordning var af stor Betydning ikke alene for Medlemmerne, der paa denne Maade fik Bladet ind af Døren, men ogsaa for Afdelingerne og Forbundet, som derved sikredes imod, at overflødige Blade ophobedes og henlaa uden Betydning. Men Ordningen medførte tillige ogsaa et forøget Arbejde. Kontrollen med Af- og Tilmeldinger saavel som med slettede Medlemmer maatte skærpes i meget høj Grad, idet der i et saa stort Forbund, som Dansk Arbejdsmands Forbund, ganske naturligt maa ske forholdsvis store Forskydninger til Stadighed. Ikke mindst maatte der appelleres til Medlemmernes Omsorg for at melde Bopælsforandringer enten til Afdelingerne, der lod Meddelelse herom gaa videre til Ekspeditionen, eller til Postvæsenet, som derefter ikke alene ændrede Ekspeditionslisten, men tillige gav Ekspeditionen behørig Oplysning om de paagældende Medlemmers ændrede Adresse.

For til Stadighed at være a jour med hele dette Forhold indrettedes paa Ekspeditionen et Kartotek indeholdende Navne og Adresser paa samtlige Modtagere af Fagbladet, og for at gøre dette saa let tilgængeligt for Ekspeditionen som muligt, paaførtes hvert enkelt Kartotekkort det paagældende Medlems Nummer i Arbejdsløshedskassen. Samtidigt blev

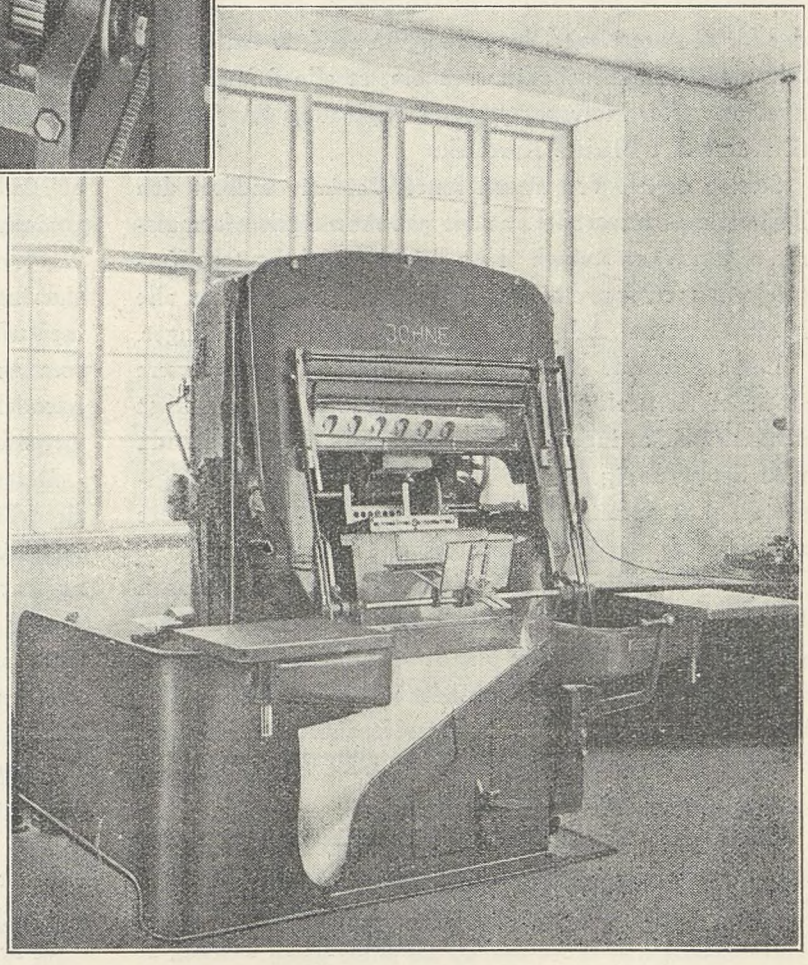

Skæremaskinen, der renskærer Bladene før Afleveringen.

Et Udsnit af Fagbladets Oplag.

der for at gøre Kontrollen yderligere effektiv truffet Aftale med Arbejdsløshedskassen om, at alle Afmeldinger til denne efter Notering passerer Fagbladets Ekspedition til Rettelser i Bladets Kartotek.

Senere er der ved Postvæsenets Initiativ indført den Forbedring i Kontrollen, at der paa Anmeldelsesformularen er tilføjet en Rubrik til Angivelse af Adressatens Kartoteknummer, som herefter af Postvæsenet paaføres alle Meddelelser om Adresseforandringer eller Afmeldinger.

Dermed skulde efter alt foreliggende at dømme være skabt et Kontrolsystem, der saavidt som det er gørligt skulde sikre, at ingen uberettiget faar Fagbladet tilsendt, men det siger sig selv, at alle Faktorer i dette Sikringssystem maa opfatte det som en uafviselig Pligt at være medvirkende til det yderste ogsaa i Fremtiden.

Af det Materiale som til Stadighed tilgaar Ekspeditionen fra Postvæsenets Side kan det imidlertid ses, at der bestaar meget stor Interesse blandt vort Forbunds Medlemmer for Modtagelsen af Fagbladet uden Ophold, idet den langt overvejende Del af Adresseforandringer sker direkte til Postvæsenet, og kun en mindre Del vidner om Ligegyldighed eller Efterladenhed.

Yderligere viser de stadige Nyanmeldelser fra Afdelingernes Side om en stadig voksende Interesse for Fagbladet, idet der siden den sidste Generalanmeldelse, som fandt Sted den 1.ste Januar 1937, har været en Tilgang af Anmeldelser paa ca. 15,000, saaledes at Fagbladets samlede Oplag paa nuværende Tidspunkt er 105,000 Eksemplarer med stadig stigende Tendens.

Med det stadig stigende Oplag viste der sig efterhaanden Vanskeligheder ved at tilendebringe Fremstillingen af Bladet indenfor det Tidsrum, som efter den gældende Ordning, hvorefter Bladet udgaar 2 Gange hver Maaned, var levnet hertil. Trykning, Falsning, Hæftning og Beskæring af et saa stort Antal Blade, maatte naturligvis tage uforholdsmæssig lang Tid, naar de samme Metoder, som anvendtes medens Oplaget var betydeligt mindre, fremdeles omend med Ændringer, som det forhaandenværende Maskinel frembød Mulighed for, praktiseredes.

Det grafiske Institut, som efter indhentet Tilbud fra flere Firmaer fik overdraget Trykningen af Bladet, har været indforstaaet med, at nye og mere moderne Maskiner var nødvendige for at indhente den Tid, som er nødvendig for Overholdelse af de angivne Tidsfrister. Firmaet anskaffede derfor i Begyndelsen af indeværende Aar en fuldt moderne Rotationspresse og tilsvarende Skære- og Hæftemaskiner, saaledes at de før omtalte Vanskeligheder ved rettidig Fremsendelse af Fagbladet dermed maa betragtes som overvundne. Med Anskaffelsen af den nye Rotationspresse er tillige tilvejebragt Mulighed for Tryk med flere Farver, hvad der rent skønhedsmæssigt set vil være af Betydning ved visse Lejligheder.

Vi bringer vedføjet et Par Billeder af det Maskinel, som anvendes ved Fagbladets Fremstilling.

HØJSKOLEUNDERVISNING

Den internationale Folkehøjskole i Helsingør begynder sit Vinterkursus den 3. November. Det varer til 27. Marts 1939. Sidste Vinter deltog 137 Elever, hvoraf 35 var Udlændinge.

Til Vinter vil foruden de faste Lærere, Forstanderen, cand. mag. Peter Manniche, cand. mag. Aage Fjalland og cand. mag. Olav Kelstrup, samt Englænderen Percy Wait og Tyskeren August Henning, seks Englændere, Amerikanere og Tyskere lede Studiekredse i sociale Fag og mindre Konversationshold.

Hovedfagene er Internationale Forhold, Samfundslære, Historie og Litteratur, samt Sprog. Alle kan optages, baade Begyndere og viderekomne i Sprog. Eleverne kan selv vælge, hvilke Klasser og Studiekredse, de ønsker at deltage i. Dette gælder ogsaa Tegning og Dansk, i hvilke der undervises paa flere forskellige Hold efter Standpunkt. Men alle Elever er pligtige at deltage i et dagligt Foredrag paa Dansk og i de to Timers Selvstudium og Forberedelse til Studiekredsene i Skolens Bibliotek og Klasseværelser, samt i en Times Arbejde i Skolens Have eller Køkken (for de kvindelige Elevers Vedkommende).

Ansøgning om Optagelse sendes til Forstander Manniche, Helsingør, paa Blanketter der faas hos denne.

Borups Højskole aabnes med et offentligt Møde Mandag 3. Oktober, Kl. 20 i Festsalen, *Frederiksholms Kanal* 24. Skolen, som er statsanerkendt, er beregnet saavel for Nybegyndere, som for Viderekomne. Tirsdag 4. Oktober begynder Undervisningen, og den varer i syv Maaneder indtil Udgangen af April. Indmeldelsen er bindende fra Indmeldelsesmaaneden indtil Skoleaarets Slutning.

Julefesten er Tirsdag 20. Dec. Kl. 20. *Afslutningsfesten* er Torsdag 29. April 1939 Kl. 20.

Ferier. Juleferie fra og med Tirsdag 20. Dec. til Onsdag Formiddag 4. Januar. — Fastelavnsmandag. — Paaskeferie fra Tirsdag Aften Kl. 10 før Paaske til Onsdag Formiddag efter Paaske.

Maanedsbladet udgives af Eleverne. Det koster 3 Kr. om Aaret. *Sommerhuset*, der er skænket Skolen til Ferieophold for Eleverne, ligger oppe i Nordsjælland ud til Kattegat; det bestyres af Eleverne. — Lørdagsaftenerne ledes ogsaa af Eleverne; der er Folkedans 19½—20½, derefter Diskussion, Foredrag, Musik, kammeratligt Samvær.

For kvindelige Elever er der Værelser i Bygningen med tilhørende Køkken. Der bor to paa hvert Værelse, Betalingen for Værelse er 20 Kr. maanedlig plus 5 Kr. for Lys og Brændsel for hver Elev. Nærmere Underretning herom faas ved Henvendelse til Forstander Hans Borup, Frederiksholms Kanal 24.

Elevantallet var 1937—1938 ca. 400.

Dagsundervisningen (9—16) er fortrinsvis beregnet for de Elever, som ønsker den samlede Undervisning, dog saadan, at de tillige har Adgang til Aftenundervisningen. Saavel til Dags- som Aftenundervisningen kan man tage Kursus i enkelte Fag.

Indmeldelser modtages Frederiksholms Kanal 24 Kl. 13—14 og 18—19. Kontorets Telf. er Byen 4617. Forstander Hans Borups Telf. er Central 3445.

Forstanderen giver følgende Karakteristik af Skolen:

En Højskole i København skal være københavnsk, og da Københavnerne først og fremmest er optaget af sociale Spørgsmaal, saa bygger vor Højskole paa det sociale, ligesom Landets Højskoler bygger paa det religiøse. Med det sociale følger andre Sager af kulturel Betydning saavel i Naturvidenskaberne som i Aandsfagene, og Maaden at undervise paa kommer af sig selv; Københavneren med sin Hurtighed i Tanken holder af at debattere Tingene, og derfor bliver Undervisningen gerne til Samtale, hvorunder man kan stille Spørgsmaal og faa Svar med det samme.

Mange Mennesker af forskellig Udvikling og Opdragelse mødes paa Skolen, ogsaa Folk fra Landet, der kommer herind for at lære de nye Bevægelser i Hovedstaden at kende; og da vor Skole hævder en til det yderste gennemført Aandsfrihed, saa kan enhver Mand og Kvinde trygt udtale sin Mening, sikker paa at blive hørt; saa ad den Vej bliver Samtalen gerne til en Forhandling, hvor ikke blot Spørgsmaalene bliver belyst fra mange Sider, hvad altid er en Fordel, men hvor man tillige, gennem Brydninger mellem de forskellige Anskuelser lærer at forstaa og agte Folk, som er anderledes indrettet end en selv.

Med alt dette er Skolens Formaal først og sidst, at man maa lære at forstaa den Tid, vi lever i, og finde sin Plads i den.

Johan Borup.

Arbejdsløse kan faa Udgifterne til Skolepenge, samt Kost og Logi dækket af Arbejdsløshedsfonden ved at indgive Ansøgning derom til Arbejdsdirektoratet paa Blanketter, der kan faas paa Arbejdsløshedskassens Hovedkontor. Men da Reglen er, at forskellige Ændringer foretages i disse umiddelbart forud for 1ste Oktober, kan Skemaer til Ansøgning ikke rekvireres før efter nævnte Dato. Det vil dog være rimeligt at sikre sig Plads paa den Højskole, der ønskes frekventeret, eventuelt med Forbehold af, at den ansøgte Understøttelse bevilges.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Asien, Fremtidens Verdensproblem

Cirka Halvdelen af Jordens Befolkning, altsaa ikke mindre end en Milliard Mennesker, bor i Asien. Alene denne Kendsgerning turde understrege Paastanden om, at den fremtidige Udvikling af Forholdene i Asien vil være afgørende for Menneskeheden. De nuværende Krige og Gnidninger, som finder Sted forskellige Steder i Asien, skyldes sikkert flere indirekte Aarsager. De er kun en Del af en revolutionær Tidsalders Fødselsveer. I Asien er der ved at danne sig en ny Verden, som engang vil træde op paa Verdenshistoriens Skueplads som en meget afgørende Faktor. Til Belysning heraf hidsætter vi nedenstaaende nogle Tanker, som understreger, at Asien er Fremtidens Verdensproblem. Det vilde være en stor Fejl ikke at se dette.

Europa er *det asiatiske Fastlands nordvestlige Hjørne.* Alene dette er tilstrækkeligt Bevis for, at Forholdenes Udvikling i det fjerne Østen paa ingen Maade kan være os ligegyldige. Det drejer sig her ganske vist om store Afstande og udstrakte Sletter, som vil blive Skuepladsen for revolutionære tilspidsede Situationer. Men nu til Dags spiller jo de store Afstande ikke den samme Rolle som tidligere. Efterretninger om aktuelle Begivenheder, lad os til Eksemplet tage Udbruddet af Fjendtlighederne mellem Rusland og Japan, vilde for hundrede Aar siden ikke være naaet til nogen Europæers Kundskab førend efter et Aars Forløb, nu naar de os i Løbet af en Times Tid. Allerede dette er en væsentlig Forskel. I Europas dynamiske Faktorers Strategi tager man i sine Beregninger helt og fuldt Hensyn til Forholdene i det fjerne Østen. Man maa jo ogsaa huske paa, at Rusland ikke helt og holdent kan betragtes som en europæisk Faktor, fordi det ifølge sin Udstrækning baade er en europæisk og asiatisk Magt. Udviklingen i Asien angaar altsaa lige saa meget os Europæere, som hvis vi havde haft med et europæisk Anliggende at gøre. Hvad var de asiatiske Folkeslag i det syttende eller attende Aarhundrede? Man kendte dem næppe i Europa, og deres Eksistens var ogsaa temmelig usikker. Der var ikke ret meget Forbindelse med dem. Vejen til Indien og naturligvis ogsaa til Kina og Japan, var lang og usikker. Sejlskibsfarten dertil rundt om Afrika var forbundet med store Farer og varede i Aarevis. Men allerede i det nittende Aarhundrede optræder de asiatiske Stormagter en hel Del paa Verdensmarkedet, men kun som Leverandører af Krydderier, Huder, exotiske Frembringelser som Te, og senere Bomuld og Kautschuk o. s. v. Først i Slutningen af det forrige Aarhundrede naar den Efterretning Europa, at der nu i Japan, Kina og Indien finder forretningsmæssig Produktion af Varer Sted, og at der er en haarnakket Krig mellem Japan og Kina, og imellem Japan og Rusland. Dampskibsfarten havde hurtigt draget de langt borte liggende østlige Lande ind i Cirkulationskredsen. Industrialiseringen gjorde store Fremskridt i nogle Lande, den europæiske Imperialisme og Kolonialkapital begyndte at interessere sig for Asiens Agre.

Hvilken *Udvikling er ikke fuldbyrdet i Løbet af kort Tid,* naar vi tager i Betragtning, at Indien leverer Fjerdedelen af Verdensproduktionen af Rørsukker, mere end en Fjerdedel af Verdensproduktionen af Tobak og — sammen med Ceylon — de fem Sjettedele af Verdensproduktionen af Te. Hollandsk Indien og Ceylon leverer mere end en Trediedel af Kopra, Hollandsk Indien mere end en Trediedel af Verdensproduktionen af Palmeolie, og Hollandsk Indien i Forbindelse med de britiske Besiddelser i de malajiske Lande godt og vel 80 % af Produktionen af Kautschuk. Hvis vi dertil lægger, at en stor Del af Verdensproduktionen af Bomuld, Hamp, Tin, Petroleum, Jernerts o.s.v. kommer fra Indien, saa har vi omtrent en Anelse af, hvor stort Asiens Bidrag til Verdenshusholdningen er.

Men vi har i Asien ikke blot at gøre med tilbagestaaende Raastofleverandører, men ogsaa med højtudviklede Industristater. Se blot til *Japan,* hvor ca. 15 Millioner Mennesker er beskæftiget ved Industri, Handel og Haandværk, og hvor Maskinerne løber hurtigere end i Europa og Amerika, og Arbejdstiden næppe er under 10 Timer. Sporer vi ikke Konkurrencen fra Japan i alle Dele af Verden? Eller lad os tage *Indien,* som i Dag har en Befolkning paa 360 Millioner Mennesker. Tallet paa Arbejdere, der ikke er beskæftiget ved Landbrug, ansættes til 25 Millioner. Ikke blot de kapitalistisk udviklede Teplantager beskæftiger mange Arbejdere, men der beskæftiges ogsaa mange ved Produktionen af Bomuld og Tobak og andre vigtige Raastoffer.

Desuden findes der store Tekstilfabrikker, en betydelig Jern- og Staalfabrikation og Maskinfabrikker. Og alle disse Ting har vi først set opstaa i Løbet af de sidste 20 Aar. Indien er en af de fattigste Verdensdele, hvis man ser hen til Befolkningens sociale Forhold, men det kan i Løbet af nogle Aartier blive en af de rigeste. Og hvorledes forholder det sig med Kina? Var der nogen, der vilde have troet, at dette tilbagestaaende Folk kunde have udvist en saa uhyre Modstandskraft mod en af Verdens stærkeste Militærmagter? Selv Japanerne vilde ikke have troet det, ellers havde de nok nøjere overvejet, om det kunde betale sig at iværksætte denne »militære Spadseretur«. Vi kan ganske afgjort regne med, at ved Krigen i Kina *vil der opstaa et helt nyt Land.* Kina af 1950 vil ikke kunne sammenlignes med Kina i 1936. Til den Tid vil vi have at gøre med et selvbevidst, energisk, maalbevidst, fremadskridende og militært stærkt Kina.

Vi siger ikke for meget, naar vi paastaar, at Asien er Fremtidens Verdensproblem, og lad os saa knytte nogle Bemærkninger til de Tanker, som vi ovenfor har gjort til Genstand for Overvejelse. Vi har nemlig kun talt om de 3 Stormagter, som tilsammen har ca. 800 Millioner Indbyggere. Der er ingen Tvivl om, at Industriens Sejerstog i forstærket Grad vil fortsættes til hele Asien, navnlig naar der atter bliver Fred i Kina. Dette Lands Befolkning har i saa høj Grad maattet bøde for, at den ikke i industriel og militærisk Henseende har haft en hurtigere Udvikling, men den samme Bebrejdelse vil man sikkert ikke kunne gøre Fremtidens Kina. Den Overbevisning vil gøre sig gældende, at kun det Land er i Stand til at forsvare sig og holde sig uafhængigt, som udnytter sine Rigdomme for derved at forstærke sin industrielle, handelspolitiske, militæriske og financielle Rustning.

Hvordan end Verdenshistorien udvikler sig, saa vil Asien spille en vigtig Rolle i den. Alle vi, der tilhører den hvide Race, vil have svært ved at forsvare os mod Asiens Expansionstrang. Lad os haabe, at vore Magthavere vil tage i Betænkning, at et adsplittet Europa vil være alt for let et Bytte.

Korresp.

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

angaaende Overflytning med Svenska Lantarbetareförbunds Arbetslöshetskassa

Under Henvisning til tidligere Artikler i Fagbladet om Oprettelse af Overenskomst mellem statsanerkendte Arbejdsløshedskasser i Danmark og Sverige skal vi meddele, at der nu mellem vor Arbejdsløshedskasse og Svenska Lantarbetareförbunds Arbetslöshetskassa er oprettet følgende Overenskomst:

Under Henvisning til den Socialministeren i Danmark ved § 15, Stk. 8, i Arbejdsløshedsloven af 14. April 1937 givne Bemyndigelse og til Bestemmelserne i § 21, Pkt. 2, Stk. 2, i Forordningen af 15. Juni 1934, jfr. Forordningen Nr. 227 af 21. Maj 1937 om anerkendte Arbejdsløshedskasser i Sverige, er der Dags Dato mellem Arbejdsmændenes anerkendte Arbejdsløshedskasse i Danmark og Lantarbetarnas anerkendte Arbejdsløshedskasse i Sverige indgaaet følgende:

OVERENSKOMST

§ 1.

Et Medlem af den danske Arbejdsløshedskasse erhoider efter Overflytning til Sverige Ret til at indtræde i den svenske Arbejdsløshedskasse paa de Vilkaar, som er fastsatte i den svenske Kasses Vedtægter. Overflyttes et Medlem af den svenske Arbejdsløshedskasse til Danmark, erholder han Ret til at indtræde i den danske Arbejdsløshedskasse i Henhold til de i dennes Vedtægt fastsatte Bestemmelser.

Ved Overflytningen fra den ene Kasse til den anden erlægges der ikke nogen særlig Afgift.

§ 2.

Et Medlem, som søger Overflytning til den tilsvarende Kasse i det andet Land, skal foretage Anmeldelse derom til den Kasse, som han tilhører, og erholder han under Forudsætning af, at han ikke staar i Restance med nogen Afgift til Kassen, af denne et Overflytningsbevis med Oplysning om,

1) fra hvilket Tidspunkt han uafbrudt har haft Medlemsskab i denne eller anden anerkendt Kasse,

2a) ved Overflytning til den svenske Arbejdsløshedskasse, dels hvorvidt han har erlagt ialt 52 Ugeafgifter, dels Antallet af de indenfor de sidst forløbne 12 Maaneder erlagte Ugeafgifter, idet der kun maa medtages Afgifter erlagte for Perioder, under hvilke han udenfor sit Hjem har udført Lønarbejde for anden Mands Regning ligesaavel som for den Periode, under hvilken han trods sin Arbejdsløshed har oppebaaret Løn,

b) ved Overflytningen til den danske Arbejdsløshedskasse Antallet af erlagte Ugeafgifter indenfor de forud for Overflytningen sidst forløbne 3 Aar, jfr. dansk Arbejdsløshedslovs § 15, Stk. 4,

3) at han ikke staar i Restance med nogen Afgift til Kassen,

4) Størrelsen af det daglige Understøttelsesbeløb, som han under Forudsætning af at opfylde samtlige Vilkaar for Understøttelsesret er berettiget til at oppebære af Kassen, og

5) Dageantallet og den eller de Perioder, han under de sidst forløbne 12 Maaneder har oppebaaret Understøttelse, hvorved der imidlertid ikke vil være at tage Hensyn til den i Fortsættelseskassen oppebaarne Understøttelse.

§ 3.

Et Medlem, som ønsker at overgaa fra den ene Kasse til den anden, skal til sidstnævnte Kasse fremsætte Begæring om Medlemsskab paa en dertil godkendt Blanket.

Begæringen om Medlemsskab skal afgives til den paagældende lokale Afdeling af Kassen. Begæringen skal bilægges med Medlemsbogen i den fraflyttede Kasse og det i Overensstemmelse med foranstaaende § 2 udfærdigede Overflytningsbevis. Lokalafdelingen skal straks videresende Medlemsbogen, Blanket og Overflytningsbeviset til Kassens Hovedledelse.

§ 4.

Godkendes Overflytningen, skal Hovedledelsen udfærdige en ny Medlemsbog for paagældende Medlem. Hovedledelsen skal derhos i Overensstemmelse med de nedenfor i §§ 5 og 6 indeholdte Bestemmelser fastsætte saavel Understøttelsens Omfang som det Dagpengebeløb, til hvilket Medlemmet er berettiget.

Fornøden Paategning herom indføres i Medlemsbogen.

Den af den fraflyttede Kasse udstedte Medlemsbog vil derefter af den tilflyttede Kasses Hovedledelse være at tilbagesende den fraflyttede Kasses Hovedledelse.

§ 5.

Et Medlem, som overflyttes fra den ene Kasse til den anden, skal ved Beregningen af Understøttelsesretten tilgodeskrives de Afgifter, som han har erlagt til den fraflyttede Kasse.

Et Medlem, som overgaar til den svenske Arbejdsløshedskasse, kan dog kun godskrives for de Afgifter, som han har erlagt for den Tid, da han for anden Mands Regning har haft Lønarbejde, som udføres udenfor Medlemmets Hjem, eller for den Periode, under hvilken han trods sin Arbejdsløshed har erholdt Løn.

Ved Beregningen af Understøttelsesretten i den tilflyttede Kasse skal den Understøttelse, som et Medlem har oppebaaret i den fraflyttede Kasses Fortsættelseskasse, ikke tages i Betragtning.

§ 6.

Ved Overflytningen fra den ene Arbejdsløshedskasse til den anden kan Understøttelse i den tilflyttede Kasse ikke oppebæres, forinden Medlemmet har erholdt Arbejdstilladelse, hvor saadan kræves, og i mindst 2 Uger for anden Mands Regning har udført Lønarbejde. Sker Overflytning til den svenske Arbejdsløshedskasse, maa der yderligere kræves, at det paagældende Arbejde er udført udenfor Medlemmets Hjem.

Iøvrigt gælder efter Overflytningen de Forsikringsvilkaar, som er fastsatte i den tilflyttede Kasses Vedtægt.

§ 7.

Nærværende Overenskomst træder ikke i Kraft, forinden den er godkendt af Kongelig Majestæt i Sverige og Socialministeren i Danmark.

§ 8.

Nærværende Overenskomst kan af enhver af Parterne med 6 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør den følgende 1. Januar.

København, den 31. Maj 1938.

For Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Danmark
(Statsanerkendt):
(sign.) *Johannes Nielsen).*

Stockholm, den 31. Maj 1938.

For Lantarbetarnas erkända arbetslöshetskassa
i Sverige:
(sign.) *S. H. Stridsberg.*

Norsk Arbejder-Regerings Krisepolitik og dens Virkninger i Erhvervslivet

Funkishus og Træhuse i Stavanger.

Da den norske Arbejder-Regering efter Tiltrædelsen i 1935 til Forbløffelse for Venstre og Højre indgik paa Kriseforlig med Bondepartiet, noget vore norske Meningsfæller vistnok havde lært af det danske Socialdemokrati, og overlevede det første Budgetaar, ventede de to reaktionære Partier og deres Tilhængere uden Tvivl, at Arbejder-Regeringen vilde give sig ud i økonomiske Eksperimenter, der egnede sig for et fedt Felttog med rigelig Tale om støt Vandring mod Landets Ruin.

Man haabede paa en eller anden Slags vild Russerpolitik, saa det blev muligt at skrække Bondepartiet fra det med Regeringen indledede Samarbejde.

Venstre og Højre havde uden Held raset mod det af Regeringen omarbejdede Mowinckel-Budget og raset i Særdeleshed mod de tidligere nævnte Krisebevillinger, der udgjorde 68.570 Mill. Kroner. Det var nemlig nu aabenbart for enhver, at Regeringen havde fast og praktisk Tag i Tingene. Der var virkelig naaet betydeligt fremad mod de bebudede Maal: At sætte Folk i Arbejde, lette Kommunernes saavel som Landbrugets Gælds- og Rentetryk, skabe Rentabilitet i Landbruget, skaffe den arbejdsløse Ungdom Beskæftigelse og sætte Fart i Udvidelsen af Vej- og Jernbanenet.

Den reaktionære Jammer om det sig nærmende Ragnarok tog sig sørgelig ud paa Baggrund af det almindelige Opsving indenfor saavel Landbrug, Industri, Fiskerinæring og Arbejdslivets Omraader i det hele taget.

Antallet af beskæftigede steg alene i Tiden fra Juni 1935 til Juni 1936 med ca. 40.000 fraregnet den normale Tilgang paa Arbejdsmarkedet. Engrospristallet for Landbrugsvarer viste i Aaret 1935—36 en Stigning fra 132 til 137. For Industrien var Tallene 134 og 142.

Tog man Landbrugets Forrentningsprocent fra Regnskabsaarene 1934—35 og 35—36, viste den for de østlandske Fjeldbygders Vedkommende en Stigning fra 1.68 til 2.30, for Østlandet ellers fra 3.85 til 4.86, Sørlandet fra 1.96 til 2.65, Vestlandet fra 1.88 til 2.42 og Nordnorge fra 2.91 til 3.67.

For yderligere at fastslaa Landbrugets Fremgang kan nævnes, at de skattepligtige Indkomster, der i 1934—35 var dalet 0.6 %, i 1935—36 steg med 3.3 %. Stigningen i det følgende Aar blev forøvrigt 10.7 %.

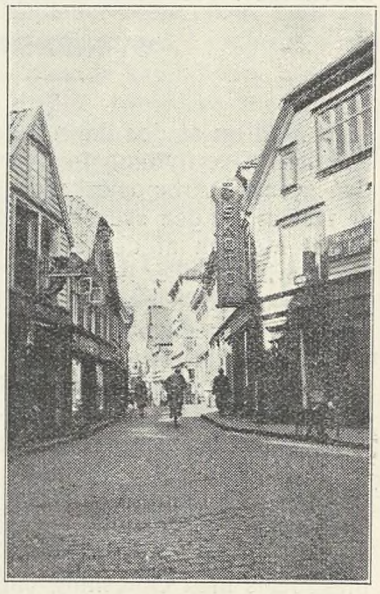

Typisk Gade i norsk Havneby.

Antallet af oprettede Jordbrug steg fra 1100 i 1934 til henholdsvis 1500 og 1805 i 1935 og 1936.

For Fiskeridistrikterne Nordland, Troms og Finmark var Indkomststigningerne for 1935 henholdsvis 2.7, 5.5 og 9.6 %.

Men hvad saa med Lønarbejderne?

Som nævnt androg Merbeskæftigelsen foruden den naturlige Tilgang omkring 40.000 Mand, og desuden skete der en almindelig Lønforskydning opefter. For de laveste Kategorier androg den ca. 2 % og for de højeste 25 %! Skov- og Landarbejderne fik saaledes i flere Tilfælde en Lønforbedring paa 20—25 %. Statens Tjenestemænd fik Lønforhøjelser til et Beløb af 4.4 Mill. Kr., og der konstateredes almindelig Stigning for saavel Søfolk, Slagteriarbejdere, Arbejderne ved Statens Jernbaner, Tjenestekarle og -piger, Røgtere, Daglønsarbejdere o. m. a. En stor Del af disse Lønforbedringer maa naturligvis tilskrives Fagbevægelsen, men de var dog et Resultat af Arbejder-Regeringens Indsats for almindelig Ophjælpning af Erhvervslivet. Et nyt Bevis paa, hvor ypperligt fagligt og politisk Arbejde supplerer hinanden!

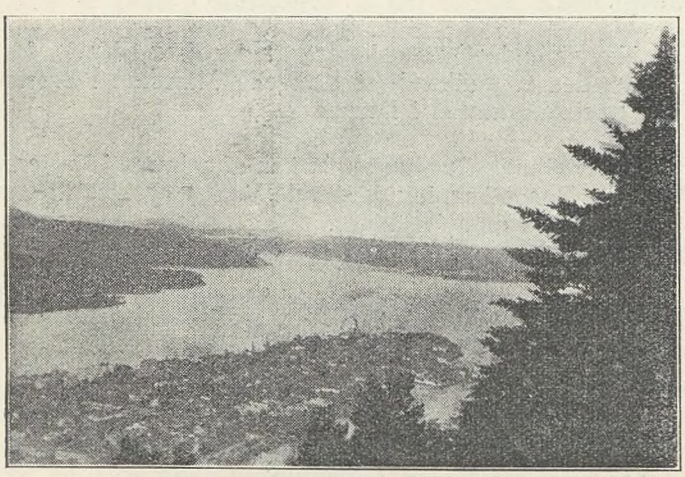

Bergen set fra Fløj jeldet.

Landet var kort sagt kommet ud over Vendepunktet. Fra Depression og Krise var man kommet i Opgang. Der var stigende Optimisme indenfor baade Handel, Landbrug og Industri, og i Arbejderhjemmene følte man tilfulde, at nu bar det for Alvor den rigtige Vej.

Venstre og Højre blev paany sørgeligt skuffede, da Arbejder-Regeringen ved det første egentlige Budget i Samlingen 1936 viste udpræget Forsigtighed og Omtanke, idet Budgettet stort set var lagt an paa at hvile i sig selv. De ekstraordinære Krisebevillinger øgedes ganske

vist til 80.3 Mill. Kr., men udelukkende for at stimulere Arbejdslivet. Man øgede bl. a. Bevillingerne til offentligt Boligbyggeri, Hjælpen til Industrien i Form af Garantier, og man udvidede Statens Anlægsdrift. Endelig forhøjedes Støtten til Kommunerne, Bevillingerne til Ungdomsarbejdsløshedens Bekæmpelse forøgedes med 1 Mill. Kr. til 2.5 Mill., hvorved 800 unge kom i Arbejde.

Og dog var det ikke, fastslaar det norske Oplysningsforbund i et af sine Skrifter, et Krisebudget i den Forstand, at det bare tog Sigte paa at afbøde den forhaandenværende Nød; det sigtede langt videre, nemlig mod praktisk Plan i Produktion og Omsætning!

Venstre og Højre demonstrerede den sædvanlige Surhed og satte Liden til det kommende Valg. Budgettet blev vedtaget, og Virkningerne heraf saavel som fra det foregaaende Budget blev til saa aabenbar Fordel for Samfundet som saadan, at Regeringen begyndte at blive populær, og det var jo noget nær det værste, der kunde ske! Trods alle onde Spaadomme kunde man med uomtvistelige Tal fastslaa de bedre Tider. Arbejdsløshedstallet faldt. De skattepligtige Indkomster steg baade paa Land og By. Det foregaaende Aar havde Stigningen været 104 Mill. Kr. til 2076 Mill. Kr., og meget tydede paa, at den kommende Stigning vilde blive større — den blev forøvrigt mere end det dobbelte, nemlig 210 Mill. Kr. Industriens Produktionsindekstal, der i 1935 viste Stigning for alle fire Hovedgrupper: Eksport- og Hjemmeindustri, Produktionsmiddel- og Konsumindustri fra 105.8 til 110.9, gik med jævn Fart opefter.

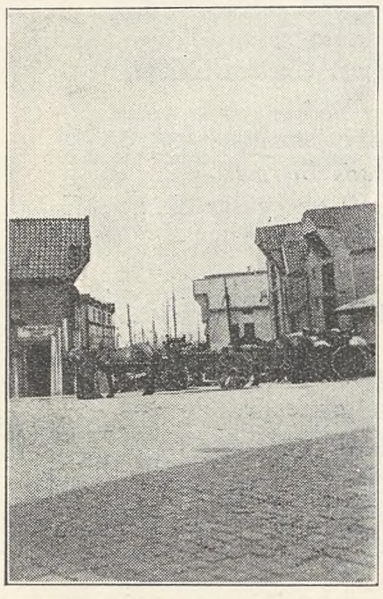

Fra en af Sørlandets idylliske Havnebyer.

Det var derfor intet Under, at Arbejder-Regeringen ved Valget i 1936 fik et dundrende Tillidsvotum. Befolkningen var, paa den relativt korte Tid Nygaardsvold-Regeringen havde virket, blevet klar over, at det vilde være Hazard at lade de borgerlige komme til igen, den sikre Vej ned i Uføret. Den borgerlige Spare- og Selvkvælingspolitik havde fejret sine Triumfer. Nu saa man for Alvor, hvor forfejlet den havde været. Alligevel kom det som en Overraskelse, at Arbejderpartiets Stemmefremgang blev saa stor som Tilfældet var. Som Følge af den urimelige Valgordning — hvorved f. Eks. en Finmarkstemme vejer noget nær ligesaa meget som 8 Oslostemmer! — fik Partiet kun 1 Mandat mere i Stortinget, saa det nu havde 70. Men *Stemmetallet steg fra 500.526 ved Valget i 1933 til 617.456!* Det var et Chock for hele det borgerlige Norge, et Chock saa alvorligt, at de borgerlige Partiers Finanstalere faktisk siden har følt sig læns paa Argumenter. Ja, man siger endog, at de er bange for at støde Regeringen — for den kunde maaske komme i Tanker om at gaa!

Arbejder-Regeringens tredje Budget var et slaaende Bevis paa de bedre Tider, idet Krisebevillingerne blev sat ned til 67.177 Mill. Kr., og alligevel blev det en fortrinlig Konsolidering og Videreføring af den aktive Arbejdspolitik. Man opretholdt Støtten til Fiskeri og Landbrug, udbyggede Socialpolitiken, gav for første Gang Adgang til Aldersrente, bedrede Skolevæsenet, gav fortsat Støtte til Kommunerne, Vej-, Jernbane- og Ungdomsarbejde o. s. v.

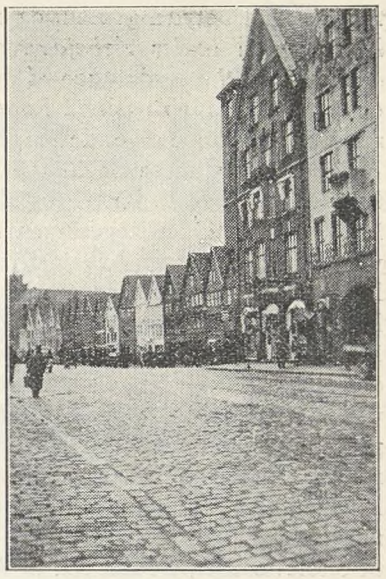

Den berømte Tyskebrygge i Bergen.

En mild Vind var begyndt at blæse over Norge takket være Arbejder-Regeringen. De skattepligtige Indtægter var i 1936 steget fra 1030 Mill. Kr. i Landdistrikterne til 1140 Mill. Kr. og for Byernes Vedkommende fra 2076 Mill. Kr. til 2286 Mill. Kr. Industriens Produktionsindekstal var steget fra 110.9 til 121.7. I Forhold til Verdensproduktionen regnet efter Tallet 100 i 1929 var Norge naaet paa 114, mens Verdensgennemsnittet som Helhed var dalet til 87!

— — —

Og lad os saa se lidt paa det Budget, Norges Arbejder-Regering forelagde og fik vedtaget i den Stortingssamling, der sluttede for et Par Maaneder siden. Det er endnu interessantere end de foregaaende og giver et godt Billede af Norge, som det er i Dag. Det vidner om stor politisk Kløgt, om ukuelig Arbejdsvilje og stor Fremsynethed. Det er præget af sund økonomisk Sans og viser, at Norge ikke blot har en populær, men ogsaa en handlekraftig Regering.

I en Omtale af Budgettet fremhæver det norske Arbejdernes Oplysningsforbund, fra hvis Skrifter Hovedparten af de anførte Talangivelser er hentet, at Arbejdslinjen er ført yderligere frem. Arbejdsbudgettet er øget alene for Vejenes Vedkommende med 20 % og for Jernbanernes med 12 %. Partiets store Programsager, Elektricitetsudbygning og Boligsag, er taget op til Løsning, og man har foretaget Nedskrivning af Statsgælden med 10—12 Mill. Kr. Endvidere bebudes, at Statsgælden i de kommende

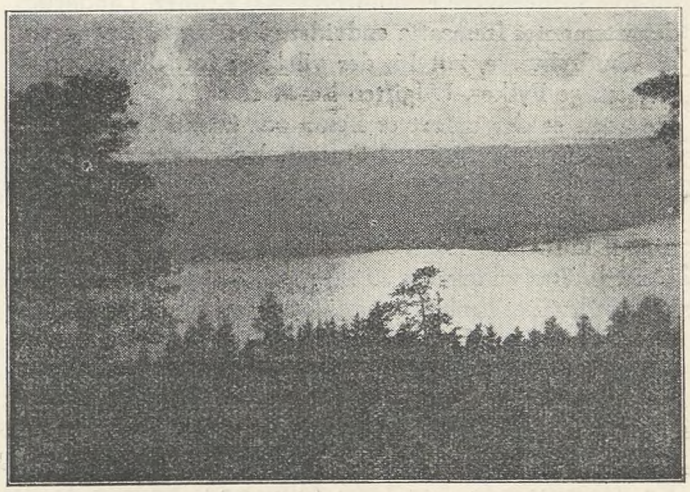

Maaneskinsnat paa Sørlandet.

Aar vil gaa betydeligt ned, og *man fastslaar, at Statens Nettokapital under Arbejderregeringen er blevet mere end fordoblet!* Betydningen af dette, hedder det, er uvurderlig for alt Næringsliv i Landet. Budgettet for i Aar maa for altid have givet de borgerlige Partier Dødsstødet.

De ekstraordinære Bevillinger paa dette Budget er opført med 69.7 Mill. Kr. — og det vil altsaa sige, at der i de Aar, Arbejder-Regeringen Nygaardsvold har siddet ved Styret, er tilført Arbejdslivet rundt regnet 330 Mill. Kroner! Til Vejarbejder er der ekstraordinært ydet 8.9 Mill. Kr., og til Jernbaner 4.3 Mill. Kr. Til Elektricitetsforsyning i Distrikter, som ikke har elektrisk Kraft, er der opført 2 Mill. Kr., til Udvidelse af Statens Kraftværk ved Nore 1.8 Mill. Kr. Til Statens Boligfond til Boligplanens Gennemførelse 2 Mill. Kr., og i Bidrag til Reparation af Huse i Landsbygderne 300.000 Kr. mere end forrige Aars Budget, til Idrætten 250.000 Kr., en Stigning paa 130.000 Kr. Desuden 5 Mill. Kr. i Merudgift til Skolevæsenet, 4 Mill. Kr. til Aldersrente og 5—6 Mill. Kr. til Statstjenestemænd i Reguleringstillæg.

Totalbevillingerne til Veje andrager 21.373 Mill. Kr. mod det foregaaende Aars 16.642 Mill. Totalbevillingerne til Jernbaneanlæg — heri ikke medregnet de 4 Mill. Kr. i det senere vedtagne Militærforlig — ca. 27.8 Mill. Kr., hvoraf en ikke ubetydelig Del gaar til Elektrificering.

Man lægger Mærke til, at Budgettet for Socialdepartementets Vedkommende er steget med 6.767 Mill. Kr. Statens Tilskud til Syge- og Ulykkesforsikring for Fiskere er saaledes øget med 330.000 Kr. og til Arbejdsløshedskasserne med 20.000 Kr. til 450.000 Kr. Hjælpen til Blinde og Vanføre er steget med 360.000 Kr. til 910.000 Kr., og Aldersrenteordningen, der denne Gang er opført med fulde fire Kvartaler mod det foregaaende Aars tre, da den traadte i Kraft, andrager en Udgift paa 39.355 Mill. Kr.

Med Hensyn til Boligplanen gøres opmærksom paa, at den nedsatte Komité ikke havde endt sit Arbejde, og at Betænkning først kan ventes til næste Budgetaar. Men ialt ydes der ca. 3 Mill. Kr., hvoraf de 2 Mill. Kr. som nævnt gaar til Oprettelse af et Statens Husfond. I de to foregaaende Budgetaar ydedes der ca. 2200 Bidrag alene til Istandsættelse af Huse i Landsbygderne, og man regner med, at der kan ydes 1800 Bidrag efter dette Budget. *Indtil nu er ca. 35.000 Personer kommet ind under bedre Boligforhold!*

Af Landbrugsdepartementets Udgifter er den største Post paa 11.660 Mill. Kroner, der væsentlig gaar til Støtte af Nydyrkning og Oprettelse af Brug. Til Rentefrihed for nye Jordbrugere er opført 800.000 Kroner. Landbrugsdepartementet fremsatte endvidere Forslag til Engagering af Vandrelærere, ialt 16, der vil blive fordelt mellem de forskellige Fylker. Udgiften hertil er ca. 105.600 Kroner. Desuden er der opført et Beløb paa 24.400 Kr. til Støtte for Landbrugskursus ved Smaaskoler.

Budgettet indeholder Forslag om en Skovrejsningsplan foreløbig paa 10 Aar. Planen gaar bl. a. ud paa, at der minimalt kultiveres 150.000 Maal Jord aarligt (1 Maal = 1 Dekar). Der vil kræves 25 Mill. Planter aarligt og 12.000 kg Frø, hvilket Frøbehov angives at være mere end det tidobbelte end nu. Der foreslaas 500.000 Kr. til Udgrøftninger m. v., 225.000 Kr. til ny Skov og 250.000 Kr. til Anlæg af Skovveje.

Til Støtte af Torskefiskeriet er opført et Beløb paa 5.8 Mill. Kr. og til Saltvandsfiskeriet iøvrigt 2.255 Mill. Kr. (foregaaende Aar 1.966 Mill. Kr.). Endelig er der ydet store Beløb til Handel, Industri og Skibsfart.

Til Ungdomsarbejder bevilgedes der 2 Mill. Kr., og med dette Beløb havde Arbejder-Regeringen skaffet 8.5 Mill. Kr. til de Unge, hvorved godt 2000 unge Mænd gennem Aarene har haft godt og vellønnet Arbejde.

— — —

Disse den norske Arbejder-Regerings Budgetter viser, at vi har Grund til at skænke Udviklingen i Norge den største Opmærksomhed.

Tom Olufson.

Gammel Bjergmandssang

Oversat af Ewald Longfors.

I Sorg maa jeg min ringe Stand
og alt mit Liv beklage,
kun Uheld rammer Grubens Mand,
Ulykkens bitre Dage.
Med Modermælken drak jeg ind
den tunge Armods Bærme,
kun Himlens Luft og gyldne Skin
min usle Lod omskærme.

Hvor kan jeg gribe Lykken fat?
Den vilde jeg vel kende!
Begynder jeg med Lyst, saa brat
med Vanheld vil det ende.
Og kommer Dagen godt og vel
saa lykkelig i Gænge,
jeg ved, den snegler sig mod Hæld
i Tristhed inden længe.

Jeg yder Ret mod hver en Mand,
og elskes dog af ingen,
jeg hjælper den, jeg hjælpe kan,
og faar knap Tak for Tingen.
Al min Besvær er uden Løn,
mit Dagværk uden Glæde:
forgæves al min Kamp og Bøn.
Lad Mennesket kun smæde.

Dog hør! I, som i Sorg og Nød,
maa samme Liv erkende,
Fortuna af sit rige Skød
vil os sin Rigdom sende.
Lad ikke Tvivl jer trykke ned,
vi lever og vil haabe:
hvem ved, hvad Aaret møder med
af Rigdom i sin Kaabe?

Hvem ved, om Hævnen rammer den,
der føjer Haan til Klage.
Al Lykke farer hastigt hen,
men Sorgen bli'r tilbage.
Pral ikke, Fjende, af den Lyst,
du kan i Morgen miste:
den Første skal — det er vor Trøst! —
dog ende som den Sidste.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland er der opstaaet den nedenfor fremstillede faglige Tvist, som i Mangel af Flertal indenfor de af Organisationerne valgte Voldgiftsmænd afgøres af undertegnede Opmand.

Mellem Centralforeningen af Murermestre i Jylland og Østifterne og Dansk Arbejdsmands Forbund foreligger der er en Landsoverenskomst gældende for Murarbejdsmandsarbejde.

Ved Siden heraf bestaar der en særlig Overenskomst (»Gentofteoverenskomsten«) om Murerarbejdsmandsarbejde i Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne, afsluttet mellem de lokale Murermesterforeninger og Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne.

Landsoverenskomsten indeholder i § 4 følgende særlige Bestemmelser for Nordsjællands 1. Zone:

a) Timelønnen er den samme, som er gældende mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejderne i København og finder Anvendelse efter de mellem disse Parter gældende Regler.
b) Akkordarbejderne udføres til de i Priskuranten for Murarbejdsmandsarbejde i Lyngby-Gentofte anførte Akkordsatser samt øvrige Bestemmelser.
c) For Jord- og Betonarbejde og Kloakledningsarbejde i Forbindelse med Husbygningsarbejde gælder de københavnske Akkordsatser.

Baade Landsoverenskomsten og den særlige »Gentofte-Overenskomst« blev opsagte til Ophør den 1. Marts 1938; men i Henhold til Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938, der blev vedtaget af begge Parter, blev Overenskomsterne fornyede for 2 Aar »med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne og iøvrigt paa de i Mæglingsforslaget nærmere angivne Vilkaar.

Landsoverenskomsten om Murarbejdsmandsarbejde fornyedes ved Mæglingsforslagets Pkt. 2, uden at der her omtales nogen Ændring i det foran citerede Afsnit om Lønningerne i Nordsjællands 1. Zone.

Under Mæglingsforslagets Punkt 3 fornyes den særlige Gentofteoverenskomst med den Ændring, at Timelønnen — der hidtil havde været 117 Øre — forhøjes til 125 Øre og Akkordpriserne med 7 pCt.

Endelig fornyes under Punkt 6 Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening og bl. a. med følgende Ændring:

»a) Den i Hovedoverenskomstens § 3 B og i Særoverenskomsterne fastsatte normale Timeløn og de samme Steds under Punkter 2a—8 og i § 4 under Pos. 42 fastsatte Øretillæg forhøjes med 6 pCt.«

Herefter var samtlige Lønninger (Normaltimeløn og særlige Lønsatser) for Entreprenørfaget i København forhøjet med 6 pCt.

I Henhold til de saaledes indførte Ændringer i Entreprenøroverenskomstens Timelønninger og Henvisninger i Landsoverenskomstens foran citerede § 4 a til de mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejderne i København gældende Timelønsregler gøres det nu af Dansk Arbejdsmands Forbund gældende, at disse sidste Lønninger med de ved Mæglingsforslaget indførte Forhøjelser saavel paa den normale Timeløn som paa de særlige Øretillæg i deres Helhed maa være gældende i Nordsjællands 1ste Zone (udenfor Gentofteomraadet).

Centralforeningens Afdeling for Nordsjælland anerkender, at Entreprenøroverenskomstens Grundtimeløn med den 6 pCt.s Forhøjelse maa være gældende for Murarbejdsmandsarbejde i 1ste Zone, men har vægret sig ved at betale tilsvarende Forhøjelse paa de særlige Tillæg.

Til Støtte herfor henviser Centralforeningen til en under Overenskomstforhandlingerne den 27. Februar d. A. truffet Aftale, hvorom der foreligger et af Repræsentanter for de paagældende Hoved- og Underorganisationer underskrevet Dokument, der indledes med følgende:

»Mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark ved dens Afdeling i Nordsjælland og Dansk Arbejdsmands Forbund ved dets Afdeling i Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne er der opnaaet Enighed om følgende Ændringer og Tilføjelser til Akkordpriskuranten af 6. August 1935 (Overenskomsten i Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne).

Timelønnen i Henhold til Nævnskendelse af 30. Maj 1930 og Opmandskendelse af 26. Maj 1937 forhøjes med samme Ørebeløb, som bliver gældende mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København, forsaavidt angaar Grundtimelønnen.«

Derefter følger en Række vedtagne Ændringer i og Tilføjelser til Akkordsatserne i Gentofte-Overenskomsten.

Centralforeningen gør nu gældende, at der ved det foran citerede 2det Stykke i Vedtagelsen af 27. Februar er truffet en for 1. Zone gældende endelig Aftale om Murerarbejdsmændenes Timeløn, at denne udtrykkeligt er begrænset til en Forhøjelse af Grundtimelønnen, og at Murerarbejdsmændenes Krav paa Forhøjelse ogsaa af Øretillæggene ikke har Hjemmel i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag, da dette som foran fremhævet udtrykkeligt opretholder de Ændringer, hvorom der inden Mæglingsforslagets Fremsættelse var opnaaet Enighed mellem Parterne.

Heroverfor gør Forbundet gældende, at Forhandlingerne den 27. Februar, saaledes som det klart og tydeligt er præciseret i den nedskrevne Aftales 1ste Stykke, alene drejede sig om Ændringer i og Tilføjelser til Gentofteoverenskomsten. Ingen af Deltagerne i Forhandlingerne havde nogen Tanke om at ændre den fundamentale Bestemmelse i Landsoverenskomstens § 4 a om, at Timelønnen for Murarbejdsmænd i 1ste Zone skulde være den samme som Timelønnen for Jord- og Betonarbejdere i København. Anledningen til, at det citerede 2. Stykke blev optaget i Overenskomsten af 27. Februar var efter Forbundets Fremstilling den, at der under Forhandlingerne rejstes Spørgsmaal om, hvorledes det forholdt sig med Aflønning af Jord- og Betonarbejde indenfor Gentofteforbundets Omraade. Dette Spørgsmaal besvaredes først med, at der forelaa en Overenskomst mellem Organisationerne om, at den københavnske Jord- og Beton-Overenskomst var gældende. Da det imidlertid under den videre Drøftelse ikke kunde konstateres, om der forelaa nogen Aftale herom, enedes man om at faa dette fastslaaet, hvilket skete ved Indførelsen af det oftnævnte 2. Stykke i Overenskomsten af 27. Februar, som ganske vist kun højst uklart giver Udtryk for den tilsigtede Mening. Det nævnte Stykke tager altsaa efter Forbundets Fremstilling alene Sigte paa Jord- og Betonarbejde indenfor Gentofteomraadet, men er uden Betydning for den øvrige Del af 1. Zone. Skal der tillægges Begrænsningen til Grundtimelønnen nogen Betydning, kan det derfor efter Forbundets Formening alene være indenfor Gentofteomraadet, men ikke for den øvrige Del af 1. Zone.

Det fremgaar iøvrigt af Sagen, at ingen af Parterne under Overenskomstforhandlingerne havde regnet med, at Mæglingsforslaget imod tidligere fast Praksis skulde indføre Forhøjelse ogsaa af de særlige Tillæg til Grundtimelønnen, og Forbundets Paastand under nærværende Voldgiftssag gik derfor oprindelig ud paa, at ogsaa Tillæggene til Grundtimelønnen indenfor Gentofteomraadet skulde forhøjes med 6 pCt.

Efter at imidlertid Formanden for Murermesterforeningen i Gentofte har oplyst, at Arbejdsgiverne indenfor dette Omraade anser sig forpligtede til at følge de københavnske Jord- og Betonarbejderes nye Lønsatser ogsaa med Forhøjelserne paa Øretillægene, har Forbundet frafaldet sin Paastand med Hensyn til Gentofteomraadet.

Opmanden skal bemærke følgende:

Det omstridte 2det Stykke af Overenskomsten af 27. Februar d. A. giver Anledning til store Fortolkningsvanskeligheder.

Af Overenskomstens 1. Stykke fremgaar det, at man har villet træffe visse Aftaler om Akkordsatser indenfor Gentofteomraadet.

I 2. Stykke indeholdes imidlertid en Timelønsbestemmelse. Efter sin generelle Affattelse og efter Forbindelsen med 1. Stykke skulde man tro, at 2. Stykke omfattede alt efter Gentofteoverenskomsten aflønnet Timelønsarbejde, og at den skulde være begrænset til Gentofteomraadet. Parterne er imidlertid enige om, at den almindelige Timeløn for egentligt Murarbejdsmandsarbejde falder udenfor Vedtagelsen af 27. Februar. Den almindelige Timeløn i Gentofteoverenskomsten er nemlig fastsat til et bestemt Grundbeløb med visse Tillæg, der er ansatte procentvis i Forhold til Grundlønnen. Ved Mæglingsforslagets Punkt 3 er

Grundlønnen forhøjet fra 117 til 125 Øre, hvorefter de særlige Tillæg automatisk forhøjes med en tilsvarende Procent.

Derimod bliver der god Sammenhæng mellem de forskellige Lønbestemmelser, saafremt man overensstemmende med Forbundets Opfattelse anser Bestemmelsen i Overenskomstens 2. Stykke for begrænset til Entreprenørarbejde indenfor Gentofteomraadet. Imod denne Opfattelse kan det imidlertid indvendes, at Bestemmelsen efter sin Ordlyd intet antyder om en saadan Begrænsning. Der henvises ganske vist til de københavnske Jord- og Betonarbejderes Lønninger efter Entreprenøroverenskomsten, men de Nævns- og Opmandskendelser, hvortil der henvises, angaar ikke alene Jord- og Betonarbejde, men alt Timelønsarbejde.

Vilde man herefter følge Centralforeningens Opfattelse, hvorefter Bestemmelsen skulde angaa alt Timelønsarbejde i 1. Zone, vilde dette føre til den urimelige Konsekvens, at man i hvert Fald, som ovenfor anført, herfra maatte undtage Gentofteomraadet, og der vilde da fremkomme den Mærkelighed, at en Overenskomst, som angiver sig alene at vedrøre Gentofteomraadet, vilde indeholde en Bestemmelse, som netop ikke kan vedrøre dette Område.

Under denne Uenighed og Usikkerhed om Bestemmelsens virkelige Mening kan Opmanden ikke anse det for godtgjort, at der mellem Parterne forinden Mæglingsforslagets Fremsættelse har været opnaaet Enighed om at ændre den almindelige Bestemmelse i Landsoverenskomstens § 4 a, hvorefter Timelønnen i 1. Zone udenfor Gentofteomraadet er den samme som er gældende mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejderne i København. Følgen heraf maa blive, at der gives Dansk Arbejdsmands Forbund Medhold i, at de ved Forligsinstitutionens Mæglingsforslag Punkt 6 a indførte Procentforhøjelser til Øretillæggene ogsaa bliver gældende for Nordsjællands 1 Zone udenfor Gentofteomraadet.

Til Støtte for dette Resultat skal yderligere anføres, at Spørgsmaal om en Ændring i selve den nævnte Hovedbestemmelse i Landsoverenskomsten ikke har været Genstand for selvstændig Drøftelse mellem Parterne, og at aabenbart ingen af Parterne har regnet med, at Mæglingsforslaget vilde komme til at medføre nogen Ændring i det bestaaende overenskomstmæssige Princip om, at Murarbejdsmændenes Timelønninger i det hele skulde være de samme som de københavnske Jord- og Betonarbejderes Timelønninger.

Hertil kommer, at der ikke ses i og for sig at foreligge nogen Realitetsgrund til nu at ændre Forholdet mellem disse Lønninger, og det saa meget mere, som man indenfor selve Gentofteomraadet, der udgør en Del af 1. Zone, anser sig for bundet til uanset Bestemmelsen i Februarovereenskomstens 2. Stykke fuldt ud at følge de københavnske Lønninger.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

Den i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938 under Punkt 6 a omhandlede Procentforhøjelse af Timelønninger i Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening er i sin Helhed, altsaa ogsaa med Hensyn til Øretillægene, anvendelig i Nordsjællands 1ste Zone paa timelønnet Arbejde efter Landsoverenskomsten mellem Centralforeningen af Murermestre og Dansk Arbejdsmands Forbund.

København, den 2. Juli 1938.

(sign.) Oluf Krabbe.

OPMANDSKENDELSE

i Voldgiftssag:

Dansk Arbejdsmands Forbund

mod

Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland.

Mellem Murerm. Gunnar Jensen, Harritshøj, der er Medlem af Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland, og 2 Arbejdsmænd, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, er der opstaaet Strid om Betalingen for et Jordarbejde paa Byggepladsen ved Nygaard, Esromvejen, og da det ikke er lykkedes at løse denne Strid i Mindelighed, er den blevet henvist til Afgørelse ved faglig Voldgift. I Mangel af et Flertal indenfor de af Parterne valgte Voldgiftsmænd afgøres Sagen nu af undertegnede, der af Parterne er valgt til Opmand.

Arbejdet bestaar i en 1,4 m dyb Udgravning af en 18 m lang og 9 m bred Grund, og Jorden er transporteret med Hestevogn, der kørte ned i Grunden ad en Kørerampe.

Striden drejer sig om, hvorvidt der skal betales for Løftning i Henhold til den mellem Parterne gældende Overenskomsts § 6, litra b, 1. Stk., der lyder saaledes:

»Jordens Løftning (Dybdetillæg) betales efter Tabel I, 2. Kolonne, idet Tyngdepunktsdybden regnes fra Kørebanen (det Sted, hvor Vognen eller Trillebøren holder under Læsningen). Hvor Vognen kører ned i Grunden, maa Kørebanestigningen ikke være stejlere end 1:50.«

Det er ubestridt under Sagen, at Kørebanestigningen i nærværende Tilfælde har været stejlere end 1:50.

Forbundet paastaar, at der i Henhold til den citerede Bestemmelse skal betales for Løftning af hele Udgravningen, Kr. 99,36, og henviser til Støtte herfor til en tidligere Opmandskendelse af 12. Maj 1932 i en Sag mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen.

Centralforeningen paastaar, der ikke skal betales for Løftning — bortset fra ca. 8 Kr. for Kørerampen — og anfører til Støtte herfor, at da Vognene er kørt ned i Grunden og har holdt her paa plan Bund, har der ikke været nogen Løftning af Jorden.

Den ovenfor citerede Bestemmelse i § 6, litra a, findes kun at kunne forstaas saaledes, at der, naar Vognene kører ned i Grunden, og Kørebanestigningen ikke er stejlere end 1:50, ikke skal betales for Løftning, men at der omvendt, naar Kørebanestigningen er over 1:50, skal betales for Løftning efter Tabel I, 2. Kolonne, i Forhold til Tyngdepunktsdybden, beregnet paa Grundlag af Udgravningens Dybde.

Centralforeningen har ganske vist gjort gældende, at der i saa Fald vil tilfalde Arbejderne et Tillæg, som ikke har nogen Rimelighed, idet Arbejdet, naar Vognene kører ned i Grunden og holder paa plan Bund, ikke besværliggøres ved nogen Løftning. Heroverfor maa det imidlertid i Overensstemmelse med, hvad Forbundet har anført, tages i Betragtning, at Bestemmelsen om Kørebanens Maximalstigning maa antages at have sin Begrundelse i, at en forholdsvis stejl Stigning af Kørebanen erfaringsmæssigt hyppigt vil medføre en Del Ekstrabesvær for Arbejderne og Forsinkelse af deres Arbejde, og at man derfor som en Gennemsnitsregel har sat en Grænse ved Stigningen 1:50, der som Følge heraf maa gælde, uanset om der i de enkelte konkrete Tilfælde viser sig særlig gunstige — eller ugunstige — Forhold for Arbejderne.

Som Følge heraf vil Forbundets Paastand være at tage til Følge.

Kendelse:

For det ovennævnte Grundudgravningsarbejde tilkommer der Arbejdsmændene hos Murerm. Gunnar Jensen, Harritshøj, Kr. 99,36 ifølge Overenskomstens § 6, litra b, 1. Stk.

København, den 4. August 1938.

(sign.) Victor Hansen.

OPMANDSKENDELSE.

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening som Klagere og Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikanter for A/S Sadolin & Holmblad som Indklaget er der opstaaet den nedenfor fremstillede faglige Tvist, som i Mangel af Flertal indenfor de af Organisationerne valgte Voldgiftsmænd afgøres af undertegnede Opmand.

Den mellem Fabrikantforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende faglige Overenskomst af Juni 1938 indeholder i §§ 2—5 Bestemmelser om Timeløn, Overtidsbetaling m. m., samt i § 9, sidste Stk. følgende Bestemmelse:

»Der betales 50 % Tillæg til Arbejdslønnen ved Rensning af Beholdere, der kun er tilgængelige gennem Mandehul.«

Denne sidste Bestemmelse blev indført ved Overenskomst mellem Parterne under Forhandlingerne for Forligsinstitutionen i afvigte Foraar. Arbejderne havde oprindelig krævet Tillæg til Arbejde ved Rensning af Beholdere uden Hensyn til disses Art og Størrelse, men man enedes om, at Tillægget som nævnt kun skulde ydes, naar Beholderen er forsynet med Mandehul, saaledes at Rensningen maa foregaa efter Indstigning i Beholderen. Efter det under Sagen oplyste er dette indenfor den heromhandlede Industri kun Tilfældet med en forholdsvis ringe Del af de Beholdere, der er Genstand for Rensning.

Uenigheden mellem Parterne drejer sig om, hvorvidt Tillægget skal ydes til den Mand, der stiger ind i eller ned i Beholderen, hvilket hævdes af Fabrikantforeningen, medens Klagerne gør gældende, at Tillægget ogsaa tilkommer den Mand, der udenfor selve Beholderen deltager i Rensearbejdet som »Hjælper« ved at yde Bistand med Modtagelsen af det ved Rensningen fremkomne Affald.

Begge Parter maa antages ved Forhandlingerne at være gaaet ud fra hver sin Opfattelse og hævder, at Bestemmelsen, der er formuleret af Fabrikantforeningens Repræsentanter ved Overenskomstforhandlingerne, giver Udtryk for denne deres Opfattelse. Under Forhandlingerne blev det ikke fra nogen af Siderne udtrykkeligt fremhævet, om Bestemmelsen skulde have det videre eller snævrere Omraade, men Fabrikantforeningen henviser til Støtte for sin Opfattelse til de til Grund for Tillægget liggende reale Hensyn, nemlig dels Arbejdets smudsige Beskaffenhed, dels den Omstændighed, at Opholdet inde i Beholderen, navnlig naar dette ikke er ganske kortvarigt, kan medføre en vis Sundhedsrisiko eller dog give Anledning til naturlig Ængstelse hos den

paagældende. Fra Fabrikantforeningens Side gøres det gældende som ganske indlysende, at disse Betragtninger ikke kan begrunde eet Tillæg ogsaa for Hjælpere, der staar udenfor Beholderen, og at dette burde have staaet Modparten klart ved Overenskomstforhandlingerne.

Klagerne gør heroverfor gældende, at Bestemmelsen, som den er affattet, omfatter al Arbejdsløn ved Rensning af Beholderne, og at ogsaa Manden udenfor Beholderen deltager i Rensningsarbejdet. Klagerne henviser derhos til, at tilsvarende Bestemmelse som den heromhandlede i andre Industrigrene — saaledes indenfor Olieindustrien, ved Sukkerfabrikerne og ved Rensning af Dampkedler — altid praktiseres saaledes, at Tillægget ydes ikke alene til den Mand, der foretager Rensning inde i Beholderen, men ogsaa til de udenforstaaende Deltagere i Rensningen. Dette anerkendes ogsaa af de Indklagede, forsaavidt angaar Arbejde indenfor Olieindustrien, hvor den faglige Overenskomst indeholder en tilsvarende Bestemmelse, »saafremt ingen anden Aftale foreligger i de respektive Lokaloverenskomster«.

Med Hensyn til Rensningsarbejdets Foretagelse er det iøvrigt oplyst under Sagen, at dette kan være af højst forskellig Varighed — fra ca. ½ Time til 3—4 Timer, og at det, naar Arbejdet ikke er ganske kortvarigt, er almindeligt, at de to i Rensningen deltagende Personer skiftes til at udføre Arbejdet inde i Beholderen og udenfor denne, idet langvarige Ophold inde i Beholderen kan være forbundet med betydeligt Ubehag.

Efter Opmandens Opfattelse maa den omtvistede Bestemmelse, der foreskriver Betaling af »50 % Tillæg til *Arbejdslønnen ved Rensning af Beholdere*« naturligt læses saaledes, at Tillægget tilkommer de i Rensningen deltagende Arbejdere som en Forhøjelse af deres Timeløn, og ikke saaledes, at Tillægget alene skulde vedrøre det *inde i* selve Beholderen udførte *Arbejde*. Den af Indklagede paaberaabte Begrænsning til det Arbejde, der udføres inde i Beholderen, har i hvert Fald ikke fundet klart Udtryk i Bestemmelsen, som den er affattet, og naar yderligere hensees *dels* til det oplyste om, at de to i Rensningen deltagende Arbejdere jævnlig skiftes til at opholde sig indenfor og udenfor Beholderen, hvorved Modsætningen mellem »Renseren« og hans »Medhjælper« bliver udvisket, *dels* og navnlig til hvorledes tilsvarende Bestemmelser indenfor Olieindustrien praktiseres, finder Opmanden at maatte tage Klagernes Paastand til Følge.

Herefter afsiges følgende

KENDELSE:

Det i den ovennævnte faglige Overenskomsts § 9 omhandlede 50 % Tillæg til Arbejdslønnen ved Rensning af Beholdere tilkommer ikke blot den Arbejder, der foretager Rensning inde i Beholderen, men ogsaa den udenfor staaende i Rensningen deltagende Arbejder.

Opmandens Honorar, 150 Kr., bør betales med Halvdelen af hver af Parterne.

København, den 2. September 1938.

sign. Oluf H. Krabbe.

Løbende Konflikter

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Fole	(Fole Kommune)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Haraldsted	(Haraldsted-Allindemagle Kommune)
Hejnsvig	(Tørvefabrik. Jørgensen, Hejnsvig)
Horsens K.	(Horsens Taxa)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
	(Tærskeselskabet Fremtiden og Fremad)
	(Vognm. Holger Nielsen, Sønderbjerre)
	(Holger Nielsen, Venslev pr. Rude)
	(Thorv. Larsen, Tornemark pr. Sandved)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Laven	(Grusgravsentreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Lerup-Tranum	(Lerup-Tranum Kommune) (Grusgravsarbejde)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nordrup	(Sønderup-Nordrup Kommune)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Odense A. og L.	(Forpagter Buch, Marienlund pr. Odense)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Rerslev	(Rerslev Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sindal	(Sindal Kommune)
Skelskør	(Vognm. Alfred Jørgensen, Boeslunde)
	(» Ettrup, Boeslunde)
	(» Thorv. Petersen, Dalmose)
	(» Lund, Tornemark pr. Sandved)
	(» Albert Nielsen, Flakkebjerg)
	(» Svend Petersen, Lundby pr. Tjæreby)
	(» Emil Olsen, Høve pr. Dalmose)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Uglev	(I/S Søndbjerg Tærskeværk)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Proprietær Winther, Skudshale pr. Svenstrup)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Øster Egesborg	(Vognm. Rich. Carlsen, Tolstrup pr. Stensved) (Stensl. undtaget)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

Sølvbryllup

Den 22. September kan vort Forbunds Næstformand, *Robert Nielsen* og Hustru fejre deres Sølvbryllup. I alle 25 Aar har Robert Nielsen været tilknyttet Organisationsarbejdet. Bestyrelsesmandatet i Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, der blev Robert Nielsen overdraget allerede i 1909, blev Indgangen til en Række Tillidshverv af forskellig Art, som efterhaanden er bleven ham tildelt.

Bestyrelsesmandatet ombyttedes med Formandshvervet for samme Afdeling i 1916, der blev bestridt til Robert Nielsen i 1925 valgtes til vort Forbunds Sekretær. Senere fulgte andre Tillidsposter efter. Robert Nielsen er saaledes Medlem af Repræsentantskabet for A/S Arbejdernes Brændselsforretning, Repræsentantskabet for Mælkeriet Enigheden og desuden Formand for Arbejdernes Fællesorganisation i København, Medlem af Borgerrepræsentationen og i Egenskab heraf tillige Medlem af Havnebestyrelsen for Københavns Havn og Dommersuppleant i Den faste Voldgiftsret. Ogsaa udenfor vort Lands Grænser har man haft Bud efter Robert Nielsen, idet han i 1933 valgtes til Formand for Internationalt Grov- og Fabriksarbejderforbund.

Alle disse Tillidsposter har naturligvis fyldt Robert Nielsens Liv gennem Aarene og lagt Beslag paa hans Arbejdskraft og Tid, for en stor Del ogsaa Fritiden. Hans Hustru har derfor maattet opleve samme Kaar som i Almindelighed er beskaaret Fagorganisationernes Tillidsmænds Ægtefæller, og har paa denne Maade i Virkeligheden ydet en meget betydelig indirekte Indsats i Robert Nielsens personlige Virke i Organisationernes Tjeneste. saavist som Hjemmet har den allerstørste Betydning for alle Tillidsmænd og betyder en fredfyldt Plet midt i den rastløse Virken. Derfor vil alle, der kender Robert Nielsen og benytter Sølvbryllupsdagen til at lade dette Kendskab manifestere sig paa synlig Maade, ogsaa indbefatte hans Hustru i de hjertelige Ønsker, som sikkert i stort Tal vil finde Vej til Ægteparrets Bolig, Ridder Stigs Vej 16, paa Festdagen.

Taastrup Afdeling har fejret 40 Aars Jubilæum

Lørdag den 6. August var det 40 Aar siden, nogle Teglværksarbejdere i Taastrup samledes for i Fællesskab at starte en Afdeling af D.A.F. i Taastrup. Man var her, som andre Steder, blevet klar over, at det ikke kunde nytte at staa splittet, naar man vilde opnaa noget hos Arbejdsgiverne.

Foreningen, der ved Starten kun talte et ganske ringe Antal Medlemmer, tilsluttede sig den større Organisation i Glostrup for derigennem at opnaa mere Slagkraft. De sammensluttede Foreninger fik Navnet: Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdeling for Glostrup, Taastrup og Omegn.

Til at begynde med kneb det lidt, idet ikke alle havde Forstaaelsen af Sammenholdets Betydning, men ved energisk Arbejde fra Ledelsens Side gik det støt og sikkert fremad, og da Foreningen i 1920 talte ca. 200 Medlemmer for Taastrupegnen, fandt man det raadeligst at starte en selvstændig Afdeling for Taastrup og Omegn.

Stiftelsesdagen blev fejret paa forskellig Vis, bl. a. var Afdelingens Medlemmer inviteret til Festmiddag paa Taastrup Nykro, der i Dagens Anledning var reserveret Afdelingen, idet Deltagernes Antal omfattede 525.

Aftenens Festtale blev holdt af Forbundets Formand, *Axel Olsen*.

Vi bringer i Anledning af Afdelingens Jubilæum et Billede af den nuværende Bestyrelse.

Hver Sag sit Stykke Papir

Vi har tidligere gjort opmærksom paa, at det af Hensyn til Sagernes Henvisning og Behandling i Forbundets forskellige Grupper, Journalisering m. v. er formaalstjenligt, at Afdelingerne ved Indberetning anvender et særskilt Stykke Papir til hver enkelt Sag. Det samme gælder Anføring af de paa Skrivelser fra Forbundet anførte Mærker ved fortsat Korrespondance om en Sag. Iagttages og huskes disse Regler, fremmes Ekspeditionen af Sagerne og Risikoen, for at en Sag overses, bortfalder.

Medlem rådet

Bogense — Vognmand A. Andersen. Da det var umuligt at faa oprettet Overenskomst, varsledes Strejke og Sympatistrejke til Ikrafttræden den 10. Juni. Den 10. Juni om Aftenen blev der imidlertid underskrevet Overenskomst i Overensstemmelse med vore Krav. Lastvognschauffører: Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 58,00. Daglønnen 1/6 Ugeløn plus 50 Øre pr. Dag. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. For Luksuskørsel ud over normal Arbejdstid 25 pCt. af det indkørte Beløb. Arbejdsmænd: Kr. 1,19 pr. Time. Mindstebetaling. Ulykkesforsikring 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Chaufførerne — Benzinfirmaet »Geca«. Overenskomsten er forlænget, idet der til Ugelønningerne paa Kr. 69,50 er givet et Tillæg paa 7 pCt.

Aarhus C. — Aarhus-Viby-Ruten, Aarhus-Brabrand-Ruten og Aarhus-Riisskov-Vejlby-Ruten. Overenskomsten fornyet. Samtlige Lønsatser forhøjet med 8 pCt. Faste Chauffører erholder aarlig som Beklædning 1 Kasket, 1 Jakke, 1 Vest og to Par Benklæder, samt en Sommerjakke. Hvis førnævnte Beklædningseffekter ikke leveres, erholder Chaufføren et Vederlag paa Kr. 36,00 plus 8 pCt. pr. Kvartal. Den sidst leverede Uniform er Rutebilejerens Ejendom og skal ved Fratrædelse afleveres i vel rengjort Stand. Overenskomsten gælder til Ophør en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, men med Adgang til Opsigelse 1939.

Korsør A. — A/S Dansk-Engelsk Benzin & Petroleums Co. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 66,00. Overarbejde de 2 første Timer 30 pCt., fra 2. Time til Kl. 20 50 pCt. og efter Kl. 20 samt Søn- og Helligdage 100 pCt. 9 Dages Ferie. Under Ulykkestilfælde Kr. 54,00 de første 5 Uger og i de efterfølgende 8 Uger Kr. 4,00 pr. Dag. Under Sygdom betales Kr. 54,00 pr. Uge de første 5 Uger, dog forsaavidt Arbejderne ikke kan oppebære Dagpenge fra Sygekassen. Gælder med 3 Maaneders Varsel til 1. Juli 1940, men med Pristalsventil i 1939.

Fredericia K. — Fredericia Mejeri. Overenskomsten fornyet. Kuskene erholder for al solgt Mælk og Fløde 18 pCt. samt 3 kg sød Mælk daglig, 30 Øre pr. kg solgt Smør. Kuske, der selv holder Hest, erholder Kr. 2,00 pr. Dag. Yderligere godtgøres der til de Kuske, der selv holder Vogn og Spande, Kr. 175,00 aarlig. Der ydes Kuskene Kr. 70,00 til Sommerferie aarlig. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Fredericia K. — Follerupgaards Mejeri. Overenskomsten fornyet. Mælkehandlerne erholder 17½ pCt. af Salgssummen af al Mælk, Fløde og Piskefløde og 24 Øre pr. kg solgt Smør. Mælkehandlerne holder selv Hest for et Vederlag af Kr. 2,00 pr. Dag. Der ydes Kuskene Kr. 60,00 aarlig til Sommerferie, endvidere udbetales der den 1. i hver Maaned til Kuskene Kr. 30,00 til en konfirmeret Dreng. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Fredericia K. — Fredericia Handelsmejeri. Overenskomsten fornyet. Kuskene erholder 20 pCt. af Salget af al Mælk og Fløde plus 3 kg sød Mælk pr. Dag og 30 Øre pr. kg solgt Smør. Kuske, der selv holder Hest, faar et Vederlag af Kr. 2,00 pr. Dag. Der ydes Kuskene Kr. 50,00 aarlig til Sommerferie. Endvidere udbetales til Kusken hver 1. i en Maaned Kr. 30,00. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Maj.

Aalborg A. — Dansk Andels Kulforretning. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 30 pCt. for de første 2 Timer, 50 pCt. for den tredie og derefter samt Søn- og Helligdage 80 pCt. Ugeløn Kr. 70,00. Timeløn Kr. 1,45. 8 Dages Ferie. Løn under Sygdom i 3 Maaneder, med Fradrag af Sygekassepengene. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Vejle A. — Jydsk Andels Foderstofforretning. Overenskomsten forlænget. Taksten for Kageknusning i Pakhusene 1 og 3 forhøjet til Kr. 1,77 pr. Ton og Knusning og Foderblanding til Kr. 1,71 pr. Ton. Overenskomsten gælder 2 Aar med Adgang til Opsigelse i 1939.

Aarhus C. — Grosserer Mortensen (D. D. P. A.). Overenskomsten fornyet. Ugelønnen Kr. 66,00 plus Kr. 4,00 pr. Uge som Erstatning for den hidtidige Bestemmelse om Betaling for Landture. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 30, 50 og 100 pCt. Der udleveres Uniform. Under Sygdom fuld Løn i den Maaned, hvor Sygdommen indtræffer samt den paagældende Maaned med Fradrag af Sygekassepengene med Kr. 2,00 pr. Dag. Under Ulykkestilfælde samme Betaling og derefter Dagpenge Kr. 3,00 pr. Dag. Ferie. Gælder til 1. Juli 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Aalborg A. — Jydsk Andels Foderstofforretning. Overenskomsten fornyet. Den mellem Afdelingen og Foreningen af Arbejdsgivere ved Aalborg og Nørresundby Havne gældende Overenskomst rettes derefter med følgende Tilføjelser: For Knusning af Kager og Udtapning af Foderblanding betales Kr. 1,82 pr. Ton. Ved Arbejde med Desinfektion af Sække betales et Tillæg af 15 Øre pr. Time. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Lager- og Pakhusarbejderne — Rigshospitalet. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 63,00 til Kr. 68,00. Timelønnen fra Kr. 1,31 til Kr. 1,42.

Droske-Chaufførerne — Droskecentralen »Taxa«. Efter at have strejket i 8 Uger er ny Overenskomst oprettet. Overenskomsten forlænges til 1. Marts 1940, saaledes at de overenskomstmæssige fastsatte Løn- og Arbejdsvilkaar gælder for samtlige hos »Taxa«-Vognmændene beskæftigede Chauffører. De i den gamle Overenskomst fastsatte 20 pCt. af Kørselsindtægten forhøjes til 23 pCt. Minimallønnen i Paragrafferne 5 og 7 forhøjes fra Kr. 5,45 til Kr. 5,80 pr. Dag, og endelig er Overenskomstens Bestemmelse om, at der kun maa beskæftiges Chauffører, der er Medlemmer af Fagforeningen, ændret saaledes, at undtaget fra Medlemsskab er kun Sønner, der kører som beskikkede Stedfortrædere for Faderen eller Moderen samt anerkendte Kompagnoner. Endelig er der en Protokoltilførsel, som paalægger »Taxa«s Bestyrelse at arbejde for, at de nuværende uorganiserede Sønner skal indmeldes i Fagforeningen, som skal være villig til at optage dem.

Holstebro K. — Rutebilejer Behrndtz. Overenskomsten fornyet mod, at Lønnen er forhøjet med 8 pCt.

Mælkeriarbejderne (Afdeling B.) og Ungdomsafdelingen — A/S Det Danske Mælkekompagni, »Trifolium«s Mælkeforsyning og A/S Mælkeriet »Enigheden«. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid som hidtil. Lønnen er for Ydervognene Kr. 16,90 pr. Uge. For Byvogne Kr. 15,15 pr. Uge. Derudover faar Medhjælperne 1½ Øre pr. Flaske solgt Mælk og Fløde detail samt ¾ Øre pr. solgt Flaske Mælk- og Fløde engros, samt 1 Øre pr. kg solgt Smør. Antallet af Flasker pr. Medhjælper er 200 Stk. pr. Dag eller 1400 pr. Uge. 8 Dages Ferie. Feriebetalingen er Kr. 4,50 pr. Dag. Beklædning. Ulykkesforsikring fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer i Henhold til Loven. Kun organiserede Medhjælpere. 2 Maaneders Varsel til en 1. Maj. A/S »Enigheden«: Arbejdstiden som hidtil. Ved Flaskesødmælkspris paa 32 Øre ydes en Grundløn paa Kr. 13,40, der stiger, henholdsvis falder, med Kr. 0,50 for hver Øres Fald henholdsvis Stigen i Flaskesødmælksprisen. Endvidere ydes 8⅓ pCt. af Salgsbeløbet for Salg til fuld Pris af Mælk, Fløde og Ost. 3⅓ pCt. af Nettobeløbet for Rabatsalg af Mælk og Fløde. Ved Ydervogne gives et Tillæg af 50 Øre pr. Dag. 8 Dages Ferie. Feriebetalingen Kr. 4,50 pr. Dag. Iøvrigt som ovenfor.

Horsens K. — A/S Horsens Nafta Benzin, Petroleum og Olie-Kompagni. Overenskomsten fornyet. Ugeløn for Chauffører Kr. 60,00. Dagløn 1/6 Ugeløn plus 50 Øre pr. Dag. Overarbejde de 2 første Timer 30 pCt., 3. Time 50 pCt., herudover samt Søn- og Helligdage 80 pCt. Arbejdstid 8 Timer. Fri Unifom eller Godtgørelse Kr. 36,00 pr. Kvartal. Arbejderne er syge- og ulykkesforsikrede i 13 Uger a Kr. 50,00 pr. Uge minus Kr.

2,00 i Sygekassepenge. ½Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Budene — Hovedstadens Brugsforening. Overenskomsten fornyet, idet Lønnen er forhøjet med Kr. 1,00, Kr. 2,00 og Kr. 4,00 ugentlig for henholdsvis 16-, 18- og 20-aarige Bude. Ferien udvidet til 12 Dage.

Randers A. — Jysk Andels Foderstofforretning. Overenskomsten fornyet paa 2 Aar til 1. Juni 1940 med Ret til Opsigelse i 1939, mod at der er givet forskellige Forhøjelser paa Akkordtaksterne.

Esbjerg — D. D. P. A. (R. Groth-Hansen). Overenskomsten fornyet, mod at Ugelønnen er forhøjet med Kr. 5,00 pr. Uge.

Chaufførerne — Hvidovre Rutebiler (Petersen, Toftegaards Alle 42). Overenskomsten fornyet. Samtlige Lønsatser forhøjet med 8 pCt. Faste Chauffører erholder aarlig som Beklædning 1 Kasket, 1 Jakke, 1 Vest og to Par Benklæder, samt en Sommerjakke. Hvis førnævnte Beklædningseffekter ikke leveres, erholder Chaufføren et Vederlag paa Kr. 36,00 plus 8 pCt. pr. Kvartal. Den sidst leverede Uniform er Rutebilejerens Ejendom og skal ved Fratrædelse afleveres i vel rengjort Stand. Overenskomsten gælder til Ophør en 1. Marts dog tidligst 1. Marts 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Chaufførerne — De danske Eddikebryggerier. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 71,00 pr. Uge. Overarbejdstillæg 25, 33, 50 og 100 pCt. 6 Dages Ferie. Fuld Løn under Sygdom minus Sygekassepenge Kr. 3,00 pr. Dag. Under Ulykkestilfælde Kr. 4,50 pr. Dag i 13 Uger. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Havndal — A/S »Merkur«, Havndal. Efter at der var varslet Strejke og Sympatistrejke er der oprettet Overenskomst, idet Aktieselskabet har maattet tiltræde den til enhver Tid mellem Hadsund Afdeling og Hadsund Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst med tilføjende, at Aktieselskabet fortrinsvis skal benytte Fagforeningens Medlemmer.

Skive K. — D. D. P. A. (Grosserer Ramsbøl). Overenskomst oprettet. Ugeløn for Chauffører Kr. 65,00, for Lagerarbejdere Kr. 57,00. Reservefolk ⅙ Ugeløn plus Kr. 1,00 pr. Dag. For Landture, der ikke er tilendebragt senest Kl. 1, betales Kr. 2,00 i Tærepenge. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 30, 50 og 100 pCt. I Syge- og Ulykkestilfælde betales fuld Løn i 4 Uger minus Sygekassepengene Kr. 2,00 pr. Dag. I Ulykkestilfælde betales de resterende 9 Uger med Kr. 3,00 pr. Dag. ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Fredericia A. — A/S Dansk-Engelsk Benzin & Petroleums Co. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 666,00. Overarbejde 30, 50 og 100 pCt. 9 Dages Ferie. Under Ulykkestilfælde Kr. 54,00 de første 5 Uger og i de efterfølgende 8 Uger Kr. 4,00 pr. Dag. Under Sygdom betales Kr. 54,00 pr. Uge de første 5 Uger, dog forsaavidt Arbejderne ikke kan oppebære Dagpenge fra Sygekassen. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli, dog kan den tidligst opsiges 1. Juli 1940.

Aalborg K. — Rutebilvognmand L. Christensen. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn Kr. 65,00. Reservechauffører Kr. 1,50 pr. Time. Mindstebetaling 4 Timer. Overarbejde ud over 48 Timer betales med 50 pCt. og 100 pCt. Udlejningsture Kr. 1,60 pr. Køretime og Kr. 1,00 pr. Ventetime. Efter 12 Nat dog Kr. 2,00 pr. Time. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Tillidsmandsregler. 6 Dages Ferie. Uniform. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 1 Maaneds Varsel til en 1. Maj. tidligst 1940.

Sønderborg A. — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten fornyet, idet Timelønnen er forhøjet med 10 Øre til Kr. 1,23, og Ugelønnen er forhøjet med Kr. 4,80 til Kr. 59,04.

Holstebro A. — Holstebro Eksport Stalde. Overenskomst oprettet. Arbejdere, der antages mellem Kl. 7 Morgen og Kl. 17 betales med Kr. 1,31 pr. Time, de øvrige Timer samt Søn- og Helligdage Kr. 2,15 pr. Time. Arbejdere, som antages Markedsdage, skal have Betaling for mindst 8 Timer. De faste Arbejderes Ugeløn er Kr. 65,00, som er forhøjet med 6 pCt. til Kr. 68,90. De faste Arbejdere har hver 3' Helligdag fri og ligeledes hver 3. Fredag. De faste Arbejdere erholder i Sygdomstilfælde fuld Løn i de første 3 Uger. 8 Dages Sommerferie med 2 Søndage for de faste Arbejdere. Løsarbejdere efter Loven. Ulykkesforsikring Kr. 4,00 pr. Dag. Nattevagten betales med Kr. 1,50 pr. Time, og mindst for 8 Timer pr. Vagt. Kun organiserede Arbejdere. Opsigelse: 1 Maaneds Varsel til 1. Maj 1939.

Aarhus K. — Trav- og Galoptrænerne: Galoptrænerne: Ugelønnen for Staldfolk fastsættes til Kr. 55,00. Hvor Træneren ikke til Stadighed selv fodrer Hestene, erholder en af Staldfolkene Kr. 5,00 ekstra pr. Uge. Normalt maa der ikke være flere end 5 Heste i de 7 Sommermaaneder og 6 Heste i de 5 Vintermaaneder pr. Mand at passe og ride. 1 hel Fridag hver Maaned. 1 Dags Ferie med fuld Løn pr. Maaned. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1, Marts. Travtrænerne: Ugelønnen for Staldfolk Kr. 55,00. For hver 7 Heste antages en voksen Staldmand — i de 4 Vintermaaneder dog 9 Heste. Der kan hos hver Trænerenhed beskæftiges en Ungarbejder mellem 16 og 20 Aar, der lønnes med: 16—18 Aar Kr. 20,00 pr. Uge, 18—20 Aar Kr. 35,00 pr. Uge.

Ungarbejdere fra 16—18 Aar maa kun passe 4 Heste. Ungarbejdere fra 18—20 Aar maa passe 6 Heste. 1 Fridag hver Maaned, 1 Dags Ferie med fuld Løn for hver Maaned. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Kun Medlemmer af Kuskenes Fagforening i Aarhus. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Ungdomsafdelingen — Firmaet J. Steffensens Fabriker. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Ungarbejdere: 14—15 Aar Kr. 19,00, 15—16 Aar Kr. 23,00, 16—17 Aar Kr. 27,00, 17—18 Aar Kr. 31,00. For Bude og Chaufførmedhjælpere er Ugelønnen: 14—15 Aar Kr. 21,00, 15—16 Aar Kr. 25,00, 16—17 Aar Kr. 29,00, 17—18 Aar Kr. 33,00. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Gælder til en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Thisted — Det forenede Olie Kompagni A/S. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 68,00. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring de første 13 Uger Kr. 50,00 pr. Uge. 1 Uges Sommerferie. Uniform. Ugeløn for Lagerarbejdere Kr. 60,00. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Chaufførerne — Rutebilejer E. Sørensen, Søborg. Overenskomsten fornyet. Samtlige Lønsatser forhøjet med 8 pCt. Faste Chauffører erholder aarlig som Beklædning 1 Kasket, 1 Jakke, 1 Vest og to Par Benklæder, samt en Sommerjakke. Hvis førnævnte Beklædningseffekter ikke leveres, erholder Chaufføren et Vederlag paa Kr. 36,00 plus 8 pCt. pr. Kvartal. Den sidst leverede Uniform er Rutebilejerens Ejendom og skal ved Fratrædelse afleveres i vel rengjort Stand. Overenskomsten gælder til Ophør en 1. Marts dog tidligst 1. Marts 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Budene — Kultorvets Farvehandel. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten mellem Afdelingen og Arbejdsgiverforeningen.

Ungdomsafdelingen — Firmaet Georg Voss, Dansk Spiralfjeder- og Metalvareindustri. Overenskomst oprettet. Ugeløn: 14—15 Aar Kr. 21,00, 15—16 Aar Kr. 25,00, 16—17 Aar Kr. 29,00, 17—18 Aar Kr. 33,00. Saafremt Virksomheden leverer Uniform, er Lønnen Kr. 2,00 mindre pr. Uge. Iøvrigt gælder Overenskomsten mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: Løber til 1. Marts 1940 med den almindelige Pristalsventil.

Mælkeriarbejderne — »Trifolium«, Haslev. Overenskomsten fornyet, idet Lønningerne for Mejerister i 1. Lønningsklasse er Kr. 62,70 i Stedet for Kr. 61,70, og for 2. Lønningsklasse Kr. 54,06 i Stedet for Kr. 53,06.

Chaufførerne — Zone-Redningskorpset. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 24 Timer, hvorefter 1 Døgn fri. 1. Maj og Grundlovsdagen standser Arbejdet i Garagen Kl. 12 Middag. Lønnen for Chauffører Kr. 78,00 pr. Uge. Hjælpearbejderne: de første 6 Maaneder Kr. 45,00 pr. Uge, de efterfølgende 3 Maaneder Kr. 50,00 pr. Uge, de efterfølgende 3 Maaneder Kr. 55,00 pr. Uge. Efter 1 Aars Tjenestetid Kr. 70,00 pr. Uge. Ekstramandskab Kr. 13,00 pr. Dagvagt og Kr. 16,30 for Natvagt. Overarbejdstillæg. I Sygdoms- og Ulykkestilfælde Kr. 5,00 pr. Dag. Der leveres Uniform. 10 Dages Sommerferie. Tillidsmandsregler. Skal være Medlemmer af Chaufførernes Fagforening. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. April, tidligst 1. April 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Odense C. — Nordfynske Jernbaner. Overenskomsten fornyet, idet Selskabet har tiltraadt den mellem Fagforeningen og Sydfynske Jernbaner gældende Overenskomst.

Odense C. — Nord-Nordvestfynske Jernbaner. Overenskomsten fornyet, idet Selskabet har tiltraadt den mellem Fagforeningen og Sydfynske Jernbaner gældende Overenskomst.

Klemensker — Aarsballe Brugsforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Lager- og Pakhusarbejdere Kr. 55,68. Timeløn Kr. 1,19. Dagløn 1/6 Ugeløn plus Kr. 1,00 pr. Dag. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Sommerferie i Henhold til Loven. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Ulykkesforsikring første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, tidligst 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Pedersker — Pedersker Brugsforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Lager- og Pakhusarbejdere Kr. 55,68. Timeløn Kr. 1,19. Dagløn 1/6 Ugeløn plus Kr. 1,00 pr. Dag. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Sommerferie i Henhold til Loven. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Ulykkesforsikring første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, tidligst 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Møen — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen Kr. 56,80. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Ved 2- og 3-Holddrift henholdsvis 12½ og 20 pCt. Tillæg. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneder til 1. Juli 1940, med Adgang til Opsigelse i 1939.

Aalborg K. — Aalborg Andels Mejeri. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Chauffører Kr. 61,50 pr. Uge (Daglønnen 1/6 plus 50 Øre pr. Dag). Overarbejde 25, 33, 50 og 100 pCt. (Ischauffører Kr. 63,00 pr. Uge plus 2 pCt. af Salget). 6 Dages Ferie. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Gælder til 1. Marts 1940 med Adgang til Opsigelse i 1939.

D. A. F., Randers A., Ringsted, Svendborg F. og Vamdrup — Andels-Fjerkræslagterierne. Overenskomsten er fornyet til 1. Maj 1940 med Ret til Opsigelse i 1939 paa de hidtil gældende Vilkaar og med følgende Ændringer: Ugelønnen til Lagerarbejdere er fastsat til Kr. 55,68 og for Chauffører Kr. 59,40. Løsarbejdere aflønnes med Kr. 1,19 pr. Time, og der kan kun afregnes med mindst 4 Timer daglig. Sommerferie ydes for indeværende Aar efter Reglen: For hver fulde 300 Timers Arbejde i Tiden fra 1. Maj 1937 til 1. Maj 1938 gives en Dags Ferie. Der er i Overenskomsten indført Tillidsmandsregler. Det er fastslaaet, at 1. Maj og Juleaftensdag er Fridage fra Kl. 12 Middag.

Brødkuskene — Biscuitfabriken »Leo«. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde betales med Kr. 1,80 pr. Time. Alle kørende Arbejdere erholder en hel ugentlig Fridag, saafremt der arbejdes om Søndagen. Der betales en Grundløn af Kr. 36,00 pr. Uge plus 6 pCt. af det samlede Salg. Dog garanteres Ugelønnen mindst at andrage Kr. 72,00. Der ydes en Godtgørelse af Kr. 3,00 pr. Uge for Uniform eller Kitler. Under Ulykkestilfælde Kr. 3,00 pr. Dag fra første Dag til Arbejdet genoptages. 6 Dages Ferie. Beskæftigelse efter 1/12 1 Dags Ferie for hver Maaned. Kun organiserede Arbejdere. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Kolding A. — Jysk Andels Foderstofforretning. Den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Afdelingen og Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn er gældende, idet der dog derudover er fastsat en Række Akkordsatser for Kageknusning, Foderblanding m. m. Ved Arbejde paa Gødningslageret og ved Desinficering betales 15 Øres Tillæg pr. Time.

Køge — D. D. P. A. Overenskomsten forlænget. Ugelønnen Kr. 67,00. Lagerarbejdere Kr. 64,00. Daglønnen 1/6 Ugeløn plus Kr. 1,50 pr. Dag. 9 Dages Ferie. Tilbagevirkende Kraft fra 1. April.

Kuskene — Vognmand H. Thomsen. Overenskomsten fornyet. Ugeløn Kr. 75,00. For Kørsel paa Søndage Kr. 2,50 i Timen. 6 Dages Ferie. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Gælder indtil 1. Marts 1940 i Henhold til Forhandlingsreglerne.

Kuskene — Grosserer Fr. Christiansen. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 64,91. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Sommerferie 6 Dage. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 i de første 13 Uger. Opsigelse til 1. Marts 1940 jfr. Forhandlingsreglerne, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Randers A. — Firmaet Chr. Løgstrup. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn Kr. 1,20. Overarbejde 30, 50 og 80 pCt. Mindstebetaling 4 Timer pr. Dag. Forskellige Tillæg for Lastningsarbejde. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i 13 Uger. Opsigelse: Jvfr. Forhandlingsreglerne, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Chaufførerne — Rutebilejer Poul Thomsen, Bagsværd. Overenskomsten fornyet. Samtlige Lønsatser forhøjes med 8 pCt. Faste Chauffører erholder aarlig som Beklædning 1 Kasket, en Jakke, en Vest og to Par Benklæder, samt en Sommerjakke. Hvis førnævnte Beklædningseffekter ikke leveres, erholder Chaufføren et Vederlag paa Kr. 36,00 plus 8 pCt. pr. Kvartal. Den sidst leverede Uniform er Rutebilejerens Ejendom og skal ved Fratrædelse afleveres i vel rengjort Stand. Overenskomsten gælder til Ophør en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Chaufførerne — Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen Kr. 77,00. Overarbejde 50 og 100 pCt. Der leveres Skindtøj, Hue og Leggins samt Støvler og Regnfrakke. Sommerferie: Efter 5 Maaneder 6 Dage, efter 3 Aar 8 Søgnedage. Efter 6 Maaneders uafbrudt Beskæftigelse ydes der Chaufførerne i Tilfælde af Sygdom fuld Løn i 13 Uger minus Sygekassepengene Kr. 2,00 pr. Dag. Under Ulykkestilfælde det samme. Tillidsmandsregler. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1940, dog med Adgang til Opsigelse i 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — Kødbyens Autohal. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 57,00 til Kr. 64,00. Tillægene for 2- og 3-Holddrift er hævet fra henholdsvis Kr. 1,00 og Kr. 1,50 til Kr. 1,15 og Kr. 1,65. Timelønnen for Løsarbejdere er hævet med 15 Øre fra henholdsvis Kr. 1,30, Kr. 1,45 og Kr. 2,20 til Kr. 1,45, Kr. 1,60 og Kr. 2,42.

Lager- & Pakhusarbejderne — Fouragehandler V. Boserups Eftf. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen for Hjemmearbejdere er hævet fra Kr. 58,00 til Kr. 62,64 og for Kuske fra Kr. 60,00 til Kr. 64,80. Daglønnen er hævet fra Kr. 10,40 til Kr. 11,20.

Lager- og Pakhusarbejderne — Fouragehandler H. P. Christensen. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen for Hjemmearbejdere er hævet fra Kr. 58,00 til Kr. 62,64 og for Kuske fra Kr. 60,00 til Kr. 64,80. Daglønnen er hævet fra Kr. 10,40 til Kr. 11,20.

Randers K. — D. D. P. A. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 65,00. Der leveres Beklædning. Ulykkesforsikring fuld Løn i 2 Uger. Derefter Kr. 4,00 pr. Dag i 11 Uger. Under Sygdom fuld Løn i 2 Uger. 6 Dages Ferie. Gælder med 3 Maaneders Varsel til 1. Maj., kan tidligst opsiges 1. Maj 1940.

Skejby — Hasle-Skejby-Lisbjerg Sogneraad. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om en Overenskomst mellem ovennævnte Parter. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 125 Øre. Tjæretillæg 15 pCt. Slagning af 6—7 cm Skærver 9 Kr. pr. kbm. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr. fra Ulykkesdagen. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Ejby-Dalby — Grusgravsentreprenør Hans Larsen, Regnemark. Ved Forhandling er der opnaaet Overenskomst mellem ovennævnte Parter. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 118 Øre. Overtidsbetaling fastsat. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,50 pr. kbm. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr. ogsaa i de første 13 Uger. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Hammersholt — Nr. Herlev Kommune. Der er ved Forhandling opnaaet Overenskomst mellem Parterne. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten, for Tiden 124 Øre. Overtidsbetaling i H. t. samme Overenskomst. Tjærearbejde 150 Øre i Timen. Akkord i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Slagning af 7 cm Skærver 750 Øre pr. kbm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Svaneke — Kommunen. Der er oprettet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Overtidsbetaling fastsat. Timeløn ved alm. Arbejde 118 Øre. Tjæretillæg 10 pCt. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr. ogsaa i de første 14 Dage. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. Varsel.

Ulstrup — Sofienlund Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten et Aar med Lønningerne forhøjet, som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Øse Nordenskov — Sønderskov Teglværk. Afdelingen har anmodet os om at være den behjælpelig med at faa oprettet Overenskomst, og vi har i den Anledning tilskrevet Teglværket, der imidlertid har indmeldt sig i Teglværksforeningen, og der er derefter optaget Forhandling under dennes Medvirken, og herunder er oprettet en Akkordprisliste. Timelønnen bliver som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Havdrup — Solrød Kalkværk. Overenskomsten er fornyet med de almindelige Bestemmelser og Udløbstid, som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Desuden er der fastsat en Række Akkordpriser.

Skjern — Alkjærsig Teglværk. Afdelingen har fornyet Overensk. med Lønningerne forhøjet paa samme Maade som i Overensk. m. Kalk- og Teglværksforeningen og med samme Udløbstid.

Arden — Myhlenberg Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten med samme Udløbstid og med samme Forhøjelser af Lønningerne, som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Rønne — Bornholms Fiskefiletfabrik. Afdelingen har oprettet Overenskomst med Timelønnen forhøjet fra 90 til 120 Øre. Arbejdstiden 8 Timer. Sædvanlig Overtidsbetaling. Ulykkesforsikring med 3 Kr. i Dagpenge fra 1. Dag. Opsigelse til 1. April.

Dansk Arbejdsmands Forbund — Kartoffelmelsfabrikkerne. Overenskomsten er fornyet 1 Aar med Timelønnen hævet fra 109 til 117 Øre.

Fabrikarbejderne — Akkumulatorfabrikken »Nestor«. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Juni 1940 med sædvanlig Opsigelsesventil. Timelønnen er hævet fra 110 til 117 Øre det første Aar, og derefter til 125 Øre.

Bramminge — Bramminge Teglværk. Overenskomsten fornyet 1 Aar efter samme Vilkaar, som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Aalborg F. — Nordisk Vejmaterialefabrik. Efter at der var fremsendt Strejkevarsel, er der ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen oprettet Overenskomst. Arbejdstiden 48 Timer pr. Uge. Timeløn 120 Øre plus 20 Øre Akkordafsavnstillæg. Almindelig Overtidsbetaling. Der udleveres Arbejderne 1 Sæt Overtrækstøj aarligt, og Fabrikken leverer og vedligeholder nødvendige Handsker og Briller. Ulykkesforsikring med 4 Kr. i Dagpenge fra 1. Dag. Sommerferie som i Overenskomsten med Jernindustrien. Regler for faglig Strid. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940 med sædvanlig Opsigelsesventil.

Aarhus St. — A/S Skandimeter, Aabyhøj. Efter at vi havde etableret Arbejdsstandsning overfor Firmaet for at faa oprettet Overenskomst, hvilken Arbejdsstandsning traadte i Kraft den 27. Maj, er der under 11. Juni oprettet Overenskomst med A/S Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Antagelsesløn 120 Øre, men man er enig om, at Lønnen for Specialarbejde og betroet Arbejde skal være højere, forsaavidt, der ikke oprettes Akkord. Almindelig Overtidsbetaling. Iøvrigt gælder de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Firmaet forpligter sig til fortrinsvis at antage Medlemmer af Afdelingen. Opsigelse til en 31. Marts.

Bælum — Teglværksejer Carl Bech, Smidie. Overenskomst oprettet. Teglværksejeren har tiltraadt Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 hvad angaar de almindelige Bestemmelser og Udløbstid. Timeløn er fastsat til 105 Øre. Endvidere er der oprettet en Række Akkorder.

8. og 9. Kreds — De derværende Grusgravejere. Paa Foranledning af Kredsene har vi indbudt Grusgravejerne til et Forhandlingsmøde i Sorø for at faa oprettet en Fælles-Overenskomst. Der mødte kun nogle enkelte, og de var ikke tilbøjelige til at gaa med til en saadan, idet de henviste til de andre Grusgravejere, der neppe vilde være med. Under Hensyn til, at Organisationsforholdene er daarlige, idet Flertallet af Arbejderne er uorganiserede, har vi henlagt Sagen indtil videre.

Aalborg F. — Svovlsyrefabrikken. Fabrikken har ladet udføre en Reparation af Ovnen, og vore Medlemmer, der har været Hjælpere for Murerne, har krævet det samme Tillæg som Murerne har faaet, alt i Henhold til Overenskomsten, men Fabrikken har nægtet at imødekomme Kravet. Sagen har været behandlet efter Regler for faglig Strid og forelagt en faglig Voldgiftsret til Behandling og Afgørelse, og Opmandens Kendelse gaar ud paa, at Fabrikken er forpligtet til at betale et Tillæg af 50 pCt. til Timelønnen.

Fabrikarbejderne — Valby Glasværk. Afdelingen har meddelt, at Firmaet har likvideret, og Virksomheden er overtaget af et nyt Firma, men med samme Direktør. Det nye Firma vil imidlertid ikke anerkende den med det gamle Firma afsluttede Overenskomst, og vi har i den Anledning indklaget Firmaet for Den faste Voldgiftsret. Her indgik Parterne Forlig, hvorefter Firmaet underskriver en ligelydende Overenskomst, som den der i Forvejen var gældende, og til fuld Afgørelse af den rejste Klage betaler Firmaet til Fabrikarbejderne et Beløb af Kr. 300.

Kastrup — Kastrup Farve- og Lakfabrik. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, der har indmeldt sig i Foreningen af danske Farve- og Lakfabrikker, ikke afregner vore Medlemmer efter den med denne Forening gældende Overenskomst. Vi har ladet Klagen gaa videre til Foreningen, men har derefter faaet Meddelelse om fra Afdelingen, at Sagen er gaaet i Orden, idet Firmaet betaler efter Overenskomsten fra 1. April d. A.

Støberiarbejderne — Dansk Centralvarme Service. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, der har indmeldt sig i Sammenslutningen, ikke vilde betale Lønninger efter den gældende Overenskomst. Vi begærede Mægling, men Firmaet har i Mellemtiden udmeldt sig af Sammenslutningen. Imidlertid truede vi Firmaet med Arbejdsstandsning, og dette medførte, at der blev optaget Forhandling, og herunder indgik Firmaet paa at efterbetale for lidt udbetalt Arbejdsløn efter den mellem Firmaet og Forbundet opsagte Overenskomst plus de overenskomstmæssige Tillæg, som er ydet i indeværende Foraar. Endvidere erklærede Firmaet sig villig til straks at optage Forhandling om Oprettelse af en ny Overenskomst.

Sakskøbing — De danske Sukkerfabrikker. Afdelingen har indberettet, at man ved lokal Forhandling ikke kunne enes om Indførelse af Akkord for Arbejdet ved Lucernemelassefoder og Indførelse af Beskyttelsesforanstaltninger ved Roevask. Spørgsmaalene har været behandlet ved Mægling. Man enedes om at forhøje den almindelige Takst t, 1 Øre til 8,5 Øre, naar der arbejdes med Lucernemel. Med Hensyn til Roevasken, erklærede Direktøren sig villig til at iværksætte de Foranstaltninger, som maatte være fornødne for at bøde paa de paagældende Ulemper.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 18 30.-9. 1938 43. Aarg.

Øverst:
Formanden aabner Kongressen.

Nederst:
De Delegerede forsamlede i Kongressalen.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 24. Kongres

Fredag den 16. September Kl. 10 Formiddag aabnedes vort Forbunds 24. Kongres. Med sædvanlig Præcision indfandt de Delegerede sig i god Tid og fik ombyttet Mandatet med Adgangskort. Snart var den med københavnske Afdelingsfaner smukt dekorerede Sal fyldt af Kammerater fra hele Landet. Ingen havde Vanskelighed ved at finde sin Plads ved de lange Borde, hvortil hver især blev vejledet ved det paa Adgangskortet anførte Nummer.

Allerede noget før det fastsatte Tidspunkt for Kongressens Aabning havde Orkestret under Kapelmester Koefoeds Direktion spillet forskellige Kompositioner, og netop som Timeslaget fra det nærliggende Raadhus rungende meldte, at Aabningstiden var inde, smældede Tonerne fra en Potpourri over Arbejdermelodier fra nær og fjern gennem det store Rum og hilstes ved Afslutningen med mægtigt Bifald.

Kort efter stod Forbundsformanden paa Talerstolen. Dirigentklokken lød, og i samme Øjeblik afløstes det kraftige Bifald af aandeløs Stilhed. Formanden tog derefter Ordet og udtalte følgende:

Ærede Kongresdelegerede, ærede Gæster, Kammerater!

Paa Hovedbestyrelsens Vegne byder jeg Jer alle Velkommen til Dansk Arbejdsmands Forbund.

For 24. Gang i Løbet af 41 Aar træder Repræsentanter for danske Arbejdsmænd fra det ganske Land sammen til Kongres for i Fællesskab at drøfte Forbundets Virksomhed og Anliggender og lægge Raad for Fremtiden.

Vi kommer fra alle Landets Egne — fra Byer og Sogne, fra Fabrikker og Værksteder, fra Byggepladser og Havnepladser, fra Trafikken og Bondens Mark og Stald.

Vi repræsenterer Industri og Haandværk, Landbrug og Transport. Vi er et Tværsnit af en meget betydelig Del af den personlige Arbejdsindsats, der er investeret i det samlede danske Erhvervsliv.

Vi er en mangefarvet, faglig Mosaik, holdt sammen af det Solidaritetens og standsbetonede Bindemiddel, der fremstaar af vor særlige faglige Klasseføelse. — Vi er Levendegørelsen af det organisatoriske Samarbejdes Princip. Vi er Repræsentanter for et i allerbedste Forstand samvirkende, fagligt Arbejderforbund.

Vi har gennem Modgang og Medgang lært at forstaa hinanden — lært at sætte Pris paa hinanden — lært, at vi ikke kan undvære hinanden — og lært at stole paa hinanden.

Vi er et Fællesskab, der er vokset op sammen, fra vi kun var faa, med ingen eller ringe Indflydelse, til vi nu i Dag staar som en stærk og handlekraftig Organisation af stor faglig og politisk Betydning, fordi vi har forstaaet Hjælpsomhedens og Solidaritetens store Nytte paa vor Vej fra de slette Kaar til mere Lys og Glæde i de smaa Hjem.

Vor Kongres er en Station paa denne Vej, hvor vi gør Regnskabet op og holder Raad og saavidt gørligt lægger Plan for Fremtiden.

I en Tid, fuld af verdenspolitisk Uro, og hvor de verdensøkonomiske og nationaløkonomiske Forhold er ude af Ligevægt og har skærpet Modsætningsforholdene mellem Befolkningsklasserne, — i en Tid, hvor Krig og Krigsfare og blodig Revolution optager Sindene, er vi stillet overfor nye Vanskeligheder — nye Problemer, overfor hvilke der udkræves den allerstørste Agtpaagivenhed, og til hvis Løsning der i endnu højere Grad end tidligere udkræves den største Solidaritet og det stærkeste Sammenhold mellem os indbyrdes.

Vi staar i en verdensøkonomisk Brydningstid, med dens voldsomme, politiske Udslag. Selvom der i de vigtigste økonomiske og erhvervsmæssige Spørgsmaal rundt om i Landene kan paapeges et Samfundsinitiativ, hvor Kræfternes frie Spil i Produktion og Omsætning foreløbigt er sat tilsvarende ud af Kraft, synes disse Samfundsfunktioner i deres privatkapitalistiske Afhængighed ikke at vise nogen Tilbøjelighed for samfundsnødvendig Tilpasning.

Den fredelige Udvikling i Samfundet er truet og har paa politisk eller økonomisk Grundlag sat Befolkningsgrupperne haardt op mod hinanden som ingensinde tidligere, alt eftersom deres økonomiske Interesser er mere eller mindre truet, og man har ikke fornøden Evne til en nødtørftig Udligning af Interessemodsætningerne, paa Trods af, at de har deres Udspring i et økonomisk System, der *ikke* er et Produkt af en almindelig, samfundsmæssig Folkeinteresse, men kun en Ytring i en verdensomspændende, økonomisk Udviklingsproces, til hvis endelige sociale Fuldbyrdelse mægtige Samfundskræfter skal sættes ind.

I denne Tilstand fremtræder den maskintekniske Udvikling, den stadig om sig gribende Rationalisering i Bedrifterne, som Faktorer, der paa Grund af manglende samfundsmæssig Kontrol med Erhvervslivet hensynsløst baner sig Vej i det økonomiske Liv og sammen med den almindelige Verdensdepression fremkalder en Arbejdsløshed, som tynger haardt paa de ramte og successivt udtømmer de økonomiske Kilder i Nationen.

Denne Situation, hvor den tiltagende Produktionskapacitet blot forøger Afstanden mellem sig og Evnen i de brede Befolkningslag til at aftage, hvad Produktionslivet kan kaste af sig, er naturstridigt i sig selv, thi den naturlige Betingelse for Opretholdelsen og fortsat Udvikling af Produktionskapaciteten — som ingen kan eller vil standse — er en tilsvarende Købeevne hos den almindelige Befolkning.

Men den foreligger ikke, der er ingen Balance, og ud af denne Modsætning — denne Urimelighed, opstaar Kampen mellem Klasserne.

Vi kender denne Klassekamp. Vi kender den i de faglige Organisationer, og vi kender den under de politiske Opgør — navnlig i de seneste Aar, hvor det ikke har manglet paa velmente Forsøg fra vore Modstandere paa at forringe den Indflydelse, vi gennem vore Organisationer — baade politisk og fagligt — gennem Tiden har forskaffet os.

Vi er stadig Genstand for Angreb, uagtet vi har vist den allerbedste Forstaaelse af de Vanskeligheder, som den herskende økonomiske Ustabilitet har nedkaldt over dem i vort Samfund, der lider herunder.

Den stadig gærende Uro og Bekymring hos dem, der har Jordegods at værne, afgiver vedblivende Næring og Betingelser for nye organisations- og samfundsfjendtlige Anslag. Nu er det Folkefriheden og Demokratiet, det gælder.

Nu tror man at kunne finde Løsningen paa de Samfundsonder, som den hele Verdensdepression har nedkaldt over os, i et Angreb paa det Demokrati og den Folkefrihed, paa hvilken ikke alene Arbejdernes Organisationer, men ogsaa en lang Række af de betydeligste sociale og kulturelle Samfundsinstitutioner er bygget op.

Og man haaner daglig den siddende Regering, der igennem vort politiske, parlamentariske System er et utvetydigt gyldigt Udtryk for den danske, politiske Folkevilje, fordi den under de herskende, vanskelige Kaar ikke har kunnet holde Følgerne af Verdensdepressionen udenfor Danmarks Dør, og fordi det ikke har været muligt for Regeringen at afskaffe Arbejdsløsheden.

Arbejdsløsheden er jo netop en Følge af det planløse Produktions- og Omsætningssystem, som disse mere eller mindre nazistiske eller fascistiske Elementer er Repræsentanter for, og som de ikke vil give Slip paa, medens Arbejderne og deres Regering er principielle Modstandere af Systemet, men er ude af Stand til at realisere de hermed forbundne Teorier paa Grund af de herskende politiske Forhold.

Men som tidligere vil Arbejderne vide at vise alle disse mere eller mindre tilslørede Angreb paa enhver Rettighed, Arbejderne gennem Tiderne har tilkæmpet sig, tilbage.

Det har alle Dage været en grundfæstet Opfattelse hos danske Arbejdere, at den mest ødelæggende Organisationsforeteelse var enhver Art af Forsøg paa Splittelse, og selvom vort Forbunds Afdelinger nu og da fra forskelligt Hold har været Genstand for saadanne Forsøg, har disse altid ubønhørligt lidt Skibbrud mod Medlemsstabens klippefaste Solidaritet og Trofasthed mod deres Organisation. Og det gælder ogsaa, hvor der har været Tale om Splittelsesbevægelser af international Art, og finansieret fra Kilder, der ikke har holdt tilbage paa Mønten.

Vender vi derfor Blikket indad mod vor egen Organisation, Dansk Arbejdsmands Forbund, for at undersøge, om det nu har været muligt for os at bevare og udbygge den solidariske Aand, der er Grundlaget for al vort faglige Samvirke, kan vi kun glæde os ved at konstatere, at dette har været Tilfældet.

Paa mangfoldig Maade har dette fundet sit Udtryk, dels igennem aabenlyse Tilkendegivelser, men ikke mindst gennem den kolossale Vækst, der har fundet Sted og stadigt finder Sted i vort Forbunds Medlemstal, og gennem den Respekt, der overalt forefindes overfor vort Forbunds hele Virksomhed.

Paa *denne* Baggrund vil vi nu i de kommende Dage vurdere vor Forbundsvirksomhed, og paa *denne* Baggrund maa vi vurdere vor politiske og faglige Indflydelse i dette Øjeblik, og paa *denne* Baggrund vil vi sammen med de øvrige faglige Organisationer i Enighed med Socialdemokratiet fortsat som samlet Arbejderbevægelse føre vore Kampe, vel vidende, at Samvirke og Enighed og almindelig Folkefrihed og politisk Demokrati er de Grundpiller, paa hvilke fortsat Fremgang maa bygges, og vort Forbund vil som hidtil til enhver Tid række sin Haand ud til alle, der vil være med i denne Kamp.

Med disse Ord vil jeg atter byde vore Kongresdelegerede og vore Gæster fra Ind- og Udland Hovedbestyrelsens hjerteligste Velkommen, og jeg konstaterer hermed, at Kongressen er lovlig indkaldt og erklærer den for aabnet.

De døde Kammerater mindes.

Om en Række af Forbundets og Arbejderbevægelsens afdøde Foregangsmænd udtalte Formanden *Axel Olsen* nogle stærkt personlige Mindeord.

Han mindede om tidligere Forretningsfører *Thorvald Pedersens* Gerning i Forbundets Transportgruppe, om *Villi Nygaards* Indsats i den samlede danske Fagbevægelses Gerning, om Hovedbestyrelsesmedlem *Helfred Nielsens* livslange Arbejde paa Klippeøen, Bornholm, om Revisor *Carl Nielsens* Tillidsmandsvirke paa Vestlolland.

Alvilda Andersens Gerning indenfor Kvindeligt Arbejderforbund, hendes Samarbejde med Arbejdsmandsforbundet og Død i Paris 1937 viede Formanden en Omtale præget af den store Respekt, Arbejdsmandsforbundet nærede for Alvilda Andersen. Sidst mindedes Formanden Transportarbejder-Internationalens Sekretær, *N. Nathans* Død ved Flyvekatastrofen i Nærheden af Bruxelles og Grov- og Fabrikarbejder-Internationalens Sekretær *August Breys* Død.

Formanden sluttede sine Mindeord med at udtale:

Men alle de mange Tillidsmænd og Kammerater ude fra de Meniges Rækker, som, siden vi sidst holdt Kongres, er afgaaet ved Døden, skal ogsaa mindes ved denne Lejlighed. Intet kan være saa utaknemmeligt, vanskeligt, ja endog ubehageligt, som at være Tillidsmand for Arbejderne. Men paa den anden Side findes der vel næppe nogen Gerning, der kan fremkalde højere Stoltheds- og Lykkefølelse end Tillidsmandsgerningen, naar den sætter den Frugt, der er dens Hensigt.

Denne Tillokkelse og Udtrykket for Tillidsfølelse hos Kammeraterne har altid indenfor vort Forbund formaaet at bringe evnerige og dygtige Folk frem i første Linje, selv om en personlig Indsats og Risiko maatte tages med i Betragtning hos Vedkommende derude i de mindre Forhold indenfor Afdelingerne og ude i Arbejdsmarken, hvor denne Tillidsmandsgerning skulde udøves.

Indenfor denne store Flok af velagtede Kammerater er mange gaaet bort i den nu afsluttede Kongresperiode. Vi takker dem for deres personlige Indsats. Vi bevidner vor dybeste Respekt ogsaa for dette Forbundsarbejde, og vi vil i vore Hjerter rejse dem et Minde og bevare det, saa længe vi lever.

De Delegerede paahørte disse Mindeord staaende.

Gæsterne bydes Velkommen.

Formanden bød derefter de mange Gæster Velkommen og udtalte bl. a.:

Vi har i vor Midte Repræsentanter for Landets Regering de højtærede Ministre, Statsminister Stauning, Landbrugsminister Bording, Socialminister Ludvig Christensen, Trafikminister Fisker og Handelsminister Kjærbøl.

Vi er dem alle taknemlig for den Ære, de viser os ved at have efterkommet vor Indbydelse, og takker dem iøvrigt for den gode Forstaaelse, de har vist vor Organisation i alle økonomiske og faglige Spørgsmaal.

Vi takker Statsministeren for den kammeratlige og velvillige Maade, hvorpaa han altid har modtaget vore Repræsentanter, naar de har maattet henvende sig til ham om Raad og Hjælp. Vi takker ham for den kolossale personlige Indsats han har øvet paa hele vort økonomiske og politiske Liv, til Gavn for den arbejdende Befolkning, under Synspunktet: Danmark for Folket — for hele Folket!

Han har med sine fremragende Evner og Statsmandskunst gjort sit Navn bekendt saa at sige over den ganske Verden, og vi har alle Grund til at være ham taknemlig derfor, og vi takker ham ikke mindst for det gode Eksempel, han har vist os alle ved den fremragende og i alle Kredse anerkendte Flid, med hvilken han omfatter sin ansvarsfulde Gerning.

Paa samme Maade takkede Formanden de andre Ministre og indbudte Gæster, der foruden de nævnte Ministre var følgende:

De samv. Fagforbunds Repræsentanter Formanden *Chr. Jensen*, Næstformanden *Knud V. Jensen* og Sekretær *Eiler Jensen*.

Partiets Repræsentanter, Forsvarsminister *Alsing Andersen*, og Folketingsmand *Hedtoft-Hansen*.

Særlig Velkommen lød endvidere til:

Sekretær *Jürgens* Int. Grov- og Fabrikarbejder Forbund, Int. Landarbejderforbund, *Kwasnik*, Arbejdsmandsrepræsentanter fra Belgien, Holland, var mødt, hvorimod Czekoslovakiets Repræsentanter af gode Grun-

de havde maattet sende Afbud. Fra Skandinavisk Transportarbejder Forbund og Skandinavisk Sekretariat for Arbejdere i Landbrug og Gartneri var mødt *Sven Lundgren* og *Johan Ødegaard*. En lang Række Repræsentanter fra Finland, Norge og Sverige blev budt Velkommen, og til følgende danske Gæster udtalte Formanden Velkomstord. *Fanny Jensen, Kirsten Rasmussen* og *Gunder Christiansen*, Kvindeligt Arbejder Forbund, *Oluf Bertolt*, Arb. Oplysningsforbund, *Martin Mikkelsen*, Gart-

Enkefru Lyngsie.

nerforbundet, *Charles Petersen*, Jernbaneforbundet, *Andrea Jørgensen*, Husassistenternes Forbund, D. s. U. *Poul Hansen*, Arb. Erhvervsraad, *P. Christensen, Fr. Dahlgaard* og *Niels Lindberg*, Arb. Revisionsinstitut *Dir. S. A. Sørensen*.

Landstingsmand *Johs. Nielsen* Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Spidsen for en større Repræsentation.

Desuden Direktør *Carl Hansen*, »Enigheden«, Dir. *Hans Jensen*, Dir. *Em. Svendsen*, fhv. Sekretær *Chr. Sørensen* og fhv. Revisor *Emil Jørgensen*. Nogle meget personlige Ord gav Axel Olsen Udtryk for, da han hilste Enkefru Nielsine Lyngsie Velkommen, idet han udtalte følgende: Vi hilser navnlig vor afdøde Forbundsformand Lyngsies Enke, Fru Nielsine Lyngsie, Velkommen her i vor Kreds af Kampfæller. Alle vi Arbejderrepræsentanter ved, hvorledes Fagforeningsformandens Virksomhed ogsaa tynger paa Hustruen, og vi, der kender Lyngsies mangeaarige Virksomhed og den Støtte, hans Kone har været for ham igennem de mange Aar, maa yde Fru Lyngsie vor bedste Tak for den Støtte, hun kunde give sin Mand i hans vanskelige Gerning. Kongressen sluttede sig hertil ved stærkt Bifald.

Derefter gik man over til Kongressens Konstituering.

Til Dirigenter valgtes Forretningsførerne *Chr. Larsen, Osc. Levinsen, Vald Petersen* og *Niels Christensen*.

Til Sekretær valgtes Forretningsfører *Frantz Petersen, Otto Jespersen, V. Wivel*, Fabrikarbejderne, København og *Rich. Erichsen*, Horsens.

Forretningsordenen godkendtes derefter og der valgtes Mandatudvalg.

Gæsterne taler.

Statsminister *Th. Stauning* (der hilstes med meget stærkt Bifald): Tak fra Ministeriets Medlemmer og fra det socialdemokratiske Parti. Tak for den Indsats, dette Forbund har ydet gennem 41 Aar for at rejse Underklassen til bedre Kaar.

Stauning mindede kort om de Alvorstider, vi i Øjeblikket gennemlever, og udtalte Haabet om, at Ungdommen, trods de stormfulde Tider og de udenlandske Bevægelsers Larm vilde forstaa, hvilken Arv de overtog fra de Generationer, der havde skabt Grundlaget for Folkestyret og Friheden.

Stauning fortsatte: Om faa Maaneder kaldes der til Valg, og jeg ved, at vi ikke forgæves appellerer til de danske Arbejdsmænd.

Til Lykke med Kongressen, sluttede Stauning, paany hilst af stærkt Bifald.

Chr. Jensen, D.s.F., takkede paa egne, *Knud V. Jensens* og *Eiler Jensens* Vegne for Indbydelsen og understregede Betydningen af det Samarbejde, der havde været mellem De samvirkende og Arbejdsmandsforbundet. Vi ser med Beundring paa D.A.F.s Arbejde paa at organisere de Tusinder, der endnu staar fremmede overfor Organisationstanken. Vi takker D.A.F. for denne Gerning og takker det, fordi Dørene er aabne for andre Fags Udøvere, der er slaaet ud paa eget Felt.

Tak for den store kulturelle Indsats. Held og Lykke med Kongressen.

Ernst Falk, Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund, hilste Forbundet og understregede, at ogsaa den svenske Fag- og Partibevægelse havde forstaaet at skabe et stærkt og ubrydeligt Samarbejde.

Kwasnik, Int. Landarbejder Føderation, hilste Kongressen fra over 300,000 Landarbejdere, der nu var organiseret i Føderationen og havde faaet sit Sekretariat i København.

Statsminister Stauning, Landbrugsminister Bording, Socialminister Ludvig Christensen, Trafikminister Fisker og Handelsminister Kjærbøl.

K. Torkildsen, Norsk Kemisk Industriarbejder Forbund, hilste fra de norske Organisationer, der tilsammen havde 130,000 ikke-faglærte Arbejdere organiseret, og gav en kort Oversigt over de seneste Begivenheder i Norge.

Fanny Jensen, Kvindeligt Arbejder Forbund: Vi kvindelige Repræsentanter takker for Invitationen. Vi føler os stærkt knyttet til dette Forbund og vil gerne ved denne Lejlighed have Lov at takke D.A.F.s Ledelse, fordi D.A.F. aldrig var for stor til at give os en hjælpende Haand eller opsøge os. Tak og Haab om fortsat Samarbejde, og en hjertelig Tak fra Fru Lyngsie for de smukke Ord, der lød til hende fra Axel Olsen, og fordi hun nyder den Glæde altid at blive indbudt til D.A.F.s Kongres.

Andrea Jørgensen, Husassistenternes Forbund. Vi kvindelige Hus-Lønarbejdere føler os knyttet til Jer. Vi maa virke og arbejde sammen. Held med Kongressen.

Frans Hiilos hilste fra det finske Forbund og fremdrog en Række Træk fra de finske Arbejderes Kamp.

Jürgens, Int. Grov- og Fabrikarbejder Forbund, holdt en længere Tale, der oversattes af Folketingsmand *Hans Hinrichsen.* I Talen gav Jürgens en Oversigt over Forholdene i en Række Lande og omtalte de haarde Byrder, der var lagt paa Arbejderne i Diktaturlandene. Han gav ogsaa Kongressens Delegerede en Oversigt over Medlemstal og Begivenheder indenfor Internationalen. Jürgens sluttede med et Leve for D.A.F.

A. F. Muller, Holland, bragte de hollandske Organisationers Hilsen, og hyldede dansk Arbejderbevægelse for dens mønsterværdige Opbygning og Virkemaade.

Frans Deams, Belgien, overbragte de belgiske Arbejderes Hilsen og specielt de belgiske Transportarbejderes. Daems gav nogle Oplysninger om Forholdene i Belgien, hvor man endnu ikke var naaet saa langt som i Danmark, men dog var naaet langt i Retning af at skaffe Arbejderne bedre Kaar. Daems Tale, der blev holdt paa Fransk, blev oversat af Sekretær Eiler Jensen, D.s.F.

Borgmester *P. Christensen,* Helsingør, hilste Kongressen fra Jernbaneforbundet, Gartnerforbundet, Oplysningsforbundet, D. s. U. og Erhvervsraadet og ønskede i en kort og manende Tale paa de nævnte Organisationers Vegne Kongressen Held og Lykke.

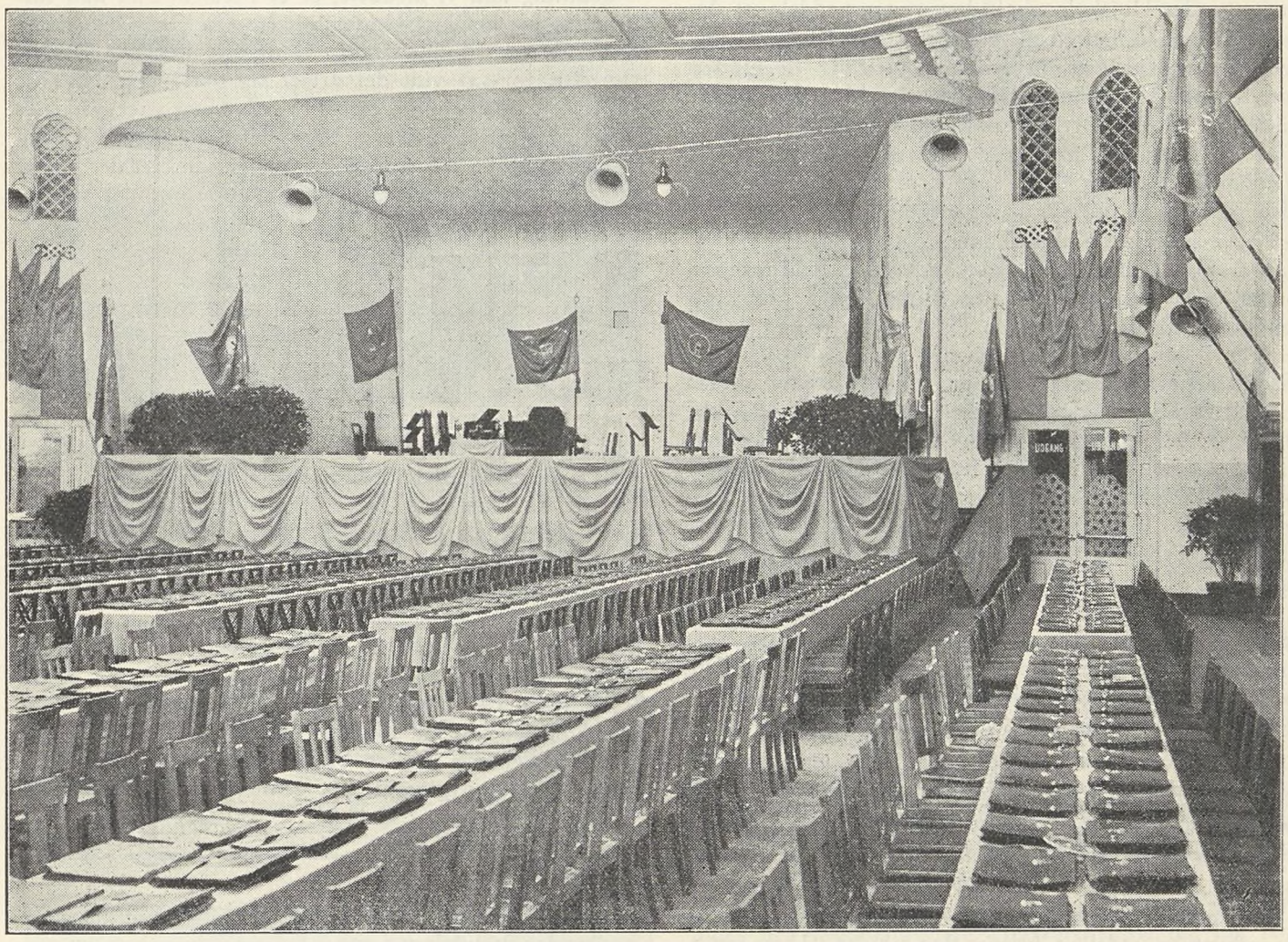

Kongressalen parat til at modtage de Delegerede.

Forbundsformand *Axel Olsen* takkede alle Gæsterne for deres velmente Ord og Ønsker for Kongressen og understregede den dybe Forstaaelse, ikke mindst Arbejdsmændene havde af de internationale Forhold og den Solidaritet, der kræves af Arbejderne. Kræves der Ofre af danske Arbejdere, kan de udenlandske Gæster være forvisset om, at vi ikke staar tilbage. Stærkt Bifald hilste disse Ord og ydede Gæsterne Tak for deres Hilsener.

Mandatudvalgets Redegørelse.

Formanden for Mandatudvalget, Forretningsfører *Niels P. Hansen,* oplyste i Eftermiddagsmødet, at alle Mandater var godkendt. Der var ialt paa Kongressen 747 stemmeberettigede Delegerede, og med Gæster var der ved Aabningsmødet ialt 811 Personer til Stede paa Kongressen. Mandatudvalgets Indstilling blev godkendt.

Dermed var Aabningshøjtideligheden tilendebragt og Arbejdet kunde paabegyndes.

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Vejledning angaaende arbejdsløse Medlemmers Adgang til at søge Arbejdsløshedsfonden om Understøttelse til Højskoleophold.

Da der i Lighed med tidligere Aar stadig er indgaaet Forespørgsler vedrørende arbejdsløse Medlemmers Adgang til at oppebære Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden under Højskolcophold kan vi nu meddele, at Arbejdsdirektoratet har tilstillet Arbejdsløshedskassen Reglerne for arbejdsløse Medlemmers Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden for den kommende Vinter, og vi har derefter straks ansøgt Direktoratet og faaet Godkendelse for, at der gives vore arbejdsløse Medlemmer Adgang til at søge den nævnte Understøttelse, og skal vi oplyse, at de udarbejdede Regler fastsætter, at arbejdsløse Medlemmer i det kommende Vinterhalvaar fra Oktober til April kan søge Arbejdsløshedsfonden om Understøttelse til Kursus eller Højskoleophold og vil, uanset hvilken Understøttelse han er berettiget til af Kassen, eller om han endnu ikke har opnaaet Understøttelsesret i denne, kunne forvente at faa bevilget det Beløb, Højskoleopholdet andrager, dog ikke til Bøger, Kontingenter, Vask eller lignende, men herom kan paagældende søge det hjemlige Socialudvalg, ligesom Direktoratet ogsaa forbeholder sig at foretage Fradrag, for saa vidt et Medlem har haft stor Fortjeneste eller faar bevilget Tilskud af Amts-Skolefonden eller lignende.

Vilkaarene for at faa bevilget Understøttelse til Ophold paa Folkehøjskoler og Landbrugsskoler er, at Vedkommende for det første opfylder Betingelserne i Vedtægtens Prg. 10, Stk. 2, det vil sige, at Medlemmet har dokumenteret, at han ved sin Optagelse i Kassen havde Arbejde af mere end midlertidig Karakter, og uden egen Skyld umiddelbart forinden Kursusets Paabegyndelse har været arbejdsløs mindst 1 Uge eller mindst 45 Dage inden for de sidste 4 Maaneder forinden Kursusets Paabegyndelse.

For andre Kursus og Skoler, herunder Højskolernes Haandværker-Afdeling, kræves dog mindst 2 Uger umiddelbart forud for den Dato, Medlemmet paabegynder Kursuset. Dog er det en Betingelse for at faa bevilget Understøttelse, at den Paagældende er anmeldt ledig til det offentlige Anvisningskontor.

Til Brug ved Ansøgning af ovennævnte Understøttelse maa kun bruges hvidt Skema (Blanket A.), der skal benyttes af Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Disse Blanketter kan nu rekvireres af Afdelingerne fra Kassens Hovedkontor, og de enkelte Medlemmer, der ønsker at søge Kursus, maa derfor henvende sig til deres Afdelingsbestyrelse eller Kontrolkontor for at faa Skema, idet Kassens Hovedkontor ikke kan paatage sig at korrespondere med de enkelte Medlemmer.

Ansøgningsblanketterne maa være nøje udfyldt og underskrevet af det paagældende Medlem, ligesom de paa Skemaets Side 3 under Rubrik A. skal være paategnet af Medlemmets sidste Arbejdsgiver og Rubrik B. af den Højskole, hvor Medlemmet har sikret sig Plads. Rubrik C. skal udfyldes af Afdelingens Kontorbestyrer, hvorefter de skal indsendes til Arbejdsløshedskassens Hovedkontor, som udfylder og paategner Rubrik D. og videresender derefter Andragendet til Arbejdsdirektoratet.

Vi gør opmærksom paa, at Medlemmet maa sætte sig i Forbindelse med den Højskole, han ønsker sig optaget paa, ligesom vi ikke undlader at gøre opmærksom paa, at mangelfuldt udfyldte Blanketter, saavel som Brug af forældede Skemaer (rød Blanket) vil blive kasseret af Direktoratet, og det paagældende Medlem vil derved blive afskaaret fra at opnaa Bevilling.

Samtidig kan vi meddele, at et Medlem kun kan forvente at faa bevilget Understøttelse een Gang til samme Højskole og vil kun tredie Gang faa bevilget Understøttelse, for saa vidt det drejer sig om Højskoler med udvidet Undervisning, og at Medlemmer, der ved tidligere Deltagelse er blevet bortvist fra en Skole, ikke vil kunne forvente ny Bevilling, ligesom Elever, der bliver bortvist eller uden særlig Grund i Utide forlader Skolen, som Regel vil være afskaaret fra Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedskassen for den resterende Del af Kursusperioden.

Endvidere gør vi opmærksom paa, at Medlemmer, der deltager i Højskole- eller andre Kursus uden Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden, ikke har Ret til at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, uden først at have indhentet Arbejdsdirektoratets Godkendelse herfor, og Vilkaarene for at faa Adgang til at oppebære sin Arbejdsløshedsunderstøttelse under Kursus er de samme, som der kræves af Medlemmer, der søger Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden. Det er saaledes en Fordel for et arbejdsløst Medlem at søge Kursusunderstøttelse gennem Fonden, idet han derved sparer Understøttelsen i sin Arbejdsløshedskasse, og saaledes i Stedet for at opbruge denne, have den i Behold ved Kursusets Afslutning.

Vi vil derfor meget indtrængende henstille til vore Afdelingsledelser at søge at interessere unge, arbejdsløse Medlemmer for at benytte Vinterens arbejdsløse Periode til at dygtiggøre sig gennem et Højskole- eller andet fagligt Kursus.

Johannes Nielsen.

Den britiske Fagkongres

godkender Beslutningen paa I. F. C.s Møde i Oslo om Fagforeningerne i Sovjet-Unionen og I. F. C.

I den til den britiske Landsorganisations Kongres forelagte Beretning omtales udførligt Forløbet af Forhandlingerne mellem I.F.C. og de russiske Fagforeninger om Indmeldelse. Der anføres ligeledes Grundene til, at den britiske Delegation paa Mødet i Oslo maatte støtte Opfattelsen fra de Lande, som ønskede at Forhandlingerne ikke skulde fortsættes. Udtalelser fra flere Lande havde tilkendegivet, at en Antagelse af de russiske Betingelser eller en Videreførelse af Forhandlingerne vilde betyde en Sprængning af Fagforeningsinternationalen. Man var klar over, at Stillingen var fuldstændig ændret efter den principielle Beslutning paa den internationale Fagkongres i London 1936.

Et Forslag til Misbilligelse af den af den britiske Delegation indtagne Holdning i Spørgsmaalet om de russiske Fagforeninger blev forkastet med 2,619,000 Stemmer mod 1,493,000. Derefter vedtog Kongressen enstemmigt en Resolution, hori man udtaler en Beklagelse af, at Forhandlingerne med de russiske Fagforeninger ikke har kunnet føre til et tilfredsstillende Resultat. Kongressen udtrykker paany Ønsket om, at der i Samarbejde med Fagforeningerne i alle Lande fortsat kan arbejdes hen imod international faglig Enhed, og det paalægges Ledelsen at arbejde herfor.

I. F. C

Søllerød Afdelings nye Ejendom

Den 22. August kunde Søllerød Afdeling fejre 46-aarsdagen for Afdelingens Oprettelse.

Denne Mærkedag blev fejret i dobbelt Forstand derved, at Afdelingens Medlemstal passerede 500 Tallet og at

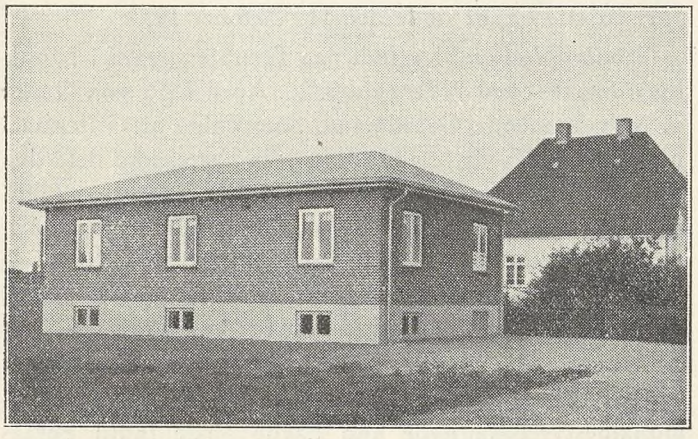

Den nye Ejendom. I Baggrunden Afdelingens gamle Hus.

man samtidig saa sig i Stand til at tage en nyopført Kontorbygning i Brug.

Afdelingen har allerede gennem flere Aar været i Besiddelse af egen Ejendom, men da de derværende Kontorlokaler efterhaanden var bleven for smaa og utidssvarende og Medlemstallet viste kraftig Stigen, blev det vedtaget at opføre en ny og mere velindrettet Kontorbygning saaledes som Tiden kræver det. Man kunde med god Samvittighed paabegynde dette Arbejde, idet Afdelingens gamle Ejendom efterhaanden var nedskrevet fra 37,000 Kroner, der var Anskaffelsessummen, til 8000 Kroner.

Den nye Bygning som nu er taget i Brug til Kontrol- og Kontorlokaler har kostet 11,000 Kroner inclusive det fornødne Inventar.

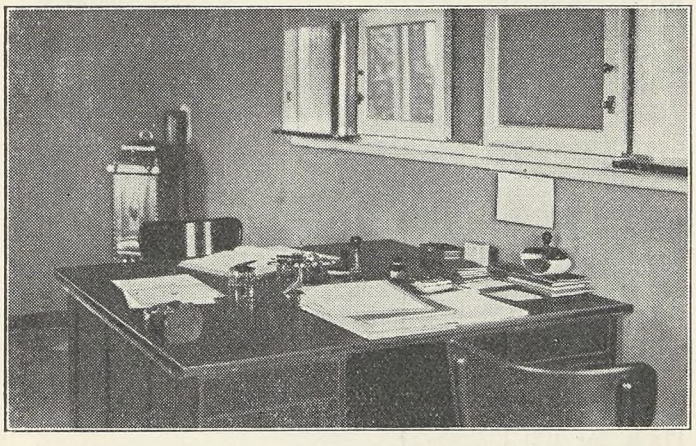

Kontoret.

Bygningen er indrettet saaledes, at der foruden selve Kontoret er et stort Kontrol- og Mødelokale. Her agter Afdelingen at afholde Klubmøder samt Kursus og Studiekredse.

I Ejendommens Kælder er indrettet de fornødne Nødtorftsrum. Vi ønsker Afdelingen til Lykke med den nye Ejendom og bringer et Par Billeder dels af Ejendommen og dels af Kontorlokale.

Afspadsering af Overarbejde ved Statsbanerne

I Henhold til Lov Nr. 119 af 7. Maj 1937 om Forbud mod Overarbejde § 5 er der mellem Statsbanerne og vort Forbund oprettet nedenstaaende Overenskomst om Afspadsering af eventuelt indenfor Statsbanernes Arbejdsomraade forefaldende Overarbejde:

§ 1.

Det Antal Timer, der udføres og betales som Overarbejdstimer, skal udlignes ved Bortfald af et tilsvarende Antal Arbejdstimer efter nedenstaaende Regler.

Ved Overarbejde forstaas i Almindelighed Arbejde ud over 48 Timer i en Uge med 1 Fridag; er der flere Fridage i en Uge, eller drejer det sig om Tjenesteture, der efter de for Tjenestemænd gældende Arbejdstidsregler er henført til en Norm paa 9 Timer, nedsættes eller forhøjes Timeantallet forholdsmæssigt.

Ved Opgørelse af Overtid, som skal afspadseres, medregnes ikke Rejsetid, Vejtid, Ventetid o. l.

§ 2.

For hver Periode af 4 Lønningsuger foretages en Opgørelse over udført Overarbejde, som derefter skal afspadseres senest i den følgende 4 Ugers Periode, dog saaledes, at Afspadsering kun sker i hele Dage à saa mange Timer, som svarer til den enkelte Arbejders normale daglige Arbejdstid.

Fremkommer der herved Overarbejdstimer, som ikke kan afspadseres, fordi de ikke udgør det Antal Timer, som svarer til en normal Arbejdsdag, medregnes disse ved Opgørelsen for den følgende Periode og saa fremdeles indtil Finansaarets Afslutning. Er der ved den sidste Periodeafslutning i Finansaaret et saadant overskydende Antal Timer, skal de ikke afspadseres, men Timelønningen udbetales, jfr. § 3, og en ny Opgørelse paabegyndes.

§ 3.

For ydet Overarbejde erholder Arbejderen det overenskomstmæssige Overarbejdstillæg udbetalt, medens selve Timelønningen bliver indestaaende til Dækning af Arbejderens Afspadseringsdage.

Ved den sidste Periodeafslutning i Finansaaret udbetales den tilgodehavende Timefortjeneste for det Antal Overtimer, som efter Bestemmelserne i § 2, sidste Stykke, ikke afspadseres.

§ 4.

Ingen Arbejder maa afskediges, forinden han har afspadseret det af ham præsterede Overarbejde, som efter foranstaaende skal afspadseres.

For Overtimer, der ikke skal afspadseres, udbetales tilgodehavende Timeløn ved Afskeden.

§ 5.

Afspadseringen sker paa det for Arbejdets Udførelse mest hensigtsmæssige Tidspunkt og saa vidt muligt efter vedkommende Arbejders Ønske.

Der skal gives Arbejderen et Varsel paa 36 Timer forinden Afspadseringens Paabegyndelse. I Tilfælde af Afskedigelse gives ikke andet Varsel for Afspadseringen end det, som selve Afskedigelsen forudsætter.

§ 6.

Nærværende Overenskomst træder i Kraft fra og med den første Lønningsuge, der begynder efter den 1. August 1938, og kan af hver af Parterne opsiges til Ophør med 6 Ugers Varsel.

Gennem Offervilje – til Sejr!

Efter at Socialdemokratiet for kort Tid siden lagde ud med Efteraarets Valgfondsindsamling og opfordrede vore Medlemmer til efter Evne at yde Bidrag til Gennemførelsen af Partiets Valgagitation, har visse konservative Redaktører lagt megen Skarpsindighed for Dagen ved at paapege de kommende Valgs store Betydning. I rigtig Erkendelse af at stærke, velfunderede og paalideligt arbejdende Organisationer er afgørende for en Valgkamps Resultater, opfordrer det konservative Odenseblad til at »følge Socialdemokratiets Eksempel og nu for Alvor søge at faa Gang i Arbejdet indenfor de konservative Organisationer«.

Hele Artiklen er gennemsyret af Usikkerhedsfølelse overfor den Høst, som Konservatismen ved de kommende politiske Opgør vil kunne sanke i Lade. Det er Frygt, der kommer til Orde, naar det i Artiklen hedder om vor Valgfondsindsamling: »— som sædvanlig, naar det velorganiserede Socialdemokrati sætter hele sit Agitationsapparat i Funktion, er det ikke Smaating, der foregaar.« —

»Men hvorfor skal Socialdemokraterne blive ved at være de dygtigste?« spørger Bladet — og har selv Svaret parat, naar det udtaler:

»Gennemsnitligt set er der utvivlsomt en større Offervilje hos den socialdemokratiske Vælger end hos andre« —!

Her er vi ved Problemets Kerne! Det danske Socialdemokrati er baaret frem ved Hjælp af dets Vælgeres aldrig svigtende Offervilje; Partiets Historie er een lang Beretning om Tusinder af Mænds og Kvinders offervillige Indsats — udøvet paa fremtrædende Poster eller i Dagliglivets Ubemærkethed.

Gennem Aarene har vi med vore Valgfondsmærker bragt en beskeden Hyldest til dem, der i Tidens Løb har taget Del i Opbygningen af vort Parti og sikret dets Indflydelse overalt, hvor afgørende Beslutninger tages. Denne Gang er det *Henriette Crone* og *Camilla Nielsen*, der findes afbildet paa de smaa Valgfondsmærker, der tjener det dobbelte Formaal: at bringe de hidtil udførte Gerninger i Erindring og skaffe Midlerne til Kampens Videreførelse.

Henriette Crone fødtes den 5. Februar 1874 i Bakkendrup og voksede op i et jævnt Haandværkermilieu (Faderen var Smed). Tidligt viede hun den faglige Organisation og det socialdemokratiske Parti sine Kræfter. I 1898 var hun Medstifter af og Bestyrelsesmedlem i Dansk Typografforbunds Kvindeafdeling, hvis Formand hun blev i 1906. Fra 1909 til 1913 var hun Medlem af Borgerrepræsentationen i København, var endvidere Medlem af Socialdemokratisk Forbunds Hovedbestyrelse og Forretningsudvalg og indvalgtes 1920 i Landstinget, hvor hun var vort Partis Ordfører i adskillige betydningsfulde Sager, særlig paa Sundhedslovgivningens og Sociallovgivningens Omraade.

Ogsaa det internationale Arbejde i dets forskellige Former viste Henriette Crone levende Interesse. Hun var saaledes bl. a. Medlem af den internationale faglige Kvindekomité og af en international raadgivende Kvindekomité under Arbejdsbureauet i Genéve.

Henriette Crone døde den 11. Oktober 1933.

Camilla Nielsen blev født paa Tronbjerggaard i Landsbyen Særslev ved Jyderup den 20. April 1856 som Datter af en velstaaende Gaardmand. Som Følge af Giftermaal udenfor sin Kreds, maatte hun i en Aarrække dele den Tids Byarbejderes fattige Kaar. Hendes Energi og Pligtfølelse placerede hende efterhaanden i Stillingen som Administrator af Beboelsesejendomme, der befolkedes af de fattigste Arbejdere. Her lagde hun for Dagen den Forstaaelse for Smaakaarsfolk og deres Børn, som i en forholdsvis sen Alder førte hende ind i Hjælpekassearbejdet i Frederiksberg Kommune. I 1917 indvalgtes hun i Kommunalbestyrelsen, hvor hun havde Sæde indtil Foraaret 1932.

Den 16. December 1932 døde Camilla Nielsen.

— Hvert eneste solgt Valgfondsmærke betyder forøgede Muligheder for Fortsættelsen af det Arbejde, Socialdemokratiet har udført til Gavn for Arbejderklassen og hele den danske Befolkning. Valgfonden er den Reserve, der sættes ind, naar de afgørende Slag skal udkæmpes.

STØT SOCIALDEMOKRATIETS VALGFOND!

KØB VALGFONDSMÆRKER!

Kursus for Medlemmerne i Jern- og Metalindustrien

I Lighed med tidligere vil der atter i Aar blive afholdt Kursus for Tillidsmænd indenfor Jernindustrien.

Forbundsledelsens Beslutning herom er taget ud fra den Betragtning, at det fortsat er en Nødvendighed for vore Tillidsmænd paa de jernindustrielle Virksomheder at være nøje fortrolig med Anvendelsen af den i Industrien gældende Overenskomst, saaledes at dens Bestemmelser i videste Omfang kan udnyttes til Gavn for de her beskæftigede Medlemmer.

Kursus'et vil desuden omfatte Undervisning af anden nyttig Art.

Det omhandlede Kursus afholdes paa Roskilde Højskole i Dagene fra 16.—22. Oktober d. A. og der vil være Plads for 100 Deltagere.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

FAGFORENINGERNES PLAKATKRIG

Forpostfægtninger paa Parises Mure

De franske Arbejdsgivere forbereder sig til Generalangreb. Den sociale Lovgivning, som er dekreteret ved Léon Blums Regering, og som lige fra Begyndelsen er saboteret af Arbejdsgiverne, skal ophæves. Folkefronten er svækket, Venstrepartiernes Sammenhold formindsket, og store Dele af Middelstanden er faldet fra, saaledes synes Situationen i hvert Fald at være fra et Arbejdsgiversynspunkt, hvorfor det nu skulde være Tiden til at foretage et Frontangreb. Arbejderne forholder sig afventende. Eftersommeren er ikke egnet til store Samfundskampe, men Strejkerne begynder nu at gribe mere om sig — i Marseille er det Transportarbejderne, i Lyon Bygningsarbejderne. Paa Parises Mure bibringer Fagforeningernes talrige Plakater ligesom ogsaa Arbejdsgivernes en Forudfornemmelse af de kommende Hændelser. Der udkæmpes her paa en vis Maade spredte Forpostfægtninger. Man kan sige, at Samfundskampen har amerikaniseret sig. Det har hovedsageligt været det sidste Aars Tid, at denne Plakatkamp — baade politisk og samfundsmæssigt — har været paa Dagsordenen. Vi lader et Eksempel illustrere disse nye Kampmetoder.

Der er f. Eks. en Ophidselsesplakat fra den saakaldte Komité for social Forsorg og Aktion. Overskriften lyder saaledes: »Løfterne, som ikke holdes. De lød paa mindre Brød og mere Øl. Men Brødet koster nu i Stedet for 1,6 Frs. 2,9 Frs. pr. Kilo, Vinen i Stedet for 1,9 Frs. 3 Frs. pr. Liter, Mælken i Stedet for 1,2 Frs. 1,9 Frs., Sukker i Stedet for 2,3 Frs. 5 Frs. pr. Kilo, Bøfkød i Stedet for 22,4 Frs. 32 Frs. pr. Kilo, Kul i Stedet for 17 Frs. 28 Frs. pr. Sæk osv. De største Ofre for denne Fordyrelse er dem, der har de ringeste Indtægtskilder. Saaledes er I de første, der er ramt: I med de beskedne Pensioner, I meget smaa formuende, gamle Arbejdere. Der er nok af daarlige Hyrder! Ingen Socialreform vil kunne vare ret længe i Frankrig, saalænge der ikke hersker Orden og findes Arbejde.«

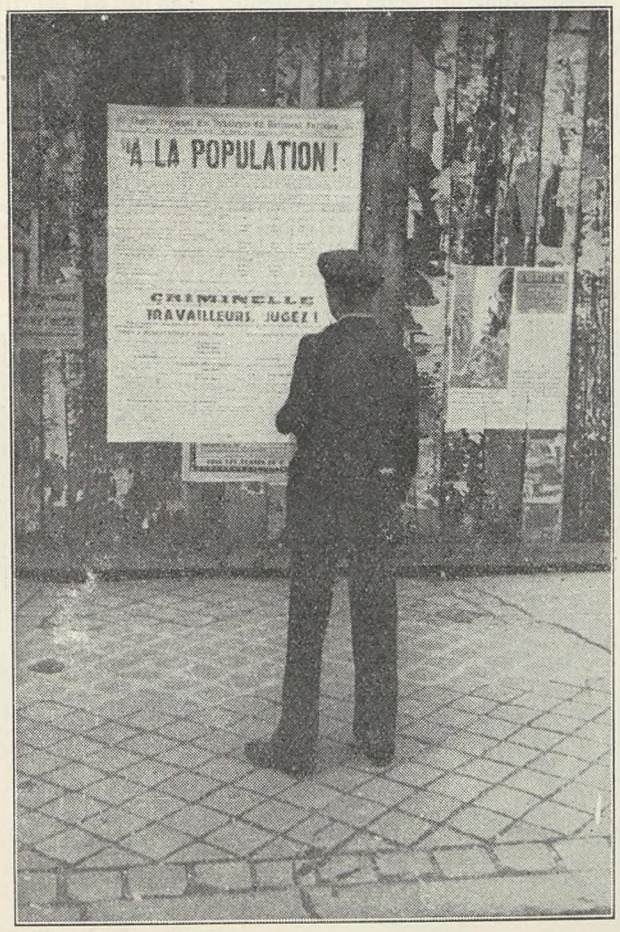

Til Befolkningen: »Pristallet og Lønningerne. Arbejdere, døm selv!«

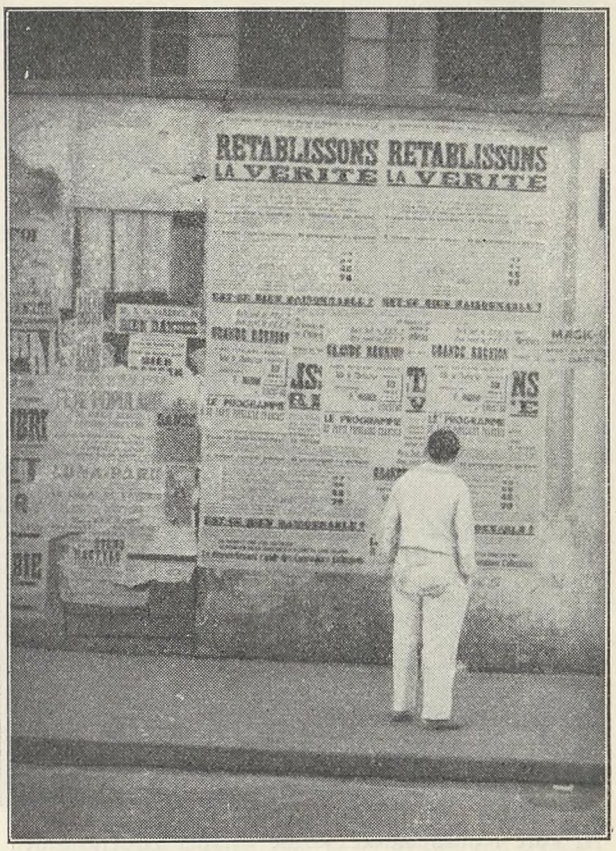

Metalarbejderplakat: »Lad os fortælle Sandheden«.

Metalarbejderne, som har den stærkeste Fagforening i Paris — der er beskæftiget 300.000 Mennesker i den parisiske Metalindustri — forlanger Lønforhøjelser. Arbejdsgiverne pynter Væggene i parisiske Huse med en Plakat, der har en ophidsende Virkning. Den finder udmærket Gehør hos det saakaldte Borgerskab. Det hedder bl. a. deri:

»Til Pariserne! I den parisiske Metalindustri betales der for en Arbejdsdag paa 8 Timer til en kvalificeret Arbejder 76—88 Frs., til en Værktøjsmager 90—110 Frs. Middellønnen er 10 Frs. 56 Cents i Timen, hvilket udgør 1.816 Frs. om Maaneden. Prøv at sammenligne med disse Lønninger de Indkomster, som forskellige Embedsmænd har. Politikommissæren faar 10 % mindre, nemlig 1.650 Frs., Finansinspektøren faar 21 % mindre, nemlig 1.500 Frs., en Lærer faar 25 % mindre, nemlig 1.450 Frs., en Underofficer faar 30 % mindre, nemlig 1400 Frs., en Ekstraarbejder i Ministeriet faar 78 % mindre, nemlig 1.020 Frs., og et Landpostbud faar 90 % mindre. Han har nemlig 950 Frs. Og nu forlanger Metalarbejderne Lønforhøjelse. Er dette retfærdigt?«

Men Metalarbejderne har naturligvis ikke ladet Svar vente paa sig. »Lad os fortælle Sandheden«, hedder det i Fagforeningens Plakat. »Metalindustriens Arbejdsgiverforening ..... fortsætter med deres Kamppolitik imod den sociale Lovgivning.«

»Den forsøger at spalte Arbejderbevægelsen ..... voldfører den offentlige Mening .... provokerer Strejker. Metalarbejderne kæmper for Opretholdelsen af deres Lønningers Købeevne. I Paris er Pristallet steget fra 82,6 i Maj 1936 og til 118,14 i Februar 1938, og det vil reelt sige en Stigning paa 43 %, men Mellemlønningerne er kun steget 22 %, nemlig fra 305 til 370 Frs.. Derimod er Udbyttet for 31 af de største Fabrikker inden-

At køre i udenlandske Vogne betyder Arbejdsløshed for franske Arbejdere.

for Metalindustrien steget fra 130 Millioner i Aaret 1935 til 194 Millioner i 1936, hvilket altsaa vil sige en Stigning paa 48 %. De 10 største Foretagender indenfor Metalindustrien, hvortil ogsaa hører Firmaet Schneider & Wendel, har i 1936 haft et Udbytte paa 98 Millioner, i 1937 er det derimod steget til 168 Millioner, altsaa 70 %. For en Citroënvogn betaler man i Øjeblikket i Stedet for 17.500 Frs. 25.500 Frs., og for en Renaultvogn i Stedet for 13.900 Frs. 24.000 Frs. Priserne paa forskellige metalindustrielle Frembringelser er mindst steget 50 %, ja undertiden endog 100 %. Er det retfærdigt? .... Metalarbejderforbundet fordrer Respekt for Sociallovgivningen, for Opretholdelsen af Lønningernes Købeevne og kræver Kollektivoverenskomsterne hurtigst muligt fornyede.«

Arbejdsgiverforeningen, der staar bag ved alle Arbejdsgivernes Plakater, er ogsaa paa Grund af deres hvasse Formand Gignoux blevet angrebet fra anden Side, nemlig fra den saakaldte nye Socialøkonomis samlede Antal Mennesker. Paa en Plakat, der var egnet til at gøre Indtryk, læste man i mægtige Bogstaver: »Bravo, Herr Gignoux! De yder rigtignok den arbejdende Klasse store Tjenester. De ivrer imod den sociale Uretfærdighed, imod Lønningernes og Indtægternes Forskelligartethed. De oprøres over, at en Gadefejer tjener 90 % mindre end en Metalarbejder. Ogsaa vi er stemt for samtlige franske Borgeres økonomiske Ligestilling .... Retten til Livet maa være den samme for alle. Tilpasningen af Lønningerne skal finde Sted paa den gunstigste Maade.... Retfærdighed og Overflod for alle....«

Særlig daarlig er Stillingen for Bygningsarbejderne. Arbejdsløsheden er her særlig stor. Her er Arbejderne heller ikke tilfredse med Lønningerne. Bygningsarbejdernes Fagforening henvender sig til Pariserpublikum'et med en Plakat, der omtrent indeholder følgende:

»Pristallet er steget fra 5 % i Slutningen af Juli 1937 og til 9,20 % i Slutningen af November — altsaa ifølge den officielle Statistik. Arbejdslønningernes Købeevne er faldet 20 % i Sammenligning med Aaret 1936. Men Arbejdsgiverne erklærer i deres sociale Egoisme, at de ikke kan give mere i Løn, da dette vil betyde Ruin for deres Foretagender. Lad os da her fremsætte nogle Eksempler paa Arbejdsgivernes Elendighed. Kompagniet for Bygningskonstruktion har i Aarene 1927—1936 haft et Udbytte paa 35 Millioner. I Aaret 1935 var det kun 2.700.000, men i 1936 var det 10.800.000. Selskabet for offentlige Arbejder har i Aarene 1929—1937 haft et Udbytte paa 27 Millioner. Dets Reservefond, som i Aaret 1930 androg 650.000, udgjorde i 1937 11 Millioner. Firmaet Plier & Charbon oprettedes i Aaret 1901 med en Grundkapital paa 830.000 Frs.. Nu er Grundkapitalen paa 125 Millioner. Firmaets Udbytte i Aarene fra 1927—1936 udgjorde 156 Millioner, og dertil gav Aaret 1937 25 Millioner. De 12 største Foretagender har i de sidste 10 Aar haft et Udbytte paa 350 Millioner. Og saa skulde Arbejdsgiverne ikke kunne forhøje Lønningerne?«

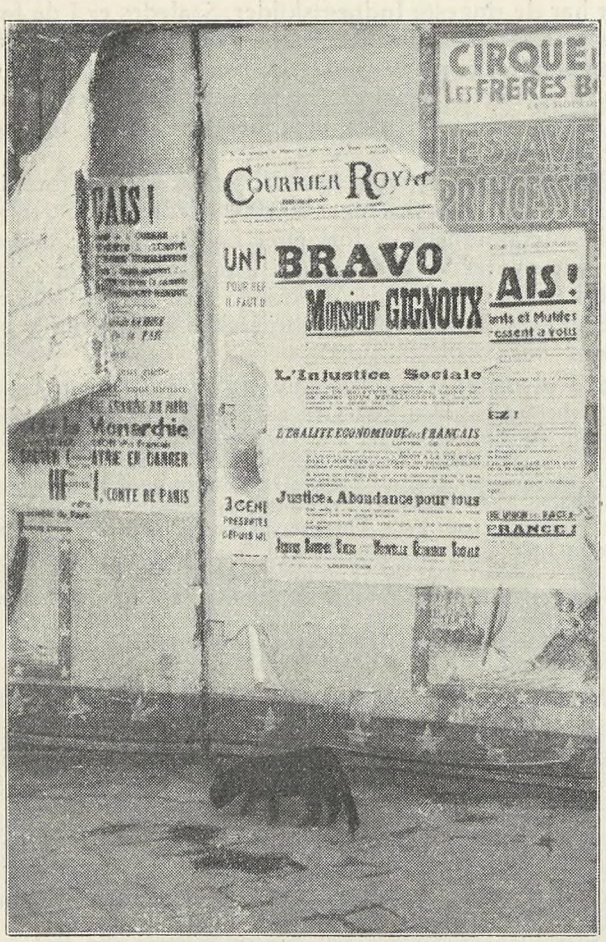

»Bravo, Hr. Gignoux!« »Retfærdighed og Overflod til alle!«

»Staar Bankiererne over Loven«.

Men Byggefagenes Arbejdsgiverforening lod ikke vente længe paa sig med Svar. I talrige Plakater giver den Bygningsarbejdernes Fagforening Besked. De skrigende Overskrifter udtaler saadan noget som: »Sandheden om Lønspørgsmaalet i Bygningsindustrien«. Og i Teksten læses der:

»Bygningsarbejdernes Fagforening forlanger Lønforhøjelse. I talrige Plakater tror de at kunne retfærdiggøre denne Fordring paa Grund af Pristallets Stigning. Arbejdsgiverforeningen maa her ganske afgjort tilbagevise Bebrejdelsen for, at vi skulde handle af socialegoistiske Grunde. Arbejdsgiverforeningen handler ene og alene ud fra Virksomhedernes Tarv og i Arbejdernes Interesse. Pristallet er i Virkeligheden kun steget 3,75 %. Lønningerne er fra Aaret 1913, da de udgjorde 0,90 Frs. i Timen, steget til 10,15 Frs. i 1938. Bygningsindustrien dør hen. Maaned efter Maaned lukker 60 Foretagender deres Døre. Byggeforanstaltningerne formindskes fra Aar til Aar. De androg i 1913 1000 Huse med 383.000 Boliger. I 1936 var der kun 300 Huse med 647 Lejligheder. I 1938 188 Huse med 258 Lejligheder.«

Men Bygningsarbejdernes Fagforening staar fast paa deres Standpunkt. Den kæmper mod sine Medlemmers Arbejdsløshed og deres elendige Boligforhold. Paa en Plakat, der er helliget Filmen »Bygningsarbejderne«, hedder det bl. a.:

»Disse Hundehuller til Boliger dræber hvert 7. Minut et Menneske. 52 % af alle Dødsfald maa tilskrives dem. Frankrig ejer det sørgelige Privilegium at have det største Dødelighedstal: Der dør aarligt 640.500. For at afhjælpe dette, forlanger Befolkningen, at der nu skabes nye Byggeforetagender, og at der ogsaa oprettes nye Skoler, Sygehuse, Stadions og Badeanstalter o.s.v.. Siden Krisen har Regeringen bestandig givet nye Løfter. Alene Omraadet Paris tæller 70.000 arbejdsløse Bygningsarbejdere.«

Paa en mægtig Plakat ser man en Arm med en Hakke i Haanden. Med en mægtig Overskrift rettes der Henvendelse til Befolkningen med følgende Opfordring:

»Lad os faa disse Hundehuller til Boliger revet ned! Skaf nye Bygninger og Beskæftigelse til de arbejdsløse Bygningsarbejdere.«

Men de talrigste Plakater skyldes dog Funktionærernes og Ekspedienternes Forbund. Her er det først og fremmest Ekspedienter og Funktionærer fra de store Varehuse, der appellerer til Publikum'et. Der spiller her personlige Hensyn ind mellem Køber og Sælger. Arbejdet stilles her i Offentlighedens Lys i endnu højere Grad, end det er Tilfældet for Byggearbejdernes Vedkommende. Køberen bliver gjort fortrolig med, under hvilke vanskelige Forhold der ases og slides i Varehusene. Mellem disse store Foretagender og deres Funktionærbestand har der siden Indførelsen af 40 Timers Ugen fundet tal-

»Kun Arbejdsigangsættelse vil redde Frankrig!«

En Ophidselsesplakat fra Arbejdsgiverne: »Metalarbejderlønningerne er højere end mange Embedsmænds«.

Bliv Medlemmer af Arbejdernes Forsikringsselskab.

rige Divergenser Sted. Funktionærforbundet har forlangt Varehusene lukket 2 Dage om Ugen. Under Udstillingstiden var det blevet tilladt ogsaa at holde aabent om Mandagen, saaledes at Betjeningen gik paa Skift. Arbejdsgiverne skred til Afskedigelser, da de ikke kunde forhandle sig til Rette med Funktionærforbundet om Mandagsaabningen. Og da man endelig enedes, ganske vist paa Betingelse af, at Afskedigelserne ophørte, saa besluttede Arbejdsgiverne sig nogen Tid efter til at holde fast ved Mandagsaabningen, for at de kunde foretage nye Afskedigelser.

I en mægtig Plakat protesterer Funktionærforbundet mod disse Afskedigelser. Det hedder heri:

»Varehusene afskediger deres Funktionærer og jager deres Kunder væk. Paa Arbejdsgiverforeningens Befaling vil de eliminere de sociale Love. Til Skade for deres egne Interesser saboterer de Nationaløkonomien. Ved Hjælp af skandaløse Prisstigninger skaffer de sig selv en glidende Lønskala, som de nægter deres Funktionærer. Ved Masseafskedigelser, som er uretfærdige, styrter de Tusinder af Funktionærer ud i Elendigheden under Paaskud af, at der er Arbejdsmangel. Hvorfor forlanger Varehusene da Afvigelser fra 40-Timers-Ugen? Hvorfor lader de da de utallige Klienter vente timevis paa Betjening? Hvorfor er det nu blevet en Regel, at Leveringerne ikke kan finde Sted rettidigt? Kan man endnu tale om Arbejdsmangel? Og lad os saa endelig tale om Forfølgelserne overfor de Fagforeningsdelegerede. Fagforeningsretten er paa det brutaleste blevet krænket af »Louvre«, af »Samaritaine« og af »Bonmarchais« o.s.v.. Kvinder, der er i Omstændigheder, er blevet afskediget ....., fordi de har været organiseret i Fagforeningen. Det kan ikke blive ved med at gaa paa denne Maade! Forbrugere! Forlang Stabilisering af Priserne. Forlang, at I bliver betjent af et tilstrækkeligt Personale. Arbejdere! Forlang straks Regulering af Nyindstillingerne og Afskedigelserne.«

En anden Plakat har Hensyn til Lønfordringerne. Man læser paa den med dens stærkt fremhævede Bogstaver:

»Varehusene har til Hensigt at skære deres Funktionærers Lønninger ned med 20 %. Vi har appelleret til den offentlige Mening paa Grund af de skandaløse Masseafskedigelser. De er en alvorlig Krænkelse af Fagforeningsfriheden. I »Samaritaine« har vi 64 % af Funktionærerne organiseret, og 91 % af de Afskedigede er Fagforeningsmedlemmer. I »Bonmarche« er 54 % af Funktionærerne organiseret. 95 % af de afskedigede er Fagforeningsmedlemmer. I »Louvre« med 56,5 % organiserede, andrager det afskedigede Fagforeningspersonale 78,5 %. I Varehuset Réaumur er endog 98 % af alle afskedigede Fagforeningsmedlemmer. Vi har paa Grund heraf forlangt, at Afskedigelserne skulde kontrolleres. Svaret herpaa kom til at lyde paa, at først og fremmest maatte Arbejdsgiverne forlange følgende Fordringer opfyldt: 20 % Lønnedsættelse, Ophævelse af den glidende Lønskala, Ophævelse af 40 Timers Ugen. Den offentlige Mening i Paris vil skarpt fordømme disse Provokationer, som kun ene og alene har til Formaal at fremkalde Uro.«

En tredie Plakat beskæftiger sig med Varehusenes Lukning om Mandagen. »Sandheden om Varehusenes Mandagslukning, og Arbejdsgivernes Kamp imod 40-Timersugen, hedder det i mægtige Overskrifter. Det er Svaret paa en af Varehusenes Plakater, i hvilken det meddeles de parisiske Borgere, af hvilke Grunde det er umuligt at overholde den af Arbejdsministeriet mellem Funktionærforbundet og de store Varehuse godkendte Overenskomst, ifølge hvilken der skulde holdes aabent Mandag Eftermiddag ved, at Personalet arbejdede paa Skift, idet Arbejdsgiverne hævdede, at dette ikke kunde gennemføres uden at bringe Uorden i Virksomhederne.

Og en fjerde Plakat fra Funktionærforbundet henvender sig til de Funktionærer og Ekspedienter, der har Ansættelse i Tekstilvirksomheder, for at de hos deres Arbejdsgivere kan gennemtvinge Respekt for de sociale Love. Atter en Plakat beskæftiger sig med Likvidationen af Varehuset »Palais de la Nouveauté«, hvorved 1800 Funktionærer er blevet gjort brødløse osv.

Interessant er ogsaa en Plakat, som angaar Forsikringsselskaberne. »Paa Befaling af Finansmændene fra London City«, læser man her, »gjorde Forsikringsselskaberne Vanskeligheder, naar der skulde skrives under paa Kollektiv-Overenskomster. De indkasserede deres Præmier efter Taksten 1 Franc = 14 Centimer og udbetalte til de Forsikrede Francs, som kun er 8 Centimer værd. De betaler en Maskinskriver med 1,138 Frs. mdl., en Stenografidame med 1.171 Frs., en Jurist med 1.480 Frs., og saa er disse alle ikke-pensionsberettigede, medens derimod en Generaldirektør lønnes med 800.000 til 1.500.000 Frs. aarligt, og han er pensionsberettiget. Og saa forlanger man af Funktionærerne, at de skal være tilfredse med en Lønforhøjelse paa 50 Frs.

Egnet til at gøre Indtryk er ogsaa en Plakat, der vender sig mod Bankierne. »Staar Bankierne over Loven«, spørges der. Og det hedder derpaa:

»Dekretet af 12. Februar 1938, som erklærede Kollektivoverenskomsterne for obligatoriske, tages der fra talrige Bankers Side intet Hensyn til. Siden den 25. Marts har Bankierforbundet nægtet at drøfte kollektive Overenskomster. Funktionærernes Lønninger har nu 20 % mindre Købeevne. I en Alder af 22 Aar faar en Bankfunktionær fra 1.003 Frs. til 1.170 Frs. En Kasserer har ikke mere end 900 Frs. maanedlig. Men hvorledes balancerer Storbankernes Regnskaber saa? De udviser store Indtægtsstigninger. Saaledes har f. Eks. Société Générale imod 42.000.000 i Aaret 1936 næsten 56.000.000 i Udbytte i 1937. Credit Lyonnais gav i 1936 80.000.000 i Udbytte, i 1937 derimod 83.000.000. Banque de Paris har imod 3½ Million i Aaret 1936 for Aaret 1937 haft 14 Millioner osv. osv. Bestyrelsesmedlemmerne i Société Générale har for Aaret 1937 delt 3 Millioner imellem sig imod 1.700.000 i 1936. Funktionærerne er ikke mere til Sinds at bringe nye Ofre i Arbejdsgivernes Favør.«

Men der findes mange flere Plakater endnu. Der er nogle, som beskæftiger sig med Arbejdsgivernes Provokationer overfor Funktionærerne, der er i det Offentliges Tjeneste, andre med Truslen om Hotellernes Lukning, med Restauranter og Levnedsmiddelforretninger, med 40-Timers Ugen — Arbejdsgiverne forlanger 45 Timers Uge — osv. osv.

Foruden de smukke Plakater, som kalder de parisiske Arbejdere til Demonstration paa 1. Maj Dagen, og foruden de andre, som opfordrer dem til at lade sig forsikre i det nyoprettede Forsikringsselskab C. G. T. og ikke mere støtte de kapitalistiske Forsikringsselskaber, fortjener endnu et Opraab til Publikum angaaende de Arbejdsløse nærmere Omtale:

»Gens de coeur! — ordret: Mennesker med Hjerte — De Arbejdsløse beder om Eders Dom. I, som lider paa Grund af Prisstigningerne, tænk dog engang paa den beklagelsesværdige Situa-

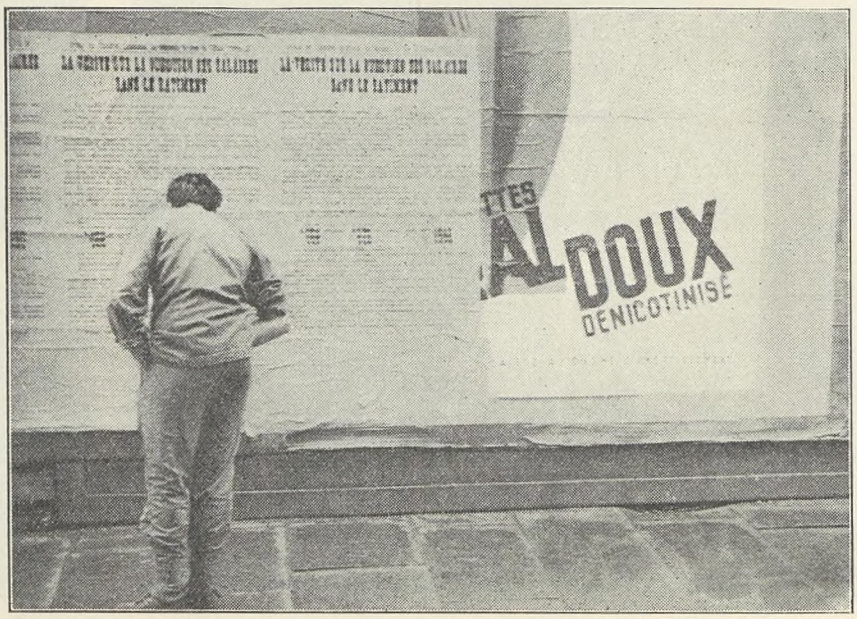

Sandheden om Lønningerne i Bygningsindustrien.

»Mennesker med Hjerte«. De Arbejdsløses Plakat.

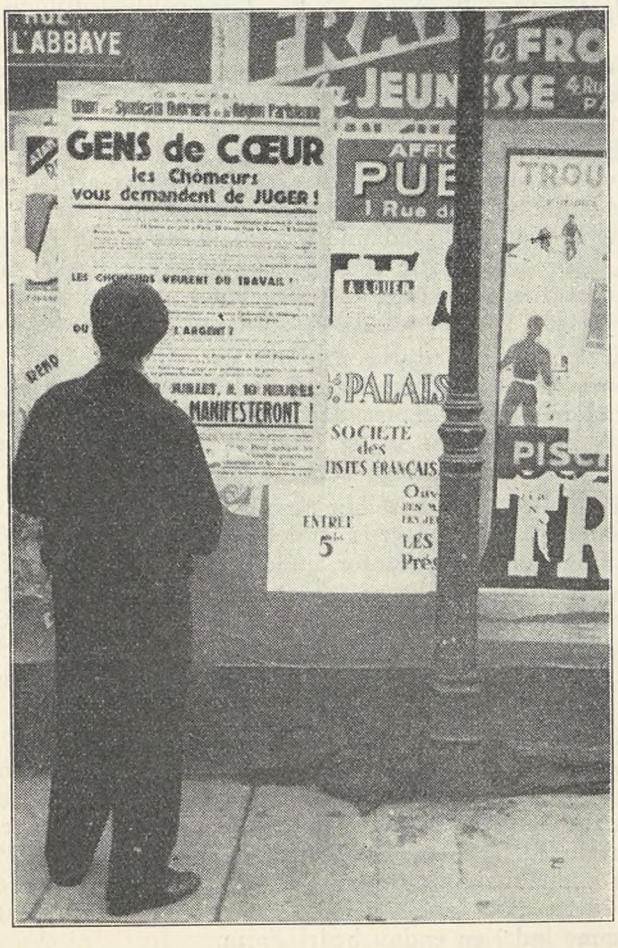

En Arbejdsgiverplakat: Levnedsmidlernes Prisstigning p. Gr. af for høje Lønninger.

tion, som den Arbejdsløse befinder sig i. 13 Frs. faar han i Paris om Dagen, 12 Frs. i Omraadet ved Seinen, 9 Frs. i Provinsen. Man trænger de gamle væk uden Medlidenhed, Fædrene til talrige Børn og Krigsinvaliderne, fordi de ikke kan betale deres Husleje. Men hvorledes skal den Arbejdsløse løse Problemet at spise og drikke og kunne betale sin Husleje. Og Titusinder af Arbejdsløse faar ikke engang denne Arbejdsløshedsunderstøttelse. Aldersrenteydelse har man lovet, men aldrig gennemført. Den Arbejdsløse ønsker Arbejde. Det er en stor Løgn, naar Pressen paastaar det modsatte. Nu er det nok med den Snak om de 11 Milliarder, som skulde bruges til at sætte offentlige Arbejder igang. Der maa straks skaffes Arbejde. Forlang Arbejdsløshedsunderstøttelsen forhøjet. Det drejer sig om Helbredet for Tusinder ....«

Men Plakatkampen hører ikke op i Løbet af denne Sommer med dens betalte Ferier. Den vil til Efteraaret blive fortsat med endnu større Styrke. Befolkningen i Paris er, med eller imod sin Vilje, nødt til at beskæftige sig med Arbejdsproblemet. Saavel i de velhavendes Bydele som i Arbejderkvarteret vil Plakaterne blive ivrig studeret. Pariseren er nysgerrig og beskæftiger sig baade med det skrevne og talte Ord.

Korresp.

Arbejderen og Bogen

Der ligger Bogen i din Haand,
de sære Tegn, som prenter Ord for Ord
den store Slægts Erfaring her,
da vi fik underlagt os Livets Jord.

Fra Hulebo til Stenbyshjem,
fra Vilddyrsskrig i Urtids tætte Skov
til Aandens Hunger mættet af
den Skabetrang, som blev vor Fremdrifts Lov.

Af Haandens Slid tog Aanden Løn.
Men Træl gik stum i Dagens sure Tvang;
hvor Tankens Rigdom tændte Lys,
i dump Uvidenhed gik Slavens Gang.

Og dog en Dag laa Arven her,
en aaben Bog med alt vor klare Vid,
med Aandens Guld og Herlighed.
Læs Bogen! Tag din Arv af Verdens Tid.

Din Del i alt, hvad Verden ved;
lad gammel Skønhed lyse i dit Sind,
fyld dig med en rig Ærgerrighed:
grib, dine Tanker, i vor Fremtid ind.

Tung er den store Fællesaand,
som Slægt og Slægt har samlet for dit Liv,
men Aand er Skønhed, Løn og Frugt,
gør Verden stor, gir Livets Perspektiv.

Evald Longfors.

Faneindvielse

hos Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i Horsens

Lørdag den 27. August fejrede de unge Arbejdsmænd i Horsens deres Organisations — Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i Horsens — 5 Aars Fødselsdag.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i Horsens blev oprettet i en Krisetid, da Arbejdsgiverne søgte at komme over Gærdet, hvor det var lavest. Arbejdsgiverne havde ikke haft Held — eller Kraft — til at tvinge deres Krav om Lønnedskæring igennem, og forsøgte nu — med mere Held — at bringe Lønomkostningerne ned, ved i stigende Grad at anvende Ungarbejdere, som Erstatning for voksne Arbejdsmænd, og til en ussel Betaling.

Disse uheldige Forhold skulde den nye Organisation nu søge at raade Bod paa, og i de fem Aar der er gaaet, er der ogsaa opnaaet store Resultater. Trods Modstand fra Arbejdsgiverne — og i mange Tilfælde ogsaa fra Forældre — er det lykkedes at skabe en økonomisk, medlemsmæssig og overenskomstmæssig stærk Organisation, der staar godt rustet til at røgte de Opgaver, som den sikkert vil blive stillet over for i Fremtiden.

De Mænd, der har ført Ungdomsafdelingen frem til dens nuværende Position, fortjener den største Tak for deres uegennyttige Arbejde, der hele Tiden har været Fritidsarbejde. I de fem Aar der er gaaet, har Arbejdsmændenes Fagforening modtaget en Række prægtige Kammerater fra Ungdomsafdelingen, der møder med en levende Forstaaelse af Organisationens Betydning.

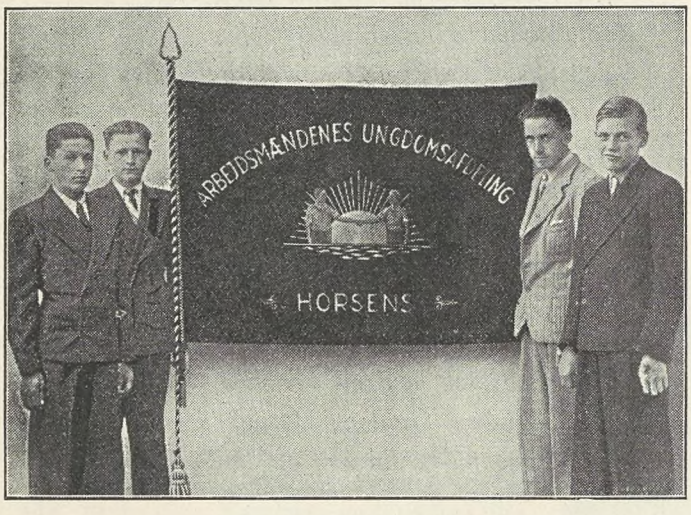

Den 27. August vil i Fremtiden staa som en Mærkedag i Ungdomsafdelingens Historie, ikke alene fordi det var første Gang deres Stiftelsesfest kunde fejres i Arbejderungdommens eget Hjem, som Afdelingen er Medejer af, men særlig fordi der ved denne Lejlighed kunde indvies en ny Fane.

Forretningsfører Christoffer Mortensen, under hvis Formandstid i Arbejdsmændenes Fagforening i Horsens den jubilerende Afdeling blev stiftet, holdt Aftenens Festtale. Efter at have skildret de Vanskeligheder, den unge Organisation — og særlig de Mænd, der var sat til at lede den — havde haft at kæmpe mod i Begyndelsen, indskærpede han de unge Mennesker deres Pligt til at dygtiggøre sig, saa den nye Fane altid maatte være Samlingsmærket for en Skare klassebevidste og ansvarsbevidste unge Arbejdsmænd.

Det var tydeligt at mærke, at de unge Arbejdsmænd var stolte over deres smukke nye Fane, og der er heller ingen Tvivl om, at de unge Arbejdsmænd i Horsens vil kunne føre deres Fane uplettet frem til det endelige Maal — hele Arbejderklassens Maal: Danmark for Folket.

R. E.

En Nydannelse omkring Socialkontorerne

Mellem Aar og Dag bliver Socialkontorerne besøgt af adskillige Tusinder Mennesker. Alene i Københavns Kommune ligger det daglige Middeltal paa ca. 6000. Det kan vel næppe undgaas, at der af og til klages over et eller andet fra Ansøgernes Side. Der er imidlertid et Omraade, hvor Besværinger over Personalet skulde være udelukket, og det er, naar Talen drejer sig om Tonen paa Socialkontorerne. Denne maa ikke kunne give Anledning til *berettiget* Kritik.

De Mennesker, der søger Socialkontorerne, maa naturligvis behandles høfligt og hensynsfuldt. Og der er heller ikke Tvivl om, at det store Personale, som er ansat paa Socialkontorerne, i det store og hele bestaar af forstaaende og høflige Mennesker, der gør deres Bedste. Nu er selvfølgelig ikke alle Ansøgere lige lette at ekspedere, mange har maaske været uden Beskæftigelse i Maaneder, et Forhold, der ganske naturligt medfører, at disse Mennesker er særlig følsomme og paavirkelige. Overfor disse Ansøgere spiller Tonen og Maaden, hvorpaa Personalet behandler deres Forhold, en meget stor Rolle. De kan blive saa »formelt« behandlet, at det maaske af den paagældende nærmest føles som en Slags Politiafhøring. Og navnlig kan det i saadanne Tilfælde virke særlig generende, hvor den ansatte er et ganske ungt Menneske, medmindre han eller hun er i Besiddelse af særlige Evner og en god Portion social Forstaaelse.

Det maa derfor hilses med største Tilfredshed, at man i Socialministeriet fornylig har nedsat et Udvalg, der skal fremkomme med Planer, der tilsigter at give Socialforsorgens Personale en særlig Undervisning og Uddannelse med Henblik paa disse særegne Forhold.

I samme Forbindelse bør nævnes, at man i Københavns Kommune til Foraaret er sindet at oprette et særligt Oplysnings- og Klagekontor under Magistratens 3. Afdeling. Kontoret skal være aabent, saavel i Dag- som Aftentimerne. Overfor dette Kontor kan enhver, der søger Oplysninger om alt vedrørende den sociale Forsorg og Forsikring, henvende sig og faa de nødvendige Oplysninger og Orientering.

Ogsaa Klager fra Socialsøgende skal Kontoret tage sig af. Er der sket Fejltagelser eller begaaet Uret, vil Kontoret sørge for, at Fejlen bliver gjort god igen. Et lignende socialt Oplysningsarbejde har været udført af enkelte af Hovedstadens socialdemokratiske Vælgerforeninger. Med det kommunale Oplysnings- og Klagekontors Oprettelse vil dette ikke uvæsentlige sociale Arbejde formentlig komme ind i en endnu bedre Form.

Efter »Socialisten«.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE
i Voldgiftssag Nr. 168
mellem
Dansk Arbejdsmandsforbund
og
Entreprenørforeningen
paa Entreprenør O. M. Haugaards Vegne.

Nedenfor nærmere omhandlede Uoverensstemmelse mellem Klagerne, Dansk Arbejdsmandsforbund, og de Indklagede, Entreprenørforeningen paa Entreprenør O. M. Haugaards Vegne, er henvist til faglig Voldgift, og da der ikke blandt Voldgiftsmændene har kunnet blive Flertal for en Afgørelse, paahviler det undertegnede af Parterne valgte Opmand at afgøre Tvistighederne ved Kendelse.

Ved et Vejoverføringsanlæg, som Entreprenør O. M. Haugaard har udført for Aarhus Kommune, tog Entreprenøren efter Kommunens Anvisning Jord til Udfyldning af Hullet mellem tidligere anlagt Rampe og Broen i Fortsættelse af en Bakkeafgravning andet Steds, som tidligere var udført med Bebyggelse for Øje. Der afgravedes en 3—4 m Jord Bænk for Bænk, Jorden læssedes paa Tipvogne, som kørte den til Udfyldningen og tippede den der. Afgravningen og Læsningen er aflønnet i Akkord efter Priskuranten, og Entreprenøren erkender efter Overenskomsten at være pligtig til at betale Arbejderne ved Tippen med samme Timefortjeneste som den, Arbejderne ved Læsningen har opnaaet. Uoverensstemmelsen angaar, a) hvorvidt Entreprenøren skal betale Tillæg for Bundbegrænsning ved Afgravningen, og b) hvorvidt tre ved Stampning af Jorden i Udfyldningen beskæftigede Arbejdere skal aflønnes som hørende til Tipmandskabet.

ad a. I Overenskomstens § 4, g bestemmes bl. a.:

»For Udgravningens Bund og Sidebegrænsninger betales i Tillæg pr. m² Areal:

For Udgravningen til Fundamenter, hvor Betonen berører Jorden (for Sidebegrænsningers Vedkommende se Tabel IV) ..... 8,2 Ø.

Ved Gravning af permanente Grøfter over 0,5 m Dybde med Anlæg ..... 9,5 Ø.

Ved andre Udgravninger ..... 4,5 Ø.

.....«

Klagerne paastaar Arbejderne kendt berettiget til Tillægget paa 4,5 Øre pr. m² for Bundarealets Vedkommende, medens de Indklagede paastaar Frifindelse.

Klagerne anfører nærmere, at der var opgivet et Plan, hvortil Afgravningen skulde ske, og der var altsaa sat en Bundbegrænsning for Afgravningen. Afgravningen blev pludselig standset efter Kommunens Ordre, idet den ikke ønskede mere Fyld taget paa dette Sted. Der foretoges derfor ingen Sidebegrænsning, og Klagerne kræver derfor heller ikke Tillægget for Sidebegrænsning eller for Bundbegrænsning med Hensyn til den Bænk, man stod i, da Arbejdet standsedes. Men iøvrigt er der taget Hensyn til Bundbegrænsningen, og Tillægget maa følgelig kunne kræves. De hævder, at Tillægget i Virkeligheden er en Slags Regulering af Kubikmeterprisen for Udgravningen, idet Tillæggets Betydning staar i et vist Afhængighedsforhold til Afgravningens Dybde. Den skal derfor ydes for Begrænsningen som saadan, hvilket de formener fremgaar saavel af Ordlyden som af den Omstændighed, at der for nøjagtigere Reguleringer er fastsat andre — og højere — Tillæg i Overenskomsten. De hævder endelig, at Tillægget altid tidligere er betalt i tilsvarende Tilfælde.

De Indklagede gør gældende, at Tillægget er fastsat for at rette Bund og Sider af, men i foreliggende Tilfælde blev intet Arbejde af denne Art udført, idet Kommunen standsede Udgravningen paa dette Sted, før man naaede saa vidt; man afrettede intet Steds Bunden og tog intet Hensyn til Spildejorden. Formaalet med Udgravningen var at skaffe Jord til Udfyldningen, og der var i det hele ikke lagt anden Vægt paa den angivne Afgravningsdybde end at undgaa den rene Vilkaarlighed fra Entreprenørens Side ved Jordens Borttagning; man gravede ned til en vis Terrainhøjde, men nogen nøjagtigere Fastholden af denne var efter Forholdets Natur uden Interesse. Der er derfor ikke ved Udgravningens Udførelse stillet noget Krav, som kan berettige Arbejderne til Tillægget.

Efter det oplyste var der for Afgravningen fastsat en Ca.-Højde, og det maa antages, at der under Udgravningen er taget Hensyn hertil; selvom der ikke er foretaget nogen særlig Regulering. Under Hensyn til selve Indholdet af den af Klagerne paaberaabte Bestemmelse samt til, at Overenskomsten fastsætter forskellige andre Tillæg for Afgravning af særlig tynde Lag (indtil 20 cm Tykkelse), for større Nøjagtighed end 4 cm fra det opgivne Plan og for Regulering af det afgravede Areal, maa det antages, at det omtvistede Tillæg skal betales i alle Tilfælde, hvor en Begrænsning er sat og ved Arbejdets Udførelse taget i Betragtning, og der ses herefter ikke at foreligge tilstrækkeligt Grundlag for at fastslaa, at Bestemmelsen om Tillægget paa 4,5 Øre pr. m² ikke gælder omhandlede Udgravning i det af Klagerne paastaaede Omfang, og Arbejderne maa derfor kendes berettigede til Tillægget i dette Omfang.

Ad b.

Den dette Forhold vedrørende Bestemmelse i Overenskomstens § 3, B, 4, 2. Stk., er saalydende:

»Naar Jordlæsning udføres i Akkord, betales Aflæsnings- og Tipmandskabet — i det Tilfælde, hvor de ikke skal afregnes efter Priskuranten — med samme Timefortjeneste, som opnaaes for Læsningen.«

I Henhold til denne Bestemmelse har Entreprenøren aflønnet selve Aflæsningen og det sædvanlige Tiparbejde iøvrigt med samme Timefortjeneste som Læsningsmandskabet, men han har aflønnet tre ved Stampning af Jorden beskæftigede Arbejdere med sædvanlig Timeløn. Om Stampningen er oplyst, at man forsøgte at anvende Maskine, men Jorden var for vaad; ogsaa for Haandstampningen voldte Fugtigheden Vanskeligheder, og man maatte derfor tilkøre Slagger og strø et Lag paa Jorden, før Stampningen. Klagerne har ingen Indsigelse rettet imod, at de ved Slaggerne beskæftigede Arbejdere er aflønnet med Timeløn.

Klagerne paastaar under Sagen de ommeldte tre Mand aflønnet i Henhold til den citerede Bestemmelse, idet de hævder, at de hører til Tipmandskabet. De anfører til Støtte herfor, at Bestemmelsen i 1937 blev sat ind i Overenskomsten af Forligsmanden, fordi det fandtes urimeligt, at de Arbejdere, der var beskæftiget med at modtage og viderebehandle Jord fra en Udgravning, skulde have mindre Løn end dem, der foretog Udgravning og Læsning. Bestemmelsen maa derfor gælde alle de Arbejdere, som er beskæftigede med at behandle den tippede Jord, og til denne Behandling hører i alle Tilfælde som det foreliggende Jordens Stampning. De hævder, at man hos Forligsmanden var enige om, at Jordens Behandling f. Eks. paa et Fortov hørte under Bestemmelsen. De erkender, at det ikke er almindeligt, at der stampes paa Tippen, men naar Jorden kræves stampet, efterhaanden som den kommer, maa de herved beskæftigede Arbejdere regnes til Tipmandskabet.

De Indklagede, som paastaar Frifindelse, bemærker vedrørende Bestemmelsens Tilblivelse, at der i Tiden forud havde udviklet sig en Praksis i Retning af, at der privat blev truffet Aftale om, at Tipmandskabet skulde have samme Timefortjeneste som den, de ved Læsningen beskæftigede Akkordarbejdere opnaaede; Hensigten hermed var at gøre Tippen interesseret i Akkorden for at faa Arbejdet med Aflæsning, Sportrækning og andet Tipningen vedrørende til at gaa fra Haanden uden Forsinkelse af Akkordarbejdet. Men Bestemmelsens Formaal giver dens Begrænsning, hvilket de ogsaa hævder har faaet Udtryk i dens Ord nemlig gennem de to Betingelser, at Læsningen sker i Akkord, og at det kun er Aflæsnings- og Tipmandskabet, der har Ret til den særlige Aflønning, hvilket vil sige, at det kun er Arbejdere, som har Indflydelse paa Tempoet, Bestemmelsen har tillagt den særlige Aflønning. Det vilde være en ubegrundet og uberettiget Udvidelse af Bestemmelsen, hvis den blev bragt til Anvendelse paa alle, som »rører« den tippede Jord; den særlige Aflønning kan ikke følge Jorden. Den heromhandlede Stampning, hævder de, er et særligt Ekstraarbejde, som ingen Indflydelse kan have paa Akkordarbejdets Tempo, og de derved beskæftigede Arbejdere kan hverken efter Bestemmelsens Ord eller Formaal henregnes til »Aflæsnings- og Tipmandskabet«.

Efter det saaledes foreliggende beror Sagens Udfald paa, om de tre Mand hører til »Aflæsnings- og Tipmandskabet«. Fra den omhandlede Bestemmelses Tilblivelse foreligger intet til Vejledning af dens Forstaaelse ud over, at det maa antages, at der ved dens Optagelse i Overenskomsten bl. a. er taget Hensyn til, at Tipmandskabet gennem Indflydelse paa Tempoet har Indflydelse paa Læsningsakkorden. Bestemmelsens Ordlyd giver kun Vejledning til Afgrænsning af Arbejdsområdet for Aflæsnings- og Tipmandskabet derigennem, at det jævnsides med Aflæsningsmandskabet nævner Tipmandskabet, og at den udtrykkelig forudsætter at Arbejdet kan være af saadan Karakter, at det selvstændigt skal afregnes efter Priskuran-

ten. Bestemmelsen har saaledes mere end Aflæsningsarbejdet for Øje, og Ordene giver ikke Anledning til at antage, at en særlig snæver Forstaaelse er tilsigtet. Hvad man efter almindelig Sprogbrug forstaar ved »Tipmandskab« og »Arbejde paa Tippen« frembyder ogsaa Tvivl, men det synes ikke unaturligt at betegne en Stampning som den heromhandlede som et Arbejde paa Tippen. Rent praktisk er der formentlig en vis arbejdsmæssig Forbindelse eller Hensyntagen mellem Stampningen og Tiparbejdet i snævrere Forstand. Alt i alt synes de anførte Hensyn at tale for under de foreliggende Forhold at henregne de tre Mand til Tipmandskabet, og den Omstændighed, at der ved Stampningen er anvendt Slagger, kan ikke betage Arbejderne en Retsstilling, de bortset derfra vilde have. Naar nu til det anførte kommer, at Overenskomsten paa forskellig Maade giver Udtryk for, at Akkordaflønning i Almindelighed bør tilstræbes i størst muligt Omfang, findes den af Klagerne hævdede Forstaaelse af Bestemmelsen at maatte foretrækkes, og Klagernes Paastand vil derfor være at tage til Følge.

Kendelse:

a) Bundbegrænsningstillægget paa 4,5 Øre pr. m² bør betales de ovenommeldte Arbejdere hos Entreprenør O. M. Haugaard.
b) De tre ovenomhandlede ved Stampning beskæftigede Arbejdere bør aflønnes efter Overenskomstens § 3, B, 4, 2. Stk. som hørende til Tipmandskabet.

Den 2. August 1938.

Jesper Simonsen.

Overenskomsten med Post- og Telegrafvæsenet

Aspirantspørgsmaalet.

I den Tid, der har bestaaet Overenskomst mellem Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet og vort Forbund, har der bestaaet Uklarhed og Divergenser med Hensyn til Spørgsmaalet om Anvendelse af Ekstrapostbude, som blev aflønnede med Aspirantløn.

Disse Divergenser har medført en Række Møder, dels mellem Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet og vort Forbund og dels mellem Stats- og Trafikministeriet og vort Forbund. Resultatet af disse Møder er bleven, at Generaldirektoratet er indgaaet paa at give samtlige Postkontorer Direktiver med Hensyn til Anvendelse af Aspiranter.

Den officielle Meddelelse herom er saalydende:

I Reglement I. er Formaalet med Aspirantordningen angivet, og det er fastsat, at Postmesteren maa lade den, der agtes indstillet til Ansættelse i en ledig Plads, udføre Tjeneste paa Aspirantløn. Ansættelse af den paagældende i Tjenestemandsstilling vil være afhængig af Udsigten til Ledighed indenfor et passende Aaremaal. Det er derfor misforstaaet, naar Antagelsen af Aspiranter ved Postkontorer, hvor der ikke er nogensomhelst Udsigt til Ledighed ved Kontorer, udelukkende er sket af økonomiske Grunde, og man af Besparelseshensyn har antaget Aspiranter — undertiden endog flere Aspiranter — i Stedet for tariflønnede Ekstrabude til Afløsning paa Fridage, under Ferie og Sygdom, Udkommando af Personale til Jernbanepostkontorerne o. l. eller endog har antaget en Aspirant paa saa usikkert et Grundlag, som at et Postbud eller Landpostbud ved Kontoret har meldt sig til Fagprøven for Postbudpersonalet.

Antagelse af Aspiranter bør kun finde Sted, naar der indenfor et kortere Aaremaal er en ret sikker Udsigt til Ansættelse som Tjenestemand, og det maa i Almindelighed være saaledes, at der kan regnes med Ansættelsen, saa snart Aspiranten har sine 624 Aspirantdage og opfylder Aldersbetingelserne, eller i hvert Fald ikke meget senere, og det bør derfor ikke være saaledes, som det aabenbart er nogle Steder, at Udsigten til Ansættelse ligger saa langt ud i Fremtiden som 6—9 Aar fra Antagelsen, ja som af et enkelt Postkontor opgivet endog 14—18 Aar, selvom Postkontoret er i Stand til at beskæftige Aspiranten en stor Del af Aaret.

Nogle Postkontorer har oplyst, at Antagelsen har fundet Sted, for at Kontoret altid kunde være sikker paa at kunne skaffe Afløsning. Det er dog ikke oplyst, hvorfor det er lettere at skaffe den aspirantlønnede Mand end den tariflønnede, selvom der naturligvis kan være Tilfælde, hvor Udsigten til fast Ansættelse kan lokke Aspiranter til.

I enkelte Tilfælde fremgaar det af Skemaerne, at Aspiranter, der har været antaget i et Aars Tid, kun har udført nogle ganske faa Dages Aspiranttjeneste, hvilket viser, at der slet ikke har været Brug for dem.

I saadanne Tilfælde og i Tilfælde, hvor Aspiranten ikke har nogen Udsigt til Ledighed i Tjenestemandsstilling vil indtræffe inden ret længe efter, at Aspiranten vil han ellers vilde være fyldt 23 Aar, inden der muligvis bliver Brug for ham, burde Antagelse naturligvis ikke have fundet Sted, og det maa ikke være saaledes, at Postkontorerne til Stadighed har en fast Stab af Aspiranter uden virkelig Udsigt til Ledighed. Det er ingenlunde givet, at det vil være rigtigt straks at antage en ny, saa snart en af de værende opnaar fast Ansættelse. Tværtimod. Udsigterne maa være ringere.

Den Bestemmelse i Reglement I, som i al Almindelighed siger, at det vil være rigtigst at have Ekstrapostbude paa Aspirantlønning, maa anvendes med Varsomhed.

Aspiranter bør i Virkeligheden kun haves, naar der er rimelig Sikkerhed for, at Ledighed i Tjenestemandsstilling vil indtræffe inden ret længe efter, at Aspiranten vil have aftjent sin Aspiranttid (624 Dage). Iøvrigt anvendes de overenskomstmæssigt lønnede Ekstrabude.

Bestemmelsen i Reglement I. om, at en Aspirant ved det fyldte 35' Aar kan faa Efterbetaling af Forskellen mellem den ham udbetalte Aspirantløn og almindelig Dagløn efter Overenskomsten med Dansk Arbejdsmands Forbund, saafremt han ikke forinden har opnaaet Tjenestemandsansættelse, maa opfattes som en Ventil paa Ordningen, som der praktisk talt ikke skulde blive Anvendelse for.

Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet
1' Ekspeditionskontor.

Som det fremgaar af ovenstaaende, er der givet Postkontorerne Paalæg om, at der kun bør antages Aspiranter, naar disse indenfor et kortere Aaremaal har Udsigt til Ansættelse som Tjenestemænd, hvilket maa opfattes saaledes, at Ansættelsen kan ske saa snart Aspiranten har opnaaet 624 Aspirantdage, og kun for saavidt saadan Mulighed er tilstede for de Paagældende kan disse anvendes til Ekstrapostbudtjeneste til Aspirantløn, medens der i alle andre Tilfælde bør antages Ekstrapostbude til tarifmæssig Løn.

Hermed maa det antages, at det omtalte Spørgsmaal er bragt ud af Verden saaledes, at der ikke oftere kan opstaa Misforstaaelser paa dette Omraade.

Fra hele landet

Kolindsund Afd. — Kolindsund Lodsejerlag. Med Kolindsund Lodsejerlag er der afsluttet Overenskomst i det Store og Hele paa Basis af den tidligere eksisterende. Arbejdstiden er om Sommeren 8½ Time og om Vinteren 8 Timer pr. Dag. Daglønnen er fra 1. April til 1. November 785 Øre og fra 1. November til 31. Marts 735. Desuden ydes Tillæg for Kedelrensning, og der er Tillægssatser for Overarbejde m. v. Overenskomsten gælder til 1940, men kan dog opsiges efter samme Regler, som er gældende for de almindelige afsluttede Landbrugsoverenskomster for Sjælland og Lolland.

6. Kreds — Bdr. Lawaetz, Kaalund Kloster og Refsnæsgaard. I ovennævnte Sag har vi indledet Forhandling om Forlængelse af den bestaaende Overenskomst, og der var opnaaet Enighed om et Forslag, der skulde forelægges begge Parter til Godkendelse. Imidlertid meddeler Forpagterne, at de ikke vil tiltræde dette Forslag, men i Stedet for indmelder sig i Landbrugets Arbejdsgiverforening for Sjælland. Vi har heroverfor reserveret os og krævet, at saa maatte den sjællandske Landbrugsoverenskomst i al Fald være gældende fra det Tidspunkt, hvor den gamle Overenskomst udløb, nemlig 1. Maj 1938, men betragter iøvrigt dermed Sagen for afsluttet.

Støvring og Mellerup Afd. — Støvringgaard Skovdistrikt. Med Støvringgaard Skovdistrikt er Overenskomsten fornyet paa de gamle Betingelser, men dog saaledes, at Spørgsmaalet om Timelønnen, der hidtil har været noget uklar, fordi Afdelingerne har truffet Særaftaler om denne, nu er klaret derved, at Timelønnen straks stiger med 12 Øre pr. Time og fra 1. Maj 1939 yderligere med 6 Øre, saaledes at den derved kommer paa Højde med Timelønnen i det øvrige Skovbrug, som det fra denne Dato i enhver Henseende skal følge.

Forbundet — Forp. Poul Boserup, Saltofte, Forsinge. Overenskomst er afsluttet, hvorefter Forpagteren forpligter sig til at respektere den sjællandske Landbrugsoverenskomst fra 1. Maj at regne.

Forbundet — Skovbrugets Arbejdsgiverforening. I Anledning af Forligsmandens Bestemmelse om 8 Timers Arbejdsdag i Skovbruget, er der mellem Organisationerne opnaaet Enighed om at indsætte Bestemmelse om, indenfor hvilke Tider i Døgnet Arbejdstiden skal lægges. Dette gælder baade for Maribo Amt og Sjællands Skovbrug.

18. Kreds — Wedellsborg Avlsgaard. Under Forbundets Medvirkning har der i Fortsættelse af Forhandlingerne den 22. Februar d. A. igen været ført Forhandlinger med Wedellsborg Gods angaaende Landbrugsarbejdet. Den tidligere trufne Aftale forlængedes paa den Maade, at de i Maribo Overenskomsten gennemførte Prisforhøjelser overføres paa Aftalen fra 1. November, dog med den Ændring, at Arbejderne maa afgive 5 Øre pr. Dag for at sikre sig Ret til at kunne købe al den Sødmælk, de har Brug for, til 10 Øre pr. Liter. Ændringer i Betalingssatserne skal fremtidig finde Sted paa de samme Tider, som de almindelige Overenskomstforlængelser finder Sted.

3. Kreds — Entreprenør J. Jakobsen, Slotsgade 63, Hillerød. Ovennævnte har underskrevet paa at respektere den for Sjælland gældende Priskurant for Landbrugsarbejde.

Foreningen »Norden«, Hindsgaul Slot — Middelfart Afd. Foreningen meddeler — paa Forbundets Forslag om en Overenskomst — at den er rede til at betale efter samme Overenskomst, som er sluttet med Stiftelsen i Jægerspris forsaavidt angaar de Folk, der er beskæftiget i Have og Park paa Hindsgaul Slot, nemlig 88 Øre i Timen, idet den dog understreger, at saa bortfalder de hidtidige Naturalier, der er blevet ydet paa Basis af en Ugeløn af 35 Kr.

Forbundet — Arbejdsgiverforening f. Landbrug paa Sjæll. og Møen. I Overensstemmelse med Aftalen ved Forligsmandsforhandlingerne med ovennævnte har der fundet en Forhandling Sted angaaende Akkordpriserne for Lugning og Optagning af den paa »Basnæs« dyrkede nye Cichoriestamme, der afsættes med en Planteafstand af 6—7". Da denne Planteafstand ligger nøjagtigt midt imellem, hvad der afsættes af Planter i Sukkerroemarkerne og i den hidtidige Cichoriestamme er Priserne ligeledes aftalt til at ligge nøjagtig midt imellem disse Roearters Priser og bliver for 1. Lugning 57 Øre, for 2 Lugning 39 Øre og for Optagning 86 Øre, ligeledes pr. 100 løb. Favne.

Forbundet — ctr. Jysk Dræningsmesterforening. Under Forbehold af gensidig Godkendesle er der afsluttet Overenskomst. Timelønnen forhøjet til 118 Øre og Akkordsatserne med 10 %, der indregnes og afrundes. Derudover er der i Overenskomsten indført forskellige nye Bestemmelser, bl. a. Afstivningsbestemmelser og en for Arbejderne mere retfærdig Metode til Opmaaling af præsteret Akkordarbejde, samt om Anvisning af et passende Sted, hvor Arbejderne kan spise og opbevare deres Tøj, og en Tørkebestemmelse. Overenskomsten skal gælde til 1. April 40, medmindre de i Forligsforslaget nævnte Forudsætning f. Ops. foreligger.

22. Kreds — Propr. Thrane, Teklaborg, Astrup. I ovennævnte Sag er der ved Underretten faldet Dom, hvor Arbejdsgiverens Paastand om, at et Fodermesterforhold var aftalt saaledes, at Fodermesteren var fæstet for 8 Dage ad Gangen, har faaet Medhold. Efter vor Formening er der ikke ført noget Bevis for Rigtigheden af Paastanden, og vi har derfor tiltraadt, at Sagen appelleres til Landsretten, da et 8 Dages Fæstemaal for en Fodermester maa siges at være imod al Kotume og har al Sandsynlighed imod sig.

Forbundet — Statsministeriet. Den af Statsministeriet nedsatte Landarbejderkommission har afholdt Møde den 30. Maj og 15. Juni, hvor der navnlig paa sidste Møde fandt en Generaldebat Sted, som resulterede i Nedsættelsen af to Underudvalg, et om Medhjælperlovens Revision, hvor Forbundet var repræsenteret ved Vilh. Rasmussen, ligesom de 2. Husassistenter og Husmand Skafte er Medlemmer af Udvalget. Et Udvalg om Arbejdstiden i Landbruget, hvor Forbundet er repræsenteret ved Lorentz Petersen og Oscar Levinsen, har ogsaa Husmand Chr. Søndergaard som Medlem. I dette Udvalg er Pihl selv Formand, medens Fuldmægtig Boas, Justitsministeriet, er Formand for Medhjælperudvalget. Hvert Udvalg bestaar iøvrigt af 8 Medlemmer. Næste Møde i Kommissionen afholdes i August Maaned. Det er Meningen senere at nedsætte Underudvalg om en Række af de andre Spørgsmaal, der er til Debat.

Kalvehave — Forp. Vagn Hansen, Tærø, Langebæk. I ovennævnte Sag, der drejede sig om en ulovlig Bortvisning, begrundet i, at Karlene klagede over mangelfuld Kost, er der faldet Dom, ved hvilken vore Medlemmer fik tilkendt henholdsvis Kr. 113,63 for Larsens Vedkommende og Kr. 77,66 for Jørgensens Vedkommende, samt 40 Kr. i Sagsomkostninger. Sagen er dermed sluttet.

Fuglse-Holeby Afd. — Grdr. H. Hansen, Flaarup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Tillæg for noget Kreaturpasningsarbejde, er forligt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 50 Kr. til fuld Afgørelse.

Frijsenborg Skovarb. Fællesorg. — Frijsenborg Skovdistrikt. I Sagen har Den faste Voldgiftsret givet os Kendelse for, at Frijsenborg Skovdistrikt fra 1. Marts skulde betale et Tillæg paa 3 % til de i Overenskomsten fastsatte Akkordpriser, og efter Vedtagelsen af Forligsmandens Forslag af 20. Marts skulde Frijsenborg Skovdistrikt fra 1. April betale et Tillæg paa 9,18 % til de oprindelige Akkordsatser.

Tinning Afd. — Kjeldsen, Foldbygaard, Hinnerup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Afregning pr. 1. Maj, er bilagt ved, at Arbejdsgiveren har betalt 20 Kr. mere end det af ham først tilbudte Beløb.

Forbundet — Landbrugsministeriet. I ovennævnte Sag har vi for Bornholms Amt udpeget Kredsformand Vald. Sommer til Medlem af Grundforbedringsudvalget i Stedet for afdøde Helfred Nielsen.

Skelskør — Poul Rützou's Filial. I Anledning af en Underbetalingssag hos Firmaets Filial i Skelskør har der været afholdt Møde, hvor man er enedes om følgende: Overenskomsten skal selvfølgelig overholdes og samtlige beskæftigede Arbejdere skal indmeldes i Fagforeningen. Bydrenge maa kun beskæftiges ved saadant Arbejde. Til fuld Afgørelse betaler Firmaet Kr. 300,00.

Chaufførerne — Vognmand Henning Petersen, Falkevej 11. Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen tiltraadt. Chaufførerne skal være organiserede.

Chaufførerne — A/S Vilh. Hansen & Co. Overenskomsten fornyet med et Løntillæg af Kr. 4,50 pr. Uge. Desuden er Overenskomsten kommet til at gælde fra 1. Juni, skønt den først udløb 1. August, og den har nu Udløbstid 1. April 1940 med Adgang til Opsigelse i 1939.

Skanderborg — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen Kr. 57,60 og Timelønnen Kr. 1,20. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. For Holddrift betales for henholdsvis 1. og 2. Hold i Toholdsdrift 10 og 15 % Tillæg. I Treholdsdrift betales henholdsvis 15 — 15 og 25 % Tillæg. Under Ulykkestilfælde betales fuld Ugeløn i indtil 13 Uger mod at Arbejderne betaler ½ % af Normallønnen. Sommerferie: 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage, indtil 12 Dage aarlig. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Juli 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Nykøbing F. — Købmand E. C. Schultz. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 60,50. Overarbejde 30, 50 og 70 %. Kr. 36,00 pr. Kvartal i Uniformsgodtgørelse. 10 Dages Sommerferie efter 6 Maaneders Forløb. Under 6 Maaneder 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage. Ulykkesforsikring: Kr. 3,00 pr. Dag i 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Juni 1940, med Adgang til Opsigelse i 1939.

Odense C. — Odense Vinkompagni. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 69,05. Overarbejde 50 og 100 %. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i 13 Uger. 6 Dages Sommerferie. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. i en Maaned, tidligst 1. Marts 1939.

Lager og Pakhusarbejderne — D. D. P. A. Overenskomsten fornyet. Ugelønnen hævet fra Kr. 68,00 til Kr. 72,50. For Rensning af Tanks, hvori der har været lastet F. F. F. valve Olie, ydes et Tillæg paa 50 %. For Rensning af Tanks ved Kedelhuset ydes 100 % til Timelønnen. Ferien udvidet fra 9 til 12 Dage.

Ringsted — A/S K. Jørgensen & Co. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Kuske og Chauffører Kr. 58,21 Løst antagne Arbejdere Kr. 1,24 pr. Time. Overarbejde 25 — 33 — 50 og 100 %. 1 Dags Ferie for hver 50 Arbejdsdage. Kr. 4,00 pr. Dag i de første 13 Uger i Ulykkesforsikring. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Ringsted — Grosserer H. V. Johansen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Kuske og Chauffører Kr. 58,21. Løst antagne Arbejdere Kr. 1,24 pr. Time. Overarbejde 25 — 33 — 50 og 100 %. 1 Dags Ferie for hver 50 Arbejdsdage. Kr. 4,00 pr. Dag i de første 13 Uger i Ulykkesforsikring. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Kolding A. — Kolding Fjerkræslagteri. Arbejdstid 48 Timer. Timeløn og Betaling for Overarbejde som fastsat i Overenskomsten mellem Afdelingen og Foreningen af Arbejdsgivere ved Kolding Havn. Ulykkesforsikring første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel.

Lager- og Pakhusarbejderne — Teatermaler Bruun, Det kgl. Teater. Overenskomst oprettet. Ugeløn hævet fra Kr. 70,00 til Kr. 75,00 for Farverierne og for andre Arbejdere fra Kr. 60,00 til Kr. 65,00. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli, tidligst 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Aalborg A. — Gartnernes Salgsforening. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Overarbejde 50 %. Søn- og Helligdage 100 %. Lønnen Kr. 250,00 pr. Maaned, Timeløn Kr. 1,19. Ferie 12 Dage. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 2 Maaneders Varsel til en 1. April, tidligst 1. April 1940, med Adgang til Opsigelse i 1939.

Tønder — Firmaet Karl Tiedemann. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn Kr. 1,18. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. Ugeløn for Kuskene Kr. 60,00. Ugeløn for Chauffører Kr. 60,00. De Dage, Chaufførerne ikke arbejder, fradrages Kr. 10,00. Gælder med 3 Maaneders Varsel.

Ungdomsafdelingen og Bude — A/S »Kores«. Overenskomst oprettet. 8 Timers Arbejdsdag. Lønnen er:

14—15	Aar	Kr.	21,00	pr.	Uge
15—16	»	»	25,00	»	»
16—17	»	»	29,00	»	»
17—18	»	»	33,00	»	»

Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. Sommerferie 6 Dage. Gælder til 1. Marts, dog tidligst 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939. For **Budenes Afdelings** Vedkommende har Firmaet tiltraadt Standard-Overenskomsten.

Lager- & Pakhusarbejderne — Det kgl. Teater. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen for:

1	Mand	er	hævet	fra	Kr.	64,00	til	Kr.	71,75
2	»	»	»	»	»	65,50	»	»	73,25
2	»	»	»	»	»	67,00	»	»	74,75
39	»	»	»	»	»	75,25	»	»	79,29

Reservefolkenes Lønninger er hævet med Kr. 4,50 pr. Uge.

Odense C. — De forenede Margarinefabriker A/S. Overenskomsten har ikke været opsagt, men der var Enighed om at regulere Lønningerne efter Margarineoverenskomsterne i Odense 1938. Herefter har alle Chaufførerne faaet Lønningerne hævet med Kr. 6,53 pr. Uge.

Viskinde — Vognmand Aage Christensen, Viskinde. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 56,64. Kuske samme Ugeløn. Daglønnede Chauffører og Kuske Kr. 10,00 pr. Dag. Mindst 4 Timer pr. Dag. Andre Arbejdsmænd Kr. 1,18 pr. Time. 1 Dags Ferie for hver 50 Arbejdsdage. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Ørum-Ramten — Vognhand Axel Klose. Overenskomst oprettet, idet Vognmanden har tiltraadt den nyoprettede Overenskomst med Landsforeningen af Fragt- og Vognmænd i Danmark vedrørende de jydske Vognmandsforeninger.

Rønde — Vognmand Th. Andersen. Overenskomst oprettet, idet Vognmanden har tiltraadt den nyoprettede Overenskomst med Landsforeningen af Fragt- og Vognmænd i Danmark vedrørende de jydske Vognmandsforeninger.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet W. Bäncke & Co. Aftalen om Løn er fornyet mod, at Ugelønnen er hævet fra Kr. 60,00 til Kr. 65,00. Betalingen for Overarbejde forhøjet fra Kr. 1,40 til Kr. 1,75 pr. Time.

Chaufførerne — Sennepsfabriken »Morrow«. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen med Tilføjende, at Chaufførerne skal være organiserede.

Fredericia K. — Arbejdernes Aktiebageri. Overenskomsten fornyet mod, at der er opnaaet en Forbedring paa ca. 7 Kr. ugentlig.

Aalborg K. — »Stjernen«s Depotindehaver, N. Jensen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer for Chauffører og Medhjælpere. Ugelønnen Kr. 74,50. Daglønnede Chauffører og Medhjælpere betales med 1/6 Ugeløn + 50 Øre pr. Dag. Overarbejde 33⅓ — 50 og 100 %. Kr. 2,00 pr. Dag for Landture, som ikke er tilendebragt inden Kl. 1 Eftm. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. 6 Dages Sommerferie. Opsigelse til en 1. Juni.

Spjellerup-Vemmetofte — Vemmetofte Skovdistrikt. Ovennævnte Sag, i hvilken der blev klaget over, at Skovdistriktet forlangte 9 Timers Arbejdsdag efter 1. Maj, er ordnet derhen, at 8 Timers Arbejdsdagen i Skoven respekteres.

Kolding A. — A/S Kolding Hudecentral, Indehaver A. C. Meyer, København. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer Ugeløn for faste Arbejdere Kr. 64,00. Timelønnen for Løsarbejdere Kr. 1,40. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. Sommerferie i Henhold til Loven. Ulykkesforsikring Kr. 4,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Kun organiserede Arbejdere. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Chaufførerne — Dansk Ligbrændingsforening. Overenskomst oprettet. Den nuværende Tjenestetid for det kørende Personale bibeholdes. Der ydes en ugentlig Fridag, som hver anden Uge skal falde paa en Søndag. Maanedslønningerne er: Kr. 401,25 — Kr. 374,50 — Kr. 347,75 — Kr. 321,00 og Kr. 347,75. Kr. 1,00 pr. Dag i Tærepenge, naar Maaltiderne ikke indtages i Virksomhedens Spisestue. Saafremt der arbejdes paa en Fridag betales Kr. 16,00 for en Hverdag og Kr. 24,00 for en Søndag. Uniform. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1940, men med Adgang til Opsigelse i 1939.

Budene — Arbejdernes Kødforsyning. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn Kr. 56,00. Enkelte Timer Kr. 1,23. Overarbejde 50 og 100 %. For hver Maaneds Ansættelse i Firmaet gives 1 Feriedag med Løn. Firmaet forsyner Budene med Kitler, Regnfrakke eller Regnslag. Under Sygdom fuld Løn i 8 Dage med Fradrag af Kr. 3,00 pr. Dag. Nyantagne Bude skal senest 8 Dage efter Ansættelsen være Medlem af Budenes Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1940, med Adgang til Opsigelse i 1939.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet »Ento«, Hyltebro 3. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Overenskomsten, der er gældende mellem Afdelingen og Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien. Lønnen var tidligere Kr. 1,05 pr. Time, men er nu Kr. 59,50 pr. Uge.

Chaufførerne — International Sygetransport. Overenskomst oprettet. Ugeløn Kr. 78,00. Overarbejde 25 — 33⅓ — 50 og 100 %. I Sygdoms- og Ulykkestilfælde erholder Mandskabet Kr. 5,00 pr. Dag i Sygepenge i indtil 13 Uger. Gælder til 1. April, dog tidligst 1940.

Hurup — Thylands Æghandel. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har underskrevet paa følgende Aftale: »Thylands Æghandel betaler fra 1. Juli 1938 de samme Lønninger, der er fastsat i Overenskomsten mellem Ægexportfirmaerne i Danmark, Dansk Arbejdsmands Forbund og Kvindeligt Arbejderforbund. Firmaet overholder iøvrigt de i nævnte Overenskomster indeholdte Almindelige Bestemmelser«.

Aalborg K. — Rutebilejer Anker Lübeck Nielsen, Støvring. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn Kr. 65,00. Eventuelt Overarbejde betales med 50 Øre pr. Time og erstattes med Fritid. 6 Dages Sommerferie. Fri Uniform 1 Gang aarlig. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Ulykkesforsikring Kr. 4,00 pr. Dag de første 13 Uger. Opsigelse i Henhold til Forhandlingsreglerne med Adgang til Opsigelse i 1939.

D. A. F. — Ribe Amt. Amtet har forhøjet Timelønnen til 118 Øre og betaler 135 Øre pr. Time for Tjærearbejde.

25. Kreds — Aalborg Amt. Amtsraadet er indgaaet paa at forhøje Timelønnen til 118 Øre pr. Time. Der betales Tillæg for Tjærearbejde m. v.

Randers J. B. — Randers Kommune. Overenskomst med Randers Kommune vedr. de ikke fastansatte Arbejdsmænd ved de kommunale Værker samt Vejvæsenet fornyt for 2 Aar. Lønnen for Retorthusarb. forh. til Kr. 13,44 pr. Vagt. Den alm. Timeløn forhøjes til Kr. 1,43 samt enkelte andre Forhøjelser paa særlige Tillæg.

Randers F. — Randers Kommune. Overenskomsten med Randers Kommune vedr. de ikke fastansatte Arbejdsmænd ved de kommunale Værker samt Vejvæsenet fornyt for 2 Aar. Lønnen for Retorthusarb. forh. til Kr. 13,44 pr. Vagt. Den alm. Timeløn forhøjes til Kr. 1,43 samt enkelte andre Forhøjelser paa særlige Tillæg.

28. Kreds — Bygningshaandværkere i Syd- og Vestsalling. Ved en Forhandling D. D. mellem Repræsentanter for Mesterf. i Syd- og Vestsalling, Nørre og Harre Herred, Landhaandværkernes Hovedorg. og D. A. F. enedes man om følgende under Forbehold af de respektive Organisationers Godkendelse:

Parterne er enige om gensidigt overfor hinanden at respektere den mellem Landhaandværkernes Hovedorganisation og D. A. F. gældende Hovedoverenskomst i sin Helhed, dog med følgende Overgangsbestemmelse vedr. Timelønnen. Indtil 1. Marts 1939 betales en Timeløn af 108 Øre. Fra 1. Marts 1939 betales efter ovennævnte Hovedoverenskomst i sin Helhed. Tidligere betalte, højere Timelønninger maa ikke forringes ved Indgaaelse af nærværende Ordning.

Næstelsø — Næstved—Præstø—Mern Jernbane. Timelønnen for Banens Ekstraarbejdere er forhøjet til Kr. 1,18 fra den 1. April d. A.

20. Kreds — Svendborg Amtsraad. Timelønnen er forhøjet fra 109 til 118 Øre.

Fredericia A. — Kirkegaardsgartnerne. Ved en Forhandling den 2. Juni mellem Kirkegaardsgraverne i Fredericia og Foreningen af Arbejdsgivere ved Kirkegaarde i Danmark og D. A. F. enedes man om, at Kirkegraverne i Fredericia, som er Medl. af ovennævnte Arbejdsgiverforening, fremtidig betaler deres Medhjælp i H. t. den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Kirkegaardene i Danmark og D. A. F. og Dansk Gartnerforbund gældende Overenskomst.

D. A. F. — Hjørring Amt. Timelønnen er forhøjet fra 109 til 118 Øre med tilbagevirkende Kraft fra 1. April d. A.

D. A. F. — Randers Amt. Timelønnen er forhøjet fra 109 til 118 Øre med tilbagevirkende Kraft fra 1. April d. A.

D. A. F. — Ringkøbing Amt. Timelønnen er forhøjet fra 109 til 118 Øre. Samtidig er der truffet Aftale vedrørende 1) Udliggerpenge, Maskinfolkenes Lønninger samt om en Uoverensstemmelse vedr. Beskæftigelse af uorg. Arbejdere.

D. A. F. — Sorø Amt. Timelønnen er forhøjet fra 109 Øre til 118 Øre med tilbagevirkende Kraft fra den 1. April d. A.

D. A. F. — Tønder Amt. Tønder Amts Vejvæsen har fra 1. April d. A. forhøjet saavel Timelønnen som Till. for Asfaltarbejder og Akkordprisen for Skærveslagning i. H. t. Forligsmandsforslaget.

D. A. F. — Holbæk Amt. Holbæk Amts Vejvæsen har fra 1. April d. A. forhøjet saavel Timelønnen som Till. for Asfaltarbejder og Akkordprisen for Skærveslagning i. H. t. Forligsmandsforslaget.

40. Agitationskreds — Murermestrene Anders Kjær og Alfr. Petersen. Mestrene har underskrevet Overenskomst om at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Flauenskjold — Murermestrene Carl Jacobsen, Peter Sørensen og Alfr. Christensen. Mestrene er ved deres Underskrift indgaaet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Vodskov — Murermester Hjalmar Jensen, Fjellerad. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Ærøskøbing — Murermestrene Chr. Rasmussen, Edv. Tollesen og Chr. Hansen. Mestrene har ved deres Underskrift forpligtet sig til at respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Marstal — Murermestrene Claus P. Clausen, A. Christensen og Alfred Eriksen. Mestrene har ved deres Underskrift forpligtet sig til at respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Brønderslev — Brønderslev Byraads tekn. Udvalg. Ugelønnede Arbejdere paa Elektricitetsværket og Retorthusarbejderne paa Gasværket har faaet forhøjet Lønnen med 8 % fra Kr. 6,00 til Kr. 64,80 og Pladsarbejderne paa Gasværket fra 56 Kr. til Kr. 60,48. Ligeledes er Vemandens Løn forhøjet fra 60 Kr. til Kr. 64,80. Løsarbejdere aflønnes med Entreprenørforeningens Timeløn med tilbagevirkende Kraft fra 4. April 1938.

Odense A. — Firmaet Gravesen & Gosvig. Ved et Jordarbejde lod Firmaet Løsning af Jorden udføre med Heste og Plov. Under Henvisning hertil nægtede de at betale det overenskomstm. Tillæg for Løsning. Sagen til Voldgift. For den Del af Arbejdet, som var udført, fradrages Akkordprisen 500 Kroner, medens Firmaet ikke senere for kommende Arbejde har Ret til at fradrage noget i Løsningsprisen, selvom der anvendes Heste og Plov.

Dansk Arbejdsmands Forbund — Nordsjællands Mesterforening. Efter Vedtagelsen af Forligsmandsforslaget og de mellem Organisationerne opnaaede Forhandlingsresultater, skulde Timelønnen i Nordsjællands 1. Zone for Murerarbejdsmandsarbejde m. v. samt de særlige Tillæg forhøjes med 6 %, medens der ikke var nogen Strid om Tillægget til Timelønnen. Mestrene indtog det Standpunkt, at de ikke vilde yde de generelle 6 %'s Tillæg til de særlige Tillægssatser. Sagen gik til Voldgift med det Resultat, at Mesterforeningen er dømt til at beregne Tillægget af de særlige Tillægssatser.

Vodskov — Tømrermester Rise Hansen, Hals. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F.

Lyngby — Entreprenør Chr. Petersen, Ørholm pr. Lyngby. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Skelby — Entreprenør I. C. Larsen. Entreprenøren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Vejlø — Vejlø-Vester Egesborg Sogneraad. Efter længere Tids Blokade er Sogneraadet nu gaaet med til at oprette Overenskomst. Timeløn 118 Øre + 15 % for Tjærearbejde. Slagning af Granit til Skærver 9 Kr. pr. kbm. Fortrinsvis Besk. af org. Arb. Overensk. gælder til 1. April 1940, dog saaledes at Timelønnen reguleres i H. t. Entreprenøroverenskomsten.

Haarby — Haarby Sogneraad. Sogneraadet har meddelt, at det paa et Sogneraadsmøde er vedtaget, at Kommunens Daglejerarbejde fremtidig betales med tarifmæssig Løn. Sogneraadet ønsker dog ingen Overensk. oprettet. Det er derefter meddelt Sogneraadet, at vi har taget dets Tilsagn om tarifmæssig Betaling til Efterretning og paa Basis deraf ophævet Blokaden overfor Kommunen.

Vejgaard — Forpagter E. Sofussen. Der er opnaaet Enighed om Fornyelse af den opsagte Overensk. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidsbetaling. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af fagl. Strid. Ved Tilskadekomst 3 Kr. pr. Dag ogsaa i de første 13 Uger. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

St. Hedinge — St. Hedinge Byraad. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Ugeløn 72 Kr. uden Fradrag for Helligdage. 8 Dages Sommerferie med fuld Løn for Arbejderne paa Gasværket. Under Sygdoms- eller Ulykkestilfælde betales fuld Ugeløn i 1 Maaned og 50 % af Ugelønnen i 6 Mdr. Løse Arbejdere aflønnes med 130 Øre i Timen. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Bogense — Bogense Kommune. Der er opnaaet Enighed om en ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer dagl. Normal Timeløn 10 Øre over den til enhver Tid gældende Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidstillæg. Till. for Afsavn af Akkord 18 %. Skærveslagning 10 Kr. pr. kbm. for 5 cm Skærver. Ved Tilskadekomst betales 4 Kr. pr. Dag for de første 13 Uger. Sommerferie indtil 1 Uge. Mægling og Voldgift i H. t. særlige Regler. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Kastrup — Taarnby Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer dagl. Timeløn 145 Øre. Bestemmelse om Overtidsbetaling. Desuden indeholder Overenskomsten detaillerede Bestemmelser om en Række Tillæg for særlige Arbejder. Der beskæftiges kun organiserede Folk, Ved Tilskadekomst ydes der den paagældende 6 Kr. pr. Dag ogsaa de første 13 Uger. Skærveslagning 14 Kr. 32 Øre pr. kbm. Overenskomsten følger iøvrigt Overenskomsten mellem Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København og Københavns Kommune med Hensyn til Timeløn og Opsigelse.

Lynge — Uvelse Kommune. Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet. Arbejdstid 8 Timer dagl. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten, f. T. 124 Øre. Overarbejde betales efter samme Overenskomst. Akkordarbejde ligeledes. Skærveslagning 7 Kr. pr. kbm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Brabrand — Brabrand Aarslev Kommune. Mellem ovennævnte Parter er oprettet Overenskomst. Timeløn 135 Øre. Alm. Overtidsbetaling. Tjæretillæg 15 %. Arbejdskraft anvises gennem Arbejdsmændenes Anvisningskontor. Ved Ulykkestilfælde betales 5 Kr. pr. Dag fra den første Dag efter Ulykkens Indtræden. Alm. Regler for Behandl. af fagl. Strid. Opsigelse i H. t. den mellem Hovedorganisationerne gældende Regel.

Bloustrød — Lillerød Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverensk. Alm. Overtidsbetaling. Akkordarbejde efter Entreprenøroverenskomsten. Slagning af 6 cm Skærver 8 Kr. pr. kbm. Alm. Regler for Behandl. af fagl. Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Ejby Dalby — Grusgravsejere Brd. Kjeldal, Regnemark. Overenskomst opr. for Grusgravsarbejde. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidsbetaling. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,50 pr. kbm. Der besk. kun Medl. af D. A. F. Alm. Norm for Behandl. af fagl. Strid. Ved Tilskadekomst betales 3 Kr. pr. Dag ogsaa de første 13 Uger. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Bjæverskov — G. Lassen, Kjulerup. Overenskomst opr. for Grusgravsarbejde. Arbejdstid 8 Timer. Timel. i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidsbetaling. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,50 pr. kbm. Der besk. kun Medl. af D. A. F. Alm. Norm for Behandl. af fagl. Strid. Ved Tilskadekomst betales 3 Kr. pr. Dag ogsaa de første 13 Uger. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Engom — Engom Kommune. Der er ved Forhandling oprettet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Akkord ligeledes. Tjæretillæg 15 %, Skærveslagning 7 cm Kr. 8,00 pr. kbm. Alm. Norm for Behandling af fagl. Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Ejby Dalby — Enkefru Ingeborg Hansen, Borup. Overenskomst opr. for Grusgravsarbejde. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidsbetaling. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,50 pr. kbm. Der besk. kun Medl. af D. A. F. Alm. Norm for Behandl. af fagl. Strid. Ved Tilskadekomst betales 3 Kr. pr. Dag ogsaa de første 13 Uger. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Agerbæk — Faaborg Kommune. Overensk. opr. Arbejdstid 8 Timer. Timel. i H. t. Entreprenøroverensk. Tjæretill. 15 %. Slagning af 6 cm Skærver Kr. 8,35 pr. kbm. Fortrinsvis Besk. af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Alm. Regler for Behandling af fagl. Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Marts.

Bov — Kommunen. Sogneraadet er indgaaet paa at overholde den Overenskomst og Priskurant, der til enhver Tid er gældende mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen. Der ydes Sommerferie, 1 Dags Ferie med fuld Løn for hver 25 Arbejdsdage, indtil 14 Dage i Forbindelse med 3 Søndage. Fortrinsvis Besk. af Medl. af D. A. F. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Næsby-Tyvelse — Næsby Tyvelse Kommune. Overensk. opr. Arbejdstid 8 Timer dagl. Timeløn i H. t. Entreprenøroverensk. Slagning af 5 cm Skærver 9 Kr. pr. kbm. Fortrinsvis Beskæftigelse af Medlemmer af D. A. F. Alm. Regler for Behandl. af fagl. Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Juni.

Skovejer Fru Ingrid Hansen, Ry Sønderskov — Gl. Ry Afd. Ovennævnte Overenskomst er forlænget fra 1. Maj at regne, saaledes at begge Parter gensidigt respekterer den til enhver Tid gældende Skovbrugsoverenskomst med Frijsenborg Skovdistrikt. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Udløb en 1. April.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 19 15.–10. 1938 43. Aarg.

Arbejdergaden

Saadan var Gaden, uendelig graa,
og Stenen, vi tramped, fra knap vi ku' gaa,
var haard som det haardeste Øde:
Her gik vi vor Barndom i Møde.

Her var vi fortrolig med Armodens Pjalt,
men lærte det hurtigt, at een Ting, det gjaldt,
at løfte sig stolt over Skarnet.
Her formedes Fattigmands-Barnet.

De Gamle tog Kampen i strideste Aar
og døde med Hæder. Vi andre dog naar
at skabe i Realiteter
jer Lære. I Folkets Profeter.

Vi ved, vi har vristet hver Gave, vi tog,
af gerrige Hænder, af Rigmandens Klo,
tog Magten i Staten og Staden:
derfor al den Larmen i Gaden.

– – –

Derfor disse Mure, som falder med Brag,
de styrtende Bjælker, som splintres i Vrag,
og derfor det Hele i Sønder,
som før var vor Fattigdoms Rønner.

Derfor de Hænder, som griber om Sten
og knuser med Vellyst hver eneste een.
Og derfor de Stemmer, som synger
gemytligt, mens Gaden blir Dynger.

Vi vil, her skal rejses et Murstenspalads,
hvor Lyset har Veje, hvor Luften har Plads,
hvor intet er trangt og hæmmet:
en Fæstning for Arbejderhjemmet.

Evald Longfors.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 24. Kongres

Vi bringer nedenstaaende første Uddrag af Forbundsformandens Beretningstale paa Kongressen, og Fortsættelsen følger i de efterfølgende Numre af Fagbladet.

Ved at læse den Beretning, der foreligger i det udsendte Hæfte, som omhandler Lønsituationerne i de 3 Aar, der er gaaet, siden vi sidst holdt Kongres, faar man jo nok et nogenlunde Indtryk af, hvad det er, der er passeret, og hvad der er opnaaet, men et Indblik i det mere indgaaende og specielle Forbundsarbejde, der ligger bag, kan en saa kortfattet Beretning om en saa omfattende Virksomhed naturligvis ikke give, ligesom den heller ikke giver nogen detaljeret Fremstilling af *alt*, hvad der er opnaaet lønmæssigt set, og paa anden Maade.

De mere detaljerede, lønmæssigt opnaaede Resultater vil man, saa godt som det har været muligt at fremstille dem, finde i de statistiske Tabeller, der ogsaa findes i Hæftet, men der findes heller ikke her nogen særlig Beskrivelse af det mere organisationsmæssige Arbejde, der ligger bag Resultatet i disse Statistiker.

Det skulde derfor nu være min Opgave ved denne mundtlige Beretning at give en Række Meddelelser og fremsætte en Række Betragtninger, der skulde fylde denne Mangel ud, idet de allerede meddelte mere tørre Fakta, hvad enten de angaar de opnaaede Resultater i Almindelighed eller de foreliggende Statistikker, ikke alene kan anses at være tilstrækkelige for en Bedømmelse af Forbundsvirksomheden paa dette Felt.

Det er indenfor den faglige Bevægelse, naar Lønsituationen er inde, altid en Nødvendighed at vurdere sin Modstander saa grundig som muligt, baade med Hensyn til den Indstilling, han maa formodes at have overfor de Krav, der maatte foreligge fra Arbejdernes Side, og den Styrke, han besidder til eventuelt at gaa imod dem. Det er Overvejelserne herom, der indenfor Fagorganisationerne bestemmer den Taktik, der skal anvendes i Lønkampagnen, og det er Anlægget af den rigtige Taktik, der i Hovedsagen er afgørende for de Resultater, der vil blive opnaaet, hvad enten dette sker ved fredelig Forhandling eller gennem Kamp.

Lønsituationens Udvikling i 1936.

Ser vi nu paa Lønsituationen i 1936, hvor det var vort Forbunds Opgave at forfølge den Opgangslinje, der i 1935 kunde markeres, var vi alle i Forbundsledelsen klare paa, at hvis den i 1935 begyndende Strømkæntring i Lønbevægelsen, hvor man i en Aarrække forud havde maattet koncentrere sig om at holde fast paa det opnaaede, og hvor alle Kræfter skulde lægges i her, fordi Arbejdsgiverne tydeligt havde tilkendegivet, at de havde en fast Vilje til at søge Lønnen trykket, maatte det staa klart, at der nu forelaa en Opgave for vort Forbund, som efter alle Solemærker at dømme kunde føre os ud i en aaben Konflikt.

Arbejdsgiverne havde nemlig ikke vist nogen egentlig Vilje til at gøre Lønindrømmelser forud. De beskedne Forbedringer, der var gennemført i 1935, var ikke noget særligt Udtryk for en saadan Vilje, men var kun at notere som en Slags nødtørftig Indrømmelse til Arbejderne, der blot skulde dække over en tilstedeværende Modstand overfor Indrømmelser af virkelig Betydning for Arbejderne, og de Indrømmelser, der var Tale om i 1935, var jo i Virkeligheden ogsaa kun yderst beskedne og ramte kun de ganske særligt lavtlønnede af vore Medlemmer.

Med denne Indstilling overfor Lønproblemets Vanskelighed i 1936 tog vor Hovedbestyrelse og vore Gruppe-repræsentantskaber deres Beslutninger, vel vidende, at den aabne Konflikt laa indenfor Muligheden, ja vel indenfor Sandsynlighedens Grænser, hvis der skulde være Mulighed for at føre et blot nogenlunde betragteligt Lønfremstød igennem.

Situationens Udvikling viste, at Forbundsledelsen havde jugeret rigtigt. Der kom ingenting ud af de Forhandlinger, der blev indledet. »Uforandret Fornyelse«, sagde man til os. »Ja, hvis man vilde forny paa 2 Aar, kunde der maaske være Tale om at gøre en lille Indrømmelse til de allerlavestlønnede paa 1 à 2 Øre i Timen, naar der var gaaet et Aar, ellers intet.«

Nu tør man maaske nok gaa ud fra, at vor Modpart, Arbejdsgiverne, maa foretage de samme Overvejelser som Arbejderne med Hensyn til, hvilke Muligheder der for Arbejdsgiverne foreligger til at føre deres Standpunkt igennem — med eller uden Kamp — og hvilken Taktik de for deres Vedkommende i saa Henseende skal føre i Marken for at føre deres Standpunkt igennem.

Det varede ikke længe, førend vor Forbundsledelse blev klar paa Arbejdsgivernes Taktik. Den gik ud paa i størst mulig Grad at slutte Overenskomster med forskellige Organisationer om Fornyelse uden Tillæg, for med Henvisning hertil at søge vakt en Stemning for, at Fagforeningerne som Helhed meget vel kunde forny Overenskomsterne uden Løntillæg, og paa denne Maade lægge de Organisationer for Had overfor Offentligheden, der med Fastholdelse af deres Lønkrav vilde føre Erhvervslivet ud i en aaben Konflikt. Men ogsaa den gamle Taktik med Hensyn til at gøre eventuelle Mæglingsforhandlinger i Forligsinstitutionen vanskelige ved at hobe det størst mulige Stof sammen her bidrog ogsaa til at afsløre, hvad det i Realiteten var for Maal, Arbejdsgiverforeningen stilede imod: *Uforandret Fornyelse*.

Situationen udviklede sig saaledes ikke paa en for vort Forbund uventet Maade. Efterhaanden, som Tiden gik, gjorde vi os i Forbundsledelsen helt fortrolige med den aabne Konflikt, men var paa den anden Side ogsaa fortrøstningsfulde med Hensyn til dens Udfald, fordi vi med den aabne Konflikt i Udsigt af taktiske Grunde havde opstillet et maadeholdent Lønprogram, vel vidende, at Overdrivelser kunde føre den Sympati, begge Parter bejlede til, nemlig Offentlighedens, over paa Arbejdsgiversiden, hvis Arbejdsgiverne kunde lægge Ansvaret for en aaben Konflikt over paa Arbejderne med Henvisning til de og de urimelige Krav, disse havde stillet.

Vi er her inde ved en meget vigtig Side af Organisationernes Virksomhed under Lønsituationerne. Det er her meget nødvendigt at handle med største Omsigt. Der er i saadanne alvorlige Situationer saa mange Ting at tage Hensyn til og regne med, at en Tilsidesættelse heraf kan føre Organisationen ud i Vanskeligheder, der igen kan føre til svigtende Evne til at gennemføre det, den har sat sig som Maal.

Konflikten kom altsaa ikke bag paa os. Arbejdsgiverforeningen havde selvfølgelig regnet med, at vi kom under Pres fra Regeringens Side, naar Situationen tilspidsede sig, og at Forligsmanden derfor vilde blive nødt til at stille et Forslag, som imødekom Arbejdsgivernes Standpunkt, et Forslag, som Arbejderne saa vilde blive nødt til at godkende, fordi Regeringen for alt i Verden maatte forhindre Konflikt af Hensyn til Erhvervslivet.

Taktiken var tydelig nok, og hvis vort Forbund havde vurderet Situationen forkert, ikke taget *alt* med i Betragtning, da Spørgsmaalet om Opsigelser og Krav blev drøftet, var det jo muligt nok, at Arbejdsgivernes Taktik helt eller delvis havde slaaet til.

Men saadan blev det altsaa ikke!

Da Arbejdsgiverforeningen overfor Forligsinstitutionen havde tilkendegivet sin faste Holdning om uforandret Fornyelse, eller kun ganske minimale Indrømmelser efter et Aars Forløb, paa en toaarig Overenskomstperiode, og vi for vort Vedkommende overfor Forligsinstitutionen havde tilkendegivet vor Vilje til at føre *vore* Synspunkter igennem, selv med en Kamp for Øje, maatte han opgive Ævred og lade Lockouten slippe løs over det danske Samfund, den største, vi nogensinde har set (paa over 100,000 Mand), som Arbejdsgiverforeningen havde varslet.

Arbejdsgiverne fik den offentlige Mening imod sig.

Men Sagen var altsaa ikke dermed sluppet vort Forbund ud af Hænde. Vi havde et godt Tag i den endda. Men der opstod en Række Vanskeligheder imellem Organisationerne; thi vi erindrer, at der var et ikke ubetydeligt Antal Organisationer, der havde sluttet Overenskomst paa uforandret Fornyelse, og nu viste det sig ved Lockouten, at Arbejdsgiverne — som sædvanligt — ikke tog det allerringeste Hensyn til disse Organisationer trods den Omstændighed, at de havde faaet en Ordning med dem, thi i Overensstemmelse med deres sædvanlige Taktik, ja, man kan vel endda føje til, deres paa dette Omraade nødvendige Taktik, smed de ogsaa alle de Folk paa Gaden, med hvem de i Forvejen havde sluttet Overenskomst.

Og saa sagde Arbejderne indenfor disse Organisationer: »Hvad er nu dette her. Vi har vist vor Fredsvilje, og saa fører man os midt ud i Krigen. Er det den Løn, vi skal have, fordi vi har vist Forstaaelse for vort Erhvervslivs Interesser ved at forny vore Overenskomster paa et Aar uden Løntillæg? Skal vi nu være Kanonføde?«

De paagældende Forbundsledelser kunde naturligvis ikke være døve for disse Røster, og omendskønt disse Forbundsledelser ikke var ukendt med denne Foreteelse, maatte de naturligvis sætte sig i Bevægelse for at søge deres Medlemmers Interesser værnet, og saa vidt gørligt søge Konfliktens tidsmæssige Udtrækning begrænset mest muligt.

Det er paa dette Omraade, at den almindelige, faglige Samvirksomhed igennem De samvirkende Fagforbund maa gøre sin Nytte, thi velkendt med det faglige Organisationslivs hele Vilkaar i Forholdet overfor Arbejdsgiverne maa der naturligvis altid regnes med en saadan Udvikling af en Konfliktsituation, som der her forelaa, og den faglige Samvirksomhed kan naturligvis ikke lade en Konflikts Forløb og dermed dens Resultater helt være afhængig af, hvad man fra andre faglige Organisationers Side maatte fremsætte af Anbringender i Overensstemmelse med deres specielle Interesser, men maatte hjælpe til med, at Konflikten fik sit normale Forløb, naar den nu en Gang var godkendt.

Paa dette Faktum, der er en nødvendig Betingelse for Fagforbundenes forsvarlige Samvirke, støtte Arbejdsgivernes Haab og Forventninger an. Den Opposition imod vore Krav og vor Taktik, som Arbejdsgiverne ved forud at slutte Overenskomst paa uforandret Fornyelse med en Række Fag, for bagefter at smide dem paa Gaden og ud i Kampen som en Slags Flankeangreb mod de direkte kæmpende Arbejderorganisationer, mellem hvilke vort Forbund indtog en *meget fremskudt Plads*, havde regnet med kom ikke. Saa begyndte Offentligheden at tale med om Sagen, og den Støtte, som Arbejdsgiverforeningen havde regnet med at faa i Offentligheden, udeblev ogsaa, ja, Offentligheden vendte sig endda til en vis Grad imod Arbejdsgiverforeningen.

Hvad var nu Aarsagen hertil? Den ganske simple, at det ikke var muligt at bibringe Offentligheden nogen Opfattelse af, at de Krav, som vort Forbund havde stillet, var særlig urimelige eller ublu. De laa nemlig alle indenfor Maadeholdets Ramme, og selvom deres fulde Gennemførelse jo nok vilde medføre en ret væsentlig Forbedring af vore Kammeraters økonomiske Kaar, saa maa det erindres, at disse Krav i Hovedsagen refererede sig til de lavestlønnede af vore Folk, og da det kom for Offentlighedens Øre, at Sagen laa paa denne Maade, var Stemningen lige ved at vende sig til ligefrem Gunst for vort Forbund og dets Lønkrav.

Saa var Tiden atter kommen for Forligsinstitutionen; thi den har jo den Opgave saavidt muligt at søge Parterne forligte, og endskønt det maatte anses for at være ganske haabløst at faa den stolte Arbejdsgiverorganisation til at fravige det Standpunkt og gøre virkelige Indrømmelser overfor Arbejderne, indkaldte Forligsmanden dog til nye Møder, der endte med et Forligsforslag, der, selvom det ikke helt opfyldte de Krav, som vort Forbund havde stillet, saa dog alligevel i den Grad ignorerede Arbejdsgivernes Standpunkt, at det kunde være betænkeligt, om Arbejdsgiverne vilde vedtage det.

Modstridende Stemningstilkendegivelse fører til Regeringsindgreb og Voldgift.

Arbejdsgiverne forkastede, men sikkert ikke fordi de ønskede en Fortsættelse af Kampen. Hele den Stemning, der i det danske Samfund var rejst imod denne Kamp, maatte føre Arbejdsgiverne over paa en anden Linie, men Sagen var, at de regnede sikkert ikke med, at der var nogen Risiko ved at forkaste Forslaget, thi de vidste jo meget vel — ogsaa med tidligere Begivenheder i Erindring — at Regeringen havde det i sin Haand at afslutte Konflikten.

Og saaledes skete det ogsaa. Rigsdagen vedtog en Lov om Voldgift. Nu kunde det være nok. Nu forelaa der et Forslag, Arbejderne havde vedtaget og Arbejdsgiverne forkastet, men med den Sammensætning, som Voldgiften efter Lovforslaget herom havde faaet, var det overvejende sandsynligt, at der ikke vilde blive ændret ret meget ved Mæglingsforslaget, naar Voldgiften nu skulde til at beskæftige sig med Sagen.

Arbejdet blev optaget, og det viste sig ogsaa, at det kun var ganske minimalt, hvad Voldgiften ændrede ved det fremsatte Mæglingsforslag.

»Nu fik Arbejdsmændene en Lønforhøjelse, som de aldrig havde drømt om,« sagde Arbejdsgiverforeningens Formand i en officiel Udtalelse efter Konfliktens Afslutning. Denne Udtalelse, der efter hele den Holdning, Arbejdsgiverforeningen i denne Lønsituation havde indtaget, maatte rimeligvis referere sig til den Bedømmelse, Arbejdsgiverforeningen havde haft af Arbejderorganisationernes egen Tro paa og egen Evne til at gennemføre Lønfremstød, *en Bedømmelse, der altsaa ikke holdt Stik, og en Bedømmelse, der ikke vidnede om nogen særlig Evne til at vurdere sin Modstanders Vilje og Styrke i den Kamp*, der nu blev afsluttet, og en Bedømmelse, der viser, hvilke uheldige Følger en forkert Vurdering af Modstanderen og hele Situationen kan faa.

Lockouten er jo et af Arbejdsgiverforeningens faste Kampmidler, det stærkeste, maaske det eneste, naar det kommer til Stykket. Men paa samme Maade, som en Strejke, der hviler paa en forkert Vurdering af Modstanderen og en forkert Vurdering af de Muligheder, den foreliggende Situation indebærer, for at gennemføre de Maal, man har sat sig, kan vende sig mod de strejkende Organisationer, fordi der altid skal være to om at afslutte en Konflikt, selvom der kun er een til at iværksætte den, paa samme Maade kan en Lockout, der hviler paa tilsvarende forkert Vurdering, komme til at vende sig mod dens Ophavsmand, naar det viser sig, at Lockauten ikke øver den tilsigtede Virkning paa Modstanderen.

Og selvom man i dette Tilfælde ikke kan fremsætte konkrete Bevisligheder overfor en Erkendelse i Arbejdsgiverforeningen om Lockoutens Virkningsløshed, saa foreligger der dog saa meget om denne Side af Sagen, at det er overvejende sandsynligt, at Arbejdsgiverforeningen selv ønskede Lockouten afsluttet hurtigst muligt.

Bortset fra den store Minoritet ved Afstemningen i Arbejdsgiverforeningen, hvor *41 pCt.* stemte for Forligsmandens Forslag, altsaa Lockoutens Afslutning, viser en Udtalelse i en af Arbejdsgiverforeningens mange Proklamationer, hvor det hedder: »Vi har iværksat Lockouten for at faa en *hurtig* Afslutning paa Konflikten.« Men at man ønskede Konflikten sluttet, det vistes maaske tydeligst igennem den opsigtvækkende Udtalelse, som der fremkom til allersidst paa Arbejdsgiverforeningens Generalforsamling, hvor Formanden udtalte, at saaledes som Tingene havde udviklet sig, med Regeringsindgreb o. s. v., og hvor Parterne ikke direkte kunde faa Lov at afgøre deres Mellemværender, maatte man gaa bort fra Lockout-Systemet og saa lade Arbejderne om at iværksætte Strejker. Lockout var ikke længere et virksomt Kampmiddel — selv i Arbeidsgivernes Øjne.

En af Parterne skal jo altid gøre Udspillet, og enten det bliver Arbejdsgiverne, der gør det gennem en Lockout, eller det er Arbejderne, der maa gøre det gennem en Strejke, kan jo forsaavidt være ligegyldigt. Det, det drejer sig om, er jo at faa de foreliggende Tvistigheder bragt ud af Verden, og kan det ikke ske uden igennem Kamp, kan det jo i og for sig være ligegyldigt, hvem af Parterne der begynder, men denne meget interessante Betragtning, at Arbejdsgiverne nu ikke længere vilde anvende Lockouten som Kampmiddel, er jo sikkert alligevel noget letfærdig, thi i en Nedgangsperiode med faldende Varepriser, hvor det ikke er muligt for Arbejdsgiverne ved fredelig Forhandling at faa Arbejdslønnen trykket, skal det jo alligevel være interessant at se, om Teorien om ingen Lockout mere i saa Tilfælde kan holde.

Jeg har skildret denne vigtige Lønsags mere interne Linjer, de mere fortrolige Forhold, der skulde og maatte gøre sig gældende i vor Forbundsledelses Dispositioner for at faa noget ud af Lønaktionen, og jeg har gjort det, fordi vi i vor Forbundsledelse ogsaa føler at have den Opgave ikke alene efter bedste Evne at søge de bedst mulige Resultater opnaaet, men ogsaa at give vore Kammerater, som er betroet det Hverv at skulle deltage i Kongressen, et Indblik i denne Side af Organisasionsvirksomheden, for derigennem at aabne deres eget Blik for Nødvendigheden af Omsigt og Ansvarsfølelse i Organisationsledelsen og for at de kan bringe, hvad de her faar at høre, videre ud til Medlemsstaben, for at der som samlet Resultat heraf kan opnaas den bedst mulige Forstaaelse mellem Medlemsstaben, Afdelingsledelserne og Forbundsledelsen, den Forstaaelse og den Tillid, der er saa nødvendig for dem, der staar i Spidsen, naar alvorlige Situationer er inde, og Evner og Ansvar skal gøre sig gældende.

Tilsigtede Arbejdsgiverne politisk Krise i 1937?

Med Afslutningen af 1936-Konflikten var Strømkæntringen fuldbyrdet. Nu var Vejen banet for fortsat Lønforhøjelse, og de Overenskomster, vort Forbund ikke havde fremme til Forhandling i 1936, maatte naturligvis i 1937 bringes til Opsigelse, for at man ogsaa for disses Vedkommende kunde opnaa Forbedringer.

Det hele gik meget stille af til at begynde med. Det var, som om der i begge Lejre var en Erkendelse, at da der nu var angivet en Retningslinie for Forhandlingsresultaterne igennem 1936-Overenskomsterne, saa maatte det hele kunne gaa ret stille af i 1937. Men det blev ikke Tilfældet.

Det viste sig senere hen nødvendigt for at faa den fornødne Effektivitet ind i Forhandlingerne, at der maatte afsendes baade 1. og 2. Strejkevarsel, forinden Forligsmanden, som jo naturligvis ogsaa skulde have denne Situation op til Behandling, den 27. Marts stillede et Mæglingsforslag til Afslutning af Konflikten. Mæglingsforslaget gav i store Træk, saaledes som vi ogsaa havde beregnet det, tilsvarende Lønresultater, som der var opnaaet Aaret i Forvejen, 1936, saaledes at samtlige vore Medlemmer med disse to Aars Lønbevægelse kom nogenlunde paa Linje med de Lønforbedringer, der samlet var gennemført.

Men ogsaa ved denne Lejlighed demonstrerede Arbejdsgiverforeningen imod de foreslaaede Lønforhøjelser i Mæglingsforslaget. Ved Afstemningen forkastedes Forslaget med 60 pCt. af de afgivne Stemmer. Forkastelsen af Forslaget var muligvis slet ikke ønsket, selvom der i og for sig ikke var nogen Risiko ved at gøre det; thi man kunde jo med en ganske god Begrundelse slutte, at der alligevel ikke kom nogen Konflikt, med Henvisning til, at Regeringen jo nok ligesom sidst vilde skride ind. Men selv om Forslaget, saaledes som Arbejdsgiverforeningens Formand dengang udtalte det, »var en bedsk Drik« for Arbejdsgiverne, saa udtalte han dog samtidigt, at han ikke havde ventet, at Forslaget var blevet forkastet. Maaske kun et Forsøg paa at dække over den Meningsløshed, det under de givne Forhold var at forkaste.

Men ogsaa ved denne Lejlighed maatte Regeringen træde til, men i Modsætning til 1936, hvor der vedtoges Voldgift til at afgøre Sagen, vedtog Rigsdagen 1937 simpelthen at ophøje Mæglingsforslaget til Lov.

Det tør nok paastaas, at Arbejdsgiverforeningen ogsaa ved denne Lejlighed drev et meget letsindigt Spil. Den kunde jo nemlig aldrig med Bestemthed vide, hvad der vilde ske paa Rigsdagen, efter at den havde forkastet Forslaget.

Det kunde nemlig meget vel tænkes, at den hele vanskelige erhvervsmæssige og politiske Situation kunde føre til politisk Krise, hvorunder en Arbejdsstandsning af det Omfang, som denne maatte antages at faa, kunde blive baade langvarig og ubehagelig, maaske mest for dem, der ved deres letsindige Forkastelse af Mæglingsforslaget havde fremkaldt den.

De lavestlønnede stod først paa Lønplanen i 1938.

1938-Lønsituationen er os saa tæt inde paa Livet, at den maa staa os alle i nogenlunde frisk Erindring.

Det, der var denne Lønbevægelses specielle Grundlag, det var den Stigning, der kunde konstateres i Vareprisniveauet. Overenskomsterne i 1937 var 2-aarige Overenskomster og skulde altsaa normalt løbe til Foraaret 1939, men de indeholdt en Bestemmelse om, at hvis Vareprisniveauet viste et Udsving paa 6 Points eller derover, var Parterne berettigede til at opsige Overenskomsterne efter et Aars Forløb, og da Varepriserne allerede i Oktober 1937 viste et Udsving paa mere end 6 Points, mente vor Forbundsledelse, at det vilde være rimeligt at gaa til Opsigelse af de Overenskomster, der ellers skulde løbe et Aar endnu, for at opnaa en Lønforbedring, der mindst svarede til den konstaterede Stigning i Vareprisniveauet. Og da dertil kom, at de Overenskomster, der var sluttet i 1936, alle med Undtagelse af Overenskomsten med Jernindustrien havde 2 Aars Løbetid og altsaa udløb af sig selv uden Hensyn til Vareprisniveauet, stod vort Forbund i den Situation, at der var Mulighed for at faa Forhandling om samtlige Overenskomster indenfor vort Forbund.

Det blev en meget vidtrækkende og betydningsfuld Forhandling, der med Opsigelsen af alle vore Overenskomster her blev indledet. Vort Forbund havde opstillet sit Lønprogram i store Træk efter den saakaldte sociale Linie, hvor det drejede sig om foruden at faa almindelig Dækning for Vareprisstigningen ogsaa at faa særligt Løntillæg for de laveste Lønninger.

Det lykkedes ogsaa at gennemføre dette Standpunkt, men ikke uden store Vanskeligheder.

Lønsituationen i 1938 frembyder i det hele for den opmærksomme Iagttager en stærk Illustration til de Hovedsynspunkter, der i Lønforholdet gør sig gældende baade paa Arbejdsgiver- og Arbejderside, naar det gælder Arbejdsmændene, men desuden ogsaa visse karakteristiske Træk i Forholdet mellem Fagforbundene indbyrdes i Konfliktsituationer.

Det var naturligvis paa Forhaand en Vanskelighed at føre Løntillæg igennem ud over, hvad der refererede sig til Vareprisstigningen. Alt i Forvejen havde Arbejdsgiverforeningen 2 Aar i Træk hævdet det Synspunkt, at Arbejdsmandslønningerne var høje nok og ikke burde have noget Tillæg.

Dette Synspunkt havde maattet vige gennem de Lønforhøjelser, der havde fundet Sted i disse to Aar, og nu kom man og vilde have yderligere Lønforhøjelser til Arbejdsmændene. Dette kunde Arbejdsgiverforeningen ikke tage, og de kunde heller ikke tilbageholde deres almindelige og principielle Synspunkt med Hensyn til Arbejdsmandslønningerne i Forhold til Haandværkerlønningerne, hvor man mente, at Arbejdsmandslønningerne snarere var for høje end for lave.

Vi er her inde ved et meget vigtigt Forhold i vor Lønpolitik, der ogsaa berører vor hele Organisations-Struktur. Det er jo bekendt for os alle, at vi indenfor vore mange Branchegrupper har Arbejdere, der er ligefrem haandværksmæssigt uddannet, og som i Kraft heraf, og med fornøden Støtte af Organisationerne, har opnaaet Lønninger, der ikke er lavere end Haandværkernes, men

vi ved ogsaa, at vi indenfor vort Forbund har mange Tusinder af Kammerater, der ikke indtager en Plads i Produktionslivet af egentlig haandværksmæssig Art af nogen Betydning, og overfor disse Arbejdere søger Arbejdsgiverforeningen med alle Midler at opretholde den foreliggende Lønforskel i Forhold til Haandværkernes Lønninger. Men det er ogsaa netop paa dette specielle Punkt, at vort Forbund maa sætte haardt ind, naar det gælder om at følge den sociale Linie i vor Lønpolitik, hvor det drejer sig om først og fremmest at faa Lønnen op for de lavestlønnede.

Her staar to Modsætninger, vor og Arbejdsgivernes, skarpt overfor hinanden. Det er paa denne Linie, at vort Forbund maa føre sine haardeste Kampe mod Arbejdsgiverne. Saaledes har det været alle Dage, og saaledes maa det fortsætte med at være, indtil en Lønstandard er gennemført, hvor ikke haandværksmæssig eller specialmæssig Uddannelse alene er afgørende for, hvad Lønnen skal være, men hvor Lønnen ogsaa fastsættes under Hensyn til det Krav, ethvert Menneske har paa at kunne føre en taalelig økonomisk Tilværelse i Livet.

Her har vort Forbund fra sin Start ført en utrættelig, men ogsaa virksom Kamp mod Arbejdsgiverne, og vort Forbund maa fortsætte dermed, saalænge en meningsløs og uretfærdig lav Lønstandard kan konstateres blandt vore Medlemmer.

Om vort Forbund har haft Held i disse Bestræbelser, hvor man her staar overfor en Modstand, der kan udarte til et ligefrem Princip, det viser Statistiken. Hvis vi følger Linien tilbage i vort Forbunds mangeaarige Virksomhed, vil det ses, at denne altid først og fremmest har drejet sig om de lavestlønnede, og vil vi se paa de senere Aars Lønbevægelse, vil vi finde det samme Fænomen.

Det er de lavestlønnede, der staar forrest paa vort Lønprogram, og det er ogsaa de lavestlønnede, der denne Gang har faaet de største Tillæg, ikke alene procentvis, men i mange Tilfælde ogsaa faktisk.

Modsætningsforhold søgtes etableret mellem fag- og ufaglærte.

Hvis man vil have en yderligere Bekræftelse paa, hvad jeg her har sagt, vil jeg blot henvise til en af Arbejdsgiverforeningen inspireret og i »Nationaltidende« optaget Artikel, som findes i Kongreshæftet, hvor det af mig her fremdragne Forhold findes nærmere belyst.

Artiklen er god at faa Forstand af. Den tilkendegiver ikke alene Arbejdsgivernes Standpunkt overfor Arbejdsmændene, men indeholder tillige en slet skjult Appel til Haandværksfagene om at være Arbejdsgiverne behjælpelige i dette Forhold.

Det skulde prentes dybt i Bevidstheden hos hver eneste Arbejdsmand, hvad det er, der her foreligger, saaledes at han kunde naa til den fuldkomneste Erkendelse af, hvilken Nytte den store Arbejdsmandsorganisation netop er for de daarligst lønnede Arbejdere, og det skulde indgaa i Bevidstheden i andre Fagorganisationer, hvilken Betydning det har, at der forefindes en stor og stærk Organisation, som netop kan varetage denne vigtige Opgave stadig at søge Lønnen forbedret for de daarligstlønnede, fordi Lønvilkaarene for den store Gruppe af saakaldte ufaglærte Arbejdere i Virkeligheden er Bunden, Fundamentet, Udgangspunktet for al Lønfastsættelse for den samlede, fagorganiserede Arbejderstand, og det skulde ikke mindst indgaa i den hele Befolknings Bevidsthed, hvilken kulturel Betydning Arbejdsmandsforbundets store Organisations- og Virkefelt som Fagorganisation har for den hele Samfundsudvikling.

Den Tendens, som Arbejdsgivernes Artikel i »Nationaltidende« vender mod Haandværksfagene, og som ogsaa under vore Forhandlinger med Arbejdsgiverforeningen ved flere Lejligheder har stukket Hovedet frem og giver Udtryk for Standpunktet: Opretholdelsen af Forskellen mellem Haandværkerlønnen og Arbejdsmandslønnen, kan dog næppe have afsat noget som helst Spor i andre Fagorganisationer. Det Samarbejde, der mellem disse Organisationer under De samvirkende Fagforbunds Ledelse er paabegyndt, har alligevel trods visse Brist faaet en saadan Start, at der er godt Haab om en frugtbar Fortsættelse, under hvilken der ikke er Plads for nogen lønmæssig Klassedeling af gennemgaaende generel eller principiel Art efter saadanne Linier.

Der er naturligvis i Samarbejdet i Almindelighed, det skal ikke skjules, visse Vanskeligheder at overvinde, og det vilde ikke være rimeligt ved denne Lejlighed ikke at omtale et Par Forhold, der fandt Sted i den nylig afsluttede Overenskomstsituation, som netop i Henseende til Samarbejde har en vis Interesse.

Ud fra Betragtningen: De lavestlønnede først, maatte vort Forbund naturligvis stille Krav om en Forhøjelse af de lave Timelønninger i Jernindustrien. Mindstebetalingen var for Arbejdsmændene her 101 Øre, og for Faglærte 102 Øre, og det var derfor naturligt, at man fra vort Forbunds Side stillede Krav om en Forhøjelse af de 101 Øre, og samtlige faglige Organisationer indenfor Jernindustrien drøftede ogsaa i det før omtalte indledede Samarbejde, hvad vi skulde gøre her.

Det var ikke muligt at faa Centralorganisationen af Metalarbejdere, altsaa den store Smedeorganisation, til at gaa med herpaa. Man havde ligefrem ikke noget Ønske om at faa disse lave Lønninger hævet. Man mente, det var en Nødvendighed for Faget at have saa lav en Minimalløn som 102 Øre af flere Grunde, som vi andre, der havde den modsatte Opfattelse, ærlig talt slet ikke kunde begribe.

Det var ikke Arbejdsmændene alene, der mente, at disse lave Lønninger skulde op, men det var samtlige andre Fagorganisationer, der var beskæftiget indenfor Jern- og Metalindustrien, med Undtagelse af Centralorganisationen af Metalarbejdere.

Det er indlysende, at Forhandlingerne om dette Punkt maatte blive meget svære. Henvisningerne til, at den store Metalarbejderorganisation havde sluttet Overenskomst uden at have krævet noget Tillæg til disse lave Lønninger, vejede naturligvis vældigt til i Favør af Arbejdsgiverne, men det lykkedes os — som bekendt — desuagtet nogenlunde at føre vort Standpunkt igennem.

Nu stod man altsaa med en Arbejdsmands-Minimalløn, som var større end de faglærte Smedes, og hvilke Tanker den menige Smedesvend har gjort sig om dette Forhold, behøver man jo ikke at komme nærmere ind paa, men det faktiske er, at Situationen alligevel blev saa uholdbar for Smedeorganisationen, at den i Løbet af Sommeren ved en Forhandling med Jernindustrien opnaaede det samme Løntillæg, ganske vist ikke uden Ofre, idet man med Hensyn til det første Svendeaar for Udlærlinge skulde arbejde nogle Øre lavere pr. Time.

Det er ikke min Mening med disse Udtalelser i og for sig at ville sige noget ufordelagtigt om Metalarbejdernes Centralorganisation i dette Forhold. I Henhold til De samvirkende Fagforbunds Love var Organisationen i sin gode Ret til at handle, som den gjorde, idet De samvirkende Fagforbunds Love giver fuld Suverænitet her, men i Forholdet til Samarbejde mellem Fagene tør man jo nok paastaa, at der her foreligger en Brist, som det maa være Fagenes Sag at søge udjævnet i det fremtidige Samarbejde, saaledes at man ikke oftere kommer ud for et saadant Forhold, og paa et saa væsentligt Punkt som dette, hvor der oven i Købet forelaa en ganske særlig og kvalificeret Begrundelse for disse Lønningers Opgang ved Vareprisernes Stigning.

Jernbeton er Arbejdsmandsarbejde.

Men ogsaa med Murerforbundet havde vi en betydelig Kontrovers under Forhandlingerne. Ogsaa med dette Forbund, sammen med de øvrige Byggefagsorganisationer, var vi traadt i et vist Samarbejde med Hensyn til de Krav, der skulde opstilles — et Samarbejde, der naturligvis skulde føres videre under Forhandlingerne.

Midt under Forhandlingerne i Forligsinstitutionen viste det sig, at Murerforbundet paa et meget vigtigt Punkt indenfor *vort* Overenskomstomraade havde sluttet en Overenskomst med Murermestrenes Centralforening om, at Murersvendene kunde udføre Jernarbejde ved Jernbeton paa Timeløn plus et Tillæg af 25 pCt.

Der var ikke gjort noget som helst Forbehold med Hensyn til, om det skulde være større eller mindre Jern-

arbejder, der faldt ind under denne Bestemmelse. Den dækkede, saaledes som den var formuleret, over alt Jernarbejde, af hvad Navn nævnes kan i Jernbetonkonstruktioner, hvor Murermestre havde saadant Arbejde under Udførelse.

Murerforbundet havde ikke forhandlet med vor Organisation om dette Forhold, og var det ikke ved en ren Tilfældighed kommet os for Øre, at noget saadant havde fundet Sted, vilde der i dette Øjeblik staa 2 Organisationer med Priser for Jernarbejde, den ene nemlig vor med en detaljeret udarbejdet og gennem mange Aar hos vore Medlemmer indarbejdet Akkordprisliste for dette Arbejde, der gav vore Folk en god Fortjeneste, og paa den anden Side en Organisation, der simpelthen havde tilbudt at lave dette Arbejde paa Timeløn plus et Tillæg, der alt i alt maatte sætte Fortjenesten ved Jernarbejde betydeligt ned.

Det er ikke svært at forstaa, hvilket Indtryk det gjorde paa vort Forbunds Forhandlere, da dette Forhold kom for vore Øren. Det var jo saa langt fra i Samarbejdets Aand, at noget saadant kunde finde Sted, som det her foreliggende Forhold naturligvis maatte afføde den allerkraftigste Protest fra vor Side og fremkalde en meget spændt Situation.

Vi stillede nu overfor Forligsmanden, som iøvrigt ikke havde haft noget med denne specielle Sag at gøre, det Krav, at et eventuelt Mæglingsforslag fra hans Side til Afvikling af den hele Konflikt, skulde indeholde Bestemmelse om, at den mellem Murerforbundet og Murermestrene her indgaaede Overenskomst om Betaling for Jernarbejde *skulde udgaa* af deres Overenskomst, og vi understregede dette Krav med en meget bestemt Paastand om, at vi overhovedet ikke vilde anbefale et Forligsforslag til Vedtagelse hos vore Folk, der ikke havde annulleret denne bag vor Ryg indgaaede Ordning.

Forhandlinger med Murerforbundet om en Modificering af Bestemmelsen, saaledes at den kun kom til at gælde for mindre Arbejder, og i visse nærmere angivne Tilfælde, førte ikke til noget Resultat, idet det var vor Opfattelse, at denne Bestemmelse helt og afgjort maatte gaa ud af Murernes Overenskomst.

I denne Forbindelse skal det ogsaa nævnes, at De samvirkende Fagforbunds Repræsentant under Forhandlingerne gav vort Forbund fuldstændig Medhold, ligesom det jo ogsaa kan have sin Betydning at oplyse, at selve Arbejdsgiverforeningen erklærede sig indforstaaet med det Standpunkt, vort Forbund havde taget i denne Sag, stillede sig paa Linie med os, og kunde ikke give Murermestrene Medhold i, at denne Overenskomst med Murerne om Betaling for Jernarbejde kunde opretholdes.

De her omtalte Forhandlingsvanskeligheder vedrørende Centralorganisationen af Metalarbejdere, hvor det drejede sig om Minimallønningerne, og Murerforbundets Aktion med Hensyn til Jernarbejde ved Jernbeton, har jeg fremhævet som Episoder under det vanskelige Forhandlingsarbejde, der viser os, at det ikke under disse store Situationer alene er Arbejdsgiverne, der møder os med Vanskeligheder, men at saadanne ogsaa kan opstaa i betydeligt Omfang Organisationerne imellem.

Men det altoverskyggende Spørgsmaal i 1938-Forhandlingerne var dog Spørgsmaalet om særlige Løntillæg til de lavestlønnede.

Det vil kun være rimeligt ogsaa her at fæstne sig ved, hvilken Betydning Omsigt og Taktik har under en Lønsituation. Vort Forbunds Ledelse var naturligvis ganske klar paa, at en Arbejdsstandsning, saaledes som Erhvervstilstandene forelaa i det danske Samfund, ikke paa Forhaand kunde regnes at blive *populær* i Befolkningen, men een Ting var aldeles afgjort, at hvis man standsede Arbejdet ved Samfundets vigtigste Indtægtskilder, standsede Transporten for vort Landbrug m. v., saa kunde man med bombefast Sikkerhed fastslaa, at en Arbejdsstandsning af denne Art paa Forhaand maatte fremkalde *den stærkeste Kritik i Offentligheden.*

Vort Forbund maatte derfor tilrettelægge den hele Konfliktsituation med dette for Øje og drage Omsorg for, at en eventuel aaben Konflikt holdt sig indenfor saadanne Rammer, at man ikke med Føje kunde kritisere vor Organisation for grov Hensynsløshed mod det samlede Erhvervsliv.

Ved Forhandling til forskellige Sider gennemførte vort Forbund ogsaa, at Transportvirksomheden ikke blev medtaget, saafremt det skulde komme til Udbrud af de Strejker, vort Forbund havde varslet, og jeg tror ganske bestemt, at netop denne Omstændighed førte til den forholdsvis gode Udgang, som Lønsituationen fik med Hensyn til særlig Løntillæg til de lavestlønnede.

Vi stillede os, saaledes som vi havde tilrettelagt vor Lønsituation, ikke paa det Standpunkt, som Arbejdsgiverne gjorde i 1936-Konflikten, at Konflikten skulde have en hurtig Afslutning, hvis den kom til Udbrud. Vi gav igennem vore Dispositioner tværtimod tilkende, at vi var indstillet paa at tage en Konflikt over et langt Tidsrum, om det skulde være.

Hvis vi havde taget Transporten med i vore Strejkevarsler, vilde vi jo netop derigennem have tilkendegivet, at vi regnede med en *hurtig Afslutning*, thi enhver maatte vide, at en Transportkonflikt — ikke mindst med Henblik paa Landbrugseksporten, indebar i sig selv et meget betydeligt Vidnesbyrd om, at man ikke regnede med en Konflikt af lang Varighed.

Samfundet vilde ikke finde sig i en saadan Konflikt. Det vilde reagere paa alle tænkelige Maader. Regeringen vilde komme under et stærkt Pres, der hurtigt vilde forplante sig over til vort Forbund, og under hvilket Arbejdsgiverne vilde have den allerstørste Chance til at stoppe os i vore Krav om særlige Løntillæg til de lavestlønnede.

Nu kom den Situation ikke til at foreligge, og der er næppe nogen Tvivl om, at den Omsigt, med hvilken vort Forbund havde tilrettelagt den hele Lønsituation, ikke mindst med Henblik paa den her omtalte Side af Sagen, meget stærkt bidrog til, at de Konflikttrusler, som vi paa det allersidste af Forhandlingerne maatte sætte ind, for overfor Forligsinstitutionen at bringe den til Forstaaelse af vor faste Vilje til at gennemføre Løntillæg til de lavestlønnede, var alvorlig ment, og ogsaa egnet til at føre Sagen igennem.

Forhandlingerne om Detailkravene har skuffet.

Uagtet den Lønkampagne, vort Forbund har iværksat i de 3 forløbne Aar, vel nok i det store og hele maa siges at være nogenlunde tilfredsstillende, er Hovedledelsen ikke blind for, at der kan være adskillige af vore Afdelinger, som desuagtet har Grund til at være misfornøjet.

Jeg tænker her paa alle disse Detailkrav indenfor den enkelte Afdeling eller den enkelte Overenskomst, som man har ønsket gennemført ved disse Forhandlinger, men hvor man i ikke ringe Grad har lidt Skuffelse.

Jeg vil om dette Forhold blot sige, at vore Afdelinger maa ikke tro, at disse mindre Kravs Tilsidesættelse kan finde nogensomhelst Forklaring i Forsømmelse eller noget af den Art fra vort Forbunds Side under Forhandlingerne.

Det er meget langtfra Tilfældet. Langt den overvejende Del af de Ønsker, vore Afdelinger har fremsat med Hensyn til Landsoverenskomsten, har været optaget i vore Forslag til Arbejdsgiverne, og alle de specielle Krav af denne Beskaffenhed, vore Afdelinger har rejst og selv fremført under de Forhandlinger, der har fundet Sted ude i Afdelingerne, har Forbundet videreført til Forhandling i de højere Instanser.

Det er rigtigt, at man paa dette mere sekundære Overenskomstområde maatte have et vist berettiget Krav paa at faa en betydelig Del af disse Smaakrav gennemført, end Tilfældet blev. For vi har jo faaet Forhandlingsreglerne.

I 1936 enedes Hovedorganisationerne, De samvirkende Fagforbund og Arbejdsgiverforeningen, om de saakaldte Nye Forhandlingsregler, som vi jo alle, eller i hvert Fald de fleste af os kender gennem den Omtale, de har faaet paa forskellig Maade, ogsaa i vort Forbunds Fagblad.

Og Meningen med Forhandlingsreglerne var jo netop den, at man ved Hjælp af disse i Modsætning til tidligere skulde ind i virkelige Realitetsdrøftelser om alle de mange Detailspørgsmaal, som igennem flere Overenskomstperioder var blevet droppet paa Grund af Arbejdsgivernes Vrangvilje til Forhandling, og paa Grund af Ar-

bejdsgiverforeningens Taktik med at samle saa meget som muligt sammen til Forligsmandsforhandling for der at faa det hele fejet af Bordet.

Forhandlingsreglerne giver jo netop Anvisning paa, hvorledes man *nu* skal forholde sig. Der er afsat Tidsbegrænsning til Underorganisationsforhandling, til Hovedorganisationsforhandling og til Forligsmandsforhandling, og der er paa forskellig Maade givet Anvisning paa, hvorledes Forhandlingsformerne skal gøre sig gældende.

Jeg skal ikke kritisere disse nye Forhandlingsregler. De er sikkert i sig selv gode nok. De indeholder en Del vigtige Bestemmelser, der er af positiv, gavnlig Art for Arbejderne. Jeg sigter her ikke mindst til Bestemmelserne, der sikrer Arbejderne deres sædvanlige Fortjeneste, bl. a. naar Maskintekniken griber ind i deres Arbejde i Overenskomstperioden og skubber de gældende Akkordpriser ud af Kraft.

Men det gælder med Hensyn til disse Forhandlingsregler som til saa meget andet her i Livet, *at det kommer an paa god Vilje*. Man kan paa Papiret skrive lige saa meget, som det skal være, om, hvad man er forpligtet til overfor hinanden med Hensyn til Forhandlingsformerne, og selvom *Forudsætningen* for Anvendelsen af disse Forhandlingsformer er, at der *skal* komme et positivt Resultat ud deraf, saa beror det jo dog alligevel til syvende og sidst paa Parternes *gode Vilje til at erkende* en saadan Forudsætning. Er den ikke til Stede, hjælper Forhandlingsregler ikke stort.

Jeg tør ikke paastaa, at Forhandlingsreglerne paa dette Punkt overhovedet ikke har været til Gavn. Der ligger jo alene i deres Tilstedeværelse i hvert Fald en moralsk Forpligtelse hos Parterne til at søge et Resultat ført igennem, og noget sker der oj ogsaa nu og da.

Men Resultatets *Omfang* er alligevel bestemt af *den* gode Vilje, hvormed man søger at komme Forhandlingsreglernes Forudsætninger imøde, og vi kan godt konstatere, at nogen særlig god Vilje har der i dette Foraar ikke foreligget fra Arbejdsgivernes Side.

Men det er langtfra vort Forbund alene, der her har noget at besvære sig over. Det er saa at sige samtlige Fagforbund, der har Grund til Klage. Naar der føres Forhandlinger i Forligsinstitutionen i en stor Lønsituation, er der jo mange Fag med, og vi har gensidig Lejlighed til at underrette os om, hvorledes det gaar med Forhandlingerne i de andre Fag, og her viste det sig, at disse havde Grund til de samme Besværinger, som vi for vort Vedkommende havde.

I mangfoldige Tilfælde er en lang Række af saadanne Smaakrav, hvor berettigede de end kan være, skubbet til Side igennem alle Forhandlingsinstanserne, og ved Overenskomstens Fornyelser blevet efterladt som uopfyldte Ønsker, og der er aldeles ingen Tvivl om, at der her foreligger et Forhandlingsomraade, der maa paakræve Organisationernes allerstørste Interesse.

Det er selvfølgelig svært for Forligsinstitutionen at grave sig ned i den Bunke af Smaakrav og søge Enighed tilvejebragt mellem Parterne om hver enkelt af disse Krav for sig. Det er et aldeles uoverkommeligt Arbejde, og Forligsinstitutionen mangler selvfølgelig her ogsaa den fornødne faglige Indsigt.

Men Arbejdsgiverorganisationerne bør ikke benytte sig heraf, og det maa være en Opgave for Fagorganisationerne i den kommende Tid at søge tilvejebragt en Forhandlingsteknik, navnlig under Forligsmandsforhandlingerne, der gør det muligt at føre en virkelig reel og rationel Forhandling ogsaa om dette Overenskomststof, der jo i mange Tilfælde kan være af overordentlig stor Betydning for Arbejderne indenfor det paagældende Virksomhedsomraade.

Naar det derfor ikke har været muligt for vort Forbund at gennemføre alle de Ønsker, vore Afdelinger har stillet vedrørende disse Overenskomstdetaljer, er det ikke, fordi Spørgsmaalene ikke har været ført frem til Forhandling, men fordi den hele Forhandlingsteknik under den Taktik, Arbejdsgiverne kan sætte i Scene, i Øjeblikket ikke spænder over Midler til de herhenhørende Forhandlingers effektive Gennemførelse. (Fortsættes)

Fælles Formand

for Dansk Arbejdsmands Forbund og Arbejdsløshedskassen

Ved vort Forbunds Arbejdsløshedskasses Delegeretmøde, der afholdtes i Kontinuation til Forbundets Kongres, forelaa i Aar en særlig Situation, idet Arbejdsløshedskassens mangeaarige Formand, Landstingsmand Johs. Nielsen, forud havde meddelt Hovedledelsen, at han ikke mere ønskede Genvalg.

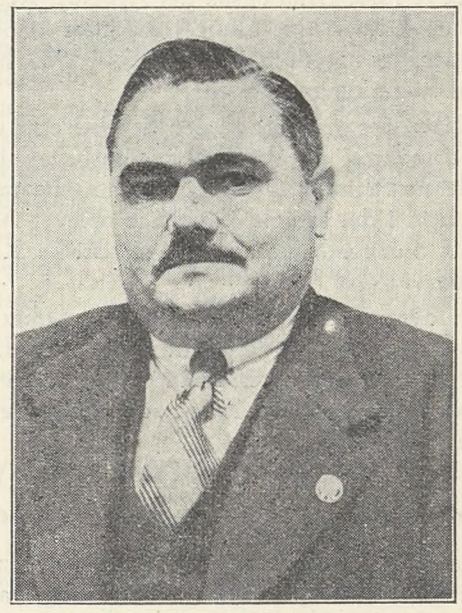

Hovedledelsen havde som Følge heraf, og efter en indgaaende Drøftelse af det foreliggende Forhold, forelagt Delegeretmødet Forslag om, at der i Fremtiden etableredes en Ordning saaledes, at Forbundet og Arbejdsløshedskassen havde fælles Formand. Dette Forslag var Genstand for en omfattende Drøftelse paa Delegeretmødet, som derefter ved en Afstemning udtalte sin Tilslutning til det af Hovedledelsen stillede Forslag, hvorefter Forbundets Formand fremtidig ogsaa er Formand for Arbejdsløshedskassen.

Hovedledelsens Forslag indeholdt imidlertid ogsaa Forslag om, at Kassens daglige Virksomhed blev forestaaet af en Forretningsfører, og hertil valgtes efter Delegeretmødets Tiltrædelse af Forslaget om Fælles-Formand for Forbund og Arbejdsløshedskasse, Rejsesekretær Marius Sørensen, Ulstrup.

Marius Sørensen er en kendt Mand indenfor hele vort Forbunds og Arbejdsløshedskasses Virksomhed. Allerede i 1922 valgtes han til Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse, forud havde Marius Sørensen fra 1919 været Kasserer for Ulstrup Afdeling og fra 1920 Afdelingens Formand og Kontrolbestyrer. I 1929 valgtes han paa Kongressen tillige som Forbundets Rejsesekretær og Agitator, og dette Hverv udførte han til 1934, paa hvilket Tidspunkt han overtog Hvervet som Rejsesekretær i Arbejdsløshedskassen. Marius Sørensen har desuden udøvet en udstrakt Virksomhed indenfor det lokale Partiarbejde, han er saaledes Sogneraadsmedlem, Medlem af Amtsraadet, Revisor i Viborg Amts Sogneraadsforening samt Medlem af den socialdemokratiske Kredsorganisations Forretningsudvalg og meget andet. Der er derfor ingen Tvivl om, at den nye Forretningsfører i Arbejdsløshedskassen møder med de bedste Forudsætninger for at udføre det omfattende Arbejde, der vil paahvile ham indenfor denne store Institution. Vi ønsker ham Held og Lykke med Arbejdet.

Det danske Socialdemokrati 1929-39

I.

Naar den danske Vælgerbefolkning i Foraaret og Sommeren kaldes til Valgurnerne, er det ikke alene det vigtige Spørgsmaal om en ny Grundlov, der paakalder Interesse. Det er i høj Grad ogsaa det Arbejde, Regeringen og Socialdemokratiet har udført i de snart 10 Aar, der er gaaet siden det betydningsfulde Valg i 1929, hvorefter Regeringen Stauning traadte til.

Den Indsats, der er øvet, og den Styrkelse af det danske Socialdemokrati og dansk Arbejderbevægelse, som er sket i denne Periode, er saa meget mere bemærkelsesværdig, som vi i det samme Tiaar har oplevet Arbejderbevægelsens Sammenbrud og den fascistiske Reaktions Sejr i Centraleuropa.

Reaktion over Europa, Oprustning og Diktatorernes Forberedelser til Krig; en Verdenskrise af et Omfang som aldrig før, der rystede Grundvolden for Landets Økonomi — det er Baggrunden for Socialdemokratiets Virksomhed det sidste Tiaar.

Venstreregeringens negative Politik.

Socialdemokratiets afgørende Gennembrud fandt Sted ved Valget den 24. April 1929. Dette Valg havde sin særlige Baggrund i de politiske Begivenheder i Aarene 1926—29.

Disse Aar førte Venstreregeringen under Madsen Mygdals Ledelse en yderst haardhændet Politik, som især karakteriseredes ved drastiske Nedskæringer af de sociale Budgetter og af Tjenestemændenes Lønninger. Sociallovgivningens Nedskæring ramte Invaliderentenyderne, de gamle, de arbejdsløse (al ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse blev skaaret bort) og Sygekasserne. Ialt androg disse Nedskæringer 30—35 Mill. Kr. om Aaret. Tjenestemændene mistede en Snes Mill. Kr. aarligt — i Stedet gav man Skattelettelse til de rige Aktieselskaber og store Formueejere.

Iøvrigt lod Regeringen Erhvervslivet passe sig selv. De Erhverv, der fremførte Ønsket om en lempelig Beskyttelse imod Valutadumping og andre Former for Udlandets Indtrængen paa det danske Marked, blev afvist med den kyniske Bemærkning: Lad falde, hvad ikke kan staa!

Det var en ond Tid for Arbejdere og Smaakaarsfolk. Intet Under, at den brede Befolkning aandede lettet op den Martsdag, det meddeltes, at Regeringen Madsen Mygdal var fældet og udskrev Valg.

Valgsejren.

Valgdagen den 24. April var en af de stolteste Dage i dansk Arbejderbevægelses Historie. Socialdemokratiets Fremgang var næsten 100.000 Stemmer og 8 Mandater. Fra 37,2 % af samtlige afgivne Stemmer i 1926, rykkede Partiet frem til 41,8 %. Da de Radikale opnaaede 10,7 %, havde de to demokratiske Partier tilsammen 52,5 % af samtlige Stemmer og dermed et betydeligt sikrere Flertal end Venstre og de Konservative i den foregaaende Periode (de to Partier opnaaede ved Valget i 1926 kun 48,9 % af Stemmerne — og dog benyttede de Magten paa Trods af Ønskerne hos socialdemokratiske og radikale Vælgere, der dog ved samme Valg udgjorde 48,5 % af samtlige afgivne Stemmer).

Antallet af Mandater blev for Socialdemokratiet 61, de Radikale 16 — ialt 77 overfor 72 hos de andre Partier (heraf Smaapartierne 4).

Regeringen og dens Arbejdsprogram.

Den første socialdemokratiske Regering havde i Aarene 1924—26 gjort den Erfaring, at en Regering ikke er særlig stærk, naar den *ikke* har et fast Flertal bag sig i Folketinget. Et saadant Flertal kunde nu skabes ved et Samarbejde med de Radikale; med dette Parti kunde der tilvejebringes Enighed om en Række vigtige demokratiske Reformer til Gavn for Befolkningens brede Lag. Da ogsaa de Radikale erkendte Værdien heraf, enedes de to Partier om en Koalitionsregering bestaaende af 9 Socialdemokrater og 3 Radikale med *Stauning* som Regeringschef.

Det Arbejdsprogram Regeringen fremlagde for Rigsdagen gik i Hovedsagen ud paa:

Bekæmpelse af Arbejdsløsheden ved Iværksættelse af offentlige Arbejder, ved ny Udstykning og Jord til Husmandsbrug, ved Grundforbedringsarbejder, ved Udvikling af Fiskeriet samt ved Foranstaltninger til Fremme af Industriens Modernisering og til Oparbejdelse af nye Markeder for dansk Produktion.

Tilvejebringelse af Krisehjælp for langvarigt arbejdsløse.

Genopbygning og Forenkling af den sociale Lovgivning.

Ophævelse af Loven om Erhvervs- og Arbejdsfrihed (Tugthusloven).

Ophævelse af Valgretsindskrænkningerne i den kommunale Valglov.

Flytning af Skattebyrden fra Arbejde og Forbrug til samfundsskabte Værdier.

Ændringer i Valgloven og Gennemførelse af dermed sammenhængende Grundlovsændring, herunder Landstingets Afskaffelse.

Revision af Bank-, Aktieselskabs- og Forsikringslovgivningen samt Lovgivning om Truster og Monopoler.

Skolereformer, i første Række Forbedring af Læreruddannelsen.

Dette Program var naturligvis ikke Udtryk for hver af de to Partiers principielle Opfattelse af Samfundsproblemerne. Det bygger paa, hvad man kunde enes om — alt andet maatte man lade ligge.

Men Programmet indeholdt positive, demokratiske Reformer, hvis Gennemførelse i høj Grad vilde ændre Vilkaarene for de brede Befolkningslag i Danmark.

Herom i en følgende Artikel.

Landarbejderspørgsmaalet paa Kongressen

Blandt de mange store og betydningsfulde Spørgsmaal, som blev behandlet paa vort Forbunds nylig afholdte Kongres, spillede Landarbejderspørgsmaalet en fremtrædende Rolle. — Landarbejdernes Stilling økonomisk og organisatorisk var Genstand for en meget indgaaende Drøftelse. Kongressen sammenfattede vort Forbunds Standpunkt i denne Sag saavel overfor Lovgivningsmagten som overfor Arbejdsgiverne i følgende Udtalelse:

I. **Kongressen godkender den aflagte Beretning og opfordrer den kommende Ledelse til i saa vid Udstrækning som gørligt at søge gennemført de i Forbindelse med Overenskomstforholdene af Afdelingerne indsendte Forslag og de under Debatten herom gjorte Henstillinger.**

II. **Kongressen paalægger meget bestemt den kommende Ledelse at drage fornøden Omsorg for, at Forbundets faglige Arbejdsomraade værnes, og at mellemfaglige Grænsespørgsmaal med andre Fag ikke faar en uforsvarlig og ensidig Løsning paa Bekostning af vort Forbunds faglige Interesser,** ligesom det paa samme Maade paalægges Ledelsen at værne vort almindelige Organisationsomraade, saaledes at vort Forbunds Aktionskraft fortsat opretholdes til Gavn for vore Medlemmers samlede Interesse.

III. Kongressen maa tilbagevise de ofte fremsatte Paastande om Vanskelighederne med at erholde den fornødne Arbejdskraft i Landbruget. Den store Arbejdsløshed blandt Landarbejderne er overalt i Stand til i rigeligt Maal at dække ethvert Behov, og en nærmere Paavisning heraf er fuldkommen overflødig, da Kendsgerningerne herom desværre taler sit meget tydelige Sprog.

Landarbejderne ønsker i Lighed med andre Arbejdere at staa i det bedst mulige Forhold til deres Arbejdsgivere, men maa paastaa, at de i ledende Landbokredse stadig fremsatte Udtalelser og givne Anvisninger om Bekæmpelse af Landarbejdernes faglige Organisationer er uegnede til Tilvejebringelsen heraf og skaber paa dette Punkt et beklageligt og unaturligt Modsætningsforhold mellem Arbejder og Arbejdsgiver, som man i andre Erhverv, gennem Anerkendelsen af de faglige Organisationer, forlængst har overvundet til Gavn for begge Parter.

Det er ganske aabenlyst for Landbrugets Arbejdere, at den fjendtlige Indstilling, der her foreligger, mod deres organisatoriske Bestræbelser paa ligesom andre Arbejdere at naa frem til lønmæssig Indflydelse og Agtelse og Respekt for deres Indsats i Erhvervet, foruden at dække over egne smaalige, økonomiske Interesser, ogsaa har til Hensigt at fremkalde i Offentligheden en Opinion mod disse daarligt stillede Medborgere, hvis Resultat skulde blive, at den kun knapt tilmaalte sociale Haandsrækning, Samfundet yder dem, naar Arbejdsløsheden faar Tag i dem, i Modsætning til, hvad der ydes Landbrugerne selv, naar de er i økonomiske Vanskeligheder, kunde blive dem frataget eller forringet, saaledes at deres Modstandsevne overfor Misbud i Arbejdsbetingelserne blev yderligere forringet, ligesom de i Forbindelse hermed staaende politiske Formaal ogsaa er ganske aabenbare.

Kongressen opfordrer Landbrugerne til at ændre denne utidssvarende og lidet medborgerlige Holdning overfor deres Medhjælpere og hermed bidrage til at udslette et unaturligt Skel, hvis Opretholdelse kun er til Skade for en sund økonomisk Udvikling indenfor Landbruget og for vort hele politiske Liv.

Idet Kongressen bringer Regeringen sin Tak for den udviste Interesse for Landarbejdernes vanskelige Kaar, paapeger vi med Henblik paa disse Nødvendigheden af Lovgivning om:

Revision af Medhjælperloven,
fornøden Arbejderbeskyttelse,
Landvæsenselevers faglige Uddannelse,
fortsat Boligbyggeri paa Landet for Landarbejderne,
øget Beskæftigelse af voksen og gift Arbejdskraft i Landbruget,
Landarbejdernes Arbejdstid i Landbruget,
Revision af Ferieloven, vedrørende Landarbejderne, og
Foranstaltninger til almindelig Højnelse af Landarbejdernes sociale Kaar.

Kongressen tilkendegiver ogsaa Forstaaelse for Nødvendigheden af Landbrugets Arbejderes egen faglige og politiske Indsats til disse Formaals Fremme.

Ny Forbundsrevisor

Under Kongressens Behandling af de indkomne Forslag til Lovændringer, behandledes samtidig et Forslag fra Hovedbestyrelsen om, at der fremtidig kun skulde

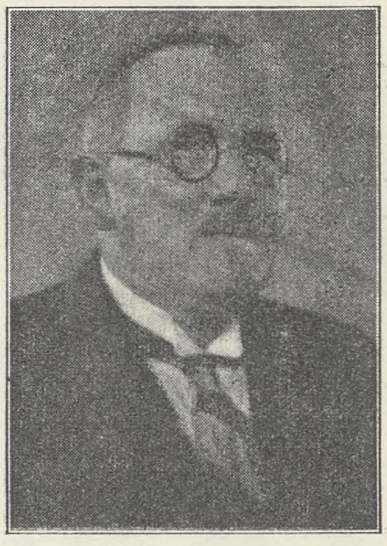

være 2 Revisorer i Stedet for som hidtil 3. Dette Forslag vedtoges, og ved det efterfølgende Valg til Forbundsrevisorer opnaaede Forbundets mangeaarige Revisor, Thomas Nielsen, ikke Genvalg. De 2 Revisorer er derefter Jens Pedersen, Aalborg, der har været Revisor i en Aarrække og Viggo Larsen, København, som er nyvalgt.

Viggo Larsen, der har fungeret som Revisor i en Del af den forløbne Kongresperiode, idet han indkaldtes som Suppleant for afdøde Carl Nielsen, Søllested, er født den 30. Oktober 1890. Han har været Tillidsmand for sine Kammerater paa Dansk Industri Syndikat i Tidsrummet fra 1916 til 1930 bortset fra en enkelt kortere Afbrydelse. I 1917 valgtes Viggo Larsen til Medlem af Bestyrelsen for Støberi-Special- og Maskinfabrikarbejdernes Afdeling og til Afdelingens Sekretær 1930, og er fremdeles Indehaver af disse Tillidshverv. Vi ønsker Viggo Larsen til Lykke med det ansvarsfulde Hverv som Forbundets Revisor.

Arbejdsmændenes Afdeling for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne fejre

50 AARS JUBILÆUM

Den 22. Oktober fejrer vort Forbunds Afdeling for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne 50aars Jubilæum. Der er nogen Divergens om, hvorvidt den omtalte Dato er rigtig og der nævnes i Afdelingens Festskrift baade den 28. og 7. Oktober, som Stiftelsesdag, men det er jo ikke Dagen eller Datoen, der er det afgørende, Hovedsagen er, at Afdelingen gennem alle de forløbne Aar har været en Kendsgerning og at der paa det Omraade, som Afdelingen, der indtil Sammenslutningen med vort Forbund i 1937 kaldtes Forbund, har haft som naturligt Virkefelt, er gjort en Indsats af Betydning for de Kammerater, der har betroet deres Velfærd til Organisationen.

Ses der tilbage paa den Virksomhed, der med Organisationen som Basis er udfoldet til Højnelse af Arbejdsmændenes beskæftigelsesmæssige og lønmæssige Vilkaar, maa det erkendes, at der har været udfoldet et omfattende Initiativ, saaledes at Medlemmerne i stigende Tal har tilsluttet sig Organisationen, der paa nuværende Tidspunkt tæller over 1700 Medlemmer.

Allerede i 1924 byggede Afdelingen sit eget Hus paa Brogaardsvej i Gentofte, men ogsaa denne Opgaves Løsning skabte Vanskeligheder. Man var ikke tilbøjelig til at sælge Grund til Formaalet, idet man henviste til, at de omliggende Grunde vilde blive værdiforringet. Men det lykkedes naturligvis at tilvejebringe det fornødne Grundareal, og paa dette opførtes efter Tegning af Arkitekt Kalsbøl-Knudsen Afdelingens Ejendom. Tilbudssummen lød paa 30.846 Kr. Det er en rummelig Ejendom, Afdelingen derved kom i Besiddelse af, og mange Medlemmer var endog tilbøjelige til at bedømme Ejendommen til at være meget for stor til Formaalet. Udvik-

Afdelingens Ejendom paa Brogaardsvej.

Den nuværende Bestyrelse.

lingen har imidlertid vist, at man burde have bygget endnu større for helt og fuldt at kunne tilfredsstille det Krav til Plads, som navnlig under større Arbejdsløshedsperioder stilles.

Som allerede nævnt bestod Afdelingen indtil 1937 som selvstændigt Forbund, men blev den 1. April 1937 efter forudgaaende gentagne Afstemninger blandt Medlemmerne tilsluttet vort Forbund, hvad der naturligvis kun kan være en Fordel for begge Parter.

Ved Afdelingens 50-aars Dag takker vi for Indsatsen i de forløbne Aar og for Samarbejdet siden Sammenslutningen, idet vi hertil knytter Ønsket om fortsat Fremgang i de kommende Aar.

Nye Hjælpeforretningsførere

I den 3aarige Periode, som afsluttedes med Forbundets nylig afholdte Kongres, er vort Forbunds Medlemstal som bekendt steget meget betydeligt, og dermed er tillige meget store og omfattende Omraader af nyt Land — organisatorisk set — blevet underlagt vort Forbunds Virksomhed. Sagernes Antal og dermed Arbejdets Omfang er som Følge deraf ogsaa steget ganske betydeligt. Hovedbestyrelsen havde derfor ment det nødvendigt at forelægge Kongressen Forslag om Forøgelse af Forretningsførernes Antal, saaledes at Medlemmernes Interesser i enhver Henseende kunde blive tilfredsstillende varetaget.

Kongressen tilsluttede sig dette Forslag, og Resultatet blev, at der valgtes 2 nye Hjælpeforretningsførere, og disse blev for Jord-, Beton- og Bygningsgruppens Vedkommende Formanden for Jord- og Betonarbejdernes Afdeling i København, Hovedbestyrelsesmedlem Peter Andersen, og for Transportarbejdergruppens Vedkommende Formanden for Esbjerg Afdeling, Hovedbestyrelsesmedlem Peder Poulsen, Esbjerg.

Peter Andersen, der som allerede nævnt er Formand for den københavnske Jord- og Betonarbejderafdeling, er født i København den 22. Januar 1887, og har levet hele sin Barndom og som Voksen her. Han begyndte som

Mælkedreng og udførte denne Beskæftigelse til sit attende Aar. Fra 1905 har han været Medlem af Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, blev meget hurtig Medlem af sin Klubs Bestyrelse og valgtes i 1913 til Klubbens Formand og har siden da deltaget i alle de Forhandlinger,

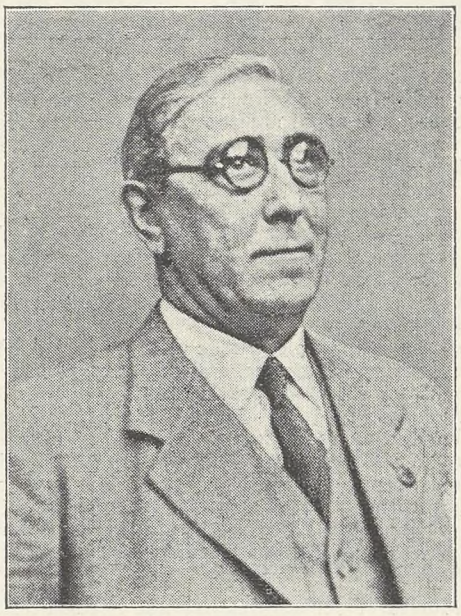

Peter Andersen.

som førtes vedrørende Brancheklubbens Medlemmers Arbejdsforhold. I 1916 blev Peter Andersen Kontrolassistent indenfor Afdelingen og valgtes i 1932 til Jord- og Betonarbejderafdelingens Formand. Desuden har han i flere Aar været Dommer i D.F.V. Han maa derfor siges at være i Besiddelse af alle de Forudsætninger, som er nødvendig for at kunne udføre en Forretningsførers Gerning indenfor Jord-, Bygnings- og Betonarbejdergruppens Virksomhed.

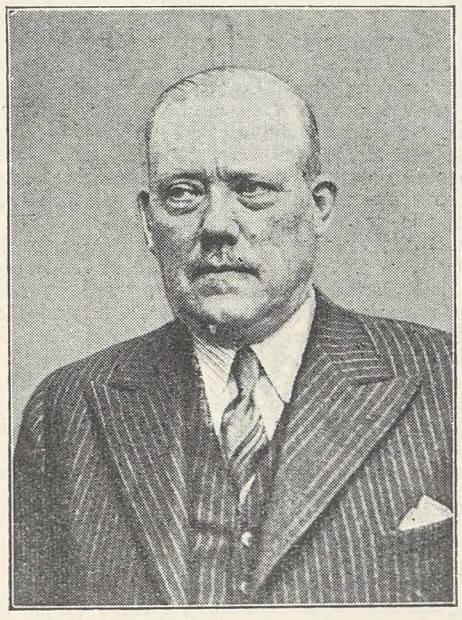

Peder Poulsen.

Peder Poulsen, Esbjerg, er født i Thy, og har som saa mange af vort Forbunds Tillidsmænd udført sit første Arbejde som Hyrdedreng. Kom som ganske ung til Esbjerg og har senere været beskæftiget som Havnearbejder ved Havnen der. Han blev i 1927 valgt til Afdelingens Formand. Siden 1929 har han været Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse.

Medens Peder Poulsen har været Formand for Esbjerg Afdeling, er denne vokset til at tælle 2500 Medlemmer, og mange lokale Vanskeligheder har der været at kæmpe imod. Poulsen har desuagtet ogsaa haft Tid til at beskæftige sig med det øvrige lokale Organisationsarbejde og har foruden det omfattende Arbejde direkte vedrørende vort Forbunds Afdeling lagt et stort Arbejde indenfor den lokale Fællesorganisation.

For begge de nyvalgte Forretningsførere gælder det, at vi ønsker dem Held og Lykke til Udførelsen af det meget krævende Arbejde indenfor vort Forbunds Virksomhed til Glæde for dem selv og til Gavn for de Medlemmers Interesser, som de er valgt til at varetage.

Sukkerhusarbejdernes Afdeling i Odense har jubileret

Den 3. September fejrede Sukkerhusarbejdernes Afdeling i Odense 35aarsdagen for Afdelingens Oprettelse. Oprindelig stod Sukkerhusarbejderne tilsluttet Fabrik-

Afdelingens Bestyrelse.

arbejdernes Afdeling, men i 1903 blev det besluttet at oprette en selvstændig Afdeling, som derefter har taget sig af de specielle Forhold, der vedrører Sukkerhusarbejderne og deres Beskæftigelse.

Paa dette Omraade saavel som paa andre Arbejdsfelter har der gennem Aarene været en rig Udvikling, der har gjort Sammenhold og fælles Indsats nødvendig for at faa Andel i de samme Fremskridt og Forbedringer, som efterhaanden er blevet opnaaet indenfor andre Brancher.

Afdelingen tæller 120 Medlemmer og er saaledes ikke blandt de særlig store, men det organisatoriske Arbejde, som er udført med Afdelingen som Basis, har skabt Respekt for Arbejdernes Krav overfor modstaaende Arbejdsgiverinteresser udadtil og virket opbyggende for Solidaritetens Ide indadtil. Det var derfor med god Grund Afdelingen paa Festdagen samlede sine Medlemmer til en festlig Sammenkomst i Den nye Forsamlingsbygning, ved hvilken Lejlighed Forbundets Formand, Axel Olsen, talte. Vi bringer vedføjet et Billede af Afdelingens nuværende Bestyrelse.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

VOLDGIFTSSAGEN
Dansk Arbejdsmands Forbund
mod
Industrifagene
(A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosfat-Fabrik).

Aar 1938 den 30. Juli Kl. 10 Formiddag afholdt Voldgiftsretten Møde i Industrifagenes Lokaler, Store Kongensgade 40, her.

Til Stede var den af Parterne valgte Opmand, Landsdommer H. Preisler Knudsen, samt de af de to Organisationer valgte Voldgiftsmænd, *henholdsvis* Forretningsfører Otto Jespersen og Forbundssekretær Robert Nielsen *og* Direktør Johs. Petersen og Kaptajn Gustav Fog.

For Dansk Arbejdsmandsforbund mødte Afdelingsformand Tranders og Tillidsmand Jepsen.

For Arbejdsgiveren A/S Fredericia Svovlsyre -og Superfosphat-Fabrik mødte Overingeniør Warming og Fabrikbestyrer Hemmingsen.

Der fremlagdes:

A. Skrivelse af 22. Juli d. A. fra de to Organisationer.
B. Referat af et den 17. Juni d. A. afholdt Mæglingsmøde.
C. Referat af et den 14. Juli d. A. afholdt Møde mellem Sagens Parter og de paagældende Organisationer.
D. Referat af et den 20. s. M. afholdt Møde.
E. Afskrift af Klage af 19. Maj d. A.
F. Afskrift af Klage af 30. Juni d. A.
G. En Sagsfremstilling og Redegørelse, udarbejdet af den indklagede Arbejdsgiver, A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosphat-Fabrik med dertil hørende Bilag, betegnede 0—5.
H. Afskrift af Opmandskendelsen af 28. Juni d. A.
I. Skrivelse af 13. Juli d. A. fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Afdelingsformand Tranders forelagde Sagen og nedlagde Paastand paa, at de af A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosphat-Fabrik som Hjælpere ved Muring af nye Taarnmure ved Syretaarne og som Hjælpere ved Opmuring af Ovnene beskæftigede Arbejdsmænd, ved Glovertaarnene 8 Mand i Holdet, ved Produktionstaarnene 7 Mand i Holdet, og ved Muring af Ovnene 6 Mand i Holdet, betales med de i Overenskomsten fastsatte Timelønninger med Tillæg af det samme Procenttillæg, som Haandværkerne (Murere) opnaar gennem deres Akkord, og saaledes at Akkordprocenten beregnes paa Grundlag af Murernes normale Timeløn, f. T. 130 Øre.

Overingeniør Warming gjorde herefter Rede for A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosphat Fabrik's Stilling til Sagen og nedlagde Paastand paa, at der:

1. naar Murerarbejdet udføres paa nye Syretaarne af Murere i Akkord betales til de Arbejdsmænd, der er beskæftiget ved Tilbringning af Murermaterialerne, og som arbejder udenfor Murernes Arbejdssted, pr. Time 125 Øre, medens de paa Murernes Arbejdssted som Haandlangere beskæftigede Arbejdsmænd aflønnes med et Procenttillæg til Timelønnen, svarende til den Merfortjeneste, som Murerne har opnaaet ved Akkorden, saaledes at dette Procenttillæg beregnes som den procentvise Forskel mellem Murernes Akkordfortjeneste og den for det paagældende Arbejde fastsatte Specialtimeløn for Murere og beregnes paa Grundlag af og lægges til Arbejdsmændenes Specialtimeløn ved det paagældende Arbejde, og
2. ved Arbejdet ved Opmuring af Ovne, naar Murerarbejdet udføres af *fremmede* Haandværkere, betales de ved Tilberedning og Tilførsel af Materialer samt ved Haandlangerarbejdet beskæftigede Arbejdsmænd en Timeløn paa 131 Øre.

Efter at Parterne derefter havde udvekslet yderligere Bemærkninger og haft Adgang til Replik og Duplik, blev Sagen optaget til Kendelse.

Parterne aftraadt.

Voldgiftsrettens Medlemmer voterede, men det viste sig ikke muligt at opnaa Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene for en Afgørelse, og Sagen blev derefter udsat til Opmandens Afgørelse.

I Sagen blev afsagt saalydende

KENDELSE:

Imellem A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosphat Fabrik og Dansk Arbejdsmands Forbund er der opstaaet Uenighed om Aflønningen af nogle Arbejdsmænd, der for Fabriken er beskæftiget som Hjælpere ved Muring af nye Taarnmure ved Syretaarne (Glovertaarne og Produktionstaarne) og ved Opmuringen af 4 nye Ovne, og Parterne er derefter enedes om at lade Spørgsmaalet afgøre ved faglig Voldgift. Som Medlemmer af Voldgiftsretten har Dansk Arbejdsmands Forbund udpeget Forretningsfører Otto Jespersen og Forbundssekretær Robert Nielsen, medens Industrifagene, af hvilken Organisation Aktieselskabet er Medlem, har udpeget Direktør Johs. Petersen og Kaptajn Gustav Fog; Parterne er derhos enedes om at vælge undertegnede Landsdommer H. Preisler Knudsen som Formand for og Opmand i Voldgiftsretten.

Voldgiftsretten har afholdt Møde den 30. Juli d. A., og paa dette Møde forelagde Klagerne, Dansk Arbejdsmands Forbund, Sagen og nedlagde Paastand paa, at de paagældende Arbejdere, ved Glovertaarnene 8 Mand i Holdet, ved Produktionstaarnene 7 Mand i Holdet, og ved Muring af Ovnene 6 Mand i Holdet, betales med de i Overenskomsten fastsatte Timelønninger med Tillæg af det samme Procenttillæg, som Haandværkerne (Murere), opnaar gennem deres Akkord, og saaledes at Akkordprocenten beregnes paa Grundlag af Murernes normale Timeløn, f. T. 130 Øre. Aktieselskabet nedlagde heroverfor Paastand paa, at der:

1. naar Murerarbejdet udføres paa nye Syretaarne af Murere i Akkord betales til de Arbejdsmænd, der er beskæftiget ved Tilbringning af Murermaterialerne, og som arbejder udenfor Murernes Arbejdssted, pr. Time 125 Øre, medens de paa Murernes Arbejdssted som Haandlangere beskæftigede Arbejdsmænd aflønnes med et Procenttillæg til Timelønnen svarende til den Merfortjeneste, som Murerne har opnaaet ved Akkorden, saaledes at dette Procenttillæg beregnes som den procentvise Forskel mellem Murernes Akkordfortjeneste og den for det paagældende Arbejde fastsatte Specialtimeløn for Murere og beregnes paa Grundlag af og lægges til Arbejdsmændenes Specialtimeløn ved det paagældende Arbejde, og
2. Ved Arbejde ved Opmuring af Ovne, naar Murerarbejdet udføres af *fremmede* Haandværkere, betales de ved Tilberedning og Tilførsel af Materialer samt ved Haandlangerarbejdet beskæftigede Arbejdsmænd med en Timeløn af 131 Øre.

Sagen blev derefter optaget til Kendelse, og da det ikke viste sig muligt at opnaa Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene for en Afgørelse, afgøres Sagen nu af Opmanden.

De overenskomstmæssige Bestemmelser, der vil være at bringe til Anvendelse i de heromhandlede Tilfælde, indeholdes dels i en Overenskomst af Maj 1938 mellem A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosphat Fabrik og Fabrikarbejdernes Fagforening i Fredericia (Særoverenskomsten), dels i Fællesoverenskomst af April 1938 mellem paa den ene Side A/S Dansk Svovlsyre- og Superfosphatfabrik, A/S Frederica Svovlsyre- og Superfosphat Fabrik og A/S Svovlsyre- og Superfosphat Fabriken Limfjorden og paa den anden Side Dansk Arbejdsmands Forbund. Særoverenskomsten fastsætter saaledes bl. a. i Afsnit A. 2. under o, at

»Fyldning af nye Syretaarne, Tilbringelse, Ophejsning og Sætning af formet Materiale«

betales pr. Time med 125 Øre, og i Afsnit D. under f., at

»Hjælpere ved fremmede Haandværkere«

betales pr. Time med 131 Øre. Fællesoverenskomsten indeholder derhos i § 7 saalydende Bestemmelse:

»Hjælpere hos Haandværkere faar, naar Haandværkerne arbejder i Akkord eller med Akkordafsavnstillæg, en Timefortjeneste med samme procentvise Tillæg til Timelønnen som Haandværkerne.«

Parterne er enige om, at samtlige de heromhandlede Arbejder udføres i Akkord, og Parterne er ligeledes enige om, at de Arbejdsmænd, om hvis rette Aflønning Striden drejer sig, i hvert Fald skal betales, for Syretaarnenes Vedkommende med 125 Øre pr. Time, idet Arbejdet her ikke udføres af »fremmede« Haandværkere, men af Haandværkere antagne af Aktieselskabet og for Ovnenes Vedkommende med 131 Øre pr. Time, idet dette Arbejde udføres af »fremmede« Haandværkere. Parterne er derimod uenige om Anvendelsen af Fællesoverenskomstens § 7, og Uenigheden angaar dels Spørgsmaalet om, hvilke Arbejdere, der har Krav paa det ved denne Bestemmelse hjemlede Tillæg, dels Spørgsmaalet om, hvorledes Tillægget nærmere skal beregnes.

Med Hensyn til de første af disse Spørgsmaal, Spørgsmaalet

om hvilke Arbejdere, der har Krav paa Tillægget, skal først bemærkes, at Striden efter de for Voldgiftsretten foreliggende Oplysninger drejer sig om følgende Arbejdere:

Ved Glovertaarnene:

a. 2 Mand, der sætter Stenene i Kasse og triller denne pr. Bør til Ophejsningsstedet ved Taarnets Fod.
b. 2 Mand ved Taarnets Fod, der besørger Anhugning af Kasserne, der skal ophejses samt tilbereder det syrefaste Mørtel.
c. 2 Mand, 1 paa hvert Taarns øverste Platform, der betjener Motorspillet med Ophejsning, Indsvingning og Udliggeren og Nedfiring af Kasserne.
d. 2 Mand, 1 i hvert Taarn, som egentlig Hjælper hos Murerne.

Naar der arbejdes paa 1 Taarn, og ikke som foran forudsat paa 2 Taarne, er der samme Antal Arbejdere til a. og b., men kun 1 Mand til c. og d. hvert Sted.

Ved Produktionstaarnene:

a. 2 Mand ved Taarnets Fod; Materialetransport som ved Glovertaarnene.
b. 1 Mand ved Taarnets Fod, der besørger Anhugning af Kasserne.
c. 1 Mand paa Taarnets øverste Platform, der betjener Ophejsningsspillet.
d. 3 Mand i Taarnet, Hjælpere ved Murerarbejdet og Tilberedning af Mørtel.

Der arbejdes kun ved 1 Taarn ad Gangen.

Ved Opmuring af Ovnene:

a. paa Platformen arbejder:
1 Mand ved Mørteltilberedning
2 Mand læsser Stenene i Kasser til Nedfiring til Arbejdsstedet i Ovnen.
1 Mand betjener Nedfiringsspillet.
b. I Ovnen arbejder:
2 Mand som Hjælpere for Murerne ved Tilbringning af Sten og Mørtel m. m.

Det samlede Antal Arbejdere bliver saaledes:

Ved Glovertaarnene ..... 8 Mand (henholdsvis 6)
— Produktionstaarnene .... 7 — og
— Ovnene ..... 6 —

og medens nu Forbundet mener, at samtlige disse Mand har Krav paa Tillæg efter Fællesoverenskomstens § 7, mener Arbejdsgiveren, at kun de Arbejdsmænd, der er nævnt foran under d., d. v. s.: 2, henholdsvis 1, af de ved Glovertaarnene beskæftigede Arbejdere og 3 af de ved Produktionstaarnene beskæftigede, har et saadant Krav.

Til Støtte herfor har Aktieselskabet — forsaavidt angaar Arbejdet ved Taarnene — for det første henvist til, at da man i 1931 udførte et Arbejde ganske svarende til det, der nu udføres, blev *samtlige* Arbejdsmænd kun lønnet efter en Sats, svarende til den, der nu indeholdes i Særoverenskomsten i Afsnit A. 2. under 0, hvilken Sats man ogsaa nu har lønnet Arbejdsmændene efter; da det imidlertid uimodsagt er anført fra Forbundets Side, at de da gældende Overenskomster ikke indeholdt nogen til Fællesoverenskomstens § 7 svarende Bestemmelse, skønnes det ikke rettere, end at denne Henvisning fra Aktieselskabets Side til Fortilfældet fra 1931 er ganske uden Betydning — dette saa meget mere som Selskabet jo selv erkender, at i hvert Fald nogle af de ved Taarnene beskæftigede Arbejdere nu (i Modsætning til i 1931) har Krav paa et vist Tillæg.

Videre gør Aktieselskabet gældende, at i hvert Fald kun de under d. nævnte Arbejdere kan anses som »Hjælpere« hos Haandværkerne, derimod ikke de Arbejdere, der alene er beskæftiget med Tilbringning, d. v. s. Ophejsning og Nedfiring af Materialer; i denne Forbindelse henviser man særlig ogsaa til Dansk Arbejdsmands Forbunds Overenskomst med Centralforeningen af Murermestre i Danmark, hvoraf — efter hvad man hævder — skulde fremgaa, at det ved Murerarbejde er almindelig Coutume, at der, naar Arbejdet — som her — foregaar i Højden, aftales særlig Betaling for Tilførslen af Byggematerialerne, uafhængigt af hvorledes Betalingsmaaden for Murerne er. Rent bortset fra, om dette iøvrigt maaatte være rigtigt eller ej — det skal dog i denne Forbindelse tilføjes, at samme Overenskomst efter det oplyste indeholder en Bestemmelse om, at

»hvor Svendene arbejder i Akkord, og hvor der ikke er taget anden Bestemmelse, har Arbejdsmændene ogsaa Akkord«

— er en saadan Henvisning til Overenskomstforholdene i et andet Fag uden egentlig, i hvert Fald ikke afgørende Betydning for nærværende Sag, hvor det drejer sig om en Fortolkning af en alt eksisterende, af begge Parter vedtagen Bestemmelse. Hertil kommer, at bemeldte Overenskomst overhovedet ikke ses — dette er i hvert Fald ikke oplyst af Aktieselskabet — at indeholde Bestemmelser, der sætter Betalingen til en snævrere Kreds af Arbejdsmænd, som egentlige »Hjælpere« for Svendene, i Forhold til Svendenes Betaling; herefter synes imidlertid enhver Paralleliseren imellem de to Hold Overenskomstforhold udelukket.

Idet det nu iøvrigt bemærkes, at de til Taarnene benyttede Materialer tilkøres pr. Sporvogn til Forbrugsstedet, og at Stenene til Ovnene samt Leret til den ildfaste Mørtel er bragt op til den øverste Platform i Ovnhuset i Højde med Ovnenes Overkant, saaledes at det Transportarbejde, der paahviler Arbejdsmændene, udføres i nær Forbindelse med selve Murerarbejdet, og saaledes at den Omstændighed, at selve dette Murerarbejde er Akkordarbejde, nødvendigvis maa faa en vis Indflydelse paa Arbejdsmændenes Arbejde, skønnes der i det hele at maatte gives Forbundet Ret, naar man herfra gør gældende, at samtlige disse Arbejdsmænd maa betegnes som »Hjælpere hos Haandværkerne«, dette i hvert Fald saa længe, Overenskomsten selv ikke indeholder en nærmere Begrænsning af dette Begreb. At nogle af Arbejdsmændene, nemlig de ved Ovnene beskæftigede, der lønnes med en Timeløn paa 131 Øre, allerede herved opnaar en højere Løn end den almindelige Timeløn for Murere, der udgør 130 Øre pr. Time, kan ikke — som sket — anføres herimod, i hvert Fald ikke med Føje, dette saa meget mindre som denne almindelige Timeløn efter det foreliggende netop ikke er brugt ved de heromhandlede Arbejder, som man fra Arbejdsgiverens Side oprindelig forlangte udført for Timelønnen 130 Øre + 25 %'s Tillæg + Værktøjspenge 4 Øre, altsaa ialt 167 Øre.

Som Følge af ovenstaaende vil samtlige de heromhandlede Arbejdere have Krav paa Tillæg efter Fællesoverenskomstens § 7.

Tilbage staar herefter alene Spørgsmaalet om, hvorledes dette Tillæg skal beregnes; som det fremgaar af de af Parterne nedlagte, foran gengivne Paastande, forlanger Forbundet Tillægget beregnet paa Grundlag af Murernes normale Timeløn, f. T. 130 Øre, medens Arbejdsgiveren mener, at Tillægget skal beregnes paa Grundlag af, hvad man kalder en »Specialtimeløn«, nemlig de foran nævnte 167 Øre; som foran nævnt fremkommer denne Timeløn ved en Forhøjelse paa 25 % af den normale Timeløn; medens Forbundet hævder, at denne Forhøjelse paa 25 % i Virkeligheden er et Akkordafsavnstillæg, som saaledes netop ikke skal tages i Betragtning ved Beregningen af de paagældende Haandværkeres Medfortjeneste ved at arbejde i Akkord, hævder Aktieselskabet, at Forhøjelsen er et Gene-Tillæg, et Tillæg som gives i Anledning af de særlige Ulemper, der er forbundet med de her anvendte Materialer, syrefaste Sten og syrefast Kit eller Mørtel.

Da imidlertid det ved Fællesoverenskomstens § 7 hjemlede »procentvise Tillæg« er sat i Forhold til »Timelønnen«, og da denne »Timeløn« — der i den omhandlede Bestemmelse netop er sat i Modsætning til »Timefortjenesten« — naturligst maa opfattes som den normale, overenskomstmæssige Timebetaling for det paagældende Arbejde, maa der ogsaa gives Forbundet Medhold i den Del af dets Paastand, der angaar Tillæggets Beregning, thi den normale Timeløn for Murere andrager netop som foran nævnt f. T. 130 Øre og ikke 167 Øre. Aktieselskabet har ganske vist som foran anført, ment at kunne betegne denne sidste Betaling som en »Specialtimeløn«, særlig fastsat for Arbejder som de her foreliggende og særlig fastsat under Hensyn til de med disse Arbejder forbundne Gener; en saadan Betragtning synes der dog ikke at kunne tages Hensyn til, og i hvert Fald kan denne Timebetaling paa 167 Øre ikke betegnes som overenskomstmæssig eller tarifmæssig! efter det oplyste kan den alene anses som en Betaling, fastsat ved særlig Aftale mellem vedkommende enkelte Arbejdsgiver og Murerforbundet, en Aftale som meget muligt har haft til Hensigt at give et vist Akkordafsavnstillæg; ej heller kan der ses bort fra, at man ved at lægge en saadan Singulær, paa en special Aftale mellem vedkommende Arbejdsgiver og de paagældende Arbejdere hvilende Timebetaling til Grund som en Konsekvens heraf vilde kunne løbe den Risiko, at Procenttillægget efter § 7 efterhaanden ganske bortelimineres.

Som Følge af foranstaaende vil Forbundets Paastand saaledes i det hele være at tage til Følge.

Thi bestemmes:

De af A/S Fredericia Svovlsyre- og Superfosphat Fabrik som Hjælpere ved Muring af nye Taarnmure ved Syretaarne og som Hjælpere ved Opmuring af Ovnene beskæftigede Arbejdsmænd, ved Glovertaarnene 8 Mand i Holdet, ved Produktionstaarnene 7 Mand i Holdet og ved Muring af Ovnene 6 Mand i Holdet, betales de i Overenskomsten fastsatte Timelønninger med Tillæg af det samme Procenttillæg, som Haandværkerne (Murere) opnaar gennem deres Akkord, og saaledes, at Akkordprocenten beregnes paa Grundlag af Murernes normale Timeløn, f. T. 130 Øre.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar til Opmanden 250 Kr., udredes med Halvdelen af hver af Parterne, Dansk Arbejdsmands Forbund og Industrifagene.

Ordrup, 8. August 1938.

sign. *H. Preisler Knudsen.*

Nye Mænd i vort Forbunds Hovedledelse

Som omtalt andet Steds i Fagbladet blev det paa Forbundets Kongres vedtaget at ansætte 2 Hjælpeforretningsførere henholdsvis i Jord-, Beton- og Bygningsgruppen og Transportgruppen, og da disse Hjælpeforretningsførere blev udpeget blandt Hovedbestyrelsens Medlemmer, valgtes samtidigt andre til at indtage de ledigblevne Pladser i Hovedbestyrelsen.

Samtidig havde mangeaarigt Hovedbestyrelsesmedlem, Hans Chr. Nielsen, Nørre-Sundby, meddelt, at han paa

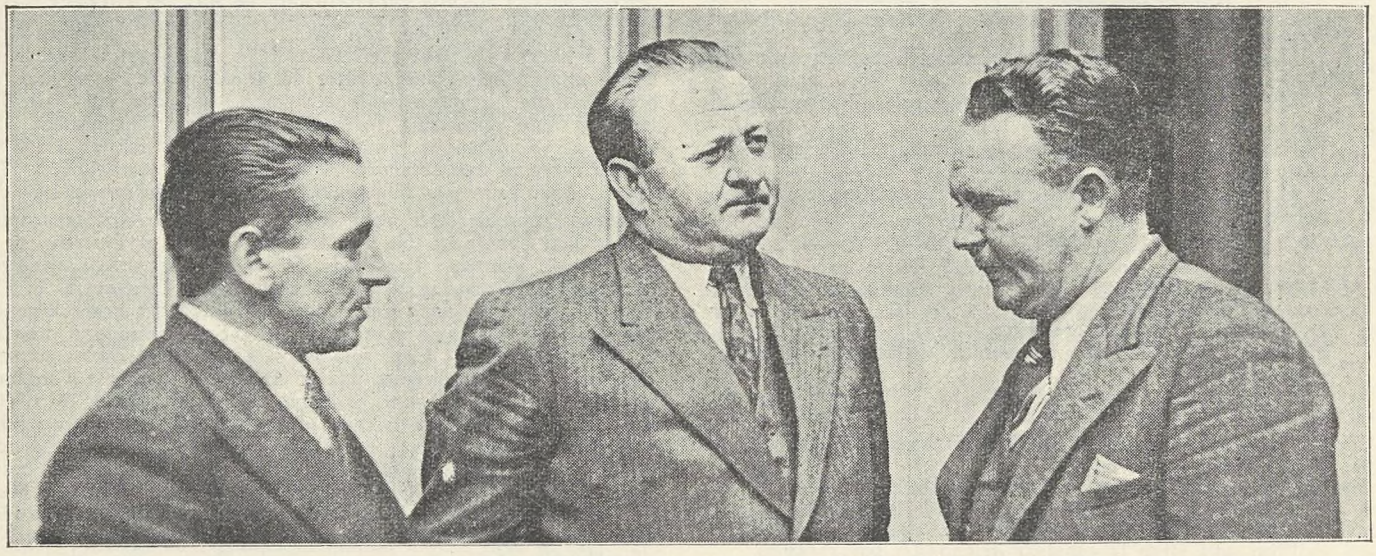

Fra venstre Johs. Jensen, Aalborg, H. Hyllested, Aarhus, og Richard Eriksen, Horsens.

Grund af Overgang til andet Erhverv ikke agtede at søge Genvalg. Der blev saaledes ialt at vælge 3 nye Hovedbestyrelsesmedlemmer, og Valget faldt paa følgende, der alle er Afdelingsformænd: H. Hyllested, Aarhus, A. Richard Eriksen, Horsens A., og Johs. Jensen, Aalborg F.

H. Hyllested er født den 11. September 1891. Han begyndte sin Gerning som Lønarbejder allerede i 6aars Alderen og udførte en Bydrengs Arbejde i Aarhus. Senere kom Hyllested som ungt Menneske til at tjene paa Landet i en Aarrække og har saaledes ogsaa paa dette Arbejdsomraade høstet Erfaringer, der vil komme ham tilgode i Egenskab af Hovedbestyrelsesmedlem i vort Forbund. I 1910 blev Hyllested indmeldt i Arbejdsmændenes Fagforening i Aarhus og var derefter beskæftiget som Kularbejder. Han var sine Kammeraters Tillidsmand hos Firmaet Kampmann, Møller og Herskind i 15 Aar og i de sidste 5 Aar af disse tillige Formand for Kularbejdernes Klub. I 1926 blev Hyllested indvalgt i Afdelingens Bestyrelse og valgtes i 1936 til Formand for Aarhus A.

Johs. Jensen er født den 17. Marts 1898 i Vadum, som ligger i Vendsyssel. Allerede som 7—8aarig Dreng kom han til Aalborg, hvor Faderen blev beskæftiget som Murerarbejdsmand og Johs. Jensen som Bydreng. Skolegangen afsluttedes med Mellemskoleeksamen, derefter blev Johs. Jensen anbragt i Lære som Handelsmedhjælper indenfor Kolonialbranchen, hvilket medførte, at han tillige maatte frekventere Handelsskolen og tage den her anordnede afsluttende Eksamen. Senere blev han beskæftiget med Arbejdsmandsarbejde dels paa Syrefabriken og dels paa andre Fabriksvirksomheder, indtil han i 1928 opnaaede Beskæftigelse paa Aalborg Skibsværft. 1930 blev Johs. Jensen valgt til Medlem af Fabrikarbejdernes Afdelings Bestyrelse og et Aar senere til Tillidsmand for Kammeraterne paa Værftet og i 1933 til Formand for Afdelingen.

Richard Eriksen er født den 1. Marts 1901 i Alling ved Silkeborg, ogsaa han har tilbragt sine Drengeaar paa Landet som Hyrdedreng og udført det i denne Forbindelse sædvanligt forefaldende Arbejde. Fra 18-aars Alderen har Richard Eriksen været Medlem af vort Forbund og har arbejdet som Jord- og Betonarbejder, først i Brunkulslejerne paa Troldhede og senere hos forskellige Entreprenørfirmaer dels i selve Horsens By og dels ved Jernbanearbejder omkring Byen. Siden 1923 har Richard Eriksen haft fast Bopæl i Horsens, han blev i 1931 valgt ind i Horsens Afdeling A's Bestyrelse, fungerede som Opmaalingsmand og erhvervede paa denne Maade stor Indsigt i og Kendskab til Jord- og Betonpriskuranten saavelsom Priskuranten for Murerarbejdsmandsarbejde. Dette Kendskab er kommet vort Forbunds Medlemmer til Gode i større Udstrækning, end det oprindeligt kunde forudsættes, idet Richard Eriksen siden 1934 har været en dygtig Lærer ved de Kursus, som vort Forbund har afholdt paa Arbejderhøjskolerne.

Richard Eriksen valgtes 1933 til Afdelingens Formand og er desuden Næstformand i Arbejdernes Fællesorganisation for Horsens og Omegn. Formand for Arbejdsmændenes Fællesledelse samme Sted samt endvidere Medlem af Horsens Byraad.

For alle de tre foran omtalte nye Hovedbestyrelsesmedlemmer gælder det, at de hver for sig har erhvervet indgaaende Kendskab til vort Forbunds forskelligartede Virksomhed og derfor har de bedste Forudsætninger for at gøre et virkningsfuldt Arbejde til Fordel for de organiserede Arbejdsmænd. Derfor byder vi dem ikke alene velkommen til Arbejdet, men ønsker samtidig at de maa faa baade Held og Lykke til Udførelsen af den Gerning, som de er udset til at udføre.

SILIKOSEKONFERENCEN I GENEVE

Den 9. September afsluttede Silikosekonferencen, som havde været samlet i det internationale Arbejdsbureau siden 29. August, sine Forhandlinger. Konferencen var traadt sammen for at diskutere forskellige Spørgsmaal i Forbindelse med den alvorlige Erhverssygdom Silikose (Stenlunge) og vedtog enstemmigt en Rapport indeholdende en Række Forslag og Anvisninger, som nu vil blive forelagt Arbejdsbureauets Bestyrelse. Dette havde tre Repræsentanter paa Konferencen, deriblandt fra Arbejdergruppen den svenske Landsorganisations 2. Formand, Hr. Gunnar Andersson.

Konferencens Præsident var Hr. Orenstein fra Sydafrika. Blandt de tilstedeværende Eksperter kan specielt nævnes Medlem af Arbejdsbureauets Erhvervshygiejnekomité, Overlæge i det danske Fabriktilsyn, Dr. Skuli Gúdjonsson, som har foretaget en Række interessante Undersøgelser netop paa dette Omraade.

Som bekendt er Silikose en Lungesygdom fremkaldt ved Indaanding af Støv, som indeholder Kiselsyrepartikler. Et Flertal Arbejdergrupper er udsat for en saadan Støvfare under Arbejdet; f. Eks. Grubearbejdere og Arbejdere beskæftiget i Stenbrud samt ved Tunnelkonstruktioner, desuden Keramik-, Glasværks- og Metalarbejdere, etc. Siden det internationale Arbejdsbureau blev oprettet, har det derfor viet dette Spørgsmaal stor Opmærksomhed, saavel med Hensyn til hvordan Sygdommen skal kunne forebygges som angaaende Erstatning til Arbejdere, som bliver Ofre for denne alvorlige Erhvervssygdom. En lang Række Undersøgelser vidner om Arbejdsbureauets Virksomhed paa dette Omraade. Den første internationale Silikosekonference i Johannesburg i Sydafrika fandt Sted i August 1930. Den var indkaldt af Arbejdsbureauet i Samarbejde med Transvaals »Chamber of Mines«, og Eksperter fra otte Lande deltog i Konferencen; medens den nu afholdte Konference havde samlet Deltagere fra ti Lande.

I 1934 opførte den internationale Arbejdskonference Silikose paa Listen over de Erhvervssygdomme, som i Henhold til Konventionen af 1925 giver Ret til Erstatning. (Denne Konvention i dens saaledes udvidede Form er bl. a. ratificeret af Norge).

Ved den ordinære internationale Arbejdskonference i 1936 blev endvidere vedtaget en Resolution, som var foreslaaet af den amerikanske Regeringsdelegation, og som fastslaar Nødvendigheden af, at Silikoseproblemets forskellige Sider bliver gjort til Genstand for nye Undersøgelser, idet man drager Nytte af de senere Aars Erfaringer paa det medicinske saavel som paa det tekniske Omraade.

Det var denne Resolution, som medførte Sammenkaldelse af den nu afholdte Ekspertkonference. I den enstemmigt vedtagne Rapport henstilles det, at Arbejdsbureauet faar til Opgave at indsamle og sprede Oplysning om de Resultater, man er kommet til i de forskellige Lande i Kampen mod Silikosen, og videre fastslaas Nødvendigheden af, at lignende internationale Ekspertkonferencer sammenkaldes med kortere Mellemrum, f. Eks. hvert tredie Aar. Rapportens Konklusioner behandler først og fremmest Silikoseproblemets rent medicinske Sider, som f. Eks. Definitionen af Silikose, Sygdommens Diagnose, etc. Eksperterne fremkom med flere Forslag angaaende Forbedring af Metoderne for Udtagning af Støvprøver paa Arbejdspladsen og Undersøgelse af Støvets Sammensætning.

De sagkyndige drøftede ogsaa indgaaende Spørgsmaalet om de forskellige Metoder til at hindre Støvdannelse. Det blev specielt fremholdt, at det, som bør efterstræbes, er, at man gennem Forholdsregler afpasset efter de forskellige Arbejdsprocesser sikrer Arbejderne, at Luften paa Arbejdspladsen er fri for skadelig Koncentration af Kiselsyrestøv. Spørgsmaalet om Brug af beskyttende Masker blev ogsaa drøftet. Man fastslog, at denne Form for Beskyttelse kun burde komme til Anvendelse i de Tilfælde, hvor det viser sig umuligt at hindre Støvdannelse.

Verdensstatistiken

for Arbejdsløshed, Beskæftigelse og den faktiske Arbejdstid.

I 1937 kom, for første Gang i 8 Aar, Antallet af beskæftigede Arbejdere igen op paa samme Niveau som før den økonomiske Verdenskrise.

Hvis man beregner Gennemsnittet af beskæftigede Arbejdere i Verden (d.v.s. i 16 af de vigtigste Industriland) i 1929 =100, saa vil man finde, at tilsvarende Tal i 1930 sank til 92, i 1931 til 83 og i 1932 til 75. Senere steg Tallet til 78 i 1933, 84 i 1934, 88 i 1935, 93 i 1936 for i 1937 igen at naa op til 100.

Verdensarbejdsløsheden er imidlertid ikke sunket tilsvarende. Om Gennemsnitstallet af registrerede arbejdsløse Arbejdere Verden over i 1929 sættes til 100, finder man, at dette Gennemsnitstal i 1930 er steget til 164, i 1931 til 235, i 1932 til 291 samt derefter sunket til 277 i 1933, 255 i 1934, 196 i 1935 og 151 i 1936. I 1937 var det sunket til 111 — altsaa fremdeles noget højere end Aaret 1929's Niveau.

Disse Tal, som meget slaaende illustrerer den økonomiske Verdenskrises Følger for Arbejdernes Beskæftigelsesmuligheder, er udregnet af det internationale Arbejdsbureau. Man genfinder dem i Arbejdsbureauets nyligt udgivne statistiske Aarbog »International Year-book of Labour Statistics, 1938«.

En Tabel med Indekstal for det faktiske Antal af udførte Arbejdstimer i Verden (d.v.s. i de vigtigste Industrilande) viser, at for 100 Arbejdstimer i 1929, blev der kun udført 88 i 1930, 76 i 1931 og 64 i 1932. I 1932 steg Gennemsnitstallet igen til 69, i 1934 til 74, i 1935 til 78, i 1936 til 85 for i 1937 at naa op til 90.

Denne Udgave af Arbejdsbureauets statistiske Aarbog indeholder desuden mange andre værdifulde Tabeller med Opgaver over den faktiske Arbejdstid i de forskellige Industrier for hvert enkelt Land, Normalarbejdstid pr. Uge efter Industri eller Branche, Løn, Leveomkostninger og Detailpriser, Husholdningsudgifter i Arbejderfamilier, Ud- og Indvandring, Arbejdskonflikter, den beskæftigede Befolknings Fordeling efter Branche, Køn, Aldersgrupper, etc.

Fhv. Forretningsfører

Sophus Mortensen død

Den 28. September afgik fhv. Forretningsfører i vort Forbunds Fabrikarbejdergruppe, Sophus Mortensen, ved Døden. Han blev pludselig syg — en Brandbyld — kom paa Hospitalet, blev opereret, kom hjem igen, men en Forgiftning af Blodet havde fundet Sted og gjorde efter nogle Dages Forløb — midt under vor Kongres — Ende paa det for vor gamle Kammerat.

Det var Sophus Mortensen en stor Sorg, at han ikke kunde være tilstede paa Kongressen. Under hans Sygeleje havde vi, hans nærmeste Forbundskammerater, jævnlig Forbindelse med hans Hjem og følte, at hans Interesse for hans Livsgerning — Fagforeningsvirksomheden — stadig var usvækket, og paa en Hilsen, Kongressen sendte ham, svarede han omgaaende med de bedste Ønsker for vort Arbejde paa Kongressen og med Forvisningen om, at hvad vi besluttede vilde blive til Gavn for vore Kammerater. Vi, der kendte ham, vidste, at det ikke var tom Høflighed, der her fandt Udtryk, men hans inderligste Overbevisning baaret frem af Kærlighed og Interesse for den Sag, han indtil for faa Aar siden havde været aktiv Medkæmper for.

Det er nu tre Aar siden, Sophus Mortensen efter eget Ønske fratraadte sin Stilling som Forretningsfører i vort Forbund. Men det er alligevel med Vemod, vi tænker paa hans Død. Ingen af hans Medarbejdere vil nogensinde kunde udslette Mindet om ham efter at have samarbejdet med ham blot i *nogen* Tid, særpræget som han var. Han var ingen stille Mand — tværtimod — og dog, han stillede sig ikke i Skygge og var endda, naar det gik haardt til, helt fremme i første Række, for bagefter, naar Stormen havde lagt sig, at være den første til at glatte ud og udjævne, saa ingen uheldige Spor blev efterladt til Skade for den fælles Sag. Men han kunde i det mere private trække sig ud af det og blive en anden, mere stilfærdig og lidt utilgængelig, mindende om en gammel filosofisk ræsonnerende Vismand.

Godhjærtet var han, altid forstaaende og hjælpsom, altid den første til at søge selv en nok saa lille Uoverensstemmelse udjævnet, som han mulig selv kunde have Andel i overfor Kammeraterne. Impulsiv i sine yngre Aar, stærk i Tonen og Talen, men man var aldrig i Tvivl om hans ærlige og redelige Sindelag og om hans sikre Overbevisning om, at hvad han gjorde var i Forbundets og Kammeraternes Interesse.

En betydelig Virksomhed har Sophus Mortensen udfoldet gennem Aarene og hans fremragende Intelligens og Kundskabsfylde har ofte maattet lette ham hans vanskelige Gerning og har i mange Henseender været til stor Gavn for vort Forbund.

Her i vort Fagblad behøver vi ikke at opremse Data om Sophus Mortensens Virksomhed som Kammeraternes Tillidsmand, derom har der staaet i vor Dagspresse. Tidligt kom han med og længe gjorde han Tjeneste paa forskellig Hold inden for vor Bevægelse. Veltjent og velagtet var han og en god Kammerat, og alle vi, der stod ham nær i den daglige Gerning, glemmer ham aldrig — og Tusinder med os — nu der er sat Punktum for hans Bane, en Afslutning, som han selv understregede med Vismandens tiltalende Beskedenhed, da han ønskede, at Begravelsen skulde foregaa i Stilhed, hvilket respekteredes og skete.

A.

Løgstør Afdeling har bestaaet i 25 Aar

Den 28. September var det 25 Aar siden Løgstør Afdeling blev dannet. Det var dog ikke det første Forsøg paa at oprette en Organisation for Arbejdsmændene dèr paa Stedet. Man havde allerede i 1907 samlet Arbejdsmændene, men denne Afdeling kunde ikke rigtig trives, og efter et Par Aars Forløb blev det opgivet at holde Liv i denne, hvilket væsentlig skyldtes, at der ikke var tilstrækkelig Forstaaelse blandt de lokale Arbejdsmænd for Fagforeningsspørgsmaalet.

Først i 1913 — altsaa 6 Aar senere — var den rigtige Aand tilstede blandt den Kreds af Arbejdsmænd, der paa dette Tidspunkt startede den nye Afdeling. Denne var ikke særlig kraftig til at begynde med, kun 26 Medlemmer havde indmeldt sig, men disse var til Gengæld

Den nuværende Bestyrelse: Første Række: Carl Nielsen, P. Styrbech Pedersen (Formand), Lars P. Pedersen. — Anden Række: Svend Svendsen, Jul. Chr. Nielsen, J. Binderup, Alfred Madsen.

ogsaa alle besjælet af den ægte jyske Vilje til Sammenhold og Udholdenhed. Bestræbelserne er da ogsaa kronet med Held, idet Afdelingen paa Festdagen havde opnaaet et Medlemstal paa 200, hvorved den er bleven Byens største faglige Organisation. I Dagens Anledning afholdtes en Fest med Fællesspisning for Afdelingens Medlemmer. Vi bringer i samme Anledning et Billede af Afdelingens Bestyrelse.

Dødsfald

Den 30. September afgik Formanden for 6. Agitationskreds, Alfred Christiansen, uden forudgaaende Sygdom ved Døden. Afdøde havde samme Dag deltaget i Forbundets Kongres i København, og der var intet, der tydede paa, at Christiansen var alvorlig syg. Døden indtraadte aldeles uventet ved Hjemkomsten om Aftenen.

Alfred Christiansen, der blev 52 Aar, var i mange Aar Kredsformand under Landarbejderforbundet og fortsatte efter dette Forbunds Sammenslutning med vort Forbund som Kredsformand for Kalundborg-Kredsen. Foruden denne Tillidspost var Christiansen sine Fag- og Partifællers Talsmand i Kundby Sogneraad, han havde som Medlem af Sogneraadet tilegnet sig en solid kommunal Indsigt og Viden og røgtede paa sin stilfærdige og stille Maade de Opgaver, der blev ham paalagt, i sine Standsfællers Interesser. Christiansens Hjem stod altid aabent for dem, der søgte hans Raad og Vejledning, og han var altid beredvillig til at give Oplysninger.

Mange Fag- og Partifæller indenfor Holbæk Amt vil derfor med Tak bevare Mindet om Alfred Christiansen.

Chaufførernes Løn- og Arbejdsvilkaar under Militærets Efteraarsmanøvre

I Fagbladet Nr. 17 f. A. omtalte vi en Overenskomst, som det var lykkedes Forbundet at faa afsluttet med Militærmyndighederne vedr. Aflønningen af Chauffører og Kuske hos Vognmænd og andre Arbejdsgivere, som Militæret benytter ved Kørsel under de saakaldte Efteraarsmanøvrer.

Der blev i Overenskomsten fastsat en Betaling for Finansaaret 1937—38, og der er nu, efter en stedfunden Forhandling, opnaaet Enighed om Lønnen for Finansaaret 1938—39, hvilken Løn der altsaa for Efteraarsmanøvrerne i indeværende Efteraar skal aflønnes efter.

Denne Løn er fastat til følgende:

Chauffører: Kr. 16,50 pr. Døgn for Sjælland.
» Kr. 15,50 pr. Døgn for det øvrige Land.
Kuske: Kr. 16,50 pr. Døgn for Stor-København.
» Kr. 15,50 pr. Døgn for det øvrige Land.
Hertil kommer gratis Kost og Logi som hidtil.

Vi henleder Afdelingernes Opmærksomhed paa denne Ændring, ligesom vi erindrer om, at Forbundet, i Henhold til den tidligere Overenskomst, har Ret til at videreforfølge en eventuel Underbetaling af saadanne Chauffører eller Kuske til Den faste Voldgiftsret.

Saafremt Afdelingerne skulde komme under Vejr med, at Arbejdsgivere ikke har aflønnet deres Chauffører, beskæftiget ved Efteraarsmanøvre, som ovenfor, anmoder vi Afdelingerne om at indberette Sagen til Forbundet.

V. E.

A. O. F. Korrespondanceskolen

Undervisning pr. Brev.

Siden Arbejdernes Oplysningsforbund i 1935 startede sin Undervisning pr. Brev, har Antallet af Deltagere i denne Del af A. O. F.s Arbejde været jævnt stigende og tog sidste Aar et kraftigt Opsving, saa det kom op paa omtrent 400 Elever i 1937—38.

Fra Eleverne har A. O. F. modtaget mange Tilkendegivelser af, at *Korrespondanceskolen* paa en udmærket Maade løser et Problem for mange Mennesker, idet Undervisning pr. Brev er en *overordentlig praktisk, effektiv og billig Maade at lære noget paa.*

Der er mange Mennesker, som ikke har Tid, Raad eller Lejlighed til at deltage i Skoler eller Kursus, selv om der er et eller andet Fag eller Emne, de har Brug for at lære noget om. Det daglige Arbejde skal passes, og man har ikke Raad til at minske sin Arbejdsfortjeneste. Maaske har man ikke Lyst til ligefrem at sætte sig paa Skolebænken igen. Maaske er Afstandene til Kursus eller Studiekredse for store, eller maaske bydes der slet ikke paa den Undervisning, man har Brug for.

For saadanne Folk er *Korrespondanceskolens* Undervisning det helt rigtige.

Ved at benytte sig af Korrespondanceundervisning kan man sidde hjemme i sin egen Stue og i sin Fritid, som det passer en bedst, lære det, man har Brug for.

Undervisningen foregaar gennem Breve, som efterhaanden tilsendes Eleven, og dennes Arbejde bestaar i at studere Undervisningsbrevenes Indhold og derefter løse en Række skriftlige Arbejder paa Grundlag af Brevenes Forklaringer. — Der kræves ingen særlige Forudsætninger for at deltage i Undervisningen, idet Brevene er gjort saa letfattelige som overhovedet muligt. *Det er ligegyldigt, hvor man bor.* Lærerens Forklaringer kommer ind ad Døren med Posten.

Deltagelse i Undervisningen kan ikke »komme i Vejen« for andre Ting. Eleven bestemmer selv, hvornaar og hvor længe ad Gangen han vil beskæftige sig med Studierne.

Og saa er Undervisningen overordentlig billig. Et Kursus koster kun 15 Kr. — *Korrespondanceskolen* har nu, da vi nærmer os de mørke Afteners Tid, paany udsendt sin Undervisningsplan, hvoraf det fremgaar, at Undervisningen igen i Aar omfatter 4 Samfundslærefag: *Skattevæsen, Arbejdsretten, Socialreformen* og *Samfundsøkonomi,* samt 4 Færdighedsfag: *Regnskabsføring, skriftlig Dansk, Regning* og *Skrivning.*

Desuden indeholder Planen en udførlig Beskrivelse af, hvorledes Arbejdet foregaar, samt et Udtog af tidligere Elevers Udtalelser om Undervisningen.

Enhver interesseret kan faa Undervisningsplanen tilsendt ved at skrive til *A. O. F., Korrespondanceskolen,* Nr. Farimagsgade 11, Kbh. K., eller ringe paa Central 12.887.

FAAR DU FAGBLADET NU?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

Løbende Konflikter

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Fole	(Fole Kommune)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Haraldsted	(Haraldsted-Allindemagle Kommune)
Hejnsvig	(Tørvefabrik. Jørgensen, Hejnsvig)
Horsens K.	(Horsens Taxa)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
	(Tærskeselskabet Fremtiden og Fremad)
	(Vognm. Holger Nielsen, Sønderbjerre)
	(Holger Nielsen, Venslev pr. Rude)
	(Thorv. Larsen, Tornemark pr. Sandved)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Laven	(Grusgravsentreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Lerup-Tranum	(Lerup-Tranum Kommune) (Grusgravsarbejde)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt samt Gaardene Klintholm og Søndergaard)
Nordrup	(Sønderup-Nordrup Kommune)
Nyborg	(Trælandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Odense A. og L.	(Forpagter Buch, Marienlund pr. Odense)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Rerslev	(Rerslev Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sindal	(Sindal Kommune)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svanninge	(Svanninge Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Uglev	(I/S Søndbjerg Tærskeværk)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Proprietær Winther, Skudshale pr. Svenstrup)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)
45. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Ballum)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
Skelskør	(Vognm. Alfred Jørgensen, Boeslunde)
	(» Ettrup, Boeslunde)
	(» Thorv. Petersen, Dalmose)
	(» Lund, Tornemark pr. Sandved)
	(» Albert Nielsen, Flakkebjerg)
	(» Svend Petersen, Lundby pr. Tjæreby)
	(» Emil Olsen, Høve pr. Dalmose)
Suldrup	(Savværksejer A. Christensen, Suldrup)
Øster Egesborg	(Vognm. Rich. Carlsen, Tolstrup pr. Stensved)

Fredsmeddelelser

Aabybro Afd. — Insp. Mølgaard, Centralgaarden, Store Vildmose. Med ovennævnte er afsluttet Overenskomst om Landbrugsarbejde. Arbejdstiden er fra 1. April—31. Okt. 10 Timer. I November og Marts 9 Timer. December, Januar og Februar 8 Timer. Timeløn 88 Øre. For Høbjergning og Ensilage betales 1 Kr. mere pr. Dag. Opsigelse med 3 Mdr.s Varsel til en 1 April efter Reglerne i Forligsforslaget gældende til 1940, eventuelt 1939.

Fuglse Holeby Afd. — Grdr. Just Holm, Errindlev. Ovennævnte Sag, hvori Parterne hævdede, at der henholdsvis forelaa ulovlig Bortgang og ulovlig Vægring ved at give Ferie, er bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 10 Kr. til fuld Afgørelse af Mellemværendet.

Odense L. Afd. — Forp. Buch, Marienlund, Odense, i nærværende Sag har vi forhindret Forpagteren at udsætte vort Medlem, Arbejdsmand Sofus Christensen af sin Bolig.

Hørve Afd. — Grdr. Edvard Flint, Røjlegaard, Mørkøv. Sagen, der drejer sig om resttilgodehavende Løn, er bilagt med, at Karlen har faaet udbetalt 70 Kr.

Vivild Afd. Forp. J. Petersen, Bjellerup Ladegaard. Sagen, hvor i Parterne var uenige om den for Tiden fra 1. Febr. til 1. Novbr. 1938 aftalte Løn, idet Arbejdsgiveren paastod, at den var aftalt til 625 Kr., medens Karlen hævdede, den var aftalt til 750 Kr., er bilagt med, at Lønnen er fastsat til 700 Kr.

10. Kreds — Oremandsgaard, Mern. Ved Syn paa Roerne paa Oremandsgaard er man enedes om et Tillæg paa henholdsvis 9, 19, 23 og 24 Øre pr. 100 lb. Favne efter Beskaffenhed

Forbundet — Sukkerfabrikken »Nykøbing«, Nykøbing F. Med Nykøbing Sukkerfabrik er der ved Forhandling den 30. Juni opnaaet Enighed om et Forslag til Overenskomst, der overfor Andelshaverne bragte Maribo Landbrugsoverenskomstens Bestemmelser i Anvendelse for alt Sukkerroearbejde, saaledes at vore Medlemmer der, ligesom hos andre Dyrkere, var sikret overenskomstlige Vilkaar. Fabrikkens Ledelse har imidlertid i Slutningen af Juli Maaned meddelt, at dens Repræsentantskab har hævdet at mangle fornøden Fuldmagt til at indgaa paa den trufne Ordning. Vi har svaret, at Fabrikkens Ledelse ikke kan mangle Fuldmagt, naar den gennem 14 Aar har haft Overenskomst om Arbejdsvilkaarene i Andelshavernes Roemarker, samt at Forbundet insisterer paa at faa en overenskomstlig Ordning, der ikke stiller Andelshaverne under Nykøbing Sukkerfabrik anderledes end andre Sukkerroedyrkere.

Hover Afd. — Godsejer A. R. Dinesen, Lerbæk pr. Vejle. Efter en Række resultatløse Forhandlinger med Lerbæk Gods om Arbejdsvilkaarene henholdsvis for Landbruget og Skovbruget har Forbundet varslet Strejke til Ikrafttræden Onsdag den 27. Juli d. A. ved normal Arbejdstids Ophør, for saa vidt angaar de af vore Medlemmer, der lovligt kan deltage i Arbejdsstandsningen henholdsvis i Landbrug og Skovbrug. Samtidig har vi anmodet De samvirkende Fagforbund om at iværksætte Sympatistrejke overfor en Række nærmere betegnede Virksomheder, der er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og som modtager Effekter fra Lerbæk Skovdistrikt. Sympatistrejken drejer sig naturligvis kun om Effekter fra nævnte Skovdistrikt.

Ved de stedfundne Forhandlinger har Godsejeren tilbudt en Dagløn af Kr. 5,20 hele Aaret til Landbrugsarbejderne. For Skovarbejdernes Vedkommende har han reduceret den indtil 1. Maj d. A. gældende Dagløn paa Kr. 6,— ned til Kr. 5,50, uden at der har foreligget noget reelt Tilbud om at redressere dette.

Forbundet — Københavns Kommunes Kørselsafdeling. Overenskomsten med Københavns Kommunes Kørselsafdeling er nu endelig godkendt af Forbundet og Magistraten og derefter udsendt til samtlige Afdelinger i 1. Kreds med Henvisning til, at denne Overenskomst i Henhold til Aftalen med Jordlovsudvalget er gældende for Jordlovsudvalgets Ejendomme i Københavns Omegn.

1. Kreds — Tærskeværksejere i Kredsen. Mellem 1. Kreds og Tærskeværksejerne Aage Petersen, Hvissinge, Karl Nielsen, Herstedøster og Johs. Petersen, Ejby, er der afsluttet ny Tærskeoverenskomst, hvorved Betalingen for almindeligt Tærskearbejde er 120 Øre i Timen. Fyrbødere, Ilæggere, Sækkebærere og Binderpassere faar 130 Øre pr. Time. Krav om tilsvarende Overenskomst rejses nu overfor 13 andre Tærskeværksejere indenfor Kredsens Omraade.

Jerslev Afd. — Pajhede Skovdistrikt. Med Ingeniør Thomsen er afsluttet Overenskomst om Arbejdsforholdene i Pajhede Skovdistrikt. Timelønnen er 88 Øre. Akkordpriserne væsentligst i Forhold til Overenskomsten med Hedeselskabet. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940, men kan dog opsiges til 1. Marts 1939 i Overensstemmelse med Reglerne i Forligsmandens Mæglingsforslag af 1938. Pajhede Skovdistrikt er Medlem af Dansk Arbejdsgiverforening.

18. Kreds — Kammerherre Treschow, Brahesborg og Vilhelmsborg. Med Kammerherre Treschow for Brahesborgs Vedkommende og Forpagter Winther Jensen for Vilhelmsborgs Vedkommende er afsluttet Overenskomst, hvorefter de er indgaaet paa at respektere den sjællandske Landbrugsoverenskomst fra 1. Juli at regne.

Vejgaard Afd. — Proprietær Jacob Møller, Ø. Sundby, Aalborg. Med Proprietær Jacob Møller er afsluttet Overenskomst om Priserne for Optagning af Kartofler. For Opsamling af Kartofler efter Plov betales en Mindstepris af Kr. 65 pr. Td. Land for under 125 Tdr. Kartofler pr. Td. Land. Er der over 125 Tdr., gives et Tillæg paa 5 Kr. pr. Td. Land, og er der over 150 Tdr., betales 75 Kr. pr. Td. Land. For Opsamling efter Maskine er Mindsteprisen 40 Kr. pr. Td. Land, stigende til 45 Kr., naar der er over 150 Tdr.

Gl. Ry Afd. — Rye-Nørskov Skovdistrikt. Overenskomsten med Rye-Nørskov Skovdistrikt er forlænget til 1. Maj 1940 med samme Forhøjelser, som der ved Forligsmandsforslaget opnaaedes hos den sjællandske Arbejdsgiverforening for Skovbrug. I Tilfælde af Pristalsudsving af 6 Point kan Overenskomsten opsiges 8 Dage efter Pristallets Bekendtgørelse.

Auning Afd. — Løvenholm Skovdistrikt. Med Skovrider Poul Jensen er der skriftligt aftalt, at Forbundet og Skovrideren for saa vidt angaar Gl. Estrup, Løvenholm og Eldrup Skovdistrikter gensidig respekterer den fra 1. Maj 1938 gældende Lindenborg-Overenskomst.

Hals Afd. — Skovejer Carl Toft. Med Skovejer Carl Toft er afsluttet ny Overenskomst gældende fra 15. Juli 1938 med 3 Maaneders Varsel til Udløb en 1. Maj. Overenskomsten indeholder i alt væsentligt de Forhøjelser, vi opnaaede med de øvrige private Skovbrug i Overensstemmelse med Forligsmandens Forslag af 25 April 1938.

Teksværd Afd. — Sparresholm Skovdistrikt. Med Sparresholm Skovdistrikt er afsluttet Overenskomst, hvorefter Skovdistriktet er indgaaet paa at respektere den til enhver Tid gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst.

25. Kreds — Spritfabrikkernes Gaarde i Nordjylland. Med Spritfabrikkerne er aftalt, at de nordjyske Gaarde »Frederikshøj« og »Scheelsminde« betaler de faste Landbrugsarbejdere efter den sjællandske Landbrugsoverenskomst, og Tjenestekarlenes Lønninger forhøjes med 75 Kr. pr. Aar, hvorved de naar op paa 780 Kr., til hvilken Aarsløn de 2 Gaarde let kan faa ugifte Arbejdere, endskønt Karlelønnen paa Egnens øvrige Gaarde ligger væsentligt højere. For Løsarbejdere betales Sommerdagløn Kr. 6,65, Høstdagløn Kr. 7,50 og Vinterdagløn Kr. 5,50. For Optagning af Kartofler betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres paa Akkord, i Tiden fra 10.—30. September Kr. 7,00 pr. Dag og efter 1. Oktober Kr. 7,50 pr. Dag. Der kan aftales Akkord mellem Parterne paa Basis af Løsarbejdernes Dagløn, naar Arbejdernes Fortjeneste ikke derved forringes under den aftalte Dagløn. Saafremt intet særligt maatte indtræffe, vil Lønningerne pr. 1. April 1939 blive reguleret i Overensstemmelse med den gældende sjællandske Landbrugsoverenskomsts Satser.

Forbundet — Jysk Dræningsmesterforening. Jysk Dræningsmesterforening har meddelt, at man ved en Generalforsamlingsbeslutning har forkastet den med vort Forbund indgaaede Overenskomst, som ved Urafstemning var blevet vedtaget for Arbejdernes Vedkommende.

Ved den Forhandling, som var blevet fremtvunget ved et 1. Strejkevarsel fra Forbundets Side, og som fandt Sted den 13. Juli, opnaaedes Enighed om, at det forkastede Overenskomstforslag vedtages af begge Parter med følgende Ændringer: Timelønssatsen 118 Øre, træder i Kraft straks, Akkordforhøjelserne derimod først fra 1. Oktober d. A.

Overenskomsten gælder til 1. Maj 1940, forudsat Bestemmelsen om Pristalsforskydning, der er opretholdt, ikke forinden medfører Opsigelse fra en af Parterne.

Forbundet — Dræningsmestrene i Aalborg Amt. Overenskomsten med Dræningsmestrene i Aalborg Amt er nu endelig afsluttet. Timelønnen forhøjes til 118 Øre, og Akkordsatserne gennemgaaende med 10 %. Overenskomsten træder i Kraft fra 1. Juli d. A. og gælder til 1. Juli 1940, medmindre de sædvanlige Vilkaar for Opsigelse til 1. Juli 1939 maatte være tilstede.

Forbundet — Dræningsmestrene i Thisted Amt. Nærværende Sag er resulteret i, at Dræningsmestrene i Thisted Amt har dannet en Organisation. Med denne har vi afsluttet en Dræningsoverenskomst paa Basis af den gamle Dræningsoverenskomst, vi havde med Dræningsmestrene i Thisted Amt. Den nye Overenskomst traadte i Kraft fra 1. Maj 1938 og gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Maj.

Dræningsmesterforeningen bestaar for Tiden af 13 Medlemmer. Herudover skulde der være 8 andre Dræningsmestre i Amtet, som ikke har indmeldt sig, men givet delvis Løfte om at respektere Dræningsoverenskomsten. Vi har tilskrevet disse Dræningsmestre og samtlige Afdelinger i Amtet og meddelt, at de maatte betinge sig de paagældende Dræningsmestres Underskrift af denne Overenskomst som Betingelse for at anvise dem Arbejds-

kraft. Overenskomsten er iøvrigt færdigtrykt og udsendt til samtlige Afdelinger.

Dronninglund Afd. — Skovforpagter Høyer, Dronninglund Hovedgaard. Med Skovforpagter Høyer er afsluttet ny Skovbrugsoverenskomst gældende fra 23. Juli til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. August. Timelønnen er 80 Øre. Akkordsatserne er gennemgaaende forhøjet med 9 à 10 %.

Raklev Afd. — Inspektør Thorsen-Lorentzen, Vrøj, Kalundborg. Den overfor ovennævnte Arbejdsgiver den 20. Juni etablerede Arbejdsstandsning er den 1. Juli bilagt ved, at Inspektør Thorsen-Lorentzen har underskrevet Overenskomst med Afdelingen om at følge den til enhver Tid bestaaende Overenskomst med den sjællandske Arbejdsgiverforening.

12. Kreds — Tærskeselskaber paa Møn. Med Tærskeselskaberne paa Møn er afsluttet Overenskomst gældende fra 1. Juli 1938 til den opsiges med 1 Maaneds Varsel til en 1. Juli. Timelønnen er for almindelige Løsarbejdere 1 Kr., Fyrbødere 1,15, Traktorførere og andre faste Folk 1,10. For saa vidt Arbejderne faar Kosten, fradrages herfor 15 Øre pr. Time.

Forbundet — Arbejdsgiverforeningen for Landbruget paa Sjælland og Møn. Med ovennævnte Arbejdsgiverforening er afsluttet Overenskomst om Akkordpriser for Frøavlsarbejde, hvilken Overenskomst er en Tillægsoverenskomst til den under 5. Maj afsluttede Landbrugsoverenskomst. Iøvrigt er det kun Middelpriser, der er fastsat i Overenskomsten, da der her er Tale om et fuldkomment nyt Akkordomraade for Landbrugsarbejderne. Overenskomsten er udsendt til samtlige Afdelinger paa Sjælland.

Brorup-Valby Afd. — Ærtedyrkerforeningen for Slagelse og Omegn. Overenskomsten med Ærtedyrkerforeningen for Slagelse og Omegn er ændret derhen, at Opsigelse kan foretages i Overensstemmelse med Afsnit B i Forligsmandens Forslag af 25. April d. A., hvilket altsaa vil sige, at Overenskomsten er gældende til 1. April 1940, medmindre Pristalsstigningen muliggør Opsigelse til 1. April 1939.

Middelfart A Afd. — Foreningen »Norden«, Hindsgaul Slot. Med ovennævnte Forening er nu afsluttet en regulær Overenskomst angaaende Have, Park og Materialarbejde paa Hindsgaul Slot.

Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen 88 Øre. Der beskæftiges fortrinsvis Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, og Arbejderne er ulykkesforsikrede ogsaa for de første 13 Uger efter Tilskadekomst.

Timelønnen følger den til enhver Tid gældende Skovarbejderløn.

Rønne Afd. — Rønne Byraads Skovudvalg. Med Rønne Byraads Skovudvalg er afsluttet Overenskomst om Arbejdspriser for Arbejde i Byens Skov og Plantager. Timelønnen er Kr. 1,23, og Akkordpriserne er godt og vel svarende til Statsskovbrugets Overenskomst. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

25. Kreds — Dræningsmester Amandus Christensen. Med Dræningsmester Amandus Christensen er der afsluttet Overenskomst, hvorefter han respekterer den til enhver Tid gældende Dræningsoverenskomst i Aalborg Amt.

34. Kreds — Godsejer E. Schmiegelow, Rodstenseje pr. Odder. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst for Landbrugsarbejde, i Henhold til hvilke Lønningerne for Tiden indtil 1. Maj følger de paa Vosnæsgaard aftalte Vilkaar. Fra 1. Maj 1939 træder Maribo Landbrugsoverenskomsten i Kraft i hele sin Udstrækning.

6. Kreds — »Nidløsegaard«, Nidløse. Mellem 6. Kreds og Ejeren af Nidløsegaard er afsluttet Overenskomst, hvorefter Gaardens Ledelse er indgaaet paa at respektere den under 5. Maj 1938 med Landbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland og Møn afsluttede Landbrugsoverenskomst. Opsigelse kan finde Sted i Henhold til Overenskomstens Bestemmelser.

Forbundet — Socialministeriet, ang. Ferieloven. Ved Skrivelse af 23. Juni har vi tilskrevet Socialministeriet angaaende Ferieloven for saa vidt angaar Landbrugs-, Skovbrugs- og Dræningsarbejdere, idet vi har fremhævet, at Skovarbejderne maa falde ind under Ferielovens § 2, Stk. 1, medens Dræningsarbejderne, hvis Arbejdsforhold er af en løsere Beskaffenhed, maa falde ind under Lovens § 2, Stk. 4. For Landarbejderne foreslaar vi at man til Konstatering af det beskæftigede Antal Dage ved Akkordarbejde og lignende ukontrollabelt Arbejde, samt til Konstatering af, hvilket Antal Dage de i Forhold til Ferieloven er forpligtet til at tage Ferie, konstateres paa Basis af Landarbejdernes normale Dagløn, hvilket bl. a. for Maribo Amts Vedkommende vil sige, at en Landarbejderdagløn er 685 Øre, og for hver Gang han og hans Familie har tjent saa meget for Eks. ved Akkordarbejde i Roerne, har han en Arbejdsdag, og saadanne 25 Arbejdsdage i Akkord eller Dagløn sammenlagt giver Ret til Feriemærker. Er det Hustruen, der har paataget sig Akkordarbejdet, tilkommer Feriemærkerne hende. Gifte Fodermestre skal have Feriemærker i Henhold til deres Arbejdsfortjeneste, og maa de selv svare til, at deres Medhjælpere og Familie, der deltager i Arbejdet, erholder Ferie efter Loven. Malkekonerne skal have Ferieret, naar de har malket 25 Dage, men Feriedagenes Antal beregnes efter normal Kvindedagløn.

Ugifte Medhjælpere over 18 Aar, der er underkastet en almindelig Landbrugsoverenskomst, hævder vi skal have Ferie i Henhold til Ferieloven. For disse samt for Arbejdere, der faar fri Bolig og lignende, gælder, at de ogsaa skal have Feriegodtgørelse for den Sum, som Kost og Logi og fri Bolig repræsenterer.

Forbundet — Arbejds- og Fabriktilsynet. Fra Arbejds- og Fabriktilsynet har vi faaet tilstillet 2 Sager til Erklæring. Den ene er foranlediget af en Skrivelse fra Godsejer Ahlmann-Lorentzen, i hvilken han kræver en Afgørelse af, hvilke af hans Medhjælpere, der falder ind under Medhjælperloven og følgelig ikke henhører under Ferieloven. Han konkluderer praktisk talt derhen, at samtlige faste paa Kontrakt antagne Arbejdere er Medhjælperloven underkastet. Vi har svaret, at Medhjælperloven kun omfatter Personer under 18 Aar, der er i fast Tjeneste, samt Medhjælpere over 18 Aar, for hvem der ikke foreligger særlig Aftale og som faar Kost og Logi paa Arbejdsstedet. De andre af Ahlmann Lorentzen nævnte Arbejdere har ikke tidligere haft Rettigheder i Henhold til Medhjælperloven, heller ikke Ferie.

En Fodermester, Mylius Jørgensen, Flensted, der faar en Ugeløn af 25 Kr., er gift, har ligeledes anmodet om Afgørelse. Vi har svaret, at Manden naturligvis ikke er Medhjælperloven underkastet. Iøvrigt har vi tilskrevet Manden direkte, idet han ikke synes at være Medlem af vor Organisation.

Forbundet — Arbejdsgiverforeningen for Landbrug paa Sjælland og Møn. Fra Thestrup Afdeling har vi modtaget en Meddelelse om, at Godsejer Riegels, Broksø, efter en nærmere Information fra Arbejdsgiverforeningen nægter at yde Tjenestekarlene Ferie i Overensstemmelse med Ferieloven, idet han henviser til, at de skal have Ferie i Henhold til Medhjælperloven. Vi har derefter paaklaget Sagen overfor Arbejdsgiverforeningen med Henvisning til, at Tjenestekarle over 18 Aar, der er underkastet den kollektive Overenskomst, ikke henhører under Medhjælperloven.

42. Kreds — Gdr. P. Nielsen, Billund. Ovennævnte Sag, i hvilken vort Medlem paastod, at der forelaa ulovlig Bortvisning, er tabt, idet Retten fastslaar, at der ikke er noget Bevis for, at der foreligger ulovlig Bortvisning.

Trige Afd. — Mejeribestyrer Chr. Petersen, Lystrup Mejeri. Ovennævnte Sag, der var anlagt paa Paastand om ulovlig Bortvisning, er forligt med, at Arbejdsgiveren betaler 5 Kr. til fuld Afgørelse.

Aabenraa Afd. — Dræningsmester Jes Nissen Kjær, Elisenlund. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Betaling for et Uddybningsarbejde, er afsluttet med, at der for det omstridte Arbejde betales Timeløn samt et ekstra Tillæg til 4 Mand for forgæves Fremmøde paa Arbejdspladsen. Endvidere er der i Sagen betalt et Beløb af 10 Kr. til Medlem J. Skøtt.

Herløv Afd. — Gdr. Crilles Svendsen, Louisenlund pr. Herløv. I ovennævnte Sag, hvor der forelaa ulovlig Bortvisning, er der faldet Dom, hvorved vort Medlem blev tilkendt 101 Kr. 50 Øre samt 35 Kr. i Sagsomkostninger.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 20 31.–10. 1938 43. Aarg.

Valgfondsmærket 1938

Sejren skal det bære
frem ved Sammenhold
og for Folket være
Værn mod Magt og Vold.

Deraf skal vi bygge
Borgens faste Mur,
Værn om Folkets Lykke,
Frihed og Kultur.

Det til Daad skal mane,
saa vi Maalet naar,
hvor den røde Fane
frejdigt fremad gaar.

Køb et Valgfondsmærke
nu i Fredens Tid,
at vi kan staa stærke
i den store Strid.

Aage Hermann.

Dansk Arbejdsmands Forbunds 24. Kongres

Nedenstaaende fortsættes og afsluttes Formandens Kongres-Beretning.

Forbedrede Vilkaar for Landarbejderne trods Vanskeligheder.

I vor Landarbejdergruppe stiller Overenskomstsituationen sig paa en noget anden Maade end i Forbundets andre 3 Grupper. Her staar man ikke i samme Omfang overfor en organiseret Arbejdsgiverstab, der er fortrolig med Indgaaelsen af kollektiv Overenskomst.

Der hersker i Landbokredse i vid Udstrækning en afgjort Modstand mod at indgaa almindelig Overenskomst med Arbejdernes Organisationer. Det er endnu en rodfæstet Anskuelse hos den overvejende Del af de danske Landbrugere, at kollektiv Overenskomst er af det Onde, og at man i det store og hele bør være frit stillet med Hensyn til Løn- og Arbejdsvilkaar, nogenlunde bestemt af Konjunkturerne for Landbruget.

Det er kun paa visse nærmere begrænsede Omraader, at det har været muligt for vore organiserede Kammerater i Landbruget at skaffe sig Ørenlyd for Gennemførelsen af kollektive Overenskomster. Det væsentligste Omraade er Maribo Amt, hvor vor Organisation staar overfor en virkelig Arbejdsgiverforening af Landbrugere, med Kompetence til at indgaa kollektiv Overenskomst, og der foreligger da ogsaa en saadan for Maribo Amt, gældende for baade Land-, Skovbrug og Dræningsarbejde.

Enkelte andre Steder i Landet foreligger der ogsaa kollektive Overenskomster, f. Eks. med Hensyn til Skovbruget paa Sjælland, og der er nu i den seneste Tid dukket en Arbejdsgiverorganisation op paa Østsjælland og Møen, der har sluttet en almindelig kollektiv Landbrugsoverenskomst med os.

Bortset fra Dræningsarbejde, hvor der er gennemført kollektive Overenskomster over det ganske Land, foreligger der i Virkeligheden indenfor Land- og Skovbruget kun Overenskomst i spredte Tilfælde ud over Landet, men det skal dog tilføjes, at disse spredte Tilfælde stadig bliver flere og flere, og det er jo ogsaa vor Forventning, at jo flere Tilfældene bliver af denne Art, jo større vokser Interessen blandt de enkelte Landbrugere til at søge bort fra disse Enkelt-Overenskomster og over i almindelige kollektive Overenskomster.

Der er dog et bestemt Omraade, hvor der foreligger kollektiv Overenskomst indenfor Landbruget. Det er med Hensyn til Sukkerroedyrkningen. Der eksisterer forskellige Sukkerroedyrkerforeninger her i Landet, og med samtlige disse har der gennem mange Aar været oprettet kollektiv Overenskomst om Roedyrkningen.

Fra vort Forbunds Side er der gjort mange og ogsaa betydningsfulde Bestræbelser paa at faa slaaet Hul paa den Modstand, der foreligger fra Landbrugernes Side mod at indgaa almindelig Overenskomst med os. Under Forligsmanden, Rigsadvokat Pihls haandfaste Ledelse har man gjort gentagne Forsøg paa at faa Landboforeningerne i Tale for derigennem at faa aabnet Vej for Gennemførelsen af Overenskomster.

Hidtil har disse Forsøg imidlertid ikke afsat nogen særlig mærkbar Frugt, men hvis vi iøvrigt stadig med Kraft fortsætter vore Organisationsbestræbelser ude paa det her foreliggende vanskelige Arbejdsfelt, er der slet ikke nogen Tvivl om, at vi overfor Bønderne, paa samme Maade som overfor andre Arbejdsgivere, efterhaanden skal naa frem til Forstaaelse for Opfyldelsen af vore Krav.

Vort hele Organisationsliv har jo kun været en eneste stor og fortsat Kamp for at skaffe Plads for vor Organisations Ideer og Interesser, og vi har været paa stadig March fremad saa at sige uden Ophold, og den Dag vil ogsaa komme, hvor det danske Landbrug er inkorporeret i det almindelige kollektive Overenskomstforhold til dets Arbejdere.

Som et Led i disse Bestræbelser fra vort Forbunds Side skal jeg blot pege paa det saakaldte *nye »Septemforlig«*, der er oprettet som gældende for de Landbrugsorganisationer, med hvem vi har Overenskomst, og hvis Formaal er at være den Grundlov, paa hvilken de almindelige overenskomstmæssige Tilstande i Landbruget kan bygges op i Lighed med det almindelige Septemberforlig.

Der er selvfølgelig særlige Hensyn at tage i Landbruget, som ikke gør sig gældende i de andre Erhverv, og disse Hensyn er imødekommet i denne nye Grundlov, saaledes at den for sig ogsaa skulde kunne bidrage til, at Modstanden fra Landbrugernes Side overfor Organisationen efterhaanden ophæves.

Forhandlingerne i Landbruget er jo saa at sige hver Gang fulgt lige i Hælene paa Afslutningen af de store Overenskomstsituationer i de øvrige Erhverv, og Resultaterne i vore Landbrugsforhandlinger *staar ikke tilbage* for de Resultater, der er opnaaet i de andre Erhverv, ja, ligger endda betydeligt over, hvis man gør dem op procentvis paa den opsagte Løn. Men det er ogsaa kun naturligt, fordi der her er Tale om forholdsvis lave Lønninger.

Forhandlingerne vedrørende vore Landbrugsarbejdere har faaet deres Omtale i det tilsendte Hæfte, og de i Hæftet indeholdte Statistiker omtaler ret udførligt, hvilke Lønforandringer der for vore Landbrugsarbejdere er sket i den forløbne Kongresperiode. Jeg kan kun anbefale, at man underkaster disse Oplysninger et nærmere Studium. Det er nok Umagen værd at se, hvilken Betydning vor store Organisation har for disse daarligt stillede Landbrugsarbejdere, som det mange Steder her i Landet ovenikøbet er saa vanskeligt at faa organiseret.

Det er et stort og meget vanskeligt Organisationsarbejde, vore Repræsentanter for Landarbejderne har at udføre. Afgjort Modvilje overfor Organisationen hos Arbejdsgiverne, Uforstand, Vrangvilje, ja i mangfoldige Tilfælde endog positiv Modstand overfor vore Forsøg paa at gennemføre bedre Arbejdsvilkaar fra Landarbejderne selv.

Igennem Agitation af forskellig Art, saaledes at denne Arbejdergruppe er under jævn og stadig Paavirkning, søger vort Forbund at skaffe sig Ørenlyd for Organisationens Nytte, og vi trænger Landbrugerne ind paa Livet igennem vor Lønpolitik, og vi skaffer os paa den Maade større og større Respekt for vor Organisation.

Men det er naturligvis ikke alene Landarbejderstatistiken, som det har sin Interesse at studere. Alle de andre i Hæftet optagne Statistiker har naturligvis ogsaa deres Krav paa Interesse fra vore Repræsentanters Side. Jeg kan kun anbefale at se disse Statistiker nøjere igennem, thi hvad de viser, er jo i Virkeligheden den mere synbare Ekstrakt af vor hele Forbundsvirksomhed paa det lønmæssige Omraade. Det er betydelige Lønforbedringer, Statistiken har at opvise.

Men Statistiken er ikke helt fyldestgørende. Lønforbedringerne er større, end Statistiken viser, thi den har ikke og har heller ikke kunnet tage alle de mere specielle Timelønsforbedringer og Forbedringer af anden Art med, som har fundet Sted med Hensyn til Akkordafsavnstillæg — helt nye eller Forbedringer af gamle — Produktionstillæg, Smudstillæg, Specialtillæg, o. s. v.

Det har selvsagt ikke været muligt at indarbejde saadanne Tillæg i den almindelige Lønbevægelse, men de skal dog nævnes for Fuldstændighedens Skyld.

Pristalsbestemmelser, men ikke automatisk Lønregulering.

Forinden jeg forlader den mere almindelige overenskomstmæssige Udvikling, af hvilken jeg selvfølgelig ogsaa kun kortfattet har kunnet give en Skildring, vil jeg

ikke undlade at sige et Par Ord om Lønningernes Forhold til Pristalsbevægelsen.

Som bekendt indeholder Overenskomsterne en Bestemmelse om, at hvis Vareprisniveauet viser et Udsving paa 6 Points eller derover til den ene eller til den anden Side, med Udgangspunkt i Pristallet 184, har hver af Parterne Ret til at opsige Overenskomsten.

Der er den Forskel paa denne Pristalsbestemmelse, og den, der tidligere har været gældende i Overenskomsterne, men som paa Grund af Fagforeningernes Modstand mod den blev ophævet omkring 1930, at den tidligere Pristalsbestemmelse havde automatisk Virkning paa Lønningerne, saaledes at man ved Hjælp af denne automatiske Paavirkning mente at kunne slutte Overenskomster af længere Varighed.

Gik Vareprisniveauet op i Overenskomstperioden, gik Lønningerne automatisk op tilsvarende. Gik Vareprisniveauet ned, gik Lønningerne ogsaa automatisk tilsvarende ned.

Arbejderne mente om denne automatiske Pristalsordning, at den skabte Stagnation i Fagbevægelsen. Den førte med sig, at Aktiviteten i Fagforeningerne med Hensyn til at hidføre Ændringer af forskellig Art i Overenskomsternes og Prislisternes forskellige Afsnit, blev afsvækket, dels igennem de længere Overenskomstperioder, og dels fordi denne automatiske Lønregulering i sig selv indebar en vis Tendens til den Opfattelse, at naar man saadan fulgte Pristalsbevægelsen op og ned, ja, saa var der jo i Grunden ikke saa meget mere at tale om, for saa fik Arbejderne jo derigennem Valuta for den Merudgift, en eventuel Vareprisstigning maatte føre med sig, og saa var der ikke nogen Grund for at hidføre yderligere Ændringer i Overenskomstforholdet, og navnlig ikke noget Grundlag for, at saadanne Ønsker skulde kunne føre til Konflikt.

Da det nu i det lange Løb selvfølgelig er meget besværligt at tage en stor Overenskomstsituation hvert Aar, blev Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund med Indgaaelsen af de nye Forhandlingsregler i 1936 enige om, at man burde slutte Overenskomster med mere end 1 Aars Varighed. Men i den Usikkerhedstilstand, vort Samfund lever i med Hensyn til vor hele Økonomi o. s. v., maatte det naturligvis have sin Betænkelighed at tage Overenskomster af mere end 1 Aars Varighed, hvis ikke der paa en eller anden Maade skabtes Udvej, hvis Vareprisniveauet nu pludselig gjorde et stærkt Udsving til den ene eller den anden Side.

Den Interesse, der her forelaa, mente man at kunne imødekomme ved Indførelsen af den nu gældende Pristalsbestemmelse, som adskiller sig fra den tidligere gældende derigennem, at den ikke fører nogen automatisk Lønregulering med sig, men blot en Adkomst til at frigøre sig for Overenskomsterne, hvis Vareprisniveauet viser et tilstrækkelig stort Udsving, altsaa 6 Points eller derover.

Et saadant Udsving viste Vareprisniveauet som bekendt i 1937 i Efteraaret, hvorfor det ogsaa var muligt at opsige de Overenskomster, der Aaret forud var sluttet paa 2 Aar, og da Forhandlingerne om disses Fornyelse ikke alene kom til at dreje sig om en generet og en til Vareprisniveauets Udsving gældende Lønforhøjelse, men ogsaa en Forhøjelse derudover, og dertil en Række almindelige Forbedringer og Revisioner af Prislister med videre, vil man tydeligt kunne se Forskellen paa den automatiske Pristalsregulering og den Pristalsventil, der i dette Øjeblik er gældende i Overenskomsterne.

Ringe Stemmedeltagelse nedsætter Respekten for Urafstemningsprincippet.

Det vilde ikke være rimeligt under min Beretning ikke at sige et Par Ord om de foretagne Afstemninger over Forligsmandsforslag.

3 Gange i den forløbne Kongresperiode har saadanne Afstemninger nu fundet Sted efter de ved vor sidste Kongres indførte Afstemningsregler. Men vi tør ikke prale med, at vore Medlemmers Deltagelse i disse Afstemninger har været nogen særlig Succes.

Nu maa det jo staa klart for enhver, at hvis en saadan Urafstemning, som der her er Tale om, skal have den fornødne Vægt og Betydning, maa den naturligvis kunne præsentere en betragtelig Stemmedeltagelse. En Urafstemning, hvor kun 10—20—30—40 eller maaske 50 pCt. af de stemmeberettigede Medlemmer deltager, er jo i Virkeligheden ikke det rigtige Udtryk for Stemningen overfor en saa vigtig Ting, som et Mæglingsforslag er.

Og ser vi nu paa de Afstemninger, der har fundet Sted i de 3 Tilfælde, hvor der har kunnet stemmes over Forligsmandsforslag, viser det sig beklageligvis, at Interessen for at deltage ikke har været overvældende.

Hvorledes man i Virkeligheden skal aflæse en saadan Mangel paa Stemmedeltagelse, er der jo delte Meninger om. Nogle mener, at dem, der ikke har afgivet deres Stemmer, i Virkeligheden stemmer for, og der er andre, der mener, at selvom Stemmedeltagelsen er nok saa ringe, saa skal den alligevel kunne tages for et gyldigt Udtryk for, hvad den paagældende Organisation i Virkeligheden mener, hvilket sidste naturligvis aldrig kan blive rigtigt.

Tænk blot paa, hvilke Konsekvenser en saadan Mangel paa Stemmedeltagelse kan føre med sig, hvis en bestemt Retning eller Stemning, som ikke deles af Organisationens Flertal, faar Overtaget over den lille Flok, som nu har set sin Interesse ved at afgive sin Stemme.

Vi kan notere os i de foretagne Afstemninger, at der imellem findes store Organisationer, hvor Medlemmerne kun har stemt med ca. 9 pCt. I visse af vore Organisationer, men det er nu navnlig ude i Landdistrikterne, har man ikke engang villet gøre sig den Ulejlighed at afgive sin Stemme.

Der foreligger her en Opgave for vore Afdelinger, som jeg gerne vilde benytte denne Lejlighed til at indprente; thi hvis man vil undgaa Overgang til Afgørelse af kompetente Forsamlinger, maa det enkelte Medlem i Organisationen paavirkes med Hensyn til hans Stemmepligt og ikke lade Sol og Vind være lige, som om det hele ikke rager ham; dertil er vort Forbunds Lønbevægelse en alt for vigtig Ting for os andre, og for ham selv.

Nu er det imidlertid ikke vort Forbund alene, der viser manglende Stemmedeltagelse under Fællesafstemninger om Forligsmandsforslag. Den samme Slaphed finder Sted i flere andre Organisationer, men derfor er Spørgsmaalet lige vigtigt for os. Thi skal vi skabe Respekt om vort Organisationsarbejde og for vore Krav i de Kredse, overfor hvem Kravene stilles, maa en saadan Respekt ogsaa finde sit Udtryk i den Interesse, det enkelte Medlem ved Lønsagernes Afgørelse viser ved at udtale sin Mening om dem — ved at afgive sin Stemme.

Ligegyldighed og Slaphed paa dette Omraade kan ikke undgaa at sætte sine Spor, baade indadtil og udadtil og vanskeliggøre vort Forbund dets hele lønmæssige Opgave, den allervigtigste Opgave, Forbundet har.

Udadtil imellem de andre Fagforbund har vore Afstemninger fremkaldt en vis Interesse i Anledning af det betydelige Stemmetal, vi under Fællesafstemninger kan møde op med i Kraft af vor Organisations store Medlemstal, men man har ikke med Føje kunnet kritisere vore Afgørelser, hvad enten disse er truffet ved kompetent Forsamling eller ved Urafstemning.

Alle vore Afgørelser er truffet i Overensstemmelse med vore Love, hvis Afstemningsregler nøjagtigt er de samme som dem, man anvender i langt den overvejende Del af de Organisationer, der er henhørende under De samvirkende Fagforbund.

At vi møder med et stort Stemmetal, kan der ingen berettigede Indvendinger fremsættes imod; thi saa maatte man fra en hvilkensomhelst Organisations Side kunne rette Indvendinger overfor enhver anden Organisation, der under Afstemningen møder med et større Antal Stemmeberettigede, end den selv kan stille i Marken.

Men vi kommer vel senere under Debatten om Lovene ind paa det samme Spørgsmaal, saa jeg skal afholde mig fra at udtale mig videre om denne vigtige Side af vort Forbunds Virksomhed, men jeg har ment i Forbindelse med Omtalen af de i Perioden afsluttede Lønsituationer

ogsaa at sige noget om den svigtende Stemmedeltagelse, der i ikke ringe Grad har gjort sig gældende, naar Afgørelsens Time var inde.

Regeringen har ydet værdifuld Støtte.

Det vilde ikke være hæderligt i min Redegørelse for vor Lønbevægelse ikke at omtale den meget betydelige Indflydelse, vore Partifæller i Regeringen og paa Rigsdagen har haft paa denne. Vi har overalt indenfor Regeringen, hvor vi har anmodet om Forstaaelse for vore Løninteresser, naar Lovforslag af beskæftigelsesmæssig Art var under Udarbejdelse, mødt den allerstørste Velvilje.

Man har hos vore Partifæller i Regeringen tilkendegivet paa tydelig Maade, at deres Interesser for Fagbevægelsen var sammenfaldende med vore i saa stor Udstrækning, som dette overhovedet var muligt under Hensyn til de politiske Forhold.

Denne Interesse hos Regeringen for Fagbevægelsen har ikke mindst vist sig derigennem, at man i Henhold til vore Ønsker i de beskæftigelsesmæssige Love har indført Bestemmelser om, at de herunder hørende Arbejder skulde *betales med almindelig tarifmæssig Løn.*

Dette er sket bl. a. i Loven om Grundforbedring, i Loven om mellemkommunal Refusion, i Loven om Snekastningsarbejde, i Loven om Nødhjælpsarbejde og almindelige beskæftigelsesmæssige Foranstaltninger. Men der er Grund til i særlig Grad at fremhæve den betydningsfulde Ændring, der er sket med Hensyn til Arbejdsløshedslovens § 17, hvor det i Modsætning til tidligere nu er de almindeligt foreliggende Overenskomster mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, altsaa vore Landsoverenskomster, hvor ikke særlige lokale Overenskomster er gældende, der er bestemmende for, hvorvidt en Vægring ved at modtage et Arbejde er berettiget eller ikke.

Hvis Arbejder tilbydes til Underbetaling, er det berettiget at vægre sig ved at modtage saadant Arbejde og i Stedet oppebære sin Arbejdsløshedsunderstøttelse, medens Vægringen naturligvis ikke er berettiget, hvis Arbejdet tilbydes til tarifmæssig Løn.

Alle vore Repræsentanter derude fra Landdistrikterne forstaar, hvilken Betydning disse Lovbestemmelser har for Arbejdslønnen derude.

Mange af de heromhandlede Arbejder iværksættes af Sognekommunerne. Det er som oftest Venstrebønderne, der sidder ved Styret i disse Kommuner, og vi hørte jo før, naar der var Tale om kollektive Overenskomster i Landbruget, hvilken Modstand disse Venstrebønder kunde øve.

Deres Antipati mod Fagorganisationerne gør sig ogsaa stærkt gældende, naar det drejer sig om alm. Arbejdsmandsarbejde, og det er kun meget modvilligt, disse venstrestyrede Landkommuner gaar med til at betale tarifmæssig Løn, hvor de ikke igennem Loven ligefrem er tvunget dertil.

Det er et specielt Arbejdsfelt indenfor vort Forbund, hvor vi saa at sige staar i permanent Krigstilstand, og hvor vort Forbund maa udvise den allerstørste Omsigt for at føre vor Lønbevægelse sejrrig igennem, efterhaanden som Betingelserne herfor melder sig enkeltvis overfor Landkommunerne eller gruppevis overfor Sogneraadsforeningerne.

Det er trods alt mægtige Lønfremstød, der i den forløbne Kongresperiode er gjort paa disse Arbejdsomraader, og vi skylder Regeringen den bedste Tak for den Haandsrækning, vi igennem de omtalte Lovforanstaltninger har modtaget.

Men indirekte virker denne Haandsrækning videre endnu. Vi husker alle den kraftige Opposition, Entreprenørforeningen og Murermestrene i den forrige Kongresperiode rejste imod Lønningerne i Landdistrikterne. De var alt for høje, hævdede man. Kommunerne betalte langt under Taksten for almindelig Entreprenørarbejde, og man hævdede, at Kommunerne paa den Maade optraadte som Smudskonkurrenter til Entreprenørstanden.

Man vilde gennemføre en betydelig Forskel paa Lønniveauet i Byerne og i Landdistrikterne, og der var megen Alvor med i Spillet hos Arbejdsgiverne for at føre denne Plan igennem. Det lykkedes ikke, og de Lønfremstød, vi nu gennem denne Kongresperiode kan notere os til Gavn for de landkommunale Arbejdere, er os naturligvis en god Støtte i vort fortsatte Organisationsarbejde derude, hvor Arbejdsvilkaarene i Forvejen kan være vanskelige nok for vore Kammerater.

Men man forstaar, hvilken en Betydning de før omtalte Lovbestemmelser har paa vor Lønbevægelse derude i Landdistrikterne, hvor det jo nu ikke er muligt at komme udenom den tarifmæssige Løn for Arbejder, der iværksættes i Henhold til de omtalte Love.

Af Love, som Regeringen har gennemført, og som ogsaa stærkt tangerer de faglige Interesser, skylder vi ogsaa Regeringen vor Anerkendelse for Ferieloven og Overarbejdsloven, hvor Ferieloven naturligvis af forskellige Grunde maa have Førstepladsen. Og selv om Overarbejdsloven for mange af vore Folk har frembudt visse ikke altid lige behagelige Overraskelser, er der vel ogsaa nok kun Grund til at vise Forstaaelse for Nødvendigheden af denne Lovs Gennemførelse.

Om de egentlige Beskæftigelseslove, Loven om Nødhjælpsarbejde og Loven om almindelige Beskæftigelsesforanstaltninger, hvor Arbejdstiden er nedsat til 36 Timer, vil jeg ikke udtale mig ved denne Lejlighed, da der senere hen under Behandlingen af særlige Forslag vil blive Lejlighed hertil.

Nyt Land vindes.

Helt udenfor vort Forbunds mere almindelige Lønbevægelse overfor Arbejdsgiverforeningen og de under denne hørende Organisationer har vort Forbund selvfølgelig som altid udfoldet en meget betydelig Aktivitet overfor Arbejdsgivere, enten helt uorganiserede eller organiseret i separate Arbejdsgiverorganisationer.

Det drejer sig i disse Tilfælde ofte om meget vanskelige Lønaktioner. Hvad siger man f. Eks. om den Lønaktion, vort Forbund har gennemført overfor Rørvævsfabrikanterne, hvor Arbejderne i mange Tilfælde sad i deres private Hjem og udførte Rørvævsarbejde, og hvor det nu havde været muligt i Kraft af det Pres, vor store Organisation kunde lægge ind i Sagen, at faa disse Rørvævsfabrikanter i Tale og faa de skammelige lave Lønninger rejst i Vejret til mindst det dobbelte af, hvad de har været forinden. Eller vor Aktion overfor Tørvefabrikanterne, hvis Arbejdspladser ligger spredt om i Landet, og hvor man kun havde med enkelte Grupper, ja i visse Tilfælde kun med den enkelte Tørvefabrikant at forhandle. Ogsaa paa dette Omraade har vort Forbunds Virksomhed frembragt betydelige Resultater.

Eller hvad siger man om det Arbejde, vor Landarbejdergruppe har præsteret ved at samle alle de saakaldte Dræningsmestre til Forhandling, enten ved deres Organisationers Repræsentanter eller Forhandlinger med disse Dræningsmestre gruppevis, og paa denne Maade faa Dræningsarbejdet i det ganske Land ind under organisationsmæssig Kontrol.

Det er blot nogle enkelte Tilfælde, jeg her har nævnt. Der findes en lang Række af tilsvarende, og vort Forbund gaar ikke til Side for det vanskelige Arbejde, der her foreligger. *Vi har ikke Raad til at tage os det mageligt. Vi ved nemlig, at hver eneste Arbejdsgiver, der underbetaler, er en Fare for vore almindelige Overenskomster og repræsenterer en betydelig Risiko for vore Lønninger.*

Vi maa gaa til Bunds i vort Organisationsarbejde. Vi har ikke Raad til at vente, til Vanskelighederne melder sig. Vi maa selv opsøge dem, trække dem frem i Dagens Lys og gøre, hvad vi formaar, for at faa rettet paa de skæve Lønforhold.

Det er en meget betydelig Indsats, der her foreligger i vor Forbundsvirksomhed, og det Arbejde, der her gøres, hvadenten det sker gennem vort Forbunds Repræsentanter eller af vore Afdelinger selv, maa ikke underkendes. Det har tværtimod den allerstørste Betydning for vor store Organisations hele Trivsel.

Strejker og Blokader.

Jeg skal nævne et Par enkelte Tilfælde, som ogsaa kaster Lys over Vanskelighederne i vort Arbejde.

I Brovst! Oppe i Vendsyssel findes en Maskinfabrik. Indtil for et Aars Tid siden stod de fleste af disse Arbejdere udenfor Organisationerne. Der arbejdede Haandværkere og Arbejdsmænd mellem hinanden, Smede, Tømrere, Snedkere, Malere osv., og Arbejdslønnen var kun godt og vel det halve af den almindelige overenskomstmæssige Løn. Der havde tidligere været gjort adskillige Forsøg paa at faa Arbejderne organiseret og faa Lønnen op. Det var ikke lykkedes. Det eneste, man opnaaede, var en tabt Strejke. Arbejdsgiveren var en meget umedgørlig, stædig Herre, som intet vilde høre om Organisation og Overenskomst. Arbejderne boede i hans Huse og var paa mange Maader fuldkommen økonomisk afhængige af ham.

Denne Arbejdsplads var nærmest en Skandale for vore Organisationer, og man tog sig nu for alvorligt at prøve paa at bryde Arbejdsgiverens Modstand. Samtlige Fag erklærede Strejke med de ca. 60 Arbejdere, der ialt her var beskæftigede, og efter 14 Dages Forløb var Arbejdspladsen fyldt med Skruebrækkere af alle mulige Fag.

Det saa sort ud, men vi gav ikke op. Fabrikken skulde bruge Motorer til deres Landbrugsmaskiner og Traktorer. Vi vidste, hvor disse Motorer blev fabrikeret, og vi truede den vedkommende Fabrikant, der var Medlem af Arbejdsgiverforeningen, med Sympatistrejke med Hensyn til Motorfabrikation til Brovst, og ved hans Medlemsskab i Arbejdsgiverforeningen blev denne Forening interesseret i Affæren.

Der blev indledet nogle Forhandlinger, uhyre vanskelige. De samvirkende Fagforbund deltog og Arbejdsgiverforeningen, og der gik meget lang Tid, forinden den vedkommende Fabrik saa smaat begyndte at række den lille Finger frem til en Ordning.

Der var Lønnen. Den vilde man ikke betale. Man vilde nok give et Tillæg til de meget lave Lønninger, men man vilde ikke betale den almindelige overenskomstmæssige Løn. Saa var der Skruebrækkerne. Dem vilde man ikke fjerne. De skulde have Lov til at blive der. Og saaledes gik den ene Forhandling efter den anden.

Imidlertid maa Presset fra Arbejdsgiverforeningens Side alligevel have virket paa Fabrikken; thi der fremstod efter mange Maaneders Kamp til Slut alligevel en Situation, under hvilken det var muligt for Organisationerne at slutte en Overenskomst. Den gik ud paa, at der skulde betales et Løntillæg straks, og efter et Aars Forløb skulde Lønnen successivt være naaet op til den almindelige overenskomstmæssige. De strejkende Arbejdere skulde ogsaa successivt genantages i den Udstrækning, der var Brug for dem. Skruebrækkerspørgsmaalet blev kun meget utilfredsstillende løst.

Nu er der gaaet mere end et Aar, siden denne Konflikt startedes. Nu betaler Fabrikken almindelig overenskomstmæssig Løn. Skruebrækkerspørgsmaalet er løst ved, at samtlige Arbejdere nu er Medlemmer af Organisationen, og Maskinfabrikken i Brovst er løftet ud af det organisations- og lønmæssige Uføre, hvori dens Arbejdere befandt sig, og denne vanskelige Sag er altsaa bragt i Orden.

Men man gør sig kun vanskeligt nogen Forestilling om, hvad det er for et Arbejde, der i Virkeligheden fra Organisationernes Side har maattet gøres for at naa frem til dette Resultat. Et Utal af Møder har der været holdt med Arbejdsgiveren, ogsaa mange Møder med Arbejderne, der ikke altid var lige lette at have med at gøre, paa Grund af Uforstand overfor de foreliggende Vanskeligheder. Nogle af dem var Skruebrækkere fra den tidligere Strejke, men nu staar de alle som Medlemmer af deres respektive Organisationer.

Lad mig nævne en Sag, der ligger paa et andet Felt. Nogle Bygmestre i Haderslev beskæftigede Arbejdere, Haandværkere og Arbejdsmænd til Underbetaling ved nogle Byggeforetagender i Haderslev By paa samme Maade, som vi har set det nu og da i visse Byer rundt om i Landet, uden at Organisationerne havde kunnet stramme sig op til at gøre noget alvorligt mod dette Uvæsen. Men her i Haderslev var det for groft.

Organisationerne blokerede disse Bygmestre, men de fik Skruebrækkere. Saa skred Organisationerne med De samvirkende Fagforbund i Spidsen til Sympatiblokade med Hensyn til de Materialier, der blev anvendt ved disse Byggeforetagender, og Formaalet var, at de vedkommende Bygmestre skulde underskrive paa, at de vilde betale efter de almindelige tarifmæssige Overenskomster.

Efter nogen Tids Forløb virkede Sympatistrejken. Bygmestrene kunde ikke faa Mursten. De kunde ikke faa Cement. De kunde ikke faa Kalk. Overalt nægtede vore Folk at udføre de i Forbindelse hermed staaende Arbejder i Kraft af den Sympatistrejke, vort Forbund havde iværksat, og tilsidst maatte de vedkommende Bygmestre give sig.

Denne Sag vakte megen Opsigt rundt om i Landet, og selvom vi naturligvis langt fra kan regne med, at saadanne Sympatistrejker, som i dette Tilfælde gjorde Udslaget, vilde være af samme Virkning overalt, — tværtimod kan jeg vel næsten sige, men det er et andet Kapitel, saa er der Grund til at tro, at man til en vis Grad fik renset Luften for denne ubehagelige Konkurrence, der her fandt Sted, saaledes at man andre Steder betænker sig paa at iværksætte noget tilsvarende.

Vort Forbund har i mangfoldige Tilfælde med større eller mindre Virkning iværksat Sympatiaktioner og vil naturligvis fremdeles fortsætte i saadanne Tilfælde, hvor der er Mulighed for at anvende dette Kampmiddel med Held.

Alt, hvad jeg indtil dette Øjeblik har omtalt af Lønaktioner, Konflikter osv., har været ført paa lovlig Basis. Ingen af de foretagne Skridt, der har været nævnt i min Beretning, har været ulovlige. Vi har imidlertid ogsaa Resultater at opvise, hvor vi har optraadt paa ulovlig Basis, men disse Resultater er ikke slet saa flatterende.

Og selv om vore Afdelinger og vore Medlemmer efterhaanden er naaet frem til den Opfattelse, at der intet opnaas ved ulovlig Færd, hænder det jo desuagtet nu og da, at det er svært at holde sig indenfor Lovlighedens Grænser. Men naar alt kommer til alt, er det maaske forklarligt nok endda, at saadanne enkelte Tilfælde kan finde Sted.

I det almindelige Overenskomstforhold med Arbejdsgiverne findes der visse Forhold, som er yderst ømtaalelige, og hvis man i saadanne Tilfælde staar overfor Arbejdsgivere, der ikke kan eller vil udvise fornøden Forstaaelse, sker det undertiden, at et Lovbrud begaas, ikke altid fordi man dermed mener at kunne faa opfyldt sine Ønsker, men meget ofte som en Slags Demonstration overfor vedkommende Virksomheds eller Arbejdsgivers Mangel paa Forstaaelse eller Tolerance.

Det kan ogsaa hænde, at en ulovlig Konflikt kan opstaa af Aarsager, der har Relation til dybtgaaende økonomiske eller organisationsmæssige Interesser. Men ulovlige Konflikter, etableret paa letfærdigt og aldeles uforsvarligt og hensigtsløst Grundlag, er det meget vanskeligt at opdrive Eksempler paa i vort Forbunds Virksomhed.

Jernindustriel Virksomhed kværulerer.

Jeg vil nu nævne enkelte af de Tilfælde fra den faste Voldgiftsret, hvor vort Forbund har været indklaget.

I Sommeren 1937 stillede Arbejdsmændenes Tillidsmand paa Burmeister & Wains Værksteder paa Christianshavn Krav om en generel Lønforhøjelse paa 4 Øre i Timen for en vis nærmere angivet Gruppe af Arbejdsmænd paa ialt ca. 330 Mand.

Firmaet vilde ikke indgaa paa det stillede Krav, men erklærede dog, at man vilde være villige til hver Uge at se paa Lønforholdene for de omhandlede Arbejdsmænd og give ca. 5 Mand pr. Uge en Lønforhøjelse, uden at der dog blev givet noget Løfte om noget bestemt Beløb. Enighed kunde ikke opnaas paa det Grundlag. Efter at Arbejderne havde holdt Klubmøde, vedtog de at nedlægge Arbejdet.

Denne Arbejdsstandsning har naturligvis vidtrækkende Følger for hele Gangen i Virksomheden, idet de faglærte Arbejdere, som Arbejdsmændene var behjæl-

pelige, blev hæmmet i deres Arbejde, og Konflikten udviste stor Udsigt til efterhaanden at standse hele den store Fabriksvirksomhed hos Burmeister.

I Jernindustrien har man som bekendt Minimalløn, og Arbejderne har Ret til i selve Overenskomstperioden at kræve Lønnen forhøjet. Det havde man forud for denne Konflikt gjort ved adskillige Lejligheder hos dette Firma, uden at Firmaet havde vist nogen Forstaaelse for Nødvendigheden af dette Kravs Opfyldelse, uagtet en meget stor Del af de paagældende Arbejdere arbejdede paa Lønninger, der laa ganske nær nede ved den gældende Minimalløn, som paa dette Tidspunkt var 101 Øre i Timen.

Denne Omstændighed maa tjene til Forklaring paa den hurtige Beslutning om Arbejdsnedlæggelse, som Arbejderne etablerede. Vort Forbund blev sammen med Afdelingen paa Arbejdernes Vegne indklaget for Den faste Voldgiftsret, men hverken Forbundet eller Afdelingen blev dømt. Men det blev derimod de paagældende Arbejdere, idet Kendelsen kom til at lyde paa, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og at Arbejdet skulde genoptages snarest muligt, og at de 349 Arbejdere, der deltog i Strejken, hver skulde betale en Bod paa 40 Kr.

Arbejderne optog ikke Arbejdet efter denne Kendelse, men fortsatte med den ulovlige Strejke, og det kom til en ny Sag ved Den faste Voldgiftsret, hvor som tidligere baade vort Forbund og Afdelingen paa Arbejdernes Vegne blev indklaget, men ogsaa ved denne Lejlighed blev saavel Forbundet som Afdelingen frikendt, men den tidligere Bod paa 40 Kr. blev nu sat op til 60 Kr. pr. Mand, og kort Tid derefter blev Arbejdet genoptaget.

Vi staar her overfor en af de Konflikter, der i nogen Grad kan siges at være bleven provokeret frem af Arbejdsgiveren, som, saavidt det kan skønnes, har saboteret Arbejdernes Forhandlingskrav, idet man gennem lang Tid ganske har ignoreret dem, og, da det endelig kom til Stykket, ganske misbød Arbejderne.

Men det faar ikke hjælpe! Overenskomst er Overenskomst, og Arbejdsnedlæggelse maa ikke finde Sted. Man maa saa bruge Overenskomstens Midler saa godt, som det er muligt, og disse giver jo netop Anvisning paa, hvorledes Lønkravene kan fremsættes, hvilke Veje der skal gaas, og selvom man staar overfor Arbejdsgivere, der har Vanskelighed ved at stille sig ind paa Arbejdernes Synspunkter, saa er det dog under alle Omstændigheder givet, at Arbejdsstandsning maa i intet Tilfælde finde Sted.

Vi ved meget godt i Forbundsledelsen, at det i mange Tilfælde indenfor Jernindustrien er yderst vanskeligt at faa Lønningerne i Vejret i Overenskomstperioden, men der er ikke andet for os at gøre end at anvende de Midler, Overenskomsten giver os i Hænde, og skal der ske Ændring i disse Tilfælde, maa det ske ved de Forhandlinger, hvor Overenskomsterne bliver til.

Saavidt det er oplyst, maa Arbejderne nu af deres fattige Ugeløn hver Uge betale et Afdrag paa disse 60 Kr., hvilket naturligvis gør et groft Indhug i Løntillæget, som Arbejderne efter Arbejdets Genoptagelse og ved Forhandling med Firmaet opnaaede, et Tillæg, der forøvrigt var betydeligt større end det, Firmaet tidligere havde tilbudt Arbejderne.

Ulovlige Konflikter.

I Efteraaret 1937 nedlagde 49 Jord- og Betonarbejdere Arbejdet ved den nye Jernbanebro Aalborg—Nørresundby, som Firmaet Chr. Bjørn Petersen havde i Entreprise. Aarsagen hertil var, at Firmaet havde afskediget en af Arbejderne ved Navn Holger Jensen, som gik for at være de øvrige Arbejderes Tillidsmand. Han havde ogsaa tidligere ved forskellig Lejlighed optraadt som Arbejdernes Repræsentant overfor Firmaet, men det Arbejde, han havde deltaget i paa det Tidspunkt, var fuldført. Det Arbejdshold, han havde arbejdet i, var opløst og afskediget, og imellem disse Arbejdere var den saakaldte Tillidsmand, Holger Jensen.

Firmaet nægtede paa Arbejdernes Opfordring at genantage Holger Jensen, idet Firmaet iøvrigt oplyste, at han selvfølgelig ikke var afskediget, fordi han tidligere havde optraadt som Tillidsmand for Arbejderne ved enkelte Lejligheder, men fordi der simpelthen slet ikke var Brug for ham længere paa Grund af det hele Arbejdes fremskredne Standpunkt.

Beslutningen om Arbejdsstandsningen blev taget i et Skurmøde, hvor kun en Del af de omhandlede 49 Mand var til Stede, idet man arbejdede i Skiftehold, men samtlige 49 følte sig i dette Spørgsmaal solidarisk med hinanden, og selvom man efter det oplyste maatte gaa ud fra, at Beslutningen om Arbejdsnedlæggelse ikke engang var særlig velovervejet fra det Holds Side, hvor Beslutningen blev taget, saa var man altsaa *Kammerater* helt igennem, som det hedder, og slutter sig for alle 49's Vedkommende til Arbejdsstandsningen.

Efter hvad der iøvrigt blev oplyst i Sagen, forefandtes der ikke noget Grundlag for at antage, at Firmaets Nægtelse af at genantage Holger Jensen skulde kunne anses for et Angreb paa Arbejdernes organisationsmæssige Interesser, eller være Udtryk for et Ønske om specielt at ville skille sig af med denne Mand, og naar saa hertil kommer, at man indenfor Jord- og Betonfaget overhovedet ikke har nogen Tillidsmandsinstitution i almindelig overenskomstmæssig Forstand, var det, bortset fra, at Arbejdsstandsningen i modsat Fald ogsaa havde været ulovlig, aldeles indlysende, at der her forelaa en ulovlig Arbejdsstandsning.

Vort Forbund og vor Aalborg Afdeling blev sammen med Arbejderne indklaget for Den faste Voldgiftsret for ulovlig Arbejdsstandsning, men medens det ikke var muligt for Modparten at kunne paavise nogen Andel i Arbejdsstandsningen eller Mangel paa Aktivitet med Hensyn til at faa den bragt til Ophør fra Forbundets Side, kunde vor Aalborg Afdeling ikke klare *saa* godt for sig.

Samtlige 49 Arbejdere, med Undtagelse af et mindre Antal, der klarede Frisag i Anledning af et særligt Natholdsforhold, blev dømt til at betale en Bod paa 50 Kr. hver, og for Udredelsen af disse Penge til Firmaet dømtes Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg solidarisk med de paagældende Arbejdere.

Der er slet ikke nogen Tvivl om, at denne Dom er fuldstændig rigtig. Den paagældende Arbejder var ikke i nogen egentlig Forstand Arbejdernes Tillidsmand. Han var afskediget, fordi han tilhørte et Hold, hvis Arbejde var færdigt, og havde ikke noget berettiget Krav paa fortsat at arbejde hos Firmaet.

Arbejdsstandsningen burde aldrig have fundet Sted, og det viste sig ogsaa, at aldrig saa snart var Kendelsen faldet, før samtlige strejkende Arbejdere meget hurtigt og uden Protest af nogensomhelst Art skyndte sig tilbage til Arbejdspladsen og paabegyndte Arbejdet.

Her foreligger altsaa en Vrangforestilling af Tillidsmandsbeskyttelse, fuldkommen overdreven i sin Betragtning og aldeles meningsløs i dens foreliggende Konsekvenser.

I Foraaret 1937 foretog Gummifabrikken »Tretorn« i Helsingør en Forflyttelse af en Arbejder, fra hans Arbejde ved en bestemt Maskine til et andet Arbejde, hvad der bevirkede, at de 3 andre ved denne Maskine beskæftigede Arbejdere nægtede at paabegynde Arbejdet ved Maskinen og fortsatte denne Vægring trods Fabrikkens Henvendelser til Arbejdernes Tillidsmand og Formanden for vor Helsingør Afdeling, idet Arbejderne som en Betingelse for at genoptage Arbejdet krævede, at vedkommende Arbejder, Johansen, blev flyttet tilbage.

Da Fabrikken ikke vilde indgaa herpaa, beordredes andre Arbejdere til at overtage det nedlagte Arbejde, men ogsaa disse nægtede at udføre det nedlagte Arbejde, og selv efter Afdelingsformandens Mellemkomst erklærede Arbejderne, at de vilde opretholde Blokaden af det nævnte Arbejde, indtil Johansen var flyttet tilbage.

Af Hensyn til Driften saa Fabrikken sig nu nødsaget til at bøje sig og flyttede Johansen tilbage til hans tidligere Arbejde, idet Fabrikken dog protesterede og forberedte Klage over det passerede ad almindelig organisationsmæssig Vej.

Arbejdet blev herefter genoptaget.

Kort Tid efter henvendte Fabrikkens Direktør sig til en Arbejder, Poul Busch, der var Arbejdernes Tillids-

mand, og meddelte ham, at det ved en Revision havde vist sig, at han i Januar Kvartal havde opgivet sin Akkord for højt og ladet sig udbetale for mange Penge, og at han derfor øjeblikkeligt maatte fratræde sin Plads.

I Anledning af denne Afskedigelse nedlagde samme Dato samtlige mandlige Arbejdere paa Fabrikken Arbejdet. Standsningen omfattede direkte 126 Arbejdere og medførte, at 298 kvindelige Arbejdere blev ledige.

Der blev saa afholdt Møde i Arbejdsgiverforeningen om Sagen, og man enedes om, at vor Helsingør Afdeling skulde paalægge de Strejkende straks at genoptage Arbejdet, og hvis dette skete paa tilfredsstillende Maade, saa var man ogsaa enige om at forelægge en faglig Voldgiftsret at afgøre Fabrikkens Klager over de stedfundne Arbejdsstandsninger — herunder ogsaa Arbejdernes Klager over Tillidsmandens Afskedigelse. Hvis Arbejdet ikke vilde blive genoptaget i tilfredsstillende Omfang, vilde Arbejdsgiverne indgive Klage til Den faste Voldgiftsret.

Trods Afdelingsformandens meget kraftige Forestillinger, bistaaet af en Repræsentant fra vort Forbund, vedtog Arbejderne imidlertid at fortsætte Strejken, og Sagen gik derfor til Den faste Voldgiftsret.

Ved Retten hævdede Arbejderne, at Firmaets Optræden havde virket provokerende til Arbejdsstandsningen. Det var en ringeagtende Behandlingsmaade, Firmaet havde udvist overfor Arbejderne, navnlig under Hensyn til, at Busch var Arbejdernes Tillidsmand.

Efter det øvrige under Sagen oplyste blev det ikke statueret, at Firmaet havde overskredet Grænsen for, hvad der var Firmaets Ret i Henhold til Septemberforliget, nemlig Retten til at lede og fordele Arbejdet osv., og da Arbejdsstandsningen ikke kunde siges at være fremprovokeret af Firmaet, blev Arbejderne dømt, medens saavel Afdelingen som Forbundet blev frikendt.

Kendelsen erklærer Arbejdsstandsningen for ulovlig og fremhæver, at Arbejdet skal genoptages snarest muligt, og i Bod til Gummifabrikken skal samtlige Strejkedeltagere hver for sig udrede en personlig Bod, varierende fra 60 til 20 Kr.

Ogsaa dette Tilfælde viser, at Arbejdsstandsninger af denne Art er ganske ulovlige.

Voldgiftssag med mærkeligt Udfald.

Jeg skal nu omtale en Sag, der ogsaa angaar en Arbejdsstandsning, men en Arbejdsstandsning, der hviler paa et ganske særligt Forhold. Sagen fik iøvrigt en ganske usædvanlig og enestaaende Bivirkning.

Entreprenørfirmaet Saabye & Lerche og Stürup & Prosch Jensen har Anlægget af den nye Fredericia Havn i Entreprise.

Paa selve Arbejdspladsen fandtes en Kajplads — det var et af de gamle Færgelejer, og paa denne Kajplads havde Firmaet modtaget forskellige Byggematerialer pr. Skib, der blev oplosset af de paa Arbejdspladsen beskæftigede Jord- og Betonarbejdere.

En skønne Dag ankom Det forenede Dampskibsselskabs S/S »Svava« med 300 Tons Spunsjern fra Krupp og lagde til ved nævnte Kajplads.

Det var nu ikke de to Entreprenørfirmaer, men derimod Fredericia Kommune, der som Bygherre var Modtager af Ladningen, der skulde leveres paa Lønningen, og der var truffet den Ordning, at der til Losningsarbejdet ombord skulde anvendes Havnearbejdere, hvad det forenede Dampskibsselskab, der ejede Skibet, var overenskomstmæssigt forpligtet til, medens Entreprenørfirmaernes egne Folk skulde modtage det udlossede Gods inde paa Kajpladsen.

En saadan Arbejdsordning vilde Jord- og Betonarbejderne, der paa denne Arbejdsplads var vant til at udføre det *hele* Arbejde under Losningen, altsaa ogsaa Arbejdet ombord, ikke finde sig i, og de hævdede, at hvis Havnearbejderne, der skulde udføre Arbejdet ombord paa Skibet, ikke blev fjernet, vilde Arbejdet blive nedlagt paa hele Arbejdspladsen, hvilket ogsaa skete, da Havnearbejderne ikke vilde forlade det Arbejde, der var blevet dem tildelt.

Da der ikke kunde komme en Ordning istand, nedlagde hele Arbejdsholdet paa Land Arbejdet, herunder ogsaa de Arbejdere, der forøvrigt slet ikke skulde have noget med Losning at gøre.

Efter at der var gaaet en Times Tid, optoges Arbejdet dog af disse sidstnævnte Arbejdere, altsaa dem, der ikke skulde arbejde ved Losningen, medens de Jord- og Betonarbejdere, der skulde beskæftiges ved Lossearbejdet i Land, stadig nægtede at paabegynde dette Arbejde.

Der blev straks fra Firmaets Side gjort telefonisk Indberetning til Entreprenørforeningen om Arbejdsstandsningen, og Entreprenørforeningen henvendte sig øjeblikkeligt telefonisk til vort Forbund med Meddelelse om denne Sag.

Vort Forbund satte sig, saa hurtigt det overhovedet kunde lade sig gøre, i Forbindelse med Fredericia Afdeling for at faa Standsningen bragt til Ophør, men da D. F. D. S. en 2—3 Timer efter, at Arbejdsstandsningen var blevet iværksat, besluttede at forhale Skibet bort til en anden Kajplads, hvor der ikke kunde opstaa nogen Tvist om, hvem der skulde udføre Losningsarbejdet, og Arbejdsstandsningen paa denne Maade blev bragt ud af Verden, kom dette Forhold Afdelingens og Forbundets Bestræbelser paa at faa Arbejdet genoptaget i Forkøbet.

Denne Sag burde aldrig have været indklaget for Den faste Voldgiftsret, men med det Humør, Arbejdsgiverforeningen har til at indbringe enhver selv nok saa ringe Ubetydelighed for Retten, kunde den naturligvis heller ikke modstaa Fristelsen her, og saavel vort Forbund som vor Fredericia Afdeling samt 18 navngivne Arbejdsmænd blev indklaget for ulovlig Arbejdsstandsning for Brud paa Septemberforliget.

Retten kom til det Resultat, at de 18 Arbejdsmænd, der havde vægret sig ved at udføre Losningsarbejdet i Land, saalænge der var Havnearbejdere ombord, en for alle og alle for en skulde udrede i Bod til Klageren 1800 Kr., idet dog Ansvaret for hver enkelt Arbejdsmand skulde begrænses til 30 Kr., og saavel vort Forbund som vor Fredericia Afdeling blev gjort solidarisk med de dømte Arbejdere, hvilket vil sige, at baade Forbund og Afdeling ogsaa blev dømt.

I Henseende til Afdelingen og Forbundet er der ingen Tvivl om, at Dommen er ganske forkert. Saavel Afdelingen, men navnlig vort Forbund, kunde ikke lægges noget til Last i denne Sag. Det var en Arbejdsstandsning, der kun havde varet i en 2—3 Timer, og vort Forbund havde gjort, hvad der overhovedet var at gøre for at faa Forbindelse med Afdelingen og derved søge udvirket, at Arbejdet blev genoptaget.

Andet kunde der med Rimelighed ikke forlanges af vort Forbund indenfor saa kort et Spand af Tid, men desuagtet blev vi altsaa dømt.

Enhver, der er kendt med Fagforeningsvirksomhed, ved, at hvor stor Betydning det er, at Arbejdsgiverforeningen ikke kan faa Greb i Forbundskasserne. Det er der, Strejkemidlerne forefindes, og hvis det var muligt at gøre Forbundet ansvarlig for Handlinger, der foretages af Forbundets Medlemmer eller af Forbundets Afdelinger, uden at der kunde paavises noget med Ansvarsløshed eller Mangel paa Aktivitet fra Forbundets Side for at komme en saadan Ulovlighed tillivs, vilde man muligvis ikke fra Medlemmernes eller maaske heller ikke fra Afdelingernes Side tage det saa nøje med Hensyn til Iværksættelse af ulovlige Konflikter, for det vilde jo alligevel blive Forbundet, der blev dømt, og Forbundet havde Raad til at betale. Og Arbejdsgiverne vilde da tage den Chance ad denne Vej at søge at tømme Forbundskasserne, naar ulovlig Konflikt fandt Sted. Derom er der vist ingen Tvivl.

Denne Dom afgav derfor et meget farligt Præcedens, der i sine fremtidige Virkninger kunde blive af en højst uhyggelig Beskaffenhed.

Vi mente derfor indenfor vor Forbundsledelse, at det var nødvendigt at rejse en meget kraftig Protest mod denne Dom. Det skete gennem De samvirkende Fagforbund ved Henvendelse til Den faste Voldgiftsret, og da Retten netop paa dette Tidspunkt skulde foretage Valg af nye Dommere, hvoriblandt ogsaa den Dommer fandtes, der havde været Formand og i Realiteten Op-

mand i Sagen, nægtede Arbejdernes Repræsentanter at stemme paa ham, idet Retten ikke fremkom med en for Fagbevægelsen tilfredsstillende Udtalelse angaaende denne Dom.

Dette havde saa igen til Følge, at Arbejdsgiverforeningen stemte Rettens mangeaarige og højagtede Formand ud af Retten, formentlig som en Art Retortion overfor Arbejderne, en Retortion, som det alle Dage ikke vil være muligt at finde nogen holdbar Begrundelse for.

Paa den Maade fik Den faste Voldgiftsret en næsten helt ny Besætning af juridiske Dommere, men der kan ikke herske nogen Tvivl om, at det Spor, Retten ved sin Kendelse i Fredericia-Sagen var kommet ind paa, var et uhyre farligt Spor for Fagbevægelsen, og at det derfor var højst nødvendigt, at der blev foretaget de Skridt, som der blev.

De samvirkende Fagforbund, hvem denne Sag naturligvis ogsaa maatte ligge paa Hjerte, udviste megen Forstaaelse for Sagens Alvor og var meget virksom i dens hele Forløb.

Trafik-Strejke i København.

I Foraaret 1938 iværksattes Strejke — en lovlig Strejke — overfor Droske-Centralen »Taxa« i København. Man kunde ikke enes om Lønningerne. Derfor kom det til Konflikt, men der var ogsaa et andet Spørgsmaal Parterne imellem, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt Droskevognmændene skulde indgaa paa kun at beskæftige organiserede Chauffører.

En saadan Forpligtelse var gældende i den opsagte Overenskomst, idet der dog var gjort en Undtagelse for Sønner, der kører for Faderen eller Moderen, og visse Kompagnon'er. Disse Sønners Antal, der kørte for Fædrene eller Mødrene, udgjorde ca. 90, og nu mente Droskechaufførerne, at selvom de kørte for Fædrene eller Mødrene, skulde de alligevel være Medlemmer af Organisationen, »for der var ingen Mening i,« sagde de, »at en Søn har Ret til at staa udenfor Organisationen, fordi hans Fader ejer den Droske, Sønnen kører med.«

En anden Sag var det, hvis Sønnen kørte *i Stedet* for Faderen eller Moderen, altsaa var Stedfortræder, fordi Faderen var syg, ældre eller svagelig.

Paa Lønspørgsmaalet og paa Spørgsmaalet om disse Sønners Indmeldelse i Organisationen førtes Konflikten.

Konflikten var haardnakket. Vognmændene vilde ikke give sig. Mange Forsøg blev gjort for at faa den ud af Verden, førend det endelig lykkedes.

Men midt under det hele fandt Arbejdsgiverne paa at hævde, at Konflikten var ulovlig, fordi vi stillede Krav om, at Sønnerne skulde gaa ind i Organisationen. Det var et Krav, der var i Strid med Septemberforliget, hævdede man, og det maatte blive Arbejdernes egen Sag, om de, der var omfattet af Overenskomsten, vilde gaa ind i Organisationen eller ej. Det skulde Arbejdsgiverne ikke drage Omsorg for. Derfor var dette Krav ulovligt.

Det Krav havde man ikke Lov til at rejse, og det skulde vi dømmes for, og vi blev indklaget for Den faste Voldgiftsret.

Denne Sag er forsaavidt interessant, som den rører ved et Spørgsmaal af en vis organisationsmæssig Betydning, fordi den Opfattelse raader indenfor visse af vore Kredse, at naar man slutter en Overenskomst med en Arbejdsgiver, saa er det ogsaa hans Pligt at være medvirkende til, at de paagældende Arbejdere er Medlemmer af den Organisation, med hvem han har sluttet Overenskomsten.

I og for sig er der ikke noget ulogisk i denne Tanke. Hvis man f. Eks. kunde tænke sig, at en Arbejdsgiver havde Ret til at modvirke Medlemstilgangen i Organisationen, var man naturligvis ude i den rene Parodi; thi saa vilde det jo blive komplet meningsløst med Overenskomst. Men en saadan Ret har en Arbejdsgiver ikke, saalidt som han har Pligt til at medvirke til, at hans Arbejdere staar i Organisationen.

Forholdet ligger altsaa midt imellem de to Punkter, hvoraf opstaar den Tilstand, at Arbejdsgiveren naturligvis skal finde sig i, at det er organiserede Arbejdere, han har i Beskæftigelse, uden at hindre Organisationens Bestræbelser i Henseende til at skaffe Tilgang, medens Arbejdsgiveren paa den anden Side ikke har nogen Forpligtelse til kun at beskæftige organiserede Arbejdere.

Saaledes er Stillingen, og det Resultat kom Retten ogsaa til i sin Vurdering af denne Sag, men det specielle Krav, som Arbejdsgiverne stillede om, at det var ulovligt under Forhandlingerne at rejse Krav om, at en Arbejdsgiver kun maatte beskæftige organiserede Folk, blev ikke kendt gyldigt, idet Retten tog Afstand herfra og alene statuerede, at man ikke kunde iværksætte eller fortsætte en Konflikt, baseret paa Kravet om, at Arbejdsgiveren kun maatte beskæftige organiserede Arbejdere.

Arbejdsgiverforeningen fik saaledes intet ud af sit Sagsanlæg, forsaavidt de troede, at Konflikten kunde faa sin Afslutning ved en Kendelse fra Retten, der fuldtud imødekom de Krav, Arbejdsgiverforeningen havde stillet; thi der var jo andre Krav end netop Sønnernes Organisering Parterne imellem. Der var jo Lønnen.

Og selvom vi fik statueret af Retten, at det var ulovligt at basere en Konflikt eller dens Afslutning paa et Krav om, at Vognmændene kun maatte beskæftige organiserede Chauffører, saa kunde Konflikten jo opretholdes paa Lønkravet lige saa længe, som dette Krav ikke var opfyldt. Dette blev ogsaa Tilfældet og Sønnespørgsmaalet blev samtidig ordnet tilfredsstillende.

De Sager, jeg her har nævnt fra Den faste Voldgiftsret, er naturligvis ikke alle dem, som vort Forbund i Kongresperioden har været engageret i ved Retten.

Vi er jo — og har altid været — Den faste Voldgiftsrets bedste Kunde, men det stammer naturligvis fra den vidtforgrenede Indflydelse, vor store Organisation har rundt om i de forskellige Virksomheder. Men jeg har fremhævet disse Tilfælde som særlig karakteristiske for at give Kongressen et Indblik i ogsaa den Side af vort Forbunds Virksomhed.

Grænse-Tvister.

Vi søger efter bedste Evne at staa i et godt Forhold til de andre Fag. Vi er ikke en Organisation, der gaar de andre Fag i Næringen. Vi lever helst i et fordrageligt Forhold til andre og vil frem for alt ikke i nogen Henseende bidrage til at ødelægge Lønvilkaarene for dem.

At der naturligvis nu og da kan opstaa visse Grænsetvister mellem de andre Fag og os, er forstaaeligt, naar vi erindrer om, at der saa at sige ikke findes et eneste Fag i Danmark, uden at vi paa en eller anden Maade er i Berøring med det paa selve Arbejdspladsen.

Men det er ikke et Særkende for vort Forbund. Saadanne Grænsetvister forefindes ogsaa alle de øvrige Forbund imellem, og de kommer jo navnlig frem i Perioder, hvor der er megen Arbejdsløshed, og hvor man fra Arbejdernes Side ser med strængere Blik paa, hvem der udfører Arbejdet indenfor det paagældende Fag. Saa henter man Smaatingene frem, lægger dem paa Organisationens Bord, og saa hænder det ofte, at rene Bagateller bliver gjort til store og principielle Grænsetvister og kan lejlighedsvis afsætte megen ufornøden Bitterhed mellem Fagene.

Men vi søger — som sagt — at staa i det bedst mulige og mest fordragelige Forhold til de andre Fag, og det er jo dertil langtfra saaledes, at ikke ogsaa vi ved flere Lejligheder har skellig Grund til at beklage os over andre Fags Opførsel overfor os.

Med Murerne staar vi foran en forhaabentlig resultatrig Forhandling angaaende vore Grænsetvister, en Forhandling, der skal føres under Medvirkning af De samvirkende Fagforbund.

Vi har fornylig sluttet en Overenskomst med Malerforbundet om, hvorledes vi har at forholde os i faglige Grænsetilfælde, og vi har forlængst med Brolæggerforbundet afsluttet en Overenskomst vedrørende Grænseforholdene i Brolæggerfaget, som sikkert har været til megen Gene for begge Parter.

Vi vil saaledes fortsætte ad denne Vej, fordi vi ved, at Uenighed mellem Fagene om Retten til Arbejde altid med Fordel vil kunne udnyttes af den anden Part, Arbejdsgiverne, saaledes at det i Virkeligheden i det lange

Løb bliver Arbejderne, der kommer til at trække det korteste Straa.

Jeg vil ikke gøre Fordring paa, at hvad jeg her har sagt som Kommentarer til den skriftlige Beretning og til vor Virksomhed i det hele, er en udtømmende Beskrivelse af denne. Det er den, som de Kongresdelegerede jo vil kunne forstaa, kun langtfra. Men det har været min Opgave i grove Træk at gøre de Kongresdelegerede bekendt med de store Linjer i vort Forbunds Virksomhed, de opnaaede Resultater, og de Vanskeligheder, der har foreligget.

Disse Oplysninger maa nu være den Baggrund, paa hvilken Kongressen skal vurdere og bedømme Forbundets Virksomhed i de 3 Aar, der er gaaet, og jeg kan forsikre om, at de Organer, der har staaet til Forbundets Raadighed under de nu tilbagelagte Konfliktsituationer, har fungeret fortrinligt: Gruppererepræsentantskaber, Hovedbestyrelse, Forretningsudvalg og Arbejdsudvalg.

Der har været det intimeste og smukkeste Samarbejde indenfor disse Organer og mellem dem indbyrdes. Konflikter her indenfor kender vi ikke til. Fordragelighed og Saglighed har været de Grundelementer, paa hvilke Diskussionerne og Overvejelserne er førte, og til vore Afdelinger har vort Forbund, saavidt vi i Hovedledelsen kan skønne det, staaet i det allerbedste Forhold og mødt den allerbedste Forstaaelse.

Det bliver nu Kongressens Sag at fælde sin Dom over Virksomheden. Hovedledelsen kan kun heroverfor sige, at vi har alle gjort vort Bedste.

Hermed afsluttede Formanden sin Beretning, der efter flere Dages Debat enstemmigt godkendtes.

Norsk Arbejder-Regerings Krisepolitik og dens Virkninger i Erhvervslivet

Vi har af det foregaaende set, at den norske Arbejder-Regering har haft en fast og særdeles heldig Haand med Hensyn til Iværksættelse af praktisk Krisepolitik paa en Række betydende Omraader, det være sig Landbrug, Fiskeri, Boligbyggeri, Vej- og Jernbanebygning, Bekæmpelse af Ungdomsarbejdsløsheden, Fremme af Skovbruget m. v., og vi har set Virkningerne af denne Politik i de anførte statistiske Uddrag for saavel Produktion, Forrentning som Løn.

Alligevel er der — rent bortset fra det almindelige kulturelle Fremstød — endnu et Par særdeles interessante Omraader, der fortjener Omtale, naar man vil klargøre sig Rækkevidden af den Indsats, vore norske Meningsfæller har præsteret i det korte Aaremaal, de har haft den politiske Magt.

Da Regeringen traadte til i 1935, havde Arbejderpartiet præciseret en Række aktuelle Hovedopgaver og paapegede bl. a. Nødvendigheden af Hjemmeindustriens Udvidelse paa Grundlag af et teknisk-videnskabeligt Forskningsarbejde, og at der blev givet Mulighed for billig Financiering.

Man fastslog, at det var paa Tide at faa løst den saakaldte »Jernsag«, der havde været drøftet det sidste halve Aarhundrede og gik ud paa, at Norge selv fremstiller sit Handelsjern imod at udføre Raavaren og hjemføre det forædlede Produkt.

Ligeledes slog man til Lyd for Plan i Elektricitetsforsyningen bl. a. for at spare paa Importen af Brændsel, men først og fremmest for at faa Landets Vandkraftkilder udnyttet. Man foreholdt Nødvendigheden af Støtte til Skibsindustrien, saa det hjemlige Tonnagebehov kunde dækkes, og endvidere ønskede man Turistlivet ophjulpet. Hertil kom saa Ønskerne om Socialforsorgens Udbygning samt de mange rent kulturelle Krav, der samledes under Mottoet: Slut med den borgerlige Kulturpause!

Som i det foregaaende holder vi os særligt til den erhvervspolitiske Side af Sagen og de, om man saa kan sige, mere almenpraktiske Spørgsmaal. Og lad os tage en Sag som Hjemmeindustrien. Hvad er der gjort for den?

Statsminister Johan Nygaardsvold gav i Forsommeren Svar paa det i et Radioforedrag om Selvforsyningen og de dermed forekommende mange nationale Problemer. Han nævnede bl. a., at Husfliden, der gennem Aarhundreder har præget norsk Kunst og vakt Beundring over store Dele af Verden, ved Landbrugets Overgang fra Naturalstadiet til Pengehusholdning kom ind i et Dødvande, men at den atter har vakt stor Interesse og er blevet af ikke ringe Betydning særlig for Landdistrikterne. Man har ikke nogen Statistik eller anden Opgørelse for Omsætningen af Husflidsvarer, men efter Indtægtsopgivelserne anslaar man rent skønsmæssigt Beløbet til 5—6 Mill. Kr. Det vil altsaa sige, at en Mængde Arbejdsløse paa denne Maade har faaet Beskæftigelse udenfor den almindelige Sæson.

Staten har, oplyste Nygaardsvold bl. a., anset det for en betydelig Opgave at fremme en sund Udvikling paa dette Omraade. For det første ved at skaffe Folk Oplæring og for det andet ved at være behjælpelig med hensigtsmæssig Organisering af Produkternes Afsætning. Arbejder-Regeringen lod i 1935 oprette et Landsraad for Husflid og Smaaindustri, og Staten yder nu aarligt over en halv Million Kroner til Støtte blandt andet ogsaa til Forsøgsvirksomhed.

Dette er selvfølgelig en relativt ringe Sag set i Forhold til den almindelige Industrirejsning, men den har vakt meget stor Interesse.

Med Hensyn til selve Industrirejsningen blev der af Arbejder-Regeringen nedsat en saakaldt Tiltaktskommission (Fremstøds-Kommission) i 1935, og den fik til Opgave at undersøge Mulighederne for Støtte paa Omraader, hvor der kunde skabes nye Arbejdsmuligheder. Kommissionen arbejdede ud fra det Princip, at Rejsning af nye Bedrifter ikke maatte fortrænge allerede bestaaende eller nedsætte Konkurrenceevnen. Alene i Fjor behandlede den ca. 1200 Andragender, og den har bevilget Støtte med en Garantisum paa henved 15 Millioner Kr.

Desuden lod Arbejder-Regeringen oprette Den norske Industribank, der skal yde billige Laan til Bedrifter, Kraftværker, Hoteller o. l. Denne Bank har en Aktiekapital paa 10 Mill. Kr., hvoraf Staten ejer de 5,1 Mill. Kr. og Forsikringsselskaberne Resten. Banken maa udstede statsgaranterede Obligationer til et Beløb af indtil 50 Mill. Kr., og har saaledes en Arbejdskapital paa 60 Millioner.

Idyl paa Østlandet.

Det er givet, at denne Banks Virksomhed vil komme til at betyde meget for Landets Næringsliv og for Realisering af Planer, der rækker et godt Stykke ud i Fremtiden.

Med Hensyn til Jernsagen nedsatte Regeringen i 1937 en særlig Kommission til Undersøgelse af de kemiske Muligheder og de forhaandenværende eller ventede Betingelser for Oprettelse af Valseværker. Desuden blev der dannet et Fond, der skal kunne sikre Grundlaget for en rentabel Udvikling af Jernfremstillingen og dermed Sikringen og Genoplivelsen af en af Landets vigtigste Nøgleindustrier.

Som bekendt har den norske Skibsbygningsindustri i adskillige Aar været konkurreret agterud. For en halv Snes Aar siden blev der dannet et saakaldt Statens Skibsfond, der i begrænset Omfang stillede Midler til Raadighed som 2. Prioritet i Skibe, der byggedes hjemme. Senere blev der nedsat et Skibsbygningsudvalg, der af Arbejder-Regeringen har faaet til Opgave at undersøge Aarsagerne til Skibsbygningsindustriens Forfald.

Udvalget har, oplyste Nygaardsvold i det omtalte Foredrag, udarbejdet en omfattende Plan, der er tilstillet Tiltaktskommissionen og resulterede i en Række statsgaranterede Moderniseringslaan bl. a. til Værkstederne i Rosenberg, Frederikstad, Bergen, Trondheim, Aalesund og Bodø. Foreløbig drejer det sig kun om 7,4 Mill. Kr., men det er Meningen, at Sagen skal videreføres saa effektivt, som det under de forhaandenværende Omstændigheder er ønskeligt og muligt.

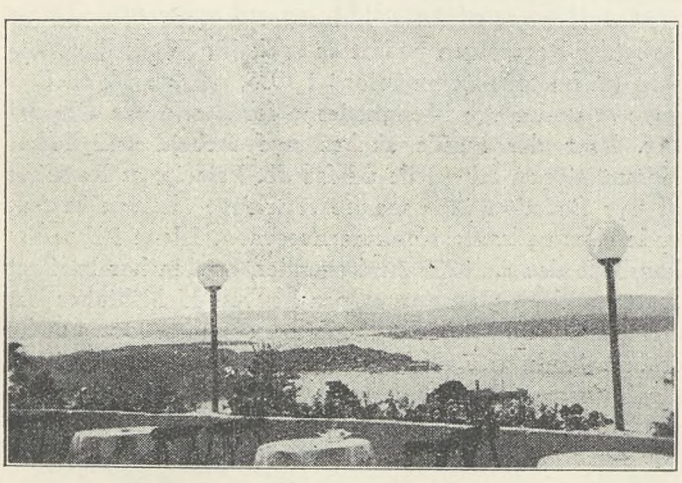

Udsigt fra Ekeberg over Oslofjorden.

Hvad Skovdriften angaar er der jo, som alt nævnt, udarbejdet en 10-aarig Rejsningsplan, men derudover har Regeringen fremskaffet Garanti paa henved 4 Mill. Kr. til Rejsning af en Sulfatcellulosefabrik, hvorved mindre nyttige Træsorter anvendes med Fordel. Dertil er der givet Garanti til Oprettelsen af en Kunstsilkefabrik, der vil blive af stor Vigtighed for Tekstilbranchen, og man har under Overvejelse at finde Muligheder for en lønnende Produktion af Sukkerroer.

Det bør ogsaa nævnes, at man har udarbejdet en Landsplan for Elektricitetsforsyningen. Nygaardsvold anslog Tallet af Indbyggere, som endnu ikke er med i Forbruget til ca. 700,000 og Omkostningerne ved at faa dem med til ca. 50 Mill. Kr. Han gjorde samtidig opmærksom paa, at der paa dette Aars Statsbudget er afsat et Beløb paa 6 Mill. Kr. til Formaalet, saa hvis denne

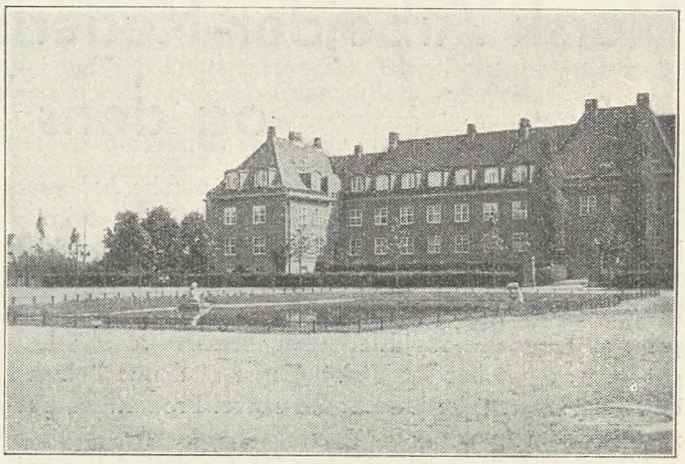

Oslo: En af de kommunale Bygninger i den smukke Ullevaal Haveby.

Kurs fortsættes, kan man jo forholdsvis hurtigt se Problemet løst.

Endelig bør det anføres, at der ogsaa er udarbejdet en Landsplan til Støtte af Rejselivet og Hotelnæringen, og at der allerede er ydet betydelige Beløb f. Eks. til Modernisering af Hoteller.

Med disse enkle Betragtninger har det været mit Maal at give et lille Overblik over det i Virkeligheden svært omfattende Initiativ, den norske Arbejder-Regering har udfoldet. Jeg har tidligere anført, at denne Regering har indledet det interessanteste Kapitel i norsk Politiks Historie, og det er ogsaa hævet over enhver Tvivl. Landet er nu efter lange, borgerlige Depressionsperioder præget af almindelig Optimisme. Regeringen Nygaardsvold er næsten uhyre populær, man sætter sin Lid til den — selv i Kredse, man ellers maatte regne for at staa den fjernt. Den er blevet et naturligt Midtpunkt for det norske Folks Interesse og synes — heldigvis da — at have en lang Levetid for sig.

— — —

Naar den norske Arbejder-Regering har vist et saa forbavsende og paa mange Maader ligefrem dristigt Initiativ, saa skyldes det selvfølgelig, at Arbejderpartiet raader over en Stab af baade dygtige og trænede Politikere og Organisationsfolk. Uden at forklejne dem vil jeg dog nævne, at man — i Modsætning til i Danmark

— har uvurderlig Støtte af tekniske Fagfolk: Ingeniører og Arkitekter.

I Modsætning til vore hjemlige Arkitekter og Ingeniører, der jo ikke i Almindelighed befatter sig med Samfundsspørgsmaal, har man i Norge oprettet en teknisk Afdeling af Arbejderpartiet. Teknisk Forening, hedder den.

Da jeg fornylig var i Oslo, traf jeg Formanden for denne Forening, Ingeniør *Fredrik Haslund*, der forresten er Sekretær for Partiets Stortingsgruppe og Viceformand for Spanienshjælpen.

Paa mit Spørgsmaal oplyste Haslund, at Teknisk Forening blev startet for fire Aar siden, og at den allerede nu bare for Oslos Vedkommende tæller over 200 Medlemmer, deriblandt en Række meget fremtrædende Fagfolk.

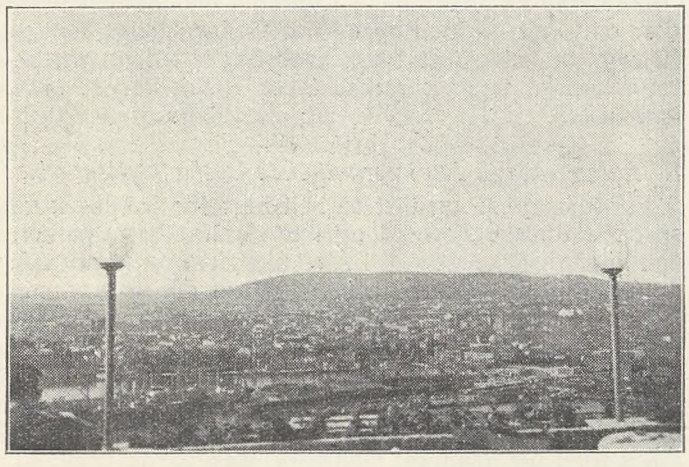

Udsigt fra Ekeberg over Stor-Oslo med Frogneren og Holmenkollen.

Foreningens Formaal omfatter følgende Hovedpunkter:

1) At udbrede samfundsmæssige Oplysninger indenfor den tekniske Stand.
2) At yde Medvirkning til Klarlæggelse af det Kaos, der hersker indenfor Produktionslivet, og til at belyse Aarsagerne til det.
3) At yde Bidrag til den praktiske Udformning af en Planøkonomi i Norge.
4) Ved offentlige Møder og Diskussioner at udbrede Oplysninger om de nævnte Emner blandt Almenheden.
5) At arbejde for, at de tekniske Fagfolk i Norge bydes de Vilkaar som svarer til deres samfundsmæssige Betydning.

Foreningen er, oplyser Haslund, helt og fuldt undergivet Arbejderpartiets Love og Vedtagelser og har udgivet en Række Smaaskrifter om aktuelle Samfundsspørgsmaal, saaledes om Jernsagens Løsning, Boligbyggeriet, Bolignøden og Boligbehovet, Norges Industri og Hovedopgaverne for en samfundsmæssig Industrirejsning samt om Skibsbygningsindustrien, som man forøvrigt hævder kan brødføde 50,000 Mand.

Alle disse Spørgsmaal er som Følge heraf kommet stærkt frem i den politiske Diskussion, og der er i flere Tilfælde nedsat Regeringskommissioner for at arbejde videre med dem. Jeg vil ikke dermed, slutter Haslund, sige, at det bare er vort Arbejde, der har drevet disse Sager frem, men jeg tør dog trygt paastaa, at det har været meget stærkt medvirkende til det.

— Og hvad kan man saa sige kort og godt om den politiske Situation, spørger jeg?

— At Silken ikke er gaaet af Arbejder-Regeringen!

Haslund mener hermed, at Glansen ikke er gaaet af Sct. Gertrud.

Oslo: Den kommunale Musikpavillon paa Thorshaug.

Til sidst skal vi saa lige høre, hvad et Par andre fremtrædende Mænd indenfor Norges Arbejderbevægelse mener om Situationen.

Arbejderpartiets Sekretær Viceordfører i Oslo Bystyre, Einar Gerhardsen, finder, at Fremtiden for Regeringen tegner sig lys, simpelthen fordi der ikke er praktiske Muligheder for en anden Regeringsdannelse.

Grunden til Regeringens og Arbejderbevægelsens stærke Position forklarer Gerhardsen saaledes: Det, der forbavser Offentligheden — og maaske Modstanderne — mest, var, at vi havde og har Mænd nok til de store Poster, Mænd, der har Føling med og Kendskab til Tidens Problemer og forstaar at tumle dem.

Og saa slutter vi med en Udtalelse, som i en Nøddeskal sammenfatter de Betragtninger, der er gjort i disse Artikler.

Stortingets Nestor, Meyer Foshaug fra Troms, der er den sidste af de første fire Socialdemokrater, som i 1903 blev indvalgt paa Tinge og har været det siden, siger:

Vi har kendt Modgang. Vi har kendt Splittelse. Nu kender vi til Gengæld Sammenholdets Betydning og Vejene til Maalet!

Tom Olufson.

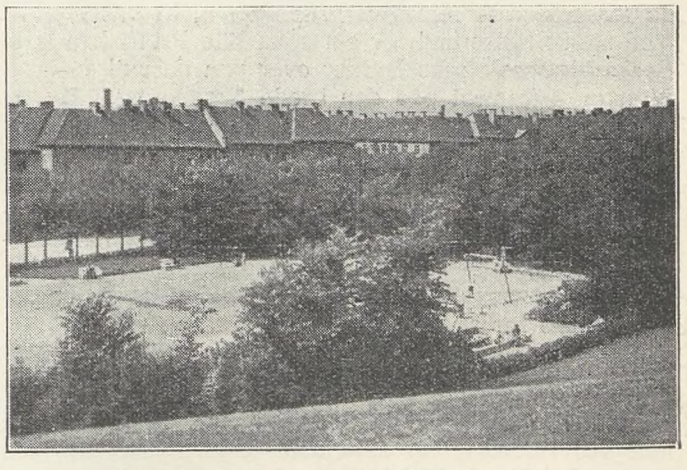

Oslo: Kommunal Legeplads paa Thorshaug.

Beskæftigelsesspørgsmaalet

Hvorfor er der Arbejdsløshed?

Det er en kendt Sag, at hvilket Svar man faar paa dette Spørgsmaal afhænger af, hvem man spørger.

Spørger man en Venstremand, faar man straks at vide, at Hovedaarsagen ligger hos Regeringen, der gennem Socialreformen har affolket Landbruget og overfyldt Byerne med overflødig Arbejdskraft. Højremanden vil henvise til de høje Lønninger, som Fagforeninger og Regering i skøn Forening opretholder. En Nazist vil med stærk Overbevisning udpege Jøderne og Marxisterne som de egentlige skyldige, mens Kommunisterne med en overlegen Haandbevægelse vil afvise Spørgsmaalet med en Henvisning til den privatkapitalistiske Samfundsorden — og saa selvfølgelig til Regeringens forfejlede Politik.

I Stedet for at udspørge de politiske Partier, kan man ogsaa henvende sig til de saakaldte private Erhverv (herved forstaas som bekendt altid Erhvervenes Arbejdsgivere). Grossererne og Exportindustrierne vil da fortælle os, at en væsentlig Aarsag til den danske Arbejdsløshed er Valutacentralen. Godsejerne vil pege paa Ejendomsskatterne, og Skibsrederne paa Merindkomstskatten. Landbruget vil kræve Tysklandseksporten forøget, hvorimod Hjemmeindustrien vil mene, at den allerede nu er altfor stor og bærer Skylden for en Masse Arbejdsløshed.

Fortsætter vi paa denne Maade vort Rundspørge, vil vi hurtigt komme i Besiddelse af en hel Bøttefuld »Forklaringer«, der indbyrdes strider mod hinanden, og som næppe kan være til megen Hjælp for den, der ad denne Vej vil søge at naa frem til Midlerne, hvormed Arbejdsløsheden kan bekæmpes.

Aarsagen til denne babyloniske Forvirring er i og for sig ikke vanskelig at udrede. I Virkeligheden drejer det sig om en vis »legen Skjul« med hinanden. Arbejdsgiverne vil selvfølgelig have Lønningerne ned af samme Grund, som Skibsrederne vil have Merindkomstskatten væk og af samme Grund som Landbruget vil have øget Tysklandseksport — nemlig for at tjene flere Penge. Men det er der ingen, der indrømmer. Enhver økonomisk Interessegruppe pakker sine Krav ind i mange Lag Papir og skriver udenpaa »af Hensyn til Beskæftigelsen«, hvorefter Oppositionen med stor Iver griber den hele Pærevælling af indbyrdes modstridende Krav og fremfører dem som Angreb paa Regeringen. Det, der er Kernen i denne Sag, er en indbyrdes Kamp mellem de forskellige Arbejdsgivergrupper om, hvorledes man med størst Sikkerhed for sin egen lille Profit kan løfte Beskæftigelseskrisens Byrder over paa de andre — og først og fremmest paa den brede Befolkning i By og paa Land. Heroverfor staar saa Fagbevægelsen, hvis Opgave nødvendigvis maa blive at holde fast ved og eventuelt hæve Arbejderklassens Levestandard samt at støtte Regeringen i dens Bestræbelser for bag Taagedannelserne at finde de rigtige Aarsager og heraf aflede de Midler til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, der, med den nuværende Magtfordeling i Rigsdagen, er politisk Basis for at gennemføre.

*

Imidlertid maa vi ikke indenfor Arbejderbevægelsen lade vor Interesse for Arbejdsløsheden dysse hen som Følge af de kapitalistiske Interessegruppers i Længden noget trivielle Diskussion. Den Selvmodsigelse, det bestaaende Samfund rummer, naar der paa eengang findes ledige arbejdsvillige Mennesker og et stort udækket Behov for en Masse Varer — udgør et saa centralt Punkt i vor socialistiske Opfattelse, at det medfører en Pligt til at søge til Bunds i Problemet og finde Midlerne imod det.

Nu i Aar, hvor Regeringen har sat Beskæftigelsesspørgsmaalet paa Dagsordenen som Nr. 1 ved Siden af Forfatningssagen, og hvor talrige Fagforeningskongresser i Sommerens Løb har givet Tilsagn om størst mulig Støtte og Bistand til Arbejdsløshedens Bekæmpelse — er der en god Lejlighed til at fremkomme med en sammenhængende Behandling af hele Problemet. Ikke en Behandling, der har til Formaal at finde ud af, om Grossererne er blevet mere forurettet end Skibsrederne eller omvendt — men en samlet Gennemgang, som vi vil søge at holde i et Plan, hvor Saglighed og privatkapitalistiske Interesser ikke løber Risiko for at blive forvekslet.

1. Aarsagerne til den internationale Beskæftigelseskrise.

Vi vil begynde med at se helt bort fra Danmark og specielle danske Forhold og i Stedet for betragte hele den kapitalistiske Verden i Almindelighed og se at finde de fælles Aarsager, der har frembragt den usædvanlig stærke Nedgang i Beskæftigelsen, der efterhaanden har gjort sig gældende i saa godt som alle civiliserede Lande i Tidsrummet mellem 1929 og nu.

Siden kan vi saa gaa over til at betragte de enkelte Lande, vi særlig vil interessere os for. Det bliver naturligvis først og fremmest Danmark, men ogsaa England, Tyskland og Sverige, der jo spiller en stor Rolle for de økonomiske Forhold hos os. For hvert af disse Lande kan vi undersøge paa hvilket Tidspunkt og med hvilken Styrke Arbejdsløsheden satte ind. Vi kan se paa hvilke af de fælles internationale Aarsager, der særlig har gjort sig gældende i disse Lande. Videre kan vi betragte de Midler, man her og i vore Nabolande har anvendt mod Arbejdsløsheden, og endelig som en Konklusion af alt det foregaaende muligvis finde nogle Hovedlinier, der med Held kan følges i Danmarks fremtidige Politik paa dette Omraade.

*

Hvad er det for en Egenskab ved det kapitalistiske Samfund, der gør, at Arbejdsløshed overhovedet er mulig? Ja, vi kan hurtigt blive enige om, at det mest karakteristiske Fællestræk i alle de kapitalistiske Landes Struktur er, at Ejendomsretten til Produktionsmidlerne er adskilt og ligger paa forskellige Hænder. Den brede Befolkning i Almindelighed er *besiddelsesløs*. Dette maa ikke forstaas paa den Maade, at Arbejdere og andre jævne Mennesker ikke godt kan oppebære en hæderlig Indtægt, og heller ikke, at de ikke kan være i Besiddelse af Radioapparat, Cykle og Shagpibe m. v. Det Udtrykket »besiddelsesløs« i denne Forbindelse har Henblik paa, er udelukkende den Omstændighed, at Befolkningens store Flertal kun ejer et eneste Produktionsmiddel, hvorigennem de kan skaffe sig Indtægt, nemlig deres eget Arbejde. I Forhold til Produktionsmidlerne Jord og Kapital er de derimod besiddelsesløse. Ejendomsretten hertil er forbeholdt en lille Klasse Mennesker, der paa Grund af de større Indtægter, de herigennem oppebærer, som Regel vil danne en økonomisk Overklasse.

Hvad har nu det med Arbejdsløshed at gøre? For at

besvare dette Spørgsmaal vil vi et Øjeblik hæfte vor Opmærksomhed ved et Produktionssystem, hvor denne Adskillelse mellem dem, der ejer Jorden og Kapitalen, og dem, der kun ejer deres egen Arbejdskraft, ikke gør sig gældende. For at gøre det, behøver vi ikke at forlade vort nuværende kapitalistiske System, thi ogsaa herindenfor findes der smaa Pletter, hvor Adskillelsen ikke gør sig gældende. Jeg tænker her paa det lille Landbrug uden lejet Arbejdskraft, hvor samme Mand ejer Jord, Maskiner (altsaa Kapital) og egen Arbejdskraft, eller den lille Haandværksbedrift kun bestaaende af Mester selv, Mesters Værksted og Mesters Redskaber.

Hvad sker der indenfor disse to ukapitalistiske Pletter af Erhvervslivet, hvis Priserne paa henholdsvis den lille selvstændige Landbrugers Produkter og den lille selvstændige Mesters Produkter af en eller anden Grund falder saa stærkt, at de ikke er i Stand til at dække Omkostningerne, d. v. s. til at give normal Aflønning af den i Produktionen anvendte Kapital (Pengene i Maskinerne), af den anvendte Jord og af det anvendte Arbejde? Afskediger Mesteren og den lille Landbruger sig selv for at melde sig arbejdsløs? Nej, de fortsætter Arbejdet. De bliver ved med at producere Varerne om end med en synkende Fortjeneste.

Helt anderledes gaar det i den kapitalistiske Del af Erhvervslivet. Saa snart en Driftsherre, der arbejder med lejet Arbejdskraft, ikke kan faa saa høje Priser for sine Varer, at han kan betale den Løn, der forlanges, saa afskediger han Arbejderne og indskrænker Produktionen. Vi ser altsaa, at en nødvendig Forudsætning for, at Arbejdsløshed er mulig, er, at der paa den ene Side findes en besiddende Driftsherreklasse, og paa den anden Side en besiddelsesløs Lønarbejderklasse, som stiller bestemte Lønkrav gennem sine Fagforeninger.

Vi har nu fastslaaet, hvilken karakteristisk Fællesegenskab ved alle de kapitalistiske Lande, der muliggør Arbejdsløsheden, og kan derefter vende os til det, der egentlig fremkalder den: de periodiske Prisfald. Inden vi nærmere søger Aarsagen hertil, maa vi dog lige hæfte os ved, at der jo findes flere *forskellige Slags Arbejdsløshed,* og gøre os klart, hvilken Slags det er, vi her vil forklare.

Vi vil her udskille to Slags Arbejdsløshed, som vi i det følgende ikke vil beskæftige os saa meget med. Det er dels den saakaldte »*tilfældige*« *Arbejdsløshed* eller Skiftearbejdsløshed, hvorved tænkes paa den Ledighed, der fremkommer som Følge af, at der altid (ogsaa i normale Tider) er nogle Arbejdere, der ønsker at skifte Plads, og nogle Arbejdsgivere, der ønsker at skifte Arbeidere. I den Tid, der hengaar, inden Parterne finder hinanden, vil der være nogen Arbejdsløshed, som imidlertid kan nedsættes stærkt ved god Arbejdsanvisning og Erhvervsvejledning. Den anden Slags Arbejdsløshed, vi ikke vil beskæftige os nærmere med, er den velkendte *Sæsonarbejdsløshed* som Land-, Byggeri- og Beklædningsarbejdere i saa høj Grad lider under. Midlerne herimod er dels forbedret Teknik, der tillader Helaarsarbejde (Lagerarbejde, hvorved for Eks. Konfektionsindustrien udjævner Arbejdet over hele Aaret), samt en Henlæggelse af Reparationer og lign. til Tiden mellem Sæsonerne.

Den Art Arbejdsløshed, denne Undersøgelse gælder, er den *periodiske Arbejdsløshed,* der faar Arbejdsløshedstallene til at svulme kraftigt op i en Aarrække for saa atter at falde ned igen. Det er den Slags Arbejdsløshed, der siden 1929 har gjort sig gældende i hele den civiliserede Verden.

Vi kan nu vende tilbage til vor afbrudte Tankerække. Vi slog fast, at det der muliggør denne periodiske Arbejdsløshed i det kapitalistiske Samfund, er, at der eksisterer en besiddelsesløs Lønarbejderklasse, og at det, der giver Anledning til, at denne Mulighed bliver aktuel, hyppigst er de periodiske Prisfald. Hvorledes og hvorfor dette nu sker, vil vi nu vende os til.

Da Spørgsmaalet om de tilbagevendende Prisfald og Markedssammenbrud faktisk er et Spørgsmaal om hele Konjunkturfænomenet, kan vi ikke gaa dybere ind paa det i denne Sammenhæng, men blot kort skitsere den mest gængse Forklaring. Denne tager sit Udgangspunkt i det bestaaende Samfunds Indkomstfordeling, der er saa ulige, at Overklassen ikke er i Stand til at forbruge hele sine Andel, men ser sin Fordel i at foretage en stor Opsparing. Da imidlertid den samlede Mængde Varer, der er produceret, maa svare til den samlede Pengemængde, der udgør Indkomsterne, betyder det, at saafremt de opsparede Penge ikke paa en eller anden Maade bruges til at efterspørge de producerede Varer, saa kan disse ikke afsættes, men maa oplagres. Dette hindres ved, at Kapitalisterne enten anbringer deres Opsparing i Banker, der senere laaner dem ud til Erhvervslivet, eller ved at Opsparerne selv investerer Pengene i Byggeri, Fabrikker m. v. Paa den Maade udbetales de opsparede Penge paany til Arbejdsløn og Raastofindkøb og Færdigvarerne kan afsættes. Dette gaar imidlertid kun til en Tid. Opsparingen fortsætter jo stadig og bliver stadig investeret i nye Fabriksanlæg, og en Dag er Produktionsevnen i de Erhvervsgrene, man særlig har kastet sig over, steget saa stærkt, at Færdigvarerne ikke kan afsættes. Der er ganske vist Behov nok i Befolkningen for Varerne, men de smaa Indkomster umuliggør Afsætningen. Overklassen kan ikke aftage mere end den gør i Forvejen, men fortsætter sin Opsparing. Saa har vi Vareoverfloden, de uafsættelige Varer opdynges i Lagre, der trykker Priserne. Ny Investering af de opsparede Penge er urentabel, da flere Varer ikke kan afsættes. Saa har vi Krisen. Kapitalen ligger uudnyttet i Bankerne. Nyanlæg er gaaet i Staa, og de eksisterende Virksomheder indskrænker under Hensyn til Lagrene og de faldende urentable Priser. Arbejderne afskediges, og vi har Arbejdsløsheden.

Den Beskæftigelseskrise, der indtraadte i 1929, beroede ligesom alle tidligere Kriser paa de to karakteristiske Egenskaber ved det kapitalistiske Samfund, der er gjort Rede for her: den besiddelsesløse Arbejderklasse og det Prisfald, som den ulige Indkomstfordeling og »Overproduktionen« med Nødvendighed fra Tid til anden medfører. Desuden gjorde der sig i Aarene omkring 1929 en hel Række andre Aarsager gældende, som forstærkede og forlængede denne Krise og gjorde den til den økonomiske Katastrofe, der i Historien vil blive betegnet som Verdenskrisen.

Disse yderligere Aarsager, man plejer at kalde dem »strukturelle«, vil vi indlede vor næste Artikel med. Det drejer sig om Verdenskrigens Virkninger, om den tekniske Udvikling, om Monopolisme, Landbrug og lignende haandgribelige Ting, der vil bringe os lidt ned paa Jorden igen fra de teoretiske Højder.

J. K.

TAK

Til alle, der ved Blomster, Telegrammer og Gaver har bidraget til at gøre vort Sølvbryllup til et uforglemmeligt Minde, bringer vi herved vor bedste Tak.

LIZZIE og ROBERT NIELSEN

Socialforsikring og Arbejderhjælpekasser i Frankrig

Det er en stor Fejltagelse at antage, at den franske Arbejderbevægelse ikke paa Socialpolitikens Omraade har frembragt noget praktisk. Der findes ogsaa her flere Ydelser, end man sædvanligvis antager. Selvom Frankrig i alle sine forskellige Slags af larmende Propaganda ikke synes gunstig stemt for de oprettede sociale Institutioner, saa skal man dog ikke overse dette Lands *kraftige Initiativ* paa mange Omraader. Vi har her i Arbejdsmændenes Fagblad ved tidligere Lejlighed læst om Foranstaltninger til Arbejders Iværksættelse i Paris og Oprettelsen af Instituttet til Bekæmpelse af Erhvervssygdomme, hvilke Ting skyldes Fagforeningerne selv. Idag vil vi fra de mange interessante tilstødende Omraader af den sociale Virksomhed drage frem, hvad *Arbejderhjælpekasserne* indenfor Socialforsikringens Rammer har ydet i Understøttelse.

Disse Kasser er tilsluttet Landsforbundet for at kunne yde Arbejderne *i de frie Fagforeninger* Hjælp. Da *Socialforsikringsloven* efter 10 Aars Kamp endelig saa Dagens Lys i 1933, og der derved indførtes Selvstyre for de Forsikrede, følte Fagforeningerne straks Nødvendigheden af at indsætte de organiserede Arbejdere selv som *Forsikringsindehavere*. Som sædvanligt organiserede alle Kredse, som sejgt og bittert havde bekæmpet Loven, efter dens Antagelse straks Institutioner til dens Gennemførelse, for derved at sikre sig Hovedindflydelsen: Arbejdsgivere, Kirken, de saakaldte neutrale Forbund o. s. v. indtog den Stilling, at man ved Siden af den af Departementet oprettede Kasse ogsaa oprettede en saakaldt lokal privat Kasse. Det var saaledes nødvendigt for Arbejderne, hvis de ikke vilde lade sig fortrænge paa dette Omraade, at slutte sig sammen i Hjælpekasser. Disse Kasser mønstrede i 1930 100,000 Medlemmer, men dette Tal er allerede mere en femdoblet. Den halve Million Medlemmer er oversteget. »Confédération Générale du Travail« leder og har Indseende med denne Bevægelse. Vor Partifælle *Georges Buisson*, som har været Forkæmper for denne Lovs Gennemførelse, spiller ogsaa den førende Rolle. Siden 1933 er som Organ for Hjælpekasserne udkommet »Arbejderbladet for Socialforsikring«.

Arbejderbevægelsen har altsaa ved hurtigt voksende Tempo sikret sig disse Kasser. Idag er deres Antal 68, som er spredt over hele Frankrig og er tilsluttet Landsforbundet. Deraf er 53 Forsikringskasser for Alder, Invaliditet og Dødsfald, og 15 er Hjælpekasser for en særlig Aldersrente. *De obligatoriske Ydelser* er naturligvis for alle Kasser de samme, lige meget hvem de modtager Støtte fra og styres af. Satserne for Sygdom, Invaliditet o. s. v. er fastsat ved Love eller Nødforordninger, ligeledes Forudsætningerne for deres Garanti. Forsikringspligten strækker sig efter Nødforordningen fra 14. Juni 1938 og til alle Arbejdere, som har en Aarsløn af 30,000 franske Francs (ca. 4000 Kroner), og Bidraget til hver Forsikring har siden 1936 beløbet sig til 8 % af Lønnen, og skal betales af Arbejdsgiveren og Arbejderen med Halvdelen hver.

Den stærke Tilstrømning af Forsikrede har tilført Arbejderbevægelsens Kasser anselige Midler, saaledes at der i disse er indgaaet en Kapital paa 440 Millioner Francs. Disse Penge skal efter en omhyggelig udarbejdet Plan anvendes saaledes: Der er udlaant 45 Millioner til Kommuner og Amter til almennyttige Arbejders Iværksættelse. Blandt de saaledes fordrede Foranstaltninger er f. Eks. Elektrificeringsarbejder og Vandledninger paa Landet, Udbygningen af Dunkerques Havn, en Sportspark i Toulouse, et Sygehus i Vienne, en Klinik i Bordeaux og Rekreationshjemmet i Petite-Synthe. Man ser, at det her hovedsageligt drejer sig om Udlaaning af Midler *til kommunale Foretagender i social Interesse*. Andre 215 Millioner er tilstillet Fondet til Befordring af offentlige Arbejder til Disposition. Og hermed har Arbejderhjælpekasserne umiddelbart grebet produktivt ind *for Iværksættelse af Arbejder*. De har i første Linie ved Hjælp af deres Formuer prøvet paa at formindske Arbejdsløsheden og vælger samtidigt Arbejder, der er af social Betydning.

Foruden de paa denne Maade fastlagte Midler maa naturligvis ganske anselige Beløb holdes aabne. Det drejer sig her om 180 Millioner. Dette Beløb er anbragt i Stats- og Jernbanepapirer med fast Rente. Paa dette Omraade maa Kasserne tage de Tab, Udviklingen medfører, idet disse Papirer ved de betydelige Prisforhøjelser, der finder Sted, bliver staaende paa et lavere Kursniveau. Maalt med Købeevnen er Værdien af disse 180 Millioner altsaa blevet formindsket. Endelig er 7 Millioner laant ud som Hypotheker, medens Forbundets Besiddelse af Grunde og Ejendomme andrager 3 Millioner.

I samme Grad, som de fra Forsikringsbidragene likvide Midler ikke finder umiddelbar Anvendelse til Pligtydelser, har Kasserne ved deres frivillige Opgaver tilvendt sig Befordringen af *Sundhedsvæsenet og social Medicin*. Dette Arbejde har hidført en Række værdifulde Institutioner. Der er bl. a. Kliniken »Le Travail« i *Paris*, som har bestaaet siden Juni 1934, og som ikke blot har staaet til Disposition for Kassernes Medlemmer, men uden Undtagelse for alle socialforsikrede. I Omraadet *Lille*, Bjergarbejdernes Hovedstad, er i Særdeleshed det allerede omtalte Rekreationshjem Petite-Synthe bemærkelsesværdigt. Det tjener med sine 4 Hektar Land og sine 250 Senge til Anbringelse af Børn af de Forsikrede i Alderen 6 til 13 Aar, der har en Rekreationskur behov. Her har ogsaa talrige Børn af vore spanske Partifæller fundet Husly og Forplejning.

I Textilomraadet ved *Lyon* har man paa den anden Side i Særdeleshed ogsaa tænkt paa de arbejdende Kvinder. Rekreationshjemmet »Mon Repos«, som ligger 30 km fra *Lyon*, disponerer over 72 Senge for Kvinder og unge Piger. Den derværende Kasse yder fremdeles

Hjælp til diegivende Mødre, ligesom den ogsaa anvender betydelige Beløb til at sende Børn til Søs, op i Bjergegnene og ud paa Landet — saaledes blev 1200 Børn i 1937 paa denne Maade hjulpet til en Sommerrejse — og man har indrettet en Tandklinik og en gratis medicinsk Klinik.

Men ved at gøre Rede for de Ydelser, der finder Sted i et Par Storbyer er Listen ikke udtømt. Af Betydning er desuden *de mindre Kassers* intensive Virksomhed paa Egne hele Landet over, hvor der er megen industriel Virksomhed. Lad os ikke glemme, at Storvirksomheder ikke er karakteristisk for Frankrig. Kun 2 Millioner Arbejdere er beskæftiget i Bedrifter med over 100 Arbejdere, og Antallet af de Forsikrede i Industri og Handel beløber sig til intet mindre end 10.350.000. Saaledes bliver der for Kasserne i de smaa Centre som f. Eks. Orleans, Rouen, St. Etienne og andre Steder et utal Opgaver at løse paa saadanne Omraader som Sygehuse, Rekreationshjem og Hjælp til Børn.

Foreløbigt er der nok at tage fat paa. Store Landstrækninger i Frankrig har ikke et Sygehus. Den forebyggende Forsorg, som vilde ophæve mange Udgifter, der følger af Rekreation efter Sygdomstilfælde, er endnu ikke gennemført i tilstrækkelig Grad. Der skal ydes meget Oplysningsarbejde endnu, førend Arbejderne i stedse større Maalestok tilføres Hjælpekasserne, saa at disse kan faa større Midler til Raadighed. Den videre Udbygning af disse Kassers Virksomhed afhænger deraf. De hidtil i Løbet af saa kort Tid opnaaede Resultater er en Borgen for den Energi og den Iver, der vil blive udfoldet paa de fremtidige Opgavers Løsning.

h.

Meddelelse fra Arbejdsdirektoratet

Fra Arbejdsdirektoratet har vi, med Begæring om Publicering blandt vore Medlemmer, modtaget en saalydende Skrivelse:

»I Anledning af en fra Socialministeriet hertil oversendt Henvendelse fra Generaldirektoratet for Postvæsenet vedrørende det Forhold, at arbejdsløse Medlemmer, der opholder sig paa Steder, hvor Arbejdsløshedskasserne ikke har Afdelinger eller Kontrolsteder, ofte henvender sig paa Postkontorerne for at blive afkontrolleret i Henhold til Bestemmelsen i Arbejdsløshedslovens § 22, Stk. 4, skal man anmode Hovedledelserne om at foranledige, at Medlemmerne bliver gjort bekendt med, at de i omhandlede Tilfælde bør undlade at lade sig afkontrollere paa Postkontorerne, men derimod enten paa de offentlige Arbejdsanvisningskontorer, hvor saadanne findes, eller hos de af Kommunalbestyrelserne dertil særligt valgte Medlemmer eller eventuelt paa Socialkontorerne.«

Johannes Nielsen.

Har Du købt et Valgfondsmærke?

Naar Valgets Dag nærmer sig, er det godt at være i Besiddelse af en god Samvittighed i Forholdet til vort Parti. Og en god Samvittighed kan man kun være i Besiddelse af, hvis der har været ydet en Medvirken til Opnaaelsen af et godt Resultat af Valget, som kun er sket, hvis den enkelte er sig en direkte Indsats bevidst.

Vi ved alle, at der fra Partikontorerne hele Landet over gøres et meget stort Arbejde med Tilrettelæggelsen af den Agitation, som tilsigter at sætte Valgstemningen om og faa det størst mulige Antal interesserede Vælgere frem til Stemmeafgivning.

Agitatorer i stort Tal stiller sig til Raadighed og pløjer de enkelte Valgdistrikter igennem og paa denne Maade spredes Tusinder af Tryksager med alle de Oplysninger, der er nødvendige i en moderne Valgkamp. Disse Tryksager koster imidlertid mange Penge og disse Penge maa naturligvis tilvejebringes.

Derfor henvender Partiledelsen sig direkte til hver enkelt, som kan forventes at have Interesse i Socialdemokratiets Sejr. Henvendelsen sker i Forbindelse med Opfordringen til at købe det lille Valgfondsmærke. Alle Kammerater kan ikke afse den fornødne Tid til at udøve Agitatorgerningen, men alle uden Undtagelse kan afse det lille Beløb, som Valgfondsmærket koster, og kan paa denne Maade medvirke til Socialdemokratiets forøgede Vækst og Styrke paa Valgdagen.

Naar vi læser om de Vanskeligheder vort Partis Pionerer havde at kæmpe imod, og at de mange Gange maatte pantsætte deres private Garderobe for at skaffe Penge tilveje, saaledes at Agitation kunde gennemføres og Partipressen reddes fra Undergang, forstaar vi alle, at det Offer, der kræves i Dag, hvor det kun gælder en 50 Øre, er saa lille, at ingen kan finde en Undskyldning for at undlade dette Offer.

Der skal mange Valgfondsmærkebeløb til for at dække et enkelt af de Beløb, som af Arbejderklassens Modstandere ydes til de konservative Partiers Valgfond i det Haab, at det maa lykkes at bryde Socialdemokratiets Magtstilling og dermed aabne Vejen for en Nedgangsperiode i social og kulturel Henseende, som vi har set Mage til i andre Lande, hvor Reaktionen har sejret under den ene eller anden Form. Derfor maa dit Bidrag ikke mangle.

Der er nu kun kort Tid tilbage, hvis du vil oprette det eventuelt forsømte.

Køb et Valgfondsmærke i Dag og faa ogsaa din Kammerat til at bringe det lille Offer, og vær paa denne Maade med til at skabe den gode Samvittighed og Tryghed for Valgets Resultat. Opsæt og glem det ikke. Husk mindst et Valgfondsmærke bør du være i Besiddelse af, forinden din Afdeling slutter Salget.

R—dt.

Saboteres Beskæftigelseslovene

Ved et af de saakaldte store konservative Stævner, som afholdtes i afvigte Sommer paa et af de sjællandske Godser, der endnu er i Slægtseje, udtalte en af de konservative Talere, at Konservatismen ikke alene er i Stand til at fælde den socialdemokratiske Regering eller bryde Socialdemokratiets Magtstilling.

Sættes denne Udtalelse i Forbindelse med de med visse Mellemrum fra de konservative Partiers Side iværksatte Aktioner, forstaar man bedre Spekulationen i det Dobbeltspil, som finder Sted og Valget af de Midler, der bringes i Anvendelse for at opnaa det eftertragtede Maal at eliminere Grundlaget for Arbejdernes egen Regering.

Adskillige Eksempler kunde anføres i saa Henseende, men vi skal foreløbig holde os til et enkelt, der viser Hulheden i den Bebrejdelse, som gentagende og med stigende Styrke rejses mod Regeringen med Beskyldning for ikke, paa Trods af givne Løfter under tidligere Valgkampe og i anden Forbindelse, at have gjort en virkelig Indsats til Fordel for en Løsning af Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Og ikke mindst anføres det fra Oppositionens Side at fejlagtige Dispositioner, som Regeringen har Ansvaret for, har bevirket, at Byggevirksomheden er gaaet i staa.

Men hvordan er de konservative Partiers Stilling og Medvirken til Løsning af dette Spørgsmaal, som de ynder at tale saa højt om, og hvilken Indsats er der fra disses Side gjort for at medvirke til at øge Beskæftigelsen paa Byggevirksomhedens Omraade?

Der blev i sidste Rigsdagssamling vedtaget forskellige Love om Støtte til Opførelse af billige Boliger til Landarbejdere og til mindrebemidlede, børnerige Familier i Byerne. For disse Loves Gennemførelse i Rigsdagen stemte med Undtagelse af Retspartiet samtlige andre Partier.

Dermed skulde man tro, at der var skabt Mulighed for Anvendelse af Lovenes Bestemmelser og Opnaaelse af det tilsigtede Formaal med disse, idet Tilslutningen fra de paagældende Partier i Rigsdagen maatte forudsætte, at Partiernes lokale Repræsentanter i By og Sogneraad havde en moralsk Pligt til at medvirke ved Realisationen af de Muligheder for øget Beskæftigelse, som de paagældende Love indeholder. Men dette har efter de Oplysninger, vi er i Besiddelse af, ingenlunde været Tilfældet.

Det er jo en kendt Sag, at de konservative Partier længe har tilkendegivet deres Utilfredshed med den sociale Lovgivning, som paastaas at virke nedbrydende i moralsk Henseende, og denne Utilfredshed har saa dybe Rødder blandt konservativt indstillede, at den virkelige sociale Betydning, som de før omtalte Beskæftigelseslove indeholder og giver Udtryk for gennem Formaalet at skabe Mulighed for Tilvejebringelsen af gode og sunde Boliger til en overkommelig Husleje for mindrebemidlede og børnerige Familier, ganske saboteres.

Som bekendt forudsætter Lovene Tilskud fra Staten, hvorved der i Forbindelse med Financiering fra Banker, Sparekasser eller Kreditforennger ialt kan opnaas Dækning af indtil 95 % af Byggeudgifterne til Opførelsen af Ejendomme med det omtalte Formaal.

Dette vil altsaa sige, at de, som enten selv vil bygge eller ved Lejemaal ønsker at komme i Besiddelse af en Lejlighed i en Boligforening, skal være i Besiddelse af 5 % af Anskaffelsessummen for en saadan. Men da der naturligvis, saadan som Forholdene er, altid vil være en Del blandt de daarligst stillede, der ikke ser sig i Stand til at tilvejebringe det Beløb, som der i de fleste Tilfælde vil blive Tale om, og som andrager ca. 500 Kr., forudsætter Lovens fulde Udnyttelse, at der fra kommunal Side stilles det fornødne Beløb til Raadighed for saadanne daarligt stillede — hvad Loven hjemler Kommunerne Ret til — eller at Kommunerne til Afhjælpning af den Trang, der de fleste Steder forefindes, selv opfører de dertil fornødne Boliger, saaledes at der kan ses bort fra det før omtalte Indskud paa 5 % af Lejlighedernes Anskaffelsessum.

Denne Indsats fra Kommunernes Side vil man imidlertid, hvor det drejer sig om konservativt Flertal, forgæves lede efter. Der findes adskillige Eksempler paa, at Forslag fra socialdemokratiske Grupper i Kommunalbestyrelser om Tilvejebringelse af kommunale Boliger i Overensstemmelse med Lovene er kategorisk afvist, ligesom man ogsaa fra konservativ Side har bestridt, at Partiernes Tilslutning til Forslagene i Rigsdagen paa nogen Maade var ensbetydende med, at lokale Repræsentanter for de forskellige Partier skulde have moralsk Forpligtelse til at yde Medvirkning ved Løsning af Opgaver i Henhold til Lovene.

Man ser heraf Hulheden i den konservative Forargelse overfor Regeringen. Det er letkøbt at stille sig velvillig ved Behandlingen af Love i Rigsdagen, der tilsigter at øge Beskæftigelsen, naar man ved, at der bagved denne Velvilje skjuler sig talrige Repræsentanter af samme Partifarve, som er parat til at sørge for Sabotering af det, der vedtages, saaledes at den mindst mulige Beskæftigelse bliver Resultatet af Regeringens Indsats.

R—dt.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Amerikas økonomiske og sociale Udvikling

Amerikas økonomiske Udvikling er meget betydningsfuld for Europa, og den engelske Konjunkturudvikling er for en stor Del afhængig af Konjunkturbevægelsen i Amerika. Mængde og Værdi af Danmarks Landbrugseksport til England bliver bestemt af den engelske Beskæftigelsessituation. Derfor er det af økonomisk Betydning at være orienteret om de amerikanske Forhold.

Amerikas økonomiske Politik bliver dirigeret af Præsident *Roosevelt,* hvis Indsats for bedre sociale Forhold i Amerika er kendt over hele Verden. Roosevelts økonomiske Politik ligger paa Linje med Fagforeningernes. Roosevelt vil forøge Massernes Købeevne og bekæmpe Arbejdsløsheden. Som Modsætning til Roosevelt staar Storkapitalens monopolistiske Politik — det drejer sig i Virkeligheden kun om ca. 60 Familier — som vil være fri for Restriktioner og andre af Staten dirigerede politiske Forholdsregler. Trustkapitalens Kampmetoder er en Slags »sit down« Strejke, d. v. s. man standser det private Initiativ.

I Virkeligheden staar Roosevelt næsten alene. Præsidentens eget Parti, det demokratiske Parti, staar ikke samlet bag hans økonomiske Kurs. F. Eks. strandede Roosevelts Lovforslag om en Reorganisation af Forbundsregeringens Administration — den nuværende Tilstand er ubetinget i Trusternes Favør — fordi 108 demokratiske Kongresmedlemmer stemte med Oppositionen. Men Roosevelt er en virkelig Førerskikkelse, og besejrer den kapitalistiske Modstand med *demokratiske Metoder.* Selv om Storkapitalen og næsten hele den amerikanske Presse kæmper mod Præsidenten, viser saa at sige ethvert Prøvevalg et overvældende Flertal for den demokratiske Kandidat, som støtter Roosevelts Politik. Ganske rigtigt har »New York Times« engang skrevet, at i Amerika er alle *imod* Præsidenten *med Undtagelse af Vælgerne.*

Umiddelbart efter sit Nederlag i Kongressen forkyndte Roosevelt, at en uhyre Kreditudvidelse skulde oplive det amerikanske Erhvervsliv. Dette økonomiske Angreb er af et gigantisk Format. Regeringen vil udvide Krediten med næsten 40 Milliarder Dollar og paa denne Maade fremkalde et nyt Konjunkturopsving. Pengene skal i første Række anvendes til offentlige Arbejder. Roosevelt viser med denne Politik, at han ikke mere stoler paa, at det private Initiativ vil kunne bevirke en Bedring uden Statens Støtte. Objektivt set var Statens Initiativ ogsaa meget paakrævet. I Foraaret 1938 var Aktiviteten i adskillige Industrigrene nede paa samme lave Niveau som i Kriseaarene 1932—33. Samtidig var Arbejdsløsheden mindst oppe paa 12 Millioner.

Men Roosevelts Plan udøver ogsaa sin Virkning paa *Landbruget.* Regeringen vil ogsaa bremse Prisfaldet paa Landbrugsvarerne og forbereder nu vidtgaaende Indskrænkninger af de dyrkede Arealer for det kommende Aar. Produktionsbegrænsning er den store *Parole* for det amerikanske Landbrug, men samtidig bliver Landbrugsproduktionen støttet med Kredit.

Dog betegnende for Roosevelts økonomiske Politik er hans store Indsats paa Socialpolitikens Omraade. Efter mange Besværligheder vedtog Kongressen Loven om *Minimalløn* og *Maksimalarbejdstid,* den saakaldte »fair labour standards bill«.

Efter den nye Lov skal der under Arbejdsministeriet oprettes et saakaldt Løn- og Arbejdskontor med en Leder, der udpeger en Kommission for hver Industri, bestaaende af Repræsentanter for det offentlige, Arbejdsgivere og Arbejdere.

Denne Kommission skal fastlægge Lønsatserne under Hensyntagen til:

1. Konkurrencebetingelser med Hensyn til Transport-, Produktions- og Arbejdsomkostninger.
2. Lønninger fastsatte for Arbejde af lignende Karakter ved kollektive Arbejdsoverenskomster.
3. Lønninger udbetalt for Arbejde af lignende Art af Arbejdsgivere, som frivilligt har gennemført Minimalsatserne.

Arbejdsgivere idømmes streng Straf for Overtrædelsen af Loven, nemlig indtil 10 000 Dollar i Bøde og indtil 6 Maaneders Fængsel.

Det kan ikke nægtes, at det amerikanske Erhvervsliv nu befinder sig i en Opgangsperiode. Endnu i Foraaret udnyttede den saa vigtige Staalindustri kun ca. 25 % af Kapaciteten. Men allerede i Løbet af Sommeren blev det bedre. Roosevelts nye Kreditpolitik lettede Situationen og fremkaldte en vis Optimisme. I Begyndelsen af Juni oplevede New Yorks Aktiebørs en stor Oprejsning og denne Børshausse virkede — saadan er det Skik i Amerika, hvor enhver spekulerer paa Børsen — stærkt paa visse Konsumindustrier, f. Eks. Bil- og Radioindustrien. I Løbet af Efteraaret sporedes allerede Virkningen af de store offentlige Arbejder, som Roosevelt har sat i Gang. Byggevirksomheden, som blev støttet med store Laan, udviklede sig hurtigt og ogsaa Staalproduktionen voksede og androg i Slutningen af September over 47 % af Kapaciteten.

Man skulde tro, at ogsaa Europa vilde komme til at nyde godt af den amerikanske Udvikling, men desværre synes Urofaktorer af politisk Natur mulig at kunne forstyrre en gunstig Konjunkturudvikling.

Dog synes Amerika at være et Eksempel paa, at en statlig ledet Konjunkturpolitik, der samtidig formaar at forhindre en Overproduktion af Landbrugsprodukter, er i Stand til at overvinde Depressionen.

H.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

Aar 1938 den 12. September blev i Voldgiftssagen:

Dansk Arbejdsmands Forbund

mod

Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm

afsagt saalydende

KENDELSE:

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund paa den ene Side og Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm paa den anden Side er der opstaaet Divergens angaaende den Arbejdsmændene tilkommende Betaling ved Afskibning over Rønne Havn af Sten fra Lobbæk Stenhuggeri.

Da Overensstemmelse ikke opnaaedes ved organisationsmæssige Forhandlinger og ved et i Dansk Arbejdsgiverforening d. 22. August 1938 afholdt Mæglingsmøde, blev Sagen henvist til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret. Til Voldgiftsmænd valgtes fra Arbejdsmandsforbundets Side d'Herrer Hovedkasserer Andreas Nielsen og Kredsformand Vald. Sommer og fra Arbejdsgiverforeningen Side d'Herrer Direktør H. Madsen og Ingeniør Edvin Andersen, og til Opmand valgtes underskrevne Dommer H. H. Zeuthen, Rønne. Voldgiftsretten har afholdt Møde paa Dommerkontoret i Rønne den 30. August 1938, og da her ikke opnaaedes Flertal for noget Standpunkt, er Sagen overgivet til Opmandens Afgørelse.

Af det oplyste fremgaar følgende:

I Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 20. Marts 1938 hedder det i Punkt 15:

»Overenskomsten mellem Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm og Dansk Arbejdsmands Forbund:

a) Timelønnen forhøjes til 110 Øre.
b) Vedrørende A/S Vang Stenhuggerier, Stenværksejerne Sigfred Mogensens og Fru Isenkræmmer Kofoeds Virksomheder i Hasle, Sandstensbruddet i Nexø, Bjergebakken samt Carlsens og Haagensens Stenhuggerier i Lobbæk optages lokale Forhandlinger under Hovedorganisationernes Medvirken om Indførelse af Akkord, alt under Hensyntagen til lokale Forhold og de overenskomstmæssigt trufne Aftaler for andre Værker.«

Paa Foranledning heraf blev der den 10. og 11. Juni 1938 ført Forhandlinger mellem Organisationerne, og sidstnævnte Dato blev der indgaaet en af De samvirkende Fagforbund, Dansk Arbejdsmands Forbund, Dansk Arbejdsgiverforening og Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm underskreven Overenskomst, der indledes saaledes:

»Ved de i Henhold til Punkt 15 b i Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 21. Marts 1938 den 10. og 11. Juni 1938 førte Forhandlinger er der mellem underskrevne Parter opnaaet Enighed om følgende:«

og i Punkt 1 hedder det derefter:

»For samtlige Havne med Undtagelse af Vang gælder følgende Priser for Losning og Aflæsning til Afskibning:

1. Sort Brosten	72	Øre	pr.	Ton
2. og 3. Sort Brosten	35	»	»	»
Chaussésten	35	»	»	»
Kantsten	35	»	»	»

Ved Trilning betales for hver 10 m 5 Øre ekstra pr. Ton.«

Umiddelbart efter denne Overenskomsts Indgaaelse har Firmaet Lobbæk Stenhuggeri foretaget Afskibning af Sten over Rønne Havn og har afregnet den Arbejdsmændene herfor tilkommende Betaling overensstemmende med de i nævnte Overenskomst fastsatte Satser.

Imod denne Afregning har Dansk Arbejdsmands Forbund protesteret under Paaberaabelse af, at Overenskomsten af 11. Juni 1938 ikke gælder for Arbejder i Rønne Havn.

For Voldgiftsretten har Forbundet fastholdt dette og gjort gældende, at Betalingen for Lastningsarbejde i Rønne Havn vil være at beregne overensstemmende med Akkordsatserne i en den 5. Juni 1935 indgaaet og i Maj 1938 fornyet Overenskomst mellem A/S De forenede Granitbrud og Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne og Omegn. Der henvises til, at Lobbæk Stenhuggeri direkte er forpligtet til at følge denne Overenskomst, idet det ved en af Dansk Arbejdsgiverforening, Arbejdsgiverforeningen for den bornholmske Granit- og Sandstensindustri, De samvirkende Fagforbund og Dansk Arbejdsmands Forbund den 8. Juni 1936 vedtaget Overenskomst er bestemt at

»Lobbæk Stenhuggeri betaler Lastningsarbejde paa Rønne Havn som fastsat i Overenskomsten mellem A/S De forenede Granitbrud og Arbejdsmændenes Fagforening for Rønne af 5. Juni 1935«,

samt at de øvrige Stenhuggerfirmaer ogsaa betaler overensstemmende med nævnte Overenskomst.

Det anføres fra Forbundets Side, at det i den citerede Del af Forligsmandens Mæglingsforslag udtales, at der vil være at optage Forhandlinger om Indførelse af Akkord, og det hævdes, at da Akkord allerede var indført i Rønne Havn og fornyet saa sent som i Maj 1938, maatte det være en Selvfølge, at Forhandlingerne og Vedtagelserne ikke skulde gælde Arbejder i Rønne Havn, naar det ikke udtrykkeligt var forbeholdt. Det anføres herved yderligere, at det af selve de førte Forhandlinger fremgik, at Rønne Havn ikke var indbefattet, idet der gentagne Gange sammenlignelsesvis henvistes til de Akkordsatser, der var gældende i Rønne Havn. Der henvises derhos med Styrke til det urimelige Forhold, der vil fremkomme derved, at det samme Arbejde aflønnes forskelligt, eftersom det udføres for De forenede Granitbrud eller for et af de andre Firmaer, idet der er Enighed om, at førstnævnte Firma stadig er bundet af den med dette indgaaede Overenskomst.

I Henhold til det anførte har Dansk Arbejdsmands Forbund nedlagt Paastand om, at Lobbæk Stenhuggerier og dermed samtlige Medlemmer af Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm forpligtes til at efterleve den for Lastningsarbejdet paa Rønne Havn med De forenede Granitbrud indgaaede Overenskomst, saaledes som denne er fornyet i Maj 1938.

Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm har nedlagt Paastand om Frifindelse for Forbundets Paastand.

Fra Foreningens Side bestrides det, at den Omstændighed, at der for de Forenede Granitbrud gælder en Overenskomst om Betalingen for Lastningsarbejde ved Rønne Havn, og at denne Overenskomst er gjort gældende for Lobbæk Stenhuggeri, skulde være til Hinder for, at den Forhandling, som optages paa Grundlag af Mæglingsforslagets Post 15, ogsaa angik Forholdet paa Rønne Havn, og det hævdes, at saavel Forhandlingerne som Vedtagelsen netop ogsaa angik Rønne Havn, at dette ogsaa er kommet til Orde i Overenskomsten, der fra »samtlige Havne« kun undtager Vang Havn, og at det maatte have paahvilet Arbejdernes Repræsentanter at tage Forbehold, hvis de ikke var indforstaaet med, at Rønne Havn var medregnet. Der henvises til, at Overenskomsten af 11. Juni er Udtryk for en Handel, og at den ikke kunde være ventet vedtaget, hvis Rønne Havn skulde være undtaget.

Foreløbig bemærkes, at det er ubestridt, at Lobbæk Stenhuggeri er indbefattet under de i Forligsmandens Mæglingsforslag anførte Firmaer — formentlig under Navnet Bjergebakken — og det maa derfor være klart, at ogsaa dette Firmas Forhold omfattes af Overenskomsten af 11. Juni 1938

Naar henses til, at Overenskomsten af 11. Juni 1938 ifølge sin Ordlyd omfatter »samtlige Havne med Undtagelse af Vang« uden at der er taget noget som helst Forbehold med Hensyn til Rønne Havn, og til at Rønne Havn er Bornholms største Havn, og den, som Lobbæk Stenhuggeri i særlig Grad maa antages at benytte, findes det — til Trods for den Vægt, der maa tillægges det af Forbundet anførte — ikke mulig at forstaa Overenskomsten paa anden Maade end som omfattende ogsaa Stenlastningsarbejde paa Rønne Havn. Til at hidføre en anden Forstaaelse maatte det kræves, at de foreliggende Oplysninger paa aldeles afgørende Maade viste, at det har været Meningen, at Rønne Havn skulde være undtaget, og at Overenskomsten vilde være indgaaet, ogsaa hvis denne Undtagelse havde været nævnt; men dette skønnes ikke at kunne fastslaas.

Efter det anførte vil den af Arbejdsgiverforeningen nedlagte Paastand være at tage til Følge, hvorfor

bestemmes:

Den af Dansk Arbejdsmands Forbund overfor Stenindustriens Arbejdsgiverforening paa Bornholm nedlagte, foran gengivne Paastand tages ikke til Følge. Den Arbejdsmændene tilkommende Betaling for Lastning paa Rønne Havn af de i Overenskomsten af 11. Juni 1938 Punkt 1 ommeldte Effekter fra Lob-

bæk Stenhuggeri opgøres overensstemmende med de i nævnte Overenskomst fastsatte Takster.

Omkostningerne ved Voldgiftssagen, derunder til Opmanden, Dommer H. H. Zeuthen, Rønne, Honorar, 75 Kr. og Godtgørelse for Udlæg til Skriverarbejde 5 Kr., ialt 80 Kr. vil være at betale med Halvdelen af hver af Parterne.

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

sign. **Zeuthen.**

KENDELSE

i

Voldgiftssagen mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Taastrup Teglværk.

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Taastrup Teglværk er der opstaaet Strid om, hvorledes Chaufførerne paa Teglværket skal lønnes, og efter at de foreskrevne Forhandlinger har fundet Sted, uden at der er opnaaet Enighed, er der nedsat en faglig Voldgiftsret med underskrevne Dommer i Københavns Byret Gøtzsche som Formand og Opmand til at afgøre Striden. Da der ikke under Sagens Behandling for Voldgiftsretten er opnaaet et Flertal for et Resultat er Sagens Afgørelse overgaaet til Opmanden.

Sagen drejer sig om følgende:

Chaufførerne paa Taastrup Teglværk har iflg. Aftale mellem Teglværket og Chaufførerne hidtil været lønnede efter Reglen i en Overenskomst med Chaufførernes Fagforening med en Ugeløn af Kr. 60,50. Ved det af Forligsmanden i Marts 1938 stillede, senere vedtagne Mæglingsforslag, forhøjedes denne Ugeløn, jfr. Punkt 186, til Kr. 64,75, men samtidig bestemtes det, jfr. Punkt 36 vedrørende Overenskomsten mellem Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Dansk Arbejdsmands Forbund, at de paa Værker udenfor København ansatte Chauffører, der beskæftiges ved Kørsel med Kalk- og Teglværksprodukter og Raastoffer uden for Værkets Omraade, lønnes med Værkets Timeløn plus 14 %. Dette svarer i det foreliggende Tilfælde til en Ugeløn paa Kr. 57,60. Taastrup Teglværk har dog uanset denne Bestemmelse — vedblivende lønnet Chaufførerne med den hidtil ydede Ugeløn.

Dansk Arbejdsmands Forbund hævder, at den stedlige Overenskomst ikke er opsagt, og det maa følge heraf, at Chaufførerne skal lønnes efter den til enhver Tid gældende Overenskomst med Chaufførernes Fagforening, altsaa nu med Kr. 64,75 ugentlig, og har nedlagt Paastand om, at de kendes berettigede hertil. Forbundet har yderligere henvist til det urimelige i, at Teglværkets Chauffører ikke som andre Arbejdere har faaet Godtgørelse for Prisstigningen.

Taastrup Teglværks Paastand gaar ud paa Frikendelse.

Teglværket hævder, at Dansk Arbejdsmands Forbunds Opsigelse af de bestaaende Overenskomster var saa omfattende, at den ogsaa ramte den stedlige Overenskomst paa Taastrup Teglværk. Teglværket har videre anført, hvad Dansk Arbejdsmands Forbund erkender Rigtigheden af, at der paa de forskellige Arbejdspladser fandtes en lang Række indbyrdes afvigende Overenskomster for Lønninger af Virksomhedernes Chauffører, og at det var Meningen at tilvejebringe fælles Regler, samt til, at Dansk Arbejdsmands Forbund under de almindelige Overenskomstforhandlinger ønskede en Regel om, at de forskellige Virksomheders Chauffører skulde lønnes efter den stedlige Overenskomst om Lønning af Chauffører, hvilket man fra Arbejdsgivernes Side bestemt satte sig imod, og hvad heller ikke blev gennemført. Teglværket hævder derefter, at ovennævnte Punkt 36 har ophævet den stedlige Aftale mellem Teglværket og de paa dette ansatte Chauffører.

Opmanden skønner, at naar der ved Landsoverenskomsten er indført en almindelig Regel om, hvorledes Kalk- og Teglværkernes Chauffører skal lønnes, maa dermed den ældre stedlige Overenskomst være bortfaldet.

Opmandens Kendelse bliver herefter:

at Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand om, at Chaufførerne paa Taastrup Teglværk skal lønnes efter Taksterne i Overenskomsten med Chaufførernes Fagforening, ikke kan tages tilfølge.

Opmandens Honorar, 125 Kr., udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Iøvrigt bærer hver Part sine Omkostninger.

København, den 15. September 1938.

sign. **Gøtzsche.**

Medlem vidst

Agri-Egens Afd. — Gdr. Niels P. Sørensen, Knebel. I ovennævnte Sag, hvor vort Medlem Georg Knud Jørgensen paa Grund af Sygdom maatte ophøre med sit Arbejde for Gdr. Sørensen, er der efter Sagens Overgivelse til Sagfører opnaaet Forlig, hvorved vort Medlem har faaet udbetalt Løn og Kostpenge for 6 Uger, ialt 213 Kr.

Hundborg Afd. — Dyrlæge Toft, Egebæksande. Ovennævnte Arbejdsgiver vilde kun betale Løsarbejderne 550 Øre pr. Dag for Frøhøstarbejde, hvilken Pris Folkene vægrede sig ved at arbejde efter. Sagen er derefter gaaet i Orden med, at han er indgaaet paa at betale 650 Øre.

Braaby Afd. — Gisselfeld Kloster. Den rejste Sag angaaende Kaj Larsens Jordhus er afsluttet med, at han ikke har faaet Huset tilkendt som oprindelig begæret som 8 Aars Hus, hvorimod Gisselfeld Kloster er indgaaet paa at leje ham Huset for 1 Aar ad Gangen.

Sdr. Broby Afd. — Forpagter Buch, Marienlund pr. Odense. Ovennævnte Sag er bilagt ved indenretsligt Forlig, saaledes at vort Medlem fik det ham tilkommende Beløb.

Auning Afd. — Godsejer Iskov, Gl. Estrup. Med Gl. Estrups tidligere Ejer, i sidste Omgang Kreditforeningen, afsluttede vi i Maj 1937 en Overenskomst, hvorved begge Parter paa sædvanlig Vis forpligtede sig til at respektere den til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst i Maribo Amt.

1. Juli solgtes Gaarden til Godsejer Iskov, der foreløbig efter forudgaaende Forespørgsel hos Arbejderne afregner efter Maribo Landbrugsoverenskomsten. I Oktober Maaned reducerer han Lønnen, afviser Forbundets Protest og erklærer intet Kendskab at have haft til, og derfor heller ingen Forpligtelser overfor, den mellem Forbundet og tidligere Ejere bestaaende Overenskomst, som han i enhver Henseende nægtede at respektere. Sagen blev af Forbundet indklaget for Den faste Voldgiftsret.

Rettens Kendelse gaar ud paa, at Godsejeren burde have haft eller i hvert Fald søgt Kendskab til de paa Gaarden eksisterende Overenskomstforhold ved hans Overtagelse af Ejendommen. Dette i Forbindelse med, at han uden noget Forbehold har tilbudt at aflønne Arbejderne overensstemmende med de hidtidige Arbejdsvilkaar, maa give Udseende af, at han agter at respektere den indgaaede Overenskomst.

Retten finder derefter, at Godsejeren maa betragtes som stiltiende at have tiltraadt denne Overenskomst, som han derfor maa respektere, og hvoraf følger, at han maa efterbetale, hvad der er betalt for lidt, og kun kan opsige Overenskomsten efter de Opsigelsesregler, der gælder mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Dansk Arbejdsmands Forbund. Det vil i Praksis sige, at han fra 1. Maj skal respektere den nye Landbrugsoverenskomst og først kan opsige denne til Udløb 1. April 1940.

Sdr. Stenderup Afd. — Jysk Dræningsmesterforening. Nærværende Sag, i hvilken Jysk Dræningsmesterforening havde klaget over forskellige Former for Underbudspolitik fra enkelte Medlemmer af Sdr. Stenderup Afdeling, og i hvilken der har været afholdt Mæglingsmøde den 3. Marts d. A., hvorefter Forbundet meget kategorisk har forbudt vore Medlemmer at paatage sig Arbejde i Entreprise og paatage sig Arbejde direkte for Landmændene som en Omgaaelse af den bestaaende Overenskomst, maa, da der ikke senere er indløbet nye Klager i Sagen, betragtes som afsluttet. I Sagen har et Par Landmænd underskrevet paa at respektere den gældende Dræningsoverenskomst.

Vodskov Afd. — Gdr. Chr. Berthelsen, Ø. Nebstrup, Brønderslev. Den i ovennævnte Sag verserende Uoverensstemmelse om Betaling af Restløn til Medhjælper Poul Poulsen er bilagt med, at Arbejdsgiveren har udbetalt 56 Kr. til fuld Afgørelse, hvormed Sagen er afsluttet.

Chaufførerne — Københavns Kommunes Kørselsafdeling. Overenskomsten fornyet, idet samtlige Lønninger med Undtagelse af Tillægsbetalingerne for Af- og Paalæsning, forhøjes med 6 %. Betalingen for Mødetid før normal Arbejdstid forhøjes til Kr. 6,00 pr. Uge. Betalingen for Læsning af Slagger fastsættes til 15 Øre pr. Ton plus 7 %. Samtlige Tillægsbetalinger for Af- og Paalæsning forhøjes med 7 %.

Chaufførerne — Kulhandler Chr. Christensen, Skindergade 22. Den kombinerede Brændselsbærer- og Chaufføroverenskomst er fornyet, idet Lønnen er forhøjet med 7 %.

Chaufførerne — Firmaet »Nafta-Benzin«, Nørrebros Godsstations Terræn. Overenskomsten ikke fornyet, idet Firmaet er overtaget af Selskabet »Stjerne-Benzin«, Kødbyen, hvor der i Forvejen er Overenskomst.

Chaufførerne — Firmaet Niels Hansen, Store Kongensgade 90. Firmaet har tiltraadt den kombinerede Brændselsafbærer- og Chaufføroverenskomst.

Ubby — Vognmændene Folmer Larsen, Johs. Christoffersen, Bech Larsen og P. Birch. Overenskomsten fornyet, idet der er opnaaet en almindelig Lønfremgang paa 8 %.

Chaufførerne — Smørrebrødsfabriken »Favoriten«, Firmaet Frederiksberg Icecream Fabrik A/S, Brændselsforhandler K. Stensbøll, Byglandsgade 3, Kulhandler J. Johansen, Lyngbyvej 177, Kulhandler L. C. Nielsen, Frederiksvej 25, Kulhandler N. Nielsen, Frederikssundsvej 9, Firmaet P. Christiansen & Søn, Fyens Sukkervarefabrik. Overenskomsten er fornyet, mod at Lønnen er forhøjet med 7 %.

Randers F. — A/S Jens Villadsen. Overenskomst er oprettet. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. Timeløn 120 Øre plus 20 Øre i Akkordafsavnstillæg. Alm. Overtidsbetaling. Tillæg ved Holddriftsarbejde efter Nævnskendelsen henholdsvis 15 og 25 Øre. Fabriken leverer og vedligeholder nødvendige Handsker og Briller, dog højst 2 Par Handsker og 1 Par Briller aarligt. Kr. 4,00 pr. Dag ved Ulykkestilfælde fra den første Dag, imod at Arbejderne yder 30 Øre om Ugen. Regler for faglig Strid. Overenskomsten træder i Kraft den Dag, Produktionen har taget sin Begyndelse i Virksomheden. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940 med sædv. Opsigelsesventil.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Firmaet »Ambi«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timelønnen fastsættes til: fra 14—15 Aar 40 Øre, fra 15—16 Aar 45 Øre, fra 16—17 Aar 54 Øre og fra 17—18 Aar 64 Øre. Ungarbejdere, der har været beskæftiget i Firmaet ½ Aar, har Ret til 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. I Ferieløn ydes den Løn, den paagældende oppebærer ugentligt. Tillidsmanden for de voksne Arbejdere er ogsaa Tillidsmand for Ungarbejderne. Ungarbejderne skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Firma Fisker & Nielsen. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, da Overenskomsten for Ungarbejdere i Jernindustrien blev gennemført, annullerede de bestaaende Akkorder for Ungarbejderne. Ungarbejderne har saa ønsket at faa fastsat nye Akkorder, hvad Firmaet ikke vil gaa med til, og Sagen har derefter været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, uden at der er opnaaet Enighed, hvorefter den er forelagt en faglig Voldgift. I denne afsluttes Sagen, idet Parterne var enige om, at den Omstændighed, at der i 1937 ved Forligsforslaget var indført Normalløninger for Ungarbejdere, ikke berettigede Sammenslutningens Medlemmer til at nægte at forhandle om Akkord i Henhold til Overenskomstens § 6, 1. Stk.

Slagelse A. — Maskinfabriken »Alliance«. Afdelingen klager over, at Firmaet ikke betaler Kranførertillæg til en hos Firmaet beskæftiget Kranfører. Klagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorunder Firmaet hævdede, at den omtalte Kranfører igennem den Timeløn, han oppebar, havde faaet Kranførertillæg. Man enedes imidlertid om, at den paagældende fra Mæglingsklagens Dato faar sin personlige Timeløn forhøjet med 6 Øre.

Helsingør S. — Skibsværftet. Afdelingen har indberettet, at nogle af vore Medlemmer har banket Rust i en Bundtank paa S/S Bothal, og da Tanken var stærkt fedtet af Olie, har de rejst Krav om Tillæg for Arbejdet udover den fastsatte Betaling. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Værftet indgik paa at give de paagældende et yderligere Tillæg for Arbejdet af 2 Øre pr. Time.

Kastrup — Kastrup Glasværk. Der har været optaget Forhandling om Fastsættelse af Betalingssatser for de ved Owens Maskinen paa Kastrup Glasværk beskæftigede Arbejdere. Man enedes om en Ordning, men vore Forhandlere tog det Forbehold, at Ordningen skulde godkendes af de paagældende Arbejdere. Disse har imidlertid forkastet Ordningen, og der har i den Anledning været optaget en ny Forhandling under vor Medvirken, og herunder er man enedes om følgende Betalingssatser:

Smeltere	Kr. 73,91	pr. Uge
Schürere	» 65,08	»
Maskinpassere	» 69,22	»
Indbærere	» 63,28	»
Udtagere	» 65,53	»
Mængeblandere	» 61,41	»

Desuden tillægges Interesseakkord i Lighed med den paa Hellerup beregnede, dog fradrages denne 5 %, naar der udelukkende fremstilles 35 cl. Normalflasker.

Odense F. — A/S Fehr & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har afskediget Tillidsmanden trods det, at det Arbejde, han har udført, fortsat udføres af andre Arbejdere. Klagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Tillidsmanden skulde genantages, og som Erstatning for Tiden fra hans Afskedigelse til hans Genantagelse faar han udbetalt en Godtgørelse paa Kr. 200,00.

Horne — Horne Teglværk. Afdelingen har indberettet, at Teglværket har foretaget forskellige Ændringer ved Stenmaskinen, der har medført, at disse Maskiner nu skal betjenes af 2 Hold, og disse to Hold aflønnes med de Priser, der var fastsat efter den gamle Arbejdsmetode, hvad Arbejderne ikke kan være tjent med. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at naar der arbejdes i 2 Hold, betales der til 1 Mand ekstra. Til fuld Afgørelse for den Tid, der er gaaet, betaler Teglværket Kr. 50,00 til Deling mellem Folkene.

Helsingør S. — Gummifabriken »Tretorn«. Afdelingen meddeler, at der er opstaaet Uoverensstemmelse om Fabrikation af Press-Støvler, idet Firmaet har forhøjet Pressetiden fra 2¼ Minut til 3 Minutter, hvad der betyder en mindre Fortjeneste for Arbejderne. Man har ikke kunnet komme til rette om en ny Pris, og Sagen har derefter været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om i nye forekommende Tilfælde snarest muligt at optage Forhandling om Akkorden; Firmaet indgik iøvrigt paa at betale Kr. 0,13 pr. Par, idet man dog forbeholder sig, dersom det viser sig, at Produktionen stiger med Øvelsen, at tage Akkorden op til ny Forhandling.

Tagpaparbejderne — A/S Poul Pers. Afdelingen har indberettet om en opstaaet Strid om Betalingen for et Klæbearbejde paa Badmintonhallen i Sundby Idrætspark. Striden har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at beregne Taget som Buetag, saaledes at der tilkommer de paagældende to Arbejdere et Beløb af Kr. 133,20.

Vejle F. — A/S C. M. Hess' Fabriker, Vejle. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har underbetalt et af vore Medlemmer, der er beskæftiget som Kærnemager, idet han ikke har faaet de forskellige Tillæg efter Forligsforslaget og Overenskomsten. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at den paagældende Mands Timeløn skal være 113 Øre plus Kærnemagertillæg af 6 Øre, og denne Timeløn iværksættes fra og med Mæglingsklagens Dato den 6. Juli d. A.

22. Kreds har paa vor Sindal Afdelings Vegne fornyet Overenskomsten med Sindal Aktieteglværk for Sæsonen 1938—39 med Timelønnen forhøjet fra 95 til 105 Øre og Akkorderne og øvrige Lønninger forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 21 15.–11. 1938 43. Aarg.

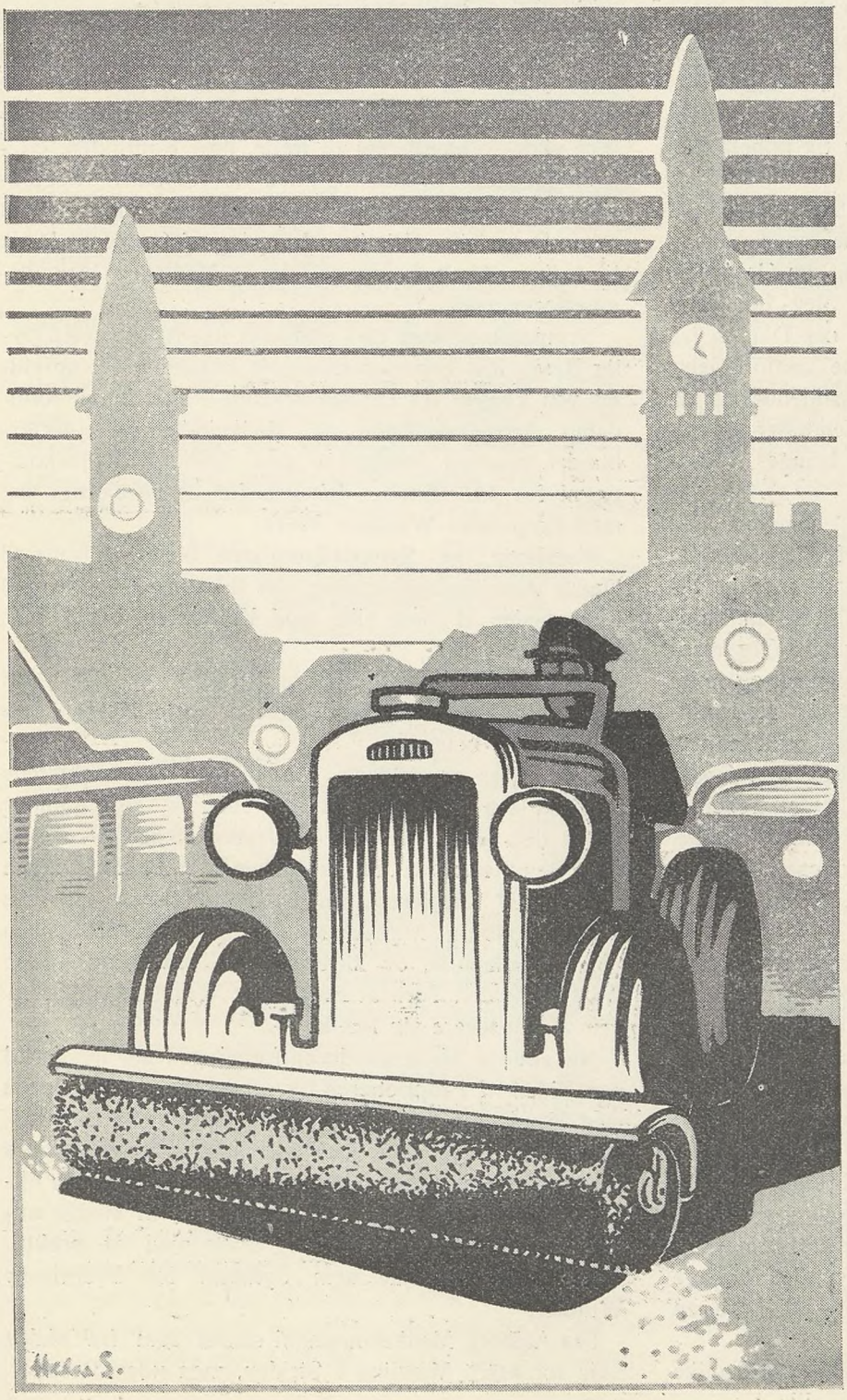

Tractoren

Det Uhyre kendes
fra Land og fra By,
vi saa den paa Marken
i tidligste Gry.

Og Kræfter har Bæstet,
skønt den er lidt grov,
den trak som i Leg
baade Harve og Plov.

Vi saa den i Byen
paa Asfalt og Sten,
naar Fejemaskinen
holdt Storstaden ren.

En Tractor er klodset,
men gør dog sin Pligt,
og derfor fortjener
den ogsaa sit Digt.

Aage Hermann.

SKUDSHALE-SAGEN

I Begyndelsen af Juli Maaned blev der, efter forudgaaende Brevveksling med Formanden for Forbundets 25. Agitationskreds, givet Sanktion til Arbejdsstandsning overfor Proprietær Winther, Skudshale, i Nordjylland.

Aarsagen til denne Konflikt var, at de paa Gaarden beskæftigede Arbejdere blev underbetalte, og da Gaardens Forvalter — Proprietær Winthers Søn — desuden ved en bestemt Lejlighed overfaldt en af Gaardens Arbejdere med Slag i Ansigtet, var Maalet fuldt, og der skete Henvendelse til Forbundets Hovedkontor om Tilladelse til at indlede Forhandlinger med Proprietæren om forbedrede Arbejds- og Lønvilkaar.

Kredsformandens Anmodning om Tilladelse til at optage de omtalte Forhandlinger havde den allerbedste Begrundelse i de lave Lønninger, der bedst kan karakteriseres derved, at 3 Løsarbejdere kun fik udbetalt en Dagløn af 2 Kr. 50 Øre + Kosten.

Lønaktionen indledes allerede i Begyndelsen af April Maaned ved skriftlig Henvendelse fra Kredsformanden til Proprietæren med Anmodning om Optagelse af Forhandlinger. Denne Henvendelse blev imidlertid ikke besvaret, derimod blev Løsarbejdernes Dagløn fra 1. Maj forhøjet til 3 Kr. Men da denne Lønforhøjelse naturligvis ikke kunde anses for tilfredsstillende, og da der ikke blev svaret paa skriftlige Henvendelser om Sagen, maatte andre Midler selvfølgelig bringes i Anvendelse.

Dette skete ved, at Kredsformanden, sammen med Formanden for Forbundets Vejgaard Afdeling, aflagde Besøg paa Gaarden for paa denne Maade at søge tilvejebragt en akceptabel Ordning. Resultatet var imidlertid negativt, idet Proprietæren betegnede Organisationen som en landsødelæggende Bevægelse og pure nægtede at underskrive nogen Overenskomst med mindre en saadan blev ham paatvungen. Den saaledes udtalte Modvilje mod saavel Overenskomsten som Organisationen i sin Helhed blev yderligere understreget af Proprietærens Søn, der overværede Forhandlingerne, og under disse udtalte, at saafremt der paa Gaarden fandtes organiserede Arbejdere, skulde disse snarest blive fjernet.

Da Forbundets Hovedkontor blev bekendt med denne aabenbare trodsende Modvilje fra Proprietærens Side, stod det klart, at Muligheden for en fredelig Ordning ikke var sandsynlig, men forinden Konflikten blev endelig etableret, sendtes endnu en Skrivelse til Proprietæren, denne Gang direkte fra Hovedkontoret, og først da denne ligeledes forblev ubesvaret, afgik Strejkevarslet i den sædvanlige Form, idet dette dog, for ikke at lade noget Middel til en fredelig Løsning uforsøgt, indeholdt Meddelelse om, at saavel Kredsformanden som Afdelingsformanden endnu en Gang ville foretage personlig Henvendelse paa Gaarden for at søge en Ordning tilvejebragt.

Alt var imidlertid forgæves, og den varslede Strejke traadte derfor i Kraft den 6. Juli ved den normale Arbejdstids Ophør og omfattede 4 Løsarbejdere, medens 3 faste Arbejdere, uagtet de var Medlemmer af Forbundet, med dettes Billigelse forblev paa Gaarden for at udføre det kontraktmæssige Arbejde som Fodermester, Kreaturpasser og Staldkarl.

Konflikten gik derefter sin rolige Gang. Kun »Aalborg Stifttidende« fandt sig foranlediget til paa Grundlag af en mindre Episode, der opstod i Forbindelse med nogle omboende Landarbejderes Besøg ved Gaarden og Politiets Indblanding, at omtale Konflikten i en meget stærkt opskruet Artikel.

For imidlertid at faa en Ende paa Konflikten, som der ikke var nogen Rimelighed i at have løbende, fordi Sagens ene Part — i dette Tilfælde ovenikøbet den Sagsvoldende — fremdeles plejede sin Stædighed og ikke vilde forhandle sig til Rette, blev Konflikten, efter forudgaaende Forhandling med de respektive Organisationer, udvidet med en Sympatistrejke for saa vidt angik Proprietær Winthers Levering af Gaardens Mælk til Aalborg Mælkekompagni, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen.

Sympatikonflikten blev etableret paa fuldkommen lovlig Basis, idet Septemberforligets Bestemmelser opfyldtes ved Varsler fra De samvirkende Fagforbund, Kvindeligt Arbejderforbund og Mælkeindustriarbejderforbundet, hvorved Arbejderne paa Aalborg Mælkekompagni fra 14. Oktober fritoges for at beskæftige sig med Proprietær Winthers Mælk.

Varslerne om Sympatikonflikten blev afgivet til Dansk Arbejdsgiverforening, der ikke protesterede mod Lovligheden af disse eller mod Konflikten i det hele taget.

Med Sympatikonfliktens Ikrafttræden er det forbi med Stilheden omkring »Skudshale Konflikten«, som den herefter betegnes.

Der rejses en voldsom Protest mod den etablerede Konflikt fra Mælkeproducentforeningen for Aalborg Omraadet, skønt denne Organisation ikke er ukendt med Benyttelsen af Strejkevaabenet, idet Foreningen selv i 1937 etablerede en 3 Ugers Leveringsstrejke overfor Aalborg Mælkekompagni paa Kravet om en højere Mælkepris, og forøvrigt i denne Forbindelse maatte lide den Tort, at Proprietær Winther brød Strejken ved at levere sin Mælk.

Nu stillede Mælkeproducentforeningen sig imidlertid paa Siden af Proprietæren og erklærede modstridende med Kendsgerningerne, at Lønningerne paa »Skudshale« ikke var for lave, men tværtimod maatte betegnes som tarifmæssige. Foreningen støttedes stærkt i sin Aktion saavel af Aalborg Amtstidende som af mange andre arbejderfjendske Blade, og endte med at proklamere Leveringsstrejke som Sympati for Proprietær Winther.

Fra Aalborg Mælkekompagni saavel som fra anden Side forsøgtes Mægling i Striden, men uden Resultat.

Proprietær Winther paastaas ganske vist at ville betale efter de almindeligt gældende Tariffer, men han vil ikke bekræfte noget som helst. Alle Bestræbelser for at hidføre en Løsning af Sagen er derfor ganske uden Virkning.

Det staar nu ganske klart for alle, at det ikke er den til »Skudshale Gaarden« knyttede Lønkonflikt, der har Interesse, men at ganske andre Motiver ligger bag den stadige og efterhaanden mere og mere udtalte Antipati mod Arbejdernes Organisationer.

Denne Formodning bekræftes da ogsaa til Evidens, da det frie Folkepartis Repræsentant i Folketinget, J. S. Foget, anmeldte en Forespørgsel til Statsministeren om, hvorvidt Statsministeren billigede den Fremgangsmaade, som Dansk Arbejdsmands Forbund har anvendt overfor den 76-aarige Proprietær Winther, Skudshale.

Forespørgslen kom til Behandling i Folketingets Møde den 27. Oktober, hvor den motiveredes af J. S. Foget, der efter en sjusket Gennemgang af Sagen, ender med at betegne Fagforeningernes Indsats som Terror, der drives i Læ af Regeringsmagten, medens han beklagede sig over, at andre, der søgte at anvende samme Midler, hindredes heri af de Magtmidler, som det politiske Flertal sidder inde med.

Statsministeren besvarede Forespørgslen under Henvisning til den Beredvillighed, som der fra Forbundets Side var tilkendegivet for at komme paa Talefod med Proprietæren, der ikke havde vist den samme Forstaaelse. Der maatte indrømmes Arbejderne Ret til at stille Krav om en Løn, som kunde dække Fornødenhederne uden Supplement gennem social Hjælp, hvad de 2 af Proprietær Winthers Løsarbejdere havde set sig nødsaget til at oppebære.

Det lykkedes dog naturligvis ikke at overbevise Forespørgslens Ordfører, som aabenbart havde den Opfattelse, at han tjente en bedre Sag, end Tilfældet var. I den efterfølgende Debat anvendte Ordføreren en Række løsrevne Citater og Gengivelser fra forskellige Blade og Tidsskrifter, som Forretningsfører Oscar Levinsen, der senere fik Ordet, betegnede som ganske ukontrolable eller byggede paa tilfældige Rygter.

Debatten om den stillede Forespørgsel sluttede med Vedtagelsen af en Dagsorden, stillet af Levinsen og Fogh, saalydende: »Idet Folketinget udtaler, at den Arbejdskonflikt, som er opstaaet paa Gaarden Skudshale, ikke er af en saadan samfundsmæssig Betydning, at den giver Grundlag for Indgriben fra Statsmagtens Side — og udtaler Ønsket om saadan Forhandlingsvilje, saa Konflikten kan ophøre — gaar Tinget over til næste Sag paa Dagsordenen.« Og denne Dagsorden blev vedtaget som Afslutning paa den om den indbragte Forespørgsel stedfundne Debat.

Derefter blev der af Forbundets Ledelse truffet den Beslutning, at den meget omtalte Konflikt skulde ophøre, for at der kunde blive Anledning til at forsøge Lønspørgsmaalet forhandlet paa det saglige Basis, som fra første Færd var tilstræbt fra vort Forbunds Side. Denne Aflysning af Konflikten paa Skudshale har naturligvis været Genstand for Omtale og Kommentarer af forskellig Art paa Grundlag af de Standpunkter, som de kommenterende Organer har repræsenteret, men Motiveringen for Konfliktens Afblæsning er den, som er tilkendegivet fra ansvarlig Side indenfor vort Forbund, nemlig at trække Sagen ned paa det Plan, hvor den naturligt hører hjemme og i Overensstemmelse med Rigsdagens Dagsorden paany understrege Forbundets redelige Vilje til at søge Uoverensstemmelserne løst ved en saglig og fredelig Forhandling. *R—dt.*

Museumsbesøg med Foredrag for Arbejdsløse

Komitéen til Afholdelse af Museumsforedrag m. m. for Arbejdsløse har i Vinter paa vore Museer planlagt en Række Foredrag med Lysbilleder, omhandlende de Værdier, som findes i vore Samlinger.

I Tilslutning til disse Foredrag vil der blive etableret en Række Studiekredse paa Museerne, med saa vidt forskellige Emner, at der vil være noget for enhver Smag.

Vi anbefaler alle Arbejdsløse at følge disse Foredrag og at tegne sig som Deltager i en af Studiekredsene. Alle Oplysninger gives af Komitéens Sekretær, Holmer Christensen, som vil være tilstede hver Fredag paa det Museum, hvor der er Fredagsbesøg. Endvidere træffes han paa Thorvaldsens Museum som Regel hver Dag Kl. 11—13. Telf. Palæ 5098.

Husk at notere Fredagsforedragene i din Lommebog.

1938. 18.11. Thorvaldsens Museum.
25.11. Statens Museum for Kunst.
2.12. Zoologisk Museum.
9.12. Nationalmuseet.

Efter Nytaar:

1939. 13.1. Statens Museum for Kunst.
20.1. Glyptoteket.
27.1. Kunstindustrimuseet.
3.2. Mineralogisk Museum.
10.2. Glyptoteket.
17.2. Hirschsprungske Samling.
24.2. Kunstindustrimuseet.
3.3. Zoologisk Museum.
10.3. Nationalmuseet.
17.3. Mineralogisk Museum.
24.3. Tøjhusmuseet.
31.3. Thorvaldsens Museum.

Studiekredsene er foreløbig planlagt i følgende Museer:

Nationalmuseet,
Tøjhusmuseet,
Statens Museum for Kunst,
Thorvaldsens Museum,
Zoologisk Museum.

Angaaende Tid og Sted vil alle Oplysninger faas ved Henvendelse til Sekretær Holmer Christensen.

Indtegn dig snarest. Benyt Lejligheden medens den er der. Der er ingen Grund til at spekulere altfor meget, thi det er en Chance, som ikke altfor ofte gives dig.

Komitéen.

HOLBÆK AFDELING JUBILERER

Den 22. Maj i Aar var det 45 Aar siden vort Forbunds Afdeling i Holbæk blev oprettet. Der var ikke stor Tilslutning, idet kun 18 Medlemmer indmeldte sig, og mange Vanskeligheder var der at overvinde for den

Formanden i sit Kontor.

nystiftede faglige Organisation. Formand og den øvrige Bestyrelse skiftedes i Begyndelsen med korte Mellemrum, hvad der naturligvis ikke styrkede Respekten for Organisationens Virksomhed og heller ikke var til Gavn for Samarbejdet indadtil.

Til de allerede nævnte Vanskeligheder kom desuden, at ingen vilde udleje Forsamlingslokaler til Brug for Afdelingen, der saaledes maatte holde de fornødne Møder i private Hjem. Afdelingens Forhandlingsprotokol vidner om, at Forbundets afdøde Formand, Lyngsie, har deltaget i mange af disse.

Trods megen Modgang var Afdelingen dog stadig i Fremgang og interesserede Medlemmer kom til. Omkring Aarhundredeskiftet ses det af Afdelingens Bøger, at der er ydet Strejkebidrag til forskellige større Konflikter, bl. a. i Norge og Holland, samt til Havnearbejderne i København.

I 1903 havde Afdelingen selv en lokal Konflikt med Holbæk Dampmølle og i 1904 ligeledes en lokal Konflikt hos Tømmerhandlerne Skou og Carl Petersen.

Interessant er det endvidere at erfare, at der ogsaa har været stor Arbejdsløshed i Holbæk omkring 1902, hvilket fremgaar af Afdelingens Protokol, der indeholder en Vedtagelse om, at Afdelingen skal sende en Skrivelse til Holbæk Byraad med Anmodning om Iværksættelse af Arbejde, saaledes at de mange Arbejdsløse kan finde Beskæftigelse. Og dette har maaske været medvirkende til, at Afdelingen allerede i 1904 indsendte Forslag til Forbundets Kongres om Oprettelse af en Arbejdsløshedskasse.

Den 26. November samles Afdelingens Medlemmer til Fest paa Hotel »Isefjorden« i Anledning af 45-Aars Jubilæet. Aarsagen, til at Stiftelsesdagens Festligholdelse først sker nu, skyldes Ombygning af Afdelingens Ejendom, der naturligvis gennem Udviklingen og den dermed udvidede Virksomhed for Afdelingen var bleven utidssvarende. Nu er Ombygningen endt, og der er med en Bekostning af 6000 Kr. skabt gode Lokaler og Kontorforhold, saaledes at de ca. 700 Medlemmer, som Afdelingen har i Dag kan blive betjent paa den bedst mulige Maade.

I Anledning af Jubilæet bringer vi nogle Billeder fra Afdelingens Ejendom og Kontorer og samtidig udtaler vi Ønsket om fortsat Fremgang i de kommende Aar.

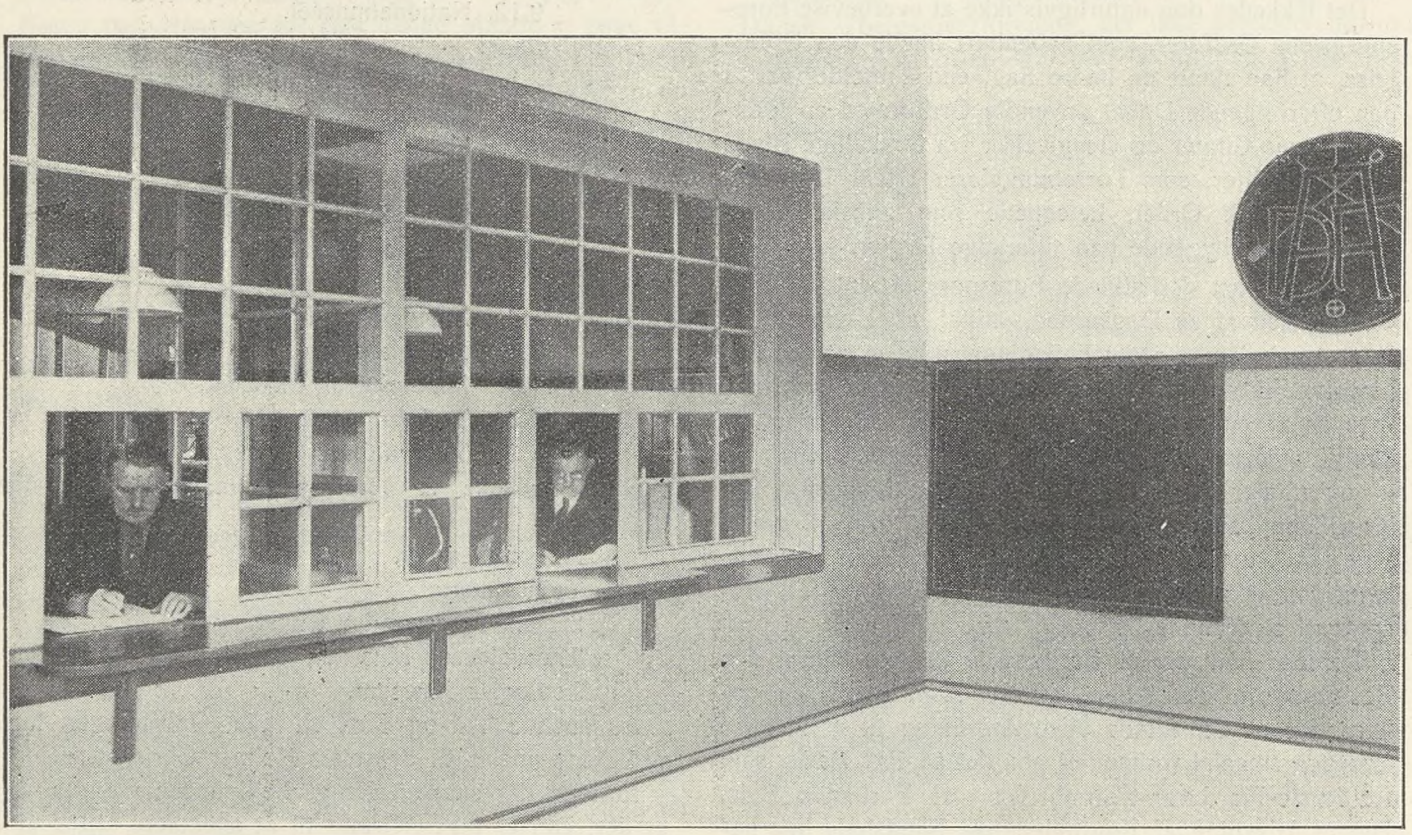

Interiør fra kasserer- og Kontrollokalet.

60 Aar

Den 29. November fylder Medlem af vort Forbunds Hovedbestyrelse *Chr. Gram* 60 Aar.

Naar denne Mærkedag passeres, kan Chr. Gram se til-

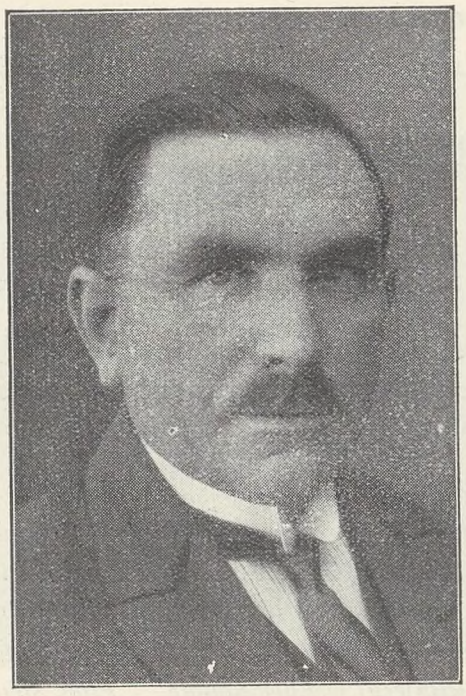

bage paa en rig Arbejdsperiode baade i Tilknytning til vort Forbunds Virksomhed og til andre Arbejderklassen tilknyttede Virksomheder, hvor man har gjort Brug af Grams Arbejdskraft.

Allerede i 1908 indvalgtes Chr. Gram i de københavnske Fabrikarbejderes Afdelingsbestyrelse, og havde da forud været sine Kammeraters Tillidsmand paa Nordisk Kabel- og Traadfabrik. I 1918 valgtes Gram til Afdelingens Formand. Han fratraadte i 1922, men genvalgtes i 1925 og var derefter Formand indtil 1935, da han valgtes til fastlønnet Forretningsfører for Arbejdsmændenes københavnske Fællesledelse, som han forøvrigt havde været Formand for gennem en Aarrække forud. Chr. Gram har altid næret den allerstørste Intersse for de unge Arbejdere og deres Tilknytning til Organisationen, og som en naturlig Konsekvens heraf har han været Formand for Ungarbejdernes Afdeling i København siden dens Oprettelse i 1930. De store Resultater, som gennem Aarene er opnaaet baade med Hensyn til Løn og Arbejdsvilkaar for Ungarbejderne, skyldes derfor ikke mindst Grams Initiativ.

Som Medlem af vort Forbunds Hovedledelse valgtes Gram første Gang paa Kongressen 1929 og er genvalgt siden.

Uden for vort Forbunds Omraade besidder Chr. Gram Tillidsposter som Formand for Bestyrelsen i Mælkeriet »Enigheden« og er desuden Medlem af Bestyrelsen for Nora Bio og Arbejdernes Brændselsforretning.

Det er saaledes, som allerede nævnt, en rig og omfattende Virksomhed, Chr. Gram har udfoldet gennem Aarene, der paa den smukkeste Maade karakteriserer hans Indsats til Fordel for Arbejderklassens Fremgang og Indflydelse. Derfor vil ogsaa alle, der kender Gram og hans Arbejde, forenes i en hjertelig Lykønskning paa 60-Aarsdagen og samtidig hermed forbinde Ønsket om fortsat Held til de kommende Aars Arbejde.

50 Aar

Den 29. Nov. fylder Forretningsfører *Christoffer Mortensen* 50 Aar og runder dermed et vigtigt Hjørne indenfor det Aaremaal, der erfaringsmæssigt er beskaaret det enkelte Menneske. Vi har for kort Tid siden ved Christoffer Mortensens Tiltrædelse som Forretningsfører omtalt de forskellige Data, der er knyttet til hans Virksomhed indenfor vort Forbund, først som en meget energisk Afdelingsformand for den store Horsens A. Afdeling og senere i den Virksomhed, han nu udøver, saa det vil være unødigt at gentage. Forøvrigt er det heller ikke nødvendigt. Christoffer Mortensen er gennem sin Virksomhed som Forretningsfører for Jord-, Beton- og Bygningsbranchen landskendt paa vort Forbunds Omraade, hvilket er en naturlig Følge af, at Arbejdet er landsomfattende. Dette Arbejde tynger

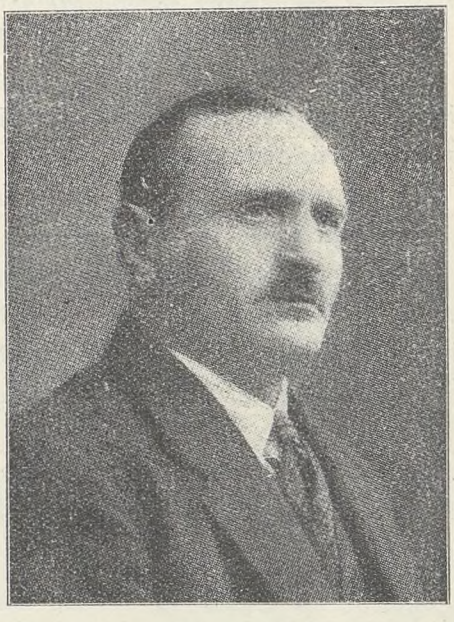

stærkt paa sin Udøver, de stadige Rejser gør praktisk talt det daglige Liv til en Landevej med stadigt nye opdukkende Maal, hvis Opnaaelse er en Nødvendighed, hvis Tilfredshed skal opnaas. Ved 50-Aarsdagen skal vi derfor ikke nøjes med at lykønske Christoffer Mortensen, men samtidig hertil føje Ønsket om fortsat godt Helbred i de kommende Aar.

Hjælp de spanske Mødre og Børn!

I snart to Aar har Krigen raset i Spanien. Utallige Byer og Landsbyer er lagt øde og tusinder ja titusinder af Flygtninge, mest Kvinder og Børn, slæber sig langs Landevejene bort fra Krigszonen, bort fra de rygende Ruiner, der engang var deres Hjem. Nøden og Elendigheden i disse Karavaner kan ikke beskrives.

Frk. Elise Thomsen, der er Leder af Mælke-Kantinerne i Barcelona, og som organiserer Hjælpen fra Danmark til Børnekolonien »La Noguera« i Manresa, giver i sin Beretninger gribende Skildringer af Forholdene, om Flygtninge, der i tusindtal maa indkvarteres i ufærdige Bygninger, sultne og udmattede som de er, ofte barbenede og med Tøjet i Laser. Vi gengiver her et Par Udpluk af E. T.'s Beretninger:

»... men hvor jeg glæder mig til, at der skal komme noget Tøj fra Danmark, for de trænger meget til at blive lidt varmere klædt paa, jeg véd, at der er 8 Kasser undervejs, og jeg haaber, de vil ankomme meget omgaaende ...«

»... De trænger saa forfærdeligt til Tøj, og da der netop kom en Del fra Schweiz, fik jeg Lov til at dele ud fra vor Kantine til Flygtningene i denne Koloni. Men vi kan bruge meget mere Tøj til Flygtningene, her og andre Steder ...«

»... Og da Børnene havde faaet Tøj, kom Turen til Moderen, og vi blev forfærdede ved at se, at hun, der ventede sig en Baby den følgende Maaned, overhovedet ikke havde andet Tøj paa end en Bomuldskittel, og det var meget koldt ...«

Disse Uddrag giver kun et ufuldstændigt Billede af, hvor forfærdende Tilstandene er, og De danske Syklubber har derfor besluttet at forstærke Arbejdet for at bringe Hjælp.

I 1937 sendte vi tildels gennem Elise Thomsen Komitéen 25,000 Stk. Tøj til Spanien og i 1938 har vi til Dato sendt ca. 2500 Stk. Men det er kun Draaber i Havet. Forholdene dernede har forværret sig siden E. T. skrev sin Beretning.

Vi har nu fra en Del Fagforeninger faaet økonomisk Støtte til Fortsættelse og Udvidelse af vort Arbejde og Agitation.

Vi retter derfor en indtrængende Opfordring til alle danske Kvinder om at hjælpe os med at skaffe Tøj.

Hvor mange Kvinder har ikke overflødigt Tøj liggende i deres Gemmer, og hvor mange vil ikke med Glæde give det til Nødlidende.

Send det til os, vi efterser og istandsætter det, pakker det og sender det til Bestemmelsesstedet. De behøver blot at samle Tøjet sammen, ringe eller skrive til vor Sekretær Anna Christensen, Mysundegade 8, 4., Telf. Eva 769, saa vil det blive afhentet snarest muligt.

Enhver, der læser dette Opraab, sender os en Pakke Tøj!

Enhver, der sender os en Pakke Tøj, siger det til to andre!

DE DANSKE SYKLUBBER

Gerda Nyhuus Formand — *Anna Christensen.* Sekretær

Undertegnede, der har haft Lejlighed til at gøre os bekendt med Syklubbernes Arbejde, kan tiltræde dette Opraab og give det vor bedste Anbefaling.

Bodil Begtrup. Henni Forchhammer.
Kirsten Gloerfeldt-Tarp. Ellen M. Heiberg.
Ellen Hørup. Magda Koed. Grethe Kalckar.
Thyra Manicus-Hansen. A. M. Nørvig.
Margrethe Petersen. Ingeborg Rindung.
Sofie Rifbjerg. Edel Saunte. Elna Steinthal.
Elise Thomsen. Anna Westergaard.

Tiden kræver Læsning — Bogkredsen viser Vejen!

Bogkredsen udsender 4 Bøger om Aaret a Kr. 3,25 pr. Bind indbundet i Bogskabsbind (Kr. 2,90 i Karton).

Serien 1938—39 omfatter følgende Bøger:

1. Harald Bergstedt: *Solkarrusellen.* Udvalgte Digte med Forord af Jul. Bomholt og Tegninger af Anton Hansen. (Udk. ca. $^{15}/_{10}$ 38).
2. Henry Poulaille: *Brød paa Bordet.* Fransk Roman. (Udk. ca. $^{15}/_{1}$ 39).
3. Harald Engberg: *Filmen.* En aktuel Bog. Illustreret. (Udk. ca. $^{1}/_{5}$ 39).
4. Emil Vachek: *Hønsestigen.* Tjekkisk Roman med originale tjekkiske Tegninger. (Udk. ca. $^{15}/_{8}$ 39).
5. Ekstraudsendelse: Tom Olufson: *Drivis.* Roman fra Grønland med Tegninger af Ernst Hansen. Kr. 2,50. (Udk. ca. $^{1}/_{11}$ 38).

Skriv efter Brochure.

Arbejdernes Oplysningsforbund,
Nr. Farimagsgade 11, København K.

Nykøbing F. Afdeling har bygget eget Hus

Efterhaanden har mange af vort Forbunds Afdelinger set sig nødsaget til selv at erhverve Ejendom til Indretning af Kontorer, fordi Tilgangen af Medlemmer og

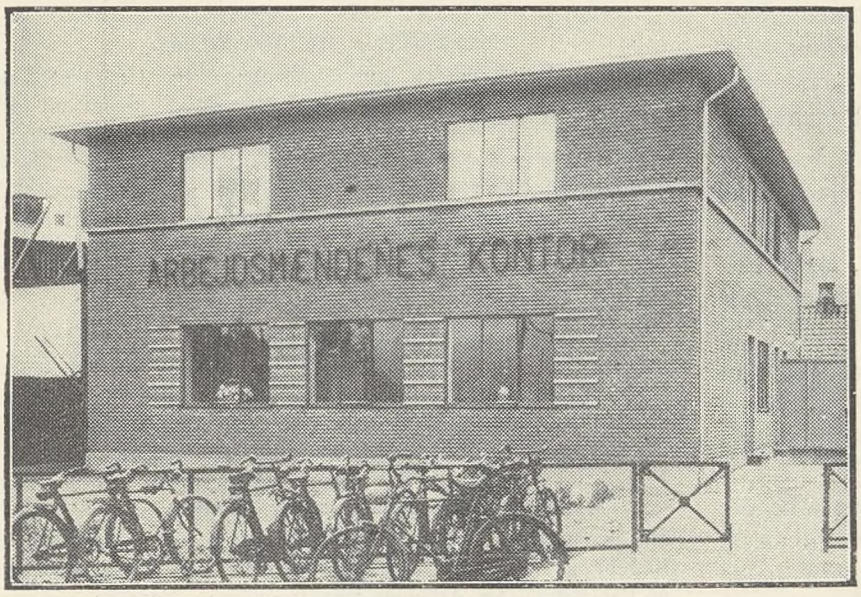

Facaden mod Gl. Toldbod.

Udviklingen iøvrigt har nødvendiggjort dette, og dette har ogsaa været Tilfælde for Nykøbing F. Afdeling.

Afdelingen har lige siden 1907, da det første Kontor blev indrettet, boet til Leje forskellige Steder, og Ledelsen var efterhaanden bleven klar over, at en virkelig Tilfredsstillelse med Hensyn til Kontorbehovet kun kunde ske, naar et nyt Hus blev opført og indrettet efter Tidens Krav. Med Henblik herpaa erhvervedes en Grund i Voldgade, men da Kommunen kom i Betryg for et Areal til Opførelse af en Brandstation, og dette laa mest bekvemt netop der, hvor Afdelingen havde sin Grund, blev der indledet Forhandlinger mellem Parterne med det Resultat, at Kommunen overtog Grunden, og Afdelingen lejede Lokaler ved Havnen.

Senere erhvervede Afdelingen en Grund i Gl. Toldbod 6, og her blev saa den nye Kontorbygning opført. Bygningen paabegyndtes i Foraaret og stod færdig til Indvielse den 19. Oktober.

Den nye Kontorbygning har 2 Etager og Kælder. I Kælderen er indrettet de fornødne Rum til Brændsel og Installation af Varmeanlæg m. v.

I Stueetagen findes Kontorerne. Paa begge Sider af en Gang gennem Etagen Lokaler for Afdelingens Kasserer, Kontrolbestyrer og Formanden. Disse Lokaler staar gennem store Skydevinduer i direkte Forbindelse med Gangen, saaledes at Ekspeditionen af de Medlemmer, som har et eller andet paa Hjerte, møder til Kontrol o. lign., let og bekvemt kan foregaa. Der findes et stort Venteværelse, hvor de Medlemmer, som maa vente paa at blive ekspederet, kan opholde sig i Ventetiden. Der findes endvidere et Bestyrelsesværelse, som ogsaa kan benyttes til Studiekredsarbejde. Bestyrelsesværelset ligger saaledes, at det eventuelt kan supplere Pladsen i Venteværelset, saafremt dette ved særlige Lejligheder skulde vise sig at være for lille. Bestyrelsen kan i saa Tilfælde benytte et disponibelt Rum paa 1. Sal, hvor der foruden er Beboelse for Pedellen.

Overalt er Vægpladsen udnyttet saa godt som overhovedet muligt med Skabe til Arkiv, ligesom der naturligvis forefindes velindrettede Toiletter. Med det nye Hus er der tilvejebragt tidssvarende og velindrettede Lokaler for Afdelingens Virksomhed. Midlerne til Husets Opførelse er tilvejebragt gennem Opsparing af en 10-Øre ugentlig, som blev tilovers af hvert Medlems Kontingentindbetaling, naar Administrationsomkostningerne var dækket. Vi ønsker Afdelingen Tillykke med det nye Hus.

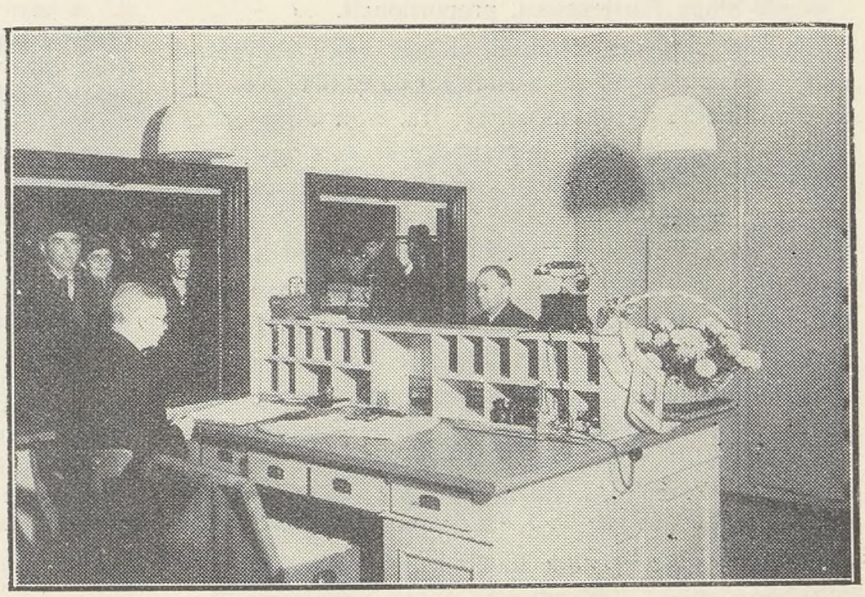

Et Kig ind i Kassererkontoret. Længst til venstre ser man Kontrolbestyrer Chr. Madsen og midt paa Billedet Kasseren Hans Jørgen Petersen. Gennem Trækruderne ser man Medlemmer, der skal ekspederes.

Bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde

Stadig tilbagevendende Meddelelser i Dagbladenes Spalter om indtrufne Ulykkestilfælde og deres Aarsag henleder Opmærksomheden paa den Kendsgerning, at de allerfleste Mennesker paa deres March gennem Livets forskellige Foreteelser, det være sig som Færdselist eller Arbejder, bliver afstumpet for de Farer, som al Virksomhed indebærer baade direkte forekommende og indirekte snigende gennem Giftstoffers Paavirkning af Organerne.

Denne Afstumpning medfører desværre, at en Række Sikringsforanstaltninger, som paabydes paa Grundlag af indvundne Erfaringer fra Tilsynets Side, enten helt undlades eller negligeres i et saadant Omfang, at deres forebyggende Virkning ganske elimineres.

En Rejsende kom en Dag løbende ned paa Afgangsperronen, netop som Toget var ved at forlade denne. Han sprang paa Toget med det Resultat, at han styrtede baglæns ud paa Perronen, paadrog sig et Kraniebrud og endte paa Hospitalet. Den Rejsende erkendte senere, at det havde været klogere at vente til næste Tog, som afgik en Time senere, idet han i saa Tilfælde ville være kommen 3 Uger tidligere hjem.

Denne Betragtning vil det sikkert være klogt at erindre sig i det daglige Liv, naar man staar i Begreb med at udføre et Arbejde, hvis direkte Fare er indlysende, eller bør være det, efter det Kendskab, som efterhaanden er erhvervet til Arbejdets Karakter.

Uafhængighed er paa alle Omraader en Egenskab af saa stor Værdi, at den bør beskyttes og bevares. Dette gælder ikke mindst paa det arbejdsmæssige Omraade, hvor større eller mindre Defekter paa Legemet, alt efter deres Indflydelse paa Evnen til at udføre det paagældende Arbejde, nedsætter Uafhængigheden, og i mange Tilfælde tillige Fortjenesten, proportionalt.

Endeligt maa det erindres, at selv om Lægevidenskaben er udviklet til det næsten utrolige, saa gives der Ulykkestilfælde — ogsaa bortset fra, hvor disse ender med Døden — hvor det uoprettelige er sket og Invaliditeten er en Kendsgerning, som den, der har paadraget sig en saadan, derefter maa have for Øje Resten af sit Liv, eventuelt med Sindslidelse som Komplikation.

Udførelsen af et Arbejde under hvilket Forsigtighedsregler er paabudt bør aldrig udføres med Tilsidesættelse af disse, fordi der derved kan opnaas en tilsyneladende Merfortjeneste. Ogsaa paa dette Omraade gælder den før omtalte Rejsendes Moralbetragtninger. Anvendelse af Forsigtighedsforanstaltninger betyder Garanti for fortsat Arbejdsduelighed og dermed Evne til Oprettelse af det med Forsigtighedsforanstaltningerne eventuelt forbundne øjeblikkelige Tilsæt, medens Tilsidesættelse af Paabud, som anført, indebærer Mulighed for Ulykkestilfælde med eventuelt paafølgende Invaliditet eller Død.

Vi bringer nedenstaaende efter Anmodning og Meddelelse fra Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet en Beskrivelse af enkelte bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde, som har Tilknytning til vort Forbunds Arbejdsomraade.

Ulykkestilfælde ved Akselledning.

Paa en Fabrik var en Murarbejdsmand i Færd med at nedbryde en Mur foran en Hovedaksel. Man havde fundet det forsvarligt at gøre dette i den normale Arbejdstid, da det ikke skulde være nødvendigt at komme i Berøring med Akslen. Trods Advarsler stod Arbejdsmanden op paa et Murstykke med Ryggen mod Akslen for bedre at kunne betjene Hammer og Hakke. Akslen fik fat i hans Tøj og flaaede dette af ham, idet det heldigvis lod sig flænge, saa at han slap med ubetydelige Kvæstelser og Hudafskrabninger.

Hændelsen viser, hvor forsigtig man skal være under Arbejde i Nærheden af roterende Aksler. Særlig gælder dette, naar der beskæftiges fremmede Arbejdere, der maaske ikke er fortrolige med Maskineriets Farlighed, hvorfor man sædvanligvis bør standse Drivværket under saadant Arbejdes Udførelse.

Ulykkestilfælde under Smøring.

I en Foderstofforretning var Kamhjulene paa Siden af en Kagebrækker dækket af en Trækasse, der var fastspændt med et Par Kroge. En Arbejder traadte op paa Kassens øverste, smalle Kant for at naa en højtsiddende Smørekop. Herved kæntrede Kassen, og hans højre Fod gled ned og blev knust i Kamhjulssammenløbet. Beskyttelseskassens Form og Befæstelse var tilstrækkelig som almindelig Dækning for de farlige Maskindele, men Kassen var ikke beregnet som Trappetrin og syntes heller ikke at indbyde dertil.

Ulykkestilfældet maner til Forsigtighed under Smøring o. l., særlig naar man kravler op paa Maskineri, der er i Gang.

Ulykkestilfælde ved Foderblandingsanlæg.

En Kopelevator fører det knuste Materiale op til en Transportsnegl, der løber over en Række Siloer til de forskellige Slags Foderblandinger. Elevatoren og Sneglen drives ved Remtræk fra en fælles Aksel. Sneglen ligger i en Højde af ca. 2,5 m over Loftsgulvet. Den er kun tilgængelig fra en smal Platform langs Siloerne, hvortil man kommer op ad en Stige. Selve den lange Transportsnegl er overdækket med fastskruede Jernplader og er over hver Silo forsynet med en Udtømningsstuts med Skod. Under Arbejdet blev Kopelevatoren forstoppet og standsede. Den vandrette Drivaksel løb derimod stadig, idet Elevatorremmen gled paa Skiven. Dette havde imidlertid ingen Indflydelse paa Sneglen, der stadig gik, drevet ved sit eget Remtræk fra Akslen. Arbejderen troede, at det var Sneglen, der var forstoppet, da der ikke kom noget ud af Stutsen over paagældende Silo. Han gik da ud fra, at Sneglen stod stille; at det modsatte var Tilfældet, kunde han let have overtydet sig om ved at iagttage, at Sneglens Remskive stadig gik. Han steg op paa Platformen og stak Haanden op i Sneglens Stuts-Aabning for at føle efter Forstoppelsen, og herved fik han højre Haand helt knust i den roterende Snegl.

Ulykkestilfældet viser, at man altid bør forvisse sig om, at Maskineri er helt standset, før man piller ved det eller indfører Hænderne deri.

Ulykkestilfælde ved Kamhjul.

Paa et Stenknuseværk var 3 Arbejdere i Færd med at lægge Rem paa efter Reparation. Maskineriet stod stille. Den ene Arbejder tog fat i det store Kamhjul paa Sorterer-Akslen for derved (igennem Udvekslingen) at dreje Hovedremskiven, hvorved

Remmen let kunde glide paa. Uheldigvis trak de to andre samtidig i Remmen med samme Formaal, saa at Kamhjulet gik hurtigere rundt, end det var beregnet. Førstnævnte Arbejder fik derfor Haanden i Klemme i Sammenløbet mellem det store Kamhjul og det lille Kamhjul paa Remskiveakslen.

Kamhjulssammenløbet laa ca. 2 m over Jorden og var derfor ikke skærmet.

Ulykkestilfældet viser, at Kamhjul bør være skærmet uanset Beliggenheden.

Ulykkestilfælde ved Mørtelværk.

Arbejdsmanden, der betjente Mørtelblanderen, havde fjernet den overliggende Rist for at rense, hvorefter han havde sat Blanderen i Gang for at faa det afskrabede ud. Han undlod at lægge Risten over før Igangsætningen, saa at Blandingsvingerne var frit tilgængelige oven fra. Han er derefter kommet til at træde ned i Renden, hvor Blanderen gaar. Vingerne tog fat og rev højre Ben af lige nedenfor Knæet.

En Igangsætning af Mørtelblander med aftaget Rist er særlig farlig, fordi Omgivelserne sædvanligt er fedtede.

Ulykkestilfældet maner derfor til altid at handle med Omtanke og Forsigtighed under Maskinpasning.

Ulykkestilfælde ved Metalbørste.

Paa en Metalvarefabrik var en Arbejdsdreng i Færd med at pudse en Metalring af Diameter ca. 10 cm. Ringen var anbragt paa en Holder, men smuttede af denne og blev grebet af den gevindskaarne Aksel. Da højre Tommelfinger var kommet ind i Ringen, blev den revet af.

Ulykkestilfældet maner til Forsigtighed under Pudse- og Slibearbejde, idet saa vel den hurtigtgaaende Pudseskive som Akselenden, selv om den her var forsynet med Møttrik, kan gribe fat i Emnerne.

Ulykkestilfælde i Motorrum.

I en Landbrugsbedrift gik en Medhjælper ind i Motorhuset for at standse Petroleumsmotoren. Han gled med sit Gummifodtøj paa det olie- og vandfedtede Gulv. Herved kom han til at skubbe til en Jernstang, der var stillet op ad Væggen og anvendtes til Maskinflytninger. Jernstangen faldt ind i det ene Svinghjul og slyngedes af Egerne over mod hans Ben, der blev brækket.

Hændelsen viser, at der skal være ryddeligt og farbart i Maskinrum.

Ulykkestilfælde ved Rem- og Snoretræk.

Et Tærskeværk var opstillet med Remtrækkene langs Lademuren. Efter endt Tærskning rykkede en Tjenestekarl Knivafbryderen til Elektromotoren ud. Endnu før Motoren var gaaet i Staa, slog han med en Træskovl Remmen af Motorremskiven. Derefter gik han over den afkastede Rem for at slaa Halmpresserremmen af Værkets Cylinderremskive. Cylinderen har imidlertid ved sin levende Kraft været i Stand til at holde den afkastede Motorrem, der endnu hang paa Cylinderremskiven, saa meget i Bevægelse, at Remmen fangede Karlen og væltede ham, saa han blev slaaet bevidstløs og fik forskellige Læsioner.

I en anden Landbrugsbedrift sprang Snoren af Roetørvaskerens Snoreskive, men blev liggende paa Elektromotorens Snoreskive. En Tjenestedreng gik da hen til Elektromotoren for at standse denne ved Strømafbryderen, der sad paa Motoren. Paa Vejen traadte han i Snoren, der i det samme opvikledes paa Motorens Snoreskive. Herved blev hans højre Fod trukket med og klemt op mod Snoreskiven. Den elektriske Sikring brændte over, men forinden var Benet brækket over Anklen.

Ulykkestilfældene viser, at det er utilstedeligt at afkaste Remme fra Remskiver, medens disse endnu er i Gang, og at det er farligt at betræde Remme og Snore, der umiddelbart forinden har været i Fart.

Ulykkestilfælde under Smøring i Landbrugsbedrift.

En Tjenestekarl var i Færd med at smøre en Forlagsaksel under Gangen. For at kunne naa et Leje over Kværnen stod han op paa dennes Overflade, hvorfra der kun var 1,2 m til den udækkede Aksel. Da han var færdig og vilde række efter Smøredaasen, som han havde sat fra sig paa en Bjælke, blev hans Arbejdsjakke grebet af den iøvrigt glatte Aksel, der trak ham med rundt og flaaede Tøjet af ham. Den haarde Medfart gav ham alvorlige Beskadigelser.

Hændelsen viser, at der ikke er udvist tilstrækkelig Omtanke. Dels har man fejlagtig skønnet, at Kværnens Overflade aldrig blev benyttet som Standplads og har derfor undladt at dække Akslen, dels bør Smøring under Gangen kun foretages under Iagttagelse af stor Forsigtighed. Det burde saaledes være forebygget, at løse Klædningsdele kom i Berøring med den løbende Akselledning.

Ulykkestilfælde ved Tærskeværk.

Selve Tærskearbejdet var afsluttet, men Maskinen endnu ikke stoppet. Ilæggeren, der stod ovenpaa Værket, gik op fra sin Plads for at rense op ovenpaa Dækket, hvor spildt Korn og Halm laa. Under dette Arbejde traadte han paa Kanten af Smørelemmen (Revisionslemmen), hvis ene Hængsel var knækket. Derved vippede Lemmen, og venstre Fod kom ned i Maskinen og blev knust.

Ulykkestilfældet viser, hvor paakrævet det er at holde Dæksler, Gulv og Sikringsdele i forsvarlig Stand.

Ulykkestilfælde ved Hakkelsemaskine.

I en Landbrugsbedrift var Ejeren ved at skære Hakkelse, medens en Medhjælper bar Halm til. Da der var skaaret en Del Hakkelse, tog Medhjælperen en 4-grenet Gødningsgreb for med den at rage Hakkelsen væk fra Knivhjulet. Herved kom han til at støde Greben mod Underparten af Knivhjulets Forside, og da denne Underpart løb frem imod ham, blev Greben stødt voldsomt tilbage, og Skaftet ramte ham i Underlivet. Han fik sprængt Blæren og den ene Nyre og døde Dagen efter.

Ulykkestilfældet viser, hvor agtsom man maa være i Nærheden af Maskineri med Hjul-Eger o. lign., der ikke altid kan være helt skærmet. (Ved Hakkelsemaskiner maa Knivhjulets forreste, nederste Halvdel være fri af Hensyn til Afløb for Hakkelsen).

R—dt.

Kursus for Arbejdsløse

Fredag den 18. November begynder Borups Højskole et Dagkursus for Arbejdsløse. Kursuset vil vare to Maaneder og omfatte følgende Fag: Dansk, Tysk, Engelsk, Skrivning, Regning, Bogføring, Erhvervsgeografi, Litteratur, Musik, Kunsthistorie, Tegning og Fagforeningskundskab. Endvidere vil der blive Studiekredse i en Række sociale og kulturelle Emner, ligesom der vil blive arrangeret talrige Museumsbesøg.

Undervisningen og Materialet er gratis.

Indmeldelse og Oplysninger hos Forstander Hans Borup, der hver Dag træffes paa Skolen i Tiden Kl. 13—14 og 19—20. Eller paa Telefon Central 3445.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

Nærværende Sag drejer sig om nogle Uoverensstemmelser mellem nedennævnte Murermestre i Aarhus og Murerarbejdsmændenes Fagforening sammesteds om Betaling for nedennævnte Arbejder.

Efter at Sagen har været behandlet ved Voldgift i Aarhus den 14. September 1938, hvor Parterne mødte ved henholdsvis Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund, blev Sagen, da der ikke paa Mødet kunde opnaas Flertal for en Afgørelse, henvist til Kendelse af den valgte Opmand Dommer Roepstorff i Odense.

Uoverensstemmelserne er følgende:

I. Mellem Murermestrene Mikkel Petersen & Sønner og deres Arbejdsmænd om Tillægsbetaling for saakaldte »lette Sten« muret paa Kant.

Som Materiale har Mestrene ved et Byggearbejde benyttet en Slags lette Sten, nemlig Sten, der er gjort porøse ved Iblanding af Savsmuld, til at mure paa Kant som indvendigt isolerende Mur med Hulrum til en halv Stens Ydermur. Under Henvisning til Overenskomstens S. 14, § 5, Nr. 32, der er saalydende:

> »Alle Molersten henmuret paa Kant tillægges pr. 1000 Sten 63 Øre«,

paastaar Forbundet Arbejdsmændene tilkendt dette Tillæg, idet disse Sten vel ikke er Molersten, men en Efterligning af dem og er muret paa Kant akkurat som Molersten. Det er et nyt Materiale, en Mellemting mellem en almindelig Mursten og en ægte Molersten, og dens Vægt ligger ogsaa der imellem. Hvis man ikke ligefrem vil henføre Opbæring af disse Sten under den citerede Tarifbestemmelse, maa disse lette Sten anses for nyt Materiale, og Ændringen af 20. Marts 1938 til Overenskomstens ad § 3 r komme til Anvendelse. Den er saalydende:

> »3 r udgaar og erstattes med følgende:
>
> Hvor der i Overenskomstperioden fremkommer nyt Arbejde indenfor Fagets overenskomstmæssige Arbejdsomraade, eller hvis ændrede Arbejdsmetoder berettiger en af Parterne til at formene, at hidtil gældende Akkordtakster bør erstattes med andre, kan disse Spørgsmaal, hvis der ikke paa anden Maade opnaas Enighed, endelig afgøres ved Voldgift efter de for Faget gældende Voldgiftsregler, saafremt en af Parterne fremsætter Begæring herom.
>
> Voldgiftsretten skal som Rettesnor for sin Afgørelse anvende den i Faget gældende Akkordpriskurant ved Fastsættelse af Priser.«

De her ommeldte Sten er med deres Anvendelse i saadan Mur at betragte som »nyt Arbejde« i overenskomstmæssig Forstand, og Voldgiften skal da afgøre, om ikke den ovennævnte Bestemmelse om Tillæg skal anvendes ogsaa paa disse Sten. Grunden til Tillægget er den ringere Mængde Sten, der gaar til en Mur, naar de mures paa Kant, end naar de mures paa Fladen, og den ringere Masse Sten, der anvendes paa det byggede Stillads ved Muring paa Kant end ved almindelig Muring.

Selv om dette sidste Hensyn ikke kommer til at spille nogen Rolle ved indvendig Mur, er de Grunde, der har ført til Tillægget, akkurat de samme ved Anvendelsen af de herommeldte lette Sten som ved Anvendelsen af Molersten. Det er ikke selve Stenen, som er det afgørende, men det er Muringen paa Kant, som begrunder Tillægget. Disse her ommeldte Sten er med Hensyn til Anvendelsen ganske lig Molersten, det er kun Navnet, som er forskelligt.

Centralforeningen paastaar Mestrene frifundne under Anbringende af, at Tillægget kun kan gives for Muring af Molersten paa Kant, og ikke naar der mures med almindelige Mursten eller disse lette Sten paa Kant. Ordene tillader ikke Anvendelsen i nærværende Tilfælde. Hvad Grunden til Tillægget er, maa anses for dunkelt. Tillægget er i Virkeligheden urimeligt, men det har ikke, da det nu engang er kommet ind i Overenskomsten, været muligt at faa det ud igen. Og hvad Anvendelsen af Ændringsbestemmelsen § 3 angaar, maa bemærkes, at her aldeles ikke er Tale om »nyt Arbejde«. Disse Sten er ikke »nye« Sten. Det er Sten, der har været kendt i maaske i Hundrede Aar. Og Muring paa Højkant er jo heller ikke noget nyt. Der betales kun almindelig Pris for at mure almindelige Sten paa Højkant, og naar dette er Tilfældet er der ingen Grund til at betale Tillæg for disse lette Sten. Man maa holde sig til Bestemmelsens Ord, og de giver kun Tillæg, naar det er Molersten, som mures paa Kant. Her er ikke Tale om en Efterligning af Molersten. Man kan i hvert Fald lige saa godt sige, at disse Sten er en Efterligning af almindelige Mursten.

Da der paa Voldgiftsmødet ikke er oplyst, at der tidligere har været muret paa Kant med de her ommeldte lette Sten, i alt Fald ikke i Aarhusegnen, maa der gives Forbundet Medhold i, at Muringen med disse Sten maa betragtes som »nyt Arbejde«, og Voldgiften er derfor i H. t. Ændringerne § 3 berettiget til at fastsætte Prisen med Rettesnor i den gældende Priskurant, saaledes at Spørgsmaalet bliver, om Tillægget efter Stk. 32 skal anvendes paa dette nye Arbejde.

Hvad Grunden er til, at der gives Tillæg, naar Molersten mures paa Kant, er ikke oplyst. Om det er den af Forbundet anførte, at der jo ved denne Muring anvendes færre Sten paa et Stillads, hvad imidlertid ikke kan spille nogen Rolle ved indvendig Muring som her, eller om der er andre Grunde, der har været bestemmende, faar staa hen. Men et er i hvert Fald sikkert, og det er, at det ikke er Molerstenens Konsistens, som har været afgørende. Ellers vilde Muring af Molersten paa Fladen ikke som bestemt i Stk. 31 være at betale som almindelige Sten. Det maa være selve K a n t m u r i n g e n, som har foranlediget Tillægget, og da de her ommeldte lette Sten vel nærmest er Erzats for Molersten, som paa Overenskomstens Tid har været anset som det hertil almindeligst brugte Materiale, og da Opbæringsarbejdet ved Kantmuring med disse lette Sten er akkurat det samme som ved Molersten, findes der ingen Grund til her at udelukke Anvendelse af Tillægget, hvorfor afsiges følgende

K e n d e l s e:

Den af Dansk Arbejdsmands Forbund paastaaede Anvendelse af Tillægget i Stk. 32 ved Muring af de herommeldte lette Sten paa Kant tages til Følge.

II. Mellem Murermester L. R. Petersen og Arbejdsmændene om Betaling for Opbæring af Skaktrør.

Ved Akkordopgørelsen over et Byggeforetagende har Afdelingen anført en Pris af 75 Øre pr. Stk. for Levering af Skaktrør til Affaldsskakter, og Forbundet paastaar Mesteren kendt pligtig at betale denne Pris.

Det oplystes paa Voldgiftsmødet, at Mesteren ogsaa h a v d e betalt den nævnte Pris, hvorfor selve denne Sag maatte bortfalde, men under Anbringende af, at der var flere Tilfælde i Farvandet vedrørende det samme Spørgsmaal, ønskede Forbundet dette afgjort under nærværende Voldgift.

Centralforeningen havde intet at erindre herimod, dog under Forudsætning af, at Kendelsen ikke fik Betydning for andre Dele af Landet og altsaa ikke dannede Præjudicat udenfor de fornævnte Tilfælde i Aarhus By og Omegn, hvor særlige Forhold kunde gøre sig gældende bl. a. med Hensyn til Rørenes Dimensioner.

Opmandens Kendelse maa altsaa forstaas i Henhold hertil.

De Skaktrør, som her er Tale om, er en Standardtype af Rør af en Længde paa 80 cm og en indvendig Diameter paa 38 cm.

Forbundet anfører, at Opbæringen eller rettere sagt Ophejsningen af disse store Rør er vanskelig. Der maa to Mand til at løfte dem op i Spillet, og tre Mand skal der i det hele til for Ophejsningens Skyld.

For 5 a 6 Aar siden, da Rørene var 1 Meter lange, fik Arbejdsmændene her i Aarhus 1 Kr. pr. Stk. Rør, men for 3 a 4 Aar siden blev Størrelsen 80 cm indført, og Prisen blev da sat til 75 Øre pr. Stk., og denne Pris har været fast benyttet lige til nu, hvorfor Forbundet hævder, at der her i Aarhus er en fast Sædvane for at betale denne Pris, hvorfor den maa lægges til Grund for Betalingen i Fremtiden plus det fra 1. April gældende Tillæg af 7 %.

Centralforeningen protesterer mod, at Prisen fastslaas til 75 Øre i Henhold til en i Aarhus gældende Sædvane. Denne Betaling har næppe været anvendt i saa mange Aar og Tilfælde som paastaaet af Forbundet, og det er heller ikke Mestrene bekendt, at der tidligere har været betalt 1 Kr. Der kan ikke være dannet en Sædvane paa det nævnte Grundlag. Her foreligger et Arbejde, som ikke omtales i Overenskomsten.

Det er saaledes et »nyt Arbejde«, og der maa derfor i H. t.

den i foranstaaende Sag Nr. 1 citerede Ændringsbestemmelser § 3 r herfor fastsættes en passende Pris. Voldgiften skal fastsætte en Pris under Hensyn til, som det hedder i Bestemmelsen »den i Faget gældende Akkordpriskurant«. Det gælder om at udfinde en Pris ved Sammenligning med Tariffen for tilsvarende Arbejder, altsaa Opbæring af Sten, Rør eller lignende af tilsvarende Størrelse og Vægt, og det vil da ved Sammenligning vise sig, at Prisen 75 Øre er meget for høj. Tager man f. Eks. Opbæring af Sten, vilde denne blive betalt med 25 Øre for 70 Kilo, glasserede Rør op til en Bygnings Skorsten med 50 Øre, 3 Huls Aftræksrør med 12 Øre pr. Hul jfr. Stk. 35 Overenskomstens Side 15, altsaa med 36 Øre, og Vægten er ved disse Rør ca. 70 Kilo. Naar et af de her ommeldte Skaktrør vejer 68 Kilo, vil man se, at selvom man i Forhold til Stenopbæringsbetalingen vilde mene det rigtigst at give et Tillæg naar der er Tale om Rørbæring, vilde man ikke naa op til de her forlangte 75 Øre.

Centralforeningens Paastand gaar derfor ud paa en betydelig Reducering af den forlangte Pris.

Forbundet fastholder, at Prisen ifølge Sædvane maa fastsættes til 75 Øre. Ændringen i § 3 r kan ikke anvendes i dette Tilfælde, hvor der ikke er Tale om noget »nyt Arbejde«. Det er et Arbejde, som her i Aarhus har været anvendt i flere Aar. Men selvom man vilde se bort fra den ved Kotume fastslaaede Pris og anvende § 3 r, kan Prisen ikke fastsættes med de Arbejder, Centralforeningen anfører, som Rettesnor. Opbæring af Sten og Mørtel er noget helt andet end Opbæring af disse Rør, og det gaar ikke at bedømme Arbejdet ved Sammenligningen efter Kilovægt, bl. a. fordi Arbejderne maa hjælpe hinanden ved de her ommeldte Rør. Og de firkantede kortere Aftræksrør kan i Modsætning til de runde Skaktrør bæres op.

Naar de anvendte Sammenligninger anvendes, kan det nok siges, at 75 Øre er en noget stiv Pris, men det bliver unødvendig at tage Stilling hertil under nærværende Sag, da der ifølge det oplyste maa gaas ud fra, at der for 5 a 6 Aar siden her i Aarhusegnen er betalt 1 Kr. for Opbæring af meterlange Skaktrør og i de sidste 3 a 4 Aar stadig er betalt 75 Øre for Opbæring af Rør af den her ommeldte Dimension. Disse Betalinger maa antages at have dannet Sædvane for Betaling for Opbæring af Skaktrør.

Da en saadan Sædvane ikke er direkte stridende mod nogen Overenskomstbestemmelse, er den lige saa bindende som en saadan, og der findes derfor ingen Anledning til at fravige denne sædvanemæssige Pris, hvorefter afsiges følgende

Kendelse:

For Aarhus og Omegns Vedkommende vil Opbæring eller Ophejsning af Skaktrør være at aflønne som af Dansk Arbejdsmands Forbund paastaaet.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar, Befordringsgodtgørelse og Skrivningsomkostninger 186 Kr., vil være at udrede af Parterne med Halvdelen hver.

Odense, den 19. September 1938.

sign. **A. S. Roepstorff.**

OPMANDSKENDELSE

Nærværende Sag drejer sig om en Uoverensstemmelse mellem Murermestrene A. P. Petersen og Jacob Hansen i Holbæk og deres Murarbejdsmænd om, hvorvidt der tilkommer disse Nedbrydningstillæg ved Omforandringer af to Staldbygninger og to Depotbygninger paa Artillerikasernen i Holbæk.

Efter at Sagen har været behandlet i et fagligt Voldgiftsmøde i Holbæk den 20. September 1938, hvor Parterne mødte ved henholdsvis Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund, blev Sagen, da der ikke paa Mødet kunde opnaas Flertal for en Afgørelse, henvist til Kendelse af den valgte Opmand, Dommer Roepstorff i Odense.

De Omforandringer, som der her er Tale om, er foranlediget ved, at Bygningerne, som alle er opført i een Etage med en ca. 1 Meter høj Trempel, og som hidtil har været benyttet til Heste og hesttrukket Materiel, skulde omdannes til Brug for motortrukket Artilleri.

De angaar følgende Nedbrydninger:

a. Ved de to Staldbygninger (A. P. Petersens Arbejde) er den største Del af Facaden, hvor der var Stalddøre nedrevet og omdannet til Garagebrug. Loftet hugget ned og fornyet med nyt Puds, og paa den ene Staldbygning er Taget fornyet. Derimod er Bagsiderne og Gavlene ikke rørt. Efter Mesterens Opgivende andrager Nedrivningen 124 m³ 1½ Stens Mur med 23.400 Stk. Sten, 1 Skorsten i hver Bygning 1400 Sten, og en nedbrudt Skillevæg 1800 Stk. Sten, altsaa ialt for begge Bygningers Vedkommende 26600 Stk. Sten. Bygningerne inden Omforandringen bestod af 135,200 Stk. Sten.

b. Paa de to Depotbygninger (Jacob Hansens Arbejde) var før Omforandringen Porte paa Forsiden og Vinduer paa Bagsiden. Baade Forsiden og Bagsiden er omforandret saaledes, at der er blevet indrettet flere og større Porte til begge Sider. Ogsaa her er Loftet blevet fornyet, men Tagene er ikke rørt. Mesteren har opgivet, at Nedrivningen i hver af Bygningerne andrager ca. 42,500 Sten, og at der før Ombygningen var ca. 156,100 Sten.

Dansk Arbejdsmands Forbund henviser til Overenskomstens § 3 j, der er saalydende:

> »Nedbrydning af hele Bygninger og større Dele af saadanne, Dampskorstene, Tegl- og Bagerovne og lign. Ovne samt Ophugning af Beton betales, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, med et Tillæg af 15 % til Timelønnen«,

og paastaar dette Tillæg anvendt paa dette Nedbrydningsarbejde, som i det hele har udgjort ca. 1200 Arbejdstimer.

Centralforeningen protesterer herimod under Anbringende af følgende:

Her er ikke Tale om nogen Nedbrydning af »større Dele af Bygninger«. Det drejer sig kun om en Omforandring og en Modernisering af Bygningerne, og det vilde have farlige Konsekvenser, hvis en saadan Modernisering skulde henføres under Bestemmelsen om Nedbrydningstillæg. Det har heller ikke været Meningen med Bestemmelsen, hvad man kan se af, at den forudsætter, at Nedbrydningsarbejde skal k u n n e udføres i Akkord, hvad ikke var muligt ved det her omstridte Udhugnings- og Moderniseringsarbejde, som skred successivt fremad sammen med Nyopførelsen alt i Forbindelse med Svendearbejdet.

Centralforeningen henholder sig endvidere til gældende Praksis og henviser til Kendelse af 14. September 1934 fra Aarhus, hvori det hedder, at Bestemmelsen om Tillæg synes at lægge Vægt paa Arbejdets særlig for Arbejderne ubehagelige eller farlige Karakter, hvad der ikke var Tilfældet med det i Kendelsen omtalte Arbejde, som lignede det her i Sagen omhandlede. Endvidere henvises til Kendelse af 20. Juli 1937 fra Næstved, der statuerede, at et Arbejde, hvis væsentligste Del var Flytning og Udhugning af Vinduer og i det hele Modernisering af Bygningen, ikke faldt ind under Bestemmelsen om Tillæg. Udfra denne Praksis maa det her under Sagen ommeldte Arbejde falde udenfor Bestemmelsen.

Det maa erkendes, at Spørgsmaalet er tvivlsomt, og Besvarelsen i høj Grad beror paa et Skøn, idet Bestemmelsen benytter saadanne almindelige Udtryk, at den ikke giver nogen præcis Vejledning for Anvendelsen. Ordet »Dele« af Bygninger kan lige saa godt forstaas som »Bestanddele«, altsaa Vægge, Skillerum, Piller etc. som mere totalitært: Etager, Tag og Fag. Og hvad der falder ind under »større« beror paa Omstændighederne og vedkommendes Indstilling. Grammatikalsk skulde »større« være mere end »stor«, men Sprogbrugen følger sine egne Veje. Ligesom f. Eks. en »yngre Pige« er Betegnelsen for en lidt ældre Udgave af »en ung Pige«, saaledes er det sikkert, at »større Dele« er mindre end »store Dele«.

At lade Bestemmelsens formodede Motiv og Anledning have til Følge, at der ikke kan tales om »Nedbrydning«, hvis Arbejdet kun drejer sig om Omforandring eller Modernisering af en Bygning, findes som almindelig Regel betænkeligt. Naar et saadant Arbejde medfører Nedbrydning af hele Vægflader, af Tag eller iøvrigt Nedbrydning i større Omfang, vil Spørgsmaalet om Anvendelse af Bestemmelsen ikke kunne undgaas.

De to fornævnte Kendelser lægger ogsaa Vægt paa Nedbrydningens Omfang.

Til Bedømmelse af dette Omfang findes der her under Sagen ingen anden Rettesnor end de Arbejdstimer, der er medgaaet til Nedbrydningen og de nedbrudte Stens Antal i Forhold til de oprindelige Bygningers Stenantal.

Og da det her drejer sig om ca. 1200 Arbejdstimer, og det nedbrudte Stenantal for Staldbygningernes Vedkommende udgør ca. 20 % af Bygningernes samlede Stenantal og for Depotbygningernes Vedkommende over 27 % af Stenantallet, samt da Taget er nedbrudt paa den ene Bygning, ses det ikke rettere end, at man maa karakterisere dette Arbejde som Nedbrydning af større Dele af Bygningerne.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand om, at der gives Tillæg ved de foran nævnte Nedbrydningsarbejder, tages til Følge.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar, Befordrings- og Skrivningsudgifter, ialt 180 Kroner, betales af Parterne med Halvdelen hver.

Odense, 24. September 1938.

sign. **A. S. Roepstorff.**

Det danske Socialdemokrati 1929-39

II.

Økonomi og Finanspolitik.

En Forudsætning for et Samfunds Trivsel er, at dets økonomiske og finansielle Stilling er sund. Uden Indtægter kan ingen Udgift afholdes — og de Krav Befolkningen stiller — og med fuld Ret — til Sociallovgivning, Undervisning og Uddannelse m. m. kan selvsagt kun imødekommes i den Udstrækning, der er Midler til Stede.

I det Tiaar Socialdemokratiet har deltaget i Regeringsmagten, er der stillet store Krav til Staten — og fra alle Befolkningslag. Og samtidig har vort Land gennemlevet en Krise, mere omfattende og dybtgaaende end maaske nogen Sinde tidligere kendt. Regeringen har saaledes været stillet overfor Opgaver af et Omfang, overfor hvilke de Opgaver tidligere Regeringer har haft at bakse med, forekommer smaa.

Krisens Virkninger.

Verdenskrisen ramte vort Land haardt. Prisfaldet paa vore Eksportprodukter var saa voldsomt, at vi allerede i 1931 var under Førkrigstidens Priser paa de to vigtigste Varer Smør og Flæsk. Eksportindtægterne faldt — trods Forcering af Produktionen — fra 1707 Mill. Kr. i 1929 til 1136 Mill. Kr. i 1932. Arbejdsløsheden voksede med rivende Hast og naaede Maksimum i Januar 1933 med 43,5 % af samtlige organiserede Arbejdere. Landet var blevet saa fattigt og Trangen til Hjælp saa stor, at Landets Økonomi maatte bryde sammen, hvis der ikke blev grebet kraftigt ind.

Økonomien bringes paa Fode.

Under disse alvorlige Forhold viste Socialdemokratiet og Regeringen en Handledygtighed og en Evne til at *samle,* som virkelig var en politisk Bedrift. Ved Forhandlinger med Venstre, som det var nødvendigt at faa med, da Regeringspartierne ikke besad Flertallet i Landstinget, skabtes *Kanslergade-Forliget.* Her enedes man om Gennemførelse af en lang Række Love, der med Valutalovgivningen som Forudsætning, satte Hjulene i Gang og genrejste Landets Økonomi.

En Storlockout, som Arbejdsgiverne havde fundet det passende at varsle paa store Lønreduktions-Krav, og som vilde have bragt Landet endnu længere ud i Uføret, blev forbudt. Ved Statslaan, Krisefond til Opkøb af Obligationer m. m. blev Byggeriet sat i Sving. Gennem Valutaloven erstattes Indkøb af Færdigvarer med Import af Raastoffer til dansk Produktion. Grundforbedringslov og Udstykning skabte Arbejde paa Landet, og for Landbruget gennemførtes en Række særlige Foranstaltninger.

Resultatet blev: Arbejdsløshedens Nedgang fra gennemsnitligt 31,7 % i 1932 til 19,3 % i 1936. Landbrugets Nettoudbytte, der i 1931—32 var *minus* 11 Kr. pr. ha naaede op paa 88 Kr. pr. ha. Industriens Produktion og Beskæftigelse steg med 30 %. Nedgangen og Haabløsheden afløstes af Opgang og nyt Mod. Nationalindtægten, der i 1930 var 3750 Mill. Kr., men i 1932 var nede paa 3400 Millioner, naaede i 1936 op paa 4200 Millioner Kr. Selv om Priserne var højere i 1936 end i 1932, er det dog en meget betydelig *reel* Fremgang, der har fundet Sted.

Finanspolitiken.

Alt dette kunde naturligvs ikke ske, uden betydelige Udgifter for det offentlige. Her var simpelthen Tale om, at Initiativet var gaaet fra det private Erhvervsliv og over paa Staten og Kommunerne, og derefter maatte ogsaa en Del af Pengene føres samme Vej.

Skatterne er som Følge heraf ogsaa steget. For Skatteaaret 1931—32 (d. v. s. Indtægterne i 1930) udgjorde samtlige Skatter til Stat og Kommuner ialt 697 Millioner Kr. Fem Aar efter: 897,5 Millioner Kr. En Del af disse forøgede Skatter er udskrevet paa Forbruget. Størstedelen heraf dog paa saadanne Varer som Øl, Spiritus, Tobaksvarer, Benzin o. lign.

En Del er faldet paa Kaffe, Sukker o. lign., *men for Stigningen paa disse Omraader bærer det tidligere Landstingsflertal Ansvaret.* Efter Landstingsflertallets Erobring i 1936 er ingen Forhøjelse sket paa de indirekte Skatter.

Stærkere Beskatning af store Indkomster.

Enhver Forbedring i Konjunkturerne vil under den gældende økonomiske Samfundsform give sig Udslag i Forøgelse af de store Indtægter (hvilket naturligvis *ikke* har forhindret, at ogsaa Arbejdernes Aarsløn, baade Pengelønnen og Reallønnen er steget). Disse store Indkomster blev ogsaa beskattet saalænge Oppositionen regerede i Landstinget, dog kun i samme procentvise Forhold som de mere beskedne Indtægter.

Efter 1936 har Skattelovene imidlertid faaet en stærkere demokratisk Tone. Der er gennemført Merindkomst- og Tillægsskat, der udelukkende udskrives paa større Indkomster, baade Enkeltpersoners og Aktieselskabers. Det er saaledes offentligt omtalt, at en enkelt Koncern (A. P. Møllers Selskaber) udredes 4,8 Millioner i Merindkomstskat. Udligningslovene betyder ogsaa en mere retfærdig Fordeling af Skatterne baade paa Kommunerne og paa Enkeltpersoner. Og endelig er de kommunale Skattelove ændret saadan, at der kan udskrives større Beløb hos Velhaverne og de fattiges Byrder lettes.

Regeringens og Socialdemokratiets Politik med Hensyn til offentlige Finanser, er saaledes præget af, at Samfundets Fællesopgaver ønskes løst paa bedst mulig Maade, og at Udgifterne dertil fordeles efter demokratiske Principer.

Men dermed er Regeringens Finanspolitik dog ikke udtømmende karakteriseret. Et vigtigt Træk er, at der bevidst arbejdes for, at det offentlige i størst mulig Udstrækning af de løbende Indtægter sikrer sig Midler til de flest mulige offentlige Anlægsarbejder, saaledes at man ikke ved ethvert Arbejdes Iværksættelse skal ud paa Laanemarkedet i Konkurrence med det private Erhvervsliv. Ligeledes søger man at begrænse udenlandske Laan til det rigtige og økonomisk forsvarlige Omfang.

Af Statens Formueregnskaber fremgaar det saaledes, at Statens Nettoformue fra 1929 til 1936 er forøget med 103 Millioner Kr., og at Statsgælden i samme Periode gik ned fra 1373,2 Mill. Kr. til 1220 Mill. Kr., altsaa med 153 Mill. Kr. Statsgælden til Udlandet gik ned med ca. 80 Mill. Kr. og Gælden til Indlandet med ca. 73 Mill. Kr. Tidligere Venstreregeringer har ført den modsatte Politik. Den faste Gæld forøgedes saaledes i 1920—24 og 1927—29 med næsten 500 Mill. Kr.

Naar en Nedbringelse af Statsgælden har været mulig, trods store Udgifter til Kriseforanstaltninger, trods den dyrere Forrentning af udenlandsk Gæld (som Følge af Kronesænkningen) og trods en meget betydelig offentlig Anlægsvirksomhed, saa skyldes dette en maalbevidst Politik fra de socialdemokratiske Finansministres Side.

Det er saaledes lykkedes, trods store Vanskeligheder, at føre en sund økonomisk Politik, at hjælpe Erhvervsevnen op af Krisens Bølgedal og at fordele Udgifterne til Fælleshusholdningen paa en saadan Maade, at store Beløb er overført fra de mere velstillede Befolkningslag til dem, der har mindre i Indtægt.

Om Regeringens Indsats paa andre Omraader redegøres i en følgende Artikel.

OVERENSKOMST MED PRIVATBANERNE

Med Mellemrum har der gennem Aarene adskillige Gange, ved Initiativ saavel fra de interesserede Afdelingers som fra Forbundets Side, været gjort Forsøg paa at tilvejebringe Overenskomster om Løn- og Arbejdsvilkaar for de af Forbundets Medlemmer, der er beskæftiget ved Privatbanerne.

Forsøgene i saa Henseende gav imidlertid sjældent og i mange Tilfælde kun ringe Resultater. Udviklingen paa det trafikale Omraade her i Landet har jo mange Steder været af næsten revolutionerende Art og den udvidede Biltrafik baade med Hensyn til Person- og Godsbefordring har paaført Banerne og ikke mindst Privatbanerne en stor Konkurrence, der ikke har kunnet undgaa at paavirke disse Baners Økonomi; for manges Vedkommende endda i katastrofal Retning.

Disse Forhold har naturligvis været medvirkende til den Træghed, som fra Privatbanernes Side har været udvist under de før omtalte Forhandlinger og medført det ringe Udbytte af disse for vort Forbunds Vedkommende.

Imidlertid har en Del af Privatbanerne, nemlig Skagensbanen, Aalborg Privatbaner, Amagerbanen, Bornholmske Jernbaner, Hillerød-Frederiksværk-Hundested Jernbane, Lolland-Falsterske Jernbaner, Nordvest-fynske Jernbaner. Odense-Kjerteminde-Martofte Jernbane og Sydfynske Jernbaner indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen, og dette gav vort Forbund Anledning til, i Forbindelse med de almindelige Lønforhandlinger i Foraaret, at søge tilvejebragt en ensartet Overenskomst med disse Privatbaner.

Efter orienterende Forhandlinger om dette Spørgsmaal med Arbejdsgiverforeningen opnaaedes Enighed om, at der skulde optages Forhandlinger mellem Repræsentanter for vort Forbund og de paagældende Baner, og disse Forhandlinger resulterede efter adskillige Møder i, at der opnaaedes Enighed om Oprettelsen af en Standard-Overenskomst for disse Baners Vedkommende.

Overenskomsten er delt i 2 Afsnit, begge indeholdende Regler for Arbejdstid og Aflønning af henholdsvis Medlemmer, som er beskæftiget indenfor Trafik- og Depotafdelingen og Baneafdelingen, herunder ligeledes vedrørende Overtidsbetaling.

Alle vore Krav og Ønsker blev naturligvis ikke opfyldt ved de stedfundne Forhandlinger, men Privatbanernes Modvilje overfor Kravet om tarifmæssig Løn, som har været det vanskeligste Spørgsmaal ved næsten alle tidligere Forhandlinger, blev ved denne Lejlighed overvundet, saaledes at der gennem en i Overenskomsten nærmere angivet Graduering senest 1. Januar 1940 vil være opnaaet tarifmæssig Løn ved samtlige de Privatbaner, der omfattes af Overenskomsten. Den omtalte Graduering betyder naturligvis ikke, at der ved de Baner, som hidtil har betalt tarifmæssig Løn, skal betales mindre i den omtalte Periode indtil 1940.

Den saaledes opnaaede Overenskomst er et meget betydeligt Fremskridt og omfatter meget væsentlige Lønforbedringer for de af vort Forbunds Medlemmer, som er beskæftiget ved Privatbanerne. Ogsaa med Hensyn til Forholdet vedrørende de Privatbaner, som fremdeles staar udenfor Arbejdsgiverforeningen, vil den trufne Ordning faa Betydning, idet der fra Forbundsledelsens Side vil blive iværksat Bestræbelser for at faa disse Baners Ledelse til at anerkende Overenskomsten ogsaa for deres Omraade.

Overenskomsten foreligger trykt og kan faas udleveret ved Henvendelse til de respektive Afdelinger, der kan rekvirere det fornødne Antal Eksemplarer paa Hovedkontoret.

R—dt.

BESKÆFTIGELSESSPØRGSMAALET

Naar man skal forklare Arbejdsløsheden, staar man overfor samme Vanskeligheder som ved Redegørelsen for de fleste andre økonomisk-politiske Problemer: der findes ingen *Enkelt-Aarsag* at henvise til. Tværtimod bliver Problemet des mere indviklet jo dybere man fører sin Analyse. Man finder flere og flere samtidigt virkende Aarsager — indbyrdes indfiltret mellem hinanden.

Vi startede i sidste Nummer vor Udredning af Problemet med en Undersøgelse af det privatkapitalistiske Samfund i Almindelighed, idet vi foreløbig søgte at finde, hvad det er for Egenskaber ved dette Samfundssystem, der bevirker, at aarelange Arbejdsløshedsperioder automatisk opstaar og fra Tid til anden rammer den brede Befolkning i Alverdens Lande.

Resultatet, vi kom til, blev, at Hovedskylden maatte lægges paa, at det bestaaende Samfund er *klassedelt*. Eksistensen af en besiddelsesløs Lønarbejderklasse overfor en besiddende Driftsherreklasse, en ulige Indkomstfordeling, der gør Massernes Købekraft utilstrækkelig til at aftage de producerede Varer og derigennem afføder periodiske Afsætningskriser, Prissammenbrud og Produktionsstandsninger — det er de modsat rettede Kræfter i det bestaaende Samfund, der med lovmæssig Nødvendighed fremkalder Svingninger i Beskæftigelsen Verden over.

Imidlertid er alle Beskæftigelseskriser ikke lige dybtgaaende og langvarige. Det er med dem som med Forkølelser. Nogle er saa smaa, at de kun er at betragte som en kærkommen Anledning til en Romtoddy. Andre varer nogle Dage eller nogle Uger. Atter andre udvikles til Hals-, Øre- eller Lungebetændelse. De kan mærke deres Mand for Resten af Livet, ja, endog koste ham Livet. Og dog er det den samme lille Bakterie, der har fremkaldt i det ene Tilfælde en Romtoddy i det andet en Begravelse. Disse forskellige Virkninger er at henføre til de øvrige Forhold den af Bacillen inficerede Person er underkastet: hans Konstitution, eller de Komplikationer, der træder til som Følge af Træk, luvslidt Overfrakke, vaade Fødder, daarlig Ernæring o. s. v. Paa ganske samme Maade med de periodiske Nedgange i det økonomiske Liv, som det kapitalistiske Samfund selv fremkalder. De kan resultere i en kortvarig ikke særlig stor Arbejdsløshed (Romtoddytilfældet), eller i en langvarig, dybtgaaende Arbejdsløshedskrise (Lungebetændelsestilfældet) — alt efter de tilstødende Komplikationer og øvrige Forhold.

Som Læserne vel allerede har regnet ud, bliver det til den sidste Slags, vi maa henregne Verdenskrisen af 1929. Tilbage staar da at opregne hvilke forværrende Omstændigheder, det var, der i 1929 og følgende Aar gjorde en »normal« Konjunkturnedgang til en akut økonomisk Lungebetændelse — meget nær ved dødelig Udgang for Samfundspatienten.

Der er her Tale om en meget lang Række samtidigt virkende Omstændigheder, der i stor Udstrækning vil være kendt, og som vi derfor kan indskrænke os til at nævne. Først er der selvfølgelig *Verdenskrigen*. Medens Europa sloges, var de oversøiske Lande (Sydamerika, Sydafrika, Australien m. v.) afskaaret fra at faa deres sædvanlige Forsyninger af færdige Industrivarer fra Europa i Bytte mod Raavarer. I Stedet byggede de saa deres egne Fabrikker. Dette berøvede Vesteuropa og U. S. A. nogle meget vigtige Afsætningsmarkeder. I samme Retning virkede de mange nye Stater, Versaillestraktaten skabte i Øst- og Mellemeuropa. Hver af disse stræbte bevidst henimod Selvforsyning og omgav sig følgelig med høje Toldmure, hvorved yderligere Afsætningsvanskeligheder opstod for de gamle Industrilande. Dernæst maa *Rationaliseringen* nævnes. En Bølge af teknisk Genialitet gik henover Verden i Tyverne. Og haardt trængt fra alle Sider af Afsætningsvanskeligheder greb Driftslederne til, og de arbejdsbesparende Maskiner bredte sig med Lynets Hast. Dette gjaldt ikke alene Industrien, men ogsaa Landbruget. De tekniske Fremskridt overflødiggjorde paa Landet Masser af Arbejdskraft, som automatisk endte inde paa Asfalten. Den samme Teknik var videre medvirkende til at fremkalde *den permanente Landbrugskrise*. Ikke alene fik de gamle Landbrugslande Produktionsevnen sat i Vejret, men ligesom i 1880'erne kom helt nye til. Korn kunde transporteres overalt i Verden, og Køleskibstekniken gjorde det muligt for fjernt beliggende Sydhavslande at optræde paa Verdensmarkedet. Produktionen steg langt stærkere end Massernes Købeevne og foraarsagede Prisfald. Den almindelige Uorden i Landenes *Pengevæsen* og i de internationale *Kapitalbevægelser* skal kun nævnes. Hertil kom *Monopoltendenserne*. En Række vigtige Varer fra Staal og Kobber til Glødelamper og Sytraad var blevet indspundet i et Net af internationale Kartteller og Truster. Disses Politik var at holde Priserne fast, hvilket kun bidrog til at forværre Krisen. Naar Købeevnen falder, kan man ved at sænke Priserne opretholde Omsætningen, hvorimod en Fastholdelse af Prisen sætter Omsætningen ned og dermed Beskæftigelsen. Videre maa nævnes *Befolkningstilvæksten*, der i de vesteuropæiske Lande kulminerede i 1912—14. Det vil sige, at de særlig store Antal, der blev født i de Aar, netop gik ind i den arbejdsdygtige Alder (16—18 Aar) samtidig med, at Krisen kom og formindskede Efterspørgslen efter Arbejdskraft. De stærkt nedsatte Muligheder for *Udvandring* gjorde naturligvis ikke Sagen bedre. Sidst, men ikke mindst, er der saa alle Handelsrestriktionerne, der gennem Told, Aftaler, Importforbud m. v. baandlagde og formindskede Samhandelen mellem Landene. De Vanskeligheder, dette rejste, har vist været saa meget omtalt i Presse og paa Møder, at det ikke er nødvendigt at skrive mere om det her.

*

Hvor stærk blev nu den Beskæftigelseskrise, der blev Resultatet af denne Mangfoldighed af Aarsager?

I Krisens Udgangspunkt, U. S. A., steg Antallet af Arbejdsløse fra 1929 til 1933 fra 1,8 Mill. til 13,7 Mill. I England steg Antallet af Arbejdsløse fra 1,2 Mill. i 1929 til 2,5 Mill. i 1933, Arbejdsløshedsprocenten fra 10,3 til 20. Samtidig faldt Produktionen ca. 20 %. Værst af alle Lande blev Tyskland ramt. Fra 1,8 Mill. i 1929 steg Antallet af Arbejdsløse til 5,6 Mill. i 1932. Paa det Tidspunkt var omtrent 45 % af Tysklands Arbejdere arbejdsløse, og Produktionen faldet med ca. 47 %. I vort Naboland *Sverige* gik Arbejdsløsheden op fra 33 Tusind i 1929 til 97 Tusind i 1933, hvilket var relativt billigt sluppet.

*

Danmark mærkede ikke Verdenskrisen straks. Tværtimod gav Udviklingen paa Verdensmarkedet i de to første Kriseaar Anledning til gunstige Forhold i Danmark — ogsaa med Hensyn til Beskæftigelsen. De Varer, der først ramtes af Prisfaldet, var Raastoffer til Industrien (Metaller, Brændsel) og til Landbruget (Korn, Foderstoffer, Gødning), hvilket netop er de Varer, vi importerer. Vore Eksportvarer holdt derimod nogenlunde Pris og Afsætning. Resultatet blev, at Arbejdsløsheden fra Juni 1929 til Juni 1930 faldt fra 10 % (28,000) til

8,7 % (25,000) og endnu i Juni 1931 ikke laa højere end 11,3 % (33,000). Landbrugets Forrentningsprocent var for 1929—30 5,8 % og Industriproduktionen steg fra 1929 til 1930 8 %.

Først i 1931, da Arbejdsløsheden havde sat sig igennem hos vore to Hovedkunder England og Tyskland og mindsket deres Købekraft, indtraadte der et Prisfald paa vore Eksportvarer. Fra Udgangen af 1929 til Udgangen af 1931 faldt Smørret fra 2,96 Kr. pr. kg til 2,22 Kr. og Flæsket fra 1,52 Kr. pr. kg til 0,62 Kr. Samtidig søgte det britiske Imperium at gøre sig mere selvforsynende med Fødevarer gennem Ottawa-Aftalen, og baade England og Tyskland forberedte en Udvidelse af eget Landbrug gennem Told og Kontingenteringsforanstaltninger. Ved Udgangen af 1931 var Arbejdsløsheden gaaet op i 30,4 %, den skulde senere stige langt mere, og Landbrugets Forrentningsprocent var for 1930—31 skrumpet ind til 0,5 %, den skulde senere blive negativ.

Beskæftigelseskrisen var hermed en Kendsgerning i Danmark. I en følgende Artikel skal vi se paa, hvorledes den fordelte sig over de forskellige Fag samt paa de Foranstaltninger, der fra Regeringens Side er blevet truffet imod den. Disse Foranstaltninger vil vi kort sammenholde med Udlandets, særlig Tysklands og Sveriges. Endelig vil vi i en afsluttende Artikel drøfte de Muligheder og Planer, der foreligger for Fremtidens Beskæftigelsespolitik i Danmark.

J. K.

Løbende Konflikter

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bryrup	(Bryrup Imprægneringsanstalt)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Haraldsted	(Haraldsted-Allindemagle Kommune)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Hvidbjerg-Lyngs	(Vognm. Holger Nielsen, Sønderbjerre)
	(Holger Nielsen, Venslev pr. Rude)
	(Thorv. Larsen, Tornemark pr. Sandved)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Lerup-Tranum	(Lerup-Tranum Kommune) (Grusgravsarbejde)
Magleby Møn	(Ingeniør Th. Rumler, Hyllinge, for saa vidt angaar Skovningsarbejde i Klintholm Skovdistrikt)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Odense A. og L.	(Forpagter Buch, Marienlund pr. Odense)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)
	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Rerslev	(Rerslev Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sindal	(Sindal Kommune)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svanninge	(Svanninge Kommune)
Svendborg A.	(Tved Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Uglev	(I/S Søndbjerg Tærskeværk)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)
40. Agitationskreds	(Murerm. N. Petersen, K. Jochumsen, Sdr. Bjært)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Baarse	(Baarse Kommune)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Harndrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjeldsted pr. Harndrup)
Fole	(Fole Kommune)
Gimlinge	(Gimlinge Kommune)
Hejnsvig	(Tørvefabrik. Jørgensen, Hejnsvig)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
	(Tærskeselskabet Fremtiden og Fremad)
Laven	(Grusgravsentreprenør Søren Nielsen, Haarup)
Nordrup	(Nordrup-Sønderup Kommune)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Vejgaard	(Proprietær Winther, Skudshale pr. Svenstrup)
45. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Ballum)

FAAR DU FAGBLADET NU?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

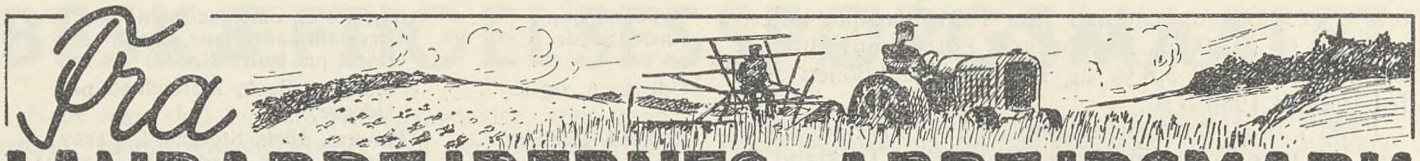

Landbrugets Arbejdskraft —

Radioforedrag af Oscar Levinsen.

Landbrugets økonomiske Kaar drøftes flittigt i Landbopressen og i Landbrugets Organisationer, og Manglen paa Arbejdskraft er et lige saa hidsigt diskuteret Emne; men de Kaar, der bydes Landarbejderne, taler man ikke meget om i Landbokredse. Landarbejderspørgsmaalet rejst overfor Landbrugets Organisationer besvares fra den Side med, at for Arbejderne er alt saare godt. De utilfredse er bare utaknemlige. Landarbejdernes Organisation saar Utilfredshed; derfor er den af det Onde og bør bekæmpes. Bonden vil selv være Herre i sin Gaard. De Mangler, der maatte være, vil Landmanden selv afhjælpe, og Landbruget skal iøvrigt nok af egen Drift betale saa stor en Løn, som Erhvervets Afkastning muliggør.

Saadan stiller store Dele af Landbruget sig til de Krav, der rejses om social og økonomisk Forbedring af Landarbejdernes Kaar.

De faglige Organisationers Forsøg paa ad faglig Vej at paavirke og regulere Arbejdsvilkaarene frabeder Landboforeningerne sig som uvedkommende Parts ukaldede Indblanding, og Statsmagtens Adkomst til ad Lovgivningens Vej i social Henseende at ligestille Landarbejderne med andre Arbejdere bestrides paa det voldsomste som ufornødent og uhjemlet. Kort sagt, den Side, Landbrugets Presse og Organisationer vender imod Landarbejderne, er præget af Kravet om ubegrænset Frihed for Landbruget til selv at ordne Arbejdsforholdene efter eget Skøn, medens Landbruget selv skaber Organisationer paa alle Omraader til Værn for Landbrugets og Landbrugernes Interesser under Kravet om større Indflydelse paa egne Anliggender.

For sit eget Vedkommende forkaster Landbruget saaledes pure Teorien om, at Samfundet nok skal øve Retfærdighed. Nej, vi maa hjælpe os selv — siger Bonden — gennem Organisation og Samarbejde maa vi udvikle vort Erhverv og værne vore Interesser.

Det er utvivlsomt rigtigt. Landbrugets Organisationer har mere end noget andet bidraget til vort Landbrugs høje Stade. Det har højnet og udviklet Bonden, og det har højnet hans sociale og økonomiske Stilling. Det er derfor uforstaaeligt, at Landbrugets Organisationer ikke vil se og ikke heller vil erkende, at Organisation og Samarbejde for Landarbejderen som for Bonden er Løftestangen, Midlet til Standens Udvikling og Dygtiggørelse og sociale og økonomiske Højnelse. Organisationen stiller jo ikke blot Krav udadtil, den opdrager ogsaa sine Medlemmer. Ligesom Landboforeningerne skaber Organer til Undervisning og Vejledning i Planteavl og Husdyrbrug, øver Fagforeningerne et Oplysnings- og Uddannelsesarbejde. Medlemmerne maa i nogen Maade forstaa Erhvervets Kaar og Muligheder, ellers kan Kravene ikke tilpasses det mulige og opnaaelige.

Hvor uorganiserede eller nyorganiserede Arbejdere ofte mener, at en Sag klares bedst ved at stille nogen respektable Krav, ved den i Organisationsarbejdet trænede Arbejder, at Kravene maa baade begrænses og tilpasses Erhvervets Forhold, og at Krav om betydelige Forbedringer ofte maa vedlægges med et større eller bedre Arbejdsresultat. Men de Muligheder som Landarbejderen ogsaa paa disse Omraader maatte have for gennem Organisation og Samarbejde at højne sig selv som Arbejder og Borger, forkaster Landbrugets Organisationer og Presse ved den forblindede Bekæmpelse af Landarbejdernes Berettigelse til at udøve Organisationsvirksomhed.

Dette Standpunkt skaber et voldsomt Modsætningsforhold mellem Landarbejdernes og Landbrugets Organisationer, fordi det ikke alene er Landarbejdernes Kaar, der kæmpes om, men oftest endnu voldsommere om deres Ret til gennem Organisation overhovedet at tale med om deres Arbejdsvilkaar.

De for Tiden saa stærkt omtalte Landarbejderstrejker hviler jo paa, at paagældende Arbejdsgivere — under stærke Sympatitilkendegivelser fra Landbrugets Organisationer — principielt og praktisk fornægter deres Arbejdere Ret til gennem Organisation at faa fastlagt deres Løn- og Arbejdsvilkaar. Det er dette, som er betegnende for Landbrugets Arbejdskraft.

Paa Omraader, hvor Landbrugets Organisationer anerkender Landarbejdernes Organisationsret og slutter Arbejdsoverenskomster, udvikler Forholdene sig anderledes harmonisk. Kaarene forbedres, uden at Landbruget derfor er ringere stillet end paa de Omraader, hvor Løn- og Arbejdsbetingelser er ringere, og Klagerne over manglende Arbejdskraft og Landbrugets andre Besværinger over Arbejdskraften stammer navnlig fra de Omraader, hvor man fornægter og bekæmper Landarbejdernes Organisationsret. Naturligvis! For her stiller Landbruget dets Arbejdere i en Undtagelsesstilling, der bærer Straffen i sig selv.

For Landbrugets Argument: Vi skal nok selv ordne Arbejdsvilkaarene paa rimelig Vis, er jo ikke rigtigt. Hvilken betydelige sociale eller kulturelle Fremskridt for Arbejderne har Landbruget gennemført af egen Drift?

Naturligvis kan man ikke skære alle over en Kam. Landbrugerne er hverken daarligere eller bedre end andre Borgere i vort Samfund. Nogle har en ideel Indstilling i Arbejderspørgsmaalene og indretter sig herefter og bliver ofte skuffede, fordi de fleste Fremskridt er betinget af visse Forudsætninger fra Arbejderside. Forudsætninger, som ikke altid er til Stede, fordi den store Hovedpart af Arbejdsgiverne gennem de Vilkaar, de byder, giver Arbejderne andre Vaner og Tilbøjeligheder end de, som harmonerer med Forbedringerne.

Landbrugets Arbejdstid var i 1910 en Time længere end Arbejdstiden i Haandværk og Industri. Her er Arbejdstiden nu for 19 Aar siden gaaet ned paa 8 Timer, medens Arbejdstiden i Landbruget fortsat holdes paa 10—11 Timer i Døgnet, tiltrods for at arbejdsbesparende Maskiner og bedre Arbejdsøkonomi, mindst i samme Udstrækning som i Industrien, har fundet Anvendelse i Landbruget. En Landarbejders daglige Produktion ligger nu paa over det dobbelte af, hvad han præsterede for 20 Aar siden. Men Arbejdstiden er altsaa den samme. Selv om Landbrugets økonomiske Kaar i Dag var rosenrøde, vilde Arbejdstiden — der-

som det beroede paa Landbruget selv — alligevel være de 10—11 Timer, som den nu er. Hvornaar vil Landbruget iøvrigt af egen Drift nedsætte Arbejdstiden? Fornylig erklærede Formanden for de jyske Landboforeninger jo, at Landarbejderne tog mere Skade af deres Fritid end af deres Arbejdstid.

Og *Landarbejdernes Boligforhold.* Hvilken Forskel er der paa Landarbejderboligerne af i Dag og 1910? Jo, Husene er blevne 28 Aar ældre, men det er de jo ikke blevne bedre af. Men er de i Dag sundere, hyggeligere eller i det hele mere tidssvarende end i 1910? Man vil faa svært ved at paavise, at Landbruget af egen Drift har gennemført virkelige Forbedringer paa dette Omraade. Landarbejderboligerne er i Dag fjærnere fra den almindelige Boligstanddard, end de var i 1910.

Medhjælperværelserne, ogsaa kaldet Karlekamrene, jo, her er ubetinget sket nogle Forbedringer, uden at der egentlig er noget at prale af. For det er jo ikke af Landbrugets egen Drift, at Karlekamrene er blevne bedre. Det er jo Medhjælperloven af 1921, som giver bestemte Paabud om Forbedringer. Men endnu 17 Aar efter, at denne Lov traadte i Kraft, er Klager over Medhjælperværelser, der ikke opfylder Lovens Krav, meget almindelige.

Sammenligner man Bondens Boligstandard med 1910 og nu, saa er der ganske anderledes Fremskridt, end hvad Tilfældet er for Landarbejderboliger og Karlekamrene. Jeg bebrejder ikke Bonden, at han har gjort sit Hjem smukkere, det er kun i Traad med Tiden, men jeg bebrejder Bonden og hans Organisation, at han har ladet Arbejderne blive tilbage og alligevel har Frejdighed nok til at paastaa, at han nok selv skal sørge for sine Arbejdere.

Fodermestrene er en Gruppe meget betydningsfulde Landarbejdere, men som har holdt sig udenfor den faglige Organisation i Jylland. Hvordan er deres Forhold? I 1910 og i 1926 havde de 360 Arbejdsdage aarlig. Har Fodermesteren og hans Hustru færre Arbejdsdage nu? Har man fra Landbrugets Side udfoldet nogen alvorlig Bestræbelse for at forbedre Fodermesterens tvungne Arbejdsforhold? Jeg kender ingen Eksempler derpaa. Derimod kender jeg talrige Eksempler paa, at man forsøger at fravriste Fodermesteren en væsentlig Del af den Frihed, som Ferieloven skulde sikre ham.

Hvilke Beviser har vi paa, at Landbruget af egen Drift forhøjer Arbejdslønningerne, naar Mulighederne derfor er til Stede? I Landbrugets Historie og Statistik oplyser Professor O. H. Larsen, at i 1915 var den gifte Landarbejders Aarsløn 722 Kr., i 1918 er den 1099 eller en Stigning paa 377 Kr. Det var i Landbrugets gyldne Aar, hvor Priserne steg saa voldsomt paa deres Produkter, hvorfor Pristallet ogsaa steg med 82 %. Herefter skulde Lønnen, dersom Landarbejderen skulde have haft Dækning for Prisstigningen, være steget 592 Kr. Den steg kun med 377 Kr., og Arbejderen fik saaledes i denne gyldne Tid sin Realløn forringet med 215 Kr. pr. Aar.

Saadan kunde jeg fortsætte med Hundredvis af Eksempler, som bekræfter den selvfølgelige Regel, at Landbrugets Arbejdskraft maa tiltvingne sig sin Del af Samfundets Fremskridt gennem Samarbejde og Organisation, og hvor dette forsømmes, er det andre Samfundsklasser, der erhverver det, som skulde have været Landarbejderens Del.

Erfaringerne har vist, at Landbruget ikke faar Lov at beholde Gevinsten, tværtimod har det, der spares paa Arbejderne, haft en stærk Tilbøjelighed til at bundfælde sig i større Gælds- og Rentebyrde for Landbruget.

Dødsfald

Niels Petersen, Herløv.

Den 27. Oktober afgik vor mangeaarige Medarbejder indenfor Landarbejdernes Organisation, Bogholder *Niels Petersen,* ved Døden.

Paa hans nærmeste Omgivelser kom Budskabet om hans Død ikke overraskende. Han havde i lang Tid været haabløs syg. For et Aarstid siden maatte han underkaste sig en svær Operation for en Mavelidelse, som desværre viste sig at være uhelbredelig. En Tid saa det ud, som han skulde komme over det, han mødte til sit Arbejde paa Kontoret efter Operationen glad og tilfreds og tilsyneladende forvisset om, at han havde genvundet sin Sundhed, men han blev efter kort Tids Forløb paany kastet paa Sygelejet, og skønt han stred imod med en enestaaende Livsvilje, bukkede han under.

Niels Petersen blev kun 41 Aar gammel, men tiltrods for at han altsaa var en ung Mand, var han dog gammel indenfor den faglige Arbejderbevægelse. Han kom fra et ganske vist fattigt Arbejderhjem, men fra et af de Arbejderhjem, hvor man fulgte med i Tidens Rørelser, og hvor ikke mindst Interessen for Arbejderbevægelsen var levende, en Interesse som Niels i fuldt Maal tog i Arv, det gav sig blandt andet Udtryk i, at han allerede som halvvoksen var Medlem af den lokale Landarbejderorganisation. Efter at have gennemgaaet et Kursus paa Fyns Husmandsskole og aftjent sin Værnepligt, blev han fast knyttet til Landarbejderforbundet som Medarbejder paa Forbundets Kontor, en Virksomhed som han fortsatte til sin Død; da Sygdommen ramte ham var han Bogholder paa D. A. F.'s Kassererkontor. Men han var ogsaa særdeles aktiv i Arbejdet paa sin Egn, hvor han beklædte mange Tillidsposter indenfor de lokale Organisationer; han var bl. a. i flere Aar Medlem af Bestyrelsen for Landarbejdernes Kredsorganisation, Kasserer i Afdelingen, i Bestyrelsen for Sygekassen, en Periode Medlem af Sogneraadet.

Disse Tillidsposter opnaaede han ikke ved Hjælp af Albuer eller oratoriske Præstationer, men ved en solid Viden, et støt og stabilt Arbejde, som indgød Tillid. Blandt Kammeraterne paa Kontoret var han almindelig afholdt og vil blive mindet som en brav og trofast Kammerat og god Medarbejder. Men ogsaa ud over Landet vil man mindes ham og den Indsats, han har gjort for den Sag, han viede sit Liv.

Povl Andersen, Rø.

Døden har dette Efteraar haft en rig Høst blandt de Kammerater, som har været med i Arbejdet for Landarbejdernes Organisering. Vi meddelte i forrige Nummer af Bladet, at Kredsformand Alfred Christiansen, Kundby, var død. Faa Dage efter indløb der Meddelelse om, at *Povl Andersen,* Rø, var afgaaet ved Døden. Dette Dødsfald indtraf ogsaa, medens vort Forbunds Kongres var samlet. Povl Andersen deltog ikke i denne. Paa Grund af forandret Livsstilling var han gaaet over i en anden Organisation, men han var før Sammenslutningen meget aktiv Deltager i Organisationsarbejdet blandt de bornholmske Landarbejdere. Først som Bestyrelsesmedlem, senere som Formand for Kredsorganisationen derovre, og ved Sammenslutningen var han Medlem af Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

Som saa mange andre yngre dygtige Organisationskammerater kom han fra D. s. U., i hvis Arbejde han havde været med fra sine allertidligste Ungdomsaar.

Vi som har kendt ham og arbejdet sammen med ham indenfor Landarbejdernes Organisation vil altid mindes Povl Andersen som den gode Kammerat og dygtige Medkæmper, han var.

M. O.

Fra Arbejdsmarkedet

Kuskene — Vognmand Fru Sichlau. Overenskomsten fornyet, idet det er tiltraadt, at Overenskomsten der gælder mellem Centralforeningen af Vognmænd i København og Omegn og Kuskenes Fællesforbund, bliver gældende for Firmaet.

Chaufførerne og Lager- og Pakhusarbejderne — Falck's Redningskorps. Overenskomsten fornyet for 2 Aar med Ret til Opsigelse i 1939. Arbejdstiden for Redderne er nedsat, saaledes at der fra 1. April 1940 findes 24 Timers Tjeneste med efterfølgende Fridøgn. Samtlige Lønninger er forhøjet med ca. Kr. 5,00 pr. Uge, saaledes at Lønningerne nu er følgende:

For Redderne de første 3 Maaneder ..... Kr. 45,00 pr. Uge.
For Redderne de efterfølgende 3 Maaneder Kr. 50,00 pr. Uge.

Herefter stigende med Kr. 5,00 pr. Uge hver 6te Maaned indtil Kr. 70,00 pr. Uge. Efter 5 Aars Tjeneste fastsættes Lønnen til Kr. 75,00 pr. Uge. Naar der udføres Tjeneste som Vognførere ved Udrykninger og Sygetransport, betales der 35 Øre ekstra pr. Time. Chaufførernes Løn er fastsat til de første 2 Aar Kr. 75,00 pr. Uge, derefter Kr. 78,00 pr. Uge. Samtlige andre Timelønninger og Ekstrabetalinger er forhøjet tilsvarende som Ugelønnen. Endvidere er der opnaaet Enighed om, at Stationerne »Damsø« og »Ørnegaarden« fra 1. Oktober 1938 falder ind under de københavnske Overenskomster, dog saaledes at Arbejdstidsspørgsmaalet først helt er løst fra og med 1. April 1940. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Hillerød — Zoneredningskorpset. Overenskomst oprettet, idet man har tiltraadt den til enhver Tid mellem Forbundet og Falcks Redningskorps gældende Overenskomst.

Søllerød — Nordsjællands Entreprenørforening. Overenskomsten fornyet. Lønnen ansættes til Kr. 70,00 pr. Uge. Iøvrigt gælder den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Chaufførernes Fagforening gældende Standard-Overenskomst af 5. April 1938 med Undtagelse af Reglerne for Af- og Paalæsning, idet disse Satser er indbefattet i ovennævnte Ugeløn.

Aalborg B. — Forbrugs- og Spareforeningen af 1872. Overenskomsten fornyet, Arbejdstid 8 Timer. Lønnen:

14—16 Aar Kr. 22,00 pr. Uge.
16—18 Aar Kr. 25,00 pr. Uge.
over 18 Aar Kr. 35,00 pr. Uge.

Overarbejde betales efter Kuskenes og Chaufførernes Overenskomst. Under Ulykkestilfælde fuld Løn i 13 Uger med Fradrag af henholdsvis Kr. 2,00 og Kr. 3,00 pr. Dag for Bude under og over 18 Aar. Opsigelse: Udløber sammen med Kuskenes og Chaufførernes Overenskomst.

Chaufførerne — Hovedstadens Brugsforening. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 75,00. Kr. 50,00 pr. Kvartal i Beklædningstilskud. Overarbejde 25, 33, 50 og 100 pCt. 12 Dages Sommerferie. Løn under Sygdom i 12 Dage minus Kr. 3,00 pr. Dag. Under Ulykkestilfælde fuld Løn i 4 Uger minus Kr. 3,00 pr. Dag og derefter i 8 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, men med Opsigelse i 1939.

Chaufførerne — Hovedstadens Fløde Is. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. 1 ugentlig Fridag. Hvis der undtagelsesvis arbejdes paa Fridagen, betales der herfor Kr. 14,44 for denne Dag. Ugeløn Kr. 75,00. Dagløn for Lastvognschauffører Kr. 11,24 eller Ugeløn Kr. 64,75. Salgschauffører erholder i Tiden $^1/_5$—$^1/_9$ Kr. 78,65 + 1 pCt. af Salget. I Tiden mellem $^1/_9$—$^1/_5$ er Ugelønnen Kr. 78,65. Kr. 2,00 pr. Dag i Tærepenge for Landture. Overarbejde 25, 33, 50 og 100 pCt.. ½ Dags Ferie for hver paabegyndt 25 Dages Arbejde, efter 1. April 1939 efter Ferieloven. Ulykkesforsikring Kr. 4,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Aabyhøj — Aaby Kommune. Der er afsluttet ny Overenskomst mellem Parterne. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 142 Øre. Overtidsbetaling i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Ferie i Henhold til Ferieloven med tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1938. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til 1. April 1939.

Langaa — Langaa-Sdr. Vinge-Torup Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er opnaaet Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Alm. Overtidsbetaling. Timeløn 118 Øre. Skærveslagning Kr. 8,80 pr. kbm for 6 cm Skærver. Timeløn og Akkordpriser reguleres efter Entreprenøroverenskomsten. Opsigelse i Henhold til Reglerne mellem Hovedorganisationerne. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Dagpenge ved Ulykke 4 Kr. fra Dagen for Ulykkes Indtræden.

Randers J. B. — Vorup Kommune og Kristrup Kommune. Der er oprettet ny Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Normal Timeløn 139 Øre. Alm. Overtidsbetaling. Bestemmelse om Ferie. Dagpenge 4 Kr. 50 Øre fra Dagen for Ulykkes Indtræden. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Frøstrup — Tømmerby-Lild Kommune. Ved Forhandling er der opnaaet Overenskomst med Sogneraadet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 118 Øre. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse med 3 Mdr. Varsel. Overenskomsten vedrører kun Arbejdet ved Fuldførelse af Lildstrandvejen.

Fredericia F. A. Goth & Sønners Maskinfabrik. Afdelingen har indberettet, at Firmaet paa den derværende Svovlsyrefabrik udfører et Arbejde med Opførelse af en Jernbeholder, og to af vore Medlemmer, der er beskæftiget ved dette Arbejde, har herfor krævet Tillæg efter Bestemmelsen i Overenskomsten om Jernkonstruktionsarbejde, uden at Kravet er imødekommet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor det oplystes, at de paagældende Arbejdere havde været beskæftiget henholdsvis 60½ og 52½ Time ved Montagearbejde, og for disse Timer indgik Firmaet paa at betale Differencen mellem de for Arbejdet udbetalte 110 Øre og Overenskomstens Mindstetimebetaling plus Montagetillæg, eller med en Efterbetaling af 18 Øre pr. Time for de 113 Timer.

Frederikshavn A. — Frederikshavns Jernstøberi og Maskinfabrik. Afdelingen har indberettet, at vore Medlemmer med de laveste Lønninger har rejst Krav om højere Løn. Endvidere har de rejst Krav om Smudstillæg for Arbejde ved gamle Maskiner, og endelig har Afdelingen klaget over, at Firmaet beskæftiger en Arbejder paa Lageret, som kun aflønnes med Kr. 30,00 pr. Uge. Sagen er behandlet ved Mægling. ad 1) Man enedes om, at 8 navngivne Arbejdere faar deres Timeløn paa henholdsvis 114 og 117 Øre forhøjet med 2 Øre. ad 2) Man enedes om, at der til de med Vaskning af gamle Maskiner beskæftigede Arbejdere ydes et Smudstillæg af 8 Øre pr. Time. ad 3) Under Hensyn til det oplyste sluttedes dette Spørgsmaal.

22. Kreds — Eskjær Teglværk. Overenskomsten fornyet med Eskjær Teglværk for Sæsonen 1938—39 med Timelønnen forhøjet fra 95 til 105 Øre og Akkorderne og øvrige Lønninger forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

22. Kreds (Bindslev Afdeling) — Bindslev Teglværk. Overenskomsen fornyet med Bindslev Teglværk for Sæsonen 1938—39 med Timelønnen forhøjet fra 95 til 105 Øre og Akkorderne og øvrige Lønninger forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Mørke — Ommestrup Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten med Lønningerne forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Timelønnen er herefter 105 Øre.

Nørre Lyndelse har formaaet Direktøren for Fængselsvæsenet til at forhøje Lønningerne for vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Tørvearbejde paa Søbysøgaard Ungdomsfængsel, fra 109 til 118 Øre. Akkordsatserne forhøjes med 6 %.

Oue har fornyet Overenskomsten med Stinesminde Teglværk med Lønningerne forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Bælum — Teglværksejer C. Beck, Smidie. Overenskomsten fornyet med Lønningerne forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Sparkjær — Vognmændene ved Kvosted Grusleje. Afdelingen har fornyet Overenskomsten med Timelønnen forhøjet fra 105 til 118 Øre, og Akkordpriserne forhøjet med 9—10 %.

Kellerup har sluttet Overenskomst med Beslagfabriken Hjerm, Kellerup. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen de første 3 Uger 110 Øre, derefter 120 Øre. For Ungarbejderne er Timelønnen fastsat som i Overenskomsten med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Parterne tiltræder Fælles Værkstedsregler og Ferieordningen i Jernindustrien. Alm. Tillidsmandsregler. Regler for faglig Strid. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940 med sædvanlig Opsigelsesventil.

Vraa — Vraa Em Kommune. I Stedet for den opsagte Overenskomst er der truffet en ny Ordning med Sogneraadet, hvorved Timelønnen er hævet til 118 Øre. Skærveslagning betales med Kr. 8,40 for 3½ cm Skærver (1¼"). Overenskomsten er tilført Sogneraadets Forhandlingsprotokol og indeholder intet om Opsigelsesfristen.

Kalvehave — Kommunen. Der er afsluttet ny Overenskomst med Kommunen. Alt Arbejde betales efter Entreprenøroverenskomsten med Undtagelse af Vejmandsarbejdet, der lønnes med Kr. 7,25 pr. Dag i Tiden 1. Marts til 1. December og Kr. 6,75 pr. Dag i Tiden 1. December til 1. Marts. Dagpenge ved Ulykke 3 Kr., indtil lovpligtig Forsikring indtræder. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1940. Opsigelsesfrist 3 Mdr. Ved Pristalsudsving ud over 6 % kan Overenskomsten opsiges til Udløb før ovennævnte Dato.

Vojens — Cementvarefabrikant J. Schønning, Vojens. Efter nogen Tids Blokade er Mesteren indgaaet paa at respektere henholdsvis Overenskomsten med Cementvarefabrikantforening, Overensk. med Haderslev Amts Vognmandsforening og Entreprenøroverenskomsten. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F.

14. Kreds — Stubbekøbing-Nykøbing-Nysted-Banen. Overenskomst oprettet. Timelønnen fastsat til 118 Øre. Der betales alm. Overarbejdstillæg. Under Sygdom ydes 3 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Der beskæftiges fortrinsvis Medlemmer af D. A. F.

Gørlev — A/S Gørlev Cementvarefabrik. Den hidtil gældende Overenskomst er ophævet og Landsoverenskomsten traadt i Stedet for, da Virksomheden er Medlem af Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening.

Lyngby — Entreprenør Brødr. Lassen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Vejle M. — Vejle Lastbilforening, H. C. Nielsen. H. C. Nielsen er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Lastbilforeningen gældende Overenskomst.

Fredericia A. — Statsbanerne. Overenskomst oprettet om Akkordbetaling for Aflæsning af br. æ. Skinner til Baneafdelingens Lager ved Svejseanlæget, Fredericia. Arbejdet omfatter Aflæsning og Stabling, men ikke Sortering af ovennævnte br. æ. Skinner fra Jernbanevogne til Lagerplads ved Svejseanlæget paa Fredericia gl. Station. Til Aflæsning benyttes Statsbanernes transportable Skinnekranvogn. I Akkorden er indbefattet Henlægning af Strøskinner og Afhentning af disse indenfor en Afstand af 35 m, samt Rangering af Vogne ud for Lagerpladserne, medens Afhentning af Strøskinner paa større Afstande samt Ventetid som Følge af anden Rangering, samt af at Kranen maatte komme i Uorden o. l. ikke er indbefattet i Akkorden, men den hertil medgaaede Tid betales med almindelig Timeløn 1 Kr. 23 Øre pr. Time. Betalingen for det Arbejde, der herefter hører under Akkorden fastsættes til ialt 58 Øre pr. t.

Roskilde — Entreprenørfirmaet Stürup & Prosch Jensen. Ved et Møde den 5. Juli d. A. mellem Entreprenørfirmaet Stürup & Prosch Jensen, Carl Jensen, Kolding, og Dansk Arbejdsmands Forbund vedrørende Jordarbejdet ved Sporudfletning vest for Roskilde St., betegnet 3—33 Parcel 1, enedes man om følgende: 1. For Læsning af Tipvogne (1,2 kbm) fast Maal betales under foreliggende Forhold Kr. 1,65 pr. Tipvogn, heri er indbefattet Trækning af Spor i Graven, dog ikke Vedligeholdelse af Sporet. 2. Optrilning af Jord i Snedige betales pr. l. m Dige med Kroner 15,00. (Prisen gælder ikke for Flytning af gammelt Dige). Sten, der fremkommer under Arbejdet, under Punkterne 1 og 2 overtages af Folkene. Transporten af Stenene til Vejen foretages af Firmaet. 3. Afgravning af Muldjord betales pr. kbm med Kr. 1,30. Finder der Overtransport eller Løftning paa Tippen Sted, betales herfor efter Overenskomst. Denne Overenskomst træder i Kraft fra og med Torsdag den 7. Juli 1938.

Helsinge — Entreprenør Hermann Jørgensen. Entreprenøren har underskrevet paa at overholde den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og D. A. F. gældende Overenskomst.

Bramminge — Murermester A. Christensen, Bramminge. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Frederikshavn A. — Entreprenør Østergaard. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for forskudt Arbejdstid er der etableret faglig Voldgift. Enighed er opnaaet i Voldgiftsretten om, at Entreprenørfirmaet til fuld Afgørelse betaler Arbejdet med 30 Kroner.

Holstebro A. — Murermester O. Olsen. Efter at et Kloakledningsarbejde, som var udført af Murermesteren, var afsluttet, blev der foretaget Opmaaling af Mesteren og Sjakformanden i Forening, som viste, at der var indtjent et Akkordoverskud paa 600 Kroner. Mesteren paastod, at der var regnet med forkerte Priser og udbetalte derfor kun 300 Kr. af Overskuddet. Tilsyneladende fandt Arbejdsholdet sig tilfreds hermed, men ved et Tilfælde kom Sagen til Afdelingens Kundskab, som fandt Sagen mistænkelig og lod foretage en ny Opmaaling, hvorefter der fremkom et Akkordoverskud paa ialt Kr. 1466. Denne Opgørelse blev tilstillet Mesteren med Henstilling om at udbetale dette Beløb minus det alt udbetalte. Mesteren afviste Sagen under Paaberaabelse af, at det tidligere udbetalte Beløb var modtaget uden Protest, hvortil kom, at Sagen var for gammel. Centralforeningen nægtede at imødekomme vor Anmodning om Mæglingsmøde. Ved et senere Møde i Den faste Voldgiftsret maatte Centralforeningen indgaa paa at lade Sagen behandle i H. t. Mæglingsreglerne. Herefter blev afholdt Mæglingsmøde og faglig Voldgift, og ved den faglige Voldgiftskendelse blev Centralforeningen kendt pligtig til at lade foretage en ny Opmaaling i Forening med Fagforeningen og udbetalte Overskuddet i H. t. den ny foretagne Opmaaling. Herefter fremkom der et Akkordoverskud paa Kr. 1463, som er udbetalt Arbejderne.

Jernbane B. — De danske Statsbaner. Ved et Møde i Generaldirektoratet om forskellige Uoverensstemmelser er der opnaaet Enighed om, at der betales det overenskomstmæssige Tillæg for Knækløftningsarbejde for 250 Timer, og at der betales Tillæg for Paasmøring af opretstaaende Plankeværk med Cuprinol samt at der for Arbejde udført i et bestemt Tilfælde om Natten betales 1 Ventetime.

Nørre Sundby A. — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. Efter at en Uoverensstemmelse om hvorvidt Støbning af Jernbetonveje kunde kræves udført i Akkord i H. t. vort Forlangende eller i Timeløn med Tillæg, som Entreprenørforeningen paastod, var afgjort ved faglig Voldgift derhen, at Tildannelse af Jernnettet, Transport og Henlægning skulde være Akkord, medens Støbearbejdet kunde forlanges udført som Timelønsarbejde, har Firmaet støttet af Entreprenørforeningen paastaaet, at de ikke dermed var forpligtet til at afregne Tildannelsen af Jernnet efter de i Overenskomsten fastsatte Priser for Jern i Plader, men at der maatte fastsættes særlige Priser. Spørgsmaalet herom blev ogsaa afgjort ved faglig Voldgift, hvor Opmanden har afsagt følgende Kendelse:

Jernarbejdet ved Vejbetonarbejde betales saaledes: For vandret Transport ved Bæring indtil alt 25 m og Henlægning af de sammenbundne Net betales 3,88 Øre pr. kg plus 6 pCt. For Binding af Net efter: Jern i Plader. For Overskæring af Jern efter: Jern i Dragere og Søjler.

Tikøb — Murermester Gunner Jensen, Harritshøj. I Anledning af, at Mesteren nægtede at betale for Løftning af Jord ved en Grundudgravning, hvor Jorden blev transporteret bort med Hestevogn, og hvor Kørebanen, der var lagt ned i Grunden, var stejlere end 1:50, afholdtes et Mæglingsmøde, der endte resultatløst. Sagen er herefter forelagt en faglig Voldgift, hvis Opmand har afsagt følgende Kendelse: »For det ovennævnte Grundudgravningsarbejde tilkommer der Arbejdsmændene hos Murermester Gunner Jensen, Harritshøj, Kr. 99,36 ifølge Overenskomstens Paragraf 6, litra b., 1. Stk.«

Kolding A. — Murermester P. Jeppesen & Søn, Kolding. Ved et Bygningsarbejde i Tilslutning til en tilstedeværende Bygning, hvor der blev foretaget en Del Nedbrydningsarbejde m. v. opstod der ved Arbejdets Færdiggørelse Uoverensstemmelse om Akkordopgørelsen. Ved det sidste af flere afholdte Mæglingsmøder om denne ret vanskelige Sag opnaaedes Enighed om, at Mesteren til fuld Afgørelse betaler udover det allerede betalte Kroner 175.

Nykøbing F. — Entreprenørerne Schultz & Jørgensen. Ved et Mæglingsmøde den 26. Juli vedrørende Jordarbejdet ved Opfyldningen af Ejegodsbugten er truffet følgende Aftale: Jordlæsning betales med 132,5 pr. kbm alt incl. I Prisen er indbefattet fornøden Sportrækning, Tilkobling af Kolonnen samt øvrige i Graven forekommende Arbejder. Ryddearbejdet og øvrige forekommende Arbejder i Tilknytning til Jordarbejdet betales med Timeløn plus 15 pCt. Akkorden udregnes fra Arbejdets Paabegyndelse og afregnes fra samme Tidspunkt.

Aabenraa — Arkitekt S. M. Sørensen. For Bygning af Stillads ved en Silo opstod Uenighed om Udbetaling af Akkordafsavnstillæg. Ved et Mæglingsmøde er Mesteren indgaaet paa til fuld Afgørelse at betale 50 Kr.

Hillerød — Murermester H. Heinrichsen, Fredensborg. En Uoverensstemmelse om Afregning for en Grundudgravning, herunder Aflønning til Tipmandskabet i Lighed med, hvad Akkordholdet ved Udgravningen tjener, er ved et Mæglingsmøde forligt derved, at Mesteren til fuld Afgørelse af Sagen betaler Kroner 49,00.

Nykøbing F. — Murermester P. Petersen, Nykøbing F. Af Akkordoverskuddet paa en Pudseakkord tilbageholdt Mesteren 13 Kroner, som skulde tjene til Dækning af et Underskud ved et tidligere udført Facadearbejde. I H. t. Bestemmelsen i Overenskomsten om, at Timelønnen er garanteret ved Facadearbejde, klagede vi til Centralforeningen, hvorefter det tilbageholdte Beløb er blevet udbetalt.

Haslev — Entreprenørfirmaet Carlsen & Nilou. Ved Regulering af Vejen fra Haslev over Frerslev, opstod en Del alvorlige Uoverensstemmelser vedrørende Bortkørslen af Jorden og Betalingen til Kuskene, som var besk. ved dette Arbejde. For det første protesterede vi imod, at Entreprenørfirmaet havde overdraget Bortkørselen af Jorden til nogle Landbrugere, dernæst over, at disse Landbrugere beskæftiger nogle uorganiserede Tjenestekarle og Daglejere som Kuske til den for Landbruget gældende Løn. Udover, at Sagen medførte en Arbejdsstandsning, har der været afholdt en Række Møder mellem de forskellige interesserede Parter, herunder ogsaa mellem Forbundet og det under Trafikministeriet sorterende Vejkontor. Sagen blev efter nogen Tids Forløb bragt i Orden derved, at der paa vor Foranledning fra Ministeriet blev tilskrevet Amtmanden over Sorø Amt en Henstilling om, at det tidligere bevilgede Tilskud ikke kunde forventes udbetalt Sogneraadet, medmindre at Sogneraadet sørgede for, at Kørselsarbejdet blev udført af organiserede Arbejdere og betalt med tarifmæssig Løn. Paa Grundlag af denne Skrivelse blev der Travlhed i Sogneraadet med at faa tilvejebragt ordnede Forhold og mellem dette og vor Afdeling blev der umiddelbart herefter afsluttet en Overenskomst, hvorved Sogneraadet gaar ind for at efterkomme de af Ministeriet givne Direktiver og iøvrigt er indgaaet paa at benytte Byens Vognmænd til Bortkørslen af Jorden, dog med Undtagelse af enkelte Tilfælde, hvor den Tilsynsførende af tekniske Hensyn anser det for nødvendigt at benytte Hestekøretøjer.

Næstved — Entreprenør Breijen van den Bout. En hos Firmaet beskægtiget Fyrbøder paa Gravemaskinen blev afskediget uden Varsel. I H. t. den Overenskomst, som han arbejder under, havde han Krav paa 8 Dages Opsigelse og paa Grundlag heraf er Firmaet indgaaet paa at betale ham en Ugeløn.

Aarhus A. — De danske Statsbaner. Der er oprettet Overenskomst om Akkordbetaling for Aflæsning af ca. 200 t Hjulringe og ca. 100 t stort Jern til Centralværkstedets Lagerplads ved Spor 700, Aarhus H. Station. Arbejdet omfatter Aflæsning og Stabling af ovennævnte Partier. Materialerne ordnes efter Størrelse. Til Arbejdet kan anvendes Statsbanernes transportable Kran. I Akkorden er ikke indbefattet Henlægning af Underlag. Den hertil medgaaede Tid betales med alm. Timeløn 1,23 Kr. pr. Time. I Akkorden er indbefattet Henlægning af Strøskinner med Svelleunderlag samt Rangering paa Spor 700 med Materialevognene og Kranvognen. Endvidere er Strygning een Gang med Fernis af det store Jern indbefattet, medens Paamaling af Hjulringe foretages ved Statsbanernes egen Foranstaltning. Jernet vil blive leveret i lavfjælede Vogne. Betalingen for det Arbejde, der herefter henhører under Akkorden, bliver 2 Kr. 50 Øre pr. Ton.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 22 30.-11. 1938 43. Aarg.

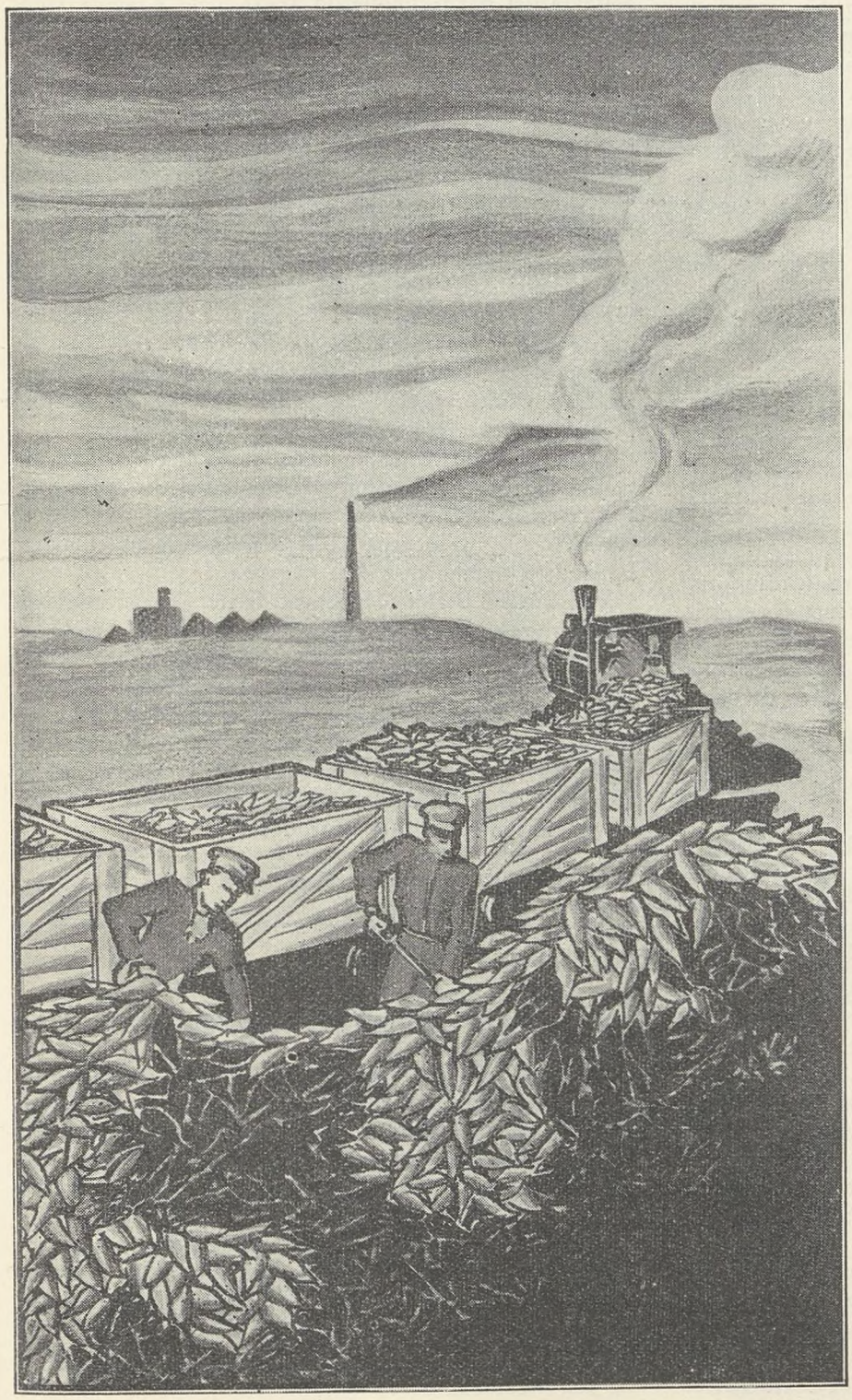

Ved Sukkerfabriken

Om Morgenen tidligt er Folkene mødt,
der pustes og pukles og presses,
Sliddet er surt, som Sukker er sødt,
naar Roe-Toget skal læsses.

Dér borte ligger den store Fabrik,
hvis gule, skinnende Rude
stirrer ud som et sultent Blik,
mod Tipvogns-Toget derude.

Man slider sig svedig og godt beskidt,
et vældigt Værk er præsteret,
før Sukker kan købes krystalklart hvidt,
i enhver Forstand raffineret.

Og vi tænker ikke altid maaske
paa den Sliden, Slæben og Skubben,
som skal til, før vi kan søde vor The,
vor Kaffe og Hyldebærsuppen!

Aage Hermann.

FORBUD MOD OVERARBEJDE

Faa Love har været kommenteret saa meget, som Loven om Forbud mod Overarbejde, og det er bleven sagt — eller paastaaet — at denne Lov var lige upopulær hos Arbejdere og Arbejdsgivere.

At Loven skulde være mindre velset blandt Arbejdere er naturligvis ikke rigtigt, saavist som dens Gennemførelse betød Opfyldelsen af et gammelt Krav, der var dybt rodfæstet i Modvilje mod at udføre Arbejde udover det Timetal, som var fastlagt i alle bestaaende Overenskomster, men naturligvis følte mange Arbejdere rent øjeblikkeligt Afsavnet af den Merfortjeneste, som dette Overarbejde gav og som mange paa Grund af de forhaandenværende Forhold efterhaanden regnede med i deres Indtægt. Men for alle Arbejdere er denne umiddelbare Utilfredshed veget for Glæden over at være medvirkende til at en Del Kammerater ved Lovens Gennemførelse fik en Chance for at vende tilbage til Beskæftigelsesomraadet.

Derimod er det utvivlsomt, at Uviljen mod Loven fremdeles bestaar i Arbejdsgiverkredse, der ved Lovens Gennemførelse blev berøvet en Lejlighed til efter eget Ønske at fortsætte Udnyttelsen af Arbejderne udover den overenskomstmæssige Arbejdstid. Og der er fra denne Side ikke tilsidesat noget — det være sig nok saa tilfældigt — Øjeblik, hvor der var en Fordel at øjne ved at lægge denne Lovgivning for Kritik.

Det bliver saaledes, med al den Styrke, som man fra denne Side er i Stand til at præstere, paastaaet, at Arbejderne har bragt dette Offer for Kammeraterne ganske forgæves, idet der ikke er bleven den Merbeskæftigelse, som forudsat ved Lovens Gennemførelse, men samtidig glemmer man ganske at berette om den Sabotage, der ganske aabenlyst finder Sted mange Steder mod Lovens Bestemmelser, og som naturligvis er i overordentlig Grad medvirkende til at modvirke det Resultat, som er tilsigtet.

Om denne Paastands Rigtighed vidner imidlertid en lang Række af Sager, som efterhaanden er indbragt for det saakaldte Paragraf 7 Udvalg, hvis Opgave det er at behandle Klager over Overtrædelser af Loven. Klager i saa Henseende er af De samvirkende Fagforbund indbragt for Udvalget paa en Række Organisationers Vegne.

For vort Forbunds Vedkommende opstod der i Maj Maaned en Sag mellem Forbundets Sindal Afdeling i Hjørring Amt og Sindal Kommune. Nævnte Kommune havde paa dette Tidspunkt et Vejarbejde under Udførelse, hvor de ved Arbejdet beskæftigede Arbejdere maatte arbejde i 10 Timer. Der skete Henvendelse til Sogneraadet fra Afdelingen, men uden Resultat, idet Sogneraadet paastod, at den vedtagne Lov ikke havde Adresse til Sogneraadene, men udelukkende tog Sigte paa Fabriksvirksomheder.

Derefter blev Sagen paa Foranledning af Hovedkontoret indberettet til De samvirkende Fagforbund, der udfærdigede Klage til Paragraf 7 Udvalget over Sogneraadets Tilsidesættelse af Lovens Bestemmelser. Resultatet blev derefter en kriminel Retssag mod Sogneraadet for det paaklagede Forhold.

Sagen behandledes for Retten i Hjørring den 3. Oktober. Her mødte Sogneraadsformanden, Gdr. Martin Hejselbæk, Rømer, som anklaget paa Sogneraadets Vegne. Han erkendte, at Sogneraadet i Tiden fra 1ste April til 1ste Juli 1938 havde beskæftiget ialt 9 Arbejdere ved et Vejarbejde i Sindal, og at den daglige Arbejdstid havde været paa 9 Timer. Sogneraadsformanden blev derefter gjort bekendt med Bestemmelserne i Loven om Forbud mod Overarbejde og forklarede derefter, at Kommunen i Fællesskab med 3 andre Kommuner ejede den ved Vejarbejdet benyttede Tromle, der skulde anvendes efter Tur indenfor de interesserede Kommuner, dette medførte, at der hvert Aar i Marts Maaned blev lagt en Plan for det fælles Arbejde. Han erkendte, at Sogneraadet, efter Arbejdets Paabegyndelse, havde modtaget Henvendelse fra Arbejderne, der havde paastaaet, at Arbejdstiden var ulovlig og derfor krævet denne nedsat til 8 Timer daglig. Sogneraadet havde imidlertid afvist dette Krav af Hensyn til den med de andre Kommuner om Arbejdsplanen trufne Aftale og han tilføjede, at Kommunerne ikke under Planlæggelsen af Arbejdet havde været opmærksom paa, at Loven om Forbud mod Overarbejde omfattede Arbejde for Kommunerne. Endelig udtalte Sogneraadsformanden Ønsket om, at Sagen udsattes, saaledes at der blev givet Sogneraadet Lejlighed til at konferere med en Sagfører. Dette Ønske blev imødekommet af Retten.

Den 12. Oktober blev Sagen paany behandlet for Retten, og nu havde Sogneraadsformanden faaet en anden Opfattelse af Loven. Han forklarede, at Sogneraadet havde haft Møde og var bleven enig om at erkende Forseelsen samt vedtage en Bøde. Derefter vedtog Sogneraadsformanden en Bøde til Statskassen paa 100 Kroner. Forvandlingsstraffen ansattes til 8 Dages Hefte.

Saaledes endte denne Sag. Men der er her kun Tale om en enkelt, medens der som allerede omtalt i det foregaaende er adskillige andre af samme Art om hvilke, der er rejst Klage, og formentlig findes der udover Landet mange lignende Tilfælde, som ikke er paatalt.

Vi henleder derfor Afdelingsledernes Opmærksomhed paa Forholdet og anmoder om, at der maa blive holdt et vaagent Øje med mulige Overtrædelser af Loven, saaledes, at Paatale kan finde Sted i størst muligt Omfang. Det gælder nemlig ikke alene Lovens Overholdelse, men i lige saa høj Grad at skaffe den størst mulige Beskæftigelse til vore arbejdsløse Kammerater, og dermed ogsaa Beviset mod Lovens Modstandere over for Paastanden om, at Loven har virket modsat det tilsigtede.

R—dt.

Lov om Snekastning

Som bekendt har Rigsdagen i afvigte Samling vedtaget en ny Lov vedrørende Snekastning. Medens dette Arbejde efter den gamle Snekastningslov udførtes som ulønnet Pligtarbejde af Grundejerne og de med dem ligestillede Brugere af Ejendomme, blev Arbejdet kun i ganske enkelte Tilfælde udført som Lønarbejde.

Den nye Lov medfører paa mange Omraader, men særligt paa det lønmæssige, meget væsentlige Ændringer, hvilket i høj Grad berører vore Interesser, hvorfor det vil være af stor økonomisk Værdi for Afdelinger og Medlemmer at kende de vigtigste Bestemmelser i Loven og paa Grundlag deraf udnytte den i fuldt Omfang, og

vi skal derfor til Orientering fremsætte følgende Bemærkninger.

Efter Lovens Bestemmelser skal Snekastning paa Amtsvejene fremtidig finde Sted som lønnet Arbejde enten ved, at Amterne selv lader leje Arbejdskraft til Snekastning, eller ved at lade det udføre af Entreprenører efter afholdt Licitation. Kun i Tilfælde, hvor Snefald sætter saa stærkt ind, at det er ugørligt at skaffe tilstrækkeligt lejet Mandskab til, at Snerydningen kan ske tilstrækkelig hurtigt og effektivt, kan Amterne gøre Brug af Pligtarbejde udført af Grundejerne. I Sognekommunerne kan Snerydningen ske efter Sogneraadsbeslutning enten som lønnet Arbejde eller som ulønnet Pligtarbejde eller ved en Kombination af begge Dele.

Udføres det som Pligtarbejde, sker det ved, at der efter nærmere i Loven fastsatte Regler paa Ejendommene udskrives fornødent Mandskab, alt i Forhold til den paa Ejendommen hvilende, skattepligtige Ejendoms- og Grundskyld.

Det maa imidlertid antages, at de allerfleste Sognekommuner i stor Udstrækning vil ophæve det hidtidige Pligtarbejde, eftersom Snekastningsloven giver de Kommuner, der lader Snekastningen ske ved Hjælp af lejet Mandskab, Ret til store Tilskud fra den Fond, der dannes af Afgifterne af Motorkøretøjer og Benzinskatter.

En Betingelse for, at Kommunerne faar Adgang til disse Tilskud, er, at visse, nærmere i Loven fastsatte Bestemmelser overholdes. Loven bestemmer saaledes, at for saa vidt Snerydningen af Amts- og Kommuneveje udføres som Lønarbejde, refunderes der dem forlods af Motorskatten 50 % af de med Snekastningen forbundne Udgifter, medens Resten af Udgifterne kan opføres paa de respektive Kommuners Vejbudget med Adgang til Refusion fra den Andel i Motorafgifterne, der iøvrigt tilkommer Kommunerne. En Betingelse for forlods af Motorskatterne at faa 50 % af Snekastningsudgifterne dækket er endvidere, at der til Snekastningen anvendes »fortrinsvis Familieforsørgere og blandt disse atter fortrinsvis Lønarbejdere«. Heraf følger, at Snekastning, der udføres ved lønnet Arbejdskraft, først og fremmest er forbeholdt Lønarbejdere, der er Familieforsørgere, og først naar alle disse er kommet i Arbejde, kan der antages andre Familieforsørgere, selv om disse ikke opfylder Betingelserne for at kunne optages i en Arbejdsløshedskasse, f. Eks. Husmænd, selvstændige Næringsdrivende og lignende. Disse maa dog selv møde og udføre Arbejdet. En Gaardmand vil saaledes ikke til lønnet Snekastningsarbejde kunne sende sin Tjenestekarl. Først efter at disse andre Familieforsørgere har faaet Beskæftigelse, aabnes der Adgang for den ugifte Lønarbejder til at faa Snekastningsarbejde, uanset om den ugifte Lønarbejder er arbejdsløshedsforsikret eller ikke.

Som Lønarbejdere betragtes i denne Forbindelse Arbejdere, der i Henhold til Lov-Bekendtgørelse Nr. 185 af 15. Maj 1937 om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring anses som Lønarbejdere. Herved forstaas saadanne Arbejdere, som enten er arbejdsløshedsforsikrede, eller som opfylder Betingelserne for at kunne blive det.

Selv om det for vor Organisation maa virke utilfredsstillende, at den uorganiserede Lønarbejder stilles paa lige Fod med den organiserede Arbejder og har Ret til at faa Beskæftigelse før den ugifte Arbejder, der er Medlem af sin Organisation, maa det dog antages, at Bestemmelsen ikke i Praksis vil virke saa rigoristisk, som det kunde se ud til paa Papiret.

Med Hensyn til den Betaling, der skal ydes for Snekastningsarbejde, gælder, at i Kommuner, hvor vore Afdelinger ikke har nogen Overenskomst med Sogneraadet, skal Arbejdet betales med den Timeløn, der er fastsat i Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og vort Forbund, altsaa for Tiden 118 Øre plus de alm. gældende Tillæg for Over-, Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde i Tilfælde, hvor dette finder Sted.

Bestaar der mellem et Sogneraad og en Afdeling en lokal Overenskomst, skal der betales i Henhold til denne, for saa vidt der i Overenskomsten er fastsat Betalinger, der kan betragtes som gældende for dette Arbejde.

I saa Henseende skal vi pege paa, at Snekastningsarbejde, hvortil der forlods af Motorskatten af Kommunerne stilles Krav om 50 % Tilskud, henføres under samme Kategori af Arbejder som f. Eks. Vejfondsarbejder, hvor det altsaa er en Betingelse, at der betales tarifmæssig Løn.

Hvor der i en lokal Overenskomst er fastsat, at der betales een Timeløn for almindeligt forekommende kommunale Arbejder og en anden for Arbejder med ekstraordinært Tilskud, skal Snekastningsarbejde betales efter sidste Bestemmelse, dersom Kommunerne ønsker at faa de 50 % Tilskud.

Findes der lokale Overenskomster, hvori der kun er een Betalingssats, og denne er lavere end 118 Øre, maa Afdelingerne, hvis der forekommer Snekastningsarbejde, og det ikke er muligt at faa Sogneraadet til at betale de 118 Øre i Timen, give os Meddelelse herom, saaledes at vi paa Grundlag af de i hvert enkelt Tilfælde foreliggende Forhold kan give Afdelingerne den rette Vejledning og derved gøre det muligt paa Basis af den bestaaende Overenskomst at udnytte Loven mest muligt.

I denne Forbindelse maa vi meget stærkt henstille til vore Medlemmer, at der ikke træffes Aftaler eller paa anden Maade gaas paa Akkord med Sogneraadene om mindre Betalinger for Snekastningsarbejde end 118 Øre i Timen.

I Henhold til de Indberetninger og Forespørgsler, vi har modtaget fra mange af vore Afdelinger og Medlemmer, har vi konstateret, at en Del Sogneraad i Efteraaret har fremlagt Lister, hvorpaa de Arbejdere, der ønsker at udføre lønnet Snekastningsarbejde, kan tegne sig. En Del Sogneraad har endvidere den Opfattelse, at kun de paa Listerne opførte Lønarbejdere kan faa Beskæftigelse, naar eventuelt Snefald indtræder, medens de Arbejdere, der er ledige, naar Snekastningen skal udføres, ikke kan komme i Betragtning, fordi de af en eller anden Grund ikke har faaet tegnet sig paa de fremlagte Lister.

I den Anledning skal vi gøre opmærksom paa følgende:

Selv om Sogneraadene har ladet fremlægge Lister, er det en Betingelse for forlods at faa de 50 % Tilskud, at der, naar Snekastningen skal udføres, antages de Lønarbejdere, der er Familieforsørgere, og som er ledige paa det Tidspunkt, Arbejdet skal udføres, uanset om disse har tegnet sig paa de fremlagte Lister eller ikke.

Idet der i det foregaaende er gjort Rede dels for Lovens Bestemmelser paa de Punkter, der tangerer vore løn- og arbejdsmæssige Interesser, og dels for, hvorledes vore Afdelinger kan forholde sig under de forskellige Vilkaar, hvorunder der arbejdes i Kommunerne, henstiller vi, at der gøres, hvad der er muligt for at Lovens Bestemmelser i saa stor Udstrækning som gørligt kan komme vore Medlemmer tilgode.

Chr.

Lastbilen snurrer over det ganske Land!

En af Bilismens store Mænd, Amerikaneren *Henry Ford,* er lige fyldt 75. Paa sin Fødselsdag fik han overrakt en meget interessant Gave. Et gammelt tysk Bilfirma forærede ham nemlig Verdens første Personautomobil, som skal være bygget 1855. Man kan af dette fastslaa, at det er over 80 Aar siden, Bilen blev opfundet. I forrige Aarhundrede blev det mekaniske Køretøj dog meget lidt anvendt. Først efter Aarhundredskiftet kom der rigtig Gang i Bilproduktionen, og saa sent som i Tiden omkring Verdenskrigens Begyndelse var det jo temmelig smaat med de Biler, der fandtes i Danmark. Det erindres da i hvert Fald tydeligt, at det var en hel Oplevelse, naar der omkring 1910 kom Biler kørende gennem en Landkommune.

Først efter Verdenskrigen slog Bilen igennem som det folkelige Befordringsmiddel. I Dag præger den ganske vor Trafik, og næst efter Cyklen er den det mest anvendte Køretøj i Danmark. Her i Landet gaar der ca. 88,000 Personbiler, godt 1500 Rutebiler og Omnibusser, 7800 Drosker og 27,200 Motorcykler med 4600 Sidevogne. Det er et ganske pænt Antal Motorkøretøjer i et Land som Danmark — ikke mindst, naar man ser, at over Halvdelen af disse Køretøjer findes i *Landdistrikterne.* Alene af de 88,000 Personbiler findes de 46,000 i Landdistrikterne. Det siger jo et og andet.

Men det var nu ikke saa meget Personbilerne, der her skal skrives om, men derimod om Vare- og Lastbilerne. Af disse gaar der op mod 40,000 i Danmark. Paa dette Omraade staar vi overfor en enestaaende Udvikling. Den 1. Oktober 1921 var der kun 4679 Lastbiler i Danmark. Nu har vi omtrent 40,000. Netop i dette Tidsrum har Lastbilen gjort mægtige Indhug paa Varetransportens Omraade, ja, man kan vel næsten driste sig til at sige, at saa godt som alle Varer under en eller anden Form transporteres pr. Bil.

Mest bliver Lastbilen dog anvendt til Transport af grovere Varer og Materialer. Lastbilen kører frem, naar Jorden skal bringes væk fra Udgravningen til et Hus, og den drøner frem, naar Sten, Grus, Mørtel og andre Materialer skal føres til Byggepladsen. Den gaar dybt ind i Skovene og henter de sværeste Kævler og de længste Graner; den holder i Grusgrave og Skærvefabriker, brummer i store og smaa Købmandsgaarde, ved Fiskerlejet og i de store Havne, hvor Verdensbaadene gaar ind, tungt lastet med Varer fra hele Jorden. Enhver større Virksomhed har Lastvogn. Fabrikerne henter Raamaterialer pr. Bil og bringer de færdige Varer bort i Bil. Naar Landmanden skal føre en Gris, Ko eller Hest til Slagteriet eller Eksportmarkedet, foregaar det pr. Bil. Fiskehandleren og Jernkræmmeren, Oste- og Mælkemanden, Slagterimanden og Kludekræmmeren — alle kommer de til os i Bil.

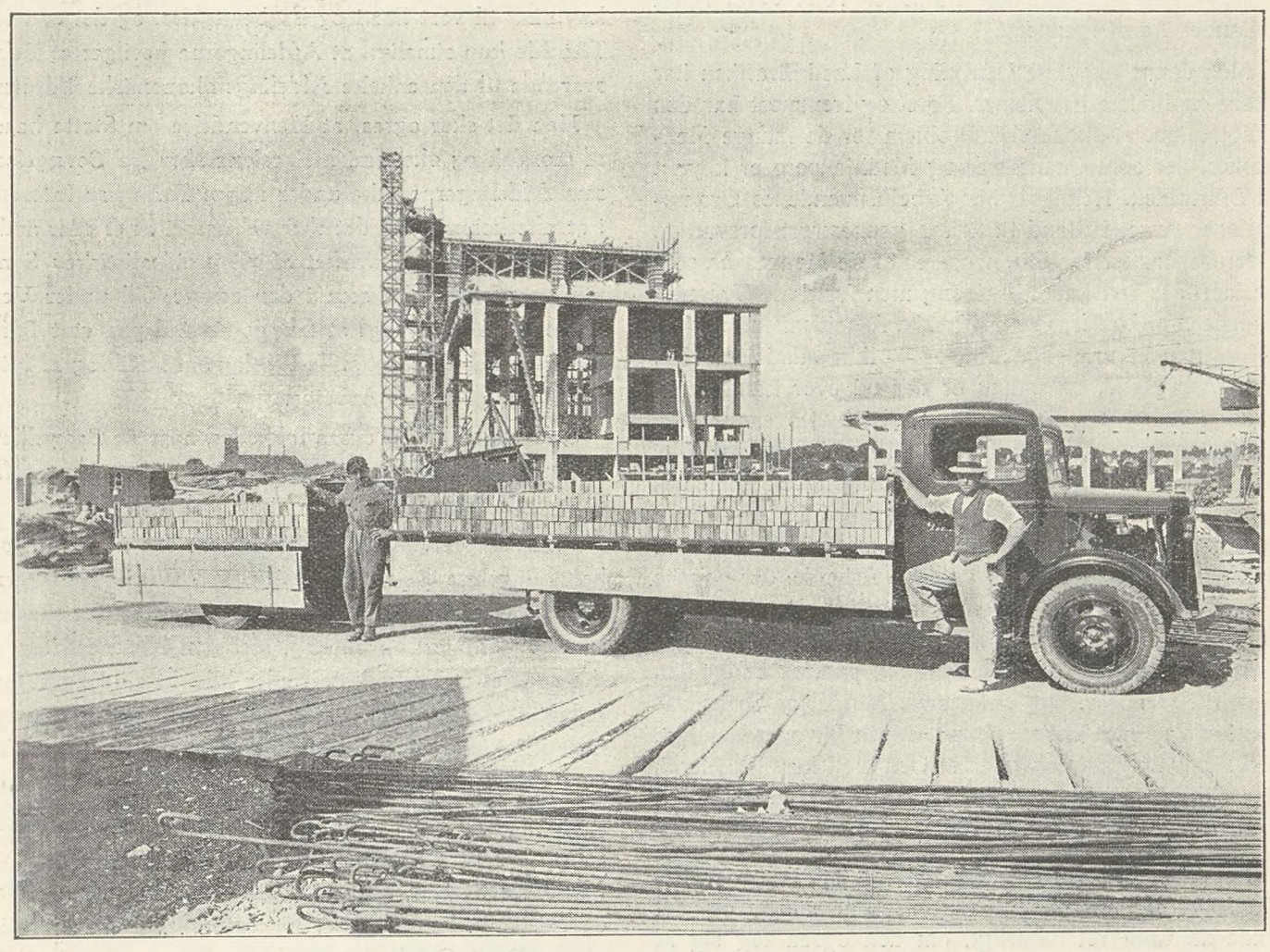

Pr. Lastbil befordres Bananer og Frugt, Æg og Fjerkræ, Korn og Foderstoffer. Og saa godt som al den Mælk, der føres direkte fra Landmanden ind til Byernes Forbrugere, befordres med nogle af de største Lastbiler, der findes i Landet. Naar Fiskeren ved Lolland-Falster eller Sydsjællands Kyst i Løbet af Natten har fanget en Last Rejer, holder Bilen parat ved Havnen Kl. 3 om Morgenen for at føre de smaa røde Skabninger ind til Fiskegrossererne i København. Oppe fra Skagen gaar de store Lastbiler ustandselig mod Hamborg, medbringende det Bytte, som Fiskerne tager ind under den stadige Kamp med Vesterhav og Kattegat. Og Tidens vigtigste Energikilder: Benzin, Olie og Petroleum føres ud til Landets fjerneste Afkroge med de store farverige Tankbiler. Kort sagt: Lastbilen snurrer alle Vegne — i Handel og Haandværk, Industri og Landbrug.

Men hertil kommer endnu en betydningsfuld Anvendelse af Lastbilen. Ud over det ganske Land er der paa Kryds og tværs anlagt Hundreder af Fragtruter, hvor Lastvogne daglig kører til og fra Købstæderne, og som efterhaanden har overtaget en meget stor Del af den Vare- og Godstransport, der ellers foregik pr. Jernbane eller Hestekøretøj. Det er næsten utroligt, hvad en Bil-Fragtmand paatager sig at bringe med paa sin Rute — lige fra Hovedpinepulvere for Maren Sofie i Husrækken — til lange Jernbjælker og do. Stænger til Haandværkerne ude omkring. Mange af Fragtbilerne kommer ud til de fjerneste Afkroge af Landet, og kan de ikke naa ud til hver enkelt Kunde, bliver Varerne afleveret et bestemt Sted i Byen, hvorfra de saa afhentes af Kunden. Der er virkelig noget at gøre for en rask Vognmand og hans eventuelle Medhjælper, Hundreder af større og mindre Ordrer hviler daglig paa deres Skuldre.

Kig f. Eks. en Dag ind i Fragtmandshallen i København — hvilket Liv er der ikke herinde. Snese af store Biler har her Holdeplads, og fra tidlig Morgen til sen Aften bringes der fra den ganske By Varer og Gods af enhver Art ind til denne Central, hvor de saa for-

deles til de sjællandske og lolland-falsterske Fragtbiler. Men tag ogsaa en Aften mellem Kl. 18 og 21 ud paa Landevejene fra København — her vil du møde de tungt belæssede Biler, der for fuld Drøn arbejder sig hjemad, lastet med den mægtige Varestabel, der Dagen efter skal spredes ud til de Hundrede af Kunder i By og paa Land.

Jo, Bilerne bringer nogle Millioner Tons Varer rundt i Landet Aaret igennem.

Men denne mægtige Udvikling af Lastbiltrafiken har skabt en Række Problemer. Først og fremmest har den skabt et social-økonomisk Problem for de mange Mennesker, der som Chauffører og Medhjælpere er knyttet til Biltrafiken. Heldigvis har Arbejdsmændenes Organisationer været i Stand til at faa gennemført forsvarlige Overenskomster for Størsteparten af de Mennesker, som beskæftiges ved Lastbiltrafiken; men før disse Overenskomster oprettedes, var en Række Arbejdsmænd underkastet ganske urimelige Vilkaar — ikke mindst m. H. t. lang Arbejdstid, og endnu er der ud over Landet adskillige Arbejdere, særlig unge, der bydes skandaløse Vilkaar i Retning af lang Arbejdstid og haardt Arbejde. Man kan adskillige Steder se, at Lastbilchaufføren begynder Kl. 4 om Morgenen og bliver ved til 10—11 om Aftenen. Ret mange Aar kan et Menneske ikke holde til dette anstrengende og enerverende Arbejde, der ganske ødelægger Nerverne. Det er simpelthen *Rovdrift,* der drives paa den menneskelige Arbejdskraft, og der maa i den kommende Tid sættes alt ind paa, at en saadan Rovdrift standses. Det virksomste Middel er Organisationens Vej. Men det vil sikkert ogsaa blive nødvendigt, at Lovgivningsmagten taler et Ord med her. En Mand, der sidder ved Rattet 14—16 Timer i Døgnet, er en Fare for Færdselssikkerheden.

For Tiden sidder forøvrigt en Kommission, der beskæftiger sig med hele Fragtbilspørgsmaalet, og det vilde da være ret naturligt, om den ogsaa tog sig af Spørgsmaalet om Arbejdstiden.

Men der er andre Problemer. Jeg tænker her paa hele Omlægningen af Vejene og den nye Behandlingsmetode, som er sat i Værk, og som kræver store Kapitaler fra Samfundets Side. Og sidst, men ikke mindst, er der det store Spørgsmaal om *Farten.* Det er fuldt berettiget, naar der stadig rettes kraftige Angreb paa den urimelige Fart, som mange Lastbiler kører med. Det er Bilernes Indehavere, der tvinger deres Chauffører til at køre en urimelig Fart for at kunne hjembringe saa meget som muligt i Fortjeneste. Konkurrencen er stor og Priserne smaa, men det skal ikke gaa ud over Chaufførerne og den offentlige Sikkerhed.

Bilen er et teknisk Vidunder, men den har lige som saa megen anden Teknik meget mørkt og trist i sit Kølvand.

Det er Organisationernes og Samfundsmagtens Sag at bringe ordnede og forsvarlige Forhold til Veje.

V. N.

Bevilling af Tilskud i Afdelingerne

Det hænder, at der med større eller mindre Mellemrum sker Henvendelser til Forbundets lokale Afdelinger om at yde Tilskud til et eller andet Formaal.

En Del af disse Anmodninger kommer fra Organisationer, som paa den ene eller anden Maade har fast Tilknytning til vort Parti og Fagbevægelse, og det er i saa Tilfælde kun rimeligt, at Afdelingerne bevilger et Beløb svarende til den enkelte Afdelings økonomiske Ydeevne.

Men det sker ogsaa, at Henvendelse om Støtte baade af moralsk og økonomisk Karakter sker fra Bevægelser, som Afdelingerne ikke under nogen Form har Interesse i at efterkomme. Og det sker vel ogsaa, at et eller andet Medlem, som er paavirket af »hyperidealistiske« Synspunkter, fra Kredse som i den senere Tid under Venskabs Maske har søgt at trænge sig ind paa vort Parti, lader sig forlede til at stille Forslag om Bevilling af Midler til disse Kredses Arbejde.

Undertiden er det ogsaa lykkedes, naar de Paagælden de har gennemført en trættende Argumentation, at faa et — i de fleste Tilfælde — ringe Beløb bevilget.

Men selv om det er almindeligt at det drejer sig om betydningsløse Beløb talmæssigt set, maa Afdelingerne dog advares mod at vise Beredvillighed overfor saadanne Anmodninger og Forslag, idet den Kendsgerning, at der er ydet et Tilskud stort eller lille, kan udlægges paa fejlagtig Maade — eller udnyttes af de Kredse, som opnaar Tilskudet til Agitation for Formaal, der staar Arbejderklassens Interesser fjernt.

Det er jo uimodsigeligt saaledes, at de Presseorganer som staar til de omtalte Kredses Raadighed har givet Meninger til Kende, hvoraf der kun kan udledes Had og Mistænkeliggørelse overfor Arbejdernes Organisationer og Parti. Og da det som bekendt er en daarlig Fugl, der besudler sin egen Rede, bør enhver Arbejder, som er sig sit Ansvar bevist overfor sin Organisation og Parti, holde sig for god til at medvirke ved saadanne Tilskuds Bevilling.

Rettelse til Formandens Beretning

I Fagbladets Nr. 20 bragte vi Afslutningen af Formandens mundtlige Kongresberetning, og her er der paa Side 396, Sp. th. 6'te Lin. fra neden i Afslutningen af en Omtale vedrørende en Grænseoverenskomst mellem vort Forbund og Brolæggerforbundet anført Ordet »Gene«, hvilket er ganske meningsforstyrrende, der skulde i Stedet have staaet »Glæde«.

EKSKLUSIONEN VAR BERETTIGET

Efter gentagne Indberetninger til Bestyrelsen for Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Afdeling i Helsingør var denne bekendt med, at et af Afdelingens Medlemmer, som var beskæftiget paa Skibsværftet i Helsingør, til Stadighed overtraadte de givne Regler for Overarbejde og fortsatte saaledes, uagtet den stedlige Tillidsmand havde paatalt Overtrædelsen gentagne Gange.

Dette Forhold foranledigede Bestyrelsen til at fremsende følgende Skrivelse til det paagældende Medlem.

Hr. Værftsarbejder Bernhard Perschke,
St. Annagade 47, Helsingør.

Herved undlader man ikke at meddele Dem, at Bestyrelsen for Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør paa et den 11. ds. afholdt Bestyrelsesmøde har vedtaget at ekskludere Dem af Fagforeningen paa Grund af, at De gentagne Gange har taget Overarbejde i større Udstrækning, end det efter de gældende Regler er tilladt paa Helsingør Skibsværft, og at De er vedblevet hermed, uanset at det er paatalt overfor Dem af Fagforeningens Tillidsmand.

Endvidere er Eksklusionen begrundet ved, at De overfor Tillidsmanden og Bestyrelsesmedlemmer har udtalt Dem paa en grov, usømmelig og fornærmelig Maade. — Endvidere har man Formodning om, at De ogsaa paa andre Maader har modvirket Fagforeningens Interesser.

Eksklusionen, der er sket i Medhold af Fagforeningens Loves § 14, kan efter samme Paragraf bringes for den førstkommende Generalforsamling, hvor De har Ret til at redegøre for Deres Optræden. — Generalforsamlingen afholdes Tirsdag den 26. ds. Kl. 7 i Forsamlingsbygningens store Sal.

Medlemmet udeblev imidlertid fra Generalforsamlingen, og Eksklusionen blev derfor effektiv, hvilket medførte, at Medlemmet ansøgte Frederiksborg Amt om fri Proces til Sagsanlæg mod Afdelingen med Paastand om, at Eksklusionen blev kendt ugyldig, Generhvervelse af Medlemsrettighederne og Erstatning af tabt Arbejdsfortjeneste. Ansøgning herom blev bevilget.

I den derefter paafølgende Sag afsagdes følgende Dom.

Aar 1938, den 1. Juni blev inden Helsingør Købstad med Kronborg østre Birk og Hellebæk Birk samt Hørsholm Birks Ret i Sagen Arbejdsmand Bernhard Perschke, Helsingør, mod Skibs-, Fabriks og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør ved Formanden, Henry Hvidberg, Helsingør, afsagt saalydende

Dom:

Under denne Sag har Sagsøgeren, Arbejdsmand Bernhard Perschke, hvem der ved Frederiksborg Amts Skrivelse af 5. Februar 1938 er meddelt fri Proces, overfor de Indstævnte, Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør ved Formanden, Hr. Henry Hvidberg, nedlagt Paastand paa, at den over for Sagsøgeren den 11. Oktober 1937 foretagne Eksklusion af Fagforeningen kendes ugyldig, at Sagsøgeren indsættes i sine Medlemsrettigheder og at de Indstævnte tilpligtes at erstatte Sagsøgeren hans Næringstab med 56 Kr. pr. tabt Arbejdsuge fra 11. Oktober 1937 at regne, til Genoptagelse har fundet Sted. Subsidiært har han paastaaet en nedsat Erstatning efter Rettens Skøn.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet.

Den Skrivelse, hvorved Sagsøgeren blev sat i Kundskab om Eksklusionen er saalydende:

»Herved undlader man ikke at meddele Dem, at Bestyrelsen for Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør paa et den 11. ds. afholdt Bestyrelsesmøde har vedtaget at ekskludere Dem af Fagforeningen paa Grund af, at De gentagne Gange har taget Overarbejde i større Udstrækning, end det efter de gældende Regler er tilladt paa Helsingør Skibsværft, og at de er vedblevet hermed, uanset at det er paatalt overfor Dem af Fagforeningens Tillidsmand.

Endvidere er Eksklusionen begrundet ved, at de overfor Tillidsmanden og Bestyrelsesmedlemmer har udtalt Dem paa en grov, usømmelig og fornærmelig Maade. — Endvidere har man Formodning om, at De ogsaa paa andre Maader har modvirket Fagforeningens Interesser.

Eksklusionen, der er sket i Medhold af Fagforeningens Loves § 14, kan efter samme Paragraf bringes for den førstkommende Generalforsamling, hvor De har Ret til at redegøre for Deres Optræden. — Generalforsamlingen afholdes Tirsdag den 26. ds. Kl. 7 i Forsamlingsbygningens store Sal.«

Bestemmelsen om Eksklusion af den indstævnte Fagforening findes i dennes Loves § 14 a), der er saalydende:

»Det Medlem, som ikke holder sig Foreningens Love og Vedtægter samt Dansk Arbejdsmands Forbunds Love efterrettelig, gør sig skyldig i større Uorden ved Møderne og festlige Sammenkomster, modarbejder Foreningens Formaal, tager Arbejde paa Steder, hvor dette er nedlagt, udlaaner sin Medlemsbog eller paa offentlige Steder taler nedsættende om Foreningen eller dennes Bestyrelse, kan ekskluderes af Foreningen, men har Ret til paa den førstkommende Generalforsamling at forsvare sin Optræden.«

De paa Helsingør Skibsværft før Overarbejdslovens Ikrafttræden gældende Regler om Overarbejde fandtes i »Aftale angaaende Over- og Skifteholdsarbejde af 20. Juli 1932«, hvis § 1, §2 og § 6 er saalydende:

§ 1. Overarbejde for den enkelte Arbejder maa i Almindelighed ikke overstige 6 Timer pr. Uge, og ingen maa arbejde mere end 16 Timer i Døgnet. .....

§ 2. Værktøj og Driftens Arbejde, saasom Kørekraner, Magasinfolk, Ovne, Forhaling, Dok, Bedding og lignende anses for at falde noget udenfor de almindelige Regler og kan derfor tænkes at være noget anderledes og fastsættes ved Forhandling med Mesteren og Tillidsmanden for den paagældende Klub, idet man dog er enige om, at den ovenfor givne Maximale Begrænsning for Overarbejde i Løbet af 1 Aar ikke væsentlig overskrides.

§ 6. Dispensation fra disse Regler sker ved Forhandling mellem Mesteren og Tillidsmanden for den paagældende Klub, som, hvis de anser det for nødvendigt, forelægger Sagen for henholdsvis Værftets Ledelse og Bestyrelsen for Tillidsmandsinstitutionen. Hvis der ved Dispensation er udført mere end 6 Timers Overarbejde i en Uge, arbejdes der tilsvarende mindre end i § 1 angivet i den følgende Uge.

Sagsøgerens Adfærd er blevet belyst, dels ved Partsforklaring, dels ved Vidneførsel.

Sagsøgeren har selv forklaret, at han sommetider har glemt, at han havde opbrugt sit Overarbejde, men han ved, at det er gaaet andre paa samme Maade. Tillidsmand Bendtsen har kun en to—tre Gange henvendt sig til ham angaaende Overarbejde, og Sagsøgeren har da hver Gang afspadseret, hvad han skulde. Første Gang, han saaledes blev varskoet, gik han, uden at der blev Vanskeligheder. Anden Gang — det var i Efteraaret 1937 — stod Sagsøgeren paa Kranen. Bendtsen kom da hen til ham og sagde paa en irriterende Maade, at Sagsøgeren skulde skrubbe ned, da Bendtsen ikke vilde have mere Vrøvl. Sagsøgeren svarede, at hvis Bendtsen ikke skrubbede af, skulde Sagsøgeren nok faa ham væk. Bendtsen truede da med at faa Sagsøgeren jaget ud af Forbundet. Hertil svarede Sagsøgeren, at han vilde sk... paa Bendtsen og Reglerne. Imidlertid gik Sagsøgeren efter sin Mesters Anmodning hjem for at afspadsere.

Det har været Sagsøgerens Opfattelse, at det var Tillidsmandens Pligt at paase Overarbejdsreglerne, og at det ikke var Sagsøgerens egen Pligt at gaa til Tillidsmanden. Han har da heller aldrig henvendt sig til Tillidsmanden om Tilladelse til Overarbejde. Et Par Gange har Mester Greisholm sendt Sagsøgeren op i Kranen til Overarbejde og sagt, at han nok skulde ordne det med Tillidsmanden. Den Dag, da Overarbejdsloven traadte i Kraft, gik det netop til paa denne Maade. Greisholm sagde, at Sagsøgeren kom til at arbejde over, men saa skulde han blive hjemme Dagen efter, saa der ikke blev Vrøvl med Tillidsmanden. Og Greisholm udtalte netop paa Foranledning af Sagsøgeren, at han nok skulde ordne det med Tillidsmanden.

Sagsøgeren har videre forklaret, at der har bestaaet et daarligt Forhold mellem ham og Bendtsen, og det har været hans Opfattelse, at Bendtsen var ham uvillig stemt. For ca. 1½ Aar siden havde de det første Sammenstød. Sagsøgeren, hvis Gebis var slaaet i Stykker, vilde have Bendtsen til at hjælpe sig til Erstatning. Bendtsen afviste ham og sagde, at han ikke kunde have med det at gøre. Imidlertid hjalp Fagforeningsformanden Sagsøgeren til Erstatning, og Sagsøgeren sagde da til Bendtsen, at han ikke respekterede ham som Tillidsmand. Bendtsen stod ved den Lejlighed med en Mukkert i Haanden og vilde slaa Sagsøgeren. Denne greb fat i ham og smed ham over en Vinkel. Det er rigtigt, at Sagsøgeren har brugt grove Ord mod Bendtsen.

Sagsøgeren har fremdeles forklaret, at Bendtsen engang kom til ham og mindede ham paa en ubehagelig Maade om, at han stod i Restance med sit Kontingent til Fagforeningen. Sagsøgeren betalte saa Restancen, og der skete ikke videre. I Efteraaret 1937

fik Sagsøgeren underhaanden en Opfordring til at betale sin Restance, da der var Planer oppe om at slette ham for Restance. Han betalte da denne den 5. Oktober 1937.

Sagsøgeren har erkendt, at han i Begyndelsen af Oktober 1937, da han var blevet indkaldt til Møde i Tillidsmandsinstitutionen, et Par Gange undlod at komme til Stede. Den ene Gang sagde Mester Greisholm, at det ikke hastede, i det andet Tilfælde vilde Sagsøgeren ikke give Møde. Da han saa endelig indfandt sig og fik foreholdt, at han skulde rette sig efter Reglerne, svarede han: »Jeg tager mig de samme Rettigheder, som alle de andre Arbejdere«. Da han saa fik foreholdt Konsekvenserne af sin Optræden, svarede han: »Hvorfor har I ikke smidt mig ud før«. Grove Ord mindes han ikke at have brugt. Det endte med, at Formanden, Kiilsgaard, gav ham en Advarsel og sagde, at der ikke vilde ske mere.

Sagsøgeren benægter endelig, at det er ham, der har indgivet en anonym Anmeldelse til Politiet om, at der fandt ulovligt Lotteri Sted indenfor Fagforeningen.

Fagforeningsformand Hvidberg har forklaret, at han i 1937 i sin Egenskab af Afdelingsleder modtog Klage over, at Sagsøgeren overtraadte Overarbejdsaftalen og optraadte udæskende overfor Tillidsmand Bendtsen. Spørgsmaalet blev drøftet i et Afdelingsbestyrelsesmøde. Senere blev der fra Klub S, hvortil Sagsøgeren hørte, til Fællesbestyrelsen for Klubberne (Tillidsmandsinstitutionens Bestyrelse) indgivet Klage. Sagsøgeren blev indkaldt, men udeblev 2 Gange. Tilsidst sørgede hans Mester for, at han mødte. Fællestillidsmanden Karl Kiilsgaard foreholdt Sagsøgeren, hvorledes man havde at opføre sig, men Sagsøgeren optraadte paa en udæskende Maade, og da det blev sagt til ham, at Sagen kunde faa Konsekvenser, sagde han: »Hvorfor har I ikke smidt mig ud for længe siden?« Derefter blev der indgivet skriftlig Klage til Afdelingsbestyrelsen, der vedtog at ekskludere Sagsøgeren. Skønt det blev tilkendegivet Sagsøgeren, at han paa Generalforsamlingen kunde klage over Eksklusionen, udeblev han fra Generalforsamlingen. Efter at der var opstaaet spændt Forhold mellem Tillidsmanden og Sagsøgeren, har Sagsøgeren udtalt sig med, at han nok skulde komme Bendtsen og Klubben til Livs. Ca. 8 Dage efter at denne Trusel blev fremsat, blev Bendtsen kaldt til Politiet til Afhøring om et i Klubben stedfundet amerikansk Lotteri. Anmeldelsen til Politiet var anonym.

Tillidsmand Jens Bendtsen har som Vidne afgivet saalydende Forklaring.

Hvis en Mester kræver Overarbejde af en Mand, der allerede har opbrugt sit tilladte Overarbejde, maa Manden gaa til Tillidsmanden for at faa Dispensation. Mesteren skal paase, at Dispensation foreligger og som god Kammerat maa Arbejderen selv sørge for, at denne Regel overholdes. Det er almindeligt, at Arbejderne retter sig efter Tillidsmanden, naar han paataler, at de har haft for meget Overarbejde. Sagsøgeren har imidlertid ikke rettet sig efter Vidnets Henstillinger, men er optraadt udæskende overfor Vidnet. Første Gang, Vidnet henvendte sig til ham, svarede Sagsøgeren: »Jeg vil sk... paa dig og Reglerne!, og jeg vil ikke respektere dig som Tillidsmand med den Tone, du indfører.« Vidnet bestrider bestemt at have optraadt truende overfor Sagsøgeren ved den nævnte Lejlighed. Senere har Vidnet mange Gange maattet paatale ulovligt Overarbejde fra Sagsøgerens Side. Engang havde Sagsøgeren arbejdet 16 Timer i et Døgn. Da han mødte næste Morgen for at gaa i Gang med Arbejdet igen, gik Vidnet op ad Trappen til Kranen for at tale med ham. Sagsøgeren sagde da til ham: »Jeg ved godt, hvad du vil, du kan skrubbe af, ellers skal jeg faa dig ned«. Sagsøgeren har aldrig villet rette sig efter Vidnet, saa Vidnet har været nødt til at henvende sig til Sagsøgerens Mester, Greisholm, for at faa gennemført Sagsøgerens Afspadsering. Det var paa Vidnets Foranledning, at der i Efteraaret 1937 afholdtes Bestyrelsesmøde i Tillidsmandsinstitutionen.

Angaaende Sagsøgerens Restancer har Vidnet forklaret, at han engang paa Foranledning af Kassereren anmodede Sagsøgeren om at bringe sin Fagforeningsbog i Orden. Sagsøgeren opfattede det med Urette som personlig Forfølgning og overfusede Vidnet. Ogsaa umiddelbart før Eksklusionen var Sagsøgeren i Restance.

Arbejdsmand Alfred Andersen har som Vidne forklaret, at han, der er Medlem af Tillidsmandsinstitutionens Bestyrelse og Næstformand i Fagforeningens Tillidsmandsinstitutions Bestyrelse, modtog en Henvendelse fra Klubben S. om at tage sig af Sagsøgerens Optræden, og man bestemte at indkalde Sagsøgeren til et Møde. Vidnet tilsagde personligt Sagsøgeren til at komme til Mødet samme Dag efter Arbejdets Ophør — det maa have været omkring 1. Oktbr. 1937 — Sagsøgeren lovede at komme. Bestyrelsen ventede imidlertid forgæves 1 Time, uden at Sagsøgeren kom. Det er uhørt, at en Arbejder behandler Tillidsmandsinstitutionen paa den Maade. Næste Morgen fik Sagsøgeren Tilsigelse til at komme til Møde, men udeblev paany og kom først efter endnu en Henvendelse. Paa Mødet udviste Sagsøgeren en ualmindelig grov Opførsel. Skønt han blev tiltalt roligt og høfligt, brugte han Vendinger som, at han vilde sk... paa Tillidsmændene og blæse dem et Stykke. Da han blev mindet om de mulige Konsekvenser af hans Optræden, svarede han paa samme grove Maade.

Arbejdsmand Karl Kiilsgaard har som Vidne forklaret, at Sagsøgerens Opførsel under Mødet i Tillidsmandsinstitutionen var ualmindelig grov. Det er ikke rigtigt, at der blev givet Sagsøgeren en Advarsel til Afslutning af Sagen. Tværtimod blev det ham tilkendegivet, at Institutionen vilde lade Sagen gaa til Arbejdsmandsforbundet, for at dette kunde tage Stilling til, hvad der skulde gøres.

Arbejdsmand Emil Altenburg har som Vidne forklaret, at han ved, at Tillidsmanden tit og mange Gange har været i Lag med Sagsøgeren om dennes Overarbejde, men Sagsøgeren har afvist ham. Da Tillidsmanden i Efteraaret 1937 havde været oppe i Kranen for at faa Sagsøgeren til at afspadsere Overarbejde, men uden Resultat, henvendte Vidnet sig til Sagsøgeren og raadede ham til at afspadsere og holde Reglerne, andet kunde jo ikke nytte. Sagsøgeren udtalte sig imidlertid meget afvisende og sagde, at han vilde sk... baade paa Klubben og Fagforeningen.

Endelig har Arbejdsmand Charlie Carlsen forklaret, at han engang hørte Sagsøgeren og Altenburg skændes i Værkstedet. Vidnet spurgte bagefter Sagsøgeren, hvad der var i Vejen. Han fortalte, at man var ude efter ham for Overarbejde og at Bendtsen havde været oppe i Kranen. Sagsøgeren havde da villet smide ham ned og havde lovet ham Øretæver. Yderligere udtalte han, at han vilde sk... paa Fagforeningen og Bestyrelsen.

Mester Greisholm har som Vidne forklaret, at Sagsøgeren har arbejdet under ham. Det var Vidnets Opgave at besætte Kranen med en Fører, men de andre Mestre kunde ogsaa bruge Kranen, saa Vidnet har ikke haft Kontrol med Sagsøgerens Arbejde. Vidnet har betragtet det som sin Ret og sin Pligt at henvende sig til vedkommende Tillidsmand i de Tilfælde, hvor en Arbejder havde opbrugt sit Overarbejde. Han vilde ikke kunne erindre noget Tilfælde, hvor Sagsøgeren har oplyst for ham, at han ikke uden Dispensation kunde arbejde over. Han husker derimod, at Tillidsmanden et Par Gange har henvendt sig til ham om Sagsøgerens Overarbejde. Den sidste Gang kom Tillidsmanden og sagde, at Sagsøgeren havde arbejdet til Kl. 2 om Natten og nu var paa Arbejde igen Kl. 7. Vidnet sendte straks Sagsøgeren hjem. I det første Tilfælde forholdt det sig paa lignende Maade.

Pladsmester Poul Jensen har forklaret, at den af Sagsøgeren som Reservemand førte Kran i mange Tilfælde benyttes ved Skibslosning, og Sagsøgeren er ofte blevet varskoet til Overarbejde gennem Vidnets Sjakformand. Vidnet har ikke foretaget Undersøgelse af, hvorvidt Sagsøgeren maatte have Overarbejde, da han ikke sorterede direkte under Vidnet, og har ikke henvendt sig til Tillidsmanden derom. Hos Vidnet var det Sædvane, at Arbejderne selv sagde til, naar de havde opbrugt deres Overarbejde. Det har været umuligt for Vidnet selv at føre Kontrol, da han har haft 250 Mand i Arbejde under sig og har haft uhyre travlt. I Vidnets Afdeling er der ingen, der er i Stand til at føre Kran. I Skibsbyggeriet er der 3—4 Mand, der kan det.

Ifølge Oplysninger fra Skibsværftet har Sagsøgeren i 1936 haft 127 Overarbejdstimer og afspadseret 38½ Time. I 1937 har han haft 154 Overarbejdstimer og afspadseret 35 Timer. Det er dog samtidig oplyst, at der for andre Arbejderes Vedkommende foreligger endnu større Overarbejdstimetal med ganske ringe Afspadsering.

Det maa nu efter det oplyste antages, at Sagsøgeren i videre Omfang end af ham forklaret har overtraadt Reglerne for Overarbejde og har tilsidesat de ham i saa Henseende givne Tilrettevisninger. De indstævnte har da i Lovens § 14 haft Hjemmel til at ekskludere Sagsøgeren. Denne vil herefter ikke kunne gøre Krav paa Erstatning hos de Indstævnte for Næringstab. Da det imidlertid ved det oplyste er sandsynliggjort, at Overarbejdsordningen ikke fuldt ud har været gennemført, ligesom der synes at have været nogen Uklarhed med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der har foreligget nogen Pligt for Arbejderne til at passe paa, at de ikke fik mere Overarbejde end tilladt ved Aftalen af 20. Juli 1932, Forhold der til en vis Grad kan anføres til Undskyldning for Sagsøgeren, findes de Indstævnte nu at burde tilpligtes at genoptage Sagsøgeren som Medlem.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Intet Stempelforhold.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør ved Formanden Hr. Henry Hvidberg, bør genoptage Sagsøgeren, Arbejdsmand Bernhardt Perschke, som Medlem.

Denne Udgang af Sagen tilfredsstillede ikke Sagsøgeren, og han appellerede derfor Sagen til Østre Landsret med Paastand om, at Eksklusionen kendes ugyldig, og at Afdelingen kendes pligtig at genoptage Sagsøgeren i hans tidligere Medlemsrettigheder samt til at betale ham en Erstatning efter Rettens Skøn, dog ikke udover 3000 Kroner.

Men heller ikke ved Østre Landsret fik det ekskluderede Medlem Ret, hvilket fremgaar af nedenstaaende Dom.

Aar 1938 den 2. November blev afsagt følgende

DOM

i Sagen V. A. S. Nr. 243/1938: Arbejdsmand Bernhard Perschke, Helsingør,

mod

Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør.

Den indankede Dom, der er afsagt af Retten for Helsingør Købstad m. v. den 1ste Juni 1938, er af Appellanten, Arbejdsmand Bernhard Perschke, hvem der er meddelt fri Proces under Anken, indanket i Henhold til Justitsministeriets Tilladelse af 12. Juli 1938 med Paastand, at den overfor ham den 11. Oktober 1937 foretagne Eksklusion af Fagforeningen kendes ugyldig, og at Indstævnte, Skibs,- Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør, tilpligtes at genoptage ham som Medlem og indsætte ham i hans tidligere Medlemsrettigheder samt til at betale ham Erstatning efter Rettens Skøn, dog ikke udover 3000 Kroner.

Indstævnte procederer til Frifindelse imod at optage Appellanten som nyt Medlem af Fagforeningen.

Under Domsforhandlingen er der afgivet Forklaring af Appellanten, Fagforeningsformand Henry Hvidberg, Arbejdsmand Jens Bendtsen, Skibsbygger Henning Johansson, Arbejdsmand Martin Rasmussen, Arbejdsmand Charlie Bernhard Carlsen og Arbejdsmand Oscar Perschke.

Efter de i Sagen foreliggende Oplysninger maa det anses for godtgjort, at Appellanten gennem Overtrædelse af Reglerne for Overarbejde og overfor Paatale heraf er optraadt i klar Modstrid mod Foreningens Formaal. Den indankede Dom vil herefter være at stadfæste med Hensyn til Eksklusionen. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Genoptagelse vil Dommen efter det foreliggende ligeledes være at stadfæste, men saaledes at Appellanten vil være at optage som nyt Medlem af Foreningen.

Med Hensyn til Sagens Omkostninger forholdes som nedenfor nævnt.

Thi kendes for Ret:

Den indankede Dom bør ved Magt at stande.

I Sagsomkostninger for Landsretten betaler Appellanten, Arbejdsmand Bernhard Perschke, til Indstævnte, Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening for Helsingør, 200 Kroner.

At efterkomme inden 15 Dage efter denne Doms Afsigelse under Adfærd efter Loven.

Der tillægges den for Appellanten beskikkede Sagfører, Overretssagfører P. Sandholt, i Salær 120 Kroner og som Godtgørelse for Udlæg 73 Kroner 85 Øre, hvilke Beløb udredes af det offentlige.

Da ikke mindst Underrettens Dom er særdeles udtømmende ogsaa for saa vidt angaar Beskrivelse af Sagen, vil yderligere Kommentarer være overflødige.

Til den unge Arbejder!

I en af D. s. U. med Henblik paa Agitationen blandt de unge Landarbejdere udgiven Pjece, har vort Forbunds Formand, Axel Olsen, skrevet følgende:

Til Dig, Du unge Arbejder, med det lyse Haab for Din Fremtid, med Din stærke Trang til Selvhævdelse — til at gøre Dig gældende, hør blot disse Ord i en Tid, hvor Usikkerhedsfølelse for Fremtiden — Din Fremtid — har bredt sig blandt os som aldrig før.

Tror Du, at Du er stærk nok til at staa alene, hvor alle andre slutter sig sammen for at værne deres Interesser mod kendte og ukendte Vanskeligheder? Luk Dine Øjne op og se Dig om, og prøv om Du kan mærke nogen Fremgang for den Enkelte indenfor Din Stand, der ikke, naar det kommer til Stykket, er Resultatet af de Manges Fællesanstrengelser. Du har mange Hundrede Tusinder Standsfæller i danske Fagforeninger, for hvem det forlængst er gaaet op, at ene magtede de intet, kun gennem Fællesskabet, Organisationen, kunde den Enkelte gøre sig gældende og faa sine Interesser varetaget.

Det er et haardt Arbejde, der her er gjort for at højne Arbejdernes økonomiske og kulturelle Kaar — haardt, fordi der stadig var nogle, der, maaske som Du, stolede paa deres egne Kræfter eller af ligefrem Dumhed, Ladhed og Ligegyldighed holdt sig udenfor og lod andre gøre det Arbejde, som de dog ikke selv kunde blive fri for at høste Udbytte af.

Er Du en af dem? Er Du en af dem, der stiller sig bagved Hæren og lader dem, der melder sig til Tjeneste, gaa ind i Rækkerne og tage Byrderne og Besværet og Risikoen, gøre Arbejdet ogsaa for Dig? Tænk Dig godt om og tag saa Dit Standpunkt, og Du vil faa at se, at hele Dit ungdomsfriske, frejdige Livssyn, hele Din proletariske Placering i Samfundet, aldeles ikke harmonerer med en saadan Tilbageholdenhed fra at deltage i den Kamp, som stadig foregaar for Dine Øjne, Kampen for at føre Samfundets underste Lag, Arbejderklassen, hvortil ogsaa Du hører, frem til bedre økonomiske og sociale Kaar.

Der er meget at udrette, der er langt igen. Vi er en Hær paa March, men vi mangler Dig i Rækkerne, fordi vi ved, at vi trænger til Dig, og Du til os. Erfaringen er den bedste Læremester, og alle vi Hundredetusinder, der ligesom Dig har haft vor lyse Tro paa Fremtid og egen Evne, har gjort den Erfaring, at ene magter man alligevel intet, men samlet er vi en Magt. Og yderligere ved vi, og det forstaar Du ogsaa, at Hærens Marchtempo bestemmes af den Modstand, den møder paa sin Vej. Vi hævder, og med Rette, at alle, der ikke er med, ret beset er imod.

Se Dig om og brug Dine Øjne godt, Du unge Klassefælle, og Du vil hurtigt opdage, at Samfundsvilkaarenes Uretfærdighed mod dem, der intet har, mod de Besiddelsesløse, kalder til Samling af alle dem, der lider herunder, og alle dem, der ikke med Ligegyldighed ser paa andres og egne vanskelige Kaar.

Vil Du være med her? Vil Du som pligtopfyldende ung Parti- og Fagfælle drage Lære af Erfaringen — en Erfaring, som Du maaske endnu ikke selv har kunnet gøre, men som har været det faste Grundlag for hele den danske organiserede Arbejderstands trofaste Arbejde i Fag- og Partibevægelsen gennem Tiden, der er gaaet — den Erfaring, at ene magter man intet, kun gennem Samling naar man frem.

Vil Du være med? Vi mangler Dig! Kan Du, eller tør Du sige Nej?

A.

NB. Ogsaa til Eftertanke i Hjemmene, hvor de unge vokser op.

Løbende Konflikter

Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bryrup	(Bryrup Imprægneringsanstalt)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hellested	(Hellested Kommune)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kirkerup	(Dræningsmester Kristian Petersen, Lynge Eskildstrup)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Rerslev	(Rerslev Kommune)
Røde Kro	(Rise Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svendborg A.	(Tved Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Uglev	(I/S Søndbjerg Tærskeværk)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)
40. Agitationskreds	(Murerm. N. Petersen, K. Jochumsen, Sdr. Bjært)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Haraldsted	(Haraldsted-Allindemagle Kommune)
Lerup-Tranum	(Lerup-Tranum Kommune)
Odense A. og L.	(Forpagter Buch, Marienlund pr. Odense)
Sindal	(Sindal Kommune)
Svanninge	(Svanninge Kommune)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Niels Storgaard, Karby)

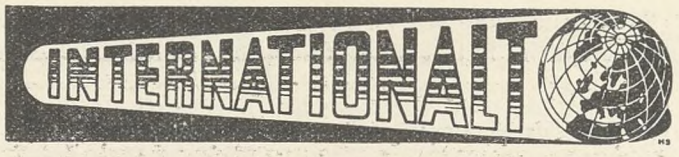

Socialforsikringens Gennemførelse i Australien.

Fra Januar 1939 træder den nye Lovgivning om Socialforsikring (dog ikke Arbejdsløshedsforsikring) i Kraft. Ifølge Loven skal alle Arbejdere — ogsaa i de ikke-manuelle Fag — med en Indtægt paa under 365 £ være socialforsikrede og anmelde sig til en af de statsanerkendte Kasser inden den 1. Oktober. De, der ikke selv melder sig, vil blive anvist Medlemsskab i en Kasse. Loven giver ogsaa Mulighed for frivilligt Medlemsskab for Personer, der tjener mere end den fastsatte Indtægtsgrænse for obligatorisk Medlemsskab, samt for Kvinder, der har tilhørt Forsikringen, men opgiver deres Erhvervsarbejde paa Grund af Giftermaal.

Kontingenterne til Forsikringen varierer fra 4 Pence ugentlig for unge Mennesker mellem 14 og 16 Aar, til 1 Sh. 6 Pence for voksne Arbejdere. Arbejdsgiveren betaler for hver Arbejder det samme Beløb, som Arbejderen selv maa betale. Sygeunderstøttelsen beløber sig til fra 5 til 20 Sh. ugentlig, Invaliderenten fra 10 til 15 Sh. Personer over 65 Aar betaler intet Kontingent, men Arbejdsgiveren skal dog ogsaa for dem betale normalt Bidrag til Forsikringen.

Der ydes ogsaa Understøttelse til Enker og forældreløse Børn. Aldersforsorgen begynder for Kvinder ved 60 Aar, for Mænd ved 65 Aar. Til de normale Satser for Syge-, Invalide- og Aldersforsorgen kan gives Tillæg for hvert Barn under 15 Aar.

Forsikringen vil komme til at omfatte direkte ca. to Millioner Medlemmer. Med disses Paarørende vil Forsikringen ialt komme Halvdelen af Befolkningen til Gode.

Arbejderbevægelsen i Australien har igennem længere Tid virket for en social Forsorgslovgivning, som ogsaa skulde omfatte Arbejdsløshedsforsikring og Ulykkesforsikring. Under den her omtalte Lovs Behandling i Parlamentet udfoldedes store Anstrengelser for at udvide Lovgivningens Rammer, og der rettedes fra Fagforeningsside en Del Kritik imod Bestemmelserne om Bidragsydelserne. Men bortset herfra er Fagforeningerne almindeligvis af den Opfattelse, at den nye Lovs Gennemførelse saa vidt muligt bør ske gennem Fagforeningernes Forsikringskasser. Man bestræber sig for at faa Fagforeningernes Kasser statsanerkendte. En Betingelse for Statsanerkendelse er et Medlemstal paa mindst 2000.

Det australske System er bygget paa samme Grundprinciper som Socialforsorgen i Storbritannien, men saavel Bidragene som Understøttelserne er meget højere.

En særlig bemærkelsesværdig Ting — ikke mindst fordi den er helt ny i det britiske Imperium — er Indførelse af Gensidighedsbestemmelser. Britiske Arbejdere, der er forsikrede i Storbritannien, er understøttelsesberettigede i Australien — og omvendt. Det meddeles, at lignende Bestemmelser tænkes indført i Sydafrika, hvor man ogsaa er ved at indføre en Socialforsikring efter det britiske Princip.

Valg af Sekretærer i det internationale Transportarbejder-Forbund.

Det internationale Transportarbejderforbund afholdt sin ordinære Kongres den 31. Oktober til 5. November i Luxemburg. Til Generalsekretær genvalgtes Edo Fimmen. I Stedet for afdøde N. Nathar valgtes som 2. Sekretær Oldenbroek, der dermed bliver Medlem af Organisationens Generalraad. Samtidig overtager Oldenbroek Sektionen for Søens Arbejdere. Som Sekretær for Jernbane-Sektionen valgtes Tofahrn.

Kongressen vedtog snarest at oprette et Sekretariat for Midt- og Sydamerika. Propagandaen blandt Transportarbejderne skal udvides i de ikke-europæiske Lande. Det er muligt, at der ogsaa bliver Tale om Oprettelse af Sekretariater i andre Dele af Verden.

Hovedbestyrelsesmedlem Oscar Nielsen fylder 50 Aar

Den 7. December bliver Hovedbestyrelsesmedlem Oscar Nielsen 50 Aar. Vi har gentagne Gange tidligere, dels ved Oscar Nielsens Valg til Hovedbestyrelsesmedlem

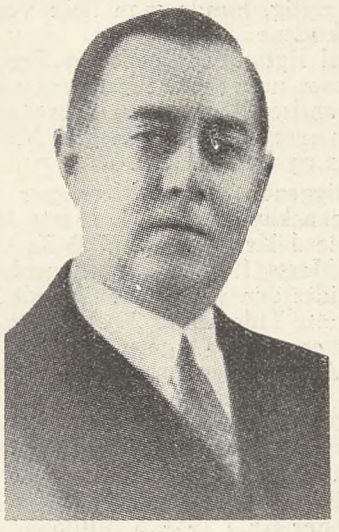

og ved anden Lejlighed omtalt de Data, som knytter sig til Oscar Nielsens Virksomhed i Forbindelse med vort Forbund, og skal derfor ikke gentage.

Oscar Nielsen er jo som bekendt ogsaa Formand for den store københavnske Afdeling af vort Forbund, der omfatter Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdere, hvortil han valgtes i 1935, og fra Kongresserne vil Oscar Nielsen være kendt som en myndig Taler, der ikke mindst med Kraft og Styrke har modarbejdet og talt imod yderliggaaende Elementer, hvis Arbejde kunde være til Skade for vort Forbunds Indflydelse.

Desværre har Oscar Nielsen i det sidste Aar været plaget af Sygdom i ret vedholdende Grad, men heldigvis syntes denne Sygdom nu at være aftagende, saaledes at der er Udsigt til at Helbredet helt kan generhverves.

Vi vil derfor ikke alene i Forbindelse med 50aarsdagen nøjes med at ønske Oscar Nielsen Held og Lykke, men samtidig hermed udtale Ønsket om, at Helbredelsen fortsat maa skride fremad og fuldbyrdes.

Sølvbryllup

Den 7. December kan Næstformand for Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund Viggo Larsen og Hustru Johanne Larsen fejre deres Sølvbryllup.

Sølvbrudeparret har fra deres Ungdom haft Tilknytning til Vesterbro, idet de kun har boet paa Gasværksvej 12 A og i deres nuværende Bopæl Eskildsgade 13, 1., hvor de har skaffet sig en meget stor Vennekreds.

Viggo Larsen blev i sit Barndomshjem indpodet den faglige og politiske Bevægelses Betydning for Arbejderklassen og har fra ganske ung med Iver og Begejstring deltaget som Agitator for vor Presses Udbredelse og Tilgang af Medlemmer til vort Parti. Han afløste for mange Aar siden sin afdøde Fader, Murer Larsen som Formand for 1. Kreds' Vælgerforening, hvis Formand han stadig er.

I 1913 kom Viggo Larsen i Arbejde paa Dansk Industri Syndikat i Frihavnen, hvor han kort Tid efter valgtes som Kammeraternes Tillidsmand, hvilket Hverv han varetog til deres fulde Tilfredshed, indtil han i 1930 valgtes som fastlønnet Sekretær i sit Forbund, i hvis Bestyrelse han allerede var indvalgt i 1917. De Tillidshverv udover de her nævnte, som Kammeraterne igennem de mange Aar har betroet Viggo Larsen, har han ved sit Arbejde bevist at kunne udføre til fuld Tilfredshed, og naar dertil kommer hans gode Humør og kammeratlige Hjælpsomhed vil man forstaa, at han ikke alene indenfor sit Forbund, men ogsaa indenfor den øvrige faglige og politiske Bevægelse kun har skaffet sig Venner. Ogsaa indenfor Kolonihavebevægelsen har han taget Del og været Kasserer i mange Aar for Havekolonien Frederiksdal.

I sit omfattende Arbejde har Viggo Larsen i de mange Aar haft en god Støtte i sin dygtige Hustru, der er be-

kendt for sin Venlighed imod alle, som er kommet i deres Hjem i Foreningsanliggende eller som Gæster.

Der skal derfor ved denne Lejlighed ikke alene lyde en Tak til Viggo Larsen, men ogsaa til hans Hustru Johanne, og hertil føjer vi en hjertelig Lykønskning til Sølvbryllupsdagen.

Den 5. December kan Formanden for Jungshoved Afdeling, Arbejdsmand Peder Olsen og Hustru, Staureby, fejre deres Sølvbryllup. Peder Olsens faglige Virksomhed falder indenfor Jungshoved Afdeling, hvor han medvirkede ved Starten for snart 20 Aar siden, og hvor han har beklædt en Række Tillidshverv igennem Aarene. Saaledes var han blandt andet en lang Aarrække Afdelingens Kasserer, et Arbejde hvor ogsaa Hustruen, Anna Olsen, tog Del med stor Interesse.

I April 1928 valgtes Peder Olsen til Formand, hvilket Hverv han har beklædt siden og varetaget med stor Interesse, forenet med praktisk Indsigt.

Der skal ved denne Lejlighed lyde en Tak til Sølvbrudeparret fra Medarbejderne i Bestyrelsen og Kammeraterne i Jungshoved Afdeling for vel udført Arbejde og aldrig svigtende Kammeratskab, hvortil knytter sig Ønsket om Held og Lykke og fortsat Virke til Gavn for vor fælles Sag i Fremtiden.

J. H.

Sparekasseindskud steget med 1,1 Milliard i 20 Aar trods Krig og Kriseskatter m. m.

Af *L. Th. Arnskov.*

Paa Tider, hvor Samfundet har Brug for Driftskapital, som vanskeligt kan faas ved Laan i Udlandet, melder sig altid Spørgsmaalet om øget hjemlig Opsparing til det foreliggende Kapitalbehov, men naar Talen bliver derom, er man ogsaa sikker paa, at man møder de sædvanlige Indvendinger om, at det ikke kan nytte at spare eller opfordre dertil, naar det offentlige lægger Beslag paa saa mange Penge til Skatter og uddeler saa meget i Understøttelse, at ingen bliver interesseret i at spare.

Da disse Spørgsmaal stadig gaar igen i den offentlige Debat, vil det have sin Interesse at undersøge, hvilken Indflydelse offentlige Foranstaltninger har paa Opsparing. Dette Spørgsmaal skal undersøges i det følgende, men det kan straks siges, at efter de Erfaringer, der foreligger her i Landet fra den sidste Snes Aar, har de offentlige Foranstaltninger kun haft meget ringe Indflydelse paa Sparebevægelsen, og det hvad enten det drejer sig om de ekstraordinære Skatter, vi har haft fra 1915, eller Maximalrenteloven af 1. Maj 1933.

Da enhver Regering maa skaffe Udveje for de Midler, der bruges, maa den selvfølgelig være interesseret i, at Pengene kommer ind, og at Skatterne derfor ikke bliver saa store, at de dræber Spareviljen, saaledes som det paastaas i agitatorisk Øjemed. Af de offentlige Udtalelser, der foreligger i Anledning af de aarlige Sparedage, fremgaar det da ogsaa, at baade den nuværende Statsminister og andre Ministre Gang paa Gang har gjort sig til Talsmænd for en rimelig Sparsommelighed. Under det herskende økonomiske System er det en Nødvendighed for den enkelte Borger som for det hele Samfund (Udtalelse af Statsminister *Stauning* i Anledning af Spareugen 1926). »Der foreligger en Pligt til at tænke paa den stadige Trang til Driftskapital for Samfundet, der kun kan skaffes ved Opsparing« (Sparedagen 1936) o. s. v.

At offentlige Foranstaltninger kun har ringe Indflydelse paa Opsparingen gælder selvfølgelig kun de normale Forhold. Thi under ekstraordinære Situationer har man ofte set, at der fra Statens Side er startet en national Sparekampagne, som ved Appel til Borgernes patriotiske Sindelag har givet Regeringen Midler i Hænde, som den ikke ellers vilde kunne faa. Et Eksempel herpaa foreligger fra Italien under den abessinske Konflikt i 1935. Da det af Folkeforbundets ca. 50 Medlemsstater var besluttet at iværksætte økonomiske Sanktioner overfor Italien og derfor ikke yde dette Land Laan eller Kredit eller anden financiel Hjælp under Krigen, svarede Italien med at starte en *national Sparebevægelse*, der paakaldte alle Borgernes Medvirken ved at spare og rationere. Sparebevægelsen blev indledet den 18. November 1935, Dagen for Sanktionernes Ikrafttræden, og det skete paa den højtidelige Maade, at Dronningen, ledsaget af en Skare romerske Krigsenker, steg op ad Trinene til Monumentet paa den ukendte Soldats Grav og ofrede Kongeparrets Vielsesringe.

Lignende nationale Sparebevægelser saa vi gentagne Gange under Verdenskrigen, f. Eks. i England og Amerika, hvor der rejstes store Laan til Krigens Førelse ved at appellere til Borgernes patriotiske Pligter.

Rent teoretisk kan det paa den anden Side ogsaa tænkes, at en Regering ved store Skattepaalæg kan gøre saa drastiske Indhug i Borgernes Kapitaler, at der faktisk intet bliver at spare, men det kan næppe finde Sted i Virkeligheden. Thi i det lange Løb vilde det — som det engang blev sagt — være at slagte Hønen, der lægger Guldæg.

Hvilken Indflydelse har da *Beskatningen* paa Borgernes Opsparing?

Lige siden 1915 har der jævnligt paa de større Indkomster og Formuer været lagt ekstraordinære Skatter under Krig og Krise, og hvis Teorien om, at Skatterne dræber Spareviljen er rigtig, kunde man ikke vente Opgang i Sparekasseindskudene.

Nu er det vel rigtigt, at Borgernes Penge ikke alene staar i Sparekasser, men ogsaa i Banker og Kreditforeninger og mange andre Steder, men Sparekasseindskudene har dog altid været anset for en god Maalestok for et Folks Sparesans og Sparevilje.

Af den foreliggende Statistik fremgaar det, at Sparekassernes Indlaanskapital den 31. Marts 1917 var naaet op over 1 Milliard Kr. (1.109.313.000 Kr.), men 20 Aar efter, den 31. Marts 1937, var Indskudskapitalen mere end fordoblet, idet den var steget til godt 2,2 Milliarder Kr. Gennem dette Tidsrum af 20 Aar har der i det hele og store været en jævn Opgang, kun afbrudt af Nedgange enkelte Aar, hvor ganske særlige Forhold forelaa og medførte en forbigaaende Nedgang. Saaledes var der fra 1919 til 1920 (Efter-Krigstiden) en Nedgang paa 1,7 Millioner Kr., i 1932 (det vanskelige Valutaaar) en Nedgang paa 9,9 Millioner Kr. og i 1933 en tilsvarende Nedgang paa 7 Millioner Kr. Derefter følger atter Opgang med 18,1 Millioner Kr. i 1934, 5 Millioner Kr. i 1935, en forbigaaende Nedgang i 1936 paa 2,8 Millioner Kr. og atter en Opgang i 1937 paa 8,8 Millioner Kr.

Efter denne Statistik synes *Maksimalrenteloven* af 1. Maj 1933, der havde Gyldighed til Udgangen af December 1934, heller ikke at have haft nogen Betydning. Thi ved den første Opgørelse efter Rentelovens Ikrafttræden, Opgørelsen den 31. Marts 1934, var der som anført den betydelige Opgang paa 18,1 Millioner Kr., og den 31. Marts 1935, da Opgørelsen ogsaa omfattede en Del af Tiden under Renteloven, var der ogsaa en Opgang i Indskudskapitalen, nemlig paa 5 Millioner Kr., altsaa dog mindre end det foregaaende Aar. Tilfældet viser saaledes, at en mindre Nedgang i Renten ikke har nogen væsentlig Betydning for Opsparing, et Forhold, som iøvrigt er almindelig bekendt for dem, der har fulgt Udviklingen af Sparesagen og Spareпropagandaen i de forskellige Lande.

Heller ikke det Argument, der hentes fra *»den lille Sparer«*, har stor Betydning for Sparebevægelsen. Det er sjældent den lille Sparer selv, der klager. Det er den store kapitalistiske Fætter, der klager paa de smaa Spareres Vegne. Var det smaa Sparere, der ømmede sig, vilde der komme et mangetonet Raab. Thi *i Antal* er de smaa Sparere i Sparekasserne de store langt overlegne. Det største Antal Konti er paa under 50 Kr., og kun meget faa Konti er over 2000 Kr. Den 31. Marts 1937 stod der saaledes i de danske Sparekasser ialt 2.216.140 Konti, og disse fordelte sig saaledes: 1.014.493 var under 50 Kr., 353.642 paa 50—200 Kr., 242.389 paa 200—500 Kr., 340.675 paa 500—2000 Kr., 158.762 paa 2000—5000 Kr. og 106.179 paa 5000 Kr. og derover.

I *Penge* kan de smaa Sparere derimod selvfølgelig ikke maale sig med de store. Efter sidste foreliggende Opgørelse over det samlede Indskud paa de forskellige Konti fordelte disse sig den 31. Marts 1936 saaledes:

Under 50 Kr.	12.742.813	Kr.
50— 200 -	37.043.070	-
200— 500 -	75.227.450	-
2000—5000 -	487.988.437	-
5000 Kr. og derover	1.219.645.970	-
I alt	2.180.978.646	Kr.

Ser man paa *Værdien* for Sparerne, er det vanskeligt at sammenligne. Men i Almindelighed kan man regne med, at de 50 Kr. har større Værdi for den lille Sparer end 5000 Kr. for den store.

Naar den lille Sparer ikke klager over de ekstraordi-

nære Skatter, er det en naturlig Følge af, at disse som Regel slet ikke berører ham. De ekstraordinære direkte Skatter, der er paalagt til Krisehjælp og lignende, gaar jo i Reglen ikke længere ned end til Indtægter paa omkring nogle Tusinde og paa Formuer over en vis Størrelse. Den lille Sparer er derfor i denne Forbindelse kun en Talefigur, der er beregnet paa agitatoriske Formaal.

Heller ikke den *sociale Lovgivning* kan være nogen Hindring for Opsparing. De faa Undtagelser, hvor det drejer sig om Personer, som ikke vil arbejde, men leve af det offentlige, betragtes ikke med Velvilje af denne Lovgivning, og de er i det hele saa faa, at de intet betyder i denne Forbindelse.

Den sociale Lovgivning er tværtimod snarere en Opfordring til Sparsommelighed. Selv om der ydes Hjælp under Arbejdsløshed, Sygdom og Ulykker, er det ikke overflødigt at spare. En stor Del af den sociale Lovgivning er jo bygget paa Forsikringsprincippet med Tilskud fra Arbejderne selv. For at betale Kontingent til Arbejdsløshedskasser, Sygekasser, Fagforeninger og andre Foreninger maa Arbejderne derfor fra Dag til Dag lægge Penge til Side.

Gennem Ledelsen af deres forskellige økonomiske Foretagender er Arbejderne ogsaa gennem de senere Aar paa mange Maader blevet skolet i Økonomi og Sparsommelighed. Ligesom de skal spare til Foreningskontingenter, er de interesseret i, at deres forskellige Foretagender hviler paa et solidt Grundlag.

At Arbejderne ikke skulde være interesseret i at spare modsiger ogsaa det Faktum, at over Halvdelen af Indskyderne i Sparekasserne hører til Arbejderklassen og ligestillede Personer.

Kunde man regne med, at Opsparingen fulgte almindelige Fornuftsgrunde, maatte man gaa ud fra, at der bliver sparet mest i de gode Tider og kun lidt i daarlige Tider. Dette er dog ikke almindelig Regel. Under Verdenskrigen, da Pengene flød rigeligt for alle, der ikke skulde leve af fast Løn og jævne Arbejdsindtægter, var der ikke den Stigning i Sparekasseindskudene, som man kunde have ventet, og de Opfordringer, der lød fra snævrere Kredse om nu at spare lidt til onde Tider, blev kun en Røst i Ørkenen.

Paa den anden Side har der i de vanskelige Aar siden 1931 heller ikke været en fortsat Nedgang i Sparekasseindskudene. Af den foreliggende Statistik fremgaar det, at der vel i 1932 og 1933 var nogen Nedgang og atter i 1936 en forbigaaende Nedgang, men iøvrigt synes Opgangen at være fortsat. Bevægelsen gennem de sidste 20 Aar betegner som allerede anført en jævnt fortsat Stigning i Sparekasseindskudene, og de enkelte Aar, der har været Nedgang, kan der paavises særlige Aarsager.

Hvad særligt Landbruget angaar, har vi fra de senere Aars Undersøgelse af Gældsspørgsmaalet det ejendommelige Træk, at Gælden i de gode Tider er steget mest. Af de foreliggende Opgørelser over Landbrugets Pantegæld fremgaar det, at Pantegælden i 1885 var 1275 Mill. Kr., i 1900 paa 1150 Mill. Kr., i 1913 var den 1550 Mill. Kr., i 1920 var den steget til 3000 Mill. Kr., og endelig nu ved sidste Opgørelse fra Gældsudvalget i 1938 var Gælden paa ca. 4 Milliarder Kr.

Det viser sig altsaa her, at under Krigsperioden, da Indtægterne ogsaa flød stærkt for Landmændene, blev Pantegælden forøget fra 1550 Mill. Kr. i 1913 til 3000 Mill. Kr. i 1920, altsaa omtrent en Fordobling.

Taget over en længere Periode, Tiaaret fra 1915 til 1925 blev Gælden forøget med 2 Milliarder Kr. og en aarlig Rentebyrde paa op imod 120 Mill. Kr., altsaa en Gældsforøgelse af omtrent samme Størrelse som alt det, der indestaar i danske Sparekasser, til Trods for, at nævnte Tiaar omfatter nogle af de bedste Aar for Landbruget.

Paa den anden Side har man ofte set, at der i trange Tider spares betydeligt, fordi Folk er nødt til det, og at der ogsaa spares mere af Folk fra de magre Egne end fra de fede. Det ser derfor ud til, at man kan fastslaa som en Kendsgerning, at gode Tider og fed Jord føder Gæld, men daarlige Tider og mager Jord øger Sparepengene.

Hvis man spørger om de almindelige Motiver til Opsparing, kan det siges, at der er omtrent lige saa mange Motiver, som der er Mennesker, idet det jo drejer sig om mange forskellige rent personlige Forhold. Nogle sparer for at sikre Fremtiden for sig selv eller for Slægt og Venner. Andre sparer til bestemte særlige Formaal, til Julens Glæde, til Sommerferie eller til de forskellige Ting, man ønsker sig, og endelig sparer mange til det, som for de fleste er det store Maal, at skaffe sig eget Hjem eller selvstændig Virksomhed.

Naar der tales om at spare, gælder det i det hele ikke saa meget Evnen som *Viljen*. Kan der ikke spares af overflødige Indtægter, vil de fleste paa et eller andet Punkt kunne sætte Udgifterne ned. Paa denne Maade kan Folk opdrage sig selv til at spare, og det er derfor ikke helt rigtigt, naar Ordsproget siger, at der ikke er andre Sparere end dem, der er *fødte* til det, og dem, der er *nødt* til det.

Selv om det kun drejer sig om smaa Beløb for den enkelte, er det af stor Betydning for Samfundet, at Spareviljen støttes. Enhver Regering maa derfor være interesseret i at fremme Sparsommelighed hos Borgerne. Der stilles jo stadig Krav til Samfundet om at løse flere og flere Opgaver. Dertil skal der bruges Driftskapital, som maa tages gennem Laan eller Skatter og betales gennem Borgernes Indtægter, og ved at spare kan enhver være med til at skabe de Kapitaler, som er nødvendige baade for Samfundet og for private Foretagender og private Borgere.

Resultatet af Undersøgelsen fra de sidste 20 Aar er altsaa, at offentlige Foranstaltninger og Skatter, der holdes indenfor rimelige Grænser og ikke beskærer de jævne Indtægter og Formuer for meget, ingen Hindring er for Opsparing, og for Sparerne selv maa det være en Opmuntring, at de ved deres Opsparing ikke blot gavner sig selv, men ogsaa den Stat, de lever i. Hvis Forholdene tilmed er saaledes, at Samfundets Driftskapital vanskeligt kan faas ved Laan i Udlandet, er det saa meget des mere prisværdigt, om den kan skaffes gennem de hjemlige Sparemidler.

(Efter »Socialisten«.)

50 Aar

Den 9. December fylder Kasserer i Støberi-, Special- og Maskinfabrikarbejdernes Forbund Henry Frese, Vikkevangen 2, 50 Aar.

Henry Frese har fra 1903 til 1930, da han efter at have været Vicekasserer i Forbundet fra 1919 valgtes til Kasserer, arbejdet paa Københavns Bolte- og Møttrikfabrik, og var sine Kammeraters Tillidsmand fra 1910 til Overtagelsen af Kassererposten.

I de forløbne Aar har Henry Frese udført de ham betroede Tillidshverv paa en særdeles betryggende Maade. Ved den for ham udprægede kammeratlige Hjælpsomhed og sit gode Humør har han vundet sig mange Venner, der ogsaa værdsætter hans Indsats til Gavn for Afdelingens Medlemmer.

Der vil derfor sikkert paa Fødselsdagen tilgaa ham mange og synlige Beviser paa, hvor afholdt og agtet han er.

Landarbejder-Rundskue

Landarbejdernes Lønaktioner er aabenbart godt Bladstof. Ikke alene Amtstidenderne og Folkebladene, men selv Hovedstadspressen har udstyret Reportagen om Strejkerne paa »Skudshale«, »Klintholm« og »Marienlund« med Overskrifter, Mellemskrifter og skudt Korpus som om det var Verdensbegivenheder. Den spanske Borgerkrig eller Jødeforfølgelserne i Tyskland bliver til anden Rangs Stof, hvis der er en Landarbejderstrejke at berette om. Men Sensationen om et fejlagtig standset Kornlæs drukner som Regel langt interessante Realiteter ved disse Konflikter. Ingen Journalist synes at have hæftet sig synderligt ved den bemærkelsesværdige Foreteelse, at de fynske Sukkerroedyrkerforeninger med Vedtagelsen af, at hver Roedyrker paa Fyn skal yde 4 Kroner for hver Tønde Land Sukkerroer til den nødstedte Forpagter Busch paa »Marienlund«, er gaaet med Fynd og Klem ind som direkte Part i Kampen om overenskomstmæssige Tilstande ogsaa for de fynske Landarbejdere.

Ikke-Interventionspolitiken er demaskeret baade paa Fyn og Nordjylland. De samme Landbrugsorganisationer, som hidtil med hyklerisk Salvelse i Tide og Utide erklærede, at Arbejdsforhold i Landbruget ikke kunde eller burde været et Organisationsanliggende, men bero paa personlige Aftaler, har selv eftertrykkeligt aflivet Skrønen om den enkeltstaaende, værgeløse Arbejdsgiver.«

I Landarbejderkredse har den sidste Tids Samtaleemner sikkert ikke i særlig Grad været disse Smaastrejker paa nogle enkelte Herregaarde, men andre mere almene, hele Standen vedrørende Forhold, som Paabegyndelse af Dræningsarbejde og Indarbejdelse af Ferieloven. Arbejdsgiverforeningerne indenfor Land- og Skovbrug har til deres Medlemmer udsendt et Cirkulære om Ferielovens Praktisering. Man tør nok lade sive ud, at Arbejdsgivernes Fortolkning af Lovene vakte en ikke ringe Forbavselse i Arbejderkredse, selv om man ellers er vant til lidt af hvert fra den Side. At faste Arbejdere ikke skulde have beregnet Ferieprocenter af Værdien af deres Tjenestebolig, at Skovbrugs- og Dræningsarbejde skulde henregnes til Landbrugsarbejde i Ferielovens Forstand, at organiserede Tjenestekarle hos Arbejdsgiverforeningernes Medlemmer ikke skulde have Feriemærker, men henføres til Medhjælperlovens Bestemmelser, var Fortolkninger, som Forbundsledelsen ikke kunde lade upaatalte. For saa vidt der ikke ved direkte Forhandling mellem Organisationerne kan opnaaes, at Arbejdsgiverne reviderer deres Begreber, maa det givetvis blive Arbejds- og Fabrikstilsynet, i sidste Instans Socialministeriet, der afgør hvor Skabet skal staa.

De uorganiserede Arbejdsgivere synes at have svært ved at indstille sig paa, at der i det hele taget skal ydes Feriemærker eller Paategning i Feriebøgerne. Talrige Henvendelser til de stedlige Politimestre eller Fabriksinspektører tyder derpaa. Formentlig vil dog Forstaaelse af, at »Lov er Lov og Lov skal holdes« efterhaanden gaa op, selv for den trægest virkende Arbejdsgiverhjerne, og en Spekulation i, at Arbejderne skal blive bange for eller træt af at kræve deres Ret til Feriemærker vil næppe give større Bonus.

Et Par Statsvirksomheder, nemlig Statsskovvæsenet og Klitplantagerne, har af Hensigtmæssighedshensyn ønsket at nøjes med at indsætte Mærker i de fast beskæftigedes Feriebøger een Gang om Aaret. Da Arbejderne i disse Virksomheder sammen med Lønudbetalingen faar udleveret en Afregningsliste, hvor Arbejdsmængde og Løn er angivet, og da det vel ikke kan antages, at Finansminister Buhl mangler Gysserne, den Dag Skovarbejderne skal bruge dem til Familieskovtur, synes der ikke at være Grund til Betænkeligheder ved at imødekomme de fremkomne Ønsker.

I den første Tid efter at den nugældende Grundforbedringslov var traadt i Kraft, hørtes jævnlig Klage over, at de ændrede Financieringsmetoder medførte en alvorlig Indskrænkning i Drænings- og Afvandingsarbejderne Landet over. Helt forstummet er disse Klager vel ikke, men det ser dog ud til, at der er ved at komme Gang i Foretagendet igen. Muligt for at animere Pengeinstitutterne til at opgive noget af den hidtidige Tilbageholdenhed, hvor det gælder Laan til Grundforbedringsarbejder, har Landbrugsminister Bording for nylig udsendt et Cirkulære, som indskærper Grundforbedringsudvalgene Nødvendigheden af, at der skabes størst mulig Sikkerhed for veludført og paalideligt Arbejde. I Cirkulæret paapeges, at der mellem den laantagende Landmand og Lederen af Dræningsarbejdet (Entreprenøren) bør oprettes en Kontrakt, der forpligter Entreprenøren til at garantere for Arbejdet i indtil et Aar efter Afleveringen.

Ministeren fastslaar herved den Selvfølgelighed, at en Landmand ikke paa een Gang kan være baade Laantager, Arbejdsleder og overfor det laangivende Pengeinstitut Garant for sit eget Arbejdes Kvalitet. Dette vil ogsaa stikke en Kæp i Hjulet for den Spekulation som paa visse Egne er sat ind paa at faa særlig kvalificerede og dygtige Dræningsarbejdere til at udføre Mesterarbejdet ved et Grundforbedringsanlæg gratis. Det hed sig, at Bonden selv ledede Arbejdet, og det selv om han ikke havde mere Begreb om Dræning end om Kontraktbridge. Da det nu er fastslaaet, at der skal være en ansvarlig Leder for ethvert Arbejde, der udføres med Grundforbedringslaan, og at dette Ansvar skal give sig et kontant Udtryk i indtil et Aar efter Arbejdets Aflevering, er der vist ingen større Sandsynlighed for, at Forbundets Medlemmer vil føle sig opfordrede. Lønarbejde for sig og Mestervirksomhed for sig er sikkert ogsaa det sundeste.

Den af Statsministeriet nedsatte Kommission ang. Landarbejderspørgsmaal har af Vestre Landsret faaet præsenteret saa at sige paa Bakke et Stykke Anskuelsesundervisning i Landarbejdernes Retsstilling. I en Fodermestersag fra Hjørringkanten er Husbonden ganske vist

blevet dømt efter den nedlagde Paastand til at betale den uretmæssigt bortviste Fodermester 417 Kroner, men samtidig er Sagsomkostninger ved baade Underret og Landsret ophævede, hvilket vil sige, at den sagsøgende Fodermester — i dette Tilfælde dog Forbundet — maa betale egne Sagsudgifter. Regningen fra Sagføreren var sikkert ikke urimelig eller større end den Slags Regninger normalt er. Den lød paa 405 Kroner. Der vilde altsaa til Fodermesteren være blevet 12 Kroner, i Fald han ikke havde haft sin Organisation bag sig. Ikke meget, men altid noget, som Storm P. vilde sige. Og bevares, saa har han jo faaet sin *Ret*, hvad der — som Figura viser — er mange Penge værd.

Vilh. Rasmussen.

Landarbejdersang

Vort Fædreland, den gode Jord,
vi stedse graver op,
vort Fædrehjem, hvor Hvilen naar
vor arbejdstrætte Krop:
Vi er en Part af Land og Folk,
som intet stort betød,
men det var os, som Aar for Aar
gav Fædrelandet Brød.

Vi gaar bag Bondens skarpe Plov
i tusindaarig Spor,
vi bjerger Bondens rige Høst,
men ejed aldrig Jord.
Vort Fædreland er Grøftens Kant
og Sognevejens Grus,
vi bor ved Gadekærets Sump
i Byens mindste Hus.

En stolt Kultur i Staalets Dragt
gaar fejende forbi;
vor Middelalder gror sig fast
i muret Harmoni:
Her rives ingen Rønne ned,
her aabnes ingen Dør,
vi træller for en ussel Løn
og dummes nu som før.

Nej, Skeen i den anden Haand:
Nu vil vi være med.
Nu gælder det at troppe op
fra hvert et Sogn og Sted.
En bedre Plads paa Danmarks Jord,
vor Del i Folkets Tid,
det er den Løn, vi kræver nu
for langt og trofast Slid.

Til Stald og Lo, til Mark og Eng
skal Raabet skære Vej,
til hver en Mand paa Bondens Jord:
»Nu venter vi paa dig.«
Nu stiller vi det store Krav:
For stedse bedre Kaar.
Vi vandrer Folkets brede Vej
mod lyse Fremtidsaar.

Evald Longfors.

Oplysningsforbundets Korrespondanceskole

Undervisning pr. Brev

Det er ikke altid let at faa Tid, Raad og Lejlighed til at lære det, man har Brug for.

Maaske er der slet ikke i ens Egn noget Kursus af den Slags, man søger. Maaske er det Arbejdstiden, der kommer i Vejen. Eller andre Forhold stiller sig paa tværs.

Maaske har man ikke rigtig Lyst til at sætte sig paa Skolebænken igen.

Her er det, Arbejdernes Oplysningsforbund sætter ind med sin KORRESPONDANCESKOLE.

A. O. F. KORRESPONDANCESKOLEN underviser pr. Brev over hele Landet. Man kan deltage i Undervisningen, ligegyldigt hvor man bor, og man kan dyrke sit Kursus i sin Fritid, naar det passer en bedst. I Stedet for at maatte begive sig af Sted til et maaske fjerntliggende Kursus, kan man sidde hjemme i sin Stue og studere det valgte Emne under kyndig Vejledning.

A. O. F. Korrespondanceskolen startedes i 1935 og har siden givet Kursus for mange Hundrede Elever.

Gang paa Gang har Eleverne i Breve til Oplysningsforbundet udtalt deres Tilfredshed med Undervisningen og deres Overraskelse over, at det kan lade sig gøre at lære saa meget og saa godt pr. Brev.

Saaledes skriver f. Eks. en Elev: »*Jeg maa sige, at jeg er meget overrasket over Resultatet. Jeg kan kun give Udtryk for min største Beundring for den klare og forstaaelige Maade, som Undervisningen er foregaaet paa. Jeg haaber, der er mange, som har benyttet sig af Undervisningen, og som har samme Udbytte og Glæde af den som jeg*«.

Skolen er nu i fuld Gang med Arbejdet 1938—39.

Der er 8 forskellige Kursus paa Undervisningsplanen: *Skattevæsen, Socialreformen, Arbejdsretten, Samfundsøkonomi, Regnskabsføring, Skriftlig Dansk, Regning og Skrivning.*

Som Lærere fungerer Kirkeminister *Johs. Hansen*, Landstingsmand *Hans Hansen*, Folketingsmand *W. Villumsen*, Folketingsmand *Knud V. Jensen*, Sekretær *Eiler Jensen*, Sekretær, cand. polit. *Erik Reeh*, Viceskoleinspektør *Arne Jørgensen* og Lærer *Chr. Hougaard.*

Et Kursus koster kun 15 Kr., og man kan indmelde sig naar som helst. I Egne, hvor det kniber med at finde en Studiekredsleder, har man med stor Fordel dannet *Studiekreds med et af Korrespondanceskolens Kursus som Emne.*

Man er derved paa en Gang kommet ud over det vanskelige Lederspørgsmaal og har kunnet gennemføre et godt Studium.

Oplysninger om denne særlige Form for Deltagelse i Korrespondanceskolens Viksomhed sendes paa Forlangende.

Og enhver interesseret kan faa Undervisningsplanen frit tilsendt ved at skrive til *Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11*, København K., eller ringe paa Central 12.887.

Hvor sumpede Moser omdannes til Agerjord

I Tider, hvor Arbejdsløsheden og dens Bekæmpelse er et næsten uløseligt Problem, som skaffer ansvarlige Statsledere mange Vanskeligheder, og skaber Sorg og Nød i vide Kredse indenfor Arbejdernes Rækker, maa det betragtes som et Lyspunkt, at der kan skabes Beskæftigelse paa Omraader, som tidligere har ligget udenfor Aktualitetens Grænse, eller som dog har været upaaagtet i det Omfang, som det nuværende Beskæftigelsesproblem har skabt Interesse. Et saadant Lyspunkt er Grundforbedringsarbejderne.

Der holdes Middagshvil.

Vort Land er jo særligt rigt paa mosede og sumpede Arealer, og selv om der gennem Tiderne er foretaget Dræning af de enkelte Landmænd, saa findes der fremdeles paa næsten hver eneste Gaards Areal større eller mindre Strækninger, hvor Dyrkning med Fordel har været vanskelig, for ikke at sige umuligt, fordi Jorden har været sur eller paa Grund af særlig lav Beliggenhed vanskelig tilgængelig med Plov og Heste.

Rationel Dræning og Afvanding af saadanne Arealer er det eneste Middel, der kan bringe disse Jorder under Kultur og gøre dem indtægtbringende, og da disse Arbejders Udførelse i stort Omfang samtidig kan skabe Beskæftigelse for mange Hænder, som ellers maatte være ledige, er det prisværdigt, at Regeringen har taget Grundforbedringsspørgsmaalet op til Løsning og ved fornødne Love skabt Betingelser for, at Dræningsarbejde kan udføres i stor Stil.

Der har været gennemført flere tidsbegrænsede Love, i Henhold til hvilke der kunde opnaas Statslaan til Formaalet. Disse Love er imidlertid i Slutningen af Februar 1937 bleven afløst af en ny Lov, som ikke er tidbegrænset, og som henviser til privat Finansiering.

I Begyndelsen skabte denne Ændring i Lovgivningen visse Vanskeligheder, men efterhaanden har et meget stort Antal Sparekasser Landet over vist deres Interesse for Arbejdernes Udførelse ved at yde Grundforbedringslaan paa gode og rimelige Vilkaar. Vanskeligere har det været at opnaa tilfredsstillende Laan gennem Kreditforeningerne, idet disse i Begyndelsen modsatte sig, at alle de Omkostninger, som er forbundet med de paagældende Arbejder kunde medtages under Laanet. Iøvrigt er Kreditforeningslaanene ikke saa billige som Sparekasselaanene.

Fra venstre: Planteavlskonsulent H. E. Jensen, Amtsraadsmedlem, Afbygger Emil Rasmussen og Kredsformand Ole Olsen.

Den om Grundforbedringer vedtagne Lovgivning har imidlertid været medvirkende til, at Grundforbedringsarbejderne er sat i System. Projekteringen er for den største Dels Vedkommende foretaget af Det danske Hedeselskab, men der er tillige i en Række Amter ansat Grundforbedringskonsulenter.

Som allerede nævnt er der paa det omhandlede Omraade skabt Betingelser for stærkt øget Beskæftigelse. Ved Forespørgsel paa Hedeselskabets Hovedkontor i Viborg oplyser Direktør C. E. Flensborg, at der i de 5 Aar Aar den tidligere Grundforbedringslov bestod, er gennemført ca. 9300 Dræningsplaner omfattende ca. 47,500 ha. De i samme Periode fuldførte Afvandings- og Kultiveringsarbejder omfatter et Udgiftsbeløb paa 28 Millioner Kroner. Alene i 1937 er der gennem Hedeselskabet projekteret Dræning af 13,000 ha. Til det udførte Dræningsarbejde er der formentlig medgaaet ca. 400,000 Arbejdsdage og dette Arbejdes Udførelse har igen bevirket Stigning i Produktionen af Dræningsrør, saaledes at der til Fremstilling af Drænrørene til ovenanførte Arbejder er medgaaet ca. 200,000 Arbejdsdage. Alt i alt et Bevis for Grundforbedringsarbejdets Betydning for øget Beskæftigelse.

For at stifte nærmere Bekendtskab med, hvorledes et saadant Grundforbedringsarbejde udføres, har vi deltaget i en Inspektionstur med Grundforbedringsudvalget i Frederiksborg Amt, repræsenteret ved d'Herr. Kredsform. Ole Olsen, Strølille, Amtsraadsmedlem, Afb. Emil Rasmussen, Skibby, der er Formand for Udvalget, og Statens Tilsynsførende, Planteavlskonsulent H. E. Jensen, Hillerød.

Inspektionsstedet er det f. T. største Grundforbedringsarbejde i Frederiksborg Amt, der omfatter Tørlægning af Munkesø Mose ved Kvistgaard. Arealet omfatter 28 Td. Land og Afvandingsarbejdet vil andrage en Udgift paa 28,000 Kroner.

Det mosede Areal ser trist ud, overalt er der sparsom, for den ukyndige delvis ubestemmelig Vegetation, kun gennemskaaret af fyldte og aabne Udgravninger; men desuagtet er Emil Rasmussen, som tillige er praktisk Landmand, fuld af Optimisme, der tilkendegives ved en Udtalelse om, at Mosen ad Aare vil kunne omdannes til en frodig Ager.

Vi begiver os ud paa Terrænet ad en smal Sti og fortsætter nærmest vadende gennem en Hængesæk. Overalt syntes der at staa Vand, uagtet der allerede for nogen Tid siden er nedlagt en Hovedledning bestaaende af en 55 cm Drænledning i 6 Meters Dybde, som man nu er beskæftiget med at tilføre Stikledninger, der efterhaanden skulde sænke Vandstanden med 1,20 Meter.

Oprindeligt var Arbejdet projekteret med en Hovedledning paa 45 cm, men Sogneraadet blev interesseret i senere at kunne forbinde en Kloakledning fra Kvistgaard By til Hovedledningen og har derfor betalt Differencen mellem Rørdimensionen. Hovedledningen er ført helt ud til Øresund.

Tidligere har Mosearealet ogsaa afgivet Grundlag for Beskæftigelse, nemlig i Krigsaarene, da der blev skaaret Tørv i store Mængder. Hele Arealet omfatter 28 Td. Land, og man venter efterhaanden at faa 27 Td. af dette Areal under Ploven; men forinden skal Arealet behandles med de store tyske Lanz-Fræsere, hvorefter man vil forsøge Tilsaaning med Havre.

Under Vandringen over Arealet dukker pludselig en halv Snes smilende Ansigter frem i en Lavning. Det er Dræningsarbejderne, som holder Middagspause i det fri, fordi Vejret er særlig godt. Kort Tid efter ser vi dem forsvinde i Udgravningen, og Jord, der i hurtigt Tempo hober sig op langs Grøften fortæller, at der atter er taget fat paa Dagens Dont.

Vi er nu naaet ud paa Landevejen, der som et Baand snor sig forbi Mosen. I vort Øre lyder Klangen af Værktøj, som omfattet af kraftige Hænder baner Leje for Drænledninger gennem de skiftende Jordlag. Et haardt og slidsomt Arbejde er det; men det kultiverer og skaber Fortjeneste og giver paa den Maade Brød til mange Munde. Et Formaal som de danske Arbejdsmænd gerne tjener.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

Aar 1938 den 13. Sept. Kl. 11 nedsattes paa Vodskov Hotel

en faglig Voldgift

i Anledning af Uoverensstemmelse mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Vodskov og Murermestrene Svenningsen, Dronninglund, og Mortensen, Ulsted, angaaende Uoverensstemmelse ved Opmaalerregnskabet ved Jordarbejdet ved Skolen, Anstalten.

Som Voldgiftsmænd fungerede som af Parterne udpegede:

Af Klagerne:

Forretningsfører Frants Petersen, København.

Opmaalerassistent Niels Jacobsen, Aalborg.

Af Indklagede:

Murermester M. Kjeldsen, Askildstrup pr. Randers.

Murermester J. A. Jensen, Sulsted.

Voldgiftsmændene og Parterne havde valgt Dommer Axel Nielsen, Nr. Sundby, til Opmand og Formand for Voldgiftsretten.

For Klagerne mødte Fagforeningsformand Otto Jensen, Vodskov. De Indklagede mødte personligt.

Parterne godkendte Voldgiftsrettens Sammensætning og erklærede, at de underkaster sig Voldgiftsrettens, eventuelt Opmandens, Kendelse, derunder Udredelse af Sagens Omkostninger efter Paalæg.

Der fremlagdes:

A. Udskrift af Mæglingsmødet.

B. Eksemplar af Overenskomst.

C. Opgørelse.

Efter at Forlig forgæves var forsøgt, procederedes Sagen mellem Parterne. Repræsentanten for Klagerne fremstillede Sagen fra deres Synspunkt, idet han navnlig gjorde gældende

ad I. at man ved Opmaalingen var blevet enige om at fastsætte Tillæget for Overtril paa Grundlag af de i Bilag C nævnte Afstande.

ad II. at det ikke drejede sig om løst Sand, men derimod om fastlejret, lerblandet Sand, der først maa løsnes.

samt paastod sig tilkendt hos de Indklagede

ad I.	Kr. 78,00
ad II.	Kr. 604,75
	Kr. 682,75

De Indklagede udviklede Sagen fra deres Synspunkt, idet de særligt gjorde gældende:

ad I. at der ikke efter deres Opfattelse er truffet nogen Overenskomst, som af Klagerne paastaaet, at der ikke er Tale om Overtril for hele Arealet, at ⅓ af Jorden kunde være fjernet uden Overtril, og at et Fradrag for 200 m³ derfor i Virkeligheden er yderst moderat,

ad II. at det omhandlede Sand praktisk talt kan fjernes (skovles) uden Løsning, idet kun det øverste Lag, vel ca. 900 m³, var fastlejret og derfor maatte løsnes, samt paastod Frifindelse.

Voldgiften besaa Forholdene paa Arbejdspladsen.

Voldgiftsmændene enes om med Hensyn til Punkt I. at bestemme, at dette Beløb deles, saaledes at der her tilkendes Klagerne Kr. 39,00.

Da der ikke opnaaedes Enighed mellem Voldgiftsmændene om Afgørelse af Punkt II. optoges Sagen for saa vidt til Opmandens Kendelse.

Oplæst. Vedtaget.

Axel Nielsen. Frants Petersen. Niels Jacobsen.
J. A. Jensen. Melchior Kjeldsen.

Aar 1938 den 27. September blev i Sagen afsagt saalydende

OPMANDSKENDELSE

Under nærværende Sag mellem Arbejdsmændenes Fagforening, Vodskov, som Klagere og Murermestrene Svenningsen, Dronninglund, og Mortensen, Ulsted, som Indklagede, drejede Tvisten sig om Uoverensstemmelse angaaende Opmaalerregnskabet ved Jordarbejdet ved Opførelsen af en Skole paa Aandssvageanstalten i Vodskov med Hensyn til følgende 2 Punkter:

1. Fradrag for 200 m³ Overtril a 39 Øre pr. m³ Kr. 78,00.
2. Fradrag i Løsningsprisen for 2419 m³ a 25 Øre pr. m³ Kr. 604,75.

Med Hensyn til det første Punkt er der mellem Voldgiftsmændene opnaaet Enighed om, at der tilkendes Klagerne Kr. 39,00, medens der ikke var opnaaet Enighed med Hensyn til Spørgsmaal 2, der herefter vil være at afgøre af undertegnede Opmand.

Uenighed paa dette Punkt er opstaaet ved, at de Indklagede under Henvisning til saalydende § 5 H a, 2. Stk., i den mellem Parterne gældende Overenskomst: »Hvor der ved Udgravning (dog ikke ved Ledningsarbejde) forefindes Sand, som kan skovles uden Løsning, er Mesteren berettiget til at kræve et Fradrag i Løsningsprisen pr. m³ paa 25 Øre.«

har fradraget de ovennævnte Kr. 604,75 i Betalingen for Grundudgravningen ved det ovennævnte Arbejde.

Idet Klagerne har paastaaet sig dette Beløb tilkendt hos de Indklagede, har de gjort gældende, det ikke drejer sig om løst Sand, men derimod om fastlejret lerbladet Sand, der har maattet løses, før det kunde skovles op til Bortkørsel.

De Indklagede har paastaaet Frifindelse, idet de har gjort gældende, at det omhandlede Sand praktisk talt har kunnet fjernes (skovles) uden Løsning, da kun det øverste Lag, vel ca. 900 m³, var fastlejret og derfor maatte løsnes.

Voldgiften har beset Forholdene paa den paagældende Arbejdsplads, hvorunder der arbejdes paa Udgravning til Fundamentering af en af Bygningerne paa det paagældende Sted.

Efter de herunder gjorte Iagttagelser, skønnes det, at det Sandlag, der findes under Overfladelaget paa det paagældende Sted, i det aller væsentligste bestaar af lerblandet Sand af en saadan Beskaffenhed, at det ikke har kunnet skovles uden Løsning, og det omhandlede Beløb vil herefter være at tilkende Klagerne.

Idet det findes rettest at optage det Beløb, Voldgiftsmændene ad Forhold I har tillagt Klagernes i nærværende Kendelse, vil de Indklagede herefter i det hele til disse have at betale Kr. 643,75.

Udgifterne ved nærværende Voldgift, derunder Honorar til Opmanden Kr. 125,00 og for Udlæg til Kørsel, Lokaleleje m. v., afholdt af denne, Kr. 15,00, betales med Halvparten af hver af Parterne.

Thi bestemmes:

De Indklagede, Murermestrene Svenningsen, Dronninglund, og Mortensen, Ulsted, bør til Klagerne, Arbejdsmændenes Fagforening i Vodskov, betale Kr. 643,75.

Nærværende Sags Omkostninger, derunder Honorar m. v. til Opmanden, Kr. 140,00, betales med Halvparten af hver af Parterne.

Axel Nielsen.

Udskriftens Rigtighed bekræftes.

Dommerkontoret i Nørresundby, den 29. September 1938.

sign. **Axel Nielsen.**

OPMANDSKENDELSE

i

Voldgiftssag

angaaende

Daglejerkarlenes Striglepenge og Løsarbejdernes Høstdagløn paa Sjælland.

Dansk Arbejdsmands Forbund

mod

Arbejdsgiverforeningen for Landbruget paa Sjælland og Møen.

ang.: 1) hvorvidt der tilkommer Daglejerkarle, antaget i Henhold til Overenskomstens § 38, Tillæg for det Striglearbejde, de udfører før normal Arbejdstids Begyndelse,

og 2) Løsarbejderes Høsttillæg.

Til Behandling og Afgørelse af ovennævnte to Spørgsmaal blev nedsat en Voldgiftsret, som afholdt Møde Vestervoldgade 113 den 31. Oktober 1938 Kl. 10, men da der ikke mellem de

af Parterne valgte Medlemmer af Voldgiftsretten blev opnaaet Flertal for nogen af Parternes Paastande, vil Sagen være at afgøre af underskrevne Byretsdommer Jørgen Jensen som Opmand.

ad. 1.

Forbundet paastaar Foreningen dømt til at anerkende, at der tilkommer Daglejerkarle Betaling for Striglearbejde udført før normal Arbejdstids Begyndelse, principalt efter Overenskomstens § 37, subsidiært efter § 25, medens Foreningen har paastaaet Frifindelse, forsaavidt det er paatalt ved Antagelsen, at vedkommende skal følge Heste.

Til Støtte for sin Paastand henviser Forbundet blandt andet til, at Daglejerkarlene har et naturligt Krav paa Ekstrabetaling for Striglingen, der foregaar før normal Arbejdstids Begyndelse og altsaa maa anses som Overarbejde, og at de i hvert Fald maa have samme Betaling som de faste Arbejdere.

Foreningen har heroverfor gjort gældende, at Daglejerkarlene, der faar Kost og Logis, nærmest maa sammenlignes med Tjenestekarle (Medhjælpere), jfr. Overenskomstens Afsnit VI. For disse gælder ifølge §§ 56 og 57 blandt andet, at de er forpligtede til at udføre ½ Times Staldtjeneste før den normale Arbejdstids Begyndelse uden Ekstrabetaling, dog at det paagældende Arbejde »skal i sin Udstrækning være paatalt ved Arbejdsforholdets Indgaaelse«. Endvidere hævdes det, at det er et lettere Arbejde at følge Heste, og at det derfor er det naturligste, at der intet særligt betales for den Gene, at der skal strigles. Foreningen gør endelig gældende, at Overenskomstens § 38 maa anses for udtømmende, og at der, da Strigling ikke kan anses som Overarbejde, i hvert Fald kun kan blive Spørgsmaal om Supplering af § 38 enten med Henvisning til Paragrafferne 56 og 57 eller til § 25.

Afsnit III (Løsarbejdere), §§ 35—39 i Parternes Overenskomst af 5. Maj 1938 indeholder ingen Bestemmelse til Løsning af Spørgsmaalet. Da Overenskomstens § 25 giver særlige, nedsatte Takster for Strigling eller anden Staldtjeneste, udført af faste Arbejdere, maa der nemlig gives Foreningen Medhold i, at Strigling ikke kan anses som egentligt Overarbejde, hvorfor der ikke kan blive Tale om Anvendelse af Bestemmelsen i § 38: »For Overarbejde betales Daglejerkarle efter § 37«. Selv om det nu ogsaa er et lettere Arbejde at følge Heste, og selv om Daglejerkarle i et vist Omfang maa betragtes som Tjenestekarle, tør der dog i Mangel af udtrykkelig Bestemmelse i Overenskomsten ikke drages den Konsekvens heraf, at Daglejerkarle med Hensyn til Staldtjeneste skulde være undergivet de samme Regler som Tjenestekarle. Naar de faste Arbejdere skal have et Tillæg for Staldtjeneste, synes det i og for sig ogsaa rimeligt, at Løsarbejderne faar det, og der findes derfor at burde gives Forbundet Medhold i den subsidiære Paastand.

ad. 2.

Forbundet paastaar Foreningen dømt til at anerkende, at Løsarbejdere (Afsnit III) har Krav paa Høstdagløn paa vedkommende Gaard for hver Høstarbejdsdag, dog ikke over 5 Uger, uanset om Høstarbejdsdagene falder udenfor Gaardens Høstdaglønsperiode. Til Støtte herfor gør Forbundet gældende, at der efter Tarifen betales mere for Høstarbejde end for andet Arbejde, blandt andet fordi der er Adgang til Forskydning af Arbejdstiden, og at det vilde være urimeligt, at Løsarbejdere, der f. Eks. midlertidig afskediges paa Grund af daarligt Vejr, skulde nøjes med sædvanlig Dagløn for Høstarbejde, naar de efter en saadan ufrivillig Pause kommer igen.

Foreningen har paastaaet Frifindelse, idet der ikke tilkommer Løsarbejdere Høstdagløn udenfor vedkommende Gaards Høstdaglønsperiode (»Høstens 5 Uger«). Foreningen har støttet sin Paastand paa, at man under Forhandlingerne, der gik forud for Overenskomsten, fra Arbejdsgiverne netop holdt stærkt paa, at man vilde have Høstdaglønnen fast afgrænset til 5 Uger at regne fra den Dag, den enkelte Gaard begyndte Høsten, uden Hensyn til om Høsten blev tilendebragt indenfor de 5 Uger.

Det er i og for sig ikke bestridt fra Forbundets Side, at Arbejdsgiverne vilde have Pligten til at betale Høstdagløn saaledes begrænset, og da Ordene i Overenskomstens § 9 »I Høstens Tid (5 Pger)«, og i §§ 20, 22 og 35 »I Høstens 5 Uger«, findes at udtrykke den af Foreningen hævdede Fortolkning, vil Foreningen være at frifinde.

Honorar til Opmanden, 150 Kroner, vil efter Omstændighederne være at udrede med Halvdelen af hver af Parterne.

Kendelse:

1. Daglejerkarle har Krav paa Betaling efter Overenskomstens § 25 for Striglearbejde udført før normal Arbejdstids Begyndelse.
2. Der tilkommer ikke Løsarbejdere Høstdagløn udenfor vedkommende Gaards Høstdaglønsperiode.

København, den 2. November 1938.

Jørgen Jensen.

Meddelt

Nørre Lyndelse — Vognmand Laur. Pedersen. Overenskomst oprettet, idet Vognmanden har tiltraadt den Overenskomst, der er gældende mellem Landsforeningen af Fragt- og Vognmænd i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Budene og Ungdomsafdelingen — Dansk Andels Trykkeri og Bogbinderiet »Concordia«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Lønnen fastsættes saaledes:

Bude mellem	14—16	Aar	pr.	Uge	.....	Kr.	25,00
— —	16—18	—	-	—	.....	-	34,00
— —	18—20	—	-	—	.....	-	43,00
— over	20	—	-	—	.....	-	53,00

Overarbejde de første 3 Timer 50 %. Derudover samt paa Søn- og Helligdage 100 %. Feriegodtgørelse i Form af Feriemærker. Fuld Løn i 4 Uger med Fradrag af 2,00 pr. Dag for Bude under 18 og Kr. 3,00 pr. Dag for Bude over 18 Aar. Ved Ulykkestilfælde i 4 Uger, henholdsvis 2 og 3 Kr. pr. Dag i 9 Uger. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Chaufførerne — A/S Papirsorteringsanstalten »Ento«. Firmaet har tiltraadt en Overenskomst paa Basis af Fagforeningens Standard-Overenskomst.

Lager- og Pakhusarbejderne — Frederiksberg Bade- og Svømmeanstalt. Overenskomsten er fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 55,00 til Kr. 65,00.

Aalborg K. — Rutebilejer, Enkefru M. Gregersen, Nørresundby. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn Kr. 65,00. Reservechaufførør 1/6 af Ugelønnen plus 50 Øre pr. Dag. Overarbejde 50 Øre i Timen med Erstatning i Fritid. 6 Dages Ferie. Fri Uniform. Ulykkesforsikring Kr. 4,00 pr. Dag i de første 13 Uger. 3 Maaneders Opsigelse til 1. Marts 1940, dog med Adgang til Opsigelse 1939 ved Pristalsudsving.

Esbjerg — Øldepoter i Esbjerg. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 65,00 og for Medhjælpere fra 14 til 17 Aar Kr. 20,00. Fra 17—18 Kr. 25,00 og fra 18 til 19 Kr. 28,00. Under Ulykkestilfælde 4,00 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Ungarbejdernes under samme Forhold 1,25 pr. Dag Kun Medlemmer af Arbejdsmændenes Fagforening. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. August.

Nyborg — Vinfirmaet C. F. Schalburg. Overenskomst oprettet. Ugeløn for Lagerarbejdere Kr. 52,00 og for Chauffører Kr 60,00. Overarbejde de første 3 Timer 50 %, derefter 100 %. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. 6 Dages Ferie. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Chaufførerne — Vognmand Aage Michelsen, Poppelvej 9. Overenskomst oprettet paa Basis af Standard-Overenskomsten med Tilføjelse, at Chaufførerne skal være Medlemmer af Fagforeningen.

Horsens K. — Firmaet N. Raackmann, Horsens. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 60,00. Dagløn 1/6 Ugeløn + 0,50 Kr. pr. Dag. Overarbejde 30 — 50 og 80 %. Kun Medlemmer af Fagforeningen. 6 Dages Sommerferie. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Lager- og Pakhusarbejderne — Københavns Grundejerforening. Overenskomst oprettet. Daglønnen hævet fra Kr. 8,00 til Kr. 11,17. Overarbejde 50 og 100 %. Ventetid betales med Kr. 1,33 pr. Time. Ved forskudt Arbejde betales Overarbejdstillæggene. Sommerferie: 1 Dag for hver 25 Arbejdsdage. Ved Sygdom fuld Løn i 4 Uger minus Sygekassepengene Kr. 2,00 pr. Dag. Ved Ulykke fuld Løn i 4 Uger minus Sygekassepengene, og derefter i 9 Uger Kr. 4,75 pr. Dag. Cyklegodtgørelse 35 Øre pr. Dag. Overtrækstøj. Opsigelse: Gælder til 1. April 1940, men med Ret til Opsigelse i 1939.

Beder-Malling — Kommunen. Der er afsluttet Overenskomst mellem Parterne. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Skærveslagning 8 Kr. pr. kbm. Tjæretillæg 15 %.

Fjerritslev — Vognmand H. Krogh, Fjerritslev. Angaaende Harpning af Grus ved Slettestrand er indgaaet Overenskomst mellem Parterne. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 118 Øre. Overtidsbetaling fastsat. Der beskæftiges kun Medlemmer af D.A.F. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr., dog tidligst til 1/3 1940.

Lerup-Tranum — Vognmand Johan Gundersen, Skovsgaard. Ang. Harpning af Ral ved Tranum Strand er der oprettet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 118 Øre. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Vejgaard — Vognmand Harald Jensen, Vejgaard. Der er mellem Parterne oprettet Overenskomst vedr. Grusgravsarbejde. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidsbetaling. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Ved Ulykke betales 3 Kr. pr. Dag ogsaa de første 13 Uger. Opsigelse med 3 Mdr. Varsel til en 1. Marts.

Aastrup — Vonsbæk Kommune. Ved Forhandling er der opnaaet Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. For Akkordarbejde, der falder indenfor Entreprenøroverenskomstens Omraade, betales dennes Akkordsatser. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Dagpenge ved Ulykke 4 Kr. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Stilling — Skanderborg Amt. Formanden for Stilling Afdeling har meddelt, at Skanderborg Amt har vedtaget at betale Snekastningsarbejde med 118 Øre i Timen, samt at Amtet vil sikre sig 300 Arbejdere, der er villige til at kaste Sne i paakommende Tilfælde.

Budene — Budcentralen »Hafnia«, Snaregade 10. Overenskomst oprettet, idet man er enedes om at følge den mellem Foreningen af Budcentralindehavere i Storkøbenhavn og Budenes Forbund og Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling oprettede Overenskomst af 29/4-38.

Hobro — Det Danske Petroleums Aktieselskab. Uden Opsigelse af Overenskomsten er der oprettet et Tillæg til denne. Ugelønnen er herefter fastsat til Kr. 62,50 pr. Uge. Daglønnede Arbejdere 1/6 Ugeløn + Kr. 0,50 pr. Dag. Uniform. Daglønnede Chauffører erholder i Beklædningsgodtgørelse Kr. 0,45 pr. Dag. Sommerferie efter Loven.

Ringsted — Købmændene. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Kuske og Chauffører Kr. 58,21, for Lagerarbejdere Kr. 55,68. Løst antagne Chauffører Kr. 1,24 pr. Time, Lagerarbejdere Kr. 1,19. For Pasning af Heste om Søndagen Kr. 3,00 ekstra pr. Uge. Overarbejde 25 — 50 — og 100 %. For hver 50 Arbejdsdage 1 Dags Ferie med fuld Løn. Ulykkesforsikring Kr. 4,00 pr. Dag. Kun Arbejdere, der er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Horsens K. — Horsens Taxa. Efter at vi havde varslet Strejke, og denne havde været løbende fra 22. Juli til 12. August d. A., er der nu oprettet Overenskomst. Arbejdstid 12 Timer pr. Døgn delt i 2 Vagter fra Kl. 6 til Kl. 18 og fra Kl. 18 til Kl. 6. Lønnen er Kr. 2,75 pr. Vagt + 20 % af det indkørte Beløb. For enkelte Vagter betales Kr. 3,25 + 20 % af det indkørte Beløb. Kun Medlemmer af Fagforeningen maa anvendes. Tillidsmandsregler. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. 1 Dags Sommerferie for hver 25 Arbejdsdage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Horsens K. — Bilstationen »1717«. Efter at vi havde varslet Strejke, og denne havde været løbende fra 22. Juli til 12. August d. A., er der nu oprettet Overenskomst. Arbejdstid 12 Timer pr. Døgn delt i 2 Vagter fra Kl. 6 til Kl. 18 og fra Kl. 18 til Kl. 6. Lønnen er Kr. 2,75 pr. Vagt + 20 % af det indkørte Beløb. For enkelte Vagter betales Kr. 3,25 + 20 % af det indkørte Beløb. Kun Medlemmer af Fagforeningen maa anvendes. Tillidsmandsregler. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. 1 Dags Sommerferie for hver 25 Arbejdsdage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, dog med Ret til Opsigelse i 1939.

Middelfart H. — Fyens Andels Foderstofforretnings Middelfart Filial. I Henhold til Forligsmandsforslaget var Spørgsmaalet om, hvorvidt den tidligere bestaaende Overenskomst med Firmaet bortfaldt efter dettes Indmeldelse i Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Middelfart henvist til Afgørelse ad fagligretslig Vej. Der har nu været afholdt faglig Voldgift med Rigsadvokat Pihl, der har afgjort i en Opmandskendelse, at Firmaet automatisk falder ind under Foreningen af Arbejdsgivere inden for Middelfarts Overenskomst fra og med Lønningsugen 2. April 1938.

Vejle K. — Mejeriet »Christianshaab« (Chr. Skou). Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er Kr. 59,31. Gælder til 1. Maj 1940. Betalingsspørgsmaalet ved Forhandling af Fløde paa Flasker vil — om Enighed ikke opnaas lokalt — blive afgjort af en Voldgift.

Lager- og Pakhusarbejderne — Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Overenskomsten er fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra Kr. 63,00 til Kr. 68,00 .

Hillerød — Vognmand Alfred Nielsen. Overenskomst oprettet, idet Vognmanden har tiltraadt den til enhver Tid mellem Afdelingen og Fragtmand Chr. Nielsen gældende Overenskomst (Ugeløn Kr. 65,00. Medhjælpere under 18 Aar Kr. 44,00).

Aarhus C. — Det Forenede Olie Kompagni A/S. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 69,00. Overarbejde 30 — 50 — og 100 %. Syge- og Ulykkesforsikring à Kr. 50,00 pr. Uge fra den Dag Ulykkestilfældet indtræffer. Sommerferie: 1 Uge, Chauffører med 5 Aars Hæderstegn erholder 9 Dages Ferie. Uniform Kr. 2,00 i Tærepenge pr. Dag for Landture, der ikke er tilendebragt senest Kl. 13. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Juni 1940, dog med Adgang til Opsigelse.

Nyborg — D. D. P. A. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønnen Kr. 66,00. Daglønnede Arbejdere 1/6 af Ugelønnen + 50 Øre pr. Dag, dog yder Selskabet yderligere et Tillæg af 20 Øre pr. Time til de daglønnede Arbejdere, der antages til Losning og Lastning af Stykgods fra og til de Dampere, der indkommer til og afgaar fra Avernakke. Overarbejde 25 — 33 1/3 — 50 og 100 %. For Tilsigelse til Arbejde paa Søn- og Helligdage eller Overarbejde, der ikke falder i Kontinuation til den fastsatte Arbejdstid ydes en Mindstebetaling af 3 Timer + 100 % Tillæg. Ved Overarbejde, der slutter Kl. 4 Morgen, betales til Kl. 7 Morgen. Som Erstatning for Smudstillæg og Ydelse af Ekstrabeklædning gives der Arbejderne en Betaling svarende til Kr. 10,00 pr. Maaned. Under Ulykkestilfælde betales de første 5 Uger Kr. 48,00 pr. Uge, og i de efterfølgende 8 Uger Kr. 4,00 pr. Dag. Under ikke selvforskyldt Sygdomstilfælde betales der efter mindst 6 Ugers Beskæftigelse Kr. 48,00 pr. Uge i 5 Uger. Der tilstaas Arbejdere, der har været beskæftiget 1 Aar før Ferietidens Begyndelse 12 Hverdages Ferie med Løn i Forbindelse med 3 Søndage. For Arbejdere, der har været beskæftiget kortere Tid ydes 1 Dag pr. fuld Maaneds Beskæftigelse. Tillidsmandsregler. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Frederikshavn A. — Frederikshavns Fiskeexportørforening. Overenskomsten fornyet, idet Lønnen er hævet fra 55 til 60 Kr. om Ugen. Timelønnen er hævet fra 109 til 125 Øre. Der er indført Akkord for Skæring af Fillet-er. Sommerferie efter Loven. Arbejdstiden er fastsat til 48 Timer pr. Uge.

Frederikshavn A. — Fiskeexportør A/S Cloos Lorentzen. Overenskomsten fornyet, idet Arbejdstiden er fastsat til 48 Timer og Lønnen er hævet fra 55 til Kr. 60 pr. Uge. Timelønnen er hævet fra 109 Øre til 125 Øre. Ferie efter Loven.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 23 15.–12. 1938 43. Aarg.

Gadefejeren

Mon denne Mand da er ganske uden
de Nerver, andre fra Fødslen faar,
i Cyklekimen og Autotuden
og Sporvognsklemten han roligt gaar.

Og alle Gader og alle Veje
fra Valby helt ud til Østerbro,
fra Gry til Kvæld kan vi se ham feje
midt i Trafikken med samme Ro.

Der kommer Biler i lange Rækker,
og Cykler kimer i skarp Diskant;
sin lille Vandvogn han roligt trækker
langs Vesterbrogades Fortovskant.

Og intet Snavs han paa Gaden levner,
smaa pæne Bunker det samles i;
naar Byens Gæster dens Renhed
nævner,
den Ros skal h a n ha' sin Andel i.

Han fejer Stenbro og Asfaltflader,
som ellers flyder af al Slags Kram;
hvordan saa' Byen og Byens Gader
mon ud, hvis ikke vi havde ham?

Aage Hermann.

ARBEJDSVÆGRINGEN VAR BERETTIGET

I Begyndelsen af Januar Maaned blev der paa Foranledning af en Indberetning fra vort Forbunds Aars Afdeling til Hovedkontoret om Hornum-Ulstrup Kommunes sociale Udvalgs uretfærdige Behandling af et Medlem indgivet en Klage til Aalborg Stiftamt med Anmodning om Paatale overfor det paagældende Udvalg i Anledning af den begaaede Uret.

Klagen drejede sig oprindeligt om Udbetaling af Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg, men under Amtets Undersøgelse af Sagen blev der rejst Anklage overfor vort Medlem for i et nærmere angivet Tilfælde at have gjort sig skyldig i ulovlig Arbejdsvægring ved at nægte Udførelsen af et Roeoptagningsarbejde.

Det drejede sig om Optagning af 2½ Td. Land Roer, for hvilket der blev tilbudt en Betaling af 17 Kr. paa egen Kost. Arbejdet var anvist af det før omtalte sociale Udvalg, og da det paagældende Medlem vægrede sig ved at udføre det omhandlede Arbejde til den opgivne Pris, men henholdt sig til den i Priskuranten for Aalborg Amt vedrørende Landbrugsarbejde for Roeoptagningsarbejde anførte Betaling, blev han nægtet Understøttelse.

Stiftamtet gik for saavidt grundigt til Værks med Undersøgelsen, idet en Del Landmænd paa Egnen blev afhørt, og tillige blev Amtsarbejdsanvisningskontoret i Aalborg anmodet om en Udtalelse. De omtalte Landmænd — deriblandt en Sognefoged — forklarede samstemmende, at den tilbudte Pris for Roeoptagningen faldt nøje sammen med den Pris, som der sædvanlig blev betalt for lignende Arbejde, medens Amts-Arbejdsanvisningskontoret i gentagne Indberetninger til Stiftamtet bekræftede, at den Pris, som var forlangt af Medlemmet — 35—40 Øre pr. 100 lb. Favne — var rigtig, og at Kontoret anviste Landarbejdere til Roeoptagningsarbejde i Henhold hertil.

Stiftamtet tog dog mest Hensyn til de paagældende Landmænds Udsagn og foreholdt vort Medlem, at der formentlig forelaa en ulovlig Arbejdsvægring og fik paa denne Maade Medlemmet til at udstede en Erklæring om, at han var villig til at frafalde Klagen, fordi et opnaaet Arbejde bevirkede, at Trang ikke længere bestod i Forsorgslovens Forstand.

Med denne mærkelige Paategning fremsendtes Klagen, der efterhaanden havde antaget digre Former, til Forbundets Hovedkontor, med Stiftamtets Bemærkning om, at Sagen hermed maatte betragtes som bortfaldet.

Ved Sagens Gennemlæsning blev det imidlertid klart, at det vilde være urigtigt at lade Klagen falde paa det saaledes fremkomne Grundlag, især da man maatte gaa ud fra, at de afgivne Erklæringer, som var afæsket de stedlige Landmænd, ikke kunde være overensstemmende med Virkeligheden, og det blev derfor besluttet at lade Sagen undersøge nøjere, hvilket i en Skrivelse blev meddelt Stiftamtet, idet man forbeholdt sig at indbringe Sagen til endelig Afgørelse for højere Myndighed. Hertil har Sagen været omtalt tidligere i Fagbladets Nr. 10 d. A.

Efter en kort Tids Undersøgelse paa Egnen blev der tilvejebragt et Materiale, der klart viste, at der ikke bestod Samstemmighed mellem de Forklaringer fra Landmænd, der allerede er omtalt, og andre Landmænd, som ligeledes beskæftigede Landarbejdere ved Roeoptagningsarbejde, idet disse sidstnævntes Vidnesbyrd i det hele bekræftede Amts-Arbejdsanvisningskontorets tidligere Opgivelser til Stiftamtet, og der blev derefter af Hovedkontoret affattet følgende Klage til Socialministeriet.

Til

Socialministeriet,
Slotsholmsgade 6, K.

Foranlediget ved Indberetning fra vort Forbunds Aars og Omegns Afdeling, med Klage over Hornum Ulstrup Kommunes sociale Udvalgs Behandling af et Andragende om Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg — som var indgivet af Afdelingens Medlem N. N., boende i Hornum Stationsby — indsendte man den 5. Januar d. A. følgende Klage til Aalborg Stiftamt:

»Paa Medlem af vort Forbunds Aars og Omegns Afdeling, N. N.s Vegne, tillader man sig ved nærværende at fremsende Klage over det sociale Udvalg i Hornum-Ulstrup Kommune og henviser iøvrigt til nedenstaaende Sagsfremstilling.

Nævnte N. N. havde den 26. Oktober f. A. opbrugt sin ordinære Understøttelse fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse og henvendte sig som Følge heraf den 1. November s. A. til Hornum-Ulstrup Kommunes sociale Udvalg med Anmodning om Understøttelse.

Formanden for det sociale Udvalg meddelte imidlertid, at der ikke kunde udbetales nogen Art af Understøttelse, forinden der havde været afholdt Møde i det sociale Udvalg, og saadant Møde skulde først afholdes efter 8 Dages Forløb. Ved det derefter afholdte Møde i det sociale Udvalg, hvor Paagældendes Ansøgning blev behandlet, blev det nægtet at yde Understøttelse for de første 8 Dage, der var forløbet indtil det Tidspunkt, da Henvendelsen til Udvalget fandt Sted. For de derefter forløbne 8 Dage fik Ansøgeren bevilget 2 Kr. 25 Øre pr. Dag.

Da Ansøgeren naturligvis havde forventet at modtage Understøttelse ogsaa for de første 8 Dage, og da han jævnfør Formanden for det sociale Udvalgs Udtalelser først kunde forvente Understøttelsen udbetalt efter Mødets Afholdelse, henvendte han sig til Arbejdsløshedskassens lokale Afdeling, der gav ham et Laan paa 10 Kr., da hans Familie, der bestaar af 3 Medlemmer, var uden det nødvendigste til Livets Ophold. Senere søgte nævnte N. N. om Hjælp til Betaling af Husleje. Ansøgning herom blev indgivet den 1. December f. A., men desuagtet det ved Ansøgningens Indgivelse blev dokumenteret, at Ansøgeren i den forløbne November Maaned kun havde haft en Indtægt paa ialt 50 Kr. 25 Øre, blev der givet Afslag paa Andragendet.

Endvidere klages der i samme Forbindelse over, at det sociale Udvalg kun afholder Møde en Gang om Maaneden, og at det kun i enkelte Tilfælde er overdraget Udvalgets Formand, Lærer Klingbech Christensen, at disponere egenhændigt.

Under Henvisning til ovenstaaende skal vi ved nærværende anmode det høje Amt om at gøre de paaklagede Forhold til Genstand for en nøjere Undersøgelse og derefter paalægge det sociale Udvalg i Hornum-Ulstrup Kommune at yde vort nævnte Medlem Understøttelse i det Forhold, som er angivet i Loven om offentlig Forsorg, herunder ogsaa Huslejehjælp, og at det endvidere paalægges Udvalget at afholde sine Møder regelmæssigt hver Uge, saaledes at de indkomne Ansøgninger kan behandles og afgøres, uden at Ansøgerne paa Grund af Udvalgets langsommelige Behandling udsættes for at staa uden Midler til Livets Behov.

Ærbødigst
P. F. V.
Axel Olsen.
/Richardt R. Børgesen.«

Paa Stiftamtets Foranledning har Klagens Begrundelse været underkastet en Undersøgelse, dels ved indhentet Erklæring fra Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Aalborg, og dels ved Afhøring af forskellige, lokale Landmænd. Disse Udtalelser har Stiftamtet forelagt Klageren ved Politimesteren i Nibe, der tillige har faaet Anmodning om »at afæske Klageren en skriftlig Erklæring om, hvorvidt han paa Grund af den formentlige ulovlige Arbejdsvægring er indforstaaet med, at Klagen bortfalder, evt. med hvilken Begrundelse den ønskes opretholdt«.

Foreholdt disse Udtalelser har Klageren herefter afgivet en Erklæring, saaledes som gengivet i vedlagte Rapport, og Stiftamtet fremsendte derefter den 11. Maj d. A. Sagen til Hovedkontorets Gennemlæsning, idet Stiftamtet samtidig meddelte, »at Klagen herefter maatte betragtes som borfaldet«.

Ved Hovedkontorets Gennemlæsning af Sagen synes det imidlertid aabenbart, at der er saa væsentlige Uoverensstemmelser mellem de afgivne Oplysninger, at Hovedkontoret ikke kan bifalde Amtets Bemærkning om, at Klagen hermed maatte betragtes som bortfaldet, hvorfor Sagen ved nærværende fremsendes til Socialministeriet med Anmodning om, at Stiftamtets Afgørelse ændres, og henholder man sig fremdeles til den Paastand til Sagens Afgørelse, som er angivet i Hovedkontorets Klage af 5. Januar d. A. til Stiftamtet.

Om Sagen skal iøvrigt bemærkes følgende:

Der kan ikke gives Stiftamtet Medhold i, at Klageren har gjort sig skyldig i ulovlig Arbejdsvægring. Han har for det ovennævnte Roeoptagningsarbejde forlangt 30 Øre pr. 100 lb. Favne, og der blev ham tilbudt en Pris, der ligger under Halvdelen af dette Beløb, nemlig 17 Kr. for Optagning af hele Arealet, bestaaende af 2½ Td. Land, hvilket han har ment sig berettiget til at vægre sig ved at udføre det paagældende Arbejde for. Ved den Undersøgelse, som er iværksat fra Stiftamtets Side, har Amts-Arbejdsanvisningskontoret i Aalborg ikke alene bekræftet Berettigelsen af det fra Klagerens Side stillede Krav om 30 Øre pr. 100 lb. Favne, men det fremgaar tillige af Kontorets Erklæring, at der paa dettes Foranledning er anvist Landarbejdere til Udførelse af akkurat det samme Arbejde til en Betaling af 35—40 Øre pr. 100 lb. Favne.

Ligeledes bekræfter Gaardejer Carl Jørgensen, Krogstrupholm pr. Hornum, at han i November Maaned (1937) har betalt, saaledes som af Klageren forlangt, 30 Øre pr. 100 lb. Favne for Optagning af Roer

Mod Amts-Arbejdsanvisningskontorets autoritative Erklæring og ovenfor nævnte Landmands personlige Udsagn staar den af Sognefoged Jens Peter Jensen, Hornum, afgivne Erklæring om, at det paagældende Areal, 2½ Td. Land Roer, kan optages paa 3 à 4 Dage, hvorefter Klageren paa Grundlag af de tilbudte 17 Kr. skulde kunne have tjent ca. 5 Kr. pr. Dag, men denne Erklæring er saa misvisende og uoverensstemmende med det virkelige Forhold, at det med Rette kan drages i Tvivl, hvorvidt denne Person er saaledes udrustet i forstandsmæssig og moralsk Henseende, at han opfylder Betingelserne for at udføre en Sognefogeds ansvarsfulde Hverv. Han kan formentlig ikke engang skyde sig ind under at have udtalt sig i god Tro, hvilket vil ses af de efterfølgende Oplysninger. Det er nemlig oplyst ved en paa Hovedkontorets Foranledning stedfunden Undersøgelse paa Egnen, at man regner med, at der paa en almindelig Dags Arbejde kan optages ca. 2.000 lb. Favne, hvoraf det vil fremgaa, at der til Optagning af 2½ Td. Land Roer vil medgaa lidt over 6 Dage, idet der sædvanligvis regnes med 6.200 lb. Favne pr. Td. Land.

Ligeledes er Sognefogdens Paastand om, at Daglejere i Almindelighed der paa Egnen lønnes med 2—3 Kr. pr. Dag paa egen Kost urigtig. En Undersøgelse af dette Spørgsmaal, som er foretaget af vort Forbunds Hovedbestyrelsesmedlem, Kredsformand Martinus Wammen, Vaarst, har konstateret, at den almindelige Løn er 5 Kr. pr. Dag plus Kosten, hvilket er bekræftet af Proprietær Hans Pedersen, Parstrupgaard, der er beliggende i samme Sogn, og denne Oplysning bekræftes yderligere derved, at Klageren hos Propt. Hjort, hvor han arbejdede umiddelbart efter Arbejdsvægringen overfor Gaardejer Chr. Christensen, fik udbetalt samme Løn.

Og som yderligere Bevis for, at den af Klageren forlangte Betaling har været overensstemmende med, hvad der almindeligvis betales for lignende Arbejde, skal vi under Henvisning til den mellem vort Forbund og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt gældende Overenskomst anføre, at Betalingen for Roeoptagningsarbejde af den her omtalte Art er 38 Øre pr. 100 lb. Favne, og da der — som allerede nævnt — sædvanligvis regnes med 6.200 lb. Favne pr. Td. Land, skulde Betalingen for det i nærværende Sag anførte Areal paa 2½ Td. Land altsaa være Kr. 58,90, og ikke — saaledes som tilbudt — ialt 17 Kr.

Formentlig har Stiftamtet i sin Bedømmelse af det i Sagen anførte Forhold eensidigt lagt den af tidligere nævnte Sognefoged afgivne Forklaring til Grund for Klagens Afvisning og har benyttet — uretmæssigt forekommer det os — samme til at faa Klageren til at erklære sig indforstaaet med, at Klagen hermed skulde være bortfaldet.

Det maa i saa Henseende beklages, at Stiftamtet har undladt at rette Forespørgsel til Forbundets Hovedkontor, der gennem Forhandling om bestaaende Overenskomster vedrørende Udførelsen af lignende Arbejder maatte anses for bedst kvalificeret til at give alle fornødne og rigtige Oplysninger i den ønskede Retning.

Under Henvisning til ovenstaaende og tillige til medfølgende Sagsdokumenter forventer man herefter, at Socialministeriet vil ændre Amtets Afgørelse i Henhold til den anførte Paastand.

Ærbødigst

P. F. V.

Axel Olsen.

/Richardt R. Børgesen.

Socialministeriet sendte naturligvis den modtagne Klage til Stiftamtet, saaledes som Forretningsgangen er, og nu begyndte Undersøgelserne forfra igen, indtil Stiftamtet, efter at være rykket for Svar fra Ministeriet, atter sendte hele Sagen med nye Erklæringer til Hovedkontorets Gennemlæsning.

Det fremgik nu af de medfølgende Akter, at Stiftamtet havde forelagt Socialudvalgets Formand en Forespørgsel om der ikke kunde tilvejebringes en Ordning ved Udbetaling af den krævede Forsorgshjælp. Men Udvalgets Formand havde ganske afvist dette under Henvisning til, at det paagældende Roeoptagningsarbejde virkelig var blevet udført til den tilbudte Betaling af en uorganiseret, ikke arbejdsløshedsforsikret Arbejder.

Samtidig forelaa der i Sagen en af Politimesteren paa Grundlag af forskellige Afhøringer affattet Erklæring, hvorefter der ikke saaledes som angivet i Klagen til Socialministeriet var Tale om 6.200 lb. Favne pr. Td. Land, men derimod om 45 — 5.000 lb. Favne pr. Td. Land, hvilket, efter Politimesterens Opfattelse, maatte ændre Grundlaget for Klagen.

Da der imidlertid uanset Rigtigheden af det opgivne mindre Antal lb. Favne pr. Td. Land forelaa Bevis for, at det tilbudte Beløb paa 17 Kroner for Optagning af det 2½ Td. Land store Roeareal var for ringe, blev Klagen fastholdt af Hovedkontoret, og Sagen tilbagesendtes Stiftamtet med følgende Bemærkninger:

»Med Henblik paa den Tid, der efter det oplyste skal være medgaaet til Udførelsen af det i Sagen nævnte Arbejde, kan det oplyses, at der ved Forhandlinger mellem vort Forbund og respektive Landmænd eller Landbrugsorganisationer om Fastsættelse af Akkordpriser for Roeoptagning bestaar Enighed om, at mere end 2000 lb. Favne pr. Dag kan der ikke præsteres ved Roeoptagningsarbejde.

Dernæst maa det i Forbindelse med en Vurdering af Spørgsmaalet om, hvorvidt vort paagældende Medlem har gjort sig skyldig i »ulovlig Arbejdsvægring« anses for ganske ligegyldigt, om der som nævnt er 6.200 eller 5.000 lb. Favne pr. Td. Land, idet der, selvom der kun er Tale om det sidstnævnte Antal lb. Favne pr. Td. Land, foreligger uomtvisteligt Bevis for, at den oprindelig tilbudte Betaling har ligget under den sædvanlige for lignende Arbejde gældende; for selvom der regnes med 5.000 lb. Favne pr. Td. Land, vilde Betalingen for det omhandlede Areal have været 47 Kr. 50 Øre, medens der som bekendt kun var tilbudt 17 Kr. paa egen Kost.

At en uorganiseret, ikke arbejdsløshedsforsikret Arbejder — som nævnt — har udført det paagældende Arbejde paa andre Betingelser end dem, der sædvanligt er gældende, maa anses for uden Betydning for Bedømmelse af, hvorvidt vort Medlem har begaaet Overtrædelse af de gældende Regler for Arbejdsanvisning.

Vi maa derfor i det hele fastholde vor Paastand til Sagens Afgørelse.«

Efter stedfunden Brevveksling mellem Stiftamtet og Socialministeriet har Ministeriet under 18. November d. A. tilskrevet vort Hovedkontor saaledes:

I Anledning af Forbundets Skrivelse af 14. Juni 1938 (R. B. JJo) vedrørende Spørgsmaalet om, hvorvidt det sociale Udvalg i Ulstrup uberettiget har nægtet at yde Otto Christensen, Hornum Stationsby, Hjælp, skal man efter stedfunden Brevveksling med Amtmanden over Aalborg Amt meddele, at Socialministeriet Dags Dato har tilbagesendt Sagen til Amtet med Anmodning om snarest muligt at ville træffe Afgørelse i Sagen.

Socialministeriet har samtidig overfor Amtet udtalt, at den

paagældendes Vægring ved at overtage det i Sagen omhandlede Roearbejde, efter det om Størrelsen af den herfor tilbudte Betaling og om Størrelsen af den paa Egnen sædvanlige Løn oplyste, efter Socialministeriets Formening maa anses for berettiget, jfr. Arbejdsløshedslovens § 17.

Som det fremgaar af Socialministeriets Afgørelse er der i det hele givet vort Hovedkontor Medhold i den fremsatte Paastand til Sagens Afgørelse, og det maa derfor forudsættes, at vort Medlem faar — eller har faaet — den Understøttelse udbetalt, som han, paa det Tidspunkt Arbejdsvægringen fandt Sted — rettelig havde Krav paa. Afgørelsen er iøvrigt yderligere Bevis for, at vore Medlemmer ikke uden videre skal lade sig nøje med de ofte urimelige lave Arbejdslønninger, som de sociale Udvalg i mange Tilfælde finder det formaalstjenligt at anvise Arbejde til for at undgaa Bevilling af indkomne Andragender om Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg.

Skulde der fra vor Side rettes nogen Kritik i Forbindelse med det anførte, skulde det være det urimelige i, at der medgaar saa lang Tid, forinden Afgørelse kan træffes om de fremsendte Klager. I dette Tilfælde blev den første Klage til Stiftamtet indgivet den 5. Januar, og Ministeriets Afgørelse skete først den 18. November, altsaa 10 Maaneder senere, hvilket kan være meget ubehageligt for den, der venter paa Sagens Udfald.

R—dt.

Skifteholdsarbejde hos Murermestrene

Naar det hører til Sjældenhederne, at der arbejdes i Skiftehold hos Murermestrene, skyldes dette antagelig for det første, at den Standard-Skifteholdsbestemmelse, som stammer fra en i 1922 afsagt Nævnskendelse, ikke er gældende mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund, saaledes som Tilfældet er for enkelte Fag, f. Eks. Jord- og Betonfaget, og for det andet, at Skifteholdsarbejde arbejdsmæssigt set ikke er særlig paakrævet ved Bygningsarbejde, og for det tredie, at det har været en almindelig Opfattelse blandt Murermestrene, at der for Skifteholdsarbejde skulde betales det i Overenskomsten fastsatte Tillæg for Over- og Natarbejde.

Der er dog ingen Regler uden Undtagelse, hvilket fremgaar af følgende

OPMANDSKENDELSE:

Murerarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus mod Murermestrene S. Klostergaard Sørensen & Søn.

Ved Støbning af en Vandbeholder blev der arbejdet i 3 Hold Døgnet rundt, og Fagforeningen og Dansk Arbejdsmandsforbund paastaar Mestrene tilpligtet at betale Over- og Natarbejde i Henhold til Mureroverenskomstens § 2 om Timeløn Stk. g og h, idet den normale Arbejdstid efter § 1 er overskredet. Firmaet er Medlem af Murercentralforeningen, og der er for saadant »Overarbejde« ingen anden Betalingsbestemmelse i Mureroverenskomsten end de nævnte.

Mestrene og Centralforeningen protesterer herimod. Her er ikke Tale om »Overarbejde«, som forudsætter et Arbejde u d o v e r de normale Arbejdstimer, og der er ingen af Arbejderne, som har arbejdet mere end 8 Timer i Døgnet. Det drejer sig her om »Arbejde i Skiftehold«. Og da der ikke i Mureroverenskomsten findes nogen Bestemmelse om Tillæg til Timelønnen ved Skiftehold, maa Tilføjelsen af 1936 til Overenskomstens § 3 »almindelige Bestemmelser«, der er saalydende:

»Parterne er enige om at respektere de Overenskomster, der imellem Organisationerne under Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund er indgaaet, forsaavidt angaar forekommende Arbejder, der ikke er nævnt i nærværende Overenskomst, f. Eks. Ramningsarbejde, Hovedkloakledningsarbejde, Kabelarbejde og lign.«

bringes til Anvendelse, og Mestrene har erklæret sig villig til at betale det i Entreprenøroverenskomsten fastsatte Skifteholdstillæg, som under disse Omstændigheder maa være gældende. Det har netop været Meningen med den citerede Tilføjelse at stille Organisationerne ens, saaledes at Murermestre skal kunne arbejde under lige Forhold og Arbejdsbetaling som Entreprenører, og det vilde være katastrofalt for Murermestrene i deres Konkurrence med Entreprenørerne, hvis de skulde aflønne Arbejdsmænd i Skiftehold paa Jord- og Betonvæsenets Omraade efter meget højere Satser end Entreprenørerne er pligtige til efter deres Overenskomst.

Forbundet fastholder Paastanden under Henvisning til, at Entreprenøroverenskomsten ikke gælder for det her ommeldte Murermesterfirma, og den Tilføjelse til Mureroverenskomsten, som blev vedtaget i 1936, ikke angaar saadanne Bestemmelser om Arbejdstid etc., som maatte mangle i Mureroverenskomsten, men kun Overenskomster om forekommende »A r b e j d e r«, som ikke er nævnt i Parternes Overenskomst, og saadanne »Arbejder« er der ikke Tale om her, da der i Mureroverenskomsten er nævnt det herommeldte Arbejde, nemlig Jord- og Betonarbejde.

Med Hensyn til Spørgsmaalet, om de i Mureroverenskomstens § 2 Stk. g og h brugte Betegnelser »Overarbejde« og »Natarbejde« omfatter det her omtvistede Skifteholdsarbejde bemærkes, at det i Stk. g hedder, at Satserne for »Overarbejde« er stigende Time for Time »efter normal Arbejdstids Ophør«, og synes at forudsætte et Arbejde udover den normale Arbejdstid paa 7 eller 8 Timer, medens »Natarbejde« i Stk. h angives som Arbejde »fra Kl. 20 til den normale Arbejdstids Begyndelse«. Da der maa gaas ud fra, at »Overarbejde« og »Natarbejde« maa forstaas paa samme Maade og ud fra samme Forudsætninger, kan der ikke af Ordene i Bestemmelserne hentes nogen sikker Vejledning til Forstaaelse af Bestemmelsernes Rækkevidde.

Opmanden ser dog ikke rettere end, at det her omtvistede **Skifteholdsarbejde** ikke er **Over-** eller **Natarbejde i egentlig Forstand,** og at Satserne i Stk. g og h ikke er tænkt anvendelig paa dette Arbejde, og Opmanden er i denne Forstaaelse i Overensstemmelse med Præmisserne i en af Højesteretsdommer Jesper Simonsen afsagt Opmandskendelse af 8. November 1933, som Centralforeningen har paaberaabt sig.

Hvad dernæst angaar Centralforeningens Anbringende om, at den foran citerede Tilføjelse af 1936 til Overenskomstens § 3 er anvendelig, bemærkes, at den utvivlsomt maa forstaas, som Forbundet hævder, saaledes at den kun drejer sig om saadanne **Arbejder,** som ikke er nævnt i Mureroverenskomsten, og dette kan tilfulde ses baade af Tilføjelsernes Placering efter Stk. r i »almindelige Bestemmelser«, og af de Exempler paa saadanne Arbejder, som nævnes i Tilføjelsen. Der staar intet i denne om at Regler for Arbejdstid, Timelønsbetaling etc., som ikke er nævnt i Mureroverenskomsten men maatte indeholdes i Overenskomst mellem andre Organisationer under Dansk Arbejdsgiverforening og De samv. Fagforbund, in casu Entreprenørforeningen, skal respekteres af Parterne. Denne Tilføjelse kan derfor ikke anvendes paa det her ommeldte Arbejdes Aflønningsomraade.

Der ses heller ikke paa dette Omraade at have udviklet sig nogen Sædvane. Centralforeningen har vel anbragt, at Murerm. Nordskov Christensen i Aarhus, som er Medlem af Murermesterforeningen og ikke af Entreprenørforeningen, har udført Arbejder i skiftende Hold, sidste Gang for De danske Statsbaner ved Centralværkstedet i Aarhus i 1936/37 og ikke ved saadanne Arbejder betalt Satserne for Over- og Natarbejde, men det er ikke godtgjort, at dette har været godkendt af den stedlige Afdeling, og saadanne enkelte Tilfælde af Aflønningsmaade findes ikke at kunne danne Sædvane.

Sagen ligger altsaa saaledes, at Overarbejds- og Natarbejds-

satserne i Mureroverenskomsten ikke direkte kan anvendes, at Entreprenøroverenskomstens Bestemmelser om Tillæg for Arbejde i skiftende Hold heller ikke findes direkte anvendelig, og at der ikke er dannet nogen Sædvane paa dette Omraade.

Men det er utvivlsomt mellem Parterne, at Arbejdsmændene ikke er pligtige ved dette Arbejde at arbejde for den sædvanlige Timeløn, og der burde derfor mellem Murermesterfirmaet og Arbejdsmændene have været truffet særlig Overenskomst. Da der nu ikke er truffet nogen saadan, da Opmanden ikke har Mandat til at fastsætte Størrelsen af det Tillæg, Arbejdsmændene maatte findes at have Krav paa, og da der ikke i Voldgiftsretten har været forhandlet om andre Tillæg end de foran nævnte, kan der ikke paalægges Murermesterfirmaet at betale højere Tillæg end det Tillæg, Firmaet har erkendt sig pligtig at betale.

Herefter afsiges følgende

Kendelse.

Den af Centralforeningen af Murermestre i Danmark nedlagte Paastand om, at det her i Sagen ommeldte Skifteholdsarbejde aflønnes paa samme Maade, som er gældende for Entreprenørforeningen, vil, saaledes som Sagen ligger, være at tage til Følge.

Vi indlod denne Sag til voldgiftsmæssig Afgørelse i Overbevisning om og i sikker Tro paa, at her var end ikke Antydning af Tvivl om, at Centralforeningen vilde blive dømt efter vor Paastand, særlig i Betragtning af, at Centralforeningen ikke som allerede nævnt kunde henvise til en mellem denne og os gældende Skifteholdsordning. Hertil kommer, at den i Overenskomsten under § 1, Stk. a, anførte Arbejdstid er angivet under en Form og skrevet paa et saa utvetydigt Sprog, at det maatte anses for udelukket for os at tabe denne Sag, saa meget mere som der i Henhold til Stk. c, samme §, ligefrem er anført Forbud mod at omlægge Arbejdstiden, uden at de i nævnte Stykke angivne Regler er overholdt.

Selv om den afsagte Opmandskendelse i dette Tilfælde er gaaet os imod, rokker dette dog ikke ved vor Overbevisning om, at vor Fortolkning af Overenskomsten er den rigtige, hvoraf følger, at vi maa anse Afgørelsen som værende i Modstrid med Overenskomsten.

Opmanden har, som det vil ses, lagt særlig Vægt paa, at Arbejderne har udvist Forsømmelighed ved, at de ikke paa et tidligere Tidspunkt har reageret over for Skifteholdsetableringen og det ydede Tillæg. Det vilde efter vor Formening have været mere i Overensstemmelse med Overenskomsten, om Afgørelsen i denne Sag var truffet ud fra det Synspunkt, at da det var Mesteren, der ønskede Ændring i Arbejdstiden, burde han have foranlediget en Forhandling med Organisationerne afholdt, for derved at faa tilvejebragt en Ordning om Omlægning af Arbejdstiden, i Stedet for at gøre det egenmægtigt.

Afgørelsen gælder heldigvis kun i det foreliggende Tilfælde; men der er allerede senere opstaaet Tilfælde af lignende Art, hvilket kan tyde paa, at Murermestrene ved forskellige Manøvrer vil forsøge at faa endnu flere lignende Afgørelser, saaledes at disse til sin Tid kan danne Grundlag for en generel Afgørelse, gaaende ud paa, at vi er pligtige til at udføre Skifteholdsarbejde for Skifteholdsbetaling, naar Murermestrene ønsker dette.

For at undgaa dette maa vi ved nærværende paa det indstændigste bede vore Afdelinger og særlig Medlemmerne, der arbejder hos Murermestrene, om, at de ikke under nogen Omstændigheder paabegynder Arbejder for Murermestrene i Skiftehold, naar dette forlanges af Murermestrene. Medlemmerne maa i alle saadanne Tilfælde henvende sig til Afdelingen for at faa Raad og Vejledning, og hvis Afdelingerne er i Tvivl, maa de straks sætte sig i Forbindelse med Forbundet.

Husk derfor! Intet Skifteholdsarbejde maa paabegyndes hos Murermestrene, før de har underskrevet paa at ville betale de almindelige Over- og Nattillæg for de Timer, som ligger udenfor de Klokkeslet, der angiver den normale Arbejdstids Begyndelse og Ophør.

Chr.

Ved Christian Jensens Død

Under Deltagelse i en faglig Konference i Estland afgik De samvirkende Fagforbunds Formand Chr. Jensen ved Døden som Følge af et Hjerteslag.

Det Hjærte, som saa brat holdt op at slaa,
har altid følt og banket for de smaa.

Med Hjærtets Varme gik han til sit Værk,
fra Hjærte og til Hjærte bandt han Baandet,
i Kampen for sin Sag var han saa stærk
som den, hvis Gerning Godhed har beaandet.

Og den, der kendte ham fra Kamp og Krig,
og den, der kendte ham som Ven og Fælle,
de vidste *begge*, han var uden Svig,
for Folkets Frihed glad han vilde trælle.

Og ved hans Gerning Lys og Sol brød frem,
og det skal nævnes ham i Dag til Ære:
Han gjorde Smaafolks Bolig til et Hjem,
hvor der var sundt og godt og smukt at være.

Hvor Sorg og Savn og Fattigdom han saa',
blev det hans Maal at tænde Haabets Kærte,
ind til hver Armods Krog han vilde naa
med Varmen og med Lyset i sit Hjærte.

Travl var han til sin aller sidste Dag,
hvor der blev krævet mest, var han til Stede,
for Folkets Krav og Folkets Fælles-Sag
til sidste Trevl han gav sig selv med Glæde.

Vi huske vil hans jævne danske Navn,
de jævne Ord, han svigted' ingen Sinde,
og det vil trøste os i Sorg og Savn:
at rent og blankt og pletfri er hans Minde.

Det Hjærte, som saa brat holdt op at slaa,
har altid følt og banket for de smaa!

Aage Hermann.

BESKÆFTIGELSESSPØRGSMAALET

III

Vi naaede i den foregaaende Artikel om dette Emne frem til at paavise, hvordan Verdenskrisen kom til Danmark som en *Landbrugskrise*. Fremskridtene i Landbrugs-, Transport- og Køletekniken Verden over havde længe truet vor førende Stilling paa det engelske og tyske Marked. I 1931 fik Konjunkturnedgangen, der paa det Tidspunkt allerede gennem et Par Aar havde udmarvet vore to Hovedkunders Købekraft, endelig Priserne til at bryde sammen. Samtidig hermed begyndte Englands og Tysklands Forsøg paa gennem Selvforsyning med Fødevarer at skære Importen ned. Resultatet blev, at det danske Landbrug paa engang saa Eksportmængderne og Eksportpriserne dale.

I 1929 udgjorde Landbrugseksportens Værdi 1271 Mill. Kr. og i 1932 kun 873 Mill. Kr.. Dette betød en Nedgang paa ca. 400 Mill. Kr. eller paa en lille Tredjedel i Løbet af tre Aar. Det er næppe nogen Overdrivelse at betegne det som en af de voldsomste Begivenheder i Danmarks økonomiske Historie. Landbrugets Forrentningsprocent faldt fra 5 % i 1929—30 til 0,5 % i 1930—31 og 0,4 % i 1931—32.

Der fulgte nu et Par sorte Aar for det danske Folk. Armod holdt sit Indtog i mangt et Landbohjem. Og det blev de mindste Brug, der ramtes haardest. Saaledes var Forrentningsprocenten for 1931—32 0,5 % i de mindste Brug mod 0,3 i de store, og for 1932—33 1,4 % for de mindste Brug mod 2,8 % (det dobbelte) for de større.

Fra Landet bredte Krisen sig videre til Byerne. Den internationale Krise, der faar England og Tyskland til at købe mindre Smør, Æg og Flæsk, faar de danske Landmænd til at købe færre Maskiner og Redskaber, færre Manufakturvarer, mindre Øl og Sukker — faar dem til at bygge mindre, til at antage mindre Arbejdskraft o.s.v. Saaledes bevirker en Børskrise i New York, et Kreditsammenbrud i Centraleuropa, en øget Landbrugsproduktion paa New Zealand, nogle Lønnedsættelser i England og Tyskland, og hvad nu alle Aarsagerne var — en almindelig Arbejdsløshed blandt de danske Arbejdere. Dette gælder saavel Landarbejderne, der i stort Omfang vandrer ind til Byerne for at søge et Job der, som Byarbejderne, hvis Produkter ikke længere kan finde Afsætning paa Landet.

Ogsaa den danske Eksportindustri ramtes af Krisen. Særlig Eksporten af Skibe, Dieselmotorer og Automobiler gik tilbage, medens Eksporten af Konserves, Oliekager og Cement holdt sig bedre.

Hertil kommer saa den Maade, hvorpaa Kapitalisterne, som skildret i første Artikel, altid reagerede overfor en Konjunkturnedgang. De faldende Priser gør ny Produktion urentabel. Derfor bliver ingen nye Fabriker rejst, ingen nye Hjul sat i Sving og ingen Varer købt paa Lager. Tværtimod vil alle indskrænke, afskedige og sælge ud.

Fra 15,5 % i 1929 stiger den *samlede Arbejdsløshed* indtil 1932, hvor den kulminerer med 31,7 %. Der er derefter stadig Nedgang indtil 1936. I 1937 faar vi en ny Stigning. Indenfor de enkelte Hovedgrupper er Bevægelsen noget anderledes. For *Bygnings- og Møbelgruppen* faar vi langt stærkere Svingninger, idet Beskæftigelsen her ikke alene er afhængig af den almindelige Konjunkturudvikling men ogsaa af Vejrliget og af den særlige Byggekonjunktur. I 1932 faar vi her den stærkeste Stigning — helt op til 44,2 % — men til Gengæld den hurtigste Nedgang i de følgende Aar. Først i 1936—37—38 bliver det galt med Byggeriet igen. Herom senere.

I *Jernindustrien* er Stigningen i 1932 knap saa stærk som i Bygningsgruppen. Faldet i 1933 heller ikke saa brat (Jernindustriens Arbejdsløshed gaar kun 5 Points tilbage fra 1932 til 1933 mod godt 10 Points i Bygningsgruppen). Til Gengæld er Beskæftigelsesfremgangen stabil i Jernindustrien, saa man her for 1937 ender med 13,3 % mod Bygningsindustriens 27,1 %.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshed giver et helt tredje Billede. For deres Vedkommende er Stigningen fra 1931—32 mindst. Ledighedsprocenten kulminerer her med 35,6 % mod 44,2 og 39,2 for de to andre store Grupper. Til Gengæld er den ikke til at faa Has paa igen. Fra 1932 til 1933, da Bygningsgruppen vinder over 10 Points frem og Jerngruppen over 5 Points, formindskes Arbejdsmændenes Ledighed kun med godt 1 Points, og i 1937 ligger Arbejdsmændenes Arbejdsløshed højest med 29,6 %.

Blandt de mindre Fag findes mange interessante Afvigelser fra det almindelige Billede. Dels nogle glædelige Lyspunkter som f. Eks. *Papirindustriens* Arbejdere, hvis Ledighed fra 1931—35 svinger mellem 1,8 og 2,8 % eller i *Næringsmiddelindustrien*, hvor Mølleriarbejdere svinger mellem 9 og 10 % og Bryggeriarbejderne mellem 7 og 12 %. Men desværre findes der ogsaa nogle mindre glædelige Afvigelser for Eks. hos *Billedskærerne* og *Forgylderne*, der foruden af Krisen ogsaa rammes af Modens Svingninger. Billedskærerne har saaledes i 1932 gennemsnitlig 71 %'s Arbejdsløshed. *Bagere, Sømænd* og *Søfyrbødere* hører til de haardest ramte. De har mellem 30 og 40 % gennem hele Perioden 1931—35. For Bagernes Vedkommende skyldes det Uddannelse af for mange Lærlinge. Søens Folk derimod rammes af den stagnerende Verdenshandel.

For *Smedene* gælder nogenlunde samme Bevægelse som for Jernindustrien under et, ligesom *Snedkere* nogenlunde følger Bygningsgruppens Bevægelser (Snedkerne ligger dog i 1937 5 Points lavere). *Tekstilindustrien* hører til de heldige Fag. Arbejdsløsheden er gennem alle Aarene — med Undtagelse af 1935 — faldende og ligger i 1936 helt nede paa 6,2 %. Først i 1937 faar Tekstilarbejderne for Alvor et Arbejdsløshedsproblem, idet Procenten med et Spring fra 1936 til 1937 gaar op fra 6,2 til 14 — over det dobbelte. Et lignende Spring gælder for Skotøjsarbejderne, der fra 1936 til 1937 gaar op fra 19,2 % til 29,0 %. Aarsagen til denne Forværring skal vi senere vende tilbage til.

Vi kunde lige til sidst berøre endnu en speciel Gruppe Arbejderes Ledighed, nemlig *Kvindernes*. Det er ofte blevet paastaaet, at efterhaanden som Mændene trængtes ud af Virksomhederne, trænger Kvinderne sig ind og optager Mændenes Pladser. Dette synes bekræftet, naar man ser paa en Statistik over Gennemsnitsprocenten for henholdsvis Mænds og Kvinders Arbejdsløshed i *samtlige* Fag. Det fremgaar heraf, at Mændenes Arbejdsløshed i 1933 var 30,9 % mod kun 17,2 % for Kvinderne og i 1933 Mændenes Procent 20,9 mod kun 13 for Kvin-

derne. Dette Resultat beror imidlertid paa en forkert Opgørelsesmaade. Det, man skal sammenligne, er naturligvis ikke Mændenes Arbejdsløshedsprocent indenfor samtlige Fag i Forhold til Kvindernes Arbejdsløshedsprocent indenfor samtlige Fag. De Fag, hvori der udelukkende arbejder Mænd, skal man paa Forhaand skille ud — de vedkommer i Følge Sagens Natur ikke Sammenligningen, thi her kan der jo ikke være Tale om, at Kvinderne har trængt Mændene ud. Det, man skal have fat paa, er kun de saakaldte *blandede Fag*, hvori baade Mænd og Kvinder arbejder. Ser vi paa dem, kommer vi da ogsaa til det modsatte Resultat: at Kvinderne har den største Ledighed. I 1935 og 1936 var Kvindernes Arbejdsløshed

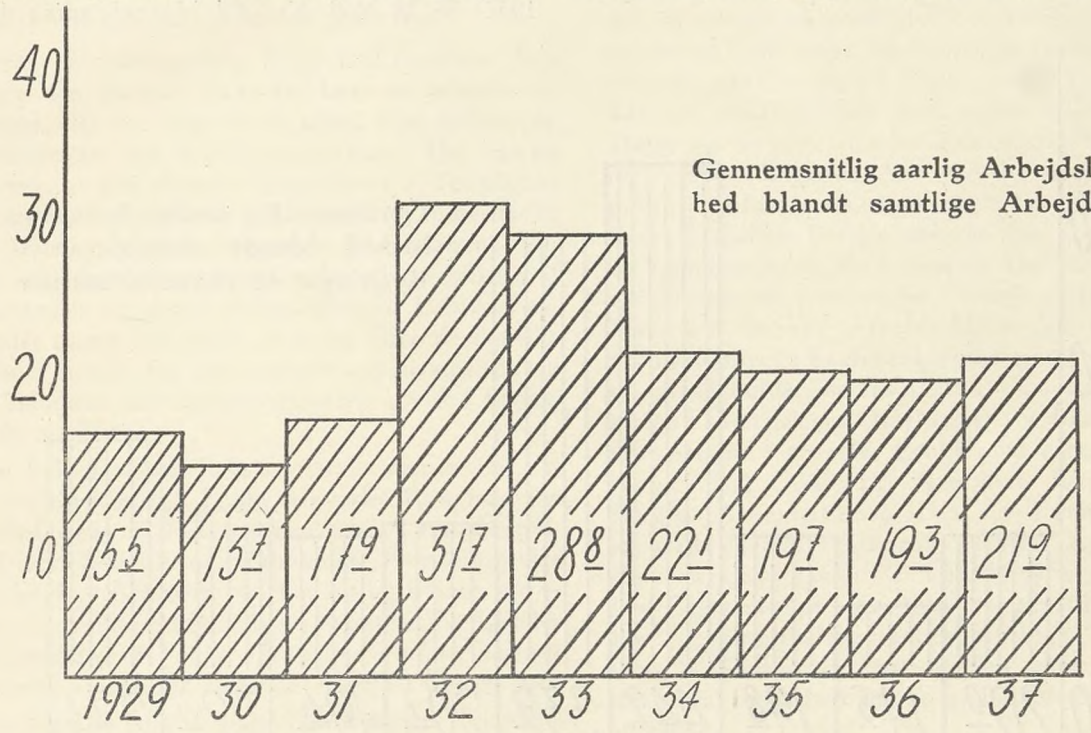

Gennemsnitlig aarlig Arbejdsløshed blandt samtlige Arbejdere

i de blandede Fag henholdsvis 12,0 % og 11,0 % mod kun 9,9 % og 9,1 % for Mændene. — Denne Argumentation har kun den Fejl, at den er for indviklet til, at de reaktionære Kræfter, der angriber Kvindens Arbejdsret, kan forstaa den.

*

Hvad blev nu Regeringens Politik overfor den Arbejdsløshed, vi i det foregaaende har forklaret og beskrevet?

Vi maa her skelne mellem en *Erhvervspolitik*, der har til Formaal at forøge Beskæftigelsen, og en *Socialpolitik*, der har til Formaal at mildne og afbøde Beskæftigelseskrisens Virkninger.

De to vigtigste erhvervspolitiske Forholdsregler blev *Kronesænkningen* og *Valutacentralens Oprettelse*. Allerede i September 1931 havde England opgivet Guldfoden og sænket Sterlingpundet. Da i 1931 60 % af Danmarks Eksportindtægter kom fra England, medens kun 15 % af vor Import blev hentet i dette Land, betød det en yderligere Forringelse af vor Valutastilling og af Landbrugernes Indtjeningsevne. Samtidig med en formindsket Eksport til faldende Priser maatte vi modtage Betalingen fra England i Sterlingpund af forringet Værdi, men købe vore egne Importvarer fra Lande, der ikke havde sænket Valutaen.

Som allerede nævnt halveredes Bøndernes Nettoindtægt i 1931—32, og Landets Valutastilling forringedes fra et Tilgodehavende i Udlandet paa 93 Mill. Kr. i 1930 til et Tilgodehavende paa kun 5 Mill. Kr. i 1932. Noget udenlandsk Laan kunde ikke opnaas — og den danske Regering havde saaledes ikke noget Valg.

I December 1931 forlod Danmark Guldfoden, og Kronen faldt gradvis. Medens Parikursen overfor Sterling er 18,16 Kr. pr. Pund, noteredes der i Sommeren 1932 19,00 Kr., og ved det berømte Kanslergadeforlig i Januar 1933 blev Kursen lagt fast i 22,40 Kr., hvorfra den ikke siden er rokket. Denne Kronesænkning øgede dansk Landbrugs og dansk Industris Konkurrenceevne overfor Udlandet og øgede Bøndernes Købekraft, idet de nu fik flere Kroner pr. Pund Sterling. Den Prisstigning, man kunde frygte vilde indtræde, udeblev, idet den neutraliseredes af det stadige Prisfald paa Verdensmarkedet. Hvor heldigt det var for Beskæftigelsen herhjemme, at Danmark sammen med Norge og Sverige straks i 1931 beslutsomt stillede sig paa Englands Side som Medlem af *Sterlingklubben*, faar man et lærerigt Billede af ved at sammenligne Erhvervslivets Stilling herhjemme med Forholdene i Lande som Frankrig og Belgien, hvor man stædigt fastholdt Guldfoden til den sidste bitre Ende og fik en langt dybere og mere langvarig Krise end Skandinavien.

I Februar 1932 oprettedes *Valutacentralen*. Dens Opgave blev tredobbelt: 1) At nedskære Importen saa den kom i Overensstemmelse med den formindskede Mængde fremmed Valuta, de ufordelagtige Eksportvilkaar lod os komme i Besiddelse af. Dette var nødvendigt for at hindre yderligere Kronefald, der næppe vilde have gavnet Arbejderklassen. 2) At fremme Beskæftigelsen i Hjemmeindustrien — dels ved at hindre Import af Varer, vi selv kan fremstille, — dels ved at sikre at tilstrækkelig Valuta er til Radighed for Landbruget og Industrien. Hellere mangle Cognac, Annanas og Citroner end Kul, Jern, Gødning og Foderstoffer. 3) At formindske Importen fra de Lande, der ikke til Gengæld vil købe hos os, og lægge den over paa de Lande, der til Gengæld vil aftage danske Produkter.

Resultatet af denne Politik blev et Fald i Arbejdsløsheden fra 31,7 i 1932 til 19,3 i 1936, en Stigning i Produktionen fra 91 i 1932 (1931—100) til 133 i 1937 og en bedre

Balance i vor Udenrigshandel. Saaledes mindskedes Importen fra Tyskland fra 1931 til 1936 fra 490 til 376 Mill. Kr. samtidig med at Eksporten sattes i Vejret fra 174 til 278 Mill. Kr. Omvendt sattes Importen fra England op fra 219 til 542 Mill. Kr., medens Eksporten faldt en Kende, nemlig fra 814 til 742 Mill. Kr.

Ser vi paa de enkelte Varegrupper, finder vi, at medens Importen af *færdige Industrivarer til Næringsbrug* i 1936 kun udgjorde 29 % af Importen i 1931, og Importen af *færdige Industrivarer til almindelig Brug* udgjorde 52 % af Importen i 1931 — saa udgjorde Importen af *Raavarer* til Industri i 1936 164 % af Importen i 1931, og af Stoffer til *Brændsel* og Belysning 145 % af 1931-Importen.

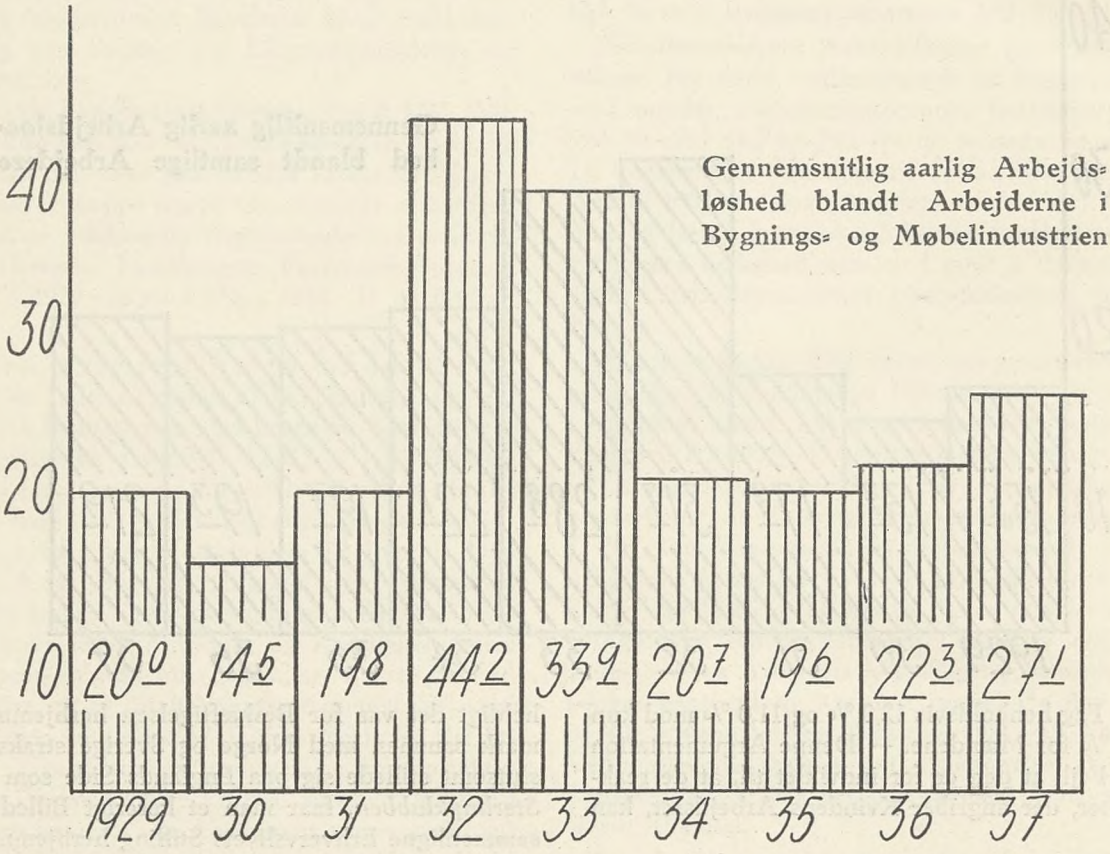

Hele denne Udvikling faldt ganske vist sammen med en almindelig Opgang i Verdenskonjunkturen, som satte ind i 1933 — men Betydningen af Regeringens Politik for Produktions- og Beskæftigelsesfremgangen fra 1932 og fremefter lader sig næppe overvurdere. Fagbevægelsen har da ogsaa i fuld Enighed sluttet op bag Regeringens Valuta- og Handelspolitik.

Som det fremgaar af Tabellerne foran har der imidlertid i 1937 fundet en Forværring Sted i Beskæftigelsen. Denne Forværring maa henføres til tre Ting: Dels til en ny Vending i Verdenskonjunkturen, der fra Juni 1937 paany gik nedad. Dels til Byggeriet, der er stagneret siden 1936 — og endelig til Udviklingen af Samhandelen med Tyskland. Trykket af de tyske Betingelser, af Landbrugernes Krav og af den almindelige Prisudvikling har Valutacentralen gennem 1937 og 1938 maattet give Indpas for nogle flere tyske Færdigvarer end tidligere. Saaledes steg fra 1935 til 1937 Importen af Manufakturvarer, Klædningsstykker, Fodtøj m. v. fra 131 til 146 Mill. Kr. Denne øgede Import i Forbindelse med den mindskede Købekraft, Bygge-Tilbagegangen bærer Skylden for, bevirkede tilsammen en mindsket Produktion og øget Arbejdsløshed i Tekstil- og Skotøjsindustrien. Hvordan Byggeriet igen vil komme i Sving, og hvordan den øgede tyske Færdigvareimport kan undgaas, vil vi imidlertid gemme til vor afsluttende Artikel om Fremtidens Beskæftigelsespolitik.

*

Regeringens *Socialpolitik* til Mildnelse af Arbejdsløshedens Virkninger er saa kendt, at vi kan indskrænke os til kort at nævne de forskellige Foranstaltninger.

Socialreformen kom i 1933. I 1933—34—35 udlaantes 25,5 Mill. Kr. til *Boligbyggeri*, hvorved 14.500 Mand beskæftigedes. Til *ekstraordinære Vejarbejder* bevilgedes 1932—35 28 Mill. Kr.. Til *Havnebygning* 4,5 Mill. Kr. Hertil kom de store *Broarbejder*. Storstrømsbroen alene 36,5 Mill. Kr. og Oddesundbroen 5,7 Mill. Kr. *Ordinære Vejarbejder* omfattede fra 1929—36 250 Mill. Kr. Til *kommunale Arbejder* udlaantes 32 Mill. Kr. Til Ungdomslejre 4 Mill. Kr. Alt i alt er til *»særlige Arbejders Igangsættelse«* anvendt 482 Mill. Kr. gennem de seks Kriseaar.

Sukkerordningen anslaas til i Sæsonen at beskæftige 16.000 Mand paa Landet og 4.500 i Fabrikker.

Store Ekstratilskud er givet til *Fagforeningernes Arbejdsløsheds- og Fortsættelseskasser*. De samlede Tilskud udviklede sig under Krisen paa følgende Maade: 1932—33 9 Mill. Kr. 1933—34 37 Mill. Kr. 1934—35 29 Mill. Kr.

Fra de sidste Aar vil *Overarbejdsloven, Ferieloven, 30 Mill. Kr.-Loven* for de langvarigt arbejdsløse, Loven om *Beskæftigelsescentralen* for de unge arbejdsløse og endelig Nedsættelsen af Alderen for Opnaaelse af Aldersrente fra 65 til 60 Aar — være godt kendt.

Bestræbelserne for at sætte nyt Liv i *Byggeriet* skal vi omtale i en afsluttende Artikel om *Fremtidens Beskæftigelsespolitik*.

J. K.

Kampen i Frankrig

De sidste Ugers Begivenheder i Frankrig er et afskrækkende Eksempel for den internationale Arbejderbevægelse. Det er en Selvfølge, at vor Sympati er paa den kæmpende franske Arbejderklasses Side, og vi haaber, at Reaktionens Angreb kan standses og en Del af Folkefrontens Fremskridt paa det sociale Omraade opretholdes. Men samtidig med at vi tænker saaledes, er vi nødt til at stille os selv det Spørgsmaal: *Hvorledes kunde det gaa til, at den franske Arbejderklasses meget gunstige taktiske Situation saa hurtigt kunde forværres?*

Aarsagerne er dybtliggende. Efter Folkefrontens Sejr i 1936 søgte den franske Arbejderklasse at udslette de Forsømmelser, der var begaaet de sidste fem Aartier og at overspringe en hel Udviklingsperiode. Det er en Kendsgerning, at den franske Kapitalisme i Virkeligheden kendetegnes ved de mest udprægede og individuelle Træk, det franske Erhvervsliv præges ikke i samme Udstrækning som det tyske, amerikanske eller engelske af Storvirksomheder og disses monopolistiske Politik. Saaledes var det da en Selvfølge, at heller ikke de franske Fagforeninger kunde faa den samme organisatoriske og moralske Standard som Fagbevægelserne i andre Lande, f. Eks. i de nordiske.

Saa kom Folkefrontens Sejr, og straks mente man, at nu skulde en ny historisk Epoke begynde! Folkefrontens Program omfattede 40-Timers-Ugen uden Lønnedsættelse, Arbejdsløshedsforsikring, Aldersrente, Gennemførelse af store offentlige Arbejder paa Landet og i Byen og — man tænke sig *samtidig* hermed saa primitive Rettigheder som *Anerkendelse af Fagforeningernes Forhandlingsret* og Forlængelse af den skolepligtige Alder til fjorten Aar.

Vil man søge at forstaa hele Udviklingens Tragedie, saa maa man ikke glemme den *Sammenblanding af de mest radikale og de mest primitive Rettigheder paa Folkefrontens Program.* Man tog i Virkeligheden det andet Skridt før det første.

Desuden er det en Kendsgerning, at det franske Erhvervslivs Organisation af hele Produktionsapparatet ikke svarede til den sociale Organisation, Folkefronten med eet vilde søge at gennemføre. Hele Erhvervslivet arbejdede med store Rivninger og forøgede Produktionsomkostninger, og det paa et Tidspunkt da Tysklands Industri arbejder med forstærket Indsats, og den franske Oprustning ikke kan holde Trit hermed. Nogle Tal kan bevise dette. Frankrig, som i 1933 producerede mere Jern end Tyskland, producerer nu kun en Fjerdedel af Tysklands Produktion, Jernbanetransporten er siden 1933 formindsket med en Trediedel. De franske Aktieselskabers Papirer har gennemsnitligt mistet 60 Procent af deres Værdi, og de resterende 40 Procent repræsenterer devaluerede Francs. Fransk Eksport er siden 1930 sunket til Halvdelen.

Ganske vist passer det, at intet Land i Europa har en reaktionær og korrumperet indstillet Overklasse som det franske. Denne Overklasse er stadig beredt til at forraade nationale Interesser og til at spekulere mod Landets egen Valuta. Denne Overklasse vil slutte Kontrakt med en hvilken som helst Magt i Verden, blot den garanterer Renteindtægterne og Profiten, men ogsaa denne Overklasse er en Kendsgerning, og det var Folkefrontens Opgave at regne med dens Eksistens.

I Virkeligheden afgøres den franske Udvikling under den tredje Republik indenfor *det social-radikale Parti.* Dette smaaborgerlige Parti, hvis Vælgere er at finde blandt Smaabønder, Smaahaandværkere, Funktionærer, Tjenestemænd og Detailhandlere, repræsenterer alt det, der indesluttes af gammel fransk Tradition. Disse Folk er nok demokratisk indstillede i den Forstand, der gjaldt i 1789, men de hader enhver Form for Diktatur og ethvert Eksperiment. Den franske Mellemklasse er den mest konservative i hele Verden. Det social-radikale Parti rummer Folk af alle Nuancer, rummer Folk som Herriot, der vil arbejde sammen med Sovjetrusland og Kommunisterne, og Folk som Chautemps, ja, endogsaa Bonnet, der allerede nærmer sig til Højfinansen. Paa denne Maade kan det social-radikale Parti regere baade sammen med Højre og Venstre. Under Fascismens Trusel i 1934 og de derefter følgende Aar var det social-radikale Parti parat til at forsvare Demokratiets Traditioner og dannede under Daladiers Førelse sammen med Socialdemokraterne og Kommunisterne Folkefronten. Det var i Virkeligheden en *enestaaende Chance for Demokratiets Sag i Frankrig.* Hvis den franske Arbejderklasse havde faaet Lov til i Ro at opbygge Fagforeningerne og udvikle en fornuftig og maadeholden social Politik, saa havde man været i Stand til at isolere Overklassen, og Frankrig vilde være kommet ind i en rolig Epoke med Hensyn til social og demokratisk Udvikling. Men dette forundtes ikke den franske Arbejderklasse. Det var *Kommunisterne,* som erobrede vigtige Positioner indenfor Fagbevægelsen, og disse pressede paa for at faa Udviklingen til at foregaa i et Eksprestempo, som ikke svarede til hele Produktionens og Samfundsapparatets Struktur. Herved skræmte man Mellemklassen bort, og den samme *Daladier* førte det social-radikale Parti ud af Folkefrontens Lejr tilbage til højre.

Det er ikke sandsynligt, at Daladier vil føre eller blot begunstige en bevidst fascistisk Politik, men man kommer ikke udenom, at den franske Reaktion har faaet Tilgang af nye Hjælpetropper, og den franske Arbejderklasse er tvunget til at forsvare sine mest primitive Rettigheder. Det er en Trøst, at *disse Rettigheder ogsaa har slaaet dybe Rødder indenfor det social-radikale Parti.*

Vi behøver ikke her gentage den Udvikling, som er kendt gennem Aviserne: Daladiers Dekreter, som praktisk talt ophæver 40-Timers-Ugen, Arbejdernes Reaktion i Form af Proteststrejke, Daladiers haardhændede Modaktion, Generalstrejkens Lammelse og Arbejderklassens vanskelige Situation efter Strejken.

Udviklingen vil ogsaa i Frankrig gaa den Vej, hele Retningslinien anviser. Reynauds Treaarsplan er i Virkeligheden kun en Begyndelse, hvis Fortsættelse vil følge før eller senere — *i planøkonomisk* Retning. Før eller senere vil ogsaa Frankrig være nødt til at opgive Kapitalbevægelsernes Frihed og tvinge den flygtende Kapital til at vende tilbage. Først saa vil Regeringen være i Stand til at dirigere Kapitalinvesteringerne.

Som Forholdene ligger i Frankrig, kan *denne Politik kun føres med Arbejderklassen, ikke imod den.* Man maa haabe, at den franske Arbejderklasse før dette Tidspunkt har lært af Udviklingen og har opbygget en *Fagbevægelse,* maaske ikke saa »oppustet« som nu, men *disciplineret og realitetsbevidst.*

H.

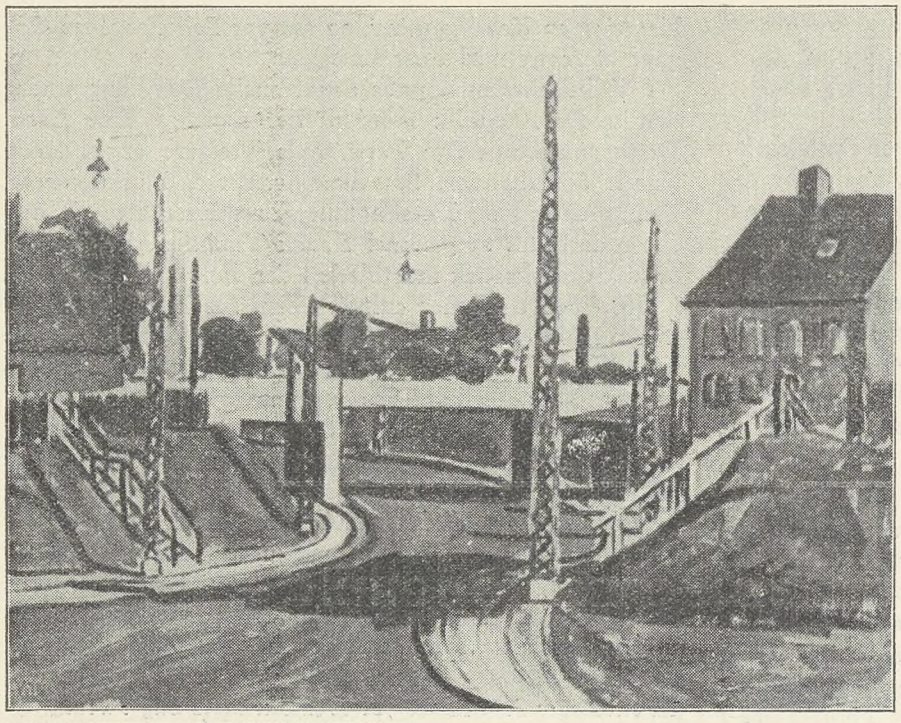

Arbejdsmændene

»Social-Demokraten«s Udstilling paa Charlottenborg »Arbejdspladsernes Talenter«, en Udstilling der omfattede Maleri, Skulptur og Tegninger, blev en afgjort Sukces. Ingen, der havde udstillet før, kunde komme med. — Forfatteren Oskar Hansen, der var med i Udstillings-Komiteen, skriver her om Arbejdsmændene paa Udstillingen.

Det var en Udstilling fuld af Overraskelser. Først: At der meldte sig nærved 500 Udstillere. Og saa: Udstillingens høje Standard. Det var et dristigt Initiativ af Social-Demokraten at arrangere en saadan Udstilling. Men det blev altsaa Sukces i højeste Grad.

Og mon det ikke var Arbejdsmændene, der forbavsede mest. Jeg tror det. Der var Folk fra 91 forskellige Organisationer, der havde sendt ind. Og der var Masser af overraskende Ting imellem fra hver af de store Organisationer. Men i hvert Fald for mig selv blev Folkene fra Arbejdsmandsforbundet de mest overraskende. Jeg havde ikke ventet en saadan Grøde paa de Felter, som Udstillingen repræsenterede: Maleri, Tegning og Skulptur.

Der var ingen egentlig Censur ved Udstillingen. Det var ogsaa dristigt af Social-Demokraten at slette denne. Hver eneste af Indsenderne skulde have i det mindste *et* af sine indsendte Arbejder med. Hvorledes man saa mente, det saa ud. Social-Demokraten vilde ikke lave en Elite-Udstilling. Man vilde ikke kun have Højden med. Man vilde have *Dybden* og *Bredden* ogsaa. Man vilde give et helt ærligt Billede af Arbejdspladsernes Fritidssysler hvad angaar Maleri, Tegning og Skulptur. Hvorledes Arbejderne saa paa disse Sager og opfattede dem og følte dem.

En af vore kendteste yngre Kunstnere, der var med til Ophængningen af Billederne, sagde til mig:

— Hvis vi havde udøvet Censur i egentlig Forstand, og kun havde taget det bedste, saa vilde denne Udstilling af Arbejdspladsernes Folk være blevet en Udstilling, der stod paa Højde med de gode Udstillinger af professionelle, og dette vilde i sig selv have været meget overraskende, men det, der gør Udstillingen her saa broget og morsom og helt overraskende, er netop *det*, at hver af dem, der har sendt, har faaet Lov til at vise sit Ansigt,

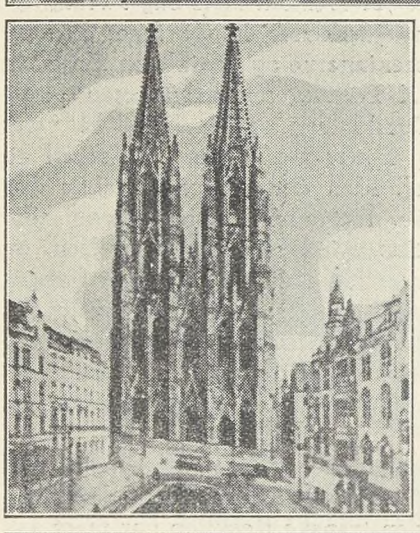

Øverst: Fabrikarbejder W. Engelhardts Gadebillede. Ved Siden her: Jord- og Betonarbejder Rich. Nielsens Tegning af Domkirken i Køln. Nederst tv.: Maleri af Arbejdsmand Kaj Nielsen; th.: et af Lagerarbejder P. S. Jørgensens Malerier.

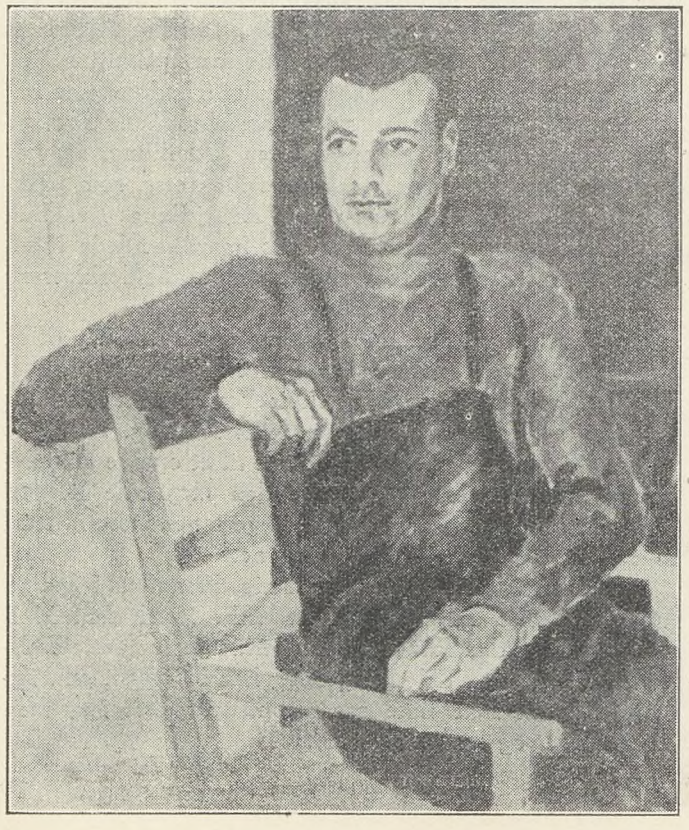

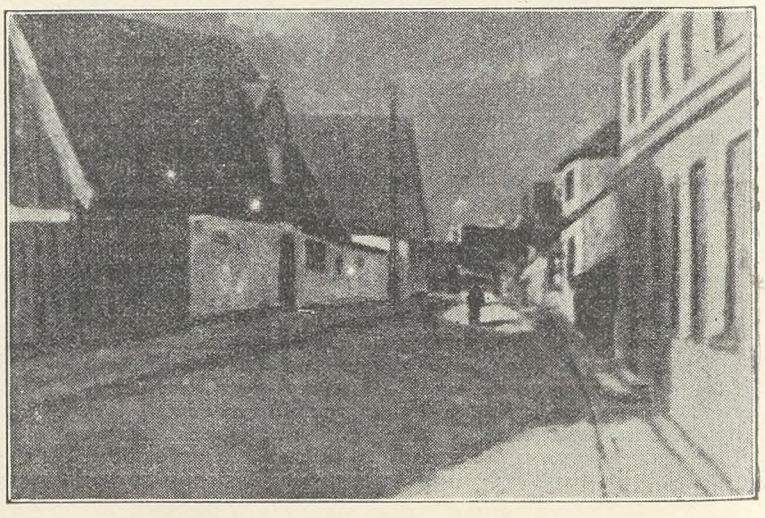

overraskede paa Charlottenborg

saa faar man nemlig det rigtige *Kulturbillede* frem paa dette Omraade ...

Og saa kigger vi paa Arbejdsmændene.

Arbejdsmændene havde den største Repræsentation paa Udstillingen. Der var ca. 60 Arbejdsmænd mellem Udstillerne. Man havde ventet, at Malersvendene vilde have mødt med langt den største Repræsentation. Men der var kun 41 Malersvende, men altsaa ca. 60 Arbejdsmænd. Smede- og Maskinarbejderne og Typografer var derefter de største Grupper med en Snes Mand i hver.

Men lad os saa kigge lidt paa Arbejdsmændene.

Jeg kan selvfølgelig ikke skrive om alle dem, der var paa Udstillingen. Det vilde nærmest blive en Opremsning af Navne og Malerier. Jeg har gaaet Udstillingen 3—4 Gange igennem og set paa Arbejdsmændene — og skriver her, hvad jeg fik ned paa Notesblokken ved Gennemgangen.

Natten før Udstillingen aabnede fik jeg de første Notater. Nogle af de sidste Billeder blev hængt op, og nogle af vore bedste yngre Kunstmalere var behjælpelige. En af dem kaldte mig hen. Han stod med to smaa Billeder i Haanden:

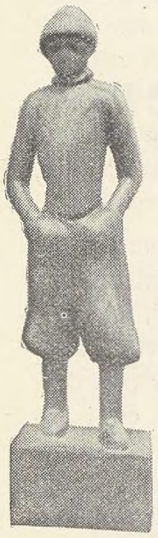

— Her skal du se, sagde han, — hvor er det et Par smukke smaa Ting, — gammeldags i sin Opfattelse, men dygtige og smukke, — se Kurven der med Kartoflerne og Purrerne, og det andet Billede der: »De første Blomster«. I Vindueskarmen et Par Vintergække, og udenfor Vinduet den hvide Vinter og sorte Træer og smaa Huse ...

Det var to Malerier af Arbejdsmand *Em. Hansen* fra Raadvad. To nydelige Ting.

Og saa smaa de var paa den store Udstilling, og de hang en lille Smule afsides, var der mange andre, der opdagede dem. »Peter Muggen« fra Social-Demokraten, Tegneren og Skribenten *Koch*, havde fat i mig, da han havde været inde paa Udstillingen. Han var

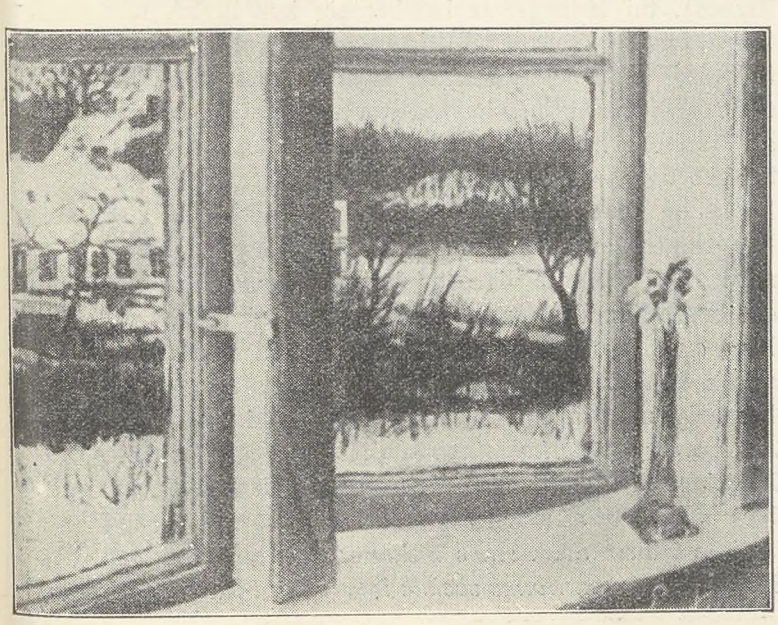

Øverst: Fabrikarbejder C. Rasmussens »Kolonihave«. Nedenunder Specialarbejder Edv. Anbergs »Da Hverdagen sprængtes«. Træskulpturen er af Landarbejder P. Sørensen Degn, og Billedet nedenunder af Arbejdsmand Em. Hansen.

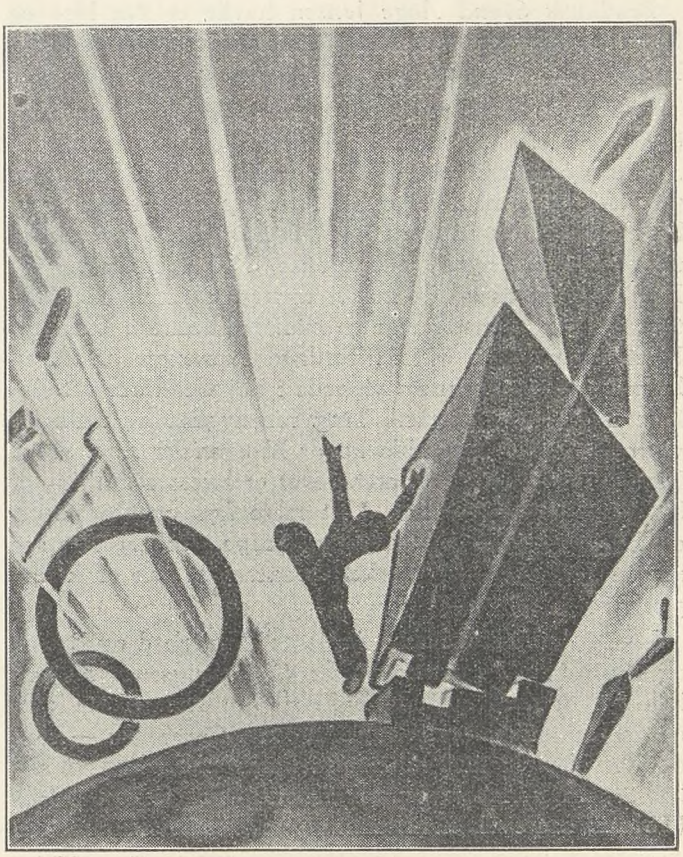

begejstret over mange Ting, men ikke mindst Arbejdsmand Em. Hansens to smaa Ting: Hvor *var* den Kurv og de Kartofler dog godt malede, sagde han.

Man havde Glæde af at se paa et større Billede: En siddende Mand i Overalls, malet af Arbejdsmand *Kaj Nielsen*. Et virkelig godt og dygtigt gjort Billede — man tør vel næsten sige, at det laa mellem de bedste af Udstillingens Billeder.

Chauffør *Viktor Rasmussen* havde en »Vej mellem Kolonihaver« og Chauffør *Axel Koft* en »Udsigt over Kolonihaver«. Det første fint i sit Indhold, det sidste naivt, men ærligt.

Nævnes bør ogsaa Arbejdsmand *Henrik E. Poulsens* »Torvegade«. Godt malet — selv om man manglede det myldrende Liv i denne Gade. Der var hverken Mennesker, Biler eller Sporvogne.

Lagerarbejder *P. S. Jørgensen* havde faaet hele 4 Ting paa Udstillingen. Det var Højden af, hvad der blev taget. Alene det viser, at man syntes om ham. Hans Malerier var ikke skaaret over een Læst. Han eksperimenterer, hvad der er en god Ting. Han prøver. Det lille Billede af hans Mor aandede en dybtfølt Kærlighed.

Jeg har set ikke saa faa Mennesker staa foran Jord- og Betonarbejder *Rich. Nielsens* to store Tegninger af Domkirker, bl. a. Kølner Domkirke. Det kan være en overmaade farlig Ting at give sig i Gang med at tegne disse gamle Bygninger med de mange, mange Enkeltheder. Det kan blive stift og kedeligt og trivielt. Men Jord- og Betonarbejder *Rich. Nielsen* er gaaet til disse Opgaver med en Jernflid og Kærlighed til Opgaven. Jeg har set adskillige staa og kigge paa de Tegninger, og — naar de opdagede at de var malede af en Jord- og Betonarbejder, hørt dem sige paa bredt københavnsk:

— Det var som Satan — at en Jord- og Betonarbejder kan klare den ...

Landarbejder *P. Sørensen Degn* havde paa Udstillingen et Par Træfigurer, dygtigt gjorte.

Brødkusk *Svend Aage Jensen* havde et Par lyse og lette Ting, en Stand og nogle Blomster. En anden Brødkusk, *Johs. Aller* havde af Skindlapper klippet et Billede sammen. Det var godt gjort og har været en svær Opgave.

Specialarbejder *Edv. Anberg* havde en hel Del Ting paa Udstillingen. Jeg har set ikke saa lidt af Edv. Anberg udover, hvad der var paa Udstillingen: Illustrationer til Noveller, Teater-Dekorationer, Plakater o. s. v. Og Edv. Anberg er endda meget dygtig. Og han har Fantasi. Man kan næsten sige en makaber Fantasi. Ting paa Udstillingen som »Da Hverdagen sprængtes«, »Livsløgnen« og »Enebarnet« vidnede i høj Grad om det. Og ikke mindst de to første Ting var dygtigt og rutineret gjort. Jeg hørte en endda kendt Kunstmaler sige: »Nej, han er næsten *for* rutineret.« Det er ligesom Anberg er blevet saare pessimistisk. Lidt mere Lys og Optimisme og Paagaaenhed tror jeg vilde hjælpe. Anberg har saa megen Dygtighed og mærkelig Fantasi, at han vil kunne præstere det helt rigtige.

Lige en Modsætning til Anbergs Dygtighed og Rutine og Fantasi var Fabriksarbejder *C. Rasmussens* Kolonihave. Hvor *var* der Kærlighed over den Have. Man kunde godt skære den ned paa adskillige Omraader — men det var den naive og primitive Kærlighed, som vi alle har til vor Have. Jeg har ikke saa faa Gange paa Maleri-Udstillinger set Kunstnere udstille Billeder af Kolonihaver, men ofte var det søgt og skruet Primitivitet. Derfor blev Billederne ligesom golde. Maaske dygtigt malede — men golde i Stemningen. Men der var ærlig Kolonihavestemning i Fabriksarbejder C. Rasmussens Havebillede.

Jeg noterer Fabriksarbejder *Yttesen* med en lille Udsigt over Tage, pænt gjort, og Biografkontrollør *C. Brochner* med et Billede af Jesus paa Korset. Dystert og godt gjort med den graa Golgathastemning over sig.

Og tilslut Fabriksarbejder *W. Engelhardt* med et Par udmærkede Billeder, bl. a. et Gadebillede med Viadukt, raskt og levende og flot gjort — ogsaa et af de Billeder, man kan regne mellem de bedste paa Udstillingen.

Og saa er der ikke mere paa Notesblokken. Det er højst rimeligt, at der *burde* have været mere. En synes om det ene og en om det andet — og dette er ikke en højtidelig, kunstnerisk Afhandling, men bare en Digter, der forresten selv en Overgang har været Arbejdsmand og har staaet i Forbundet, der har taget 3—4 Ture gennem Udstillingen og har noteret ned.

Social-Demokratens Initiativ til denne Udstilling skal man sige Tak for. »Arbejdspladsernes Talenter« blev den interessanteste, mest levende, alsidige og morsomme Udstilling, der er blevet afholdt i Danmark i mange Aar — og Arbejdsmændene havde deres store Andel i Udstillingens Sukces.

De nye Dekreter i Frankrig

I Frankrig er der udbrudt en heftig Kamp om de nye Nøddekreter, som Regeringen Daladier har udstedt. Deres Fader er *Paul Reynaud*, der er Højremand, og Højrepartiet har for første Gang siden Folkefrontens Valgsejr i Foraaret 1936 dermed faaet Indflydelse paa den franske Finanspolitik. Finanserne i Frankrig er i en slet Forfatning. Deficit er stort, det andrager, naar man sammenlægger det ordentlige og overordentlige Budget, over 50 Milliarder Francs (1 Krone regnes lig med 8 Francs), thi Indtægterne beløber sig kun til 85, men Udgifterne derimod til 137 Milliarder Francs. Mere end Halvdelen af dette Underskud skyldes Rustningsudgifterne, som Frankrig ikke kommer udenom paa Grund af Truslerne fra de fascistiske Stater. Alle, baade Arbejdere og Arbejdsgivere, Socialister og Borgerlige, Højre- og Venstremænd er enige om, at Finanserne skal bringes paa Fode, og at der i den Anledning maa ofres noget. Den tidligere Finansminister Marchandeau, en af det borgerlige Venstres Mænd, havde udarbejdet en Plan over, hvordan disse Ofre af Kapital og Arbejde skulde fordeles. Da traadte, som det saa ofte er sket i Frankrig, naar deres Privilegier har været i Fare, *Banker, Børser og Storindustrien* hindrende i Vejen for disse Projekters Gennemførelse. Ministerpræsident Daladier blev tvunget til at lade Marchandeau falde, og Reynaud traadte i hans Sted. Hans Dekreter aabner Offensiven imod *Regeringen Blums sociale Resultater i Aaret 1936*,

de søger at vinde Kapitalens Tiltro ved at føre en *socialreaktionær Kurs*.

Denne Dom bekræftes saavel gennem Finansdekreterne som gennem Socialdekreterne. *Finansdekreterne* vender den tunge Ende nedad ved de store Forhøjelser af de indirekte Skatter: Sukker, Kaffe, Benzin, Produktionsskatter, Takstforhøjelser for Porto, Telefon og Samfærdselsmidler. I enhver Arbejderhusholdning spiller disse Merudgifter en stor Rolle, men hertil kommer fra Begyndelsen af næste Aar ikke blot en forhøjet *Indkomstskat,* men ogsaa den saakaldte nationale Afgift paa 2 % af alle, selv de *mindste Indtægter*. Medens tidligere de smaa Indtægter *under* et vist Eksistensminimum ikke var skattepligtige, hvad direkte Skatter angaar, skal i Fremtiden enhver Arbejdsmand ud af sin nok saa lille Løn, ja, selv den Arbejdsløshedsunderstøttede eller Landarbejderen paa et nok saa lille Landsted betale denne Særskat paa 2 %. Men disse 2 % er meget for den, der i Forvejen ikke har nok til Livets Ophold. De forbitrer alene af den Grund, at de bliver forlangt af saavel den Rige som den Fattige, og fordi den Velhavende ikke procentvis skal betale meget mere. Og ikke mindst er Arbejderbevægelsen bragt i Harnisk, fordi Forordningerne ikke indeholder *Aldersrente* til Arbejderne, hvilket Krav hyppigt har været stillet til Daladier, og som han forøvrigt har lovet at lade ske Fyldest. Hvis man havde gennemført dette, saa havde man i det mindste realiseret en social Tanke som et Modstykke til alle de af Arbejderklassen forlangte Ofre.

Ikke mindre haardt virker Besparelserne paa *Udgiftssiden*. Her har Finansministeren kort og godt udover Rustningerne forhindret Videreførelsen af alle offentlige Arbejder. Hermed er større Igangsættelse af Arbejder skrinlagt. Dem, det gaar ud over, er for det meste Indbyggerne i de smaa Kommuner, som har forsøgt ved Finansiering at bringe de Opgaver til Udførelse, der stod tilbage, saasom Bygning af Vandledning og Anlæg af Veje, samt ogsaa de Arbejdere, som havde opnaaet Beskæftigelse herved. Men trods alle disse Haardheder vil hverken de forøgede Indtægter eller Besparelserne paa Udgiftssiden være tilstrækkelige til at udligne Underskudet. Der kan i heldigste Tilfælde kun regnes med 20 Milliarder, men Regeringen vinder derved en Pause paa 6 Maaneder, indtil Situationen paany bliver saa truende, at en Sanering atter er nødvendig. Denne Situation mener Reynaud at kunne klare ved, at *Produktionen sættes i Vejret,* hvilket han mener at kunne bevæge de kapitalistiske Kredse til. Det var saa Meningen, at han skulde opnaa at faa flere Penge anbragt i Industrien til større Forrentning og fremfor alt at faa de i Udlandet anbragte Kapitaler til at vende tilbage paa Bekostning af Arbejdernes Lønninger.

Nødvendigheden af, at der produceres mere, er der ingen, der bestrider i Frankrig, tværtimod er alle overbevist om, at den lave Produktion er til Fare for Landet. Men naar Reynaud tror, at han ved Hjælp af nye Bestemmelser om Arbejdstids, Forligsretter, Overarbejdstimer o. s. v. kan afhjælpe denne daarlige Tingenes Tilstand, saa tager han fejl. Der gives store Produktionsgrene, hvor det ikke er Arbejdstidsbestemmelserne, men Produktionsbetingelserne, der virker hæmmende. Den vigtigste af disse er *Byggeindustrien*. Der bygges overhovedet næsten ikke mere i Frankrig. Byggeriet vil først igen blive rentabelt, naar der ydes Statstilskud. Byggeomkostningerne er saa høje, at Huslejerne overstiger de brede Massers Købeevne. Denne Kendsgerning kan der ikke ændres noget ved, selvom der arbejdes 40, 50 eller 60 Timer. Kun fra Offentlighedens Side kan denne Kalamitet afhjælpes. Hvis den gjorde det, saa vilde der komme Liv i denne den vigtigste Nøgleindustri, og alle andre Industrier vilde profittere deraf.

Men Regeringen venter sig alt fra det »*frie Samfund*«*s* Side, dens Dekreter gaar fuldstændig udenom det egentlige Problem. 40-Timersugen bibeholdes i Princippet, Overskridelse af Normal-Arbejdstiden er dog udelukkende gjort afhængig af Arbejdsgiverens Varsel til Arbejdsmyndighederne. For indtil 250 Overarbejdstimer om Aaret faar Arbejderen et Løntillæg paa 10 %, medens han efter de hidtidige Tarifoverenskomster skulde have et Tillæg af 25—33 % i Gennemsnit. I Stedet for 5-Dages-Ugen bliver der 6 Dages-Uge eller engelsk Uge. Den, som sætter sig imod Gennemførelsen af en Voldgiftsdom eller imod at yde Overarbejde i Rustningsindustrien, er Straf underkastet. Forudsætningerne for Valg af de Delegerede til Bedrifterne er blevet skærpet. Ogsaa Valget af *Udlændinge* er ikke mere tilladelig, omendskønt Frankrig har 1½ Million udenlandske Arbejdere, og disse i mange Industrier, som f. Eks. Bjergværksdriften, Glasindustrien og ved Anlægning af Gader næsten overalt udgør *Flertallet* indenfor vedkommende Arbejdsbranche.

Det er altsaa næppe sandsynligt, at det franske Samfund bliver saneret ved en saadan Finans- og Socialpolitik, som fordyrer Leveniveauet og lader alt afhænge af Kapitalisternes Initiativ og gode Vilje. Og paa denne Maade er den samlede Saneringsplan ogsaa afhængig af den tyske og den italienske Diktators Velvilje. Disse kan, som det allerede tit er forekommet, gennem truende Taler og krigerisk Opvigling eller Forberedelser til Angreb, fremkalde en ny Krise i Frankrig, saaledes at Kapitalen skræmmes bort, idet hver enkelt da vil disponere, som han selv synes. Dekreterne har ikke vundet Tilslutning noget Steds i Befolkningen. Selv *Krigsdeltagerforbundene,* som fatter stor Sympati for Daladier, har vendt sig *imod* Programmet og har afslaaet at yde de frivillige Ofre, som man har krævet af dem. De troede ikke paa nogen økonomisk Sanering paa denne Maade. Den skarpeste Modsigelse er dog udgaaet fra Fagforeningerne. Deres Delegerede har paa Kongressen i *Nantes* i Midten af November eenstemmigt vedtaget en Protestresolution imod disse Dekreter, og som et Symbol paa Heftigheden af deres Opposition er der truffet Beslutning om en demonstrativ kort samlet Arbejdsstandsning. Men de er gaaet videre. De vil imødegaa denne Politik med en *konstruktiv Plan,* som efter *deres* Principer vil bringe Forslag til Frankrigs økonomiske Sanering.

E. H.

Jernbanearbejdernes Afd. T. har bestaaet i 25 Aar

Den 22. December 1913 blev Afdelingen — Jernbane T. — som den populært kaldes i daglig, Tale oprettet. Initiativet hertil blev taget af Ekstraarbejderne paa Københavns Hovedbanegaard. Det var en stor Beslutning, for man vilde ikke alene nøjes med at organisere de Arbejdere, som var beskæftiget i København. Organisationen for Ekstraarbejderne skulde efter Bestemmelsen omfatte alle Ekstraarbejdere i hele Landet.

Denne Opgave blev imidlertid ikke løst saa tilfredsstillende som forventet. Det blev ikke til noget Landsforbund, men til en Række Afdelinger Landet over og blandt disse Jernbane T. Nu fejrer Afdelingen som nævnt sin 25-aarige Stiftelsesdag den 22. December, og der er i den Anledning udsendt et Festskrift, hvorfra vi skal bringe et Uddrag.

Lønnen var faa Aar efter Afdelingens Oprettelse i 1916 ikke overvældende. Der bestod kun en Aflønningsform, nemlig Dagløn, og denne var 3 Kr. 50 Øre om Dagen, til Gengæld var Arbejdstiden 10—12 Timer daglig. Men netop i det omtalte Aar fandt der nogle Forhandlinger Sted mellem Statsbanerne og Repræsentanter for Afdelingen, og disse Forhandlinger medførte, at der blev indført Timebetaling, som fastsattes til 42 Øre i Nordsjælland og 44 Øre i København.

Ved Afdelingens Oprettelse skete der ikke Tilslutning til Dansk Arbejdsmands Forbund. Man søgte Tilknytning til flere Sider for at komme i Forbindelse med andre Organisationer, men baade Fællesorganisationen og De samvirkende Fagforbund kunde ikke optage Afdelingen.

I Begyndelsen af Januar Maaned 1917 blev der imidlertid indenfor Afdelingen optaget Drøftelse om Spørgsmaalet vedrørende Afdelingens Optagelse i Dansk Arbejdsmands Forbund. Senere paa en Generalforsamling samme Aar den 19. April blev det vedtaget at indmelde sig i Forbundet som Afdeling.

Der var rent øjeblikkeligt nogen Skuffelse tilstede i Afdelingen, idet det lykkedes saavel Baneafdelingen, som andre Afdelinger med Tilknytning til D. S. B. at faa forhøjet Timelønningerne, uden at det samme ville lykkes for Trafikafdelingens Medlemmer. Det varede imidlertid kun kort Tid, forinden der blev bragt Skik paa dette Forhold, og de efterfølgende Aar blev der stadig stillet Lønkrav overfor Statsbanerne, hvilket var en naturlig Følge af de paa Grund af Krigstiden stadig stigende Priser.

I 1919 opnaaedes endvidere, at der blev givet særligt Tillæg for Søn- og Helligdagsarbejde, hvilket ikke havde været Tilfældet tidligere. Tillægget fastsattes til 50 pCt.

Men det var ikke alene selve Lønspørgsmaalet, der beskæftigede saavel Afdelingens Tillidsmænd som Forbundet. Ogsaa fra anden Siden blev Afdelingen og dens Medlemmer trængt. Ikke mindst var dette Tilfældet for saa vidt angik Kontroltjenesten om Søndagen og paa Helligdage, hvor Afdelingens Medlemmer blev paaført en Konkurrence fra andre Arbejdere, som benyttede deres Fritid til at opnaa en Ekstrafortjeneste. Der førtes om dette Forhold adskillige Forhandlinger, og der blev fra Statsbanernes Side gjort Forsøg paa at trykke Lønnen for dette Arbejde ned til 1 Kr. pr. Time for Afdelingens Medlemmer. Da man naturligvis ikke vilde gaa ind herpaa, truede Statsbanerne med at ville anvende Pensionister til dette Arbejde, og en Tid blev denne Trusel endog meget effektiv. Men dette Forhold er dog rettet noget gennem Aarene.

Den politiske Udvikling i Landet kom imidlertid ogsaa til at spille en meget væsentlig Rolle for Afdelingens Medlemmer, idet ikke mindst disse fik Ministeriet Madsen-Mygdals Nedskæringskniv at føle. I 1927 blev det gennem Generaldirektoratet meddelt Afdelingens Medlemmer, at der ikke længere vilde blive anvendt Ekstraarbejdere ved Statsbanerne, og denne Bestemmelse blev effektiv i Slutningen af August Maaned 1927.

Der kom nu en Tid med mange Vanskeligheder for Afdelingen, idet dens Medlemmer ofte var arbejdsløse helt op imod 100 pCt. Men efterhaanden steg Utilfredsheden med Forholdene meget stærkt blandt det fastansatte Personale, der begyndte at kræve den Orlov, som de havde Krav paa, og dette medførte, at Statsbanerne atter maatte søge Ekstraarbejdere antaget til at udføre de faste Arbejderes Arbejde.

Med Hensyn til Lønspørgsmaalet er der tilvejebragt en Overenskomst der har samlet alle tidligere spredte Aftaler under et og som dækker Trafiktjenesten i hele Landet, men da Forholdene under Arbejdets Udførelse ikke er ens i Provinsen og i København, er der ved Forhandling opnaaet visse Særaftaler, som i det væsentlige tilfredsstiller de Krav som Afdelingen og dens Medlemmer maatte have i saa Henseende.

Ved Jubilæumsdagen er Afdelingen i god Fremgang, og der er saaledes god Grund til at se Fremtiden imøde med godt Humør. Vi benytter den festlige Anledning til at takke Afdelingen for godt Samarbejde i de svundne Aar og knytter hertil Ønsket om fortsat Fremgang i de kommende Aar.

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde

Vi bringer nedenstaaende et *Uddrag af Arbejdsdirektørens Beretning for Regnskabsaaret 1937—38 paa Aarsmødet med de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser den 26. November 1938.*

Antallet af Kasser den 31. Marts 1938 var 69 mod 70 Aaret forud, idet Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sognes Arbejdsløshedskasse er optaget i Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse pr. 1. April 1937. Det samlede Medlemstal var ca. 452.000 mod ca. 432.000 det foregaaende Aar. Stigningen i Aarets Løb har saaledes været ca. 20.000 eller 4,7 pCt.

Det samlede Udgiftsbeløb i Regnskabsaaret 1937—38 har andraget ialt 88,3 Mill. Kr., hvoraf 62,9 Mill. Kr. faldt paa Hovedforsikringen og 25,4 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne. De samlede Udgifter fordeler sig saaledes:

53,8 Mill. Kr. til ordinær Understøttelse i Hovedforsikringen, 5,3 Mill. Kr. til Brændselshjælp, 25,3 Mill. Kr. til Fortsættelseshjælp, 3,4 Mill. Kr. til Administration og 0,5 Mill. Kr. til Frikontingent.

Til Dækning af disse Udgifter har Kasserne i Aarets Løb haft en samlet Driftsindtægt paa 88,2 Mill. Kr., hvorved bemærkes, at der i dette Beløb ikke er taget Hensyn til den Kasserne tilkommende Refusion af Udgifterne til Brændselshjælp, hvilken Refusion er udbetalt i 1938—39 med ca. 4,7 Mill. Kr. Af Driftsindtægten 88,2 Mill. Kr. faldt 60,1 Mill. Kr. paa Hovedforsikringen og 28,1 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne.

I Hovedforsikringen fordeler Indtægterne sig saaledes:

33,1 Mill. Kr. paa Medlemsbidrag, 24,6 Mill. Kr. paa Statstilskud, 2,4 Mill. Kr. paa andre Indtægter (heraf Renteindtægt 2,2 Mill. Kr.), ialt 60,1 Mill. Kr.

I Fortsættelseskasserne fordeler Driftsindtægterne sig saaledes:

8,6 Mill. Kr. paa Medlemsbidrag, 6,1 Mill. Kr. paa Statstilskud, 12,6 Mill. Kr. paa Refusion af udbetalt Understøttelse i 1937—38, 0,8 Mill. Kr. paa andre Indtægter (heraf Renteindtægt 0,7 Mill. Kr.), ialt 28,1 Mill. Kr.

Arbejdsløshedsforsikringen har haft et samlet Driftsunderskud paa henved 0,1 Mill. Kr. Ved Opgørelsen af dette er der dog ikke taget Hensyn til den Kasserne tilkommende Refusion af Udgifterne til Brændselshjælp. Medregnes dette Refusionsbeløb 4,7 Mill. Kr. fremkommer et Driftsoverskud paa 4,6 Mill. Kr.

Kassernes samlede Formue, der pr. 31. Marts 1937 udgjorde 89 Mill. Kr. eller 206 Kr. pr. Medlem, er 31. Marts 1938, naar Refusion af Udgifterne til Brændselshjælp medregnes i Opgørelsen, steget til 93,6 Mill. Kr. eller 207 Kr. pr. Medlem. Af den samlede Formue faldt ca. 64,8 Mill. Kr. paa Hovedforsikringen og 28,8 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne.

Kassernes samlede Gæld androg pr. 31. Marts 1938 1,8 Mill. Kr., hvoraf 1,3 Mill. Kr. til Staten, 250.000 Kr. til Arbejdsløshedsfonden, 132.000 Kr. til faglige Forbund og Resten 126.000 Kr. Fortsættelseskassernes Gæld til Hovedforsikringen.

Antallet af ledige Dage har i 1937—38 været ialt 28,3 Mill. mod 24,5 Mill. i 1936—37. Stigningen andrager ca. 11,5 pCt., og Stigningen i Antal ledige Dage pr. Medlem har været ca. 10,3 pCt.

Aarslønnen i Fagene, der er afgørende for Satserne for Tilskud fra det offentlige udviser for Aaret 1937—38 en Fremgang, idet 8 Arbejdsløshedskasser med ca. 44.000 Medlemmer eller ca. 10 pCt. af Medlemsbestanden har en Aarsløn paa under 2.000 Kr. i Modsætning til 1936—37, hvor 8 Arbejdsløshedskasser med ca. 198.000 Medlemmer eller ca. 46 pCt. af den samlede Medlemsbestand laa under denne Grænse. Fremgangen skyldes, at Aarslønnen for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse nu overstiger 2.000 Kr. Man har for en stor Del af Kasserne kunnet konstatere en Stigning af Aarslønnen, uden at denne dog har været stor nok til at øve Indflydelse paa Tilskudsprocenterne.

Det samlede Medlemsbidrag pr. Medlem i 1937—38 var ca. 94 Kr., den samlede Understøttelse pr. Medlem 191 Kr. inkl. Brændselshjælp, og den gennemsnitlige Dagpengesats beløb sig til 3 Kr. 48 Øre.

For Regnskabsaaret 1936—37 kunde Direktoratet kun i begrænset Omfang foretage Revision af Kassernes Afdelingsregnskaber. Denne Begrænsning nødvendiggjordes af ganske særlige Forhold og skulde ikke tages som Tegn paa, at Direktoratet i kommende Aar vilde begrænse »Stikprøverevisionen«. Denne Form for Revision er ikke blot nødvendiggjort af selve den Maade, hvorpaa en Del af det offentlige Tilskud tilflyder Kasserne, men den er ogsaa nødvendiggjort som en Gren af Direktoratets almindelige Tilsynsvirksomhed, idet der ved denne specielle Form for Revision er aabnet Mulighed for at føre Kontrol med, at forskellige af de i Loven og Kassernes Vedtægter fastsatte Betingelser for hele Udbetalingsvirksomheden overholdes. Direktoratet har paa tidligere Aarsmøder redegjort for de Erfaringer, der er indhøstet gennem de første Aars Revisionsvirksomhed, ligesom det er fremhævet, paa hvilke specielle Punkter Direktoratet har maattet gøre sin Kritik gældende.

Det er med Tilfredshed, Direktoratet nu kan udtale, at den fremsatte Kritik har baaret Frugt, og at det sidste Aars Revisioner af de indkaldte Afdelingsregnskaber viser, at man mere og mere nærmer sig det Tidspunkt, hvor det forhaabentlig kan siges, at selve Understøttelsesudbetalingen saavel fra Afdelingstillidsmændenes som fra Hovedkontorernes Side foregaar teknisk korrekt.

Det maa dog nævnes, at Tillidsmændene i alt for høj Grad tolererer, at de i Kassernes Vedtægter indeholdte Restanceregler ikke strengt overholdes. Det er daarlig Hjælp og ganske misforstaaet Kammeratskab, naar en Tillidsmand tillader et Medlem at fravige Restancereglerne; thi han glemmer, at selv om det for et Medlem kan være svært at betale det ugentlige eller maanedlige Medlemsbidrag, er det endnu sværere eller rettere umuligt for ham at udrede 5 eller 10 Gange saa stort et Beløb, som Restancen medfører, og han vil blive slettet som Medlem maaske paa et Tidspunkt, hvor han allermest trænger til Forsikringens hjælpende Haand.

Det er derfor ikke blot et Gode for en Kasse, at den rettidig faar sine Indtægter, men ogsaa for det enkelte Medlem, at skyldigt Medlemsbidrag betales til den rette Forfaldstid.

Der snakkes Landarbejder

Landarbejderspørgsmaalet har i mange Aar staaet paa Dagsordenen i den offentlige Diskussion, det har faktisk gjort det lige saa længe, som det har eksisteret i Nutidens Betydning. Det er vist ingen Overdrivelse at paastaa, at det er et af de Spørgsmaal, der hyppigst har været fremme til Behandling, og som har givet Anledning til de mest vedholdende og ofte voldsomme Drøftelser, en Kendsgerning, som anviser dette Spørgsmaal en Plads mellem Tidens største Problemer herhjemme. Men det er sjældent at det er blevet diskuteret saa ihærdigt, og at Bølgerne — for at bruge en kendt Vending — er gaaet saa højt som i det forløbne Efteraar. Der er snakket Landarbejder i lange Baner — selv af Folk, som ellers staar Landarbejderne fjernt baade i Kaar og Tankegang; ja, først og fremmest netop af saadanne Folk.

— Hvad er nu Aarsagen hertil? Hvad er der sket? Er man nu ogsaa i disse Kredse kommet til at indse, at de Vilkaar, der bydes Landarbejderne, kan det lovpriste danske Landbrug ikke være bekendt, er man omsider naaet til den Erkendelse, at disse Vilkaar svarer daarligt til de Idealer om Menneske- og Borgerret, vi her i Landet, som i alle demokratiske Lande, ellers bygger paa? Spørgsmaalet maa desværre besvares med Nej, — det er ganske afgjort ikke en saadan Erkendelse, som har foranlediget den omtalte Diskussion.

Den direkte Aarsag til denne er kendt. En Konflikt paa en nordjysk Proprietærgaard. Men den egentlige Aarsag er, at Landbrugets Arbejdsgivere — eller i hvert Fald en stor Del af dem — er besat af den Opfattelse, at Landbrugets Arbejdsforhold er noget, der maa og skal være evigt uforanderligt, en Slags guddommelig Indstiftelse; og at det tilkommer Arbejdsgiveren alene at bestemme Arbejdsbetingelserne, de har fundet et smukt Udtryk herfor, de kalder det: »fri Aftale mellem Parterne«.

Det er en Opfattelse, som er skabt af Rovbegær og Standshovmod, men den er blevet til Tradition indenfor Storlandbruget, en Tradition som de enkelte Landbrugsarbejdsgivere desværre som oftest holder i Hævd, og som helt behersker Storlandbrugets Organisationer.

Storagrarerne følte sig krænkede i deres traditionelle Rettigheder ved det, som skete hos Proprietæren paa Skudshale. Her kom nogle sølle Landarbejdere, der var sultelønnet og slet behandlede, og krævede deres Forhold forbedrede, og de gik ikke den gammelkendte og slagne Vej ad Arbejdsgiverens Hovedtrappe, de satte ikke Træskoene udenfor Døren og traadte ind med Huen i Haanden og bønfaldt Hr. Proprietæren ydmygt om at forbarme sig over dem og give dem en Løn, saa de ikke behøvede at søge Socialhjælp for at de kunde holde den værste Sult fra deres Hjem, de gjorde det ikke, netop fordi Landarbejderen kender denne Vej saa godt og har prøvet den saa tit, men saa godt som altid uden Resultat. Nej, de gik til deres Organisation, og denne var »anmassende« nok til at tage sig af deres Sag, deres organiserede Kammerater »formastede« sig til at stille sig solidarisk med dem i deres Kamp for et nogenlunde menneskeligt Udkomme. Mælkeriarbejderne nægtede bl. a. at behandle Mælken fra Skudshale.

Dette var mere end Storagrarerne og de med dem sympatiserende Kredse kunde staa for, det blev Signalet til en Kampagne, der med Hensyn til Fanatisme og Hysteri siger Sparto til det meste af, hvad der endnu har været præsteret herhjemme. Alt hvad der findes af Reaktion i dette Land indenfor Pressen, indenfor Organisationslivet og ikke mindst indenfor Rigsdagen løb sammen for at stille sig paa fælles Front med Proprietæren imod hans fattige Arbejdere. Man var ganske ubekymret om, hvordan Vilkaarene var, der blev budt de paagældende Arbejdere, og hvordan de skulde holde Sulten fra Dørene med den Løn de fik. — Jo, der var nok en Mand, som gav Udtryk for en vis Bekymring i denne Forbindelse, det var Venstres tidligere Formand og mangeaarige Minister, Dr. Krag; da Hr. Krag under Forespørgslen i Folketinget erfarede, at nogle af Arbejderne søgte og havde faaet Socialhjælp for at opretholde Livet, besteg han Tingets Talerstol og erklærede med opløftet Pegefinger, at dette ikke var i Overensstemmelse med Socialloven, og at der vistnok kunde være Grund til at undersøge, om ikke vedkommende Socialkontor havde overskredet sin Kompetence. Det var altsaa ikke Medfølelse med de sultende Arbejdere, som kaldte Hr. Krag frem. Nej, det var det Socialkontor eller de Socialudvalgsmedlemmer, som havde vist en slig Medfølelse, han gik i Rette med. Om man ganske roligt skulde lade de omtalte Landarbejderfamilier sulte ihjel, udtalte Hr. Krag sig ikke; men det maa jo blive Konsekvensen af hans Standpunkt.

Men ud over dette var der ingen, som beskæftigede sig med Skudshale-Arbejdernes Forhold. Fra den Side interesserede man sig kun for en Ting, hvad Arbejdernes Organisation havde gjort, nemlig dette: at de havde tilladt sig at blande sig i, hvilke Forhold en Storagrar byder sine Arbejdere. Overgreb, Vold, Terror er de oftest forekommende Udtryk i den Hets mod Fagforeningerne, som igennem længere Tid beslaglagde Spalterne i den samlede Kapitalistpresse, noget som forøvrigt fortsat har været fast Punkt paa Dagsordenen paa samtlige Landboforeningers Generalforsamlinger i dette Efteraar.

Det er ikke uinteressant, og Arbejderne — ikke mindst Landarbejderne — kan drage nyttig Lære af denne fornyede Debat om Landarbejderspørgsmaalet. Den fastslaar visse Kendsgerninger, som det ikke blot er gavnligt, men nødvendigt for dem at holde sig for Øje. Den viser f. Eks. klart Pressens Stilling til Problemet. Der var udenfor Arbejderpressen ikke en Avis her i Landet, som forsvarede Arbejderne eller blot undlod at deltage i Felttoget mod dem og deres Organisationer, som et Kobbel halsende Hunde for de ud imod de fattige Landarbejdere og den Organisation, som havde antaget sig deres Sag. Ikke noget nyt Fænomen, men en Bekræftelse paa, at endnu

gælder det gamle Ord: »Dens Brød man æder, dens Vise man kvæder«.

De paagældende Aviser uanset Partistempel er privatkapitalistiske Foretagender, og de gjorde jo kun deres Skyldighed som Kapitalismens Pladshunde. Det er slet ikke uden Betydning, at Arbejderne nu ved et Kvartalsskifte paany er blevet stillet overfor denne Kendsgerning.

Endnu mere orienterende end Kapitalistpressens Brøl er naturligvis de Udtalelser, som foreligger fra de forskellige Landboforeningers Landsdelsgeneralforsamlinger, som nylig har været afholdt, af disse fremgaar det med al ønskelig Tydelighed, at der ihvertfald ikke indenfor disse Organisationer er sket nogen Ændring i Opfattelsen af Landarbejderspørgsmaalet, men de mener, at dette er i gode Hænder, saalænge bare den enkelte Arbejdsgiver bevarer sin nuværende dominerende Stilling i Forholdet til sine Arbejdere. Der kan af den stedfundne Diskussion kun drages en logisk Slutning, nemlig denne: Landbrugets Arbejdere har Valget imellem enten at friste Tilværelsen videre under den »fri Aftale« eller ved Massetilslutning bl. a. fra Medhjælpernes Side til Organisationen bryde Arbejdsgivernes Modstand og gennemføre overenskomstmæssige Arbejdsforhold i Landbruget.

Landarbejderspørgsmaalet er ikke taget af Dagsordenen, og Diskussionen er ikke sluttet, det sker ikke, før der opnaas en Løsning, som ogsaa er tilfredsstillende for Landarbejdernes Organisation. En saadan Løsning ligger ikke blot indenfor Mulighedernes Grænse, men den ligger indenfor den nærmeste Fremtid — den er tilvejebragt den Dag, Landbrugets Arbejdere har fundet deres Plads indenfor Organisationen.

M. O.

Landbruget og dets mindreaarige Arbejdere

At Landbrugets unge Arbejderes Forhold ikke er slet saa idylliske, som f. Eks. Formanden for de jyske Landboforeninger, Landstingsmand Hauch ynder at deklamere om, ved enhver, som har noget personligt Kendskab til Forholdene, og som ikke ser Sagen gennem Godsejer- eller Storbondebriller. Den socialdemokratiske Presse har fremdraget talløse Eksempler herpaa, og Landarbejdernes Organisation har ogsaa i Tidens Løb gjort sørgelige Erfaringer i samme Retning. Man kan ikke affærdige dette med, at det hører Fortiden til. Nej, det hænder den Dag i Dag. I »Silkeborg Socialdemokrat« for 26. November fremdrages et endog særlig greelt Tilfælde paa Mishandling af mindreaarige.

Sagen er kort fortalt følgende: Gaardejer Chr. Sørensen, Svejstrup Østergaard ved Skanderborg havde i sin Tjeneste en 16-aarig Dreng, som flere Gange overfor Husbond havde beklaget sig over, at han om Natten fik Besøg af nogle Omstrejfere, som truede og generede ham; hans Forklaring overfor Politiet, som der er sket Anmeldelse til, gengives saaledes:

> »Om Natten havde de jaget ham op af hans Seng ved Trusler, ligesom de fra deres Skjulesteder i Laden havde skræmt ham næsten fra Vid og Sans. Ved en enkelt Lejlighed var Drengen under meget alvorlige Trusler blevet tvunget til at købe en Flaske Sprit hos Købmanden og stille den ud i Laden. Til sidst blev Truslerne drevet saa vidt, at Drengen gik i en dødelig Angst og ikke turde blive paa Gaarden. Der skete Henvendelse til Sognefogden, og da denne tog sig paa at undersøge Sagen lidt nærmere, gik Gaardejeren straks til Bekendelse og indrømmede, at det var ham, der havde ageret »Landevejsbisser«.«

I første Omgang slap Bonden med en Bøde paa 50 Kroner. Men nu ser det ud til, at det bliver nødvendigt at rejse Sagen paany, idet den opfindsomme Arbejdsgiver har nægtet at udbetale Drengen hans resterende Løn 150 Kroner med Motiveringen, at han har forladt sin Plads i Utide. —

Dette Tilfælde paa Mishandling af en af Landbrugets mindreaarige Medhjælpere er et enkeltstaaende Tilfælde, vil Hr. Hauch og hans bundsforvante sige, og Gud ske Lov har de Ret heri, det er heldigvis ikke almindeligt, men det karakteriserer alligevel de Forhold, som de Drenge, Landbruget i vore Dage i saa stor Udstrækning arbejder med, er underkastet. Det beviser, og det er derfor vi fremdrager det, at der tiltrænges en Beskyttelseslovgivning omfattende de Børn og unge Mennesker, Landbruget har i sin Tjeneste, og hermed fastslaas det, at den Stilling, Landboforeningerne hidtil har taget til dette Spørgsmaal, er baade reaktionær og inhuman.

M. O.

Hvad Roosevelt lærer os om Landbruget

Indenfor visse Landbrugskredse nærer man stadig den Overbevisning, at man skulde kunne løse det danske Økonomiproblem ved *at forøge Landbrugsproduktionen og desuden ogsaa sætte Landbrugseksporten op.* Det er nu meget interessant at se, at man ovre i *Amerika* gaar den *modsatte* Vej, at man der praktisk talt begrænser Produktionen af Landbrugsvarer. Man maa dog ikke glemme, at Grunden hertil navnlig maa søges i et Forsøg paa at bremse Priserne paa Landbrugsvarerne. Det er en Selvfølge, at netop i Aar er denne Opgave særlig aktuel som Følge af det store Høstudbytte hele Verden over, ikke alene i U. S. A.

Præsident *Roosevelt* har taget dette Problem op til Behandling; dette Problem kan forøvrigt ogsaa blive et politisk Eksistensspørgsmaal for ham selv, det drejer sig nemlig om intet mindre end om de mange Millioner Farmeres Stemmer ved det næste Præsidentvalg.

Hvad gør saa Roosevelt? For det første forbereder man i U. S. A. for det kommende Aar vidtgaaende *Indskrænkninger af de opdyrkede Bomulds-, Hvede- og Majsarealer* og desuden af en Række Arealer med andre Landbrugsafgrøder. Samtidig gør Regeringen alt, hvad der staar i dens Magt for at holde større Kontingenter Bomuld borte fra Markedet, for derved at forhindre at Prisen synker under otte Cents. Det herfor bedst egnede Middel er at tilbyde Bomuldsdyrkerne en Kredit paa dette Aars Høst paa Basis af en Pris af 8,30 Cents. Paa samme Maade har Regeringen forhøjet Kreditten til de Majsproducenter, som har underkastet sig Produktionsbegrænsningsplanen, fra 50 til 57 Cents pr. Bushel, og for kort Tid siden har Staten forøget sine Indkøb af Smør med 40 Mill. lbs. ud over de 75 Mill. lbs., som den allerede havde købt til Fordeling blandt nødlidende Befolkningsgrupper. Man regner med, at Regeringen vil foretage lignende Indkøb af andre Landbrugsvarer.

Selv amerikanske Finanskredse, der er stærkt fjendtligt indstillede overfor Roosevelts planøkonomiske Politik, kan ikke benægte, at denne Politik har været i Stand til at standse Prisfaldet paa Landbrugsvarerne. Denne Po-

litik alene kan ikke forhøje Priserne, fordi der er opsamlet et stort Overskudsforraad.

Men — til Roosevelts Held virker visse internationale Faktorer i gunstig Retning, saaledes er *England* som Følge af den internationale Udvikling tvunget til at indkøbe enorme Kvantiteter af Landbrugsvarer. Endnu i sidste Uge har England købt en halv Million Tons amerikansk Hvede — et Indkøb, der er uden Sidestykke i Økonomiens Historie.

Alt i alt kan man regne med, at Roosevelts landbrugspolitiske Forholdsregler vil være i Stand til at standse Prisnedgangen og forøge Farmernes Købeevne. Ogsaa her viser det sig, at *Erhvervsreguleringen i Virkeligheden kun er til Gavn for Landbruget. Enhver Produktionsforøgelse og enhver Eksportstigning fører blot til, at Landbrugsvarerne konkurrerer med sig selv.*

H.

Anmeldelser

Lommebog for Arbejdere 1939.

Ligesom Redaktion og Forlag sidste Aar fejrede Lommebogens 25 Aars Jubilæum ved en betydelig Udvidelse af Stoffet, vel at mærke uden Prisforhøjelse, har man i Aar en Overraskelse til Køberne i Form af et flerfarvet Danmarkskort med indtegnede Dampskibsruter, nummererede Hovedveje, Jernbaner etc., og ogsaa denne Gang uden Prisforhøjelse, hvad kun den stadig stigende Tilgang af Købere muliggør.

Lommebog for Arbejdere er da ogsaa en uhyre nyttig Bog. — Ikke uden Grund er den kaldt Arbejdernes *Statskalender*. Den indeholder nemlig et Væld af Oplysninger fra alle Arbejdernes Interesseomraader. Den er af stor Værdi for enhver Arbejder, og den er først og fremmest uundværlig for ethvert Bestyrelsesmedlem i en Arbejderorganisation. Partiforeningsmanden, Fagforeningsmanden, Kooperatøren og den interesserede unge Socialdemokrat finder her alle de Oplysninger, han har Brug for. Lommebog for Arbejdere har alt det sædvanlige Lommebogstof: Kalender, Post- og Telegramtakster, Noteringsblade o. s. v., men desuden indeholder den et righoldigt Udvalg af særlige Oplysninger, som man ellers maa støve forskellige bindstærke Værker igennem for at faa.

Hvad vil De vide? Adressen paa Ulykkesforsikringsraadet eller en anden vigtig social Institution? Hvilke Byraad har socialdemokratisk Flertal? Og hvad er Skatte- og Ligningsprocenten? Hvordan staar Pristal og Timefortjeneste til hinanden siden 1914? Hvor stor Deres Indtægt maa være for at kunne staa i Sygekasse? Hvem der er Formand for Fællesorganisationen i Xkøbing? Besked om Højskoler, der kan besøges? Hvormeget De maa fradrage paa Skatteblanketten? Adressen paa Socialkontoret i Deres Distrikt? — Ja, og de Tusinde andre Ting, De saa ofte har spurgt om, og som De i de kommende Aar igen vil staa og savne. Arbejderlommebogen besvarer det hele. Og saa er det ikke nogen stor Bog. Den kan lige være i Inderlommen. Og — det er det bedste ved det hele — den er billigere end de fleste andre Lommebøger. Den koster kun Kr. 1,65 i Helshirtingsbind og for et finere Bind Kr. 2,25 og Kr. 4,50 i Helskindsbind. Lommebog for Arbejdere er i Handelen fra i Dag. Forlang den straks, den plejer hurtigt at blive udsolgt.

Tiden kræver Læsning — Bogkredsen viser Vejen!

Hvis man vil kende og forstaa den Tid, vi lever i, maa man læse vor Tids Bøger.

Bogkredsens Bøger er netop skrevet af nye og moderne Forfattere, der behandler *vor Tids* Problemer — sociale, økonomiske og menneskelige. Man kan laane Bøger — det er meget godt, men man maa ogsaa selv have sin egen lille private Bogsamling.

Det koster Penge at høre Radio, gaa i Biografen, i Teater, paa Restauration, til Sportskamp o. s. v. Maa det saa ikke ogsaa koste Penge at læse en Bog? Bogen kan man dog vende tilbage til og opleve paany. Bøgerne er smukt indbundet og koster kun Kr. 3,25 pr. Bind, naar man binder sig for hele Serien.

Se hvad Bogkredsens nye Serie indeholder!

1. *Harald Bergstedt: Solkarrusellen, Digte i Udvalg m. Tegninger af Anton Hansen.* Er udkommet.
   »For Bergstedt maa alle bøje sig — den jævne Mand og den forfinede eller forhærdede Litterat og hele Kritikerklyngen fra den mest professor-konservative til den rødeste Intellektualist.«
   Social-Demokraten.
2. *Henry Poulaille: Brød paa Bordet.* Udk. ca. 15/1 1939.
   En fortræffelig Skildring af en fransk Arbejderfamilie og Livet i et Arbejderkvarter i Paris, fortalt paa en ærlig og usmykket og humørfyldt Maade.
3. *Harald Engberg: Filmen.* Ill. Udk. ca. 1/5 1939.
   En aktuel Bog, som behandler alle Filmens mange vigtige Problemer fortalt i en populær, fortællende Form.
4. *Emil Vachek: Hønsestigen. Med originale tjekkiske Tegninger.* Udk. ca. 15/8 1939.
   En overordentlig interessant og fængslende Milieuskildring fra Prag.
5. Ekstraudsendelse. *Tom Olufson: Drivis. Roman fra Kryolitbrudet paa Grønland. Tegninger af Ernst Hansen.* Hæftet. Pris Kr. 2,50.
   En Skildring fra Danmarks eneste Mineby med Danmarks nordligste Fagforening.
   »Der fyger Gnister af denne Debutants Ambolt. Nogle knitrer, andre svider. Kun sjældent anes en døende Funke. Hans Roman har den jævneste af alle Handlinger: Skæbnens!«
   Aarhus Amtstidende.

Har Du set

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Løbende Konflikter

Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bryrup	(Bryrup Imprægneringsanstalt)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Thomas Jensen, Ganderup) (Chr. Andersen, Hals)
Hellested	(Hellested Kommune)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kirkerup	(Dræningsmester Kristian Petersen, Lynge Eskildstrup)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Lager- & Pakhusarb.	(Fouragehandler K. J. Christensen, Vesterbrogade 204)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby) (Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg) (Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Rerslev	(Rerslev Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svendborg A.	(Tved Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Uglev	(I/S Søndbjerg Tærskeværk)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)
40. Agitationskreds	(Murerm. N. Petersen, K. Jochumsen, Sdr. Bjært)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Røde Kro	(Rise Kommune)

Fredeligt

Bøstrup Afd.—Bøstrup Tærskeselskab. Med Bøstrup Tærskeselskab er afsluttet Overenskomst, hvorefter Selskabet indgaar paa at respektere den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og D. A. F.

D. A. F.—Jydsk Dræningsmesterforening. Jydsk Dræningsmesterforening har meddelt, at man ved en Generalforsamlingsbeslutning har forkastet den med vort Forbund indgaaede Overenskomst, som ved Urafstemning var blevet vedtaget for Arbejdernes Vedkommende.

Ved den Forhandling, som var blevet fremtvunget ved et 1ste Strejkevarsel fra Forbundets Side, og som fandt Sted den 13. Juli, opnaaedes Enighed om, at det forkastede Overenskomstforslag vedtages af begge Parter med følgende Ændringer: Timelønssatsen, 118 Øre, træder i Kraft straks, Akkordforhøjelserne derimod først fra 1. Oktober d. A. Overenskomsten gælder til 1. Maj 1940, forudsat Bestemmelsen om Pristalsforskydning, der er opretholdt, ikke forinden medfører Opsigelse fra en af Parterne.

D. A. F.—Dræningsmestrene i Aalborg Amt. Overenskomsten med Dræningsmestrene i Aalborg Amt er nu endelig afsluttet. Timelønnen forhøjes til 118 Øre og Akkordsatserne gennemgaaende med 10 %. Overenskomsten træder i Kraft fra 1. Juli d. A. og gælder til 1. Juli 1940, medmindre de sædvanlige Vilkaar for Opsigelse til 1. Juli 1939 maatte være tilstede.

Sjørring-Vinge m. fl. Afdelinger—Hofjægerm. Lüttichau, Tjele. Overenskomst er afsluttet for Landbrugsarbejde, hvorefter Daglønnen for Løsarbejdere forhøjes til 6 Kr. fra 15. Oktober at regne, Høstdaglønnen i 5 Uger 1 Kr. mere pr. Dag, hvilken Pris ogsaa gælder Kartoffeloptagning. Roeakkorder betales i Henhold til de gældende Landbrugsoverenskomster.

34. Kreds—Godsejer W. Theisen, Nissumgaard, Skanderborg. Med ovennævnte er afsluttet Overenskomst, hvorefter Sommerdaglønnen for faste Arbejdere i Aar er 550 Øre og Høstdaglønnen 6 Kr. med et Tillæg af 50 Øre pr. Dag i Huslejegodtgørelse og 1 Kr. mere for Løsarbejderne. Fra 1. April træder den til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst i Maribo Amt i Kraft. Overenskomsten kan tidligst opsiges til 1. April 1940.

38. Kreds—Dræningsmester Søren J. Maj, Rugstedlund, Vejle. Med ovennævnte Dræningsmester er afsluttet Overenskomst, hvorved han tiltræder den til enhver Tid gældende Dræningsoverenskomst med Jysk Dræningsmesterforening.

Haarlev—Tærskeselskaberne Gyldenholm og Ammerup. Med ovennævnte Tærskeselskaber er afsluttet Overenskomst gældende, til den med 1 Maaneds Varsel opsiges til en 1. Juli. Løsarbejdernes Timeløn er 100 Øre. Fyrbødere, Traktorførere, Ilægger m. m. betales med 115 Øre pr. Time. Beskæftigelse af fortrinsvis gifte Folk.

Nr. Lyndelse Afd.—Skovrider P. M. Leschly, Nymarkslund. Ved en Forhandling med Skovrider Leschly, Nymarkslund, enedes man om at forlænge den hidtil bestaaende Overenskomst med samme Forhøjelser, som iøvrigt har fundet Sted paa Skovbrugsoverenskomsterne. Der skete dog den Forandring, at alle de almindelige Bestemmelser, som iøvrigt findes i de almindelige Skovbrugsoverenskomster, ogsaa tiltraadtes af Skovrider Leschly.

24 b. Kreds—Tærskeselskaberne paa Mors. Kredsformanden indberetter, at den af Kredsorganisationen startede Aktion for at højne og tilvejebringe nogenlunde ensartede Arbejdspriser for Tærskearbejdet paa Mors foreløbig er resulteret i, at hos 16 Selskaber er Timelønnen 80 Øre, hos 6 75 Øre, hos 10 70 Øre og hos 1 60 Øre, alt plus Kost. Til disse Priser gives almindeligvis et Tillæg af 10 Øre pr. Time for Kornafbæring.

Gisselfeld Kloster og Holmegaards Skovarbejderes Fællesorganisation—Gisselfeld Kloster og Holmegaard Godser. Med Gisselfeld Kloster og Holmegaard Skovdistrikt er der afsluttet Overenskomst, gældende fra 1. November 1938 med 3 Maaneders Varsel til Opsigelse en 1. November. Timelønnen er forhøjet med 8 Øre til 88 Øre, Akkordsatserne med 9 %, og Arbejdstiden er fastsat til 8 Timer, alt i Overensstemmelse med de Ændringer, der er en Følge af Forligsmandens Forslag af 25. April.

Nr. Alslev—Planteskoleejer Ipsen, Nr. Alslev. Ved en Forhandling med ovennævnte Arbejdsgiver er truffet en foreløbig Aftale om Løn og Arbejdstid. Arbejdstiden er herefter fra 1. Marts til 14. November 9 Timer pr. Dag og fra 15. November til 28. Februar 8 Timer daglig. Faste Arbejdere, der beskæftiges hele Aaret rundt, betales med 6 Kr. pr. Dag. Arbejdsformanden dog med 7 Kr. pr. Dag. Løse Arbejdere betales efter den til enhver Tid gældende Maribo Landbrugsoverenskomst. Aftalen betyder et Løntillæg paa 1 Kr. pr. Dag og en Nedsættelse af Arbejdstiden med 1 Time daglig i 3½ Maaned.

Knabstrup Afd.—Inspektør Rasmussen, Toftholm, Mørkøv, og Propr. Aage Frantzen, Ulviggaarden, Mørkøv. Med ovennævnte Arbejdsgivere er afsluttet Overenskomster, hvorefter de tiltræder den til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst for Sjælland og Møn.

D. A. F.—Dræningsmesterforeningen for Præstø og Sorø Amter. I Overensstemmelse med den i Forligsmandens Forslag af 25. April fastsatte Bestemmelse har der været ført Forhandlinger med Dræningsmesterforeningen for Sorø og Præstø Amter for om muligt at opnaa Enighed om en Regulering af Akkordpriserne i den Hensigt at opnaa et mere ensartet gennemsnitligt Fortjenstniveau. Forhandlingerne forblev imidlertid resultatløse, og det bestaaende Forhold kan næppe ændres før den kommende Overenskomstforhandling.

Dragstrup-Skallerup Afd.—Tærskeselskabet Vester Jølby. Med ovennævnte Tærskeselskab har Afdelingen truffet en Aftale gaaende ud paa, at Tærskeselskabet i denne Sæson beskæftiger 6 af Afdelingens Medlemmer og betaler dem med 75 Øre i Timen plus Kosten.

Magleby, Møn Afd.—Ingeniør Rumler, Klintholm Skovdistr. Den i nærværende Sag rejste Klage overfor Ingeniør Rumler for ulovlig midlertidig Afskedigelse af et Par Medlemmer henlægges for nærværende under Henvisning til Opsigelse af Overenskomsten med Ingeniør Rumler.

Aastrup Afd.—Det Classenske Fideikommis' Skovdistrikt. Ved et den 23. August afholdt Fællesmøde med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt er der angaaende Uoverensstemmelse mellem Medlem af Aastrup Afdeling, Vilh. Rasmussen, og Skovrider Schmidt om Antagelsesaftalen opnaaet Enighed om, at Skovdistriktet betaler til Rasmussen et Beløb af 35 Kr.

24 b. Kreds—Grdr. S. O. Markvordsen, Torp. Ovennævnte Sag, der drejede sig om et vort Medlem Jens Chr. Mikkelsen tilkommende Dræningsmesterhonorar (20 % af Entreprisen), og hvorom der har været forsøgt direkte Forhandling mellem Parterne, ogsaa under Grundforbedringsudvalgets Medvirken, uden Resultat, er nu afsluttet med et indenretsligt Forlig, ved hvilket vort Medlem har faaet udbetalt et Beløb af 150 Kr. Beløbet opfylder ikke helt de af vort Medlem i sin Tid stillede Fordringer, men det skyldes, at Markvordsens økonomiske Forhold har udviklet sig derhen, at der næppe var nogen Interesse i at forlange et større Beløb.

Gevninge-Herslev Afd.—Grdr. O. Hagemann, Søbækgaard, Espergærde. Den i nærværende Sag rejste Klage maa frafaldes, da der ikke er tilstrækkeligt Grundlag for Søgsmaal. Sagen sluttet.

Arden Afd.—Grdr. Jens Bredal, Rørbæk. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er blevet bilagt med, at Arbejdsgiveren er indgaaet paa at betale 250 Kr. til fuld Afgørelse.

Suldrup Afd.—Mølleejer Anders Petersen, Støvring. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Strid om Betalingen for Optagning af Kartofler, er tabt, idet Retten har udtalt, at vort Medlem savner Bevis for, at han skulde have en højere Pris for Optagningen af sit Areal end den Pris, der var aftalt pr. Td. Land med de andre paa samme Ejendom beskæftigede Arbejdere.

Odense L. Afd.—Elsesminde pr. Odense. Ved gentagne Mæglinger er der mellem Inspektør Andersen, henholdsvis Odense Byraads Markudvalg og Repræsentanter for Afdelingen og Forbundet opnaaet Enighed om Bilæggelse af en Række Uoverensstemmelser vedrørende Arbejdsforholdene paa Elsesminde.

Køng Sj. Afd.—Grdr. Gert Jørgensen, Tvedemosegaard. Mellem Medlem af Kjøng Afd., Hjalmar Hansen, og Grdr. Jørgensen var opstaaet Uoverensstemmelse om Retten til fortsat Lugning og Optagningsarbejde af det Areal Roer, Hjalmar Hansen havde luget 1. Gang. Efter at Sagen var paatalt, fremsatte Jørgensen overfor Kredsformanden Tilbud om, at Hjalmar Hansen kunde fortsætte Arbejdet, men kunde ikke faa Kost og Logi paa Gaarden som hidtil. Dette Tilbud vilde Hansen ikke modtage og der kom derefter en Mægling og senere et Fællesmøde i Stand. Ved dette tilbød Sukkerroedyrkerforeningen paa Gdr. Jørgensens Vegne, at Hansen kunde faa Lugningsarbejdet 3. Gang samt Optagningsarbejdet og som under 1. Lugning faa Kost og Logi paa Gaarden til tarifmæssig Pris. Dette Tilbud vilde Hansen ikke modtage, men krævede Erstatning, fordi han var bortvist fra Arbejdet. Forbundets Repræsentanter har anbefalet Hansen at modtage Tilbudet og er derefter med Sukkerroedyrkerforeningen enige om, at ifald Hansen søger en retslig Afgørelse, maa saadant ske ved de almindelige Domstole og Organisationerne uvedkommende.

24 a. Kreds—Ingvar Jensen, Snedsted Afd. Medlem Ingvar Jensen, som paa Trods af Dræningsoverenskomstens Bestemmelser og til Priser langt under Overenskomsten, havde paataget sig et Arbejde i Entreprise, er blevet slettet af Forbundet, hvormed Sagen er sluttet, idet ingen af Forbundets Medlemmer vilde hjælpe ham med at gøre det overtagne Arbejde færdigt.

St. Nustrup Afd.—Grdr. Rasmus Dahl, Gabøl. Gaardejeren havde bortvist vort Medlem Herluf Hansen og nægtet at betale ham tilgodehavende Løn. Under Forbundets Medvirken er Sagen indbragt for Domstolene. Ved Underretten er indgaaet Forlig, saaledes, at Dahl til fuld Afgørelse betaler vort Medlem efter Paakrav 146 Kr. 98 Øre samt Sagens Omkostninger.

Holbøl Afd.—Grdr. Jens Jensen, Kjeldstrupskov. Den i ovennævnte Sag verserende Uoverensstemmelse angaaende en Restfordring paa 223 Kr. i Arbejdsløn er ved Organisationens Indgreb bilagt med, at vort Medlem har faaet sit Tilgodehavende udbetalt.

Ferslev Vellerup Afd.—Grdr. Erik Kardel, Vellerup. Ovennævnte Sag er bilagt med, at vort Medlem har faaet Kr. 23,52 til fuld Afgørelse.

16. Kreds—Propr. E. Jørgensen, Egemosegaard. Ved et Fællesmøde med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt er opnaaet Enighed i en Sag mellem Fodermester Bruno Christensen og Propr. Jørgensen angaaende et afbrudt Arbejdsforhold. Fodermesteren faar Ret til at benytte det ham overladte Tjenestehus indtil 1. November d. A. Huslejen herfor fastsættes til 4 Kr. pr. Uge.

18. Kreds—Wedellsborg Skovdistrikt. I H. t. Overenskomsten af 7. Februar 1938 med Wedellsborg Gods' Skovdistrikt skulde alle Satser, ogsaa de Særsatser, der fandtes i Overenskomsten, reguleres i Overensstemmelse med den almindelige Regulering af Skovbrugsoverenskomsterne. Denne Regulering fandt Sted ved et Møde den 6. September i Ejby, hvor man enedes om de fremtidige Satser. Paa samme Møde behandlede man endvidere Spørgsmaalet om Begrebet: afkortede Stammer i Fyrreskoven og man enedes her om at fastslaa, at naar Stammen blev taget ud saa langt som den kunde, var det en Stamme i fuld Længde, selv om Afkortningen maatte foretages med Sav.

Oksbøl Afd.—Forp. Dittmann, Broballe, Nordborg. En Uoverensstemmelse mellem ovennævnte Forpagter og Medlem Hans Rasmussen ang. Betaling for Roearbejde er bilagt med, at vort Medlem har faaet sit Tilgodehavende.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 24 31.–12. 1938 43. Aarg.

LAD DEN SUNDE FORNUFT SEJRE!

NYTAAR

Hvad vil det nye Aar bringe os? spørger vi os selv. Vi ved det ikke, vi gisner blot. Man kunde maaske søge at gøre sig en Forestilling derom ved at se tilbage paa den Tid, der er gaaet, og prøve paa at finde en Linje op til vore Dage og føre den videre et Stykke ind i Fremtiden, saavidt som saadant er muligt. Deraf kunde man maaske udlede noget om, hvad den nærmeste Fremtid vil bringe os, selvom man ad denne Vej naturligvis intet med Sikkerhed kan udfinde, naar vi betænker, hvor omskiftelig Tilstandene har foreligget paa de Omraader, der er bestemmende for den politiske og økonomiske Verdensudvikling.

Men det kan alligevel altid være Umagen værd at kaste Blikket tilbage over de Begivenheder, der har fanget Sindene i den sidste Tid. Der dukker da Navne op som *Østrig, München, Tjekkoslovakiet* og nu sidst, selv om Røsterne herom atter er forstummet, *Tunis, Korsika, Djibuti,* alle Navne, der knytter sig stærkt til den ydre verdenspolitiske Linje, og til hvilke der knytter sig Personer som Hitler, Mussolini, Chamberlain og Daladier, Navne, rummende Risiko for blodig Udfoldelse af Vaabenmagt, som vi længe har set det i Spanien og Østen.

Den jævne Mand sidder bag sin Rude og prøver at finde en Mening i det, der foregaar, og danne sig en Forestilling om, hvad det er for Interesser, der ligger bag de Begivenheder, der knytter sig til disse Navne, og han faar en entuitiv Følelse af, at det maa være andre Interesser end dem, man direkte læser om, der staar bag. Og den Tanke trænger sig paa, om det ikke ogsaa er Interesser, der berører ham personligt, der ligger bag baade politiske og økonomiske.

Selv om det ikke altid er let — endda for fremsynede og mere dybtseende — at trænge om bagved Begivenhederne og finde frem til deres skjulte Bevæggrunde, saa tegner der sig ogsaa for den jævne Mand efterhaanden et Billede af store økonomiske Besværligheder hos en Række af de Nationer, der er Aktører i dette verdenspolitiske Skuespil, Besværligheder der er uløseligt knyttet til Nationernes indre Økonomi, Produktion og Handelsomsætning, og vi nærmer os efterhaanden den Interesse, som Manden bag Ruden maa føle for, hvad der sker udenfor Ruden.

De politiske og økonomiske Verdenstilstande, der har udviklet sig i de senere Aar, hvor Selvforsyningsprincippet paa Grund af *manglende international Forstaaelse* af de økonomiske Problemers Løsning har trængt sig paa, og hvor Mekanisering og Rationalisering ligefrem paa trods af alle foreliggende Vanskeligheder i Økonomi og Produktion har gjort Spørgsmaalet om Erhvervelse af Raaprodukter og Markeder mere aktuelt end nogensinde tidligere. Og Handelsomsætningen, der er en meget nødvendig Forudsætning for Produktivitetens Opretholdelse og Udvikling og for Befolkningernes materielle Trivsel, er et Problem, der trænger sig i Forgrunden overalt i den internationale Politik, naturligt nok, forsaavidt som Løsningen af dette Problem imødekommer den i stedse større Kredse populære Opfattelse, at det teknisk set er Fordelingen af Produktionen, det er galt med, og intet andet.

Men saa ufornuftigt bærer vi os ad, at vi i Stedet for at aabne Mulighed for den rationelle Fordeling af de produktive Goder, der er en Betingelse for Produktionens Opretholdelse og Udvikling, bedst muligt spærrer Landenes Grænser for fremmed Vareimport, og den Internationalisme, der skulde formidle Interessemodsætningerne under en mere uhindret Vareomsætning mellem Landene, holder man nede ved Fremelskning af en nationalistisk Egoisme, baseret paa Militarisme, Oprustning og Krigstrusler.

Det maa efterhaanden blive nogle underlige Tanker, der paakommer Manden bag Ruden, efterhaanden som alt dette klarer sig for ham. Han ved, at han selv sammen med det store Publikum af Forbrugere, han tilhører indenfor sit Lands Grænser, spiller en betydende, ja maaske afgørende Rolle i det politiske Spil, han ser for sine Øjne, derved, at det jo, naar alt kommer til alt, er ham, det kommer an paa som Forbruger betragtet, om den Produktion og Vareomsætning, der er de herskende utrygge internationale Tilstandes inderste Kerne, i tilstrækkelig Mængde kan naa frem til ham og aftages gennem en hos ham tilstedeværende afpasset Købekraft.

Han ser, hvor nødvendigt det er for Nationerne at gennemføre en mellemfolkelig Forstaaelse og Interesse for Tilvejebringelsen af de bedst mulige økonomiske, produktionsmæssige og aftagningsmæssige Tilstande, samtidig med at han ser, hvorledes den herfor nødvendige Betingelse: *international Forstaaelse,* stadig trædes under Fødder af national Egoisme.

Manden bag Ruden tænker videre og gør sig det Spørgsmaal: »Hvem er det da indenfor Nationernes ledende Kræfter, der staar bag denne over al Maade uhæmmede, nationalegoistiske Udfoldelse?« — Og han kommer ved at tænke sig om muligvis til det Resultat, at nogen bestemt Person, nogen bestemt Gruppe af Medborgere kan ret beset ikke fremdrages, fordi vi alle uden Undtagelse er afhængige af de forhaandenværende økonomiske Vilkaar, saavel Producenter som Konsumenter, og bedst muligt søger at klare os igennem Vanskelighederne — Arbejdsgiveren ved at søge Produktionen opretholdt til Gavn for sig, Handelen ved af samme Grund bedst muligt at opretholde Omsætningen og Arbejderen søger i Overensstemmelse med sine Interesser som Lønarbejder længst muligt at holde sig i Beskæftigelse.

Men naar nu de herskende Tilstande er saa utilfredsstillende, som Tilfældet er, og man ikke kan paalægge hverken den ene eller den anden nogen speciel Skyld, hvad er det da saa, der er galt, spekulerer Manden bag Ruden videre? Forholdet er jo det, ved han, at der er Varer nok, Produktionskapaciteten er enorm og under stadig og rivende Udvikling.

Ja, der var jo det med Fordelingen, tænker han. Det maa jo være Fordelingen, det er galt med. Men heller ikke paa dette Punkt kan man fremholde nogen Skyld hos nogen bestemt, ræsonnerer man; men det er altsaa alligevel Fordelingen indenfor og ud over Landegrænserne, det kommer an paa! Ja saa!

Men Fordelingsprocessen er uløselig knyttet til Købeevnen, medens Købeevnen ikke forholder sig paa samme Maade til Produktionen, der udfolder sig frit og uhæmmet uden Hensyn til Behov og Købeevne men kun til Profit, og da en til Produktionsevnen svarende Købekraft er en af Betingelserne for en rimelig Fordeling og dertil en Stimulans for Produktiviteten, maa det altsaa være *Systemet,* der er galt; ja saa galt endda, at de mange Forsøg, der rundt om er gjort for at *støtte* den svigtende Forbrugsevne igennem ekstraordinære og offentlige Foranstaltninger kun vil vise sig lidet tilfredsstillende.

Manden bag Ruden holder Haanden op for Øjnene og spejder ud. Naar det nu er Systemet, der er Aarsag til Nationernes indre og ydre Vanskeligheder, saa er det vel en Kamp om Systemet det gælder derude? Nej, det er der sandt at sige intet, der tyder paa — tværtimod; det synes at være en fortvivlet Kamp for at konsolidere og opretholde et svigtende System, der ikke evner at tilvejebringe en saadan Tilforladelighed for sig, at almindelig sund Fornuft er tilstrækkelig til Afstivning, men maa lade den raa og brutale Magt træde i Stedet for saglig Argumentation: Spanien, Østrig, Tjekkoslovakiet, Korsika. — — —

Ja, men naar det nu er Systemet, der er galt, hvad hjælper saa al den brutale Magtudfoldelse? Er det Opløsningens Kræfter, der er paa Spil, eller hvad? Er det Historiens List, der er ved at føre os frem mod et Vendepunkt i den økonomiske Udvikling — uden at vi selv rigtig fatter det? Er det, vi ser, kun Overfladekrusninger, Forløberen for en af de store historiske Verdensbegivenheder, paa hvilke Fremtidens Samfund skal bygge deres materielle og kulturelle Tilværelse? Hvem ved! Hvorfor siger man, at ingen tør begynde den aabne Konflikt, fordi man frygter for, hvad der kommer efter — hvorfor? Og hvad mener man der kommer efter?

Skal man et langt Spring tilbage i Udviklingen for at finde den Linie, den kommende Tids Begivenheder er en Fortsættelse af?

Eller er den mere *synbare* økonomiske Udvikling med Statens Haand paa Erhvervslivet et Gennemgangsled henimod Bedrifternes Demokratisering. Er det den Løsning, vi skal have fat paa for at faa et Kig ind i Fremtiden?

Vor Mand bag Ruden maa tage sig sammen og samle sine Tanker for at naa til en Konklusion.

Opgaven er ikke helt let for ham. Alle ydre Betingelser er tilstede for at naa frem til hæderligt, materielt Resultat, hvis de foreliggende Faktorer blot vilde samarbejde med dette Formaal for Øje. Men de vil eller kan ikke erkende Samarbejdets store Betydning paa international Basis, og saa viser man i Stedet Tænder mod hinanden — internationalt og nationalt —.

Vor Mand er ikke Videnskabsmand, ikke Nationaløkonom, men en jævn Mand med jævne Kundskaber og en nogenlunde sund Dømmekraft overfor Dagliglivets almindelige Problemer, og selv om hans Evner paa det foreliggende ikke husvante Omraade spændes lidt haardt an, indser han godt det fuldkommen haabløse for Nationerne i at føre indbyrdes Kamp med hinanden for at skaffe sig en materiel Fordel paa den andens Bekostning og paa Grundlag af det økonomiske System, der i sig selv er hele Aarsagen til Konflikten, og han slaar fast, at det er Systemet — hele det privatkapitalistiske Produktions- og Omsætningssystem, der er galt, der er ved at have overlevet sig selv i en Tid, hvor de Naturlove, der styrer Verdensøkonomien, er ved at sprænge et økonomisk System, der kun, som alt andet her i Verden, har *sin* Tid, og da han meddeler sit Resultat til Sidemanden, svarer denne:

Jamen, har Du ikke vidst det før? Det har Du været længe om at finde ud af! Det har jeg været klar paa fra min grønne Ungdom. Det var den Gang, vi startede vore Organisationer, baade de faglige og de politiske, ud fra den Erkendelse, at hele det privatkapitalistiske System ikke kunde være Endemaalet for den økonomiske Verdensudvikling, men kun en Driftsytring, et Overgangsled til en vidtomspændende Samfundsreform, hvor Privatkapitalismen var sat ud af Spillet, og hvor Produktionsevne og Forbrugsevne nogenlunde var afpasset til hinanden. Og hele det store Spil, Du har siddet bag Ruden og været Vidne til, er jo i Virkeligheden kun en eneste stor Falliterklæring for det hidtidige System, hvor Kræfternes frie Spil skulde være bestemmende og afgørende for Produktivitet og Forbrug, alt beregnet paa at give den størst mulige Profit til dem, der ejer Produktionsmidlerne, uden Hensyn til Forbrugsevne og Behov hos den brede Befolkning. Det er jo i Virkeligheden dybere set en fortvivlet Kamp mellem Nationerne for Opretholdelsen af et økonomisk System, hvis Dage synes talte, eftersom Systemet ikke evner at tilfredsstille hverken Nationen som saadan eller dens enkelte Individer, fordi den Internationalisme, der maa være en Forudsætning for Verdens økonomiske Udvikling, og herunder Befolkningernes kulturelle og materielle Trivsel, bekæmpes i Stedet for at fremhjælpes.

Og hvis Du nu spørger mig, fortsætter Sidemanden, hvordan saadant skal blive muligt midt i disse Tilstande, hvori vi befinder os, vil jeg blot sige, at der findes ingen anden Vej til international Solidaritet end gennem det herskende Systems Likvidation og over i en international, politisk og økonomisk Forstaaelse mellem Befolkningerne.

Det er dette Maal, Arbejdernes internationale Organisationer har sat sig og kæmpet for gennem Aarene; en haard, men, trods alt, dog henimod Maalet stadig fremadskridende Kamp.

»Javel,« svarer Manden bag Ruden, »det lyder jo meget godt! Men hvordan kan det være muligt at opretholde en saadan Ideologi, naar Nationernes Konservatisme paa dette Punkt er det mest fremherskende Træk hos dem?«

»Ja, her er vi inde ved et af Tidens mest alvorlige Spørgsmaal for dem, der føler Trykket haardest, altsaa hele Arbejderklassen,« siger Sidemanden. »Den har jo set sine Interesser og Organisationer brutalt traadt under Fødder visse Steder ude i Verden, og andre Steder trængt tilbage, mere eller mindre beklippet for Indflydelse. Men Udviklingen lader sig ikke standse. Samfundene gror i Bunden, og vi skal være varsomme med at udlede en Udviklingslinje af de Enkeltheder, vi iagttager paa Overfladen af Samfundene; thi i den store og brede Befolkning raader den sunde Fornuft, som ganske vist ved Hjælp af Voldsomhed og Brutalitet for en Stund kan hindres i Udfoldelse, men som bagefter blot med saa megen større Styrke nok skal vide at trænge igennem, naar Tiden er inde. Det er Troen herpaa, der holder Underklassen sammen i deres Organisationer, og den socialistiske Ideologi opretholdes og styrkes igennem en instinktiv Følelse af, at den Dag maa komme, hvor Ufornuften, Selviskheden og Egoismen maa vige Pladsen for sundere og mere menneskeværdige kulturelle og materielle Tilstande i Samfundene.«

De to Standsfæller saa hinanden alvorligt og dybt i Øjnene, de var enige.

I vort eget lille Samfund har vi vor Frihed og vore Organisationer i Behold, og vi glæder os derover. Ved hvert Aarsskifte spejder vi ud gennem vor Rude efter en Lysning paa den internationale Himmel — den Lysning, der kan lede Nationerne ind paa den eneste fremkommelige Vej til Problemernes Løsning: Erkendelsen af Vanskelighedens internationale Karakter og Viljen til at tage de deraf følgende Konsekvenser. Trods alt er vi Optimister; vi tror paa det Godes Sejr; vi tror paa Arbejdernes internationale Mission — vi tror paa Fremtiden.

A.

ET NYT SOLHVERV

Det er Leve-Kunstens Kærne
gennem let og tungt
om sit Foraarssind at værne
holde Hjertet ungt;
det — naar Aftensolen daler,
løfte Morgenens Idealer
glansfuldt, kækt og højt ivejret.
Hvo det kan, har sejret.

Chr. J. Thorup.

Et Tidens Svangerskab er tilende. — Et nyt Aar er bleven til og med dette nyt Haab for Menneskeheden.

For selv om Verden efterhaanden er bleven graa og trist, hvis Dagliglivets Foreteelser mellem Nationer og Mennesker — og Følgerne heraf — skal anvendes som Maalestok, og dette gør det vanskeligt at forbinde ophøjede Ønsker til det ubekendte, som efterhaanden vil afsløres gennem Oplevelsernes Erkendelse, saa er det dog en Kendsgerning, at saadanne Ønsker og Forhaabninger, baade udadtil af indflydelsesrige Personligheder og indadtil hos det enkelte Menneske udtales og næres.

Det er ganske vist svært at have Idealer i vor Tid, og endnu mere svært at hævde disse i den kogende Malstrøm af de mest forvirrede og talrige Opfattelser, der gør sig gældende med Hensyn til det enkelte Individs Ret. Menneskerettighederne var en Gang et ophøjet Ideal, for hvis Gennemførelse det var en Ære at kæmpe, og som forlenede de Stater, der naaede Maalet nærmest, med den højeste Kultur. Nu syntes det at være anderledes. Kulturstaternes Holdning er vigende overfor de Stater, der ikke alene lader haant om Menneskerettigheder, men som tillige har knægtet, kuet, ja — knust enhver Form for disse. En saadan Opfattelse af Tidens Udvikling maa imidlertid udfra enhver Bedømmelse — ogsaa historisk — betegnes som paradoksal. Det er som Regel de største Stympere, der begaar Skændselsgerninger, og af saadanne gror ingen Styrke. Magtbrynde staar altid for Fald, det gælder hvad enten den udøves af den enkelte eller af Staten, højest formaar Udøvelsen af saadan at skabe Had hos den frygtsomme, men aldrig Hengivenhed hos den mandige.

Derfor er ikke mindst i vor Tid Idealerne nødvendige, hvis der overhovedet skal kunne skabes en lykkeligere Tid for den hele Verden.

Et lille Barn har, selv om det fødes sundt, ingen Forstand, men det ejer Evnen til at tilegne sig alt fornødent i saa Henseende. Det afhænger derfor af Forældrene og det Millieu, hvori Barnet befinder sig under Opvæksten, om disse Evner bliver udviklet.

Paa samme Maade med det nye Aar — Tidens Barn —. Der kan ikke stilles noget sikkert Horoskop for, hvorledes Forholdene vil blive for Menneskene i dette paa Aarets første Dag. Det staar ikke skrevet hverken i Stjernerne eller andre Steder, for det er Menneskene selv, der bestemmer, hvorledes Udviklingen skal blive.

Der er ganske vist Spaamænd nok, som har forudsagt eller stillet i Udsigt, at der vil ske de forfærdeligste Ting. Og troligt nok er det, saafremt dem, der hidtil har staaet i Spidsen som den personificerede højeste Viden om alle Ting, fremdeles skal give Tonen an. Det Aar, der gik i Graven, blev Vidne til en Oprustning mellem Staterne, som ingen tidligere Tid har set Magen til. En Forholdsregel, som angives at have Fredens Sikring til Maal, uagtet alle, som endnu har deres Hukommelse og Forstand i Behold, ved, at det modsatte vil blive Tilfældet. For de fleste staar det klart, at Statsmændene er ude for det samme Bedrageri som Hundene i et Væddeløb, naar de starter efter den mekaniske Hare, der aldrig naas, men kun har til Hensigt at hidse Hundene op til den største Præstation. Paa selv samme Maade vil det gaa Statsmændene. Freden naas aldrig gennem Oprustning.

Og dog er Freden — trods alle Forsøg paa at forherlige Krigen og gøre den til et Incitament for Mandighed og Udvikling af nationale Følelser — det mest attraaværdige, fordi Frihed og Kultur er betinget af en fredelig Udvikling, som tillige er den eneste Vej til Samvirksomhed mellem alle Folkeslag.

Mange Idealisters Synspunkt er paa dette Omraade traadt ned under stadig flere og flere marscherende Soldaters Støvlehæle, og megen Livslykke er bleven knust og splittet dèr, hvor Kanonerne talte det, Nutidens Førere kalder Rettens Sprog. Det Folkenes Forbund, der blev til som en Virkeliggørelse af Millioners Drøm i en aarelang Rædselsnat, svinder mere og mere ind som et Ørkenens Fata Morgana, og giver Plads for en Skuffelse, som ofte bliver den til Del, der vaagner op til Virkeligheden i Dagningens Skær efter en smuk Drøm.

Haansord har i den Anledning været fremsat af dem, der har anset det som deres Opgave at nære den gærende Uro og befordre Utryghedsfølelsen i Verden, fordi de selv er besat heraf og martres under Uvisheden for den kommende Tid.

Haanlige Ord kan være ubehagelige, men de slaar ingen ihjel, og de kan heller ikke dræbe den Spire til Forstaaelse mellem Folkene, som er nedlagt i Folkenes Forbund, den vil leve videre til Grotiden før eller senere bliver bedre for internationalt Samvirke.

Vi lever i et lille Land, og en Digter har kaldt det fattigt. Vort Ord bliver aldrig stort, og Slag i Bordet undgaar vi. Men ikke desto mindre er det daglige Liv et Vidnesbyrd om Fællesfølelsens Betydning og et Bevis for den Styrkelse, der gror gennem Friheden, for hvis Bevarelse vi alle kæmper.

Det er sket før i en ond Tid for Verden, at vort Folk i Fællesskab byggede for Fremtiden i Demokratiets Navn, og gjorde gode Erfaringer. Nu skrider vi over Tærskelen til det nye Aar med samme gode Forsæt, og med den Opgave at bygge Fundamentet under det frie danske Samfund endnu stærkere gennem en ny Grundlov, der skal bringe os nærmere Maalet — Danmark for Folket. —

Deri ligger Beviset for, at der trods alle Vanskeligheder ligger en Styrkelse i at bevare Idealerne, selv om Skuffelser truer med at slette dem ud, saa skal Tiden nok vide at virkeliggøre og styrke Troen paa det godes Sejr.

Derfor vil vi alle mødes i Troen paa, at det nye Solhverv vil skabe Betingelser for Kulturens og Frihedens Fremgang ogsaa for de Folk, der i Dag maa se disse skønne Idealer som en fjern Drøm.

R—dt.

„Hær og Flaade"s Afdeling fylder 40 Aar

I 90'ernes stærke Røre indenfor Arbejderbevægelsen opstod ogsaa paa Orlogsværftet Tanken om en Fagforening for Arbejdsmændene, og 8 raske Mænd satte sig i Spidsen og udførte et Stykke Forarbejde, der resulterede i et stiftende Møde d. 8. Januar 1899, hvor Arbejdsmændenes daværende Førstemand, M. C. Lyngsie — som selv havde arbejdet paa Hærens Laboratorium — talte og stillede Forslag om Oprettelse af en Fagforening. Dette vedtoges, og 160 Mand tilsluttede sig hurtigt »Arbejdsmændenes Fagforening for Orlogsværftet«, som Navnet blev. Indskudet var dengang paa 50 Øre og det ugentlige Kontingent 10 Øre, Afdelingen blev straks tilsluttet Dansk Arbejdsmands Forbund.

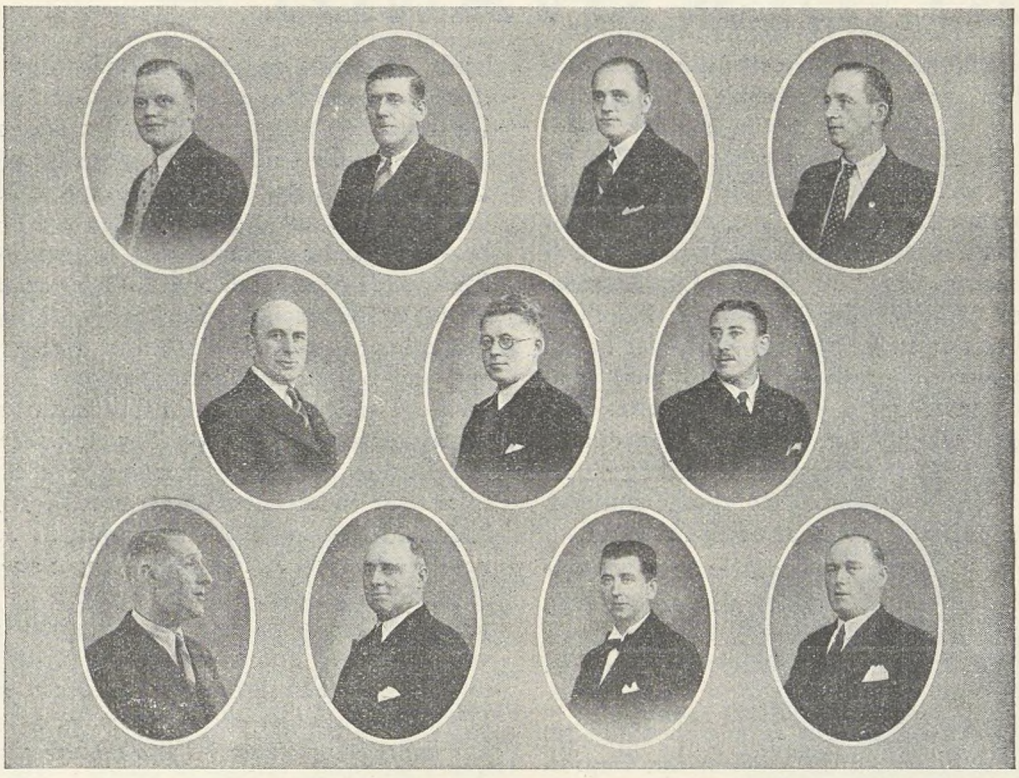

Øverste Række fra v. til h.: Keld Frederiksen, Harald Petersen, Knud Eyrich, O. Bille Hansen.
Midten fra v. til h.: Louis Olsen, Kasserer, Dines Hansen, Formand,
Ernst Schlottman, Næstformand.
Nederste Rk. fra v. til h.: Carl Hoffmann, Oscar Unger, Chr. G. Rød, Sekretær, Carl Jørgensen.

Vanskelighederne var imidlertid meget store, hvilket bl. a. kan ses af efterfølgende Skrivelse fra Admiral Bruun, som Chef for Orlogsværftet, til Direktøren for Skibsbygningsvæsenet, og som lød:

»Da det er kommet til min Kundskab, at der agtes dannet en Fagforening for Orlogsværftets Arbejdsmænd, anmodes Direktøren herved om at underrette disse Arbejdsmænd om, at en saadan Forening let — som Led af et større Arbejderforbund — vil kunne skabe Forviklinger ved Orlogsværftet«.

Indstillingen fra Militærautoriteternes Side overfor Organisationen var saaledes ikke særlig velvillig, og da Lock'outen i 1899 ogsaa af vore Medlemmer krævede økonomiske Ofre, bevirkede dette, at Medlemstallet stagnerede, men fra Aarsskiftet gik det igen fremad med Medlemstallet, hvorimod Resultatet af de mange Andragender om f. Eks. højere Løn, Overarbejdsbetaling, Arbejdstøj o. s. v., som indsendtes til Værftschefen og til Rigsdagen, ikke svarede til de Anstrengelser som Bestyrelsen gjorde sig. Først i 1909, hvor man samarbejdede med den faste Forening og Haandværkerne, lykkedes det at faa Regeringen til at nedsætte en Kommission, som behandlede Spørgsmaalene. Efter 2 Aars Forløb afgav Kommissionen en Betænkning, der dog ogsaa blev afvist af Regeringen.

I Aaret 1913 fik man daværende Forsvarsminister Klaus Berntsen til at gaa med til en Lønforhøjelse paa 40 Øre om Dagen, men kun imod at udvide Arbejdstiden fra 8 til 9 Timer. I Maj Maaned s. A. stilledes nye Krav og da disse ligeledes blev afvist, etableredes Blokade mod Værftet. Denne varede fra Maj til December, hvorefter det lykkedes at opnaa en lille Lønforhøjelse.

I 1914 begyndte Klubberne at opstaa rundt om paa de forskellige Værksteder, og da Resultaterne efterhaanden rygtedes og Solidaritetsfølelsen voksede, fik Organisationen en Anmodning fra en Del af Hærens Arbejdsmænd om Optagelse, og Sammenslutningen af Hærens og Orlogsværftets Arbejdsmænd skete d. 1. November 1915, hvorefter Afdelingens Navn ændredes til »Arbejdsmændenes Fagforening for Hær og Flaade«.

Nye Opgaver kom derved til at foreligge. I 1917 skred man i November Maaned til en Strejke paa Hærens Laboratorium, som varede i 6 Uger — en Strejke, som ganske vist tabtes, men som havde til Følge, at Organiseringen af Arbejderne paa Orlogsværftet blev gennemført til 100 %.

I Krigs- og Efterkrigsaarene kæmpedes der stadig under stærk Modstand for forbedrede Løn- og Arbejdsforhold. Organisationen voksede imidlertid, saa den i 1922 talte 1100 Mand — et Tal som i det følgende Tiaar faldt

en Del grundet paa de ændrede Militærordninger, der medførte Indskrænkninger af Personalet, hvorimod Arbejdet i forskellige andre af Statens civile Institutioner er i stadig Stigen. Organisationen tæller nu 900 Mand.

De 40 Aars Arbejde for at højne Medlemmernes Leveniveau maa siges at have baaret gode Frugter, og det er med god Grund, at Afdelingen fejrer Jubilæet, dels ved at holde aabent Hus paa Kontoret, Ved Sønderport 3, Lørdag d. 7. Januar, og dels ved — samme Aften — at afholde en stor Jubilæumsfest i »K. B.«-Hallen for samtlige Afdelingens Medlemmer med Damer.

Vi ønsker Afdelingen Tillykke i Dagens festlige Anledning og føjer hertil Ønsket om fortsat Fremgang i de kommende Aar.

AARET, DER SVANDT —

Udenrigspolitiken bliver mere og mere Folkenes Skæbne. Der gaves Tider, hvor Folkene troede, at Udenrigspolitiken, den *store* Politik, er et Privilegium for Diplomater, Manden paa Gaden interesserede sig ikke for udenrigspolitiske Problemer. Denne Tid er forlængst forbi. Folkene har for længe siden lært, at der bestaar en snæver Sammenhæng mellem en udenrigspolitisk Udvikling og Nationernes indre og sociale Organisation. Fascismen udløser samtidig udenrigspolitiske, indrepolitiske og sociale Virkninger. I de sidste Maaneder har vi set, hvorledes *Tjekkernes* sunde Demokrati brød sammen under Fascismens Angreb, og vi har maattet fastslaa, at Nederlagets Følger var det indre Demokratis Ødelæggelse, den frie Arbejderbevægelses Død og en total Forværrelse af de kulturelle og de sociale Forhold. Hele Tragedien afspilledes i Løbet af nogle faa Uger.

Aaret 1938 var et Nedgangsaar for Demokratiet i hele Verden. Det er nødvendigt at sige det klart og tydeligt. En stor Filosof sagde en Gang: man skal hverken græde over Tingene eller le af dem, man skal *forstaa* dem. Vi vil prøve at forstaa dem.

Vi har oplevet meget i det sidste Aar. *Økonomisk* set var Aaret mere eller mindre et Depressionsaar. Depressionen forstærkede de totalitære Staters Angrebslyst — Sulten driver fremad — og formindskede de vesteuropæiske Staters Modstandskraft og Aktivitet. Paa denne Baggrund afvikledes Aarets Tragedie. I *Frankrig* saa vi Folkefrontens Undergang og de sociale Reformers Hensmuldren. Vi saa Usikkerheden i den *engelske* Politik, som populært kaldes Chamberlain-Kursen. Denne Politik førte til Anerkendelse af Abessiniens Erobring, til en reel Blokade af det demokratiske Spanien, til den skandaløse Overenskomst med Mussolini og til Kapitulationen i München. Man har talt overordentlig meget om det britiske Riges Opløsning. Det er uden Tvivl rigtigt, at det bliver vanskeligere og vanskeligere at holde sammen paa Verdensriget. De selvstyrende Dele af Verdensriget — Sydafrika, Canada, Australien, New Zeeland — har forbeholdt sig Retten til selv at bestemme, hvor vidt de vil eller ikke vil deltage i en Krig, Storbritannien maatte blive indviklet i, og det viste sig, at Storbritannien havde risikeret at staa uden Hjælp fra Dominions, hvis det var kommet til Krig som Følge af det tjekoslovakiske Spørgsmaal. Ganske vist er de engelsktalende Nationers Solidaritet stærkere end de juridiske Forpligtelser, som knytter Imperiet sammen, og det er sandsynligt, at i Farens Time vil det britiske Imperium kæmpe solidarisk. Men alligevel er det britiske Verdensriges nuværende Tilstand en Usikkerhedsfaktor af første Rang, som naturligvis afsvækker den politiske Beslutsomhed i Downing-Street.

Saaledes er Tilstanden i de vesteuropæiske Stater, som skal modstaa Fascisternes Angreb. Til Trods for Englands, Frankrigs og disse to Landes Forbundsfælle Amerikas mangedoblede økonomiske Overlegenhed, til Trods for disse tre Staters uudtømmelige økonomiske Kraftkilder, som under en Krig uomgængeligt vilde føre til Fascisternes Nederlag, bragte Aaret 1938 Sejr efter Sejr for *Tyskland* og *Italien*, (ogsaa de *japanske* Armeer kunde fortsætte Fremmarchen længere ind i Kina, men Kinas store Modstandskraft udhuler samtidig Japans militære og økonomiske Slagkraft). Vi behøver ikke her dvæle længe ved de nøje kendte Begivenheder. I Marts ensrettedes Østrig, i September kom Turen til Tjekoslovakiet. *Tyskland* er Herre i Centraleuropa og truer herfra Rumænien, Polen og Sovjetukraine. Smaastaterne, som Litauen og Ungarn, har overhovedet ikke mere Raad til at føre en selvstændig økonomisk Politik. Selve Tjekoslovakiet er indlemmet i Tysklands politiske og økonomiske System. *Italien* har indtaget stærke Positioner i Middelhavet, Italien sidder i Spanien og paa Balearerne, Italien truer paa samme Tid Ægypten og Tunis og tør vove at kræve Tunis, Korsika og Savoyen af *Frankrig*, som nu ved tre af sine Grænser trues af fascistiske Stater. Selvfølgelig maa vi ikke glemme, at netop i disse Dage har Ribbentrop været i Paris og har skrevet under paa den fransk-tyske Grænses Ukrænkelighed — men desværre kender vi Nutidens Traktaters triste Livs- og Lidelseshistorie, vi kender Kellog-Pagtens og Locarno-Pagtens Skæbne, vi ved, at der engang eksisterede et Folkeforbund. Hvad betyder da alt dette overfor Fascisternes dynamiske Politik!

Saaledes ser det ud i Europa ved Aarets Slutning. Den *spanske* Republik holder endnu ud og kæmper videre alene og isoleret. Umiddelbart efter München-Aftalen, som Chamberlain hilste med det noget stortalende Udtryk »Freden for vor Tid«, kom Jødeforfølgelserne i Tyskland. — Hele Sydøsteuropa er i Oprør og venter paa et Foraar, som vil bringe en krigerisk Afgørelse mellem Tyskland, Rumænien og Rusland. Middelhavet er praktisk talt allerede Krigsfære: Vil Foraaret bringe det krigerske Opgør mellem Frankrig og Italien? Den fascistiske Akse, som Chamberlain gik ud paa at slaa i Stykker, funktionerer fremdeles fortræffeligt.

Aaret bragte ogsaa to Begivenheder, som viste henimod en gunstigere Udvikling. Den *engelsk—amerikanske* Handelstraktat, som afsluttedes i November, kan blive Begyndelsen til en opbyggende, solidarisk Politik hos de antifascistiske Stater. I Praksis betyder Traktaten, at Amerika har besluttet sig til at lukke Tyskland ude fra de Fordele, den byder gennem Mestbegunstigelsesklausulen. Traktaten er udarbejdet saaledes, at Tyskland i Virkeligheden udelukkes fra Fordelene ogsaa paa det britiske Marked, (derfor Schachts fremskyndede Rejse til London). Amerika søger at trække hele Sydamerika

ind i dette Traktatsystem, og man vil udvide de antifascistiske Staters Solidaritet paa det økonomiske Omraade.

Efteraaret bragte ogsaa det *svenske* Socialdemokratis store Valgsejr, som er et Bevis paa de nordiske Demokratiers Modstandskraft mod Fascismens opløsende Tendenser.

Vi har i denne Oversigt prøvet at undgaa at omtale de vesteuropæiske Staters som *demokratiske Magter*, der vilde være i Stand til at danne en ideologisk Modvægt mod *Fasciststaterne*. Vi tror, at dette Aars sørgelige Begivenheder har bevist, at der ogsaa i de saakaldte demokratiske Stater findes Kræfter, Overklassekræfter, som i Virkeligheden gaar Fascismens Ærinde. De franske storkapitalistiske Kredse var ganske vist formelt set Demokrater, men reelt hader de Arbejderbevægelsen — indrepolitisk og internationalt — og gør tusind Gange hellere en Indrømmelse til Hitler, end de giver de sociale Bevægelser en fair Chance. Det samme gælder maaske ikke talrige, men til Gengæld særdeles indflydelsesrige Kredse indenfor det engelske Aristokrati og den engelske Forretningsverden. Og vi har lært, at der ikke kan dannes en Front mod Fasciststaterne sammen med disse Kredse.

Men hvad skal der da ske? Arbejderbevægelsen over hele Verden maa ødelægge Fascismens Mentalitet i dens egne Lande. Der maa rejses en stærk Opposition mod Regeringerne, som — paavirket af kapitalistiske Interesser — indenfor selve Demokratiet forraader Demokratiets Ide.

Det er Fremtidens vigtigste Opgave, og lykkes det, saa er Kampen langt fra at være tabt endnu. Ogsaa Kampen mod Fascismen vil som andre Krige blive afgjort ved det sidste Slag, og dette sidste Slag er endnu ikke udkæmpet. I Dag er det hele endnu i Støbeskeen, og intet er tabt. Ganske vist kan man ikke nægte, at Vestmagternes tjekkiske Position er gaaet tabt, men det er nu engang saaledes i denne Verden, at enhver Virkning udløser Modvirkninger, og i Stedet for den tjekkisk-sovjetrussiske Alliance staar nu som Følge af Truslen mod det polske og det russiske Ukraine den *polsk-sovjetrussiske* Alliance, og der er ingen Tvivl om, at denne Alliance er mindst lige saa farlig for det fascistiske Tyskland som den tjekkisk-russiske. Den tyske Situation er strategisk set omtrent den samme, sandsynligvis ikke engang forbedret.

Denne Paavisning skal kun henlede Opmærksomheden paa, at den politiske Bevægelses stadige Udsvingninger endnu ikke har kunnet forme Europas politiske Skikkelse i Favør af Fascisstaterne. Fascismens magtpolitiske Overvægt er endnu langt fra at være stabiliseret. Arbejderbevægelsen har over hele Verden den Opgave at organisere Fronten mod Fascismen, ogsaa i Bevægelsens egne Lande. Denne Kamp er ikke blot en Kamp mod den fascistiske Trusel udefra. *Det er ikke nok at bekæmpe Fascismen, man maa ogsaa have noget at byde Folkene, som skal sige Nej til Fascismen.* Demokratierne maa gennem solidarisk Samarbejde sikre en almindelig Velstand, *et højere socialt Livsniveau* for deres egne Folkefæller, og dette vil ogsaa virke agitatorisk paa de frisindede Kræfter indenfor de fascistiske Nationer. I Virkeligheden er jo det fascistiske System det politiske Udtryk for Kapitalismens økonomiske Krise — det er Grunden til, at de demokratiske Nationers Storkapitalister mere eller mindre ser med hemmelig Sympati paa de fascistiske Eksperimenter.

Det er sandsynligt, at Aaret 1939 vil bringe nye udenrigspolitiske Kriser, muligvis ogsaa Krig, det ved vi ikke, men vi ved, at det er Arbejderbevægelsens Opgave over hele Verden at kæmpe for den saa nødvendige *Fornyelse af Demokratiernes Holdning — moralsk og økonomisk set.* Enhver stærkere Højnelse af Landets sociale Niveau vil forøge de gamle Demokratiers Modstandskraft og Aktivitet og forvandle disse Demokratier til *ægte* Demokratier, hvis politiske og moralske Attraktionskraft er stærk nok til at sejre over Fasciststaternes Ideologi, *først i deres egne Lande og saa i den ganske Verden.* Det solidariske Samarbejde mellem Demokratierne, som er begyndt ved den engelsk-amerikanske Handelstraktat, kan blive den internationale Ramme for denne Udvikling.

Hovedbestyrelsesmedlem

Oscar Nielsen død

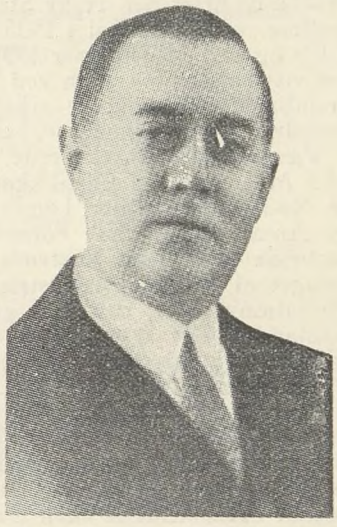

For kun kort Tid siden meddelte vi, at Hovedbestyrelsesmedlem Oscar Nielsen fyldte 50 Aar, og nu er det vor tunge Lod at skrive om hans Død.

Vi vidste den Gang, at Oscar Nielsen havde været alvorlig syg, men desuagtet med stor Viljeanspændelse havde passet sit Arbejde som Formand for Støberiarbejdernes Afdeling i København, et Arbejde der kun havde været afbrudt af et kortvarigt Hospitalsophold. Det var den almindelige Mening, at Oscar Nielsens Sygdom havde kulmineret, og at en Rekonvalescens vilde bringe fuldstændig Helbredelse.

Men det skulde være anderledes. Efter et kort Ophold paa Feriehjemmet »Trepilelaagen«, hvor Oscar Nielsen sammen med sin Familie havde taget Ophold, maatte han paany lade sig indlægge paa Hospitalet, hvor Lægerne stod magtesløse overfor Muligheden af at begrænse Sygdommens sidste energiske Opblussen, der til sidst vandt over den før saa stærke Mands til det sidste ubøjelige Livsvilje.

Vi har tidligere omtalt Oscar Nielsens Virke i Forbindelse med vort Parti og Fagbevægelse og skal derfor ikke gentage. Det blev den korteste Tid, han fik Lejlighed til at udføre Formandshvervet for sin Afdeling og i vort Forbunds Hovedbestyrelse; men længe nok til at vise sin Vilje til at yde det bedste. Derfor vil vi altid mindes Oscar Nielsen som den gode Kammerat, han var, og beklage hans tidlige Bortgang.

Beskæftigelsesspørgsmaalet

Fremtidens Beskæftigelsespolitik.

Hvorfor har Danmark stadig saa stor Arbejdsløshed, naar det i Tyskland og Sverige er lykkedes at bringe Ledigheden ned til et Minimum? Det Spørgsmaal bliver ofte fremsat. Af Oppositionen, der aldrig selv har vovet sig frem med noget positivt Forslag til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, udnyttes det direkte som Bevis paa Regeringens Uduelighed.

Kan vi lære af Tyskland og Sverige?

Efter at vi nu i tre Artikler har behandlet Arbejdsløshedens Aarsager, dens Omfang og Karakter samt den Politik, Regeringen har ført imod den, er det kun naturligt, at vi i en afsluttende Artikel om Fremtidens Muligheder vender Blikket mod de af vore Nabolande, der tilsyneladende har været heldigere end vi, og spørger: Kan vi lære noget der?

Tyskland behøver vi næppe at anvende megen Plads til. I 1933, da Hitler kom til Magten, var der 4,8 Millioner arbejdsløse i Tyskland. Efter den tyske Statistik, som vi ikke kan kontrollere, var dette Tal i 1935 faldet til 2,2 Mill., i 1937 til 0,9 og ved Midsommer 1938 til 0,3 Mill. Dette Tal maa vi vist bøje os for. Men ved hvilke Midler er Resultatet fremkaldt? Hvor er de arbejdsløse blevet af? Koncentrationslejre, Emigration m. v. behøver vi knap nok at nævne. Værnepligten tog allerede, da den blev indført i 1935, 1,5 Mill. Mand. I Øjeblikket sluger Militæret langt flere. Nødhjælpsarbejder, Landhjælp m. v. tog et noget mindre Antal. Begge disse Foranstaltninger er faktisk Tvangsarbejde uden Løn. Resten er i væsentlig Grad blevet opsuget af Rustningsindustrien og af Produktionen af Erstatningsvarer, der skal gøre Tyskland uafhængig af Udlandet. Det er paa disse Felter, Tysklands Produktionsudvidelse ligger, og det er set fra vort Synspunkt ikke efterstræbelsesværdigt. Et Lands arbejdsløse skal beskæftiges med Produktion af Nyttevarer, der kommer den store Befolkning til Gode i Form af øgede Konsummuligheder. Følger der ikke en bedret Levestandard med Arbejdsløshedens Afskaffelse, kan man ikke sige, at noget socialt Fremskridt er sket. Den Vej, Tyskland er gaaet, kan vi ikke lære noget af. Arbejdsløshedens Afskaffelse ved Oprustning, Ungdommens Militarisering og Levefodens Sænkning nærer vi ikke noget Ønske om at se efterlignet i Danmark.

Ser vi paa *Sverige*, ligger Forholdet straks anderledes. Fra 1933 til 1937 har Sverige bragt sin Arbejdsløshed ned fra 171,000 Mand til 20,000. Samtidig er Produktionen steget fra 93 til 149, naar vi sætter 1929 lig 100. Og vel at Mærke Produktionen af Nyttevarer, af Maskiner til Anvendelse i Industri og Landbrug, af Konsumvarer til Befolkningen, af Boliger og af Eksportvarer. At Sverige har haft en saa vældig økonomisk Fremgang i en Periode, hvor Danmark godt nok ogsaa noterede Fremgang (bl. a. et Fald i Arbejdsløsheden fra 31,7 pCt. til 19,3 pCt.), men ikke af saa kraftig Karakter som Sverige, maa forklares ved to Ting.

Først maa henvises til den almindelige Konjunkturudvikling. For Danmark var denne som skildret i sidste Artikel ikke saa heldig. Den Oprustning og Selvforsyning, der gav høje Priser og god Afsætning for svenske Produkter, gav faldende Priser og svigtende Afsætning for danske Landbrugsvarer og stigende Priser for vore Importvarer. Oprustningen i Udlandet behøvede netop de Kvaliteter af Staal og Jern, som Sverige er i Besiddelse af. I samme Retning virker Selvforsyningspolitikken. Øget Selvforsyning maa først og fremmest gaa ud over de Lande, der eksporterer færdige Landbrugsvarer, som f. Eks. Danmark, medens de Lande, der som Sverige eksporterer Raavarer og Maskiner, maa faa en øget Afsætning af disse Varer til de Lande, der nu selv indretter Fabriker for Forbrugsvarer.

Den anden Forskel mellem Danmark og Sverige ligger i de to Regeringers Politik. Sverige har godt nok ikke sat flere Midler ind paa en Beskæftigelsespolitik end Danmark. Som skildret i sidste Artikel satte Danmark gennem de seks Kriseaar ca. 482 Mill. Kr. ind paa særlige Arbejders Igangsættelse. Det langt større Sverige brugte gennem tre Aar 300 Mill. Kr. til samme Formaal. Forskellen laa i den Maade, hvorpaa Pengene blev givet ud. Medens de i Danmark fortrinsvis anvendtes til Vej-, Jord- og Broarbejder, brugtes de i Sverige til det mest beskæftigelsesskabende af alt: Byggeri. Naar Sverige paa den Maade fik mere Beskæftigelse ud af sine Kriseudgifter end Danmark, skyldtes det saa, at de svenske Ministre var dygtigere end de danske? — Slet ikke. Naar Danmark i en lang Periode forbigik Byggeriet, skyldtes det en økonomisk Nødvendighed og ikke Uvidenhed om Byggeriets glimrende beskæftigelsesmæssige Virkninger. — Naar et Hus opføres i Danmark, kræver det Import af en Række Materialer, som vi ikke er i Besiddelse af: Jern, Tømmer, Armaturer m. v. Det vil sige, at Byggeri kræver en Valutareserve, hvis vi vil undgaa at komme i en stigende Valutagæld til Udlandet, der let kan blive farlig for Kronen. Og en saadan Reserve havde Danmark ikke. De høje Importpriser og de lave Eksportpriser havde tværtimod forvandlet det Valutatilgodehavende, vi havde i 1930 paa 93 Mill. Kr., til en Gæld paa 94 Mill. Kr. i 1935. I Sverige forholdt det sig ganske omvendt. Dels besidder Svenskerne selv i stort Omfang de for Byggeri nødvendige Materialer, saa Import ikke er saa nødvendig, dels gav den for Sverige saa gunstige Konjunktur Landet en stadig stigende Guld- og Valutabeholdning, hvorfor Byggeri var mulig i Sverige.

Vi ser altsaa af denne korte Gennemgang, at medens den tyske Politik er af en saadan Art, at vi ikke *vil* føre den, saa er den svenske saadan, at vi ikke *kan* føre den. Hverken Naturen har givet os saa rigeligt med Raastoffer eller Konjunkturerne saa gode Eksportmuligheder, at det er os muligt. Den Beskæftigelsespolitik, der skal føres i Danmark, maa blive en *selvstændig* Politik, opbygget efter vore egne Erhvervs- og Kulturforhold og ikke nogen Kopi af noget udenlandsk System.

Byggeriet atter i Fremgang.

Dog maa det straks hertil bemærkes, at Verdenskonjunkturen gennem 1937 og 1938 har været Danmark noget mere venlig sindet. Vore Landbrugsprodukter har opnaaet noget højere Priser, medens de Raastoffer og Færdigvarer, vi indfører, er blevet noget billigere. Det er derved lykkedes os at blive vor udenlandske Valutagæld kvit og i Stedet opnaa en Valutareserve paa ca. 100 Mill. Kr.

Hermed er Muligheden for Byggeri til Stede, og Regeringen har da ogsaa straks grebet til og truffet en Række storstilede Foranstaltninger til Fremme af Byggeriet. Dels har Nationalbanken ved Obligationsopkøb hævet Kurserne, hvilket betyder billigere Kredit. Dels har Valutacentralen stillet Valuta til Raadighed til Import af Materialer (flere er kommet paa Friliste). Og endelig har Rigsdagen i April 1938 vedtaget en omfattende *Lov om Laan til Boligbyggeri og Huslejenedsættelse* for mindrebemidlede, børnerige Familier. I en 6-aarig Periode fra 1938—44 stilles aarlig 10 Mill. Kr. til Raadighed til Laan til kommunalt og kooperativt Byggeri (for Eks. København og Odense Kommuner udnytter denne Lov kraftigt). I samme Periode stilles aarligt 4 Mill. Kr. til Raadighed for Parcelbyggeri og ½ Mill. Kr. aarligt til Opførelse og Ombygning af Forsamlingshuse. Endelig stilles i tre Aar aarligt 6 Mill. Kr. til Raadighed til Opførelse af Arbejderboliger paa Landet. Landarbejdere med tre eller flere Børn er fritaget for at betale Afdrag paa disse Laan.

Lovens Virkninger kan foreløbig mærkes paa Antallet af Lejligheder, *anmeldt* til Opførelse. Ved Udgangen af August 1938 var der i Hovedstaden og de fire største Provinsbyer anmeldt 3698 Lejligheder til Opførelse mod

2551 Aaret før. Dette tegner godt for Fremtidens Byggeri og skal nok øve sin Virkning paa Beskæftigelsessituationen.

Hertil maa føjes de 120 Mill Kr., *Stauning* i sin Tale ved Rigsdagens Aabning anbefalede anvendt til offentlige Arbejder. Da Størstedelen af disse Penge direkte gaar til Arbejdsløn, vil ogsaa de faa en følelig Virkning overfor Arbejdsløsheden.

Et Forslag til en ny Beskæftigelsespolitik.

Vi har i det foregaaende fremhævet, hvorledes Danmarks Valutaknaphed under Krisen var en væsentlig Hindring for en saa virksom Beskæftigelsespolitik, som for Eks. Sverige har ført. I den foregaaende Artikel har vi paavist, hvordan et lignende Forhold gennem 1937—38 har øvet en uheldig Indflydelse paa Beskæftigelsen. Hermed tænkes paa den Omstændighed, at vi for at støtte Landbruget og for at faa Valuta til Indkøb af de for os nødvendige Raastoffer er nødt til at presse en stor Landbrugseksport igennem paa delvis ugunstige Betingelser. Dette gælder bl. a. Handelsforholdet til Tyskland, hvorfra vi til Gengæld for Eksport af Landbrugsvarer maa forpligte os til at importere ret store Mængder af visse industrielle Færdigvarer, særlig Tekstilvarer, Skotøj og Hatte — som i nogen Grad fremmer Arbejdsløsheden hos os i de paagældende Fag.

Man kan heraf slutte, at en væsentlig Betingelse for en virkelig dybtgaaende Løsning af Beskæftigelsesspørgsmaalet i Danmark maa være, at det lykkes os at nedsætte vort Behov for udenlandske Raastoffer og dermed Behovet for fremmed Valuta.

Naturligvis kan man være saa optimistisk at haabe paa, at de nuværende internationale økonomiske Tilstande, der er saa ubehagelige for os, med Tiden vil drive over. At Afsætningsmulighederne og Priserne for vore Landbrugsprodukter igen vil gaa i Vejret og de gode, gamle Tider fra før 1931 igen vil vende tilbage. — En saadan Udvikling er selvfølgelig mulig, men i hvert Fald kan der ikke være noget galt i at drøfte en Plan, der har til Formaal at mindske Danmarks Raastof- og Valutaafhængighed af Udlandet og dermed give os større Spillerum for en effektiv Beskæftigelsespolitik særlig gennem Udvidelse af dansk Industri og Byggeri.

Udkast til en saadan Plan er fremsat af Kontorchef i Arbejderbevægelsens Erhvervsraad *Niels Lindberg* i Oplysningsforbundets Materialesamling »Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer« (1937). Det, det drejer sig om, skriver Lindberg heri, er at finde nogle nye Produktioner, der dels er teknisk mulige i Danmark, dels økonomisk mulige. At de skal være økonomisk mulige vil kræve, at de ikke forringer Valutabalancen, men tværtimod helst bedrer den ved at spare Import. Derimod vil det ikke sige, at de nødvendigvis behøver at være rentable i privatkapitalistisk Forstand. Hvis for Eks. en Virksomhed giver et Underskud, der svarer til den Udgift, det offentlige vilde have haft paa de i Virksomheden beskæftigede Arbejdere, om de havde været arbejdsløse — saa kan den jo ikke i samfundsmæssig Forstand siges at være urentabel.

Idet der iøvrigt henvises til Lindbergs egen Artikel skal vi referere nogle af hans Forslag:

For Landbruget peges der paa en øget Produktion af Lucerne og Rødkløver, der gennem en Konserveringsteknik kan erstatte udenlandske Oliekager, af Kartofler og Sukkerroer, der kan erstatte udenlandsk Foderkorn, af Hamp og Hør til Anvendelse i Tekstilindustrien. Endvidere Fremstilling af Fedt til Iblanding i Margarine, af mere Tørv og af Uld gennem udvidet Faarehold. For Skovbruget foreslaas Fremstilling af Træ-Cellulose til Kunstsilke og Fremstilling af Eddike af Træaffald. For Jern- og Metalindustrien foreslaas udvidet Produktion af Dieselmotorer, der bruger mindre Brændsel end Benzinmotorerne og derved sparer Import. Andre Muligheder er Kunstsilke, Fiske- og Frugtkonserves, Medicinalpræparater, Rævepelsværk, Pap af Halm, Flyvemaskiner og meget mere.

Det vides, at Arbejderbevægelsens Erhvervsraad arbejder paa at indsamle Materiale af denne Art. Dertil kan man kun ønske Held og Lykke. Vi har af denne Gennemgang set, at Ansvaret for Arbejdsløsheden hverken kan kastes paa den ene eller den anden af Regeringens Foranstaltninger, samt at ingen Patentløsning af Problemet gives. Kun ved et selvstændigt, sagligt og positivt Arbejde vil Spørgsmaalet kunne løses. Det maa være en Livsopgave for dansk Demokrati.

J. K.

Nytaars-Tanker

Vi ønsker, at paa Jorden
alt smukt og godt maa gro,
det er saa skønt at ønske,
men blot saa svært at tro,
thi Aaret, som er gaaet,
har slaaet Troen ned,
det gav saa megen Ondskab,
saa ringe Kærlighed.

Og Loven, Verden lystrer,
er Junglens lyssky Lov,
de store og de stærke
har samme Ret til Rov,
men for den svage finder
vi knap en fredlyst Plet,
thi har du ingen Kræfter,
saa har du ingen Ret.

En Verden klædt i Vaaben,
et Vælde skabt af Vold,
den svage skamløst sveget,
forraadt paa alle Hold.
Det Fristed, man omsider
en plyndret Broder gav,
blev ikke blomstersmykket,
men dog var det en Grav.

Hold sammen, Folk af Frænder!
Hold sammen, løft i Flok!
Saa ofte har vi sagt det,
men aldrig ofte nok:
vær vagtsom mod hver Judas,
som nu vil sprede Splid,
thi Splid er dobbelt Galskab
i Diktaturets Tid.

Et Uro-Aar er omme,
hvor Verden drømte stygt;
vil Fredens Tid mon komme,
hvor vi kan leve trygt?
Hvis Folket vil besværge
Brutalitet og Vold,
har vi ej bedre Værge
end enigt Sammenhold!

Aage Hermann.

BRIKETARBEJDERNE

218.000 Tons Briketter
fordeles i Lagre rundt om i Landet.

Det er ikke altid lige let at være Arbejdsmand. Han skal efterhaanden kunne en hel Del — og helst kunne det grundigt, hvis han vil gøre sig Haab om at faa et

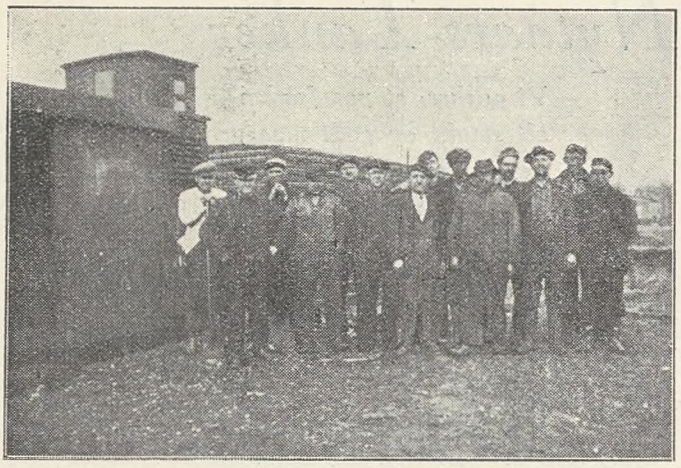

Et Hold Briketarbejdere.

Job, naar Lejligheden byder sig, og gøre sig Haab om at tjene en ordentlig Dagløn, naar han kommer ind i denne eller hin Akkord. Med andre Ord: En Arbejdsmand skal være alsidig og være klar til at tage fat paa et hvilket som helst Arbejde indenfor Faget.

Det er heller ikke altid noget morsomt Arbejde at være Arbejdsmand. Nogle vil maaske mene, at man ikke kan bruge Udtrykket morsomt i Forbindelse med Arbejde, men her vil jeg dog hævde det modsatte. Jeg har haft meget Arbejde indenfor Arbejdsmandsfaget, som jeg har fundet baade morsomt og interessant, og jeg er sikker paa, at det gaar store Dele af den danske Arbejdsmandsstab paa samme Maade. Et udmærket Bevis herpaa er, at man sjældent finder sure Miner paa en Arbejdsplads, hvor Arbejdsmænd er beskæftigede.

Briketterne stables.

Endelig er det heller ikke altid noget renligt Arbejde at være Arbejdsmand. Jeg tænker her paa Briketarbejderne — et nyt Skud paa Arbejdsmandsfagets efterhaanden omfangsrige Stamme — og det var jo Briketarbejderne, jeg skulde skrive om ved denne Lejlighed.

Svedige og sorte som den sorteste Neger, mens Solen har sendt sine bagende Straaler ned over Folk og Fæ, og mens Briketstøvet har staaet som en sort Taage over Arbejdspladsen, har jeg set Briketarbejderne jonglere med de tjærefyldte Briketter, balancere med Trillebøre hen over en kulsort, ophedet Flade af Briketter, over hvilken Luften sitrede af Varme, alt medens Huden i Ansigtet var sprukken og revnet paa Grund af Solens og Tjærens Indvirkning. — Men sure Miner? — Absolut ikke ... Højt Humør over hele Linien, et Humør jeg ofte har beundret og som for en almindelig Betragter slet ikke staar i Forhold til Arbejdets hele Karakter.

Lidt om Briketter og hvad de skal bruges til.

Men lad mig, inden jeg gaar videre, fortælle ganske kort, hvad Briketter egentlig er, hvorledes de fremstilles, og hvad de mange Briketter, der i den senere Tid er kommet her til Landet, skal anvendes til. De fleste ved det sikkert, men alligevel ... Briketter er — for at gøre

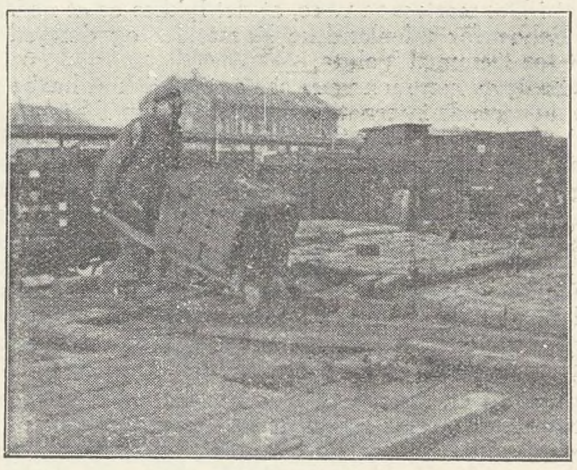

Aflæsningen sker pr. Trillebør.

det meget kort — Brændsel, fremstillet ved Sammenpresning af forskelligt Brændselsmateriale, f. Eks. Savsmuld, Tørv, Stenkuls-, Brunkuls- eller Kokospulver med eller uden Anvendelse af Bindemiddel.

I dette Tilfælde bestaar Briketterne af Stenkulspulver med et Bindemiddel af Tjære eller en Tjæresubstans. Naar Stenkullene er gaaet gennem de store Knusemaskiner, eller ved Udvinding af Kullene, fremkommer der et Affaldsprodukt, det fine Pulver — Snus, om man vil, og for at dette, der indeholder betydelige Brændselsværdier, ikke skal gaa til Spilde, bliver det æltet sammen med et Bindemiddel, hvorefter Massen gaar gennem en Maskine for at blive presset sammen i Blokke, altsaa det, der kaldes Briketter.

Men hvad skal de saa bruges til, de mange Briketter, der i de sidste Maaneder er ankommet her til Landet, og hvad er Grunden til, at der lægges store Lagre forskellige Steder?

Ogsaa det kan siges kort. Etableringen af Lagrene er et Led i den Beredskabsplan, Regeringen har iværksat, og Briketterne skal anvendes som Brændsel i Statsbanernes Lokomotiver, saafremt Tilførslerne af Brændsel udefra skulde svigte paa Grund af Krig eller urolige politiske Forhold i Europa.

Lagrene bliver etablerede i større eller mindre Format i Aarhus, Brande, Fredericia, Middelfart, Slagelse, Ringsted, Hellerup, Frihavnen, Hillerød og Gedser, og naar Lagrene engang er fyldte, vil de udgøre en Beholdning paa henimod en kvart Million Tons, eller nøjagtig 218,000 Tons.

30.000 Arbejdsdage.

Det er jo slet ikke noget ringe Parti, der her er Tale om, og det har naturligvis — og gør det stadig — skabt Arbejde til en ikke helt ringe Stab af Arbejdsmænd Landet over, der ellers vilde have været henvist til Lediggang.

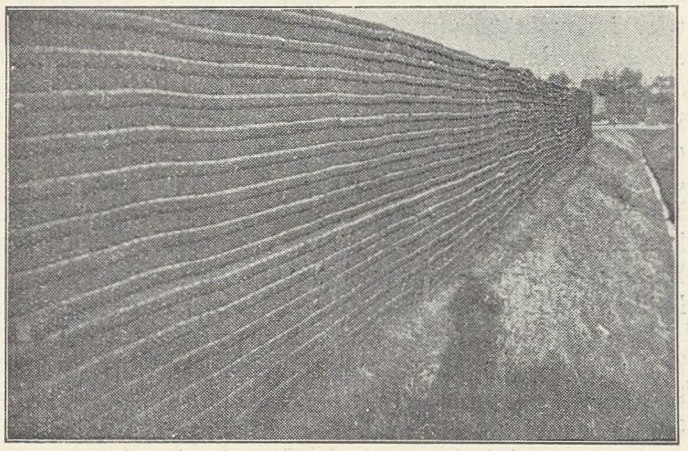

Fint Arbejde, ikke sandt?

Som en Draabe i Havet, vil nogle maaske paastaa, men ser vi lidt nærmere paa Tallet, vil vi opdage, at de 218.000 Tons rundt regnet kan omsættes til ca. 15.000 Vognladninger. Da to Mand har Arbejde ved Aflæsning og Stabling af hver Vognladning i een Dag, vil det sige, at Etableringen af disse Lagre har givet omkring 30.000 Arbejdsdage. Jonglerer vi videre med Tallet og sætter Fortjenesten for hver Arbejdsdag til 12 Kr., opdager vi, at disse Briketlagre har givet — eller vil give — en ekstraordinær Fortjeneste til Arbejdsmændene Landet over paa ca. 360.000 Kr., og det er dog en Post.

Et svinagtigt og ubehageligt Arbejde.

Noget behageligt Arbejde er det ikke at have med Briketter at gøre — navnlig i Sommerens varmeste Tid. De indeholder, som nævnt, en Del Tjære, og alene

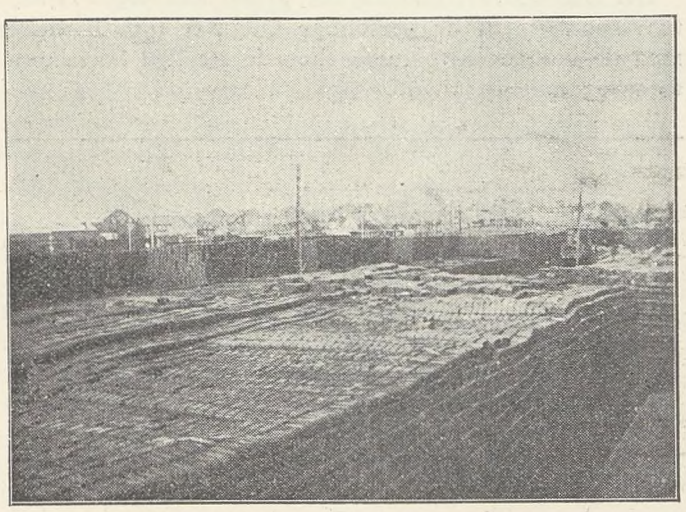

Et Kik ud over Briketstablerne.

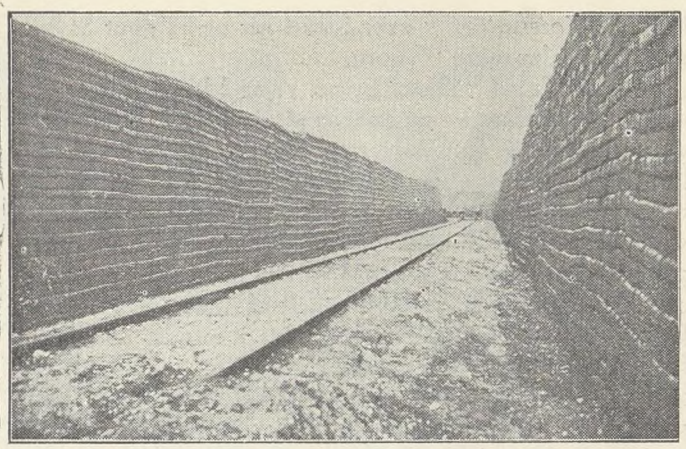

En »Minegang« i det mægtige Lager.

dette er jo nok til, at alle straks er paa det rene med, at saa bliver Huden angrebet. Det fine Støv klæber til den svedige Hud, og Tjæren — i Forbindelse med Solens Straaler — bevirker en Irritation af Huden, som i høj Grad er ubehagelig og smertefuld, og som senere giver sig Udslag i, at Huden skaller af i store Flager.

Men Arbejdsmændene er gaaet paa med Dødsforagt. Naar der er Penge at tjene, tager man det ikke saa nøje med Arbejdets Art, selv om det kan være nok saa ubehageligt.

Og alt faar jo en Ende. Lidt efter lidt hærdes Huden og bliver modstandsdygtig baade for Sol og Tjære. Alligevel gik man dog i Sommerens varmeste Tid over til at arbejde om Natten. Allerede ved 2-Tiden begyndte Arbejdet for saa at være tilendebragt, naar Solen rigtig be-

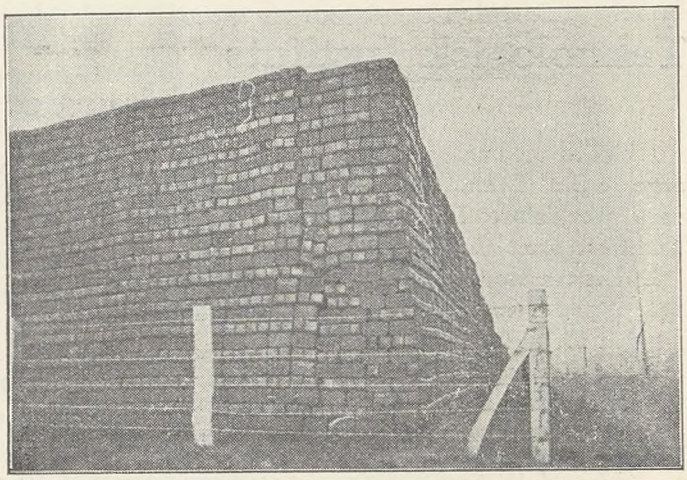

Et Hjørne af en mægtig Briketstabel.

gyndte at bage. Alligevel blev Briketarbejderne mørke i Løden, og selv nu, hvor Solen ikke mere har nogen Indflydelse, og vi andre gaar og bliver hvide og skære i Huden, bevarer Briketarbejderne den mørke Lød, som giver dem et helt fremmedartet Udseende.

En Kæde rundt om Jorden.

Jeg jonglerede før med nogle Tal og naaede bl. a. til det Resultat, at de 218.000 Tons vilde udgøre 15.000 Vognladninger. Regner vi med, at hver Vogn er 10 Meter lang — og det bliver ikke ret meget galt — og sætter disse 15.000 Vogne sammen i eet Tog, vilde det faa en Længde af ikke mindre end 150 km. Med andre Ord: det vilde blive et Tog, der vilde strække sig fra Køben-

havn til Korsør, tværs over Storebælt og et godt Stykke paa den anden Side Nyborg.

Regner vi med, at hver Briket vejer 2 kg — der er forskellige Størrelser — og jonglerer vi videre, saa opdager vi, at de 218.000 Tons bliver til ikke mindre end 110 Millioner enkelte Briketter. Et uhyre Tal! Gaar vi videre endnu og lægger Briketterne sammen ved Enderne, saa faar vi en Kæde, der er over 38.000 km lang eller en Kæde, der paa det nærmeste kan naa Jorden rundt ved Ækvator.

Og tænk saa paa, at hver enkelt af disse 110 Millioner Briketter skal Arbejderne have fat i mindst to Gange for at læsse dem af og stable dem op. — Undertiden skal vi have fat i hver enkelt Briket mindst 3 Gange, var der en Briketarbejder der betroede mig en Dag, jeg stod og betragtede Arbejdet. — Saa, hvorledes det? — Jo, det sker, naar vi vælter med en Bør, svarede han og grinte smørret.

Jeg oplevede imidlertid ikke at konstatere Rigtigheden heraf og maa derfor holde mig til de to Gange.

To Gange skal hver enkelt af de 110 Millioner Briketter »næves«, som det hedder i Arbejdsmandssproget, det giver ... Nej, jeg maa vist hellere holde op, ellers naar vi bare op i alt for svimlende Tal, og nøjes med endnu en Gang at fastslaa, at er Arbejdet med Briketterne end et infamt Svinearbejde, for at bruge et populært Udtryk, saa har de dog givet en kærkommen Fortjeneste til de mange af de Arbejdsmænd, som i Fald Regeringen ikke havde truffet denne Foranstaltning, havde været henvist til Lediggang og til at tære paa Arbejdsløshedsunderstøttelsen, endda i Sommerens bedste Tid.

I. A. Ørsted.

Teknologisk Instituts Traktorførerkursus

I Lighed med tidligere Aar er der ogsaa i Aar i Samarbejde med Teknologisk Institut tilrettelagt Kursus for vore arbejdsløse Landarbejdere i Brugen af Motorer, Traktorer samt andre Landbrugsmaskiner.

Der er nu blevet planlagt 3 Kursus, hvoraf det ene afholdes paa Teknologisk Institut i København i Dagene fra den 13. til 25. Februar 1939.

Dette Kursus er særlig bestemt for Medlemmer fra Sjælland, Lolland-Falster, Bornholm og øvrige Landsdele øst for Store Bælt. I dette Kursus kan der deltage 30 arbejdsløse Landarbejdere.

Paa Teknologisk Instituts Sovesal vil et begrænset Antal Deltagere, der ikke kan bo hjemme eller selv kan skaffe sig Ophold hos Familie eller Bekendte i København, kunne opnaa vederlagsfrit Nattelogi, naar de omgaaende samtidig med Indtegningen til Kursuset fremsender Ansøgning til Instituttet herom, dog skal de paagældende selv medbringe Lagener og Haandklæder. — Vi kan oplyse, at Sengene er udstyret med 2 Tæpper, ønskes flere, maa Medlemmerne selv medbringe disse.

De 2 andre Kursus afholdes i Aarhus Ungdomsherberge i Riis Skov ved Aarhus. Det første afholdes i Dagene fra 31. Januar til 9. Februar 1939, og det andet Kursus i Dagene fra 6. til 16. Februar 1939.

Disse Kursus omfatter ogsaa Undervisning i Motorer og Traktorbrug samt — omend i mere begrænset Omfang end ved Kursuset i København — Øvelser med enkelte Landbrugsmaskiner. Til Gengæld gives der ved Aarhuskursusene Undervisning i enklere Nivellement samt i Brug og Behandling af Maskinsave.

Kursusene i Aarhus, i hvilke der i hvert Kursus kan deltage 40 Elever, er særlig bestemt for arbejdsløse Medlemmer af Landarbejdergruppen, der har Bopæl vest for Store Bælt.

Tilrejsende Deltagere i Aarhus-Kursusene kan i Kursustiden faa Kost og Logi paa Ungdomsherberget for 2 Kr. om Dagen, naar der sammen med Ansøgningen fremsættes Anmodning herom; ogsaa her maa medbringes Haandklæder, Lagener og eventuelt extra Tæppe.

I øvrigt er Deltagelsen i samtlige Kursus, for saa vidt angaar Undervisningen, gratis, ligesom de arbejdsløse Medlemmer kan oppebære vedtægtsmæssig Understøttelse i Kursusperioden, naar de iøvrigt opfylder de almindelige Regler herfor.

Iøvrigt vil de Elever, der anmelder sig til Kursus og Ophold, direkte faa nærmere specificerede Oplysninger om alle til Undervisningen knyttede Forhold. Det skal dog fremhæves, at der foreligger Mulighed for, at de Kursusdeltagere, der søger Befordring med Statsbanerne, kan faa Returbillettens Gyldighed udstrakt fra 8 til 14 Dage, naar de samtidig med Anmeldelsen meddeler, fra hvilken Statsbanestation Rejsen til Kursuset foretages.

Udover de ovenfor nævnte 3 Kursus vil der, saafremt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig, blive afholdt et fjerde Kursus paa Teknologisk Institut i København. Ogsaa ved dette Kursus kan et begrænset Antal Deltagere opnaa vederlagsfrit Logi paa Teknologisk Instituts Sovesal, naar Anmodning derom indsendes i god Tid.

Da Tiden til det fornødne Arrangement vedrørende de omtalte Kursus er stærkt fremskreden, er det af den største Betydning for Kursusledelsen snarest at være orienteret om, hvormange der ønsker at deltage, og det henstilles derfor indtrængende til alle, der maatte ønske at deltage i disse Kursus, snarest muligt at fremsende Anmodning om Deltagelse til Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Nyropsgade 27, 3., København, der giver alle fornødne Oplysninger.

Det kan tilføjes, at Ansøgningen om Deltagelse i de nævnte Kursus maa ske gennem de respektive Afdelinger, der kan rekvirere Skemaer paa Kassens Hovedkontor. Skemaerne maa, vedrørende Kursusene i Aarhus, være indleveret senest Mandag den 16. Januar 1939 og for Københavns Vedkommende senest Mandag den 31. Januar 1939.

Det skal endvidere bemærkes, at der kan søges Hjælp til Afholdelse af de personlige Udgifter i Forbindelse med de omhandlede Kursus hos de stedlige Socialkontorer og -udvalg.

Redaktionen ønsker alle Fagbladets Læsere og Medarbejdere et godt og heldbringende Nytaar.

Landarbejder-Rundskue

Forbundets Korrespondance med Afdelingerne giver det bedste Bevis paa, *hvor* stort et Register, en Afdelingsformands Viden og Kendskab forudsættes at spænde over. Ikke mindst Formænd for Landafdelingerne. Dels har Afdelinger i Landkommuner som Regel Medlemmer beskæftiget indenfor et meget stort og forskelligartet Overenskomstomraade: Landbrug, Skovbrug, Dræning, Bygningsarbejde, Teglværker, Vognmænd, Kommunearbejde o. s. v., hvor vidt forskellige Overenskomster og tarifmæssige Aftaler har Gyldighed, og dels arbejder Medlemmer paa Landet i højere Grad end i Byerne under Forhold, hvor Kendskab til en Række særlige Love er et nyttigt for ikke at sige uundværligt Led af en Tillidsmands Udrustning: Grundforbedringslov, Boliglovgivning, Medhjælperlov o. m. andre.

I Aar har vi f. Eks. faaet en Revision af den hidtil gældende Boliglovgivning, og selv om der ved Cirkulærer, Artikler i Fagbladet, Radioforedrag og paa andre Maader søges spredt Kendskab til de nye Regler, skal det jo nok vise sig, at der dukker en Mængde Problemer op, som ingen har forudset eller omtalt, og som nok kan sætte den Afdelingsleder, der første Gang stilles overfor dem, graa Haar i Hovedet. Det kan være Spørgsmaalet om, hvorvidt en fast Landarbejders Bolig hører under den nye Lov eller under den almindelige Huslejelov, naar Boligen vitterlig ligger indenfor en Købstads Grænse, selv om det er paa Markjorden, og naar det i den førstnævnte Lov hedder, at den omfatter Arbejderboliger i *Land*kommuner. Og det kan være Tvivl om Lejeforhold, der er indgaaet under den gamle Lovgivning og derfor fastsætter, at Lejeforholdet bringes til Ophør 1. November eller 1. Maj, nu automatisk er gledet ind under den nye Lov, som gør 1. April og 1. Oktober til de almindelige Flyttedage paa Landet.

Der er for nylig paa Lolland afsagt et Par Fogedkendelser der giver Fingerpeg om Domstolenes Stilling til det sidste Spørgsmaal. I begge Tilfælde er Fogeden gaaet ud fra, at da Boligloven af 13. April 1938, ikke har tilbagevirkende Kraft, maa Kontrakter og Lejeforhold, indgaaet før nævnte Dato, hvile paa den gamle Lovgivning.

Herved er dog at bemærke, at de Lejekontrakter, som Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt i sin Tid har lanceret paa Grundlag af en uheldig Landsretsdom og som forudsætter, at Lejeforholdet altid automatisk udløber med hvert Halvaar, med mindre det udtrykkelig fornyes, naturligvis nu efter at 1. November i Aar er passeret falder under den nye Lov, uanset hvor længe Lejeren maatte have boet i Huset, da den Lønningsprokurator-Opfindelse, som Arbejdsgiverforeningens gamle Kontraktformular var, netop hviler paa den Fiktion, at det er et nyt Lejemaal, der hvert Halvaar indgaas.

Med den Opfindelse er man nu færdig. Arbejdsgiverforeningerne og Forbundet har da forøvrigt ogsaa i Fællesskab udarbejdet Formular til en ny Lejekontrakt, hvilende paa Lovens Aand og Bogstav, og ikke paa en omdiskutabel Landsretsdom. I samme Køb har Organisationerne udarbejdet nye Kontraktformularer ang. Tjenesteboliger. Til Betryggelse og Oplysning for baade Arbejder og Arbejdsgiver er de vigtigste af Lovgivningens Bestemmelser aftrykt paa selve Kontrakten.

Mund- og Klovsygeepidemien, som siden i Sommer har hærget snart hver Krog af Landet, medfører ogsaa for Landarbejderne en Mængde Problemer. Hvorledes forholder det sig med fast antagne Fodermestre, Kreaturpassere og Malkekoner, der bliver arbejdsledige, fordi Besætningen slaas ned, og hvorledes med Arbejdere, der bor til Leje indenfor en afspærret Ejendoms Omraade og som ved Afspærringen forhindres i at komme paa Arbejde, ja endog i at gaa til Arbejdsløshedskontrol?

Spørgsmaal af beskæftigelsesmæssig Art, der har været til Afgørelse mellem Organisationerne, er vistnok gennemgaaende for mandlige Arbejderes vedkommende ordnet ved Mægling ud fra den Opfattelse, at et indgaaet fast Arbejdsforhold ikke af Arbejdsgiveren kan bringes til tidligere Ophør end normalt, blot fordi Besætningen ved Mund- og Klovsyge formindskes eller helt slaas ned, til Gengæld maa Arbejderen deltage i andet paa Ejendommen forefaldende Arbejde svarende til hans Evner og Forudsætninger. Det har voldt større Vanskelighed at enes om tilsvarende Ordninger for Malkekoner og Fodermesterhustruers vedkommende. Disse Kvinder kan i overordentlig mange Tilfælde kun paatage sig forholdsvis kortvarigt Arbejde et Par Gange dagligt, fordi deres Nærværelse i Hjemmet er nødvendig. Det ligger helt uden for Forudsætningerne, at de skulde kunne paatage sig to-tre hele Dages Arbejde om Ugen til Erstatning for det daglige Malkearbejde. Det maa da ogsaa forudsættes, at en eventuel Retssag resulterer i en Kendelse for, at saadanne Arbejdersker har Krav paa Løn og Bolig, indtil Arbejdsforholdet lovligt er bragt til Ophør eller for Fodermesterhustruers vedkommende, at Mandens Løn ikke reduceres, selv om de ikke udfører andet Arbejde til Erstatning for den Malkegerning, de uden egen Skyld er afskaaret fra at passe.

I Landbrugsministeriet giver man desværre intet Haab for Muligheden af at skaffe Erstatning til Arbejdere, der rammes af Afspærringsreglerne. Det synes urimeligt. Enten maa man sige med Wessel, at »Loven, hun er slet«, eller ogsaa ligger det nær at antage, at Loven af Veterinærmyndighederne administreres paa en Maade, som Lovens Fædre slet ikke har forudsat. I adskillige af Landets Egne gaar man mere og mere over til at udleje Storgaardenes tidligere Tjenesteboliger til løse Arbejdere, som tit slet ikke arbejder paa den paagældende Landejendom, og der kendes paa Forbundskontoret adskillige Eksempler paa, at saadanne Lejere er ramt økonomisk meget følelig af en Mund- og Klovsygeafspærring. Der

kræves paa denne Maade af Landarbejderne et Bidrag til Bekæmpelse af Epidemien, der slet ikke staar i Forhold til, hvad der kræves af andre Samfundsklasser.

Værtshusholdere og Biografdirektører samles til Protestmøder mod Afspærringerne. Der var saa sandelig betydelig større Grund for mange Landarbejdere til at ømme sig over de stramme Isoleringsbestemmelser.

At Aarstiderne præger Arbejdet i Mark og Skov kommer særdeles tydeligt til Orde gennem Arten af de Sager, Forbundsledelsen maa beskæftige sig med. For Tiden er det Dræningsarbejde og Skovning, der er i Forgrunden. Uoverensstemmelser om, efter hvilken Jordgruppe et Dræningsarbejde skal betales er vel hyppigst forekommende, men nogle Steder slaas man ogsaa med et jævnligt genkommende Stridsspørgsmaal, nemlig om Afregningsmethoden for Grøfter over en bestemt Dybde. I saa godt som alle Dræningsoverenskomster er fastsat, at Grøfter af større Dybde end Akkordtabellen rækker — i Reglen 200 eller 250 cm — skal betales med Timeløn. Nogle Dræningsmestre vil nu praktisere denne Bestemmelse saaledes, at der gives Akkord for Gravning, indtil den fastsatte Dybde, og Færdiggravningen lader man udføre paa Timeløn. Denne Fremgangsmaade er altid fra Arbejderside blevet karakteriseret som overenskomststridig. Akkordsatserne er beregnet for færdiggravede Grøfter af den i Akkordtabellen angivne Dybde, og enten kan Arbejdet udføres paa Akkord, eller det maa udføres paa Timeløn efter samme Regel. Da en Grøft afregnes efter *Middeltallet* af de opmaalte Dybder, har det Spørgsmaal tidligt rejst sig, om man til Konstatering af Middeldybde da overhovedet kan indmaale større Dybder end i Tabellen angivet som laveste Middeltal, m. a. Ord kan man, hvis største Dybde for Akkord er fastsat til 200 cm indmaale Dele af Grøften, der f. Eks. er 220 cm., og hvor store Dybder kan i givet Fald indmaales. I stærkt kupperet Terræn vilde man maaske for en Grøft af nogenlunde Længde kunne komme paa et Middeltal under 200 cm., selv om der i Grøften var Partier med baade 300 cm eller endnu større Dybder. Denne Knude har man i nogle Overenskomster løst ved at bestemme, at Dybder indtil 25 cm. over Middeltallet kan indmaales. Hvor saadanne Bestemmelser i Overenskomsten mangler, eller hvor der maatte forekomme større Dybder end de nævnte 25 cm. over sidste Middeltal i Akkordtabellen, bør der forlanges Timeløn for Gravning fra øverst til nederst, dersom man da ikke lokalt enes om en særlig Akkordpris ligeledes for hele Gravearbejdet.

Skovningsarbejdet er nu i fuld Gang saa at sige overalt. Medens de større og samlede Overenskomstomraader indenfor Skovbruget: Den sjællandske Skovarbejdsgiverforening, Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt, Frijsenborg Skovdistrikt, Lindenborg Hedeselskab m. fl. blev ordnet ved Foraarets Lønforhandlinger, er der væsentligt paa Grundlag af de derved opnaaede Resultater siden sluttet Overenskomst med en meget lang Række enkeltstaaende jyske og fynske Privatskove. Statsskovbrugets Overenskomst udløber i Modsætning til Privatskovenes om Efteraaret. Ogsaa denne er fornyet, gældende fra 1. Oktober. Timelønnen er forhøjet fra 90 til 98 Øre og Akkordsatserne med 6 %.

En Del Skovfogeder i Statsskovene faar som en Del af deres Løn overladt Brugen af en mindre Landejendom. For at udnytte den til Driften heraf nødvendige Hestekraft er der i Skovfogedernes Ansættelsesvilkaar givet dem Tilsagn om Kørselsentrepricer for Skovene. For de derved beskæftigede Folk, som altsaa antages direkte af Skovfogederne og er Statsskovvæsenet uvedkommende, mangler de allerfleste Steder kollektive Arbejdsaftaler. Med Statsskovfogederne i Budderupholm Distrikt har der dog i nogle Aar bestaaet en Overenskomst. Denne er ogsaa fornyet i indeværende Efteraar. Af dens Vilkaar kan nævnes, at Timelønnen altid skal ligge 10 Øre over Skovarbejdernes. Afdelinger, indenfor hvis Omraade tilsvarende Kørselsarbejde foregaar, burde kigge lidt paa Mulighederne for Tilvejebringelse af overenskomstlige Aftaler herom.

Ferielovens Problemer staar ogsaa stadig paa Dagsordenen. Som en bemærkelsesværdig Afgørelse bør antydes, at Direktoratet for Arbejds- og Fabrikstilsynet har resolveret, at *Tærskeselskaber* ikke er at betragte som Landbrugsvirksomheder i Lovens Forstand, d. v. s. at Folk, der er antaget og aflønnes af et Tærskeselskab, skal have Feriemærker efter 6 Dages Arbejde.

Klager over, at der ikke er ydet Feriemærker eller Paategning i Feriebøgerne for udført Arbejde mødes altfor ofte med en Henvisning til, at Arbejderne ikke selv er fremmødt med Feriebog. Selv om nu Arbejdsgiverne har lige saa stor Pligt som Arbejderne til at sørge for, at Ferieprocenterne bliver ydet og derfor ikke kan og bør slippe med en Henvisning til, at Arbejderne ikke selv har forlangt Feriemærker, er det alligevel forkert at give Arbejdsgiverne denne Undskyldningsgrund. Feriemærker eller Paategning i Feriebogen maa forlanges af alle Arbejdere — ogsaa for kortvarigt Arbejde.

Vilh. Rasmussen.

Saadan talte de!

Landboforeningerne har paa deres Generalforsamlinger og Delegeretmøder i det forløbne Efteraar ogsaa beskæftiget sig med Landarbejderspørgsmaalet, naturligvis, det vilde være Brud paa mangeaarig Sædvane, om de ikke havde gjort det. Det hører med til Programmet, naar Hr. Hauch og de andre Ledere aflægger Beretning, at de ogsaa taler om det. Ikke saaledes at forstaa, at de plejer at gaa ind paa Problemet og forsøge at fremkalde en uhildet Drøftelse af, hvorledes der naas til en Løsning heraf ved selv at fremkomme med et positivt Bidrag i den Retning, noget saadant er indtil Dato ikke faldet dem ind. Det er i det hele taget aldrig faldet dem ind, at Problemet angaar Landarbejderne, og at disse derfor ogsaa burde tages med paa Raad, naar det drejer sig om at naa frem til en Ordning, der er tilfredsstillende og som kan bære ud i Fremtiden, og der er intet i de Udtalelser, som de i denne Omgang har beriget Samtiden med, der tyder paa, at de nogensinde faar dette ind i deres Hoved. Hr. Hauch lagde for og anslog Tonen ved de jyske Landboforeningers Delegeretmøde i Oktober. Hr. Hauch har i flere Aar fungeret som en Slags Sjakformand for Landboforeningsspidserne, om det er i Egenskab af Formand for Landbrugsraadet, eller det skyldes hans Stilling som professionel Venstrepolitiker og den stupide reaktionære Indstilling, han altid har lagt for Dagen overfor alt, der har med Arbejderspørgsmaal at gøre, ved vi ikke, men at det sidstnævnte er en stærkt medvirkende Aarsag, er der ingen Tvivl om. Hr. Hauch begyndte med at skælde ud over den Kommission, der

er nedsat til at undersøge Forholdet mellem Landbruget og dets Medhjælpere og fortsatte derefter saaledes:

»Det er min Opfattelse, at man ikke gør Landbruget nogen Tjeneste ved den Slags Foranstaltninger. Jeg tror heller ikke, man gør de Unge nogen Tjeneste dermed. Forholdet mellem Landmændene og deres Medhjælpere er ud over Landet i Reglen godt og tilfredsstillende. Der kan her, som alle Steder, peges paa uheldige Enkelttilfælde, men det er Undtagelser og bør ikke holdes frem som normgivende for, hvorledes Forholdet er. Det kan ikke være Lønningerne, der er for smaa, de er faktisk i Øjeblikket større end Landbruget har Raad til at betale, og en ung Mands Aarsresultat er ogsaa i økonomisk Henseende bedre og helt anderledes betryggende paa Landet end i Byerne. Det kan heller ikke være Kost og Bolig eller Hensynet til de Unges Sundhed og Trivsel, der kan være afgørende; i den Henseende er der ikke noget i Vejen. Saa er der Fritid og Arbejdstid. Man maa vel være bange for, at Arbejdstiden er for lang og Fritiden for kort. Jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt en saadan Betragtning kunde være begrundet for 50 Aar siden; den er det ikke i Dag. Jeg er endda tilbøjelig til at tro, at de Unge tager mere Skade i deres Fritid end i deres Arbejdstid, og det er min Opfattelse, at ingen sund ung Mand eller Kvinde i Landbruget tager Skade af det Arbejde, der bliver forlangt af dem, eller kan være generet af den Tid, Arbejdet i Landbruget beslaglægger.«

Iøvrigt afviste og bandlyste han for Gud ved hvilken Gang enhver Tanke om kollektive Arbejdsaftaler i Landbruget, og gentog Frasen om »den fri Aftale« som det ideelle Grundlag for Arbejdsforholdet.

Paa Delegeretmødet i De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift kom Formanden, Landbrugsskoleforstander Petersen, Dalum, ret udførligt ind paa det samme. I »Fyns Tidende« refereres hans Udtalelser saaledes:

»Vi har jo nylig set Eksempler paa, hvorledes man fra den Side har villet tvinge Landbruget ind i generelle Overenskomster med Landarbejderforbundet. Det, som fandt Sted, og de Midler, man fra den Side bragte i Anvendelse, har ganske naturligt optaget Landbruget stærkt, men ogsaa med den Form, det havde, givet Offentligheden et og andet at tænke paa.

I det, der er sket, er det jo ikke Lønspørgsmaalet, vi reagerer overfor. Hvis Lønningerne paa en Gaard ikke synes tilfredsstillende for den, der søger Plads paa denne, kan han lade være at tage Pladsen. Det staar ham frit for.

Der er heller ingen, der vil bestride Landarbejdernes Ret til at organisere sig og forhindre deres Medlemmer i at arbejde paa en Ejendom, hvor Arbejdsvilkaarene ikke er tilfredsstillende.

Det er heller ikke dette, at denne Sag drejer sig om, men om, at Fagforeningerne ved Trusler om personlig økonomisk Forfølgelse vil tvinge Landbruget ind i generelle Overenskomster, hvorefter den enkeltes Frihed til at bestemme over Arbejdsforholdene paa sin Ejendom er udelukket.«

Ved de sjællandske Landboforeningers Delegeretmøde gav Formanden for denne Organisation, Proprietær Tvedegaard, selvfølgeligt ogsaa sit Besyv med i Laget. Hr. Tvedegaard er ganske vist praktisk Landmand til Forskel for de to andre, hvis Virksomhed har mere med Kateder end med Jord og Stald at gøre. Men saa praktisk er Hr. Tvedegaard ikke, at han i dette Spørgsmaal afviger fra den Tro, Landboforeningsprofeterne forkynder som den rette, dette fremgaar af hans Udtalelser ved nævnte Møde. I »Dansk Landbrug« gengives disse saaledes:

»Under Omtalen af de vanskelige Arbejdsforhold paaviste Formanden den senere Tids Tendens til en Nyorientering i Landbrugets Arbejdsforhold efter Byerhvervenes Mønster: Løse Daglejere til tarifmæssige Lønninger i travle Perioder; i hvert enkelt Landbrug den yderste Udnyttelse af arbejdsbesparende Redskaber og Maskiner, saaledes at det daglige, i hvert Fald paa Bøndergaardene, kan bestrides af Ejeren og hans Familie; som nødvendigt Led i Systemet Indførelse af Lærlingesystemet med Lærebreve o. s. v. Formanden advarede kraftigt mod denne Udvikling som værende højst uheldig for Landbruget, og især for Landbrugets Medhjælpere. De bedste Læreaar for dem, der stiler mod egen Bedrift, vil forspildes. Naar Eleverne har »udlært« og gaar over i de tariflønnedes Rækker, vil den helt unge og den noget ældre Arbejder blive vraget for den midaldrende og i Stedet forblive henvist til »Kontrollen.«

Vi har her gengivet Udtalelser af de 3 mest fremtrædende Repræsentanter for Landboforeningerne. Formanden for den Lolland-Falsterske Sammenslutning kan man i denne Forbindelse lade ude af Betragtning, han gik af ved sidste Delegeretmøde, men som Nazist er hans Stilling overfor Arbejderne jo ogsaa paa Forhaand givet.

Der er egentlig intet Nyt i noget af det, d'Herrer her har fremført, det er paa dette bestemte Omraade Madsen-Mygdals eneste Tale om igen. Man søger forgæves efter en Antydning af, at de forstaar Problemet ikke blot naar det drejer sig om Landbrugets Forsyning med tilstrækkelig Arbejdskraft, men ogsaa om, at der sikres denne Arbejdskraft, de paagældende Arbejdere og herunder ikke mindst Medhjælperne, Arbejdsforhold, som i det mindste ikke virker afskrækkende, og som bl. a. ogsaa byder dem Fremtidsmuligheder, ja, at dette i Virkeligheden er hele Problemet.

Dersom disse Førertaler virkelig er Udtryk for den almindelige Opfattelse blandt Landboforeningernes Medlemmer, saa gives der ikke meget Haab om en rationel Løsning af Arbejdsproblemet i Landbruget, man maa snarere sige, at i saa Tilfælde lades alt Haab ude. Men kan man gaa ud fra, at de taler paa samtlige Medlemmers Vegne i dette Tilfælde? Har man Lov til at tro det? Har man Lov til at anse Landbrugets Arbejdsgivere for at være saa blottet for Realitetssans, at de tror Sagen kan klares ved, at Hr. Hauch udtaler sin udelte Tilfredshed med de Forhold, som bydes Landbrugets Medhjælpere i Almindelighed, eller ved at Petersen-Dalum henviser til, at dersom en Medhjælper er utilfreds med sin Plads, saa staar det ham frit for at søge en anden, og saa iøvrigt køre videre med den saakaldte fri Aftale som Grundlag for Landbrugets Arbejdsforhold. Det kan jo være meget fornøjeligt at høre, at Hr. Hauch er saa tilfreds med Medhjælpernes Kaar, men eftersom Hr. Hauch ikke er Medhjælper, og aldrig har været det, saa betyder det jo ikke saa meget. Det er vist langtfra sikkert, at Hr. Hauch vilde være saa henrykt, dersom han skulde dele Kaar med Medhjælperne, og hvad angaar Hr. Petersen-Dalums Henvisning til, at Medhjælperne frit kan vælge, om de vil arbejde paa en Arbejdsplads eller ej, er det en

for letkøbt Frase til, at Folk, som kender det praktiske Liv, tager den alvorligt. — Mon der ikke blandt Tilhørerne paa de omtalte Delegeretmøder har været en og anden, der, selv om de ikke har opponeret mod d'Herrer Førere, alligevel har siddet med Følelsen af, at det var en forkert Vej, de anviste, man kan vanskeligt tænke sig, at det ikke skulde være Tilfældet.

De har jo dog Kendsgerningernes Vidnesbyrd for, at denne Vej, som Landbruget har fulgt indtil Dato, ikke hidtil har ført til Maalet: stabile og tilfredsstillende Arbejdsforhold, men tværtimod har ført stadig længere bort derfra. Flugten fra Landbruget af unge Landarbejdere, som der er talt saa meget om, og som er blevet saa stærkt beklaget netop fra Landboforeningernes Side, har fundet Sted under den Form for Arbejdsaftale, som Hr. Hauch og hans Landboforeningskolleger bekender sig som saa lidenskabelige Tilhængere af, dette er en uomstødelig Kendsgerning. Men ligger det saa ikke saa snublende nær, at man for at standse den, maa forlade denne Aftaleform, og gaar over til den, der er gældende indenfor Landets øvrige Erhverv. Efter almindelig Menneskeforstand maa det tage sig ud som en Selvfølge. Det er det, Arbejdernes Organisationer kræver, et Krav, som d'Herrer Landbofører ikke i Længden vil kunne feje til Side.

M. O.

ANMELDELSE

Drivis.

Tom Olufsen. Fremads Forlag.

Redaktionssekretær Tom Olufsen, der vil være vore Læsere bekendt fra Artikler i Fagbladet om Danmarks eneste Mineby »Ivigtut«, og som selv har tilbragt flere Aar paa dette Sted som Kryolitarbejder, har paa Fremads Forlag udsendt en Bog om de Foreteelser og Oplevelser, der bliver den til Del, som enten af den ene eller anden Grund søger og opnaar et Job saa langt borte fra de hjemlige Forhold.

Tom Olufsen fortæller yderst interessant og i et udmærket Sprog om det daglige Liv blandt Arbejderne i Minebyen og skildrer paa træffende Maade en Række iøjnefaldende Mennesketyper, hvis Karakteregenskaber ikke vil være ukendte ogsaa under vore Himmelstrøg, kun er disse Egenskaber om muligt yderligere fremtrædende hos de Paagældende under Opholdet i Mandfolkelejren med Tilknytning til Kryolitbruddet.

Uden Tvivl er den daglige Omgang mellem disse Mænd — ikke alene paa Arbejdspladsen, men ogsaa efter Fyraften, eller paa Dage, hvor Vejrets Rasen endog umuliggør den Afveksling, som Arbejdet giver Anledning til — medvirkende til Udvikling af en Ensomhedsfølelse midt i Samværet, som befordrer Opstaaen af fortærende Hjemlængsel, der kan udvikle sig til Raseri selv over de mindste Afvigelser i det daglige.

Bogen er en Virkelighedsskildring af Forhold, som den, der ikke selv har oplevet disse, yderst vanskeligt kan forestille sig. Det er en Fortælling om Mænd, der i halve, hele eller flere Aar maa undvære Samværet med Kvinder og derfor efterhaanden anlægger en uforfalsket »Mandfolketone«.

Ogsaa Naturskildringer findes i Bogen i Forbindelse med Omtale af Jagtudflugter, og det skal siges, at Bogen er yderst interessant, hvad enten Beskrivelsen handler om Besøg ved udstillede Rævefælder flere Dages Skitur fra Bopladsen gennem dybe Slugter, eller det er en Beskrivelse af det første Skibs Ankomst efter den lange Vinter. Det sidste kan baade bringe Glæde og Skuffelser for dem, der venter Breve hjemmefra. »Drivis« er en fængslende og interessant Bog, som det er en Fornøjelse at stifte Bekendtskab med.

R—dt.

Løbende Konflikter

Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsm. Søndergaard, Arden)
Assels	(Murerm. K. Munkholm, Hørdum)
Bonderup-Haverslev	(Murerm. P. Pedersen, Bonderup)
Brahetrolleborg	(Brahetrolleborg Kommune)
Bryrup	(Bryrup Imprægneringsanstalt)
Bække	(Tørvefabr. Harald Schelde, Bække)
Dreslette	(Dreslette Kommune)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Flintinge	(Br. Clausen, Thoreby pr. Flintinge)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsm. Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Graasten	(Adsbøl Kommune)
Hals	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hellested	(Hellested Kommune)
Hover	(Godsejer Dinesen, »Lerbæk« pr. Vejle)
Humble	(Humble Kommune)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen(Møbelf. i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kirkerup	(Dræningsmester Kristian Petersen, Lynge Eskildstrup)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard)
Nykøbing Sj.	(Bygmester Chr. Jacobsen)
Nørre Snede	(Tørvefabrikant Hans Christensen, Boest pr. Nørre Snede)
Redsted-Hvidbjerg	(Murerm. Johs. Kristensen, Karby)
	(Murerm. Niels Dahl, V. Hvidbjerg)
	(Murerm. N. Chr. Mosborg, Sindbjerg)
Rerslev	(Rerslev Kommune)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Skrøbelev	(Skrøbelev Kommune)
Skørping	(Murerm. Jens Nordenbæk)
Skærbæk	(Vognm. Laurits Brandt, Skærbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murerm. Christiansen, Magstrup)
Store Hedinge	(Storehedinge Kommune)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Støvring og Suldrup	(Entreprenør Jens Pedersen, Støvring)
Svendborg A.	(Tved Kommune)
Søllerød	(Holte Taxa (undt. Vognmand N. Baandsgaard)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejgaard	(Dræningsm. Viggo Olsen, Aalborg)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	(Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup)
22. Kreds	(Murerm. Chr. Jensen, Øster Vraa)
22. Kreds	(Murerm. Steffensen, Tversted)
26. Kreds	(Dræningsmester Laurits Christensen, Nysum)
34. Kreds	(Ørting-Falling Kommune)
40. Agitationskreds	(Murerm. N. Petersen, K. Jochumsen, Sdr. Bjært)

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Lager- & Pakhusarb.	(Fouragehandler K. J. Christensen, Vesterbrogade 204)
Uglev	(I/S Søndbjerg Tærskeværk)

Meddelelse

fra Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedkassererkontor til samtlige Afdelingskasserere.

Under 9. Decbr. 38, blev der fra Hovedkassererkontoret udsendt en Meddelelse til samtlige Afdelinger ang. Uge Nr. 53, der i Regnskabsaaret 1938—39 fremkommer i Medlemsbøgerne, i hvilken vi sagde, at Uge Nr. 53 skulde indstemples ved Siden af Uge Nr. 52 i Medlemsprotokollen.

Foruden dette fremkommer der, at Uge Nr. 13 — paa Grund af, at Ugerne slutter med Lørdags-Datoen — kommer over paa April 1939. Men denne Uge tilhører regnskabsmæssigt Januar Kvartal 1939, altsaa Regnskabsaaret 1938—39, og skal derfor medregnes til dette Regnskabsaar, da Medlemsprotokollen jo slutter med Uge Nr. 13, og det nye Regnskabsaar begynder med Uge Nr. 14.

Det har altid været saaledes, at det nye Regnskabsaar er begyndt med Uge Nr. 14, og det maa ogsaa være saaledes i Fremtiden.

Altsaa, det gamle Regnskabsaar 1938—39 skal slutte med Uge Nr. 13, og det nye Regnskabsaar 1939—40 skal begynde med Uge Nr. 14.

Ved at foretage denne Rettelse — eller Omplacering — i indeværende Regnskabsaar, vil Uge-Numrene i Medlemmernes Bøger, og i Medlemsprotokollen, regnskabsmæssigt blive bragt i Overensstemmelse med hinanden i de kommende Regnskabsaar.

J. A. Nielsen.

Fra Medlem til Medlem

Højslev — Højslev Teglværk. Afdelingen har indberettet, at et af vore Medlemmer, der arbejder som Chauffør, men delvis er beskæftiget ved Arbejde i Lergraven, har rejst Krav om Akkord for Lergravsarbejdet. Endvidere har vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Fremstilling af Tagsten med Lufthætte, rejst Krav om Akkord for dette Arbejde. Kravene har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder oplystes det, at Kravet om Akkord for Tagsten med Lufthætte var ordnet ved lokal Forhandling. For Chaufførens Vedkommende enedes man om, at han faar 14 % Tillæg til sin Timeløn ogsaa naar han udfører Lerlæsningen og Lerkørsel, og disse 14 % gives ham med tilbagevirkende Kraft fra 4. April d. A.

Oliemøllerne—Raffinaderiet »Trekroner«. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har afskediget Tillidsmanden. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorfra den vistes tilbage til en ny lokal Forhandling. Herunder enedes man om, at Firmaet betaler Tillidsmanden et Beløb af Kr. 125,00 til fuld Afgørelse af Sagen. Tillidsmanden har iøvrigt faaet andet Arbejde.

Storehedinge—Vognmændene C. Hansen og C. Nielsen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører og Kuske Kr. 57,50. Daglønnede Chauffører og Kuske Kr. 10,00, mindst 4 Timer. Overarbejde 25 — 33 — 50 og 100 %. Andre Arbejdsmænd Kr. 1,18 pr. Time. Ferie i Henhold til Loven, Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Budene—Firmaet Holger I. Nielsen. Overenskomsten fornyet, idet Lønnen er hævet med Kr. 5,00 pr. Uge.

Aars—A/S Jydsk Fjerkræslagteri, Aars. Der er oprettet Overenskomst enslydende med den Overenskomst, som er gældende for de 4 Andels-Fjerkræslagterier.

Herning—Herning Jern- og Staalforretning. Efter at der var varslet Strejke og Sympatistrejke, er Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt den til enhver Tid mellem Herning Handelsstands Arbejdsgiverforening og Arbejdsmændenes Fagforening i Herning gældende Overenskomst, dog med en enkelt mindre Ændring vedrørende Arbejdstidens Lægning. Ordningen træder i Kraft fra og med 20. August 1938.

Fælleslev-Særslev—Stationsmester, Vognmand H. Fisker. Efter at være truet med Strejke, er Fisker indgaaet paa Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chaufførerne Kr. 56,64 incl. Beklædning. Kuske samme Løn. Dagløn Kr. 10,00. Overarbejde 25 — 33 — 50 og 100 %. Andre Arbejdsmænd Kr. 1,18 pr. Time. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Lager- & Pakhusarbejderne—Firmaet »Buldog«. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er hævet med Kr. 6,40 fra Kr. 55,60 til Kr. 62,00.

Lager- & Pakhusarbejderne—De forenede Eddikebryggerier. Overenskomsten fornyet, idet Ugelønnen er hævet fra henholdsvis Kr. 54,60 og Kr. 55,60 til Kr. 61,00. Dagløn 1/6 Ugeløn + 50 Øre pr. Dag.

Lyngby—Dansk Hestetransport paa Væddeløbsbanerne ved København. Overenskomst oprettet. Arbejdstid for ugelønnede Chauffører 48 Timer. Ugeløn Kr. 65,00. Arbejdstid for daglønnet Chauffør 8 Timer. Dagløn Kr. 11,24. Daglønnede Chauffører kan ikke antages for mindre end 4 Timer, for Arbejdstid herunder betales Kr. 5,62. Overarbejde for ugelønnede Chauffører betales med et Tillæg for Timer udover 48 Timer ugentlig Kr. 2,70 pr. Time. Daglønnede Chauffører betales med et Tillæg af for de første 3 Timer efter Arbejdstids Ophør Kr. 2,02 pr. Time og herefter Kr. 2,70 pr. Time. 1 ugentlig Fridag. Kun Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring de første 13 Uger à Kr. 3,00 pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, tidligst 1940.

Gadevang—Vognmand August Larsen, Gadevang. Overenskomst oprettet, idet Parterne tiltræder den mellem Hillerød Vognmandsforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst. Kan kun opsiges til en 1. April med 3 Maaneders Varsel.

Lager- & Pakhusarbejderne—Københavns Bystation. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt henholdsvis Overenskomsten mellem Kjøbenhavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og Afdelingen og Standard-Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Chaufførernes Fagforening.

31. Agitationskreds—Mariager-Faarup-Viborg Jernbane. Overenskomsten fornyet. Timelønnen forhøjet med 11 Øre.

Hov—Murermester Carl J. Christensen. Efter at Mesteren gennem længere Tid havde været blokeret har han underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem vore Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark, gældende Overenskomst, hvorefter Blokaden overfor Murermesteren er hævet.

Lyngby A.—Lyngby-Taarbæk Kommune. Kommunen er indgaaet paa at betale efter og iøvrigt følge den Overenskomst, som til enhver Tid er gældende mellem Jord- og Betonarbejderne og Københavns Kommune.

Laven—Grusgraventreprenør Søren Nielsen. Entreprenøren er indgaaet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Sommersted—Cementvarefabrikant Peter Petersen, Sommersted. Cementvarefabrikanten er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

D. A. F.—Privatbanerne. Under Forhandlingerne i Forligsinstitutionen sluttedes den 5. Marts d. A. en Overenskomst med samtlige Privatbaner, der var Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen. Overenskomsten indeholder bl. a. en Bestemmelse om, at der ved senere Forhandlinger skulde søges tilvejebragt en Fællesoverenskomst for de nævnte Baner. Forbundets Hensigt dermed var bl. a. at faa gennemført tarifmæssige Lønninger for de af Banerne, der den Gang kun betalte 1 Kr. i Timen og intet Tillæg for Over-, Nat- og Søndagsarbejde. Ved de i Henhold hertil førte Forhandlinger stod vi overfor store Vanskeligheder særlig paa Grundlag af de enkelte Baners lave Lønninger. Det lykkedes dog omsider for de nedsatte Forhandlingsudvalg at blive enige om en Overenskomst, efter hvilken der ydes gradvise Tillæg til Timelønnen, saaledes at der fra 1. Januar 1940 betales tarifmæssige Lønninger (118 Øre) ved samtlige Baner. For Banerne i 1. og 2. Zone betales de der gældende Lønninger. Overenskomsten gælder fra 1. Nov. 1938. Foreløbig drejer det sig om følgende Baner: Amagerbanen, Aalborg Privatbaner, De bornholmske Jernbaner, Hillerød—Frederiksværk—Hundested Jernbane, De lolland-falsterske Jernbaner, Nordvestfynske Jernbaner, Odense—Kerteminde—Martofte Jernbane, Sydfynske Jernbaner og Skagensbanen.

Dansk Arbejdsmands Forbund—Vridsløselille Statsfængsel. En Henstilling til Direktoratet for Fængselsvæsenet om at forhøje Lønningerne paa Anstalterne er imødekommet ved følgende Besvarelse:

Angaaende Lønsatsen for de ved Statsfængslerne, Ungdomsfængslet og Statens Arbejdshus ved Sdr. Omme beskæftigede Arbejdsmænd og Gasværksarbejdere bestemmer Direktoratet herved, at de nævnte Lønsatser med Virkning fra den 4. April 1938 at regne og indtil videre vil være at forhøje saaledes:

Arbejdsmænd ved Statsfængslet i Vridsløselille lønnes med 1 Kr. 24 Øre i Timen.

Arbejdsmænd ved de øvrige Anstalter — bortset fra Københavns Fængsler — lønnes med 1 Kr. 18 Øre pr. Time.

Gasværksarbejdere ved Statsfængslet i Vridsløselille lønnes med 66 Kroner 60 Øre pr. Uge, svarende til 11 Kr. 10 Øre pr. Dag.

D. A. F.—Entreprenør I. P. Larsen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

D. A. F.—Postvæsenet. Bestemmelsen i Tjenestemandsloven om Adgangen for Statsinstitutioner til at anvende unge Mennesker paa Aspirantlønning findes ingen Regler for Praktiseringen af denne Bestemmelse. Da vi paa Grundlag af foreliggende Oplysninger skønnede, at der i de forskellige Postdistrikter beskæftigedes flere paa Aspirantlønning, end det var Lovens Forudsætning, klagede vi til Generaldirektoratet og senere til Trafikministeren. Dette resulterede efter mange Møders Afholdelse i, at Generaldirektoratet har udsendt et Reglement til Postkontorerne, hvorved det paalægges disse ikke at anvende flere paa Aspirantlønning, end der er Udsigt til at kunne skaffe fast Ansættelse. Reglementet er iøvrigt gengivet i Fagblad Nr. 18.

Tønder A.—D. S. B. Ved Banekolonnen i Tønder beskæftigedes i Sommer 9 Ekstraarbejdere. 6 af disse afskediges i Juni Maaned, de øvrige noget senere. Blandt de først afskedigede var Afdelingsformanden, der ogsaa var Tillidsmand for Banearbejderne. Efter den opnaaede Anciennitet skulde Afdelingsformanden ikke have været mellem de først afskedigede. Aarsagen til, at Anciennitet ikke respekteredes i det foreliggende Tilfælde, skønnedes at være et personligt Mellemværende mellem Baneledelsen og Tillidsmanden. Dette Skøn bestyrkedes, da Afdelingsformanden blev forbigaaet ved Genantagelse af Ekstraarbejdere. Efter en indgaaende Undersøgelse af Sagen og en herefter omfattende Korrespondance og senere Møde, er der fra Generaldirektoratet givet Baneledelsen i Tønder Ordre til at respektere Anciennitet. Afdelingsformanden er herefter genantaget.

Holbæk—Murermester A. P. Petersen og Jacob Hansen. En Uoverensstemmelse om, hvorvidt der skulde betales Tillæg for Nedbrydningsarbejde i Forbindelse med Omforandringer af to Staldbygninger m. v. paa Artillerikasernen i Holbæk er behandlet ved faglig Voldgift. I Bygningerne er der ca. 290 000 Sten. Nedrivningen andrager ca. 70.000. Til Arbejdet er medgaaet ca. 1200 Timer. Opmanden, som afsagde Kendelse, udtaler bl. a., at Spørgsmaalet er tvivlsomt, og Afgørelsen beror paa et Skøn, da Overenskomsten er uklar. Efter nogle videnskabelige Bemærkninger af Opmanden om, hvad der kan udledes af Ordet »større«, kendes Mestrene pligtig til at betale Nedbrydningstillægget.

Aaker Aakirkeby—Bygmester Albert Andersen. Ved et Brobygningsarbejde paa Hovedvej Nr. 18 ved Almindingen paa Bornholm, nægtede Mesteren at betale Tillæg til Arbejder, som der i H. t. Overenskomsten skal betales Tillæg for. Det drejede sig bl. a. om Jernbetonarbejde. Efter fremsat Klage til Hovedorganisationen har denne foranlediget, at Arbejdet er blevet afregnet efter Overenskomstens Bestemmelser.

Aarhus M.—Murermestrene Mikkel Pedersen & Sønner. Ved et Byggearbejde benyttedes en Slags lette Sten, nemlig Sten, der er gjort porøse ved Iblanding af Savsmuld til at mure paa Kant i indvendig Mur. Vi forlangte disse Sten betalt med samme Tillæg, som der betales for Molersten, nemlig 63 Øre pr. 1000 Sten. Da Mestrene ikke mente sig forpligtet hertil, er Sagen forelagt en faglig Voldgift og afgjort af Opmanden, som efter forskellige Betragtninger om Forholdet udtaler, at da de omhandlede Sten vel nærmest er Erstatning for Molersten, og da Opbæringsarbejdet er det samme som ved Molersten, findes der ingen Grund for Mestrenes Nægtelse af at betale Tillægget, hvorfor Arbejdernes Krav maa tages til Følge.

Aarhus M.—Murermester R. L. Pedersen, Aarhus. Ved Akkordopgørelsen over et Byggearbejde var anført en Pris af 75 Øre pr. Stk. for Tilbringning af Skaktrør til Affaldsskakter (Rørenes Størrelse 80+38 cm). Mestrene nægtede at betale denne Pris til Trods for, at Mestrene i Aarhus havde betalt saaledes de sidste 3 à 4 Aar. Før den Tid var der betalt 1 Kr. pr. Stk. for 1 Mtr. Rør. Sagen afgjordes ad voldgiftsmæssig Vej. Mestrene i Aarhus og Omegn skal for Fremtiden betale dette Arbejde med ovenanførte Pris.

Grenaa—Entreprenør Friis Rasmussen, Aarhus. Efter Afslutningen af et Vejarbejde, tilbageholdt Entreprenøren 34 Kroner af Arbejdernes tilgodehavende Timeløn. Da det viste sig umuligt at faa ham til at betale Beløbet, maatte vi blokere ham. Paa dette Tidspunkt havde han et større Arbejde i Horsens, hvorfra der ogsaa forelaa Klager fra Afd. over, at Arbejdslønnen ikke blev betalt. Her maatte han se sin Karriere som Entreprenør afbrudt i hvert Fald indtil videre, idet Arbejdet blev frataget ham. Til Gengæld har Arbejderne i Grenaa stadig deres Penge tilgode.

Gentofte-Lyngby-Gladsakse—Entr. Chr. Pedersen, Ørholm. Paa Grundlag af Samtaler, der var ført mellem et af Afd.s Medlemmer A. N. og Entreprenøren vedrørende et Ledningsarbejde, regnede A. N. med, at Entreprenøren havde overdraget ham Ledelsen af Arbejdet. Da Entreprenøren antog en anden Mand som Holdformand, krævede A. N. Erstatning for Tab af den Fortjeneste, der efter hans Formening var stillet ham i Udsigt. Sagen forligtes paa et Møde ved, at Entreprenøren gav Tilsagn om at antage A. N. ved et senere kommende Arbejde.

Fredericia A.—Firmaet C. Christoffersen, Vejle. Ved Bygning af 4 Støvkamre paa Svovlsyrefabriken havde Afd. sluttet Overenskomst med Firmaet om, at der skulde betales 20 Kroner pr. 1000 Stk. Sten. I denne Pris var alt Arbejde indbefattet. Under Arbejdets Gang lod Fabriken sine egne Haandværkere deltage i Arbejdet, hvilket Firmaet skønnede svarede til 222 Kr. i Arbejdsløn. Nævnte Beløb tilbageholdt Firmaet ved Udbetalingen af Akkordoverskudet. Som Følge af Afd.s Protest herimod er der afh. Mæglingsmøde, hvor der opnaaedes Enighed om, at der af det tilbageholdte Beløb udbetales Kr. 111.00.

Aalborg C.—Aalborg Portland Cementfabrik. Arbejdsgiverforeningen har klaget over, at 80 af vore Medlemmer, der har været beskæftiget bl. a. ved Lastning af S/S »Ossian«, havde nedlagt Arbejdet, og denne Arbejdsstandsning varede 1½ Time. Der begæredes Møde om Sagen, og paa dette Møde beklagede man fra Arbejderside den skete Arbejdsstandsning, hvorefter Firmaet indgik paa at frafalde Klagen, idet Fagforeningen til Børnebespisningen i Nørre Tranders Kommune betaler Kr. 200.00.

Støberiarbejderne—A/S General Motor. Afdelingen har klaget over, at Tillidsmanden ikke er mellem de Arbejdere, der først blev genantaget hos Firmaet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om følgende almindelige Ordning: Tillidsmanden bør som Regel være beskæftiget, og han skal altid beskæftiges, naar der er 8 Mand eller derover i Arbejde. Fællestillidsmanden beskæftiges, naar der er 5 Sadelmagere eller mere i Arbejde, eller naar der ialt beskæftiges mindst 25 Arbejdere. Fyrbødere, Chauffører og Service-Stationsfolk holdes udenfor nævnte Tal.

Fabrikarbejderne — A/S Skandinavisk Gasapparatfabrik. Afdelingen har klaget over, at Firmaet med 2 Maaneders Varsel har opsagt Tillidsmanden til Fratræden. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor den diskuteredes og sluttedes saaledes, at Tillidsmanden straks fratræder sin Plads paa Fabriken og denne udbetaler Tillidsmanden Løn til det anførte 2 Maaneders Varsel.

Øse Nordenskov har fornyet Overenskomst med Haltrup Teglværk 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 95 til 105 Øre, og Akkorderne forhøjet paa samme Maade som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Aalborg F. har sluttet Overenskomst med Firmaet Jydsk Barberbladefabrik, hvorefter den med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning gældende Overenskomst bliver gældende. Overenskomsten kan dog opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Aalborg B. har sluttet Overenskomst med Aalborg kemisk tekniske Fabrik, for de paa Fabriken beskæftigede Ungarbejdere. Arbejdstiden er 48 Timer pr. Uge. Lønnen er saaledes:

Bude	fra	14—15	Aar	Kr. 17,—	pr. Uge
»	»	15—16	»	» 20,—	»
»	»	16—17	»	» 24,—	»
»	»	17—18	»	» 29,—	»

Naar vedkommende er beskæftiget ved samme Arbejde efter det fyldte 18. Aar er Lønnen

	fra	18—19	Aar	Kr. 38,50	pr. Uge
	»	19—20	»	» 45,00	»

Budene skal være Medlemmer af Bude- og Ungarbejdernes Fagforening i Aalborg. Overarbejde betales for de første to Timer med 50 % Tillæg, derudover samt for Søn- og Helligdage med 100 % Tillæg. I Sygdomstilfælde udbetales der Budene mod Forevisning af Lægeattest eller Sygeseddel fuld Løn i 8 Arbejdsdage med Fradrag af Kr. 1,00 pr. Dag. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling har sluttet Overenskomst med Firmaet Nordisk Metalvareindustri. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen fastsættes til

fra	14—15	Aar	Kr.	0,40
»	15—16	»	»	0,45
»	16—17	»	»	0,54
»	17—18	»	»	0,64

Som Tillidsmand for Ungarbejderne fungerer de voksne Arbejderes Tillidsmand. Ungarbejderne, der beskæftiges i Firmaet, skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Marts.

Fabrikarbejderne har fornyet Overenskomsten med A/S Plastica. Ugentlig Arbejdstid 48 Timer. Timeløn Kr. 1,38. Personlige Tillæg bibeholdes. Alm. Overtidsbetaling. For Arbejde i Skiftehold gælder Jern- og Metalindustriens Skifteholdsordning. Olieindustriens Tillidsmandsregler. Regler for faglig Strid. Overenskomsten træder i Kraft 1. Oktober d. A. og er gældende til en 1. Marts. Den kan dog tidligst opsiges til 1. Marts 1940.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling—A/S Valby Glasværk. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønningerne fastsættes som følger:

Indbærere:					
	fra	14—16	Aar	Kr.	22,00
	»	16—18	»	»	28,00
Pakkere:					
	»	14—16	»	»	25,92
	»	16—18	»	»	29,92
Blæsere:					
	»	14—16	»	»	25,92
	»	16—18	»	»	26,92

+ 20 Øre pr. Hyttehundred fra 4. Hyttehundred.

Anfangere:					
	»	16—18	»	»	29,92
	»	18—19	»	»	39,92
	»	19—20	»	»	41,92

+ 20 Øre pr. Hyttehundred.

De voksne Arbejderes Tillidsmand er Tillidsmand for Ungarbejderne. Kr. 1,50 pr. Dag ved Indtrædelse af Ulykkestilfælde fra første Dag. De almindelige Regler for faglig Strid. Firmaet forpligter sig til fortrinsvis at beskæftige Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling.

Frederikshavn A. — Skærvefabrikerne. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. November 1940 med Timelønnen forhøjet fra 100 Øre til 118 Øre, Chaufførens Timelon dog til 124 Øre. Alle Akkordsatser er forhøjet med 10 %.

Aarhus St.—A/S Frichs, Aarhus. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke overholder en gammel Aftale eller Kotume, hvorefter der for Arbejderne i Støberiet forelaa en Antagelsesløn, der laa 4 Øre højere end Mindstelønnen i Overenskomsten. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorunder Firmaet benægtede, at en saadan Aftale eller Kotume forelaa, men for ikke at strides mere om Spørgsmaalet, opsagde man den paastaaede Aftale eller Kotume med 2 Maaneders Varsel. Vore Medlemmer kræver imidlertid Efterbetaling for den Tid, Firmaet ikke har aflønnet Nyantagne efter Aftalen, hvad Firmaet ikke vil gaa ind paa, og Spørgsmaalet er blevet forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. Ved Sagens Behandling i Voldgiftsretten er der indgaaet et Forlig, hvorefter Firmaet til fuld Afgørelse betaler Kr. 150,00 til Dansk Arbejdsmands Forbund.

Nivaa — Nivaagaards Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Værket ikke har forhøjet Akkorden for Sætning af Sten i Ringovnen i Henhold til Forligsforslaget. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder enedes man om, at Akkorderne fra den 28. Oktober d. A. fastsættes til 36 Øre pr. Mand pr. 1000 Sten.

Lyngby F.—Københavns Emaljeværk. Firmaet er blevet optaget som Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, og Sammenslutningen har derefter paa Firmaets Vegne opsagt den gældende Overenskomst til Ophør 1. Juli d. A. Imidlertid har Arbejderne ikke faaet Løntillæg i Henhold til Forligsforslaget, og de har derfor rejst Krav herom, uden at Firmaet har villet gaa ind herpaa. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder er Firmaet indgaaet paa at forhøje de bestaaende Lønninger med henholdsvis 5 og 7 Øre.

Arbejdsmændenes Ungdomsafd.—Fisker & Nielsen. Afdelingen har rejst Krav om Indførelse af Akkord for Ungarbejderne, der er beskæftiget hos Firmaet. Da Firmaet modsatte sig Kravet, er Sagen behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Akkord kunde oprettes og indførte en Akkordbasis paa 55 Øre pr. Time for Ungarbejdere i Alderen 14 til 16 Aar og 83 Øre for Ungarbejdere i Alderen 16 til 18 Aar. Denne Ordning betragtes som en Værkstedsaftale, der af begge Parter kan opsiges med 2 Maaneders Varsel.

Chaufførerne — Kulhandler Frits Petersen, Langelands Plads 3. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt den kombinerede Brændselsafbærer- og Chauffør-Overenskomst.

Chaufførerne — A/S De Forenede Margarinefabriker. Overenskomst oprettet. Arbejdstimer 8 Timer. Lønnen er Kr. 73,50 plus 2,00 Kr. pr. Dag for Ture, der ikke er tilendebragt inden Kl. 13. Under Sygdom fuld Løn i de første 4 Uger ÷ Sygekassepenge. Under Ulykkestilfælde fuld Løn i 4 Uger ÷ Sygekassepenge og derefter i følgende 9 Uger Kr. 4,00 pr. Dag Sommerferie efter Ferieloven. Gælder med 3 Maaneders Varsel til en 1. April tidligst 1940, dog med Ret til Opsigelse 1939.

Budene — Budcentralen »Adlon«, Studiestræde 13. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Lønnen sættes til for Bude mellem 14—18 Aar til 55 % af det indkørte Beløb, med en garanteret Ugeløn paa 22,50 Kr. For Bude over 18 Aar fastsættes Lønnen til 60 % og med en garanteret Mindstefortjeneste paa Kr. 28,50 pr. Uge. Enkelte Dage garanteret 1/6 Ugeløn. For Overarbejde indtil Kl. 2 50 %, efter Kl. 21 samt paa Søn- og Helligdage 100 %. Gælder med 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, dog med Adgang til Opsigelse 1939.

Budene — Budcentralen »Abo-Expres«, Odinsgade 12. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Lønnen sættes til for Bude mellem 14—18 Aar til 55 % af det indkørte Beløb, med en garanteret Ugeløn paa 22,50. For Bude over 18 Aar fastsættes Lønnen til 60 % og med garanteret Mindstefortjeneste paa Kr. 28,50 pr. Uge. Enkelte Dage garanteres 1/6 Ugeløn. For Overarbejde indtil Kl. 2 50 %, efter Kl. 21 samt paa Søn- og Helligdage 100 %. Gælder med 3 Maaneders Varsel til 1. April 1940, dog med Adgang til Opsigelse 1939.

34. Kreds—Rathlousdal Skovdistrikt. Med Rathlousdal Skovdistrikt er den 13. August oprettet Overenskomst. Denne er en Tiltrædelse af den sjællandske Skovbrugsoverenskomst med enkelte Ændringer.

Hyllested Afd.—Hofjægerm. A. Mourier-Petersen, Rugaard, Hyllested. Med ovennævnte er afsluttet Overenskomst om Arbejde i hans Skovdistrikt, hvorefter de indtil 1. Maj gældende Akkordpriser forhøjes med 9,18 %, indtil 1. Maj 1939, til hvilket Tidspunkt den mellem Lindenborg Skovdistrikt og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Skovbrugsoverenskomst træder i Kraft med et Par enkelte lokalt betonede Ændringer.

26. Kreds—Gaardejer Kr. Jensen, Bladsgaard, Vondsild. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er bilagt med, at Parterne har delt det omstridte Mellemværende.

14. Kreds—Proprietær Petersen, Skelbygaard. Ved et den 23. August afholdt Fællesmøde med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt er der opnaaet Enighed om Bilæggelse af en Uoverensstemmelse mellem Fodermester Aage Jørgensen og Propr. Petersen. Uoverensstemmelsen angaar en Lønfordring. Til fuld Afgørelse betaler Propr. Pedersen Kr. 21,84.

Kong Sj. Afd.—Grosserer H. M. Andersen, Valby. Et Mellemværende mellem Medlem af Kong Afd. Poul Hansen og ovennævnte Grosserer er afgjort med, at vort Medlem til fuld Afgørelse har faaet udbetalt 44 Kr.

Næstelsø Afd.—Godsejer Gasmann, Fladsaa. En Uoverensstemmelse mellem Medlem Otto Nielsen og Godsejeren ang. 3. Gangs Lugning af Sukkerfoderroer er bilagt ved Mægling. Otto Nielsen faar for 3. Gangs Lugning halv Pris af de Arealer, han har luget 1. og 2. Gang.

Forbundet ang. Ferielovgivningen. Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet har meddelt, at man efter at have afæsket de 2 Arbejdsgiverforeninger for Landbrug og Forbundet Erklæringer om de fra Godsejer Ahlmann-Lorenzen stillede Spørgsmaal om Forstaaelsen af Ferieloven, har svaret Godsejeren, at gifte Funktionærer i Gaardens Huse paa egen Kost, faste gifte Daglejere i Gaardens Huse paa egen Kost, Arbejdere, der bor i egne Lejligheder, men arbejder hele Aaret uden skriftlig Kontrakt og tildels faar Kosten paa Gaarden, samt løse Arbejdere, er omfattet af Ferieloven, medens derimod faste, ugifte Medhjælpere, som er fæstet for et Aar (undertiden et halvt Aar) og faar Kost og Logi paa Gaarden, ikke omfattes af Loven. I Direktoratets Skrivelse er bemærket, at for alle de paagældende Arbejdere gælder ikke nogen kollektiv Overenskomst.

Direktoratets Svar er i Overensstemmelse med vort Standpunkt.

Vamdrup Afd.—Grdr. Thuesen, Vamdrup. Ovennævnte Sag, i hvilken der forelaa ulovlig Bortvisning af Fodermester Hans Knudsen, er bilagt med, at Grdr. Thuesen har betalt 550 Kr. til fuld Afgørelse.

Magleby Møen—Ingeniør Rumler, Klintholm. Ingeniøren, der ved den hidtidige bestaaende Overenskomst er forpligtet til at følge den til enhver Tid gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst for sit Arbejde i Klintholm Skovdistrikt, havde undladt at forhøje Akkordpriserne i Overensstemmelse med den fra 1. Maj d. A. indtraadte nye Overenskomst, hvorimod han ganske rigtigt havde forhøjet Tidlønssatserne. Ved en den 11. Oktober afholdt Mægling er Forholdet imidlertid bilagt, idet Rumler er indgaaet paa at efterbetale de paagældende Skovarbejdere 10 Øre pr. m³ for al Naaletræ skovet efter 1. Maj.

Arnum Afd.—Grdr. A. Schmidt, Arnum. Ovennævnte Sag ang. vort Medlems tilgodehavende Arbejdsløn er bilagt med, at Medlemmet har faaet udbetalt 300 Kr.

44. Kreds—Dræningsmester Asmus Sørensen, Løjtkirkeby. En Uoverensstemmelse mellem Felsted Afd. og ovennævnte Dræningsmester om Aflønningen af et Kanalarbejde i Varnæs er bilagt ved, at Dræningsmesteren til fuld Afgørelse betaler 226 Kr. 68 Øre, der forfalder til Udbetaling senest den 9. September. Resten af Arbejdet udføres paa Timeløn.

Aalestrup Afd.—Gartner Larsen. Ovennævnte Sag, der drejer sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 85 Kr. til fuld Afgørelse.

D. A. F.—Hedeselskabet. I ovennævnte Sag tilskrev Hedeselskabet os angaaende de i Overenskomsten fastsatte Priser for Hugst af Brænde og henviste til, at Hugstprisen var sat til 3 Kr. pr. Rummeter, medens paagældende Effekter, som Forholdene nu ligger, kun kan sælges til en Pris af omkring Kr. 3,75, og den ringe Margin, der var for overhovedet at kunne opnaa nogen Fortjeneste for Skovejerne, medførte visse Vanskeligheder med Hensyn til Ungdomsbeskæftigelsen til Udrensning af en Række af de forsømte private Plantager, og Hedeselskabet henstiller derfor til Forbundet, om man ikke, forsaavidt angaar de unge Arbejdsløses Beskæftigelse, kunde indgaa paa en lavere Pris, i alt Fald saa længe Brændeprisen laa saa langt nede.

Iøvrigt oplyser Hedeselskabet, at almindelig Timefortjeneste ved nævnte Arbejde i Akkord laa omkring Kr. 1,10.

Vi har svaret, at da den paagældende Akkord ikke giver nogen særlig stor Fortjeneste, kunde vi ikke af Hensyn til Ungdomsbeskæftigelsen vige paa den paagældende Pris, ogsaa fordi det vil have Følger paa de Arbejdere, der paa normal Vis var beskæftiget i Plantagerne og henviste iøvrigt til at søge de fremførte Vanskeligheder løst i Forbindelse med Staten.

Brande—Brande Teglværk. Overenskomsten fornyet til en 1. Marts med Timelønnen forhøjet fra 100 til 109 Øre, og Akkorderne forhøjet med samme Procenttal som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Faaborg—Tapet- og Farvefabriken »Fiona«, Faaborg. Overenskomsten fornyet til 1. April 1940 med sædv. Opsigelsesventil. Ugelønnen for Arbejdere uden Tillæg er forhøjet fra Kr. 50,— til Kr. 57,—, og for Arbejdere med Tillæg til Kr. 56,—. Desuden er de forskellige Tillægsbetalinger forhøjet, og der er oprettet Overenskomst for unge Arbejdere, hvorefter alle Ungarbejdere, der før deres fyldte 18. Aar har arbejdet paa Virksomheden, og fortsat beskæftiges ved samme Arbejde, kan aflønnes med Kr. 40,— pr Uge og fra det 19' til 20' Aar med Kr. 45,— pr. Uge, hvorefter de skal aflønnes som de voksne Arbejdere. Under Sygdoms- og Ulykkestilfælde erholder Arbejderne Kr. 20,— de første 13 Uger mod Præstering af Lægeattest. Alle Arbejdere over 18 Aar skal være Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Endvidere er der indført de almindelige Tillidsmandsregler.